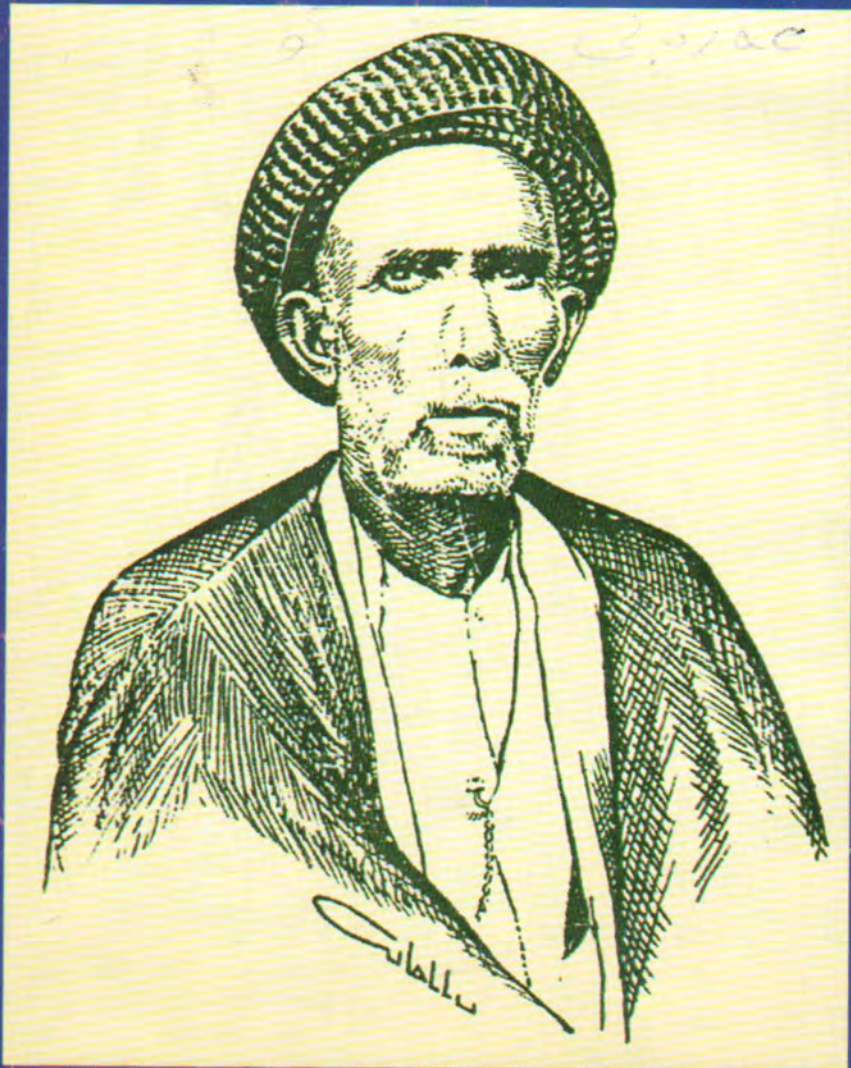

فدائے گنجی زیوہری

نامادہ کردنی : مه حمود زیوہر

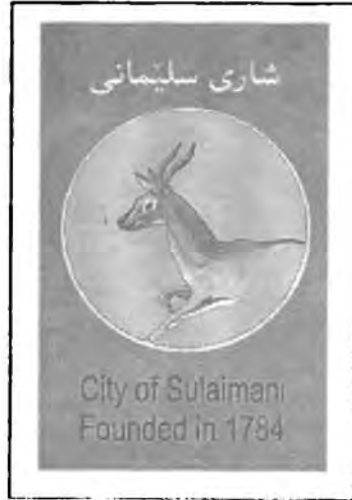
فهرهه‌نگی زیوهری

(کوردی - عه‌ره‌بی)

ماموستا زیوهر له فهرهه‌نگی نه‌ختهری که‌بیره‌وه نه‌م به‌ره‌مه‌ی وه‌رگیر آوه

ناماده‌کردنی

مه‌حمود زیوهر

زنجیره (۲۲)

له کتیه چاپکراوکانی شاروانی سلیمانانی

سەرپرشتیاری پرۆژی چاپکردن

بێشرمو نهحمهد

فەرھەنگى زىۋەرى

بابەت: فەرھەنگ (~~تارىخىي~~) (عەرەبى) كۆزدىن

وەرگىپرانى: مامۇستا زىۋەر

ئامادەكردنى: مەحمود زىۋەر

كۆمپيوتەر: تاڭگە فائىق

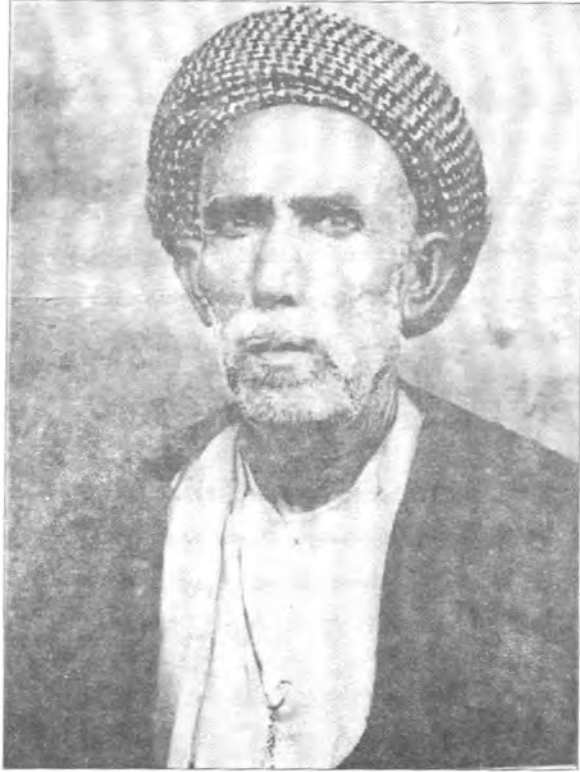
نەخشەسازى بەرگ: قادر مىرخان

چاپ: ئۆفسىتى ژىر

تىراژ: ۵۰۰ دانە

ژمارەى سپاردن (۷۶۶) ى وەزارەتى پۇشنىبىرى ۲۰۰۴

زئوهر

۱۹۴۸/۱۱/۱۰-۱۸۷۵

زئوهر

۱۸۷۵-۱۹۴۸

زئوهر ناوی عەبدوللای کورپی محەمەدە ئەفەندی مەلا رەسوئلی بەبنەچە پشەدریپەو لەسائلی ۱۸۷۵ی زاینی بەرامبەر ۱۲۹۱ی کۆچی لەشاری سلیمانی لەگەرەکی کانیسکان هاتوتە دنیاووە. وەك خۆی یۆمان ئەگەرئیتەووە لەبۆژنامەیی ژین ژمارە (۶۱۸) شوباتی ۱۹۴۱ و نوسیویە:

ئەو رۆژەیی ئاردمیانه قوتابخانە تصادفی نەورۆزی کرد مامۆستا کەم وەر قەیەکی (نەورۆز نامە)شی دا بەمن. منالان لەهەموو لایە کەووە هەلنەپەرین و نەورۆز نامەیان ئەخویندەووە منیش سەیرم ئەکردن نەمنەزانی بیخوینمەووە. کە هاتمەووە مائەووە دەستکرد بەگریان، باروكم وتی بۆچی ئەگری. ئەو پاره بۆ مامۆستا ئەووەش بۆ خەرچی خۆت.

وتم بۆ پاره ناگیرم. رەفیعەکانم هەموو ئەم کاغەزە ئەخویننەووە من هیچ نازانم، وتی رۆلە عاجز مەبە من فیرت ئەکەم، میقداریک خەریک بۆ شیعری فیربووم (نوروزشد نوروزشد) ئەنجا وامزانی میرزا شەفیعم.

دوایی لەحەوت سالان خرایە حوجرەیی مەلا سەعید (خواجە ئەفەندی) بۆ خویندنی. قورئان و ناگەهان و گولستان ئەخوینتی، بەدەم فارسی خویندەنەرە دەست ئەکا بە (نصاب صبیان) و ئەچیتە قەقیبەتی، لەپیشا هەر لەسیمانی، بەلام لەم ماوەیەدا فارسیبەکەیی لای خواجە ئەفەندی هەر ئەخویند، لەپاشا ئەچن بۆ مەریوان و بانەو لەوینووە بۆ موکریان و سابلاخ بەسەر رەواندەدا ئەگەرئیتەووە بۆ هەولێرو کەرکوک و دیتەووە بۆ سلیمانی لەمژگەوتی (بن تەبەق) مژگەوتی عیرفان دەرزى عیلمی عەرۆز قافیە لەلای عیرفان ئەفەندی ئەخوینتی و ئەبێن بەمۆستەعیدیکی باش.

زەمان زەمانی تورک و چوونە ئەستەمۆل باوبووە، ئەمیش هەوای ئەو چوونەیی ئەکەوتە سەر، لەسائلی ۱۳۱۷ی رومیدا ملی رئی ئەگریو ئەچن بۆ ئەستەمۆل، لەوئێ لەلایە کەووە لەگەل (عالم و ئەدەیبە) کان هەلسوکەوتی کردووە، لەلایە کیشەووە هەموو دەمئێ تیکەلای ئەو پیاووە کوردانەدا کە لەوئێ نیش بەدەستبۆن - کردووە، چوار سائیک بۆ خویندن و زیادکردنی زانیاری و دنیادیدەیی ئەستەمۆل ئەمینیتەووە لەپاشا هاتوتەووە بۆ سلیمانی.

لەمارتی ۱۳۲۴ی رومی و دوای تاقیکردنەووە کرا بەمامۆستای قەواعیدی زەمانی تورکی لەروشیدی عەسکەری بەمۆچی ۴۰۰ قرۆش. تاهەلگیراوە.

لەمارتی ۱۳۳۰ کە قوتابخانە کە گۆرا بە مەعاریفی عومومی و ناو نرا (تەشویقەییە) دامەزرا بەرەکیلی مامۆستای بەکەم بە مۆچی ۵۰۰ قرۆش کە پیمان ئەووتن (باش معلم) و مایەووە بەمامۆستا هەتا ئیتحلالی ئینگلیزی و لەکانونی بەکەمی ۹۱۸ کرا بە (باشکاتب تەحریرات) بەمۆچی ۱۶۰ روپیە.

كە ئىنقلاب رويدا لەشارا بى ئىش و كار مايه وە تا لە ۱۹ى شوياتى ۱۹۲۱دا بە مامۇستا دامەزرا لە (نمونەى سەعادەت) بە موچەى ۱۱۰ روپيە لە شوياتى ۱۹۲۲دا موچەكى زيادكرا بۇ ۱۲۰ روپيە تا چۆلكردنى شارى سلیمانى بەھۆى روداى سياسىيەوہ لەمارتى ۱۹۲۵دا سەر لەنوئى بە مامۇستای يەكەم دائرا لە قوتابخانەى سلیمانى يەكەم بە ۱۲۰ روپيە لە پاشا موچەكى كەمکرايەوہ بۇ ۱۲۰ روپيە بەھۆى بارى ئابورى و لاتەوہ، گويزاشەرە بۇ قوتابخانەى سلیمانى دووہ و مايه وە تا سالى ۱۹۳۰ لەرەدوا گويزرايەوہ بۇ ناحیەى بەرزنجەوہ بە مامۇستایەتى مايه وە وەکو سزايەك و دوور خستەوہ يەك بۇ دابرا لەكۆمەل و روشنيران و بى ئاگابوون لەپوداى سەردەمى خۇيدا تاسالى ۱۹۳۸ و لەویشەوہ بۇ بيارەو لەویشدا لەسەر کار لا برا و ئەو خزمەتى ھەيبوو کرا بە مانگانەى (۳،۸۲۲) سى دینار و ھەشت سەد و سى و دوو فلەس خانەنشینی.

زيوہر لەگوزەراندان زۆر نامادە نەبوو بە موچەيەكى كەمى خانەنشینی ھەبو شاھانەو سەر بەرزانە راى ئەبوارد ئەوہ تا لە نامەكەيدا كاتى ناميلكەى (چيرۆكى خيوى ناو مزگەوت و سۆفى كەرىمى چەرچى) پيشكەش بەحسەن بەگى جاف (حسەن فەھمى) ئەكات تيدا نوسيوہ: -.. ئەم رجاى خوصووصيەم لەخزمەتدا ئەوہندەى نەعەريزەكەم بەعەريزەى تەلەب بناسەو نەكتيبەكە لەزمنى ھىچ مەتەلەبىكا تەقدیم نەكراوہ و بەنومىدى ھىچ جائيزەو موکافات نەئيرراوہ. رجا ئەكەم كەنەویش ھەر بەمحەببەت و يادگارى قوبولئى بفرمون. بيخود كە تەشريفى لەخزمەتدايە ئەزانى و شارەزايە تا عومرم گەيشتوتە ئەم وەقتە شيعەر فرۆشيم نەكردوہ ئيوەش ھەرواى بزائن بەگم). ئينجا ليزەدە با ئەوہ بلىئىن كەسنىك خوى بلىئى شيعەر فرۆشيم نەكردوہ نايا ويزدان ئەفرۆشى؟؟ ستايش و پياھەندان بۇ پلە و پايەو پارە ئەكات؟؟

نا ھەرگيز نا. زيوہر ھەر چەند خيزان باريش بۇ نەفسىكى زۆر بەرزو شاھانەى بوہ، دەرويش مەشرەب رەندو خواپەرست و ديانەت راگيربوہ.

زيوہر چۆز شاعىرانى پيش سەردەمى خوى لەتورك و فارس و كوردەكان كارىگەريان ھەبوہ لەسەرى و ريبازو رىو شويئى زۆريان بەشيعەرەكانیەوہ ديارە ھەروہا ئەميش كارىگەرى تەواى ھەبوہ. لە شاعىران ھاوچەرخى خوى وەكو مامۇستايانى خوالخوشبو عەلادىن سەجادی رەفيق حيلمى عەلى باير ناخا شىخ نورى شىخ سالىح عەلى عارف ئاغا (شارى) ئەخۇل بىكەس و بەختيار زيوہر و زۆرى تريفش لەسەر ھەمووشيانەوہ پيرەميردى نەمەر.

زيوہر بەرھەمى زۆرە لەمانە كە لەسەردەمى ژيانى خۇيدا چاپكراون:

۱- ژيان پيغەمبەران

۲- دەستەگول لادان

۳- چيرۆكى خيوى ناو مزگەوت- كە ئەم دوانەيان بۇ جارئكى تر لەديوانەكەيا ئەخوينتەوہ

۴- داستانى سوزناك كرېلا- شيعەر بە فارسى لەچاپ دراوہ (۱۹۹۸)

۵- چيرۆكى حكومەتئىكى خەيال و بەشئىك لەكتيبى من (عمان الى العمادىه) كە ئەمەيان

وەرگيرانە ۱۹۹۹ لە دەنگاى خاك و بئەكى ئەدەبى گەلاويز دوجار چاپكراو

۶- سوزى نيشتمان- بەشئىكى كەمى ديوانى شيعەرى سالى ۹۵۷ چاپكراوہ

۷- فەرھەنگى زيورى كەوا لەبەردەستيدايە

۸- وەرگيرانئى (كتيبى الزنبقة البيضاء) كە ھى نووسەرىكى روسى بوو بەناوى (گرىگورى

بتروف) بەداخوہ كەوتە لای نامينەخانى خوشكەم نەگەرايەوہ ديارە فەوتاوہ چونكە بيرۆكەى

كتيبەكە لەگەل بىرى ھاوسەرەكى نەنگونجا

۹- دیوانی زیور- لهدسگای ناراس لههولیز چاپکراو بلاوکرایه وه ۲۰۰۴

۱۰- گنجینهی مهران و یاداشتی پوژان دهر بهدمری- له نه مینداریتی گشتی روشنبیرو

لاوان لههولیز سالی ۱۹۸۵ چاپکراوه

ماوته سهر نهوهی که بلین ماموستا محمهد فازل مستهفا نامهی ماجستری لسهر (زیور و ژیان و برهه مهکان) له کولنجی سهلاحدین بهسهرکهوتهوی و هرگرتوه پیروزبایی لینهکین.

زیور له ژیانی خیزانیدا دو ژنی هیناوه یکه میان کچی خالی بوه ناوی رهنا خانی کچی حاجی حسهنی سلیم ناغای جوامیر ناغای پشدهری بوه که نهکاته خوشکی مهلا سمایلی حکایه تخوانی بهناوبانگی سلیمانی له م کوریک فائق (بهختیار) و دو کچ زوهر و حلاوهی لیبیوه ژنی دوهی (شه مسه خانی) کچی حهه سوری مهلا قادر بوه که نهویش به خزمایهتی له دایکی شه مسه خانهوه نهگاتوه به زیور له همیشه سئ کچ- جه میلهو نامینه و شایسته و دو کور- مه محمود و حسهنی لیبیوه وه هر نه دو کور و نهوهکانیان بویان هیه نازناوی زیور هه لنگر.

زیور له گوزراندان زور ناماده نه بو مانگانه یهکی که می تهقاویتی هه بو به دواییه دا بهوه رای نه بوارد هر چند خیزانیکی زوری هه بوه نه فسیکی زور بهرزی شاهانهی بوه دهرویش مه شرب رهندو خوا پرست و دیانهت راگیربو، له خواردهوه به دوربوو حزی به جگره کرده له ده دوری دواییه دا تا به نه خوشی نه گلابو زیاتر وهختی له گهل نه دیب شاعیرهکاندا به باسی لیکولینهوهی (شیعرو نه دهب) رانه بوارد به تاییهت له گهل ماموستا مهلا سعید نه فندی کچاندا که به راستی وه دو برادر دونا زیزو خوشهویست هر شو له یهک دانه بران و مزگهوتی عیرفان لیز ته به قیان کردبوه جئ نزرگه و دانیشتن له گهل نه میشا ماموستا مهلا نه حمه دی حاجی مهلا ره سولیش هر دم له گهل یان بوو. زور حزی به دامه و شه ترهنج و سهیران و دیمه نه دلرفینهکانی کوردستان بو زوریش رقی له مهی خواردن بو ماموستا به هجت سعید کابان نه گپرته وه:-

له هاوینی سالی ۱۹۴۷ له خولیکی تاییهتدا که بو قوتابیانی قوتابخانه سه ره تاییهکان کرابوه وه چند ماموستایهک وانه یان تیا نه وه تهوه یهکک له وانه خوالخوشبو ماموستا فائق بیکهس بو روژنکیان لیم پرسی ماموستا جواترین و به هیترین شاعر به لای بهریرتانهوه چیه؟ فرموی نه هونراوهیهی ماموستا (زیور) که نه لیت

گرچی هرزی هیند بلندی وه خسته لای من بچیه عمرهش

واسیتهی سه ره برزی یو ئیجرای ناینی منی

نه مه به شیک بو لهه له بهستی سرودی نهی وهتن چند خوشهویستی، عهلی باپیر ناغای شاعیر بیجگه لهوه له کتینی (گول دهستی شوعرای هاد عهسرم) دا به شیک تاییهتی بو زیور

داناوه لیره شدا بهم چوارینه زیور هه له نسکینی

زیور له کوردی یا زور تهبعی تهرو رهوانه

بیخود له فارسیدا هوشیارو نوکته زانه

نوری موته للیده بی راو که شیعری نایه

شوگری به راستی نه لیم ئوستازی شاعیرانه

عهلی باپیر ناغا گیرابویهوه که کاتی خوی نه شیعری و تووه حمه دی زانیویتی شهش مانگ

قهسهی له گه لا نه کردوه.

عەلادىن سەجەدى لەبەرگى يەكەمى چاپى يەكەمى مېژۆى ئەدەبى كوردىدا بەشىكى
تايبەتى بۇ زىوەر تەرخان كوردە
رەفلىق حىلمى لەشىعو ئەدەبىياتى كوردى بەرگى دوەمدا بەشانازىيەوە باسى لەزىوەر
ئەكات.

بەريز صادقى بورەكەبى لەكتىبە بەنرخەكەيدا كەباسى لەئەدەب و مېژۆى ئەدەب ئەكا
بەشىكى زۆرى بۇ زىوەر تەرخان كوردە لەمانە زۆرو زۆر باسكراون لەگۆفارو رۆژنامەو ئىستگەو
كەنالەكانى تەلەفزیۆنەو ئەمە كارىكى واىكردو كەسانىك شانازى بە (زىوەر)ەو بەكەن و بىكەن
بەناز ناوى خويان و دەست لەناوى باوك هەلگرنو بېسپرنەو لەم ئاخىرەشداو لەبەر پىرى و لاوازى
لەگەل نەخۆشيدا بوون بەدەستە برا تا لەپۆژى ۱۰/۱۱/۱۹۴۸ ھەر لەشارى سلیمانى و لەگەرەكى
(شىخان) كانىسكان، شەقامى كاك ئەحمەدى شىخى ئىستە تەنىشت مرگەوتى عىرفان (بن تەبەق)
لەتەمەنى ۷۲سالىدا دلە گەرەكەى لەلیدان كەوت و گیانى پاكى بەرەو ئاسمانى بەرىن بەرئى
گرتەبرو تەرمەكەى بەرەو گردى گولان (جوگە) بەرپىكەوت، وەك دیتەوە بىرم. بىستمان لەكاتى
هەلگرتنى تەرمەكەدا مقومقوو مشت و مېر پەيدا بوو لەنىوان پارت و تەحروددا ھەر كەسە خۆى
بەخاوەنى ئەزانى بەلام لەپاشا كىشەكە چارەكراو بەشىوہەكى رەسمى و نىزامى بەرەو گوپستان
بەريكراو خەلكىكى زۆر لەگەل تەرمەكەداو قوتابیان بەريزو بەسرودى تايبەتى ماتەمىنەوە ئەم
چەند دىپرانەيان ئەوتەوە كە لەھەلەبەستى مامۇستا ا.ب. ھەورى بوو

كۆستى سەختى جەرگ بېرا

بەرگى ماتەم بۇ گشت بېرا

ئەمرو فەرەزە چونكە زىوەر

لەباخى ژىن و اچوہ دەر

ئەو (زىوەر)ەى گشت ژيانى

كاتى پىرىو گەنجى و جوانى

سەرفى رىنگاى مەعارىف كرد

نامرئ كەسئ بەروى سور مرد

ئەم چەند دىپرەم لەكەك كەمال قادر شارباژىرىيەوە دەستكەوت كەخۆى يەكئىك بوە لەو
قوتابیانەى بەريز ئەم سەروەديان خويندو تەوہ بەناو ازىكى تايبەتى كەگەيشتنە سەر قەبران و
دواى بەخاك سپاردنى مامۇستا عبدالمجيد حەسن مودىرى مەعارىفى ئەوسا و بەعەرەبى
وتارىكى جوانى پىشكەش دەكات و زىوەر بەباشى ئەنرخىنى. وەك مامۇستا بەھجەت سەعید
كابان بۇمان ئەگىرپتەوہ: - لەكاتى بەخاك سپاردنى خوالىخوشبوو مامۇستا (زىوەر)دا لەگردى
جۆگە خوالىخوشبوو (پىرەمىرد) لەسەر گۆرشەكەى وەستاو ووتى: زىوەر، زىوەر، بىرتە لەگەل
مەلا سەعید ئەفەندى كاباندا لەكاتىكدا دەرستان بەقوتابىيەكان ئەوت تەيارەكانى ئىنگلىز
بۆردومانى سلیمانىيان ئەكرد.

بەم جۆرە پەردە بەسەر تەمەنەى شاعىرىكى پېر ئەزمونى پەروەردەو كوردایەتیدا دادرايەوہ،
وەك خۆى لەپىشەكى دەستەگول لادان و چىرۆكى خىبۆى ناو مرگەوت و سوفى كەرىمى چەرچیدا
ھەندئ شت ئەلئیت نەونەى خۆ بەختكردن بوون وەك خاوەن قەلەم و ھەلۆئىست زىوەر ئەوہى
بەقەلەم نوسىویتی بەكردەوشى سەلماندویتی بەرھەمەكانى و نوسىنەكانى بەلگەى ھەموو
بۇچونىكن.

ته‌واو بوو به ته‌وفیقی ره‌بیانی ته‌رجومه‌ی نه‌ختهری که‌بیر له‌شاری سلیمانی روژی جومه‌ ناخری مانگی جه‌مادی لئاخهر سالی هزارو سی سهدو شه‌ستی هیجری. مصادفی بیست و پینجی مانگی ته‌موز سالی هزارو نو سهدو چلو و یه‌ک به‌ده‌ستی عهدوللا زی‌وه‌ر کوپری موحه‌مه‌د نه‌فه‌ندی خوالییان خوش بی نامین.

له‌خوینده‌واران رجای تایبه‌تی.

زوبانی کوردی چونکه قه‌واعییدی ئیملا‌ی ته‌واو نییه هر به‌و نه‌وعه ئیملا‌یه‌ی که‌ مه‌شه‌وره‌ ئه‌م کتیبه‌م نویسه‌، زۆرم سه‌عی کردوه له‌ بو‌ خوینده‌واران ته‌کلیم نه‌بی بو‌ واوی مبسوطه‌، وه‌یای مائيله‌. ئیشاره‌تی جه‌وت له‌سه‌ریه‌وه‌ دانراوه‌، وه‌بو‌رای گه‌وره‌ش هه‌تا مومکین بوبی گراویم بو‌ نویسه‌ ئه‌گه‌ر له‌که‌لیمه‌یه‌کدا ئه‌م ئیشاره‌تانه‌ ته‌رک کرابوو لوتفه‌ن ته‌صحیحی بفرمون چونکه‌ لوغه‌ت بو‌ مه‌عنا زانینه‌ بو‌ ئیزاحی هر که‌لیماتی کوردیم به‌کار نه‌هیناره‌، که‌لیماتی عه‌ره‌بی که‌ مه‌شه‌ورن له‌ته‌رجه‌مه‌دا نه‌وانم نویسه‌. ئه‌گه‌ر له‌ته‌رجومه‌دا غه‌له‌ته‌وه‌ سه‌هوم بوبی مومکینیش نییه‌ که‌ سه‌هو نه‌بو‌بی رجای نه‌که‌م نه‌ویش چاک بکه‌ن له‌ته‌رجومه‌کردنا ته‌نها به‌نه‌ختهری رازی نه‌بوم ته‌ماشای قاموسی عه‌ره‌بی وه‌ که‌نز اللوغات وه‌ میصباح و المنیریشم کردوه.

بو‌ مه‌عنا‌ی زوبانی تورکی مراجعه‌تم به‌قاموسی تورکیه‌وه‌ پیاوانی تورکی زانیوه‌، خولاصه‌ هرچی له‌ئییقتیدارا بی سه‌عییم بو‌ کردوه.

هه‌موو میلله‌تی به‌زبانی خو‌ی قاموسی هه‌یه‌، ویستم کوردیش بی به‌ش نه‌بی به‌سه‌عیه‌کی زۆر هه‌تا ته‌رجه‌مه‌ی نه‌حته‌رم ته‌واو کرد ناوم نا ته‌رجه‌مه‌ی زی‌وه‌ری له‌سه‌ر نه‌ختهری. خوا نه‌فعو فائیده‌ی له‌کوردان نه‌شاریته‌وه‌، بو‌ چاپکردنی واسیته‌ بنیری نامین.

ترجمت حالاً	
الاسم	الاجرة
(١) اسمه ولقبه . اسم الفارس وقبه واسم ابيه واسمه وكنيته التي يتسمى بها	هو عبد الله بن زيور بن محمد بن عبد الله بن ملا رسول البغدادي الاصل
(٢) سقط رأسه وسقطت ااهله والجل الذي تشوخته مائة او ثوره	سقط رأسه والجل الذي تشوخته مائة قصة البلياني
(٣) حوالا انه قائم : اسم الحقة التي يسكن فيها ثوره مع بيان الفرع وهرم الثور	هم الملقب كافي سكنان وهم الساج كولان برمال زيورافندي رقم المنزل حكا ١٥٩
(٤) تخرج ميلاد : تخرج ولادة الاسنة المعتبرة وفترة الفياضة مع رقم شهر الفياضة في بيت الحكمة	ولدت في تاريخ ١١٤٩ الهجري صادف السنة ١٨٧٥ الميلادي
(٥) المدين والذهب والفضة : اسم المدين في الذهب او فضة التي حوسب بها وقيمت	ديي اسلام من ذهب شافعي وشي مشوب الى الكونج
(٦) خلفه واولاده : اسم عائلة التي تنسب اليها زوجها وعمل الفقيه عاتق مع ذكر عدد اولاده وهرم كل منهم	مردحي كانت نسبه الى عائلة والده سليمان المقيم في محل كافي سكنان فوت في سنة ١٢٠٥ هـ عن ابيه عن ابيه عن ابيه عن ابيه عن ابيه عن ابيه عن ابيه وبنت ابي عاتق ٩ سنوات وابنت عاتق ٥ سنوات وبنو عاتق ١٢ سنة
(٧) هتاف : اسم كل المدارس والبرامج التي حصل فيها والتي تخرج منها مع تاريخها والقيمت واما المدارس التي تخرج منها في الفلسفة طبية ونوع علم والدرجة التي وصل اليها منه والما كانت للدراسة رحمة لمعرفة جميع الامم كمر حده المعروف في حصول في . . . . . مع تاريخها في السنة التي الفلس	بعد فصل الاستئناف دخلت المدارس العلمية وقراءت فيها في الرياض والمنطق والفلك والديباج والنبأ والفقهاء والاصول وقسمت من اهل الهيئة القديمة والقيمت من الفاضل المشهور عاتق اخذ علم العروض والقافية والحساب والهندسة في عدة ١٥ سنة واحزنت الدرجة العالية والقيمت الدرسة لطيفة اهل مدة ٢٠ سنة

بهشيك له ژياننامه ي ماموستا زيور به دهستوخه تي خوي

العراق
وزارة التعليم العالي

رقم الملف: ٢٩٦٤
التاريخ: ذي الحجة ١٣٨٢
٣٨

رقم الملف: ١٤٨٠٥
رقم: ٤٨٢٠ / ٢
دائرة خزانة نوى سليمان

عبد القادر
شعاد

المرتب: ضرورة السليمانية

الموضوع: - راتب تقاعد السيد عبدالله زهور
العلم في مدرسة بهار السابق

كتابكم المرقم ٤٢١٦/٣/٥ والمؤرخ في ١٩٣٧/١٢/٢٠

١- بناءً على فصل السيد عبدالله زهور من خدمة الحكومة وفق
الفقرة (ب) المعدلة من قانون التقاعد المدني وضع علاقته من الوظيفة
في تشرين الاول ٣٧ قبل انقضاء النظر لخدمته التركية والمراعية
العالمية (٣١٧) شهراً تقاعد في صورة اقل اقسماً بدنياً
تدري ٣/٨٢٢ دنانير (ثلاثة دنانير وثمانمائة واثنتين وثلثين لثلاثين)
شهراً اعتباراً من تشرين الاول ٣٧ بموجب جردان التقاعد المرقم
١٩٤/١٩٥ المرسل اليكم في ضمه . فنرجو تلخيص بهذا القرار
وتزويدنا ب ورقة التبليغ مرفقة منه وبذميلة بتاريخ رفع التبليغ .
٢- تصيد اليكم في ضمه دفتر نفوسه ونرجو تسليمه اليه وتزويدنا
بصورة منه ممدقة وتزويدنا ايضاً بخواص مالية بتمن (١٠٠) لئس نؤيد لسلك
(٢) طابعين بتمن (٤٠) لئس لكل طابع منها (٢) بتمن ١٠ فلوس
لكل منها لاجل العاقبة على المستندات الرسمية المعتمدة الي المرعي
الهم .

المرفقات
٢- جردان ودفتر نفوس

مدرسة الى - مدرسة الحارث العامة -
اتخاذ كتابها الاخير المرقم ١٩٣٧ والمؤرخ ٢٤/٧/٣٢

مدير المالية الصغام

دهقي نكو نوسراوهي كه ماموستا زهورى پى خانه نشين كراوه

الابتغاء: خواستن

الابتكار: به‌یانیان زوو له‌خه‌و هه‌لسان، وه له‌هه‌موو ئیشینکا تالوکه، وپه‌له په‌لکردن.

الابتلاء: تا‌قیکردنه‌وه، وته‌جروب‌ه‌کردن، له‌چاکه و خراپه‌دا له‌عه‌مه‌ل ده‌نری. بو‌چاکه (بلیئته)، بو‌خراپه‌ بلوته

الابتلال: ته‌ربوون

الابتناء: بنادانان، وژن هینان

الابتهاج: خو‌شی، که‌یف، فه‌رح

الابتهاال: پارانه‌وه

الابتیار: شه‌رکردن، وه له‌ناو‌چوون

الابتیاز: زه‌خیره خستن

الابتیاس: په‌ستی، وه‌بی قه‌دری، وغه‌مناکی

الابتیاع: مامه‌لت، وش‌ت ک‌رین.

الابث: به‌سه‌ر. له‌زور خوارده‌وه‌ی شیر سک

باکردن

الابث: به‌ژیر. فه‌رح و سرور

الابثااث: نیهانی ناشکرکردن

الایج: گ‌یراوی‌چ. پی‌اوی چاو‌گه‌وره.

الایجد: ناوی‌حه‌کیمیکی یونانی وه‌یا ناوی

حوکمداری‌که

الایجر: که‌سێ که‌ناوکی ده‌رپه‌ری بی.

الایجل: ده‌ماری ورگینه‌ له‌ نه‌سپ و وش‌ترا،

وه‌له‌ئینسانا به‌ع‌رق اک‌ل ناو ده‌بری.

الایح: به‌گ‌یراوی‌ح. ئینسانیکه‌ ده‌نگی

نوسابن، موئه‌نه‌سه‌که‌ی بجاو

الایحق: یه‌ک چاو

الایخز: که‌سێکه‌ بو‌نی ده‌می بی

الایخس: که‌سێکه‌ ژور‌چاوان وه‌یا ژیر‌چاوانی

پارچه‌ گوشتیکی بیی

بسم الله الرحمن الرحيم

وبه نستعين وعليه التكلان

(باب الالف وما بعد من المطابق والمضاعف)

(فصل الالف والباء)

الاب: به‌سه‌رو ته‌خفیف. باوک باب. و

به‌جه‌مع‌ی هاتوه. آباء، أبون، ابین

الاب: به‌سه‌رو گ‌یراوی، جینگا له‌وه‌ری که‌ گ‌یای

زوری‌ن جه‌مه‌که‌ی. ئ‌باب، وه‌سه‌فه‌رکردن،

وه‌بو‌سه‌فه‌ر حازربون.

الاب: به‌ژیرو گ‌یراوی. ته‌له‌ف کردنو، له‌ناو

بردن.

الآباء: مه‌نع بون، وه‌ وازلی هینان

الآباءة: به‌سه‌ر قامیشه‌لان، جه‌مه‌که‌ی. آباو

الآباب: والآبابة: به‌فه‌ت‌ه‌ی هه‌مه‌زه.

له‌هه‌روکیانا. خوریک خستن بو‌چونه‌ جینگایه.

الابث: گه‌رمی

الاباته: نو‌قوم کردن، وتی په‌پاندن

الابثات: برین، وق‌ت‌ع کردن

الابتقاء: هه‌یوانی کلک براو، وه‌ کو‌یر، وه‌ بی

ئه‌ولاد، وه‌ که‌سێ چاکه‌یه‌کی نه‌بی

لاباتر: که‌سێ که‌قه‌ت‌عی و صل‌ه‌ی ره‌حمی نه‌بی

الابتداع: شتیکی عه‌جایب، وه‌ بو‌ظهور

الابتدال: نو‌که‌ری، وه‌ په‌ستی‌تی

الابتسار: ده‌ست کردن به‌ شتی له‌ئه‌وه‌له‌وه

وه‌رگرتن

الابتسام: زه‌رده‌خه‌نه

الابد: دائيم، زه مانه، چه معه که ی آباد
 الابد: به سهره همزه و گيرای. د. پیاوی
 گوره و زه لام. ناو گه ل پان
 الابد: به ژیر. زاینده. زدی نه زوک
 الابداء: ناشکراکردن
 الابداء: له ناو بردن
 الابداد: دورخستنه وه
 الابداید: بلاو بوه وه
 الابداع: نیجا دکردن
 الابر، الابر: برینی زیاده لق دار خورما،
 دوپشک پیوه دان، و به ژیر همزه. خورمای نیر
 الابر: به سهره گيرای. موباره و گوره
 الابر: به سهره گيرای. دهرزی دروستکرو
 فروشیاری
 الابرء: بهری بون، وه تبری وه له نه خوشی
 مه شفا بون.
 الابرء: به ژیر. دهرزی، چه معه که ی ابر
 الابرء: هلاک کردن، وه له ناو بردن
 الابرء: چاو جوان، چاوی ره شینه ی زیاتر بن
 الابرء: شتی که له باتی مهشکه که ره ی
 له ماست پین جوی ده کرتنه وه
 الابرء: زحمهت، به شیدهت بون، لاچون
 الابرء: به ژیر همزه و. ر. نه خوشیه که
 له غله بهی رتوبهت و سهرماوه
 پهیدا ده بن
 الابرء: جوی کردنه وه، و کردنه دهر وه
 الابرء: ناو ریشم
 الابرء: ناو ریشمی
 الابرء: که سیکه نوقته نوقته ی رهش و سپی
 له به دنیا بن

الابرص: عیله تی به لکه ی
 الابرء: جینگه یه که، لم، قور، بهرد. له ویدا
 تیکه ل بوبن، هه شتی که دوره نگی بن پینی
 ده لنین ابرء، نه سپی سوربوره چه معی. ابارء
 الابرء: مه سینه، لولینه شیری که بریقه دار بن
 پینی ده لنین. البریق چه معه که اباریق
 الابرء: ووشتریخ دان
 الابرء: قایم کردن، عاجزی دان، تهنگ پی
 هه لچنین
 الابرء: رئیس و گوره ی قهومی اصحاب
 الفیل
 الابرء: دهرزی فروش، و دروستکری دهرزی
 الابرء: به ژیر ریزلیگرتن و خوشه ویستی
 الابرء: سله مینه وه، راکردن
 الابرء: به گيرای سله مینه وه
 الابرء: سنگ دهر په ریو
 الابرء: گیایه که ده کری به سهر چیشتا
 الابرء: سنگ دهر په ریو
 الابرء: هه تک کردن، وه جینگای زبر
 الابرء: بانگ کردن بیچوی ووشتر. به ابرس
 ابرس
 الابرء: حه رام کردن، منع کردن وه ره هن
 دانان وه تسلیم کردن
 الابرء: به بوز. زه مانه چه معه که ی. اباض
 الابرء: به ژیر. پستی قاچی ووشتری
 بیه ستریتنه وه
 الابرء: ده سته یه کدا
 الابرء: بن هه نکل
 الابرء: سستی کردن. به نیسرا حهت.
 پیچه وانیه تالوکه

الابلیج: کهسیکه روشن و نورانی و ناوچاوان
 گوشاد، وه زاهرو ناشکرا
 الابلیخ: بهداعیو فیزو موته کهبیر
 الابلد: بهسر. ناوچاوان گوشارو دل قهله و
 الابلاذ: بهژیر. پیوه نوساندن
 الابلاذ: بهسر. شوین، نسه ر
 الابلاس: دلشکاو، عاجز، و نائومید له
 مهتله ب و مقصود
 ابالیس: شهیتان. جه معی ابالیس، وه
 ابالیسه
 ابالبق: نهویه که پیسته که خال خالی سپی
 تیدابن
 ابالبقاق: دهرگا کردنه وه، ورهش و سپی
 ایلمه: بههر سن حهره که. گیایه که وه کو
 پاقله، لق دریز له سره وه، وه له تی که هی هتا
 نوکی له یه که جوی ده بیته وه جه معی ابلم
 ابالیم: همنگوبن
 الایم: بهدو سهر و گیرای. م. سازی ژئی یه که ی
 نهستورین
 ابلاغ: پی گه یاندن
 الابن: بهسر بوختان پیکراو، وه دوژمنایه تی
 الابن: بهژیر. کور. جه معی ابنا، و بنون
 الابان: بهژیر و گیرای. ب. وهقت وزه مان
 الابانه: دورخستنه وه، وجوی کردنه وه،
 وهره رختن ناشکرا
 الابنه: بهژیر. کج. جه معی بنات.
 ابانوس: دارنگه مشهور رنگی ره شه
 ابواء: جینگایه که له بهینی مکو مدینه
 ابود: بهبؤر. سله مینه وه
 ابه: بهگیرای (ه) دنگ گیرای

الابطح: شیویکی لم دار، بزنه کیوی، دهره ی
 گهره. جه معی. بطاح اباطیح
 ابطل: کهله که. جه معی. ابطل
 الإبطال: بهتال کردنه وه
 ابظرا: تویکله گوشتیکی زیاد له دهر لیبوی
 شوینی میزی می
 الإبعاد: دورخستنه و. ابعد. وخاین. اباعد.
 بیگانه
 ابغث: جینگای لم زور
 الإبقاء: هیشته وه، وه به زهی هاتن
 الإباق و الإباقة: راگردن عهدیا جاریه
 الإقبال: گیایه یداکردن له زهوی
 الإبقع: رهش و سپی
 الإبکاء: هینانه گریان
 الإبکار: بهژیر خستنه روژی دواپی
 الابکم: لالی ماده رزاد
 الابل: بهدوژیر. ووشتری می
 الابل: بهسر. والابل شاره ز له ژبانی ووشترا
 الابل: بهسرو زه ننه ی. ب. مهنکردن
 الابنه: بهسن سهر به دن گرانیه که که له زور
 خواردنه وه پیدا بی نسله که ی و بلته
 الابنه: بهدو بؤرو گیرای. ل. ناوی شاره
 ویرانیکه له نزی که بهسر، وه به میقداری
 خورماش ده بیژری
 الابانه: بهژیر. ا. کهسیکه زور چاک له نه حوالی
 ووشتر بزانی
 الاباله: بهسرو گیرای وه نه گیرای. ب.
 پشتینیکی گهره ی دار، وه دهسته و کومل
 جه معی ابابیل
 ابلیج: وه کو ابلیج

الابة: بهزننهى. ب. شنتيك لهيرچوبى بيته وه
يرت

الابهة: بهبؤر، وبورى ب گيراو گهوره يى و
جوان و زيبا

الابهر: نوعه دارى كه، وه ده ماري پشت
به دلوه بنوسى

الاباهر: له پينچ سوخمهى بالى مهل سوخمهى
سيئمه. چونكه بالى تهير پينچ سوخمهيه
نه وهل قوادم. دووهم مناكب. سيئم باهر.
چوارهم خوافى. پينچم كللى پى ده لئين

الابهقان: نوعه گيايه كه

الابهام: نه موسست گهوره

الابهل: بهرى دارى اردج

الابهاج: كهيف خو شكردن

الابيب: بارانى دلوپ گهوره

الابية: ژنيكه دايم په چهى به پرووه بى

الابية: به سهر و ژيرى. ب. ژنيكى مهنكهر

الابيض: سپى، شمشير. جه معى. بيض
به ژيرى. ب.

الابيضان: شير و ناو، يا پيرو جوان

الابيل: قه شه، و ابيل الابيلين. ناوى عيسى
عليه السلامه

(فصل الالف و الباء)

ابن الانس: دوست

ابن الحبة: نان

ابن نكا: سه مهر، به يانى

ابن صبح: زول، حرامزاده

ابن مقرض: به ژيرى. م. سه گسار

ابن الارض: غريب، و سه فهري

ابن الماء: ماسى گره، قاز، مراوى، قولنگ

ابن السبيل: سه فهري

ابن دهاليز: دز

ابن المهاير: نه صل زاده

ابن رشدة: حه لال زاده

ابن اوى: چه قه ل. جه معه كهى بنات اوى

ابن وردان: په پولهى حه مام، كولهى رهش

ابن عرس: جانه وه ريكي بچوكه جه معى. بنات

عرس. قاقمه. پيستي به قيمه ته

ابن مخاض: ابن لبون. وه كو ابن عرس وايه

ابن بغيه، ابن زانيه: زول

ابن الكرم: عاره ق و شه راب

ابوا لميمون: هه نگوين

ابو السابغ: فالوزه

ابو العون: خورما

ابو المره: شه يتان

ابو اللهو: ته نبوره

ابو الناجع: حه لوا

ابو الامن: تير. پيچه وانه ي برسى

ابو الفضل: زيپر. نالتون

ابو الكبر: زيو

ابو الخصب: گوشت

ابو الحزين: ته يريكه

ابو المليح: ته يريكه

ابو الغياث و ابو الحياة: ناو

ابو المسافر: په نير

ابو المنقد و ابو المنجى: نه سپ

ابو الحارث و ابو الاشبال: شير

ابو القعقاع: توپه

ابو جامع: سوفره

ابو نافع: سرکه

ابو صائر: خوئی. نمک

ابو الحصین: ریوی

ابو الحرث: شیر

ابو ایوب: ووشر

ابو قیس: چقه‌ل

ابو الوثاب: بیره نهوعه عاره‌قیکه

ابو المختال: نیستر

ابو النجم: ریوی

ابو براقش: تهریکه له‌رؤژا به‌مه‌موره‌نگ

خوی ده‌گۆرئی صوره‌تی جوان وه‌کو قولنگ

مل و گهردن وپئی دریزه. پهری دیزنه‌بین

چاکیان سپی ناونجی سور خوارویان ره‌نگی

ره‌شه

ابو قلمون: نه‌وعه‌قوماشینکه به‌ره‌نگ ره‌نگ

دیته به‌رچاو هیندی ده‌لین باخه

ابو جابر: نان

ابو جمیل: که‌ور

ابو جمعة: گورگ

ابو حمید: ورچ

ابو خالد: سه‌گ

ابو جعفر: میش

ابو دغفل: فیل

ابو ذرعة: به‌راز

ابو زیاد: که‌ر

ابو سلیمان: که‌لمشیر

ابو عمرو: برسی

ابو عاصم: نه‌وعه‌چیشتیکه

ابو عکرمة: کۆتر

ابو زیاب: مشک

ابو زنة: مه‌یمون

(فصل الالف والتاء)

الات: سه‌رکه‌وتن. غالب بون

الاتام: ژئی به‌زگی دوانه‌ی بن

الاتاء: به‌سمر. خه‌لو خورما

الاتب: به‌ژیز. کراسی بن یه‌خه جه‌معی. اتوب.

به‌بۆر

الاتبال: له‌ناو بردن، مه‌حوکردنه‌وه

الاتاحة: ته‌قدیرکردن

الاتحاف: دیاری ناردن

الاتدان: ته‌پبون

الاتزار: ترساندن

الاتراب: خۆل‌کردن به‌سمر شتیکا

الاترجة: به‌بۆری. ات. گیراوی. ج. تورنج،

وه‌تویکلی دار. جه‌معی. اترج

الاتراض: به‌ژیز. قایم و مه‌حکوم کردن

الاترنج: به‌بۆر. دیسان تورنج

الاترور: به‌بۆر. کوری می‌راو

الاتزار: ده‌پئی له‌پن‌کردن، وه‌په‌شته‌مال

له‌پشت به‌ستن

الاتسار: قوما‌رکردن

الاتساخ: چلکن

الاتساف: کۆکردنه‌وه، و به‌رامبه‌ربون،

وته‌واوبون

الاتضاع: ووشر سه‌ری شوپکا که‌سئی سواری

بن

الاتطان: وه‌ته‌ن گرتن

الاتعاب: نهزیهت دان

الاتعاض: نهسیحعت وهرگرتن

الاتفا: تف رۆکردن

الاتقاء: بهژییری همزه، وت. خو پاراستن

الاتقان: مه حکومکردن، وه سابتبون

الاتکاء: پال دانهوه

الاتکال: دیسان وهکو اتکاء

الاتلع: مل دریژ

الاتلاد: مائی کۆن و قه دیم، وه حه یوانی

له ده رمائی خوتا له دایکبوی

الاتلان: به ته حرک. ههنگاو نزیک یهک

هاویشتن

الاتلیباب: راستی، نیستیقامهت

الاتمیلال: والاتمیرار: دریژبون

الاتمهلال: سستی، یا زه عیفی

الاتان: به سهر، ماکهر. جه معی اتن. به سهر،

اتن. به بور هه مزه و (ن) به ردی زۆر گه و رهو

مه حکم

الاتنان: وهکو اتلان

الاتون: به سهر و گیرای. ن. حه مام

الاتوم: ژنیکه فهرج و دبری بۆین به یهک

الاتو: به ژیر. ن. به خش و هاتن

الاتون: به سهر و هه مزه و سکون. ت. وهکو انو

وايه

الاتاوه: به ژیر. به رتیل و خهرج و هسته و گونا

الاتواء: هیلاککردن

الاتهاب: به ژیر هه مزه و ت. به خشش وهرگرتن

الاتی: به سهری هه مزه و ژیری (ت) پیایوی که بو

جیگایه ناو بگه یینی. خه نده قی هه لی ده کمئی

بهو خه نده قه ده لئین وه غه ریب، و لافاو

الاتهام: به گیرایوی. بوختان پین کراو

الاتی و الاتیان: هاتن. له حدیثا: اتانی ات.

یه معنی مه لانیکه. و (اتی المرأه) جیماعی

له گه لاکرد. واتی علیم الدهر: هیلاکی کردن

وتاتی له الامر: بوی حازرکراوه، وهذا

ممایتاتی مومکین و ناسانه

(فصل الالف والهاء)

الاث: به سهرگیا، یا په رچه م که پربین یهک

به سهریهکا چووبین

الاثاء: به سهر و الاثاء به ژیر و هاویشتن

اثابة: به سهر هه ردو و هه مزه و نهی (ث)

نهووه دره ختیکه جه معه که ی (اثائب)

الاثابة: به ژیر عیوضی له باتی دان

الاثتمداد: گه یشتن و واردبون و ناوکه مبون

الاثاث: شتومهکی ناو مال و هه م به مپ، گا،

عهبد، جاریه، و باقی نهشیای به یتیبه ده لئین

(اثاث) جه معه موفرده که ی (اثاثه)

الاثاثه: به ژیر وهکو ائ وایه

الاثاثه: به بۆر ناوی پیایویکه

الاثاثیث: زۆر

الاثجل: ورگ زل

الاثجام: به ژیر زۆر بارین

الاثحان: سست و زه بون

الاثثر: به سهر هه مزه و پ شوین و جیگای

پربینی شمشیر، و سوننه تانی پیغه مبر علیه

السلام جه معه که ی (اثثر)

الاثثر: به سهر و نهی ث شوین، و هرۆنی چاک

ده بیژری

الاثكون: به بؤر والاڭكال هيشوى خورماي
 نه گه يشتو، له لاي به عزى اڭكول، واڭكال لقو
 پوپى دره خته
 الاثل: به بؤر ناوى پياويكه، مائىكى زور
 الاثله: به ته حريك نه وعه دارىكه وبه معناي
 نه سل هاتوه
 الاثال: به سهر گه ورو مه دح كردن
 الاثل: به سهرى همزه و ژير ٿ قايم و
 مه حكه م و شريف
 الاثلب: به سهر حال
 الاثلب: به ژير پارچه ي گل و به ردو وشتره
 پيرى كه دداني كه وتين تووكى كلكى
 روتا بيته وه
 الاثلق: دره خت
 الاثلم: دداني شاش
 الاثم: گوناح، جه معكه ي (آثم) و ناوه بؤ
 شراب
 الاثم: به سهر گوناح و جه زاي گوناح
 الاثمد: به ژير كلو سورمه
 الاثمار: دره ختن ميوه كه ي بخورى و ميوه كه ي
 به ته واوي پئ گه يشتين
 الاثناء: به ژير مدح و دوعا كردن
 الاثناء: به سهر ناوهر است
 الاثنان: به ژير دوو جه معكه ي اثانين
 الاثواء: نيقامه ت كردن و نيقامه ت پيكردن
 الاثاوة: به ژير دو زبان و فيتنه
 الاثاوة: به گيراوي خوارو ره زيل كردن
 الاثوك: مېرى گيژ
 الاثوم: به سهر همزه و بور (ٿ) درون
 الاثابة: دوو زبان

الاثر: به ژير وه كو اثر وايه
 اثر عهده: به معنى زه ماني دور كه وته وه
 الاثر: به سهر وزنه رنگ و جه وه مري شمشير،
 وه له دم يه كيكه وه قسه گيرانه وه وه بيژرى
 حه ديٿ ماٿور به معنى نه قل كراوه يه
 الاثر: به دوو بور رنگ و جه وه مري شمشير
 الاثر: به بور وزنه. برينى چاك بوينته وه وه
 شويى مابى
 الاثر: هل بژير راو
 الاثره: به قيه ي عيلم
 الاثره: به حه ركات همزه والاشاره به سهر
 گيرانه وه ي خبه راتى زه ماني پيشوو به قيه ي
 عيلم
 الاثره: به دوسر ئيختيار كردن و پيش خستن
 وه حورمه ت گرتن
 الاپره: به سهرى ٿ و بؤرى شهره ف و ناموس
 الاثارة: به ژير رفاندن و هل گرتن
 الاثرم: ددان كه وتو كه سن دداني نه مابى
 الاثط: كوسته، بن ريش جه معى ٿطاط به ژيره
 (ٿ)
 الاثعل: كه سينكه لاي دداني، ددانيكى زيادى
 پيوه نوسابن
 الاثعاج: كوتراو، لى دراو
 الاثف: به مده و ژير ٿ شويى كه وتو تابع
 الاثفيه: به بؤرو همزه سن كوچكه. جمعى
 اثافى. منه جله لى له سهر دانه نرى
 الاثقاب: كون كردن، دارسو تاندن
 الاثقال: به ژير گران كردن، ره زا قورس بينين
 الاثقال: به سهر جلو به رگ ناو مال، و خزينه ي
 ژير نرز، مردوان، موفره ده كه ي ٿقل

الاجذب: مهكائى گىاي زؤر بى جهمهكهى

اجادب

الاجادة: چاكهكردن

الاجدر: چاكترو باشت

الاجدع: لوت براو، وهم بهكسينك دهلين كه

دهست وهيالئوى وهيا گوىى براين

الاجدل: هئو. جهمهكهى (اجادل)

الاجذب: جينگه ئاوى بهواستهى راوستانهوه

لئى نهخوريتهوه جهمهكهى (اجاذب)

الاجذم: دهست بپراو، لاي بهعزى نهنگوشت

بپراو يا نهنگوشت فهوتاو

الاجذام: هئلكهندن

الاجر: خيرو سهواب

الاجر: بهسرو گيراوى (ر) خشتى

سورهوهكراو

الاجير: بهكرئى گيراو

الاجرة: بهبؤر كرئى، حق

الاجارة: منفعهت

الاجارة: بهگيراوى جيم سهربان

الاجرد: ئينسانى بئى مووه ئمرزى كهگىاي لى

نهرؤى و ئهسپن كهتوكى كورت و نرم بئى.

جهمهكهى اجاردو جرد

الاجارد: ناوى جينگيهكه

الاجرع: ئمرزىكه لم بئى و هيچى لى نهرؤى

جهمهكهى اجارع

الاجرام: قهباحت باركردن

الاجراء: نازايى و ئيقدام

الاجتراح: كسبكردن

الاجتران: بريننهوى توك له حهيوانات،

درؤكردن

الاثيل: وشترىكه كبرى زل بئى

الاثيل: بهزؤر (ث) قايمو كهسينك خانهدانو

نهجيب بئى

(فصل الالف والجيم)

الاج: بهسرو گيراوى جيم هئدرينى وشتر

مرغ جهمهكهى اجاج بهزؤر

الاجاج: بهبؤر ناوى تال و سوير

الاجوج: بهسهر شوق دهر

الاجيج: داروشتى داگرساو

الاجبث: بهگيراوى ب وسهر ههمزه.

سله مينهوهى وشترى كؤل

الاجباء: فروشتنى زراعتهت لهپيش

بينگهيشتنيا

الاجابة: قوبولكردن

الاجبار: زؤرليكردن

الاجبال: هئلكهندنى ئمرز ههتا دهگاته جينگاي

رهق و سهخت

الاجبت: بهسهر ناوچهوان پان

الاجبة: بهسرو گيراوى. شتىكه پانى زياتر بئى

له دريؤو تيكهلكردن جهمهكهى اجاج بهزؤر

الاجتباء: لهبنا بپرين و دروينهكردن

الاجتئات: لهرهگ دهرهئان

الاجتحاف: بهسى نهنگوشت خواردن

الاجتماع: ژئى حاميله و حيوان كه

بهباره وهبئى

الاجتذال: كهيف خوؤش و سرور

الاجداء: بهخشين

الاجداب: جينگاي كرئين و شورهكاته

الاجفیل: به ژیر ترسنوک
الاجل: به تهریک و گیرای لام واجل زور
گوره
الاجلاء: لهوالات و وهتن دهرکردن
الاجل: به ژيرو زهنی جیم ملیه شه، رانی،
گاگل جه معه که ی اجال
الاجل: به تهریک موده ت و موله ت وه
له جیگای (نعم) حرف تصدیق ده مینری
الاجل: به مه ده شتیکی وه عده دار، روژی
قیامه ت و قه باحت کمر
الاجل: به ژيرو گیرای و سه ری جیم نیری
بزنه کیوی
الاجیل: ناوی کوبوه وه
الاجلاب: کوکرده وه و هاوریه تی کردن و
له دواوه بانگ کردن
الاجالة: بزواندن و ریکخستن
الاجلج: ناوچه وان خر، په رچم که وتو
الاجلحام: کوبونه وه
الاجلاس: دانیشاندن
الاجلع: لیوی نه وه نده کورت بی دانسی
دانه پوشی
الاجلنباب: راکشان له سه ر ته نیش ت
الاجلال: قه درو حورمه ت گرتن و ته عظیم
کردن
الاجلوان: ووشر چاک بروا
الاجله: کسسی په رچمی نه مایی
الاجم: زور پان و شیلیمی بی خر نه بی
جه معه که ی اجام
الاجم: به سه رو گیرای میم مه ری بی شاخ،
خانوی بی کلاو روژنه، پیایوی بی فیزه

الاجتراع: قوت دان
الاجتزاز: نیکتیفا کردن
الاجتثاء: زور جماع کردن
الاجتلال: ته ماشا کردن
الاجتلاب: هینان
الاجتماع: کوبونه وه
الاجتثناء: وهرگرتن و ته فره دان، وه له جیگایه کا
کوبونه وه
الاجتناب: خولادان
الاجتناح: مه یل کردن
الاجنتان: خوشاردنه وه
الاجتهاد: تیکوشین
الاجتياز: رابوردن
الاجتیاس: ته له بکردن و خواستن
الاحجان: لابدن و که مکردن
الاحجم: چاوی که گوره و زور سورین
الاحجام: مه نکردن نه هیشتن
الأجد: به بور قه وی و مه حکمه
الاجد: به ژیر و شتر بانگ کردن
الاجازة: له ناو په رینه وه
الاجسم: نه ستورو برگه ده دار
الاجش: به گیرای شین. ده نگ و ناوان،
سه خت، توند
الاجشام: رولینان، ته کلیف کردن
الاجاصة: به ژيرو گیرای جیم. هملوژه
الاجاعة: برسی کردن
الاجفاء: هملکه ندن
الاجفال: لابدن
الاجفل: به سه ر همرشتن له جیگایه کا
کوبیته وه

الاجلی: روناک و ناشکراو ناوچهوان پان
الاجم: بهدو بۆر: شورایهکه نههلی مهدينه
لهبرد دروستیان کردوه، جیگایهک بیگانهی
تی خزابی، هر خانویهک چوار گوشه و ریک
بی

الاجمة: بهسرو بوری جیم چهوزو قامیشهلان
الاجمة: بهتهحریک، نسیزارو دارستان
جهمعهکهی اجم بهدو بۆروه اجام بهمه دو اجام
بهژیرو اجمات بهتهحریک و اجم بهدوسر
الاجمار: خیرا رویشتن و لههچ کردننا بهرد
فرندان

الاجماع: بوشتی نیتفاق و کۆمهل کردن

الاجمام: ووچان گرتن

الاجن: بهمه ناوی رهنگ و تامی گۆپاین
الاجن بهسرو و الاجوان بهبۆر هر وایه و کوتان
جل کازرکه

الاجنب: گهردن کهچ و مویع

الاجنبی: بیگانه

الاجانة: تاسی چهمام و سوینه جهمعهکهی
اجانین

الاجنان: شاردهنوه لهتاریکیداشتی
ههنگرتن و لهداشتی بشاریهوه

الاجوج: روناک و شهوق دهر و ناوی تالو
سویر

الاجوف: ناوی چۆل و بۆش

الاجهر: رۆژ کویر

الاجهار: دهرخستن، ناشکراکردن

الاجهاز: موههیاکردن و تالوکه رویشتن

الاجهاش: لهکهمس ئیمداد و یاریه خواستن

الاجهی: خانوی سهراوه

الاجید: گهردن دریز

الاجیم: چاوی گهره و سور

الاجیام: نههیشتن مهنعکردن

(فصل الالف والحاء)

الاح: بهسرو گیراوی ح کۆکین

الاحاح: بهبۆر تینویتی، رق و کین

الاحباب: بهژیرو و شتر چۆکدان، نازایی

الاحبوش: بهبۆر جهامعتی، کۆمهلی هر

یهکیکیان لهعهشیره تی بی

الاحباط: مهحوکردنهوه، زیادکردنی ناوی

بیرو برانهوهی

الاحبال: بهژیرو ناوسکردن

الاحبن: لهناو خواردنهوهی زۆر نارعهتی سک

الاحتباء: ههل توتان بهرهنگی ههردو نهژنۆی

بچهقینن و ههردوو دهستی ههل نی

الاحتباك: وهکو احتبا و وایه وههم بهمهعناي

بهنه خوین بهستنه

الاحتثات: مهیلکردن

الاحتجان: ههلگیران و وهرگیران

الاحتجام: کهلهشاخ گرتن

الاحتدام: سهختی، دارسوتاندن

الاحتذاء: نهقلکردن

الاحتراج: کهمبکردن

الاحتزاز: خۆ پاراستن

الاحتراق: سوتان

الاحترام: حورمهت گرتن

الاحتزال: خۆپاراستن

الاحتساء: شوربا خواردنهوه

الاحتیال: حیل و فیلکردن حواله وەرگرتن،
 بهداو حیوانی کیوی گرتن
 الاحفاف: کم و نوقصانی
 الاحجام: ئەتراح لینان و پاش خستن
 الاحجن: لوت خوار
 الأحجى: بهبۆر و گیراوی (ی) سەرگوزشته و
 حکایەت، وزەمکردن، جەمعی احاجی
 الاحد: بهگیراوی (د) تیز
 الاحدب: پشت کۆم
 الاحداب: خوارو چەوت و خپ
 الاحداث: لەپاشا تازەپەیداکردن
 الاحداد: زینەت
 الاحدوثة: بهبۆر ئەو شتانەى که خەبەریان
 داوه
 الاحدر: زل و ئەستور جەمعهکهى احادر
 الاحدث: ئینسانی صاحب فیکرو بیر
 الاحدل: گەردن کهچ و مل خوارو هەرشتی
 کهخوارین
 الاحدیداب: خپکردن، بەرزبونهوه
 الاحر: زورگەرم
 الاحرد: بەو حیوانه دەلین که دەمارى تیک
 چوبین و وشک بوین
 الاحراز: شاردنەوه
 الاحراس: وەکو احراز وایە
 الاحریض: گیا چۆلەکه. نەوعه گیایەکه
 الاحرنجام: گردبونهوه
 الاحری: مناسب و لایەق
 الاحریاف: چەوت بونهوه، و راستبونهوه
 الاحزلال: بەرزبونهوه
 الاحزن: زۆر عاجز

الاحتساب: حسابکردن، ئەواب داواکردن
 الاحتشام: شەرمکردن
 الاحتضان: دەست لەملکردن
 الاحتطاب: دارکۆکردنەوه
 الاحتظار: بەئەترافی جینگایەکا هەوشەکردن
 الاحتفاء: گەیشتن بەو شتەى کهویستوتە،
 وتەلەبکردن لەژۆرو
 الامتقاز: خۆکۆکردنەوه بۆ دانیشتن لەسەر
 هەردو پێ
 الاحتفال: کۆبونهوه
 الاحتفان: لەرەگ هەلکەندن و وەرگرتن
 الاحتقاب: کۆکردنەوه، و سوارکردنی کەسی
 لەپشت خۆتەوه
 الاحتقار: پەستی
 الاحتقان: دەستورکردن
 الاحتقاق: دەرژمانیەتی شەڕ و دەعوا
 الاحتکار: کۆکردنەوه و هەبەس کردن و
 فیلبازی
 الاحتلاج: حەق سەندن
 الاحتلاط: توپەبوون
 الاحتلام: لەخەموا ئینزالی مەنى شەیتانی بون
 الاحتماء: خۆ پاراستن
 الاحتماش: غەزەب و رق زیادبون، ولەیهکدان
 الاحتمال: بارکردن
 الاحتناک: راکێشان، لەرەگ هەلکەندن،
 خواردن رەشەوه بەسەر و لاغەوهکردن،
 غالببوون
 الاحتواء: کۆکردنەوه، دەسلەت بون بەسەر
 شتیکا
 الاحجاج: لەباتی کەسێنەکی بوحەج ناردن

الاحلال: حه لآنکردن أحل الرجل یه عنی
 لهشرك چوه دهره وه بؤ نیسلامی
 الاحم: بهسه رو گیراوی (م) نزیك و رهش
 الاحماء: توپه کردن، عاجز کردن، عاجز کردن
 الاحمر: پیاوی رنگ سور جه معه که ی حمر
 بهبوری (ح) وزنه ی (م)
 الاحامرة: تائفه یه که له عجه م بیان نه لین
 قزلباش
 الاحمرار: سوریه تی
 الاحمران: گوشت و شراب
 الاحمره: نؤر قایم و مه حکم و ناوی
 حیوانیکی به حریشه
 الاحمس: پالهن و نازاو سهخت جه معی
 حمس بهبؤر
 الاحمش: باریک و زه عیف
 الاحماض: به نؤر گالته و له تیفه کردن
 الاحمواء: ره شبون
 الاحنة: به نؤر زنه ی چه سووی و کین
 مه شهقت
 الاحنة: بهبؤر زنه ی چه سووی و کین
 جه معه که ی احن بهبؤر و سه رت
 الاحنف: قاچ و پن خوار
 الاحویب: گوناچ کار
 نیحتیاج: نؤر
 الاجوزی: خوارده به یی سوک خیرا رویشتنی
 ناو
 الاحور: کهسی بیلبله ی چاوی نؤر ره شبون
 سپیایشی نؤر سپی بی جه معه که ی حور
 وه ناوی نه ستیره ی موشته ریه
 الاحوری: به گیراوی (ی) نهرم و سپی

الاحساء: خوارده نوه
 الاحسب: زولفی رهنگی مه یله و سوریه ی،
 ووشتریکی سوریه موتیکچو
 الاحسن: جوان و شیرین
 الاحسان: چاکه کردن
 الاحص: به گیراوی (ص) پرچ هه لومریوو که م
 مو
 الاحصاء: ژماره کردن قاقهت، زانین
 الاحصاد: دروینه کردن
 الاحصار: مهنع و حه بسکردن
 الاحصاف: مه حکم کردن
 الاحصان: نه فسی خوی له خراپه لادان و
 الامضار: حازر کردن
 الاحاطة: به نؤر ته و او کردن و به ته و او ی شت
 زانین
 الاحفاء: شه لگه ل ی کا کردن و به گژبه کا
 چون و نیلاح کردن و پی روت کردن، وله
 هه موو نیشیکا به ره و نؤر چون
 الاحقب: که ره کیوی
 الاحکاء: قایم و گری دان و برگردن
 الاحکام: مه حکم کردن
 الاحلابة: جیگای دوشینی حیوان له جیگا
 له وه
 الاحالة: حواله کردن و نه قلن کردن
 الاحلس: رهنگی له بیینی سوریه ره شا
 الاحلاط: تیکوشین
 الاحلنظاء: رق و کین و زگ گهره
 الاحلولاک: نؤر رهش
 الاحلیل: به نؤر هه مزه و لامی نه وه ل کونی
 زه کهر کونی مه مک

الاحزان: سونهت، خهتهنهکردن
 الاختتام: خدمهتکردن
 الاحترام: کهمکردن و برین
 الاختراط: شمشیر کیشان
 الاختراع: ایجادکردن
 الاختراف: کۆکردنهوه
 الاختراق: برین و قهطع
 الاختراع: پارچه پارچهکردن و بهشکردنی
 الاختفاض: ژن سونهتکردن
 الاختزال: برداو جوی بونهوه
 الاختزان: خهزنه دروستکردن و سرر
 شارندنهوه
 الاختصار: دهست لهسهه که لهکهدانان و یا
 کورت کردنهوه
 الاختصام: دوژمنایهتیکردن
 الاختضاب: رهنگ کردن
 الاختطاط: موی ریش دهرهاتن و جیگرتن و
 بهخهت نیشانهکردن
 الاختضاد: گیا بهرپهگهوه دورین
 الاختطاف: پهلهپهل ورگرتن
 الاختلاء: گیا دورین
 الاختلاب: تهفره خواردن
 الاختلاج: بزوتن
 الاختلاس: دزی
 الاختلاط: یهکتر بینین
 الاختلاع: هینانه دهرهوهو خهلع کردن
 الاختلاف: مخالفهکردن
 الاختلاق: درۆبون و موحتاج بون
 الاختلال: زهرمردان و موحتاجبون
 الاختم: لوت پان

الاحوزی: بهسهه همزهو ژیری (ز)کۆکه رهوه،
 و ههه نیشنی لهبهینی خهلکا بیرینیهوه نهو
 کهسهیه
 الاحوس: نازاو پالهدان
 الاحوص: چاویکی زۆر بچوک بی لهچاویکی
 جهمهکهی حوص و احاوص
 الاحوطک: ساحیب ئیحتیات و زۆر لایق
 الاحول: خیل، چاوخیچ جهمهکهی احاول
 الاحوی: رهشی وهیا رهنگی مهیلو رهش بی
 سهوزایی بهرهشو و زهروژد تیکهه بویی
 جهمهکهی (حُو) بهبۆرو گیراوی (و) یحویه
 حیا بهعنی کوی کردهوهو احتوی علی المشی
 یهعنی بهسههیا غالب بوو داگیری کرد.

(فصل الالف والهاء)

الاخ: برا جهمهکهی إخوان و اخوه بهژیر
 همزهو بوری و زههه.خ. نههه زۆر جار
 نهخوان بۆ رهفیکان و اخوه بۆ بریان دهبیژری
 الاخبات: تهواضوع و خو کهم راگرتن
 الاخبت: ناپاک
 الاخبات: ئیفسادکردن و شتی بهدو خراب
 بهکهسی فیرکردن
 الاخبتان: میزو پیسی
 الاخبية: نهو تورکانههی کهرهشمال نشین و
 گهرمیان و کویستان نهکهن
 الاخت: بهبۆر خوشک جهمهکهی اخوات
 الاختباء: خوشاردنهوهو داپوشین
 الاختبار: ئیمتیحان تاقیکردنهوه
 الاختتام: ناخربون

الآخر: بهمه دو ژیرخ نیهایهت و برانه وهی
 هموشتی (الآخر) یهکی له دوشیت یو یهکتر
 وهکویهک وایی
 الاخراب: کهسی گوئی له تپویی
 الاخره: بهمه دو ژیری خ داری پشیت
 کورتانی و وشر کهسوار پالی پئوه نه دا
 الاخر: بهمه دو سیری خ یهکیک له ددان
 الاخرج: سپی و رهش
 الاخراج: کردنه دهره
 الاخراد: بیده نگکردن
 الاخرس: لال، شاخیش دهنگ نه داته وه پئی
 نهلین جبل اخرس
 الاخریط: گیایه که ناوی نه بیسترای
 الاخرق: بنگوئی و نه قام و کهسی که نه توانی
 نیش بکا
 الاخرم: لوت براو
 الاخرنماس: بیده نگبوون
 الاخرواط: بهگیراوی (و) راکیشیان و دریزکردن
 الاخرز: چاو بچوک
 الاخرزم: ماری نیر
 الاخس: کهسیکی خراب
 الاخساء: دورخسپن
 الاخسار: کهم کردن
 الاخساس: نیشی نالایه قکردن
 الاخشب: شاخیش گهره یی بورد سهخت و همو
 شتیکی زبرو دانه دار جهمه کهسی (اخشب)
 الاخشم: یهکی لوتی یون نیه کابا ناو لوتی
 بوگن بی
 الاخشیشان: زبری له خوار دنیا له بمرگا
 الاخساء: خساندن

الاختمار: گوراو و موهغهیر (واختمرت
 المراه) سه ریوشی دابه سردا
 الاختمام: مال مالین
 الاختناث: شکاو و دو پیچانه وه و بوبی به دور
 الاختواء: خوت برسی رابگری
 الاختناق: خنکاو
 الاختیار: صاف و باش
 الاختیال: فیزو ته که بور یا هوری نیحتمالی
 بارانی نیابی و بیاری
 الاختیان: خیانهت و نانه مینی کردن
 الاختجال: شهر مسار کردن
 الاخدود: چال و خندهق جهمه کهسی ایخاید
 الاخداج: منالی به نو قسانی نه عزایکی له دایک بو
 بی
 الاخذار: خوشار دهره له جیگایه کا به ندبون،
 نیقامهت
 الاخذری: به سهرو زهنه ی (خ) و گیراوی (ی)
 که ره کیوی
 الاخذع: ده مکاریکه له ده ماره کانی میل
 الاخذ: به سهر گرتن، و مرگرتن به خیشی و
 ده ست پی کردن
 الاخذ: به دو بوز چاویه شه رمد
 الاخذ: دیل گیراو
 الاخذة: به بوز سیحربازی
 الاخذة: به ژیر گوئی ناو وهیا بو خوت وهیا بو
 که وره یهک جیگایهک ناگاداری بکهسی
 جهمه کهسی اخادات، اخان و وهیا نه رزکی
 ویرانه و ساحیبه کهسی بیدا به کهسی ناوه دانی
 بکات
 الاخراب: ویران کردن

الاخصف: رهش و سپی

الاخضر: سهوزی و زۆد سهوز

الاخضرار: سهوزایی

الاخصع: مل کهچ

الاخضلاء الخضیلال: پیرپون و داری لقو

پوپ و گه لای زۆدین

الاطء: خه تاکردن

الاططب: ناوی تهیریکه و کهری سوروه یا

کهری رهنگی شین بئوه خه تیکی رهش به ناو

پشتیاری یشتهبی

الاططل: گوی شور

الاططم: لوت دریز

الاطف: زیاده خووری، سوک

الاطفاء: شاردهنوه

الاطافة: ترساندن

الاطفج: پی خوار

الاطفاس: ناشیرین و تالوکه کردن

الاطفش: چاوتهنگ، و به رۆژ نهین

به خوسوسی رۆژی ههتاو

الاطفض: جیگای پهست و خوکه م گرتن

الاطفاق: لهتالان ههچ دهست نه کهوتن، راوکه

نیچیری دهست نه کهوتن

الاطفوق: به بۆر قلیشی نهرز

الاطلاء: بهتالکردن

الاطلاد: مهیلکردن، هیشتهنوی شتی

به نه بهدی، درنگ پیرپون

الاطلاص: دل سافکردن

الاطلاف: ناودان، دانانی یهکی له

جیگای یهکی و دهست دریزکردن بۆ شیر

دهرهینان

الاطلاع: جل داکهندن

الاطلق: جیگای خلیسک

الاطلاق: جل کۆن بون و کونکردن

الاطلال: ته رککردن

الاطللاق: کون بون، هه ور ههوا تیک بداو

بیگۆزی

الاطماد: کوژاندنوه

الاطمار: خوشاردهنوه

الاطمص: قهه باریک، و جیگایه که به ریز پی

نه کهوی جهمه کهی اطمص

الاطمال: ریشودارکردن، شتی که ریشوداری

پینی دهلین (ثوب مخمل)

الاطن: به سهرو گیراوی (ن) منطن قسه به لوت

بکا

الاطناء: خراپ کردن و قسهی ناشیرین و

نالایه فکرکردن

الاطنص: سه لوت بایک و ناوه راستی پان بۆ

بیته وه جهمه کهی (خنفس)

الاطوة: برابتهی

الاطوث: پیای زگ به قولاچو

الاطیة: به ممدو گیراوی (ی) سردار که مهند

قمتارچی که ولای پی نه به ستنه وه

الاطیوس: گیایه که به نه غلب له قهراغ ناوا

دهرۆ

الاطیف: یهک چاو رهش و یهک چاو شین بی

الاطیل: تهیریکی پنتک پنتکه یه معنی کونج و

خالدار

(فصل الفاء الدال)

الادّ: بهسرو گيراوی قوهت و گه‌یشتن،
گه‌پاننه‌وه. جه‌معه‌که‌ی اد
الاد: بهمد قوهت و ره‌قی
الاد: به‌بؤرو ژئرو گيراوی شتی گه‌وره
عه‌جایه‌ب بلاو، موصیبه‌ت، درؤ
الاداء: بهسهر. دانه‌وه
الادب: بهسهر و زهنه‌ نان دوست‌کردن و
دم‌خوارد دان جه‌معه‌که‌ی اداب
الادب: به‌ژئرو زهنه‌ نیش و کاری عه‌جایه‌ب
الادب: به‌دوسهر. عه‌جه‌ب. وه‌خو‌چا‌کردن
الادابه: به‌ژئیر. شتی عه‌جایه‌ب
الادابه: به‌ژئیر. به‌ئه‌ده‌ب بون
الادبار: پشت لینه‌ل‌کردن و نه‌مانی، تابع بوون.
وه‌کو و اللیل اذا ادبر. یه‌عنی تبع النهار
الادبار: بهسهر جه‌معی دُبر ناوی دوو ره‌کعت
نو‌ژئیکه‌ له‌پیش فه‌جرا ده‌کری که پنی
ده‌لین ادبار النجوم دور‌کعت نو‌ژئیکه‌ له‌پاش
نو‌ژئیی مه‌غریب ده‌کری که پنی ده‌لین ادبار
السحر
الادبس: جه‌یوانیکه‌ ره‌نگی له‌ به‌ینی سو‌ری و
ره‌شی دابی وه‌کو و لاغی قوله
الادباس: نه‌سو‌ری و نه‌په‌ش، گیاده‌ره‌ه‌اتن
الادّه: بهسهر و ژئرو گيراوی به‌لاو می‌جنه‌ت و
نیشی گه‌وره جه‌معه‌که‌ی اد
الاداة: بهسهر. ناله‌ت جه‌معه‌که‌ی ادوات
الادحاج: به‌دو‌ژئیر. چه‌ک و سیلاح هه‌ل‌گرتن
الادحی: به‌بؤرو زهنه‌تی دو‌گيراوی. کولانه‌و
لانه‌ی و وشر مرغ که هیلکه‌ی تیا‌بکا
الاداخه: به‌تال‌کردنه‌وه

الادحق: دور‌ترو گه‌ردن که‌چ
الادخار: به‌گيراوی، کومه‌ل کردن
الادخان: توت‌نکردن
الادس: به‌مهد و سه‌ری (د) قوپ
الادراء: یه‌کتری لابر‌دن، مودافعه
الادرة: به‌بؤر. قوپ گون زل
الادراء: ده‌می دانی تیا نه‌ما‌بن
الادرار: به‌خشینی دایمی
الادرع: نه‌سپ یا مه‌ر سه‌ریان ره‌ش بی و باقی
له‌شیان سپی‌بی
الادراک: پیوه‌ نوساندن لحوق و پی‌گه‌یشتنی
به‌ری درخت یا منال بگاته‌ سالی بالغ
بوونی
الادراک: به‌ژئرو هه‌مزو نه‌وعه‌ میوه‌یه‌کی
کئیویه‌ به‌ری توترکه
الادراک: به‌گيراوی، له‌ جینگایه‌کا کوبونه‌وه
الادرم: پاژنه‌ی گوشتن و قه‌له‌و
الادرماج: به‌زهنه‌تی (د)، چوونه‌ جیگایه‌ک
له‌وی خوشاردنه‌وه
الادره‌مام: له‌به‌ر پی‌ری هی‌زی نه‌ما‌بن له‌نیش
په‌کی بکه‌وی
الادعاء: به‌گيراوی د. لاف لی‌دان خو
هه‌کیشان، ناره‌زو‌کردنی شتی
الادعج: نینسانی چاوره‌ش
الادعداد: ترساندن
الادعاص: کوشتن
الادعام: کوله‌که‌دانان بو خانو
الادعية: به‌سهر دوعا یان جه‌معی دعایه
الادعية: به‌بؤرو گيراوی سه‌رگوزشته‌و
حکایه‌ت جه‌معه‌که‌ی (ادعی) به‌سهر

الادغم: نعو نھسپھه دەم و لیوو روی رهشبن
 باقی لهشی رهنگیکی تربن
 الادغام: شارندنهوهو شتی لهجیگیایهك دانان
 الادفان: بهگیراوی دال راگردنی عبد له
 ناغاگی
 الادفاء: لهتاو سهرما خو پینچانهوه بهبهرگ
 الادفی: کهسینکه پشتی چه میبیتهوه.
 یا بزنی شاخی دریزبن یا تهیری بالی
 دریزبن
 الادق: بهگیراوی ق زور باریک
 الادکار: بهگیراوی د شتی بیر چوبیتهوهو
 بیتهوه بیرو فیکری
 الادکن: ناوی لیل و رهنگی مهیلهو رهش بن
 الادل: مل یهشهو ماست زور ترش بن
 الادلاء: دۆلکهیا سهتل شور کرتیهوه ناو ناو
 الادالة: غالب بون و سهرکهوتن
 الادلاج: لهنیوارهوه ههتا بهیانی بهشهو
 رویشتن
 الادلاج: بهگیراوی و ژیری د لهناخری شهودا
 رویشتن
 الادلاس: نهوعه گیایهکه
 الادلاج: کردنه دهرهوه
 الادلم: کهری رهش، چهناگی دریز، پان قهه
 دریز
 الادلال: نازکردن
 الادلولاء: تالوکه کردن
 الادلهمام: غالببون و دهره دان
 الادلنمام: رهشکردنهوه
 الادم: نھسمر لای بهعزی زهره چه معکهی
 آدم ادمان بهبورو زهه لههردوکینا

الاداخة: موتیع و گهردن کهچ
 الادم: بهسمر. ئولفهت گرتن ئیتفاکردن.
 ریکخستن
 الادم: بهبورو الادم بهژیر پی خور
 الادمه: بهبورو زهننه. نھسمر ووشتری زور
 سپی
 الادمه: بهتهحرک. دیوی گوشتی پیسته
 بهشهره دیوی دهرهوهی
 الادیم: پیستهی دهباغکرا روی نھرز
 چه معکهی نھمه، نادم
 الادماج: بهژیرو گیراوی د خوشاردننهوه
 لهجیگیایهکا
 الادمس: کهسینکه کلکی بروی باریک و سهری
 نھستورو موی سهری کهم بن
 الادموس: بهبور تاریکی
 الادن: پشتکۆم. نھسپی دو دهستکورت.
 خانوی پهست و نزم
 الادناء: نزیککردنهوه
 الادانة: قهرزدان
 الادنف: لوت کورت
 الادانق: بهسمر و ژیری نون چنگال
 الادنی: دهنی و خراب
 الادو: فیل و حیله
 الادوات: قاپیکه لهسمر سفره دابنریت
 الادهم: نھسپی رهش چه معکهی نھم بهبوری
 د. شتی پیچ دراو
 الادهمام: رهشبون، زراعتی له بهر بی ناوی
 رهش داگیرسابن
 الادی: بهسمر و ژیری د پان
 الادی: بهسمر و شهدهی ی کهم

الاذانى: بهبۆر گویى زل

الاذن: بهبۆر گویى

الاذواب، والاذوابة: رۆنکردنه ناو دیزه

الاذوط: چهناکه بچوک

الاذهاب: رۆياندن

الاذهل: غافل

الاذال: غافلکردن

الاذى: بهمهدهو گيرايى شهپۆل جهمهكهى

اوانى

الاذى: بهسهر ههمزهو ن ئيشيکه ئينسان بى

کورهيئى وه له کردنى عاجزى

(فصل الالف والراء)

الار: بهسهر و گيرايى جيماع کردن

الاراءة: نيشان دان

الارب: بهزيريو سکون. ر. ئيحتياجى و عضوى

جهمهكهى اراب، ارايب

الارب: بهدوسر ئيحتياجى صنعت

الارب: بهزيريو سهرى. ر. عهقل

الاربه: حاجت

الاربه: بهبۆر گرى. دوگمه

الارباء: زيادکردن

الارابه: كهوتنه ناو شك و خستنه ناوشكهوه

الارابه: بهسهر عاقل و زيرهك

الاربات: زه عيف و لهريون

الاربيجاج: پرييون

الاريد: رهنگ سههولى

الارياس: زه عيف بوون

الاربعاء: چوارشههمه. جهمهكهى اربعاوات

(فصل الالف و الذال)

الاذابة: تواندنهوه. تالانکردن

الاذخرة: بهزيريو سهرى (خ)، گيای رهنگ

الاذراء: نهسپن گويى سپى و لهشى رهش

الاذراء: جارى کردنى ناووه هاوين

الاذرج: بهسهر شارنکه لهشام

الاذرع: زۆر قسهو زۆر خواردن

الاذريون: بهمهدهو سهرى ژ و بورى ي نيرگى

زهرد

الاذاعة: بلاوکردنهوه

الاذعر: بهدخوو زالم

الاذعار: ترساندن

الاذعان: باومرکردن گهردن كهچ کردن

الاذفر: بهسهر، شتى زۆر بوڤن خوڤش

الاذافة: چيڤشتن

الاذكر: وهستاي چاكي بينا

الاذالة: سووك و بى حورمهت کردن

الاذلاع: کردنه دهرهوه

الاذلف: سهرى لوت باريك و دريژ، ياخو لوت

كورت و نهستور جهمهكهى ذلف بهدوسر

الاذلاق: بهخيرا هاويشتن

الاذلال: سووك و بى حرمتکردن

الاذليده: رويشتن

الاذن: بهسهر و زيرى ن گويى راگرتن و بيستن

الاذن: بهزير زانين و پيزانين وهبهرهلداکردن

الاذن: بهدهو سهر و گيرايى. ن. چلمن

الاذان: بهسهر خهبر دارکردن

الاذين: كهفيل

الارتاد: به ژیر. نرم کردن و خواستن
 الارتداء: شتی له سر پیچان زری پۆشین.
 یاشتی بکە ی به لیباس بۆ خۆت
 الارتعاد: له زین
 الارتداع: دواکه و تن
 الارتداف: شوین که و تن
 الارتزاز: له جیگایه که به ندبوون و وهستان
 الارتزاق: رزق و هرگرتن
 الارتساع: وسعت دان
 الارتساف: به رزبونه وه
 الارتسام: نه قشکردن و رسم دانان
 الارتشاء: به رتیل و هرگرتن
 الارتساس: خه به ری بلاء و بیته وه
 الارتضاء: قوبل کردن و خوشنودی
 الارتطام: گرفتاری و له قورپا چه قین
 الارتعاج: رواندن و پی خورادن
 ارتعاء: بارگیر له وهراندن
 الارتعاب: ترس
 الارتعاج: پهبون و چه خماخه یه که له دوا ی یه که
 بیئت و دل له زین
 الارتعاء: له زین و دل له مرزاندن
 الارتعاس: زورکردن و دل له زین
 الاتعاش: نه عزا له زین
 الارتعاص: فیضطراب تیک نالاندن
 الارتفاء: شیرخواردنه وه
 الارتعاع: مه یلکردن و له وهراندن
 الارتغاب: مه یلکردن و ویستن
 الارتفاق: ئیحتیاجی داوکردن
 الارتقاء: گه یشتن و به رزبوونه وه
 ارتقاب: چا وهرانی

الاربی: به بوری ۱- و سه ری ۲- به لایمیحنه ت
 الارببة: به ژیر و گیراوی یا بنران
 الارت: به دوسه رو گیراوی ت. که سیکه زبانی
 له قسه کردنا توره توربکا
 الارة: به سه ری. ر. و ژیری. ا. گوینان
 الارتباء: هه موو ئیشی به لیک دانه وه بکرت.
 الارتباد: نه مرکردن
 الارتباس: زوربون و سواربون و قه له و بون
 الارتباط: به ستنه وه
 الارتباع: به رزبوونه وه و هه لگرتن
 الارتباق: به ستنه وه
 الارة: به ژیر و سه ری. ر. دارو جیگای
 دارسو تاندن چه مه که کی. اروت
 الارتباك: که سنی ئیشی خوی پی نه کری
 الارتفاق: گۆشته و زون هاتنه وه
 الارتثاٹ: برینداری له مه یدان ی شهرا به ریته
 دهرو نیوه روحیکی مابن
 الارتجاج: بزوتن شه پۆلی به حره اتن و رۆین و
 دل له زین
 الارتجاء: رجا کردن
 الارتجاز: کورتکردن
 الارتجاع: گه پاننه وه و په شیمان بونه وه
 الارتجاف: له زین
 الارتجال: به بی لیکدانسه وه قسه کردن
 وه کو کردنه وه
 الارتجان: خو له ئیشیکا تنی هه لقورتاندن.
 وپشیوی ئیش وه که ره ساف نه بوون
 له وه ختی تواندنه ویا
 الارتحال: بارکردن و تالوکه کردن و خواستن
 الارتخاص: به هرزان کرین

الارتکاب: بارهه نگرتن و بردن
الارتکاض: اضطرابه شیواوی
الارتکام: کوپونهوه
الارتماء: رویشتن. وتیر له یه کتری گرتن
الارتمام: نیصلاخ و چاککردن و خواردن
الارتواء: تیراو بوون
الارتهان: بارتمه وهرگرتن
الارتیاب: شک په یداکردن
الارتیاخ: خوشی و شادی
الارتیاد: ناوو گیا خواستن
ارتیاع: ترسان
الارتیاع: خواستن و تیراده کردن
الارت: به ژیر. میرات
الاراث: به ژیر. و الارثة: به بوړ ته پالسه
پشقلینکه له ناو ناگردانا بسووتی
الارتم: نه سپینک لیوی سهروی سپی بی یالوت
سپی
الارتم: به سهر ناوی درختیکه
الارج: به سهر و ژیری. ر. عهترو شتی بوون
خوش
الارج: به دوسهر. و الاریح: مسکو و عه نه بهرو
هر شتی بوونی خوش بی
الارج: خانویه که له دریزه و به کیریت
الارجاء: پاش خستن و به تمه ما بوون
الارجاء: به سهر. جه معی. رجا. رجاش.
ناحیه و نه ترافه
الارجوحة: دیلان و له گوریس نشتن
الارجوزة: به بوړ. شیعریکه به حره که ی کورت
بی
الارجز: ووشتیکه له دبرا زه حمتی بیی

الارجاع: گیرانه وه
الارجاف: خه بهری درق جه معه که ی. اراجیف
الارجال: به پیمان رویشتن
الارجل: که سینگه پیی گه و ره و زل بی و هیا
نه سپینکه قاچینکی سپی بی
الارجان: ناوی جینگایه که له تیران
الارجیل: گوینی هیندستان
الارجوان: به سهر و بوړی. ج. شتی رهنگی
سوری لی درابن و ناوی گیایه که زور به نه فعه
الارج: به سهر گیراوی. ر. حیوانی سم پان
الارجب: واسع گوشاد
الارصل: نه سپی پشت سپی، مه پو بزنی
پشت رهش
الارحم: زور رحم کمر
الارخ: به ژیر گای کینوی. جه معه که ی. اراخی
الارضاء: شوړکردنه وه. دوشمن
الارضم: نه سپی سهر سپی
الارض: به بوړو گیراوی. ی. شتی که سهر به ره و
خوارکرای
الارداء: هیلاککردن و کوشتن و ناره حه تی کردن
الاردب: به ژیر و زه نه هی. ر. و سهری. د.
و گیراوی. ب. کنسدر. و که یلیکی میسره
که عیبارته له ۲۴ صاع شرعی
الادراب: دورانندن
الاردة: به سهر. نان
الارادة: به هه وه سو یستن
الارداف: که و تنه پشت
الاردن: به بوړو هه مزه. د. و گیراوی. ن. و نوزه
کوته. و ناوی نه هرکه له قودسا
الاردن: به سهر. ناوریشم سور

الارتکاب: بارهه نگرتن و بردن
الارتکاض: اضطرابه شیواوی
الارتکام: کوپونهوه
الارتماء: رویشتن. وتیر له یه کتری گرتن
الارتمام: نیصلاخ و چاککردن و خواردن
الارتواء: تیراو بوون
الارتهان: بارتمه وهرگرتن
الارتیاب: شک په یداکردن
الارتیاخ: خوشی و شادی
الارتیاد: ناوو گیا خواستن
ارتیاع: ترسان
الارتیاع: خواستن و تیراده کردن
الارت: به ژیر. میرات
الاراث: به ژیر. و الارثة: به بوړ ته پالسه
پشقلینکه له ناو ناگردانا بسووتی
الارتم: نه سپینک لیوی سهروی سپی بی یالوت
سپی
الارتم: به سهر ناوی درختیکه
الارج: به سهر و ژیری. ر. عهترو شتی بوون
خوش
الارج: به دوسهر. و الاریح: مسکو و عه نه بهرو
هر شتی بوونی خوش بی
الارج: خانویه که له دریزه و به کیریت
الارجاء: پاش خستن و به تمه ما بوون
الارجاء: به سهر. جه معی. رجا. رجاش.
ناحیه و نه ترافه
الارجوحة: دیلان و له گوریس نشتن
الارجوزة: به بوړ. شیعریکه به حره که ی کورت
بی
الارجز: ووشتیکه له دبرا زه حمتی بیی

الارض: خوارو پهست و كه مونا لايق
الارض: به بؤرو همزه و ر. و گيراوى. ن. والارز:
به بؤرو زهننه: والارز: به سنى بؤرو بن گيراوى:
برنج
الارض: به بؤرو گيراوى. ب. كورتى ناوقه
نهستور
الارض: به بؤرو گيراوى. ب. داردهست. ميكوت
الارض: به زهننه. ر. و به ته حريكى نوعه
درخيكه و هكو چنار و ايه
الارض: مرقه و وشتر. و گرمه و هور
الارض: به بؤرو. به فره لوكه، و له رزين
الارض: به سهر. ز. و م. ميكوتى گوره
الارض: نوعه داريكه داردهست و عه ساي لى
دروست دهكرى. هرزن
الارض: به مده و سهر. مانه و ه و مه حكه م بوون.
و به خيلى
الارض: چاندين و رواندين
الارض: والاريس: به سهر و ژير.
له هردو كيانا. توو چين جه معكه وى. اراسى.
اراسيه: لاي به عزى ناوى حيوانى كه له
مهمله كه تى روما شاخيكى هيه ٤٢ لقى ناو
بؤشى لى بؤته و هه و اى له ناوا كو ده بيته و
دهنگيكى خوشى ليوه دئ. هه مو حيوانىكى لى
گرد ده بيته و هه له بهر خوشى نه و دهنگه
الارض: به سهر. سهرزل
الارض: به بؤرو گيراوى. ر. مهليك و شاه. وه
به ته خفيف. دهست و پيوه ندو خزمه تكار
الارض: راست كردنه و مه حكه م كردن
الارض: به سهر. كه سيكه ران و سمعى بى
گؤشت و له پين

الارض: ناردن. و درو ژرگه نه و
الارض: ديت شهرى، تو له له بريتى سه ندن،
جه معكه وى اروش
الارض: رنگاى راست نيشاندين
الارض: عاقل
الارض: كه سيكه بؤنى ته عامى كرد دلى
بيوى حه زى ليپكا و خال و ميل كوتان، و كه م
الارض: به سهر و گيراوى. ص. دندان پر
الارض: چاوه روانى كردن و حازر بوون
الارض: به سهر. زهوى. عه رد. وه هershتى
كه په سته بى. و له رزين. وه لامه ت و ژير سمى
و ولاغ. جه معكه وى. اراضى، اروضى اراضات.
نه رزون
الارض: به بؤرو. لباد
الارض: قهلو، متواضع
الارض: خو شنود كردن
الارض: به ته حريك. كرمى دار جه معكه وى
ارض. اراضات
الارض: به سهر داريكه له گه لآكه و پينسته و پين
ده باغ نه كرى. موفره ده كه وى. ارتات
الارض: گوى راگرتن
الارض: ترساندين
الارض: هره شه كردن و ترساندين و ئيضطراب
الارض: له بهر زه عيفى و هيا مانديوى كه سنى
ورده ورده بروا
الارض: دريژو بى عه قل و له شكر. شاخ
الارض: دريژبوون. و به برز
الارض: خو دواخستن وه له نيشى ناشرين
خوپاراستن و روتى
الارض: و الارغل: كه سنى خه تهنه نه كرابين

ارغام: غالببوون. بهخۆلومه نوساندن
 الارغن والارغان: گوی لهقسهراگرتن و بیستن
 الارغوان: دارینکه گولی سوره
 الارغیداد: تیکهلبوون، اختلاط
 الارفاء: گرتن و راگیرکردن
 الارفة: بهبۆرو زهننه.ر. حهد، وهنیهایهتی
 ههموشتنی جهمعکهی ارف بهسهر
 الارفاض: دهست و پین ئی ههنگرتن
 الارفاف: نهرمی و چاکه کردن
 الارفاء: ههمۆرۆژی سهر چهورکردن و
 تهراشکردن
 الارق: بهتهحریک. بئ خهوی
 الارقب: گهردن نهستور و شیر
 الارقبان: مل دریز
 الاراقة: او رژاندن
 الارقاد: نواندن
 الارقش: ماری رهش و سپی
 الارقاس: ههلهپهراندن
 الارقطاط: رهش و سپی
 الارقط: مارو مهپی رهش و سپی و ههرشتن
 کهرهش بئو و خال خالی سپی تیابن
 الارقطاط: باریک و نهرم
 الارقان: بهسهر. عیلهتی یهرقان و نافهتی
 زراعت
 الارقان: بهژیر. ریش لهخهنه گرتن
 الارقال: چاکه. وتالوکهکردن. ولوقهی ووشتر
 الارقم: ماریکه نوقتهی رهش و سپی تیابن
 الارک: بهبۆر. جینگا. مهکان
 الارک: بهتهحریک. زگ یهشهی ووشتر لهزۆر
 خواردن لهرداری اراک

الاروک: ووشتری اراک خۆر و بهندبوون
 لهجینگایهکا و برینی نازاری کهم ببئ
 الارکب: نهژنۆ گهره. ووشتریکه نهژنۆیهکی
 زلتربئ
 الارکه: بهسهر. دارینکه تاله سیواکی لیئهکری
 الاریکه: بهسهر و ژیر. تهختی شاهی
 الارکان: کۆکردنهوه
 الارکاس: هیلاککردن و سهر شوپکردن و
 سهرگیژبوون
 الارم: بهسهر. بادان و پینچانهوه
 الارم: بهژیر. بهردیکه لهدهشتا بۆ نیشانه و
 علامهتی دابچهقینری و هیلاکبوون
 الارم: بهژیر و سهری.ر. ناوی پادشاهیکی
 کافره و ناوی بههشتی شهدداده و ناوی
 عهشیرهتیکه
 الارم: لهرقادان لهیهک دان
 الاریم و الارم: بهژیری.ر. لهههردولا
 بهمهعنایهکه، بالدار. اریم و ارم. یهعنی
 یهکیکی ئی نیه
 الارماء: لهعمردا دانان
 الارومه: بهسهر رهگه دارو شاخی حهیوان
 الارماث: کۆنه. شتی کۆن
 الارمد: رهنگ سههۆلی و چاوی یهشاو
 الارماد: ئیحتیاج
 الارمداء: خۆلهمیشتی
 الارماز: ئیشارهتکردن
 الارمص: خیل
 الارمعلال: فرمیسک یهک لهدواییهک هاتنه
 خوارهوه ولیکی مندال و رۆن کهبیته خوارهوه
 الارمیقاق: گوریس و پت باریک بۆبئ

الارهاص: ئىشى عەجايىب كە مخالەفەتى
عادەت بىن

الارهاف: شمشىر تىزگىردن

الارهاق: زەھمەتى. فرىزراو بارگىردن

الارهان: بارمىتە دانان

الارى: ھەنگوین. بىنكې

الارى: بەمەدو گىراوى. ى. جىگەيە كەوولاغى

لى ئەبەستىرىتەو. يا پاش پەندو پىش بەندو

رەشمە

الارىح: بۇن خۇش

الارىحى: كەسىن خولقى زۇربىن

(فصل الالف والراء)

الاز: بەسەر و گىراوى، بزواندىن فرانسىدىن.

تەفرەدان

الاز: دوپارە بزوتن

الازاء: بەلوعە، فوارە، پلوسك و بەرابەر

الازب: پىياوى رەزىل، كورته بالآ

الازب: بەسەر، ھەيوانى تازە بوپىن

الازب: بەگىراوى. ى. بېرۇ توكن و پىچ درىژ

الازبى: بەبۇر، تالوكە و پەلە پەل، خۇشى،

ئىشى گەرە شەرر. جەمەكەى. ازارابى

الازج: بەگىراوى. ج. بېرۇ رىك و درىژ، ھەنگاۋ

پان

الازج: بەسەر زەننەى. ز. قەصدىگىردن

الازج: بەتەھرىك. ناۋى بىنايەكە سلىمان

عليه السلام دروستى كىردە

الازجاء: بەرژىر. لى خورپىن، رەدىگىردنەو

الازوح: دل تەنگىبون، نىزكى

الارماك: راۋەستاندىن

الارمال: نانە بەرەى نان تىانەماۋ

الارمل: پىياۋى بىن ئن. و مەرى چوار پەل

رەش. و سالى بارانى زۇربىن

الارملا: بەسەرى ھەمزەو. م. بىئوھ ئن.

جەمەكەى ارامل

الارمام: كۇنە (الارمنە) ناۋى شارىكە

الارن: بەتەھرىك. خۇش و سرور

الاران: بەرژىر. تابوت. يا جەنازە. و جىگا

نوستى ھەيوانى كىۋى

الارنب: كەروىشك. جەمەكەى ارانب

الارنبة: نوۋكى لووت

الارنبة: بەبۇر. پەنىرى تازە. و ھىلانەيەك كە

لەداربىن

الارناة: بەھىلاك چوون

الاران: دەنگ

الارندج: بەسەر ھەمزەو. ر. پىست رەش

الارواء: ناۋەدان

الاروج: شتى زۇر باۋو رەواجى بىن

الاروح: ئىنسانى زۇر درىژ ۋەيا كەسىن

ھەنگاۋى نىزىك نىزىك دابنى

الاروع: ترسنوك. ئىنسانى جوان. ۋەيا

ئىستورى كەواقى لى ورو بىمىنن

الارواغ: تەعام و خواردەمەنى بخىرتە ناۋ

دەمەو

الارواق: بەسەر. قورسى و گران

الارون: صاف و رونى. و پىياۋى دىندان درىژ

الاروية: بەبۇر و گىراوى. ى. بىز نەكىۋى

مىچكە. جەمەكەى ارۋى. ارۋى

الارهاب: فرانسىدىن

الازعر: کهم مو. جینگای کهم گیا. وهئینسانی
 بهدخو. زۆردار
 الازعا: گئیرانهوه به دوادا
 الازف: بهتهحریک و الازوف: بهبۆر. نزیك بوون
 الازفة: روژی قیامت
 الازفلة: بهسهر. کو ملیلی زۆر جمعهکهی.
 ازامله
 الازفلة: بهژیرو گیراوی. ل. سوک
 الازفلی: بهسهر. کو مهلی کهم
 الازفان: تالوکهکردن
 الازق: بهسهر. تهنگ
 الازقام: قوت دان
 الازل: قهديم و کۆن بوون
 الازل: بهتهحریک و گیراوی. ل. حیوانیکه
 دایک و باکی یهک نهبن. دوتایی بی
 کههردوکی بهتال بی
 الازل: بهژیر. درۆ. بهلا و زهحمهت
 الازل: بهسهر و زهننه. زهحمهتی و تهنگی و
 وحهبسکردن
 الازالة: لابرډن
 الازلئمام: چهقین و لهسهر پئی وهستان
 الازلاف: نزیكکردن و کوکردن
 الازلاق: پالډان
 الازلم: بزئیکه مووی بهر سکی دریژ بی
 الازم: دم بقوچینن دانیشنی صهبر بکهی. وه
 لهخواردن و خواردنهوهخۆ مهنعکردن.
 وگهستن و غیرهتکردن و بادان و وهملازمهت
 جوی نهبوونه وهبهفناچوون
 الازم: خواردن
 الازمة: یهک خواردن و شیدهت

الازوخ: پاش کهوتو
 الازاحة: دورخستنهوه
 الازدجار: مهنعکردن، نهسیحهت قوبولکردن،
 مهنع بوون
 الازدحام: قهلهبالغ
 الازدراء: بهسووکی گرتن
 الازدراد: قوت دان
 الازدراع: چهندن
 الازدرام: قوتدان
 الازدقام: قوتدان
 الازدلاف: کو بوونهوه. نزیكبوون
 الازدمال: ههگرتن
 الازدواج: لهجینگایهکا کو بوونهوه تی کهلی
 الازدهار: ناگاداریکردن
 الازدهاف: تالوکهکردن. بههیلاکابردن،
 ورویاندن
 الازدیاد: زیادبوون. زیادکردن
 الازدبال: لهناو برډن
 الازار: کراس
 الازر: بهسهر، پشت، قوهت جمعهکهی ازور
 بهبۆر
 الازراو: سستی و نوقصانی کردن
 الازاره: یاریدهدان، زیارهتکردن
 الازراف: تالوکهکردن
 الازرق: رهنگی شین. ناوی کهصاف بی
 الازرقاق: و الازریقاق بهژیر لههمردوکینا شین
 رهنگ
 الازرام: برین
 الازعاج: ههکهندن و برین
 الازعی: ئینسانیککی کورته بالو و بی قهدرین

الآزم: به‌مه‌د. که‌سیکه‌ ه‌ردو‌ لیوی‌ جووت‌ کا
وه‌بی‌ ده‌نگ‌ بی
الآزمه: به‌س‌ر. گ‌رانی‌ و‌ ته‌نگی‌ و‌ شیده‌ت
الآزماع: عه‌زم‌ کردن
الآزمل: بزوتن. و‌پ‌ه‌شیت‌واو. ده‌نگ. ح‌م‌وو
الآزمیل: به‌ژیر‌ نه‌لف‌ و‌ م. ناسنیکه‌ ناله‌تی
صه‌حافی‌ و‌ دره‌وشی‌ ک‌ه‌وش‌ دروو
جه‌مه‌که‌ی. ازامل

الآزمان: به‌ژیر. زوربوون‌ له‌خووه
الآزم: بزنیکه‌ گوئی‌ه‌کانی‌ و‌ موی‌ دریزین
الآزور: به‌س‌ر. سنگ‌ پان
الآزور: له‌شکر
الآزوار: له‌رزاندن‌ و‌ خواستن
الآزوار: مه‌یلکدن‌ و‌ لادان‌ و‌ دورکه‌وتن‌ و‌ چاو
ه‌ه‌نگیراننه‌وه
الآزیرار: لادان‌ له‌کاری
الآزهر: روزه‌ه‌لآت. مشرق‌ سپی‌ روت‌ هیچی
تیک‌ل‌ نه‌بوئی‌ و‌ رونورانی. و‌گا‌ گیوی
الآزهاف: رویاندن
الآزهاق: کردنه‌ده‌روه
الآزیب: به‌س‌ر. بای‌ ده‌شت‌ و‌ جنوب
خوشی‌ و‌ سرور
الآزیز: به‌س‌ر‌ قولپ‌هی‌ دیزه‌ له‌وه‌ختی‌ کولانا

(فصل‌ الالف‌ و‌ السین)

الاس: به‌بؤرو‌ گیراوی. و‌الاساس: به‌س‌ر.
بناغ‌هی‌ دیوار‌ جه‌مه‌که‌ی. اسس. به‌ دو‌ بؤرو.
اسک. به‌ژیر‌ وه. اساس
الاس: بانگ‌کردن‌ و‌ لیخوری‌نی‌ مه‌ر

الاسس: به‌ته‌حریک. له‌ اساس‌ کورت
کراوه‌ته‌وه. بناغ‌ه‌ جمعه‌که‌ی. اساس‌ به‌مه‌د
الاسئوس: بانگ‌کردنی‌ مه‌ر‌ به‌قیژه
الاس: به‌مه‌د. داری‌ مرسین‌ و‌ خو‌له‌میش
الاساء: به‌ژیر‌ و‌ مه‌د، ده‌رمانی‌ چاو
الاساءه: نار‌ه‌ح‌تی‌ و‌ بی‌ ح‌یاکردن
الاساد: به‌ش‌ه‌ و‌ رویشتن
الاسام: عا‌جزکردن
الاسب: موی‌ ده‌وری‌ دوبرو‌ فه‌رج
الاسبویه: به‌بؤر. جنیودان
الاسباء: به‌کومه‌ل‌ دیلگرتن
الاسباد: موو‌ تاشین
الاسبطرار: له‌س‌ر‌ ته‌نیشتن‌ نوستن
الاسبوع: ح‌فته‌که‌ ح‌وت‌ روزه
الاسباغ: ته‌واوکردن
الاسبغلال: ته‌رپوون‌ به‌ئاو
الاسبکرار: له‌س‌ر‌ ته‌نیشتن‌ نوستن. و‌پی
دریزکردن. و‌دریز‌ بوونه‌وه
الاسبال: به‌رپی‌کردن، دریزکردن
الاست: به‌ژیر. جینگای‌ دانیشتن‌ و‌ ح‌لف‌هی
دوبر. جه‌مه‌که‌ی. استاه
الاستیصال: له‌ره‌گ‌ ده‌ره‌ینان
الاستباب: جنیودان
الاستلام: جبه‌ له‌به‌رکردن
الاستیلاء: عیبادت‌ کردن
الاستیلا: ده‌ستبون‌ به‌س‌ر‌ شتا. و‌داگیرکردن
الاستیسال: روکردن‌ له‌مردن‌ و‌ خو‌خستنه
ه‌ه‌لاکه‌ت
الاستیهال: لایقبوون
الاستبائه: هیئانه‌ ده‌روه

الاستجمار: به بهرد خوږياكردنه وه
 الاستجنان: خوږ داپوشين
 الاستجناب: دوسه تکرږدن و خوږ
 خوشه ويستکردن
 الاستحاثا: ته شوي تکرږدن و هانهدان
 الاستحداد: تاشيني موي بهر
 الاستحسار: ماندوبوون
 الاستحسان: ته حسينکردن
 الاستحصاف: مه حکمه مې، شيدته، تهنگي،
 نه ستوري
 الاستحاضه: ژني مستحاضه، ژني عاده تي
 خوږي زاني
 الاستحضار: ناماده کردن
 الاستحقاق: موسته حقه بون
 الاستحقار: په ستو و بڼ حورمه ت گرتن
 الاستحقان: ده ستور کردن
 الاستحکام: مه حکمه و قايم کردن
 الاستحمام: خوشتن
 الاستحمام: بردن و ويستن
 الاستعمال: حه لاکردن. حه لالي ويستن شيرين
 بوون
 الاستحالة: خواري بوون، له حالي خوي لادان
 الاستحلاء: شيرين بوون
 الاستحوان: غالب بوون
 الاستحياء: خه جاله تي و شهرمنده گي
 الاستخبار: خه بهر پرسين
 الاستخدام: خستنه نيش و کاره وه
 الاستخارة: خير ويستن
 الاستخفاء: شاردنه وه
 الاستخفاف: بسوگي ته ماشا کردن

الاستباحة: به حه لال بينين
 الاستبداد: سه ره به خوږي
 الاستبدال: بدل هينان
 الاستبراء: جوږي بوونه وه، دوور خستنه وه.
 خالي کردنه وه
 الاستبرار: تازه بوونه و جواني
 الاستبرق: پارچه ي ناياب و ره ونه قدر
 الاستبشار: مرثه دان
 الاستبشاع: ناخوشي و نارهايي
 الاستبصار: بينين. و به دل وريا
 الاستبطاء: ته مه لي کردن، خاوو خليچک و
 سسته په له يي
 الاستبعال: درخت پاراو کردن
 الاستبعاد: دوري
 الاستباق: هه ول بو پيشه وه دان
 الاستبانة: ده رکه وتن
 الاستبهاج: په نهاني
 الاستتار: خوږ داپوشين. شاردنه وه
 الاستتان: بهر زکردنه وه. سرور و فره ح
 الاستثارة: فراندن. هينانه سه ررق
 الاستثغار: دواين له پڼ نالان. سه گ کلکي
 بخاته ناو گه ليه وه، ژن کهره وز بخاته سه ر
 فره جي مه حکمه بي پيچي و سه ريگي
 به پشتمينه وه بيه ستني
 الاستثناء: دوچه ندانه کردن، پيچ دان،
 وده رکدن
 الاستجداد: تازه بوون و تازه کردن
 الاستجارة: به نيجا ره وهرگرتن
 الاستجراح: عه يب دار کردن
 الاستجفار: خواردني کوږو مندال

الاسترشاد: ری نیشاندن و ویستن
 الاسترضاع: شیردان به منال
 الاستراط: قوتدان
 الاسترعاء: ریعایهت ویستن
 الاستراق: لیدان
 الاسترقاق: بهعبدکردن
 الاسترمام: گلّه بان کردن
 الاسترفاد: یاریه دان
 الاسترهاب: ترساندن، وفراندن
 الاسترسال: نیرندان و دلخوشبوون
 الاسترلال: هه لخلیسکان و هه لخلیسکاندن
 الاستسعاء: دوزبانی ویستن، توششی
 نه خوشی نیسقا هاتن
 الاستسلام: گهردن کهچی. یا رو و دهست له
 حجر الاسود هه لسون و ماچکردنی
 الاستسمان: روئن ویستن
 الاستشارة: مزاکره ته دیرکردن
 الاستشراف: چاره روان بوون یا خو دهست
 بخه یته سهر برؤ بو دور روانین
 الاستشعار: به لیکدانه ره زانین
 الاستتعاب: بی که می ته او کردن، ودهور
 گرتن، وده رهگ هه لکه نندن
 الاستشفاع: تکاو رجا ویستن
 الاستشهاد: شهادهت ویستن
 الاستصباح: چرا داگیرساندن
 الاستصحاب: ره فاقه تکردن
 الاستصراخ: هاوارکردن، یاریه ویستن
 الاستصعاب: زه حمهت بوون
 الاستصفاء: ته او مال سهندن و جوئی
 کردنه وه

الاستخلاب: برین و قهتق
 الاستخلاص: نه جاتدان
 الاستخمار: کردن بهعبد
 الاستدبار: پشت هه لکردن
 الاستدارة: دوره پندان و گه پاننه وه
 الاستدرار: میزه چوپکئی وه بایی که له هه ورکئی
 باران ببارینی
 الاستدراك: بهسهر. گرتنه وه
 الاستدفاء: خو گهرم کردنه وه به که و ل و
 فره نجی
 الاستدقاق: وردبوونه وه
 الاستدلال: دهلیل ویستن
 الاستدامة: دائم بوون
 الاستدانة: قهرزکردن
 الاستدراج: نریککردن و کهم کهم بردن
 الاستاذ: وه ستا
 الاستذراء: به که ل هاتنی مانگا مهیلی نیر بکا
 الاستذلال: ویستنی زیلهت
 الاستذماء: چاوه پروانی و نینتیزیاری کردن
 الاستار: به ژیر. چوار میثقال ونیو. هه رشتئی
 چوار بی و چواره میان: استاره یاشهش
 درهه و نیوه
 الاستراب: شک پهیدا کردن
 الاستراباح: قازانچ ویستن
 الاستراء: نیختیارکردن
 الاسترائة: سستی ویستن
 الاسترجاع: گه پاننه وه، رجوع کردن
 الاستراحة: نارام گرتن
 الاستزداد: نه وهی به خشیوته ویستنه وهی
 الاستزدال: بی قهرو حورمهت گرتن

الاستصغار: به بچوک و کهم بینین
 الاستطابة: به پاک و چاک دست کھوتن.
 و خه جالہ تی
 الاستطارة: په ریشان و بلاو بوونه وه
 الاستطار: نووسین
 الاستطراد: به ته بعیهت زیکرکردن و ناوبردن
 الاستطاعة: دست داربوون قودرهت. تاقهت
 الاستطالة: دریزبوون. ولوت بو کھس
 دانه هیشتن
 الاستطلاق: نیسهالی
 الاستظهار: له بهرکردن و ناشکراکردن
 الاستظلال: سیبهرکردن
 الاستعداء: یاریه ته له ب کردن
 الاستعداد: به عهبدو زه لیلکردن
 الاستعتاب: عیتاب ویستن ره ز اچامه ندی
 ویستن
 الاستعبار: په رینه وه و عبیرهت گرتن
 الاستعجام: شت نه زان، نادان، عهجه می
 الاستعجال: تالوکه کردن
 الاستعداد: وریابوون
 الاستعادة: ویستنی دوباره کردن
 الاستعجال: ویستنی تالوکه و عهجه له
 الاستعادة: په نابردن به خوا
 الاستعارة: نه مانه تی ویستن
 الاستعراب: به عه ره ب بوون، قسه ی بیگانه
 خستنه ناو عه ره بیه وه
 الاستعصام: دست پیگرتن و چنگ لیدان
 الاستعاط: به لوت دهرمان هلمژین
 الاستعظام: خو گه وره کردن. وداعیه و ته که بور
 الاستعاف: له حرام کشانن وه

الاستعلاء: گه وره بوون، به رزی و سرکه و تن
 الاستعلام: خه بهر پرسسی. ویستنی
 ناگه هداربوون
 الاستعمار: ناوهدانی ویستن
 الاستعانة: یاریه دان
 الاستغاثة: یاریه ویستن
 الاستغراب: له بهر عاجبایه تی زور پیکه نین
 الاستغلاط: نه ستوربوون
 الاستغلال: خه له کردن و قزانج کردن
 الاستغواء: گومراه کردن
 الاستغناء: لیحتیاج نبوون و دهوله مه ندی
 ویستن
 الاستغشاء: سر داپوشین به که ول و عه پای
 خوئی
 الاستغواص: ویستن و روجوون به ناوا
 الاستفادة: فائیده داروون
 الاستفزاز: جوئی کردنه وه
 الاستفزاز: له ترسا خو نه گرتن وشه قه شه قی
 ددان هاتن
 الاستفغان: ویستی لیخوشبوونی
 الاستفاضة: بلاو بوونه وه و زوری
 الاستفاف: هونینه وه ی گه لا خورما، و دهرمان
 بلاو کردنه وه دهرمانی نه سوابیته وه و نه کرابن
 به ماجوم. وه یا خواردنی دهرمانی هاپراوو
 سواوه
 الاستفاقة: له بیه وشی چاک بوونه وه
 الاستفهام: ته له بی زانین
 الاستقاء: ناو ویستن. ناو هلکیشان و به زور
 رشانن وه
 الاستقباح: به ناشیرین بینین

الاستلقاء: لهسر پشت نوستن
 الاستلال: شیر له کالان دهرهینان
 الاستلانة: نهرمبوون
 الاستلام: گهردن کهچ و بهتاعهت و دهست و
 روهه لسهوون له حجر الاسود
 الاستمتاع: فائیده و نفع بینین
 الاستماعة: به خشین
 الاستمداد: یاریه ویستن. یا مهره کعب ویستن
 الاستمرار: به قوهت و قایم و دایم بوون و
 رویشتن
 الاستمساک: پیوه نوسان
 الاستحصار: به زور ویستن
 الاستمطار: باران ویستن
 الاستمالة: دلخوشکردن و مهیل دان به کهسی
 بیبهیته لای خوت
 الاستملاح: سویربون
 الاستمناح: داوا و سوالکردن
 الاستمهال: موهلت ویستن
 الاستنباء: واقف و ناگادار بوون
 الاستثناء و الاستنباء: خهبر پرسین
 الاستنثار: پزمین
 الاستناب: جینشین ویستن
 الاستنباط: کردنده روه
 الاستنجااء: شتن له جیگه ی خوی لابرندن و
 پیسی پاککردنه
 الاستنجاث: نیستخراج کردن و بهسکردنی
 شتن
 الاستنجاح: نیحتیاجی تهواوکردن و
 موفهقیهت ویستن
 الاستنجاذ: یاریه دان ویستن

الاستقبار: دفن کردن
 الاستقبال: به پیره و هچوون
 الاستقدام: پیشکوهتن ویستن
 الاستقراء: شوین کوهتن ته تبوع
 الاستقرباب: نزیکی ویستن
 الاستقرار: نارام گرتن
 الاستقسام: بهش بهش ویستن و سویند
 ویستن
 الاستقصاء: زور پرسین و تحقیق کردن
 الاستقصار: کورت و قصر کردنه و ویستن
 الاستقراض: قهرز ویستن
 الاستقالة: له پاش مامه له همل و هشانده و هی
 الاستقلال: سه به خویی و یه کیه تی و که مگرتن
 الاستقامة: راستیه تی
 الاستقواس: باریکبوونه و هی مانگ
 الاستکبار: گوره یه تی
 الاستکتاب: نووسین ویستن
 الاستکتام: سپر شارده و ه
 الاستکتثار: به زیاده زانین
 الاستکشاف: کردنه و ه ناشکراکردن ویستن
 الاستکلام: قسه ویستن
 الاستکمال: تهواوکردن
 الاستکلاء: پاش خستن
 الاستکفاف: دهره دان و گرتن دوته روه
 الاستکانة: نیشی پهسته کردن
 الاستکنان: خوشاردنه و ه
 الاستلاء: کولاندن و چارکردن
 الاستلاب: تالان
 الاستلعب: یاریکردن
 الاستلذائ: بهتام و لهزهت هاتن

الاستهلال: دهنگدان. مانگی تازه بینین و باران
 بارین
 الاستهانة: پهست گرتن و عاجز کردن
 الاستهواء: وهرگرتن و رویشتن و حهیران کردن
 الاستیات: نیستخراج کردن
 الاستیجاب: نیستیحقاق
 الاستیزان: نین خواستن
 الاستیسان: ناسانجون
 الاستیزار: کردن به وزیر
 الاستیصاء: وه صیه تکردن
 الاستیصاف: ته عریفکردن
 الاستیصال: موی خؤ به موی کسینکی
 تره وه بهستن و ویستن
 الاستیطان: کردن به وهتهن به وولات
 الاستیعباب: داپوشین و داگیرکردن
 الاستیعار: شتیک به محکمه و قایم دهست
 بکهوئ
 الاستیابة: داوای تو به کردن له کسین
 الاستیفاء: حهق سهندنه وه
 الاستیفار: نه میش وایه
 الاستیفاض: بلا بوونه وه
 الاستیقاظ: له خو راستکردنه وه
 الاستیقاف: شاره زای و وقوف ویستن
 الاستیقاد: ناگر داگیرساندن
 الاستیقان: تهواو بو معلوم بون
 الاستیباک: سیواک کردن
 الاستیلاء: به ره و ژورچوون و غالبیوون
 الاستیلاذ: مندا ل ویستن
 الاستیمار: موزاکره کردن و لیک دانه وه
 الاستیام: مامله کردن بو کپین

الاستنساء: پاش خستن
 الاستنساخ: نمونه گرتن و لابدون
 الاستنشاق: ناو له لووت و هردان
 الاستنصار: یاریه ویستن
 الاستنطاق: جواب و سوئال له بینین دوک هسا
 الاستنعاء: بیژ لیکردن و نه فرهت و پهریشانی
 الاستنظار: مولهت ویستن
 الاستنعاة: پیشک هوتن له روینا
 الاستنفاد: قودرهت تهواو کردن صرف
 الاستنفار: سله مینه وه و بلا بوون
 الاستنفاض: له درخت میوه پاک کردن. وتوز
 ته کاندنی کهول
 الاستنقاء: پاکیه تی ویستن و پاک کردنه وه
 الاستنقان: نه جات دان
 الاستنقاص: که میه تی ویستن
 الاستنقاع: ناو کوبونه وه و له ناوا ته پبوون
 الاستنکاح: ویستنی نیکا حکردن
 الاستنکار: نینکاری کردن
 الاستنکاف: پی عه بیبوون و خو لی لادانی
 نه عراض
 الاستنکاء: کسین بوئی ده می بن
 الاستنهار: ناوی زور هاتن
 الاستنهاض: فراندن و هه لگرتن
 الاستواء: نارام گرتن و غالب بوون و
 بهرام به ربوون و راستی و قسه کردن
 الاستهجان: به ناشرین بینین
 الاستة: به سهر. کسین جی دانیشتنی
 گه وه بن
 الاستهزاء: گالته پیکردن
 الاستهام: قورعه کیشان

الاستيانه: ناشكرابوون
الاستيج: بهبؤر. لوله و نالهت مصقلدان
الاستجاج: لهگوناح لادان
الاسجر: بهسهر چاوسورو گوئی ناو
الاسجان: خستنه بهنديخانهوه
الاسحب: بهسهر. راکيشان
الاسحات: لهناوپردن. ومهحوکردن
الاسحار: بهيانی بوون
الاسحاق: دورخستن و هارپين و بهرگ کون
کردن و مەمەک شیري تيانه میننو و بهسنگهوه
نوساندن
الاسحم: بارانی دلوپه بچوک و رهش
الاسحنفار: قسه به پهله په لکردن
الاسحنکاک: زور ره شبوون
الاسحل: دارنگه سيواکی ليئنه کړی
الاسخاط: هينانه سهر رق و کين
الاسخم: رهش
الاسد: شیر جه معه که ی اساد. بهمه دوه. اسود
به دبوؤروه. اسد
الاسد: به گيراوی. د. قايم ومه حکم
الاسدء: به ژير. خو جوانکردن. خو
رازاندنه وه، و پينگه يشتن بهر سيله. به خشين
الاساده: گه وره کردن. پالदानه وه و نيعتيماد.
وسهرين
الاسدالء الاسدان: ره وانه کردن
الاسر: بهسهر. بهستنه وه ی دوشت به قايش.
وهه مو ناوينه
الاسر: بهبؤر. ميزگيران
الاسر: نه خووشی ناوک
الاسراء: شه و ره ويکردن و پينکردن

الاسرائيل: ناوی چه زره تی به عقوب
الاسار: قايشيکی باريکه ديلی پنی
به ستره اته وه
الاسير: ديل
الاسرة: بهبؤر. جه ماعه ت و خيزان
الاسرة: بهسهر و ژيری. س. والاسارير
والاسرار بهسهر له ههر دو کيانا که سيکه دست
وهيا بهری دستی خت خه تاوی بی
الاسرار: به ژير. شاردنه وه
الاسراع: به ژير تالوکه کردنو تالوکه پينکردن
الاسرع و الاسروع: بهسهر له نهول و بهبؤر
له دوما کوته ره ی میو. کرمی ناو خاک و لم.
وته له میران و گه لای میو. و په پووله ی جوان و
گوئی نه ستيژه
الاسراف: به خوړایي و بی جی پاره صرف
وه له حد ته جاوړ کردن
الاسرنداء: به ژير. غالب بوون، وهیلاک کردن
الاسط: بهسهر. دوقاچ دريژ
الاسطار: به ژير. والاسطوه بهبؤر. قسه ی
درؤو به تال. جه معه که ی. اساطير
الاسطام: پشکوی ناگر، ناسنی سوره وه بو
الاسطع: بهسهر. بالآ بهرزو گهردن ديژ
الاسطم: بهبؤر و گيراوی. م. جيگای ناوی
به حر. به عنی به حر
الاسطمة: بهبؤر و گيراوی. م. ناوه راست
الاسطوانة: بهبؤر. کؤله که
الاسعاد: معاونه تکردن، وياریده دان
الاسعاف: نيحتياجي تمواو کردن
الاساعه: به ژير. خواردن همزم کردن، لاپردن،
دروستبوون

الاستيانه: ناشكرابوون
الاستيج: بهبؤر. لوله و نالهت مصقلدان
الاستجاج: لهگوناح لادان
الاسجر: بهسهر چاوسورو گوئی ناو
الاسجان: خستنه بهنديخانهوه
الاسحب: بهسهر. راکيشان
الاسحات: لهناوپردن. ومهحوکردن
الاسحار: بهيانی بوون
الاسحاق: دورخستن و هارپين و بهرگ کون
کردن و مەمەک شیري تيانه میننو و بهسنگهوه
نوساندن
الاسحم: بارانی دلوپه بچوک و رهش
الاسحنفار: قسه به پهله په لکردن
الاسحنکاک: زور ره شبوون
الاسحل: دارنگه سيواکی ليئنه کړی
الاسخاط: هينانه سهر رق و کين
الاسخم: رهش
الاسد: شیر جه معه که ی اساد. بهمه دوه. اسود
به دبوؤروه. اسد
الاسد: به گيراوی. د. قايم ومه حکم
الاسدء: به ژير. خو جوانکردن. خو
رازاندنه وه، و پينگه يشتن بهر سيله. به خشين
الاساده: گه وره کردن. پالदानه وه و نيعتيماد.
وسهرين
الاسدالء الاسدان: ره وانه کردن
الاسر: بهسهر. بهستنه وه ی دوشت به قايش.
وهه مو ناوينه
الاسر: بهبؤر. ميزگيران
الاسر: نه خووشی ناوک
الاسراء: شه و ره ويکردن و پينکردن

الاسكفة: به بؤرو همزه و ك. و گيراي و ف.
 له چوارچينو هى قاپى پارچه كهى به سهرين
 عتبه
 الاسل: به سهر. دارى دركاوى و پم. و پووش و
 حسير
 الاسلوب: به بؤر. ريكخستن
 الاسالة: به ژير. جارى كردن
 الاسالة: به سهر. باراو
 الاسلة: به تحريك. نوك زبان سوچى ليفه.
 رمى دريژ
 الاسليخ: كهفى شير. نارى گيايه كه
 الاسلات: سهرين
 الاسلاف: سه له م كردن و ريكخستننى چال و
 چؤل
 الاسلال: به رتيل و دزى
 الاسلام: گهردن كه چى. به رده بارى بهرى
 بوون له شتى بن مهنا
 الاسلهام: شتى رهنگ و جيسمى بگورى
 الاسلنطاء: به رزى. ثيرتيفاع
 الاسم: ناو جمعه كهى اسماو. اسامى
 الاسماء: به ژير. ناوليتان و به رز كردن
 الاسمئلال: سينه رى كورت و باريك
 الاسامة: به سهر و بؤر. شير. وهناوى پياويكه
 وهگيا به حه يواندان
 الاسمئرار: زه عيف بوونى چاو
 الاسمر: به سهر. گهندم گون و پم
 الاسمار: سهرگوزشته و حيكايهت
 الاسكرار: گندم گون
 الاسماع: قسه گه يانندن به كه سنى
 الاسمط: ريش ماش و برنج

الاسعال: كوكين
 الاسغى: به سهر. نه سپ ناوچه وان تهنگ
 ئيسترى خيرا رؤ
 الاسف: به تحريك. غم و عيجز. ورق ههستان
 الاسيف و الاسوف: زؤر عاجز بوون. و به بؤر
 پياوى پيرى له
 الاسافة: به ژير مال زايع بوون
 الاسفار: روناكى كردن
 الاسفاف: به ديقهت روانين
 الاسفيداج: سپياو
 الاسفل: به سهر. جينگاي نهوى جمعه كهى.
 اسافيل
 الاسيل: كه سيني رومهت دريژو نهرم.
 وهه رشتنى شوپوبينته وه
 الاسفنت: نه وعيكه له شهرت ته بيان و شهراب
 الاسقاء: ناودان
 الاساقه: قايشى ناوزه نكي. يه عنى لقمه
 الاسقط: خستن
 الاسقف: به سهر. پياوى زه لامى دريژ
 الاسقف: به بؤرو گيراي و ف. قازى و قه شه
 الاسكوب: ناوى جارى
 الاسك: كه رويشك و گوى براو گوى بچوك و
 كه
 الاسكة: ليوارى فهرج
 الاسكات: بن دهنگردن
 الاسكار: جلد كتيب
 الاسكار: به ژير. سهر خوش كردن
 الاسكاف: به ژير و الاسكوف به بؤر و الاسكاف:
 پينه چى
 الاسكان: دامه زرانندن

الاسيلم: به بؤرو سسرى.س. ره گى مابهينى
نه موسته توتو بپراى توتو

(فصل الالف والشين)

الاشاء: والاشاء: دارخورماى بچوك
الاشام: بسرى دوه مزه. به دوو نامو بارهك
الاشب: به سسرو زه نننه.ش. لومه كردن و
قهر اغى شت
الاشب: دارستان دار به يه كا چوبى پپ ريگاي
كسى نه دا پياپروا
الاشابه: به بؤر. تيكه ل بوون و نسه ب لي گوران
الاشتباك: تيكه ل بوون و ناشكرا بوون
الاشتداد: رقيه تى. شيدت
الاشتر: خيل. چاو خوار
الاشتراء: كرين
الاشتراط: شرط كردن
الاشتراك: شريكاتى كردن
الاشتعال: داگير ساندن. وموى سسرى سسرى بوون
الاشتغال: خهريك بوون
الاشتفاء: نه خوش چاكبوون
الاشتفاف: ناوى ناو كاسه خوار دنه وه
به ته واوى
الاشتقاق: هه لكه نندن و دهره نانى شتى
له شتى. له عيلمى صهرفدا كه ليمه يهك
له كه ليمه يهك دروست بكرئ
الاشتكاء: شكات كردن و دل نازاردان
الاشتمال: داپوشين و دهره دان احاطه
الاشتواء: بريانى كردن
الاشتفاء: نارهنو كردن

الاسمغداد: پپر كردن و ناوسان
الاسمان: زهوى پيناوى كردن
الاسمهرار: وشك و ره قيوون
الاسن: به بؤر. ماوهى پيو. به قيهى شهحم.
جه معه كهى اسان
الاسن: به سسرو والاسون. به بؤر تامى ناو
رهنگى گورانى وه يا كه سيكه بچيته ناو
بیره وه. له بؤخارى وه يا به بؤنى مرداره بؤيهك
عه قلى نه مابى
الاسان: به مه د. خولق وكرده وه ره وشت
الاسخمة: به سسرو بؤرى.خ. داربريكسى
مه شهوره له عهره يستان
الاستاد: پال دانه وه
الاسناف: قايم كردن
الاسو: چاك كردن و برين دهرمان كردن
الاسواء: وهكو. اسو
الاسوء: شتى خراب به
الاسوة: به بؤرو زير گه وهى قوم و عه شيرهت
الاسود: رهش جه معه كهى اسود
الاسوق: لاق ولوق دريژ
الاسول: زگ دريژو شوپ
الاسهاب: چه نه بازى
الاسهاج: رويشتن و روياندن
الاسهار: خه بهر كردنه وه
الاسهر: بيدارو به خه بهر بوون
الاسهال: ناسان كردن و نه خوشى ره وانى ببي
الاسى: به سسرو عاجزى و خيفت
الاسى: به سسرو قصر. دهرمان كردن و
عاجز بوون
الاسية: به مه د. كوله كه

الاشتهار: مشهوربوون و بلاو بوونهوه

الاشتياق: نارهمندی

الاشجار: يه کتر عاجزکردن

الاشجع: پالوان و ده ماری پشتی دهست

الاشجان: عاجزکردن

الاشحان: منداال مهیلی گریان کردن

الاشخوب: به بؤر. خوشه‌ی شیر له دوشینا

الاشخاص: رویاندن و غه‌بیهت کردن

الاشد: به‌سهر ئه‌لف و ش. سهخت و رهق

الاشد: به‌سهر و بوری عومری پازده سالی

وهقتی بالغ بوون بؤ پیاو

الاشادة: به‌ژیر بانگکردن. وگه‌یشتن به

ناره‌زوی دنیایی و خانو به‌رزکردن. وروتبه‌ی

به‌رزی

الاشداق: به‌ژیر. تاریکی بوون

الاشدق: به‌سهر و زه‌ننه‌ی. ش. دم گه‌وره و

فه‌صیح

الاشداء: سه‌رسام و موته‌هیر کردن

الاشداء: دورخستن. ته‌به‌عیه

الاشر: به‌سهری همزه‌و. ش. یا به‌ژیری. ش.

وته‌خفیفی. ر. زؤر که‌یف خوش و ده‌عیه دار.

مسرور. موته‌که‌بیر

الاشر: به‌بؤر. ا. و سه‌ری. ش. دان له‌یه‌کدان بؤ

تیزکردن و سه‌ری. ا. به‌گو‌یزان تاشین

الاشراء: پرکردن

الاشراب: پی خوارده‌وه

الاشرار: راکیشان

الاشرارة: سه‌به‌ته‌ی باریک چنراو. وه‌یاشتی

قاپی به‌سهر وه بی. داپؤشرابی

الاشرح: ئینسانی یه‌ک گون وه‌یا حه‌یوانی

گونیک‌ی له‌گون‌ی گه‌وره‌ترین

الاشرش: که‌سی پنجه‌وانه ئیش بکا. مخالف

بی.

الاشراط: شه‌رط پی‌کردن. و عه‌لامه‌ت دارکردن

الاشراع: که‌سی بدریته به‌ر سوونی.

ویا حه‌یوان بؤ ئاو لی‌خورین. و له‌سه‌ر ری‌گا

ده‌رگا کرده‌وه

الاشراف: نزی‌کبوون. وته‌ماشاکردن

الاشراق: روناکردن

الاشراک: شه‌ری‌ککردن. وه‌ په‌نا به‌خوا بلی‌ی

خوا شه‌ری‌کی هه‌یه

الاشرم: لووت بپاو

الاشریباب: بؤ ته‌ماشاکردنی جی‌گایه‌ک مل

دری‌ژکردن

الاشطاب: لافاو کردن

الاشاطة: هیلا‌ککردن و خوینی حه‌لال‌کردن

الاشطاط: زولم کردن

الاشطان: دورخستن

الاشاعة: بلاو کرده‌وه

الاشعث: به‌سه‌ر په‌رچه‌م په‌ریشان. پرچ

هه‌لوه‌ریو. و گیای حه‌یوان

الاشعر: پی‌اوی مو زؤر. وموی سمی و و لآخ

الاشعار: تی‌گه‌یاندن. وشه‌فکردنی دوگی

ووشتر

الاشعل: نه‌سپی کلک سپی

الاشعال: ناگر کرده‌وه و چرا داگیرساندن

الاشغال: خه‌ری‌ککردن. وته‌فره‌دان

الاشفاء: شیفا به‌خشین. و چه‌مین‌ه‌وه به‌سه‌ر

شتیکا

الاشف: ئاۋ ھەلکەيشان بۇ خۇي

الاشفى: بەسەرى. ف. وژىرى. ا. درەوش و
مەندىلى تەنك

الاشفة: ئارەزو. ومەيل كىردن

الاشترار: بلأوبوونەو

الاشفاق: رەھمكىردن، وترسان

الاشفق: كەسىن مەرھەمەت يا قىرسى زۇربىن

الاشق: بەسەرو گىراوى. ق. صاحىب
مەشەققەت

الاشقاء: ياخىكىردن

الاشقرا: ئەسپى زەردى كلك وياال سور،
وھىنسانى چاۋ شىن و موزەرد

الاشقىل: پىيازە مارانە

الاشكرا: بەبۇر. سېتونى پردە

الاشكاف: كەوشى دروو. واسكاف: ھەروايە

الاشكال: زەھمەتى

الاشكل: بەسەرى. سېپىيى چاۋو سووربويى.
ياخو مەرى سېى. وىنەو مەشەبە

الاشكلە: بەسەرى. ئىحتىياجى

الاشك: بەزەننە. بەخىل

الاشل: بەتەھرىك. گۆچ و ياكەسى دايمە
دەستى لەرزۆك بىن

الاشلاء: بەژۇر. بانگكىردنى سەگ و ھەيوانات
الاشم: بەسەرى. خال كوتان الاشم:

بەسەرو گىراوى. م. لوتىن زۇد زوو شت بۇن بكا
الاشمىزاز: رىق گرتن، سەلمىنەو. نەفرەت و

دل تەنگى

الاشمات: دوژمن كەيف خۇش و شادكىردن

الاشمخار: بەرزبويونەو

الاشمط: رىش ماش و برنج

الاشمغلال: تالوكەكىردن، عەجەلە

الاشمام: بۇنكىردن، ھەرفىن زەننەدار بىكىرى و
ھەردوو لىو بنووسىنرى بەيەكەو ھو ئىشارەت

بىكىرى بەچاۋ بىنرىئو بەگوى نەبىستىرى

الاشنان: بەبۇرو ژىرو زەننەى. ش. ئەسپۇن

الاشواء: برىانى دەر خواردان

الاشوش: كەسىكە بەكلای چاۋ پروانى. يا
خانوى بەرز

الاشوة: روو ناشىرىن

الاشهب: رەنگ سەھۇلى

الاشھباب: ئەسپ خىرا روياندن و سېپەتى زۇر
زىاتر بىن بەسەر رەشىتيا

الاشھىباب: ھەم وايە

الاشھاد: شاھىدگرتن

الاشھل: كەسىكە چاۋى و ھەكو چاۋى مەرى
مەيلەو شىن بىن موئەنەسەكەى. شەلاو

الاشىب: سەرسپى. جەمەكەى شىب

الاشىم: صاحىب خال جەمەكەى. شىم

فصل الالف والصاد

الاص: ئەصلى ھەر شتى. بەسەرو گىراوى

الاصوص: بەسەرى. بىرگ و مەھكەم. قەوى

الاصيص: بەسەرى. لەرزىن، كوپە گۆزە.
ئىنجانە

الاصباء: طلوع كىردن. مەيل كىردن

الاصابة: پىنگەيشتن، لىكەوتن، كىردنى ئىش
لەجىنگەى خۇيا

الاصباح: كەوتنە سېھەينى

الاصبار: صەبر پىكىردن

الاصرم: دهسته دهسته
 الاصام: بون به درویش
 الاضطبل: به سرو ژیرو الاضطبل. تهویه
 الاضطباغ: رهنگردن
 الاضطحاب: ره فاقهت کردن
 الاضطخام: له سرپین راهستان
 الاضطراب: کو کردنهوه
 الاضطراخ: یاریه دان ویستن
 الاضطراف: طالب بون به کاسبی
 الاضطراك: زهیتون
 الاضطرام: قدرو حورمهت گرتن
 الاضطفاء: هملژاردن
 الاضطفین: گیزم
 الاضطفاف: هاتنه ریزهوه
 الاضطكاك: لهیه کهوتنی دوو شت
 الاضطلاء: خو گرم کردنهوه به ناگر
 الاضطلام: پچرین. زمرعاتی سه زمانهده
 الاضطمام: به ژیر. کهوچی گهوره نه سکوی
 الاضطمة: به بؤرو گیراوی. م. نهصلی همو
 شتی
 الاضطناع: نیشکردن چاککردن
 الاضطیاد: راوکردن
 الاضطیاف: چوونه کوژیستان به هاوین
 الاضطباب: زه حممتی پیکیشان
 الاضطعاد: به رزکردنهوه دورخستنوه
 الاضعر: همو روو خوار یامل خوار.
 جه معه کی صغر. به گیراوی. ع
 الاضیعل: سر بچوک
 الاضغاء: بیستن و مهیلکردن
 الاضغراغ: شتی زور بچوک

الاصبیح: رهنگی سور
 الاصبیح: نه گوشت
 الاصبیح: نه سپی ناوچهوان وهیا سرکک
 سپی، وه تیری سر کک سپی
 الاضغاء: سایه قه بی هوری، سامان
 الاضحاب: به ژیر. یاریه دان، ره فاقهت گرتن
 الاضحر: پیروی پرچم سور، و حیوانی
 موو سور
 الاضحیرار: گیا و شککردن، گزره
 الاضحام: گه یشتنی وه قتی دروینه
 الاضحم: به سر رهشی مهیل و زهره
 الاضخا: گوئی له قسه گرتن
 الاضد: به سه روز گیراوی منع کهر
 الاضید: حورشه، و درگای داخراو
 الاضدء: به سر. نیستری قوله
 الاضادة: به ژیر. راوکردن
 الاضدة: کراسی بچوکی ژیر زریه
 الاضداد: منع کردن و بو دواوه گرانهوه
 الاضدف: نه سپی ناو گه ل تهسک قاچ خواره
 لای دهره وی موده و مر
 الاضداق: مارهی دان به ژن
 الاضدر: شان
 الاضدار: ووشتر له ناو گیرانهوه
 الاضدغ: بلا بوونهوه
 الاضدر: به سر. شکاندن و حبسکردن
 الاضدر: به مده و ژیری. ص. مهیل و موحه به تیکه
 له خزمایهتی یا ناشنایهتی پهیدا بی
 الاضارة: مهیل پیکردن و چهرت بوونهوه
 الاضرار: به ژیر. دایم بون له سر نیش
 الاضراغ: یاریه دان

الاصف: بهمد. وهزیری سلیمان عیله السلام
 وگیای کهور
 الاصفاء: شت خالی کردن
 الاصفاد: بهخشیش
 الاصفر: زور زهر
 الاصفرار: زرد کردن. وفة فیربون،
 بنواصفیری روم، خاندانی قتلایس
 الاصفاق: دهرگا داخستن و چهله لیدان
 الاصقع: نسیپ، یاتهیر ناوهراستی سهری
 سپی بی
 الاصاقه: دست تهنگی و لبردن و منع کردن
 الاصک: بهگیری. ک. کهسیکه کهپروا نهژنو
 لهیهک بدا
 الاصل: رهگو لای خواروی هه مووشتی
 جهمعهکی. اصول
 الاصلیل: زهمانی بهینی عسرو مهغریبه وه یا
 ههتا خوتنانه. صاحبی حسه
 الاصلاء: هؤده گهرمکردن و تیا نووستن
 الاصله: بهتهحرک. ماریکی گهوره و عجایه
 که بهسر ئینساندا بازئهدا
 الاصله: ههلمت دان
 الاصلیت: بهژیر. شمشیری بریقه دار
 الاصلخ: کهری تهوار
 الاصلخمام: لهسهرین راهستان
 الاصلع: کهچل، سهرچوک
 الاصلیح: بهژیر. ماری مل باریک و سهر میوز
 الاصلم: کهسن لهبناگوینی برراوین
 الاصلم: بهگیری. م. زور گوئی گران. و ماری
 بی نیجازه و بردی رهق
 الاصمات: بی دهنگ کردن

الاصمئلال: قایمبوون و گیا بهسهر یه کاجون
 الاصمع: گوئی بچوک، وزور تیگه یشتوه
 الاصمام: قایمکردن و کهپرکردن
 الاصمن: بهسهر. بن باخل بوگن
 الاصور: مل خوار
 الاصبه: ووشتی توك سوری ژیر زك سپی
 الاصحار: پیگه یشتن
 الاصيد: ووشتی که نه توانی مل وهر بگیری
 لهبر زهحمه تی سهری و چلمیشی بهلوتا بیته
 خوارئ

(فصل الالف والاضاء)

الاضاءة: روناك بون و روناك كرنه وه
 الاضباب: تهرپوون و کین و رقگرتن
 الاضبار: بهبؤر. عهلاوسکردن
 الاضائة: جینگایه کی قول که ناوی تیدا کو
 بیته وه وهکو غدیر
 الاضجاج: بانگکردن و بانگ پیکردن
 الاضجار: دل تهنگکردن
 الاضجاع: پالختن
 الاضجم: بهسهر لوت خوار
 الاضحاء: داخل بونه وقتی چیشته نگاو
 الاضحاك: هینانه پیکه نین
 الاضحوك: بهبؤر. شتی که ئینسان بیئیه
 پیکه نین. جهمعهکی. اضاحک
 الاضحیة: بهبؤرو یاسهرو گیری. ی.
 قوربانی جهمعهکی. اضاحی و ضحایا
 الاضحیان: بهژیر. شتی صاحب
 نورو روناکی

الاضلاع: به ژیر. ض. موشهدهد له زور خورادنهوه نیمتلا بکاو نه خووش بکەوی
 الاضم: به ژیر و سرى. ض. کیوتکی معلومه
 الاضمة: به ته حریک. خهشم و غهزه ب گرتن.
 جمععه کهى. اضعات
 الاضمحلال: مه حویونهوه
 الاضمار: شاردهوه، له دل گرتن
 الاضمامة: به ژیر. کومه ل بهرد. کویونهوه
 الاضناء: به نه خووشی زور زه عیقبوون
 الاضداء: زه عیف بوون

فصل الالف والطاء

الاطباء: بانگکردن بو خواردن
 الاطابة: چاکه کردن، بون خو خوشکردن،
 نیستینجا کردن
 الاطباق: داپوشین، به رنگا دارویشتن
 گۆپینهوه
 الاطلح: ناوی شاخیکه له مه کهدا ناوی لیل،
 شهربه ت
 الاطر: به سهر. تمشى بادان
 الاطار: به ژیر: که ناری لئو، همر شتی ده وره ی
 شتی بدا
 الاطار: به گراوی. ط. مه نجه ل پاککه ره وه
 الاطیر: به سهر. گناه
 الاطراء: موباله غه کردن له مه دحا
 الاطراب: که یف خووشکردن
 الاطرة: به بوړ. گوژه و دیزه
 الاطراد: به ژیر. ط. گراو گونجاندن و تابیعبون
 الاضرار: ته فرده دان

الاضخم: شتیکی ناستورو قه له و
 الاضخومة: به بوړ. ژن، سوار، ناستوربون
 الاضراب: نه عراز لئنان و منع بون
 الاضرار: به ژیر. زهره ردان. ژنهینان به سهر ژنا
 الاضرج: به ژیر. به ره ی ناو ریشم
 الاضریج: به بوړ. که سیکه زور ره و بی وه یا
 وولاخی زور ره و. گوئی زهره
 الاضراع: زه لیلکردن
 الاضرام: ناگر له پووش بهردان
 الاضراط: تراندن
 الاضرط: بی برو
 الاضطباع: نیحرام پووشینی حاجی یان
 بهرهنگی نیحرامه که له بن دهستی راستیان وه
 ده ی خه نه سهر شانی چه پیان
 الاضطجاع: به سهر. ته نیشتا نوستن
 الاضطرام: پووش مه لگیرساندن و شهوق دان
 الاضطلاع: قوه ت پیدان
 الاضطفان: به پیی خو ی له خودان
 الاضطمة: به بوړو هه مزه و. ط. گراوی. م.
 نه صل و حه سه بی پیاو. وبه. ص. وایه
 الاضطهاد: زولم کردن، ونه زییه ت دان
 الاضطمار: بی زگ و ناوقه د باریک
 الاضاعة: له ناو بردن
 الاضعاف: ضه عیفکردن، دو چندانه کردن
 الاضغات: تیکه لدان، ده سک به ستنی گیا
 الاضغان: له دلا عه داوه ت و غه رمز کیشان
 الاضافة: میوان بوون، ژنهینان تابیع بون
 الاضاقة: ته نگ پیته لچنین
 الاضلال: پی گوم کردن و پی لیگوم کردن
 الاضم: به سهر. غهزه ب گرتن

الاطروش: بهبۆر والاطرش. بهسەر. کهڤ
الاضرد: برۆی بی موو
الاطراق: بی دنگی و چاو لهئەرز بڕین
الاطریه: بهژیری هەمزەو.ر. چیشتی هەر شتە
الاطریلال: والاطریلان: گیایەکه بهکوردی پینی
دهلین پی قەله
الاطیش: بهسەر. تهیریکه
الاطاعة: ئیطاعه کردن
الاطعام: دەرخواردان
الاطفاء: گومراه کردن، ولهحد ونه اندازه لادان
الاطفاء: کوژاندنوه
الاطافة: بهدهورا وپاندنوه، نزیکیوون
بهکەسی، دابهزین لای کەسی
الاطفال: ژن منال بەڤی
الاطالة: دریرکردنوه
الاطلاء: بهژیرو هەمزەو.ط. شدد تیئهلسون
الاطل: بهبۆر. شت، هین، وانک، هەرامه
الاطله: زهحمەت پیدان
الاطل: بهژیر. کەلەکه
الاطلخام: زهحمەتی
الاطلس: بهسەر. کۆن و رزیو، رەنگ بۆز
الاطلاع: طلوع پیکردن
الاطلاع: بهژیرو شهدهی.ط. لهسەر وه بۆ
خواره تەماشاکردن
الاطلاق: کردنوه. بهرهللاکردن
الاطم: بهبۆر سهری هەمزەو.ط. بالآخانه
الاطام: بهبۆر. میزگیراو
الاطمنان: ساکن بوون
الاطوم: کیسهلی ناوی. رهقه
الاطینة: جینگای ناگر

الاطناء: سهلامەت بوون
الاطناب: چه نه بازی، ودریرکردنوه
الاطنابه: چهتر، شه مسیه، قایشیکی باریکه
بهسەری ژێوه ده پینچری
الاطبط: بوهری ووشت له بهر گرانی باری،
چهڤه ی کۆپانی تازه
الاطاط: مطلق کردنوه ی نالیق

(فصل الالف والظاء)

الاظراب: چلکی ددان
الاظفر: نینۆک دریر
الاظفور: بهبۆر. نینۆک
الاظفار: بهژیر. ظفردان، به نینۆک هەلدیرین
الاظفار: بهسەر. نهوعه بوون خویشیکی رهف
رهشه. ده شو بهی به نینۆک له شکلا
الاظلال: چاو بڕینه شت، نزیك بوونهوه.
پیربوون
الاظلوفة: جینگای بهردی تیژی زۆربین
الاظمار: ناو فرۆشتن
الاظهار: ناشکراو بهیانکردن له نیوه
رودارویشتن، بهرزکردنوه

(فصل الالف والعين)

الاعباء: خو ناماده کردن
الاعباد: کردن به عباد
الاعبل: بهسەر. سپی، هه لوورینی گه لای
درهخت
الاعتاب: رهق گرتن، دلخۆشکردن

الاعتراض: ته عروزی ناموی کەسێ بی
 الاعتراك: قەرەبالغ
 الاعتزاء: لاف لێدان و خو هەلکێشان
 الاعتزاز: تەلەبکردنی حورمەت
 الاعتزال: جوئ بوونەوه
 الاعتسّاس: داواکردن، وکاسبی کردن،
 وبەشەوگەران بو پاس و دادگەری
 الاعتساف: زولم کردن و لەرینگە لادان
 الاعتسام: بەخشین
 الاعتشاش: هیلانە ی تەیر
 الاعتصاب: میزز پینچان، وقناعەت و کۆمەل
 کۆمەل جوی بوونەوه
 الاعتصاد: قایم و مەحکەم
 الاعتصار: سەخڵەتی، وگوشین، شاردنەوه
 الاعتصاف: توندەبەتی، و خیرا روین و کاسبی
 الاعتصام: خو پاراستن، و پنا بردنە
 بەرکەسی، و بە دەست شتگرتن
 الاعتضاد: بەقووەت بون، و یاریدەدانی کەسێ
 الاعتضاض: گەشتن
 الاعتفاف: لەحەرام لادان، خو پاراستن
 الاعتفاء: چاکەویستن
 الاعتاق: نازادکردن و قوت دان
 الاعتقاء: میزگرتن
 الاعتقاد: باوەرکردن
 الاعتقال: ووشتر یا حیوان بەستنەوه بەقاچ
 الاعتقام: بیرەلکەندن هەتا ناو
 الاعتکاس: شیرکردنە ناو چیشت
 الاعتکاف: لەمزوگەتا چەند روژێ دانیشی
 نەچیتە درێ بو عیبادەت
 الاعتلاق: مەحبەتکردن

الاعتباد: کەس کردن بەعەبید
 الاعتبار: تەمێ بوون و نەصیحەت وەرگرتن،
 نەقلبوون لە جینگایی
 الاعتباط: بەبێ عیقلەت ووشتر کوشتن، جوی
 کردنەوه زەمکردن
 الاعتتاب: قسەکردن و گەپاننەوه، پارانەوه ی
 یاریدەدن
 الاعتجار: میزەرو سەرپینچ لە سەر ئالاندن
 الاعتجاف: درزبردن قلیشاو
 الاعتجام: کەسێ لەگوتنا زوبان بگرت
 الاعتداء: زولم کردن وە لەحەدد لادان، و دەنگ
 بەرزکردنەوه لەدوعا و صوبجا بەیان
 الاعتداء: ژماردن و نازو فەخر کردن، و لەباران
 ئاو هەستان
 الاعتدال: ناوئنجی هەرشتی ئەندازە ی خو ی
 رابگیری
 الاعتذار: عوزر هینانەوه
 الاعتذال: لومەقوبول کردن
 الاعتراء: چوونە لای کەسی، و پەیدا بوون و
 گەیشتن بەئیشیک
 الاعتزار و الاعتراض: بەئیشی تەعەرۆض و
 عیلاقەکردن
 الاعتراس: پەرشانی
 الاعتراض: میوی دالیت کە ئەخرۆتە سەر
 درەخت
 الاعتراف: ئیقارکردن، و ئیتاعەتکردن.
 و پرسین. رێ نیشانان
 الاعتراض: مەنەج کردن. و مەنعیوون نومایش و
 چوونە ناو سەنگەرەوه، سەرکەشی تەعەرۆج
 بوون بەکەسێ و تیرهاویشتن

الاعجم: كهسى عه‌ره‌ب نه‌بى و عه‌ره‌بى نه‌زانى و
 قسه‌ى فه‌صيح نه‌بى
 الاعداء: دوژمنكردن، وه‌لبه‌زين و خسته‌نه
 دواوه، وياريه دان
 الاعادة: گه‌رانه‌وه
 الاعداد: حازركردن، ژماردن
 الاعدام: كوشتن، وفه‌قيركردن
 الاعذاب: عه‌زاب دان، شيرين كردن
 الاعذار: بيانو هينانه‌وه
 الاعاذة: نه‌جاتدان
 الاعذار: به‌ژر. زياته‌ خه‌ته‌نه سوران
 الاعر: به‌گيراوى. ووشترى كوچان بچووك
 الاعراء: روتكرده‌وه
 الاعراب: ناشكراكردن، گواسته‌نه‌وه
 الاعراب: به‌سهر. نه‌هلى ده‌شت و چول
 الاعارة: به‌ژر. به‌نه‌مانه‌تدان
 الاعرج: شهل
 الاعراس: ميوان له‌جى‌يه‌ك دابنرى
 الاعراض: رولى وه‌رگيچان
 الاعراف: به‌سهر جيگايه‌كه له‌ به‌ينى
 به‌ه‌شت و جه‌ه‌ننه‌ما و جيگاي به‌رز
 الاعرف: بارگيرى يال و مل دريژ
 الاعرم: به‌سهر. شتيكه نوقطه‌ى ره‌ش و
 سورو سپى تيابن
 الاعرنزام: كوچوونه‌وه
 الاعرنكاس: كوچوونه‌وه
 الاعرور: روت
 الاعز: به‌گيراوى. ز. غالبوون
 الاعزب: پياوى بى عه‌ره‌ت، بى ژن
 الاعزاب: موجه‌ده‌دى. ته‌نهايى

الاعتلال: بيانوگرتن، به‌هانه
 الاعتماد: پال‌دان به‌شتى
 الاعتمار: زياره‌تكردن
 الاعتماد: ميزه‌ر به‌ستن
 الاعتناء: موبال‌تكردن به‌شتى وه‌يا ياربه‌دان
 كهسى
 الاعتناق: ده‌ست له‌ملكردن، وژورى گوناح، و
 ووشتر له‌لم و قورچه‌قين
 الاعتنان: نيعتزاز گرتن، وه‌سر شتى چاك
 هه‌لبژاردن و مامه‌له
 الاعتوار: ده‌ست به‌ده‌ست شتى گيران
 الاعتهاد: دايم چاو تى برين
 الاعتيار: عاده‌ت گرتن
 الاعتياز: تيخزان
 الاعتياش: ژيان
 الاعتياص: زه‌حمه‌تى و تيكچويى
 الاعتياض: گوچينه‌وه
 الاعشى: پياوى توكن و بى عه‌قل
 الاعجاب: هينانه عه‌جايبه‌وه
 الاعجوبة: به‌بؤر. شتى ئينسان عه‌جايه‌بى
 لىبى
 الاعجار: ميزه‌ر له‌سهر پيچان
 الاعجر: زگ زل
 الاعجاز: بى ده‌سه‌لات سواری سمه‌ت زل و خر
 الاعجاف: شه‌قكه‌ردن
 الاعجف: درز
 الاعجل: پياوى عه‌جولو ناره‌حه‌ت
 الاعجالة: به‌ژر. شوانى مه‌ر بدوشى
 الاعجام: ئه‌ر شته‌ى كه‌نوسرى نوقطه‌ و سه‌رو
 بؤرو ژيى بؤ دابنرى

الاعفاء: زورکردن، تان کردن، بهره‌لأ کردن له
 سمر حالی خوئی
 الاعفت: به‌سمر نه‌حمه‌ق زور فه‌قیر. که‌سئی
 گیرو گرفت له‌زوبانیا بیئ
 الاعفت: روت، عوریا
 الاعضر: سپی، لمی سور، بزنه کیویه
 که‌سپیتی زور تر بیئ له‌سورری. روی شرچ
 الاعقاء: زور تالبون
 الاعقاب: شوین که‌وتن به‌په‌شیمانی
 الاعقاد: به‌ستن
 الاعقر: نه‌زوک
 الاعقص: حیوانیکه نوکی شاخی هاتبیته
 وه‌بنا گوئیی
 الاعقل: ولاخیک له‌بارکردن توپه‌بیئ، نینسانی
 که‌مه‌قلی زیاد بیئ
 الاعکف: نه‌حمه‌ق
 الاعلاء: به‌رزکردنه‌وه
 الاعالة: عیال زورکردن
 الاعلاث: داربرین
 الاعلاق: معاله‌جه‌ی مندال، نالاندنی شتن
 به‌شتیکه‌و نینوک چه‌قاندن به‌شتیکا
 وبه‌ستن‌وه
 الاعلم: صاحب نیشانه، لیو کوتراو زور زان
 الاعلام: تیگه‌یاندن، نیشانه‌دارکردن
 الاعلان: ناشکراکردن
 الاعلنکاس: پاله‌به‌یه‌که‌وه‌دان وگوشین یه‌کتر
 له‌بهر زوری
 الاعلیط: وه‌کو اذن
 الاعملء: به‌زیر کویرکردن
 الاعمی: به‌سمر کویر، فه‌حل، لافاو

الاعزاز: حورمه‌ت گرتن و غالب بوون، حیوان
 به‌زه‌حمه‌ت بزئ
 الاعزل: نه‌سپی کلک خوار، وئینسانی بیئ
 چه‌ک، وه‌هوری بیئ باران جه‌مه‌که‌ی. عزلان
 الاعسر: نینسانی چه‌په
 الاعسار: زه‌حمه‌ت و فه‌قیربوون
 الاعسم: که‌سئی ده‌ستی وشک بوئی
 الاعشی: شه‌وکویر
 الاعشاب: گیا په‌یداکردن
 الاعشیشاب: گیا‌زیادبوون
 الاعشار: ده‌یه‌ک وه‌رگرتن
 الاعصار: به‌سمر. گیزه‌لۆکه
 الاعصار: به‌زیر. گوشین
 الاعصل: که‌سیکه نوکی ددانی خورابی
 الاعصم: نه‌سپی ه‌مردو ده‌ست سپی.
 بزنه‌کیوی، مه‌ی، وه‌ر حیوانی که‌پینی راستی
 سپی‌بیئ، وه‌یا قه‌لی که‌بال و زور سکی سپی بیئ
 الاعضب: که‌سیکه یاریده‌ده‌ری نه‌بیئ
 له‌حیواناتا ناوی شاخیکی شکابئ
 الاعضد: بازو باریک
 الاعضاد: به‌ردی قه‌راخ حموز
 الاعضال: زه‌حمه‌ت بوون
 الاعطاء: به‌خشین
 الاعطاب: هیلاککردن
 الاعطاش: تینویتی
 الاعطف: پیایوی به‌رحم، مه‌ری شاخ تیک
 بادراو
 الاعظام: گه‌وره‌کردن
 الاعظم: گه‌وره

الاعتباق: له نیوارانا شراب خواردنه وه
 الاعتداء: قاوتی کردن
 الاغراب: چورنه غیریبی
 الاعتراف: بلمهویچ ناو هلگرتن، وغرقیبون
 الاغترار: مهغروریبون
 الاغتسال: غمسلکردن
 الاغتصاب: غمزه ب گرتن
 الاعتفار: پارانه وه، زوری، شوهرت سهندن
 الاغتلاء: تالوکه کردن و تالوکه پی کردن
 الاغتمام: زیادتی هموس و تمهع
 الاغتم: گیرگرفت له قسه کردن، نافه صیح
 الاغتمام: عاجز، غمگینبوون
 الاغتماد: له تاریکی شهوا خو شاردنه وه
 له غمیر تاریکه دا
 الاغتماز: کس عه ییدار کردن
 الاغتماس: خو نوقوم کردن له ناوا
 الاغتمض: چاو قوچاندن
 الاغتمام: تالان گرتن
 الاغتیاب: غمیه تکران
 الاغتیاض: رق گرتن
 الاغتیال: هیلاک کردن، تفره دان، سهختی،
 قلمبوون

الاغاثه: یاریده دان ویستن
 الاغثر: وهکو اغبر. وایه. نینسانی پهست
 الاغثم: موری سپیایی له رمشی زیاتر بی
 الاغیبیدان: په رچم دریز کردن گیا سه وزبوون
 الاغز: رومهت سپی، موباره ک
 الاغراء: تفره دان
 الاغراب: به سمر روژ جوئی یوم الفراق
 اغارة: تالان کردن، به تالوکه رویشتن

الاعمار: شاه دان کردن، شتی له گه ل عمر را
 رابواردن
 الاعمز: پیر
 الاعمش: چاو پیرو پوشاوی، کهمی چاوی
 دائیما ناو بکا
 الاعانة: یاریده دان، کهمی بخرننه نیشیکی وا
 گرانه وه خوی پی نه جات ندری
 الاعناج: کورتانی ووشتر زیاد کردن بو خواری
 الاعناق: تالوکه کردن
 الاعنق: نهستو دریز
 الاعوج: خوار
 الاعوجاج: خواری
 الاعوار: زهر مردان
 الاعور: یه چاو
 الاعواز: فه قیریبون و فه قیر کردن
 الاعوال: به دهنگی به رزگریان
 الاعباء: ماندوبوون و ماندو کردن
 الاعیس: ووشتری سپی
 الاعین: چاو گوره

(فصل الالف والغین)

الاغباب: بوگه نی، روژی بینن و روژی نه بینن
 الاغز: توژاوی
 الاغبرار: توژاوی بوون
 الاغبس: دیزو رنگ خو له میشی
 الاغوش: وهکو اغبر وایه
 الاغیبا: جهمی. غمبی نازیره ک
 الاغبطا: شادبوون، نارهمز کردن حالی خوئی
 به حالی کهمی که چاک بی

الاغلاف: هرشتی له کالان و جیگای خویدا
 دانان
 الاغلف: خهته نه نه کراو
 الاغلاق: دهرگا پیسوه دان، به کرایه دان،
 وغزه ب و رق
 الاغلال: تینوکردن، له شمرز حاصلات گرتن،
 وخیانهت، دزدی له مال تالانی
 الاغلتاء: به بن حیایی سرکهوتن
 الاغلوچ: به بۆر. لق و پۆپ تازه
 الاغلوطة: به غله تا بردن
 الاغلیلاء: گیا تیک نالان. وه کولاولو
 الاغم: به گراوی. م. کسهی موی زۆر درزیسی
 به سرو ملیا هاتیبته خواربی
 الاغماء: به ژیر. له سه رخوچۆن
 الاغامة: هوا هورین بون
 الاغماذ: شیر، خه نجر خسته کالانه وه
 الاغمار: نو قومکردن
 الاغماچ: چاو شوژکردن و نه بینین
 الاغمام: ناسمان هوراوی بوون
 الاغمص: چاو داقلیشاو
 الاغن: به گراوی. ن. منگن، وه شتی گیا زۆر
 الاغنان: گیا زۆر بوون
 الاغناء: دهوله مهندی و بی نیحتیاجی
 الاغنية: گۆرانی
 الاغواء: له پی دهر بردن گومراه کردن
 الاغول: جوان ژیان
 الاغوية: به بۆر. به لاور زه حموت
 الاغية: به مده و ته خفیف. ی. گولاو جیگه ناو
 له نمرزا
 الاغید: پیست ناسک

الاغراب: دور خسته نه وه
 الاغرار: نو قومکردن
 الاغراس: دارناشتن بۆ رواندن
 الاغراق: غهرقکردن
 الاغرل: خهته نه نه کراو، خو شگوزهران
 الاغرام: خسته نه هیلاکهت، حهریصکردن،
 گونا هکردن
 اغریداء: به لیدان و جویندان و بی نه ده بی
 غالبیوون و سه رکهوتن
 الاغریراق: چاو پرکردن له فرمیسک بۆ گریان
 الاغریض: گولی تازه پشکوتو
 الاغزال: ریستن
 الاغشاء: بن هو شکردن
 الاغصاص: له قورگ گریان
 الاغضاء: نه بینین، چاو داپوشین. قاوغ چاو
 له یهک نزیکبون، تاریکی
 الاغضاب: رق هه لساندن
 الاغضب: رق نه ستور
 الاغضاف: شهو زۆر تاریکبون
 الاغضف: حیوانی گویی در ژ بئ و شوپین
 الاعطاش: تاریک بون
 الاغفاء: وه نهوز
 الاغفال: ته فرهدان
 الاغلاء: کولاندن، ونرخ گرانی
 الاغلب: زیاتر، پیایوی گهردن نه ستور، باخی
 پرله درخت نه ستورو دریز
 الاغلوطة: به بۆری. ا. ل. شتی تیدا بکری،
 غه له تکردن
 الاغلواط: به گراوی. و. لازم بون جوی بونه وه
 الاغلاظ: قسهی درشتکردن، به دی کردن

الایغال: ژنی ټاوس شیر بډا به منال، درخت
سینبیری پړو خستېښ
الایغام: ههوا هور داریږي، یا ټینسان ټینو
بیښ

(فصل الالف والفاء)

الاف: به بډور. چلکی گوږی یا نینوک یا چلکی
سهه په پنجه. ادات تاثره
الاف: به ژیر. وهقت
الافاء: تالانکردن
الافاة: فراندن، له ناو بردن، په پانندنه وه
الافئدة: جمععی فوناده. دلان
الافائم: واسیع بون
الافاتیح: نهوعیکه له قارچک
الافت: به بډورو گیرای. ت. پیس
الافتاء: فتوادان
الافتتاح: کردنه وه، دهست پیکردن
الافتتان: کهوتنه ناو فیتنه وه عاشق بون
الافتح: گریښی نه نگوست که پان و
نهرم بښ، ناوی تهیریکه که گریښی چنگه کانی
نهرم بښ
الافتخار: خو هه لکیشان
الافتداء: فدیبه فکاک دان به قوربان بون.
ده بیژرئ به فیدات بم
الافترار: پیکه نښ، دادرین
الافتراس: ټیک شکاندن و هه لدرین
الافتراض: چاو برین بو فرست
الافتراض: فرض بون، تهقدیرکردن
الافتراط: مردن له پیش بالق بونا

الافتراع: ټیزاله ی به کارهت یه عنی کچینی کچ
لابردن
الافتراغ: لیبوننه وه، ناو تهواو بوون
الافتراق: جوی بونه وه، موهاجر بلاو بونه وه
الافتصاد: خوین بردان به نه شته
الافتصال: جوی بونه وه منال له شیر پرینه وه
الافتضاع: بهد ناو بوون
الافتضاض: وه کو افتراغ، به ناوی شیرین
هه لگلو فتن و تواندنه وه
الافتضال: صاحب فاضل
الافتعاط: سهه رسته
الافتعال: درو ریڅکستن
الافتقاد: شتنی گوم بکه ی بکه پړی بیدوزیه وه
الافتقار: نه بوونی فه قیری
الانفکاک: جوی بونه وه و نه جات دان
الافتل: نه سپی ناو دهست درین، ټینسان
ټانیشک خر
الافتلات: کورت و پر گوم بون، شیرو نوتق و
خوتبه خویندنه وه
الافتلاذ: برین قه طع و وه رگرتنی پارچه یه ک
له مالی که سی
الافتلاق: عاجباتی لیها تن
الافتلال: پیچانه وه و تن خزان
الافتان: کهوتنه ناو فیتنه وه
الافتنان: ته فره خواردن و کهوتنه فیتنه وه
الافتیات: پیش کهوتن، وسر به خو ټیشکردن
الافتیال: کتیب گرتنه وه، فال
الافتاء: ماندو بوون و راوه ستان
الافتج: به سهرو گیرای. ج. قاچ به یه که وه
نوسان

الافرق: جوی بونهوه، که له شیر پوینهی

دو کهرت بن

الافران: به سهر. کیف خوش و شادمان

الافرنقا: لابردن، وجوی بونهوه

الافرز: پشت کۆم

الافزاع: یاریه و یشتن و ترساندن

الافسنین: ناوی گیایه که

الافشاء: بلا و بونهوه و ناشکراکردن

الافصا: به نهرمی گوتن، به ناشکرا گوتن

الافصاح: فصاحت کردن، ناشکراکردن

الافاضة: زور کردن، ناوردانیدن و دست

پینکردن به قسه و له گهل کۆمهل گه پانهوه و

چوونه ژورهوه

الافضاء: پینگه یاندن، و چوونه دهشت،

له جماعا ریگهی میزو ریگهی جماع بکری به

یهک بی دریت، بهری دست له نهرض دان

الافضل: گهروه و مبارهک

الافضل: نه مینئ و عدالت

الافضال: نینعام و نیحسان

الافضح: لوت پان

الافطار: خواردن و روزوشکاندن

الافطس: لوت بهرز

الافطع: رهق

الافطاع: به ژیر. ترساندن، نارحمتی

الافصاء: چاکبون کردن

الاقعی: ماری من

الاقعوان: به بۆرو همزه. ع. ماری نیر

الاقق: به بۆر. کنار ناسمان

الاقق: به سهر زور به خشین رویشتن، گهران،

وه دام له سهر درۆ، ته قبیحکردن

الافجاج: عجهله، به گاسن لهت کردن

الافجاج: ههر دو پینشی پینی له گهل ساقه کانی

له یهک دورین و پاژنه کانی نریک

الافجاج: حه یوان ناو گهلی بلا و بکاتهوه بۆ

دۆشین

الافحوس: هیلانهی سه ره برد

الافحام: بیدهنگ کردن

الافخ: لیدان له مینشک

الافحاة: له دور بهوه با ده رکردن

الافحام: گهوره کردن. ته عزیم

الافخران: عه ره ب و عجهه

الافد: به سهر تالوکه کردن عجهله

الافادة: فایده دان و وه رگرتن

الافدع: دست و پی خوار

الافر: به سهرو گیراوی. ر. راکه

الافراة: برین و هه لکه نندن و خراپ کردن

الافرة: به بۆرو گیراوی. ر. تیکه ل بسوون،

نیختیلاط

الافراج: پانکردن و کردنهوه

الافراج: شاد کردن

الافراد: ره وانه کردن و یهک کردن

الافراز: فراندن

الافراز: جوی کردنهوه

الافریز: کونی دیوار

الافراک: ته جاوژ کردن له نه اندازه، فهرامۆش

کردن

الافرع: نهو کهسه که مووی سه ری پپو

ته ووبین

الافراغ: رژانندن ناو، پر کردن و سه بر و

ته حه مولدان به کهسنی

الافن: به سهر. که مکردن، خواردنهوه،
 ودوشین و کم شیری حیوان
 الافن: به ته حریک و الافین: پیایوی نه حمق کم
 فیکر
 الافان: به ژیرو گیرای. وهقت، زه مان
 الافناء: له ناوبردن، ویران کردن
 الافوق: تیری سوفار شکاو
 الافوة: دم گهوره
 الافهاق: پرکردن
 الافهام: تیگه یاندن
 الافهاة: له بیرچونهوه. فراموشکردن

(فصل الالف والقاف)

الاقب: به گیرای. ب. قهد باریک
 الاقباح: ناشیرین کردن
 الاقبار: دفن کردن، ناشتن
 الاقباس: فیرکردن، ناگر به خشین
 الاقباض: پیوه رگرتن
 الاقبال: روتیکردن، له سه فر هاتنهوه، بؤپیش
 رویشتن، که قیل بوون
 الاقبال: هاتی زدی نه گبه تی و نه هاتی، دهوله ت
 الاقبل: به سهر. چاو خوارو نینسانی قابیل
 الاقتاب: کوپان کردن له ووشتر
 الاقاة: صاحب قوه ت بون و نازو قهدان
 الاقتان: چوونه سه رکیوو جوانی
 الاقتحاف: زور خواردنهوه خیرا خیرا
 الاقتحام: خوخته نه ناو و ناو، و به
 شیده تکرده ژورهوه، له خو چوون
 الاقتداء: تابعبون و ریکهوتن

الافیق: به سه رو که سه ره ی. ف. پیسته یی
 ده باغی ته وای نه بوینی
 الافاقه: نه جات بون له نه خو شتی سه ره خو شتی،
 بی هوشی
 الافح: زور سپی
 الامغم: جوت نه بونی ددان لای سه روی
 به قیسی خوارو، خواروی
 الافقة: که له که پوچ. به بوژ. زیاده پیستی
 که له خه ته نه دا ده بری
 الافک: به ژیر. درو
 الافک: دروژن
 الافک: به سه ره وهرگیران، سه رف کردن
 الافل: به گیرای. ک. له سه ره لری جومگی
 شانی ده رکه وتبئ
 الافیکه: قسه ی درو
 الافکل: له رزین
 الافل: به سه رو گیرای. ل. شمشیری دم که ل
 الافل: ناو ابوون
 الافول: ناو ابون، روین به بی مه قصه د
 الافیل: ووشتی یه ک ساه
 الافلات: نه جات بوون و نه جات دان
 الافلج: ددان شاش، ده ست خوار
 الافلح: که سی لیوی خواروی برابئ
 الافلاح: زه فر ده ست که وتن و خو پاراستن
 الافلاس: فه قیربوون
 الافراق: شیعردانان به فه صاحت
 الافلال: رویشتن، چونه مه کانی بارانی
 نه بوینی
 الافلیلاق: باران نه رزی ریک و مستهوی بکا
 الافن: به بوژ حه ماقت

الاقتبال: كەوتن و لەپى
 الاقتياد: زخيره كۆكردنەمە
 الاقحام: بەزۇرچونە ژۆرەمە، ئەسب لەسەر ئاۋ
 بەجى ھېشتن، وخۇخستنە تەھلوگە
 الاقحوان: بەبورى ھەمزە. و.ج. رىحانە كىۋىلە
 الاقادة: قەصاص كىردن تورە سەندن
 الاقدر: صاحب قودرەت بەدەسەلات، كورته
 بالآ
 الاقدم: زۇركۇن، وراپردو
 الاقدم: ئازايى و قەصد كىردن و پى دانان
 الاقذ: بەگىراۋى. ذ. تىرى بى پەپ
 الاقذاد: مەپ يەك بەرخ بىزى
 الاقذاز: پىس كىردن
 الاقذر: پىس و بۇگەن
 الاقراء: پى خويىندىن، وسەلام ناردن، وژن
 كەوتنە عوزرەمە و نىك ھاتن
 الاقرب: بەبورى. ر. گەمىنى بچوك، قەپاغ
 الاقرح: بەسەر. ئەسپى ناۋ دەستى بەقەدەر
 پوۋلى سېپى بى
 الاقرد: بەسەر. بەگ، ئاغسا، گەورۇمە
 لەشكر
 الاقراز: خەبەردان، ولەجىگايەكا ۋەستان، يان
 يەكئى راۋەستىنى
 الاقراض: قەرزدان
 الاقراط: بى بېرۇ
 الاقراع: كەچەل
 الاقزاع: بەخشىن و قورعە فرىندان و لغاۋ
 كىشانەمەى ئەسب
 الاقرق: داىك عەرەب و باوك غەير دو رەگ
 الاقزم: نىر بەخىۋوكردن بۇ فەحل

الاقدار: دەستەلات دارى
 الاقتار: بەتەنگ ھىنان، تەزىق فەقىربون، ژن
 خۇى بۇن خۇش بكا
 الاقتراب: نىزىكبون
 الاقتراح: سەندىنى شتى بەھوكم، وپرس كىردن،
 گوتن بى تەفكىر ئىرتىجالى
 الاقتراض: غەيبەت كىردن
 الاقترع: ئىختىيار كىردن، ھەلبىژاردن و
 قورعە كىشان
 الاقتراف: كەسب كىردن قازانچ
 الاقتسام: سوپىند خواردن و بەش كىردن
 الاقتصاد: كورتكردنەمە
 الاقتصاص: بەدواپۇين و قەصاصى كىردن
 الاقتضاء: تەلەب كىردن
 الاقتضاب: بىرىن قىتە و ئىنشاي شىعەر
 الاقتضاض: بكارەت لا بىردن كچ
 الاقتطاع: ۋەرگرتن
 الاقتطاف: كۆكردنەمە
 الاقتعاد: موپىع كىردن، ھەيوان ھىنانە ژىر
 بار فىربار كىردن بىكى
 الاقتعاط: شت لەسەر پىچان
 الاقتفاء: ھەلبىژاردن، شوپىن كەوتن
 الاقلاع: لەرەگ ھەل كەندىن
 الاقنماع: شەرابى ناۋ قاپ بەجارى ژاندن
 يا خواردنەمە
 الاقتناء: شوپىن كەوتن، وخۇگرتن امساک،
 كەسب كىردن، دەۋلەمەند كىردن، وكۇمەل كىردن،
 وسەرمايەدان بەكەسى
 الاقتمام: خواردن، راست رۇپىشتن
 الاقتناس: كەسب كىردن، وراۋ كىردن

الاقراف: ناجنسنن. بلااصل، کسبکردن،
 نزيكبون و بوختان کردن
 الاقران: بهرامبريون
 الاقرن: برو پهيوست، بهرانی شاخ دار
 الاقرنطاط: يهك لهيهك نزيك بون
 الاقزل: بهسهر زورشل
 الاقزم: ضةعيف
 الاقزان: دهستهلات دارکردن و ران شكاندن
 الاقسط: زور چاك، رانی بارگیری كهوشك
 بوبی
 الاقساط: عدالت کردن
 الاقسام: سویندخواردن
 الاقشر: زور سور
 الاقشعرار: لهترسا موگرژيون
 الاقشط: لوت پان
 الاقشاع: هور رویشتن
 الاقصاد: تیر تی پیراندن
 الاقصار: کورت کردن
 الاقصاص: نزيكکردن، حق سهندن
 الاقصم: حیوانی يهك شاخی شكاو ا كسین
 ددانیکی شكابن
 الاقصی: زور دور، یانیهایهت و غایهت
 الاقض: بهسهر و گیرای. ض. زبر
 الاقضاض: جیگا خس زبرو نارحمت
 الاقط: بهسهر. ا. وژیر. ق. كهشك
 الاقطار: دلوپهکردن
 الاقطع: دست پراو
 الاقطاع: بهمقاطه عدان
 الاقصعان: قهلمو شمشیر
 الاقطوعة: نیشانهی جودایی

الاقعاء: ههل توتان
 الاقعداد: دانیشاندن
 الاقعس: سنگ دهرپهپرو
 الاقعم: لوت خوار
 الاقعنقاس: دانیشتن بهچیچكانهوه
 الاقفر: ویران بون
 الاقفر: نهمسی دو دهست سپی همتا نهژنؤ
 الاقفال: قفل دان، مهنعکردن
 الاقلاب: لچ شوپ
 الاقلاب: وهرگیران
 الاقلید: بهسهر. کلیل
 الاقلع: دهست پراو
 الاقلاع: ههلكهندن، مهنعکردن. باران
 خویشبوونهوه. نهجات بوون لهتا
 الاقلف: خمتنه نهکراو
 الاقلاق: خستنه پهلهپهلی
 الاقلال: كهمکردنهوه، فهقیربون. لی خورین با
 هور
 الاقلیلاء: پهلهپهلكهر
 الاقامة: راستکردنهوه، راستی نیقامهتکردن
 بو نویرژ، دهوام کردن
 الاقماح: بهژیر لهگهال چاو قوچاندا سهر
 بهرزکردنهوه
 الاقمد: بهسهر. بالآ دریزژ، سهر کیش
 الاقمر: بهسهر سپی دهبیژری اقرم الثمر.
 یعنی سهرما کاری لیکردوه. تامی نهماوه
 الاقمطرار: رهقی، زهحمهتی کوبونهوه،
 بلاوبونهوه
 الاقماع: زهلیل و بن دهسهلات کردن
 الاقماء: زلیککردن، قهلهوکردن

الاقناء: فقير کردن و سرمايه به خشين
 الاقنى: به سمر. لوت باريك، شتى باريك، لوت
 خپر
 الاقنة: به بؤرو همزه و ق. له گه ل گيراوى ن.
 خانوى بهرد
 الاقنط: ناو ميد کردن
 الاقناع: سمر هلېرېن، سمر داپوشين،
 سردريژ کردنى و وشتى بؤ ئاو خوار دنه وه
 يارنده دان روپى تيژ کردن
 الاقنفا: گوئى بچوك و نه ستور
 الاقنوم: به بؤر. نه صل
 الاقواء: مالى نازوقه ي نه مينى، شاعيران
 قافيه ي شيعريان يك نه بن
 الاقود: نه ستو دريژ، به خيل
 الاقوداد: مل دريژيوون
 الاقورار: ته شنه ي برين و پينست
 الاقوس: پشت چه ميده
 الاقهب: سپى، سور مهيله و سپى
 الاقهيان: فيل، گاميش

(فصل الالف والكاف)

الاكتاب: نوسين
 الاكتمام: په نهانبون
 الاكتراث: به رزيون، وگرتنى كهسى له ترساو
 بئ موبالاتى
 الاكتماب: كه سب کردن
 الاكتاح: مالن، گهسك ليدان
 الاكتشار: زهرده خنه
 الاكتلاء: خو پاراستن، وبئ خوى
 الاكتمان: خوشار دنه وه
 الاكتناز: كو بونه وه، وپربوون
 الاكتناع: كو بونه وه، ونزيك بوون
 الاكتناف: دوره دان، نيحاطه
 الاكتنان: داپوشين، شار دنه وه
 الاكتواء: داغ کردن، به خو پايى مه دح کردن
 الاكتهان: له ۳۰ سى سالى ته جاوژ کردنى
 عومر
 الاكتيتاء: لاف ليدان، خو مه دح کردن
 الاكتيال: به كه يل پيوان
 الاكثار: زور کردن
 الاكلل: چاو ريژراو به كل، ناوى ده ماري
 سهرو بونه كه خوئنى بگيرئ قازانجى بؤ سهرو
 لهش هيه
 الاكداء: گه يشتن به نمرزى سهخت، وگيرانه وه،
 برين، به خشين، كه م خه بدارى
 الاكدار: ليل کردن
 الاكدر: ليل
 الاكذاب: درؤ پيژ کردن
 الاكر: به ممد. والاكار. به سهرو گيراوى زوپاع
 الاكرا: به كرى دان
 الاكره: به بؤر. چال

الاكلاء: ئەرزی گیادار
 الاكلّة: بەبۇرۇ زەننەئى.ك. پارو
 الاكله: بەبۇرۇ ژىرى.ك. غەببەت
 الاكلّة: خوراندن، ھەلكەندن
 الاكولة: دابەستە
 الاكلف: روى لكەدار
 الاكلال: ماندوكردن و ھەلبۇراردن، و بزمار
 لیدان، سەرەو خواركردن، ھەوالەكردن
 الاكيزار: خۇ كۆكردەنەو، سەخلەتبورن
 الاكليل: بەژىر. تاج، جىگايەكە لەمەنازل،
 وناوى گيايەكە كەپىنى دەلین اكليل الملك
 الاكيلة: بەسەر. شتى كە خورابى
 الاكمة: بەتەحرىك. جىگاي بلند، پارچەئى
 ئەستور
 الاكماخ: دانىشتىن بەعەزمەت و وبقارەو
 الاكمال: تەواوكردن
 الاكمام: كەول، تويكلى دار كۆپكەئى دار
 الاكمومات: ئەسپى يال و كلك رەش
 الاكمّة: كۆزى مادەر زاد
 الاكنة: بەبۇر. ھیلانەئى تەير لەدەشت
 الاكنا: خۇشاردەنەو شتى شاردەنەو
 الاكوع: بەسەر. دەست خوار
 الاكهاب: رەنگى بۇزۇ تىكچو
 الاكهب: كەسئ رەنگى بۇزۇ تىكچوبى
 الاكيس: زىرەك و زىنگ

الاكرات: ئەو ئەرزانەئىە لە تەرف
 صاحببىانەو دەردىن بەزوراع بۇ زەراعەت
 الاكرام: حرمت كوردن
 الاكرم: پىاوى گەورە .
 الاكراه: زۇر لىكردن، ترساندن
 الاكرم: لوت بچوك، كورته بالا
 الاكس: بەگىراوى.س. ددان ورد، ددان خراب
 الاكساء: بەرگ بەخشىن
 الاكسج: يەك پى
 الاكساد: شكاندن
 الاكسیر: بەژىر. كىميا
 الاكسال: گوم بونى ھەشەفە لەپىش وەيا لە
 پاش بەبى ئىنزالى مەنى
 الاكسه: بەس.و. ش. ئاشىكرا. كەسنىكە
 لەشەرا سەنگەرى نەبى
 الاكشم: لوت و گوئى نوقسان
 الاكف: بەدوو بۇر. مستەكۇلە
 الاكاف: بەژىر. كۇپان
 الاكاف: بەسەر وەيا بەژىرو گىراوى.ك. كۇپان
 درو
 الاكفاء: قافىەئى شىعر لەيەك جوئى بى
 الاكفات: پىكەو نواندن، كۆكردەنەو
 الاكفاد: كەفلىكردن و پى قوبول كوردن
 الاكفهرار: روى گرژكردن
 الاكل: بەبۇرۇ ھەمزەو.ك. خواردەمەنى
 الاكل: بەسەر. خواردن
 الاكلّة: بەسەرىكەكەرەت. تىر خواردن
 الاكول: زۇر خۇر
 الاكال: بەسەر. خواردەمەنى
 الاكال: بەبۇر. خارشت

(فصل الف واللام)

الال: به ژيرو گيراوى. خواى تهعالا. وعهدو
نزىكى
الال: بهسرو گيراوى. نالاندنى نهخوشى،
وبه نيزه ليدان و ئى خورپىن و صاف بوون و
تالوكه كردن
الال: بهمد. عسكەر، ودست و پيوه نند.
تهبهعه، ونهفس و نههلى خانو، هوراوى
كهله دور وهك ئاو دياره
الالاء: بهسهر درهختىكى رهنگ جوان و تام
تال و دايمه سوز
الالب: بهسهر. ئى خورپىن، ره دكردنهوه،
وكوكردنهوه
الالابه: مانهوهى جهيوان به تينويتى
الالابه: كه مكردن
الالب: زهر
الالباب: نالاندن
الالباب: راههستان لههكائى و ئى جوى
نهبوئهوهى
الالباس: پىن پوئين
الالاء: كه مكردن، جهسكردن، سويند دان
الالاء: نيزه، كولهكهى خيوته نه دات
الالاباد: زوربوون
الالباس: داپوئين، تيگهل بون
الالاباك: تيگهل بوون
الالانام: سهريهستن، دم ههل بهستن
الالانجا: پهنا بردن
الالانجاج: تيگهل بوون
الالانجاج: پهنا بردن
الالانجاد: مهيلكردن، زولمكردن

التاحص: بهستن
الالتاحف: داپوئين بهليفه
التحاق: پينگه يشتن
الالتحام: پينگه يشتن، تيگهل بون، گوشته و
زوى برين، جهنگى مهغلوبه
الالتحان: غهله تكدردن، لمراندنهوهى دهنگ
الالتحاء: نان گهرم خواردن
الالتداد: مهيلكردن، لادان
الالتدام: پهله پهل، لهسنگ دان و گريانى ژنان
الالتذاع: سوتان
الالتذاق: پيوه نوساندن، پىن گه يشتن
الالتساق و الالتساق: بهمعنى التزاقن
الالتطاع: خواردنهوه
الالتطام: شه پولدان
الالتطاء: دار داگيرسان
الالتفات: بو دواوه روانين
الالتفاع: داپوئين
الالتفات: بهسريه كاچون
الالتفاق: كۆبوننهوه
الالتقاء: بو گه يشتن بهيهك بهرام بهربون،
كۆبوننهوه
الالتقاط: كۆبوننهوه و چيننهوه
الالتقاع: گۆبان
الالتفاف: بردنه خوارهوه، له پرششتى
بدوزيتهوه
الالتقام: قوت دان
الالتكاف: قهره بالغ
الالتحاء: گۆبان نيسبهت لهگهله يهكتريا
الالتماس: ويستن
الالتماع: شوق داننهوه، گۆبان، دزى

الالطاء: لیجوی نه بونه وه، نیلحاحکردن،
 ودایم بون
 الالعام: شتی وړاندن
 الالعامس: لیوشین یاره ش
 الالغیاء: بهتال کردنه وه
 الالغاب: زهحمت دان و رویشتن
 الالغاز: مهیل پینکردن
 الالغام: تیکه لشیلراو
 الالف: بهژیر: نولفت و هوگر بون
 الالف: بهسره نه وه ل حهرفی هیجا، وهزار
 الالف: بهسهری نهلف و لام و گیراوی، ف.
 سست، وله قسه کردنا خاوبی
 الفاء: ویجدان
 الالفة: بهبور. هوگری دؤستایه تی
 الالفة: بهسهر. شاخدار، و بهسهریه کاجو
 الالغاف: گیای پرو دارستانی پر
 الالیف: بهسهر. ره فلیق هاو دم
 الالجاج: فه قیری و موفلیسی
 الالاق: بهژیر. گورگ یا مایمون
 الالاق: بهژیر. چاککردن ورنیکه خستن
 الالقاء: وازلی هینان و هاوتین
 الالوقه: بهسهر ته عامیکه له قه یماغ
 دروستدکری
 الالقام: قوت دان و پارو خستننه ده می کسین
 الالک: بهسهر خه بهرنارندن
 الالاکه: بهژیر. ره وانه کردن
 الالوکه: بهسهر وه کو عی الاکته
 الالکن: زبان گرتن له قسه یازبانی بگری
 الالیل: نالاندن، وخیرا رویشتن
 الالونه: مهربی قه له و

الالواء: خواری، تیک نالان. ناوهردانه وه.
 قوه ت، حه بس. سیحر
 الالتیام: کو بونه وه، رام بون
 الالاثاث: نیلحاحکردن
 الالغ: زبان پس
 الالجاب: ناعیلاج بوون، په نا بردن
 الالجام: لغا وکردنی وولغ
 الالجاح: زورلیکردن
 الالحداد: روو لی وهرگیران، له حهق لادان
 الالحاق: نیلحاح کردن
 الالحاق: پینگه یشتن، له پاشا چونه سهر نه و
 الالهام: گوشت دهر خواردان - گوشت
 دوزینه وه
 الالخف: ناشیرین و چلکن
 الالخی: خواری گیر، کسین قسه ی بی معنا و
 زوربی، ووشتری نه ژنویه کی له وی تر
 گه وره تری
 الالدد: به گیراوی. د. کسین به سه ختی
 دوزمنایه تی بکا
 الالزاق: پیوه نوساندن
 الالزام: لازم بون جوی نه بونه وه جوی کردنه وه
 الالزم: بهسهر. نه موس ت بچوک
 الالصاق: پیکه وه نوساندن
 الالسن: بهسهر. زبان فه صیح
 الالسن: بالاکورتی، دان پری مل به شاننه وه
 نوسا و
 الالاساق: پیکه وه نوساندن
 الالط: بهسهر کسین ددانی که وتبئ و نه مابن
 الالطع: ناو لیوسپی ددان گورا و موه غه ییر
 الالطاف: لوتفکردن

الاهه: عبادت، وناوی جینگه یه که له جزیره و
 ناوی روزیشه
 الالهة: والالهية: بهبوری. ا.و. ل. له هر دو
 لا خواجهتی
 الالهة: بلیسه دان، و دار داگیرساندن
 الالهة: ظولم، وانك کردن
 الالهة: طماع کردن
 الالهة: بهفیزی و بهره کت شتنی بیتنه ناو
 دلته وه، خبهردان
 الالهة: بهژیرو سهری. ا. و. سهری. ل. نیعمه ت
 وئیحسان
 الالهة: بهمه د. سویند خور
 الالهة: بهسهر و ژیری. ل. و. سهری. ی.
 موشه ده د سویند خواردن و
 ته قصیرکردن
 الالهة: دوگی مهر، گوشتی پوزو گوشتی لای
 په نجه گهره ی ده ست
 الالهة: پالته وان
 الالهة: شهوی زور تاریک

الالهة: بهسهری. ا. و. ل. نه خووشی و نییش و
 زه حمت
 الالهة: صاحب نییش
 الالهة: وازلیهینین، پئی پووشین
 الالهة: لومه کردن و به دنا و کردن
 الالهة: تانوت لیدان و عهیب لیگرتن
 الالهة: نه برۆ بچوک
 الالهة: نه سپی لچی سهری سپی بی نه ک
 لوتی
 الالهة: دزی، نیتخلاس، وحه یوانی نزیک
 زانی بی بهره نگن بیچوه که ی له ناو زگیبا
 سهری رهش بو بی
 الالهة: زور تینگه یشتو زیره ک
 الالهة: نزیکبون، دابه زین، دهوام
 الالهة: بهسهر سینه بری خست
 الالهة: نه رمی و نه رمکردن
 الالهة: بهسهر. ا. و. ل. ج. داریکه
 که نه یکه نه به بخورد و داری عود
 الالهة: بهسهری. ا. و. ل. که سنی دوشمنایه تی
 سهخت بکا وه کو الد
 الالهة: ته قصیرکردن و توانین
 الالهة: بای زوری تو زاوی وه کو گیزه لوکه
 الالهة: بهسهر و ژیرو بور سویند خواردن
 الالهة: بهبور. ا. و. ل. بهسهر. ا. و. ی. گیراو
 بوری. ل. عود بخور
 الالهة: نینسانی زه عیف و نه حمت
 الالهة: بهسهر عبادت، و سکونه ت
 الالهة: غافلکردن و ممشغول کردن،
 و به بیستنی گورانی ممشغول بوون

(فصل الف والميم)

الام: به سهر و گيراوى. م. قه صد كردن
الام: به بؤر. به يداخى له شكر، و نه صلى هه مو
شتى، و دايك
ام ادراض: به لا، نافهت
ام القران: سورهى فاتيحه
ام القرى: كه عبه تواللا
ام النجوم: ناسمان
ام الشملة: رؤذ
ام الفضائل: زانين، عيلم
ام ملذم: به ذ. و. د. تا
ام الاموال: مهري
ام الرذائل: بين عقلى و نه زانين
ام الخبائث: شمراب
ام السعالى: سيحر بازان جنوکه
ام حفصة: قان، نه سپي
ام الدماغ: جيگاي ميشك
ام الطريق: ريگاي گه وره و عموم
ام نافع: مريشك
ام الطارق: ووشتر مرغ
ام الطعام: گه ندم
ام الندامة: تالوکه كردن
ام البلاد: كه عبه تواللا
ام غيلان: نه وعه دركيکه
ام الكتاب: سورهى قاتيحه
الاماء: به بؤر. مياوى پشيله
الامه: به مه دو گيراوى. م. برينيکه له سه را
بگاته ده ماغ
الامة: به ژيرو گيراوى. م. سردار کومه ل، ناوى
هه مو نوعى له حه يوانات ريگاي دين

الامة: جاريه

الامة: به ژيرو زه نهى. م. نيعمهت
الامت: به سه ر. جيگاي بلند، ته پؤلکه،
پرکردنه وه، سه ربه ره و چون و سه ربه ره و خوار
هاتن
الاماته: مراندن
الامتثال: نيتاعه كردن
الامتحاش: سوتان
الامتحاق: له نا و چون، مه حو
الامتحان: تا قيکردنه وه
الامتخاخ: مؤخ له نيسقاند مره ينان
الامتداح: قرس و گران
الامتداد: دريژگردن، راکيشان
الامتداح: مه دحکردن
الامتراء: شکرېدن، مه ري دوگ دار، باران
بارين، شير دوشين، راکيشان
الامتراض: چه خماخ، دزى، که سبکردن
الامتساک: شه پرکردن
الامتشاط: موبه شاننه کردن منفعهت و هرگرتن
الامتشاع: دزى کردن، و هرگرتن
الامتشان: فراندن، برين، راکيشان
الامتصار: بون به ميصر
الامتصاص: مژين
الامتطاء: له پشته وه سواربون، چه پس کردن
الامتقاط: به رزبونه وه
الامتقاع: گؤران
الامتکار: ره ننگکردن
الامتکاک: مژين، خواردنه وه
الامتلاء: پرېون
الامتلاح: داپنين

الامت: بهسەر. مهكهم. قايم
الامتنان: ئىحسانكردن، نيعمهت ژماردن و
تيكرار كردنهوهى منته دانان
الامتهان: زهليل و بن حرمهتكردن، بهرۆژ نيش
بهكريكاركردن
الامتيح: سهتل داهيشتنه ناو بير بو پركردن
الامتيار: شت بردن بهدهستي خوئى بو مال و
مندالى خوئى
الامتياز: جوى كردنهوه. هه ل بژاردن
الامثل: پياي چاك و عادل
الامثال: بهژيرقه صاص كردن
الامثن: بهسەر ميزه چوپكى دار
الامجر: لهپى زگ زل
الاعجار: لهزگى دايكا بيجو فروشتن
الامحاض: صاف و خولاسكردن
الامحال: داخل بون لهمهكان
الامخاض: شير دهرخواردان
الامد: بهتهحرك. دورى، رق، فكر، نيهايهت
الامداد: ياريدهدان، مركه ب كردنه ناو دؤيت،
برين بهستن، بهمال ياريدهدان
الامدش: كهسيكه له بهر زه عيفى رهگى دهستي
دهركهوتبى
الامذح: پهى زهن
الامذر: زگ زل، كهسى زور بچيته ئەدهب خانه
الامذار: فسادكردن
الامذقار: برين، پراو، مقطوع
الامذلال: شوؤرى، وسستى، خاوى
الامراة: ژن جمعكهسى نساء. ونسوه،
ونسوان لهغهبرى لهفظى خوئى
الامر: بهسەر قهرمون

الامر: بهژير: شتى عجايب، دارى گهوره
الامر: بهژيرو سهرى.م. موشهدهد كه م فيكر،
بهرخى بچوك
الامير: گهوره
الامار والامارة: بهسەر. لههردوكا نيشانه
الامرة والامارة: بهژير. لههردوكا دهره بهگى
الامارة: بهسەر و گيراوى.م. زور ئەمركهر. زور
مهيل كهر
الامرد: بئ ريش، لوس
الامرار: رابواردن. زور تالى، مهكهم شريت
پيچان
الامرش: ئينسانى شهپانى بن حهيا
الامرط: تهيرى بن پهپه، برؤى بن مو
الامرة: بهسەر هه مزه.م. نيشانهى بچوك،
وبهرد دانان لهصهحرا
الامراع: ئيصابهت كردن، جيدگايى گيايى
زؤربى، زور گهوره
الامراع: زؤركردن
الامراق: بهئاو پركردن
الامرة: چاوسپى
الامارون: گيايهكه
الامرز: دل رهق
الامس: دوئنى
الامساء: كهوتنه ئيوارى
الامسح: پهى زهن
الامسك: گرتن، ومنع كردن
الامشاء: زگچوون
الامشق: پهى زهن
الامصار: كردن بهشار، دهر و بادان

الاملس: صاف و لوس و خلیسک
 الاملیساس: کذا
 الاملیس: به ژیر. شەرزیک ئاوی گیای نەبئ،
 بیرى که ئاوی تیدابئ
 الاملاص: خستن
 الاملیص: چاپۆک و چالاک
 الاملط: بەسەر. تەیری بئ پەپ. ئینسانی بئ
 مو
 الاملاق: فەقیربون
 الاملاک: کردن بەمولک مارەکردن
 الاملال: عاجزکردن
 الامام: نیقتیدا پیکراو، رینگا، کتاب
 الامام: بەسەر بەردەم
 الامن و الامان: بئ ترسی و ئەمینى
 الامین: ئینسانی راست، و بەمەد.ا. یەعنى
 خوايه قوبولی بکه، وەناویکە لەناوانى خوا
 الامناء: مەنى هینانە دەرو ئارەزو پیکردن
 الامانى: شتانی پەپو پوچ و بەتال
 الامانة: راستى
 الامنه: بەسەرى. ا. و بۆرى لەگەل
 سەرى. م. و. ن. ئەمینى و باوەرکردن بەهەمو
 کەسئ
 الامنيه: بەبۆرو زەننەى. م. و سەرى. ی. گیراو.
 ئارەزوکردن
 الامنية: بەسەرو زەننەى. م. و گىراى. ی.
 ئەمینى
 الامون: بەسەر. و شترى بەقووەت و قایم
 الامه: هتەحریک لەبیر چوونەوه نسیان،
 وثیقرارکردن
 الاماهة: نۆزبون

الامصال: تیکدان، بەبئ جئ پارە سەرفکردن،
 لەبارچوونى منداڵ، مەپ دۆشین
 الامضاء: رابواردن
 الاماطة: دورخستن و لابردن
 الامطار: باران باراندن
 الامعاء: ریخۆلە
 الامعة: بەژیر هەمزو سەرى. م. بئ فیکرو بئ
 مسلهک
 الامعر: جینگای کەم گیا، کەم موو، مووی
 هەلۆهاریو
 الامعر: جینگای رەق و بەردەلانی
 الامعوز: بەبۆر بزن، گەلەى حیوانە کینوی
 وەیا بزن لە ۳۰ سییەوه هەتا چل ۴۰
 الامعط: گورگی توك هەل وەریو. گەپى
 الامعان: دیقەت کردن، باریک کردنەوه،
 دورخستنەوه
 الامغز: سور، ئەسپى شئ، لەوهقتى دۆشینا
 شیرو خوین لەگوان هاتنە دەروە
 الامق: بەتەحریک. دریز
 الاماق: ناموس، غیرەت، تۆپەیی
 الامل: ئومید، رجا
 الاملاء: پەرکردنەوه، موهلهت دان وەبەبئ
 تەماشاکردن نوسین و پئ سەلماندن
 الامالة: بەژیر. مەیل پیکردن بۆ لای خواری
 الاملاجة: مژین
 الاملوج: بەبۆر: گیای گەلادریژ
 الاملاح: خوئ پیووەکردن
 الاملد: شتی ناسک و نەرم
 الاملود: بەبۆر. وەکو املد
 الاملید: بەژیر. دەشتى بئ گیاو ئاو

الامهار: ماره‌یی معلوم‌کردن

الامهال: دواخستن، موهله‌تدان

الامهان: زه‌عیف کردن

الامس: به‌بۆر. هیچ نه‌زان، نه‌خوینده‌وار

الامیه و الامیه: به‌بۆر ژیری. م. و گیراوی. ی.

دایکیه‌تی

الامیل: به‌سهر و نه‌نه‌ی. م. ئینسانی بی

چه‌ک و مل خواری خوار دانیشتو له‌سهر زین

الامیوس: به‌سهر. ناوی گیایه‌که، و به‌ردیکه

خوینی ئی په‌یدابینی معده‌ن

الامیه: ورده برینسی که له‌مه‌ر په‌یدا ده‌بی

وه‌کو ئاوله‌ی مندال

الامیم: به‌ردی سهر شکین چه‌مه‌که امام

(فصل الالف والنون)

الآن: زۆر پان و سه‌عاتیکی له‌طیف

الاناء: به‌ژیر. قاپ. ظرف

الاناء: به‌سهر دواکه‌وتن

الاناء: به‌سهر. لوت. به‌ژیر سه‌برکردن

الاناب: بی حورمه‌تکردن

الانبویه: به‌بۆر. لوله

الانباء: خه‌به‌ردان

الانبات: رواندن

الانابة: په‌شیمان بون

الانبات: خواردن

الانتبال: بررین

الانبشاث: بلاوبونه‌وه

الانبشاق: بناوان شکسته به‌ئاو

الانبجاث: مره‌با

الانبجاس: هه‌ل قولینی ئاو

الانبر: میوه‌یه‌کی وردی ره‌شه، توت‌پک

الانبار: به‌سهر عه‌مه‌ار

الانبرام: مه‌حکه‌م بون و زۆر باه‌له‌دراو

الانبرزال: شه‌ق بون

الانبسام: پیکه‌نین، زهرده خه‌نه

الانبساط: روخۆش، و که‌یف خوۆش.

سه‌ربه‌ست

الانبوشه: به‌سهر ره‌گ گیا، هه‌ل پروچکاو

له‌نه‌رز

الانبعاق: تف لیکردن

الانباب: ژئی راکیشانی که‌وان

الانبط: ئه‌سپی زک سپی

الانبعاث: پچران، جوئی بونه‌وه، هه‌لسان،

له‌عیباده‌تا تالوکه‌کردن

الانبعاث: قلیشانندن و له‌یه‌ک جوی بونه‌وه

الانبعاث: وه‌کو انبعاج وایه و هم به‌کوت و پر

توشبون به‌شتی، مه‌قصد زۆر کردن

الانبلاج: دنیا روناک بونه‌وه له‌به‌یانا

الانبان: به‌سهر. هه‌مانه

الانابة: وبقار، ژئی له هه‌لسانا بی قوه‌ت بی

الانابة: به‌بۆر. سستی

الانابة: به‌ژیر. باری گران لیئان وه‌شی کال

که‌ته‌واو نه‌کولابی

الانتبانه: نییژ دروستکردن که‌نه‌وعیکه

له‌موسکیرات، رویشتن

الانتبار: به‌رزبونه‌وه، پراو

الانتبانه: وریابونه‌وه

الانتشار: بلاوبونه‌وه

الانتضاح: ناوپژڼن کردن یا میزکردن به‌سهر
 جلا
 الانتضال: تیر هاویشتن بۆ یه‌کتر
 الانتطاع: خولیک هه‌لسون و له‌قه‌لیدانی
 حیوانات
 الانتطاق: پشتین به‌ستن
 الانتظار: چاوه‌پروانی
 الانتعاش: حال چاکببون، هه‌ستان، بلن‌دبون،
 هه‌لخلیسکان به‌بن زهره‌ر
 الانتعال: کهوش له‌پیکردن
 الانتفاء: رژاندن و بیزاربون
 الانتفاج: نه‌ستورو به‌دهن قه‌لهو، ناکاو له
 جیگایه‌ک سهر دهره‌ننان
 الانتفاض: هه‌لته‌کانی فه‌رش و خو
 پاککردنه‌وه له‌میز
 الانتفاح: ناوسان و فودان
 الانتفاط: پربون
 الانتفاع: قازانج کردن
 الانتقاء: ئختیارکردن، وگه‌ستن
 الانتقاب: روپوشین
 الانتقات: تالوکه‌کردن
 الانتقاد: نه‌قدسه‌ندن
 الانتقار: بۆ ده‌عوه‌ت بانگ کردن خصوصی
 الانتقاص: که‌می
 الانتقاض: تیکچون و تیخزان و جوئی جوئی
 بون
 الانتقال: گواستنه‌وه له‌جیگایه‌ک
 الانتقام: حه‌ق سه‌ندن
 الانتکاف: تیکدان و کوژاندنه‌وه
 الانتکاس: سه‌ربه‌ره و خوارکدن

الانتاج: بیچو دهره‌ننان له‌وه‌قتی زایینی
 حیواناتا
 الانتجاء: شارده‌نوه‌ی نه‌سرار
 الانتجاب: ئیختیارکردن
 الانتجاع: بۆ قازانج چوونه‌ جیگایی ته‌له‌ب
 کردن
 الانتحاء: ئیعتیمادکردن، قه‌صدکردن،
 ته‌عه‌روز کردن
 الانتحاب: به‌ده‌نگی به‌رزگریان
 الانتحال: داواکردن، شاعری شیعی غه‌یر بکا
 به‌شیعی خوی
 الانتحاء: فه‌خرکردن، خو به‌گه‌وره‌ گرتن
 الانتخاب: ریکخستن، شتی له‌جیگای خوی
 دهرچون
 الانتخال: وه‌کو انتخاب وایه
 الانتداء: کو‌بونه‌وه له‌جیگایه‌کا
 الانتداب: زو جواب دانه‌وه و قوبول کردن
 الانتزاع: شت راکیشان و دهرچون له‌ جیگه‌ی
 خوی
 الانتزال: هاتنه‌ خواره‌وه
 الانتاب: نیسه‌ت دان به‌که‌سن
 الانفساخ: نوسین و ویستن
 الانتشاء: سه‌رخوش و بی‌عه‌قل بون
 الانتشار: بلا‌وبونه‌وه
 الانتشال: وه‌کو انتزاع
 الانتصاب: له‌سه‌ر پی وه‌ستان و هه‌ننان
 الانتصار: یاریه‌دان
 الانتصاف: حه‌ق سه‌ندن
 الانتصاء: شیر له‌کالان دهره‌ننان

الانتكاف: رۆلى وەرگىزان
الانتماء: ئىنتىسابكردن
الانتقان: بۈگەنكردن، تەغەفون
الانتقان: بۈگەن
الانتها: پىرانەوہ
الانتھار: نەھىشتەن، ھەل قولىن، ورخاندىن
ورەوانەكردن
الانتھاز: چاۋەپوانى بۇ فرسەت
الانتھاس: بەدداڭ پىد شۈگەستەن
الانتھاس: دەست پىكردن
الانتھاك: والانتھاس: خواردىن و بىئى
حورمەتكردن
الانتھى: مى، خىلافى نىر
الانائە والانائە: بەبۇر. مىيەتى
الانائە: بەسەر. نەرمبىون
الانتھاب: جارى بون
الانتھام: كەلبەر بون
الانتھان: راپەرىن بەلى كەوتنى شىر
الانجاء: نەجات دان
الانجاء: ئىحتىياجى بەجى ھىنان و وعد
راستكردن
الانجاء: يارىەدان
الانجاء: دارى قاسنى
الانجاء: جوى بونەوہ، و بىرىن ئىنقىطاع
الانجاء: بىرىن
الانجاء: لەنگەرى گەمىە
الانجاء: خەرقەو جل كون بون و رزىن
الانجاء: راکىشراو
الانجاء: حازر كردن. وعد بەجى ھىنان
الانجاء: بە. ز. بىرىن

الانجاس: پىسكردن
الانجا: پىچراندن، و بىلا و كوردنەوہ، ھەل گرتن،
وسلە مینەوہ
الانجاف: ھەل كەندن
الانجاف: وشكبون
الانجاف: شەق و لەت كردن
الانجل: چاۋ گەورە
الانجيل: شت دەر خەر، ئەسلى عىلم و
حىكەت
الانجلاء: روناك بون
الانجلاب: راکىشان
الانجلاخ: دەر كەرتن
الانجام: باران وەستانەوہ، ئىش پىرانەوہ،
نۇر بون
الانجماد: بەستەن. وەكو ئاوبىنى بەسەھۇل
الانجىاب: كوردنەوہ، ئاشكرا، ولاچون ھەور
الانجىاز: روتى كوردن. تەوہ جۈہ
الانجاء: لادان، و باوہ پىكردن. ئىعتىماد،
رانوندن عەرز
الانجاء: لەئىش خو لادان
الانج والانوح والانىح: كەسى داۋاى شتىكى
لى بىكرى تەنە حوح بكا كۆكەى بۇيكا
الانجاء: بەرەو خوار كوردن، وئەزا ئاوسان
الانجاء: خوار بونەوہ بۇ تەرفى، و زۇربون،
ولە حالى خوى لادان
الانجاء: موورەرىن، دەر كەرتن
الانجاء: ھەلكەندن
الانجاء: داخلكردن، لىكەرتنى دوشت يا
پارچە تەلەزمى لە يەككىيان بىتتەوہ
الانجاء: ھەل وەرىن، و بىلا بونەوہى مو

الانتكاف: رۆلى وەرگىزان
الانتماء: ئىنتىسابكردن
الانتقان: بۈگەنكردن، تەغەفون
الانتقان: بۈگەن
الانتها: پىرانەوہ
الانتھار: نەھىشتەن، ھەل قولىن، ورخاندىن
ورەوانەكردن
الانتھاز: چاۋەپوانى بۇ فرسەت
الانتھاس: بەدداڭ پىد شۈگەستەن
الانتھاس: دەست پىكردن
الانتھاك: والانتھاس: خواردىن و بىئى
حورمەتكردن
الانتھى: مى، خىلافى نىر
الانائە والانائە: بەبۇر. مىيەتى
الانائە: بەسەر. نەرمبىون
الانتھاب: جارى بون
الانتھام: كەلبەر بون
الانتھان: راپەرىن بەلى كەوتنى شىر
الانجاء: نەجات دان
الانجاء: ئىحتىياجى بەجى ھىنان و وعد
راستكردن
الانجاء: يارىەدان
الانجاء: دارى قاسنى
الانجاء: جوى بونەوہ، و بىرىن ئىنقىطاع
الانجاء: بىرىن
الانجاء: لەنگەرى گەمىە
الانجاء: خەرقەو جل كون بون و رزىن
الانجاء: راکىشراو
الانجاء: حازر كردن. وعد بەجى ھىنان
الانجاء: بە. ز. بىرىن

الانحصام: خو كهم بهچوك گرتن وهكو
توازوع
الانحطاط: لهبهرزى يهوه بؤ بهرهو خوارچون،
برين
الانحلال: مهلوه شان
الانحماك: بئى بازارى، نه فروشتن
الانحناء: چه مينه وه
الاناخه: ووشترىخ دان
الانحرار: بهسهر رووا كهوتن
الانخراط: ئىنختيارى مهسله ككردن، راكئيشان
الانخراق والانخرام: مهلوه شان، كوئوبون
الانخراع: پچپان
الانخزال: پچپان
الانخسار: زهره ركردن، كه م كردن
الانخصام: دوشمنى كردن
الانخفاض: پهستبون
الانخفاع: شؤربونوه، خاوبونوه
الانخلاق: خهلقكردن
الانخنساث: شان، چه مينه وه، خو كردن بهژن
الانخناق: خنكان
الانداء: بهسهر. بهرز، لاي ژور
الاندباغ: دهباغى پئسته
الاندر: جىگا خهрман
الاندرى: ناوى شاخى، ناوى جىگايه كه نزيك
شام
الاندار: خهبرى ناخوشدان، خستن
الاندراس: مه خوبونوه، تىكچون
الاندراع: بؤ پيشه وه چون
الاندرساس: خوشاردنه وه
الاندفات: چه مينه وه

الاندفاع: كشانه وه بؤ دواوه، دهست پئىكردن،
روو تئىكردن
الاندقاق: فرئى دان، رژان
الاندلاع: كهوتن
الاندلاع: چونه دهره وه
الاندلاق: پيشكهوتن، هجوم كردن، چونه
دهره وه
الاندماج: چونه ژوره وه، خوشاردنه وه
الاندماق: كتوپر چونه ژوره وه،
چونه سلگئىكه وه، خو شكاندن
الاندمال: گوشته و زون هئنانه وه
الاندياص: له كيسچون
الانزار: ترساندن
الانارة: روناكردن
الانزجار: داچله كئىن
الانزع: بئى مو، بئى توك
الانزعاج: پربون، وهستان
الانزعاج: پچپين، گوى ناخين
الانزاف: بئى عه قلى، مهستبون شهراب
تواوبون، پئى گه يشتن، بئى ناو
الانزال: هئنانه خواره وه
الانزواء: گوشه
الانزال: بهسهر. چئىشتئىكه بؤ ميوان دروست
دهكرى
الانزروت: جهوى نوئى
الانساء: له فيكر بردنه وه، وپاش كهوتن
الانس: هه مو بهنى ئاده م
الانسباء: ناخربون
الانسة: بهمه دو ژئىرى. ن. ژئى چاك و
قسه خووش

الانشجار: لهئەرز پچڕین و هەلگرتن،
 و بڵاوکردنەوە
 الانشراح: شەفکردن و واسعبون
 الانشراق: لیکدان چمماخە بروسکە
 الانشان: بەرزبۆنەوه
 الانشاط: کردنەوه و بەره‌ئاداکردن خستنه ناو
 فەرحی
 الانشاط: بەسەر. بیری کە ناوه‌کە
 نزیک بێ
 الانشاط: جاری بون
 الانشوطه: دوگمەیه‌که بەناسانی بکریته‌وه
 الانشعاب: بڵاوبونەوه پەرپراگەند، پڕینی زیاده
 لقی لەدره‌خت
 الانشقاق: لەتبون و شەق بون
 الانشلام: روخان
 الانشعار: تالوکه‌کردن حازر بون
 الانشواء: برژاندن
 الانشيام: چون بۆ ناو شتی
 الانصب: حیوانی شاخ راست
 الانصاب: بەسەر. بەردی هەلنراو. ناوی
 بێتیکە
 الانصباب: رژان
 الانصباغ: رهنگکردن
 الانصات: بێدەنگبون
 الانصاح: نەصیحەتکردن
 الانصداع: لەتبون
 الانصدام: لیککەوتن
 الانصار: یاریدەدان، ونه‌هلی مه‌دینه چونکه
 یاریده‌ی پیغه‌مبەریاندا
 الانصراد: سەرما بون

الانسجال والانسجام: رژاندن
 الانسحاب: کشانه‌وه
 الانسداد: له‌لاچاکیون، گرتن
 الانسداز: تالوکه‌کردن، شوپۆنەوه
 الانسدال: بۆ خواره‌وه شوپۆنەوه
 الانسراء: لاچونی غەم
 الانسفار: دەرکه‌وتن و کەشف
 الانسكاب: رژان
 الانسلاخ: ئاخربون، چونه‌ دەر‌وه
 الانسلال: شیر له‌کیلان دەر‌هاتن
 الانسان: نه‌ولادی ئاده‌م، بیلبیلە‌ی چاو
 الانسی: بەسەر. ا.و.ن.و.ی. و به‌ژێر. ا.و.س. یه‌ک
 ئینسان، زاهیر هەرشتی وه‌یالای راست یا
 چه‌پ جه‌مه‌کە‌ی. اناس
 الاناس: به‌بۆر به‌مه‌عنا‌ی ناسه
 الانیس: هاو‌پێ، ره‌فیق، فیزیو، هوگر
 الانس: به‌دوسەر. هوگر
 الانسیاب: رو‌یشتن و گه‌رانه‌وه
 الانسیاء: ناوی دەرمانی‌که
 الانسیاق: ئی خو‌پین و رو‌ین
 الانشء: ده‌ست‌پێ‌کردن، دروس‌ت‌کردن،
 وداگیرکردن، وشیعەر گوتن
 الانشاب: نینۆک چه‌قاندن
 الانشباب: جوان بون
 الانشباك: کون کون بون، وه‌ک په‌نجهره
 الانتشار: خیراخیرا چاو قوچان و کردن‌وه
 الانشخاب: هەل قولین، رو‌ینی خو‌ین برین
 کردن
 الانشاد: خه‌به‌ردان و دنگ به‌رزکردن‌وه

الانعال: كهوش له پيكردن
 الانعام: چوارپي يان
 الانعام: نوحسان كردن
 الانغطاط: له ناوا رۆچون
 الانغلاق: دهرگا داخستن
 الانغمارو الانغماس: به ناوا رۆچون
 الانف: لوت، نوکی هه موشتی
 الانف: به دو بۆر چایریکه هیچی ئی نه خورایی
 الانافی: لوت زل
 الانف والانفة: به ته حرک له ههردوکیانا. عار.
 غیره
 الانافة: بهرزبون، ناگاداربون
 الانفتات: تن خزان و پارچه پارچه بون
 الانفتاح: کراوه
 الانفتار: سست و زه عیف بون
 الانفتاق: ههلبچرین
 الانفتاک: دپان، وکردنهوه
 الانفتال: بادان و پیچان و ئی بونهوه له نیش و
 گهپانهوه
 الانفجاج: واسعبون
 الانفجار: شهقبون، ههلقولین
 الانفحة: بهژیر. ا. وسه ری. ف. خه فیف
 شیلوگ کههه وینی په نیره
 الانفحام: بی ده سسته لات، وواق
 ورماو موته حهیر.
 الانفاد: برانهوه و نه بون
 الانفاذ: رابواردن
 الانفراء: شهقبون
 الانفراج: ناشکرا بون و جوی بون
 الانفراح: که یف خو شوبون

الانصراف: بۆ دواوه گهپانهوه
 الانصرام: بپین. ئینقیتاح
 الانصاف: عدالته، دانانی هه شتی
 له جیگای خوی
 الانصال: شیر، خه نجهر، رم نیزیه. له کالان
 دهرهینان
 الانصلات: به خیرا رویشته به عهجه له
 الانصیاع: رۆین و گهپانهوه
 الانضاد: کولاندن و رژاندن
 الانضراج: له تکردن، ویسه ت پیدان
 الانضلاع: زگ پپرکردن به زور خواردن
 الانضمام والانضواء: پیکهوه لکاندن و
 کو بونهوه
 الانطاء: بهخشین
 الانطباج: له سهه روکهوتن و رو بههوه
 ژورکردن
 الانطاق: هینانه قسه
 الانطباق: به رابههوه موقابه له پیکردن،
 موافیق، موشته مهلبون
 الانطرون: گیایه که
 الانطفاء: کورژانهوه
 الانطلاق: رویشته
 الانطماس: مه حوبونهوه
 الامطواء: پیچانهوه، کو کردنهوه
 الانطار: پاش خستن، موهله ت دان
 الانعراج: خواربون
 الانعصار: گوشین
 الانعطاط: شهقبون
 الانعطاف: مه یلکردن
 الانعفار: روتیکچون، توژای بون

الانقصار: کورت کردن
 الانقصاف: ده‌فعبوون
 الانقضاء: ته‌واوبون
 الانقاض: گرانی، شکان
 الانقضاض: پوخاندن، و بهره‌و خواربونه‌وی
 ته‌یر له‌ه‌وادا بۆ نه‌رز. بلاوبونه‌وه
 الانقضاب: برین
 الانقاع: ته‌پرکردن
 الانقوعة: به‌بۆر. جیگایی که‌رونی تیدا گرد
 بییته‌وه
 الانقعار: له‌ره‌گ پچراندن پچراو
 الانقلاع: له‌جیگای خوی له‌ره‌گ هه‌لکه‌ندن
 الانقماح: مه‌قه‌وربون، شارده‌وه
 الانفحال: که‌وتن و زه‌عیفی
 الانقیاد: گه‌ردن که‌چی
 الانقیاس: بون له‌سه‌رقاعیده
 الانقیاض: دیوار شه‌قبون به‌بی که‌وتن
 الانک: به‌مه‌دو بۆرو ژیرن. قورقوشم
 الانکب: که‌سیکه له‌بهر ئه‌زیتی شانی
 به‌چه‌ماوی بپروا، که‌سیکه تیرو که‌وانی
 له‌لانه‌بن
 الانکیاب: به‌سه‌ر روا که‌وتن
 الانکتام: شارده‌وه
 الانکتاب: کۆبوونه‌وه
 الانکاح: ماره‌کردن
 الانکد: به‌سه‌ر نه‌حس و شوم
 الانکدار: که‌وتن و بلاوبونه‌وه
 الانکر: زۆر قه‌بیح و خراب
 الانکسار: شکاو، تیکیو
 الانکساف: رۆژگیران

الانفراد: ته‌نهایی
 الانفرار: سه‌مه‌ینه‌وه، و بلاوبونه‌وه
 الانفساح: واسع. فراوان
 الانفساح: تیکیچون
 الانفساد: فاسدبون
 الانفصال: جوئی‌بون، و بپران
 الانفصام: خو‌شکاندن، دراندن و برین
 الانفاض: سه‌ر له‌رزاندن
 الانففاض: په‌راگه‌نده‌و په‌ریشان بون
 الانفطار: شه‌قبون، جیابونه‌وه
 الانفطام: بپراو، انقتاع
 الانفغار: کراو گوشاد
 الانفاق: مائی خوی خه‌رچکردن و نه‌فه‌ قه‌دان
 الانفکاک: جیابونه‌وه، نازادبون
 الانفلات: نه‌جاتبون، خالی کردن
 الانفلاق: شه‌قبون، به‌ستراو
 الانفلال: خو‌که‌م کردن، انکسار
 الانفهاق: گو‌شادی کراوه
 الانق: به‌ته‌حریک. خو‌شی
 الانوق: به‌بۆر. ته‌یریکه پیی ده‌لین دال
 الانقاء: پاک‌کردنه‌وه
 الانقباض: رو‌کرزی، و عاجزی و دلته‌نگی
 الانقد: به‌سه‌ری هه‌مه‌ه‌وق پۆلی ته‌یر
 الانقداد: له‌ دیری‌ی دوله‌تکردن
 الانقذاد: خه‌لاص کردن، ناردن
 الانقراض: نیه‌ایه‌ت
 الانقسام: به‌شبوون
 الانتشار: پاک‌کردن له‌توینکل
 الانقتاع: سایه‌قه، بی‌ه‌وری
 الانقاص: نو‌ق‌صان و که‌م‌کردن

الانكسال: سستبون
 الانطع: نينسانى رهنك سور
 الانكفاء: قاپ سهريهرو خوار
 الانكماس: نوقوم بون لهناوا
 الانكليس: بهسرو ژير مار ماسى
 الانكماش: بهخيرأ رويشتن. نيش ريكخشتن
 الانالة: بهخشين. پينگهيشتن
 الانام: بهسهر. نهو لادى نادم
 الانما: نيسستينادان زيادكردن
 الانامة: نواندن
 الانحاء: مهحوبون
 الانحاق: نهبينرى و مهحوبونهوه
 الانمر: بهسهر. نيسپى خالدار وهك پلنگ
 الانماع: تووانهوه
 الانملة: بهسهرى همزهو.م.و بؤرى سهرى
 نهموستان
 الانموذج: نمونه
 الانميأر: جويكردنهوه
 الانان: بهبؤر. نالاندن
 الانن: بهبؤرو همزهو هردون. تهيرىكى
 رهشه پيو لوتى سوره
 الانانة: بهسهر و گيراوى. ژنى ژور بنالينى و
 تهشهكى بكا
 الانو: بهژير ساعت
 الانور: روناك
 الانوق: بهسهر. دالى پيروزه هوما
 الانوك: نهحمق. جهمهكهى نوكى
 الانواك: كهسيك بهنهحمق دهست كهوى
 الانوة: نالين نهخوش
 الانه: بهتهحريك وهك انوه

الاناء: بهبؤر سستى
 الانهاء: خهبردان، ونههيشتن و تهواوكردن
 الانهباط: هاتنه خوارهوه
 الانتهاك: دراندن
 الانهجار: جوي بونهوه
 الانهدار: بهتال بون
 الانهدام: روخاندن
 الانهار: بهژير جارى بون و رهوانهكردن،
 روخاندن
 انهرام: لهباوهش گرتن
 الانهزاع: برين و شكان
 الانهزال: لهربون
 الانهزام: شكافى لهشكر
 الانهضام: خواردن همزكردن
 الانهاق: وهكو كه زهپين
 الانهاك: بهژيرو. ژوركردن
 الانهال: موبالهغهكردن، وتيراو كـردن،
 وشهريهت دان لهپيشهوه
 الانهلال: ناو بهرهو خوار هاتن
 الانهماك: واسيعبون، وداخل بون و خوختنه
 نيشهوه
 الانهمال: موهلهت وهرگرتن
 الانهيار: بهرهو خوار رويشتن و بنار روخاندن
 الانهياض: نيسقان شكاندن
 الانى: بهسهرى نهلف و نون و بهژيرى نهلف.
 پي گهيشتن. نيدراك وساعت
 الانياب: چوار ددان پيشهوه، دوانى ژورو
 دوانى خوارو
 الانيت: بهسهر. حسودى بردن
 الانية: بهسهر. ظرف و قاپ

الانيسون: دهرمانیکه بؤ سده باشه
الانیش: تهیریکه لهجیگای دارستان و ناودار
دهبئی دهنگی زؤر خوشه. وهك ووشتر
ئه بورینئی وهك نهسپ نه حیلینئی. هوگری
ئینسان نهبئی. وهیا کهله شیرئی کیوییه
الانیض: ناوگ نهتواوه، گوپانو گران کردن
الانیق: جوانی عه جایه ب
الانین: نالاندن

الاوراث: میراث خواردن
الوراس: زهر دبوون
الوراق: ددان دریز، کوتری شین یا کوتری
رهش و سپی وه یاسپی مهیله و سهوزو یا
نهسپ و شتری رهش به نوعی سپیایی که متر
بئی بهسره رهشاییدا یه عنی بؤز جه معی ورقا
به بؤر
الاوره: پیایوی نه حمه ق
الاوره: به ژیر همزه و سه ری. و. وگیراوی. ز.
نهمین و موخته مه دو نازو مراوی
الاوزار: گونا هان، باری زؤر چهك سیلاح
الاوزاع: خستنه ناو دله وه
الواس: بهسهر. عهوزدان، بهخشین، گورگ
الواسیاء: سهرتاشین
الواسط: ناونجی
الواشاب: لوتی
الواصاد: داپوشین
الواضع: ادنی. زؤر پهست
الواطب: مهشکه ی شیر
الواطف: برژانگ دریزئی مو زؤر
الواعج: واسیع
الوافی: تهواو
الوافر: زؤر
الوافاض: فهرقی موخته لیفه تائفه ی جوی
جوی
الاقیمة: به بؤرو گیراوی. ی. حوقه. هر جیگائی
حوقه ی جوییه. له شهرعا بیست دره مه
الاقس: مل کورت
الاق: بهسهر. قورس و گران، و جیگایه ناوی
لی کوییته وه

الانیض: ناوگ نهتواوه، گوپانو گران کردن
الانیق: جوانی عه جایه ب
الانین: نالاندن

(فصل الف والواو)

الواء: به ژیر. هاتنه جیگای که سین
الراء: به مه د. گرانی
الواب: بهسهر. گهرانه وه، و ته ره ف و خیرا
بزواندنی دو دهست و پئی له رویشتنا
الویه: گهرانه وه، بؤ دواوه کشانه وه
الواباش: لوتی، خویری، سه رسهری
الواقاد: میخان، سنگان
الواقاع: هیلاک کردن
الواقاق: مه حکم کردن
الواج: لای ژوروی هه موشتی
الواجاز: ئیختیصار کورت کردن
الواحس: زه مانه
الواحش: شتی که خوی لیلادری
الواخاش: وهکو اوباش وایه
الواد: بهدوسهر. قوهت، باری گران بردن،
که چی جهوتی، ناوی پیایوئیکه
الواداء: به گیراوی. د. دؤستان، خوشه ویستان
الوراء: به بؤر. گهرمایئی ناگرو رؤژ، گهرمی
تینویتی

الاول: به‌سەر. سیاست و گه‌رانه‌وه
 الاول: به‌سەر. و. موشه‌ده نه‌وه‌ی هه‌موشتنی
 ضد اخره
 الاولاج: داخلكردن
 الاولاج: ليسانه‌وه‌ی سه‌گ، سه‌ركردنی به‌قاپا
 الاولى: به‌سەر هه‌مزه. ل. چاكتر نزيكتر
 الادام: به‌بۆر تينويتی
 الاون: به‌هينواش‌س‌ی و ورده و رده رویش‌تن،
 تاييه‌كی هه‌گبه، ئاروس‌ی و پ‌پ‌بون‌ی و رگی ولاغ
 له‌خواردنه‌وه
 الاوان: وه‌قت، زمان
 الاوان: به‌ژێر: هه‌یوان
 الاوانی: قاپان، و‌ظ‌رفان
 الاداه: به‌گ‌یراوی. و. زۆر ناخ و ئاه هه‌لكيشان
 الاوی: هاتنه‌وه جینگای خوی

(فصل الف والهاء)

الاهاب: پ‌ن‌ست‌ی ده‌باغ نه‌كراو
 الابه: به‌بۆر زه‌ننه‌ی. ه. چه‌ك و سه‌یلاحی
 عه‌س‌ك‌ر جلی سه‌فه‌ری، شیری چه‌یوان
 الاهابه: ده‌عه‌وت و بانگ كردن
 الاهباط: بۆ خواره‌وه دابه‌زاندن
 الاهبال: شه‌خصی مقطوع النسل
 الاهمه: به‌مه‌د ئاه
 الاهتبال: ئیختیاركردن، قازانج و ده‌ست
 كه‌وتو
 الاهتدء: ر‌نگ‌ای راست دۆزینه‌وه
 الاهتزاز: و‌اه‌ت‌زاز: له‌رزین، تالوكه‌ كردن

الاهتزام: مه‌پ سه‌ر ب‌رین
 الاهتم: كه‌سه‌نگه‌ ددانی پ‌ن‌شه‌وه‌ی نه‌هابی
 الاهتمام: ئیقدام و قه‌صدكردن، یا كه‌وتنه‌ ناو
 غه‌مه‌وه
 الاهتياف: تينويتی
 الاهجاء: جنيودان، لا بردن برسیتی
 الاهجار: دوورخستنه‌وه، له‌قسه‌كردنا
 جنيودان
 الاهجیراء: عاده‌ت
 الاهداء: به‌سەر. پشت كۆم
 الاهداء: به‌ژێر. دیاری ناردن
 الاهدب: كه‌سه‌ی ب‌رژانگ و ب‌رۆی در‌ژێبی
 الاهدار: به‌تال‌كردن. خستنه‌ خورایی
 الاهدر: له‌ج شوپ
 الاهراب: فراندن
 الاهرة: به‌زه‌ننه‌ی. ه. ده‌م گه‌وره
 الاهرة: به‌ته‌حرك. كه‌ل و په‌لی ناو ماڵ
 الاهراع: تالوكه‌كردن
 الاهراق: جاری كردن، هه‌ل قوڵین
 الاهراق: به‌تالوكه‌ رویشتن به‌گ‌یراوی. م
 الاهزع: تیری كه‌له‌تیردانا ماپیته‌وه
 الاهطاع: كه‌سه‌ی خیرا ب‌روا و تماشای چه‌پ و
 راستی نه‌كا
 الاهظم: ناو قه‌د باریك
 الاهلب: ئه‌سه‌پ‌ی موی كلکی زۆر بی
 الاهالة: قوڵپه‌ی دیزه، رۆن و دوگی تواره
 الاهلاك: فه‌وتاندن
 الاهلال: ل‌ب‌یک گوتنی حاجیان و گ‌ریانی منالی
 تازیوه له‌دایك، مانگی یه‌ك شه‌وه
 الاهم: زۆر لازم و پ‌ن‌ویست

الايتاح: كهمدان
 الايتار: نويژوتەرکردن، تاكکردن، ژى خستنه
 ناو كهوان
 الايتبال: لهسەر حهيوان نهنوستن
 الايتدام: نان به پيڅ خۆره وه خواردن
 الايتساي: ئيقتيدا كردن
 الايتساب: مهنهكردن
 الايتاف: رڤگرتن
 الايتشاب: تينكه لېون
 الايتفاك: هه لنگه پراوه
 الايتلاء: سويند خواردن، قصورکردن
 الايتلاخ: تينكه ل بون
 الايتلاف: شهوق دانه وه
 الايتام: هه تيوكردن
 الايتمار: متابعت و ته دبيرکردن
 الايتان: ژنئى مندائى به سهرا ليوه ته ولودبكا
 الايتناف: ئيبتي داو دهست پيڅکردن
 الايتاب: غار دان. زه فهر بردن
 الايتاء: ئيختيار كردن، پرواندن
 الايتاق: بهستن، مهحكه مکردن
 الايجاب: واجب بون، واجب كردن
 دهوله مهنهكردن
 الايجار: به كرى دان، ده زمان خواردنه وه
 الايجاز: كوتاه كردن
 الايجاس: ترس له دلا هيتنه وه
 الايجاع: برسى كردن
 الايجاف: لى خورين، ئيش پيڅ كردن، خيرا
 روڤيشتن، له دل گرتن
 الايجال: ترساندن

الهماد: تالوكه كگردن، سهبرکردن، ئاگر
 به كهسنى خوشه ويستکردن
 الهمال: دهست لى هه لگرتن
 الهمام: عاجزبون، موهيم كردن
 الهمان: دارى ناو هيشوى خورما
 الهماء: نزگه ره
 الهمانة: ته حقيرو زه ليلکردن
 الهمواء: بهسەر. قه صدکردن هاويتن
 الهمواء: خوشويستن، كهوتن قه صدکردن
 ئيشاره تکردن
 الهموج: ئينسانى دريژ، نهحمه ق
 الهموك: كهسيكى نهحمه ق و واق ورمو
 الهموك: موته حيربوون
 الهموك: شتى ترسى لىبكرى
 الهمول: جوتکردن. ژن هينان
 الهمون: سههل و ئاسان، زه عيف
 الهميع: ههرزانى، ويسهت اداره
 الهميف: زگ و كه له كه به ناوا چو
 الهميون: جال جالوكه

(باب الالف والياو)

الاياب: گه پانه وه
 الايبة: بهسەر. رجوع، وناوابون
 الايباس: وشكکردن
 الايباه: ئيعتبار كردن، عيبرت
 الايه: به مههه. عهلامات، عهجهب، جهماعهت
 مهعناى نايهتى له قورئان بهعنى جهماعهتى له
 حرفانو جملان قورئان
 الايتاه: بهخشين، بردن

الايراق: گه لاکردنی درهخت، و تالان و دست
 نهکوتن غهزایی، راوکمر نیچیری دست
 نهکوی
 الایاری: بهبؤر. کیر زل
 الایزاء: مه حکم کردن
 الایرار: صاحب قوت کردن
 الایزاع: شتن خستنه دلوه دل دان
 الایزغ: میزکردنی پچرپچر
 الایس: بهسمر. ماسی گوره نههنگ
 الایاس: بهژیر. بی نومیدبون وزه مانی ژن
 لهزگ و ستانه وه که پهنجاو پینج ساله
 الایساء: سمر تاشین
 الایاسه: ناومیدبون
 الایسر: لای چهپ
 الایساخ: پیس و چلکن کردن
 الایساد: دهوله مهندون
 ایساع: دهوله مهندون
 الایساف: رق گرتن
 الایصاء: وه صیه تکردن. ویا یهکن بهوه صی
 ته عینکردن له جینی خوی
 الایصار: کردن ویستن و داپوشین
 الایصر: شریته بچکوله کانی دهوری خیهوت
 که به سنگه وه نه به سترئ، و گیا
 الایصال: پیگه یاندن
 الایض: گه رانه وه
 الایضاع: فریدان، وزه بونکردن و تالوکه کردن و
 پیس کردن، وزه ره پیس گه یاندن له تجاره تا
 و توانای بهسمر روشتنا
 الایضاء: رونا کردن
 الایضاح: ناشکرا کردن

الایجاد: دروستکردن، هیلکه مهلهینان
 الایحاء: وه حی کردن، قسه به پهنهانی گوتن،
 نیشاره تکردن
 الایحاش: عاجزو مهلولکردن وه حشمت دان.
 یه عنی غهمنی که له ته نیایی پهیدا ده بی
 الایداء: خراپبون، هیلاک بون، یاریده دن
 الایداح: گهردن که چی، قهله ویون، خوش
 حالی. راهوستانی نیر له وه قتی سوار بون
 بهمنی یه که یا
 الاید: بهسمر. قوت
 الاید: بهژیر. ی. نینسانی به قوه و
 بهشیده ت
 الایداب: بانگکردن بؤ زیافته.
 الابدیه: وه ستان
 الایدع: بهسمر. زه عفران
 الایداع: ثمانه دانان
 الایداق: حیوان هینانه ته له ب
 الایدام و الایذاء: نیصلاخ کردن. موافیق کردن
 الایدان: ناگاهدار کردن
 الایر: بهژیر بای گهرم
 الایر: بهسمر زه کمر. نینسانی زه کمری زل بی
 پی ده لین. ایاری
 الایار: قورقوشمی تواوه. ناوی مانگی مارته.
 بهسمری همزه
 الایراء: ناگر ده رهینان له بهردو نهستی
 الایراث: میرات دان
 الایراد: له جیگای خویا بینین
 الایراس: زؤر بونی گه لای دار، سیسی په ری
 گول
 ایراط: خستنه زه حمه تی و ته هلوکه وه

الاييل: بهبۆرى.۱. وژيئىرىو سەرى.ى. گىراو
 بزىنە كىيوى
 الايلاء: سۆيىندخواردن، باوهرپکردن، بهخشىن
 الاياله: بهژيئر. سياستە كردن، پاراستن
 الايلاج: داخلكردن
 الاييلاد: بهرهلهدهيتان
 الاييلاع: تەماعكردن
 الايىلاغ: دەرخوارددان سەگ. وەسەگ سەر
 بخاتە ناو قاپەوہ
 الايىلاف: ھوگرگرتن، كردن بەھەزار وەبەون
 بەھەزار، بەخشىن ھەزار
 الايىلام: ئەزىھەتدان، شايىكردن
 الايىم: بەسەر زەننەى.ى. مار
 الايىم: كچ يان ژن مېرديان بېئى يا نەبئى
 الايىام: بەژيئر: توتون
 الايىماء: ئىشارەتكردن
 الايىماض: شەوقدانەوہ
 الايىمان: ياوهرپکردن
 الايىمن: بەسەر ھەمزەو.م. لاي راست
 الايىن: ماندوكردن، مار، شىدەت وە ئەزىيەت
 الايىان: بەسەر وياى موشەدەد زمان
 الايىناء: ھەبسكردن، پاش خستن
 الايىناث: كچ زايىن
 الايىناس: ئولفەت گرتن، ئولفەت نىشان دان،
 چاوپى كەوتن
 الايىناض: شتى نيوہى بە ناو بكوئىنئى. وە
 نيوہى بېرژيئرئى
 الايىناع: ميوہى تەواو پىئى گەيشتو.
 تەحقيركردن
 الايىناق: بەخىيرو خۇشى ھاتن

الايضام: تەعام دانان لەسەر سفەرە
 الايىطاء: تەفرەدان، وشيئان
 الايىطال: كەلەكە خالى
 الايىطان: وەتەن گرتن كردن بەوہتەن
 الايىعاء: شتى بخەيتە زەرفىكەوہ بۇ شاردنەوہ
 الايىعاب: لەرەگ پچراندن
 الايىعاد: ترساندن، وەعدەدان
 الايىعاز: ئىشارەتكردن
 الايىغال: دوربون
 الايىفاء: شەرت و عەھد بەجىئەيتان، وقەرز
 دانەوہ
 الايىفاد: قاصد ناردن بۇ جىنگايەك
 الايىقاض: تالوكەكردن
 الايىفاع: مندال گەورەبون
 الايىفال: بەتالوكە رۇيشتن و دورون
 الايىقاد: ئاگركدنەوہ
 الايىقار: باركدننى بارگىرو ھەيوان
 الايىقاص: تالوكەكردن
 الايىقاظ: ورياكردنەوہ
 الايىقاع: بەجىئەيشتن و شەبەيخونكردن
 الايىقان: باوهرپكردن بەتەواوى
 الايىكاء: دەم بەستنى جەوال و كوندە
 الايىكە: دار بەرو
 الايىكاد: قايمكردن
 الايىكز: گىيايەك
 الايىكاف: كۆپان ليكردن
 الايىكال: دەرخوارددان و دوزبانى كردن
 الايىل: بەژيئر. بەزوبانى سريانى خوا
 الايىل: بەمەد ماست

الايواء: بردنهوه بۆ جيڭاي خۇي
 الايوم: بهسەر بيوه ژن
 الايوان: هەيوان و قەصر
 الايهاء: زەعيفکردن و دراندن
 الايهات: وولاغ تاودان
 الايهاج: گيا سوتاندن
 الايهقان: بهسەر و بۆر. ه. مەعدەنوس
 الايهال: ژن بەشودان
 الايهم: كەپر، پالەوان
 الايهام: بەغەلەت بردن، خەلەتاندن
 الايهمان: گيا، لافاو، ووشتر
 الايهان: سست و زەعيفکردن

الباأس: شيدەت، عزاب، حەرب. جدال
 البئوس: بەبۆر. زەحمت. فەقيرى
 البائس: فەقير، موحتاج
 البأس: بەبۆر. زەحمت، فەقيرى
 البأساء: شيدەت، زەحمت، فەقيرى
 الباقه: تەرخون رۆنەكەى، وەيا رۆنى گيا
 الباء: فەخرکردن و تەكەبۆر

(فصل الباء والبااء)

البااب: دەرگا جەمەكەى ابواب
 البابنج: ناوى گولنكە، ريحانە كئيويه

(فصل الباء والتاوا)

البت: بەسەر و گيراوى. بېرىن و بېرە، وتەيلەسان
 البته: بەسەر و سەرى. ت. گيراوى و جوى
 بوەو و بېراو
 البتات: بەسەر و گيراوى بەرە فروش
 البتات: قوت و ئازو قەوجلى ناومان
 البتر: بېرىن. قەتە
 البتار: بېراويون
 البتاره: بېراوه

الباتر: تيرژ جەمەكەى بوتر
 البتراو: ژنى بى منداڵ و حەيوانى كلك بېراو،
 كردنى ركاتى نوژنو تر
 البتا: بەسەر مل دريژ
 البتا: بەژيرو سەرى. ت. شەراب هەنگوين
 البتك: شت بېرىنەو و راکيشانى شتى نوسابى
 بەشتيكي ترهوه، وەدەنگى حەيوانات

(باب الباء ومابعده من المضعف وغيره)

(فصل الباء والهمزة)

البؤيؤ: بەبۆر و هەردو. ب. ئەسلى هەمو شتى.
 عيزەت، كەرەم، زيرەك، حاكم، گەرە
 الباه: بەمەد لەزەت و جماع
 البائر: بەسەر. كاريز كەند
 البئر: بەژير. بىر جەمەكەى ابار
 البئرە: بەدوو بۆر. چال هەلكەندن، چال
 البئيرة: زەخيره كۆكردنەوه

البتکه: به ژیر شتی براوه تیڭچو

البتل: برین

البتله: براو

البتول: به سمر کسی ترکی دینای کردین و

ژنی له میردی برابن

البتیله: نه مامی دارخورما

البتو: راستکردنه وه

(فصل الباء والباء)

البت: شت پان کردن، راخستن و بلاکردنه وه،

وپه نهانی و ناشکرا بون، غم و خفت زور

بونو حال

البتاء: جینگای نهرم و ناوی جینگایه که له ناو

به نی سلیمان

البتیته: به سمری دو. ب. خه بهر ناشکرا کردن و

نیشی خوی راستی بلن

البتز: به سمر زور

الثر: عاز بهی دهم و رو

البتق: به سمر. شت دراندان و شق کردن

البتکه: به سمر زهوی نهرم

البتنیة: به سمر و گیرای. پ. گه ندمنی

له جینگای پست و نهرما بچینری. وهیا نه وه

گه ندمنیکه

الجباج: قهله و ونینسانی له پ

الجبیجه: نیشیکه مندالی بچکولهی پین

نه خه له تیئرئ

الباجه: شوربا و چیشت

الجبجاد: نه وه بهر یه که عه رب نهی

پوشن

الجبجود: به بؤر. راوهستان له مهکانن

الجبدة: به بؤر زانین

الجبادة: به ژیر بیجاده

البحر: مهریکه تیر نه بن له ناو خواردن

البحر: به بؤر. نیشی گوره، و شتر

البحر: به ته حریک. ناوک هاتنه دهره وه و

ناوسان

البحراء: ژنی ناوکی هاتنیته دهرئ

البحرك: به سمر. به لا. زه حمهت

البحیر: ره فیکان و دست و پیوه ند

البحال والبعیل: گوره و ونینسانی نه ستورو

زه لام

البحر: کویره که

البحل: فهرنگی و لاغ

البحدق: بیچاره

(فصل الباء والحاء)

البح: به سمر و گیرای. دهنگ گیران و گهرو

گوشین

البحاء: به سمر ژنی دهنگ گیرای

البحجة: به نوزه بانگ کردن

البحبویه والبحبوحه: به بؤری هردو. ب.

ناوهراسن

(فصل الباء والجیم)

البح: به سمر نه موسن و لیدان

الباچ: باچ و نهوع و رنگ

البعاء: پان و وسیع و ناوی عه شیره تیکیشه

الباحة: ناوه راستی خانوو جینگای حهرهه
 البحة: بهبؤرو گيراوى.ح. بهسهه گهرو
 گيران
 البحت: بهسهه تهعام و شهراين ئاوى تئ
 نهكئ و خاليص و مهحض
 البحتر: بهبؤرو سهه. ئهصلئ ههه شتئ،
 وكورته بالآ
 البحت: ههكهندن و جوئ كردنهوهو
 بلاوكردن و تهفتيش
 البحترة: بهسهه البحتار: بهژئر لهيهه جوى
 كردن و بلاوكردنهوه
 البحيح: شادئ و خوشئ
 البحر: شهقكدن و براندن، و ئهسپن خيرا بروا،
 وعيله تيكي ووشتره، ناوى دهرياو ههراوى
 كه زؤر بئ پئئ ئهئين بهحر چونكه ئهرز شهق
 ئهكا
 الباصر: خوئنى سور، پياوى ئهحمق
 البحرة: بهسهه. ئهرزو شار
 البحرية: موجه رهدو خاليص
 البحرة: ووشترئ گوئ براو
 البحرج: گويره كهئ گاكئوى

(فصل الباء والخاء)

البخبة: ووشتر بانگ كردن
 بخ بخ: چاك چاك له جینگای ته حسين و ته قدير
 ئيستعمال ئهكرئ
 البخت: ووشتر ئيكه باوكئ عه ره بئ و دايكئ
 عه جه مئ بئ. مفرده كهئ بختئ ئيسه بهت
 به بهخت نه صر ئه درئ

البخت: ناره زووى دنيايئ، دهولته و تآع
 الباخجة: دهنگو ئاواز
 البختج: چيشت پوخت و كولاو
 البحر: به ته حريك. بوئى خوش
 البخس: جینگايهه به باران ئاو بخواتهوه،
 كه مكردن و ناقص
 البخص: به ته حريك. سمئ و شترو
 گوشتئ پئ، و گوشتئ ته نيشت
 ئه موسسه كان پئ، گوشتئ سه ريئست و
 ناويئست چاو
 البخع: هيلاك كردن
 البخوع و البخاع: ئيقرار كردن
 البخق: به ته حريك كوئير كردن
 البخقاء: ژئى چاو ده ره پريو
 البخل: به سهه. و البخل. به بؤر كه سئ
 شتئ خوئ مآئى خوئ نه دا به كه س بئ
 شارئته وه
 البخال: به گيراوى.خ. زؤر به خيل و ره زيل
 البخنداة: ژئى قه لهو
 البخنق: به بؤرى.ب. و ن. ده سمآل و
 سه ريؤشى ژئان
 البخو: خورمائ ته پو خراپ
 البخية: به سهه و گيراوى.ئ. سهه دار.
 نه وعيكه له پارهئ چاك

(فصل الباء والذال)

البد: به بؤرو گيراوى. عيوض به دهل دان،
 بلاوكردنهوه، بوت، جديه تئ، به ژئر تاعهت و
 قودرهت

البدیع: نیشی عه جایبی، وهیزه‌ی ههنگوین،
 شتی تازه دروستکر
 البدغ: بهسەر. تیوه‌لکان
 البدل: به‌ته‌حریک. زه‌حمه‌تی که له‌ده‌ست و
 قاچ دابی. عیوه‌ض
 البدل: به‌ژیرو ته‌حریک. وه‌کو بدل وایه
 البدیل: پیاو چاک
 البادلة: گۆشتی به‌ینی بن باخه‌ل و مه‌مک،
 رۆیشتنی خیرا
 البدن: قالب جه‌سه‌د، زری کورت، نینسانی
 قه‌لو
 البدن: به‌بۆرو زهنه‌. قه‌لوی
 البادن و البدین: نینسانی زه‌لام و قه‌له
 البدانه: قه‌لوی
 البدنة: به‌ته‌حریک. وشترئ بۆ قوربانی سه‌ر
 بچپی
 البدو: کیوی، ده‌شته‌کی، چوونه سه‌حرا
 البدو: به‌سێ بۆرو گیراوی. و. ناشکرا بون
 البداعة: به‌سه‌رو ژیر. له‌سه‌حرا و چۆلا
 نیقامه‌تکردن
 البدوی: خه‌لقی چۆلو به‌پریه
 البدة: کوتو پر
 البداةة: به‌سه‌رو بۆر، ناشکرا بون، نه‌وه‌ث
 رۆیشتنی نەسپ، نه‌وه‌لی هه‌ر شتی
 البادية: سه‌حرا، هاوین، به‌پریه، ناشکرا
 البدايه: نه‌وه‌لی نیش و ده‌ستکردن به‌نیشی
 البدیل: ده‌شت و سه‌حرای گه‌وره و واسیع

البد: به‌سه‌رو گیراوی دوور خسته‌نمه‌،
 جوی‌کردنه‌وه و البده به‌دزگان شیده‌ت. به‌ش و
 نصیب
 البدؤ و البدؤة: به‌سه‌ر له‌هه‌ردو به‌ش،
 وه‌نه‌وه‌ل و نینیدا، بیرى هه‌لکناو له‌نیسلا ما
 البداءة: به‌بۆر. نه‌ولی هه‌ر شتی
 البدء: به‌سه‌رو گیراوی. ژنی نه‌ستوو زه‌لام
 البدئ: به‌هه‌مزه له‌ئاخه‌وه نیش عه‌جایب. و
 بیرى هه‌لکناو له‌نیسلا ما
 البداء: به‌سه‌ر. فیکر. رای. بیر
 البدة: به‌ژیرو گیراوی. به‌ش و قووه‌ت
 البدج: نه‌وعه ماسیه‌که
 البدح: لیدانو بئ ده‌سته‌لاتی و ناشکرا بون
 البدح: ده‌شتی گه‌وره و واسیع
 البداح: به‌سه‌ر. وه‌کو بدح
 البدوح: به‌بۆری. ب. و. د. رۆیشتن، ناویکی
 خوايه دوکه‌ل
 البداد: به‌سه‌ر. ناشکرا بون و ژماره
 البداد: به‌ژیرو. عیوض دان، موبادله
 البدد: ناوگه‌لی فراوان له‌بهر قه‌لوی
 البدادان: دوته‌ره‌فی خوارو که‌چ
 البدر: ته‌واوبون، پینست گه‌وره، مانگی
 چوارده و پر
 البدور: و البدار: تیژی، خیرایی
 البدرة: پینسته‌ی به‌رخ و کارژۆله، ده‌هه‌زار
 درهم
 البادرة: تیژی، و حه‌لقه‌ی مل
 البدروح: ناوی گیایه‌که
 البدع و البداعة: به‌ژیرو له‌هه‌ردولا. نیشی تازه
 په‌یدابو

(فصل الباء والذال)

البذ: بهسرو گيراوی. سهرکوتن غالب بون
البذاء: جوئن، قسهی ناشیرین یا عهکسی
حهیایه
البذینه: ناشیرین و جینگای بن گیا
البذة: بهسرو گيراوی پهست و بی
حورمهتبون
البذج: گهردن دریزئی، لاف لیدان و بهرخ
البذح: هملکهندن و برین
البذخ: بهدوسهر. فیزو تهکهور
البذخ: بهرز، شاخی دریزئی
البذز: تۆو، تۆو چاندن و بلاوکردنهوه
البذر: بهبۆر قسهگیراننهوه و دوزویان
البذذة: بهسهر. بهدنهحوال و خورازاندنهوه
البذق: شیلهی تری باسوق
البذل: بهخشین
البذله: کراسی وهختی نیش لهبرنهکری
البذی: بی حهیاو بی شهرم

(فصل الباء والراء)

البار: چاکه و خیره و مهند. جهمهکهی بررة
البر: بهسهر. راست. صهوق پیاو چاک.
وهجینگای بی ئاو ضیدی بهحر
البر: بهزیز چاک و دان لئو پین و بیچوه
ریوی و مشکو دل
البره: بهبۆر. گوشت ئاو زون هاتنهوهی،
برین و نهخوش چاک بونهوه

البر: بهبۆر گيراوی. گهندم

البره: بهسهر ئیجاد دروستکردن وهشتینکی
خالص هیچی تیکه له نهوبین
البراء: شهوهل رۆژو ناخر رۆژی هه مو مانگی
البراء: بهبۆر. تهلاش دار، وهیا ناردی
کهلهشهقهکردنی دار هه له دهوهری
البراءة: دوری، بیزاری
البرائل: خال و میلی به سنگی و بهرملی
تهیران
البریح: عاجزی و ریگای بۆل. میز
البربر: ناوی جینگایهکه و عشره تیکه
لهمهغریب زهمین
البربرة: لهئسنای تورهی ورقدا قسه و
بانککردن
البرابرة: ناوی قهیلهیهکه له میسر
البربور: ساوه
البریکان: نهوعه جلیکه عمره به بهری دهکا
البره: بهبۆر سهری. ر خه فیف. حهلقهیهکه
دهکریته لوتی ووشتره به بازن و پاوانه و
ههرشتی که دائیرهوی بی ده بیژدی بره
البرت: بهبۆر زهننه. نهبات پیاوی عاقل
ئینسانی زهلیل، تهور
البرات: مهکتوب، کاغز
البریت، بهزیزو ژنر رای گيراوی بهدهوی،
سهحرایی
البریکه: درین، پارچهی کردن، شهقه کردن،
گردی بچوک ته پۆلکه
البرث: جینگای لیژو نهرمان
البرثن: بهبۆر. حیوانی درنده. نینوکی تهیر،
پهنجهی ئینسان

البرده: بهبۆر. کلیمیکى چوار سوچی ره شه
 عه رهب ئه ی پۆشن
 البرده: بهسهر و ته حريك. ته رزه، وله زۆر
 خوار دنه وه ئيمته لا كردن
 البرادة: بهسهر و گيراوى. ر. جيگايه ك ناوى بۆ
 ساردبون پيا هه ل واسرى
 البرادة: بهبۆر. به راده ی ئالتون و زيوو ناسن
 البرودة: ساردى
 البروج: ئى خورين
 البروس: به ژير. پياوى خراب
 البروى: بهبۆر. خورماى چاك
 البردى: بهسهر پووشى حه سير
 البرزعة: سه رجلي كو يانى ووشتر
 البرذون: به ژيرو سه رى ن ئه سپى ژير زين
 البراز: به ژير. ميوان دارى دو كه س بۆ شه ر
 وه به سه ر جيگاي واسع. نجاست ئينسان
 البارز: ئاشكرا، واسيع و نجاست
 البروز: بهبۆر. ئاشكرا بون، فايه قبون، پاك و
 عه فيف
 البرزخ: په رده، ومانعى به ينى دوست، زمانى
 به ينى مردن و حه شر
 البرزغ: والبرزاغ: والبرزوغ: بهبۆرى هه مو پر
 ناخنراو
 البرازيق: دهسته كومه ل. جه ماعت
 البرزين: به ژير. كاسه ي ئاو خوار دنه وه
 له تو يكلى دار خورما ئه كرى
 البرس: بهبۆر. سه رشان. به ژير لو كه
 البرساء والبرساء: ناس و جه ماعت
 البرستوك: نه وعه ماسيه كه

البرج: بهبۆر. قه لا، حه سار
 البرجد: به سه رى ب، ج لبا سيكى ئه ستوره
 عه رهب له به رى ده كه ن
 البرجاث: بهبۆر. شتى به سه ر لقى دار وه يا
 به سه ر پۆيه ي داره و بۆ ئيشاره تو نيشانه
 دا بنبرى، ولاى فۆرس هه ر له نيشانه دا
 له عه مه لى دينرى
 البرجيس: به ژيرى. ب، ج، ووشترى شيردار،
 ئه ستيره ي مشتهرى
 البرجمة: به بۆر و سه رى ج، م گرى
 ئه نگوشت
 البرج: شيدته و نه زيه ت و موشه قه ت
 البراج: سه حرا، لا چون، رۆيشتن
 البارح: سه ختى، باى گه رم
 البرحاء: بهبۆر و سه رى ر. شيدته و موشه قه ت
 البارحة: دو ينى شه ر
 البرحين: بهبۆر. زه حمه تى
 البرد: سه رما و ساردى براده جنيودان،
 به ناوى سارد خوشتن، سابيت بون مردن
 نوستن
 البرد: بهسهر و ته حريك. ته رزه
 البرد: بهبۆر. نه وعه لبا سيكه لاي عه رهب
 مه شهوره
 البورد: به سه ر. شتيكه ده فعى گه رما ي پى
 ئه كرى وه كو با وه شين، وكلى سورمه
 البرود: به گيراوى. ر. دره ختيكه
 البريد: بهبۆر. دوا زده ميل
 البريد: به سه ر ديده بان و قاصيد، ئيعلامى
 قاضى

البرساع: به ژیر، در ژیری. قهلهو کرده وهی
خراب
البرسام: به ژیر. عیله تیکه وهکو شیتی
البرسق: خووشی و فرح
البریساء: جه ماعت
البرش: نوخته نوخته ره شه لهروو پهیدا نه بی
البرشاع: در ژیری نه حمه ق
البرشق: جه ماعتی تیر له ریگاو مه ته لیبیکا
بهاوژین وه به سمری را هاوژین
البرشاق: تیرهاوژین
البرشام: تیزی نه زهر
البرشمه: به سمری. ب. ش. م. خه فته
دهرختن، نیظهاری حوزن
البرص: به ته حرک. فه قیری عیله ت به له کی
البرض: به ته حرک. که م
البراض: به بؤر وهکو برض وایه
البارض: نه وهل دمرجه گیاکه له نه رز
نه روی، چونکه گیا پینج مرتبه بی هیه نه ول
بارض، جمیسم، بسر، صمعا، حشیش
البرطیل: به سرو ژیر بهردی در ژیر
البرطلة: به بؤری. ب. ت. کلاوی لباد، بهرتیل و
ریشوه ت
البرطال: بهرتیل وهرگرتن
البرطام: نینسانی لچ زل
البرطمة: لهرقاو غه زهبا کیف بون ناوسان
البرطیخ: به کارهینانی کاری دهستکوت
البراعة: گوره بون له عیلم و جه مالداو فایه ق
بون له هونهرو فه زلدا
البرلاعس والبرعیس: به ژیر. وشری زور شیر
البرعم: به بؤر. گولی نه پشکوتو غونچه

البرعومة: گۆیکه ی نه پشکوتو
البرغوث: کنج
البرغر: به بؤری. ب. غ. گویره که
البرغش: به سمر. نه وعه میشوله یه که، یا
نه سپی ی ته خته
البرغل: بیچی که متیار
البرق: برسکه و چه خماخه، جوانی و
موته حیریون
البرق: به ته حرک. چاوبهستی کردن و بهرخ
البروق: به بؤر. شوق دانه وه
البریق: شوق دهر وه
البراق: به بؤر. ناوی وولاغیکی به هه شته له بهر
خیرا رویشتنی ته شبهه به بهرقکراوه
البرقاء: جینگای بهرزو بلندو نه رزیک قوپو
بهردو لمی زور بی
البرقة: به بؤر. جینگایه که بهردی زور بی
البارقه والبریقه: شیریکه سهره که ی چه ورو
رؤناوی بی
البرقة: ژنیکه هه موو رۆژ خهریکی سور او
سپیاو خو جوان کردن بی، هه ژنیکه له سهر
خواردن رقی ههستن هه ر خو ی بخوانه یدا
به کهس
البرقش: تهیریکه وهکو چوله که
البرقش والبرقشه: نه خشانده وهی رهنگاو
رهنگ
البرقشه: قسه تیکه ل کردن، جوئی بونه وه،
وروکردنه خواردن
البرقطه: ههنگاو نزیك نزیك دانان
البرقع: به ژیر. ناسمانی هه وته م
البرقع: به بؤری. ب. ق. وهیا به سهر په چه

البرقوق: په چه

البرقيع: ناسمان دنيا

البرقان: بهسمر شتن بدره وشيتهوه، شوق
بداتهوه

البرقوق: قهيسي دهنك شيرين

البرك: سنگ، سينه، ووشترؤى زو چوك دابدا
البروك: ژنيكه كوپى گهوره بيئو شويكا.
وهبهچوك دادانى ووشتريش نهبيژئى
البريك: موبارهك

البركه: بهسمر و تهرريك. زور بون،
ونهشونوماو خيزى زور جهمهكهى بركات
البركه: بهژئى. حوز، وتيرنكى سپى ناوييه
جهمهكهى برك

البركة: لهسمر چوار چل راوستان

البرم: كهسيكه قومارنكا، وناوى سورمهيشه
كل

البرام: بهبؤر گنه

البريم: گوريسى بهرهش و سپى با درابن.
كۆمهل، چينشتى بئ گوشت

البرمة: بهتهريك: هرمنى كئيوله

البرنس والبرنوس: بهبؤرى ب. و.ن، كلأوى
درئز له پيشا راهبان و قهشه لهسريان دهن

البرمة: بهبؤرو زهننه. ديزه، وسهرپوش

البرناس: بهژئى. بىرى قول

البرنساء والبرناساو: بهسمر ب.ن. ناس.
جماعات

البرنية: بهسمر كوپهله، ياگلينه و ديزه، و
نهره خورمايهكه

البرمة: بهبؤر. پارچهو زمان درئز

البرهمة: ژنى ناسكو جوان

البرهمة: چاو قوچاندن و چاو تن برين لهشتى

البراهمة: بهو كهسانه نهلنن كه بهعسهتى

بيغهمبيريان نهبيستوه

البرهان: دهليل

البرهمن: بهسمرى ب، ه. حكيم سيحر خوين

البرى: رهز برين، وهيا برينى هرچى بيئ

البرى: بهسمرى ب، ر. گل و خول

البارى والبارياء: بهمد الباريه بهگراوى.ى.

لههر سئ لا حسيرى قاميش

البرايه: بهبؤر. قلم دادان

البريه: بهگراوى.ى. خهلق جهمهكهى برايا.

ويابانئكى بئ شوين و رنكاو بئ ناو

(فصل الباء والزاء)

البز: بهسمر و گيراوى. تالانكردن و بهرگو

لباس

البز: بهژئرو گيراوى. كردنهوه

البزاز: بازگان

البازي: باز

البزا: سنگ دهرپهريوى زك بهناواچو

البزبون: بهبؤرى هر دو ب شمش يهك

البرزبة: بهسمرى هر دو ب. گورچ و خيزا

رويشتن، لهريزن

البربخ: وهكو بزا وايه

البرخاء: ژنى سنگ دهرپهريوو زگ به

ناواچوو

البرز: بهسمر. درئز. سهزهوات و توى خاش

خاش. وبه ن. توى حيويات وهكو گهنو

جؤو نؤك و نيسكو هرچى بئ

البساج: به بوری نورهل و سهری. ز. گورهو
 البسبیس: پروپوچ
 البسبسه: تهرکردن
 البسباسة: ناوی گیایه که، ناوی درهختیکه
 البسبلة: پۆلکه مارانه، وهکو پاقلهیه
 البستق: خزمتکار
 البستوقه: به بۆر: با، تا
 البستان: باغ، بیستان
 البسد: به بۆر گیراوی بس. شینلان
 البسر: به سهر. روکرژکردن داوا کردن
 البسرة: نالوبولی خورما، گیای ترش که
 گهیشتیبتته دهرجهی سهلم
 البسور: روترشکردن
 الباسر: روترش و دل رهق
 الباسور: مایه سیری
 البسط: به سهر راخستن، بلاوکردنمه
 البسط: به ژیر. بهرهلداکردن
 البساط: به ژیر. دۆشهک
 البساط: به سهر جینگای ریک
 البسیط و البسیطة: راخراو، روی نهرز،
 واسع
 البسوطه: به بۆر. بن تهکیلی
 البسطة: بن تهکیلی و نیحاته پن دا دراو
 البسفایج: رهگی گیایه که ده شوبهی به بسته
 وهکو سمل بۆ گولی و ماخولیاپی باشه
 البسق: تفکردن، دریزبون، گوره بون
 البساق: تف
 البسوق: به بۆر. دریز
 البسل: پالمان، نازا، زۆر ناشیرین، پیاو کوژ
 البسالة: نازایی، شهجیعی

البزج: به بۆری نورهل و سهری. ز. گورهو
 له بزک فارسی وهرگیراوه
 البزاع: به بۆر البزج: به سهر شتی زهریف
 البزاعة: زرافهت
 البزغ: به ته حریک. بۆق
 البزغ: به زمننه. شهقکردن و نهشته ریلیدان
 البازغ: هاوبهش. شهریک
 البزوغ: به بۆر. ههلاتن. طلوع
 البزاعة: شراکت
 البزق: تفکردن
 البزاق: به بۆر گیراوی. ز. نهوعیکه له په پوله
 البزل: شیده و مهشقت
 البازل: ووشتریکه ههشت نۆ ساله که ددانی
 کهوتبی، به مهعناشت
 البزول: به بۆر. شهقبون
 البزلاء: قهوی و مه حکمه و فکر چاک
 البزم: گهستن به ددانی پینشموه
 البریم: دهرزی بادراو
 البز: مثل، وهکو
 البزوان: به ته حریک. بازدان
 البزیون: نهوعه جلیکی رومییه

(فصل الباء والسين)

البس: به سهر و گیراوی. رۆن و نارد
 وهیاقاوت تیکه ل بکری و بخوری، ورده ورده
 وولاخ لی خورین، دهنگیکه ووشتری پی
 راده ووستینری، و هه ل کهندن، شکاندن
 الباس: شیده تیکه عاجزی و غمی لینهیدا
 بی

البسيلة: پاشماوهی نه بیذ که له قاپا مابیتهوه
 البسلة: سههقهلهمانه بهبؤر
 الباسلیق: ده ماری قوّل که خوینی بهر نه درئ
 البسم: کهم پیکه نین، زه رده خه نه
 البسیم: روخووش
 البسامة: روخشبون
 البسن: بهدو سهه. جوانی
 الباسنة: گاسن و ئالات سنعه تکار، جه والی
 ئه ستور
 البسیسة: ئاردو روّن تیکه لکردنو خواردنی
 وهکو قه یماغی ژنی زاو
 البسوس: ناوی ژنیکه، و شترئ شیرنه دا

البشع و البشیع: به ژیری. ش. چیشتی بی
 تام و خواردنی ناخووش بی
 الباشق: واشه
 البشك: دروگوتن و کرده وهی بی خیرو خیرا
 رویشتن ووشترو کهول دورین
 البشاك: دروژن
 البشل: به ته حریک، ته ماعکار
 البشالة: ته ماعکاری
 البشم: له زور خواردنه وه ئیمتلاکردن
 البشام: دره ختیکی بون خووشه سیواکی ئی
 نه کړئ
 البشاهة: ناشیرینی. قهباحته

(فصل الباء والصاد)

البص: به سهه روگیرای. شهوق دانه وه
 البصص: وهکو بص
 البصاصة: چاوکردنه وه
 البصبصة: مه راییکردن و کلک راهه شانندی
 سهه
 البصر: بهبؤر. قهراغ و ته نیشتی همرشتئ بین
 البصیر: کهسی به بین، سهه
 البصر: به ته حریک. نوری چاو و بینین و فیکرو
 ئیدراک
 البصیره و البصارة: بینین ده رک کردن، و
 ده لیل، و خوینی له سهه زه مین کهوتبئ، بهینی
 دو تهرقی خانویه ک
 البصرة: بهردی نه رم، شاری به صهه نه وه
 بهردهی زوره بویه ناو نراوه به صهه
 البصع: به سهه. کوکوردنه وه

(فصل الباء والشین)

البش: به سهه روگیرای. روخووش و کهیف
 خووش
 البشباشة: خووشنی و شادی نواندن
 روگوشادبون
 البشر: به ته حریک. ئینسان
 البشر: به ژیر. نه سهه ری سرورو خووشی
 البشیر: مزده و مزده هینه رو روجوان
 البشر والبشری: بهبؤر. مزده
 البشارة: به سهه. حوسن و جه مال
 البشرة: به سهه رو بؤرو سهه ری. ش. یازه نه هی.
 روی ده ره وهی پیست
 الباشورة: شتی تازه پی گهیشته
 البشاشة: روخووشبون، تازهروی، و
 ته راوهت
 البشاعة: ته عامی بیتام و له زهت و قهباحته

هتا گۆشتهكەى دەرجهى چوارەمینە لەشجاج
كەشجاج یازدە مەرتەبەییە لەشەرعا
البضق: تفكردن
البضاق: بەبۆر. تف

(فصل الباء والطاء)

البطوء: بەبۆر سستی و درەنگ هاتن
البطىء: سستو تەمەل
البطباط: ناوی درەختێكە
البطة: بەسەر و گیراوی. قاز، شەقکردن
البطة: بەژێرو گیراوی. شوشەى رۆن
البطح: بەسەر. بەسەر رۆدا كەوتن و بەبۆر.
شتى كرابى و دروستكرابى
البطيح: دەولەمەند
البطة والبطيحة: دەر بەندى گەرە كە بەردى
بچووكى زۆربى و قامیشەلان
البطحان: بەبۆرو سەرو زەننەى. ط.
دەر بەندىكە لەمەدينەى منورە
البطيح: كالهەك و شووتى بەمەردو ئەلین.
ئەمما مەشهورى كالهەكە بۆ شووتى بطيح
اخضر ئەبێژى
البطرك: بەسەر و ژێر. گەرەى مەجوس
البطر: بەتەحريك زۆر كەيف خۆشەبون،
موتەحەيرو دەهشەت
البطر: بەژێر شتى بەخورایی لەناو بردن و
ضایع كردنى ئینكارى كردن
البطريق: بەژێر ب، رگەرە
البطرقة: بەسەر. شووتى ياكالهەك
البطش: بەتورەى گرتن

البصعاء: هەمو، وەكو جمعاو
البصاق: تفى لەدەم بێتە دەرى، هتا لەدەمدا
بن پى ئەلین ريق، بساق، بزاق
البصل: بەتەحريك، پیاز
البصيلة: گىایەكە
البصم: بەبۆر. بەبىنى ئەموسەتە توتەو براى
توتە

(فصل الباء والضاد)

البض: بەسەر و تەشديد. كەم كەم ئاو هەلقولان
وہ پىستی نازك
البضوض: بىرى كەم ئاو
البضيض: وەكو بض واہ
البضاضة والبوضضة: پىستی نازكو نەرم
البضبضة: ئاوى كەم، بارانى كەم
البضغ: بىرن، قەتەح و شەقکردن و تىر ئاو
خواردن
البضغ: بەژێر. لەسنى وەهەتەنە، وە
لەدواز دەوہ هتا بىست. جىماع و نىكاح و
فەرجى ژن بەبورى (ب)
البضاع: جىماع كردن
البضيع: جزیرەى ناو ئاو، گوشت و پىست و
البضعة: بەسەر و ژێر وەكو بضاع
البضاعة: سەرمايەو مەتاعى بۆ جىگایەكى
بنىرى
البضاعة: ئەو بىرنى سەرەبە بە پىستى و
گۆشتى شەق بوى و خوینى جارى نەبى.
ئەممالاى ئەهلى شەرع پىستەكەى شەق بوى

البطيظ: شتی عه جایه ب، درو
البطغ: تیوه چون له قور له پیسی له هرچی بی
البطاقة: به ژیر. کاغزی بچوک نوسراو، پارچه
کاغزی به سهر قوماشیکه وه نه گیری
قیمه ته که ی تیدا نه نوسری به ویش نه لین
البطل و البطول و البطرن: به بۆر له هر سنی لا
به تال بون

الباطل: شتی هه ق نه بی
البطل: به ته حرک. نازاو پاله وان
البطال: نازاو که سنی بی نیش و کار بی
البطال: نازاو که سنی بی نیش و کار بی
البطاله: نازایی و بی ئیشی دانیشتن

البطولة: به بۆر. زۆر نازابون

البطم: به بۆر. قه زوان

البطن: زگ. وه عه شیره تی بچوک که
خزمایه تییان که می دور بی. چونکه لای
عه رب شهش مه ته به ی هیه به خزمی زۆر
دور شه عب له و که متر قه بیله له پاش نه و
فه صیله له پاش نه و عماره له پاش نه و به طن
که زۆر نزیک بوو پیی ده لین فخذ. جه معه که ی
بطون. وه نه گه به به رسنگی تهیر بلین
جه معی بطنان نه بی

البطان: به ژیر. ووشتر، زگ تیر

البطن: جیگای چال و چۆل. جه معه که ی
بطنان

البطن: به سهرو ژیر. زگ په رست که سنی هر
خه ریکی خواردن بی

البطین: به سهر. زگ زل دور

البطین: به بۆر. ناوی سنی نه ستیره به که سنی
سوچ وه ستاون له منزلی قه مردان

الباطن: ناوی هر شتی بی عه کسی ظاهر
البطنه: به ژیر. تیره تی و ئیمتلاکردن
البطانة: به ژیر. سهردۆشهک و به قوه تبون،
دۆستایه تی به دل
البطانة: به سهر. زگ زلیون
البطنان: به سهر. پیاوی ته مه ل
البطنان: ناوه پراست
الباطية: به ژیری. ط. پیا له ی گه وره له باده ی
فارسی و هر گه پراوه

(فصل الباء والظاء)

البظر: میتکه ی فه رج، و به ژیر. به مه درو

خۆرای بیون

البظراء: ژنی خه ته نه که رایی

البظرة: که سنی موی بن باخه لی که م بی:

وجه لقه ی نه موستیه

البظارة: به بۆر. که سنی که پیستی

سهرددانی سهروی زیاد بی شوپوبی، قه راغ

فه رچی ژن

البظو: به سهر. قه له و گوشت زۆر بیون

وه درختان برین به سه ریه کا چوبن

(فصل الباء والعین)

الباع: دریزی هیه هردو قول، پیاوی سهخی

البعباب: به بۆر. کۆمه ل

البعث: ناردن، له خه و بیذارکردن مردو زیندو

کردنه وه، عه جله کردن

البعوث: له شکر، عه سکر

(فصل الباء والغین)

البغاء: به بؤر خواستن
البغاء: به ژیر زینا کردن
البغیفة: تالوکه عهجه له و دهنگی و وشر
البغت والبغته: کوت و پیر
البغاث: به حرکات تهران بچوک
البغضاء: مه پری سپی خال خالی ره شی تیابن
البغاثة: تهرینکی بچوکه
البغز: به سرو ته حریک نه خویشیکه توشی
و وشر شمبن تیر ناو نابن ناخری له تینوا
نه خنکن
البغرة: به ته حریک. بارانیکه توندبباری
البغور: به بؤر. که وتن
البغشه: بارانیکه نه سخت نه زه عیف
البغض: به بؤر: دوشمنایه تی
البغیض: ناحز، مه بغوض
البغضاء: دوشمنایه تی توند
البغضة: به ژیرو البغاضة. به سهر.
دوشمنایه تی
البغل: نیستر البغال: به گیراوی. قه تارچی
البغله: نیستری ماچه
البغام: به بؤر دهنگ، مه پره کینوی یا هر دهنگ
البغیة: به ژیر. زالمی و بازدان
البغی: زولم کردن و زام ناوسان و خواستن و
باران به سخت بارین
البغی: به ژیری. غ. ته جاو زکردن له نه ندازه
وزینا که
الباغی: زالم و کسئی نیناعی نیمامی عادل
نه کا
البغیة: به بؤر و سهر مه قصود و مه تلوب

البعثة: به ژیر. ره وانه کردن، فراندن
البعثرة: تیکه ل کردن، بلاو کردنه وه، پی
دوزراوه
البعط والبعثوط: به بؤر. همدولا، ناوه پاست
دوره بند
البعج: زگ شه فکردن
البعوج: برینی ناوسک
البعد: دوری
البعید: دور
البعد: پاش و دوا: هیلاک بون، هیشتا
البعیر: و وشر جه معه که می بهران
البعرة: پشقل، میشه سه گانه
البعاص والبعصاص: به ژیر له همدوکیانا.
په له پهل. تالوک
البعصوص: له پ، زه عیف
البعصوصه: ژیشک
البعض: نه ختن له شتنی
البعوضة: به بؤر. میشلوه
البعاع: به سهر. مه تاع پروپیت ناو مال و جل،
سه ختی باران
البعاق: به بؤر. هه وری به شیده تی بباری
البعل: به سهر. میرد و ناوی بوتیکه و
خورمایه که له ره گه وه ناو و هرگری و نیحتیاجی
به ناودان نه بی و جیگای بهرز، موته حهیری و
قورسی و زه عیفی
البعال: به ژیر. جیماع کردن، وهیا یاری کردن
میرد له گه ل ژن
البعو: جنایه ت کردن، پیوانی شتنی

البغابة: بهبؤرو سهر خواستن

البغو: بهسهر. جورمو جنايهت

البغیغ: بهبؤرو سهری. غ. نول. مهره حیوانه

کیوی نیرو قهله و ناوی جیگایه که

(فصل الباء والقاف)

البقاء: مانه وه

البقباق: چهنه باز

البقبقه: خویندن و قلبه قلبی شهر به و گوژه

الباقه: دهسکن له گوئل و ریحان و سائیره

البقة: بهسهر و گیراوی. ق. میشووله

البقر و البقرة: به حهره که. مانگا

البقار: به گیراوی. پیسته ی گا

البقر: به زهننه کردنه وه و فراوان کردن

البقیر: نه وعه کراسنیکه، گاگل، ووشتری

لهزایینه وه و رگی درابن

الباقره: جیگای گا

الباقورة: گاگل

الباقر: گاگل له گهل شوانا، فراوان و واسیع

البقس: نه وعه دارینکه

البقش: ناو و نیسمی دارینکه

البقع: فراوان و گه وره بون

الباقع: فراوان

البقیع: قه برستانیکه له مه دینه دا، جیگه یه که

سپیتی و ره شیتی ببی جمع بقعان

البقعاء: به ردی رهش و سپی، ناوی شارینکه

به سالی دلین که هه زانی و که می گرانی تی

دابین

البقعة: بهبؤر. جیگای چؤل پارچه یه نهرن،

که سینگه به سیاحت بییته نه ملی ته جروبه

الباقعة: دهر دو به لا، ته یرینکه به ترسه وه ناو

بخواته وه و سه یری راست و چه پی خوی بکا

البقاق و البقاقة: چهنه باز

البقل: بهسهر. هه مو سه بزه نی، ریش، دندان،

دهر هاتن

البقال: سه بزه فروش

البقال: پیاوی ریش بادراو

البقلاء: به قه صرو گیراوی. ل. و البقل: به مه دو

ته خفیف. ل. پاقله، په لپینه

البقوی: بهسهر. و البقیاء. بهبؤر. ته ماشا کردن

البقی: روانین، چاره پوانی

الباقی: ثابت و دائمی و بی پراننه وه

(فصل الباء والكاف)

البک: بهسهر و گیراوی: لیدان

البکیئ: حیوانی که م شیر

البکؤ و البکیئ: حیوانی که م شیر

البکاء: گریان

البکبة: بزواندن

البابک: پیاوینکی بی دینه له زه مانی

موعته صه م بیلادا کوژراوه

البکة: بهسهر و گیراوی. کوپونه وه

له جیگایه کا، ناوی که عبه یه

البکر: کچ که شووی نه کردین

البکر: بهسهر و زهننه، ووشتری نیری جوان

یه عنی پیرنه بی

البکور: دهسکردن به نیش له نه وه ملی به یانا

البكرة: صبحهینن یه عنی دوا رۆژ، اول صبح
 البکاره: به سهر. کچینی
 الباکوره: میوهی تازه پئگه یشتو
 البکرة: به ته حرک. جه نجرى ئاو هه ل کیشان
 البکع: لیدان یه که له دواى یه، به پیره وه چوون
 البکل: تیکه ل کردن
 البکالة: که شک و رۆنى تیکه لآو
 البکیلة: وه کو بکالته
 البکم: لال، کویر، کهر
 البکی: به سهر و ژیر. ک. گرینوک
 البکی: به بۆر. جه معه بۆ باکی

(فصل الباء واللام)

البل: ته پ کردن، دوشمنایه تی و چاکبونه وه
 له نه خووشی
 البل: به ژیر و گیرای. شتی موباح و نۆربین
 البال: دل، حال، ماسی گوره، نه همیه ت
 پیدان
 البلاء: به لآ، ته جروبه، شتی ناشیرین
 البلبل: بلبل، زیره و عاقل
 البلبل و البلبال: به سهر. غه م و خه فه ت، دل
 سوتان، وه سووه سه
 البلة: به ژیر و گیرای. ئاونگ
 البلبله: به بۆری هه ردو. ب. پیاله یی که قلیه
 قلی لیو ه بئ
 البلبله: به سهری هه ردو. ب. خسته نه ناو
 غائیله وه سووه سه، عاجز کردن
 البله: به سهر و گیرای. ته ریبه که که به سهر
 نه جساما جاری بئ

البلة: به بۆر و گیرای. گهرم کردن خورما بۆ
 تهرو نهرم بونه وه ی
 البالة: قوتوی عه تر، گۆره وه ی، ناوی ماسیه کی
 گه وره یه
 البلت: برین
 البلة: براو. انقطاع
 البلتع: به سهر. له هه موو شتیکیا ده سته ی
 ببئ و ماهیربئ
 البلتم: نازیره ک و بئ عه قل
 البلوج: ده رکه وتن و ناشکرابون
 البلج: روناکبون
 البلجا: ژنی برۆی په یوه ست نه بئ و جوئ بن
 البلجة: به بۆر. فراوان، سپیایى به بنی هه ردو
 برۆ
 البلجاء: وه کو بلجاو، ژنی نازیره ک و بئ عه قل
 البلاحة: نازیره کی
 البلحة: خورمای پئ نه گه یشتو ماندوبون
 البلوح: ماندوبون
 البلخ: به ته حرک. خو به گه وره گرتن
 البلخ: به بۆر و سه ر. ل. موشه ده د ته یری
 هوماکه مه شهوره به پیرۆزه
 البلخاء: ژنی به داعیه و فیز
 البلخم: نال به ند، به یطار
 البلید: نازیره ک، که سی نه زانی چی ده کا
 البلد: به سهر. شارو دئی گه وره، نه سه رو
 شوین، شارى مه که بلد الحرمی پئ ده لئین
 البلاده: نازیره کی و سه رسام بون
 البلدة: به سهر. شارو دئی گه وره، نه رز، سنگ
 به ینی دو برۆ که موئین. شهش نه سته یره ی
 بچوکه له بورجی قه وسا که له نه قصه ری

البلعة: بهبۆر کونی بهرداش
 البالوعه و البلوعة: بهبۆر.ل. لههردوکیانا
 بهلوعه، بیر نهدهب خانه
 البلعس: وشتری مئ و زگ زل
 البلعك: كهسیکی پیرو زعیف نهوعیکه
 لهخورما
 البلعم: بهسه زۆرخۆر
 البلعم و البلعوم: بهبۆر هردو گهرو
 البلعمه: قوتدان
 البلاغ: گهیشتن و کیفایهت
 البلوغ: گهیشتن بهجیگایی وهیا بهحدهی
 روشد
 البلغ: كهسی كههه موقسهی بهجئ بی
 البلاغه: فهصاحه
 البلغه: شتن ئیدارهی پی بکری بۆ ژیان
 البالغاء: قاچی بزئ و مهپ
 البلغین: بهلا، زهحمهت
 البلق: دهراگاردنهوه، رهش و سپی تیکهال بن
 البلقاء: ناوی جینگهیهکه له شام، روناک،
 رهش و سپی تیکهال بن
 البلقة: بهبۆر رهش و سپی
 البلوقه: بهسهرو گراوی.ل. دهشت
 البلقطه البلقوط: بهبۆر.ب، ق. کورته بالآ،
 ناوی تهیرینکن
 البلقع: نهوعیکه لهخورما، ویرانه، بهدرۆ
 سویند خواردن
 البلقعة: وهکو بلقع وایه
 البالام: گاجوت

ئهياما شهمس داخل ئهو جینگایه دهبی،
 فراوانی
 البلود: بهبۆر بهندبون لهمهکانیکا کۆنبون،
 درنگ هاتنه مهجلیس
 البلدح: ناوی جینگایهکه، كهسی خوی بهائی
 بهئهزا
 البلدم: پیش سنگ، گهرو، نا زیرهك، رهزا
 قورس
 البلور: بهژێرو سهری.ل. موشهدهد بلور
 البلاز: ئینسانی فرار زۆر خۆر پیایوی کورت
 البلز: بهدو ژێر. ژنی ئهستورو پیایوی کورت
 البلس: بهتهحرک. میوهیهکه وهکو ههنجیر
 لهیهمه زۆره
 البلسس: بهبۆر. جهوای گهوره ههنجیری
 تی بکری
 البلاس: پهلاس کوردییه
 البلسك: بهسهری.ب، س. گیایهکه بهجلی
 ئینسانهوه نهنوسئ
 البلس: بهبۆرو زهننه، شتیکه وهکو نیسك
 البلص: بهدو ژێرو گراوی.ص. وابلصوص.
 بهبۆری.ب. و سهری.ل. و گراو
 البلصوص: بهسهری.ب.ل تهیرینکه وهکو بزئ
 مره وایه
 البلطة: خو بهئهزادان
 البلاط: بهسهر. بهردیکه دهکری به فهرشی
 هودهو ههیوان، ئهرزی ریک، ناوی دییهکه،
 لهشاری ئهستانبولآ جینگهیهکه
 البلیطة: سهبهتهی قامیش
 البلطخ: خو بهئهزادان
 البلع: قوتدان

البلهنية: به پور. گوزهران واسيع و خوش
 البلهاء: ژنی نازيرهك و بی عقل كه چاویکی
 پرژی کراسه که پیچه وانه له بهر کا
 البلی: مه خوبونه وه
 البلیت: به ژیرو گیراوی. ل. پیاوی زرنګ و
 زیرهك

البالیه: رزیو
 البلیة: به ژیرو سه ری. ل. و گیراوی. ی. به لاو
 زحمهت، ووشتریکه له زه مانی جاهیلیهت
 له سهر قهبری ساحیبی مردوی نه به سترايه وه
 هتا نه مرد هیچیان نه ده داین

(فصل الباء والميم)

الیم: به سهرو گیراوی. ژنی نه ستور كه بو سازو
 سه متور دروست نه كړی

(فصل الباء والنون)

البان: درختیکی راست و درې ژه
 البناء: به ژیر. بناغی دیوارو خانو
 البینه: به سهرو گیراوی. ن. بوڼ رانحه
 البنت: کچ جمع که ی بنات، بوکی مندالان
 بنت مخاض: ووشتری میی دوساله
 بنت لبون: ووشتری میی سی ساله
 بنات الارض: کانی و سهرچاوان
 بنات الرشده: اولاد حه لال زاده
 بنات الدهر: ثاقهت و زحمهت
 بنت الشفة: گوتن. قسه
 بنات الصدر: نه ندیشه و خه یال

البلال: به ژیر و هبا به سهر هر شتی گهرو ته
 بکا و هکو شیر، ناو مه سه له ن، ناوی په کیکه
 له نه صحابی کیرام
 البلیل: بایه کی سارد به بارانه وه شتی
 كه ته پوبی

البلمون: به سه ری. ب، ل، درك
 البلندخ: کورت و قه له و
 البلندم: پیاوی رها قورس
 البلوقه: به سهرو گیراوی. ل. دهشت
 البلقط و البلقوط: به پور. ب، ق کورته بالآ،
 ناوی ته یریکن
 البلقع: نه و عیکه له خورما، ویرانه، به درو
 سویند خواردن

البلقعة: و هکو بلقع وایه
 البلال: به ژیر ده یا به سهر هر شتی گهرو
 ته پیکه و هکو شیر، ناو مه سه له ن، ناوی
 په کیکه له نه صحابی کیرام
 البلیل: بایه کی سارد به بانه نه وه و شتی
 كه ته پوبی

البالام: گاجوت
 البلمون: به سه ری. ب، ل، درك
 البلندخ: کورت و قه له و
 البلندم: پیاوی رها قورس
 البلندی: پان
 البلو: به سهر. بالآ
 البلو: به ژیر. ووشتری له
 البلوة: به ژیر و البلوی به سهر به لا، زحمهت،
 ته جروبه
 البلة و البلاهة: به ته حریک له هر دولا.
 حه ما قهت

بنت الكرم: بنت العنب، بنت

العنقود: شراب و عارهق

بنت المنية: مردن

بنات النعش: حوته وانه كه حوت نهستيزه
به دهوری قوتبی شیمالی دا نهسورینهوه بیان
نه لین دُب اکبر

البنج: به ژیر. رهگو و نهصلی هموشتی.
کوردیه

البنج: به سر بهنگو گیایه که ی

البند: به سر. به بداخ

البندقة: به یور که مان، و به ردی مدهور،
وفندق، قورقوشم، تفهنگ

البنس: به سر. پاشخستن

البنصر: به ژیر ب، ص. برای توتنه نهگوشت
دوومه

البنسج: به سر گوله و نهوشه

البنیقه: خشک که او کراس

البنک: رهگو و بنج

البنام: نهگوشت

البنانة: سهری نهگوشت

البنية: به ژيرو سهری. ی. بناعه و نهصل

البنية: به بورو ژیری ن گراوی. ی. نهوعه
ماسییه که. ورنگای نامه علوم

البنیه: به سر و ژیری ب. و گراوی. ی.

سهردار. ناوی که عبهیه

البنیان: به بور. دیوار

البنوه: به بور ب، ن، کوریه تی

بنو الاعیان: چهند برایه کی دایکی
و باوکی

بنو الام و بنو الاخیاف: وهکو بنو العلاه

بنو الدینا: به نی نادم

بنو الغبرا: دهرویشان و سیاحان

بنو السبیل: سه فهری، سیاحان

(فصل الباء والواو)

البو: به سر و گراوی. و. پیسته ی گویره که
ناخنراو به کا بو خاتری دایکی شریبداو
بدوشری

البوء: به سر. بو دواوه راکیشان،
نیقرار کردن، لایقبون

البواء: به رابهری، حازر کردن، دابهزین،
راستکردن و نه شتی که لهتاهمه

البوب: مه نکر کردن

البواب: قاپییه وان

البوبات: دهشت و سحر، ناوی جینگایه که

البوتقه: بو سه

البوث: به سر باس کردن

البوحی: به لا گهیشتن، راز و سر ناشکرا
کردن

البواح: ناشکرا بون

البوح: به بور. زه کمر جماع کردن، نهفس

البوخ: ناگر کوژانهوه، ورق و غه زه ب،
نیشتنهوه، تی که لبون

البود: لهفضلا زیادبون به سر خهلق

البور: ویرانه شتی خراپیو بی

البور والبوار: به سر. هیلاکبون، بی بازاری،

نهزی شوره کات

البوارد: تهعام و خوراکی سارد گوشتی بهینی

هردو گوئی و یا بهینی ملو شان

البوان: به ژنر البوان: به سهر و گيرای و.
 کۆله که ی خيوهت و رهشمان
 البوانة: به بۆر ناوی جيگايه که
 البوة: به بۆر. تهيرنکه وهکو بايه قوش، پياوی
 نه حمه ق بهو نه شوبهين
 البواثق: به لاو موشه قهت

(فصل الباء والهاو)

الباء: له زهت جماع
 البهاء والبهاء: ئولفهت و هوگرېون
 البهاء: به بئ هه مزه. جوانی و زينهت و عيزهت
 البهبي: پياوی زهلام و نه ستورو نازا
 الباهة: جيماع، وله زهت، جيماع
 البهت: درۆکردن و کوتوپرشتن وهرگرتن،
 وواق و پمان، غالبون
 البهات: بوختانکه ر
 البهية: بوختانکردن
 البهية: به بۆر. حهرام زاده و ناوی قه بيله يه که
 البهتر: به بۆر. کورته بالا
 البهتان: درۆکردن، کسه ئيشيکی نه کردبئ
 بلئ کردومه
 البهج والبهاجة والبهجة: جوانی و كهيف
 خووش
 البهيجة: جوانبون
 البهيج: جوان
 الباهر: غالب
 البهر: به بۆر زهنه. غالبون له پويشتنا
 هه ناسه سواربون

البوری: حه سیر قاميش
 البواری: جهمه بو باری که حه سیره
 البوزيدان: گيايه که پئی نه لئین گونه ريووی
 البوس: ماچکردن
 البؤس: شیدهت، سه خه تی به رهنگی ئينسان
 له وه وه مه حزون بئ
 البوش: کۆمه ليکه هه ريه که له لايه که وه هاتبئ
 البوش: به بۆر. گيايه کی سپييه که شافی
 لئدروست ده که ن
 البوشکان: ناوی گيايه که عه تره که ی بو
 کۆکه و سنگ ئيشان به نه فعه
 البوشی: به بۆر. فه قيری مندال و خيزانی زۆر
 البوص: به سهر. پيشکه وتن فه وت بون
 البوص: به بۆر رهنگ
 البوصان: ناوی تائفه يه که
 البوصی: به بۆر. نه وعه که شتی يه که
 البوطقه: بوته ی زه رهنگه ر
 البوع: پئوانی شتی به بال و قول و ناوی
 خانويه ک
 البوغاء: خاکی نهرم
 البوق: شاخی نه ئير، يا بوريه ی زهرد، وشتی
 عه به س
 البوق: به سه رمينهت و به لاو کاری گه وره
 البوک: کۆپان له وشترکردن، نيره که سواروی
 ما که ربون و هين
 البول: ميز
 البوال: ميزي زۆر و زۆر ميزکه ر
 البوم: په پو، بايه قوش
 البون: فه زل و ونه ر

البحر: بهسەر. بهشو و غالبون و ههناسه
سواربون و تنگه نهفسي و عجايب
البحار: بهبۆر ماسى سپى
البحار: بهسەر. چاوى گا، گوليكي زهردى بۆن
خوشه
البحاره: غالب بون
البحرة: بهبۆر زهنهيهك له دواى يهك
ههناسه دان
البحرة: بهسەر. بهشو و ناوهراست
البحرج: شتى عبهث، و پارهى سكهى نهماو،
و خواربون و لادان له حهق و شتى موباح
البحارسة: سنى قهنتار له ئالتون يازبو
البحرله: ناوى ژنيكه
البحرم: كورته بالا
البحرمان: زه عفران
البحر: بهتورهيى دهركردن
البحرة: وولاغى قهلهو
البحش: ئاره زومه ندى، گيايه كه، روو ناشيرين
البحصل: بهبۆر. ب. ص. نهستور قهلهو
البحصلة: ژنى كورته بالاى قهلهو
البحطة: بهسەر. شورباى برنج و هيا شير برنج
البحطة: خستنه ناو مشه قهتهوه زه بون كردن
الباھظ: بئى دهسه لات و بهمه شه قهت
البهكنة: ژنى زهلام و گوشتن
البهل: له عهت كردن، كه م
البهلول: بهبۆر روجوان
الباھلة: ناوى تائيفه يه كه
البهام: پڕ. مملوء
البهم: بهسەر. رهنگئى رهنگيكي ترى تيكه لبي
البهم: بهبۆر. زۆر رهش

البيمة: بهبۆر. كۆمەل، ئازا
البيمة: بهسەر و زهنه. كاره كيويته، بهرخ
البيمة: حهيوانات چوارپي
البيمى: بهبۆر، دار دركاوى
البينه: جيگاي نرم
البيھانە و البيھانە: ژنى چاك نهفس، چاك
تهبيعت
البيھنكە: ژنى گهورهى گوشتن
البيھوة: سهكو، دالان، كه پير
البيھى: شتى جوان
البيھى: جوان بون

(فصل الباء والياء)

البيت: بهسەر خانو، دونيوه شيعر
البيت: بهژير. قوهت
البيات: شهو، خستنه شهو
البيئات: بهژير: شهو تالان كردن
البيته: بهژير. خواردن له شهوا
البيئونه: جوى كردنه وه، شه به يخون كردن
البايجه: به لاو ئافهت و زحمهت
البياحة: بهژيرو ته خفيف و بهسەر ته شديد:
ماسى بچوك
البيدو البيود والبيدوده: هيلاكبون، وغير
البيداء: جيگاي ته هلوكه، سه حراى
ترسناك
البيدر: خهرمان، جيگاي خهرمان
البيداق: يه كيكه له دار شه ترهنج
البيداقة: پياده
البيدانه: ماكه ره كيوى

البين: به ژير. به قدر حوكمى چا و نهرز بينين
 البين والبينة: زاهر و روناك و ناشكرا،
 دهليل
 البيان: فصاحت، دهر كهوتن، هرچى به سهر
 زبانا جارى بئ
 البيون: به بؤر. بيري فراوان و قول
 البايته: وهكو البيون
 البيئونه: جيا بونه وه
 البيهوج: داهولسى ناو زهراعتهت بؤ
 سلهمينه وهى حهيواناتوه تهيران

البير: هيلاك، بهتال، بن بازاپى
 البيرم: رهندهى دارتاشى
 البزر: گه لا كوتك
 البيسان: ناوى جىگايه كه له شام
 البيش: گيايه كى سه ممه له هيندستان
 البيض: به سهر و ژير. هيلكه و هيلكه كردن،
 بؤنى شتى به شيدتهت، عيله تيكه له پيئى و ولاغ
 دئ
 البيوض: مريشكى هيلكه كهر
 البيضة: يهك هيلكه، كلاو زرى و هيلكهى
 گون، ئينسانى زهليل
 البياض: رهنكى سپى
 البيضا: ژنى سپى، دئى گهوره و بچوك،
 سيازده، چوارده، پازدهى كولى مانگى ايام
 البيض
 البيضان: سبييه كان
 البيطر والبيطرة: شهقبون
 البيطار: نال بهند
 البيع: كرين و فروتن و گورينه وه
 البياح: به ژير. فروشتن به يه كتر
 البياح: دلال، شت فروش
 البيعه: به ژير. كلنسا
 البيقر: جولأ
 البيقره: كهسئ له رويئا سهرى خيراخيرا
 ببنيونئى
 البيقور: گاجوت
 البايقة: به لا، ووشتر
 البيلم: په مودانه، قوزاخهى په مو كه نه پشكو
 البين: جوى بونه وه، پئ گه يشتن به يهك، قهلى
 لوت و پئ سور

(باب الناء وما بعده)
(من النطابق والمضاعف)

(فصل المطابق)

التبیت: والتبیر: هیلاک کردن
التبع: زیاد کردن، بومه تلوب گهړان، له پشت
کسیکه رويشتن
التابع: یه که له دواى یه که بون
التبعین: ديقه تکرودن له فیکرو ته ماشا کرنا
التربیب: خوځولوی کردن
التربیح: خفه تدان به که سئ
الترس: سهنګه رکردن، خوځاردنه وه به قه لغان
التتری: یه که له دواى یه که بون
التربیس: مه که مکړدن
التفیل: که له بهر تئ که وتو
التفیل: به زه ننه ی. ت. ی. دوهم بیچوه ریوی
التطلع: ههستان، بؤراوهستان مل دریز کردن
التلیم: تهراو کردن
التتمة: تهراو کهر، تابع و دواکه وتو
التتنیح: داعیه و ته که بور کردن
التتوبه: توبه کردن
التتیم: قسه ی عاشقی کردن

(فصل الناء والهمزة)

التابد: نه به دی بون، وسله مینه وه
التابید: نثبه دی کردن. بناغه دانان
التابیر: خورمای من له نیر چا ک کردن
التابس: گوړان
التابیس: فه قیرو بن حورمه تکرودن

التابط: له بن باخه لا شاردنه وه
تابط: له نویژو نجراما نه وه یه که جله که
به دهستی راست بگری پیدا به سر شانی

چه پا

التابق: خو شاردنه وه
التابل: مه نکرودن
التابیل: ووشر به قه تار لی خوړین
التابین: کوته ل بومردو کردن، وه شتی
به ناساری دا دهر خستن
التأیبة: به دهنګه رز خوړیندن
التأبی: نینکار کردن
التأباء: که سیکه به تا زمانی بگیری
التأته: خو به گه وره گرتن
التأتیة: ریگا کردنه وه بو ناو
التأتی: ناسان بون و چاوه روانی کردن
التأثیر: نه سر کردن
التأثیف: ساج و دیزه له سر سئ کوچکه
دانان
التأثف: کؤبونه وه
التأثل: سرمایه دهست که وتن و کؤ کردنه وه
التأثیل: سرمایه دان، و گه یانندن
التأثم: له گوناوه دور که ونه وه
التأجیح: ناگر داگیر ساندن
التأجیل: موهله تدان، چار کردن دهر دی که سئ
التأخیل: گا بزنه کیوی وه نه مثالیان رانی ران
که له گه له بونیان
التأخی: برایه تی گرتن
التأخیز: ژن میړدی بن به سستیته وه شونه کا
به غیری خوی
التأخذ: به سر زهنه ی دوباره گرتن

التأخير: خستنه دواوه و نیستراحه تکریدن
 التاوی: پی گه یشتن
 التادیب: نه دهب دان و نه دهب فیترکردن
 التادیبه: قهرز دانه وه
 التوعدة: به بؤرو سه ری د. موهله تدان و
 چاوه پروانی کردن
 التاذب: هانتی با لهه موو لایه که وه
 التاذی: عاجزکردن
 التاذین: بانگدان و ناشکراکردن
 التاریب: قایم کردن و زورکردن
 التارب: زیره کبون و خو به گه وره گرتن
 التاریث: تفره دان و ناگرکردنه وه
 التاریش: خراپکردن
 التاریق: خه بر دارکردنه وه له خه، که سنی
 مه نعرکردن
 التازر: ده ری له پیترکردن و په شته مال
 التازق: گوشین و تهزیق
 التاسیس: بناغه دانان و قایم کردن
 التاسی: سه برکردن
 التاسیه: سه بر پیترکردن
 التاسف: خه فته خواردن و حسره ت
 التاسیل: تیژکردن
 التاسن: گوپان، ته غیر بون
 التاسین: ته غیرکردن
 التاشیب: تفره دان
 التاشیر: که بهر تیخشتن
 التافیف: نو فکریدن
 التاق: پرکردن، ورقگرتن
 التاکد: چال هه لکه نندن
 التاکید: قایمکردن

التاکیل: پیخواردن
 التالب: به سه ری. ت. ناو دره ختی که
 التالیه: قصورکردن
 التالیث: نیقامه ت به نذبون له جیگایه ک، باران
 بارینی دایمی
 التالیف: له جیگایه کا کو کردنه وه، وکردن
 بهه زار
 التالف: هوگر بون
 التالف: روناکی شهورق دانه وه
 التالیل: خیراکردن
 التالم: خه فته خواردن، عاجزکردن و دل
 تهنگی. گیان سه خله تی
 التاله: به نده کی و عه بدایه تی، پارانه وه
 التالیه: عیباده ت پیترکردن به عه بدکردن
 التالی: سویند خواردن
 التامیه: ماچکردن
 التامیر: کردن به گه وره و نه میر
 التامر: گه وره یی کردن
 التامین: نه مینکردن، نامین گوتن
 التامل: ته فه کورکردن و تی فکرین
 التامیل: رجا کردن و رجا پیترکردن
 التامم و التامیم: قه صدکردن
 التامی: دایک کرین
 التانیب: سه رزه نشکردن و عیب لی گرتن و دل
 نازردان
 التانیث: موه نه نث کردن
 التانیس: هوگر گرتن
 التانق: له نزه رو فکرا دیقه تکریدن
 التاود: خواری
 التانی: پاش خستن، وله سه رخوی و نه سپایی

التأویب: تسمیحاتکردن و لهبسیانی
 همتانیواری رویشتن و سهیرکردن
 التأویل: معنا لیدانهومو معنا ظاهری
 بهملیل و قهرینه بی گۆزی
 التأویم: تعظیم کردن
 للتاویه: ناخ هملکیشان یۆشتی کهحزلی لی
 بکا

التاوه: فۆخرکردن
 التاهب: حازریوون
 التاهیل: لایقکردن
 التایه: راهستان و راحت
 التابید: قوهت پیدان و قایمکردن
 التاییه: ووشتر بانگکردن
 التاییس: نهرمکردن نانویندکردن
 التایم: بیومژن، پیروی بی ژن

(فصل التاء والتاء)

التبت: بگراوی والتباب هیلاک و زیان
 التبه: بهبۆر ت. گراوی ب. ناوی جیگایهکه
 نیسکی چاکی همیه
 التبتیت: برین، بلاوکردنموه تهاوکردن
 التابوت: سهندوقی مردو
 التبتیک: گوی برین
 التبتل: گۆشهنشینی عوزلهت
 للتبتیل: برین و قهتق کردن
 التبتیر: هیلاککردن
 التبتیح: کیف خۆشکردن
 التبتیح: کیف خۆشبون
 التبتجس: ناو هملقۆلان لهنمرز

البتجیح: بهراوهستان و دانیشتن و چوونه
 ژورموه توانابی بتوانی و لهناوهراست دانیشتن
 البتجیل: تعظیم کردن
 البتحر: بون بهدیریا. فلان مقبحره یهعنی
 دهریای عولوم و فنونه
 البتخیج: پانی کم بی
 البتخیت: هینفانه گریان و باوهپرکردن
 البتخر: بۆن و بوخاریون
 البتخیر: بخورکردن
 البتختر: داعیهکردن
 البتخل: بهخیلی کردن
 التبدء: دمست پیکردن
 التبدد: بلاوونموه پهریشان
 التبادر: تالوککردن، پینشکومتن
 التبدل: گۆزان لهحالی بۆ حالی
 التبدیل: گۆراندن
 التبادل: گۆرینهوه
 التبدی: چوونه دمشت
 التبدخ: داعیهی تکهسبورکردن
 التبدیسر: بهخۆرای مال لهناو بردن و
 جوی کردنموه
 التبدال: بی محافهزهیی هیچ پهنا نهدا چاک
 یاخراب لههمو جی له عمهل بیینی
 البتادل: بهیهکتر بهخشین
 التبر: بهژیر. پارچه نالتون کسکهی پینوه
 نعبن
 التبارة: بهبۆرو گراوی ب. دهرپیسی
 گهمییموان، شهپولی دهریا
 التبار: بهسر هیلاک و لهناوچون

التبزل: شق و لهت بون
 التبسم: زرده‌خه‌و پیکه‌نینی ددانی
 دهرنه‌که‌وی
 التبشیر: مژده‌دان به‌یه‌کتری
 التبشیر: نه‌ولی هه‌رشتی
 التبشیر: مژده‌دان
 التبصیبص: مه‌رای و قسه‌ی ریاییکردن
 التبصر: ته‌مه‌مولکردن، خوناسین به‌دوست
 التبصیر و التبصیرة: پینیشاندان و فیکردن،
 ته‌عریف و ناشکراکردن وه له‌خه‌رافاتا تبصیر
 ناوی شاخیکی زبرجده دهره‌ی دنیای داوه
 التبطنه: درنگ هاتنو راحه‌تی
 التباطوء: وه‌کو نه‌ وایه
 التبطل: به‌تال بون و سستی‌کردن
 التبطين: ده‌ست له‌زنگ خستن
 التباع: به‌ژیر. یه‌ک له‌دوای یه‌ک
 التباع: دادو سه‌نه‌د دان و سه‌ندن
 التبع: به‌زه‌ننه‌ی. ب. سیبهر
 التبع: به‌ته‌حریک. تابع یه‌ک بی یا ژور
 التبع: به‌بؤرو گراوی ب. نه‌وعه ته‌یریکه
 التبع: گویره‌که‌ی میی یه‌ک ساله‌و که‌سی
 حه‌قی که‌سینکی به‌سه‌ره‌وه‌بی
 التبعة: به‌ژیری ب. قوماشیکه به‌ژور له‌که‌سی
 سه‌ندرابی
 التبعة: شوین که‌وتنی که‌سی
 التباعد: دوریه‌تی
 التباعد: دورخستن
 التبعضص: په‌ریشانبون
 التبعض: پارچه پارچه بون
 التبعض: شه‌قبون

التبرج: چوونه دهره‌وه، ژن خوئی برازینیته‌وه
 بؤلای بیگانه، لادان له‌حالی خوی
 التبریح: ئازاردان و کوشتن ناشیرین وه‌کو
 ماسی زیندو خستنه ناو ناگر
 التبری: نه‌جات بون له‌هه‌رچی بی
 التبرید: خو فینککردنه‌وه
 التبریز: میز وه‌یانه جاسه‌تکردن و چونه
 ده‌شت، ناشکرابون
 التبارز: نازایی نواندن
 التبریز: کردنه دهره‌وه ته‌که‌بورکردن،
 ناشکراکردن، ناوی شاریکه له‌ئی‌ران
 التبریس: گه‌نم به‌ناردکردن
 التبرص: رازیبون، شتی جوی بکریته‌وه بؤ
 بردنه لای ژورو
 التبرطم: رق گرتن
 التبرع: شتی له‌سه‌ری واجب نه‌بوئی بی کا
 به‌هه‌وس و ناره‌زور
 التبرع: رووداپوشین به‌نیقاب
 التبریق: به‌دیه‌ت روانین و ترساندن،
 قایمکردن
 التبرک: به‌موباره‌ک بینین
 التبارک: ژورکردن، ژوربون و دریزکردنه‌وه
 فراوان بون، پاکبون، چاکبون
 التبریک: موباره‌ک باییکردن و دوعاکردنی
 به‌به‌ره‌که‌ت
 التبراک: به‌ژیر، چه‌قو، کیرد
 التبرنس: کلاوی دریز له‌سه‌رکردن
 التباری: ده‌عوای شه‌رکردن
 التبرية: به‌ژیر ت، ر. بن نه‌گریجه
 التبرق: تفکردن

التعبل: تیکه‌لی موحیبه‌تی ژن له‌گه‌ل می‌رد
التباعل: گه‌مه و یاری
التبغض: دوشمن بون
التباغض: دومنایه‌تی له‌دوو تهره‌ف
التباغی: یه‌ک له‌یه‌ک زولم‌کردن
التبق: پربون
التبقر: له‌عیلم و له‌مالاً زیادبون
التباقر: واسیع و فراوانی
التباقی: ماوه
التباکی: پیکه‌وه گریان و نه‌گریان
التبکیر: نه‌ولی به‌یانی، وتالوکه‌کردن
التبکیت: گریان و خستنه‌گریان و توره‌بون و کوتان
التبکل: تیکه‌لاوی
التبلیه: سه‌رزه‌نش و کونکردن و لایردن
التابل: تاوه یادیزه یامه‌نجل
التبل: به‌فسه‌ادبردن و له‌ناوبردن
التبلبل: قسه‌که‌ی له‌بیرچوبین نه‌زانی چی ده‌لی
التبلج: به‌یانی سپی ناشکرابون
التبلح: ته‌که‌بورکردن
التبلد: ته‌مه‌لی‌کردن، وواق ورمان
التبلتغ: زبان دریزکردن
التبلغ: گه‌یشتن
التبلیغ: پینگه‌یاندن
التبلبل: ته‌کردن
التبلیم: ناشیرینکردن
التبرم: مه‌ل قولان وه‌کو کانی
التبن: به‌سه‌ر. کا به‌حه‌یوان دان

التبن: به‌ژیز. کا. تبنه‌ قاپنکه به‌شی بیست
که‌س بکا له‌و بچوکت پینی نه‌لین سه‌هن،
نه‌گه‌ر به‌شی سئ چوار که‌س بکا پینی نه‌لین
عه‌مه‌س نه‌گه‌ر بودو که‌س بی یی نه‌لین
قه‌ده‌ح. له‌ بچوکت پینی نه‌لین غه‌مه‌ر شه‌ش
ناوی هه‌یه

التبن: به‌ته‌حریک. زیره‌ک و عاقل
التبان: به‌گیراوی. کا فروش
التبان: به‌بۆرو گیراوی. سنگ پاله‌وان که‌یاری
پینه‌که‌ن
التبانه: زیره‌کی
التبیان: ناشکرابون
التبیین: ناشکرکردن
التباين: لیک جوی بونه‌وه
التبني: یه‌کئ بکه‌ی به‌کوپي خوت
التبنيّة: بناکردنی زیاد
التبوء: جیگاگرتن
التبويب: باب باب کردن
التبول: میزکردن
التباهي: له‌گه‌ل یه‌ک ده‌عواکردن
التبهنس: فخر کردن
التبيت: به‌شه‌و تالان کردن، شه‌به‌یخون

(فصل الناء والشاء)

التثاؤه: ترساندن
التثيية: دانمبون و مدح و سه‌نای که‌سی
هه‌تابمینی
التثبت: نوساندن و ته‌علوقی دوستان
التثابر: لی جوی نه‌بونه‌وه، لازمبون

التحيط: دواكه و تن و سستی

التحريب: زياد سرزه نش كردن و عيب ليگرتن
التشريد: حه يوان كه سه ري بپري سارد
نه بيته وه گوشتي لي بكه يته وه يا ئيسقاني
بشكيئي

التحافن: لازم بون جوئي نه بونه وه

التثقي: ناشكرا بون

التثقيب: ناشكرا كردن، وشه فكدن

التثقف: ظه فمر ده سته كه وتن

التثقيف: ريك خستن به رابه ركردن: ته سويه

التثقاتل: گران كردن، و گران بون، ته ممه لي
كردن

التثلم: كه له بهر تيكه وتن، دم لوت پيچان

التثمين: زور كردن

التثمين: نرخ دانان، كرده وه چاكبون، گه ياندن
به مهشت

التثويب: عيوه ض دان، دو كاردت شستن
ناشكرا بكري. ود له نويژ بانگي بيانيه نا
بانگ ددر دو كه رت. الصلاه خير من النوم.
بخونئي

التثور: زن زور بزئي مندالي ببئي

التثول: غالببون و سه ركه وتن به لي دان و جوين

(فصل التاء والجيم)

التاج: كاتوي شاهان يا ده رويشان

التججب: اسكه لت لهش بن گوشت

التجبيب: سه مينه وه يا بارگيري هردو

ده ستي هه تا نه ژنو سپي بن

التجبر: خو گه وره كردن

التجسس: له روي نا خو بادان

التجاثو: له سه ر نه ژنو دانيشتن

التجشم: له سه نه ژنو سنگ چوك دادان

التجاحف: لي دان و غالب بون

التجاحد: ئينكاري كردن

التحجيل: چوار په لي نه سپ سپي كردن

التجخير: مه لي كردن

التجدد: تازه بون و تره كردن

التجديد: تازه بون و تازه كردن

التجيد: تازه كردن

التجاع: دوشمنايه تي كردن

التجاذب: راكيشان

التجاذم: يه كتر قه طع كردن

التجزيم: بزين قه طع

التجرو التجارة: بارزگاني كردن

التجرو: نازايي كردن

التجربة والتجريب: تاقيكردنه وه

التجرد: روتبونه وه، خو به يه ككردن، تفرّد

التجريد: روتبون له بهرگ

التجريس: كه سي فيكري مه حكه م بن

التجرع: به قوم ناو خواردنه وه و بقو كسين

خواردنه وه

التجريع: كه مه كه مه ناو ددر خوارد دان

التجريب: راكيشان

التجريم: رويشتن، گونا مه نه ي كردبن بلي

كردومه، كه م بون نوقصان

التجربة: پارچه پارچه كردن

التجازي: عوه ز دان

التجسس: جاسوس كردن، بو گه ران به ج.

جاسوس له شهراوه به ح له خيرايه

التجاسر: جورئت و ئيقدام كردن
 التجسم: ناوقه د ئستور
 التجثرة والتجشنة: ئيمته لاکردن
 التجشع: ته ماعارى
 التجشم: ئيختيارى زه حمه تکرردن و نازاردان
 التجشيم: نازاردان، ته کليف كردن
 التجصيص: سواغدان به گهچ
 التججع: به سسر ئه رزا که و تن
 التجمد: ريش و ئه گريجه کور تکرردنه وه
 التجميد: کور تکرردنه وه
 التجفف: وشکبونه وه
 التجفيف: وشککردنه وه، جبه پۇشين
 التجفاف: جلو به رگيکه له شهرا ئه پۇشرئ
 التجفافی: دوربون، کومسئى بکه و يتيهک
 تهرهف
 التجفف: وشکبون
 التجلل: گه وره بون
 التجلب: چارشينو پۇشين
 التجليل: داگرنده شامل، جلکردن لـبارگير
 التجلجل: بزوتن
 التجليد: ئيقدام پئى کردن و زيرهک کردن
 التجليج: ئيقدام پئىکردن زياد
 التجليز: قايمکردن، ياسه رمای به شيدته
 التجالس: له گه ل يهک دانيشتن
 التجلى: ئاشکرا بون
 التجلية: ئاشکرا کردن
 التجمد: به ستن، ئاويئ بئى به سه هوئل
 التجمير: بخورکردن، هاويشتنى به رد له وه قتي
 حهچ، حه بس کردن، ژن پرچى به و ئيتيه وه
 به پشتاو دريژئى بکاته وه

التجامع: جماعه کردن
 التجميع: کۆکردنه وه له يهک جيگا وه يا هاتن
 بؤ نوژئى جومعه
 التمجيم: له قسه کردنا بئى ئيقتيدار بئى و يا بئى
 مناسه بهت قسه بکا
 التجمال: به گه وره خو نواندن، ئالاتو ئسباب
 التجميل: جوانکردن، زينته پئيدان
 التجمش: ته که لوفکردن
 التجنب: خو پاراستن، احراز
 التجنب: دورخستنه وه
 التجند: بون به له شکر
 التجانس: له يهک جنسبون
 التجائف: مه يلکردن
 التجنى: که سئى بوختان به خوئى بکا
 التجاوب: جواب دانه وه
 التجويد: چاککردن و گوئن ورعايهت کردن
 مه خره جى حورفان
 التجاوز: له نه اندازه لادان ده ست هه لگرتن
 له هقى خوئى، نزىكى
 التجويز: به جايز بينين
 التجوز: سوک و خه فيفکردن مجاز قسه کردن
 التجويج: برسى کردن
 التجويف: ناوى خائىکردن
 التجويل: گه پان و سياحه ت
 التجوال: گه پان و طه و اف
 التجهجة: دوربون
 التجاهد: تئکوشين همتا ئه توانى
 التجاهر: ئاشکرا بون
 التجهيز: حازرکردن
 التجهضم: گه وره بون

التجاهم: رووگرژکردن

التجيب: گيرفان و يه خه بوکردن

التجبر: تهفتيشکردن

التجيش: لهشكرريك خستن

التجيف: مرداره وه بوکردن

(فصل التوا الحاء)

التحاب: يه كتری خو شه ويستی

التحيب: كردن به دوست و خو شه ويستی

التحير: به چاك وجوان زانين ته حسين

التحيش: كو بونه وه

التحتم: واجيبون

التحتيت: زه عيفى و تيخزان و پارچه

پارچه كردن

التحات: له دار گه لا ريژان

التحتاء: گل و خوئل بلاو كردنه وه

التحتاث: مه يل كردن، ته رغيب

التحتيث: ميل پيكردن

التحاج: دوشمنايه تى كردن

التحاجج: ده ليل و حوجهت ويستن له

يه كترى

التحجير: به رد چه قاندين له چيگايهك وه

نه هنيشتن، به داغ چاوى و شتر نيشان كردن

التحاجز: مه نكردنى يه كترى

التحجيل: نه سپى چوار په ل ياسن په ل يادوو

په ل سپى نه گاته نه ژنوئى

التحاجو: جوئن به يه كرى دان، هه جوى

يه كترى

التحاد: پيچه وانهى يه كترى كردن مخالفهت

التحدب: پشتخربون

التحدث: خه بهردان، په يدا بوون

التحادث: خه بهردان به يه كترى

التحديث: خه بهردان، په يدا كردن

التحديج: به ديقت روانين

التحديد: تيز كردن و سنور مه علوم كردن

التحدير: دابه زاندين، تالوكه پيكردن

التحدر: سرعهت و هاتنه خوارى

التحديق: خيرا چاو گيران و ته ماشا كردن

به ديقت

التحدى: بو خاترى ژير خستن خه صم

معارزه كردن

التحذير: ترساندين، خو پاراستن له نينسانى

خراب

التحذيف: ژن ده و چاوى روى هه ل بگرئى،

په رجه م نه گريجه ريكخستن

التحرث والتحارث: چياندن

التحرج: گوناوه كردن، وه له چيگاي زه حمت خو

دور خستنه وه

التحريج: تهنگ پي هه لچنين، وخو پاراستن

التحرير: نازا كردن، نو سين، له چيگاي خويدا

قسا كردن

التحرس: خو پاراستن

التحريس: خو پاراستن، خو لادان

التحريش: ته فره دان، له رهگ هه لكه ندين

التحريس: ته مه عكار كردن

التحريف: گوژاندن. ته غير

التحريق: سوتاندين

التحريك: بزواندين

التحريم: حه رام كردن

التحرى: بهدوای حق داگه‌ران

التحزيف: عاجزکردن

التحسس: جاسوس له‌خیردا

التحسیب: مردو شاردن‌نوه له‌ژۆر بهردا

التحاسب: له‌گه‌ل یه‌ك حسابکردن

التحاسد: به‌یه‌كتری حسود بردن

التحسر: غمگین بون له‌سهرشتی

التحسیر: روتانهوی ته‌یر له‌په‌رپویال

التحسیم: بڕین و داغکردن

التحسین: جوانکردن

التحشش: بزوتن

التحشیر: که‌مکردن

التخشن: رقو کین گرتن، بۆگه‌ن بون

التحاشی: شهرمه‌ ساری و کشانه‌ره، دل

ته‌نگی و حاشاکردن

التحصیب: به‌بهره‌ ورده‌ جیگایه‌ك فهرش

بکری

التحصیر: که‌سی زبانی گرفتگی بی‌ نه‌توانی

قسه‌بکا

التحصیل: کو‌کردن‌نوه، ناشکرکردن، هینانه

ژۆر ده‌ست

التحصن: په‌نا‌بردن، له‌شکر ده‌وره‌ی جیگایه‌ك

بدا، دلته‌نگی و قایمکردن

التحاض: مه‌یلکردن، التحضیض وه‌کو‌ نه‌و

التحطم: شکاو

التحفة: به‌بۆر دیاری

التحفظ: خو‌ پاراستن، که‌می و غه‌فلت،

وریایی

التحفیل: مه‌ی، روژێك نه‌دو‌شیری بۆ خاتری

روژی دوایی شیریی روژین

التحفی: چاکه‌کردن

التحقیر: به‌سوک و بی‌ قه‌در ورگرتن

التحقیق: هه‌مو شتی به‌راستی به‌یان کردن

التحکم: خوراندن

التحکم: زۆرکردن حوکم

التحکیم: قایمکردن

التحاکم: له‌گه‌ل یه‌کتر حوکم کردن

التحلیه: مه‌نه‌کردن، حه‌لوا کردن

التحلب: ئاری ده‌م هاتنه‌ خواره‌وه

التحله: سوین خواردن به‌راست

التحلل: بزوتن و به‌ره‌ خوارکردن

التحلیل: حه‌لال کردن، ماره‌ به‌جاش، وه‌شتی

لابردن

التحلیف: سوینداندان

التحلم: بالغ بون، به‌زور حوالم بۆ خو

په‌یداکردن

التحلیق: ته‌راشکردن

التحلیه: به‌ژۆر. چلک نا‌ویسته

التحلیه: به‌سه‌ر خشلکردن

التحम्म: حيله‌ حیلی نه‌سپ بۆ نالیک

التجمج: به‌دیقه‌ت نوارین، ره‌نگ بزړکان

له‌رقه‌وه

التحمیح: به‌دیقه‌ت روانین و چاو کردن‌نوه‌و

قوچاندن

التحمید: شوکر کردن

التحمیر: سوورکردن

التحمس: قایم و مه‌حکه‌می

التحمیج: که‌م کردن

التحمیق: نه‌حه‌م‌فکردن

التحامق: خو‌ نه‌حه‌م‌فکردن

التحمیل: بارکردن

التحامل: بارو زه‌حمه‌تی غه‌یر هه‌ل‌گرتن

التحمل: بارکردن، زیادکردن

التحمیم: که‌سه‌ی زنا بکاروی به‌قیر ره‌ش بکری

بهره‌و دوا سواری که‌ربکری

التحامی: خو پاراستن

التحنن: نارهمه‌ندی

التحنیه والتحنی: به‌خه‌نه سه‌ر ریش ره‌نگ

کردن

التحنیب: نه‌سپی پشت و چوار په‌لی گپرو

خواری

التحنث: عیباده‌تکردن، سویند فه‌سخکردن

التجنیط: دهرمان بوئن خو‌شکردن به‌مردوه‌وه

التحنف: چوونه سه‌رمه‌زه‌به‌بی حه‌نه‌فی

التحنیک: مه‌لاشو مه‌لدانه‌وه‌ی مندال و فیکری

راستکردن

التحنک: ژیر چه‌نه بهره‌للاکردن

التحوب: عاجزبون بو‌شتی

التحوت: ئینسانی بی قه‌درو حورمه‌ت

التحور: تیژی و خیرایی

التحویر: گپرانه‌وه‌و بو دواوه‌و سپی کردن

التحاوز: یه‌ک یه‌ک له‌شه‌رپه‌نعکردن

التحوس: نازایی، و به‌نیه‌تی سه‌فه‌ر له‌مه‌کانی

راوه‌ستان

التحوسط: دیوارکردن، شورا راکیشان

التحویل: گۆزاندن و گپرانه‌وه‌و جوی

کردنه‌وه

التحیه: دوعاو سه‌ناکردن

التحیز: جیگاگرتن، ژن هینان

(فصل التاء والخاء)

التخ: به‌سرو گپراوی. هه‌ویر ترش و شیله‌ی

گونجی

التاخ: هه‌ویر

التخبیة والتخبی: شارده‌وه‌و ژن دانان

له‌جیگایه‌ک که‌س نه‌ی بینی

التخبیب: خراپکردن

التخیر: خه‌بهردان

التخیط: خستن و خراپکردن و بی عه‌قل کردن

التخبیل: شیتکردن

التخبیة: له‌موو خوری ده‌وارکردن

التختم: نه‌موستیله له‌په‌نجه کردن

التختیم: مؤرکردن و ته‌واو کردن

التختر: به‌سستی و هیواشی رو‌یشتن

التختفة: ده‌نگی نه‌خو‌ش و ئینسانی زه‌عیف

التخاتل: یه‌کتر ته‌فهردان

التخاجی: ته‌مه‌لی و سستی کردن

التخجیل: شه‌رمه سارکردن

التخوخة: به‌بو‌ر هه‌ویر ترشان

التزیش: خو‌راندن و له‌تکردن

التخدير: بی هو‌شکردن

التخديم: خزمه‌ت پیکردن، نه‌سپنی قاچه‌کانی

هه‌تا ئانیشکی سپی بی

التخادع: یه‌کتری ته‌فهردان

التخديع: ته‌فهردان

التخاذل: یه‌کتری ریسواکردن

التخذيل: ریسواکردن

التخذيم: بپین

التخريب: ویران کردن

التخطيط: پی نوسین، خت پیکردن، پیوان
مساحه
التخاطف: فراندن تالان
التخافت: بهسر قسه لهگه‌ل یه کړدن
التخلل: بون بهسرکه، خهله‌کړدن ددان
التخلید: نه‌بیدی‌کړدن، گواره له‌گویی و بازان
له‌دهست کړدن
التخلص: نه‌جاتبون
التخلیس: به‌کتری سه‌لبکړدن رووتکړدنه‌وه
التخلف: مخالفه‌تکړدن، پاش خشتن
التخلیف: له‌جیگای خوی یه‌کئی دانان
التخلیق: دراندن و کونکړدن
التخلیل: ددان پاککړدنه‌وه و سهرکه
دروستکړدن، بوون بهسرکه، بهراستی سویند
خواردن و کړدنه‌وه
التخلی: خالی‌کړدن و گۆشه‌گیری
التخلیه: خالی‌بوون، نه‌جات بوون
التخلخل: پوانه و خلخال له‌پئی کړدن، که‌به‌بر
خستنه شتیک
التخم: به‌بوړ. ئاخری و مونته‌های هر
جیگایه‌ک
التخمة: به‌بوړو سه‌ری.خ. به‌دهن گران‌بوون
له‌زور خواردنه‌وه
التخمر: بون به‌شهراب، سه‌ری‌پوش دان به‌سه‌را
التخامر: تیکه‌لی و به‌یه‌که‌وه شه‌راب‌کړدن
التخمیر: شیلانی همیر، شاردنه‌وه
التخمیس: پینج پارچه‌کړدن، پینج سوچ.
وه‌هر شیعری که‌دو مسرعه سئ مسرعی ئی
زیاد بکری
التخمین: ظنه‌کړدن

التخرج: له‌گونه‌ه خو‌پاراستن
التخريج: کړدنه‌وه، سالی که‌گرانی و
هرزانی بی
التخارج: به‌شکړدن
التخريش: چرنوک ئی گرتن
التخريص: پارچه جلی زیاده مه‌قسست که
خه‌یات فریسی نه‌دهن
التخرم: له‌تبون
التخريم: له‌تکړدن
التخريق: دراندن
التخسير: هیلاک‌کړدن و که‌م کړدن
التخشخس: خشه‌خش
التخشين: نه‌ستورکړدن
التخشية: ترساندن
التخصر: دهست له‌سه‌رکه‌له‌که‌دانان
التخاصر: دهست له‌سه‌ر پشته‌ی یه‌ک دانان،
رؤیشتن
التخصير: باریک‌کړدن
التخصيص: شتی بوشتی معلوم بکری
التخصيف: که‌وش ریک خستن
التخاصل: له‌تیر هاوش‌شتنا له‌به‌یینی
خویانا‌گره‌وی دابنن
التخاض: یه‌کتر ته‌فردان
التخصيب: ره‌نگ‌کړدن
التخصير: سه‌وزکړدن
التخصيع: خو‌به‌که‌م گرتن
التخفخص: شله‌قاندن
التخطئة: به‌غله‌ت نیسه‌بت دان که‌سئ
التخاطؤ: خه‌تا‌کړدن
التخاطب: له‌گه‌ل یه‌ک قسه‌کړدن

التخميش: روقين كه سئ ههستاندو چپنوك
لينگرتن

التخمل: خوشاردنهوه له چاوى خهلق،
له شوهرهت وازهينان

التخان: خوشتكردن

التخنث: پهنا بردن و چه مانه وه و مهيلكردن

التخنس: پاش خستن

التخوت: نوستو، كه م

التخويد: خيرا رويشتن

التخاوص: نوارين به كلكه ي چاو

التخويض: چوونه ناو ناوو خو نوقوم
كردن

التخوع: كه مكردن

التخوييف: ترساندن

التخول: شهرت و ثيقرار كردن

التخويك: كردن به مولك و مالى خوى

التخون: كه مكردن، زياتهت، عهه مكردن

التخوين: به خيانهت نيسبهت دان

التخويه: دو ئه ژنوى دو ئانيشكى زگى
ته نيشتى دورانى له يهك تر جوئ بكاته وه كو

له سوچه يا

التخيب: ناو ميذ كردن

التخير: بهرهنده كردن، وه خاترى خوگر يون

التخير: خاتر خو كردن

التخيس: بئ دهسه لات كردن

التخليط: جبه و كه وادورين

التخييل: كه سئ خسته خيال و ظننه وه

التخيم: خيوته هه لندان و ثيقامهت كردن

التخائى: بون به براى يهك

(فصل التاء والذال)

التداؤم: زؤرى و قهره بالغ

التدبيب: خيرا رويشتن

التدبيج: له ركوعا زؤر سه ر دانه واندن

التدبيخ: نه ميش و ايه

التدابير: له يه كتر پچران و هه ل وه شان

التدبير: ليك دانه وه، بون به ته دبيري كراو

التدبير: فكر كردن، ته ماشا كردن ئاخر

هه موشتى و ته دبيري كردنى عهبدو جاريه

التدثر: جبه له بهر كردن، ووشتى نير سوارى

مئ بيئ و كه سئ به خو هه لندان بجيته سر

پشت نه سپ

التدثير: چا كردن هيلانه ي ته ير

التدمج: چاكيون

التدجيح: روى ئاسمان باراناوى بي چهك پئ

هه لنگرتن

التدريج: سه ر به ره و خوار يون

التدخدخ: بئ قه درو حورمهت بون

التدرؤ: يهك لگه ل يهك مخالفةت كردن

التدارؤ: مدافه عه و موخالفة

التدرج: ته يريكى دهنگ خو شه وه كو پؤر و ايه

التدريج: بهر به ره كه مه كه مه له سه ر ئيش و

كار يون

التدردر: تيك چون و په ريشانى له بهر

عاجزى و ترسى

التدارس: خو يندن و نوسين

التدريس: پئ خو يندن و پئ نوسين

التدرع: زه و جبه پؤشين

التدارك: پئ گه يشتن، ئيستراحت

التدمير: هيلاك و كوشتن
 التدميس: پنهانكردن شاردنهوه
 التدميع: فرميسك تكاندن
 التدمين: كۆكردنهوه و بهدوره گرتن فراندن،
 جوئ نهبونهوه
 التدمية: ليدان و داخستن دهركا
 التدنح: سهر شورپكردن
 التدنيح: چاوگز ضعف البصر، نيقامهت
 كردن
 التدنير: روناككردن
 التدنس: چلكنبون
 التدنق: بهوردى نواريـن، ناو پدان و
 جوئكردنهوه
 التدنيق: نزيكبون
 التدنؤ: لهيهكتر نزيكبونهوه
 التدنى: كهوتنه پهستى
 التدويح: شاران گهپان
 التدوير: خپر كردن وهكو تويى يارى
 التدويه: خشى بالى تير
 التدوال: دهستاو دهست گهپان
 التدويم: تهسكىنكردن، دورى تهير
 بههواوه، زوبان لهدهما گيران، چيشت
 التدوين: لهجىگايهك كۆكردنهوه و خهت
 نوسين و دين پاراستن
 التداوى: دهوا پيكردن
 التدهدة: گهپانهوه
 التدهن: چهوربون
 التدهين: چهوركردن
 التدييب: نهرم كردن
 التدييح: هينانه ژير نيتاعهت

التدسيم: چهوركردن
 التدسية: شاردنهوه
 التدعلب: كهسى نهبينئ و بروا
 التداعى: يهكترى بؤ نيش و كارى بانگكردن
 التدفع: يكترى دهفكردن
 التدافن: لهيكتر شاردنهوه
 التدفين: داپوشين و دهفن كردن
 التدقق: رزاندن و كهوتن
 التدقيق: رزاندن
 التدقبق: باريك و وردكردنهوه و ليدانى زور
 لهشتى وهكو كوتان
 التدكدك: مانهوه لهناو جىگاي پر بهردو لم و
 لهرزانهوهى نهرزو شاخ لهجىگهى خوى
 بهپچرى پارچه پارچه بين
 التدكل: كهسى خوى بهگهوره بگرئ
 التدلل: نازكردن
 التدلدل: بزوتنهوه
 التدليس: حيله و فيل كردن و كهسى شتى
 بفروشى عيبى شتهكه بشاريتهوه
 التدليس: نهرمكردن و رهونهقدان بهمروارى
 التدى: زور نزيكبون، شورپونهوه
 التدليه: سهتل و دولكه شوركردنهوه بؤ ناو
 بير، وهبهفيل كهسى بخهيته نيشى گرانهوه.
 دانانى همر چشتئ لهجىگاي خوى لهبهرزايى
 هاتنه خوارهوه
 التدليه: لاجون عهقل و موتهحهير بوون
 التدميٹ: نهرمكردن
 التدامج: ياربهدان
 التدميج: قايمكردن و شاردنهوه
 التدمدم: هيلاك و مهجوبون

التدیم: باران بارین و به خششی دایمی
التدین: قهرزدان به یه کتر

(فصل التاء والذال)

التذبذب: بزوتن، به مشک کهوتن له بهینی دوشتا
التذابح: به قه دهر بستن عهرد شه قکردن و
یه کتری سهر برین
التذبیح: زور سهر برین
التذریب: تیزکردن
التذرجة: ناوی تهیریکه
التذریع: کوکین
التذوع: زورگوتن، به بال و قول پیوان و زور
خواردن
التذریف: زیادکردن
التذرق: پهریشانبون، بلاد
التذری: سواربون و سهرکهوتن
التذریه: به بادان، له برینه وهی مهر نه ختی
خوری به پیشتی وه بمینن و زه لیلکردن
التذریق: خو ناماده کردن و تالوکه کردن
له کوشتنا
التذکر: کهوتنه بیرو خهیالی شه وهی
له بیرچوبن
التذکیر: خستنه بیر، وه به نیرکردن
التذاکر: ناو بردنی یه کتری
التذکا: دوباره ناو بردن
التذکیه: تهواوکردن، سهر برین بهرزکردن
التذلل: خو په ستکردن
التذلق: هه ل خلیسکان
التذلیق: تیزکردن و هه ل خلیسکانن

التذمم: حهق سهر نه ستوی خو خستن،
تاماندان به عهبدو عارو عهیب زانین شتن
التذمیم: زه مکردن

التذامر: یه کتری ته فرددان

التذمیر: ده ستکردن به مالی ووشترا، بزانی

بینجوی ناو زگی نیره یا من نازایی

التذمر: نیقدام کردن

التذمن: خیرا رویشتن

التذنب: کلک راهه شانندن

التذنیب: هیشوی خورما که له بنه وه

گهیشتن

التذنوب: نهو لقه خورمایه ی که له بنه وه

گهیشتن

التذوید: لی خورین وهره دکردنه وه

(فصل التاء والراء)

التر: به سهرو گیاروی، لیدان، برین و

دورخستنه وه

التر: به بوز. ره شمه ی بارگیر

التربا: به سهر. خو ل و عهرد نهرز

الترب: به ژیر. مندالیکه له دایک بوو ددان و

پهرچه می ببین، وه دوشت که وه کویه و ابن

له عومرا، له زهت جه معه که ی اتراب

الترب: شتن به خو ل داپوشین

الترب: به دو سهر فه قیربون

التربوب: چه یوانن فیری نیش و کار نه بوبن

التریب: فه قیری و پهریشانی

الترباب: به سهر. خاک

التریب: کو بونه وه

التراب والترب والتربه: به بؤر لهه مویان خاک
 جه معه که ی تریان واتریه
 التربة: به سهرو ژئری. ر. سهری نه موسست،
 ناوی گیایه که وبای تۆزای
 التربة: به بؤرو سهری. ر. ب. ناوی دهر به ندیکه
 التریبة: به خنوکردن، چاککردن
 التریبب: که سنی رۆنی زهیتی دهر خوار دبدری
 التریبة: سنگ، صدر
 التریخ: شؤربونه وه
 التریص: چاوه پوان بوون
 التریط: نیستراحت
 التریع: چوار مهسقی دانیشتن
 التریبع: کردن به چوار پارچه یا دانیشانن به
 چوار مهسقی
 التریبیل: جوی کرنه وه
 التریبل: نیقدام و جورنه ت
 التریبب: له جینگای خوی دانان ههرشتی
 الترتره: بزواندن
 التراتیر: نیش و کاری گهوره گهوره
 الترتل: ناشکرا بون
 الترتیل: ناشکرا کردن، به هه ناسه و چان
 خۆیندنه وه
 التراث: میرات
 التریبب: به گهوره گرتن که سنی وه یا درختی
 بهری زؤر بی داری بدریته ژیر
 التریج: زیادکردنی شتی به سهر شتیکا
 التریج: درختی له بهر زه لاسی سهری
 بهریته وه
 التریج: دهنگ بهر زکردنه وه
 التراج: بؤ دواوه گه پانه وه
 التریجف: له رزین
 التریجل: به سهری. ج. گیراو. خو جوانکردن و
 ریش تهراشکردن و به پی رویشتن و چوونه
 ناویر، رۆژ له قهراغ ناسمان بهر زبوونه وه
 التریجیل: زیادکردن، وبه شانن بهر چه م رنک
 خستن
 التراجم: بهر دهاویشتنه یه کتری
 التریجمان: به سهری ت. ج. زه ننه ی. ر.
 قیصه یه که له زبانیکه وه بؤ زبانیکی تر نه قل
 بکری
 التریجة: نومیذکردن، که سنی به نومیذکردن
 التریح: ناخوشی و خهفت
 التریحیب: مرچه باو به خیر هاتن کردن
 الترحم: به زهی پیا هاتن
 التاریخ: به یان و ته عریف وهقت
 التریخ: سستی و زه عیفی
 التریخیص: بهر زاکردن
 التریخیم: هاویتن، ناسان و نهرمکردن، ووشتر
 به بی نه خوشی سهر برین و سستی
 التراد: یه کتری رد کردن
 التردد: به شکا که وتن له بیینی دوشتا
 التردین: لباس تهنگ کردن
 التردی: خو خستنه هیلاکه ته وه
 الترویبه: رهد وهر گرتن
 التروور: خستن
 التراه: قهلهوی
 التریزیر: نیشانندان بؤ کاغز یا غهیر
 التارز: بی گیان، وشک
 الترازم: نان و تری خواردن
 التریزه: جبهو زریکردن

التراب والترب والتربه: به بؤر لهه مویان خاک
 جه معه که ی تریان واتریه
 التربة: به سهرو ژئری. ر. سهری نه موسست،
 ناوی گیایه که وبای تۆزای
 التربة: به بؤرو سهری. ر. ب. ناوی دهر به ندیکه
 التریبة: به خنوکردن، چاککردن
 التریبب: که سنی رۆنی زهیتی دهر خوار دبدری
 التریبة: سنگ، صدر
 التریخ: شؤربونه وه
 التریص: چاوه پوان بوون
 التریط: نیستراحت
 التریع: چوار مهسقی دانیشتن
 التریبع: کردن به چوار پارچه یا دانیشانن به
 چوار مهسقی
 التریبیل: جوی کرنه وه
 التریبل: نیقدام و جورنه ت
 التریبب: له جینگای خوی دانان ههرشتی
 الترتره: بزواندن
 التراتیر: نیش و کاری گهوره گهوره
 الترتل: ناشکرا بون
 الترتیل: ناشکرا کردن، به هه ناسه و چان
 خۆیندنه وه
 التراث: میرات
 التریبب: به گهوره گرتن که سنی وه یا درختی
 بهری زؤر بی داری بدریته ژیر
 التریج: زیادکردنی شتی به سهر شتیکا
 التریج: درختی له بهر زه لاسی سهری
 بهریته وه
 التریج: دهنگ بهر زکردنه وه
 التراج: بؤ دواوه گه پانه وه

لاترزم: زور شت له جيگايهكا كو بکه بيکهى
 بيمهك بئ پيچيهوه
 الترس: بهبؤر. قهلفان
 التراس: قهلفان پؤش
 الترسيع: چاو نارئك و بئ شهرم بوون
 الترسيع: ويسعت پيدان
 الترسيم: مويالهغهى رهسم
 الترسل: ريعايهتكردنئ مهخرهچ و مهدي
 حمرقان
 التراسك: خهبر بؤيهكتر ناردن
 الترشش: ناو گهرميون
 الترشيح: رازانهوه، جوانكردن
 الترشح: نمدان ناو يا چهورى بؤ دهرهوه
 الترشف: ناو هلمئرين
 التراس: پيرى و قهرهبالغ بهرهنگئ له بهينئ
 دوكهسا ريگاو گوشادئ نه بئ
 الترس: قهورى و قايم
 التريس: شتى به قهورت
 الترسد: چاوه پوان بوون
 الترسوص: قايم و سهخت
 الترسيص: قهلايئ كردن، شتى به شتى
 نوساندن، بنامه حكهم كردن، ئن روى
 دابپؤشئ
 الترسيع: جوانكردن، خوشئ و نيشاط
 الترسيف: بنا مهكه مكردن، بهرد خستنه
 سهر بهرد
 الترسوض: بون بهورده بهرد
 التراسئ: له يهكتر رازيبون
 التراطيب: ته پكردن، خورما بهروتاب كردن
 التراطيل: په رچه م چهوركردن

التراطن: قسه له گهال يهككردن
 التريع: ئينسان غهريب
 الترع: بهسرو ته حريك. پر كه خالى نه بئ،
 كسئ خيراو گورج بئ لهرق و كين گرتنا
 الترعيب: قاشه كالهك و پارچه نان
 الترعابة: ووشتر ليخوپ
 الترعيبه: ميقدارى له دوگى ووشتر. به ژير
 الترعة: بهبؤر. دهرگا، دهرهجه، باغ و بيستان و
 ده مئ كاريز
 التراع: دهركهوان
 الترعرع: بزوتن و گهوره بوون
 الترعيش: له رزاندن
 الترعيف: خوئين له لوت هاتن
 الترعيط: عهجه له نه كردن، و نه موسست
 بزواندن، سنگ ميخ هه لكيشراو
 الترعيب: مهيلكردن و ته فهدان
 الترعيس: مال زور كردن
 الترعغم: رق و كينگردن
 الترعغم: بئ حورمه تكدن
 الترف: به ته حريك. نه رمئ
 الترفة: بهبؤر. نازك و نه رمئ، نيعمهت و
 خوراك و ناوه راستئ ليئوى ژور، زياده
 گوشتئ و چاك و زهريف
 الترافد: ياربهئ دانئ يهكتر
 الترفيش: بينين
 الترافع: محاكمه بونئ دوكس لائ قازئ
 الترفع: به رزيبون هوه
 الترفيع: به رزكردن هوه
 الترافق: بون به هاوپيئ يهكترئ
 الترفيق: ره فيقكردن

الترميد: رهنگی خۆله میښی، خۆله میښکردن،
 له ناو خۆله میښا به جی هیښتن
 الترمس: به بۆری. ت. م. پاقله مارانه
 الترمع: بزوتن
 الترمیق: همیشه چاوتی برین
 الترمیل: سورکردن به خوین
 الترامی: تیر له یه کترگرتن
 الترنجبین: گهزۆ
 الترخ: به ملاو لایا کهوتن له سهر خوش یا
 نه خوش
 الترنوق: به بۆر قورپی له لافاو به جی مابن
 الترنیق: چاوکز
 الترنم: دهنگ بهرزکردنه وه
 الترنین: هینان دهنگ
 الترویب: شیر به ماستکردن
 التروئه والتروی: به عه جهله لیکدانه وه
 الترویج: رهواج پیدان
 الترویج: رهحته تی کردن، باوهشینکردن، بۆنی
 خوشکردن
 الترویجه: له نوێژی ته راویحا له به بینی ههر
 چوار رکاتیکا دانیشتن
 التروح: گورانی شت، وهکو بوگه نیونی ناو
 التراوح: به نۆبه له سهر پی یهک راههستان
 التروح: ترسان
 الرویض: جیگایه ککردن به جی له وهر
 الترویق: سافکردن
 الترویل: نان له روژن سون
 التردی: بیرو فیکرکردن
 الترهب: ترسان و دوربون و عیبادهت کردن
 الترهیب: ترساندن و دورخستن

الترفیل: به گهوره گرتن و دریزکردن
 الترفرف: له ریزین، شهفه قهت نواندن
 الترفیه: کهیف خوشکردن و راحت
 الترقب: چاوتی برینه ریگا ئینتیزاری
 الترفیح: نیش چاککردن
 الترقد: تالوکه کردن
 الترتق: دره خشان ناو رژان و پژان
 الترقوه: به سهری. ت. و بوری. ق. حهلقه ی مل.
 الترقیش: نه خوشکردن
 الترقیص: گیراننه وه بۆ دواوه
 الترقیع: پینه کردن
 الترقیق: که سنی به عه بدکردن و نه مکردن و
 قسه ی جوان و نازکردن
 الترقیم: نویسن و نیشانکردن
 الترقیه: بهرزکردن
 الترك: به بۆر. ناوی تانیفه یه که
 التركب: تیکه ل بوون
 التركه: به سهرو ژیری. ر. مانی به جی ماوه.
 میرات
 التركه والتريك: کلۆ زهری
 التریکه: ژنیکه ئاره زوی شونه کا و هیلکه ی
 ووشتر مورغ
 التراکل: لیدان له یه کتر
 التریکل: لیدان به قاچ، کوشتن وه یا به نینۆک
 وهکو چرنوک
 التراکم: کۆمه ل
 التریلیه: بئ عه ق ل کردن
 الترمیک: خولای کردن
 الترمم: که سنی زبانی پسی بئ
 الترمد: بون به خۆله میښ

الترة: به بؤرو گیرای. ر. سردار قسه‌ی پروپوچ
 الترهه: به بؤر قسه‌ی پروپوچ
 الترهیق: نان و میوان زورکردن
 الترهوک: شوق دانه‌وه، له‌نجه‌کردن و داعیه،
 فیز نواندن
 التراهن: به بارمته شت لای یه‌کتری دانان
 التری: شتی ناشکرا ببی
 التریه: کهم په‌نهان، ناوی نه‌ودیه: ژن ل‌دپاش
 عوزر پُهاتن مه‌له بکا که‌چی زه‌ردی و لیلی
 به‌بینی پیندا دیت نه‌وه‌ش به‌عوزر حساب‌ه
 التربیش: تیر گورج‌کردن
 التریاق: دهرمانیکه زه‌هر لا ده‌با تریاکه نه‌ما
 عه‌ره‌ب به‌سه‌راییش نه‌لین تریاق چونکه
 عاجزی لاده‌با
 التریک والتریکه: کلاو زری

(فصل التاء والتزاد)

التزازو: خو نواندن به‌که‌مو بی قیست
 التاز: برین زه‌خمو له‌شه‌را نه‌وه‌نده نزیک
 ببنه‌وه یه‌کتری بناسن
 التزیب: کهف که‌وتنه سه‌ر لانغاوه، تری
 به‌میوزیوون
 التزیب: تری به‌میوزکردن
 التزید: که‌فکردن، سه‌ر تویرکردن
 التزیر والتزابر: ریشوی سه‌ریوش و جامانه و
 چه‌فته
 التزیع: که‌سیک کرده‌وی به‌دب
 التزییل: جوی کرده‌وه
 التزجج: برو باریکی

التزاجر: یه‌کتری ته‌فرده‌دان
 التزجیه: شتی کهم
 التزحرح: دوربوون
 التزحل: وه‌کو تزمزح
 التزاحم: پری و قه‌له‌بالغ
 التزعزع: بزواندن
 التزعم: درو بوون کذب
 التزعفر: له‌به‌رگی یابه‌ده‌نی زه‌عه‌فران مه‌لسون
 التزغم: رق وکین گرتن
 التزفف: پارو خیرا خیرا خواردن
 التزفیق: پیستی حه‌یوان به‌ پیچه‌وانه
 مه‌لگه‌رانه‌وه
 التزقم: پارو پاروکردن، خورماو قه‌یماغ
 تیکه‌لکردن و خواردن
 التزک: پرکردن
 التزکی: پاککردن، وزه‌کاتدان
 التزکیه: به‌راستی شاهیدیدان، زه‌کات
 ودرگرتن و زه‌کات دان، پاک‌کرده‌وه، وده‌مدح
 التزکین: پی شو به‌اندن
 التزلزل: بزوتن
 التزلج والتزلق: پی مه‌لخلیسکان
 التزلیف: موی په‌رچه‌م ری‌کخستن
 التزلیم: به‌را به‌رکردن، نه‌رم کردن، ناشگیران
 التزمل: که‌ستی به‌ به‌رگی خو‌ی خو‌ی
 داپوشی و بی‌چینه‌وه
 التزمزم: یه‌کتری بانگ‌کردن
 التزئر: زوننار پیچان
 التزئق: بونبه زه‌ندیق و بی دین
 التزئید: به‌ناکه‌س کردن
 التزئیه: نیسبه‌ت دان به‌ زنا

التزئفة: تهنگی پی دان
 التزئیم: نیشانکردن به کس
 التزویج: بونبه جوت
 التزواج: جوتببون
 التزویج: کردن به جوت و ره فیق و ژن
 بهشودان، ژن یو هیفان
 التزور: ژن کهم راست بیژین
 التزویر: رونه قدان به قسهی درو له جینگهی
 قسهی راست دانان
 التزوار: چونه لای یکترو لادان و خواربونهوه
 التزود: تیشو هلگرتن
 التزویع: ترساندن
 التزویق: پی چیشتن و جوان کردن
 التزاول: له ریگا و مهتله بیکا و هستان
 التزهد: عیبادهت کردن
 التزهر: شموق دانوه
 التزهق: بهتالیون و هیلاکبون
 التزیغ: له حق لادان، ژن خوی برازینیتوهوه
 بچیتهمری
 التزایغ: له حق لادان
 التزایف: شتی دهری جوان بکری و ناوی
 ناشیرین
 التزایل و التزایل: جویبونهوه

التسبیح: به پایکی یسالی شواک بران و
 تسبیحات
 التسبب: راحتو نارام
 التسبید: موو چهور نه کردن
 التسبیح: کردن به ههوت بهش، یسارو
 چه ندانه کردن
 التسبیغ: بهر هاویشتن منال له بارچون
 التسبیل: ریگا نیشاندان و برین
 التسبیخ: لؤکهو خوری شیکردنهوه
 التستیر: داپوشین
 التساتل: پیکهوه نوسان
 التسجیح: ماکر نیره کهر بگهزی یاری بکهن
 التسجیر: تهنور داگیرساندن و دهریا
 وشک کردن و خالی کردن، وه به گریانهوه
 بانگ کردن
 التسجیع: به قافیه قسه گوتن
 التساجل: خو هملکیشان، فه خر کردن
 التسجیل: قایم کردن، نیشی خوی له ده فتهری
 قاضی یا نوسین
 التسجیف: پهرده سهره و خوا شور کردن
 التسجیه: داپوشین
 التسحب: ناز کردن
 التسحیح: وه رگیان
 التسحیر: به یانی ههستان و پارشیو ههستان
 یو خواردن، سیحر کردن و تهنه دان و نیحیاج
 خستن به خواردن و خواردنهوه
 التسخیر: هیئانه ئیتاعه تهره
 التسخط: تیوه چون
 التسخیم: روره شکردن
 التسخین: گهرم کردن و پانکردنهوه

التزئفة: تهنگی پی دان
 التزئیم: نیشانکردن به کس
 التزویج: بونبه جوت
 التزواج: جوتببون
 التزویج: کردن به جوت و ره فیق و ژن
 بهشودان، ژن یو هیفان
 التزور: ژن کهم راست بیژین
 التزویر: رونه قدان به قسهی درو له جینگهی
 قسهی راست دانان
 التزوار: چونه لای یکترو لادان و خواربونهوه
 التزود: تیشو هلگرتن
 التزویع: ترساندن
 التزویق: پی چیشتن و جوان کردن
 التزاول: له ریگا و مهتله بیکا و هستان
 التزهد: عیبادهت کردن
 التزهر: شموق دانوه
 التزهق: بهتالیون و هیلاکبون
 التزیغ: له حق لادان، ژن خوی برازینیتوهوه
 بچیتهمری
 التزایغ: له حق لادان
 التزایف: شتی دهری جوان بکری و ناوی
 ناشیرین
 التزایل و التزایل: جویبونهوه

(فصل التاء والسين)

التساؤل: له یه کتر پرسین
 التسبب: بون به سه بهب
 التساب: جویندان به یه کتری
 التسبیح: سوک کردن و زور نوستن

التسديد: دهالەت له حەق و راستی
التسرى: جماعکردن و کارە کەر لە مالا دانان
بهديار منالهوه
التسريب: ئەسپ و وشتر ریزکردن و دەسته
دهسته لیخوړین
التسريل: کراس پۆشین
التسريح: ناسانکردن و تـهـواوکردن و
جیاکردنەوه و شانەکردن
التسريح: چراداگیرساندن و جوانکردن
التسريد: پێستە و کونده دروین
التسراط: قوتدان. بلع
السرول: دەرپێ پۆشین
التسطيح: رۆک و بەرابەرکردن و رۆژو
التسعسع: زۆر پیربۆن، لەشتی بەشی زۆری
بروا
التسع: بەبۆر نو یەك
التسعة: نو پیاو بو ژن تسع وەبە وشتر
تینوبوون ئەلین تسع
التسعير: نرخکردن و دارسو تانیدن
التساعف: موافقه تکردن
التسفسف: بئ ئەخلاقبوون
التسفيغ: بەگەرما زۆر روسوربونهوه
التسفل: خوێندن دنگ و نوقوم بوون و
شۆربونهوه بۆ خوارهوه
التسفيل: پئ خوێندن و پئ نوقومکردن و
شۆرکردن
التسفه: گۆرپان و بئ عمقنبون
التسفية: باتۆزو خوول بآو بکاتهوه،
یانیسبەت دان بەبئ عەقلى
التساقط: کەوتن و خستن

التسقيف: سەریان داپۆشین
التسقية: ناو پئ خواردنهوه و ناوړشین
التساكر: سەرخۆشبوون
التسكير: چا و لەته ماشاگردن حەسکردن
التسكع: شتی بەتال و ناحەق راكیشان
التسكين: ئارام و ساكنکردن
التسلل: یەكتر خۆش ویستن
التسلسل: پێكەوه بەستەن و رۆیشتن و،
ئەو بەستەن بەزنجیره
التسليب: غەمازی کردن
التسليط: حەوالەکردن
السلع: مۆتەحەریو سەرسام بوون
التسلع: لەتکردن
التسليف: قیمةت دان لەپێشەوه و پێش
خستن
التسلق: چونه سەر دیوار
التسليم: سەلام دان ئەمەین کردنهوه
تیئاعەکردن
التسالام: لەگەل یەك سولحکردن
التسليه: دل خۆشکردن، غەم لا بردن
التسميت: دوعای چاککردن
التسميح: پیاو هتی کردن
التسميح: بەلەنجە رویشتن و دار رم
راستکردنهوه
التسامح: چا و لیپۆشین
التسميد: تەرس و پەین و خۆلکردنه
زەوییهوه و مونه هیشتن بەسەرەوه
التسمير: ناوکردنه ناوشتی خست،
رەوانەکردن، بەبزمار قایمکردن
التسميع: خستنه گوێوه

التسديد: دهالەت له حەق و راستی
التسرى: جماعکردن و کارە کەر لە مالا دانان
بهديار منالهوه
التسريب: ئەسپ و وشتر ریزکردن و دەسته
دهسته لیخوړین
التسريل: کراس پۆشین
التسريح: ناسانکردن و تـهـواوکردن و
جیاکردنەوه و شانەکردن
التسريح: چراداگیرساندن و جوانکردن
التسريد: پێستە و کونده دروین
التسراط: قوتدان. بلع
السرول: دەرپێ پۆشین
التسطيح: رۆک و بەرابەرکردن و رۆژو
التسعسع: زۆر پیربۆن، لەشتی بەشی زۆری
بروا
التسع: بەبۆر نو یەك
التسعة: نو پیاو بو ژن تسع وەبە وشتر
تینوبوون ئەلین تسع
التسعير: نرخکردن و دارسو تانیدن
التساعف: موافقه تکردن
التسفسف: بئ ئەخلاقبوون
التسفيغ: بەگەرما زۆر روسوربونهوه
التسفل: خوێندن دنگ و نوقوم بوون و
شۆربونهوه بۆ خوارهوه
التسفيل: پئ خوێندن و پئ نوقومکردن و
شۆرکردن
التسفه: گۆرپان و بئ عمقنبون
التسفية: باتۆزو خوول بآو بکاتهوه،
یانیسبەت دان بەبئ عەقلى
التساقط: کەوتن و خستن

التسمعة: عيبادهت، کرده‌وهی خوی خستنه
 گوئی خهلق
 التسمية: ناو نان و بسم الله گوتن
 التسم: بهرزبونه‌وه، بهرزی
 التسنيم: دوستی بست له عهرد بهرزکردنه‌وه و
 ناوی جوگه‌یکه له‌به‌هشت
 التسنن والتسنه والتسنی: له‌حالی خوی
 لادان و پیریون
 التساوب: جویندان به‌یه‌کتری
 التساوت: گیاره‌قیون
 التسويد: ره‌شکردن، که‌سئی به‌گه‌وره
 کردن
 التسور: له‌هه‌رراز هاتنه خواره‌وه
 التسوير: بازن له‌قول و ده‌ست کردن
 التسويس: نه‌سپن که‌وتنه ناو گه‌ندم
 یا‌خواردنی
 التسویط: تیکه‌ل کردن
 التسویغ: ته‌جاوزکردن، به‌ناسانی
 خواردنه‌وه
 التسویف: پاش خستن
 التسویق: لی‌خوپین
 التساوك: که‌بروا له‌بهر ره‌عیفی و لاوازی خوار
 کۆم بویته‌وه
 التسوك والتسوك: سیواککردن
 التسویل: رازاندنه‌وه
 التسويم: داغ و نیشانکردن و ولاغ لی‌خوپین بو
 له‌ور
 التساوم: له‌فرۆشتن و کربندا مانده‌کردن
 التسوية: به‌رابه‌رو راستکردن
 التسهدو التسهر: بیداری و هوشیاری

التساهل: خۆئی غافلکردن
 التسهيل: ناسانکردن
 التسهيم: ره‌نگاو ره‌نگ کردن
 التسير: رویاندن و لی‌خوپین و مه‌ندیل خه‌ت
 خه‌تاوی کردن بو درومان
 التسائر: له‌اوغریکا رویشتن
 التسيار: به‌سه‌ر رویشتن
 التسيغ: کا کردنه ناو قور
 التسایف: به‌شیر له‌یه‌کتری دان
 التسایل: ناوی ره‌وان
 التسييل: ناوره‌وانکردن

(فصل التاء والشين)

التشاوم: به‌به‌دگرتن
 التشان: کونبوون و رزیو
 التشيب: دار سوتاندن، قه‌سیده رازاندنه‌وهی
 شاعر، مه‌حبوب و جوانی روی خۆر به‌عاشق
 بلی
 التشيبت: پیوه نوساندن
 التشيخ: پان کردنه‌وه
 التشابر: بست پیوان له‌گه‌ل یه‌کتره‌وه‌یا
 له‌شپرا هه‌ردو ته‌ره‌ف به‌قه‌ده‌ر بستنی له‌یه‌ک
 نزیک بکه‌ونه‌وه
 التشييع: خواردن هه‌تا نزیک تی‌ریون
 التشيع: تی‌ر نه‌بوئی خوی به‌تی‌ر نیشان بدا
 التشيك: په‌نجه‌کانی بخاته ناویه‌ک
 التشييك: کردن به‌په‌نجه‌ره
 التشابه: دوشت له‌یه‌کتری بکه‌ن له‌ره‌نگایا
 هه‌رچی بی

التشريب: به ژیر. شراب خوارده و
التشريح: به يانکردن، گوشت پارچه پارچه کردن
التشريد: ليخورين، کالهک قاشکردن
التشريع: جل هه لخصتن له به ره هه تا و
ئه تککردن
التشريع: ناو بۆ حوز بردن
التشريع: موافيقی شرع بون
التشريف: گه وره کردن
التشرق: له بهر بهر وچکه دانيشتن
التشريق: گوشت پارچه کردن و دانانی له بهر
هه تا و بۆ وشکبونه وه، به ره و روزه هه لات
رؤيشتن
التشارك: شهريکبون
التشريك: کردن به شهريک
التشريم: شه قکردن و دراندن
التشزن: توره يی و توندی نواندن
التشيطان: خو کردن به شه يتان و به دکرداری
التشطی: پارچه پارچه بون
التشعب: بلا و بونه وه و برين ره زو دارو لوق و
پوپيان
التشعيب: بلا وکردن، هه ل پاچینی دره ختان
به که سئ
التشعث: چلکن و توزاوی بون
التشعيث: په ريشانکردن، ته فرهدان
التشعير: به يانکردن
التشاف: ناوی ناواقپ خوارده وه
التشفيع: رجا کردن
التشاق: له گه ل يه کتر جويه تی و مخالفه ت
نواندن و به نازاربون
التشاكس: دوژمنایه تی له گه ل يه ککردن

تخشييه: پی شو به اندن
تختتيت: بلا وکردنه وه و په ريشان
التشتير: عه يب و که می گرتن له شتی
التشاتم: جوین به يه کتردان
التشاجر: نيزاع و هه را که وتنه به ينه وه و ليدان
له يه کتر
التشجير: دره ختان رهنگ و نه قشکردن
التشجيع: نازاييکردن
التشجع: نازایی نيشانندان
التشجيد: تيزکردن
التشحط: کوژارو له ناو خوينا و گه وزانندن
التشحيط: به خوین تيوه چون
التشخاخ: به خيلی کردن له گه ل يه کتر
التشخب: جاريبون
التشخاخی: بزوتن و جويه تی
التشخص: شتيك مه علوم بون
التشخيص: شتيك ته عينکردن
التشديب: پاکردنه وه و درمان کردن
التشديخ: سه ره تککردن
التشديد: قايمکردن، و به که سئ شيدده ت
نواندن و حهرفان به گيراوی خویندنه وه
التشدد: زور ره قبون
التشددق: دم پانکردنه و بۆ قسه کردن
التشذيب: داهينان و هه ل پاچين درختان
التشذر: جوی بونه وه و ترسان حازربون،
وسواربونی و ولاخ
التشرب: خوارده وه و ناو هه لکيشان بۆلای
خوی
التشريع: کوکردنه وه يه که له سه ر يه که دانان
خشت گواستنه وه له جيگای خوی

التشاوش: به کهای چاو ته ماشاگردن
التشوش: تیکچون. شوریده
التشویق: شتی پورتوکی هه لوهری
التشویف: جوانگردن، خهبر داربون، روانین
التشوق: حهسره تکردن، مهیلکردن، بیستن،
نارهزو مهندی نیشاندان
التشویک: دپک روان، دار دپکاوای بون
التشوه: ناشیرینی و نه زانی
التشویه: ناشیرینکردن
التشویه: بریانیکردن و بریانی دان به کهسی
التشهد: له تحیاتدا دانیشتن و شهادهت
هینان
التشاهد: حازربون
التشهير: صاحب شوهرت، ناشکراکردن
التشبهیه: ووتن دلت چی نهوی بت ده می
التشبيب: سهر و پيش سپیبون
التشیخ: خوگردن به شیخ
التشید: قایم و بهرزکردن
التشایع: له گهل یکتربون به رفیق
التشیيع: له گهل یهک دوعا خوازی، و له دواوه
رویشتن
التشینه: به خواستن شی کردن

فصل التاء والصاد

التصیب: رژاندنی، نازابون
التصابی: عیشق دهرخستن
التصیح: له بیانا نوستن و له بیاندا خواردن و
نوستنهوه پیی نهلین صبح
التصیر: سه برکردن

التشقیح: خورما بو وشکیوونهوه، رهنگی
دهست بکا به گوران
التشقیق: پارچه پارچه کردن و لیکدانهوهی
قسه
التشکر: شوکرکردن
التشکیل: نهسپ دو دهستی وه یا پاشویهکی
سپی بی
التشکیل: خستنه ناو شکوه
التشاکي: شکات له یهک کردن
التشلشل: دلۆپ دلۆپ بون
التشمت: به بۆر دوعاگردن به خیرو بهرکهت و
به موصیبهتی دوشمن خو شیبون
التشمیت: هه ر وهکو سه ره وه
التشمر: حازربون
التشمیر: سه یرکردن و راهستان و خه بهردان و
گورج بون ره وانه کردن، خه رقه له بهرکردن
التشام: به یه کتر زانین و پیکه نین
التشمم: زانین وه به کس پیکه نین
التشانؤ: کین گرتن له گهل یه کتر
التشنج: ترسان، له زاننی برین، بکه ویته
حالی هیلاکه ته وه
التشنیر: عه بیگرتن
التشنیع: له سهردان نیقدام کردن و سواری
ولآغبون، چهک ههل گرتن، خراپ پی کردن
التشنیف: گواره له گوئی کردن
التشنف: گواره له گوئی کردن
التشنن: نینسان له پیریا پیستی وشکیبو
بیته وه یا شتی کۆن بوئی
التشاور: له گهل یهک ته گبیرکردن ته دبیر
التشویر: نیشارهت و ته دبیرکردن

التصعير: رو وهرگيران
 الصعصع: له رزون و پهراگه نده بون
 التصعلك: فه قيرى نواندن
 التصفير: بچوك، بئ حورمه تكردن
 التصفع: پهړه پهړه ته ماشاكردن يهك له دواى
 يهك ديقهت ليكردن
 التصافح: دهست يهكگرتن
 التصفيد: قايم بهستن
 التصفير: زهر دكردن
 التصفر: زور بون
 التصفيف: بهرى دهستى راست له پشتى
 دهستى چه پيدان
 التصافن: له وهقت كه مى ناوا بهردخستنه ناو
 ظرف (قاب) هتا نوقوم و پرېبئ له ناو
 التصفية: پاك و روشنكردن
 التصلب: قايمى و سهختى
 التصلص: مهراييكردن
 التصليب: قايمكردن، شكلى سهليب
 دروستكردن
 التصلف: خو هلكيشان و داعيه ليدان،
 ياله شيرينييه وه ترشبون
 التصليم: گوى يا نه مسالى گوى له بنا برون
 التصلى: به دار سوتان
 التصليه: نويژكدن، سه لوات دان، به دار
 گهرمبون و دانان له ناو دار
 التصام: كردن به گړ
 التصام: گوى گرانبون
 التصميت: بئ دهنگكردن
 التصميد: قايمكردن، ناوى شتى پر كردن
 التصميم: قايم و قهصد، و نينكاركردن

التصنيع: ته واو قايمكردن
 التصحيح: نه خووش چا ككردنه وه و غلهت
 چا ككردن
 التصحيف: خه تا ككردن و گوراندن
 التصدا: ناسن ژنگ هينان
 التصدر: فيركردن، ولاى ژورو دانيشتن و
 دواى بهرو ژوركردن
 التصدير: دهست پيكردن و داپوشين
 التصدع: پهريشان، و بلاو ككردنه وه، له تبوون
 التصديح: پهراگه نده، له تكردن
 التصديق: باوهركردن
 التصداق: بهيه كتر باوهركردن
 التصديم و التصادم: ليك كه وتن
 التصدى: روى وهرگيران
 التصديه: دهست خستنه دهست و پئ
 خويندن
 التصريج: له خوينه وه چوون و رهنگ
 ته واو ككردن
 التصريح: ناشكرا بون و كردن
 التصرخ: به توندى و قايم بانگكردن
 التصريد: كه مكردن
 التصريع: دان به نه رزو دوو پارچه ككردن
 التصراع: زوران گرتن
 التصريف: گوران له حالى بو حالى و شراب
 ناوى تينه كرى بخورينه وه
 التصرم: براو
 التصارم: يه كتر برون
 التصريه: چه ند روى مه په نه دوشرى
 هه تاشيرى زور بئ
 التصعيد: بهرو ژور هه لگرتن

التضيف: له جيگه يه كدا كؤكردنه وهى نهو
 شتانهى جوى جوين و هه ل بژيرين
 التصويب: به صواب و حهق بينين، هينان بو
 لاي خوارؤ
 التصويت: مه و شك كردن له شير، ووشترى
 نير نه خستنه ژير بار هه تا بو پهرين
 به ميزين و بانگو و ناواز كردن
 التصوح: ووشكبوني گيا له سهروه
 التصور: ليك دانه وه، و شكبون
 التصوير: موره تكدن
 التصوع: جيا بونه وه، بلاو بون
 التصويغ: تيا نوقوم كردن، زهره ننگه رى
 التصاول: په لاماردان بو يه كتر
 التصون: خو پاراستن
 التصاون: پاريزگارى كردن
 التصييح: به باو روژ گيا و شك كردن و
 ناو كردنه شيره وه دهر خوارد دان
 التصايح: يه كتر بانگ كردن
 التصير: كردن
 التصريح: له نيشاستى كردن
 التضاجم: خواري، نيك تيلاف
 التضاحض: شراب رژان
 التضحيك: هينانه پينگه نين
 التضاحك: به يه كتر پينگه نين
 التضحية: سه ريرين، قوربانى
 التضخم: به دهم گرتن
 التضاد: له گه ل يه كتر دوشمنايه تى كردن
 التضار: زيان به يه كتر گه ياندن
 التضريب: لايه كى چاك برژاندين، نه وعه
 ناوازيكه
 التضريح: رهنگ خويناوى كردن
 التضريس: ته جره به كردن
 التضارط: باده ركردن
 التضرع: پارانه وه
 التضريع: نزيك خستن
 التضريم: ناگر كردنه وه و داگير ساندنى
 التضعضع: بنى حوره ت بون، ويران بون و
 پهستى نواندن
 التضريه: ته فره دان، زؤر ته ماعكارى
 التضعييف: زياد كردن، دوچه ندانه كردن،
 له ركردن
 التضاغن: به خيلى، حه سودى بردن
 به يه كتر
 التضفير: هونينه وهى پرچ و گوريس و
 غه ير، زؤر سه عيكردن و له رويشتنا
 خؤبادان
 التضافر: له جيگه يه كدا كؤبون وه، ياربه دان
 التضلل: گومراهى
 التضليل: له روگا بردنه دهرئ

التضيف: له جيگه يه كدا كؤكردنه وهى نهو
 شتانهى جوى جوين و هه ل بژيرين
 التصويب: به صواب و حهق بينين، هينان بو
 لاي خوارؤ
 التصويت: مه و شك كردن له شير، ووشترى
 نير نه خستنه ژير بار هه تا بو پهرين
 به ميزين و بانگو و ناواز كردن
 التصوح: ووشكبوني گيا له سهروه
 التصور: ليك دانه وه، و شكبون
 التصوير: موره تكدن
 التصوع: جيا بونه وه، بلاو بون
 التصويغ: تيا نوقوم كردن، زهره ننگه رى
 التصاول: په لاماردان بو يه كتر
 التصون: خو پاراستن
 التصاون: پاريزگارى كردن
 التصييح: به باو روژ گيا و شك كردن و
 ناو كردنه شيره وه دهر خوارد دان
 التصايح: يه كتر بانگ كردن
 التصير: كردن

(فصل التاء والضاد)

التضيب: قه له بون
 التضبيب: قه له و كردن، پاش خستن
 التضبر: قايمبون و بهستنه وه
 التضبير: ته بيعه ت قايم بون، كاغه ز
 پينچانه وه به شريت
 التضباس و التضبيس: سابون
 التضجر: دل تهنگى و پهريشانبون،
 هوار كردن

تَضَع: پربون، تیراپوبون

تَضَلَع: کالهک قاش قاش کردن رنگ کردن

بخصوصی

التضام: کوپونهوه له یهک جینگا

التضام: تیوه چون

التضمد: مهرهم نان لهزام و پیچانی

به مه ندیل

التضمید: وهکو. تضمد

التضمیر: ئهسپ به خنوکردن، باریککردن

التضمن: داگرندهوه

التضمین: بژارندهوه، که فیلبون

التضوج: دهر به ندی جینگای تهنگ و ناخوشی

زۆر بی

التضور: برسیه تی، بانگکردن و گریان

التضوع: بۆنی خۆش بلاوبون

التضبیع: خهسارکردن

التضییف: بون به میوان

التضیف: مهیلکردن

التضیق: تهنگی

التضییق: سهخله تکردن

فصل التاء والطاء

التطأطؤ: سهر شورکردن

التطامن: کهوتنه لای خواروو میلکردن

التطیب: خۆکردن به حکیم

التطیبب: کونده به کۆله که یا هه لآواسین

التطبیع: پرکردن

التطابق: وهکو یهک بون و ئیتیفاق بون

التطشیر: شیر به ماستکردن

التطبیق: گۆران، موافیق بوون وه له نوێژ

که نه چینه رکوع ههردوو دهستی بخاته بهینی

ئهژنۆکان

التطحطح: چونه سهر تهعام

التطریح: فریدان

التطرید: ره دکردنهوه

التطریر: تیزکردن

التطریز: نه قشکردن

التطرف: که نار گرتن

التطریق: نزیکیبون تهیر له هینکه کردن، ژن

له منال بون لای به عزئی منال له پیشادهست و

سهری بیته دهری له ولاده تا

التطریم: تهواکردن، و لاغ تهعلیم دان

التطفیح: پرکردن

التطفیف: به پیوان و کیشان حهقی خهلق

تهواونه دان

التطفیل: رویشتن رۆژ بو ناوابوون، به بی

بانگکردنی شوین خهلق کهوتن بو خواردن.

یاشتی تر

التطلب: ویستن یهک له دوا یهک

التطلع: روانین و چاره پوانکردن

التطال: بو چاو پی کهوتنی شتی چوین

سهرجینگای بهرز

التطالع: چاره پوانی یهکترکردن، روانین

له یهک

التطلق: کراوه روگوشادی

التطریق: ژن ته لآقدان و کردنهوه له بهستن

التطییم: زلله لیدان له پو

التطمیع: خستنه ته ماعه وه

التطاوح: جویندان به یهکتری

التطویح: جویندان، هیلاککردن

التطوع: شتی کردنی پیویست و لازم نه بی

به مه رهس بیکا

التطویع: رامکردن

التطوف: زیاره تکردن و گه پانه وه

التطویف: زیاره ت پینکردن

التطویق: به میزکردن، تهوق له ممل خستن

التطاول: درازنیدن، تکه‌بور، مخالفه‌تی
یه‌کتر

التطویل: درازکردن

التطول: گه‌وره‌بوون

التطهیر: پاک و خاوینکردن

التطهیم: مه‌دح کردن

التطیب: مه‌دحکردن، بوئی خوشدان

التطیب: خو بوئی خوشکردن

التطیر: به‌بدو شوم بینین

التطیر: هه‌ل فراندن، شومی زانین
له‌کسه‌سینکوه

(فصل التاء والظاء)

التظفر: سه‌رکه‌وتن غالبی

التظفر: غالبکردن، چرنوک لیدان

التظلیل: سیبه‌رکردن

التظلم: زالم و زورداریون

التظلم: شکات و اظهاری ظولم کردن

التظاهر: یاریه‌دانی یه‌کتر و اظهارکردن له‌گه‌ل
ژنا له‌شهرعا مه‌علومه

التظهر: پشتی دان گرتن و زه‌ظهارکردن

(فصل التاء والعین)

التعب: به‌زه‌ننه‌ی.ع. ماندوبوون

التعب: به‌ته‌حریک. مه‌شقه‌ت و نه‌زیه‌ت

التعبئه والتعبیه: تیکه‌لکردن و به‌خینو کردن و
حازربوون

التعبید: عیباده‌ت، خدمه‌تکردن، به‌عه‌بدکردن
کسه‌ی

التعبید: نارام گرتن و به‌حورمه‌تکردن و قه‌تران
تیوه‌چون و خدمه‌تکردن به‌کسه‌ی و مزملیل

التعبیر: به‌بیان کردن

التعبس: روگردبون

التعید: ریکه‌ستت به‌پرستی

التعتعه والتعتع: بزوتن به‌توه‌یی یا زور

لیکردن له‌نیشیکاو به‌شک که‌وتن له‌قسه‌دا

التعته: شیتبوون

التعتیق: شت کونکردن

التعجب: واق و پرمان. عه‌جایه‌بی

التعاجب: شتی عه‌جایه‌ب

التعجعج: تیکه‌ل کردن ده‌نگو و ناوازی

جیا جیا

التعجیز: راحت‌ی و عاجزکردن و ژن پیربون

التعجیف: خواردن هه‌تا نژیک تیربون

التعجیم: به‌عه‌جه‌مکردن، نوقته دانان بو
حهرف

التعجیل: تالوکه‌کردن

التعجن: شیلانی هه‌ویر

التعداد: زوربون

التعداد: ژماردن

التعداد: ژماردن و پی ژماردن و کوکردن‌نوه

التعدیل: شت دانان له‌جینگه‌ی خوئی،
راستکردن‌نوه

التعادل: به‌رامبه‌ری

التعدی: ته‌جاوژکردن

التعادی: دوشمنایه‌تی کردن

التعذیب: نازاردان

التعذر: زه‌حمه‌تی

التعذیر: قصورکردن، عوزرکردن، پیعی
تیوه‌چون

التعذیل: لومه‌کردن و زه‌حمه‌ت بوون

التعار: به‌گیراوی.ر. روت، بی به‌ری‌بوون، بی
خه‌ری شه‌ی له‌سه‌ر دوشه‌ک، په‌ریشانی و

خه‌به‌ربونه‌ه له‌خه و به‌ناواز

التعازي و التعزى: له و ه قتي موصي به تدا (إنالله وانا اليه راجعون) گوتن
 التعزیه: سه بر پيكردن و نه و قسانه ی
 دلخوشي ساحب موصي به تي پي نه دري
 التعزير: غالب و به قوه تکردن
 التعس: له مه قام و عالی کردنا نه بيژري، هل
 خليسكان و بهروا كه وتن
 التعسس: به شه و راو كردن و ه بون كردن
 التعسر: زه حمه تي
 التعاسر: به زه حمه ت گران گرتن
 التعسير: زه حمه تکردن
 التعسف: لادان له ريگاي راست
 التعسيل: هه نگوين به خشين و به هه نگوين
 پهروه رده كردن
 التعشير: دهيك سه نندن و ه بده به شكردن و
 هر له ده نايه ت قورنانا نيشانه كردن، و سه ر
 زهر ين
 التعاشر: معاشه تکردن
 التعشق: محبه تکردن
 التعاشق: به كتری خوشويستن
 التعشيه: چيشتي نيواره خواردن
 التعاشي: خو نوان به شه و كويز
 التعشيش: كه مبون گه لای دارخورما،
 هيلانه كردن تهير
 التعصب: دوشمنايه تي كردن به ناحق
 التعصيب: دوره دان، تاج له سهردانان، كردن
 به (عصبه) نه و خزمانه ی نزيك بن، له برسا
 بهرد بهستن به زگه وه
 التعصر: دل تهنگي
 التعصير: گوشين
 التعصي: به هه ساليديان و مخالفه تکردن
 التعاد: ياريدانه ی يه كتر، قوه ت دان
 التعضوض: خورماي رهش زور شيرين
 التعضية: بلاؤ بونه وه، مه پ برينه وه

التعريب: قسه گيرانه وه ی كه سني و
 ناشرين كردني، كه ليمه يه ك عه ره بي نه بين
 بخريته زوباني عه ره بييه وه
 التعريج: مه يلكردن، له سه رشتي و ه سستان،
 به نديون
 التعارج: خو خوار كردن
 التعريد: روين، راكردن
 التعيير: كه وتن به پشستا
 التعريس: له ناخري شه ودا بو نوستن و
 ئيستراحت ميوان دابه زين و شه وي زاوايي و
 جيگاي شير
 التعريش: كه پركردن بوميوو غه يره
 التعويص: گوشت وشكردن
 التعريض: پانكردن، قسه به په رده بيژان
 به ناشكرا نه بيژري
 التعارض: به رامبه ري يه ككردن
 التعارف: به كترناسين
 التعري: روتبون
 التعريف: بون خوشكردن، پي ناسين، له
 عه ره فاتا و ه قفه راوه سستان
 التعرق: گوشت له نيسقان روتكردن و تويكل
 له داركردنه وه، كون كردن
 التعريق: كه مي ناو كردنه ناو شه راب،
 دولكه پركردن، عه ره قكردن. گوشتكردنه وه
 له نه عه زا
 التعريك: ليك كه وتن
 التعرم: گوشت له نيسقان كردنه وه و تويكل
 له دار
 التعريب: شه و حيوان له كيو هيشتنه وه
 التعرز: ته عزيمكردن
 التعريز: سياست هه ره شه كردن، ته عه زيم،
 پاككردنه وه، يا ده رجه ي حه دي شه ري
 كه متر، ته ميكردي كه سني

التعاض: منع يه كتر كردن
 التعضيل: تهنگى دان به كه سئى و منداال
 لهزگا ببن و هاتنه دهره وهى به زه حمهت بن
 التعضيض: كه ستن به توندى
 التعطر: خوبون خوشي كردن
 التعطس: پژمين
 التعطف: پئى گه يشتن، شهفه قهت و
 خواربونه وه
 التعطش: تينويتى و نارزو مه ندى
 التعاطف: رحم به يه كتر كردن
 التعطل: ژئى دهست و پئى له خه نه گيرابى
 وه قول و گهردى خشلى نه بن، نه گريجهى
 رهنگيكي نه كرابى
 التعطيل: به تال و بن نيش كردن
 التعاطى: به خشين به يه كتر، خواردن
 التعطم: كه كه مه خواردن
 التعاظم: نيش و كار له خوى گه وه وه
 زه حمه تكردن
 التعظيم: به گه وه گرتن
 التعفف: خو دهر خستن به چاك و صالح،
 خولادان له حرام
 التعفير: گوشت وشك كردن له بهر روژ، بو
 منداال برينه وه له ممهك توزاوى و پيس كردن و
 سبي كردن
 التعفن: بوگه ن بون
 التعقيب: شوين كه سئى به نه هميهت، له ساليكا
 دوباره چونه وه غهزا، له پاش نويز كردن
 دانيشتن بو دوعاو پارانه وه
 التعاقب: يه كه له دواى يه كه هيچ نه پسيته وه،
 له شتيك له پاشا زور كردن
 التعقيب: نوارينه ناخرى هه مو شت
 التعقد: به ستراو
 التعقيد: به ستن، قسه به نامه علومى هيشتنه وه
 التعقيف: خوار كردن

التعقيل: وشتر به ستنه وه به قاچ به پيهت
 التعقم: كه وتنه ناو شك و هه موه
 التعكير: ناو لنيخ كردن
 التعكر: كو بو نوه وه برسيه تى
 التعكن: چرچ و لوچى زگ له بهر قهلهوى
 التعلل: به هانه گرتن
 التعليل: نه خوشى و بيانو گرتن و له دواى يه كتر
 شراب دان
 التعليط: هه وسار له سه رى وشتر دامالين،
 و داغ كردنى ملي وشتر
 التعلق: موحبه تكردن
 التعليق: هه لو اسين، وعاشق كردن، پئوه
 نوسان ته شه بوس
 التعالى: به رزبونه وه، به ژيرل. بانگ كردن و
 چونه دهره وه
 التعجج: خوارى
 التعمد: قه سد كردن
 التعمير: ناو ا كردن، زيندو كردنه وه و دوعا كردن
 بو كه سئى كه هه ر بمينى
 التعماس: خو غافل و نه زان كردن
 التعمق: نوقومبون
 التعميق: زور قول كردن و نيش گه ياندنه
 نيهايهت
 التعامل: له گه ل يه كتر سه و داو مامه له كردن
 التعميم: عام و بلاو كردن و ميزه ر پيچان
 التعمم: ميزه ر پيچان
 التعمية: داپوشين و كويز كردن
 التعمامى: خوى به بئى چاو نواندن
 التعنت: زه ليلي دشمن ويستن، كه وتنه ناو
 مه شه قه ته وه و دهست هه ل گرتن له نه فعى
 خوي بو نه فعى كه سيكي تر
 التعند: نينكارى كردن
 التعنيس: كچ له پاش بالفى له مالى باوكيا زور
 بمينيهت وه

التعنيف: سهر زهنش و شیدهتکردن

التعنيق: خنکاندن

التعانق: دهست لهملکردن

التعنى: بهدوسر كهوتنه ناو زهحهتهوه

التعنية: عاجزکردن

التعنين: پهككهوتن لهجماع

التعويج: خوارکردن

التعد: كردن بهعادهت و گهرانهوه بؤ دواوه

التعويد: عومر دريژي وشرو كردن بهعادهت

التعويد: بازو بهند

التعوذ: پهنا بردن

التعوير: كويزكردن

التعاور: دهستاو دهست كهوتن

التعويص: زهحهتكردن

التعويض: عوض دان

التعويق: نيش دواخستن تاخير

التعويل: باوهر پيكردن، بهدهنگي بهرز گريان

التعويم: مهلوكردني گندم و جو

التعاون: ياربهدان

التعوين: كهى بانوى مال، خانم

التعهد: رعايهتكردن و پاراستن

التعاهد: شمريت بهستن لهگهل يهكتر

التعى: لهوزن سعى دعا

التعيب: عهيب داريون

التعيب: عهيبداركردن

التعبيث: چاوى نهبيثي بهدهست گهران بؤ شتى

التعبيد: كردن بهجهژن

التعبير: جوين پيدان، سهر زهنشكردن

التعبيش: ژياندن

التعبيش: ژيان

التعابيش: ژيان، گوزهران بهيهكتريكردن

التعبييل: بارگير لي خورين

التعليه: بهرزكردنهوه

التعلی: بهرزبون

التعین: مهعلومکردن

(فصل التاء والغين)

التغى: بهژير. پيکهنين بهدهنگي بهرز

التغابى: كهودهن، ونازيرهك، ونهحمق بون

التغبير: توزاوي و خولاوي بون

التغابن: يهكتر تهفردهان

التغفغة: دهنگ سهحن و لهگهن ليكدان

التغذية: كردن بهقوت و قاوهلتي كردن

التغريب: دوركهوتن و رويشتن بو تهرهف مهغرب

التغريب: دورخستنهوه و لهشاري بؤ شارئ

ليخويرين، بؤ مهغريب چون

التغريث: برسيكردن

التغريد: بانگكردن و خويندن تهير

التغرد: وهكو تغريده

التغرد: كولان هاتنه جوش

التغريز: تهفردهان و خستنه خهتهروه، شتى خراپهوه

التغريز: نوقوم كردن، گهرا داناني كوله

التغريس: دار چهقاندن

التغريق: نوقومكردن لهئاوا

التغرغر: غهرهغرهكردن

التغريم: قهرزداركردن

التغزير: زمان بين دوكهرهت دوشين

التغشمر: كهسي رقو خهشمي لي بگيري

التغشيش: بيهوشكردن و سهرسام و تيکهلکردن

التغشيه: داپوشين

التغضغض: شتى نوقصان و كهه بيي

التغضيض: جوانكردن بهزيو

التغضين: خه شمکردن و پیچیدان و بهناسورکهوتن، برین و زهخم
التغاضن: کین و خه شمکردن
التغاط: لهئاوایهکتر نوقومکردن
التغطية: داپوشین
التغافل: خو بهغافل نیشاندان
التفضيل: نهحمق کردن و کهمسی نیسبهت
دان بهغافل
التغلب: غالبون
التغالب: بهسهر یهکتر غالب بوون
التغليج: لستنهوه
التغليس: تاريك و رونی بهیان، چوونه سهر
نیش وکار
التغليط: بهغلهت نیسبهتدان و کهوتنه ناو
غلهتهوه
التغليظ: تورپهیی نواندن، قسهی زلکردن،
رهنگ کردن
التغفل: چوونه ناو شتیکهوه
التغليف: بؤ نداد کردن
التغليق: دهراگداخست
التغلل و التغليل: شتی بؤن خوش تیئهلسون
التغمم: قسهگوتن بهناپاستی
التغمر: کهم ناو خواردنهوه
التغامز: نوارینه یهکتر بهکه لایی چاو
التغميز: ههل گلوفتن
التغميس: نوقومکردن، وخستنه خه یالاتهوه
التغامض: چاو پوشین لهیهکتر
التغميج: چاو قوچان، بهگران قسهکردن
التغميه: روپوشین، بنمیچی خانوکردن
التغنى والتغنيه: گورانی
التغنج: نازکردن
التغنص: بی مهزهو، بی تامی
التغويث: یاریهویستی
التغاور: تالانکردن یهکتری

التغوير: گهیشتن بهنیهایهت، چال و
چولکردن، نوستن پاش نوژی نیوهرو
التغوط: پیسبوون
التغول: رهنگاو رهنگبون هر جارئ خوئی بکا
بهشتی
التعاون: جمعبون، یاریهدهر
التغايب: لهنتیجهیا چاو گومو غایب بوون
التغيب: گومکردن
التغيير: گوران
التغيير: گوران
التفلي: وهکو یهکتر نهبون مخالفهت
التغيض: وولاغ بهرمللکردن، وبهنببون لهئاو
دارو بهردا
التغيظ: پیسیکردن
التغيظ: رق و کین کردن
التغايظ: کین لهیهکتر گرتن
التغيم: ناسمان هورین ببی

(فصل التاء والتاء)

التفاء: بهسهری ت.ف. تورپهیی
التفال: فال گرتنهوه، یاگوتنی چاک بؤ نیشین
کهله ناخری مهعلوم نهبن
التفة: جانوه ریکی درندهیه بهفارسسی پییی
ئهلین سیاگوش. بهقهدهر سهگنی نهبن
التفب: لهئاوچوون مهحو
التف: بهبؤر لهتج و زهفر
التفتوء: گهپاننهوه
التفتاؤ: تهحاكوم موحاکهمهبون
التفتت: پارچه پارچه و رزیوبون
التفتيت: پارچه پارچهکردن بهو پارچه وردانه
ئهلین فقات
التفتيح: کردنهوه، بهجن هیشتن و شهقکردن
التفتير: سست و لهروکه مکردن

التفتيش: لی پرسینه‌وه، جیاکردنه‌وه
التفتیق: درین و له‌تکردن
التفتیق: فیتنه‌نانه‌وه
التفتیه: کچ له‌مالاً دانان هه‌تا گه‌وره ئه‌بئی
تاله‌گه‌ل کورپی بچکوله‌یا یاری نه‌کا، کاریز
که‌نی
التفت: به‌ته‌حریک چلک و له‌مناسیک هه‌جدا
ریش و نیفوک کردن
التفجر: جاری بونی ئاو، هه‌لقولین
التفجع: له‌وه‌قت موحیبه‌تا ئیزه‌اری حوزن
التفجیع: عاجزو غه‌مدار کردن
التفجیه: برنج نوک گه‌نه ئه‌مانه‌کردنه‌وه ناو
چیشته‌وه
التفاح: سیو، سیوه‌مارانه که‌له‌ده‌شتا ئه‌روئ
گیایه
التفاتح: ده‌ستکردن به‌کاری و له‌گه‌ل یه‌ک
موحاکه‌م بون
التفیح: له‌دانیشتنا هه‌ردو پی له‌یه‌ک جوی
بکاته‌وه
التفحش: قسه‌ی ناشیرین گوته‌ن
التفاحش: جوین به‌یه‌کتزیدان
التفحص: جیا‌بونه‌وه، پرسینه‌وه
التفخل: له‌سه‌ر خوئی ئه‌سپایی و حیل
التفخیز: زه‌که‌ر هه‌لسون له‌به‌ینی لاپان
التفخیر: خو‌هه‌لکیشان و حکم
التفاخر: خو‌هه‌لکیشان، خو‌گه‌وره‌کردن
التفخیم: به‌گه‌وره‌گرتن
التفدیم: به‌ده‌م مسینه‌ ظرف پالوتن
التفدیه: فدی‌ه‌دان و که‌سه‌ی به‌که‌سه‌ی بلسی
به‌فیدات بن
التفاوی: به‌فیدای یه‌کتزبون، گورینه‌وه
التفریث: برسیکردن
التفرح: خو‌شو‌یستن، دل سه‌ربه‌ستکردن، دل
خوشکردن

التفرد: ته‌نهایی
التفريد: ته‌نهاکردن، به‌شک که‌وتن
التفرة: به‌سه‌ر ت. ژیر ف. سپیایی لیوی ژورو
التفرز: جیا‌بونه‌وه له‌هه‌مو که‌س له‌ده‌رجه‌یا
مومتاز
التفرس: زه‌ن و ته‌ئه‌مولکردن
التفريس: شه‌ق و دراندن
التفريشك: فه‌رش راخستن
التفريض: فه‌رض و واجبکردن
التفارط: له‌یه‌کتر پینشکه‌وتن
التفريط: که‌مکردن، له‌بیرچون و گو‌مکردن
التفريع: برینی لقه‌ ورده‌ی ره‌زو دره‌خت
التفريغ: خالیکردن، وتیژاندن
التفرق: په‌ریشانبون
التفريق: په‌ریشانکردن
التفريز: فیرارپیکردن
التفرقع: نه‌موسه‌ لسته‌وه
التفريك: تیه‌لسون
التفرز: لباس پۆشین
التفرز: گه‌رانه‌وه بو‌ پاشه‌وه
التفريع: ترساندن
التفساء: بڕین، کونکردن، رزیو
التفسئه: راکیشان و دورخسته‌وه
التفسح: پان و واسیع بون
التفسخ: تیگچون، پارچه‌بون و بلا‌وبونه‌وه
التفسيد: فاسدکردن
التفسرة: شورشه‌ی نه‌خوشان که‌میزی
تیده‌که‌ن. که‌کیم ته‌ماشاو مو‌عایه‌نه‌ی بکا
التفسیر: به‌یان و ده‌رخستنی مه‌عنا
التفسيق: نیسه‌بتدان به‌فیسق
التفسيل: ناره‌حه‌تو بی که‌لک و شتیکه‌م
التفشو: بلا‌وبونه‌وه
التفشج: له‌دانیشتنا هه‌ردو قاجی بلا‌و بکا
التفشغ: غالب و زوربون

التفصل: به سهری ت، ف. تهرک خوششتن و
 بونی خووش نیستعمال کردن، خوپیس
 راگرتن
 التفلة: به ژیر. ژنی بونی لهشی بی
 التفلت: نهجات بون
 التفلیج: کردنهوه
 التفلیس: موفلیسکردن، حوکمکردن
 بهنیفلاس
 التفلیق: شهقکردن
 التفلیک: کچ مهمکی گهوره بی
 التفلل: شمشیرلهت بون
 التفلیل: شمشیرلهتکردن
 التفلیخ: زهلیلکردن، قهرکردن
 التفنید: به دروخستنهوه و زعیف، بی
 دهسهلات کردن و ترساندن
 التفینق: به نازو نیعمت پهرورده کردن
 التفنن: رنگ رنگ نوع نوع بون
 التفنن: کردن بهنوع نوع و تیکه کردن
 التفانه: هر شتی زه مان و وهختی خوئی
 التفوت و التفات: یه که لهیه کتر زیاتر یاکه متر
 فرقیان بی
 التفویت: فهوتانندن
 التفویج: ترساندن
 التفویر: گهیشتن بهدهشت
 التفویض: نیشدانه دهست غهیر
 لتفویف: مهنیدیل چین، نهخشکردن
 التفویق: تیر لهسر ژنی کهوان دانان
 التفوق: بهرزی ویستن
 التفویم: نان برژانندن
 التفویة: قسه بیژبون
 التفه والتافه: به ژیری ف لههردولا شتی بی
 تام و لهزهت و بی قدر
 التفاهة: بی تام و بی قدر بون

التفصیه: نهجاتدان
 التفصیح: بون بهفهصح
 التفصاح: لهقسه یازور بهرز رویشتن
 التفصد: جاری بون
 التفصیل: ناشکرکردن و جیاکردنهوه،
 بهیانکردنی شتی کهم موختهسهر و برین
 التفصی: نهجاتبون
 التفضوء: براو تقطیع
 التفضح: ریسوایی و بهد ناوی
 التفاضل: نیرهای فهزل کردن
 التفضل: کهسی بهسهرکسیکا زیادکردن و
 گهوره کردن
 التفطر: شهقبون
 التفطیر: روژشکانندن
 التفطی: دهرککردن
 التففع: تالوکه کردن
 التف: به بوزو گیرای. چلکی ناو نینوک
 التفقه: کرمیکی بچکولهیه پیست نهخوا
 التفقوء: شهقبون
 التفقیة: چاو دهرهینان
 التفقد: ویستن، بوگهپران
 التفقیر: فهقیرکردن، جینگای بهرز چاککردن بو
 درهخت لی ناشتن
 التفقیع: نهوست لستنهوه
 التفاقم: گهوره بی و زهحهتهبون
 التفقیه: پی زانین و کردن بهفهقیه
 التفقیه: شهق و لهتکردن
 التفکیر: بیرو نهندیشه کردن
 التفکک: یه که لهیه که جیا بونهوه و دهره پیدان
 التفکیک: جیاکردنهوه و نهجات دان
 التفکن: پهشیمان بون و تهعجوب کردن
 التفکه: میوه خواردن و تهعجوب کردن،
 پهشیمانکردن، پهشیمانبون، لهزهت بنین
 التفل: تف فریدان

التفیهق: زور قسه بیژبون چنه بازو
 پریوزو واسع
 تفهیم: تیگه یاندن
 التفینه: گه پانه وه
 التفیل: بهزه عیف گرتن فکری کسئی بلی
 فیکرت زه عیفه
 التفیم: ویسعت پیدان

(فصل التاء والقاف)

التقیب: قوبه کردن بوخانو
 التقبیح: ناشیرینی
 التقبیر: دفنکردن
 التقبض: گزببون
 التقابض: له یه کتر قه بض کردن
 التقبیض: بادان و لولکردن
 التقابل: قوبولکردن و بهرام بهر یه ک بون
 التقبل: قوبولکردن
 التقاة: به بؤر. نه نفس له حه رام منه کردن
 التقتیست: به ده رمانی خووش روئن بون
 خوشکردن
 التقتیر: که مکردن، زه حمه تبون
 التقاتل: شه پرکردن له گه ل یه کتر
 التقتیل: کوشتنی به شیده و رامکردن
 التقم: چونه ناو شتیک
 التقیم: خستنه ناو شتیک
 التقدة: به ژیر. گزبب
 التقدیح: باریککردنی قه دی نه سپ
 التقدیه: گوشت وشککردنه وه و شتی له سه
 درژی بدئی و برینری
 التقدیر: ته خمین
 التقدیس: پاکببون، پاکی کردن
 التقداع: له یه کتر دان به نیزه و رم، تسابعبون
 به یه کتر یه ک له دوا ی یه ک

التقادم: زه مانی به سه را رؤیشتبئی
 التقدیم والتقدمة: پینش خستن و پینشکوتن
 التقدز: بیژلی کردنه وه کره اندن
 التقاذف: جویندان به یه کتر و بهرد بؤ هاویشتن
 بؤ یه کتر
 التقدیف: به شیده و هاویشتن
 التقدیه: پیلوی چا و هله برین
 التقرّب: نزیکببون
 التقریب: نزیک و نزیککردن وه ته که بون
 نواندن: قوربانی کردن، له غارا نه سپ هردو
 دهستی بکاته وه به جاری
 التقارب: له یه کتر نزیک بونه وه
 التقدید: ووشتر له گه نه پاککردنه وه و بی
 قه ده رکردن
 التقریر: به بیانکردن، و قه ارادان له سه شتی
 التقار: له گه ل یه کتر قه ارادان
 التقریس: ساردکردنه وه و به ستنی ناو
 التقریش: یه کتر ته رغیبکردن
 التقرش: که سبکردن، کوبونه وه، داخل بون
 التقریص: به نه موس و نینوک کونکردن
 التقریض: مه دحکردنی کسئی به زیندویی
 التقریط: گواره له گوئی کردن و ره شه کردنه
 به سه و لاغدا
 التقریظ: وه کو تقریظ وایه
 التقارع: قورعه کیشان له گه ل یه کتر
 التقریع: لومه کردن، په چه م و ناگریجه
 هیندیکی بریت وه هیندیکی بمینی
 التقرین: یه کتر کردن به قهرین و ره فیک
 التقازیج: گیای گوشت و چیش و وه کو نه عنا،
 مه عده نوس که ره و ز
 التقرز: له پیسی خو پارستن
 التقسام: له گه ل یه کتر بهش کردن وه یه کتر
 سوینندان
 التقسیم: جیاکردنه وه و بهشکردن

التقشر: تویکل لیکردن و پاک کردن
 التقشیر: پاکه و نوک و نه مسالی تویکل
 لیکردن و نه
 التقشیش: نه خوش چاکبون و نه
 لهه مومه کانی خواردن ویستن و پیست گوین
 التقشع: سامال و سایه
 التقشف: زور عیشکردن
 التقاص: قصاص سندن و حسابکردن
 التقصیب: ناگریجه کورتکردن
 التقصب: ناگریجه و پرچم کورت بون
 التقصار: گهردن پیچی ژنان
 التقصیر: کهمو کورتکردن و سستی و
 دوکوتن
 التقیص: به گهچ بناکردن و سواغدان
 التقصع: داخل کردن
 التقصف: خوشکاندن
 التقصیف: به شیده خوشکاندن
 التقصی: لیخورین، بؤگه ران
 التقضب: بپرو
 التقضیب: برین
 التقضية: نیحتیاجی به جئی هینان
 التقاضی: حقی یه کتر دان و نه
 التقطیب: روگرژکردن
 التقطر: دلویه کردن و ناماده بوون
 التقطر: پالاتن، حیوان ریزو قه تارکردن
 التقاطع: بپرو
 التقطع: پارچه پارچه کردن
 التقطف: رووترش و گرژئی
 التقاعد: دانیشتن و فارغ بون
 التقعر: بیر زور قولجون
 التقعیر: قولکردن
 التقعق: بزوتن، دنگ و سمد
 التقعوس: زور پیربون و خانو ویران بون
 التقاعس: تمخیرکردن و راومستان

التقفف: لهراندن
 التقل: داخستنی دهرگا کلیل دان
 التقفیه: شوین کهمی کهمتن قسه
 به قافیه گوتن
 التقلب: وهرگه ران سهره و ژیر بون
 التقلیب: وهرگه راندن. ناوی بخزیده دهره و یا
 ژیری بخزیده سهره و
 التقلیح: پاککردن و نه زهردایی ددان
 التقلد: شتی بگریته نه ستوی خوت که بیکی
 التقلید: شت له نه ستوگرتن و هیا بند قازیه تی
 یا گهره بی له نه ستوگرتن و نه ال یا شتی
 به نه ستوی و شترا هه لواسین کهموشتری
 زه کاتی بی هه تاکه س ده خلی نه ووشتره
 نه کات
 التقلیس: دهف لیدان و هیا به نه سبابی سه یرو
 کهمفه و به پیر گهره و نه چون
 التقلص: کورت بون و کو بونه و نه زیاد بون
 التقلع: به میز پی هه لبرین له جیگای خوی
 التقلع: به شیده هه لکه ندن و شه قکردن
 التقلیل: که مکرن
 التقلیل: بزوتنه و
 التقلیم: نینوک کردن
 التقلالی: یه کتر به دوشمن زانین
 التقمح: مال مالین و شوین مالراوه که کهمتن
 التقمح: سهره رزکردن و نه
 التقامر: قومار کردن
 التقمش: کوکردن و نه
 التقمص: کراس له بهر کردن
 التقل: نه سپین کهمی نه سپینی زور بی
 التقن: به ژیر تیراندازی چاک و نینسانین
 زیره ک
 التقنع: سهره اپوشین
 التقنع: سهره اپوشینی کهمی
 التقنیة: زور سورکردن

التقوب: پاک کردنهوه. تویکل لیگردنهوه

التقوید: موبالغهی قوده

التقویر والتقاویر: قطع و برین به مودهوهوی

التقویس: چه ماندنهوه

التقوؤض: جیابونهوه بلاوبونهوه روخان

التقویض: خانو روخاندن

التعادل: قسهکردن لهگهل یمکتر

التقول: خهبردان و درؤگردن

التقولیل: خهبردان، قسهکردن لهگهل یمکتر

التقادم: بؤ شهرکردن لهگهل یمک بهرامبهر

بوون

التقویم: راستکردنهوه، تهعدیلکردن و

قهبلاندن

التقویه: قوهت پیدان

التقهر: قههریون

التقهر: قههرکردن

التقهیل: شکاتکردن

التقی و التقیة: بهبؤر لههر دولا خوچاراستن

لهشتی حهرام

التقی: بهسهر. ترساندن و خوچاراستن

التقیوه: رشانهوه، تفرؤگردن

التقیئه: هینانه رشانهوه

التقییح: برین کیم بگری

التقیید: خستنه بهندیخانهوه له دهفتهرا

نوسین

التقیض: خویشکاندن، خو بهکم نواندن

التقیض: شکاندن کهسی و جویندان.

وتهقدیرکردن

التقییل: پهیرهوی کردن. تابعبون

التقیین: جوانکردن و رازاندنهوه

(فصل التاء والكاف)

التکاکوه: کؤبونهوه، ترسنؤکبون

التکبیب: کهبابکردن

التکبر: فیزو داعیهلیدان

التکابر: یمکتر بهگهورهگرتن

التکبیل: حهسکردن

التکة: بهزؤر بهنهخوین

التکوت: دهرمانیکه، لبان مغربیشی پیندهلین

التکتیب: دهسته دهستهکردنی لهشکر

التکاتم: لهیهکتری قسهی پهنهانی شارندنهوه

التکتیم: داپؤشین

التکتل: نهوعه رؤیشتنیکه

التکاپر: شهر لهگهل یمکترکردن، خو

هملکینشان بهزؤری مال و نهولاد

التکثیر: زؤرکردن

التکائف: ئهستوربون، یمکتر گوشین

التکثیر: زؤرکردن

التکدح و التکیدح: بهقوهت خوراندن

التکدر: لیلبوون

التکیدر: لیلکردن

التکیدس: خهرمانکردن

التکدن: راوهستان. ئیستراحت

التکرج: خراپبون

التکرر: دوبارهبون

التکریر: دوبارهکردن

التکروس: کؤبونهوه

التکرع: پاچه خواردن

التکرفوه: بهرزبونهوه

التکریم و التکرمة: حورمهت و قهدرگرتن

التکاری: کری و ئوجرهت سهندن

التکرية: کردن بهدوشمن

التکسب: قازانچکردن

التکسیر: شکاندن

التکسیف: پارچه پارچهکردن

التكاسل: سستی و ره خاوهت

التكثيف: موبالغهي كثفة

التكعج: له دواوه وهستان و دل پيس

التكافؤ: به رابهري له عومرا، ياشتي تر

التكفوء: له رويشتنا ته ماشاي راست و چه پ

نه كا هر سه يري به رده مي بكا

التكفير: شاردنه وه، كه فارهت دان، كافر كردن و

دهست دانان له سسر سنگ بؤ ته اوزوع

التكفف: شتي به مشتگرتن

التكفيل: خستنه نه ستوي كسي

التكفل: گرتنه نه ستو

التكفين: خستنه ناو كفن

التكليب: سه گ فيري راو كردن و سه گه واني

كردن

التكالب: دو شمنايه تي له گه ل يه كتر

التكلى: چه بس كردن

التكله: به بؤر. نيعتيماد كردن به كسي، يا

كسي له نيش و كاري خويدا بي ده سلات بي

التكليج: روو ترش كردن

التكليف: نه مكردن به نيشي زه حمهت

التكلف: كه وتنه ناو نيش زه حمهت

التكليم: هينانه قسه و بريندار كردن

التكالم: بريندار كردن

التكلل: نوحاته و دوره دان

التكليل: شوق دانه وه و تاج له سسر سردانان

التكلان: به بؤر. ته وه كه لكردن

التكموو: كارگ هه لكه ندن، پچراندن

التكميد: پيچاني زام و بريتن و غه ير به

مه نديل

التكمش: تالوكه و عجه له كردن

التكمم: كلاو له سسر كردن

التكميل: ته واو كردن

التكامل: ته واو بون

التكميم: گوژيکه کردنی دره ختان

التكنس: شاردنه وه

التكنج: دل ته نگيون

التكنيع: دل ته نگکردن

التكنف: كو بونه وه له كه نار جيگايه ك

التكنيه: كونه نيسم دانان بؤ كه سي

التكويد: هاتنه بهينه وه

التكو: دلوپ دلوپ بون

التكوير: كو بونه وه، مي زهر به ستن، دانان بي

شتيك له ژور شتيك

التكواس: كو بوونه وه له جيگايه ك و پر و زور

بيون

التكويس: به سسر رود اخستن

التكريف: گه يشتنه كوفه

التكوك: سهرشه قکردن، وشيلان

التكويم: كومه لکردن

التكوين: له نه بونه وه په يدا كردن

التكويه: كو نكردن

التكاه: به بؤر ته كيه گاه

التكية: نيعتيماد و پال دانه وه سهر شتي

التكيت: ته دارك كه مي و ناسان بون

التكيس: زيره كي و زه ريفي

لتكيس: زيره كکردن

(فصل التاء واللام)

التل: به سسر و گيراوي نواندن له سسر زه وي

نهرم و ريك، گردی بچكوله

التلاله: به سسر گومراهي

التليل: نه ستو

التلثله والتلتال: بزواندن، حمره كهت پي كردن

التلازمه والتلاؤم: چاوه وروانبون

التلائية: راستي. نيسستقامهت

التلاؤ: شوق دانه وه

التلحيب: حازرو ناماده بون، پهنا بردن بؤ
 كسى
 التلبيب: بهرؤك گرتن و راکيشان و نهستؤ
 التلبئه: لبيك گوتن
 التالب: نيزى حيوانه كيوى
 التلبث: بهندبون، ثيقامهت
 التلبيث: راحهت كردن و دواخستن
 التلبيد: كؤمهال كـردن لهسهـريهـك.
 خوشاردنهوه بؤ بينينى نيچير
 التلبس: بهرگ پؤشين و خوشاردنهوه بهلباس
 التلبيس: داپؤشين، حهق شاردنهوه
 التلبط: كهوتنه ئيضطراب و گهرانهوه
 التلبيق: رؤنكردنه ناو تريتهوه
 التلبين: خشت برين
 التلبينه: پهلوئهى بهشير يا به ناوى جؤ ئهـلين
 التلبيه: لبيك گوتن
 التلبن: راوهستان و رههتهى
 التلتله: بهژيرى همدوت. بئ نارامبون. ئيش
 زهحمهت بون، كاسهيهك لهدارى خورما بكرئت
 التلاتل: زؤر شيدته
 التثلثت: تهرهدود و وشك كهوتن
 التلثم: دهم هملپيچان بهمهنديل
 التلجج: بزوتن، لهقسهيا كهوتنه شك و گومان
 التلجئه: زؤر ليكردن و ئيستينادو پالدان به
 شتى
 التلجين: دؤشين، نهستور كردن
 التلجن: شتى لهپاش ششتن چلكى لانهچئ
 التلجم: لغاؤ كردن
 التلاح: لهگهال يهكتر ئينكارى و عيناد كردن
 التلحج: لهمهكانىكا بهدايمى بون
 التلحيح: تيگهال كردن
 التلحيد: لهحدكردن بؤ قهبر، و دفن
 التلاخظ: تهماشاي يهكتر كردن
 التلحين: كهليمه گوپانندن لهئهصلى خؤى
 وهكو فهقهت بكرئى بهفتهتهق و نيسبهت دان
 بهكسى بهلهحن و غهلهت
 التلاحي: ژير ريش پيچان بهمهنديل ياشتى
 تر
 التلخيص: بهيان و شهرح كردن
 التالد والتليد والتليد: خانهزا
 التلدد: بهراست و چهپدا نوارين
 التلدم: لباس بدرئى و پينه بكرئت
 التلدن: تلبت: قهرارگرتن
 التلذذ: لهزهت بينين
 التلذيد: لهزهتدان
 التلذئه: بهرهنگيكي چاك ليخوپينى ولاغ
 التلذج: راکيشان و دريژ كردن
 التلسين: زبان كردن
 التلاشى: بلاوبون
 التلصص: بلاوبون
 التلصص: دزى كردن
 التلصيص: بنامه حكه مكردن
 التلطخ: تئوه چون
 التلطف: نهرمى كردن
 التلاطم: لهيهك كهوتن شه پؤل
 التلطيم: بهشيدته زلله لهپومهت دان
 التلظى: دار سوتاندين
 التلعلع: لهبرسا بورانهوه بچوك بون
 التلعب: ياري كردن، وليكى دهم
 التلعايه: بهسهر وهكو تلعب
 التلعايه: بهژير زؤر يارى كهر
 التلاعب: لهگهال يهكتر يارى كردن
 التلعين: موبالعهى لهعن
 التلعم: لهقسهيا راوهستان درهنگ قسه كردن
 التلغ: بهژير. كسى زؤر نهترافى خؤى
 تهماشا بكا
 التلغ: دريژ

التلحيب: حازرو ناماده بون، پهنا بردن بؤ
 كسى
 التلبيب: بهرؤك گرتن و راکيشان و نهستؤ
 التلبئه: لبيك گوتن
 التالب: نيزى حيوانه كيوى
 التلبث: بهندبون، ثيقامهت
 التلبيث: راحهت كردن و دواخستن
 التلبيد: كؤمهال كـردن لهسهـريهـك.
 خوشاردنهوه بؤ بينينى نيچير
 التلبس: بهرگ پؤشين و خوشاردنهوه بهلباس
 التلبيس: داپؤشين، حهق شاردنهوه
 التلبط: كهوتنه ئيضطراب و گهرانهوه
 التلبيق: رؤنكردنه ناو تريتهوه
 التلبين: خشت برين
 التلبينه: پهلوئهى بهشير يا به ناوى جؤ ئهـلين
 التلبيه: لبيك گوتن
 التلبن: راوهستان و رههتهى
 التلتله: بهژيرى همدوت. بئ نارامبون. ئيش
 زهحمهت بون، كاسهيهك لهدارى خورما بكرئت
 التلاتل: زؤر شيدته
 التثلثت: تهرهدود و وشك كهوتن
 التلثم: دهم هملپيچان بهمهنديل
 التلجج: بزوتن، لهقسهيا كهوتنه شك و گومان
 التلجئه: زؤر ليكردن و ئيستينادو پالدان به
 شتى
 التلجين: دؤشين، نهستور كردن
 التلجن: شتى لهپاش ششتن چلكى لانهچئ
 التلجم: لغاؤ كردن
 التلاح: لهگهال يهكتر ئينكارى و عيناد كردن
 التلحج: لهمهكانىكا بهدايمى بون
 التلحيح: تيگهال كردن
 التلحيد: لهحدكردن بؤ قهبر، و دفن
 التلاخظ: تهماشاي يهكتر كردن

التلعة: رنگای ناو، جینگای بهرز یانزم
 التلغم: شت هه لسون له خوئی وه کو بوئی
 خوش
 التلفت: بهئه ترافا روانین
 التلطف: گوتن
 التلغیع: سهردا پوئشین
 التلغیق: کو کردنه وه له مهکانی، عهلا وه کردن
 التلغم: دهم و لوت هه لبههستن
 التلاقی: ته دار ککرد، دوزینه وه
 التلاق: گه یشتن به یهک
 التلقاء: به ژیر، به رامبه ر
 التلقب: له قه ب دانان
 التلغیح: دارموتربه کردن و ماین کیشان
 له نه سپ
 التلغح: خو به زگ پر نیشاندان
 التلقط: کو کردنه وه
 التلقف: قسه له دهم رفاندن، قسه کردن،
 بیستن و قوت دان، گورج وه رگرتن
 التلغیف: ته لیقن کردن
 التلغیم: به خشینی لوقمه یهک خواردن
 التلغم: له تکردن و قوتدان و گورج وه رگرتن
 التلاقی: یه کتر بیستن، به یهک گه یشتن
 التلقیه: پیگه یشتن، وه شتی بو رو بردن
 التلکوة: راهستان و گهران بو نیشی
 التلاکم: له یه کتر دان به مسته کوله
 التلام: شاگرد تلامیزی زال فریدراوه
 التلمج: زبان له ده ماگیران بو نه و ته عامه ی
 که ماوه ته وه و چیشتن و خوارده مهنی
 التلمیذ: به ژیر، شاگرد
 التلحظ: چیشتن و خواردن و زبان له ده ماگیران
 بو نه و ته عامه ی له ده ما ماوه ته وه
 التلمیض: پی چیشتن و دهر خوارد دان
 التلمک: وه کو تلحظ
 التلملم: کو بون

التلعة: به بوئی، ت، ل، و گراون، ن. نیحتیاجی
 التلونة: به بوئی، ت، ل، وه کو تلنه
 التلو: به ژیر، تابع
 التلاوة: به بو، به قبییه ی قهرزو حه واله کردن
 التلاوة: به ژیر، خویندن و شوین کهوتن
 التلوث: ملوهس بون
 التلویت: ملوهت کردن، تیوه چون له پیسی
 التلویح: نیشارهت کردن، و روژ و ره ننگ
 کردنی شتی، وه گرتن
 التلویح: موباله غه ی لوع که سوتاندن و
 داگیرساندنه
 التلوم: چاوه پروان بون، ته عه روز کردن
 التلاوم: یه کتر لومه و سه رزه نشکردن
 التلویم: موباله غه ی (لوم) ه
 التلوین: ره ننگ کردن
 التلویه: چاندن، وه رگه ران
 التلویق: ته عام نهرم کردن
 التلوط: لیواطه کردن
 التلهب: بلیسه سه ندنی ناگر
 التلهجم: ته ماعکار بون
 التلهید: ده فعد کردن
 التلهف: حه سرهت خواردن، عاجز بون
 التلهم: قوت دان
 التلمین: روژانه دان
 التلهوج: وه کو لهوجه
 التلهوق: خوئی سه خی نه بی که چی به سه خی
 خوئی بنوینن و قسه ی دل و زبانی یهک نه بی
 التلهی: خهریک بون
 التلهیه: غافل و خهریک بون
 التالی: تابع و خوینده وار
 التلیه: به قبییه ی قهرزو تابع بون
 التلمین: نهرم کردن و باریک کردن

(فصل التاء والميم)

تتمائى: گهروه واسيع
تتمتع: مهنفعتها و نهرمى و كوكردنهوه و موهلهتدان
التمتع: فائيده داركردن
التمام: بهژير. كهسى زوبانى به حهرفى تا راهاتبى
التمتين: مهحكه مكردن
التمامثل: بهيهكتر شوبهان وهكويهك وابن التمثال: سورهت
التمثير: چاو برينه شتى ئينتيزاربوون
التمثل: سورهتكردن، شوبهاندين
التمجيل: گهورهكردن. تهعهزيم
التمجس: خوكردن بهمهجوس ناگر پهريست
التمجش: ياريكردن و يارى پيكردن
التمحيص: خهلاصكردن و تهجروبهكردن
التماحك: بهكتر راكيشان
التمحل: حيله و فيل كردن
التمخج: موخ لهئيسقان دهرهينان
التمخض: بهگران مندال بوون
التمخض: چلماوى
التمدخ: خو مه دحكردن
التمديح: زور مه دحكردن
التمدد: راكيشان و دريژبوون
التمديد: راكيشان و دريژكردن
التمديم: مانگ ريكخستن و بون بهساحب مانگ
التمدن: كوڤون و مهدهنيبوون
التمدرع: زره پوئين
التمادى: دريژبون و دوربون
التمده: خو مه دحكردن
التمانق: منافهقى و دورويى كردن
التمر: خورماى وشك
التامر: كهسى ساحب خورمايى

التمار: بهسرو گيراوى خورما فروش
التامور: خوين يا همناسه
التاموره: عيبانهت خانه، كالان، دل، پيالاه، مهسينه
التمروء: مروهت ويستن
التمرخ: بهرؤن خو چهوركردن
التمريخ: تيوه چواندين
التمرد: سهركهشى
التمراد: بهژير هيلانه كوئر
التمريد: خانو بهرزكردنهوه، روتكردن
التمرش: بارانى كهه
التمريض: نهخوش خستن
التمرط: موهلهوران
التمرخ: گهوزانى ولاغ
التمريغ: گهوزاندين و خستنه ناو گل و خول
التمرق: شوربا خواردنهوه
التمرم: لهزاندن
التمرن: كردن بهعادهت، جياى نهبوئهوه، دهوامكردن
التمرين: نهرمكردن
التمارى: لهگهال يهكتر عينادو سهركهشى، قورعه كيشان
التمازج: دوشت تيكل يهككردن و هوگريون، پيوهراهاتن
التمازخ: لهگهال يهكتر كالتمو كهمهكردن
التمز: نهخته نهخته كهه كهه خواردنهوه
التمعيك: گهوزاندين، سهريهوه خواربون
التحقق: قوم قوم خواردنهوه
التمل: دريژبون، بزربون
التمك: تيكل كردن
التمكن: قودرهت و دهسهلات
التمكين: قودرهوت و دهستدان
التملل: لهسهر دوشهك، نارههتهتى و عاجزى

التمییل: له بهینی دوشتا کهوتنه شک
التماین: درو یون کذب

(فصل التاء والنون)

التن: به ژیرو گیرای. بهرامبهری مساوات
التنن: به ژیرو گیرای، ماری گه وره. نه ژدهها
التنوء: به بؤ. موقیمبون، به ندبون له مه کانت
التناوة: به ژیر. موقیمی، جیگیربون
التمائی: درو یون
التنبوء: ئیدیعی پیغه مبه ریتی
التننئة: خه بهردان
التنابذ: شهرت و عهد شکانندن
التبنيذ: ئیعلامکردن و تیگه یانندن
التنابذ: به له قه به کتری بانگکردن
التننوع: کهم کهم ئیشکردن
التنبيق: به ریزو ته رتیب دره خت ناشتن
التنبال: کورته بالآ
التنبه: وریابونه وه
التنبیه: خه بهرکردنه وه، شاره زاکردن بو
ئیشی که له و غافل بوئی، خه بهردان
التنتيف: موهله کنندن
التناتل: له گل یه کتر مخالقبون. وه کو
زهراعتی هیندیکی به رزو هیندیکی نزم بیته
دهری
التناثرو التثثر: بلآوبون
التاثير: بلآوکردنه وه
التنجج: زؤربون، سستبون به ره و خوار چون و
جیگای واسع گرتن
التنجيد: نه قشکردن، جوان کردن ناو مال،
ئازاکردن
التخجير: ترساندن
التجيس: پیسکردن

التمليح: سوژکردن
التمليس: کردن به خلیسک
التخلص: خه لآسبون
التعلق: ته وازع و گهردن که چی کردن
التملاق: به ژیر ملایه مه تکردن و هاتوچؤ
التمالوء: بون به ره فیق
التملل: بون به مالک و صاحب قودره ت
التمليك: کردن به مالک
التميم: سهخت
التميمه: بازو به ند، هه یکه ل
المنع: قه ویبون
التمنيع: مباله غه ی تمنع
التمنى: ئاره زو کردن
التمندل: دهست سربین به دهسته سرب
التمارت: خوی به مردوو زاهد نیشانندان
التموز: به سه ر و گیرای. م. نه صله که ی
سریانییه کراوه به عه ره بی ناو ه راست
هاوین
التمول: دهوله مه ندبون
التمولی: خو کردن به مولو گه وره
التمويل: دهوله مه ندکردن
التمويه: ئاودار کردن، روکه شکردن
التمه: به ته حرک. خراب و گؤپا و
التمهد: قه رارگرتن، لیکنده وه
التمهيد: خه به ردار کردن و راخستن و
ریکخستن
التمهل: پینش خستن
التمهیل: موهله تدان
التمیپ: نه مرکدن
التمایج: مهیل کردن
التمیز: جیابونه وه و ئاشکرا بون
التمییز: جیاکردن و هه لیرآردن
التمایط: له یه کتر جیابونه وه

التناجش: کرین، زیادکردنی نرخى شتى كه
 خوى به‌ته‌ماى کرینی نه‌بی فیئل و حيله بکا
 التنجيم: له‌بهر سايه‌قهو نه‌ستیره شتدانان
 له‌شوا، به‌مانگ وه‌عه‌دان
 التنجيه: نه‌جاتدان
 التناجى: سپرى يه‌کتر ناشکراکردن له‌لاى يه‌ک
 التناخ: کوکين نوح نوحکردن
 التخب: زور نزيك بونه‌وه له‌ئاو
 التخبه: دورخستن و لابردين و سپرين و کردنه
 دهره
 التناخ: تف روکردن
 التناخيل: نارد له‌هيله‌کدان
 التناخم: روترشکردن و تف فریدان
 التناد: يه‌کتر بانگکردن
 التناد: به‌گيرايى. د. سه‌منيه‌وه وریشان
 التناد: له‌ئاو خه‌لق مشهوربون
 التنادير: مشهورکردن
 التناح: به‌له‌وه‌ر مهرقه‌له‌و بون
 التنادس: له‌خاکدا دفن بون
 التناص: چونه‌دهره‌وه
 التنايف: خورى و لوکه‌شى کردنه‌وه
 التنادم: زه‌فاهه‌تکردين له‌گه‌ل يه‌کترى
 التنادى: په‌شيمان بون، غه‌مگين بون
 التنايه: ته‌پرکردن
 التناوس: له‌قه‌ب بؤ يه‌کتر دانان و بانگکردن
 به‌له‌قه‌ب
 التناذر: ترسان، نه‌زکردن
 التناذير: ترساندن
 التنازل: خه‌سيس بون و نانه‌سل بوون
 التنازع: له‌گه‌ل يه‌کتر شه‌پرکردن وه يه‌کتر
 راکيشان
 التنازيق: نه‌سپ هه‌ردو پاشوى هه‌لبريت
 التنازق: پيش که‌وتن له‌يه‌کتر
 التنازک: به‌نيزه له‌يه‌کتردان

التنازل: به‌پيان شه‌رکردن
 التنازل: هينانه خواره‌وه
 التنازه: بؤ به‌جئ هينانى حاجه‌ت چوونه
 ده‌شت، دوربون له‌پيسى گوناه
 التنازيه: دورخستن وه
 التنازيه: هه‌لبه‌زين و سواری پشت بوون
 التنازى: تالوکه عه‌جه‌له
 التنااسب: نيسبه‌ت به‌يه‌کتر بون
 التناسق: يه‌ک له‌گه‌ل يه‌ک مناسب بوون
 التناسيق: ته‌عزيم کردن، قسه يا غه‌يرى قسه
 به‌ته‌رتيب ريکخستن
 التناسک: ته‌عه‌بد عيباده‌تکردن
 التناسل: زابين له‌يه‌کتر
 التناسيل: ته‌ير روتانده‌وه و پيداست له‌حه‌پوان
 کردنه‌وه، دهرکردن وه به‌ره‌چاکردنيان
 التناسم: هه‌ناسه‌دان، بونکردنى بؤنى خورش و
 خه‌به‌ر پينگه‌يشتن
 التناسية: له‌بیرچوونه‌وه
 التناسى: له‌بیرچون و خوى به‌له‌فيکر
 دهرچونيشاندان
 التناشد: موشاعره‌وه له‌گه‌ل يه‌کتر شيعر گوتن
 التناشرؤ: بلاو بون و بئ هوشبون
 التناشير: بلاوکردن
 التناشيط: كه‌يف خوشرکردن
 التناشيف: ئاو راکيشان بؤ لای خوى
 التناشيم: خه‌ريکبون به‌کار و نيش
 التناشيه: په‌روه‌ده‌وه ته‌رتيب کردن
 التناصح: نه‌صيحه‌تکردن
 التناصح: قوبول کردن نه‌صيحه‌ت و ويستنى
 چاکه بؤ که‌سى
 التناصر: ياره‌ي يه‌کتردان
 التناصر: بون به‌نه‌صرانى. عيسايى په‌نا به‌خوا
 التناصف: نيوه‌يى
 التناصيف: کردن به‌دو که‌رتيره

التّصل: خه لاص بون
 التّصافی: ناوچهوان لهیه کتردان وه لهیه کتره وه
 کهوتن تساقط
 التّضییح: زور برژاندن و سوتاندن
 التّضیح: برژاوون
 التّضیح: تیوه چون
 التّضید: کومه ل کردن
 التّضیر: تازه کردن
 التّناضل: تیر لهیه کترگرتن
 التّناطح: شمره قوچ، سهرلینکدان
 التّنطس: به دیقه ت جاسوسی شتی کردن
 التّنطع: زور زیاد کردن و لیکدان ه وه
 التّمزیح: جیا کردن و بلاو کردن و لیکدان ه وه
 التّمزیق: دراندن، بلاو کردن ه وه
 التّماسی: پیوه نوسان
 التّمساح: نه ههنگ
 التّمسح: دروزن
 التّمسح: خو هه لسون له شتی
 التّمسک: حوجهت و دهلیل
 التّمسیک: شمر کردن، پیسته رهنگ کردن
 التّمسکن: فه قیری و رهزیلی دهرخستن
 التّمسیه: بون به نیواره، بو نیواره گشتی بردن
 التّمشمش: قه یسی خواردن
 التّمشیر: خو شوی و دهرخستن
 التّمشط: موبه شان ه کردن
 التّمشع: درین و نیستخا کردن
 التّمشیق: رهنگ کردن به قوپه سور
 التّمشک: پینه کردن
 التّمشل: پیربون
 التّمشیه: روین و بردن
 التّماشی: له گه ل یه کتر رویشتن
 التّمصیر: شیری پاش مرینی بیچو وه بون
 به میصر
 التّمصیر: که مکردن وه کردن به میصر

التّمصص: پرسین: مرین
 التّمطر: خیرایی، باران بارین
 التّمطق: چیشتن له شتی و زبان گنیران به ده ما
 به وتام و لهزه ته وه
 التّمطی: به له نجه رویشتن و درین کردن هه ردو
 ده ست بو سهر شتی
 التّمطیط: راکیشان
 التّمعیر: ته غیر، گوپان رهنگ و موهه لوه رین
 التّمعط: موهه لوه رین
 التّمعک: گه وزاندن و خواربونه وه
 التّتنطیف: گواره له گوئی کردن و چیشتن له ناو
 نه مسالی ناو
 التّتنطیق: پشتین به ستنی که سیکه تر
 التّتمطیل: که سی نه خو ش بی به ناوی گهرم یا
 رون له شی هه نون
 التّتنطیف: پاک کردن ه وه
 التّتنظیم: مباله غه ی نه زم
 التّتنعج: لهیه کتر دور که وتنه وه
 التّتنعاب: به سهر. دهنگی قه لهره ش
 التّتغل: کهوش له پین کردن
 التّتنعیم: نیعمه ت به خشین
 التّتنغم: بزوتن
 التّتمغیص: عهیش لی تال کردن
 التّتنغض: سهر راه شان له شتی عه جایه ب
 التّتنقیم: دهنگ و ناواز پی دهرخستن
 التّتنفت: دره ختی که تیری لی دروست نه کری
 التّتنفخ: ناوسان و فو کردن و تف و ناخ و نوخ
 کردن
 التّتنفیذ: قوبول کردن و راناندن و ناردن
 التّتنافر: لهیه کتر سله مینه وه
 التّتنفیر: سله ماندن و بلاو کردن ته فضیل دانی
 که سی که به سهر که سی که به حساره ت
 التّتنفیز: تیروهر گران و باز پیدان و هه لپه راندن

التنافس: حسودی به یهك بردن، نارەزوكردن و متەفانیه نواندن
التنفس: هەناسەدان و فوكردن و سپی بون و جینگای بهیانی
التنفیس: كهیف خوۆشكردن
التنفیش: خوری وهیالوكه شیکردنەوه
التنفیض: راوهشاندن و بلاوكردنەوه
التنفط: دەست بلۆقكردن
التنقیظ: مباله‌غەى نطق
التنفط: مباله‌غەى نطق
التنفق: زۆربون و نوێژی غەیری نوێژی فەرض
التنفیل: زۆركردن و تەفرەدان
التنافی: نەفی یەكتركردن، یەكتری دەربەدەركردن
التنوفه و التنوفیه: جینگا و صەحرايەك كه خراب بێت و خەتى كوژاوه
التنقب: نیقاب پۆشین
التنقیب: كوتال گێزان بەناو محله‌كان بۆ تیجارەت، وه‌گه‌پانه‌وه بۆ دواوه و گه‌پان
التنفیف: خیرایی و چابوكی
التنقیح: پاككردنەو زیادى فریدان
التنقذ: خەلاصبون
التنقر: موخته‌معبون
التنقیر: تەفتیشكردن
التنقیش: مره‌كه‌بكردنه ناو دۆیت و نەخش كردن
التنقص: نوقسانی و عەیبداربون
التناقض: دوشت له‌گه‌ل یهك مخالفین
التنقض: په‌نا بردن و هه‌لوه‌شان
التنقیط: نوقه‌تەدانان بۆ خەت
التنقیل: گێزانەوی به‌موباله‌غه
التنقل: نەقلكردن له‌مه‌كانى بومه‌كانى
التنقیه: پاككردن
التنقى: موخه‌یریون به‌هه‌وسى خۆی

التنكيب: گه‌پانه‌وه و گێزانەوه
التنكير: گۆزاندن ته‌غیر
التناكر: ته‌جاهل خوۆكردن به‌نەزان
التنكيس: سه‌رشۆركردن
التنكص: گه‌پانه‌وه رجوع
التنكيل: زنجیركردن و عه‌زابدان و ریسواكردن
التننص: به‌موكیش مو له‌رو هه‌لكه‌ندن
التنميق: نو سین
التنمية: ناگر خوۆشكردن به‌دارى زیاد خستنه
سەر ناگرو له‌پوى فەساد و فیتنه‌یى قسه‌ی خیر گه‌ياندن
التناوب: نۆبه‌تى يەكتر گرن
التنوب: به‌سرو گيراوی.ن. دار قه‌تران نەوعه دارێكه وه‌كو سنه‌وبەر وایه
التنويح: قه‌زكردن
التنوير: وه‌قتى به‌یانی و روناككردن
التنوير: روناكبون و دا‌پوى حەمام
التنور: به‌سرو گيراوی.ن. تەنورى نان
التنوس: تەرددكردن
التنوش: به‌ره‌و خوارگرتن و پاش خستن و خواردن
التنوش: خێرایى
التنويس: به‌ته‌ماكردن و ده‌عه‌تكردن
التنوط: به‌بۆرو گيراوی.و. ته‌یرىكى بچكۆله‌یه
له‌تویكلى دار هیلانه ئەكا كونیكى بچكوله ئەكا به‌ده‌گای
التنواط: به‌سه‌ر. توره‌كه‌و دولكه‌و ئەمسالى ئەمانه لای ئەسپ بۆ جوانى هه‌لواسین
التنوع: رەنگ رەنگ بون
التنوقه و التنوق و التنوقیه: جینگای به‌ترسو و ته‌هلوكه
التنوق: به‌گيرای.و. ته‌بیعه‌ت و خه‌تەرو موباله‌غه له‌ئیشا
التنويق: ووشتر له‌ریون

التقال: خواردن و به خشین به یه کتر
 التنویل: به خشین
 التناوم: خمو له خو خستن
 التنویم: نواندن
 التنومه: داریکه له چوّل نه روی بهرکی هیه
 خملق نه یخون
 التنوین: نیسم نشاره تی له سهر دابنری و
 منون کردن نون دار کردن
 التنویه: بهر زکردن ناوی کسئی مه شهور
 بگری
 التناوه: به ژیر. موزاکره نه کردن
 التنویه: قه صدو نیه تکردن
 التناهد: به شکردن و به خشین
 التنهض: ژنان موی بهر رومتی بگری
 التنهنه: مهنکردن نفس و خومه نکردن
 التناهی: شتی بگاته ناخر نیهایه ت و نفسی
 خوی له خراپه مهنکردن
 التنهیه: گوئی ناوی تیدا راوه ستابن
 التنایب: له گه ل یه کتر نوبه ت گرتن
 التننیر: نیشانو ره نگر کردن مهن دیل و قوماش
 التتین: له گه ل عومر که میدا به پیری هه شتا
 سالی بیبیری
 التواجر: وجد، حال له خو مینان
 التوجد: ته حیری هاتن به سهر عه قلا
 که کرده و گفته ی خوی پی به سهر نه گیریتموه
 التوجس: سکی خوی خالی کردن
 التوجع: نازارو نیش
 التوجه: رو و هر گزیران
 التوجهیه: نارونی کسئی بو تره فنی
 التوحد: ته نیایی
 التوحید: یه ککردن
 التوحیف: لیدان به عصا
 التوحیم: دل دان به یه کی و سک پریون
 رجا کردن
 التوحیه: عه جه له کردن
 التوض: ویستن
 التواد: به گراوی. د. موحیه تکردن
 التودد: خو شه ویستی
 التوادع: له گه ل یه ک سولح کردن

التقال: خواردن و به خشین به یه کتر
 التنویل: به خشین
 التناوم: خمو له خو خستن
 التنویم: نواندن
 التنومه: داریکه له چوّل نه روی بهرکی هیه
 خملق نه یخون
 التنوین: نیسم نشاره تی له سهر دابنری و
 منون کردن نون دار کردن
 التنویه: بهر زکردن ناوی کسئی مه شهور
 بگری
 التناوه: به ژیر. موزاکره نه کردن
 التنویه: قه صدو نیه تکردن
 التناهد: به شکردن و به خشین
 التنهض: ژنان موی بهر رومتی بگری
 التنهنه: مهنکردن نفس و خومه نکردن
 التناهی: شتی بگاته ناخر نیهایه ت و نفسی
 خوی له خراپه مهنکردن
 التنهیه: گوئی ناوی تیدا راوه ستابن
 التنایب: له گه ل یه کتر نوبه ت گرتن
 التننیر: نیشانو ره نگر کردن مهن دیل و قوماش
 التتین: له گه ل عومر که میدا به پیری هه شتا
 سالی بیبیری

فصل الناء والواو

التو: به سهر و گراوی. و. تاک و تمنا
 التوام: دوو مندال به سکی بین
 التوابانیا: گوئی که می مکه جی ده می مندال
 التوبه: له گوناوه گه رانه و به شیمان بونه و
 التویبخ: لومر عیتا بکردن
 التویص: توتکه سه گ که تازه چاوی
 پیشکوی
 التوبال: به بوز. به راده ی ناسن و مس
 التوتید: مویاله غه ی وتد

التوسيع: تهرکردن و فحل به خنوکردن و
 لمانای شتی له جینی خوی همتا دهرزی
 التواذف: لهنجو لارکردن و عجهله پیدان
 التواذف: لهگه لیهک به لهنجه رویشتن
 التور: پیاله می دهم گهوره و قاپی که ناوی تیا
 بخوریته وه دهست نوژی تیا هه ل بگیری و
 فرستاده می قومنی
 التورب و التوارب: به سه رخول
 التوریب: بهینی پانی و درژی
 التوراث: لهیه کتر میرات خواردن
 التوریث: میرات دهر خواردان
 التوریخ: وهقت پیناسین
 التورد: روسوربون وهکو گول
 التورید: گولگون کردن و له درهخت گول
 پشکوتن
 التوریس: گیایه که وهکو زه عفمران
 التوریش: ته فهدان
 التوریط: خستنه هیلاکه ته وه
 التورع: خو پاراستن له حهرام و شتی به شوبه
 التوریق: گه لاکردنی درهخت
 التورک: له سه لای چهپ دانیشتن و پی
 له ته ره فی راسته وه بهینیته دهری
 التوریک: له سه ره حیوان دانیشتن
 التورم: ناوسان
 التوریم: ناوساندن
 التوریه: داپوشین و ناگر له چه خماخ
 په دیدابون و رونا کردن
 التواری: خوشاردنه وه
 التوزیع: به شکردن
 التوزع: بلاوبون
 التورخ: حهره که تکردن
 التوریغ: جولان
 التوزف: توینکل لیگردنه وه
 التوزل: بر او

التازن: به رامبه رهستان له گرانیدا
 التوس: ته بیعت و نهصل
 التوسخ: چلکن
 التوسیخ: چلکن کردن و ته که بورکردن
 التوسید: سه رین دانان و شتی له نا و ناگر
 سوربکرتنه وه و پان بکری
 التوسد: پالدا نه وه
 التوسیط: ستنی له نا وه پر است دانان، شتی
 دو که تکردن
 التوسیع: گه وه ره و پان کردن
 التوسل: نزیکیبون و دزی
 التوسیل: نزیکی کردن
 التوسم: فیراسهت زانین، نیشان کردن
 التوشوش: تیکیچون
 التوشیح: ملییح وه یا قهیتان هه لواسین و
 زینت پیدان
 التوشیح: جوان کردن، وه رگریانی لوکه له پاش
 شیکردنه وه مه بر دانه سه ر شاخ بو له وه پی
 التوشیق: زبوی و نیسقانی زوربی
 التوشیم: موباله غمی و شم
 التوشیه: موباله غمی و شی
 التوحسی: سستی و ره خاوه تی به دن
 التوصیف: وه صف کردن
 التواصف: وه صفی یه کتر کردن
 التوصیل: پیگه یاندن
 التواصل: یه که به یه که گیاندن زدی تصارم
 التوصیم: نه زیهت و نازاردانی پارچه یه که
 له نه عه زای به دن و خو شکاندن، ته واضع و
 نوقصان و ته ملی
 التوصیه: وه صیه تکردن
 التواصی: وه صیه تکردن بویه کتر
 التوضوء: دهست نوژی گرتن
 التوضیع: دورینی که وا له پاش نا و تیخستن
 الطواطوء: موافیق بون

التوطيد: شستن له جيگای خويا گرتن و
 قايمکردن
 التوطيش: منع وره دکردن
 الوطن: جيگريون و جيگرتن
 التوطن: جي پيگرتن و دل پيوه بهستن
 التوطنه: ته نکيدکردن، نهرمکردن
 التوظيف: وه زيفه دارکردن
 التوعو: ليدان له ريو، چه قل گورك، سهك
 التواعد: وه عده دان به يه كتر
 التوعيد: ترساندن
 التوعر: زه حمه تي
 التوعير: گه وره و نه ستورکردن
 التوعيز: وه كو (ايهان)
 التوعل: چونه جيگای به رز
 التوعل: حه يوان بگاته نيهايه تي قه له وي
 التوغر: زورپان بون
 التوغل: دوربون و سه فه كردن و رويشتن
 التوغن: له ناو شهرا سويا و نيقدام
 التوفر: زوربون
 التوفير: زورکردن و حه قى كه سى بدرينه وه
 به ته واوي
 التوافق: ريككوتن يهك له گه له يهك
 التوفيق: شاره زاكردن بو ريگای راست
 التوفيض: عه جه له كردن
 التوفية: دانهمو ته نديه به ته واوي
 التوافي: تمواوبون
 التوفى: مردن
 التوق: نارهنو كردن
 التواق: موشتاق نارهنو مهند
 التوقيت: وه قه ته عين كردن
 التوقد: ناگر له داره ريبون و سوتان
 التوقيد: ناگر تن بهردان و سوتاندن
 التوفير: ته عه زيم كردن، ته سكين كردن
 التوقيس: بزواندن

التوقض: قايم شيلان و رويشتن نه سپ
 التوقيص: ناگر بهردان له ته لاش و پارچه
 پارچه ورده ي دار
 التوقع: نوميد كردن
 التوقيع: عه لامه ت و نيشاني پادشاه و موجه و
 بهرات و شير مشه ت و مال كردن و حه يوان
 يا خيبون له بهر قه له وي و نيمزاكردن له باتي
 مؤر كردن
 التواقف: له گه له يه كتر وه ستان
 التوقف: راوه ستان
 التوقيف: راوه ستاندن و جيگه يه كه له عه رفات
 راوه ستاندن و بازن له ده ست كردن
 التوقل: چوونه سهر شاخ
 التوقيم: زه ليل كردن و كوشتن و حيفظ كردن
 التواقن: كه مكردي هه مو شتي
 التوقان: به ته حريك. جماعه حه ريص بوون
 التوقيه: موباله غي و قايه
 التوقى: خوياراسن
 التوكوء: نيعتيماد پال دانهمو به كه سى
 التوكيب: خورما ده ست بكا به سوربون
 التوكيد: قايم كردن
 التوكاف: دلوپه كردنى خانو
 التوكير: حه يوان سهر بدين بو موباره ك بادي
 خانو كه ته واو بيئ و بكرئ به چيشت
 دهرخواردى خهلق بدرين
 التوكل: نيزهاري بيئ ده سه لاتي و پال دانهمو
 سهر غه ير
 التوكل: داناني كه سى له جيگه ي خو ي و پئ
 حيفظ كردن و حه واله كردن نيشي خو ي
 به غه ير
 التواكل: يه كتر كردن به وه كيل
 التوكن: هاوارو فرياد له وه ختي موصيه تدا
 التوكان: به ته حريك ئي نه پيرسين
 التولول: به وه لوله هاوار كردن

التولاء: به گيرایى. ل. كردن به والى حاكم، خۇ
لادان لهشتى ياكهسى
التولب: جاشى يهك سألهى كه ره كيوى
التولج: داخل كردن و جيگای وه حشى كيوى
التولد: زان
التوالد: له يه كتر زاین
التوليد: هيئانه زاین
التوليع: شتى نوقتهى سپى تيبكى
التولة: به بؤرو سهرى. و. به لاو زهحههت
التولة: به سهر ژير سيحرو نه فسون يادهزو
كاغهنى سيحرى لى كرابى و به سهريا
خوينرايى
التولية: حهيران كردن، ژنى له نهولاد جوى
بكاتوره
التولة: حيرهت
التوليد: بون به والى و نهوهى وهرى گرتوه
بيداتوره
التولى: به ژيى. ل. گيراو سهر نه عراز كردن
التوالى: يهك له دواى يهك
التولاء: خوارى
التومة: مرورى له زيوگيراو وهك گوللهى بچوك
التوامر: يهكتر ناسين تشاور
التونق: به ديقهت تيفكرين
التوهيه: ميشى كيوى
التوهج: بزوتن
التوهيم: خستنه غهلهتهوه
التوهين: سست كردن
التواحق: به كۆمهل رويشتن
التوهق: كه مهند خستنه گهردى خوى
التوى: به قصر مال له ناوچون
التهيح: ناوسان
التهبيل: كهسى بلى باوكت بؤت گريا وای
زانى مردوى
التهته: زوبانگرانى له قسه كردنا
التهانه: قسهى پروپوچ و به تال
التهتان: به خورم و تاو باران بارين
التاهوت: گيايه كه خوژيلك
التهدج: شهريذارى و به مه عنای نوستن هاتوه
التهجيد: كردنه خه
التهاجر: له يه كتر جيا بونه وه له يه كتر بران
التهجر: جيا بونه وه نه عراز و ته شبيه كردن و
رويشتن له وه قتى نيوه رودا
التهجير: وه كو تهاجر يا به بيان رويشتن و
عهجه له كردن
التهجير: به ناشيرين بينين و عهيب دار كردن
التهجي: حهرفان ژماردن له سهر نه ساس خزي
التهدب: گهرمبون
التهديب: گهرم كردن
التهديج: بانگ كردن بؤ سهر درنده
التهديد: هه ره شه، ترساندن
التهادر: كولان هاتنه جوشى ناو
التهدير: وشتر بانگ كردن و به گهرو قسه كردن
التهدير: لق و لچ شوپبون
التهدم: ويرانبون
التهادم: روخان
التهدين: تهسكين كردن
التهادى: ديارى بؤ يه كتر ناردن و بئ خهوى
التهديب: پاك كردن
التهرؤ: گوشت زؤر چاك كولابى ههلا ههلا
بوين له نيسقان جوى بوينتهوه
التهدر: شهقبون
التهدر: لوره لورى سهك
التهرج: دوشمنايهتى كردن
التهارج: له گهله يه كتر دوشمنايهتى

التولاء: به گيرایى. ل. كردن به والى حاكم، خۇ
لادان لهشتى ياكهسى
التولب: جاشى يهك سألهى كه ره كيوى
التولج: داخل كردن و جيگای وه حشى كيوى
التولد: زان
التوالد: له يه كتر زاین
التوليد: هيئانه زاین
التوليع: شتى نوقتهى سپى تيبكى
التولة: به بؤرو سهرى. و. به لاو زهحههت
التولة: به سهر ژير سيحرو نه فسون يادهزو
كاغهنى سيحرى لى كرابى و به سهريا
خوينرايى
التولية: حهيران كردن، ژنى له نهولاد جوى
بكاتوره
التولة: حيرهت
التوليد: بون به والى و نهوهى وهرى گرتوه
بيداتوره
التولى: به ژيى. ل. گيراو سهر نه عراز كردن
التوالى: يهك له دواى يهك
التولاء: خوارى
التومة: مرورى له زيوگيراو وهك گوللهى بچوك
التوامر: يهكتر ناسين تشاور
التونق: به ديقهت تيفكرين
التوهيه: ميشى كيوى
التوهج: بزوتن
التوهيم: خستنه غهلهتهوه
التوهين: سست كردن
التواحق: به كۆمهل رويشتن
التوهق: كه مهند خستنه گهردى خوى
التوى: به قصر مال له ناوچون

(فصل التاء والتاء)

التهييت: بانگ كردنى كهسى

التهن: نوستو
 التهنوء: خواردن همزکردن
 التهنیه: موبارهك باییکردن
 التهنید: نهرمی کردن
 التهندم: داخراو، پیوه دراو
 التهود: کردهوی چاك و بون بهجولهكه
 التهويد: بون بهجولهكه و لهسه ر خو
 رؤیشتن
 التهود: بهبن لیكدانهوهو تهدير
 دهستكردن بهنشئی و خانو روخاو
 بون وهلهشتی بهشی زوری نهمینتی
 مهحو بیتهوه
 التهوير: ناو پی رژاندن
 التهویس: پی خواردن و هوسه کیشان هوسه
 گورانی عهربانه لهغارو رم بازیداو لهوهقتی
 شهردا
 التهوع: رشانهوه
 التهوك: واق و پمان و غیره تکریدن
 التهول: خو رازاندنهوه
 التهویل: ترساندن
 التهوایل: رهنك جیاجیا نه نواع رهنك
 التهویم: وهنهور خهوی سوک
 التهوین: تهحقیرو سوککردن
 التهینه: نامادهبون، ورازندنهوه
 التهیب: ترسان و ههیبهت و مرگرتن
 التهییج: بزواندن
 التهیاچ: تهفردان، مهیل پی کردن
 التهیر: وهکو تهویره
 التهیز: پهریشانبون
 التهیاط: هاتن بهگلهو کومه
 التهیاغ: تنیوتی
 التهییف: لهت و باریککردن
 التهیل: لهعنه تکریدن
 التهیم: حهیران و سهرسام بون و تنیوتی

التهیرس: کوتراو، و کون بو
 التهیریش: نیفساد کردن، بهکتر لهت کردن
 التهیراط: جوین دان به بهکتر
 التهیره: کولاندنی زور
 التهیزو: گالته پیکردن
 التهیزع: شکاندن وهک توازع
 التهیزق: قهراو نهگرتن لهمهکانی
 التهیزیل: لهپرکردن
 التهیزم: بهدهست گوشینی شتی
 التهیس: پراو
 التهیسس: دهنگ پنهان
 التهیشم: دل شکستی
 التهیشیم: زهعیفکردن، شکاندن
 التهیضم: غه درو زولم کردن
 التهیافت: یهک له دوای یهک وه بهمعنای
 ههلوهرین کهوتنه خواره وهش هاتوه
 التهیرک: تهعه جو بکردن
 التهیکع: روتیکردن تهوه جوه
 التهیکم: کین و رق زوربون و بزوتن ورخان و
 گالته پیکردن
 التهیلب: نهسپ کلکی موی لی بکه یتهوهو بی
 تاشی
 التهیس: زهعیف بون
 التهیلع: تهمه عکاربون
 التهیلک: هیلاککردن
 التهیلکه: هیلاکبون و جیگای رو له خراپی
 التهیاک: بهکتر هیلاککردن
 التهیلل: دره خشان و جاری بون روو هه
 مالاوو علامهتی حهیا
 التهیلل: لاله الاله گوتن
 التهیاة: بهژر ناوی جیگایه که له حیجاز
 بهمعنا قهراغ دهریا
 التهیمة: بهبوری و سهری. م.ه. بوهتان
 التهیمع: جاری بون

تهج: ناسانبون

التيمان: بيابان

التيحه: حيواني دابهسته و راني مهر له چل

سهر زياتر بين

التييم: قهصدکردن

التييميم: كهسني فيري تيم كردن و قهصدکردن

التيمن: موباره كيون

التيامن: لاي راسته وه دست پيكردن و له لاي

راسته وه گرتن

التين: همنجير

التيه: ته كه بور كردن و حهيران و سهرسامبون

التيه: به ژير. بياباني كه نينسان له ناويا

حهيران بين

التايه: نينساني موته حهيرو سهرسام

التيهائ: بيابان

التيهور: نهوعه رمل يكه لم

(فصل التاء والياء)

التيس: وشكبو نه وه

التيقاء: له وه قتي جه ماعدا كهسني سستي بكا

التيتيم: كردن به عهد، وعه شق كهسني بين

قه درو زهليل بكا

التيتن: ههنجير خواردن و ههنجير پهيدا كردن

التيج و التيجان: جه معي تاج ن

التيج: ته قديرو مه علوم كردن

التيجان: كهسني نيشي بين مه عفا بكا

التيار: به سهر و گيراوي. شه پؤل دهريا و تاره

بعذ تاريه عني كه پرت له پاش كه پرت

التيور: به دو بؤز هينانه وه واعاده كردن يك

له دواي يه

التياس: كهسني سابرين به خيو بكا وه يا

بيگري

التيس: سابرين، به ران

التياسر: شتن له چه په وه وه رگرتني

التيسر: ناساني

التيع: رشانه وه و جاري بون به سهر نه رزا

التيع: به ژير چل سهر مهر له چل سهر زياتر بين

پيني ده نين تيمه

التيسفع: به رزبونه وه

التيفاق: به ژير هيلاك و مه حوبون

التيضن: زور ژيان

التياقه: به ژير تابع بون و شه هوهت غالببون و

به حيرسسيكي زوره وه به جيماع حهريسبون

التيقظ: وريابونه وه

التيقن: به ته واوي مه علوم بون شكي

تيدانه مينني

التيقان: كهس به شيدته راپهري و بازبدا وه كو

هيما

**(باب الثاء وما بعده من المطابق)
والضاعف وغيرهما**

(فصل الثاء والهمزة)

الثناء: شهبنم
الثناء ثاء: دهفكردن و تينويتى و بئى ناوى
الثوب: بهبؤرو همزه عهقل بؤ دواوه چون وه
لهرؤيشتنا هاتنهوه بؤ جيگاي خوى
الثوباء: بهبؤرو سمرى همزه وه نومز
الثابل: برنج، گهنم، نوك، نيشك وهكو نهمانه
الثاثة: بهسمرى همدود. ث. چوونه ناو ناو
الثواج: بارهى مهر
الثاد: باران سوكو ناونگ
الثار: رقو كين گرتن و حهق سهندن بزواندن و
دهرختن ناشكراكردن
الثوره: بهبؤرو همزه وهكو تار وايه
الثاطه: قوره رهش
الثؤلول: بالوكه
التاى: پهچهى حيوان و فسادكردن و
لهتكردن

(فصل الثاء والباء)

الثبه: بهبؤرو تهخفيف ناومرأستى حوزو
جهماعهت
الثبات: بهبؤرو تهخفيف پهاگهندهبو
الثبات: بهسمر والثبوت: بهبؤر دائيم بون و
زاهربون
الثابت: شتى زاهيرو دائيم بئ
الثبت: بهسمرى.ى. دهليل و حوجهت
الثبيت: كهسى عهقلى لهسمر خويئ
الثبتل: هيلكهى پيس
الشيح: بهتهحرك ناومرأست و مابهينى
همردوشان و پشت و كومل گموره

الشبجاء: ژنى ورك زل

الشر: بهسمر نههيشتن هيلاك و حهسكردن

الشبور: مهحوبون و زيانبون

الشبير: ناوى شاخيكه لاي مهكه

الشبيرة: چالئيكى نمرم و قول

الشبان: بهژؤر دواين بهلاياكردن كهشتى

تئبكرئى يا ظهرفئ شتى تياكرايئ و دائرابئ

الشبين: ناوى شاخيكه

(فصل الثاء والجيم)

الشح: جارى بونى ناوو خويئ رژاندى

الشحاج: بهسمر و گيراو موبالهغهى ئچ

الشحج: ناوى رژاو

الشحيج: دهنگى ناو

الشحجر: عريض، پان

الشحير: تلپهى ترى

الشحيرة: ناومرأستى شيو

الشحله: بهبؤر زگ زلو و واسيع

الشحلاء: ژنى زگ زل

الشحل: بهتهحرك پانى و ويسعهتى

(فصل الثاء والحاء)

الشحين: پيرو نهستور كهژئرى نهبيئرى

الشحانه: نهستورى و قايمى

الشحنه: جهراحهت برين

(فصل الثاء والذال)

الشداء: بهبؤر نوعه گيايهكه

الشدق: جاريبون

الشدانه: قلمورى

الشدى: بهسمر و زهنهئى. د. مهكه

الثدياء: ژنی مهك زل

الثرملة: بهبوری نام رینوی من و مینچکهای
جانهوریکه و ناویکه لهناوان پیاوان
الثرؤ: مالو دهولت زورکردن و ناوژوبون
الثرؤت: زوری و دهوله مهندي
الثرؤان: کهسیکه مالی زوربین
الثریه و الثریاء: بهسهری پ. وزه ننه ی. ر.
نهرزی بهرتوبهت نمدار
الثری: بهسهر و گیرای ی. زور
الثریاء: بهبورو سهری ر. ی. گیراو شهش
نہستیرن که جوت جوت بهرامبهرن
له منازله لهی قهمر و ته صغیری سربایه جینگا
بچوکه لهی تهر

(فصل الثاء والراء)

الثار: نهگبهت و میجنهت و حهق سهندن
الثرء: دهوله مهندي
الثری: بهسهر و قصر گلی تهر و نمدار و خاکی
ژیر عهرد
الثرب: مهجوبون و خراپبون رونی سهر ورگو
ریخوله
الثره: ناو زوربون و گهره بوونی گوان و
کونی گوانی و وشترو کهسی کهسی پهر
پوچ بکا
الثرتم: بهبور پاش ماوهی چیششت و
خوارده مهنی
الثرثار: چهنه بازو ناوی نههریکی
گهریه
الثرثره: کهسی لهناو قسهی خهلقا قسه بکار
چهنه بازبین

(فصل الثاء والطاء)

الثلطط: بهته حریک کؤسته ریش ته نک
الثلطاء: بهسهر و بؤر. نهوعه پهپوله یه که
الثلطی: نهحمه ق. نازیره کی

الثرء: بهسهر و زهننه ی. ر. نان ترتیتکردن ورد
بکهی لهناو ظرفینکا تهری بکهی
الثرید: نان لهرون ههلسون
الثرء: بهته حریک لیو قلیشان
الثرءة: بهبور چنگال کردن و نان و رون
الثرط: بهسهر سریش
الثرطیة: زهعیف، نینسانی نهحمه ق و
نینسانی کورت
الثرقبیه: بهبور کهوای مهنديل سپی
الثرم: بهبور کهسی ددانسی پیشهوهی
نهماجین

(فصل الثاء والعین)

الثلثع: مرواری یا سهدهف
الثلثعة: بن دهسته لات و عاجزبون و
له قسه کردنا به قصور و کهمبون
الثلعب: بهته حریک. جینگای لافاوو ناو
ههلقولان
الثلعايب: بهسهر له جینگایه ک ناوی ساف زور
جهریان بکا
الثلعة: بهبور جنسه ماریکی دریزه
الثلعجر: رژان
الثلعة: بهسهر. خورمای نهرم
الثلعر: زهرو پیاوی کورت و خه یاری بچوک و
رهگی پیازه خوگانه پیازی دهشتی
الثلعران و الثلعروان: گؤپکهی مهکی مهر

الثرمطه: قوری تهر و شین و نمدار
الثرمله: بهبورو سهر م. له خواردنا
ته عام بهریشیا بیته خورای و چنگ و پهلی
تیوه بچین

الثعارير: نوعه گیایه که و درزی لوت
 الثعط: بهتحریرک، بؤگهن
 الثعل: زیاده مەمک و مەمکی بچوک کەشیری
 نهبن و زیاده ددان
 الثعلاء: ژنی ددان پر
 الثعل: بهبؤرو سەر. ناوی عەشیرهتیکه
 الثعلب: ریوی نیر. ثعلب. ریوی مییه و
 جینگه ناسنه که له نیرزه که بهداره که یانه که ن و
 ناوی گیایه که
 الثعلبان: ریوی نیر
 الثعاله: ریوی می و گیا وشک
 الثعمم: دارنن. نزع

(فصل الناء والغین)

الثغغ: قسهی غهلهت و بن مەعناکردن
 الثغغة: مندالی ددانی نه روابن گاز بگری
 الثغاء: بهسەر. دهنکی بز و مەر
 الثغب: سەرپرین لیدان و ناوی باران کله
 شیوا کۆبیتته و
 الثغرة: بهبؤر چالی ناو سنگ و گەر
 الثغر: ددانی پیشهوه و دەم، دەمی دهره مندو
 سەرحد و لهشارانا جینگای ترسو و خوف
 الثغرب: بهژیرو زهنه ددانه بچکولهکان
 الثغامه: گیایهکی گول و شکه بهوشکیشی
 سپییه
 الثاغية: مەر و بهمعنایه که له مقام نه فیدا
 نیستعمال بگری

(فصل الناء والغاء)

الثغاة: بهبؤر گیایه که یاخه رده
 الثغر: بهسەر. فرجی حیوانات و پالوو
 قەشقون و وشتری گران روو

الثغروف: داری میوو دار خورما
 الثغل: بهبؤرو ژیر. داپوشین و خواردن و
 کەف و خەمتە ی هەمو شتی
 الثفال: بهژیر. پیستی که له بهر بهرداشا
 رانه خری نارده که ی نه ژیته سەر زهوی
 الثفال: بهبؤر وشتری گران روو
 الثفن: بهتحریرک. زبری
 الثفنة: بهسەر و ژیر. چوک ددانی و وشتر
 له جینگای دپرکاویدا

(فصل الناء والقاف)

الثقب: بهسەر بؤر. شەق و لهتکردن
 الثقبة: بهبؤر. کون
 الثقوب والثقابه: بهسەر دار داگیرساندن و
 روناکبون و شەق و روناکی بدا هەرچی بن
 الثقوب: بهبؤر. پیگه یشتنو وصول
 الثقاب: روناکی و شەق دهره وه و کون کەر
 الثقاب: بانهرکردن و پالدانه وه نیعتی ماد
 الثقیب: زور بور و وشتری شیری زور
 الثقه: بهژیر. کەسێ باوه پی پی بگری
 الثقاف: بهژیر. رهندهی دارتاش و داریکه رم و
 نیرزه ی پی راستنه کیرته وه
 الثقف: بهسەر گورج و خیرا و هرگرتن
 الثقیف: سرکه ی توند و تیژ
 الثقافة: زیره کی و عاقلی
 الثقف: ناوی عەشیرهتیکه
 الثقل: کوتال، پیایوی سه فەری و پرو پیتی ناو
 مال
 الثقل: بهژیری. پ. و سه ری. ق. گران و
 قورسی و به زهنه ی. ق. بار
 الثقلة: بهژیر. قورس و گرانی سوک نه بن
 الثقیل: له کیشانا گران
 الثقال: بهژیر. شتان گران
 الثقلان: ئینسان و جن

الثقوة: بهبؤر. گلینه، کاسه، دیزه قاب

الثقون: سی

الثلاثی: سنی گوشهیی الثلج: بهفر. ثلاث بهفر

فروش

الثلوج: بهسهر. راحت بون

الثلط: قوړه ی سک و پیسی، باریک

الثلغ: سهر شه فکردن

الثلغ: شه فکردن و خورمای که له دار بکه و یته

خواری مثلغی پی نه لاین

الثلك: بهبؤرو سهری. ل. کومه ل

الثلمه: بهبؤرو زهنه. که له بهری دیوارو کلانی

شیرو چه قو

(فصل الثاء والكاف)

الثک: بهگیراوی. سیاحه تکردن

الثکثات: به ژیر الثکثکه: بهسهر چه ماقت

الثاک: بهگیراوی رق گرتن

الثکن: بهسهر. موصلیه ت و مردن

الثکن: بهبؤرو زهنه الثکن بهدوسهر. ژنی

منالی له ناو بچن

الثکون والثاکة: ژنی نه و لادی نه مابن.

بهته نهایی بمینتتهوه

الثکم: بهته حرک. ناوه پاستی ریگا و لازم بون

الثکن والثکن: ناوی شاخیکه

الثکنة: ناوه پاستی ری

الثکنة: بهبؤر. پوئی تهیر هیکه ل،

قه لاده ی مل

(فصل الثاء والميم)

الثم: بهسهر و گیراوی. کؤکردنه وه و چاککردن

الثم: بهبؤرو گیراوی قوماش و هین و منبرفی

عه تف

الثمائم: بکه سنی نه لاین که ههرچی ده ست

بکه وی بی شکینی

الثماء: چیشتی چه ور ده رخواردان و

سهرشکاندن، نان به تریت کردن، ریش

ره نگکردن

الثم: بهبؤرو گیراوی ده سکه گیا

الثمد: بهسهر. ناوی که م

الثمات: ناوی که م

الثمود: بهسهر. عه شیرتی چه زره تی سألح

علیه السلام و ناوی جیگایه که

الثمر: مال له ههرچی یه که پیدایی

الثمر: بهدو بؤر. زیو

الثمرة: میوه، بهر نوکی قه مچی

الثمره: دره ختی میوه دار

الثمیر: ناوی که وا هاضم بی

الثمیره: نه و پارچه رونانه نی له پیش ژه ندنا

دهر نه که وی

(فصل الثاء واللام)

الثلب: به ژیر. و شتری پیری کلک هه لوه ریوی

دان که وتو

الثلب: بهسهر. عه یب و که مکردن و

راکینشان

الثلوب: ناوی ده ره بندی که

الثالبة: ژنی پی بریندار بو بی

الثله: بهبؤرو گیراوی. کومه لی نینسان

الثله: بهسهر و گیراوی. رانه بز و

سهر و روخاندن و گل له بیر ده رینان و

خوری

الثلت: بهسهر جاری بیون

الثلت: بهبؤری. ث، ل. سنی یه ک

الثلاثة: سنی نه ماما ثلاثه بهبؤر سنی سنی

الثلثان: له سنی بهش دوو بهش

الشمخ: شهکردن و رهنگکردن و رهش و سپی
تیکه لکردن

الشمال: به ژیر. یار به دان

الشماله: قاپ و حاجه ت، وینی جهوزی ناوی
تیا ماینته وه و کره و ناوی عمشیره تیکه
له عهره ب

الشماله و الشملة: ناوی له بونی زهرفا
نه مینیته وه

الشمیله: ناوی که له شیوا نه مینیته وه

الشمیل: به دوسر. سهرخوشی

الشمیل: به سهر و ژیر. م. نینسانی سهرخوش

الشمامة: گیاهی که زه عیفه که به گه لاکه ی کون و
قوژینی خانوی پی نه گرن به معنای
کوژدنه وه ش هاتوه

الشمین: به سهر و ته حرک رخ قیمه ت

الشمین: به بۆر. هشت یه ک

الشمین: هشت یه ک و شتی به قیمه ت

الشمانية: هشت

الشمانون: هشتا

الثنی: به ژیر سهری. ن. شتی دوو که ره ت
تیکرار بکریته وه

الثنی: به سهر. گه رانه وه و گه رانه وه و
دو قاتکردن

الثنیه: به سهر و ژیری. ن. و سهری. ی. گه ران.
چوار دانی پینشوه دوانی خوارو دوانی
سهر و، وریگه ی سهخت و بهرو ژوره

الثنی: به سهر و ژیری. ن. که حیوانی دانه کانی
پینشوی کهوتی له شهرعا ووشتری پینج سال
گای دوو سال مهر و بزنی یه ک سال و بزنه
کیوی شش سال

الثنیایه: به ژیر. پهنی له خواری یا له مو
دروست کرابی

الثنیا: له (استئنا) دروستکراوه

الثنیان: به بۆر. بی قدر و بی نعتبار

(فصل الشتاء والواو)

الثناء: به ندبون و مانه وه له جییکه دا

الثناء: جل و بهرگ و لباس، گه رانه وه و
کۆبون وه

الثناء: به سهر و ژیری. و. گه ران و گه رانه وه بۆ
دوا وه و نه میشتن

الثناء: جهزا بهرام بهری طاعات

الثناء: وه نهوز

الثناء: له پاش رویشتن گه رانه وه

الثناء: گای، ناوی بورجیگه له ناسمان
وه له مه که دا غاری پیغه مبه ر صلی الله علیه و

سلم، شمه فق، بهرز بونه وه

الثناء: به بۆر. پارچه که شک

الثناء: مانکا

الثناء: به دوو سهر. توژ راست بونه وه و
دهر کهوتن

الثناء: به سهر. ههنگوین

(فصل الشتاء والنون)

الثن: به ژیر و گه ران و شکبون

الثناء: مه دح

الثناء: به ژیر. پهنی که قاجی ووشتری پی
ده به ستری

الثناء: به سهر. گوشت بۆگه ن بکا

الثناء: به بۆر. موی بهرو موی چوار په لی
که حیوانات موی دهر وه ی سمی و لاغ

الثناء: به ژیر. کورته بالآ

الثناء: بن مه کی ژنو پیوا

الثناء: به ژیر و زهننه بادان و پینچانه وه و
ناوه راست، تنگه بهری ناوشاخ

**(باب الجیم ومابعده من)
(المطابق و المضاعف)**

(فصل الجیم والهمزه)

الجاب: کسبکردن و کهره کیوی نهستور
 الجأت: ترساندن
 الجأجة: بؤ دواوه راوهستان و بانگکردنی
 ووشتر بؤسه ناو
 الجوعوء: سینهی کشتی و سنگی تهیر
 الجار، الجؤر: بهسرو بؤرو مهدو همزه
 لهدوعا پارانهوه و بانگ کردن
 الجوار: بهبؤرو زهننه. دهنگ و بؤرهی گویرهکه
 الجؤذر: بهبؤرو زهننه و سهری. ز. حیوانه
 کیوی و بیجوی گا کیوی
 الجائر: مانع و خوار
 الجاش: دل و نهفس
 الجؤشوش: سینه یهعنی سنگ
 الجاف: فی یهعنی صهرع و فی لیها تن
 الجؤنه: بهبؤر. حقه
 الجووه: بهبؤر. سوریکی مهیل و رهش
 الجاوه: دیزه، همرشتی سهری داپوشرایین
 الجای: گهستن
 الجابحه: شیده و سهختی

(فصل الجیم والباء)

الجب: بهبؤرو گیراو کوپه، بیرى که لهخویهوه
 پهیدا بوبئ بهبئ ههآ کهندن
 الجب: بهسرو و گیراوی، خهسینسراو، برین،
 سهرکهوتن به واسیتهی فهزل و هونهروه
 الجبا: بهسرو بههمزهی ناخر قارچک و کارگ
 سورو پاش خستن و قاپئ که ناوی تیدهکری

الثول: بهدوسهر. دهردیگه تووشی بز و مهپ
 نهبن

الثولا: دهردیگه تووشی مهپئ ناچیته ناو

ران

الثولب: ریوی

الثوبلة: کۆمهآی پیاو و منال

الثوم: بهبؤر. سیر

الثوی: لهپون و بهند بون

الثویه: پهچهی مهپ

(فصل الناء والهاء)

الثهل: بهسهر. جیگا راخستن

بهسهر نهززا

الثهلان: ناوی شاخیکه

الثهمد: ناوی مهکاشیکه

(فصل الناء والياء)

الثیابة: کچینی نهماپئ و بوبئ بهژن

الثیب والثیبة: بهگیراوی. ی. ژیردار. پیاو ژنی

هینابی و ژن شوی کردبئ

الثیبان: بهژیر. ناوی جیگایهکه

الثایه: پهچهی مهپو بهردی دانرابی بؤ

نیشانه و لهجیگای روخاو کۆمهآه بهردی

بهسهریهکا کهوتو

الثیة: بهژیرو سهری. ی. جیگای مهپ

الثیتل: گاکیوی

الثیل: جئ زهکهری ووشتر و زهکهر ههتا

ووشترئ کیوی زلبئ پیئ نهآیل نهسیل

الثیل: بهژیرو زهننهیا. گیایهکه بهردی

مهسانه نهتوینیتهوه

الجبا: به بؤر. هه سنی فه رزکه پاش خستن و گه پانه وه

الجبا: به بؤر. ترسنۆک

الجبا: به سهر. داریکی تهخت کراو شتیکی له سهر ریکبخری وه کو دهستگای خهیاتان

الجبا: به سهر. قوپی که له بیردهر بدری و له ده ره وهی کۆمه ل بکری، کچی که تازه مه مکی

کردبی

الجبا: به ژیر. گۆل ناو

الجابی: کولله

الجباب: به ژیر. په رده و خورما چوزو موتور به کردن و گه یاندنی که فی خورمای نیر

به مینه که ی بۆ به رگرتن

الجباب: به بؤر. که فیکه ده که ویته سهر شیری ووشترکه وه کو قه یماغ وایه

الجبوب: به بؤر. جینگای مه حکمه و روی نه رز

الجبه: به بؤر و گیرای. سهر ف بای مه فتوحه کونیکه له نیه دا که داریکی تیده خری

الجبه: به ژیر و زهننه بت سه نه م

الججب: به سهر له دوگه که ی ووشتر زۆر بتوینته وه

الججبه: به بؤر هه ردو. ج. ووشک کردنه وه و هیزه ی رۆن و گۆزه ی گه وره و ناوی زۆر

رۆنی تواره

الججبية: نه وعه چیشتیکه گپه

الججد: به سهر. راکیشان

الجبر: زۆر لیکردن و نیسلاح کردن

الجبار: به سهر و گیرای. زۆر دارو به ده عیه و دریز

الجبار: به بؤر. فه وتان به خورایی و له زه مانی جاهلیه تدا ناوی رۆژی سنی

شه ممه بووه

الجبارة: به ژیر. و الجبیره: ته خته یه که ده به ستریه ئیسقانی شکسته

الجبروت: به دو سهر. گه وره یی

الجبابرة: کسان گه وره و به داعیه

الجبرية: به سهری ج، ب. تائیفه یه که نه لین

عهد هیچ قودره ت و دهسته لاتی نییه هه رچی بکا به ته قدیری خواجه

جبرائیل، جبرئیل، جبریل. جبرین: ناوی مه لائیکه یه کی گه وره یه و موقه ره به

الجبس: ترسنۆک و گه چ

الجبل: به دو ژیر و گیرای. ل. و الجبل به دو

بؤر و گیرای ل یاته خفیف و به بؤر و زهننه یا

ژیر و زهننه یا به دو ژیر. دروستکراو خلقت و به ژیر و زهننه. به مه عنای زۆر و جه ماعت

الجبله: به بؤر و زهننه ی. ب. به رزی پشتی ووشتر

الجبن: په نیرو ترسنۆکبون

الجبان: ترسنۆک

الجبنه: به بؤر. ترسنۆکی

الجبان: و الجبان و الجبانه: به سهر و گیرای ب. له هه ردو ولا. دهشت و جینگای نۆیژی

جه ژن

الجبن: ترسنۆک دو ته ره فی ناوچه وان

الجبوة و الجباوه: به ژیر له هه ردو ولا. کۆکردنه وه

الجبهه: ناوچه وان، پینشه سهر و به ئینسان و غه یرو نه سپان جه به نه بیژری و ناوی چوار

نه سستیره یه له ناسمان له منازلی قه مه ره.

سیانیان سنی گۆشه مثلثی واقیع بوه یه کیکیکیان له وان جیایه و پینی نه لین جه به

الاسد

الجبهاء: ژنی ناوچه وان گه وره

الجبی و الجبایه: کۆکردنه وه

الجابیه: چه وزی ناوی تیدا کۆ ببیته وه و ناوی شاریکه له شام

(فصل الجیم والشاء)

الجث: بهسرو گیرای مه لکه نندن و میوی
هنگوین

الجیث والجیثة: لقی تازهی خورما

الجثة: بهبؤرو گیرای. پ. شه خس. ئینسان
نه گهر راوه ستابی یا دانیشتبوی

الجاتوث: کالهک

الجتجات: ئینسانی زور موو ناوی
گیایه که

الجتاجث: بهبؤر ووشتری زهلام و گیا موی پر
که بهسره که چوبی

الجتل: بهسهر. ئینسانی مودار موی زوربی و
زور

الجتله: میرولهی رهش و درخت گه لا زور

الجتاله: زوری، کثرت

الجاتلیق والجتالیق: که کیم بوه نسرانی

الجتوله: بهبؤر. زوری

الجتم: ملازمت و لیجیانه بوه نه وه

الجتوم: سنگ له نه زخستنی تهیر وه بؤ
ئینسان که سیکه له سهر نه ژنؤ دانیشتی

الجتامة: بهسهر و گیرای. که سنی سه فیری
نه کردبی

الجتو: بهدو بؤر. له سهر نه ژنؤ دانیشتن

الجتمان: بهبؤر. جهسه دو بهدو و ههرشتی
بی

الجتوه: بهحه ره کات. کومه له بهرد

الجتی: بهبؤر ژیری. ث. بهدو ژیر له سهر نه ژنؤ
دانیشتن

(فصل الجیم والشاء)

الجبب: شوتی

الجبجحة: له ترسا عاجزبون

الجد: بهسهر و زهننه ی. ج. والحدود بهبؤر.
ئینکاریکردن

الجد: بهبؤر ئینکاری. بهسهر و ته حرک.
نیعمهت که مبون و ناو که مبون و گیا زیاد
نه کردن

الجدل: کورته بالا

الجدل: قهله

الجدم: زهوی. مه زهعه

الجدر: بهبؤر و زهننه کون

الجدرة: بهژیر. پهنا بردنه بهر که سنی و
بیچاره یی

الجدره: سالی قاتی و گرانی و خواردن

الجدرة: بهسهر تنگی، بهدکرده یی

الجداس: بهژیر والجداش. کومه ل و قهره بانغ

الجدش: جاشه که ری نیئر

الجدشه: جاشه که ری من و خوری حیوانی

که شوان دهی بریته وه و تویه لی دهکا

الجدیش: که سیکه له خهلق دور بکه و
گوشه گیر

الجدوش: مندال

الجدشم: ووشتریکه زگی بای کردبی

الجدظم: که سیکه هردو و چاری گه وره بی

الجدوظ: بهبؤر. چونه دهره وه

الجدف: دهعه و ته کو برکردن

الجدفاف: بهبؤر. که سیکه زهره به خهلق
بگه نیئن و یاله زور خواردنه وه ئیسهال و روان

بو بی و مردن

الجدفاف: بهژیر. بهدهمی بیرو دهمی سه تل
گه یشتن

الجدوف: سه تلنیکه به پری له بیر ه لکی شری

الجدیف: که سیکه فه خربکا به زوری شتن
که بی بی

الجدیفة: بهبؤر و زهننه ی. ب. له نزیک مه دینه وه
جیگایه که بو چه حاجی شام میقاته

(فصل الجيم والذال)

الجد: به ژيرو گيراوى. سه عيکردن و به راستى

نیشکردن و گه وره

الجداء: به سهر. ژنى مهك بچوك و سه حراى
بى ناو

الجد: به يورو گيراوى. كو كردنه وه و بى سهر
رينگا و نه ممالاى جه وه سهرى به بى زى نه لين
نه ترافى گياى زور بى

الجد: به سهر. برين. قه تح و گه وره بى و به ش و
به خت و بى نى حياجى و باوكى باوك و باوكى
دايك

الجدب: به سهر و زهنه. شيدته و گرانى و
عه كسى فه رح و همرزانى

الجدب: به تحريك و زهنه، عه ب پنگه يان دن
الجديب: مهكانى گرانى و سه ختى تى دابى

الجدوبة: سه ختى و شيدته و رينگاى ناوشاخ و
رهنگردنى پشتى كه به غه بى رهنگى خوى
الجدة: به سهر. دايكى باوك و دايكى دايك و
تازه

الجدث: به دوسهر. گورستان

الجدجد: به سهرى هردو ج. جينگاى زور
رينك و راست

الجدجد: به يور. شتى كه وه كو كوله و يا
به پوله كه تهير الورقى پى نه لين له هارينا
به شه و نه خوينى

الجدح: به سهر و زهنه. شتى تيكه شتى
بكهى يا شير ناوى تيبكهى يا قاوه ت ناوى
تى بكرى

الجدود: به سهر. مهر شى نه بى

الجديد: تازه و پراو مقطوع

الجداد: به سهر و ژير وه قتى خورما
له دار كردنه وه

الجدد: به سهر و تحريك. نه زى رينك و راست

الجحف: كهوانى بى دار، تالوكه كردن بردن
به مهر اكردن و كه م كردن

الجحفل: گورانى و عه سكر

الجحفلة: لىوى نه سپ

الجحل: به سهر. نه وعه ههنگيكه به قه ده
كوله نه بى بكه و تته نه زى بالى رانه وه سپينى
ناوانى بفرى وه كو شاي ههنگان و ايه و
كونده گه وره و حه يوانيكى بچوكه له يه وه كو
ويزويه

الجمالة: به يور. كونى ده زى

الجمالة: چه رضى ناش

الجمام: ده رديكه توشى نينسان نه بى
زه عيفى نه كا

الجام: گه رمای سه خت

الجميم: ناگرى گه وره

الجمماء: ژنى چاوى گه وره سور بى

الجمعة: چار

الجممرش: پيره ژن و جاشه كه ر

الجنن: به سهر. هه رچى بخوا فائيدهى نه بى و
منداليكه زو گه وره نه بى

الجحفل: به سهرى ج، ح، ف، لچ شور

(فصل الجيم والحاء)

الجح: به سهر و گيراوى. هاريشتن و فرندان و
پشت چه مينه وه له بهر پى و راکشان
الجحجة: سهرى و لى شاردنه وه و بانگ كردن و
دهنگى ناو

الجحدب: به يور. كولهى سه زى پى دريژ

الجخر: واسيع و گه وره بونى ناو بى

الجحيف: شهقه شهقى ددان له خه و داو
له شكرى زور و كورت و قورهى زگ و به سوكى
خوراگرتن

الجحف: فه خرو شهرف

الجدري: به سهری. ج. ژیری و زهننه. د. دیوارو
ملوانکه‌ی کمر و ووشتر و گیایه‌که
الجدار: به ژیر. دیوار
الجدیر: لایق و مناسب
الجدرة: به بؤرو ته‌حریک. عازبه له‌به‌دهنی
ئینسان په‌یدائه‌بئی
الجدری: به بؤرو سهری. د. یابه سهری. ج. د.
ئاونه

الجدع: لوت برین و یاگوئی و ده‌ست و لیو برین
الجدعة: له‌پاش برین نه‌وی باقی نه‌بئی
نه‌مینخته‌وه و چه‌بسکردن
الجداع: به سهر. سه‌ختی و گرانی
الجدف: به ته‌حریک. جینی قه‌برو گیایه‌که
له‌یه‌من که‌سئی بی خواتینوی نابی محتاج
نابی به‌ئاو

الجدل: به سهر. دروستکردن و مه‌حکام پیچان
الجدل: به ته‌حریک به سه‌ختی و توندی
دوشمنایه‌تی
الجدالة: به سهر و ژیر. لقی خورمای سه‌وزو
زه‌مین

الجدول: جوگه‌ی بچوک. چونکه جوگه چوار
مه‌عنا‌ی هه‌یه له‌جدولی گه‌ورتر (نهر) که‌می
بچوکت (ماذیان) له‌و بچوکت (ساقیه‌ی پی
ئه‌لین

الجدیل: په‌تی ملی ووشتر
الجدیله: قه‌بیل و ناحیه‌و قه‌فس
الجدمة: به ته‌حریک مه‌ری خراپ و کورته
بالا

الجدوی: به سهر و قصر به‌خشش و نه‌فع
الجدوار: به سهر. ره‌گی گیایه‌که تریاکه
بوزه‌هر به‌زیان هندی مه‌عناکه‌ی قانع
السمومه

الجدی: به سهر و زهننه. کارژوله و ناوی
بورجیکه

الجدیه: به سهر و زهننه. لبادی ژیر زین
الجدیه: به سهر و ژیری. د. لبادی ژیر زین و
خوئینی به به‌ده‌نه‌وه نوسابئی
الجدایه: به سهر و ژیر. ئاسک یا بیچوی بزنه
کئیوی

(فصل الجیم والذال)

الجد: به سهر و گراوی برین قطع
الجدب: راکیشان و نیوه‌ی مانگ ته‌واوبئی
الجدب: ئینسان تفی له‌ده‌ما وشک بئی و
حه‌یوان شیریی که‌م بئی
الجدیة: به ته‌حریک. پارچه‌ قطع و پیوی
خورما

الجدة: به بؤرو گراوی. که‌وا. به‌رگ
الجدان: به بؤرو. پارچه‌ پارچه‌ بونی شتی
الجدانة: به بؤرو. پارچه‌ پارچه‌ کردن و
جیا‌کردنه‌وه و میوه له‌دارکردنه‌وه
الجدیده: قاوت

الجدز: به سهر یا ژیر. ره‌گ وه‌نه‌سئی هه‌ر
شتی و ناوه‌راست
الجدرمان: به ژیر، ز. بنی گه‌لا خورما
که‌گه‌لاکه نه‌که‌وئی و باقی نه‌مینخته‌وه
الجدع: به دو سهر. مه‌ری شه‌ش و نو مانگ یا
دو سال بئی یا‌گاو ئه‌سپ سئی سال و ووشتر
پینج ساله‌و شیر (اسد) و هه‌یوان له‌ئالیك
مه‌نعکردن

الجدع: به ژیر و زهننه. دار خورما
الجدعة: ووشتری مینی پینج ساله‌ مه‌ری دو
ساله‌ ئه‌سپ و گای سئی ساله
الجدف: به سهر. قطع. برین، تالوکه و لیخوپین
الجدل: به دو سهر. که‌یف خو‌شبون
الجد: به ژیر. ئینسان دلخوش و شاد و ره‌گی
دار ئه‌سئی هه‌مو شتی و برین قطع

الجدام: به بؤر. عیله تیکه لهغه له بهی سوادهو
 پهیدا دهی
 الجذمة: به سمر. قه مچی شولک و پارچه دارو
 پارچه پهت و پارچه هی همرشتی بیی
 الجذماء: مهری گوئی کون کراو یا براو
 الجذامة: به بؤر. له پاش دورینه وه و درونه وه
 نه وهی باقی نه مینیتته مه له مهنزوعات
 الجذمور: به بؤر. وهکو جزمان
 الجذوه: به حهره کات، پشکو سهره بزوت
 الجاذی: کهنی همدو قاجی بچه قینتی له سمر
 نه موسته کان دانیشی یا نانیشک کورت
 الجاذیه: حه یوانیکه له پاش زان شیری دهست
 بکا به کهم بوون

(فصل الجیم والرء)

الجر: به سمر و گیراوی. راکیشان
 الجار: دراوسن و یاریه دار
 الجراة: به سن حهره که. نازایی شجاعت
 الجرب: به ته حریک. عیله تیکه سارییه. گهری
 الجریاء: ژنی گهر. به ناسمانیش نه لین.
 جرباو. کانه به واسیتته هی نه ستیره کان گهریوه
 صافی نه ماوه
 الجراب: به ژیر. هه مانه. ناوی چال
 الجریب: عهردی درژی و پانی شهست زراع
 بیئ و قه فیزیکی گهره که چوار ره گهندم یا
 جو بگری یا نه رزیکه به چوار ره گهندم و
 جوی تیا توو بگری
 الجریز: به بؤری ج. ی. کهنی له بهینی
 تیا هه یا دوو زبانی و فساد بکا
 الجریباء: ره شبا
 الجریبة: به ژیر. مهنزه
 الجریان: یه خو قه فیزی گهره
 الجرة: به سمر و گیراوی و گوژهی ناو

الجرة: به ژیر و گیراوی و کاویژ کردن و شترو
 خوری
 الجرة: به بؤر. داریکه به قه ده رگه زی دریزه
 ناوه راستی شریتی پیوه به ند نه کری قولایی
 تینه خری راوه ماسی پی نه کن
 الجارة: ژنی دراوسن، ووشتری بار بگری و
 رای کیشن
 الجریث: به دو ژیر. نه وعه ماسییه که
 الجریثوم: نه سل و رهگ همرشتی بی
 الجریثومة: به بؤر. هیلانه میروله
 الجرجر: به ژیر. پونکه
 الجرجیر: مه عده نوس یا پاقله
 الجرجار: مه عده نوسی کیوی
 الجرجور: به بؤر. سمری ووشتر
 الجرجة: به سمر. شه قام و رنگای گهره
 الجرجرة: بؤره ی ووشتر
 الجرجس: به ژیری همدو ج. مینشوله ی
 بچوک و میوو قوی مؤکرا بی
 الجرجة: به بؤر. خورج، هه گبه
 الجرح: به سمر. برین و زام
 الجرح: به سمر و ته حریک. کهنی روی
 نه موسته کان پان بی و جینگای به رد زورو
 کهنی پهریشان و موخته ریب بی
 الجرح والجروح: به بؤر. زام جه معکه ی جروح
 الجریح: بریندار
 الجراحة: زام
 الجارحة: تهیری راو وهکو بازو دهست و باقی
 نه عزای نینسان
 الجردج: به سمر. جینگای بی گیا
 الجرد: به بؤر لوس بی توك و بی مو
 الجرداء: جینگای بی گیا و سانی کرانی
 الجرید: دارخورمای بی لق و بی گه لا و قاپی
 له دارو غهیری دار دروستکرا بی
 الجریده: دهفته رو غهنزه ته

الجارود: ئينسانى شوومو بىن تهرييه
الجردهل: ووشترى ناو قهد ئستورو كەسى
تەمەرزو عىلاقەى ئيشى ھەموو كەسى بكا
الجرىق والجردهق: كولىره
الجردان: بەبۆر. كىرى ئەسپ و كەر
الجرذ: بەدوسەر. نەخۇشيبەكە لەحەيواناتا
الجرذ: بەبۆر. مشكە كۆيزە
الجرار: بەسەر و گىراوى. گۆزە فرۆش
و ھەلسەر خۇ و رده و رده رۆيشتن لەشكرى
جەپار. يەنى قورس و گران نەروا لەبەر
زۆرى و راکيشەر يەنى كەسى شتى راکيشنى
الجرارة: دوشك
الجرور: زۆر بەتام كثرى الطعام
الجرير: پەتى مىلى ووشتر
الجريره: گوناه
الجارور: جۆگەى لافاو
الجارورة: بەردەم دەرگا پيشەكەى
الجرز: بەسەر و تەحريك و زەننە يا بۆر
تەحريك. جىگای بى گيا كەناوى لىپرابى
الجرز: بەسەر زەننە. بېرىن قطع
الجران: بەبۆر. پۆلا
الجرزة: باغى گياكەى تەر بى
الجرس: بەسەر زەننە و يا زۆر زەننە. دنگى
پەنھانى و خواردى ھەنگ لەدارو غەيردار
الجرس: بەدوسەر. زەنگ و قۆر
الجرسان: عىلەتیکە وەكو شىتى
الجرش: بەبۆر و ش. ناوى جىگایەكە
لەيەمەن و سەر بەشائەكردن و مىقدار
الجرش: بەسەر. كپەكردن و کوتان
الجرش: بەدو ژىر. بەدەن
الجریش: ساوهرى وەيا خوینیەكە چاك
نەكوتراىن
الجراشة: بەبۆر. پەرىو لەوہقتى کوتانا

الجرشاب و الجرشام: بەژىر لەھەردوكيان
لەپاش نەخۇشى دومەل دەرکردن
الجرشع: بەبۆر. ج. ش. ووشترى زگ زل
الجرص: بەدوسەر. لەعاجزى و رقا تف
قوتدانەوہ
الجرص: بەبۆر. ج. ص. لەبنا دار رەتکردن و
پيش خستىن بۆ خاترى بناى لەسەر بکرى
الجرض: بەتەحريك وەكو جرص وایە
الجرىص: عاجزو غەمبار
الجراص: بەبۆر. ووشترى لەگەل بىجوى خۇيا
محبەت ويارى بكا
الجرضم: بەدو بۆر. زۆرخۆر
الجرع: بەسەر. بەقوم ناو خواردنەوہ
الجرعه: بەبۆر. پاش ماوہى ناو لەناو قاپا
الجرعه: بەدوسەر. جىگای لم دار كەگىايى
نەروى
الجرعاو: جىگای لم دارو بى گيا
الجرعلوك والجرعكيل: ماستى ترش
الجرف: بەسەر. وەرگرتن و روخاندن و بەخاكە
نازو بیل پاككردنەوہ مائىن
الجرف: بەدو بۆر. جىگایە لافاو ويرانى
كردبى
الجرف: بەبۆر زەننە. ناوى گيايەكە
الجراف: بەبۆر. رىگای لافاو
الجارف: ويرانكەر وەيا بىچوہمار
الجرفاس: بەژىر. گەورە وەيا ئستور
الجرفش: بەبۆر. پاوى تەنگەقەوى
الجرول: بەتەحريك و رده بەرد
الجرم: بەبۆر. والجريمه. بەسەر گوناه
الجرم: بەژىر. جەسەد. بەدەن و دەنگ
الجرم: بەسەر. گەرم لەكوردیيەوہ نەقلكراوہ و
بېرىن و قازانجکردن
الجرام والجرىم: بەسەر لەھەردولا ناوكە
خۆرما ياخورماى وشك ياخورماى براو

الجروم: به بؤر. چال و شیوی گهرم
 الجراحة: به سهر. که سئیکي زهلام به جه سامهت
 الجرmoz: به بؤر. چهوزی بچوک
 الجرموق: نهوعه که وشیکه وهکو محس
 الجرامقه: ناوی تانیفه یه که له نزیك موسل
 الجرن: به بؤر. جینگای وشکردنه وه خورماو
 میوژو خهرمان
 الجران: پیش ملی ووشت جینگای تیغ بؤ سهر
 برین
 الجرون: نهرمبون، سوانو مهنیدیل کونبون
 الجارن: کونبوو بیچوه مار
 الجرئف: به سهری ج، ر. ئینسانئی زهلامو
 گهوره و تنگه نهستور
 الجرو: به سهر و ژیرو بؤر. بیچوه سهگ وهیا
 بیچوی ههر دپهنده و خه یارو هه ناری وردو
 بچوک
 الجرروزو الجروز: که سئیکه له خواردنا
 له سهر سفره یاسینی پاشماوه ی نه بی
 هه موی بخوا
 الجروض: زک زل
 الجرول: بهرد
 الجرھوق: دهزوو بادان
 الجرھوم: به بؤری ج، ه. ناوی عمشیره تیکه
 له یه مهن
 الجرئو الجریان: هه ل قولان و جاری بونی ناو
 وه یاشتی وهکو ناو بی
 الجراهم: چه یواو ئولاغی تنگه نهستور
 الجرئه: به ژئیر. ناوی که رانه وه سستی
 ههر بروا
 الجرایه: به ژئیر. ناوو نه مسالی جاری بون
 الجرئی: به سهر و ی. گیراو وه کیل و
 رهوانه کراو
 الجرئی: به دو ژئیر. نهوعه ماسییه که یا مار
 ماسییه

الجرئیه: به ژئیرو گیراوی. ری. چه وسله و تاقهت
 الجریاض: به بؤر. که سئیکي ورگ زل
 الجریال: شهراب، رهنگی سور، ئالتونی سور
 الجرئیه: کاره که روژ. خور گمی گهوره

(فصل الجیم والزاء)

الجز: به سهر و گیراوی. برین و دورینی گیاو
 خوری و خورما
 الجزء: به بؤر. شتی به شی بکه ی پارچه پارچه
 بکری به پارچه یه کیان نه بیژئری به کوردی
 نه ختی له شتی
 الجزاء: عوض، پاداش
 الجزاءه: به بؤر. دهسکی چه قو
 الجززة: به برینگ خوری و مو برینه وه
 الجزح: به سهر. به خشش و عتا به خشین
 الجزد والجزرة: برین و سهر برین
 الجزور: ووشتی که بؤ سهر برین دان برین
 الجزر: به دوسهر. گیزهر
 الجزر: به ته حرک. گوشتیکه دپنده خواردویه
 الجزر: به سهر. ناوکه بگه پیته وه بؤ دواوه
 الجزرة: مهپی قهلو
 الجزاره والجزر: نهترافی به دهن وهکو ههر دو
 دهست و ههر دو پی و سهر
 الجزیره: نهزئی ههر چوار ته رفی ناو بی
 الجزازة: به سهر و ژئیر. دروینه و خورما
 چنن و خوری و مو برینه وه
 الجزازة: به بؤر. برشتی خه یات و کهوش درو
 الجزع: به ژئیرو زهنه. جینگایه له دهر بهند
 که له هه مو جینگایه کی تنگه به تر بی
 الجزع: به ته حرک. گریان و زاری و بی سهری
 الجزع: به سهر و زهنه. سهحراو دهر بهند
 به پانی قهت عکردن
 الجزعة: به سهر. شتی کهم

الجزعة: بهسرو زهننه. موروی رهش و سپی
الجريمة: گهله رانه مه
الجازع: داریکه تری پیوه ههله نواسینری
بو وشکردن لهئیرانا ناو دهبری بهمیلاق
الجزف: بهسر. گوتره. یهعنی بی کیشان و
پیوان

الجزاف: بهبورو ژیر. وهکو جزف وایه
الجزل: بهسر. داری ئهستور و شک و قهتغ
الجزلة: بهژیر. کوملیکی گوره خورما
الجزیل: زور
الجزالة: زوری وهصاحته
الجزم: بهسر. برین پرکردن وه زهننه
الجزمة: بهسر یه کهرت خوادن
الجزمة: ران و گهلهی وشتره مه

(فصل الجیم والسین)

الجس: بهسرو گراوی. سونهوه گهران بو
خهبر، وه گهرانی حکیم بونهبض ورگ
شینان
الجسا: کهسنی دهستی لهئیش گران و
زبری
الجساء: بهبور. وهکو جسا
الجسد: بهدهن و زهعفران و رهنگو پیوه
نوسان
الجساد: بهژیر. زهعفران
الجسر: بهژیر و سهر. پرد
الجسر: بهسر. وشتری گوره
الجسور: نازا پینش کهوتو
الجسارة: ئیقدام و جورئهتکردن
الجسرب: بهژیر. دریز
الجاسوس: کهسنی جستوجو بکا ههول بدا بو
خهبر
الجسم: بهژیر. والجسمان بهبور. بهدهن

الجسامة: ساحب بهدهن زهلام
الجسیم: ئینسانی زهلام و گهوره
الجسام: ناوی دئییهکه لهشام
الجسو: بهبور و گراوی و وشکبون و بهستنی
ناو کهبین بهسههول

(فصل الجیم والسین)

الجش: بهسرو گراوی. لیدان و شکاندن و
پاککردنهوه بهمالین
الجشاء: بهبور و سهری. ش. مه. لهزور
خواردن سلهمینهوه و بیژکردن
الجشاة: بهبور و سهری. ش. و ههزه، لهزور
خواردن ئیمتهلا بکا قرقینه بداتهوه
الجشوء: بهدو بور. راوهستان و چونه دههله
کهوان سوک قهوس خهفیف
الجشب: بهسرو ژیری. ش. ئهستور و بهرز
الجشة: کوملی ئینسان یا تیژی دهنگ
الجشر: بهدوسهر. حهیوان لیخوپین بو لهوهر.
یا جشر گیای بههاره
الجشر: بهژیری. ش. چلک
الجشور: سپی بونی جیگای سههرو صوبح
الجشرة: بهبور کۆکهو زهبری سنگ
الجشیر: جهوالی گهوره و مهیدانی جهیوانات
لهبردهم مال و رهشمالا
الجاشرية: خواردن پینش چای و جگهره
الجشع: بهدو سهر زور تههعهکاربون
الجشم: بهسر بانگکردن بو سهر ئیش و کاری
به زهحهته
الجشم: بهبور و سهری. ش. سنگی وشتر
الجشم: بهدو بور، ئهستور، کورت
الجشیش: ساوهر

فصل الجیم والصاد

الجد: به سمر و ژیر. گچ

الجداص: وهستای گچ کارکر

فصل الجیم والظاء

الجدظ: به سمر و گراوی. نینسانی زلام و

تهنگه نستور

فصل الجیم والعیین

الجدعب: به سمر. هه لکه نندن و فریدان

الجدعبوب: به بؤر. سمری پلّیته و نینسانی

ناشیرین و کورته بالآ

الجدعبه: تیرکش جینگاتیر فیشک لغ

الجدعباب: که سئ تیرکش دروسته کا

الجدعبیر: نستوری کورته بالآ

الجدعبجرة: لهه ویر نوع نوع دروست نه کورئ

لهناو دوشاوا نهی کولینن بؤ خواردن

الجدعباج: جینگای بی بهرد و زیندان

الجدعبجة: دهنگی ناش و هبسکردن و قهرزدار

بؤ قهرز سه خله تکردن و وشتر یخدان و

ههستاندن و وشتر

الجدعبد: به سمر و زهننه. ناگریچه پرچه م و

نینسانی سهخی

الجدعبدة: به سئ سمر نینسانی قلهوی

موزهرد و بهگورگ ابا جعدو ابا جعد نه بیژری و

ناوی گیایه که له قهراغ ناو نه پوی و ناو

قه بیله یه که

الجدعبودة: به بؤر. کورت کراو یا هال پاچراو

الجدعبر: ریقنه ی بازو هه لوو واشه

الجدعبار: به ژیر. پهت و شریتی که سمریکی لهناو

قه د بیستری وه سمریکی به سنگینه موه بؤ

خاتری بچینه ناو بیر

الجدعبار: به سمر. که متیار

الجدعبور: به بؤر. خورمای زور خراب

الجدعبس: پیس

الجدعبوس: به بؤر. وهکو جعس

الجدعبوس: کورته بالآی له نیم

الجدعبشوش: به بؤر. وهکو جعوس

الجدعبشم: به بؤری ج. ش. نهستوری کورته بالآ

الجدعبظ: نهستور زلام

الجدعبظری: نهستوری کورته بالآی زالم

الجدعبظارة: کورت، نهستور

الجدعبف: فریدان و خستنه سمر نه ز

الجدعبفر: که رویشک و نه سپ و جوگای بچوک یا

گهره و ناوی پیار و محله یله بغداد جعفرییه

الجدعبل: به بؤر و سمری. ع. قالونچه

الجدعبل: به بؤر. مال و نه قدی که شاه له ره عیتی

نهستی

الجدعبل: دروستکردنی خهلق و کردن و

ناو بردن و دهست پیکردن و وهرگرتن

الجدعبله: دارخورمای بچوک و کورت

الجدعباله: به ژیر و الجعله به سمر حقی کرکار

پاره که ی

الجدعبال: دهستگرو په پو مهن دلی که دیزه و

مهنجه ل و تاوهی له سمر ناگر پی دانه گیری تا

دهست نه سوتی

الجدعبالة: به بؤر وهکو جعال وایه

الجدعبم: به ته حرک. ته ماعکردن

الجدعبماء: ووشتری پیر

الجدعبموس: پیس

الجدعبمو: پشقل کو کردنه وهی ووشتر و مپ

(فصل الجیم والفاء)

الجف: بهسرو گیراوی. وشکبون
 الجف: بهبؤر. توئکلی گوپکهی خورماو
 کۆمه، کوندهی کۆن و رزیو که نیوهی مابئی
 بکری بهدۆلجه دۆلکه
 الجفوء: بهسهر. لافاو درک و دار فپی بداته
 قهراغموه و زایع و بهتالکردن و رفاندن و زهرفی
 سهرو خوار بکری ئهوهی لهناوایه بهژئت
 الجفاء: بهبؤر. لافاو کهف و پۆش و پهلاش
 بخاته کهتارهوه باطل بوون
 الجفاء: بهسهر. زولم و تهعدی
 الجفة: بهسهر بؤرو گیراوی جهامعت و کۆمه
 الجفجف: نهززی بهرزو بای سهخت
 الجفخ: فهخرو تهکهبورکردن
 الجفاخ: پیاوی بهتهکهبور
 الجفر: بهسهر. کارژۆلهی چوار مانگی و چانی
 گهوره
 الجفور: سستیون
 الجفرة: بهبؤر. ناوهپاستی ههرشتی و نهززی
 موسته دیرو واسع
 الجفیر: تیرکش
 الجفاف: وشکی. الجفوف وهکو جفاف
 الجفافة: گیای وشک بلاو بوین
 الجفیف: گیای وشک و غیره گیای
 الجفل: بهسهر. ههوری بارانهکهی باری بی و
 تالوکه کردن
 الجفال: بهبؤر. لافاو پۆش و داری فریدا بی
 بوکهنارو ئینسانی مو زۆرو حه یوانی مؤو
 خوری زۆر
 الجافل: کهسی خیرا بپوا
 الجفلاء: بهسهر. زیافتهی عومومی
 الجفلة: بهبؤر. بپوا، مقطوع

الجفالة: بهبؤر. درک و داری که نار ئاو
 الجفن: کالان شیرو چهقوو پیست چاوو لقی
 میو
 الجفنة: کاسه و ظرفی گهوره و لق و چلاکی
 باغ
 الجففق: تهیری چاوی گهوره و زهره بی
 الجافون: شووتی
 الجفوة: بهژئر. کهسی جهفاو زولمی
 ناشکرابن

(فصل الجیم واللام)

الجل: بهسهر گهمی، کهشتی و لهئهرز
 چینهوه و گهورهی
 الجل: بهژئر. قهلاسی گهنم و جۆو زهراعت
 که لهپاش دروینه لهئهرزا نه مینینهوه
 الجال: عهقل و دیواری بیر
 الجل: بهبؤرو گیراوی. جلی حه یوان و گول و
 گهورهی ههرشتی
 الجلاء: بهسهر و مه و چوونه دهر لهشار،
 لهوهتهن و کردنه دهر له شارو مهسکهن لازم و
 موتهعمدی، واضح و ناشکرا
 الجلاء: بهژئرو مه. روناک و مشتوما لکردن و
 هه لوه رانی موی سهرو سورمه
 الجلب: بهسهر. راکیشان و بانگکردن ئینسان
 یا حه یوان
 الجلب و الجلبه: بهسهری ج، ل، لههر
 دولا رانی حه یوان بو فرۆشتن لهشاری بو
 شاری بپریت و دهنگ و ئاواز
 الجلیب: شتی بو فرۆشتن له جیگایه که
 وه بهینیریت
 الجلب: بهبؤرو ژئر. ههوری بارانی نه بی
 الجلاب: بهبؤرو گیراوی گول و. ماء الورد
 الجلیبه: قارتماغه ی برین. قه تماغه

الجلوبية: مال جهلبگردن بؤ فروشتن
 الجلباب: چارشبو
 الجلبان: بهبؤر گيايهکه
 الجلبان: بهدو بؤرو گيراوی. ب. شتيکه
 لهچرمو ميشن دروستدهکری بؤ محافزهی
 شیر تفهنگه و قهچی کسوار به تهنیشت
 نولاغا هملی دهواسنی
 الجلة: بهسمر و گيراوی. پشقلی مهر و
 ووشتر
 الجلالة: پشقلی حهيوانه کيوی
 الجلة: بهژيرو گيراوی گهره
 الجلاء: مهری بن شاخ
 الجلة: بهبؤرو گيراوی و حهلانهای خورما
 کهلهپوشی خورما دروستدهکری و باری
 خورما
 الججل: بهبؤر همدو و ج. زهنگوله
 الجلاجل: بهسمر. ناوی جینگايهکه و گهری،
 دهنگ ساف
 الجلجلة: بهسهری همدو و ج دهنگی هورو
 زیل و بزواندن و رؤیشتن
 الجلجلة: بهتهحریک و پشت مل سهر
 الججلان: بهبؤرو همدو و ج، کونجی یا گژنیژو
 خاشخاشی سپی
 الجلج: بهدوسهر. لهو تهرهف سهره وهکسنی
 موی هملورهی بن و ووشتری کهدار بخواو گا
 جوت بن شاخ
 الجلجاية: بهژیر. گهره
 الجلج: بهسمر پرکردن و پرپون
 الجلاخ: بهبؤر. لاقاوی ژؤر
 الجلد: بهسمر لیدان بهدارو قهچی
 الجلد: بهژیری ج، ل. پیسته
 الجلد: بهدوسهر. ووشتریکی زل کهبن شیرو
 بیچوبی و جینگای مهحکم و پیستهی
 گویرهکهی مردو پر بکری لهکا بوخاتری

دایکهکهی شیریدا وهیا گویرهکهیهکی غهیره
 لهبردهمیا راگری و بن لیسنیتهوه
 الجلید: زوقم و سیخوار
 الجلدة: ووشتری شیر چهور، مهری بی بهرخ
 و شیر.
 الجلادة: قایم و مهحکم و نازاو زیره
 الجلدي: خیرایی و نازایی
 الجلاده: پهردهیهکه لهسازو سهمتور
 الجلذاء: بهژیر. جینگایی لهشتی که
 تویکلهکهی نهستوربن
 الجلاد: تۆزو غویار
 الجلذی: بهبؤر. ووشتری نیزی بهقوهت
 الجلز: بهژیر. رم و بهسمر دهستی قهچی
 الجلز: بهژیر. قایشی سهری قهچی
 الجلس: نهستور مهحکم
 الجلوس: بهبؤر. دانیشتن
 الجلسه: نهوعه دانیشتنک
 الجالس الجلیس: دانیشتنو
 الجلع والجالع: بیحهیا. نهوانهی لهسهر قومارو
 عهرهق جوین بهیهکتر نهدن
 الجلعب: بهسمر. جییهکه لهنزیک مهدينه و
 چاوتیر
 الجلعباية: ووشتری می بهقوهت
 الجلعج: نهوعه پهپولهیهکه
 الجلعد: نهستور
 الجلف: بهژیر. بؤش و بهتال و پاشهوانهی
 ههنگ و پارچه نانی نهستوری وشک و مهری
 زگ دهریهریوی پی پراو و سهری قلهمی پراو
 که نهکوهیته نرزو نینسانی تهبیعت تونگ
 الجلف: بهسهر و تهحریک و قورپاککردنهوه
 لهسهر نهرز
 الجالفة: سهر شکاوی که گوشت و پیستهکهی
 برینداربوین
 الجلفه: بهژیر. سهری قهلم

الجلل: بهردو سهر. زهحههتو ئاسانو
 گهوره و بچوك
 الجلال و الجلالة: بهسهر گهوره يي
 الجلال: بهبؤرو الجليل بهسهر. گهوره
 الجلاله: بهبؤر. ووشترى گهوره ي مى
 الجلول: بهبؤر كهسنى له وهتهنى خوى بروا
 الجلالة: بهسهر و گيراوى ل گايهك پيسى
 بخواو فعلت من جلالك. له بهر توكردم جلال
 الله. عهزههتهنى خوا
 الجلم: دوسهرى برنگ
 الجلم: بهسهر برين
 الجلم و الجلمه: قوولى براوى ميو
 الجلمد و الجلمود: بهردى گهوره يا ووشترى
 زؤر
 الجلبيق: بهبؤر. جيره دانى و دهركا
 الجلنار: بهبؤر گوله هه نار
 الجلنظى: بهسهرى ج، ل. كهسنى لهسهر پشت
 بكهوى و هردو لنگى هه لپرى
 الجلواح: دهربهندى واسيع و پر
 الجلوز: بهبؤرو سهرى. ل. گيراو نه وعيكه
 لهفندق
 الجلوزة: بهبؤر. مهنج كردن
 الجلوان: بهبؤرو زير، كوئخاو رهئيس
 الجلولاء: ناوى جئيهك
 الجلوى: فهقيانهى كهوا يا كراس
 الجلة: بهتهحرك. كهسنى موى پئشه سهرى
 هه لهوره يي
 الجلهوب: به بؤر. ژننى نه ژنوكانى گهوره بئ
 الجلهاب: شيوو دهربهند
 الجلهة: لابرند و تهرهف
 الجلاهض: نهستورو قريس
 الجلاهق: بهردى ناوكهوان
 الجلى: به بؤر و گيراوى. ل. ئيشى
 گهوره

الجلس: بهسهر. روشتن و زاهير

(فصل الجيم والحيم)

الجام: قاپئى ناوو شهرايى تيا نه بئ نه گهر
 تيابئى پئى نه لين كاس
 الجم: بهبؤرو گيراوى. زؤرو ناوى له بير
 كو بو بيتهوه
 الجاء: بهسهر و گيراوى. مه پى بئ شاخ
 الجماء و الجمائة: لاک و جهسته ي هه موو شتن
 الجمة: بهبؤرو گيراوى. جئيهك ناوى لى كو
 بو بيتهوه و ته پلى سهر
 الجمجة: قسه به په نهانئى كردن
 الجمع: بهسهر. تالوك كردن و چونه ده ره وه
 الجماع: بهبؤرو نه سپى سهر كئيش
 الجامع و الجموح: نه سپى زؤر پيرو سهر كئيش.
 الجماح: بهبؤرو گيراوى تيرو كهوانى منال
 الجمحور: بهبؤر. جئيهك كه گل و خوئى زؤر
 ليكو بو بيتهوه
 الجمخ و الجماخ: بهبؤر. ته كه بهر كردن
 الجمد: بهبؤرو زهننه. جئىگاي بهرز
 الجمد: سهول
 الجمود: بهدو بؤر الجمد بهسهر و زهنن.
 بهستنى ناو
 الجماد: بهسهر. بى روج و وشكبون جئيهك
 بارانى نه بئ ووشترى شيرى نه بئ و سالى
 بارانى نه بئ
 الجامد: وشك و بئ روج
 الجمرة: بهسهر يه كئى له بهرده بچكوله كان
 كه حاجى ده ي هاويژئى و پشكوى دار
 الجمار: بهبؤرو گيراوى پئوى خورما
 كه شتىكى سبييه دارخورما ده رى نه كا
 عه ره ب نه يخون
 الجمرة: بهبؤر كو مئلىكى هه زار سوارى

الجمری: به سهر. ووشتری مئی به قوهت
الجمز: به سهر. ههلسلمینهوه
الجماز: به سهر و گیراوی. ووشتری باردار
الجمزة: خورما
الجماز: به بؤرو نه گیراوی گولله ی زیو وه کو
مرواری ریک ده خری
الجمزان: به بؤر. نهمه خورمایه که
الجمز: به بؤر. وولاغی خیرای خوشره و
الجمیز: به بؤرو سهری ج، گیراوی میوه به که
وه کو هنجیر
الجمسة: به ژیر. به ردی یاقوت که مائیل بی
به سور
الجمسة: به بؤر. خورمای وشک
الجامس: وشک و بی روح جلیک که جوانی
نه مابن
الجموس: به ستنی ناو
الجاموس: گامیش
الجماسة: به بؤر. سه رما
الجمس: تاشینی موو دهنگی په نهان و شیعو
غهزل خویندنه وه و یاری کردن
الجماش: به سهر له گه ل ژنا یاری کردن
الجمیش: که سی پرچه می تاشروابن و
جییه که گیای لی نروئ
الجمع: خورمای خراب و مزدلفه مه کانیکه
له وه قتی هه جکردنا هه جاج له وی کو
نه بیته وه و شتی بلا و کو کردنه وه
الجماع: به بؤر. کو کردنه وه و دیزه ی گهره
الجماع: به ژیر و زیاد کردن و گان کردن
الجمعة: به بؤری ج، م. نیجتماع
الجمیع: له شکر
الجمعة: نهستور و به ردی به رزو ناوی
قه بیله به که
الجمل: به سهر و زهنه. روئن توانه وه
الجمل: به دوسهر. ووشتری نیر

الجمال: به بؤرو گیراوی م. په تی نهستوری
که شتی که بو لهنگه دروستکراوه
الجماله: به بؤر. گه من وان
الجمال والجمالة: به سهر و گیراوی ووشتره وان
الجمال: به ته خفیف. جوانی
الجمال: گه له ی ووشتر که شوانی له گه ل بی
الجمام: به سهر. راحه تبون و ماندو هه ساه وه
الجمام: به ژیر. له ناو بیرا ناو کو بونه وه و
زوربون
الجموم: به سهر. چالی پر ناو نه سپی خو ش
ره و
الجموم: به بؤر. بیرا ناو زور
الجمامة: به بؤرو ته خفیف. م. مرواری به قیمهت
گوله ی زیو
الجمهور: کو مئلی لم
الجمهورة: ناو بو ش وه کو قامیش، نیسقان

(فصل الجیم والنون)

الجان: به سهر و گیراوی. نه وه به له ناگر
دروستکراوه نه ولادی پیسی نه لین جن،
جنوکه و ماری سپی
الجن: به ژیر و گیراوی په نهانبون و خو
شاردنه وه و نه وه ل
الجنوء: به بؤری ج، ن خسته نه سهر و نوسین
له سهر شتی
الجناء: به رزایی پشت
الجنب: به دوسهر. له شیده تی تیویه تی
که له که ی بقوی و هاتنی بای جنوبی
الجنب: به دویور. دور
الجنب: به سهر و زهنه. جانب و تهره ف
الجنب: بان و تهره ف و غریب
الجناب: به ژیر داغ و نیشانه کردنی نولاغ
الجناب: به بؤر. دو میوه به به که وه بنوسین

الجناب: به سهر. نهترافی خانوو جانب
الجنیب: به سهر و ژیری ن غریب و موتیع و
خورمای چاک
الجنوب: به سهر که رویک هیتسه مه شریق و
تهره فی دهستی راست
الجنابة: دوری و لهش پیسی به هاتنی مهنی
(مهی)
الجنبه: تهره ف و ناحیه
الجنیبه: موتیع و یه دهک و وولاعی زیاده بو
سواری
الجنبدة: به بوژی ج، ب گومزو گهنبه و
الجنج: شتی به رزو درژ
الجنة: به سهر و گیراوی ن. باغ یادرهخت
میوه دار. نه گهر درهخت میوی تیا بی پیسی
نه لین فیده وس
الجنة: به بوژی گیراوی. قه لغان
الجنة: به ژیر گیرا و شیتی
الجنابة: خورمای تازه و زور
الجنث: به ژیر. نه سل
الجنثی: به ژیر. زری
الجنجنه والجنجمة: نیسقان سنگ
الجنجنة: به بوژی. قسه کردن بهلوت
الجنج: به سهر بال پیکادانی تهر
الجنج: به ژیر. تاریکی شه
الجناح: بال و به بوژی گوناه
الجانحة: چالی بهینی هر دولای سنگ
الجنوح: مهیل و روتی کردن
الجنذ: به بوژی. عسکر
الجنذب: به بوژی ج، د. نه وعه کولله یه که و
ناوی پیاو یکه
الجنذخ: به بوژی ج، د کولله ی گهره
الجنادف: تنگه نه ستور
الجنذل: به سهری ج. و ژیری د. جیگهی بهرد
زور و بهردی خر

الجنابة: تابوت
الجنس: به ژیر. نه وعی له شتی
الجنف: مهیل کردن
الجنفاش: مشه ما
الجناف: به بوژی ژیر و شکایه تی
الجنن: به دو بوژی. شیتی
الجنن: به سهر. قهر
الجنین: نیژدراوو خراوته ناو قهر و یا مندالی
وه بیجویی له زگی دایکیا بی
الجنان: به سهر دل و تاریکی به ژیر جه معی
جه نه ته
الجنون: به بوژی. شیتی و زوربون و گیانه شونما
کردن
الجنایه: به ژیر. گوناه
الجنی: میوه له دار کردنه وه و کو کردنه وه
الجانى: قه باحه تدارو گونا هکار
الجناره: به ژیر. مابهینی نوستراب دو جرجان
الجنور: له وه زن ته نور جیگای کوتانی که نم و
جو
الجنزاب: به ژیر. ناوی گیایه که
الجازه: به سهر. مرد و صح

فصل الجیم والواو

الجو: به سهر و گیراوی. بهینی نه رزو ناسمان و
ناوهراستی هر شتی و بوگه نبون
الجواء: واسیع و پان و نه خوش و ناوی
بوگن و له عشق یا غم و خفه ته مه دل سوتان
الجوب: برین، و دراندن و قه تعی مسافه و
خه بهردان له سونال
الجواب: جه معی جابیه ظهرفینکه ناوی تیدا
کو بییته مه
الجوبه: به ته حرک ناو هوای ناو شاخ

الجوزل: به سمر بېيجوه كۆترو كوني دهرزى
 الجوزينة والجوزنيح: حەلواى به گوييز
 الجوزانخ: گولئى نيلوفر
 الجاوزون: پزىشكى ناگر
 الجوس: ويستنى شتئى و بوكرانى تا دەست
 بكه وئى
 الجوسق: قەصرو بنايەك لەناو قەلادا بكرىت
 الجوسان: بەتەحرك. بەشەو گەيران
 الجوش والجوشن: زرى و سىنگە، سەدرو
 ناوهراسست
 الجظ والجوظان: مال كۆكردنەرەو خىزى
 لىنەكرئى و بەداعىه رۆيشتن
 الجواظ: به سەرو گىراوى. بەخىل دەولەمەند
 ياكەسىكى قەلمى بەفېرز بەرىگادا بېوا
 الجوع: بەبۆر. برسىتى
 الجوعه: به سەر. يەك دەفەه برسىتى
 الجوف: به سەر. ناوى ھەرشتى بېئى و بەينى
 دوشت
 الجوقه: كۆمەلى ئىنسان
 الجول: بەبۆر عەقل و ديوارى بىر
 الجول: به سەر تەوافكردن
 الجوله والجولان: گەراننەو
 الجولان: به سەرو زەننە، ناوى شاخىكە لەشام
 الجولق: بەبۆر. جەوال
 الجولق: به سەر. ناوى گىايەكە
 الجون: به سەر. سېى و رەش
 الجون والجونى: بەبۆر. تەبرىكە زگە و بالى
 رەشە
 الجونته: بەبۆر. قوتوى عمار
 الجوله: به سەر. كۆپەيە قىرى تى ھەلسورابى،
 يا رۆژ نزيك ئاوابون بى
 الجوى: به سەر. شىدەت حىدەتتىكە لەغەلەبەى
 عشقەوھ پەيدابى، ناوى بۆگەن

الجوة: به بۆر گىراوى. پارچەيەك ئەرزو
 رەنگى بۆ زراق مەيلەو رەش وەكو سەوزەو
 ژەنگى ئاسنو كوندە
 الجوث: به سەر. كەواو گەورە
 الجوجاء: ئىنسانى لۆق درىژ
 الجوح: پىنگەيشتن و شوتى
 الجوخ: جارى كردن و ھەلكەندن
 الجوخان: جىگەيەك خورماى لىوشك
 ئەكرىتەوھ
 الجود: جەوان مەردى، سەخاوت و بارانى
 زۆر
 الجواد: پياوى سەخى
 الجواد: بەبۆر. تىنويىتى
 الجوة: ئەسپى چاك رەو شتئى چاك بون و
 جەوان مەردبون و تىنوبون
 الجودى: بەبۆر. لەئەتراف جزيرەى ابن عمردا
 ناوى شاخىكە كەشتى نوح لەسەرى
 راوہستاوھ
 الجوذاب: برنج وەيا گەنمى كوللاو لەژىر
 بريانىدا
 الجور: به سەر. زولم و لەپىگەى حەق لادان و
 مەيلكردن
 الجور: بەبۆر. ناوى شارىكە
 الجوار: بەژىرو بۆر. نزيكو دراوسىتو
 حىمايەت و رىعايەت
 الجوار: بەبۆر. قېرەى قەل بۆرەى گا و لەدوعا
 كردنا گريان و بىجو بەسستى شىر بەمژئى
 الجورب: به سەر. گۆرەوى
 الجاورس: زەررە، ھەزىن
 الجوز: به سەر. گوييز
 الجواز: به سەر رىگا مەسلەك
 الجوازاء: مەرى پشنت رەش و ناوى بورجىكە
 الجوزقة: قوزاخەى پەمو
 الجوزقى: قوزاخە فروش

الجهواء: گوشادکراوه

الجهورة: بيسمر. والجهوار: بهژيز. ناشکرايون

الجهى: ويزان يون

الجهير: لهوزنى جهعفر ورجى من

(فصل الجيم والياء)

الجياء: بيسمر و قصر. باران

الجياه: بهژيز. ديزه، منجول و هر ظرفى

بيت

الجيى: بيسمر: ووشتر بانگکردن بو ناو

خوار دنهوه

الجيئه: هاتن

الجيء: بهمد. كه متيار

الجيپ: بيسمر. بهرؤك و دل

الجيبة: بيسمر و گيراوى بارانا و كوبيتهوه

الجيبة: بهژيز. ناوى گسپاوو موشه غيرو

جنگايهك ناوى لى كوبيتهوه

الجايمه: نافهتيكه توشى زمراعت بين

الجيحان: ناوى نهريكه لهوولاتى نهرمنى

الجيحون: نهريكه لهبلخ

الجيد: بيسمر. گهردن بهرز

الجيد: بيسمر و ژيزى. گيراو چاك

الجيد: بهژيز. گهردن

الجيادة: بهژيز. چاكى

الجايد: سهخى

الجيدير: بيسمر. كورته بالا

الجييار: بيسمر. گهرمى و حرارهتى كه

لهبرسيقتى غهزه ب ورق پيدا نهين

الجاير: بهژيزى. ي. زور دار زالم

الجايزه: دارتن هلكي نشان لهبن ميچى خانوو

بهخشش و ديارى

الجيظة: بهژيز: قعراغ دهره و دهره بند

الجييش: بيسمر لهشكرو كولان غهلميان

(فصل الجيم والهاء)

الجاه: قهرو روتبه

الجهيد: كهسيكى عاقل و دورين و تيگهيشتو

الجهجة: بانگکردن و دورخستنوه

الجهد: بيسمر و بؤر، قوه و تاقهت

الجهد: مشهقهت

الجهاد: بهژيز. غهزاکردن

الجهاد: بيسمر نهرزى سهخت و قايم

الجهر: بيسمر. ناشکرايون

الجهار: بهژيز. ناشکرايى

الجهر: بهدوسمر. روژ كويز

الجهاز: بيسمر. مهتاع و جيازى و فهرجى ژن

الجهاز: بهژيز. حازرکردن شتاني كه پيويست

بن

الجهش: بيسمر. والجهوش: بهبؤر. نيمدادو

تهلهب ياريدهدانى كه سئو پهنا بردنه بهر

كه سئو

الجهاضه والجهوضه: توندى و توپهئى

الجهض: نينسانى توره

الجهيض: مندالى لهبارچن

الجهظم: سمرزل و روپان و شير (اسد)

الجهل والجهاله: نهزاني

الجهول: كهسيكى زور نهزان

الجهامة: بيسمر. الجهومه: بهبؤر روگرژو

روتزش

الجهيمة: تائيفهيكه لهسمر مزههئى جهم بن

صفوانن. نهلين بهمشت و جههمنهه فانيه

نيمان مهعريفهته نيقار نيهه

الجهنام: بهژيز. بيرى قوول

الجهنم: نهر جنگايهيه لهقيامهتدا گوناه كارى

تيدا عزاب نهدرئى

الجهينه: ناوى قهبيلهيكه

﴿باب الحاء وما بعده من﴾ (المطابق والمضاعف)

(فصل الحاء والهمزة)

الحاء: شتى حرام و زنى بئ شهرم

(فصل الحاء والياء)

الحياء: بهسر: هاو مهجيسى بهگ و

ئاغايان و بهژير بهخشين

الحب: بهژير. موحيبهت و خوشويست و

رهقيق

الحب: بهسر. دانه دره شايى دل و تهرزه و

حب الرشاد و حبه السودان گيايه كه

الحب: بهبؤرو گيراوى. موحيبهت و گواره

الحبة: بهسرو گيراوى. دانه لهمر حوبوباتى

ببئ و پارچه

الحبة: بهژير. توى گيا يان دهشتى

الحبة: بهبؤر. دؤستى

الحيب: دؤست و خوشويست

الحياب: بهژير. يهكتر خوشويستن

الحياب: بهبؤر. موحيبهت ناوى شهيتان و

بلقى سمر ناو بهسر

الجبت: بهسر. كورته بالآ

الجبيح: بهسرو زهنه ووشتر لهگيا خواردن

زكى بناوسئ و ليدان

الجبيح: بهسرو زيرى. باليدان بهدار ليدان و

تر كندن

الحياب: كورته بالآ

الحياب: بهبؤر. گول ئهستيره و ناوى

بهخيل و رمزليكه كه ناگر بكاتمه شهوق و

روناكى ئى پيدا نمين

الحيب: شووتى

الجيشان: كولان ورق گرتن خشم

الحيض: گيرانه وه و تونگ كردن

الحيفه: لاکى بوگهن

الجايفه: برين و زامى چويته ناو زگه وه

الجيل: بهسر قرژانگ

الجيل: بهژير. جه ماعهت و كومه لى نينسان

الجيم: ههتيو باز

الجيهر و الجيهور: نهوعه ميشيکه

الجيهيوق: گيايه كه مشك نه كوژئ. سم الفار

الحبحر: به سهری. ب. و ژیر. ح. شتی نه ستور
 الحبر: به سهر و الحبور. به بؤر. شادی و خوشی
 الحبر: به ژیر. عالم و دانای جولسه کان و
 مهره که ب. و رازانده وه و نه سهر و شوین
 الحبره: به ژیر و سهر. ب. له یه مه ندا نه وعه
 به مالتیکه دروست نه کړی
 الحبر: هور و تازه
 الحبار: به سهر. نه سهر و شوینی هر شتی
 بی
 الحبریر: هین، وانک، شین
 الحبرقص: به سهر. نینسان و وشتی بچوک
 الحبرکی: گهنه
 الحباری: به بؤر. ناوی مورغیکه
 الحبس: گرتن و ترساندن
 الحیسة: به بؤر. چه بسبون
 الحبس: به بؤر. نه و شتی که گیراوه
 الحبس: به ژیر. بهرد، دار، گل له ریگای ناو
 دابنری ناوه که نه روا فائیده ی لی بینین
 الحباس: به بؤر. کوپه و کونده ی نارده. باره
 ناردی مزه ی تسی نه کړی و نه و جیگایانه
 که لافاو روخاندویتی
 الحبسة: به بؤر. چه بسبون
 الحبش و الحبشة: به دووسر قهومیکی ره شه
 له نه فهریقایان
 الحبش: به بؤر ناوی تهیریکه وه کو که و
 نه خوینی
 الحبض: به دو سهر بزوتن و به تال و که مپوون
 الحبط: به دوو سهر. حیوان له زؤر خواردنه وه
 زگی بناوسی
 الحبط: به سهر و الحبوط: به بؤر به تال بون
 الحبطقطق: به دو سهر و ژیری هردو. ط.
 دهنگ و چیره که له نینوکی تهیره وه پهیدا
 نه بی که له بهردی بدا

الحبق: به ژیری. ح. و سهری. ب. نه وعه
 گیایه که و مرزنجوش
 الحبق: به ژیری. ب. تس
 الحبک: به سهر. بادان و قایمکردن و چاک
 چین و هونینه وه
 الحباك: به بؤر. ناوی وه ستاو پای لیبدا
 شه پؤل نه دا ریگای شه پوله کان و هیالم پای
 لیبدا بلاو بییته وه جیگاکه ی وه کو ریگا
 نه بیترئی و پرچه من کورت کرابی
 الحبیكة: زی کاکیشان له ناسمان
 الحبل: به سهر گوریس و عهده و نه مان و
 ویصال و ورهگی مل
 الحبل: به ته حریرک. بارو حه بلی ژنی زگ پر
 الحبله: به بؤر. خشل ژن که نه یکه نه مله وه
 گهردن لغ ملوانکه
 الحبله: به دووسر زه ننه ی. ب. دار منو
 الحباله: به ژیر. که مه ند، داو
 الحابل: نیچری به داو گیراو گهزی مه ندیل
 الحابل: گوریس که نه خریته دار خورما
 الحبلق: به سهری. ح، ب و گیراوی ل مهری
 بچوک بی گه وره نه بی
 الحبن: پیستی زگ ناوسان
 الحبنه: به ژیر. دومه لی گه وره
 الحبناء: ژنی دومه لاوی
 الحابی: مندالی گاگولکنی بکا
 الحبنطاء و الحبنطاء و الحبنطا: نینسانی
 کورته بالای قه لهوی زگ زل
 الحبو: به سهر. مندال گاگولکنه بکا یا پی
 ره که بی و نریکبون تیر به نیشانه بگا و
 به خشین و پاراستن بؤ معنکردن
 الحبو: به بؤر ژیر. هوری بهروی ناسمانا
 پان و بلاو بویته وه و دانیشتن به رنگی هردو
 نه ژنوی له نهرز قایم بگا و له ژیر هردو
 نه ژنویه وه هردو دهستی تیک په پرنی

الجبوكس: جيڳايهڪي لمو خؤله پستهانى
كهڙنگاي ديارنهبي و نازار بهلاو ميحنهت
داهيه

الجبى: نهو ته مو هورهى كه لهسهر شاخان
بهز نهبيتوه هيشتا نهگهيشتبيته روى
ناسمان

(فصل الحاء والناء)

الحت: بهسهر و گيراوى. خيرا گورج و راكيشان
الحتا: بههمزه. ريشوبادان و هونينهوه
الحتات: رڙاو و هلوهر او

الحتد: نيقامهت لهمهكانيكو و بهبورى ح،ت،
كانيهك ناوهكهي وشك نهبي

الحتز: بهڙير بهخشيني كه م

الحتز: بهسهر. بهخشين و مهكهم كردن

الحتار: بهڙير. شتى كيفايهت بكا وهياشتي
دهوره بهشتيكابدا وهكو حلقه

الحترة: بهبور. زيفاهتى بو بنا بكرئو چيشتن

الحترة: بهسهر. يهك دهفعه پرسين و مڙين

الحتارش: بزوتن حهرهكهت

الحتروش: بهبور. كورت

الحترشه: كچه كرجي خواردنى كولله

الحتف: مردن

الحتك والحتكان: رويشتن ههنگاو نزيك بهيهك
دانان وه لهيهك نزيكبون

الحتم: حوكم و قهزاو دانانى شتى
بهمهكهمى و لازم و پيويست

الحاتم: قازى و مهكهم كهرو قهلمرهشه

الحاتمة: پاشماوهى سهر سفره

الحتن: بهسهر و ڙير. بهرامبهريهك بون مساوات

الحتو: ريشو بادان و هونينهوه

الحتى: بهسهر و ڙير. قاوت

(فصل الحاء والناء)

الحتا: كا، تويكل و دارى خورما

الحت: بهسهر و گيراوى. تهريغيب و تهفردان

الحت: بهبور و گيراوى. كا و نان و شتيك هيچي
تيكل نهبي و لمي گهوره

الحتيث: بهسهر. سهريغ و تهماعكارو عهجول

الحتى: تهفردانى زياد وهكو حثوٲ

الحتاٲ: چالوك و خيرا

الحتثه: تهفردان لهرهگ ههئكهندنو
بزواندنى سهخت

الحتز: سيچكه سلأوه كه لهچاو ديتنه دهري

الحتارة: بهبور. گهندم و جو و برنج و هرچي
كه بهصافى لهتويكل بيتنه دهري و نينسانى

پهست و رهزيل

الحترامة: بهڙير. پيستي لئوى ژورهوه دائيرى

الحتف: بهبور. جوف و ناوى هر شت بيى

الحتيل: بهڙير. نهوعه درختيكى شاخيهه و

نينسانى كورته بالا

الحتالة: بهبور. وهكو حثاره وايه

الحتم: بهخشين و ليكخستن

الحتمه: دار بهروى سور

الحتو: خؤل بلاو كردنهوه كه م بهخشين

الحتواء: عهردى توڙو خؤلوى

الحتوه: بهبور. گل متكت

الحتوة: بهڙير. پر ههردو لويچ

الحتى: بهسهر. خؤل بلاو كردنهوه

الحتيه: وهكو حثوه وايه

(فصل الحاء والجيم)

الحج: بهسهر و گيراوى. قهصد و زيارهتكردن

الحج: بهڙير. ناو اسم

الحجبه: به ژیر. یه گرهت یه ک ژن به قاعیده
 به سرابی، ذو الحجبه مانگی حج
 الحجاج و الحجاج: جه معنی (حاج)ه
 الحجاج: به سهر. ته ماعکارو عه قل و ناحیه
 الحجب: به سهر. مه نعرکردن
 الحاجب: مانع و پهرده دارو برؤی سهرچاو
 الحجاب: به ژیر. مه نعرکردن و داپوشین و پهرده
 الحجبة: به سهر. سهری ده مار راس الورك
 الحجة: نه رمایی گوی و ناوی سال و یه
 ده فعه جه جکردن و به بؤرو گیراوی. ده لیل
 الحاحه: به گیراوی. ح. نوعه درکنکی سپیبه
 الحاحه: به ته خفیف. نیحتیاج داماو
 الحاجه: به سهر. بلقی سهر ناو
 الحجاج: به ژیر. نیسقانی ژیر برؤ
 الحججه: له وه زنی فعللة. له ترسا عاجزون
 وه نیرادهی قسه کردن بکا نهی کا بی
 گیزیته وه
 الحجر: به سهر. مه نعرکردن
 الحجر: به ژیر و بؤرو سهر و ژیر افصح عقل
 و شتی جهرام و ماین و داوینی کراسی و
 مه کانیکه له شاما له مه و قیعی قهومی شمود
 له شیمالی که عبه توالله مه و قعی که حطیمی
 پی نه لین. به حجر الکعبه ش ناو نه بری.
 وه له بن باخه له وه هتا نه گاته پشت پی نه لین
 حجر الانسان وه یا که سنی له په نای
 که سیکابی و خهرمانه ی مانگ
 الحجر: به بؤرو. ناوی پیاوینکی گه ورهیه
 الحجر: به ژیر و سهری. ح. قهراغ و که ناری
 ههرشتی ببی
 الحجر: به دوسهر. بهرد
 الحجاء: وه کو بهردی رهق
 الحجاره: به ژیر بلقی سهر ناو و بهرد
 الحجرة: به بؤرو. جیگایه که ههر چوار
 تهره فی دیوار کرابی

الحجورة: به بؤرو. بیگره بهری ده نوعه یاری و
 وازیبه که
 الحاجر: قهراغ دهره و دهره بند
 الحجز: مه نعرکردن
 الحجزة: به دوو سهر. تاریکی
 الحجزة: به بؤرو زهنه ی. ح. باسهری. جینگای
 پشتین و داری داگیرساو به ناگر
 الحجاز: به ژیر. وولاتی مه که مه دینه
 الحجة: به سهری. ح. ف. قه لغانی که
 له پیستکراو هیچ دارو دهماری تیدا نه بین
 الحجل: به سهر و ژیر و ژیر و ج. خلخالی پی
 ژنان و بیجوه و وشت و سپیایی هردو دست و
 هردو قاچ
 الحلاء: مهرو نه سپی قاچ سپی
 الحجلان: که سنی به یه که قاچ پروا
 الحجلة: به ته حرک. ماکه وه هودیه که بؤ بوک
 رازابیتته وه
 الحجم: به سهر. دم به ستنی و وشت گز
 نه گری، لاک و لاشه و جه سدی هه مو شتی
 الحجم: به بؤرو. نیق دام و قه صدکردن
 الحجام: به ژیر. به ستنی ده می و وشت
 الحجامه: به ژیر. مشهوریش به سهره خوینی
 سهرگرتن و یا خوینی گوی و یاده ست هه لمژین
 که بریندار بگری وه یابه ناله تی تایبه تی خوین
 گرتن وه به خوین گره که ش نه لین حجام
 الحجنه: به بؤرو. پشتین
 الحجن: به دو سهر. خواری و چه تی
 الحجون: به سهر. دور، دشتی درین و ناوی
 شاخینکه له مه که
 الحجو: به سهر. به خیلی و ره زلی و زه مکردن.
 مه عنای ناخری له باتی ح. هایه
 الحوجة: به خیل
 الحجاو: زؤد جوین فروش

الحجی: بهسرو مهدهبون به تهماعارو لازم بون بو شتی لئی جوئی نه بیته وهو عاقل

الحجی: بهژیروی. ج. عاقل تهماعار، لائق

(فصل الحاء والذال)

الحد: بهسرو گیرای. مهنکردن و نیهایت
الحداءة: بهسرو همزه تهورزین
الحداءة: بهژیرو سسری. د. و همزه کؤلاره و صرفکردن

الحدب: بهسرو روزهننه رجاکردن

الحدب: بهژیروی. د. پشت کؤم

الحدب: بهدوسر. بهرزو گردو خر

الحدباء: بهسرو. ووشتری می

الحدبار والحدبیر: بهژیرو لههردولا ووشتری باریک لهرو زه عیف

الحدبة: پشت کؤمی قهنبور

الحدبة: بهژیرو. تیژی و غهزه ب و رقیک که بهسرو نینسانا دیت بهدهش نه لئین جد

الحدث: بهدوسر. بی دهست نوژی و جه نابت بون و بی نهدهبی کردن و له پاشا پهیدا بوون و نه جوانی نازا

الحدوث: بهبؤر. پهیدا بوونی شتی له نه بونه وه
الحدائشه: پاککردن و نازایی و دهست نوژی شکان

الحدثی: بهبؤرو سسری. ث. والحداث. شتی نه بوینی له پاشا بیی

الحدیث: شتی تازه پهیدا بوینی و خه بهر

الحدیث: بهژیروی ح و دگراو که سنی زور قسه بکا

الحدثان: بهژیرو زه ننه. شتی تازه پهیدا بوینی

الحدج: بهسرو. کورتانی ووشتر و بهژیرو باره

الحداجة: وهکو حدج وایه

الحداجة: بهتهحرک. گنایه گه رهنگه پی قلبه بی
الحداد: بهژیرو. ژن میردی بمری له بهر ته عزیزه

خوی نمران نیته وه

الحداد: بهسرو گیرای. د. ناسنگرو
دهر گه وان

الحدید: ناسن و شتی تیژ

الحدادة: ناسنگری

الحدرا: بهسرو. عجه له و نه عضایه ک بناوسنی و
مهنکردن و ره وانه کردن و ریشو بادن

الحدرا: بهژیرو الحدور: جینگای پهست و
نیشتنو

الحدور: بهبؤر. هینان بو خواره وه ویا
جینگایه ک ناوسابن

الحدرة: به بؤر و زه ننه ی. د. سیچکه
سلاوه

الحدرة: به بؤر. کؤبونه وه له یه ک جینگاو
زوری

الحدار: له نه عزیزه کیکی ناوسابن و خربوبی

الحداور: گواره

الحدرجة: بادن و مهحکه مکردن

الحدرجان: بهژیروی ح، کورته بالا

الحدریان: ترسنوک

الحدس: زه ن و ته خمین و زو تیگه یشتن و تیر
هاویشتن و شیلان به پی و کوتان به زه ویدا و
رؤیشتن به بی رابه، وه گوتن به بیرو فیکری
خوی سه به خؤ

الحدق: بهسرو. برین قهت و نیحاته دان

الحدقة: بهتهحرک. بیلبلله ی چاو لای
بهعضی رهشی چاو

الحدیقه: باغچه بوستان

الحداقه: ژنیکه چاوی به مهر شتی بکهوی
حزنی لی بکا به میزده که ی بلای بوم بکره

الحدل: بهسرو. مهیل و ناره زوکردن

الحدق والحداق: به ژیر له‌م‌ه‌ردولا زیره‌کی مه‌ه‌اره.

الحدافة: به‌سه‌ر به‌ه‌اره ح‌زف الخ‌ل به‌ع‌نی ترش بوو

الحدیق: براو م‌ق‌ط‌ل‌وع

الحدوقة: زور ترشبون

الحداقعة: به‌بؤر شتی بئ ق‌ه‌د‌ر‌و ق‌ی‌م‌ه‌ت

الحداقی: زبان فه‌ص‌ی‌ح و ج‌اش‌ه‌ک‌ه‌ر

الحدل: به‌بؤر. ح‌اش‌ی‌ه‌ی خانو ک‌راس و ته‌ن‌ور‌ی گ‌ه‌رم

الحدل: به‌د‌وس‌ه‌ر. ع‌از‌ه‌به له‌چ‌ا‌وا د‌ه‌ر‌ه‌ات‌ب‌ئ‌ن الحدال: ره‌گی دار‌ئ‌که ه‌ه‌ل‌ئ‌ی نه‌ک‌ه‌نن به‌ئا‌و

ته‌ر‌ئ‌ی نه‌ک‌ه‌ن نه‌ی‌خ‌ؤن

الحدالة: به‌بؤر کا

الحدلقة: ئ‌ی‌ز‌ه‌ار‌ئ‌ی ح‌ز‌اق‌ه‌ک‌ردن به‌ن‌ه‌وع‌ئ‌ی ز‌ی‌اد له‌ز‌ائ‌ئ‌ن خ‌ؤ‌ئ‌ی

الحدم: ق‌ه‌ت‌ع‌ک‌ردن

الحدم: ب‌ر‌ئ‌ن ق‌ه‌ت‌ع‌و خ‌ئ‌را خ‌ئ‌را ر‌ؤ‌ی‌ش‌ت‌ن

الحدام: نا‌و‌ئ‌ی ژ‌ئ‌ئ‌که

الحدیم: ش‌م‌ش‌ئ‌ر‌ئ‌ی ت‌ئ‌ژ

الحدمة: ژ‌ئ‌ئ‌ی ک‌ور‌ته بال‌ا

الحدنة: به‌بؤرو گ‌ئ‌را‌و‌ئ‌ی. ن. گ‌و‌ی‌چ‌ک‌ه‌

الحدو: ق‌ه‌ت‌ع‌ک‌ردن و ته‌ق‌د‌ئ‌ر‌ک‌ردن

الحدوة: به‌بؤر. پ‌ار‌چه

الحدی: ق‌ه‌ت‌ع‌ک‌ردن و ز‌وب‌ان ت‌ال‌ک‌ردن

الحدوة: به‌ژ‌ئ‌ر. م‌ال‌ئ‌ی ت‌ال‌ان‌ئ‌ی دان‌ه‌وه و ته‌ن‌ی‌ش‌ت،

ح‌ذ‌اء داره له‌ته‌ن‌ی‌ش‌ت م‌ال‌ئ‌ی

الحدیاء: به‌خ‌ش‌ئ‌ن له‌م‌ال‌ئ‌ی ت‌ال‌ان‌ئ‌ی

الحدیه: به‌ژ‌ئ‌ر. پ‌ار‌چه گ‌ؤ‌ش‌ت‌ئ‌ی در‌ئ‌ژ ب‌را‌ب‌ئ‌ن

الحدلقه: به‌ش‌ئ‌د‌ه‌ت نه‌زه‌رو ته‌م‌اش‌ا‌ک‌ردن به‌مه‌ع‌نا چ‌ا‌و‌ئ‌ی گ‌ه‌وره و نه‌ع‌ز‌ای‌ه‌کی مه‌ر‌ی‌ش ه‌ات‌وه

الخدمة: به‌بؤر. د‌ئ‌زه‌یه‌ک ز‌ؤ‌ر‌ب‌ئ‌ته ج‌ؤ‌ش

الخدمة: به‌سه‌ر. ش‌ه‌قه ش‌ه‌ق‌ئ‌ی دار، گ‌وپ‌ه گ‌وپ‌ئ‌ی ئ‌ا‌گ‌ر

الحدد: به‌سه‌ر ل‌ئ‌خ‌و‌ر‌ئ‌ن

(فصل الحاء والذال)

الحد: به‌سه‌ر گ‌ئ‌را‌و‌ئ‌ی. ب‌ر‌ئ‌ن ق‌ه‌ت‌ع‌ک‌ردن و ر‌ی‌ش و کل‌ک‌ئ‌ی ک‌ور‌ت

الحاد: به‌د‌ه‌ن سو‌ک خ‌ف‌ئ‌ف الج‌س‌م و نا‌و‌ئ‌ی گ‌ئ‌ای‌ه‌ک‌ه‌

الحاء: به‌ژ‌ئ‌ر‌و سه‌ر‌ئ‌ی. ذ. ج‌ئ‌ئ‌ س‌م‌ئ‌ی نه‌س‌پ‌و ووش‌ت‌رو به‌مه‌ع‌نا‌ئ‌ی ک‌ه‌وش و ته‌ن‌ی‌ش‌ت ه‌ات‌وه

الحاء: به‌سه‌ر گ‌ئ‌را‌و‌ئ‌ی. ک‌ه‌وش در‌وو ق‌ط‌ئ‌یه‌ئ‌ی کل‌ک ر‌وت‌ا‌وه و ز‌و سو‌ئ‌ند خ‌وار‌دن

الحدحاء: گ‌ور‌ج س‌ر‌ئ‌ع

الحدذ: پ‌ه‌ر‌ئ‌ی کل‌ک‌ئ‌ی ک‌ه‌م ب‌ئ‌و ر‌وت‌ا‌ب‌ئ‌ته‌وه

الحدز: به‌د‌و‌وس‌ه‌ر. و‌ال‌ح‌ذ‌ار به‌ژ‌ئ‌ر. خ‌و‌پ‌ار‌اس‌ت‌ن

الحدز: تر‌س‌ن‌ؤ‌ک

الحدز: ج‌ئ‌گ‌ا‌ئ‌ی مه‌ح‌ک‌ه‌م

الحدف: ه‌ا‌و‌ی‌ش‌ت‌ن و ل‌ئ‌دان و فر‌ئ‌دان، اس‌ق‌اط

الحدفة: به‌د‌و سه‌ر. مه‌ر‌ئ‌ی ب‌چ‌وک‌ئ‌ی ره‌ش له‌ح‌ئ‌ج‌از‌ا ه‌ئ‌یه

الخل: به‌ع‌نی تر‌ش‌بو

الحدافة: پ‌ئ‌س‌ته، پ‌ه‌ر‌ؤ‌و نه‌و ش‌ت‌انه ک‌ه‌ف‌ر‌ئ‌ی نه‌در‌ئ‌ئ‌ن وه‌کو تو‌ئ‌ک‌ل و ز‌ی‌اد‌ئ‌ی پ‌ار‌چه‌ئ‌ی دو‌ک‌ان‌ئ‌ی

خ‌ه‌ی‌ات‌ئ‌ی و پ‌ئ‌نه‌چ‌ئ‌ی ک‌ه‌ف‌ر‌ئ‌ی نه‌د‌ه‌ن

الحدفرو الحدفار: به‌ژ‌ئ‌ر له‌م‌ه‌رد‌ولا نا‌ح‌ئ‌یه‌و

نه‌ت‌راف و مه‌ج‌م‌وع

(فصل الحاء والراء)

الحر: بهسرو گيراوی. گهرما
الحر: بهبؤر. نازادو سهرهست و رهفتاری
کوټرو کاری بزنه کیوی و لمی نهبی بهقوپو
ناوی خانو حوالداری پین نهلین
الحر: بهژیرو گيراوی و تهخفیف ناوی فرهجه
الحر: بهسرو قصر. ناوی خانو هیلکهی
ووشتر مورخ
الحاء: بهژیرو مهد. شاخیکه له مهکه
الحرب: بهسهر. روتکردن و فهقیرو زهلیلکردن
حَرْبٌ حَرْبًا. یهعنی ههمو مالی ئی سهند هیچی
بؤ نههیشتنهوه
الحریب: کهسئی مالی ئی سهنداری و
فهقیرمایتهوه و مهکانی گیای نهما بئ
الحریبة: نهو مال و رزقهیهکه کهسئی ئیدارهی
پین نهکا
الحرب: بهژیری ر. توتندو توپه شدید الغضب
الحرباء: بهژیرو سهر. تهیریکه گهرهیه
بهرا بهر روژ نهوستی و لهگهل روژ دهره نهدا
لهگهرمای روژ بهنهانواع رهنگ نهگۆری و
بهبزماری زریش نهلین
الحریة: بهژیر. رمی کورت سهرهکهی ناسن بئ
یا ههموی ناسن بئ
الحریث: نهوعه گیایهکه
الحربش: بهسهر و بوری. ب. تهیریکه
دپهندهیه پهنجه وهکو پهنجهی شییره و
شاخیشی هیه لهسهر شاخی لقی ئی بؤتهوه و
ماری رهش و سپی
الحرّة: بهسهر و گيراوی. جیگایه بهردی رهشبن
الحر: بهژیرو گيراوی تینویتی
الحر: بهبؤرو گيراوی شتنی چاک و ژنی
سهرهست و نازاد

الحرّاه: ناوی خانو ههوشه و کهناری خانو
گنپهی ناگرو تهقهی دار، خلاصه بهمهعناي
صوت و صدا و دهنگ
الحرث: زهراعت چاندن و کو کردنهوه و
تهفتیش و کهسبکردن و لیك دانموه
الحرث: دهست ئی خستنی به توتندی. دلک
شدید و پیایوی زؤر خوړو دهنگی نالیک
خواردنی نولاغ
الحرّاث: زارع
الحریثه: ووشتری باریک
الحرّاث والحرّاث: توو چین زارع
الحرثک: بهدهن بچوک
الحرّج: بهژیرو سهری. ر. تهنگ و جیگایهک
دارستان و درهختهکانی و ا پر بئ ریگای
رویشتنی حیوانی نهبی و گوناوه تابوت
الحرّج: بهبؤر. ووشتری دریزی می بئ
الحرّج: بهژیر. کوژهکه
الحرّجة: گهلهی ووشتر و درهختانی پر
الحرّجف: بای سارد
الحرّجل: بهبؤر دریز
الحرّجج والحرّجوج: بهبؤری همدولا ووشتری
دریزی می
الحرّجر: بهژیر فرهجی ژنان
الحرّد: بهدوسهر. مهنعکردن و قهصدکردن و
غهزه ب گرتن
الحرّدان: توندو توره و کهسی قهصد و مهنع
بکا
الحرید: تمنها فرید
الحرّذون: بهژیر. جانوهریکی بچوک
الحرارة: گهرمای
الحرور: بای سموم
الحریره: پهلوله. که به نارد و شیر
نهکرت له وولاتی نیمه به نارد و دوشاو
نهکرت

الحریر: ناوریشم

الحرز: به ژیر. مکانی قایم و مهکمه

الحرز: به تحریک. گویزیکه منداال یاری
پندهکا

الحریر: جینگایه کی محفوظو مهکمه و قایم
الحرس والحراسه: به ژیر. حیفظه ناگه هدراری
الحرس: به دوسه سرو الحارس. نوبه تچی و
حافظ

الحرس: به سه به معنا زه مانه دهر

الحرسیه: مه پئ به شه و بدزری

الحرش: به سه. راوکردن و خوراندن

الحرشاء: ناوی گیایه که و ماری زیری توکدار
الحریش: نه وعه ماریکه

الحرشف: پوله که ی ماسی نه وعه پولیکه
له سلاحی نه دن بؤ جوانی و پیست نه ستور و
نه وعه گیایه که پیئی نه لین کنگر

الحرشون: به بؤر کونجره که به پیستی مه ره وه
نه نوی

الحرص: به ژیر ته مه عکردن

الحرص: به سه. درین و بریندارکردن

الحرصه: به ژیر. سه ریکه پیسته که ی شق
بویت

الحرصیان: به ژیر. ناوی پیستی زگو و ناوی
مویاطن

الحریصه والحرارصه: به ژیری. هه وریکه
بارانه که ی به خوره بیت هه رچی له سه ره عردا
بیت ناو بیبا و حاریصه به برینئ سه ریک
نه لین پیسته که ی شق ببی خوینی ئی بیت.
چونکه شجاج یانزه مر ته به یه. یه که م حارس
به یانکرا

دوهم دامعه پیسته که ی خوینی ئی بیت هه ری
جاری نه بی وه کو قه تری فرمیسک له جینگای
خوی راوه ستی سنیم دامیه خوینی ئی جاری
بیت چواره م باضعه گوشت و پیستی شه قبور

بی پینجهم متلاحمه هه مو پیسته که ی شق
بوین وه نه ختنی له گوشته که ی شه شه م سمحان
هه تا نه گاته سه ر پیستی ته نک ی سه ر نیسقان
شق بوی. حوته م موضحه هه تا نیسقان
شق بوی هه شته م هاشمه نیسقان نیشی له ت
کرد بی نوه م منقله نیسکی شکابیت
وه دهریش چویت ده هه مه نه و پیسته ی جوی
بویته وه که له ژیر نیسقانه وه نیحاطه ی
ده ماغی داوه یانزه دامغه که نه و پیسته شی
شق کرد بی بگاته ده ماغ

الحرص: به دو سه که که سینک له غم یا له
عشق زه عیف و زه بون بوین نریک به مردن بی
یا که سینکه سلاحی نه بی و شه نه کا

الحرص: به بؤر زه نه ی. ته خمین و نه سپون
الحرف: به سه. طرف، گوشه و یه که
له حه رفانی هیجا هو علی حرف واحد یه عنی
له سه ره یه ک طریق و یه ک ره نگ محارف
به سه ری. مه حروم بی نیش و ته حریف
القلم قه طع و دادانیتی و تحریف کلام ته غیری
گوراندن

الحرف: به ژیر. توخمی ته ره که وه. پیاری
توپه، دهرمانی به ته نسیر له نه باتات

الحرف: به بؤر. توخی گیاه و به بوری، ح، ر.
نه وه ی له که ناری نه هر لافا و مه حوی
کرد بیت هه

الحریف: هاو صنعت و له گه ل یه کتر معامله و
سه وداکردن

الحریف: به ژیر. دهرمانی توتندو تیژو پیازی
زور تیژو سویر

الحرق: به سه. سوتان و سوتاندن

الحرقة: به ژیر. که سی مال و سه رمایه ی
زیادنه کا. له زیادکردنا که م بکا و صنعت و
نه سناف و تالو تیژی

الحرمی: به‌سهر. مهر ناره‌زوی به‌ران گرتن
بکات
الحرمد: به‌سهر سکونی. ر. شتی تام و ره‌نگی
متغیر بوییت و قوپه ره‌ش
الحرمش: نیفساد و خراپ‌کردن
الحرمل: دانه نه‌سپه‌ند که بو چاوه‌زار نه‌ی
سوتینن
الحرول: به‌سهر نه‌سپی و لاغی‌گه بکریت نه‌روا
الحران: به‌ژیر. نازایی و نی‌تاعه نه‌کردن
الحران: به‌سهر و گیراوی. تینو
الحری: که‌مکردن نقص
الحری: به‌ژیری. ر. لائق
الحریه: نه‌وعه ماریکه

(فصل الحاء والراء)

الحرز: به‌سهر و گیراوی. قه‌تغ کردن و دپین و
هه‌لکه‌ندن
الحرزاو: به‌سهر. تووی گیایه‌که بو عیله‌تی
صرع به‌کار دیت. هاشمی پی نه‌لین. انج‌دان
رومیشی پی نه‌لین
الحرزب: به‌سهر. پیگه‌یشتن، إصابه
الحرزب: جه‌ماعه‌ت و تانیفه‌ ره‌فیق
الحرزاب و الحرزاسی: که‌سیکی کورته بالای
ناشیرین
الحرزبا و الحرزباوه: پیستی نه‌ستور
الحرزة: به‌بوو و گیراوی. نه‌ستو
الحرزر: به‌سهر. ته‌قدیر و ته‌خمین‌کردن و
ترش‌بوون
الحرز: به‌دوسهر: گوشتی که دپنده نه‌ی خوا
لاک
الحازر: موازنه‌ زان و ته‌خمین‌کرو شیر
ترشاو
الحرزة: به‌سهر. له‌هرشتی چاکه‌که‌ی

الحرق: به‌ژیر. له‌هسان سوان و جیره جیری
دان که‌له‌یه‌ک بدرین
الحرق: به‌دوسهر. ناگرو هوری چه‌خماخه
به‌شیده‌ت و ناگر که‌وتنه‌وه
الحرارق و الحراقه: پوشوو قاو جیگای
شوره‌کات
الحراقه: به‌سهر و گیراوی. ر. که‌شتی شه‌رو
حهرب
الحرقة: به‌بوو. سوتان و دومه‌ل
الحرقوق: به‌بوو. کرمیکی بچوکه وه‌کو
نه‌سپن کیچ وه‌کو هه‌نگ جزوی هه‌یه له پاشا
بال نه‌گری نه‌فریت له‌ناو عره‌با پیی نه‌لین
عاشق الابدکار
الحریقه: په‌لونه
الحرقوق: به‌بوو. حه‌یوانی له‌ر
الحرقفه: سهری نیسقانی سن به‌نده
الحرک: به‌ژیر. بزوتن
الحرک: به‌ژیری. ر. نینسانی زیره‌ک و عاقل
الحرکة: سن به‌نده
الحرارک: مابه‌ینی هه‌ردو شان و لای سه‌روی
کتیب
الحرکه: بزوتن
الحرارم: ضدی حه‌لال
الحررم: به‌بوو. احرام
الحررم و الحرمان: نا‌نومید‌کردن
الحرارم: فه‌قیر
الحررمه: به‌بوو. حه‌رامینی. حرمه‌ الرجل
حرمته و اهله
الحرمان: به‌ژیر نا‌نومید‌بوون
الحرمة: به‌ژیر. شه‌هوتی جماع
الحریم: که‌نارو نه‌تراف حریم الدار و البئر.
دراوسن و نه‌ترافی
الحریمه: شه‌وه‌ی به‌نومیدو ناره‌زوی بو‌سی
له‌ده‌ستی بچی فه‌وت بیت

الجزیران: مانگیکه له مانگه کانی هاوین شهول
مانگه. ئیستا بیست و سنی جزیران شهولی
هاوینه

الجزفة: تنگی ضیق

الجزیر: ناواری جاریبونی ناو

الجزاه: به سهرو بۆر. نازاری دل. دل یمشه
له رقاو عه داوه ت

الجزق: به سهر. تنگی و مهنعو جه بسکردن

الجازق: کسینی کهوش و کلأشی و قۆنده ره ی
تهنگ بئ. پیی بگوشی

الجزق و الجزقه: به ژیر له ههردولا کۆمه ل و
جه ماعت

جزیق، حازقه، جزیق: هه مو وه کو حزمه
مه عنایان یه که

الجزق و الجزقة: به بۆرو گیراوی. ق. کسینی
کورته بالا مهنگاو بچوک

الجزک: به ستن

الجزل: گیایه که

الجزم: چه معکردنه وه و ضبطکردن
ومه حکمه می گرتن و قهسدکردن و جینگای
به رزو نهرم

الجزم: عه قلی چاک و باش

الجزم: به دوسهر. ئیسکی سنگو تهنگه دانی
ئولاغ وه له کارا هوشیاری

الجزیم: ناوه راستی سنگو جینگای تهنگه ی
باریگر

الجزام: به ژیر: ده سرازه ی مندال که
له بیشکه یا پیی نه به ستنه وه

الجزمة: به بۆر. کۆله دارکه به به تی نه به ستیری

الجزامة: عه قلی چاک جوده الراي

الجزن: به سهر. به رگی ئه ستور جینگای
به رده لانی، به ردی زۆر بییت ناوی قه بیله و

شاران عه ره به

الجزن: به بۆرو الجزن: به دور سهر عاجزی و
غمباری

الجزنة: به بۆر. ئه ستوری

الجزنه: به بۆر. هه رچی پیستی ئه ستور بییت

الجزانه: عیال و ژنو مایه که که له رینگای شهوان
غم و غصه بکیشریت

الجزون: کسینی ناره حه ت و بئ تهریبه

الجزنیل: ناوی گیایه که

الجزوی: به برو سهری. و. کۆمه لی لم که ناو
کۆی کرد بیته وه و ناوی جینگای به رز

الجزورة: کیزی بچوک و مندالی بچوکی به هیز
الجزور: به گیراوی. و. کورته بالا

الجازی: کاهن و کاشیش

(فصل الحاء والسين)

الحس: به ژیرو گیراوی. دهنگی په نهانی و ظاهری
نازاریکه له پاش مندال بون توشی ژنان
نه بی و گیایه که سهرماو شکلی بکاو بی
سوتینن

الحس: به سهرو گیراوی. ظن کردن و ته کاندنی
تۆزو غوبار له شتنی و له سهر ناگردانان و ناگر
به ردانه وه و کۆژانه وه ی ناگر به دار
وه به شان کردنی یالی ئیسترو له بن
هه لکه نندن و کوشتن

الحساء: به سهر. تهعامیکه لای به عزئی کاله که

الحسب: به دوو سهر. شهصل و شهرف و
به عزهن له حسه ب براو شهل و شهولاد، دین
و ماله وه مه فاخیری باوک و بابیره. بیژراوه
حسه ب و که ره م به بن باوک به بی باوک و
بابیره شهرف و مه جد به وانسه وه ده بی و
به مه عنا کیفاتیشه حسبک الله یه عنی
خوا کافیه

الحساب و الحسابه و الحسبه: فرۆشتن و ژماردن و ظن و تهخمین
 الحسابان: بهبۆر. عهزاب و چهخماخه و كوله
 الحسابان: بهژێر. ظن و ئیعتقاد
 الحسابانة: بهبۆر. تیرو سهڕینی بچوك
 الحاسة: شتی كه به واسیتهی ئهو دهرك و
 فهرقی شتیکی پێ ئهكړی
 الحساس: ئینسانی سهخی
 الحساسة: گۆشت برژاندن لهسهه پشكۆی
 ناگر. وهشتی وهر بچرخینی
 الحسد و الحسادة: بهسهری ح، س. ئارهزوو
 تهمهناي نهمانی نیعمهتی كهسێ
 الحسر: كه شفقردن و ماندووبون
 الحسر: بهتهحریک. نهمانی نوری چاو كه مو
 زهعیف بێ
 الحسیر: ماندووبون و كراوه و زهعیف
 الحسر: بهبۆر گیراوی س. روت و كهسیكه
 شهپ بكا زری و كلاًو خودهی نهبن
 الحسور: بهبۆر. ماندوو عاجزبوون
 الحسار: نهوعیكه لهگیا
 الحسرة: پهشیمانی و زۆر غهه خواردن بو
 فهوت و نهمانی شتی
 التحسر: خهفته خواردن
 الحسیس: قرچهی دارو دهنگی پهنهانی
 الحسكة: بهتهحریک. دوشمن رق بهستن و
 دهركی ناسن سن گۆشه دروست ئهكړی بو
 حهرب
 الحسوس: مهكهم و شیدهت
 الحسكة: بهسهه و الحساکه: بهبۆر. عداوهت
 الحسیکه: ژیشك
 الحسكل: بهژێر. لهبیجوی ههموو روح لهبهرو
 جانهوهه بچوكهكانی
 الحسل: بهژێر. بیجوی سوسهمار
 الحسالة: وهكو حثالة وایه به.ث.

الحسیل: گۆیرهكه
 الحسم: قطع و داغکردنی حسم الفرس.
 ترکه نندیتهی
 الحسام: بهبۆر. شمشیری تیز
 الحسوم: بهبۆر. یهك لهدواي یهك هاتن
 الحسامة: بهبۆر تیژی
 الحسمى: بهژێر. ناوی مهوقیعیكه لهبادیه
 الحسن: بهبۆر. جوان و شیرین
 الحسون: بهسهه. تهیریکه وهكو چۆلهكه
 بچوكه ههموو رهنگینکی ههیه سور سهوز زهرد
 رهش سپی
 الحسین: تهضغیری حسن
 الحسو و الحسوه: خواردنهوه تهعامیكه
 لهشیرو ئاو دروست ئهكریت حساو یش
 ههروایه
 الحسی: بهژێر. بیری بنكههی نزیك بیئت زۆر
 قول نهبیئت
 الحسوه: بهبۆر. خلتهی ئاو كه لهبن ظهرفا
 ئهمیڤیتهوه

(فصل الحاء و الشین)

الحاش: قلب حاشی الله یهعنی معاذ الله
 الحش: بهسهه و گیراوی برین و كۆکردنهوه و
 گیادان بهنولاغ و دارسو تاندن
 الحش: بهسهه و بۆر لهگهه گیراوی باخچهی
 خورما و بوستان و نهدهبخانه و جینگای خروج
 پیسی
 الحشاء: جیماعکردن
 الحشاء: نهفس گرتن و تهرهف و قهلب
 الحشد: بهتهحریک. چهامه ئینسان
 الحشاد: بهبۆر. ئهززی به بارانی زۆر نهبن
 لافاوی ئی نروا

الحشر: کۆکردنهوه و ناردهنهوه بهعشو شتی لهتيف و نازک
 الحشرة: به دوو سهر. حه یواناتی بچوکی نهززی وهکو کئيج و مبروله و نه مسالیان
 الحشون: تاجری زیرهک کهتهفره نهخوا نرخى هه موو مهتاعیکى بزانی
 الحشرجة: غهرغهره کردنی مردووو دهنگى کهرو بیرى بچوکی بهرداوی
 الحشيش: گیای وشک
 الحشاش و الحشاشه: بهبۆر له ههردولا.
 نیوه روح رمق

الحشاش: بهزیز. جهوالی پرگیا

الحشيف: جلی کۆن

الحشف: بهدوسهر. خورمای خراپ و لباس کۆن و دپک و خارو بهرز بونی شیرى وشتر و چاو قوچان

الحشافة: خورمای خراپ و عهداوهت

الحشفة: بهسنى سهر سهرى زهکهه جینگه ی خهتهنه و پیرهژن و بهردى نهرمو وهویرى وشک الحشيفة: عهداوهتى قديم

الحشك و الحشوك: پریون ئیمتهلاو درهختى میوه زۆر و حهسودى و تهرک کردن

الحشاك: داریکه بهدهمی گویرهکهو کار ژولهوه نهی بهسستن ههتا دایکی نهمزئ وه بهگیراوی ش ناویکه لهناوانی نههار

الحشم: عاجزکردن و هیئانه غهزهه و رقو خهجالهتکردن

الحشوم: ماندو عاجزکردن

الحشمة: بهتههريك. خزمهتکار

الحشمة: بهزیز. شهرمو حیاو غهزهه

الحشن و الحشین: بهزیزى. ش. چلکی دهستی بۆگهن بوبی

الحشنة: بهزیز. رق گرتن و بۆگهن بون الحشان: بهبۆرو سهر وهکو حشن وایه الحشو: لوکه خشتنه ناو خهرقه و لباده و دۆشهک و سهرین ئاخنین و زائد وهوشتران بئچوو پرکردن الحشوه: بهزیزوبور. ئینسانی بی حیا وریخوله و ناو زگی مهر الحشى: بهسهر و زیز. وشک الحاشیه: قهراغ و کهنار. ئینسان و حیوان بچوک که گهورهیان لهناو نهبیت

(فصل الحاء الصاد)

الحص: بهسهر و گیراوی کهمی، قله

الحص: بهبۆرو گیراوی. زهعهفران

الحص: بهزیز و گیراوی. بهش وهکو حصه

الحصاء: تیربون لهناو وشیر

الحصاء: بهگیراوی. ص. ژنی دن، وسانى بی بهرهکهت

الحصب: بهدوسهر. دارى سوتان و زوبانى حهبهشه

الحصاء: بهردى ورده وهکو زیح

الحصب: بهزهنه بهرد هاویشتن و بایهکه

لههاتنى بهردهورده فېرى نهدا

الحصب: بهزیز. ناوازی کهوان

الحصوب: کهوانی ژئ پچراو

الحاصية والحاصب: بهزیز. ص. بایهکه

توتندو بهشیدهت کهبهردو زیح فېرى بداو

جهماعتیکه ههمویان پیاده بن

الحصباء: ورده بهرد

الحصبة: بهسهر و نهنهو سهرى. ص.

عیلهتیکه لهبهدهن دانه دانه وهکو ناوله پهیدا

ئهبئ رهشئهبئ شینئهبئ وهنهوشهیی ئهبئ

زهردهئهبئ سورئهبئ چاکی ئهوهیه که سپی بی

الحاصلة: به گراوی. ص. نه خوئشیه که له ووه موی سهرو ریش نه وهری
 الحصة: به ژیرو گراوی. بهش
 الحصاة: ورده بهردو عقل
 الححصص: به ژیرو سهر گل و بهرده ورده
 الححصصة: حهق ناشکرابون و بزواندنی شتی هتا جینگای خوئی نه گرت
 الحصد: بهدوسهر. والحصاد: به سهرو ژیر. برین و دروینه
 الحصيد: مهزوعی درواو و یا له عهده که یامابیته وه نه قل نه کرابن. واته وتی ناو خه لقیش پیی نه لین حصاید الالسنه
 الحصاص: زاهر بون و گورج و سهریع الحصداء: درختی گه لای ژور بی استحصد
 القوم یه عنی کو بونه وه واحصد الزرع یه عنی وه قتی دره وی هاتوه
 الحصر: به سهر. حیفظ کرده و نیحاطة دان و خستنه ته نگیه وه و هسکردن و مهنکردن
 الحصر: به دوو سهر. عاجزو دل تهنگ. کولی که سیک له شتی مهنعبریت قودرته تی به سهریا نه بی نه بیژری. فقد حصر عنه
 الحصر: به بوژو زهنه. گراو الحصور: ژور به خیل و که سی کورو کچی
 نه بی وه که سی جماع نه توانی بکات الحصیر: شتی تهنگ و هه بسخانه و به خیل و
 عه موارو ته نیشته وه حه صیری راخستن که له پوش دروست نه کریت
 الحصرم: به ژیر. بهرسيله و به خیل الحصاص: به بوژ. گورج رویشتن و پرد
 الححصص: به ته حرک، که می موی سهر الحصافه: زیره ک و عاقل و قهوی و مه حکم
 الحصیف: زیره ک الحصل: ژانه زگ، الحصیل. گیاه
 الحصلة: خورمای ووشک

الحصالة: پاش وبن خهرمان الحصيلة: پاشماوهی هه موشتی
 الحصلب: گل و خوئل الحصن: حیفظ کردن
 الحصن: به بوژ. پارینزگاری عفت الحصانه: مه حکمی. هه ژنی که شو بکا
 محصنه نه یه الحصان: به ژیر. نه سپ
 الحص: مهنکردن الحصى: ژماردن

فصل الحاء والضاد

الحاض: به سهرو گراوی. ته فرده دان و ته رغیب کردن
 الحاضی: ناگر داگیرساندن الحضب: به ژیر. ماری نیرو ناوازی که مان و
 به ته حرک. دار هیزم الحضج: به ژیر. ناوی پاشماوهی ووشتر
 له بنی جهوزا داری سوتاندن الحضاج: به گه لا کوتک جل شور
 الحضجر: به ژیر ح و سهری. ض. ئینسانی زگ زل
 الحضاجر: که متیار الحضر: بهدوسهر. که سی سفره ی نه بی
 نیقامهت بکا. لای به عنی ضد بدوی یه. خاضره یه عنی شاری بادیه نشین نه بی و
 به مه عنای گوئی ش هاتوه الحضور: به بوژ. حازر بون ضدی غائب بون
 الحضور: به سهر شاریکه له یه من الحضرة: روبه بون مقابله
 الحضيرة: جماعه تیکی که م و کیم و خوئی له زه خما نه مینیته وه

الحضض: به بوری ح، ض. دهرمانیکی تاله
 كوژالك
 الحضارة: به ژیر. به ندبون و نيقامه
 كردن
 الحضن: به ژیر. باوهش كه نار جانب
 الحضیض: داوینی شاخ و جیگای پهست و
 كه سینی بی طالع نه ستره زه عیف
 الحضن: به دوسر. ناوی کیوتکه له نه جد
 الحضانة: به سر. مندان به ختوکردن
 الحاضنة: ژنیکه خهريك بیئت به تربیه و
 به ختوکردنی منال: دایه
 الحضون: مهړنکه گوانیکی درپژ تربیت
 الحضی: به بؤر. به ردی داوینی شاخ

(فصل الحاء والطاء)

الحط: به سهرو گراوی واز هینان و له خواره وه
 دانان و نه قص و که می
 الحطاة: لیدان و که سنی خستن سه رعرد و
 جماعکردن
 الحطئة: به بؤرو سهری ط. همزه. کورته بالآ
 الحضی: نینسانی بی حیا
 الحطب: دار هیزم
 الحطب: به زه ننه ی. ط. دار کوکردن هوه
 الحطب: به ژیری. ط. که سینی زور له رو لاغر
 الحطب: به دو بؤر. کولله نیر
 الحطة: به بؤرو گراوی خصلت کرده وه
 الحطمة: په لوله می به شیرکرایت
 الحطاط: قهماغی شیرو عازبه ی روو
 الحطوط: نه سپی خیرا رهفتاری یدک
 الحطیطة: به سر. مه بله غی به قیصه تی
 نه صلی که م بکرت
 الحطم: شکاندن

الحطم: به ته حریک. حه یوانی له بهر پیری
 زه عیف بوی
 الحطمة: به بؤری ح. وسهری ط. ناویکه
 له ناوانی جهه ننه م و پیاری زور خورو
 که سینی بیترحم
 الحطام: به بؤر گیایه که له بهر وشکی بشکی و
 کای به ربای خهران و فائیده
 الحطام: به ژیر. دهسته جله و

(فصل الحاء والطاء)

الحظ: به سهرو گراوی بهش حصه
 الحظوب والحظوبة: قه لوبون
 الحظة: به ژیر. مه رته به. اعتبار
 الحظر: مه نکردن
 الحظار: به ژیریو سر. په ژینی باغ
 الحظيرة: په چه می مهرو ووشتر کرایت
 یا قامیش کرایت
 الحظاظ: به دو بؤر. کوژالك دهرمانی تاله
 دره ختیکه دپکاوییه لقی درنژ له هیند و
 مه که هیه. به ره که ی وه کو نالته وایه
 که لاکه ی نه گرن نه ی کوتن و نه ی گوشن
 ناوه که ی نه کولینن هتا توتند نه بیت هوه.
 چاکی نهویه زاهیره که ی رهش و ناوه که ی
 یا قوتی بیئت
 الحظیط: بهش. نصیب، حیصه
 الحظل: به ژیری ط. والحظال فه قیریکه
 که هیچی دهست نه که وی سهر ف و خه رچی
 مال و منالی بکات
 الحظلان: به ژیر. نیفلاس و به سهر و ته حریک
 رقدار و صاحب غزه ب
 الحظل: به ته حریک. غیره ت و منع کردن
 الحظوة: به بؤرو ژیری ح. ژنی به حورمه ت و
 نیعتبار لای میزد

الحظوة: بهسەر. تیری بچوک و لقی تازه که
لهبن درهخت دیته دهړئ
الحظی: کهسیکی صاحب روتبه و درجه
الحظیة: بهبۆر. تیری زۆر بچوکی بی عمهل

(فصل الحاء الفاء)

الحف: بهسەرو گیراوی. تەوافکردن و زینەت
نواندن و خدەمەتکردن و پرین و قەتەکردن
الحفاء: بهسەرو مەد. رویشتن به پیی پەتی
الحفاء: رهگی گیایه که ناوی بردی یه که
عهرب نه یخون
الحفة: بهگیراوی. ف. داری مەندیلی تسی
پیچرابی
الحافة: که نارز قهراغ
الحفیاء: پیاوی کورته بالای قهله و
الحفت: لیدان
الحفت: ناو و دهرونی هەرشتی بی
الحفات: بهبۆر. ماریکه که بگهزی و زهرهری
نهبن
الحفد: تالوکه، سرعت
الحفدة: خزمه تکاران و یاری دهران و کورهزا
الحفر: بهسەر. هه لکه نندن
الحفر: به تەحرک. گلێکه له گلینجان
دەربهینریت و جینگادان و چلک و ژهنگی دانه
الحفرة: بهبۆر چال
الحفیر: عهردی هه لکه تراو و قمبر
الحفری: ناوی گیایه که
الحافر: سمی و ولاغ
الحافره: چوونه سەر حاله تی پینشو مەکانی
پینشو
الحفر: هه لگرتن و لی خورین و بزواندن و لیدان
به نیزه ورم
الحافر: لیخوو بزوینهرو سائق و محرک

الحفش: به ژیر زهنه. خانوی بچوک و بهسەر
زهننه جهلبکردن و خیرا خیرا یه که له دوا ی یه که
هاتن و به تەحرک لافا و
الحافشه: ریگای لافا و
الحفص والحفصة: بیچوه شیرو کۆکردنه و
وام حفصه ناوی مریشکه
الحفض: نه سبابی ناو مال که بۆ بارکردن
حازرکرای و شتی که له دست بیته و
الحفظ: به ژیر. پارێزگاری
الحفظة: نه و مه لایکه تانهن عمهل بهنی ناهم
نه نووسن
الحفاظ: به ژیر. غیرهت
الحفیظ: ناگادار کمر
التحفظ: وریایی و غافل نه بن
حفظ الكتاب: له برکردنی
الحفظة: به ژیر و سر غه زه ب و غیره تکردن
الحفف: به تەحرک. تەنگی و بی نیداره یی و
فه قیری
الحفاف: به ژیر. تەوافکردن و رازانه و
ته نیشته
الحفیف: دهنگ و ناوان
الحفوف: بهبۆر. عهیش ناخوشی و تەنگی
الحفل: غه مباری و هکۆبونه و هو کۆمه ل
الحفل: بهبۆر گیراوی. مەری گوان پر له شیر
الحافل: پر
الحفالة: بهبۆر. تو یکلێ گه ند و جوو برنج
الحفال: بهبۆر زۆر
الحفلج: بهسەر گیراوی ل. که سیکه په نجه ی
پییه کانی له یه که وه نزی که بی وه یا پارنه کانی
دورین
الحفانة: بهسەر گیراوی ف. بیچوی و وشتر
مرغ و خزمه تکار و دست پیومند
الحفنة: بهبۆر. چال
الحفنة: بهسەر. همر و لویج پر بون

الحفندر: بهسەری ح، ف، کەسێ بەتە دبیری
 چاک مائی خۆی زۆربکات
 الحو: مەنعکردن
 الحفوة: بهبۆر پێپهتی
 الحفاوة: زۆر پرسین لهکەسێ ورجاکردن
 لهکەسێ ولهاکرام گرتنا موبالهغهکردن
 الحفی و الحفیة: بهژێر. لهمهردو کیانا بهپێی
 پهتی رویشتن
 الحفی: بهژێر. ف. عالمیکه هه موشتیک چاک
 بزانی
 الحفی: بهقصر و الحفایه: لهزۆر رویشتن
 نینسان یا چهیوان نینۆکی بشکنی

(فصل الحاء والقاف)

الحق: بهسەرو گیراوی. راستی وه ناویکه
 له ناوانی خوا، بهشەده، وه واقیع وه واجیب
 الحق: بهبۆرو گیراوی هوقه
 الحق: بهژێرو گیراوی. ووشتری سێ سألە پێ
 بنیته چوارهم
 الحقب: بهبۆرو زهنهێ. ق. ههشتا سألە
 الحقب: بهژێرو الحقب. بهدو بۆر زمانی درێژ
 الحقب: بهدووسەر تەنگهێ ووشترو
 چه بسکردن
 الحقاب: پشترین و که مه ره ی جوانی ژنان
 الحاقب: کەسی زگی بقوڕینێ وه نیشی
 سه ر ناوی بیی
 الحقباء: ما که ری کیوی و ریکا ی کاکیشان
 الحقبه: بهژێرو زهنهێ. ق. سأل
 الحقبه: هه گبه
 الحقه: بهژێرو گیراوی. وشتری مینی چوار
 سالی
 الحقه: بهبۆرو گیراوی. هوقه
 الحاقه: قیامت

الحقاق: لهئهو هلی شهوا رویشتن
 الحققه: بهزهحمهت سه فەرکردن
 الحقد: بهژێر. قین و رق
 الحقود: بهسەر. رقگر
 الحقر: بهچاوی کهم ته ماشا کردنی کەسێک
 الحقارة: وه ک حقر وایه
 الحاقورة: ناوی یه کێکه له ناسمانهکان
 الحقیح: شیده تیکه لهزستانا پهیدا نه بی
 الحقف: کۆمه له لم
 الحقیقه: شتی که ناگاداری و موخافه زه ی
 واجیب بی
 الحقیق: لایق و شایسته
 الحقاق: کەسێکی هوقه ریک خەر
 الحقل: زه راعهت و جینگه یه ک بۆ زه راعهت قابیل
 بی

الحقله: بهسەری ح، ق، ل. بهخیل
 المحاقلة: زه راعهت فرۆشتن لهگوله که یا
 بهگه نم
 الحقله: مه زهعه یه که دارو بنای له ناوه نه بی و
 ژانه زگ
 الحقیله: گه نمی قه لاس درێژو ئاوی ناو
 ریخۆله
 الحقم: بهسەر. ناوی ته یریکه لای به عزی
 به کوتر نه لین
 الحقن: شیر دۆشین و کۆکردنه وه
 الحاقن: کەسی تاوی میزی بی
 الحاقنه: چالایی ژێر مل
 الحقنة: ده ستورکردن
 الحقان: ئه و شته ی میزی تی نه کری
 الحقو: بهسەر پشترین
 الحقوه: ژانه زگ

فصل الحاء والكاف

الحك: بهسرو گيراوی خوراندن و به نینوک مه لکه ندن و تیه لسون لهشتیک و کونکردن

الحکاء: مه حکم کردن

الحکة: ددان

الحکر: کونکردنوه

الحکرة: کونکردنوه و حبسکردنی رزق

الحکک: به ته حرک. به ردی سپی نهرم

الحکاک: شت مه حوکه ره وه

الحکاكة: ته لاش و تویکلی شو شتانه ی له حک کرا و نه وه

الحکل: به بؤر. حیوانیکه دهنگی نهیه ته گوئی وه یا خود نه بیستری وه کو میوله

الحکم: نه مرکردن و مه نکرده و حکمهت له عیلم

الحکیم: صاحب حکمهت، نیش قایم ریکخه ر

الحکم: حاکم

الحکم: به سهر. لغا و کردن

الحکمة: به ته حرک. حه لقه ی لغا و

وه چه ناگهی مه ر

الحکمة: به ژیر. سه به ب، وه عیلهت و قسه ی راست

فصل الحاء واللام

الحل: بهسرو گيراوی. روئی کونجی و کردنوه وه هینانه ژوره وه

الحل: به ژیر و گيراوی. حه لال و حه رام وه بهینی که عبه و میقات

الحال: قوری ره شو ره وره وه ی منال و نیش و کار

الحال: به گيراوی. زه مانی هاتنی وه عده و نازلین

الخلو: بهسرو الحلا نه. به بؤر چلک و موی فری دراوی پیستی ده باغانه وه لیدان و

مه نکرده و به خشین و جماع کردن

الطلب: به بؤر سه ری ل. خوژیلک که بزنه کیوی نه ی خوا

الطلب: بهسرو زه ننه. دوشین

الطوب والخلویه: نهوی نه دوشری

الطلب: شیری دوشرا و

الطلب: شیر دوش

الطلباب: به ژری ح، ل. نه وه لاولا و

الطلبه: نه وعیکه له حیویات

الطلبه: به سهر زه ننه ی ل. نه وه سپانه ی که بو مسابه قه کونکرانه وه

الطلبه: به ژیر. ووشتری بچوک

الطلبس: نازا و شه جیع و که سی له کاری خویا به ده وام بی

الطلبوص: ته یریکه له چوله که بچو کتره

الحلة: به بؤر و گيراوی. ل. دو لباس به قیمهت و ژن

الحلة: به ژیر و گيراوی. اسم مکان و به معنا گه یشتن

الحلة: به دوسهر. له گال ته خفیف. نیحتیاجی و مه قصور و به بؤر دوستی

الحلیت: ته رزه

الحلیت: به ژیر. گاسن

الحلیت: به د و ژیر و گيراوی وه کو نه وه هایه ناوی گیایه که

الطحج: به د و بؤر. زور خور

الطحج: به سهر. هه لاج کرا وه، شی کرایته وه

الحلاجة: هه لاجی

الطحجة: جینگای دور

الطحیجة: شیرو خورما و لاسکه تری

الطحل: به سهر. که سیکی گهره و موباره ک

الحلزون: به سهر. شستیک پیستت یاتوئکلی فی بکریته وه

الحلزون: به سهری ح.ل. په پووله ی شاخ دار الحلس: به ژیرو الحلس. به دو سهر. په لاس که له ژیر بهر وه سو جاده ی به قیصه ت دارا رائه خری

الحلس: به ژیر ل. ئینسانی نازا و ئینسانی ته ماعکار

الحلف: به ژیرو زهنه. یارییه دانی یه کترو عه هودو شهرتکردن

الحلف: به سهر و ژیری. ل. سوئند خواردن الحلیف: سوئند دراو و یارییه نهر

الحلفه: به سهر و سهری. ل. گیایه که له ناو ناوا نهری

الحلیفه: به بؤر. جییه که که نه هلی مەدینه له وئوه ئیحرام نه به سترو پیئ ده لئین ذوالحلیفه

الحلق: گهرو وه بون به حلقه وه یه کتربینین وه ده ستکه و تن

الحلق: به ژیر. نه موسقیله و مولک و مائی زور الحلاق: به سهر و گیراوی. ل. سهر تاش

الحلاق به بؤر. گهرو یه شان الحالق: شاخی گهرو وه هیشوی تری و مهری

گوان پر له شیر الحلقه: به سهر و زهنه حلقه ی دهرگا و جبه

الحلقه: به ژیر. بهد نه خلاق و رهاگران الحلقوم: به بؤر. گهرو

الحلقان: به ژیر هیشوه خورمایه ک زوری گه یشتبئی ووشک بوئی

الحلك: به دووسهر. رهشی الحلوک و الحلوه: به بؤر ح.ل. و سهری. ل. زور

رهش الحلکه: به بؤر و سهری. ل. والحلکا

جانمهریکی بچوک له ناو لما نه بی

الحلال: پاک زدی حهرام

الحلول: به دو بؤر. نازل بون و داخل بون

الحلیل: میرد

الحلم: به دو سهر. هیلاکبون و پیستی ده باغ دراوی و شک بو وه

الحلم: به بؤری ح.ل. خه و بینینی خراب و احترام بون وه عهقل

الحلم: به ژیر. و یقارو سکونه و هیواشی، و عه زابدان وه عه جه له و سه برکردن

الحلمة: به ته حرک گزی مه مک و گهنه ی گهرو وه ناوی گیایه که

الحلوم: ماستی توندو تازه

الحلام: گیسک

الحلان: به بؤر گیراوی. وه کو حلام وایه

الحلو: به بؤر. شیرین

الحلاوه: شیرینی

الحلاوه: به بؤر. ناوه پراستی سهر

الحلوة: به سهر. نه و شته ی تهبعی سه لیم مهیلی بکا و ره سمانه ی ماموستا

الحلوان: به بؤر و زهنه ی. ل. کهسی له مقابیلی خزمه تیا

له نوجره زیاددان و له مارهی کچ کهس بوخوی شتی هه لبرگی و ناوی شاریکه

الحلی: به سهر و زهنه ی. ل. خشلی ژنان

الحلیه: به ژیر رازانه وه و نارایش

الحالیة: ژنی خوی برازینیته وه

(فصل الحاء والميم)

الحما: به سهر و ژیر و زهنه ی. م. خه زوری ژنو نه و که سانه ی ربطیان به میرده که یه وه هیه

که به کوردی پنیان نه لئین شوره

الحما: به دو سهر و الحما. به زهنه ی. م. به قصر له هره دوکیانا قوره رهش

الحمئة: بهسرو ژير.م. جيگايه قورې رهشي
 ژوربېن وهيا ناوي گهړاو
 الحمة: بهبؤرو سهري.م.و تهحفيف. زههري
 دويشك
 الحمة: بهبؤرو سهري.م. گيراو رهشبونى
 پوكى دان و ميقدار
 الحمة: بهوسهرو گيراوى كاني گهراوه دوگ
 سوركردهنوه بهچزليك كردن
 الحماة: خهسوى ژن و ماسولكهى پوز
 الحمامة: بهگيراوى.م. خزمى پياو وه
 بهمهعناى خاصه هاتوه كهمقابلى عاميه
 الحمى: زهحمت بينين وه وهركيپران وه گوران
 الحمم: بهژيرى ههردو.ح. گيايهكه پيى
 نهلين زبانه گاو شتى ژور رهش
 الحمحة: بهسهرى ههردو.ح. حيلهى نهسپ
 بو ناوو ناليك
 الحمد: مهذو و سهنا
 الحمدة: قرچهى دار
 الحمدد: بهژير.ح.د نهوهل ناو فهرشى حوز
 الحمز: پنيست دههينان
 الحمز: وواخى لهجو خواردن بسلهميتهوه
 بون بهناليكوه بكا
 الحمار: كهز
 الحمز: بهگيراوى قهتارچى
 الحمارة: پشت پي و بهردى نهترافى سهوزو
 قوخ و بنهى راوكز
 الحميرو الحميرة: تيمانجى قهلتاغى زين
 الحمرة: بهبؤر سوري
 الحمرة: بهبؤرو گيراوى.م. سهردار چولهكهى
 سهرسور
 الحمراء: ژنى سوو سالى بهشيدو مشهقت
 الحمارس: بهبؤر. بهرگى مهحكه
 الحمز: بهژير. رهقى وشيدت
 الحمزة: گيايهكه وهكو پاقله

الحمس و الحماسة: بهسهر لهههردو كيانا
 شهجاعت و نازايى
 الحمسه: بهبؤر حورمات
 الحموشه: كهسى قاچى بارىك بين
 الحمشك: پينهكردن
 الحمص: ناوى شاريكه لهسوريا
 الحمص: بهدو سهر بهنهرمى و نهسپايى
 شتيك بكهيته دهروه
 الحمصه: بهبؤرى ج، م وگيراوى ژيردار. نوک
 الحموص: ساكن بونى نازار
 الحماصه: قهد بارىك
 الحمصيص: گيايهكه
 الحمض: گيايهكه ترش و تال بين
 الحماض: بهبؤر كيائيكه كه گولهكهى سوره،
 لاي بهعزى گويى بهرخولهيه
 الحمضة: بهسهر. نارهنوكردنى شتى و
 نهسپون و ههركيائيكه كهترشبين
 الحماطة: زهبرى و شهقكردن و دم نيشهوكاى
 ههزبن
 الحمطاط: بهژير. پهپولهى رهنگاو رهنگ
 الحمطر: بهسهر. كوندهى پرو ژيى كهوان
 الحمطان: دايقى خهسوى ژن. بهبؤر
 الحمق: بهبؤرى ح، زهنهى م. الحماقه: كهه
 عهقلى
 الحماق: بهبؤر. منى كوته كهوهكو ناولهوايه
 الحمك: بهتهحريك لهههershتيكا بچوكى و
 ههورى رهش
 الحمكة: بهسهر نهسپى
 الحملة: كؤل ههنگرتن وه بهمندالينك نهلين كه
 لهناو زكايه وهشههمريك نهلين كهبه
 درهختهويه
 الحمل: بهدو سهر. بهرخ
 الحامل: بار ههنگر
 الحمال: باريهز

الحمالة: به ژیر. قایش شمشير
 الحمالة: به سهرو ته خفیف. که فاله تکردن
 الحمیل: که فیل و مندالی دوزراوه و نه
 شتانه ی که لافا و نه یبا
 الحمولة: به سهر. و شتری بار بهرو که سینیکی
 به ته حه مول و تاقه ت
 الحمول: به بؤر. و شتری که ژاوه هه لگر
 الحمال: به سهر و گیراوی موباله غه ی حامله
 الحملج: به بؤر بادن
 الحملاج: خاکه نازی زهره نگر
 الحملاج: خاکه نازی ناسنگر
 الحمالوش: قوری رهش
 الحملاق: دهره وه ی چاو
 الحمام: به سهر کوتر
 الحمام: به ژیر مردن و به بؤر ناوی پیاویکه و
 به سهر و گیراوی حه مام
 الحمه: کانی گهراو
 الحممه: به بؤر و سهری ههردو. م. خه لوزو
 خوله میثی رهش
 الحمیه: به سهر له مهر شتیک چاکی
 الحمیم: ناوی گهرم
 الحمنه: به سهر. ناوی ژنیکه
 الحمنانه: کرمیکه و هکو گه نه به پینج مرته به
 ته و او نه بی زور بچوکی پینی نه لین قمامه له و
 گه وره تر حمنانه له و گه وره تر قراد و له و
 گه وره تر حلحه و له و گه وره تر علی پی نه لین
 حموة: شیده ت و توندی. به ژیر پاریزکردن
 له نه خویش
 الحمو: گهرمای روژ
 الحمی و الحمایه: به سهر و ژیر. حیفظ و
 ده فکردن
 الحمی: به ژیر و سهری. م. چایه ریکه
 پاریزگاری بگری، گیایه که ووشک ببی
 مه خصوص سولتان بی

الحمی: به بؤر و سهری. م. گیرا و نوبه تا
 الحمیه: ته عامیکه روژ زهیتی تی نه کری
 الحمیه: به سهر و ژیری. م. و گیراوی. ی. عار
 غیره ت. غه زه ب
 الحمیه: به ژیر و زه نه ی. م. پاریزکردن
 نه خویشی
 الحمیه: که ناری نینوک و ه شتی سور و ه
 بوو
 الحمیره: به بؤر. ته صغیری حمراء ژنی سور

فصل الحاء والنون

الحن: به سهر و گیراوی پاراندنه وه نالاندن و
 به زه وی پیاها تن
 الحن: به ژیر و گیراوی تانیفه یه که له جنی
 الحناء: به ژیر و گیراوی و مه خه نه
 الحناء: به ژیر و ته خفیف حه یوانی می مه میلی
 نیر بکا
 الحنبریه: به سهر، دروی خالیص
 الحنابک: که سیکه نه سیحه تی خه لقی بکا و
 خوی عه مه لی پینه کا
 الحنبل: به بؤر و زه نه ی ن. نه وعیکه له حبوبات
 و هکو لوبیا و ایه و پیاوی کورته بالا
 الحنبر: کورت
 الحنه: ژنی پیاو
 الحناه: شه راب خانه
 الحانوت: دوکان
 الحنقال: به بؤر. به دو خراب
 الحنتم: به سهر. هه وری رهش و ه گوزه
 و ه مه سینه
 الحنث: گوناه و سویند خواردن و عه مد
 شکاندن و ه باری قورس
 الحنثاره: بچوک
 الحنثرة: ته نگی و پیاوی نه حمه ق

الحنق: به ته حريك. رق و كوشتن وه به زهننه
 زور غه زه ب گرتن
 الحنك: به ژير. چه ناگه
 الحنك: به سهر. مه حكم كردن و شت جوون و
 لغاو كردنى ولاغ
 الحنكة: به بوزو زهننه و ن. ته جرو به كردن
 الحنن: به دو سهر. شهورق و نارمزو
 الحنين: موشتاق و دهنگى و وشت
 الحنون: به سهر و يا
 الحنان: به سهر و گيراوى. ره حمه تى زور و
 جاده ي گه و ره
 الحنان: به ته خفيف: ره حمه ت
 الحنين: به بوزو. ناوى جيگه يه كه
 الحنوة: به سهر. ماين چاك كردن
 الحنو: به ژير. دره ختى خوار
 الحنوة: گياى بوندار
 الحنية: به ژير. كه وان
 الحنياء: ژنى پشت كوماوه
 الحانية: ژنى كه ميردى مردبى وه له سهر
 منداله كانى دانى شت بى
 الحنيرة: كه وانى ژن يه كه ي نه ما بى يا
 پچرا بى

فصل الحاء والواو

الحواء: به سهر و گيراوى. ژنى كه رهنگى مه يله و
 ره شبى و به مه عناي دروزنيش هاتوه
 الحواء: شتى كه موحيط و جامع بى و نه و
 خانوانه ي نزيك به ناو بى
 الحوب: به بوزو سهر. گوناوه وه نه خووش
 الحويه: به ته حريك. پياوى زه عيف
 الحوياء: هه ناسه
 الحوت: ماسى گه و ره
 الحوة: به بوزو سهرى و. گيراو ره شايبى

الحبج: به ژير. له هه مو شتى كه نه سله كه ي وه
 مه يل پيكردن
 الحنجرة: گه و
 الحنجور: به بوزو. سهرى گه و
 الحندس: به ژيرى ح، د. زور تاريك
 الحندقوق: يونجه ي ره ش
 الحندلس: ووشترى گران پروا
 الحندورة: به بوزو ح، د وه يايه ژيريان بيبييله ي
 چاو
 الحنذ: به سهر بريانى كردن
 الحنيذ: بريانى
 الحذقان: به ژير ح، ذ. جه ماعه ت و تائيفه
 الحنيرة: ملوانكه، ته شى و خه رك
 الحنزاب: به ژير. كورته بالاى ناشيرين
 الحنزقر و الحنزقره: به ژير و سهرى ن،
 ق. له هه ر دو وكيان زور كورته بالا
 الحنش: به دو سهر. بارو هه ر شتى له طيور و
 هه شه راتا راو بكرى
 الحنطة: به ژير. گه نم
 الحنطة: به ژير گه نم فروش
 الحنطاط: به ژير (والحنوط) به سهر
 ده رمانى بون خووشى كه بق مردو به كار
 نه هينرى
 الحنطنة: به بوزو سهرى ن. كه رم
 الحنظم: به بوزو ح، ظ كوله ي نير
 الحنظوم: به بوزو. ژنى قسه ناخوش
 الحنظباء: وشك
 الحنظلة: تالى شارى
 الحنظليان: به ژير ح، ظ هه رزه گو
 الحنف: پيخوار و خوارى و لادان
 الحنيف: خوارى لادان له خراپى و چونه سهر
 حه ق
 الحنيفة: ناوى قه بيله يه كه

الحوشى: حەيوانى وەحشى
 الحرشب: ورگ زلو چوارپەلى حەيوانات
 الحوص: بەدوسەر. قنچكى چاۋ
 الحوص: بەبۇر. خەياتى و كۆكردنەو
 الحوصلة: چىكلدانه
 الحوض: دەستپىكردن و حەوزكردن
 الحواطه: بە بۇر. عەممارى گەنم و جۇو
 چەلتوك
 الحوف: قەوم و قەبيلە
 الحوفزان: تەرخون. گيايەكى بۇن خۇشە
 الحوق: بەبۇر. سەرى زەكەر
 الحوق: بەسەر. مال گەسكدان و دەورەدان
 الحواقة: بەبۇر پيساى ناو مال و كۆلان
 كەگەسك ئەدرى
 الحوقال: بەژىر. والحوقلە: بەسەر زەعيفبوون
 الحوك: بەسەروزەننە. گيايەكە بەفارسى پىنى
 ئەلئىن بادرو
 الحول: بەبۇر. بەلاو زەحمەت
 الحول: خوارو خىلى. شتىك لە جىنى خۇى
 جوى بوپىتەو
 وەبەسەر. قو و حويلە. دەسال گۆران و
 رابوراردن و گەراننەو و بازدان
 الحولى: سالىكى تەواو كردين
 الحولاء: ژنى خىل
 الحولاء: بەبۇرى ح، و سەرى و، مندالى كە
 تازە لەدايك ئەبى
 الحول: بەژىرو سەرى. و نەقلكردن لەمەكانى
 بومەكانىكى تر
 الحواله: بەسەرى ح و ژىر نەقلكردن لەكن
 ئەهلى شەرع نەقلى حەق لەزمتى يەكىكەو بۇ
 زەمتى يەكىكى تر
 الحوله و الحوال: گەراننەو و گيراننەو زۆر
 الحولقه و الحولاق: گوتنى لاحول و لاقو
 الابالە

الحوتك و الحوتكى: كورته بالآ
 الحوتل: مندالى دون البلوغ
 الحوث: جوى بونەو
 الحوثاء: جگەر
 الحوثره: سەرى زەكەر
 الحوج و الحوجاء: ئىحتياجى
 الحرجلة: بەسەر. شوشەى دەم گەرە
 الحوجمة: گولە سورە
 الحوذ: لىخوپىن و خىرايى و سوكى
 الحوذن: بەسەر. گولى زەرد
 الحور: بەسەروزەننە. رجوعكردن و كەمكردن
 الحور: بەبۇر. نوقصانى و هىلاكى
 الحور: بەدوسەر. چاۋ سىپايەكەى زۆر سىپى
 بى و رەشايەكەى زۆر رەشپى، لاي بەعەزى
 ھەموو چاۋى رەش وەكو چاۋى ئاسك
 الحوراو: ئەويش ھەروايە
 الحوار: بىچو و وشترى شىر خۇر
 الحوار: بەژىر. جواب دانەو ھى كەسى
 الحوارى: بەبۇرو گيراننەو ھى. و. سىپى كرىنى
 تەعام و لباس
 الحورة: بەدو سەر. پىستىكى سورە مندالى
 ئەخەنە ناو ھە
 الحورور: بەسەرى. ح. دوو. و. ھىن، واك، وانىك
 الحوران: بەسەرو زەننەى. و. ناۋى جىگايە كە
 لەوولاتى شام
 الحوز: بەبۇر. تۆزى دار
 الحواز: غەم و غصە
 الحوز: بەسەر. كۆكردنەو و شتى زيادكردن
 الحوزاء: بەسەر. ناحيو و جەماعەت
 الحوس: بەشەو تەلەبكردن
 الحوس: بەبۇر. ئەويش و كارەى كەئەخرىتە
 سەر قەومى
 الحواسه: بەكۆملى تىكەلاو
 الحواش: خەيواناتى وەحشى

الحیوم: به‌سهر لهرانی ووشتر پارچه‌یه‌کی
 وهره‌وه‌یه‌کی گه‌وره
 الحومة: به‌ته‌حرک گه‌وره
 الحومانه: جینگای گهرم
 الحویة: ریخۆله‌و کویانی ووشتر
 الحاوی: ده‌وره‌ده‌روه، جامع
 الحیوص: به‌بۆر. الحیصان به‌فته‌هی ح، ی.
 لادان و ته‌نه‌فرکردن
 الحیاصة: حه‌لقه‌ی گوی‌وته‌نگی و درومان
 الحایص: ژئی فهرجی زۆر ته‌نگ بی
 الحیصل: باینجان
 الحیض: خوین هاتن
 الحیاض: به‌ژیر. جه‌معی حوض
 الحائط: دیوار
 الحیاطة: حیفظ کردن
 الحیطه: ره‌حم
 الحیف: جه‌رو زۆلم
 الحیق: ئیحاته‌ دان
 الحیقطان: پۆری نیئر
 الحیققال: زه‌عیفی و سستی
 الحیل: ده‌عه‌وته‌ که‌بوورکردن
 الحیاکه: جۆلاییکردن
 الحیکان: رویشتنی کورته‌ بالاو شان
 هه‌لته‌کانن
 الحیل: قوه. لاحیل به‌مه‌عنا لاقوه‌یه
 الحیال: به‌ژیر. حه‌یوانی بار ئی نه‌نراوو
 به‌رانبه‌ر
 الحایل: مانع و په‌رده‌و حه‌یوانی ته‌رخانکراو
 الحیله: به‌ژیر. قوه‌وجاه
 الحیوله: مانع له‌به‌ینی دوشتا
 الحیله: به‌سهر. رانی بز
 الحایم: ناوی ده‌ست نه‌که‌وی بۆ ناو بگه‌ری
 الحین: وه‌قت موده‌تی که‌م یا زۆر
 الحنیه: یه‌ک که‌ه‌رت له‌وه‌قت وه‌ وه‌قت
 نزیکبون
 الحیوت: به‌سهر و گه‌راوی ی. بۆردار ماری نیئر
 الحیوان: به‌سهری ج، ی جان‌ه‌وه‌ر

الحی: به‌سهر و گه‌راوی. زیندو
 الحیاء: به‌مه‌د. شهرم
 الحیا: به‌قصر: باران و هه‌رزانی
 الحیاة: زیندویتی
 الحیة: به‌سهر و گه‌راوی. مار
 الحید: به‌سهر و زه‌نه‌ه. شاخی به‌رزو گه‌وره
 الحید: به‌ته‌حرک. جاشه‌که‌ری له‌ سیبه‌ری
 خۆی بسله‌میته‌وه
 الحیده: به‌سهر. مه‌یلکردن و لادان
 الحیدر: شیر
 الحیر: پارێزکردن و حه‌وشه‌ی گه‌وره
 الحیره: سه‌رگه‌ردانی
 الحیره: به‌ژیر ح، سه‌ری ی. ر ناوی شارێکه
 له‌نزیک کوفه
 الحایر: سه‌رگه‌ردان
 الحیر: به‌سهر و ژیری ی. گه‌راو جینگا
 الحیازة: به‌ژیر. کۆکردنه‌وه
 الحیریون: پیژن
 الحیزوم: ناوه‌پاستی سنگ
 الحیس: تیکه‌ل‌کردن
 الحیسه: خورماو روژ
 الحیش: ته‌نه‌فرکردن
 الحایش: دارستانی خورما که‌په‌په‌ین
 الحیص: ته‌نگی و لادان و به‌ژیر سله‌مینه‌وه‌و
 راکردن

(فصل الحاء والياء)

﴿باب الخاء وما بعده من ﴿ (المطابق والمضاعف)

(فصل الخاء والهمزة)

الحاء: موی دبر
الخوئله: برای دایک

(فصل الخاء والباء)

الخب: بهسروگیراوی. بهرزبونوهوی گیاو
تفرهدرو نینسانی فسادو بهژیر سازایی و
دوزیانی

الخباب: خزمایهتی

الخبب: بهدوسر. دوشمن

الخباء: بهسسر. داپوشراوو داپوشین

الخباء: بهژیرو مد. رهشمال

الخبئة: بهبورو سمری ب. ژئی خوی بنوینئی و
خوی بشاریتهوه

الخبئة: بهسسر و گیراوی. ژئی چلو و چوکهر
غممان

الخبئت: بهحمرکاتی ثلاثه وه بهگیراوی
نوعیکه له لم یا همور

الخبئة: بهژیر. تووی گیاهکه به فارسی پیئی
هلین بستان افروز

الخبئت: بهسسر. نارامو جنگای پهست و
خشوک

الخبیث: نینسانی فساد

الخبائة: نهجاست و قباحهت

الخبث: بهسسر و زهنه. پیسی و قبیح

الخبث: بهبورو بن نهجاست وهقبیحی

الخبئة: بهژیر. شتیکی خهیس و خراب

الخبیث: پیس و ناشورین وهشہیتان
یزده. نینسانی فیتنه و فساد

خبث الحديد: بهمعنا ناسنیکه که کوره
پاکی نهکاتوره و اخيسان. میزو پیساییه
الخبنج: بهسسر. لیدان جنبج- الحمار
الخبنجبه: نهرمی و رهخاوهت و پهله
پملکر

الخبز: بهسسر. کوندهی گوره، بهبور. زانین و
تجرویه و بهدوسر. قسه

الخبیر: عالم و قسه زان و زارع

الخبار: بهبور. جینگهی نهرمی بهرده لانی

الخبراء: نهرزیکی نهرم و راست که داری مورد
پن نهگهینئی

الخبرة: بهبور له ماسی یا له گوشت بهش
وهرگرتن و بهژیر تهجروبه کردن

الخبراق: بهتورکی اوصروق

الخبرنجه: نهرم

الخبز: بهسسر. نان برژانن و نان دان و یهک
له دواوی یهک قسه کردن بهروینهوه و پیکوتانی

ووشتر بهئرزاو بهبور نان

الخبازی: بهبورو گیراوی. مامان

الخباسة: بهبور مالی تالانی

الخبوس: بهسسر. نینسانی غائب و پینشکه وتو
الخبش: کوکردنهوه

الخبص: چهند شتی تیکه ل یهک بکهی

الخبیض: تیکه ل کراو

الخبغ: شاردهوه

الخبط: سهوکردن و له بیرچون و دار کوتان بو
گه لاوه ران

الخباط: بهژیر. داغ و نیشانه یهک که
بهروه وهیه و داغ و نیشانه ی و لاغ

الخبطة: بهژیر. که می شیرکه می ناو و زکام و
وه چهند خانویهک و چهند که سیک

الخبوع: منذال له گریانهوه دهنگی بگیرئی

الخبعثن و الخبعثنة: بهبور له هرکیانا. شتی
وه قتی خراب بن

الخبیق: بهدوژیزق. گبراو دریزونهسپی خیرا
 پروا
 الخبل: بهسرو زهننه ی ب. نوقصان و فساد
 الخبال: بهسسر. فساد، رحمت و
 مشهقهت و ناوی نهسپیکه و مهوقعیکه
 لهجهنم
 الخبول: دهست و پی برین
 الخبن: بهسسر. داوین هه لگرتن و شتیك
 وهرگرتن
 الخبنة: بهبۆر. هینانی شتیك له بن باخه لآ و
 دوکهل
 الخبندات: ژنی قهلهو
 الخبو: بهبۆر. ناگر کوژاننهوه
 الخبی: شاردهوه
 الخبایة: بیرو حموزی بچوک
 الخبیته: براوو بریندارو گوشتی جنراو

(فصل الخاء والتاء)

الختیت: نینسانی خهسیسو و پیسکه
 الختر: شهرت شکادن
 الختار: بی شهرت
 الختره: بهژیز. بهخشش کهم
 الخترشه: بهسسر. کرمه کرمی کولله له وه قتی
 خواردنا
 الختمرة: بهسسر. پهریشان بون و قهرارگرتن
 لهسهر خالیك
 الختوع: بهدو بۆر. روین
 الختیعه: پهنجه گهوره ی تیر هاویژ کهژی
 لهکهوانه که ی پی رانهکیشی
 الختل: بهتهحرک قههرو غهسدر
 کردن و تهفردهان
 الختم: مؤرکردن تهواوکردن

الختام: مؤرو نهو قورهو میوهی که مؤری
 پیئه کری و ناخری هه مو شتیك
 الخاتم: بهسرو ژیزی ت. نه موستیله
 الخاتمة: بهژیزی ت. ناخری هه مو شتی
 الختن: بهسرو زهننه و الختان و الختانه بهژیز
 له ههردو کیان سونهت کردن.
 الختن: بهدوسر باوکو براو مامی ژن نه ماما
 لای عهوام به زاوا نه لاین.
 الختونة: خه زورایه تی.
 الخاتن و لختان: سونهت کردن.
 الختو: رهنگه گوپان و مهنج کردن پهت باران.

(فصل الخاء والشاء)

الختخت: فرینراو.
 الختختة: دهنگی فهم نه کری و دهنگی بهزار
 الخثرة: بهبۆر رهقی و شیر به ماست بوون
 الختعبة: بهژیز ووشتری زووسور
 الختم: قه بیله یه که له یه من
 الخثق: بهسهری خ. تهیرنکی گهوره یه که له
 چین و بابل و ولاتی تورکا نه بی
 الختلة: بهسرو زهننه و تهحرک بی ناوک و
 بهر
 الختم: بهتهحرک لوتپان
 الخیمة: ناویکه له ناوی پیاوان
 الختی: شیاکه کردنی گا
 الختی: بهژیز شیاکه

(فصل الخاء والجیم)

الخجاء: نکاح کردن
 الخجئه: بهبۆر سهری ج. پیاویکه نیکاح و
 جماع زۆر بکاوه نینسانی قهلهو نه حهق
 الخجوجاء: نینسانی لاق دریز

الخدع: به ژئرو سهری. د. ته فرده دان و هینانه
ژوره وه، وشك كرده وه
الخدیعو الخداع: یه كتر ته فرده دان
الخدعة: به بؤر. ته فرده دا
الخدعة: به بؤر. د. كه سئ حيله ته فرده ی زؤر
بئ

الخدف: خیرا رؤیشتن
الخدافل: به سهر. جلی كؤن
الخدل و الخدالة: پوزو باهوی قه له وه
الخدلاء و الخدلجة و الخدلم: ژنی قول و پوز
نهستور

الخدم: به بؤر. رهگی هر شتیک بن
الخدما: مهی سپی
الخدمة: عه بدایه تی
الخدمة: به ته حریك. خه لخال و قایشیکه
نه خریته قاچی ووشتره وه
الخدام: خزمه تكار
الخدن و الخدین: دؤست و ره فیق
الخدی: عه جه له كردن و هاتنی با
الخدیان: دوشمن

(فصل الخاء والذال)

خذ: به سهر و گیراوی. خوری
الخذوء: به بؤر. نا پیاوی كردن
الخذروف: به بؤر. فر فروكه
الخذع: برین
الخذعل: به ژئیر. ژنی عه قل
الخذف: په له پینكه هاویشتن
الخذوف: نه وه كه ریه كه خیرا نه روا و به رد
له ژئیر پیی دهر نه په پری
الخذفن: نه وه ره رؤیشتنیکه
الخذق: به ژئیر. ریقینه كردنی ته یر
الخذل: به سهر. ته رك كردن و ریسوا كردن

الخدوج: بای به شهیدت
الخدخجة: خوشاردنه وه و دل ته نگبون
الخدجل: له حه یا وه موته حیربون
الخدجلة: حه یا
الخدجالة: موته حه یربون و روسور هه لگه ران
له شهر ما
الخدجل: به ژئیر. ج. جیگایه ك گیای زؤرین

(فصل الخاء والذال)

خذ: به سهر و گیراوی. كولم و نمرز هه لگه ندن
الخذؤ: به بؤر. نا پیاوی كردن
الخدب: به سهر. لیدانی پیسته به گوشته وه و
شه فكردن درو كردن و گه ستن و در ژئ
الخدب: به دوسهر. در ژئ بی عه قل
الخدب: به ژئرو سهری. د. نینسانی قه له وه
الخدباء: ژنی در ژئ بی عه قل
الخذة: به بؤر و گیراوی. چال
الخدج: هه لوه شان
الخداج: به ژئیر. نوقصان
الخدیح: مندالی له پییش وقتی خو یا له دایك
بئ و بئ عه قل

الخدز: به ژئیر. په رده و دارستان
الخدز: به ته حریك. نه عزا مناسب و باران
الخداز: سست و ته ممه ل
الخدز: به بؤر. تاریکی و قه بیله یه كه له انصار
الخدزئق: به سهری خ، د جانجالو كه
الخدزی: كه ری رهش
الخداری: شهوی تاریك، هه وری رهش و
وشتی زؤر رهش
الخدش: خوراندن و چرنوك گرتن
الخدش: به بؤر. برنی له چرنوكه وه په یدا ببئ
الخدشة: روشاندن

الخدلان: ريسوايي و كهوتنه خواره وه
الخدك: به ژيري. د. پرندو به سمر برين
الخدم: به دوسر. خيرا رويشتن
الخدما: بزني گوي همل قليشاو
الخدو: شوربونوه
الخدواء: كسري گوي شورپ
الخدودي: نينساني گوي گران

(فصل الخاء والراء)

الخرأ: به پور. ريقنهو پيسي
الخرنه: به سمر. ترسكردن
الخرب: تهيري نيرو هه لکه نندن و کون کردن
الخراب: كه لاره
الخربة: كوني نيسقان
الخرابة: وه كو خربه
الخرابة: به ژير. رويني ووشتر
الخروب: به سمر. شاخي بزني
الخراب: دن
الخرباء: موي گوي کون کراو
الخربة: به ژيرو بوري ب کاله
الخریش: له ناو بردن
الخرباش: وه كو خربش وايه. به گيا يه کيش
نه لين تال و به فائيديه
الخرصيصة: به سمری خ، ب هين، ووشتری
له پ
الخریق: له ت، برين وه دهواو گيايه که که هم
سپی نه بن هم رهش
الخریاق: به ژير. ناوی يه کيکه له صاحبه ذو
اليدین يشی پی نه لين و کسني خيرا بروا
الخرت: به پور. تور و دهرزي وه کوني گوي
الخرة: به سمر و گيراوي. کوني به مرداش
الخریش: به ژيري گيراو. دهليل و شارمزا
الخرشمة: به ژير. سمری که موش و قوندره

الخرثي: به پور ژير ث. نه شيای ناوما
الخرثيت: به پور مه تاع و قوماشي
الخراج: به پور. بريني که له دست ديته دورئ
الخرج: به سمر و الخروج به پور چوونه
دهره وه، هه وري تازو و جيگايه که له يه ماميه و
خه له، خشت
الخرج: به دوسر. شتيك دو رهنگي بي سپي و
رهش
الخرج: به پور هه گبه
الخرجاء: مهي قاچ سپي
الخریج: به ژيري خ، رني گيراو. شتيکه نه ي
هينيه دهره وه
الخرخرة: پرخه پرخی نوستووه، زيره ي
پلنگ
الخردله: خهرده له گيايه که
الخریدة: ژن و کچی به حه يا و مرواری کون
نه کراو
الخریر: دهنگي باو ناو و پرخه پرخی نوستو
الخرارة: به سمر و گيراوي خوره خوپی ناو
الخرور: به پور كهوتن
الخرز: درون
الخراز: قهزاز
الخرزة: به ته حريك مورو
الخرزة: گيايه که پني نه لين شيلمه کيويله
الخرس: کوپه
الخرس: به دو سمر. لالی
الخرساء: ژني لال و هه وري که چه خماخه و
دهنگي نه بن
الخروس: به سمر. ژني کهم شير و کچني که شو
بکاو زگی پرپيني
الخرس والخرسة: ته عاميکه که بو ژني
زه يستاني نه کهن
الخرسان: به پور سمری. ر. ناوی ولايه تيکه
الخرش: قازانچ کردن و چرنوک گرتن

الخرشف: به ژیر پیستی مارو هیلکه که
 گهرمی بکهی بچن
 الخرف: نوعه ماسیه که وه پوولی پشتی
 ماسی
 الخرصه و الخرص: به بؤر. لقی خورما
 الخرض: به بؤر. حلقه ی گوی چ نالتون چ زیو
 الخرص: به سهر. درؤ کردن
 الخراص: درؤزن و برسی
 الخریص: نیزه و سارد
 الخارصینی: مه عدن. زهره
 الخرط: به سهر. لقی درخت هینانه خواره وه
 بو گه لارین
 الخرط: زه حمه تیکه توشی گوانی حیوان
 نه بی شیرکه کلو کولو دیته خواری
 الخراط: به سهر و گیرای. سهری قامیش
 الخراط: به تخفیف. نه سپی سهر کیش
 الخروط: ئینسانی به غیره و نه سپی له دست
 صاحبی دهرچی و راکا
 الخریطه: به سهر. کیسه و توره که یه که
 له میشن و غیره میشن دروست بکری
 الخرطوم: به بؤر، ط لوت وه شه راب
 وه ئیشراف و گهره یی قوم
 الخرع: به سهر. له تکردن
 الخرع: سستی و زه عیفی
 الخرع: نهرمی مفاصل
 الخراع: به بؤر. نه خوشی ووشتر
 الخریع: ژنی قه حبه
 الخرعبه و الخرعوبه: به بؤر ژنی جوانی ئیسک
 سوک و دریژو تریی سهر
 الخروع: گیای نهرم و به ژیر داری کنور
 الخرف: میوه چنن
 الخرف: له پیرییه وه عه قل تیکچون وه هینان

الخروف: به دو بؤر. بهرخی بچوک و جوانوی
 شهش مانگ
 الخریف: پازن
 الخرفة: به بؤر. مشتاخ. جیگه ی کومه لی
 میوه و گیایه که پیی نه لین بقله الحمقا و
 الخرافة: به بؤر. قسه ی جوان که ئینسان بخاته
 پیکه نین وه به سهر. عه قل تیکچون
 الحرفجة: به سهر و زنه. ته عام واسع و زؤرو
 لباس واسع
 الخرفع: به ژیری خ. و بؤری خ. لؤکه
 الخرق: به سهر. دپین دپاو
 الخرق: به دوسهر. له ترسایا له خه جاله تیا بی
 هوشبون
 الخرق: به بؤر. بی عه قل و نه زان و ده هشت و
 توندی و به گیرای. ر. نوعه چوله که یه
 الخرق: به ژیر. و الخریق به ژیر و گیرای. ر.
 سهخی
 الخارق: مخالف
 الخرقاء: مهری گوی کون کرا و وه بایه که
 بوجیهه تیک نه یه
 الخرقاء: به ژیر. پارچه مه ندیل
 الخرقوس: به بؤر. نه عبا یه که وه کو کینچ.
 به عزن بال نه گریت نه فریت
 الخرقاحة: خانویه که مه خصوص بهرانه
 لهره شمال نه کری
 الخریق: بایی سارد و به شیده ت
 الخرمش: خراپکردنی شتیک
 الخرم: به سهر. مه حکم کردن و بار له و لاغ
 نان و کهم کردن و برین و لادان و عیشی و اسمع
 ولوتکه ی شاخ
 الحزمل: به ژیر. ژنی بی عه قل
 الخرمان: به ژیر. درؤ
 الخرنق: به ژیری خ، ن بیچوه که روئشک و
 ناوی ژنیکی شاعیره یه و ناوی قه صریکه

الخزف: سوائت
 الخزق: ته عن ليدان و نيشان ليدان و
 ريقنه کردنی تير
 الخازق: نيزه
 الخزل: برين
 الخزقة: به ته حريك. دارك له تونكله كهي
 گوريسي لي نه كرى
 الخزامة: حلقه يه كه له مو نه كرى نه يخنه
 لوتى و شتره وه
 الخزامة: مانگا
 الخزامى: گولى شوبوؤ ئيستا گولى لاوانته
 پي نه لين
 الخزن: شاردنه وهى مال و كوكردنه وه
 الخزينة و الخزنه: نهو جيگا يهى مالى تيا
 حيفظ نه كرى
 الخزوانة: به بوؤ. ته كه بوؤ
 الخزى: به ژير. بي قه درو زهليل بون
 الخزاية: به سسر شهرم كردن وه خواري و
 زهليلي

(فصل الخاء والسين)

الخص: به سسر گيراوي. ئينسانى نهى و
 كاهو وهله قسهى شاعيرانه وه دهر نه كه وي كه
 له گياي كيوي يا بي مه نفعه ت بي ئيستعمال
 نه كه ن
 الخسأ: به همزه. ره دكردنه وهو دورخستن و
 دهر كه وتنه وه
 الخسأ: به ته حريك و الخسوو: به بوؤ دوربون و
 دورخستن
 الخسار و الخساره و الخبسى: به سسرى خ.
 له مهر سيكيا نه زهر كردن و گومراهي
 الخاصة و الخسة: دهنا ت و قه باحت
 الخسيس: نهى لاي نه هلى شرع شتيك بي
 ره غبه ت بي

له عراق ملك نعمان دروستى كردوه
 فارسه كان پييان وتوه خورنق
 الخرنوب: گيا يه كه
 الخروى: به سسر خ. و زهنه. ر. سسرى و.
 جيگه ي بهرزو ناوي شاخيكه
 الخرى: به بوؤ. كوني ناش

(فصل الخاء والراء)

الخاز باز: ميش وه ناوي گيا يه كه
 الخز: به سسر گيراوي. جانوه ري كه له به حرا
 نه بي. پي نه لين غنم البحر. نهو جلهى له
 خورى نهو بكرى پي نه لين خزو به مه عناي
 ليدان مصدره و درك له سسر ديوار دانان
 الخزاء: به سسر مه د. گيا يه كه
 الخزب: حه يوان له ناوسانه وه كوني گوانى
 بچوك بو بيتمه وه شتيك نه رخى هرزان بي
 الخرياز: ناوي گيا يه كه
 الخزخز: مه حكه م
 الخرز: به دوسر. چاو بچوك و بچوك بونه وه و
 قه بيله و جماعه ت
 الخزءاء: ژنى چاو بچوك
 الخزءه: به بوؤ. نازارى پشت
 الخزير و الخزيره: ته عاميكه له ناردو روؤن
 نه كرى وه كو قه يماغى زهستان
 الخزرج: باي سه خت و ناوي قه بيله يه كه
 الخرز: به بوؤ. كه روئشكي نيره به سسر درك
 دانان له سسر ديوار
 الخزء: به سسر. مخاله قه تكردن و به شكردن
 الخزاعه: به بوؤ. قه بيله يه كه له عه رب
 الخزعبيلة: به بوؤ سسرى. ع. نهو نيشانه ي
 ئينسان ديئنيته بيكه نين وه شتى باتيل
 الخزعل: به ژير. ژنى بي عه قل
 الخزعال: خواربونه وه و خوار روشتن

الخف: لسهر ئهرز نوستن و نوقصانی

الخاسف: له

الخسوف: بهبۆر. مانگ گیران و شتیك نورو

شهووقی نه مینئ

الخصیف: ههوری بارانی زۆرو بیرئ له بهرد

تاشرابین ناوی دائیمی بئ، ووشتری شیر زۆر

الخاسق: سهری نیره وه یا تیرئ سهری

چه قبیته نیشانه وه

الخصل: زه عیفی

الخصی: بهژێرو سهری س وشك

(فصل الخاء والشین)

الخش: به سهرو گیراوی. دارئکی حهلقاوی

ئه کرئته لوتی ووشتر بۆ روینی

الخشاء: بهبۆرو گیراوی. ئیسقانی بهرزی

پشت گوئ

الخشاء: جیگهی قووو بهرداوی و زه میلهی

ههنگ

الخشوش: به سهرو بۆر. باغی دارخورمایه.

له ئه صلدا جه معی خش. له پاشا

ئیسستیعمالکراوه له نه دهب خانهدا

الخشب: دزیتی و زبریتی

الخشبة: پارچه داری ووشك

الخشاب: دارفرۆش و دارتاش

الخشباء: وشك

الخشب: شتی نهستووو شیرئ تهواو ریک

نه بئ و شتی صقیل کراو و تیری تازه تاشرابئ

الخشبية: ته بیعهت و مزاج

الخشخاش: گیایه کی مه شهوره، جه ماعتیکی

صلاح و له وجبه دار

الخشخشة: کاغز، چهك و دهنگی گیای وشك

الخشار: بهبۆر. ناواز

الخشارة: بهبۆر. پاشماوهی بئ مهفعهت له

سهر سینئ

الخشرم: به سهر. بهردی گهچ شاخی نزم،

زهرده واله

الخشاش: به حهركات. حهشرات ئهرز

الخشاش: بهژێر. ئینسان و مارو ووشتری

سهر بچوك و پهتی لوتی ووشتر

الخشوع: بهبۆر. تهوازوع

الخشع: بهبۆر. ته پهی بچوك

الخشف: به ته حريك خورمای خراب

الخشف: بهژێرو زهننه بیچوه ناسك

الخشفه: به ته حريك چیره ی پیلوو بزوتن

الخشف: بهبۆر. لسهر مینشی سهوز

الخشاف: بهبۆرو گیراوی. شه مشمه کویره یا

په ره سینکه

الخشوف: بهبۆر ئینسانی سهریع وه ووشتر

به شهو پروا

الخشيف: شیرئ تیژو شوشه سههولئ و گوئ

سوانه

الخشكار: بهبۆر. ئارد

الخشل: بهزه ننه. خشل

الخشم: بهدوسه. دهردیكه لهلوتا پهیدا نه بئ

بوئئ پئ ناكرئ وه كو شتی بوگه ن و لوتكه ی

دریژ شاخ

الخشلا: بهدوسه. هه رشتيك چاکی یا خراپی

الخشنة و الخشونة: زبری و توندی

الخشن و الخشین: بهژێر ش. ئینسانی

به ته بیعهت

الخاص: ترسنوك

الخشناء: ژنیکی زۆر به صلاح

الخشو: خورمای چاك و خراب

الخشو: بهژێر. کاری بزنه کیوی

الخشیه: ترسان

الخصی: بهژێر. ش. ووشك

(فصل الخاء والضاد)

الخضب: رنگکردن
الخصاب: رنگ هرچی بن
الخصاض: شتی شیر زوروه نهوعه
قهترانیکه
الخصاخض: بهبؤر. ئینسان سک زلی قلمه وه
جیکایهک ناوو درهخت زوربین
الخصخضة: بدهست شلپه شلپکردن بهناو
موطلقا بدهست شت بزوان
الخصد: بهسهر. درک لهدار کردنهوه و تویکل
لهدارکردنهوهوه به شیدهت خواردن
الخصد: بهتحرک و الخضید لهداری ترلق
پرین
الخصاد: درهختی بن درک
الخصر: سهوز
الخصرة: بهبؤر. سهوزی
الخصر: بهسهر و ژیر. ض. گیای تازه و نهرم.
لای بهعزئی گیایه که کهوولاغ نهی خوا
الخصاد: گیایهک تازه دهربن
الخصراء: سهوز و ناسمان
الخصارة: بهبؤر. دهریا
الخصار: شیری ناو زور
لخصیره: خورمایهک خورماکهی شین بن
بیکهنهوه
الخصاری: بهبؤر. ههنگ
الخصارح: بهبؤر بهخیل
الخصرم: بهژیر. ههرشتیک کهزوربین و واسیع
بن و زور بهخشندوه بهبؤر. بیچوی
سوسهمار
الخصاب: بهسهر. مارهکهبوه نهقش وهبن
عهقل و وهشتی کهم
الخصاضة: حماقهو بن عهقلی
الخصض: زهنگیانهی سپی

(فصل الخاء والصاد)

الخص: بهبؤر و گیراوی. دیوارئ
لهقامیشکرا بن
الخصاء: بهژیر و مهد. خساندن
الخصب: بهژیر و مهد. ساندن
الخصر: بهدوسهر. سهوما
الخصب: بهژیر و زهنه. نیعمهت و گیای ناو
زوربون
الخصیه: داری خورمای زوربین و خورمای
زورخراب
الخاصة: بهگیراوی. ص. عادهت و علامهت و
مهخصوص بون بهشتیکهوه
الخص و الخصرة: بهسهر. فهقیری و خهلقى
جوان و بهبؤر موی بادراو
الخصلیه: گوشت
الخصلان: گیایهکه
الخصم: شهرکه
الخصم: بهسهر و ژیر. ص. و گیراوی
دوشمنایهتی
الخصیم: دوشمن
الخصم: بهبؤر. جهوال. ههگبه
الخصام و الخصومة: شهرکردن
الخصیم: تهوری بچوک
الخصوة: بهبؤر. گون
الخصی: بهسهر و ژیری. ص. خساو
الخصیه: بهبؤر و الخصیمان بهبؤر
ژیر گون

الخطيب: شاخ به نهر زوکی راسته وه بی
 وه جیگایه کی پهست و قول و مطلقا نهرز
 الخضوع: تهواضع
 الخضع: سردانهوان
 الخضع: به بؤر والخضعة به سر و ته حريك
 جمعی خاضعن
 الخضعة: شه ققهی قامچی
 الخضیعة: قوزهی زگی و ولاغ
 الخضل: به ژیر. ض. گیای نهرم و تازه و تر
 الخضلیة: به سر. چایرو چیمه
 الخضم: شتیک بیخه یته دهمته وه بیجوی
 الخضم: به ژیر و سری. ض. که سئ به خششی
 زورین
 الخضمة: که سئکی باهو نستور
 الخضیة: که نمی له ناو ناوا بکولئ

(فصل الخاء والطاء)

الخط: کارو سرگوزه شته
 الخط: به سر و گیرای نویسن و ناوی
 جیگایه که له یه مامه
 الخطا: به ژیر. گونا و گونا و کردن
 الخطا: به سر و قصر. سهو
 الخطب: به سر. ته له بکردن و نه مرکز و
 بانگ کردن و قسه کردن
 الخطاب: قسه به ناشکر کردن
 الخطباء: به سر و زهنه. ماکری خهتی
 رهشی له پشتابن
 الخطوب: به بؤر. و معز
 الخطابة: به ژیر خطیبیتی
 الخطبة: خوانزیینی کردن
 الخطبان: گوزله. حنظل
 الخطبة: به بؤر و گیرای ط. نیش و کاری
 زحمته، موی سر له پیشه

الخطابية: تائیفه یه که له رافیزی لای نهوان
 وایه نه گهر موده ی لای که سئک سوئند بخوا
 نه و که سه دروسته شاهیدی بویدا
 الخلطة: به ژیر و گیرای جیگایه که که سئ
 بوخوی خهتی به دورا بکیشی که س دهخلی
 نه کا
 الخطر: به ژیر. گیایه که رهنگی پی نه کری،
 ووشتری زؤد
 الخطر: به زهنه. والخطران: به ته حريك. کلک
 راوه شانندی ووشتر
 الخطر: به دوسر. خوف و ترس و نزیکبونه وه
 به هیلاکه و قه درو مرتبه
 الخطار: به سر و گیرای ط. نیره و رم و هشین
 الخطير: که سئکه ساحیب حرمت و عزیزه
 الخاطر والخاطره: نه و نکته یه که به دلی
 نینسانا رانه بوری
 الخطور: به بؤر. داخل بون و راویون
 الخط: به بؤر توژی شیر
 الخطوط: ژیر سمی چه یوانه کیوی
 الخطیطة: جییه که له هر دو لایه وه باران
 بیاری
 الخطف: فران، و تالو که کردن
 الخطاف: به بؤر. چنگالی ناسن
 الخطاف: په رسئکه
 الخطیفة: نارد و شیر رونی تئمه کن
 الخطل: به ته حريك. قسه ی بن معنا و پیای
 نه حمه ق و زور به خشنده
 الخطلاء: ژنی گوی گران
 الخطم: دهنوک، سری لوت
 الخطام: به ژیر. نهسته جلس
 الخطمی: گیایه که وه کو سابون ئیتسه عمل
 نه کری
 الخطوة: به بؤر. ههنگاو زینت
 الخطوة: به سر. ههنگاو هاویشتن

الخطى: بهسەر. ههشتهمین له مسابه قهه
ئهسپ

الخطیه: کهسێ روتبهی بهرزبێ و تیری بچوک

(فصل الخاء والظاء)

خطى: کۆبونهوه

الخطوان: ئینسانی گۆشتن و قهلهو

(فصل الخاء والفاء)

الخفاء: مستور وون

الخفاء: بهژيرو مه، پهرده، سهرقاپ

الخف: بهبۆرو گيراوى مهحسو و ژيئر پيى

ووشتر و بهژيرو گيراوى شتى سوک وه بهسەرو

گيراوى ئهسپى مهيله و رهش

الخفات: مردنى کوک و پير

الخفة: سوکی و خهفیفی

الخفت: بهسەرو زهنه ساکنبون و قسهی

په نهانکردن

الخفوت: ساکنبون وه دهنگ گيران

الخافة: پيستهیه که ههنگوینی تيبکری

الخفيج: بهسەر. لهرزین پي خوار دانان

الخلجاج: بهگی تاتار

الخلفة: سهگ کهشتیک بخوا و دهسی

بليسيتهوه

الخفود: ووشتری بهراووته

الخفود: ناوی تهيرنکه

الخفيدة: سوک و خهفیف

الخفر: وهستان لهسەر عهدهی خوئی و

بهئيجاره دان

الخفرة: بهبۆر. عهدهو شهرت

الخفارة: بهبۆرو ژيئر. عهدهو ئوجرهت

ومشيدته حيا

الخفر: بهدوسەر. ژۆر شهرمن

الخفير: کریکار

الخافور: گيايهکه

الخفز: تالوکه

الخفش: بهدوسەر. چاو بچوک و کهم بينا

الخفاش: شه مشمه کویره

الخفض: ناپياوی کردن و بهگهرو قسه کردن

الخافض: ئینسانی پهست تبيعته وه لای

نه حوی یان بهحروف جار هه لاین وه خافضه

بهسونهت کهری ژنان ئه لاین

الخفاض: بوک شایي بو بکری

الخفيف: سوک

الخفاف: کهوش درو

الخفق: بهسەر. جیرهی کهوش

الخفقو الخفقان: موضطه ریب و پهریشان

بون و بزوتن

الخفوق: بهبۆر. ناوابون

الخفاقان: روژ هه لات و روژ ناوا

الخفي: شار دهنه وه په نادان و ناشکر کردن

الخفية: بهبۆرو زهنه په نهان بون

الخافي والخافية والخفية: مستور و

شارراه

(فصل الخاء والقاف)

الخفوق: ما کهرنکه دهنگی فهرجی بن که پروا

الخققه: دهنگی زه کهری ئهسپ و فهرجی

ماکر

(فصل الخاء واللام)

خل: بهسەرو گيراوی. مه حکمه کردن. رنگای

ناولم و لباسی کۆن له سرکه و بهبۆرو شهده

دهولت

الخال: خال وەنەوعىكە لەلباس و ھەور،
 وبراى داىك
 الخلا: گىيائ تەپ
 الخلا والمخلا: جىيەكە گىيائ تەپى لى دابىرى
 الخلاء: مەكانى چۆل و ئەدەب خانە
 الخلاء: بەژىر و تەنھايى و بەبۆر ئىشى
 گەرە بەسەر چۆك دادان ووشتر
 الخلب: بەبۆر گىراوى ل. ھەورى بى باران
 الخلب: بەژىر، پەردەى بەينى زگەو دل و
 بەبۆر گەلەيكە كە لەبەينى درەختەو دیتە
 دەرى و قورپى رەش
 الخلابة: بەژىر. حيلەو تەفرەدان
 الخلب: بەسەر. برىن
 الخلب: بەبۆر. ھەسەر
 الخلابس: دەنگى نەرم
 الخلب: ئەحمەق
 الخلة: سەر گىراوى فەقىرى و ئىحتىياجى
 و كەلەبەر وە بەبۆر دوستى و بەژىر ئەو
 دانانەى لەدەما ئەمىنىتەو و شمشىر
 الخالة: پور خوشكى داىك
 الخلع: راكيشان و بزوتن وە بەبۆر گەمىەى
 بچوك وە بەدو سەر كەسىك لەئىشكردنەو
 ماندو بىن
 الخوج: بەبۆر جوى بونەو وە راكشان
 الخلع: نەھر وە كاسەى گەرەو گوريس
 الخجم: درىژ
 الخلجان: بزوتن وە مضطرب بون
 الخلال والخلخل: حەلقەيەكە لەئالتون يا
 لەزىو دروست ئەكەرى بۆ ژنان ئەى
 كەنەپىيانەو
 الخلد: بەدوسەر دل
 الخلدو الخلود: دائىم و باقىبون
 الخلدات: بەبۆر بى چا و
 الخلة: گوارە

الخزر: بەسەر گىراوى ل. پاقلە
 الخلس: بەسەر. فرانى
 الخلاصة: تالان و مروت كردنەو فرانى
 الخلاص: جوى كرنەو وە بەژىر شتى صاف و
 خالص
 الخليس: تىكە لاوبون و رەش و سپى
 الخلوص: بەسەر و بەبۆر و الخلوصة بەبۆر.
 صاف و ھەلژىراوى ھەر شتىك بى
 الخلص: دارىكە وەكو ميو وايە لەدارى ترەو
 ئەئالى
 الخلصة: جەمە خاليس
 الخلصان: دۆست و خۆشويستى ئىنسان
 الخلط: تىكەل كردن وە بەژىر تىكە لاو
 الخلطة: بەبۆر. شەرىكى و بەژىر معاشرە
 الخليط: شەرىك و ئەلاو وەدۆست
 الخليطر: بەبۆر. خ. و سەرى. ل. گىراو كەسىن
 ئەمرەكانى تىكەل بى
 الخلف: بەژىر زەننە گۆى مەمك وە بەبۆر
 لەعەھد شەرتا درو كردن وە بەسەر زەننە
 قسەى بەدو بى مەناوە پشتمەو قەرن بەد
 القەرن وە گورانى بۆنى دەم و گورانى شىرو
 تەعام
 الخلف: بەدوسەر. جىنشىن چاك
 الخلفة: پىاو دانان لەجىگەى كەسىن، وەپىنش
 رو
 الخليفة: پادشائى گەرە الخلفە: بەسەر
 وەژىرى. ل. ووشترى بادار
 الخلوف: گورانى بۆنى دەمى روزوان
 الخلاف: بەژىر. داربى
 الخالفة: شىرتى دەوارو كۆلەكەى خىووت
 الخليفة: بەژىر. خ. ل. گىراو كەسىن لەجىگەى
 خۆى رايگىرى
 الخلق: دروست كردن و تەقدىر كردن، بەبۆرى
 خ. ل. تەبىعەت و خووە بە دوسەر شتى كۆن

الخلق: دهرمانیکی بۆن خوْشه لهزه عفران
 مورمه که به ژنان حجاز ئیستعمالی ئەکەن
 وه متوازیع
 الخلوقة: کۆن بون
 الخلاق: بەش
 الخلیقة: تەبیعەت و مەخلوقات
 الخلقه: دروستکراوی تەواو
 الخلقه: حەلقه
 الخلیقاء: لوتی ئەسپ
 الخلل: بەدوسەر. بۆ شایبی بەینی دوشت وە
 زەرەری لەئیش و کار
 الخلال: دان ئازن وە دۆستی
 الخلوله: دۆستی وە سەداقەت وە شت لەژێردان
 دەرھێنان
 الخلیل: خوْشه و یست و حال پەریشان
 الخلم: بەژێر. دۆست وە بەبۆر. مەکانی ناسک
 الخلیبوس: تەیریکیە لەچۆلەکیە بچوکتەرە
 الخلیج: درەخت
 الخلو: بەدو بۆر. خالی بون وە بەژێر شتی
 خالی
 الخلوۃ: مەکانی چۆل
 الخلی: بەزەنتە. ل. گیا درون
 الخلیة: دوو و شتر یەکیکە بمژن وە پاشەوانە
 هەنگ وە کینایەتە لەتەلاق
 الخلیتە: کیسە خەیات
 الخالی: پیاوی بێ ژن وە شتی خالی

(فصل الخاء والمیم)

الخم: بەسەر گێراوی. مالا گەسک دان،
 وە گۆشت بۆ گەن بون و بیر پاککردنەو
 الخمامة: پێساوی نا مال که گەسکی ئەدەن وە
 کۆ ئەبیتەو
 الخامة: لقی گیای تەر

الخمج: بەتەحریک. سستی
 الخمخ: فەخرکردن و خوْ گەورەکردن
 الخمخة: شیت، گوتن، خیراخیرا پارو
 رفاندن و خواردن
 الخمخم: گیایەکیە لەدەشتا ئەپروئ تۆوکه
 ئەدرئ بەووشتر
 الخمود: کوراندنەوێ ناگر وە ساکن بون
 الخمر: بەسەر شراب وە بەتەحریک دارستان و
 بەسەر یەکاوچو
 الخمار: بەبۆر. بەقایەیی سەر خوْشی
 الخمار: بەسەر و گێراوی مەیخانەچی
 الخمار: بەژێر. سەرپۆش و پۆشین
 الخمیر و الخمیره: بەسەر، هەویر
 الخمره: بەبۆر زەننە بەرمالی بچوک و جینگای
 نوێژو و جوانکردنی ژن
 الخمره: شتی لەحالی خوْی بگۆرئ
 الخمس: سی رۆژ ووشتر ناوی ئەدەینی رۆژی
 چوارەم ناوی بەدی
 الخمس و الخمسة: بەسەر. لەهەردوکیان پینج
 وە بەبۆر. پینج یەک
 الخمس: پینج شەمە و لەشکر وە خمیس و
 ضوسەیشی پێ ئەلین
 الخمش: خوراندن و چرنوک گرتن
 الخموش: بەسەر. میشوله
 الخماشه: جینایەتیکیە ئەو ش مەعلوم ئەبئ
 الخمس و الخمسه: برینئ ئازارو ناو ساوی
 ئەمینی
 الخمصة: برسێبوون
 الخماص: زگ برسی
 الخميص و الخمصان: زگ باریک
 الخميصه: عەبای رەش
 الخمصة: قەدباریک
 الخمط: دار سیواک وە شیر ترشاو وە برسانی
 کردنی مەر وە غەزەب گرتن وە تەکەبۆر

الخمطة: بون گولی تری

الخمیط والخاصط: بریانی و شیرینی ترشاو

الخمع: به ژیر گورگ و دز

الخمع: به سمر. والخموع: به بؤر خواری لهرویشتنا

الخمل: برژاو، وهرکردن وهرترسان

الخمال: شهلین

الخمول: به بؤر. که سئ خوی له بهر چاوی خهلق بخا

الخمیلة: دارستان پپرو زهوییه کی لم دار که گیاو درهختی لی بپروئ وهرپهردهی سهردوشهک

الخمان: به سمر و بؤرخ. پیماوی به دخوو نیزهی باریک

الخمایی: بهردی رهش

الخمیه: به ژیر. پاریزکردن

(فصل الخاء والنون)

الخان: کاروان سهر

الخانا: قسهی خراپ

الخاناب: پیماوی دریز

الخانابس: شیرینی شهر

الخنبة: ریوی می

الخنطوف: ریش دریز

الخنة: به بؤرو گیراوی ن. بهلوت قسهکردن منگن

الخنطار: به ژیر و الخنتور: به بؤر برسیهتی بهشیدهت

الخنث: مهیلکردن وهرشکان وهر به ژیر چه مینه وهر

الخنیث: سست

الخنثی: ته بیعت ملایم وهر ئینسانی نیرو می

الخنصر: ئینسانی رهزیل

الخنجر: به سمر و ژیر مهشهوره

الخنجور: به بؤر. ووشتری به شیر

الخنخنه: قسهی خسته لوتوه

الخنذفه: گورگه لوقه

الخندرس والخندریس: به سهری خ، د. شهرابی کون

الخنذق: مهشهوره

الخنذقوق: گیا کئیوی

الخنذات: قسه ناخوش

الخنذید: خهساو له ئینسان یا چهیوان و شاخی بهرز

الخنذف: ناوی قه بیله یه که ره ژنیکه

الخنذیان: جوین فروش

الخنذی: ههروه کو خنزریان

الخنذ: به ته حرک و الخنوذ: به بؤر بؤگن

الخنزب: به ژیر خ و بوری و ژیری ن. گوشتی که می بؤگن بوبی

الخنزیر: بهراز

الخنسء الخنوس: گهراننه وهر خوشاردنه وهر

الخناس: شهیتانیکه مهئموری دئی ئینسانه

الخناس: پاش که وتوو گهراوه کواکب سیاره

الخناسا: که متیار

الخنس: به ته حرک. سهری لوتی بهرزبئ و

بنی پان بی

الخنسیر: پیماوی له نیم وهر به لآو زهحمهت

الخنسیر: به هیلاک چون

الخنسرة: ترسنوک

الخنطوش: پاشماوهی ههر شتیکی بی

الخنشفر: زهحمهت

الخنشلیل: ئینسانی رازیبوو

الخنصر: نه موسته توته

الخنوص: بیچوه بهراز

الخنظول: شاخی دریز وهرزه که ری دریز

الخنظولة: گاگهل

الخنطيان: به ژیر. ظ. و الخنطی جوین فروش
 الخنوع: پهستی و زهلیلی
 الخنعة: به بؤر شک و توهمهت
 الخناف: لوت و هرگیزانی و وشر لوت بارانی
 و وشر له جله و
 الخناف: له ته که بوره و لوت بهرز کردن
 الخنیف: لباسی نه ستورو سپی
 الخنفع: ئینسانی گۆشتن و قهله و
 الخنفس: به سهر و الخنفسه
 به بؤر. حه یوانکی بچوکسی ره شی بؤن
 ناخوشه
 الخنقیق: به لآ و زهحمهت
 الخنقق: گورج و خیرا
 الخنق: به سهر و ژیری. ن. خنکان
 الخناق: په تی خنکان
 الخناق: پیاو خنکین
 الخناق: به بؤر. گهر و ناوسان
 الخانق: برینی بچوک
 الخنان: به بؤر. عیله تیکه له گهروی تهیرا پهیدا
 نه بن
 الخنیف: به لوت گریان و پیکه نین
 الخنایه: سهری لوت
 الخنی: جویندان
 الخنایس: ئینسانی ناشیرین

(فصل الخاء والواو)

الخو: ههنگوین
 الخواء: خالی بون وه ساقط بون
 الخوبة: جیی بی گیاو برسیتی وه فه قیری
 الخوات: دهنگی بالی تهیر وه به سهر و گراوی
 پیای نازا
 الخوتع: نه وعه می شیکه و ری نیشاندهر،
 بیچوه که رویشک
 الخوئا: ژنی زگ شوپ

الخوخ: قوخ
 الخود: خه لقی جوان، ژنی به دهن نهرم
 الخوذه: کلآوی ناسن
 الخوار: به بؤر. نازا، بؤره ی گا و گویره که
 الخور: به دوسهر. سست و زه عیفیون
 الخور: به ردیکه که وش و قوندهری پی پاک
 نه که نه وه
 الخورمة: سهری لوت
 الخورمان: به سنی سهر مه جرای نه جاسهت و
 شیاکه و پشقل
 الخورنق: قه صرنکه له عیراق نوعمان و منذر
 دروستی کردوه الخوز: به بؤر. ئیسمی
 قه بیله یه
 الخوازه: زیافتهت
 الخوزعه: میقداری لم
 الخوری و الخوزلی: تفهنگ
 الخوش: که له که
 الخوص: که لآ خورما
 الخوصاء: مه ری چاویکی سپی چاویکی
 رهش بی
 الخوض: دهست پیکردن و له ناودا خو نوقوم
 کردن
 الخوطة: به بؤر. لقی نهرم و تازه
 الخوع: به ته حرک. شاخ سپی
 الخواع: به بؤر. سرگره دان و موته حهیر
 الخوف: له خه یال شتی که به سهریا بی ترسان
 الخوافی: بالی تهیر
 الخوق: به ته حرک و الخوقا و واسیع و گه وره
 الخوق: به زه ننه. حهلقه له هرچی کرابی
 الخول: مولک و حهشم
 الخاول: خدمه تکار
 الخولع: دهلیل
 الخون: خیانه تکردن
 الخوان: به ژیر و سهر. و. سفره و سینو
 هرچی ته عامی له سهر دابنری و به سهر. شیر

الخوی: خالی و بتال

الخوای: خالی

الخوایه: بهسری. گراو نوژکمر لهسوجدهیا
زگی بهناوا بباو تهعامیکه دهرخواردی ژنی
زهیستانی نهدهن

(فصل الخاء والياء)

الخبابة: بهژیر. مهحروغو نائومییدی

الخبیة: بهسری خ، ی. نائومییدی

الخبیتور: بهسهر. همرشتی کهلهسهر حالی

نهمینئ و بهمشیرو گورک و غول ئهلمین

الخبید: بهسهر. جاده. ریگای گهوره

الخبیدخ: سهراب که له دوره وه وهکو ناو
نهنوینئ

الخبغ: عهیبیکه لهعهیبانی ئینسان

الخبیر: بهسهر. چاکه کهرهم و مال و بهسهری.

گراو ئینسانی فاضیل و گهوره و بهزننهئی.

چاکه کردن و کهرهم

الخبیره: بهژیرو سهری ی. مونته خسهب و

گوزیده

الخبیار: بهژیر. چاکان. زدی خراپان

الخبیاره: بهژیر. عهردی گیای نهبن

الخبیر و الخبیری: گولی شهویو

الخبیزری و الخبیزی: کهمی بروو راوهستی

الخبیزانه: دوکلی کهمتی

الخبیس: بهسهر. لاشه ی بۆگهن و تهفره دان و

شهرت شکان

الخبیس: بهژیر گورستان و دارستانی بهرو

جینگای شیر

الخبیسفوجه: دوکلی کهمتی

الخبیشه: کتانی خراپ تهنرابیت

الخبیشوم: لای سهروی ناو لوت

الخبیص: کهم

الخیاض والخیاضة: لهناوا خو نو قومکردن

وهدهست پیکردن بهکاری

الخیطة: دهنو لهشیده تی گهرما له دوره وه

شتی نه بینریت وهکو خانوی جال جالۆکه

خیط باطلی پینهلین

الخیط: بهژیر. پؤل و کۆمهلی ووشت مورغ

الخیطاء: ملی دریزی ووشت مورغ

الخیاطة: دورمان کار، بهرگ دروو

الخیاط: بهژیر. دهرزی و دهنو

الخیط: پیشیله

الخیعل: کراسی بزمه لی بی فهقیانه

الخیعامة: ئینسانی بهدخو

الخیف: چاویک له چاویک نه کاوه ئهسپین

چاویکی شین و چاویکی رهش بی

الخیف: کالانی شیر و پیستی گوان مهک

الخیفة: ترسنۆک و په نهان بوون

الخیفانة: ترسنۆک و په نهان بن

الخیفانة: کولله یهک زور سپی بیت و ئهسپین

قاچ دریز

الخیل: فکرکردن و حیفظ کردن و ئهسپ

الخیالة: صاحبان ئهسپ

الخیال والخیله: فکر وهشتیکه له باخا

دروست نه کریت داریکه پهرو پاشتیکی

بهساردا نه درئ که تهیرو حه یوان سلی

لیبکهنه و ابزانن که ئینسانه وهکو بوکه

بارانهی مثالان

الخیلاء: بهبورو ژیرو سهری ی. تهکه بورو

داعیه و فیز

الخیله والخیلولة: ضن و گومان کردن

الخیلع: کهمتیار و غول و ترس

الخیم: بهسهر. بهدکرداری

الخیمه: خیهوت

الخیام: خیهوت کهرو خیهوت فروش

الخیام: ترسنۆک

الخیمومه: ترسان

**(باب الدال ما بعدة من
المطابق والمضامف)**

(فصل في المطابق)

الدد: بهسمر. الددن. كالتو گمه
الددان: شیری کولو ئینسانی فقیر

(فصل الدال و الهمزة)

الداء: مرهض ونهخوشی و زهحمهت
الدئب والدؤب: کاری خوی یهک لهدوای یهک
بنویتی بهیهکمه نهدوب و عاره
الدئبة: مل کورت
الدئت: خواردن
الدائا: جاریه
الداداء: بهسمر و ژیری. د. نهوهل و ناخر روژی
هموو مانگی
الدئدی: بهژیری. دی. دوهم لهناخری هموو
مانگیا سئ شو لهپیش شوی محاقا
الدئدان: بهژیر. ووشتری زور رابکاوه شتی
دایپوشری
الدائره: حادیثه لهپاشا واقع ببئی
الدئظ: خنکان و پپرکردن
الدئل: حیلو تهفردان
الدئلول: بهبؤر. بهلاو زهحمهت
الدئلان: ووشتری باری گران ببئی لهسر خو
بروایا و لاغ
الدئل: بهبؤر و ژیر همزه جانهرنکی بچوکه
الدئوو الدئوی: تهفردان

(فصل الدال والباء)

الددب: بهبؤر و گراوی. ورج و بهسمر.
حهرهکتردن و لهسر خو رویشتن

الدبوء: بهسمر. لیدان

الدباء: کوتانهوه

الدباء: بهسمر و تهخفيف. کوللهیهک کهنهفری و

بمری

الدبة: بهبؤر و گراوی ریگا و بهسمر و گراوی.

مهتارهی ناو، ظرفیکیشه روژ و ههنگوینی

تیبکری

الدابه: هر شتیک ببئرو و پروا

الدوب: روین و بزوتن

الدباج: بهژیر. قوماشیکه لهناوریشم نهکری

پئی نهلین نهتلهس

الدبیح: بهژیر. د. ب. مشدهد یهک

الدبج: پیری پشت کوم و سهرشور

الدبیخ و الدبج: بهدو ژیر و گراوی پینهک

الدببة: دهنگی تهپل و هرچی وهکو تهپل

دهنگی ببئی

الدبر: بهبؤر زههنهی. ب. پشت و جینی

مهخرهجی نهجاسهت

الدبر: بهسمر. کورو کومهلی کچ وههنگ

الدبر: بهدوسر. پشت و هرگپران حهیوان

الدبر: مالی زور

الدبار: هیلاکبوون روژی چوارشهمه

الدبراء: وولاخی خوار

الدبرة: لهشرا پشتکردنهوه و بهژیر زوری

الدبارة: جینگای زهراعت

الدابرة: راکردن

الدابر: تیری لهنیشان تیپهپی وه ناخری

هموو شتیک

الدبور: پای مهغریبی وهدوری و هجودایی

الدبیر: ژنان که دهزو نهپنسن لهستگیانهوه بو

دواوه دریزکردن

الدبس: دوشاو ههنگوین و جماعهتی زور

الدبس و الدباس: لهدیبهگا گنه کوتان

الدبوس: چۆماق

الدباء: لهبەر سورى رهش بنوئى

الدباء: بهسرو ژيرو مه د كولهى مى

الدبة: بهبۆر. سورى مهيله رهش

الدبس: تهيرىكه

الدبش: گيا خواردنى كولله. وه بهتهحرك

ئەسبابى ناو مال

الدبص: دل خۆش و موتهكبير

الدبع: جيگاي نهرم، وهكوتانى بهشدهت

الدبغ والدبغة والدباغ والدباغ: بهژير

لههمويانا دهباغ كردن

الدبق: داوى تهير گرتن وه بهژير گيايه كه

لهدار ديته نهرى لهزستان و هاوينا نافهوتى

الدابق: ناوى جيگيهكه

الدبوقاء: پەين

الدبكل: مالى كوكراوه و پيستي نهستور

الدبل: كهري بچوك بهدهن وكو كردنهوهو

ئىصلاح كردن وهليدان بهدارو پاروى گهورهو

تاعون و بهژير. بهلا وزهحمهت

الدبيل: هكو نهو وايه

الدبول: نارهدانى زهراعهت

الدبلة: پارچه حهلوئى سپى و پاروى گهوره

الدبيه: دهوا ماجوم

(فصل الدال والشاء)

الدث: بهسرو گيراو والدثا: بهژير. بارانى

زهعيفوه ليدانى بهنازار

الدته: بهبۆر. ههلامهت

الدثر: بهسهر. مالى زور، داپوشين

الدثار: كهوايهك لهسهرهوه لهبهر بكري و بادان

پيچانهوه

الدثور: كهوا كون خانوه كونوه نيشان

الدثينه: ناوى جيگياهكه

(فصل الدال والجيم)

الدج: ووشترهوانى، خزمهت كارى ههجاج و

بازرگاني لهگهه حاجى بروا مهقصودى ههج

نهبئ و مريشك بانگ كردن

الدجا: بهبۆر تاريكى

الدجه: بهبۆر گيراوى شيدته تاريكى

الدجابه: بهسهر و ژير. مريشك

الدجدجه: مريشك بانگكردن

الدججان والدجيج: بهخوارى رويشتن

الدجوجات: ووشترى پى كورت

الدجوجى: شادمان

الدجل: داپوشين و قهتران ههلسون لهووشتر

الدجالة: قهتران

الدجال: روكهش بهئالتون يا زيوو دروزن

الدجله: نههرى بهغدا

الدجمة: بهبۆر تاريكى

الدجن: بهسهر ههورى روى ناسمان داپوشين

الدجنه: بهبۆر گيراوى ن. ههور پارچه

پارچهبون و تاريكى

الدجن: بهتهحرك بارانى زور

الدجنة: بهبۆر تهخفيف. تاريكى وشترى زور

رهش

الدجو: بهبۆر. ههور روى ناسمان داپوشين

الدجن: حهيوانى هوگرى مالهوه بوبى

الدجو: نيكاح وه زور تاريكى و مداراكردن

الدجيه: بهسهر. تاريك

الدجيه: قهوانى ههنگ

(فصل الدال والحاء)

الدح: بسمرو گیراوی. لهژیر نمرزا شاردنهوره
الداحة: یاری منداآن
الدحث: قسه فهصیحکردن
الدحج: به.ج. شاردنهور داپوشین
الدحاج والدحایح والدحدحه والدحیدحه:
کورته بالآ
الدحرو الدحور: لیخوپین وه دورخستنهوره
الدحرجه والدحراج: خواربون
الدحروجة: بهبؤر. لهسمر پشت و کهوتنی
کولله
الدحس: دهست بردنه ناو بهینی گوشت و
پیستی مرهوه وهبه معنای خراب وه خراب
کردنیش هاتوه
الدحاس: حیوانیکی بچوکه له ناو گلا وون
نهبن و نادوززیتهوره
الدحاس: ناوی نهسپینکی مشهوره
الدحسمان: بهبؤر. نینسانی قهلهو
الدحص: پی راوه شانندن، قاچ لهزاندن
الدحصن: بهتحرک. جینی خلیسک
الدحوض: بهبؤر. باطل و زائیل بون
الدحق: دوربون و تیرهاویشتن
الدحوق: وشتری له پاش زان منداال. دانسی
بیته لهری
الدحل والدحول: پهنجه رهو گلینجان وه چال
الدحل: بهژیرج. کورته بالآ قهلهو
الداحول: راوی ناسک و حیوانی کیوی
الدحم: بهشیدهت دهفکردن و بهقوت بون
جهماعهت
الدحمس: کویهی سرکهو تاریکی
الدحامس: نازاو پیای نهستوری قهلهو
الدحسان: نینسانی قهلهوی رهش و نهحمق
الدحن: نینسانی خراب و کورته بالآ
الدحنة: بهژیرو گیراوی.ن. وهکو نهو وایه

الدحو: هاویشتن

الدحی: شتیک بلاوی بکهیتهوره و رای خهی

(فصل الدال والحاء)

الدخ: بهبؤرو گیراوی. توتن
الدخدخه: ماندوبون و نیتاعهکردن
الدخداح: وهکو نهو وایه نینسانی همنگاو
بچوک
الدخدار: جلی سپی
الدخر والدخور: زهلیلی و بی قهدربون
الدخیر: مالی کوکراوه
الدخیرص: بهژیر د،ر کوک گرتنی خهیات
الدخس: جانهوریکی بهحریه به پشت
معاونهتی نهوانه نهکا که غریق نهبن
الدحسن: بهتحرک. عیلهتیکه لهسمی وولآغ
پهیدا نهبن
الدحاس: زور وهشتیک نریک کون بون بوین
الدخیس: عهدهدی زورو هر شتیک قهلهوین
وههسپین مهچهکی بی نینسکان بی
الداحس: عیلهتیکه لای نینوکهوره پهیدا نهبن
الدخل: زدی خهرج و سهرف
الدخل: تهره دان و مهکرکردن وه بهبؤر تهیر
بچوک بچوک
الدخله والدخیل: خاصیهت
الدخول: چوونه ژوره وه
الدخن: خراپی و عاجزی وه بهبؤر. هرزن
الدحنة: بخورکردن و بههرزنیس نهلین
الدخان: توتن و سالی گرانی
الدخناء: توزاوی

فصل الدال والراء

الدر: شبرو زۆرى خيرو عمهل
 الدار: خانو
 الدرء: دور
 الدرء: هه لاتنى ئهستيره
 الدرب: دهركاو كۆلانى گهوره و حدود بهينى
 ئيسلام و كافر له جهربا
 الدرء: عاده. جرئه. ته جرويه كردن
 الدرجه و الدرباح: سهردانه واندن و موتيعبون
 الدريلة: نهوعه روشتتنيكه و ليدانى ته پل
 الدرينه: دهركه وان
 الدرء: كه مى شير
 الدرء: به بۆرو گيراوى. مروارى و به ژير پيى ئى
 نه درى و نه زۆرى شير
 الدرء: به بۆر. قوتوى بچكوله
 الدرء: كاغهزى مه شق و ره سمى مندالان
 كه نوسيبيتيان
 الدرء و الدرء: پيچانه وه و داخل كردن
 الدرء: به سهه. بايه كه خيرا خيرا بيت
 الدرء: به سهه و بۆرى. د. مه رته به و په يژه
 الدرء: به بۆر. ته يركه ناوى باله كانى ره شه
 زاهيره كه مى بۆره
 الداء: به بۆرو گيراوى. پۆر
 الدرء: به سهه. ره وه وه مى مندال و نه سپه
 ناسنينه
 الدرء: خه رمانى دهورى مانگ يا رۆژ
 الدرء: حه لقه يكه به نيزه يارى پيى نه كرى
 الدرء: كورته بالآ
 الدرء: دره ميك يا مسقاليك
 الدرء: به بۆر. به لآ و زه جمهت
 الدرء: به دوسهه. ده مى دان تيا نه مابى
 الدرء: دهنگ و سهدا
 الدرء: به سهه و زه نه مى. ر. به لآ و
 زه جمهت و پير فرتوت و مه وورو

الدرء: پيرى به عومر
 الدرء: پوكى دان
 الدرء: نهوعه سهرويكه
 الدرء: گيژاوى ناو به حر
 الدرء: بچوكى هه رشتيك
 الدرء: ئيسقانى بهينى مل و پشت
 الدرء: ووشترى پيرى بى دان
 الدرء: ووشترى شير زۆر
 الدرء: وولآخى بروا
 الدرء: قه صد كردن
 الدرء: هاتنه خواره وه و جارى بون
 الدرء: ئهستيره يه كى گه وريه
 الدرء: نيعمهت و له زه تى دنيا
 الدرء: خويندن
 الدرء: به ته حريك. و الدرء: نيشان و كه و او
 خانوى كۆن
 الدرء: كه وا كۆن
 الدرء: نيسك
 الدرء: رۆژى ره ش
 الدرء: ئيحتياجى
 الدرء: به ژير. بيچوى مشك و پيشيله و نه مسالى
 نه وان
 الدرء: وه كو نه و وايه
 الدرء: به ژير. زرى
 الدرء: هه نكاو گه وره
 الدرء: كه له به رو كه وا
 الدرء: حه يوانى سهه ره ش به دهن سپى
 الدرء: پير
 الدرء: قوپى ريكاو كۆلان
 الدرء: و ده ئينسانى ئهستور و وه ووشترى زه لام
 الدرء: قه لغانيكه له پيى ستى گا نه كرى
 الدرء: قاپى شه راب و جه ره ي ده سك دار
 الدرء: به سهه را كردن

الدرك: به سهری، د، ر زامنی كردن و لایحیق
 بوون
 الدرك: حلقه یه كه به سهری ژنی وه نه به سترنی
 وه شرتیكه نه خرتته لیفه وه
 الدرك: زور زان
 الدرك: موقابعه ت
 الدرکه: چالی قول و مه رته به یه كه بو خواره وه
 بپوا
 الدرکه: به ژنر د، ك. نوعه هه لپه پرینتیه كه له ناو
 عه جه ما نه كرنی
 الدرگم: پیوزی رینك و رژیشتنی هیواشی
 حه یوان
 الدرما: ژنی پوز خر
 الدرما: ژنی كورت
 الدرگم: به سهر. ئاردی زور سپی و نانی
 خصوصی
 الدرماج: به له نجه لار رژیشتن
 الدرمان: هه نگاوی كورت هه ننان
 الدرگم: چنك
 الدرگم: به بپور نهرم و سكونه ت
 الدرگم: نوعه دوشه كینكه
 الدرگم: گیا یه ك سالیك ما بیته وه له جینگای
 له وه را وشك و رزی بن
 الدرگم: ناوی جینیكه
 الدرگم: وشتری گهر وه شیر و وشتر
 الدرگم: مه نكردن
 الدرگم: به شده ت
 الدرگم: جه معی دهره وه
 الدرگم: به ژنر له نه سل دا شتیكه وه زنی
 چواره قیراته بیبی
 الدرگم: به بپور. د. و الدرگم به ژنر و الدرگم:
 به سهر. زانین
 الدرگم: زانین

الداری: عـلـلـاف و مـكـسـیـك خـهـلـوت
 نشین بن
 الدرگم: به بپور. ر. ی گپراو نه ستریه ی شهوق
 دار
 الدرگم: نه وه حلقه یه ی كه به نه نینه
 نه فرژنری
 الدرگم: به سهر و گپراوی. ر. قووخ و بنه ی راو كمر
 له ناو یاخوی په نا نه دا
 الدرگم: نوعه گیا یه كه
 الدرگم: به ژنر. تریاك

(فصل الدال والمین)

الدرس: به سهر. خوشاردنه وه، دا پو شین
 الدرگم: سهرینی چوار گۆشه و لباس و حیله
 الدرگم: به بپور گپراوی. یاریه كه له ناو
 منالانی عهره با. مشهوره.
 الدرگم: الـدسـتیـج و الـدسـتیـج: بازن
 الدرگم: الـدسـتور: به بپور سهر نه صل و قانون و به سهر
 وه زیری گهره
 الدرگم: الـدسـتق: شه رابی رژاو
 الدرگم: الـدسـر: به سهر. ده فـعـكـردن
 الدرگم: الـدسـار: به ژنر. و الـدسـیر: به سهر. نوعه
 حسیرتیه كه وه به بزماریش نه لین
 الدرگم: الـدسـة: به گپراوی. س. نوعه مارینه
 الدرگم: الـدسـیس و الـدسـیه: شتی شاراه
 الدرگم: الـدسـع: ده فـعـكـردن و رشانه وه و كاویژی وشتر
 الدرگم: الـدسـیـع: به خشش و عطا و
 الدرگم: الـدسـفان: كه سی تالیبی شتیك بن
 الدرگم: الـدسـ: قاپن پر بن لینی برژی
 الدرگم: الـدسـیـع: نه سـتق
 الدرگم: الـدسـیـق: چپ
 الدرگم: الـدسـكـرة: قه لای ویرانی سهر شاخ

الدم: ممنع کردن و دسهه کردن و بهبؤر چلك
 وهبه تحريك. گهپى و چهوبون
 الدسمة: شتى رهش
 الدسام: شتى نهخرننه دهمى شوشه
 گولآوه و برين و كونه گوى
 الدسمة: تۆزو پياوى دينى
 الدسمرة: قهلايهك لهسمر شاخ دروستكرابى
 كۆن يا تازہ

(فصل الدال والشين)

الدشت: بهسمر. سهحراو نوسين
 الدشيشه: حهشيشه

(فصل دال والصاد)

الداصة: دز
 الدصدص: بزواندن

(فصل الدال والعين)

الدع: بهسمر گيراوى. دهفكردن و تهركردن
 الدعانة: نهوستى شههادت
 الدعابة: شتى لهغوو لهتيفه و گالته كردن و
 يارى، بهژير. دهعوت
 الدعبوس: بهبؤر. نهحمق
 الدعبوب: بهبؤر زهعيف، بهدخوو كورته بالآ
 رى پان نهسپى دريژ وهنهوعنكه لهميرولهو
 لهحبويات
 الدعبل: هيلكه بؤق و وشترى بهقوت
 الدعہ: بهژير. رههتى
 الدعث: بهسمر. لهريزو زهعيف بون و نهولى
 باران وبهژير خلتى ئاو وهپاشماوهى هر
 شتىك بين

الدعثة: روخان

الدعثور: چهوزى روخاو
 الدعج: بهدوسه. چاوى زؤر گهوره و رهش
 الدعجاء: ژنى چاوى زؤر رهش بين و بيست و
 ههشتى ههمو مانگى شوى دعجا و بين نهلين
 الدعجة: بهبؤر چاوى گهوه و رهش
 الدعجلة: لهروين و نهروينا لهشكابين
 الدعج: جيگهيهك لهسمر رابكشرى يا پالى لى
 بدريتهوه
 الدععة: دهنگ لهمهرو بزى كردن لى
 خورينيان وهلهنجه كردن و پر كردن
 الدعداج: كورته بالآ
 الدعر: بهدوسه. والدعاره: بهسمر پيسى و
 فسق و فراندن
 الدعز: دهفكردن وهنيكاح كردن وليدان
 بهنيزه و شتى كهه
 الدعساء: جيگاي نهرم
 الدعيس: بهژير. وگيراو زؤر ليدهر
 الدعشرة: روخاندن
 الدعشوقة: بهبؤر. پهپولهيهكه لهسهحرادا
 ههيه و شيلاندن و شوى دريژ
 الدعص: بهژير. لم و تهپهيهكه كه لهلم كرابى
 الدعصاء: چاليكى نهرمانى وه سوربونوه
 لهبهر رؤژ
 الدعظ: جيماع كردن
 الدعظايه: كورت و قهلهو
 الدعفق: جييه بهسمى ولاخ هال كهندرابى
 الدعقة: رهوى ووشتره شيلان
 الدعك: نهرم كردن وهدهست پياهيئان و بهبؤر
 پياوى زهعيف
 الدعكة: رهوى ووشتر
 الدعكة: يارى مهحبوسيه بين نهلين و دهست
 بهند
 الدعلبة: بهدو ژير. ووشتر مورغى مى

الدعم: كۆله كه چه قاندىن، وه مېز وه قوهت و
 قهلهوى
 الدعامه: به ژير كۆله كهى خانوه سهيدو
 گهوره
 الدعى: به بۆر. رى گهوره
 الدعوص: نا ورون كهره
 الدعوة: به سهر و بۆر. بانگ كردن بۆ خواردن و
 خواردنه وه به ژير ئيديعا كردنى نسهب
 وده عواى درؤ

الدعوى: قسه و لاف ليدان
 الدعايه: بانگ كردن بۆ هستان ئيستا پرو
 پاغاندهى پى نه لين
 الدعى: به ژير. كه سى ئيديعا بكا بلى نه وه
 كورمه
 الدعيل: به ژير. وشترى مردنى نزيك
 بى و هيلكهى بوق وه له قاموسا وشترى
 به قوهت

(فصل الدال والغين)

الدغة: به بۆر. ژنى نه حمه ق
 الدغدغة: به سهرى ههردوو. د. تهره دود كردن
 هانه هانه دان
 الدغر: ده فعى به شيدته، گهرو توتند گوشين و
 چونه جىگايه ك
 الدغرة: هه لگرتنى شتىك به دزى
 الدغش: به سههر. هجوم كردن
 الدغص: له زور خواردنا ئيمتلا كردن
 الداغصة: ئيسقانى سهه نه ژنو و ناوى رون
 الدغفق: واسيع
 الدغفصة: قهله و بون
 الدغفله: بيچوه فيل، وه ناوى پياويك وه پان
 واسيع
 الدغل: مهكرو حيله و تهره دان و دارستانى پر

الدغم: رهش كردن و بى هوش بوون و
 داخل كردن
 الدغماء: مهريكى روى مهيله و رهش بى
 الدغمار: داپوشين، و شاردنه وه و تيكه ل كردن
 الدغمران: به بۆر. رهش
 الدغموز: به بۆر. وهكو دعووس وايه الدغن:
 به بۆر. رهش
 الدغوه و الداغيه: له سهه تبيعته خهلق بو وه
 خهلق خراپ بون

(فصل الدال والفاء)

الدف: به سههرو گيراوى. تهنيشت و رويشتنى
 كهه وه به بۆر مشهوره
 الدفا: به سههرو قصر شاخ و بالى درىژو
 چه مانه وه
 الدفاء: گهرمى و زايى و وشتر و شيرى
 وه فهرشيك له خورى بكرى
 الدفو و الدفا و الدفائه: گهرمى
 الدفء: شتى سور بوييته وه
 الدافة: له شكرى بۆ سهه دوشمن بچيت
 الدافة: به گيراوى. تهره ف
 الدفتر: شتى نوسراو
 الدفر: بۆگه ن
 الدفر: به تهره كريك بۆنى بن باخه ل و شتى ترو
 كرم كهوتنه ناو ته عامه وه
 الدفار: ژنى ناشرىنى بۆگه ن
 الدفران: ده رپى و لباسى پالنه وان له وه قتى
 حه ربيا
 الدفع: مهنه كردن و به خشين
 الدفاعه: به رابه رى كردن
 الدفاع: به بۆر و گيراوى. لافاوى گهوره
 الدفاعة: به بۆر. ناوى زور ههلقولى وه به سهه
 تىكارار

الدقاقو الدقيق: شتی باریک و نارد شتی
مشکل و مکستی خیرا بروا
الدقاق: بهژیز. کستی خیرا بروا
الدقیقه: مپرو دمرجه
الدقل: بهدوسر. خورمای خراب و رنگ
الدقم: شکاندن
الدقویو الدقوان: بهرخن لهرزور شیر
خواردنمه نهخوشی بکوی

(فصل الدال والکاف)

الدک: بهسرو گیراو کوتان و هارین
الدکاء: ووشتری من و جینگای سواری نمر و
خوش بین و نمرز صاف و لوس
الدکوء: زورو قلمباغ
الدکه: بهسرو سهکو
الدکوکه: بزواندن و دفع کردن
الدکدک: لمی لهگه نهرزا ریک بی
الدکاس: بهپور. وهنهور
الدکاس: کستی لهپریمنا تف لهدهمی بهپری
الدکاخ: بهپور. کو کینی ووشتر
الدکیل: سالیکی تهواو
الدکلة: طانیفیهک لهمهغروریا جوابی حاکم
نهدمنهوه
الدکان: دوکان
الدکنة: رهنگی مهیلو رهش

(فصل الدال واللام)

الدل: نازو شیوهو حوسن خلق و مهینهت
الدال: ژنی قلمو
الدالبة: بهپور. دار چنار
الدبوت: گیایهک
الدلاة: دولچه

الدفع: کای هرزن
الدفاف: بهژیز. حازربون
الدیف: نهخته نهخته رویشتن وه تهیری
قاچی لهرزا بینو بالی بدا بهیهکدا
الدفق: بهسرو. فریدان و لیدان
الدفوق: لیدراو وهفری دراو
الدفاق: بهپور. پربوونی شتی
الدفل: بهژیز. قهترانی خسست
الدفلی: بهژیز. داریکی زور تاله
الدفن: لهرزا شاردنمهوه
الدفن: بهپور. شارراوه
الدفناس: نهحمق
الدفنی: بهتهحرک وهگیراوی. ن. لباسی خهت
خهتاری نهخشین
الدفاوا: درهختی گمورهی دریز وه بزنی شاخ
دریزو ژنی گمردن بهر
الدفو: درهختی گموره

(فصل الدال والقاف)

الدق: بهسرو گیراوی. لیدان وه راکیشان و
بهژیز. باریک و نوبهتی لهرزوتا
الدقه: بهژیز. باریک وه زور لیدانهوه وشتی
بچوک
الدقة: بهپور. قوزو غوباری رهشبا
الدققة: دهنگی سمی وولاخ
الدقزار: بهژیز. دوزبان وه بهلاو زهحمهت
وهقسهی درو
القدر: لیدان
القیس: ژنی نهحمق
الدقم: پیوه نوساندن
الدقم: بهدو سهر. فقیری
الدقعاء: گل و خول
الدقم: گل

الدلتفی: به ژیر. زور قایم

الدلاث: سه ربع خیرا

الدلجه: به بؤرو سه ری دو و زهنه ی ل.

له ناخری شهوا سه فرکردن و رؤیشتن

الدلیج: به دوسر. له شه و ملی شهوا رؤیشتن

الدلوح: هوری باران

الدلاحت: گه وری له شکر

الدلدل: نیستری حه زه تی علی و ژیشکی

گه وری

الدلو و الدلدال: په له په ل کردن

الدلدلة: له رؤیشتنا سه ر ده ست بزواندن

الدلس: به دو سه ر. تاریکی و گیایه که

له ناخری هاوینا گه لا نه کاو شاردنه وه

الدلیص: وه کو نه وایه

الدلظه: لیدان

الدلیح: به سه رو الدلوح: به بؤر چونه دهره وه

کردنه دهره وه

الدلیع: ریگای ناسان

الدلعس و الدلعک: وشتری گه وری به قوه ت

الدلف: به ته حرک. پی که وتن

الدالف: تیری له نیشانه بکه وئ، وه که سی

کوئی قورس بی ورده و رده بروا

الدلیف: به نه سپایی رؤیشتن

الدلفین: حیوانیکه له به حرا معاونه تی غرق

بؤن دهکا

الدلق: شیر له کالان دهره یندان و حزقه.

وه به دوسر نه ویکه له سه گ سار

الدلوق: وشتری پیری بیدان وه شیر ی زو

له کالان دهرین

الدلقا و الدلقم: وشتری پیر

الدلک: به سه ر. دهس پیا هیندان و زیادبوو

لاچون سستی

الدلوك: لفکه نه مسالی لفکه

الدلاکة: به بؤر. شیر ی له گوانی حه یوانا

بمعینیه وه

الدلکة: حه یوانیکه بچوکه

الدلیل: خورما و رۆن و توژو غوریاری که

بابلاوی نه کاته وه

الدلیل: راهبرو نؤبه چی

الدلالة: به سه رو ژیر و الدله: ره به بری چاک و

نازکردن

الدلالة: به ژیر. غالبون

الدلاف: نینسانی مه حکم

الدلمز: زور ره ق

الدلامص: شتی نهرمو شه و قدار

الدلمص: وه کو نه و

الدلهم: شه وئ زور تاریک بی

الدلو: دولچه و ناوی بورجیکه که ناسمان و

کردنه دهره وه و دارنین وه رؤیشتن وه

عهلامه ت و نیشانه رجا کردن

التدلیه: نه مانی عه ق

الدلهاس: شیرو راکردن

الدلهس: وه کو نه وایه

الدلهمس: شیرو نازا و نینسانی به قوه ت

الدالیه: جه نه بری به و لاغ ناوی پی

هه لیکیشن

الدیلم: تائیفه یه که له لای به حری گه یلان وه

(فصل الدال والمیم)

الدم: خوین

الدماء: دهریا

الدماء: به گراوی. م. جانه وریکه به کوردی رزق

وه کو مشکه کویره یه

الدّم: یارییه کی عمره بانه

الدمة: به ژیر و گراوی. پشقلی وشتر و مهر

الدمة: بهدو سهرو تهخفيف جيئيهكى نهرم و
 لعاوى
 الدماثة: نهرمى و ناسانى
 الدماثر: بهبؤر. والدماثر: بهسه.ر.
 بهرهخوارهيهكى نهرم ووشترى گهوره
 الدمج: بهسه.ر. والدموج: بهبؤر دخول كردنو
 پهنهان بون
 الدماغ: بهبؤر شتى زؤر قايمو پهنهان
 الدماغ: تاريخى
 الدمجلة: رضى قهلهوو رضى كردهوه جوان
 الدماغ: شاخيكه له نهجد
 الدمدم: نهرزى بهرز
 الدمدمة: قسهبه رقهوه كردنو و تهحرك و
 هيلاك كردن هبهنهرزهوه نوسانن
 الدمور: بهبؤر. بهبئى نيزن چونه ناو خانوى
 يكتيك
 الدمرغ: زؤر سور
 الدمس: بهسه.ر. شاردنهوو دفن كردن
 الدموس: بهبؤر. شهوى زؤر تاريخ
 الدمشق: شارى شام
 الدمص: بناغى ديوار
 الدمع: له ناوچون وه فرئيسك
 الدمعة: قهترهيهك
 الدمع: بهدو بؤر. له سهرو روو نيشانهى
 فرميسك
 الدماغ: داغ و نيشانهيه له رنگاى فرميسكاين
 الدماغ: نهخوشيهكه يا بهسه بهب پيريهوه
 ناويكه له چاو ديته خوارى و ناوى دار ميوكه
 له به هارا نهزيهتهوه
 الدماغ: بهسهرو گيراوى. م. نينسانى بهداعيهو
 فيز
 الدانع: لهشكاوى سهرا مرتهبهى دوهمه
 كهخوين دهرتهكهوى و جارى نابى
 الدمغ: برينى سهر ههتا نهگاته دهماغ

الدماغ: بهزير ميشك
 الدمق: مهحاليئكه لهزستاقا با بهفر
 بهمهمولايهكا بلاؤ نهكاتوه
 الدموق: بهبؤر كوت و پرچونه ژورهوه
 الدمقس: بهزيراق. ناويرشم
 الدمك: سرعهت
 الدموك: بهسه.ر. گورج و خيرآ
 الدمكم: بهسه.ر. د. و د.م. شهديدو زؤر
 بهقهوت
 الدمل: زهوى پهين ريژكردن
 الدملة: بهبؤر سهرى م. گيراو. دومه
 الدمال: خورماى ترشاو و ترس
 الدملاج والدملوجى: بازو بهند
 الدملص والدمالص: بهبؤر لهسهردوكيانا.
 جيئيهكى نهرم و شهوق دار
 الدماغ: بهزير. دهرمانيكه لهدهمو روى مندالى
 ههلهسوسن
 الدمحة: كونه رزق هيلانهكهى
 الدمامة: ناشيرين
 الدميم: كورته بالاى ناشيرين
 الدم: بهزيرو زهننه. پشقى سهرو ووشترو
 پوش په لاش لافاو
 الدمون: بهسهرو گيراوى. م. سهرمنگويك

فصل العال والنون

الدن: بهسهرو گيراوى كوپه
 الدناء: بهسه.ر. پشت دهرپهرو
 الدناده: بهسهرو مهد. والدنونه: بهبؤر ناكهسو
 خهسيس
 الدنيئه: نوقصانى
 الدنابه والدنبيه: بهزيرو گيراوى. ن.
 لهسهردوكيانا. كورته بالا

الذندن: به ژړر. گيايهك زړر ماییته وه وهرهش
 داگیرسابن
 الذندنه: قسه كهریک كه گوینان لیبین و كهس
 تینی نهگا
 الذنس: چلك
 الذنع: خوارو زهلیلی و به ژړر.ن. له گهال دانع:
 خوارو زهلیل و نینسانی بئ عهقل
 الذنوع و الذناع: نهمیش ههروا
 الذنف: به دو سر. نه خویشیه كه دائیمی بئ
 الذانق: به سهرو ژړر.ن. سئ یه کی دره میكه
 یادو قیراته هه قیراتی پینج دهنكه جو
 قورسه
 الذنامه و الذنمة: به ژړرو گراوی.ن. كورتی
 الذمقاس: قیتنه یی كردن وه سر دانه وانن و
 روانین به كه لایی چاو
 الذن: به ته حريك. پشت كژم و قول كورت
 وه پئ كورت وه سنگی له نهرزه وه نريك بو
 الذنوع: به دو پور. نريك بونه وه
 الذناوه: له بهینا خزمایه تی
 الذنی: نريك نه ما به هه مزه به معنای
 خسیسه
 الذنیاء: نريك وه جیهان زه مانه كه هی
 چونكه نريك بویه پینی نه لین دنیا و به ژړر.
 ناموزا
 الذنیه: به گراوی ی. قوپچه ی كه واو سوخمه

(فصل الدال والواو)

الدواة: دوت
 الدواج: به پور گراوی ر. جبهی پان و گه وړه
 بهرگی لیفو تاج
 الدوحة: لقی گه وړه
 الدوخ: خوارو حه قیربون و خوارو حه قیرکردن
 الدوخلة: به پور سر. خورمای تهرو
 سه به ته تی تری و هنجیر
 الدودة: به پور. كرمی بچوك
 الدودات: به سر. جینگایاری
 الدودری: جاریه ی كورت
 الدورو الدوران: گه راننه وه و حه ركت كرد
 الدوار: به پور گراوی گه رانه وه
 الدوار: به رديك له حه رمی شه رفا هه لی
 نه گون ته وافی پیده كهن
 الدواره: په رگار
 الدورق: نهو شته ی شه رابی پئ نه پینون بو
 فروشتن
 الدوائر: موصیبه تی زه مانه
 الدوس: شت و مال كردن وه شیلان به پئ
 الدوسرة: ووشتری قه لوی به هیز
 الدوش: خراپبون
 الدوش: ناوی ناسنگه ر كه ناسنی
 سوره وه كراوی تن نهخن
 الدوع: شیر قه یماغی گراوه ماستی ترش وه
 دو
 الدوف: له ناوا ته ربون و هارپن
 الدوق: به پور. والدواقه: به سر حه ماقه
 الدوك: هارپن و لیدان و تیکه ل كردن
 الدوكه: به سهری د.و. تیکه لبون الدوكس:
 به سر شیر
 الدولاب: به پور سر. جهنجهری ناو
 الدولة: بهخت و ده ساو ده ست كه وتنی مال
 الدولة: به سهرو پور. دو له شكر شه ر بكنه
 یه كیكیان غالب بئ

الدولج: لانهى جانهورانى وهحشو موغازه
وه ژير زهمين
الدولول: بهلاو ميخته
الدوم والدوام: سابتو ساكن بون
الدوامه: فرقرۆكهى مندالان
الدومص: كلؤ. خودى ئاسن
الدوام: بهبۆرو سمر. وهرچهر خاندن
الدون: بهبۆر كەسىنكى ناهصل و فهقير و
نزىك و پست
الدوى: بهژيرو. دهنگى با، ويزهى ههنگو
ئاوازى هيچى ئى فهم نهكرى و نهخوشى
الدويه الداويه: سهحرايهكه هيچى ئى نهروى
الدوايه: بهبۆر شير وهيا شوربا يهكهم تويژى
گرتبى
الدويبه: حهيوانى بچوك

(فصل الدال الهاء)

الدهاء: بهمهد زيرهكى
الدهبل: لوقمهى گهره و ناوى تهيرنكه
الدهاء: خواربون وه وهركيان
الدهدر: بهبۆر. شتى پېر پوچ
الدهدق: برين
الدهدقه: بريانى كردن
الدهدن: بهبۆر. شتى پروپوچ
الدهدان و الدهان: لهجنيهكا ووشتر زۆر
كوپيتمه
الدهداء: بهسمر. ووشترى بچوك وهبهژير
خواربونمه
الدهده: خوربون وه وهركيان
الدهر: زهمان وهسال وهنهبد ودهريهم نزل
بهم
الدهرى: بهبۆر، بهسمر تائيفهيهكه لهبن ديسان
الدهارس: بهلاو موصيهت.

الدھس: جيئەكى نەرم پيئى تى بچەقى
وه بهسەر هەروايە
الدهسه: بهبۆر. رەنگو روو
الدهشء والدهشه: مۆتەحەيربون
الدهق: بەتەحريك شكاندن و عەزاب دان و
پېبون
الدهقان: بهژيرو بۆرى. د. كويخادى
الدهك: شكاندن و هارپين
الدهكل: بهسەر. زەحمەت و موشەققەت
الدهكم: شتى فانى بى زۆر خراپ بى
الدهب: ساعەت و شتى كەم
الداهل: سەرگەردان
الدهلث: شيرى نازا
الدهلث: كورت
الدهليز: دالان
الدهم: بهسەر. لەپراھاتن و عەدەدى زۆر
الدهماء: بەلاو زەحمەت و ديزە و عەدەدى زۆر
وقەديم و خولاصە مەرى سور
الدهمة: رەش و بەسر تەعامى نەرم
الدهموت: سەخى
الدهجة: ورنە ورنە روشتتيني پياوى پير
الدهمق: برين
الدهمقة: هەر شتىك نەرم بيت
الدهن: روئى له گياو له ميوه و له حيويات
بگيرى و بارانى زەعيف
الدهان: چەرمى سور و بارانى زەعيف
الدهين: چەرگراو وه ووشترى كەم شير
الدهناء: ناوى جيئەكايەكه له وولاتى بەنى
تەميم
الدهانج: ووشترى دوكوپان
الدهنج: بەردىكى وهكو زمرد بهقيمهته
لهقبريسمه ديئت ئەنواعى رەنگى هەيه
الدهورو الدهوار: كۆكردنەوه و پاروى
گەرەكردن

الدهى والدعاء: كهمسى فيكرو فيراستهتى چاك

بيٽ و زيرهك

الدهاية: بهلاو مشقتهت و كارى گوره

الدهيماء: تسفيري دهمانه

(فصل الدال والياء)

الدايب: ئينسانى موتيع و سعى كمر

الدييوب: ئينسانى دو زمان

الديياج: ئهتلس

الديابوز: دهسه سپى چنراو

الديه: بهدهلى مالىكه له خوئين كوژاراوا ئهدرئ

الدايه: تهنيشت

الديوس: ئينسانى بئى غيرت و بئى ناموس

الدايس: كه سنيكه دولچه لهدهمى بيرهوه

بگري و بيكاته چالنيكوره

الديجور: تاريخى

الديخ: بهژئير. هيشووى خورماوه بهسمر زليل

بون

الديده: بهژئير. وشتر بهشيدت راپهري

الديدن: عاده

والديديون: عاده و خصلت ويارى

الدير: عيبادهت خانه ئاتمش پهريست

الديرانى: صاحب دئر

الديار: بهژئير و گيراوى. ي. يهك

الداثره: مدور. وراكردن هزميمت

الدياو والدياسة: ولاغ كهوتنه ناو زمراعهت و

شيلانى و شمشير مشت و مال كردن

الديق: سيني، رنگاي درئزه شتى سپى

الديسم: بيچوه گورگئى دايكى يا باوكى سهگ

بئى و ناوى گولنيكى سوريشه

الديسمة: (دور) مروارى

الدايص: دز

الدياص: ئينسانى توندو توپه

الديصان: سهخواهت كردن

الدياف: جيئيهكه لهجزيره

الديقوق: بهشيدت

الديك: كهلهشئير

الديلم: جيئيهك ميرولهو گهنهئى زور بئى بهلاو

زهحمت و هوشمن و پوپى نيرو جهماعهت و

ناوى قهبيلهيهكه

الديمه: باراننيكه گرمس چهخماخهئى نهبئى.

ثلثى شمو ياروژ دهوام بكا

الديمومة: دايم بون و دهوره دانسى تهير

لههوادا

الديماس: بهسمر و ژئير حهام و ژئير زهمين و

زينداننيكه بوچهجاج دروستكراوه

الدين: بهسمر قمرز. و بهژئير تااعت و عادهت

وريگمو علامهت و جهزاو موكافهئنه

الديانه: بهژئير. ئهمانهت و ئيستيقامهت

الدينار: پارو و ئالتون و ۳۰۰۰۰ اقلس

الديوان: مسائيل وهئسامى موختهمع

ئيستتا به قاپى حكومهت ئهلين

**(باب الذال وما بعده من
المطابق والمضامف)**

(فصل الذال والالف)

الذئب: به سمر. ره دکردن وه زلیل کردن و
مه غلوب بون و به ژیر گورگ
الذئبة: به ژیر بهین همدو تهره فی سم وه
نه خوشیه که توشی حیوانات نه بین وه به بؤر
لاى سمروى هه مو شتیک و نه گریجه و زولف
الذئبة: وه کو گورگ وه حشیکردن
الذئبان: به ژیر. خورییه که به ملی ووشتره وه
نه مینتته وه

الذئب: خنکان

الذئح: به شیده ت پرسین و پرکردن

الذئح: نه فره ت لیکردن

الذئح: سمر کرده ی له شکر

الذئح: خنکان

الذئح: ورد روین

الذئح: به سمر عیب

الذئح: عیب دار

الذئح: به بؤر. ناوی گیایه که

الذئح: لی خورین وه پرسین

الذئح: مهری بریندارو له

(فصل الذال والباء)

الذاب: عیب

الذاب: به بؤر و گراوی بیزه ی هر حیوانی
بین

الذاب: مهنع و ده فح و گاکئیوی و درپون

الذباب: میش و گلینه ی چاوو به سمر شووم و
شمر

الذباب: ره فیکایه تی کردن و ب گراوی خه تی

ژیر پهنجی پی

الذبح: به بؤر و سمری ب. گیایه که خوراکی
ووشتر مورغه

الذبح: به سمر سمر برین وه شه کردن وه به ژیر

حیوانی سمر پراو

الذبیح: سمر پراو

الذبحه: گمرو نیشان

الذبح: زه کمری پیانو

الذبيحة: له بینی دوشتا که رتته شکره

الذبح: نوسین

الذبل: ره که

الذبل: باریکو گول ناودان وه نیسقانی پشتی

ره که

الذبول: به بؤر. ناودان

الذباله: چه قو

الذبابه: جه معی. باب

الذبيبان: به بؤر و ژیر ناوی قه بیله یه که

(فصل الذال والتاء)

الذئب: خنکان و ذات الجنب و نازاری ریخوله

(فصل الذال والحاء)

الذحل: به سمر. دوشمنایه تی

الذحرجة: به بؤر. قالونچه

الذحق: توك هملوره یین له نه خوشیه وه

(فصل الذال والخاء)

الذخر: به بؤر. والذخيره: به سمر. کو کردنه وه

شاردنه ی شتیک وه باقی مانه وه

(فصل الذال والراء)

الذر: بهسرو گيراو. جياى كردنهوه و بلاو كردنهوه
الذر: بهسمر دروستكردن وهتوو چاندن وهبه
تهحرك سپيايى پيشه سر
الذراء: ژنى پيشى سمرى سپى بوبى و
حهوانى گوى سپى
الذرفه: بهبؤر سپيايى
الذرب: بهتهحرك. مهعیده تیکچون
وهبهژير. هر شتى تيرئى
الذرايه: توندی و تورهيى
الذربه: دهنگ بهرز
الذرياء: بهلاو زهحهته
الذرة: بهسرو گيراوى. ميرولهى زور بچوك و
توزنكه كه لهشهوقى روظا نهبينرئت وهپياوى
بچوك بهبؤر زوپات
الذراح والذروح: بهدو بؤر كرميكى سوره
پشتمى نوقتهى رهشى تيايه
الذرحرج: بهسرو بؤرى همدوو. وهك زراح
وايه
الذرح: زهر كردنه تهعامهوه
الذرداز: بهژير. داره رهش
الذردان: درهختيكه مهشوره بهدارى رهش
الذرار: نهعارض لى نان
الذرور: دهرمانى چاو وهبهبؤر مانگو روظو
نهستيره ههلاتن
الذريه: بهسمر. توتيا
الذرع: بهسمر پيوان وهعاجز بونو دهست
بلاو كردنه وه وهقودرته و تاقته وهبهسرو
تهحرك بيچوى گاكيوى و تهمع
الذراع: بهژيرد گهز، وهدهست، وهكوندهى
بچوك
الذراع: بهسمر ژنى گورج و خيرا لهتهشى
رستنا

الذراعة: ويسعهته و سورعهته

الذريعة: واسيته وه وشترئى كه لهپهناى نهوا
راوكه خوى نهشاريتهوه بؤ نيچير
الذرف والذرفان: فرميسك له چاو هاتنه
خوارهوه
الذراف والذريف: وهكو نهوان وايه
الذرق: بهسمر. تهفردان و ريقنه كردنى تهيرو
بهبؤر موروى رهش وهگيايهكه
الذرو: بهسمر تهرف و رابوردن وهبهبا كردن
الذوه: سمرى شاخ، سمرى كورتان
الذرى: ههرشتمى كه نينسان بيكا بهسيبهر
الذربة: بهبؤر سمرى. ي. گيراو كوپوكچ

(فصل الذال والعين)

الذعت: خنكانن
الذعذعة: پر كردن و جوى كردنهوه وهبهبادان
الذعاذع: جيگا رهگى درهخت
الذعر: بهبؤر. ترسو و خوف
الذعور: بهسمر. ترسنوك
الذعار: زور دارينكه ههموو كهسى لئى بترسى
الذعط: خنكانن، وهكوشتن
الذعامة: بهسمر يه كومهل
الذعاف والذعاق: زهر
الذعل: ئيقراي پاش ئينكار
الذعلوب: بهبؤر. پارچه يهك لهلباس
الذعلوق: ناوى گيايهكه
الذعمطة: سهربرين

(فصل الذاء والفاء)

الذاف والذفاف: بهبؤر. تالوكه كردن لهكوشتن،
بريندار راوهستى كه
الذيف: گورجى لههه مو ئيشيكا

الذفر: شتی زور بون تیرو وهبونی بن باخل
 الذفر: بهژیر والمدفور: چلک
 الذفری: بهژیرو مهدپشت گوی ووشتر عرق
 بکا
 الذفو: بهژیری ف وتشدید حیوانی بالابه
 رزو بهقووه
 الذافره: پهردهی دهراگا
 الذفل: بهژیر. قهتران

(فصل الذال والقاف)

الذقط: جیماع کردن
 الذقن: بهدوسر چهناکه
 الذداقنه: چالی چهناکه
 الذقون: ووشتری لرویشتنا سر راوهشینتی
 چهناکه دابخا
 الذقناء: درژو خوار

(فصل الذال والكاف)

الذکاء: بهبؤر. رۆژ. وهبهسرو مهد. دار
 داگیرسانن و بون بلاوکردنهوهی مسک و
 عنبر، وه هر شتیک تهواو بیئ ویکاته
 نهایهت
 الذکر: بهژیر. شتی لهسر مدح و سنا بروا
 شهرف و بیرکوتنهوه لهپاش لهبیرچون و
 بهبؤر ئه شتهی بهدلا رانهبورئ
 الذکر: بهدو سر. نیر وهکیر وهپولا
 الذکره: بهبؤر. تیرئی شیرو چهقو
 الذکاره و الذکره: نیریهتی
 الذکاة: تهواوکردن و سهرپین

(فصل الذال واللام)

الذال: پوپنهی کهلهشیر
 الذل: بهبؤرو گیراوی. الذله بی حورمهتی
 الذل: بهژیرد نر می و ناسانی وهتهعلیم دانی
 وولاخ
 الذلول: نهرم و ناسان و تهعلیمی وولاخ
 وجنگایهک بوزراعت دهست بدا
 الذلال: ناوی شیرین و رون
 الذلل: بهبؤر. ذ. نهوهل وهژیری سانی.

سهری داوین

الذلف: لوت بچوک

الذلیف: ههنگاونان

الذلق: بهزهننهی. ل. تهرف نهایهتی
 هر شتیک بیئ و مهجرای ئاو
 لهبلوعه دا و فهصیح و حروفی ذلق
 لهتهجویدا شهشه. سیانی بهزوبان
 ئه دا ئهکرئ ر، ل، ن. سیانی به...

ب، و، م

الذلق: بهتهحرک. زهرو

الذلاقه: فهصاحت و توند تیرئی زوبان

(فصل الذال والميم)

الذم: بهسهرو گیراوی. وهئن عهیبی خهلق و
 جاری بونی ئاو یاخوین
 الذما: لهتکردن
 الذماء: بهژیرو مهد بهقیهی روحئ که لهسر
 براوا نهمینئ
 الذمة: بهسهر بیرئ ناوی کهم بیئ و بهژیرو
 گیراوی عهدهو نهمان حفظ حمایهتی و جار بی
 هی شتیک
 الذمر: تهفردان وهبهژیر نازا
 الذمیر: نازا

الذور: بهسر. ژیر سنگ
 الذوارع: کوندهی بچوک
 الذوارف: فرمیسک جاری بون
 الذورقة: کشتی بچوک
 الذواف: چوست
 الذوف: همنگاری بچوک هاویشتن
 الذوق والذواق: بهسر لههر دوکیان چیشتن
 وه راکیشان
 الذونون: ناوی گیایهکه
 الذوی: تهغیربون

(فصل الذال والهاء)

الذهب: بهتهحرک. نالتون
 الذهباب: بهسر. والذهبوب بهبؤر. رؤیشتن
 الذهبية: بهژیر. قهترهی باران
 الذهل والذهول: لهیر چونهوهو غافل بون
 الذهلول: نسیپ وهسخی
 الذهن: بهژیر. حیفظو قوهت بهدوو سهر
 ههروایه

(فصل الذال والياء)

الذئ: شتی جوان بی برژینی سووریتتهوه
 بهناگر
 الذیخ: پیای مودار
 الذیدو الذیاد: منهکردن و لابردن
 الذیع والذیوعة والذیعان والذیوع: بلاو
 بونهوهی خهبر
 الذیعان: بهژیر. ژهری کوشنده
 الذبل: داوین ولهمنجولار کردن
 الذایل والذیال: سوخههی داوین دریزو
 نسیپی کلک دریزو
 الذیم: عهیب گرتن
 الذیامة: عهیب دار

الذمار: بهژیر کهمسی واجب بی لهسهری
 حیمایههی نهلی خوی بکا
 الذمرد: بهردیکی بهقیمته. زمروت
 الذمیل: گورج و سهریع
 الذمام: کهمسیکه بهتهکرکردنی حورمهت و
 حهقی نهوانهی که لهسهریهتی. عهیب دار بی
 الذمیم: چلم و ناویکه لهکیری بهران و نیریهوه
 دیتهدهری
 الذمیان: تالوکه پیکردن

(فصل الذال والنون)

الذان: عهیب
 الذناء: ژن چلمن وه مستحاضه
 الذنب: گونا. بهدو سهر کلک
 الذنوب: بهسر. بهشو دولجهی پیر لهناو،
 وهگوشتی پشت و نسیپی کلک دریزو
 الذنابة: عاقبهتی ههرشتیک
 الذنایی: کلکی تهیر، چلمی ووشتر
 الذنابات: ناوی چیگهیهکه
 الذنبان: ناوی گیایهکه
 الذنذن: داوینی کراس
 الذنن: چلم هاتنه خوارهوه لهلوت
 الذناة: باقی قهرز وعیده

(فصل الذال والواو)

الذوب: تواوهو توانهوه
 الذویان: تواوانهوه
 الذویئة: بهسهری. ر.ذ. و نهگریجه
 الذوق: ظهرفی تری وهظهرفی گهنم
 توکلکههی که محافظههی نهکا وه حهیوانی
 سم دار
 الذوح: بهتورههی رؤیشتن
 الذود: جیابونهوهو جیاکردنهوه

جواب الراء وما بعده منه (المطابق والمضاعف)

(فصل الراء والالف)

الراء: گنهى بچوك. سج
 الرئب: كارگو كوگردنهوه و چاكردن
 الرؤب والرئب: ماست
 الرؤبة: پارچه دارنگه شتى پى نىصلاح بكرى
 الرئبيل: جاريه كارهكر
 الرئبال والرئبان: شير
 الرئبله: جورته. نيقدام
 الرئيه: بهژير. سيحر
 الراد: رنى نهوجوان چيشتهنگاو
 الرؤد: وهكو راندوايه و رنى نهوجوان
 الرائد: ناستى دهست
 الرئنه: خيرا خيرا چاو گيران و مهر برينهوه
 الراس: سمر وهلاى ژورى ههموو شتیک
 الراساه: بهژور سهر و هم و چاو رهش
 الرافة: رهحم و شهفهقهت
 الرائق: پالاوتن
 الرال: بيچوى نيزى ووشتر مورخ
 الرؤال: بهژور. ليكى دم
 الرئيم: ناسكى سپى
 الرئمام: بهژير. خوشهويستى
 الرؤم: ووشترى بيچوى خووش بوئ وهسرى
 كهسى بهلايارا بوئ بى لى سينتهوه
 الراى: بينين و فيكر وتهدير
 الرى: بهژير هينته و حالى جوان و جلى جوان
 الرؤيه: بهژور بينين و زانين
 الرؤيا: بهژور. خهوبينين
 الرئى: بهژير. سيحر
 الرايه: بهيداخ
 الرئيس: گهوره

(فصل الراء والباء)

الرب: يهكنگه لهناوانى خوا كه بهبن نىضافه
 بيت وه بهنئضافه بهمعناى مالك و گهوره
 هاتوهوه بهخيوگردن وهكوگردنهوه
 الرب: بهژور. شيلهى ترينهك كه كه
 كولينراين
 الرب: باوه پياره
 الربيب: كورى زن لهميردى پيشوى
 الربية: بهژور گيراوى مهرى تازه زاوه
 الربى: بهژور. وتهخفيف. جينگاي برز
 الربا: بهسهر. دريژى و بهژير زيادى
 الربا والرئبنة: وهستاي چاو كال
 الربب: بهتهحرك ناوى زور و شيرين
 الربابا: ناوى پينچ قهبيلهيه لهعهرب وهكو
 ضبه و ژور و عگل و تيم و عدى
 الربابة: بهسهر. پارچه ههمر سپى كهسوارى
 يهك ترى بين وه بهژير. عههرو پهيمان و قاپى
 سهام ميسر كه قومارنگه
 الربية: بهژور گيراوى. نهوعه گيايهكه
 الراتب: ناوسان وه بهترييهكردن وهچهپنه
 ليدان بو مثال
 الرباه: ههوين
 الربث: چهپسكردن و منع كردن
 الربيثه: كهسى لهنيش منع كردن
 الرباجه: نازيرهكى
 الربح: پان و فائيده و بهدو سهر وهكو زنج وايه
 الرباح: بهسهر. وهكو ربح وايه وهجانوهريكه
 وهكو پشيله لاي بهعهزى ميمونه
 الربح: بهژور سهرى. ب. بيچوى وشتره ناوى
 تهيرنگه وهپيو
 الرباح: بهژور گيراوى ميمونى نير
 الربجلة: نينسانى نهعضا گهوره

الربوخ: ژنيکه لهوختی جیماعا وایی وکو
 عقلی لای خوی نه مینتی
 الربیخ: نینسانی نه عزا زهلام
 الربذ: به بۆر. جهوهرو رهنگی تیغ
 الریبة: بۆزی مهیلو رهش و دائیم دل لیدان
 وه چه پس کردن
 الربذ: یه کیك له رۆینا چابوک بین
 الریبة: باری و شتر وه به ژیر نهو پارچه
 خورییه که قهترانی لهو شتر پئی ههله نسون
 وه پارچه مه ندیلنکه که نه هلی صنعت شتی
 پئی نسون
 الربرب: رانی گاکوی که له گیا
 الربرق: تری ریویله
 الربیز: به رانی قهلهوی دوگ زل
 الربس: لیدان به دهست وه به رانی قهلهوی
 دوگ زل
 الربساء: به شیدهت
 الربض: نهترافی شار و په چهی مهرو ریخولهی
 گهوره
 الربض: به بۆر. ناوهراسهت
 الرباض: په چه
 الربیض: رانی مهی. گهله
 الربوض: به بۆر. مهی، گا نوسپ و نیسترو
 سهگ قاجیان بجه میننه وه بکهون وه به سهسر.
 گهوره
 الربط: به سهسر. به ستنه وه
 الرباط: پهتی به ستنه وه و کاروان سهراو
 تهکیه وه به معنا نه بئی مه صدری به جیگایهک
 نه لئین نوبه چی لی دانیشنن بو محافظه کردنی
 دو شمن
 الربیع: به سهسر خانو وه به ریز بونه وه وه به بۆر
 چوار یهک وه به ژیر. نوبهت رۆزی بیگری و
 رۆزی نه بیگری
 الربیع: به هار، جوگهی بچوک

الریعه: قوتوی عهتارو نینسانی ناونجی
 الریعة: به ته حریک خیرا رویشتر ووشتر
 چواردانی پینشه وه
 الریق: حیوان به سهسر به ستنه وه
 الریق: به ژیر. پهتی حیوان به ستنه وه
 الریعة: وولاخی به ستراو
 الریک: تیکه ل کردن
 الریکه: خورماو رۆن، وه که شک تیکه ل کردن
 الریل: نهوعه گیایه که
 الریله: به ته حریک. ناوپان فخذ
 الریول: به بۆر. زۆر بونی گهنم
 الرییل: دز
 الرییلة: قهلهوی
 الریو: زیادی
 الریوه: به سهسر ز بۆر ژیر و الریاوه: به سهسر
 جینگای بهرز
 الریویه: ته رییه دهر، وه به خیکوهر
 الریبی: کهوتنه سهرکار
 الریبی: به دو ژیرو ب. گیراو میقداری ههزار
 کهس وه به سهسر ژیرو بای گیراو عالم عامل
 به عیلمی خوی عمل بکا
 الریبیه: بهرز
 الرییه: به بۆر. نهوعیکه له حشوراتی نهرز

(فصل الرء والتاء)

الرت: گهروه سهید
 الرتب: به ته حریک زهحمهت و
 شیدهت و مابهینی پهنجهی شهادهت
 ناوهراسهت
 الرتوب: به بۆر ثابت بوون و راهه ستاو
 الرتبة: به بۆر. مرتبه، نیهایهتی نهفکار،
 پلهی پهیره
 الرتبه: به بۆر. زیان گیراو له قسه کردنا

الرتد: بهسهرز زهنفه. جلو مهتاع ناومال
 لهسهریهك كۆمهل كردن بهتهحرك ئهسبابی
 ناو مال
 الرثدة: بهژیر. جهماعهت
 الرثع: تهماعكار
 الرثم: بهژیر شكاندن، تيك وهردان
 الرثم: بهتهحرك. سپیایی لیوی سهروی
 ئهسپ
 الرثان: بارانی مهتابیع
 الرثی: بهسهر. پیاههلدان بهمردوا وهگریان
 الرثایه: بهسهر وهكو رثی وایه

(فصل الرء والجیم)

الرج: بهسهرو گیرای. بزواند
 الرجك بهقصر. بیر وهقماغی قهبرو كهناری
 ههشتیک بی
 الرجاء: بهمهه. ئومیدو ئارهزو وهتسر
 خوف وهبه سهرو گیرای ووشتری دوگ زل
 الرجب: تهعظیم كردن، وهناوی نههرنكه
 لهبهههشت
 الرجبة: بهبۆر بنایهكه لهناویا گوشت
 بهپهتهوه ئههستن بۆ راوکردنی جانموهران
 وهكۆلهكهیهكه ئهترافی بهردبی
 الراجبة: جومگهی ئههوستهكان بهری دهست
 الرجاج: زهعیفو لهپی وه بهسهر سمت
 گهروهو قلهو
 الرجحان: بهبۆر مهیلکردن
 الراجرة: بزواندن، وهباقی ئاو لهبن ظهرفا
 وهناوی گیایهكه
 الراجرة: لهشكریکي زۆر كهزۆر ببزوی بۆ
 تهرهفیک وه ئاوازی زۆر
 الرجز: بهبۆر ژیر. ئازاریكه له سمتی ووشتر
 پهیدا ئهبی وهپیس و عهزاب وهبه دوسهر

الرتج والرتاج: دهركای گهروه
 الرتخ: بهسهر شیلان و نهرم كردن
 الرتع والرتوع: بهبۆر خواردن و خوارنهوهوه
 ژیان لهنیعمهتا
 الرتق: پیگهیشن وهپیوه نوسان وهبه دوسهر
 پارچه پهپۆ یا گوشتیکه لهدهمی فهرجاو
 واقیع ئهبی ئهبیته مانعی جیماع بۆ پیاو
 وهبهو ژنه ئهلین رتقاء
 الرتك والرتكان: ههنگاوی نزیك هاویشن و
 خیرا رویشن ووشتر مورغ
 الرتل: دانسی شاش وهسپی وه لهقورئانا
 كهلیمه كهلیمه جوی بکاتهوه وه قسهی حهق و
 جوان

الرتم: بهسهر. شكان
 الرتیمه: پهت لهئههوست بهستن بۆ بیر
 كهوتنهوهی ئیشیک
 الرته: وهكو ئه وایه وه بهدوسهر نهوعه
 درهختیکه
 الرتن: تیکهلکردن
 الرتایج: بنیشتی دار
 الرتو: بهسهر. دلچه ههلكیشان لهبیر
 الرتولة: ههنگاو
 الرته: تفهنگی هیندی

(فصل الرء والشاء)

الرت: بهسهرو گیرای شتی كۆن و رزیو
 الرناء: شیر بهسهر ماستی قرشا كردن
 الرئانه: گریان لهسهر مردو وه پیاههلدان
 الرثیبة: ئازاریکی لهئهژنوو جومگهدابین
 الرثه: بهژیر. میرات خواردن
 الرثیث: بریندار
 الرثائه: بهسهر. سستی و زهعیفی و كۆنی و
 رزیوی و بی قهری

نوعی که له نه نوعی شیعر هر مهصرعیکی
 سنی موسته فعین
 الرجاسة: شتیکه له که ژاوه بچوکت نهی خنه
 سمر پشتمی ووشتر بق و سواربون
 الرجس: بهسمر. گرمه ی هور ودهنگی
 بهشیده و به ژیر پیس و عذاب
 الرجسان: دهنگی هور
 الرجع: بق دواوه گه پنه و ه باران
 الرجوع: بق دواوه گه پنه و ه
 الرجیع: بق دواوه گه پنه و ه
 الرجعة: رجوع کردن. گه پنه و ه
 الرجعی: به بقور. و هکو رجوع و ایه
 الرجف والرجفه: بزوان
 الرجفان: به دو سمر والرجیف پله پل
 الرجل: به ژیر. پی، یا کومه لی کوله و به سمر و
 بوری ج پیاو، و به ته حریک. نه گریجه نه زور
 کورت و نه زور دریز بی و ه حیوانات بیجوی
 له گه بی له هر و ه قتیکا بی مژی
 الرحلة: به هیزبون بق رویشتن
 الرحالة: به بیان رویشتن
 الرحولة والرجولیه: نژیته ی
 الرحلة: به ژیر. په لپینه و به سمری ر، بورج،
 ژنی له لباس و غیری لباسا خوی بشوبه ینتی
 به پیاو
 الرجال: مه حکم و مپیکی قاج سپی
 الرجالن: نینسانی پیاده
 الرجم: به سمر. بهرد هاویشتن و قسه به ظن و
 گومان کردن و هکو شتن به بهرد
 الرجام: به ژیر. بهردی گه و ه
 الرجمة: به بقور سمری ج، بهردی
 گه و ه، و ه عنا لیکدانه قسه به ک به
 زبانیکی تر
 الرجن: به بس کردن
 الرجون: به بسکراو، و ه نیقامت له مه کانی

الرجین: ووشتره وان
 الرحن: به یوانی نولفته ی به نینسانمه بیت

(فصل الرء والحاء)

الراح: بهری دهست، و ه شراب و ه رویشتن، و ه
 بؤگن
 الرحب: به بقور. و یسعت
 الرحیب: و اسیع و زور خور
 الرحابة: و یسعت و شادی و سرور
 الراحة: بهری دهست و نیستراحت
 الرجحن: قورس و گرانی
 الرجح: به ته حریک و لاخی سم پان
 الرجراج: ریگای و اسیع
 الرحض: خوشتن
 الرخضاء: به بقور. نوبه تا
 الرحیق: شراب صاف و خالیص
 الرحل: به سمر دژیر. کوچ کردن و نه قل کردن و
 سه فروه مسکنی پیاو له گه له اساسی
 الرحلة: به ژیر. کوچ کردن و به بقور سمر. جینی
 نه وانه ی کوچ نه کن
 الرحلة: کاروان و ه نه و شترانه ی که سوار ی
 بون
 الرحالة: نه زینانه ی که له پیست نه کری
 داری تیا نیبه
 الرجال: قالی گه و ه
 الرحول: به بقور. نهوی و شتر نه یخوا
 الرحلاء: مپی پشت سپی به بدن رهش
 الرحم: به بقور. شهفه قهت و خرما یه تی و جیگای
 مندال له زگی دایکیا و به ژیر و ه دوبر ره حم
 کردن
 الرحمة: دل نمرمی و مهیل کردن
 الرحمان: له رحمت دروست کراوه
 الرحموت: نمرحم کمر

الرحامة: نازاری مندال دان

الرحوم: وشتری له پاش زانی مندال دانی نازاری ببی

الرحی: ناس و پارچه نهرئی به سهر نهترافی خو یا بهرتریب و بهرهنه ی ح. دهرک کردن و ه جیماع کردن و هسنگی وشتر دوازه ددان

(فصل الرء الخاء)

الرخ: بهبؤر. بهردیکه له بهردانی شهترهنج
الرخاء: بهسهر و مه د گوزهران خو ش و هخو ش رابواردن و بهببور بای نهرم و هیواش
الرخبین: بهبؤر. ناوی ماست
الرخاخ: نهرم و ه واسع
الرخیح: قوری شل
الرخش: نهرسی رؤستم
الرخض: بهسهر خو شوشتن له ناوا و ه نهرم و ه بهبؤر. همرزان
الرخصة: بهبؤر. ویسهه و سهولهه
الرخاصة: بهسهر. والرخواصه بهبؤر. نهرمی
الرخاص: ناتر و ه نهو جینگایه ی رهنگی لی نهدری
الرخصاء: عهره قیک له له رزو تاوه په دا ببی
الرخف والرخفة: قهیماع، سهر توؤرؤ
الرخیل: بهرئیری خ. بهرخی من
الرخام: بهبؤر. بهردی مهر مهر
الرخامة: نهرمی
الرخمة: دال تهیرئیکی مهشهوره
الرخماء: مهری سهرسپی
الرخو: شتی نهرم
الرخوه والرخواة: نهرمی و سستی
الرخود: بهبؤر. پیاوی قهلو

(فصل الرء والذال)

الرد: بهسهر گراوی. منع و ه دفع و مرجوع کردن

الردء: بهرئیر یاریه دهر

الردائة: خراپکردن و ه ببی ه یایی کردن

الرداء: کوشتن لباس بهرمال و ه کموتنه بیر

الردئه: بهردی گهره

الرادة: فائیده و ه نفع

الردة: ه یوانی گوان پر له شیر و ه نه دانی

حقوق کبه سهریه و ه ببی و ه له دینی نیسلاما

چونه ناو دینئیکی تر

الردج: پیسایی بهرخی یاببچوه ه یوانی تازه

له دایک نه ببی و ه هچی نه خواردوه

الردح: کاسه ی گهره و پر و ه ژنی سمت گهره

الردخة: بهبؤر. په ره

الردید: بهرئیری ر، د رهد کردن

الردس: بهرد هاویشتن

الرادس: ه مروایه

الردیس: زور بهرد هاویشتن

الردع: منع کردن، و ه تهرک کردن و ه شوین

بؤنی خو ش و ه خنه

الرادع: بهبؤر. زهحمهه و نه خو ش و

گهرانه وهی نه خو ش و له ش گرانی

الردغة: بهسهر و ه نه ی. د. قور

الردیفة: نهحمهق

الردف: بهرئیری ر. زه نه نه ی د کسه ی سواری

و ولاغ بو بی یه کن له پشته یه و ه سواری

الردیف: تابع و ه سواری پشت سوار

الردافة: نه فخری دوهم له رؤزی قیامه

الرادف: پشتی ولاغ له دواوه و ه جینی سواریون

الردق: بهسهر. نهرملی همر شتیک

الردم: سهدی گهره بؤ بهستنی که له بهر

الردام: بهبؤر. بایه له دو بر دیته دهری

الردیم: جلی کؤن

الرزاحة: ماندویون، وه حال خراپيون
الرزداق: صفی لهینسمان ریزی
الرزداق: دی و محله
الرزاز: برنج فروش
الرزیر: گیایه که جلی پی رنگ نه کهن
الرزغ: قوری زور و ترکردنی باران عهدی
الرزق: به ژیر. هر شتیک نه فعی پی بیینری
وه به خشین وه تا عینی عسکر لهسانیکا یا
له مانگیکا، یا باران
الرزین: به تحریک شو جی به رزه ی که ناوی لی
کو نه بیته مه و چالنی نه کا
الرزنة: به ژیر. منفه عمتی ناو
الرزان و الرزانة: و یقارو خو سهنگین گرتن
الرزمة: به کول نه شیا ه لگرتن وه دهنگی
هور
الرزم: دهنگی هور، ووشتر و کورده نه وه
الرزام و الرزوم: حیوان زور له پرون
وه ماندویون، وه چوک دادانی و ووشتر له بهر
له پی نه توانی هستی
الرزمة: قرمه قرمی گهروی ووشتر که ده می
بونه کاتمه
الرزیم: دهنگی شیر
الرزیه: زیان و موصیبت توش هاتن
الرازیانج: رازیانه باغی و کیوی هیه

(فصل الرء والسین)

الرساق: دبی گهوره
الرس: به سهرو گراوی. بیر به بهرد ه لجنراو،
وه بیریکه له ناساری تانیفه ی نه شمود
ماوه ته وه وه له نه وه لی نوبه تا، وه مه عده ن
وه مشیومر
الرسوب: شو ناوه ی له ظرفا باقی نه مینیتمه وه
وه نوقوم بون له ژیر ناوا

الردم: به پور. فه قیانه
الردن: به تحریک قوماشی له ناو ریشم و
خوری کرابی، وه دهنگی چه کن له یه کتری
بکه ون و به ته شی و خمره کیشی نه لین (مردن)
الردن: زه عفران
الرده: جیگای به رده لانی و گولی ناوی تیا
مایته وه
الردی و الردیان: خیرا رویشتنی و ولاغ
له بینی رزین و راکردنا. لوقه وه بهرد هاویشتن
وه کهوتن

(فصل الرء والذال)

الرداذا: بارانی زه عیف
الرد: به سهر. نینسانی خه سیس
الردالة الرذولة: خه سیسیه تی
الردائل: بی نه صل و بی فائیده
الردم: جهره یان وه (ردم البعیر) ای خرط په عن
تپی که ند
الردام: به ژیر. قه بیله
الردن: به سهر. پچراندن
الردی: ووشتری زه عیف که نه توانی بروا

(فصل الرء والرزاء)

الرز: به سهرو گراوی. شتی له نه رزا نوقوم
کردن، وه کلک چه قاندنی کولله له نه رزا بۆ گهرا
دانان وه به ژیر. دهنگ په نهانی وه به پور
گیرای برنج
الرزو: به پور. کهم کردن
الرزینه: به پور موصه یه ت
الرزة: به سهرو گراوی. جی کللی ده رگا
الرزاح و الرزوح: به پور. له هردو کیانا و لآخی
زور له پ

الرسوة: نهر جيگايه ي راوڪر خوي تيا
 نهشاريتهوه وعيله تي ساريه
 الرسخ: عاجزي و زهيف وهكم گوشتي ران و
 سمت
 الرسخ والرسوخ: مهكم و سابت بوون
 الرسراق: دئي گوره
 الرسع: بهبور. نازاري پيلوي چاو
 الرسغ: مهچك، وهتهحرك سستي
 چوارپهلي ووشتر
 الرسف و الرسفان: پيدانان بهوشيارى
 لهرويشتنا
 الرسل: بهژير. تهئني وهينهت وهبهتهحرك
 گلهپاني ووشتر و هرو هسرو زهنه
 نهگريجهيك شوپ بوپيتهوه سههكه
 نهقرتايي
 الرسالة: بهژيروسهر. خهبر ناردن، وخهبر
 دان، وه نهوراقى چهند مهسهئلهي تيا
 نوسراپيتهوه
 الرسم: نوسين ونهسهر
 الراسم: ناوي جاري
 الرسوم: ووشترئ لهخرا رويشتنا شوين پيني
 دياربي
 الرسيم: نهوعيكه لهرويشتنى ووشتر
 الرسن: بهتهحرك گوريسى دريژ
 الراسن: گيايهكه
 الرسو: راوهستان
 الرسوة: مهكم بوون، وهبهسهر بازن
 وهزهروي دهستي ژنان
 الرسى: ثابت بوون
 الرسيس: شتي ثابت وه نهوهلى موصيبت
 ويئسانى عاقل

(فصل الرء والشين)

الرش: بهسهر و گيراوي ناو پرتانن وهفرميسك
 رشتنى چاو
 الرشاء: كاري حيوانه كيوي وه بهژير
 گوريسى دريژ وه بورجى حوت وه
 نهستيرهيكى زور گورهى رونك
 الرشخ: عههفكردهوه وعههق
 الراشخ: بيچوه ناسكي بكوپته روين
 الرشحة: عههق كردن وهرتوبت وهچوونه
 دهرهوه
 الرشد والرشدة: كهسي فرهقي زهرهري مالى
 ودينى بكا، وحق و سهلاح، وهبهتهحرك.
 خيرو ورهحمت و هيدايت
 الرشاد: بهقوت بوني عهقل
 الرشيد: عاقل وبانغ وه ري پيشاندهري خير
 (مُرشد) پي نهلين
 الرشراش: داربي
 الرشاش: بهسهر. ناو پرتين، يا خوي
 بلاويپتهوه وهئسته بهمهترله ويزيش نهلين
 الرشف والرشيف: قوم قوم ناو خواردهوه
 الرشوف: ژني دم بون خوش
 الرشق: هيلك كردن، هاويشتن
 الرشاقة: بالاجوان
 الرشق: بهژير. تيرهواويژراو
 الرش: بهسهر. سهقل كردنى خهرمانى گهنم و
 جو، وه بهتهحرك نهوهل. گيايهكه تازه دهره
 نهكهوي
 الرش و الرشون: سهركردنى سهگ بهناو
 ظرف و قاپا
 الرشن: كهسيكه لهخويهوه بچيته سهر
 زيافت وهبانگ نهكرابي
 الرشوة: بهژيرو بهبور. بهرتيل
 الرشو: بهرتيل وهرگرتن

(فصل الرء والصاد)

الرص: بهسرو گيراوى محكمه كردن خانو
بهعهزيكى به بهعهزيكهوه بنوسين
الرصود والرصود: چاوهروان وه نينتيظارى
الرصيد: بهدو سر. چاوهروانى كردن وه بيري
قول وگياو بارانى كه
الرصاد: نؤ بهچي ريگا
الرصيد: مونظير، وه درندهيهك مونظيرى
نيچير بن
الرصدة: بهتهحريك. تاوه باران
الرصدة: بهبؤر. زينهت
الرصصة: مهكمه كردن
الرصاص: قورقوشم
الرصع: پيؤه نوسانن
الرصعة: بيچوى ههنگ
الرصعه: حلقه
الرصف: پي بهيهكهوه نوساو
الرصفة: تيردان
الرصافة: مهكمه
الرصوف: زنى فوج تهنگ
الرصن: مهكمه كردن، وتهواو كردن
الرصين: حوكمى سابت
الرصانه: مهكمه و سابت بون

الرضخ: بهسهر. ليدان، وهفري دان، وشتى
كه م دان
الرضراض: نينسانى گوشتن وهبهدريك پارچه
پارچه ورد بويى
الرضاض: بهردى ورد بكرى وپارچهى هه مو
شتيك
الرضيض: كوتراو وه پارچهكراو
الرضاع والرضاعة: مژين
الرضيع: شير مژ
الرضع: بهژيرض. شير مژى ددانى دههاتبن
الرضاع: رژدو چروك
الرضوعة: مهريكه بدوشري و بهمژى
الرضاف: بهرديكه ناگرى لهسر كرايستهوه
الرضفة: بهردى گهرم بويى به ناگر
الرضفه: نيسقانى نهژنؤ
الرضيف: بهردى سور كرايستهوه بهناگر
شيرى پي گهرم بكرى وه گوشتى پي بهرژينرى
الرضم: بهسهر. خانويهك به بهرد درؤست
بكرى
الرضحة: بهسهر وزههنهه (ض) بهردى گهره
لهسهرىكى دابنين بيكهه بهبين
الرضماء: وهكو رضمه وايه
الرضوان: بهرژيرو بهبؤر رازى بون
وهخوشنوى

(فصل الرء والصاد)

الرض: بهسرو گيراوى. شيرى لهگهل خورما
بي كولينى وليدان
الرضاء: بهرژير رازى بون، وه پهسهندكردن
الرضاب: بهبؤر ليك ياتف
الرضاب: بارانى زهعيف، وهنهعه داريكه
سدره
الرضاة: خوشنود بون

(فصل الرء والطاء)

الرطوء: بهسرو زهنهه جيماع كردن
الرطأ: به دو سر. هههاقهت وه دهرگا
كردنهوه
الرطب: بهسهر. تهپو تازه
الرطوبة: بهدو بؤر. تهپى
الرطب: بهبؤر. گياى تهپ
الرطوبة: وينجهه تهپ

الربطية: به بوری. ر. و سهری. ط. خورمای
 تهری تازه پی گه یشتوو
 الرطرات: فالوزه، شتیکه وه کو فرنی، وه ناوی
 له حموزا نه مینیته وه له پاش خواردنه وهی
 ووشتر
 الرطس: لیدان به بهری دهست
 الرطط: ناواز وه نه حمه ق
 الرطل: به سهرو ژیر. صه دو بیست درهم، وه له
 قاموسا نه لن دوانزه و قییه یه. هر وقیه یه ک
 چل درهمه
 الرطوم: نه حمه ق و ژنی واسع الفرج
 الرطانة: گفت و گوگردن به غهیر زوبانی
 عهره بی

(فصل الرء والعین)

الرع: به سهرو گراوی. به توندو تیژی لی
 خویرین
 الرعب: به بؤر. ترسو و خوف و به سهرو.
 پرکردن، وه نه فسونیکه ساحران نهی خوینن
 الرابع: ساحرو پرکره
 الرعیب: قله و وه پر
 الرعبوب: به بؤر زعیف و ترسنوک
 الرعابة: دهست وه گه و ره بون
 الرابعی: نه وه کوتریکه
 الرعاث: به ژیر. تاج
 الرعث: خوری رهنگ کرا و وه شیردان و شیر
 خواردنه وه
 الرعوث: شیر مز
 الرعشاء: مهریکه شتی وه کو گواره له مو
 به پشت گویا شوپ بویته وه وه یاله برین
 نوکی گویی چاک بو بیته وه شوپ بویته وه
 الرعثة: به سهرو گواره
 الرعج: یه که له دوا یه که چه خماخه دانی هور

الرعذ: هره شه کردن وه گرمه ی هور
 الرعدة: به ژیر. بزوتن
 الراعدة: چنه بازو هوری به گرمه
 الرعاد: نه وه ماسییه که لوس وه قسه زور
 کمر
 الرعید: ترسنوک
 الرعرج و الرعراج: نینسانی دهنی وه زور دریز.
 لای به عزی قامهت معتدل
 الرعرة: به شیده ت ناو هه نقولین وه مندال
 گه و ره کردن
 الرعس: به سهرو. له بهرماندو بون ورد رویشتن
 الرعاع: نینسانی دهنی که هه خزمهت بو
 خواردن نه کا
 الرعوس: به سهرو له بهر پیری سهرو له رزین
 الرعثان: سهرو له رزین وه ورد رویشتن
 الرعش: به دو سهرو. الرعشه
 الرعت: له رزین ونونه که ی زیاده یه
 الرعظ: جیگا تیر
 الرعاف: به بؤر خوینی لوت به ربون
 الراعاف: پیشهنگی و ولاغ و سهرو لوت
 الراعوفه: به ردیکه له بن بیرا دای نه نین لای
 به عزی له قهراغیه وه دای نه نین بو دانیشتن
 الرعل: به سهرو والرعله: به ژیر. مهری که می له
 گویی برابن و شوپ بویته وه
 الرعلة: به سهرو ره وهی نه سپ و خورمای دریز
 الرعیل: وه کو رعل و ایه
 الرعلاء: ژنی بی عقل
 الرعالة: چه ماقت
 الرعام: چلم، مرخه ی و ولاغ که نه خوشی
 یه کی ساری یه
 الرعوم: مهری له ری چلمن
 الرعامی: زیادی جهرگ
 الرعونة: چه ماقت
 الرعن: نه حمه ق و شاخی سهخت

الرعین: جیبی مه حکمه
 الرعاری: ووشتر
 الرعوه: به ژیر. ترس
 الرعی: گیا
 الرعی: له وهراندن
 الراعی: شوان
 الرعاية: حیفظ کردن
 الرعية: حیفظ کراو

الرغافی: هروایه
 الرغن: مهیلکردن، وهگویی له قسه کردن
 الرغوة: سهر تویژی شیر
 الرغاوه: به بیورو ژیرو الرغایه: به بیور. سهر
 تویژی شیر
 الراغیه: ووشتری من

(فصل الرء والفاء)

الرف: به سهرو گیرای. رفه شتی له سهرو
 دانه نین

الرفاء: به ژیرو مهد. یه کیتی، وه جوانی
 معاشه ره، وه بهر هکت، وه گوشته وزن
 هینانه وهی برین
 الرفت: به بیور. جانهمریکی بچوکه که عمره ب
 راوی نه کهن

الرفات: پارچه پارچه وردبون
 الرفت: شتی به ده دست ورد کردن
 الرفاث: شراب

الرافث: به ته حرک. والرفوٹ به بیور.
 نیکاح وجیماع، وجوین دان
 الرفد: به سهرو. به خشین یاربه دان، وه به ژیر
 هروایه

الرافدة: مه ندیلی سه برین و زام
 الرفاده: کوله کهی خانو
 الرفدان: نهره ری دیجله و فورات

الرفرف: فهرشی پان وه داوینسی خیسوه و
 زئی و جلی سهوز

الرفس: لیدان به پین
 الرفاس: به ژیر هروایه
 الرفسة: له یه که موتن

الرفش: به ژیری. ف. خاکه نازی دار
 الرفص: لیدان به پین
 الرفصة: نوره ناو

(فصل الرء والغین)

الرغاء: دهنگی ووشترو گا
 الرغب: شووم وهواسیع
 الرغیب: چهوزی ناوپان
 الرغبة: روتی کردن وه ته ماع کردن وه نارهنو
 کردن وه رو وه رگیزان
 الرغبان: به سهرو مهد والرغبان: به بیور وقصر
 ره غبه کردن نارهنو کردن
 الرغابة: به سهرو جیگای نهرم وه شتی به قیمه ت
 وه به خششی زور
 الرغیوت: زور ره غبه تکردن
 الرعشاء: ده ماری مه مک که شیری پیادیتیه
 خورای

الرغد: به سهرو زهنه و یسهعت، عهیش و
 گوزهران

الرغادة: به پین نهزیه ت مال زیاد کردن
 الرغید: په لوله. ته عامیکه له دوشاو نه کئی

الرغس: زور کردن و دریز بون
 الرغیف: کولیره

الرغیفة: په لوله ی به شیر کراو
 الرغل: به بیور. گیایه کی تانه، وشتیک زوربین

الرغم: قهر کردن
 الرغامة: خول

الراغم: غالب وهشت کوره نین

الرفض: به زنه نهی. ف. تهرک کردن

الرفاض: بلاؤ بونه وه

الرافضة: فیرقه یهک له شیعه پییان شه لین
رافضی چونکه تهرکی زیدی کوپی عهلی یان
کرد

الرفض: به ته حریک. کۆمه لئی بینه دهسته
دهسته و ئاوی له بن کوپه وه کهنده دا مابئی،

وه جوی بونه وه له ئیعتیقاد

الرفع: هه لگرتن، وه بهرزکردنه وه

الرفیع: بهرزو پیاری گه وه

الرفاع: وهختی پی گه یشتنی زهراعت

الرفع: بهبۆر وسهر. بن باخه ل وبن ران

الرفاعة: ویسعت

الرفیف: پهراگهنده و درهخشان

الرفق: نهرمی مقابل توره یی

الرفقه: بهبۆر ژیر، وزه نهی. ف. چهند کهنه

له سهفرا هاوری بن

الرفیق: هاوری، وه یاریه ده

الرفل: بهسهر و زهنه. کهوا دریزکردن داوینی

له نهرز بخشئی بۆ داعیه

الرفل: بهسهری وه ژیر. ف. نهحه ق، وه نه سپی

کله دریز و ده داوین کهوا هه لکیشان،

وه به له نجه رویشتن

الرفول: بهبۆر. له نجه کردن وه ته که بۆر

کردن

الرفن: به گراوی. ن. نه سپی کله دریز

الرفو: سه برکردن وه نه مین کردنه وه له ترس

وه نیصلاخ کردن

الرفة والرفوه: کهنه هه موو روژی خوی

چه ور بکا وه له هه مو وه قتیکا و شتر به ریته

سهرناو

الرفاهه والرفاهیه: ویسعت و خویشی

الرفهنية: گوزهران خویشی

(فصل الرء والقاف)

الرق: پیستی ناسک که لئی بنووسری، وه

بهبۆر نهرز وه به ژیر عهبد

الراق: جانهوریکه

الرقیق: ضدی تهنگ و نهستور وه عهبد

الرقوء: بهسهر و مه د ساکن بون وه قه تع بون

الرقب: بهسهر والرقبه والرقبان به ژیر

والرقوب: بهبۆر مونته ظیرون

الرقیب: حافیظ و ناظر وه له دهسه همی میسر

سی یه مینیا نه

الرقوب: بهسهر. ژنی که چاوی له مردنی

میژده وه بی نه ولادی بۆ نه مینئی ووشتری

له بهر قهره بالفی نزیك ناو نه کهوی

الرقبی: بهبۆر سهری. ب. مونته ظیرون، وه

که سینک به که سینک بلئی نه گهر من له پیشا مر

نه م لباسه بۆ تو. نه گهر تو مردی بۆ من

چاویان له مردنی یه کتری بی

الرقه: به ژیر و ته خفیف پاره ی سکه لیدراو وه

بهسهری. ق. گراو بهرزوی نهرمی

الرقبة: بهسهر نهرزیککی له دهر به ندا که لافا و به

سهریا بروا، وه ناوی مهکانیکه

الرقاحة: تیجارهت و قازانج

الرقاد والرقادة: بهبۆر خوی دریز

الرقده والرقود: نوستن وه بهرزخ که له بهینی

مردن و زیندو بونه وه دایه

الرقدة: داری باریک و دریز

الرقود: کوپه یه که لای خواروی دریز بی

الرقراق: ههر شتنی شه وق و ضیای بی

الرقراقة: ژنی ناسک و پیستی نهرم

الرقرقة: ناو رزانن، وه ناو هاتن وه رویشتن و

فرمیسک که له چاوا بوهستن

الرقرقان: ههر نا به فارسی سهراب

فصل الرءاء والكاف

الرك: به ژیر باران زعیف وبه سمر شت له سمر
 یهك دانان زعیف
 الركب: به سمر به نه ژنولیدان لای به عه زئ
 جه معی راکبه به معنا سواره
 الركب: موی بهر
 الراكب: ووشت سوار
 الركاب: به بؤرو گیر. سواران
 الركاب: به ژیر ناو زهنگی یا ووشتی سواری
 مه خصوص ووشت سواره
 الركابی: به ژیر رکا بدار به بؤر. حیوانیکه
 له ناو ناوا نه ژی
 الركوب: به بؤر سواربون
 الركوب والركوبة: به سمر وولاخی سواری
 الركبه: سواربونی وولاخ، وه به بؤر نه ژنؤ وه دو
 پهلی پینشوی وولاخ
 الركح: به بؤر که ناری شاخ
 الركحة: که می تربیت، چه وشه ی خانو
 الركود: راهستان له جیبیه کا، ووشتی دایم
 شیردرا وه به راه بر بونی تهرانووه
 الركراكة: ژنی گه وره ی قهله
 الركز: به سمر رم له نه رز چه قانن وه ممرکه زی
 دائیره ناوهر استییه
 الركز: به ژیر. دهنگی په نهانی او تسمع لهم
 ركزاً یعنی دهنگی په نهانی
 الركاز: به ژیر. مال و پاره ی زهمانی جاهیلیه
 که له ژیر نه رزا ماوه ته وه یا له مه عده نا شتی
 ده ریئت
 الركس: به سمر ری نشان دهر
 الركس: به سمر گیراننم وه بؤ دواوه وه به ژیر.
 نینسانی زور وه پیسی
 الراكس: گای گیره
 الركوسية: تائیفه یه که له بهینی نه صاراو
 صائیبینا

الرقش: به رنگ نه قش کردن و نوسین و زینه ت
 دان
 الرقص: هه لپه رین و شراب هه لچون
 الرقشاء: ژنی جوان و رازاوه وه ماری
 نوقته یه کی ره شو نوقته یه کی سپی بن
 الرقطة: به بؤر شتی رهش که خال خالی سپی
 تیدایی
 الرقع: جل پینه کردن و پارچه کاغز نوسراو
 وپارچه خرقه
 الرقاعة: به سمر چه ماقت
 الرقیع: ناسمان دنیا وه باقی ناسمانه کان وه
 نه حمه ق
 الرقوق: سستی وه زه عیفی وه نه رزنیکی نهرم
 مستهوی و به بؤر نهره نانیکه وه به ژیر درز
 وه تلشیشی نه رز
 الرقیق: نهرم ته نک بن و عه بدر زگی نه ستور
 نه بن
 الرقله: ره وه ی نه سپ وه دار خورمای دریز
 الرقم: نوسین و مؤر کردن وه به ژیر به لاو
 زه حمت
 الرقام: به سمر هه موشت فروشی
 الرقه: به سمر که ناری دهر به ند وه باغ
 الرقیم: کتیب نوسراو غار نه سحاب الکهف
 وسه کی نه سحاب الکهف
 الرقیمیات: به وتیرانه نه لین که نیسه بت نه درینه
 پال جینگه یه که له نرک مه دینه وه
 الرقان والرقوق: خه نه، زه عفران
 الرقی: به سمر بؤر به ره و ژور چون
 الرقیه: به بؤرو زهنه، دوعا و نه فسون
 الرقیات به سمری. ر. ژیری ق. کتیبیکه
 ته لیلی امام محمد کوری حسن شهیبانی
 چه نه فییه

الركارة: به ژیر. ناخوړ. جیسی حیوان بهستنه وه

الركض: پېش كوتو سواربې یا پیاوه وه بزوتن وه لیدان

الركوض: كهوانی كه تیر توتند لینی دهرچئ، بزوتن

الركع والركوع: چه مینه وه

الركاكة: خواریو زه عیفی

الركل: لیدان به پئ

الركم: كوكردنه وه و كومه ل كړدن

الركام: به بؤر. يه كه له سهره كه كه وتبئ وه لم و هور

الركه: قور كو بویبته وه

الركن: جانب و طهرف و هجوزه

الركن: به سهر. و الركون: به بؤر مهیل كړدن

الركانة: و یقارو سكون و نارام

الركین: نینسانی به یقارو سهنګین

الركو: زیاد كړدن و دو چه ندانه كړدن

الركوة: به سهر. مه سینئی ناو

الركیه: بیرو چال هلكه تراو

فصل الرء واللام

الرال: بیچوی ووشتر مورغ

فصل الرء والمیم

الرم: به سهر و گیراوی نیصلاخ كړدن و خواردن، وه به ژیر نه رزو مالنی زوروه مؤخی نیسقان و رزین

الرماء: به سهر مه د. ر. با وه به سهر و گیراوی ژنی سپی وه به ژیرو مه د و ازلی هینان وه تهرك كړدن

الرمة: به بؤرو گیراوی. په تکه گوریس وه به ژیر نیسقانی رزیو وه به سهر و ته خفیف شتی چاك

الرمث: به سهر. دهست پیا هینان وه نیصلاخ كړدن وه كوله كه وه به ته حريك كه له كه وه

پاشماوه ی شیر له گوانی حیوانا وه به ژیر گیایه کی ترشه ووشتر نه یخوا. وه نیصلاخ كړدن

الرماث: كوله كه ی ناسن یادار

الرمح: به نیزه لیدان و جوته لیدان وه به بؤر نیزه

الرماح: به سهر و گیراوی نیزه دروستكر

الرماحة: به ژیر و الرموح: به سهر و ولاخی جوته و هشین

الرمد: به سهر و زه ننه به هیلاك چون وه به دووسر چاویه شه

الرماد: به سهر خو له میث

الرمداء: به ژیر. خو له میث

الرمادة: هیلاكی وه مو حوبونه وه

الرمدد: مه حو كره وه

الرمز: نیشاره ت كړدن

الرمرام: نه و عه دارنك وه گیایه كه له ماوینا نه روی

الرمازه: جئ دانیشتن، وژنی زانیه قه حبه

الراموز: ده ریا

الرمس: دفن كړدن، و كه تم كړدن و شار دنه وه و هاویشتن و گئی قه بر

الرامس: بایه كه به هه مولایه كا خو ل و توژ بلا و نه كاته وه گیزه لوكه

الرامشنه: چا كه و نه خو شی

الرمش: به دو سهر چلكی له پیلوی چاواكو نه بیته وه نه بویئ به ربیوق

الرمض: به دو سهر. حه راره تی روژ چه خماخه به شیده ت له نه رزو غیر نه رزیدا

الرمضان: سوتان و ناوی مانگیکی موباره كه وه له نه صلدا مصدره به مه عنای نوستنه

(فصل الرءاء والنون)

الرنا: بهسرو قصر: ته ماشاگردن بهسرو
گیراوی. من باز وه بهبؤر مهده. دهنگو ناواز
الرنه: بهسرو ژیری گیرا دهنگ
الرائج: بهسروی.ن. گویزی هیندوستان
الرنده: درهختیکی کیوییه بونی خوشه
الرنده: نالهتی دارتاشه داری پی ساف نهکن
الرنف: بهزهننهو تهحرک. گوی
شورکردنهوهی وواخ لهبر لهبری
الرائفه: طرف دوگی ووشتر
الرنق: ناوی لیل. وهبدو سهر ناوی لیل
وهعاجزیون و شهرابی لیل
الرنم: بهدوسهر. دهنگ وهجوی کردنهوه
الرنن: قورناو یلکه لهبههارا لهئاوا نهخوینتی
الرنین: بهزهلیلی هاوارکردن
الرنان: لباسی پالنهوان
الرنو: زور ته ماشاگردن
الرنوناء: بهدایم ساکن بون

(فصل الرءاء الواو)

الرو: جوت هه مو جوتی پی نهلین رو
هه مو تاکی پی نهلین تو
الرواء: بهسرو مهده شتی شیرین وهبهبؤر
روانین وه بهژیرو مهده شرتی باری ووشتر
الروب: بهسرو بؤر شیر بهماستبون
الروبان: وهك روب وایه وهبهکهسانهیش نهلین
لهبر سهرخوشی یاخیرا رویشتن تیکهل
یهکترین
الروثة: تهرسی نهسپو کهر نیستر
الروج والرواج: بهسهر له ههدوکیانا رهواج.
شتی خهرج و سهرف بکری پهکی نهکوهی
الروح: رهحتهی وهرحمهت وهبا وهبؤن کردن
وهناسانی وهبهبؤر، گیان وهقورئان

الرماعة: جی دانیشتن دُبر وموتوموری
سهری منال
الرمعان: بهتال بون وهسهر برینداریون
الرمق: بهسهر والرموق: بهبؤر ته ماشاگردن
الرمق: بهتهحرک. لهئهصلدا کهسئ عومری
تهواو نهبی بهو روانینی ناخرهی نهلین نیستا
لهواگیانا نیستیععمال نهکری، وه به ران و
گهله مهریش نهبیژری
الرماق: بهژیر. نیفاقو تهنگی
الرمک: بهندبون وهرنگیکه لهرنهنگانی ووشتر
الرامک: شتیکی رهشه لهگهال مسک تیکهل
نهکن
الرمکه: بهتهحرک ماین
الرمل: بهسهر زهننه. لم وه حهسیر چین
وهبدو سهر گورگه لوقه وبارانی کهم وهگا
کیوی قاچ رهنگین
الرموک: بهندبون
الرملاء: مهپی چوار پهل رهش بهدهن سپی
الرملة والرملان: بهسهر رم گورگه لوقهوه
ارمل: پیایوی بی ژن وه ارمله: بیوهژنه
الرسله: گورگه لوقه
الرمام: گیای ووشک
الرمان: ههنا
الرمانة: بهردی کیشان بهردی قهپان
الرمی والرمایة: هاویشتن بهتیر
الرمی: بهژیر.م. ههوری بارانهکهی بهخورم
بی
الرمیه: بهژیر.م. وسهری.ی. گیرا نیچیریکه
بهتفهنگ یاتیر بکوزری
الرمیة: بهبؤر. سورتهیکه لهدار نهقش کرابی

وهجره نيل، وهبه مه لائيكه وهجنسى نه لئين
 روحانى وه همر جيگايه كه چاك پاك بئ پيى
 نه لئين روحانى به سسر.ر. وه به سسر و بؤر
 به معنای بؤ گه نيش هاتوه
 الروح: له زه والى شه مسه وه تا ناخرى رؤژ
 الروح: به سسر.ر.ح. وه كو روح وايه
 الود: به بؤر نه سپايى رؤين
 الرواد: به ژيؤ ته له بگردن
 الروذكه: به رخ گه ل. كاره گه ل
 الروز: به سسر. ته جرويه
 الروزنه: په نجره وه كلاو رؤژنه
 الروس: سابت بوون
 الرسختج: ژنه لادى وه خه نه
 الرواسم: ناوى جارى
 الروسم: به س،ش ته خته شقلى خه رمان
 الروشن: په نجره هيك بؤ سسر ريگا كرابي ته وه
 الرواصير: مره باى سيوو به هئ
 الروضة: باغى ناودار
 الروع: ترس و خوف
 الروع: به بؤر. دل وعقل
 الروعاء: ژنى ترسنوك، و ژنى زؤر جوان
 الروع والروغان: به دوسسر، والرواغ: ته له ب
 كردن، وه مه يل كردن رواعف: نيژه ي زؤر لاي
 به عزى روغان گورج رؤينه
 الروف: شتى چاك، وه شه رابى ساف
 الروفة: رحمة
 الروق: به ته حريك دوا دانسى سه ره وه ي
 له خواروى دريژ تربئ، وه بن ميچى خانو
 وه خيوتى گوره
 الرواق: به ژيؤ. كه پرى به رده مى گوشاربي،
 وه سه قه فى خانو به پره، وه قنچكى چاو،
 وه موحبيته خالص وه تاريخى شه وه جارى
 بونى فرميسك
 الراوق: نه شته ي پيى نه پاليورى

الروال: به بؤر. ليكى ناوى ده م
 الروم: ته له ب كردن، وه كورت كردن وه بازدان،
 وه به بؤر به عزى كه له و نه ولادى روم كو پى
 عيص
 الروانف: دوگى مهر له نه رزبخشئ
 الرونق: زينته و جوانى
 الروايه: به ژيؤ. قسه گيرانه وه
 الروى: وولاخ تيراو كردن وه سه ورى بارانى
 دلؤپ گه وره ي بئ وه له عيلم عروزا به حرف
 قافيه نه لئين
 الروايه: كونده و جهره ي ناوكيش وه نه سپى
 ناوكيش وه به سه و سسر.ى. گيراو كه سنئ
 ته فه كور له نيشى خوى بكاوه نيحتيا جى وه
 باقى مانه وه قهرز
 الروايد: تائيفه ي كوچهرى گهرميان و
 كوستان بكن
 الروبيضة: نينسانى خه سيس
 الروائع: شتى عه جايه ب
 الروايف: نه ترافى دوبر

(فصل الرء والهاء)

الرهاء: نه رزى واسيع وه به بؤر ناوى شارنكه
 الرهب و الرهبة: ترس و خوف وه وشترى له ر
 وه فه قيانه ي كراس
 الرهب: عابد، خائف، وه مه لاي نه صارى
 الرهابة: به سه و ژيؤ. نه نيسقانه نه ره مه يه
 كه له سه ر سنگه
 الرهبوت: زؤر ترسان
 الرهبان: مه لاي نه صارى
 الرهبانية: كرده وه ي ره هبانه كان ژن نه هينان.
 گوشت نه خواردن و نه مسالى
 الرهبله: گورگه لؤقه
 الرهبيج: به دوسسر. تؤزو غوبار

بهینکرایبتهوه نیک جوی بوبنهوهوه ناوی
تهیرنکه
الرهوج: نئسپی غارگر
الرهواج: بریانی چاک برژانن
الرهیاة: عاجزی وهزهعیفی وهسستی

(فصل الرءاء والیباء)

الری: بهژئرو گراوی تیئر ناوی وهناوی
کیونکه لهبهنی عامیر
الریا: بۆن
الریب: شک گومان وه نیحتیاجی
الریبة: بهژئیر. هر وایه
الریباء والریباس: بهژئیر لههرردووکیان
ریواس
الریبال: شیر. سبع
الریبه: بهسمری. ی. گجراوی زۆری
وهبهژئیری. ر. سیل
الریث: بهسمر سستیوون وه سستکردن بطین
الریثه: نازاریکه لهئەژئوو جومگهکانایه
الریج والریاج: بچوک وهدهرکی داخراو
وهپارهی خورده
الریح: بهژئیری. وهبۆن وه غهلهبهوه قوهت
الریاح: بهسمر جهمی راحه که بهمهعنا
شهرابه یاناوی حیوانیکی بچوکه
الریحان: ریحانه وهگهلاهی مهزروعات وه بزقو
وهرحمهت
الریوخ: بهبۆر زهلیلی وهزهعیفی
الریده: بهسمر. تیژایی شاخ وهبایهک
لهسرخۆ بیئت
الریاد: گهراپ بۆ گیا
الراید: نهو کسهی نهنیرئی بۆ گیا
دوژینهوهو داری کهناستی دهستی پنی
نئسوریتهوه

الرهدن و الرهدانة: تهیرنکه لهچولهکه بچوکت
الرهمة: شتی شوق بدارهبدروهشینتهوه
الرهز: حهرکت کردن
الرهس: شیلانی بهشیده به قایم پی پیاوان
الرهوس: زۆر خۆر
الرهش: نهوعیکه لهحبوبات گژئیره
الرهوش: ووشتی بهشیر
الرهص والرهمصة: بهشیدهت گوشیننی یهکیک
وه بناغهی دانانی دیوار والرصاص: وهستای
دیوار
الرهص: بهژئیری. ر. لای خواری دیوار
الرهض: شکاندن
الرهط: عهدهدیک لهدهکه متری لهپیاوان
وهبهینی ناوک و نهژئو پیستهیهکه ژنی عوزر
دار نهپیوشنی، وتانیفهو عهشیرهت
الرهاط: پیستهیهکه قایشی لینهکهن
الرهطاء: بهسمر الرهطه: خانوی مشکه
کوژره که کۆمهلهگل دهرئهداتههری
الرهافة: دقه وباریکی
الرهق: نهمانی عهقل، وهسمر گهردانی،
وهنزیکی وهسهفاههت و ظولم کردن، وهگونه
الرهل: سست و نهرم بونی گوشت وهدهمو
چاو ناوسان لهبهر زۆر نوستن
الرهمة: بهژئیر. بارانی زهعیف
الرهن: سابت وهدایم وه حبس کردن
الراهن: رهمن دهر، وهسابت و دایم
الرهین والرهین: نهو شتهی لهرههنا دانهنری
الرهان: بهسمر ژئیر. نازایی و تهجروبه
وهمسابهقهی نئسپ
الراهنه: لای خواری پراسو
الرهوجة: گورج رۆین
الرهو والرهموه: جینگای بهرز وهجینگای
پهست و که ناوی تیا کۆبیتهوه وهشتی

**﴿باب الزاء وما بعده منه﴾
(المطابق والمضاعف)
(وغیرهما)**

(فصل الزاء والهمزة)

الزئیر: به ژئیر. عهباى عه رب

الزئبق: به ژئیر. ب. جیوه

الزئذ: قرس

الزئره والزئیر: دهنگى شیر

الزائره: قهبرستان ودارستان

الزاره: کؤکردنهوه

الزام: بهشیدت وهرمدن وئیحتیاجی

الزامة: ئیحتیاجی، ودهنگى بهشیدت

الزئم: به ژئیر عهیب وحهسب

الزئمن: بهبؤر مرؤدی ناوگهمن

(فصل الزاء والباء)

الزب: بهسهر وگیراوی. تری و شک کردنهوه

وهکردن بهمیؤژ

الزئیب: میؤژ وهدو نوقتهی رهش سرچاوی

مار نهئین زئبئتان

الزئب: برؤ موی زؤربئ

الزئابة: بهسهر. مشک وهشتی کهر

الزئبتل: کورته بالآ

الزیاد: بهبؤر والزیادی: به سهر. گنایهکه

الزیاد: بهبؤر. وگیراوی ئینسانی بین نهفع

الزئدة: بهبؤر. قهیماغ وه خولاصهی شت

وهبهخشینی شتی بهقیمت

الزئد: بهتهحرک. ژهنگ وهچنک وهکهف

الزئید: شارئکه لهیهمن

الزئیر: بهسهر. قوهت وهنوسین ودههرهشهکردن

وهمنع وزهجرکردن وهبرد هاویشتن وهعقل

بهژئیر کتئب جهمهکهی زبور

الریر: لهروشتی خراپ

الرئس والرئسان: تهکهبور ولهنجه وهگهره

الرئاشه: گهرهیی وهخؤگهره کردن

الرئش والرئاش: بهرگی بهقیمت وهلباس

فاخر وهبهژئیر تیر پیؤه نوسانن وهبالی تهیر

الرئیش: ئهوه کهسهی لهبهینی بهرتیل دهرهوه

بهرتیل ورگرا واسیتیه

الرئصار: مرهبا ومزؤکه

الرئاضة: تهرکی خواردن وخواردنهوه کردن

وهجوانو رام کردن

الرئطه: بهسهر سهرپؤشئکه ژنانی عه رب

ئهپؤشن

الرئعة: گهنم وچؤ وهگهرانهوه وهزیاده

الرئع والرئعة: بهژئیر نهرزى بهرز

الرئاع: شتی عهجايب وچاک

الرئعان: بهسهر ئهوهلی ههر شتئک

الرئیف: جئگای ئاوهدان وهزراعتهت وهزؤر

ههرزانی

الرئیق: تف وهبهسهر. ئهوهل وهچاکى شت

الرئیم: بهسهر جئی پهست وهقهبر وهسهرپرین

ووشتر وهلهتهقسیم کردنی ئهوه ئیسقانانهی

که ئهمینئتهوه وه بهژئیر ئاسکی سپی

الرئیمان: چهمینهوه

الرئین: دل رهشبون وهگوناه زؤر بون وهغالب

بوون خهوبهسهر خؤشی وژهنگ

الرئیون: بهبؤر غهلهبهکردن

الرئیان: تیر ئاو وهسهرخؤش

الرئیفان: زهعهفران

(فصل الزاء والتاء)

الزّت: زینت و هئارايش

(فصل الزاء والجيم)

الزج: لیّدان به قنگی سوننی وه هاویشتن
وه راوکردنی ووشتر مورغ وه به بیورو گیراوی
ئاسنی بنی سوننی وه به ژیر. دهرکردن
به نهرمی

الزاج: زاج

الزجاج: به سهرو گیراوی و مهد ههنگاوی دور،

وه به سهرو ته خفیف سهوله

الزجاج: به ژیر. میخهک

الزجاجة: به بیور. ناوینه

الزجاجی: ناوینه فروش

الزجاج: دریزو باریک

الزجرة: به سهر بانگ کردن وه منع کردن

الزاجر: مانع وه بانگ کهر

الزجر: منع و نهی کردن وه گوشت ماسییهک

که نوقتهی نوقتهی سپی تیدایه وه بانگرکردن

وهلی خورین

الزجل: هاویشتن وه به دوسر ناواز وه ناردنی

کوتری شارهزا

الزجلة: به بیور. تائفیه که لهئینسان وه ووشتر

الزاجل: داریکه به نوکی شریته وه ده می

تورمپای پی نه بهستن

الزجال: به بیور. کوتری ته قله بان

الزجمة: به سهر که لیمه و قسه

الزجوم: که وانیکه دهنگی نهرم بی ژیبیه که ی

شل بی توند نه بی

الزبور: نوسراو

الزبیر: به سهر شاخیکه که جهنابی حهق

لهگه ل موسی موکاله مهی کرد وه وه موصییهت

الزیر: به ژیرو گیراوی. به قوهت

الزبرة: به سهر. نوسینو خهت وه به بیور پارچه

ئاسن وه نه ستیره ی روشن وه موی سهرشانی

شیر وه غهیر شیر

الزبرج: به سهر ئالتون وه هوری سپی مهیلو

سور، وه به ژیر ئارایش وزینت

الزبرجد: به ردیکی شه فالی

به قیمته رهگی سهوزه

الزبراق: زهرکردن

الزبرقان: مانگ، وه ناوی ره نیسیکی عه رب

له بهر نه وه ی میزهره که ی زهر د بوه

الزبرب: که شتی دریز

الزبیره: به ژیر. دهر به ندیکه له وولاتی روم

الزبيرة: به دخول، وه به ردی نه ستور وه دهم و

چاوی توکاوی وه گویسی نه ستور وتوکن

وه جانه وه ریکه فیل به شاخ هه ل نه گری

الزبغ: به دخو

الزبغ: به سهر موه لکه ندن

الزبل: به ژیر. پهین

الزبیل: به سهرو ژیر. پهین

الزبیل: به ژیر. نه وه ی میرو له به دهم هه لی

نه گری، وه به مهعنا (شینی و عربی) ش هاتوه

الزبل: کورته بالآ

الزبن: به سهر. به شهیدهت ده فع کردن،

وه له قه لیدانی ووشتر له شیردوش

الزبتر: زور کورتو موصییهت

الزبنية: توندی توپه یی دهرکردن

الزبانیه: مه لائیکه ی عه زاب

الزبانی: به بیور شاخی مار کلکی دوپشک

الزبنون: له کرین و فروشتن خه ل هتاو

وه ووشتری له قه وه شین

الزبیه: ته په وه چالی راو کهری شیر

(فصل الزاء والحاء)

الزح: بهسرو گيراوی. رق گرتن، وهرده کردن
وه دور خستنه وه
الزحار: بهبؤر والضحير: به سهر زه حيری زگ
چون وه هه ناسه هه لکيشان
الزحزحة: ئيقرار کردن وه دور خستنه وه
الزحراح: دور
الزحرف: لهشکر بهران بهر دوشمن بروا
وه په لاماری بدا
الزاحف: تيرئ له نيشان بکويئ
الزحاف: زوری وه به سستی روئن
الزحوف: ووشتری زه عيف قاچی له يهک
بکويئ که بروا
الزحک: ماندوبون

الزحل: بهبؤرو ته حريك. حيله وه زه نجه فيل،
وه يه کيکه له سهبعه ي سه يياره
الزحول: بهبؤر دور که وتنه وه وهر و نيشتن
له جيگای خزی
الزحلاء الزحيل: به ژيری. ح. له ههر دکيانا دور
الزحليل: به ژير. جيگای تنگ
الزحلوقة: بهبؤر قنگه خلیسکي منالان
الزحلوقة: وه کو زحلوقة وایه
الزحلاق: به ژير. دواخستن و دورخستن
الزحم: غالبون، وه شان لیدان
الزحمة: بهسهر والزام: به ژير تيکه لاو بون،
وه قهره بالغ

(فصل الزاء والحاء)

الزخ: رق گرتن ده فع کردن وه بوگن بون
الزخاء: بوگن
الزخة: وه کو زخاو وایه
الزخیح: شوقی پشکو ناگر

الزخور: ناو زؤربون وه جوگه به ناو پربون وه
دریژبونی شت
الزاخز: شهره ف بهرز
الزخار: به گيراوی. صیغه ی موباله غیه نه بی
به صیغه تی نه هریش به حریش به معنای
زؤریه
الزخز: نوعه ماسیبه که
الزخراط: به ژیری. ز. ر. چلمی مهر و شتر
الزخرفة والزخراف والزخرف: له نه صلدا
به زینه ت و ئالتون نه بیژرا نیستا له مهرچی
ناوه که ی وه کو دهره که ی نه بی روکش بی
نیستعمال نه کریئ
الزخارف: به که شیش نه لین

(فصل الزاء والذال)

الزاد: تیشو، ته عامی سه فهر
الزذب: به ژیر. بهش
الزدو: یاری منالان به گويز
الزدق: راستی

(فصل الزاء والراء)

الزر: به ژيرو گيراوی: دوگمه
الزر: بهسرو گيراوی. دوگمه بهستن به يه که وه
وه چاولیک نان
الزریر: روناکی شوق دانه وه وه سوتان
الزرب: به ته حريك: والزریبه: په چه ی مهر
الزریبه: بهبؤرو ژیر. فهرشی پان و چاک
که اخابی
الزرجاج: فالوزه وه کو فرنی وایه
الزرجون: به ته حريك. دار میو یا لق و پوی
میو
الزردج: جيگای دارستان دار بهروو

الزردج: گولی گیایه که شتی پی رنگ نه که ن
الزرد: به سهر. حلقه ی زری، وه قوت دان
وه خنکان

الزرد: به دو سهر. زری

الزرداد: به ژیر. ریگا وه پهنی بینالینی له ملی
ووشتره وه بۇ خنکاننی

الزرداخت: دره ختی که پی پی نه لنین شجرة
الذهب

الزرزار: ریشوله

الزردمة: به سهر. جی قوت دان عمردی سسته ک
ئینسان و حیوانی تیا نوقوم بی

الزریر: به بوری هردو. ز. ریشوله

الزرزقره: خویندنی ریشوله

الزرشک: زهرشک

الزرع: توو چەندن، رواندن

الزراعة: به ژیر. توولی چنراو

الزرعة: به بوری زهنه جیگه یه ک میقدارینی
داچینرابی

الزرافة: حه یوانیکی پاشوی درنووه
دهستی کورت بی فارس پی پی نه لنین
اشترگا و تورک. سرناپه. یا کومله نی
ئینسان

الزروف: به سهر. گورج و خیرا

الزرغین: به ژیر. شمشیره ی ده رگا

الزریق: به بوری. بازی سپی وه به دو سهر. رهنگی
زهرد

الزرقة: به بوری. زهردی وه به سهر ریواو حیلوه
لیدان

الزرقم: به بوری. زور زهرد

الزرم: به سهر. قمتع بوون برین

الزرماتقه: به بوری. جبهی خوری

الزرنب: گیایه که بونی وه کو ترنج وایه
که لاکه ی وه کو که لابی وایه

الزریناه: نوعه کافوریکه

الزرنیخ: سئی نوعه. سور و زهردی و
ئالتونی هیه وه رهش بۇ روتانسه وه ی موو
نیستیعمال نه کری به کوردی پی پی نه لنین
زهرنیق

الزرایه: به ژیر. رقی گرتن

الزرنوق: به بوری. نه هری بچوک وه میلی له قهراغ
بیر دروست نه کری بۇ جهنجر

الزریقاء: به بوری. کف و کولی سهر چیشت

الزریر: زهکی وه گیایه که که رهنگی پی نه کری
الزط: به بوری گراوی تانیفه یه که له عه ره به

رهمه کان

(فصل الزاء والعین)

الزعب: ده فکر دن، وه پکردن

الزعبوب: له نیم کورته بالابی

الزعبل: منالی زگ زلی مل باریک

الزعج: هه لکه نندن

الزعر: که می مو

الزعارة: به گراوی. ر. به دخو

الزعرور: به بوری به دخو گویرژ

الزعزع: پای به شیده ت

الزعرع: بزواندنی شت

الزعف: کوشتن

الزعوف: مالک

الزعاف: به بوری. گورج

الزعفران: مشهوره

الزعق: بانگکردن و ترس

الزعاق: به بوری. ناوی شور

الزعقوق: به بوری به دخو

الزعکوک: ووشتری قله و نه ئینسانی کورتی
به دخو

الزعل: به ته حریک شادی و خوشی

الزعم: ووتنی راست یا درو وه که فیلی

الزعيم: كهفيل وهگموره

الزعامة: كهفالهتو گمورهی

الزعوم: مهریکه نزمانی لهرمیا قلموره وهپیوی
زؤربین یاکهم بن وهکسن زوبان بگئیری
لهقسدا

الزعنفة: بهژیر. کورته بالآ وه بانئ ماسی
وهکؤملئ نهصلیان یهک نهبن وزینهت
ومهحیبت

الزعوم: بهبؤر ماندوبون

(فصل الزاء والغین)

الزاع: قلمرهشکه

الزغب: پهری بیچوی تمیر

الزغبی: تمیریکه

الزغد: شهید وهدهنگی گمروی ووشتر

الزغر: بهبؤر جینهکه لهشام

الزغارید: بهبؤر جینهکه لهشام

الزغارید: هلمهله

الزغفه: بهتهحریک سوخمهئ نهرم وهشتی
فهرهحو پان

الزغک: دهنگی میوه

الزغل: کارزوله

الزغلة: باقی شت، پاشماوه

الزغلول: منالی گورج وهپیایوی گورجو سوک

الزغج: زهیتون

(فصل الزاء والفاء)

الزفاف: بوک بؤ میرد ناردن

الزفیف: خیرا رویشتن وهبوک بؤ میرد ناردن

الزف: بهسرو گجراوی کسمی ماره کراوی

تسلیم میردی بکا وهسریع وهبهژیرو گجراوی

بیچوی تمیر

الزفت: بهژیر. قیر

الزفة: بهبؤرو گجراوی. ف. دهسته تیپ

الزفر: بهبؤر. گموره. بهژیر رهنگ وهبار
وهکونده وهبهسار بارکردن وه باربردن

الزافره: یارو رهفیق وهقوم وهقبیله

الزفرة: همناسه هملکیشان، وهغم و غهصه
وهبهبؤر ناو قهدی نهسپ

الزفیر: گریان وهنالاندن وهشقهئ دار،

وهدهنگی بهشیدهت وهدهنگی کمر،
وهموصیبت

الزفزة والزفافة: دهنگی با وهبزواندن

الزفن: هملپهرین

الزفیان: بهبؤر. لی خورین وهلابردن، وههاتنی
با بهشیدهت

(فصل الزاء والقاف)

الزق: بهبؤرو گجراوی. دان دانی تمیر بهدهنوک
بهبیچوی خوی، وهبهژیر کونده

الزقاء: بهبؤر دهنگی کهلهشیرو کونده پهپو

الزقزة: یاری کردن بهمنالان وهملپهرانی منال

الزقزوق: نهوعه میزولهیهکه

الزقع: توتندکمر لیخورین و ترکهندنئ کمر،
وهبهبؤر توندراکردن

الزقق: کؤلان، وهدهنگی کونده پهپو

الزقل: بهبؤر. دز. وهکشتی تنگ و بچوک

الزقم: خواردن

الزقوم: تهعامیکه خورماو قهیمافی تیابنی،
وهگیایهکی زهر دار لهدهشتا

الزقن: بارکردن

الزقر والزقی والزقیه: بهدهنگی بهرز بانگکردن

(فصل الزاء والكاف)

الزك: بهسرو گيراوى. لهږ وه ههنگاوى ورد
 دانان وه بهبؤر. بيچوى كونده په پو
 الزاك: پاك
 الزكه: به ژير. چهك وسيلاح وه بهبؤر. رق
 وغه زه ب وه غم وغصه
 الزكاء: بهسرو مهډ. دريژيون
 الزكاء: عهقل وزيره كى وه به بؤر نه قد
 الزكائه: دهوله مند
 الزكاة: پاكى و گه وره بون وه زياد بون
 الزكرة: بهبؤر. كونده يه كى بچكوله يه شرابى
 تى نه كهن

الزكريا: ناوى پيغه مبهريكه

الزكزلة والركازك: بهبؤر. به دخو

الزكيك: ديږ له نوسينا

الزكام: بهبؤر. هه لامه ت وه بهسمر زاهدى

الزكمة: ناخر وه لى نينسان وه نه وه ول

دهنگى منال كه له دايك نه كه ويته خواري

الزكن: به ته حريك عيلم و فيرسته ت

الزكى: بهسرو ژيږى. ك. پاك و عاقل

(فصل الزاء واللام)

الزلوء: زه عيفى

الزلاء: زه عيف

الزلة: بهسرو گيراوى. له روينا هه ل

خليسكان، وه له قسه دا غه له ت كردن وه به ژيږو

گيراوى په پوله يه كى بچوكه له به هارا

نه خوښنى دهنگى وه كو سيسرك و ايه

الزليج: به دو سر. جيگاي خليسك

الزليج: پي هه خليسكان

الزليج: كاسه ي گه وره وه جوگه يه ك قول نه بين

وه پياوى دريژ

الزليج: جيگاي خليسك وه تير هاويژيك دور

الزلوخ: بهسمر. جي خليسك

الزلخه: بهبؤر و گيراوى. ل. پشت يه شان

الزلخوقه: داريكه منال نه چنه سهري

قنه خليسكى پينه كهن

الزلخ: دهست و پي قليشان

الزلفه والزلفى: بهبؤر له مهر دو كيان نزيكى

وه بهسرو ته حريك پاك روناك وه جيگاي

ساف

الزلق: بهسمر گهرو وه به ته حريك خليسكان

الزلقة والزلقاة: جيگاي خليسك

الزليق: منالى زور بكه وي وه انزال پيش

جيماع

الزلقوم: گهرو

الزال: ناوى ساف

الزلول: بهبؤر. له كيشانا كه م بون

الزلة: بزوتن و بزوان

الزلزة: مهتاعى ناو مال

الزلزل: موحبه ت و به لا

الزلم: نهو تيره ي له قمارانه ي هاون

الزلمه: به ته حريك. ريش بز

الزلنيع: بهبوري. ز. وسهري. ل. پشيله

الزلنقطة: بهبؤر. ژنى كورت

(فصل الزاء والميم)

الزمج: به ته حريك غه زه ب گرتن و پپر كردن

الزمجى: كلكى تهير

الزمجره: بانگ كردنى قايم

الزمج: بهبؤر و گيراوى. م. به خيل ياكورته بالا

الزمج: دومه ل

الومحى: به دخو

الزمخ: بهسرو بؤر. بهرز بونه وه وه گه وره بون

الزموخ: دودبون، وه قايم بون

الزمخره: تير

الزمرد: بهر دینکی به قیمته رهنگی شین و
 سهوزی هیه زبرجد یشی پی ئه لنین
 الزمر: کم مو، وه پیاوی کم مروهت و نازا
 الزمر: به سهر بلویر لیدان
 الزمرة: به پور جهامعت
 الزمارة: به ته خفیف. دهنگ وهاوار
 الزمار: به ژیر. دهنگی ووشتر مورغ
 الزمور: ماسیه کی بچوکه جهز له دهنگی
 نینسان نهکا له بهر نهوه له به حرا له کهشتی
 جوئ نابیتته وه
 الزمزمه الزمزمیم: به ژیری. ز. له مهر دوکیانا
 ووشتری زه لام قهد نهستور
 الزمزم: بیریکه له مه که سی موکرمه
 الزمزمه: گورانی ودهنگی هور وه به ژیری...
 کومهل
 الزمق: ریش هه لکه زن
 الزمع والزمیع: نینسانی خیراو عه جول و نازا
 وهرکردنی که رویشک
 الزمعة: گوشتینکی زیاده که له پشت
 زولفه وه یه
 الزمکی: کلکی تهیر
 الزمل والزمال والزمیل: به پوری. ز. وگیراوی
 م. له مهر سیکیانا. نینسانی زه عیف و
 ترسنوک
 الزمیل: ره دیف و تابع
 الزاملة: ووشتری ته عام و مه تاع هه لبرگی،
 ودار بابه ردی له ژیر موی ته نبوردا دانه نری
 الزملق: له پیش جیماعا انزالی مهنی
 الزمام: دهسته جلوهی نه سپ یا ووشتر
 الزمن والزمان: به که م و زوری وه قهت نه لنین
 الزمن: به ژیر. م. شله پهته
 الزمن والزمانه: شله پهته، عیله تیکه
 الزمهریر: سهرمای به شیده مانگ لایرون
 فیها شمسا و لازمهریرا ای قمرأ

الزمیت: نینسانی سهنگین و بهویقار
 الزمیه: فهرشی گهوره

(فصل الرء والنون)

الزنوء: سهر کهوتن به شاخا، وه حقنه
 دهستورکردن بو نه جاتی میز
 الزناء: کهسی موی زور هاتیبی، وه به سهر
 مدد. کورته بالا وهشتی تهنگ وه کهسی میزی
 بو نه کری، وه به ژیر جیما عکردن له گه ل
 کهسیکا که حهرام بی
 الزنبوح: زهیتون وشتی کیوی
 الزنبور والزنبار: زه رده و آل وه به رده ورده
 الزنبار: سریع الجواب، وچاشه کهری بتوانی
 بار بهری و مشکی گهوره وه دره ختیکه...
 وه کوچنار
 الزنبر: وه زینار وایه
 الزنبریه: کهشتی گهوره و پیاوی پان و گه بره
 الزنباع: به پور. عاقل و زبره
 الزنبق: گولینکی بوخوشه و زه میله
 الزنبیل: سه به ته جلی تیادا نه نین
 الزنتره: تهنگی و به شیده ت
 الزنجار: نهو عیکه له ماسی
 الزنج: به ژیر له تانیفه سودان ره شهکانیان
 الزنجبر والزنجرة: سپیایی نینوکی مندال
 الزنجبیل: به دن له پو زه عیف
 الزنجبیلی: زه نجه فیل، وه جوگه یه که
 له به هشت وه شهراب
 الزنخ: بوگه بونی ته عام
 الزند: به سهر و زهنه سهری قول و نهستی
 ویرد
 الزندقه: روژی حشر، وه جودی خودا
 نینکاری کردن
 الزنار: به پور و گیراوی پشتیننی نهساری

الزنفلجه: به ژیری. ز. ف. شتیکه وهکو زهميله
 الزناق: غبغه وهملوانكهو گهردن لغ
 الزنقة: كۆلانی تنگ
 الزنقیر: زیادى نینۆك كه فری ئه درئ
 الزنیق: مهكهم
 الزنك: تانیفهیهكه
 الزانكى: به ژیر. ن. گورج و ئازا
 الزنیم: ئینسانی له ئیم وهزۆل
 الزنمة: پارچه كۆشتیكه به گویى بزنا دیته
 خوارى وهكو گواره
 الزنیان: مهعكردن وهدهركردن وهبای
 بهشیدهت

(فصل الزاء والواو)

الزو: بهسهرو گيراوى، شاخیکه لهعیراقا
 وهمیقدارو ئه اندازه.
 الزویع: كورته بالوو بن قهر
 الزویعة: گێژه لۆكه
 الزوج: جوت وهمیرد
 الزوجة: ژن
 الزوج: ووشت بلاءو كردنهوه وكۆكردنهوه
 الزواح: رۆیشتن
 الزود: لى خوړینی مهپ لهسهراو
 الزوادة: بهسهرا زیاده
 الزور: بهبۆر. درۆ، وه ههر مهعبودی غهیری
 خدابى. وه بهسهرا زیارهت كردن، وهلاى
 سهروى سینه. سنگ وه بهتحرک مهیلکردن
 وهخوار بونهوه وهبهژیرو سهرى. و. بهتوتندی
 رۆیشتن
 الزوار: گوريس
 الزوراء: خوار، وهخواربووه وهشهتی دیجله
 وه بیر قول وهجیگای دور وهپیانله
 الزورة: دوریتی وهزیارهتکردن

الزوير: پیاوی گهوره
 الزوارة: خیرا رۆیشتن، زاین وه دورخستن
 الزویزاء: كورت
 الزویزه: توند رۆین و گهوره
 الزویزك: كورتى بهدخو
 الزوع: بزوانن
 الزوفاء: گیایهكه
 الزوق: جوانکردن
 الزوق والزوایق: بهزبان مجازی جیوهیه
 الزورق: كهشتی بچوك وظهرف
 الزول: لاجون، وهشتی عهجايب، وهپیاوی
 زیرهك وه بهبۆر بهلهنجه رۆین وهبسهرا جوی
 بونهوه ونوقصان

الزوان: بهبۆر زیزانه لهناو گهنا زۆره
 الزون: بت وهبهگراوى. ن. كورت
 الزون والزوایكل: كورته بالآ
 الزوی: كۆكردنهوه وهوهگرتن
 الزویة والزوایه: خانوی بچوك
 الزویج: شریتی بهنا یا مهندس

(فصل الزاء والهاء)

الزهاه: بهبۆر میقداری زهاه مائه یهعنى
 میقداره صهده
 الزهد: دهست له دنیا ههنگرتن بهبۆر. ئهعراز
 نان له دنیا
 الزهاده: رو له دنیا وهگرپان
 الزهد: تهعهبد، تهزهید، رهغهبت نهكردن
 التزهید: بن رهغهبتى وهكهم مالی
 الزهدر: تهیرنكه له باز بچوكتره راوی پى
 نهكهن
 الزهر: بهسهرى. ن. ه. گول
 الزهرة: بهدو سهرا. والزهرا: بهبۆرو سهرا.
 ئهستیرهیهكه لهسهبعهی سهیاره

الزهره: جوانی و زینت
 الزهره: بهبۆر. سپیتی وه قهبیلهیه که له تائیفه‌ی قوره‌یش
 الزهراء: سپی و نوارانی
 الزهور: بهبۆر. روناک و نورانی
 الزهزه: گوتنی زهی زهی
 الزهف: سوکی
 الزهق: مه‌حوبونه‌وه و به‌تال بون وه په‌ریشان بون وه ته‌جاوزکردن و تیر له‌نیشان‌ه وه دمرچونه‌در و بیرى قول
 الزهوق: هیلاک و به‌تال بون
 الزهول: غافل و مه‌شغول بون
 الزهلول: جینگای خلیسک و ساف
 الزهلوق: بهبۆر. قه‌له‌و
 الزهم: بهبۆر. پینو، وه‌به‌دوسه‌ر. گۆشتن و گه‌وره‌و چه‌ور
 الزهومة: به‌دو بۆر. چه‌وربون وه‌گه‌ربون
 الزهم: به‌ژیری. ه. چه‌ورو چلکن
 الزهمة: به‌بۆر زهنه. بۆن ناخۆش
 الزهم: قه‌له‌و
 الزهنج و الزهناع: راست و زینت
 الزهو: باتل و هدرو وه ته‌که‌بۆر وه مه‌نزه‌ری جوان وه گۆشتی تازه، وه له‌رزین و مرویشتن، وه‌باهاتن و گولێ گیا، و ئالو بۆلی خورما
 الزیز: ویزه‌ویزه‌و قالۆنچه
 الزیخ و الزیخان: زۆلم کردن
 الزیاده: گه‌وره‌بۆن، وه‌درژێبون
 الزیز: به‌سه‌ر که‌م بون وه به‌ژێر. ژنی باریک و که‌سێ حه‌ز له‌خه‌به‌رو ره‌فاقه‌تی ژنان بکا. مئ بازو کویه‌ی ئاو
 الزیار: به‌ژێر: له‌واشه‌ی ده‌می و و لایخ به‌یتارو نال به‌ند به‌کاری دینن
 الزیاره: زیاره‌تکردن
 الزیاح: چیشتیکه
 الزیط و الزیاط: به‌قایم بانگکردن وه شه‌پرکردن له‌گه‌ل یه‌کتر
 الزیغ و الزیغوة و الزیغان: خواربون
 الزیغان: به‌ژێر جه‌می زاغه قه‌له‌ره‌شکه
 الزغراغ: ته‌یرینکی بچوکه‌وه مندالی بچوک وه‌به‌سه‌ر زه‌عیف
 الزغزغة: به‌سه‌ر قسه‌ به‌نه‌رمی کردن و شت شارنه‌وه
 الزیف: ره‌دکردن
 الزیافة: ره‌دکراوه، وه‌موته‌حه‌یر وه‌موته‌غیر
 الزیق: به‌ژێر. ئه‌ترافی یه‌خومل
 الزیک: به‌ته‌حه‌ریک، دو عه‌رمسه له‌یه‌ک دوربۆن وه‌به‌ینیان و اسبع بئ
 الزیل: جوی بونه‌وه له‌جینگای خوی
 الزایله: لای سه‌رو سازه‌وه له‌ژێر ژنی یه‌که‌دا ئه‌و شته‌ی که‌دائه‌رنئ
 الزیم: بلاو و په‌راگه‌نده
 الزینب: ناوی ژنیکه
 الزینه: رێک و جوان وه‌لباس یوم الزینه روژی جیژنه

الزهره: جوانی و زینت
 الزهره: بهبۆر. سپیتی وه قهبیلهیه که له تائیفه‌ی قوره‌یش
 الزهراء: سپی و نوارانی
 الزهور: بهبۆر. روناک و نورانی
 الزهزه: گوتنی زهی زهی
 الزهف: سوکی
 الزهق: مه‌حوبونه‌وه و به‌تال بون وه په‌ریشان بون وه ته‌جاوزکردن و تیر له‌نیشان‌ه وه دمرچونه‌در و بیرى قول
 الزهوق: هیلاک و به‌تال بون
 الزهول: غافل و مه‌شغول بون
 الزهلول: جینگای خلیسک و ساف
 الزهلوق: بهبۆر. قه‌له‌و
 الزهم: بهبۆر. پینو، وه‌به‌دوسه‌ر. گۆشتن و گه‌وره‌و چه‌ور
 الزهومة: به‌دو بۆر. چه‌وربون وه‌گه‌ربون
 الزهم: به‌ژیری. ه. چه‌ورو چلکن
 الزهمة: به‌بۆر زهنه. بۆن ناخۆش
 الزهم: قه‌له‌و
 الزهنج و الزهناع: راست و زینت
 الزهو: باتل و هدرو وه ته‌که‌بۆر وه مه‌نزه‌ری جوان وه گۆشتی تازه، وه له‌رزین و مرویشتن، وه‌باهاتن و گولێ گیا، و ئالو بۆلی خورما

(فصل الزاء والياء)

الزی: به‌سه‌ر. گه‌رانه‌وه و کۆکردنه‌وه وه‌به‌ژێر. لباس و هه‌ئیه‌ت و خشل
 الزیوا و الزیواه: ده‌شتی بئ گیا و ئاو
 الزییق: جیژوه
 الزیتون: زه‌یتون
 الزیخ: قه‌راغی شت، وه‌شیریتی به‌نا. ته‌ناف
 الزیخ: به‌سه‌ر مه‌حوبون و هدوری بون و روین

باب السین وما بعده منه (المطابق والمضاعف)

فصل السین والهمزة

الساب: كونه وهیسهه وهخنكان
السائب: ئینسانی نهگریجه سپی
السؤر: بهبؤر.س. وههزه پهلاماردانی شیر
بؤ کهستی تهعام و ناو
السأساه: کهربانگ کردن بؤ ناو خواردنوه
الساسم: داری عبهنوس
السؤل: پرسین وهسوال کردن
السامهر المسائمه: عاجزی وه شكان
الساو: نیهه، وههتهن وهنیزاع

فصل السین والباء

السب: بهسهر و گراوی. جوین دان، وهبهسهر و
گراوی میزهه وهسهریوش
السبأ: شهرباب کریسن بؤ خواردنوه
وهسوتاندن ولیدان
السبأه: بهژیر. ئهسیرکردن، وهبهسهر. ناوی
یهکنکه لهپیاوان
السبأه: شهرباب و شهرباب فروش
السبب: گوريس، وهریگا وهواسیته
السباب: جوین دان
السبأه: نهنگوستی شهادهه
السببیه: ناوچاوانی ئهسپ
السبت: رهحهتی، وسهر تاشین وهزولف
بهردانهوه لهگهردن دان وهزهمانه وهنهوعه
رؤیشتنیکی ووشتره، وهروژی شهمه
السبت: بهژیر پیستی گای دهباغکراو
بوکهوش، وهبه بؤر. گیایهکه وهکو هیرو
وهبهبؤرو گراوی جی دانیشتن وهبه تهخفیف
عارو عهیب

السبات: بهبؤر. لهرزوتا، خهوی دریزو
راحهتی

السبتل: توی گیایهکه
السبجه: بهرگی رهش و موروی رهش
السببج والسببجه: ظهرف و قاپ
السببج: سلهمینهوهی ئهسپ وهگورج رؤین
وهئیقتیصاد لهمهعاشا
السبجه: تهزییحات کردن و سوننهتکردن و
تهوهزوع
السببوحه: مهکهی موکهرهمه
السببجه: نورو عهظههه
السببوح: پاک لهعهیب
السببان: تهزییحات کردن
السببأه: بهژیر. مهلهکردن بهسهرناو
السبابح: مهلهوان، وهئهسپی رؤینده
السببأه: سبجان الله وقرن، وه بهژیر. نهعهزای
گهوره
السبجل: بهژیر. دلتهه، وه کونده وهجاریه
گهوره و بز مژ
السببج: ویسههه وحهیقهه وهفراغهه
السببأه: فراهغه وهئرایی لهو
السببأه: بهدو سهر. ئهرزی شؤرهکات وه
بهژیری.ب. ئهرزی گیای ئی نهروی وهجیگایهک
لهنزیک مهدینه، وهبهبؤرو سکون. بی خهوی
السببج: لوکهی شیکراوه، کوکردنوه
وهفراغهه
السببأه: بهدوسهر. سهبهته وهکهه وهتهیری په
نهرم وهبهژیر بهلاو زهحههه
السببید: تهرکی خو چهورکردن
السببأه: بهسهر ئیمتیحان کردن، وهته ماشا
کردنی ناوی برین، وه بهسهر ژیر سورته
ومرهنگ
السببأه: وهکو سبر وایه
السببأه: بهیانی سارد

السبروت: شتی کم، وهجنگای بی ناوو گیا،
وه پیاری فهقیر
السابری: نهوعیکه لهخورما وه لهجلی ناسک و
خهفیف
السبسب: بهسهر. جیژنی کافران و صهحرای
گهورهی چۆل
السبط: پهرچهمن کورت نهکرا بیته وه
بهژیر نهولادی کوپو کچ کوپه زاو کچهزا
السبطه: بهتهرحیک گیا
السبطانه: نالهتیکي کهمانچهیه
السباطه: نهو خۆلهی عمهله کۆی نهکاته وه
وه مانگی شوپات وهویرانه وه بهسهر. زولف
دریژ
السباطه: نهگریجه شوپ
الساباط: کۆلانی ناو بازار وهمانعی بهینی دو
دیوار کهری بری
السبطر: بهژیر. دریژ وه تهیریکی مل دریژه
السبطل: سهتل که ناوی تنی نهکن
السیع: بهسهر و بوؤ، دورنده تهیریا حیوان
وجینگایهک حهشوراتی بی وه بهزه نهه ی. ب.
پارچه کردن و جوین دان وه بهژیر تینویستی
وه بهبوژ حهوت یهک ۱۱۷
السبعة: حهوت ۷
السباع: بهژیر جیماع
السیغ والسبوغ: نیعمهت زۆربون وه تهووابون
وه پی گهیشتن
السابغة: زینی گهوره
السباق: مسابهقه کردن، وه قایشی پیی باز
السبق والسبقه: پیشکهوتن
السبک: تووانه وهی زیو یا ئالتون
وه غیر
السبل: علیهتیکه تووشی چاو نهبن وه
ههوریکه بارانیکه نهگهیشتیته نهرز وهگوله
گه نم

السابل: دهسته بهره که خۆل و پهین و قوری
پی نهقل نهکن
السبلة: بهسهر. سمیل
السبیل: رنګاو سهههب و واسیطه
السبنتی والسبندی: پیشکهوتن ناوا، وه ورج
السبة: خهله فاو
السبهل: بوشو و بهتال
السبی: دلیل کردن وه دور خستنه وه
السبیته: عهسکهر وه سههکرده وه پیش
کهوتو
السبیر: تهیریکی زۆر مل دریژه وه قولونگ
دایما لهناو ناوا نهبن

(فصل السین والتاء)

الستء والسته: شهش
الستا: گهزی بازگان
الستر: داپوشین، وه بهژیر. پهرده
الستره: نهو شتهی پهردهی لی دروست نهکری
وه بهژیر. پهردهی دهرگا
الستیر: کهسن له حهرام خۆی بیاریزی
الستیره: درهختیکه به فارسی پیی نهلین.
پینچ نهنگشت
الستوقه: پارهیه دو بهش مس وه بهشینکی
زیوی
الستل: یهک له دوا ی یهک چونه دهره وه وه
بهتحریک تهیریکه سهری وهکو کهرویشک
الستاله: رهزالت و بی کهک
الستون: کۆلهکه وه داری ووشک
السته: بهتحریک. جی دانیشتن وه
بهزه نهه ی. ت. تی هه لدان له کهسن
الستهاء: ژنی سمت پان و گهوره
الستهو الستهان: وهکو ستهاو وایه

فصل السین والجیم

الساج: دره ختیکی رهشی گوره یه له هند
 هه یه، ولباسیکی پانی مدوره عه رب له ببری
 نه کهن وه ته یله سانی سهوز
 السج: به سهرو گراوی زور باریک وه دیوار
 سواغ دان وه بونی خوش
 الساجه: دارنکه وه کو دار چنار نه ی خه نه
 بناوه وه تهرازی نالتون و زیو کیشان
 السجاة: شه مشه مه کویره
 السجة: به سهرو گراوی ناوی بتیکه
 السجاج: شیری ناوی زور بی و دیوار سواغ
 دان
 السجج: ناسان و جیگای نهرم
 السجیجة: ته بیعت و میقدار
 السجدة: مه شهوره
 السجر: سورکردنه وه و پرکردن وه به گریانه وه
 بانگکردن
 السجور: به سهر. نه وه ی ته ندوری پی
 سورنه که نه وه
 الساجور: قه لاده ی ملی سهک و تانجی
 الساجر: جیگایه ک به لافا و پریوی بی له ناو
 السجیر: دۆست و خوشه ویست
 السجرة: به بۆر. باران ناوی کۆبو بیته وه
 السجس: به ته حرک، ناوی لیل و گوزاو
 السجسج: جییه نهرم بی، نه سهخت بی،
 وه وای فینک
 السجیس: ناخری سالی
 السجستان: دهرمانیکی مه شهوره
 السجج: دهنگی قومری و قسه به قافیه و تن
 الساجع: قاصد، نارمزومه ند
 السجف: پهره
 السجفة: به بۆر ساعاتی له شهو
 السجفان: دو حلقه ی پهره ی دهرگا

السجل: دولکه یه ک ناوی تیابن، وه به ژیر. تور.
 وه به دو ژیر و ل. گراو. دهفته ری قازی
 السجیل: به ژیر. س. ج گراو قورپی سور وه
 کراوه نه کری به ببرد
 السجیلة: دولکه ی پر له ناو
 السجیل: دریز
 السجلاء: ووشتری گوان دریز
 السجلاط: به دو ژیر. نه وعیکه له ریحانه،
 له فارسییا پیئا نه لین پلنگ مشک
 السجم والسجام: به ژیر. والسجوم به بۆر.
 جاری یون
 السجم والساجم: به ژیر ج جاری
 السجن: به ژیر: چه پس و زیندان
 السجان: وه ریدان و مدیری چه بسخانه
 السجنجل: ناوینه
 السجین: به ج گراو. به ریدیکی گوره یه له ژیر
 حوت ته به قه ی نه رزا، وه له ته فسیرا کتیبیکی
 مخصوصه بۆ نه عمالی کافران و شعیاتین
 السجو: به بۆر. مه سکونه ت و قهرار گرتن
 السجیة: خهلق وه ته بیعت و سکونه ت وه
 دهوام

فصل السین والحاء

السح: به سهر. رژانن، ناو و باران زور ریزنده
 السحاء: موباله غه ی سحیه، وه به ژیر و قصر
 گیایه که ههنگ. هه لاله ی لی نه کری ههنگوین
 زور نه بی
 السحائه: نه وعیکه له رون
 السحب: به سهر. راکیشان، وخیرا خواردن و
 خواردنه وه
 السحابة: هور
 السحبان: ناوی پیاوینکی فه صیحه

السحیبل: دهریهندی گهوره، وه کوندهی گهوره وه سوسه ماری گهوره
 السحت: به بؤرو زهنتهی ح مائی حهرام وه لابردن
 السحا: به سهرو قصر. ناومال و تویکل، وه شه مشه مه کویره
 الساحة: ناومال و جینگای واسیع
 السحج: جه راحت، وه خواردن، وه چرنوک
 السحاج: نمز کؤلینه وه به چنگ یا پی
 السموح و السحوحه: رژاو وه قهلهوبون
 السحاح: زؤر قهلهو
 السحر: به ژیر. زیون کردن، وه ته فهدان وه وه رگرتن وه جادویی کردن
 السحر: به سه و السحر: به بؤر ناوه راستی سنگ وه به ته حریک نهختی پیش به بیان
 السحرة: به بؤر. به بیان
 السحور: به بؤر وه به سه خواردن له وه قتی به یانا، وپارشیکردنی ره مهضان
 السح و السحسحة: گیرانه وه، وه حهوشهی خانو
 السحساح: بارانی به شیده ت
 السحط: به سه سه برین
 السخف: به سه. نیزهی نوك تیر، وه روت کردنه وه وه مهله کردن
 السحفه: چهوری سه پشت
 السحیفة: پیویکه له حه یوانی نه کهنه وه له وه قتی کول کردنیا
 السحاف: عیله تی سپل. به بؤر
 السحق: لیدان و سونه وه وه جلی کؤن، وه به بؤر دورکوتون، وه ناوی جییه که له جه هه ننهم، وه بهرو بؤر. وه کوه وایه
 السحوق: جلی کؤن و به سه دریز و ه دار خورمای دریز

السحل: لیا سیکه له لؤکه کرابی وه نه قد پاره
 السحلة: که رویشکی بچوک. به بؤر و سه ری ح
 السحل: به بؤر. زه ری که دهنگی ناوسنگی
 السحالة: به راهی نالتون و زیو
 الساحل: که نارده ریا
 السحم: به ته حریک. درهختی ته، وه ناسن وه به دو بؤر. چه کوشی ناسنگر
 السحماء: دارو درهخت
 السحمة: ره شی
 السحنة: به دوسه ر. ههینه ت ده رنگ و جوانی
 السحن: به ژیر. شکاندن
 السحناء: ههینه ت و صوره
 السحنون: ناوی پیایوئیکه وه نه وه لی باو باران
 السحو: که شف کردن وه لابردن
 السحی: شت به ستن به سه کافه زه وه، وه که شف و لابردن وه تویکل کردنه وه له شت

(فصل السین والهاء)

السخا: به خشین
 السخب: ناواز مخته لیف
 السخاب: زؤر هاوارکه وه به ژیر. ملوانکهی میخک یامسک یاعود
 السخبر: درهختیکه
 السخت: قایم
 السختیت: قایم، وه توزی زؤر بهرز بو بیته وه
 السخاخ: نه رم
 السخد: به بؤر. زهرداو
 السخر: به سه السخر و السخره: به بؤر گالته پیکردن
 السخری: به بؤر. گالتهو نیسته هزا
 السخر: به ته حریک. چه وه ندر
 السخط: رق و غه زب
 السحق: به بؤر. عه قلی ظعیف بون

السداد: به سهر سهواب وئیسستیقامهت
 وه قهصد وه به ژیر. دویت وه شوشه
 السدد: وه کو سداد وایه
 السدید: موسته قیم سهواب وه مه حکوم
 السدر: به سهر موته حه یربون وه چاو گپران
 السدر: به ژیری. د. موته حه یربون
 السدیر: قهصر وه نه هر
 السدارة: موته حه یربون له گهرماوه
 السدره: دره ختیکه گه لاکه ی وشک نه کن
 وه نه ی کو تن له حه ماما خوی پی نه شون
 السدر: به ژیر وه به سهری. د. ی گپراو. نه وعه
 یاریه که
 السدس: به بؤر وه زنه شمش یه
 السدوس: ته یله سان
 السدع: به بؤر بهینی گوئی و لوت
 السدف: به ته حرک. والسدفه: روناکی
 وتاریکی

السدیف: دووگی ووشتر
 السدک: لزوم
 السدیل: پهره، وه داپوشین
 السدل: رهوانه کردن، وه به ژیر ملوانکه ی
 جهواهر، وه به ته حرک شارندنوه وه ناوی
 ته یریکه
 السدم: به دو سهر. خیفهت و په شیمانی
 السدوم: شاری قهومی حه زه تی لوط بوه
 عیله السلام
 السدن والسدانه: خزمهت وه ره وانه کردن
 السدان: خادم که عبه، وه بتخانه
 السدو: دهست دریز کردن بو شتی
 السدی: به بؤر سهری. د. موهمه ل. وه کو
 ووشتری بهرله لا، وه به دوسر ناوگ
 السادی: شه شم. ئه سللی سادسه

السخفة: به سهر و بؤر. والسخافه کهم
 فیکرو کهم عه قل
 السخل: به بؤر سهری خ. ناو هاتنی پاش
 منال وه پیوانی زه عیف
 السخال: ناوی جینه که
 السخلة: به رخ و کاری چوار مانگه وه به ژیر
 گهره
 السخام: به بؤر ره شی دیزه
 السخمة: ره شی
 السخیمه: حقدو حه سه د
 السخن و السخین و السخینه: گهرمی
 السخنة: به بؤر گهرمی وسور بونه وه وعاجزی
 چاو پر له فرمی سک
 السخینه: په نوله
 السخو: ناگر داگیرسان
 السخواء: نه رم وه واسیع
 السخاوه: سه خیه تی

(فصل السین والذال)

السد: به سهر و گپراوی: که له بهر گرتن
 وه به بؤر. شاخ وه هه ور وه مانع
 السداء: رایه ل، وه به بؤر. شتی به خوری
 تهرک کرای، وه به ژیر. صه حرا و خهت
 السده: به بؤر و گپراوی. ده کی گهره
 وه سینه یریکه له سهر نه رگا ئه کرئ،
 وه نه خوشیه که شه نایه ئیت
 السادخ: گهره
 السداة: رایه ل
 السدج: درو
 السادج: ساکارو نه قش
 السدج: سکون وه راخستنی شتی که وه
 عیله تی (صرع) وه کونده پر کردن، وه خسته
 سه رپشت وه چوک دادانی ووشتر

فصل السین والذال

السذاب: گیاهی که بوی ناخوشه
 السذبة: به سهری. س. ذ. گبرای والذق:
 روژیکه لهناو کافرانا مهشوره پیئی نهلین
 روژی سیا

فصل السین والراء

السر: به سهر و گبرای. ناوک برینی منال.
 وه به بؤر. نهو پارچه گوشتهی مامان که نهی
 برئی وه خهتی دست و ناوچهوان وه پنهان
 وه جیماع کردن وه خالیص و ناوهراست وه
 نهفهضله گهرهتر
 السار: نهو قسانهی دئی پیی خویش بیی
 السرة: هیلکه کردن، وه گهرادانان
 السرنه: به ژیر گهرای ماسی و کولله
 السراء: به سهر و گبرای و یسهعت و فرهی
 وه بهتخفیف. درهختیکه کهوانی پیی راست
 نهکه نهوه
 السرب: به ژیر. نهفس، وه کومهلی ژن وه مهر
 گاجوت وه چهوانه کیوی وه به سهر ریگا
 ووشتر وه بهردوسهر خانویه که له ژیر نه رزاییکه
 وه ناوی له کونده بیته خواری وه گیا
 السارب: ریگا وه وهند
 السراب: جییه که که روژ لینی نهدا له دوره وه
 وهکو ناو وایه
 السروب: چوونه دهره وه
 السریة: نهو جیگایه ی بوی نه چی
 السرنج: نه رزی واسیع
 السریال: کراس
 السره: به بؤر. ناوک
 السرات: سهره ناوهراستی شت
 السرج: به سهر. زین
 السراج: به ژیر. چرا

السرجوج: ته بیعت و ته ریقت

السرجوج: نه حمهق

السرجم: دریز

السرجین: ته رسی و ولاغ

السرح: موبه شان کردن، وه نهجات دان

وه داری گهره ی دریز و هگاگل وه جی لهومر

وه ره وانه کردن

السراج: موبه شان کردن وه نهجات دان

وه چه یوان له وه ران

السرح: به دو بؤر سه ریح و گورج

السرحة: به بؤر. ریگای ناو

السرحان: به ژیر. گورگ

السرحوب: به بؤر. چه قل وه دریز

السرد: قسه به نه رمی کردن، کون کردن،

وه حلقه ی زری خسته ناو یه که وه

السراد: به ژیر. روژ، وه مینشن

السرداب: به ژیر. سارداو بو ناو وه دانیشتن

له ژیر نه رزا دروست نه کری

السرداح: ووشتری قلهو، وه زهوی نه رم که م

گیای لی بیته دهری

السردح: مکان مستوی

السرداق: په رده ی دهرگا و پنجره

السرد: به سهر. ناخر شهوی مانگ وه ناوکی

برای منال وه قوپوگل، وه خهتی بهری

دست و ناوچهوان

السریرة: وهکو سرر وایه

السروب: خویشی

السراة: به سهر چاک وه شهره ف

السزار: وهکو سرر وایه وه به پنهانی

قسه کردن وه ناخری مانگ

السریر: تهخت

السریس: سست نه ندای

السریس: که سنی جیماعی پیی نه کری

السرسور: به بؤر. عالم وزیرهک

السرسام: عيله تيکه که پهردهی دماغ
 نهئاوسن
 السرط: بهسهر بردنه خواره وه وه قوت دان
 السراط: ريگا
 السرطاء: شاری هموا سارد
 السرطاط والسرطراط: فالوزه
 السرطم: دريژ وه که سيکی قسه نهرم
 وه به حيلم
 السرطان: قرزانگ، وه ناوی بورجیکه
 وه عيله تيکه
 السروع والسرعه: تالوکه کردن
 السرع والسرعع: دارميو وه همداری که
 تهرپو تازه بنی وه پالنهوانی به دهن نهرم
 وه پیاوی دريژ
 السرعوف: به پور. نهرم و خفيف
 السرعان: عهجه له
 السرعوب: جاننهریکه ناوی قاقمه
 السرف: خواردن
 السراف: نيسراف کردن وه خه تا کردن
 وه عادهت وه خيصلت
 السرفه: به پور زهننه. کوکه و کرمی دار
 السرافيل: دهرپي و کراس
 السرق: دزی
 السارق: دز
 السرقه: به دوسهر. ناو ريشم زور چاک
 السرقين: په ينی ووشک
 السرم: جيگايه که پيسی لی دیته دهری.
 السرام: باطن
 السرمد: دائم، وه شهوی دريژ
 السرمق: گیایه که
 السرندي: شهديد وه مه حکم
 السرون: بالضم (اوجه) و شهيه کی تورکيه
 السرو: دره ختيکی مه شهوره، وه سه خاو
 ومروهت وه پي گهيانن

السرو والسيروره: ريگا وه سهرو وه ناوه راست
 وه به ژير تیری بچوک وه گهرای کولله
 السرومط: ووشتر وه حه یوانی دريژ
 السرواله: پارچه مه نديل
 السراويل: دهرپي
 السرهه: دوگی ووشتر، وه شتی قلهو وه چهور
 السری: خيرا لی خورپن وه بروسکه ی زور وه
 خه شم وه به پور شهو رهوی وه به سههر
 و گيراوی. ی. شتی به قيمت و قهوی و گهوره وه
 جوگه ی بچوک
 السريه: به پور گيراوی. ی. ر جاری يه که
 ناغاکه ی له مالنکی تر دای نابی وه به سهرو
 گيراوی. ی. له شکریکه لای سهروی چوار سهه
 کهس بیی
 السريه والسرايه: شهو رهوی
 السريه: به ژير. تیری بچوک وه گهرای کولله
 الساريه: کولکه، وه هه ورئ شهو بیارینن
 السريجي: پیاویکه شمشيری چاکی دروست
 کرده
 السرياح: به ژير. دريژ، وه کولله
 السع: قايشه ی کهوش

فصل السنين والزاء

السزاسة: به دخو

فصل السنين والطاء

السطح: به سههر. سهربان وه جیسی پان
 وه به ژير. ط. له سههر پشت نوستن وه پیناوی
 گهوره
 السطاح: به پورو گيراوی گیایه که
 السطر: دپر وه ريز جه معه که ی سطور واسطر
 جمع نه لجه مع نه ساطيره که به معنا نه باطيله

الساطور: قیمة گوشت له تکر دنی قهساب وه شق کردن
السطط: تاریکی وه نهزیه ت دانی خهلق
السطع: بهرزبونه وه وه پیرسن وه به ته حریک
گهردن در ژبون
السطوع: به بؤر. دهر که وتن وه بهرزبونه وه
السطاع: نیشانه یه که له ملی ووشترا پهیدا
نه بی
السطل: سه تل ناوی تینه کړی له حه مام وغهیر
السطو والسطوة: په لاماردان وه قهر کردن
وه غه زه ب کردن وه ده ست کردن به فهرجی
ووشترا
السطام: به ژیر. تیژی شم شیر

(فصل السین والعین)

السعابیب: به سر. شتی که ناوی صافی لی
جاری نه بی
السعه: به سر. قودرته و تاقته وه ویسعت
وه به ژیر. ویسعت وه زوربون
السعت: گیاهه کی بون خوشی کونستانه
السعد: به بؤر. گیاهه که رنگی له ناو گلایه بون
خوشه له عیراقا نه یخون سمله وه به سر چاکی
مویاره کی
السعود: به بؤر. مویاره کی ضدی نحوسه ت
السعادة: ضدی شهقا وه ت
الساعد: باسک
السعاده: به بؤر. وه کو سعد وایه
السعدانه: گیاهه کی دپکاوویه ووشتر نه یخوا
وه سنگی ووشتر وه گوشتی سن نینوک
وه دوگمه ی ژیر په تی تای ترازو وه نه ترافی
مه کی ژن
السعر: به دو بؤر. عه زاب و میحنه ت وه به ژیر
نرخ وه به سر ناگر کردنه وه

السعر: ناگر

السعار: گهرمی ناگر، وه زور برستی
السعرة: به بؤر. رنگی مه یله وه رش
الساعور: ته نور نانی پی نه کړی
السعسعة: گدی گدی بؤ دوشینی بزن
السعسلیق: ساحیرانی جن
السعوط: دهر مان کردنه لوته وه
السعف: عیله تیکه توشی ووشتر نه بی موی
لوتو و چاوی هه ل نه وری وه نینوک کردن
السعیط: شراب
السعفة: به دو سر لقی دار خورما
السعال: کؤکه
السعلاو والسعلاة: غول وساحیران جن
السعم: به ته حریک نه و عیکه له روینی
ووشتر

السعنه: روون چهری گوشت

السعن: کونده یه که نیوه ی برابی

السعو: به سر بیستن وه پیاوی زه عیف وه
ته یرکی بچو کتره له چوله که
السعو والسعوا: به ژیر ساعت که ۶۰
ده قیقه یه

السعی: به سر که سب کردن وه به عه جهله روین
وه نیق دام وه په لاماردان وه روتیک کردن وه
زیاره ت کردن، وه دو زبانی کردن
السعایه: دوزبانی وه که سب کردن

(فصل السین والغین)

السغب والسغوسه: برستی
الساغب والسغبان: برسی
السغسفة: شت له ناو گلأ شار دنه وه ته عام
چه ور کردن
السغل: به دخو وه به دهن بچوک

(فصل السین والفاء)

الساف: دیوارو موبه قه دمر بالای بین
السف: چنجن و مکردن وه گرتن و به ژیر
گیراوی پیستی وشک
السفا: به ژیرو قصر گل و خول قه زاس گه نم
وه داس
السفتجة: شتی ناو بوش وه دیاری
وه حواله نامه
السفح: داوینی شاخ وه ناوو خوین رزان
السفوح و السفحان: ناوی رزاو
السفاح: به ژیر. زنا
السفیح: نوهم له سیهام میسر که قومارنکه
السفیحان: هور وه گبه و جوال
السفاد: جیماع
السفواد: شیشی که باب
السفر: گه سک دان و مرز کردنه وه خمت
نوسین و مفیصلح کردن و به ژیر و مزنه
نوسراو و هکو کتیب و به دوسر سفر
قه تعی مسافه
السفار: ره شعی ووشتر ناسن بی یا بهن
السفور: چونه دهرهوه بو سفر
السفیر: فیکو فرستاده ی چاک
السفارة: فیصلح کردن و پوش و پلاش
مالراو و به ژیر فرستانه خبر داریمتی
السفرة: کمرلی تهعام که بو سفر نانی
تینه کهن و به فتحات جمع سافره لای به عزی
به پیغه میسر مه لایکه نه لین
السفرجل: بهی
السفسیر: سمسار و معامله چی وه خادم
وه عالم و مصلح
السفمطة: پروچوچ
السفسف: قصه ی نامه عقول و رمیک و منیشی
قور و خراب هر شتی و مئاردی بیژراوه

السفسفة: نارد بیژانه و مه مسالی و مزملیل
کردن
السقط: سه به ته و به سهرو زهنه بهرد دانان
له سر قمبر له شکلی تابوت
السفیط: سه خی و جوان مره
السفح: علامت و مسوتان و مرهش کردن
السفعة: به بوز. ره شایی مه یلو سور،
و به سهرو گرتن و هپیوه نوسان
السقوف: دهرمانی نه کرابی به ماجوم
السفیف: ته گهی کورتانی ووشتر
السفق: شتی کم قیمت و مکردن
السفاقة: شیده ت و گوشین
السفیق: شتی باش چنرابی و هشیده ت و
محکم
السفسوق: ریگاو موشا بهمه
السفک: خوین رزان، و ه فرمینک رزان
السفل: به بوز و دژیر نینسانی خمسیس
وه جیگای پست
السفول: وایه جیگای پست و نشینو
السفال: به سهرو السفاله: به بوز ده نائت،
وه جیگایک با بیکریته وه
السفالة: نواله و لوقه پارو
السافل: پست و نشینو
السافلة: معقه دی وه لای خوارو که می هر
شتن
السفلة: چوار پهل ووشتر، وه خوارو
السفلة: به ژیر. به خیل و به نه صل
السفن: ناله تیکه شتی پی هه ل نه کهن و هکو
پیستی تیسماح زیرین پیست
السفینة: که شتی وشت بادان و هه ل کهندن
السافنه: با
السفو: به بوزو گیراوی. و. ریشتن و هفرین
وه هست پیکردن و هه جله کردن
السفواء: نیستی رهوان

السفة: كهپهك

السفة: بهتەحريك والسفاهه: سوكى و

حمره كهت وه ضد حلم

السفاه: بهمهنا سفاههته

السفى: بهبادان وبلاو كردنه وه

السفى: به ژيرف. گلى بلاو بويته وه

هور

السافيه: توزو با

السيقيط: زوقم وناوونگ

السقوط: كهوتن

السقاط: بهيور. بهجى بهرز كهوتنه

خواره وه

السقط والسقط: بهژير. مسقط راس محلى

ولادەت

الساقط الساقطة: نينسانى له نيم

السقطرى: بهدو بور مهمله كه تيكه له هند

دهرمانى حكيم نه غلب له ويوه ديت

السقم: تهرهف وجانب

السقم: تهيرى بال رابوه شينى وبخوينى

وهبروا وه فصيح

السقاع: بهژير. سهريوش ياپه چه وه شتيكه

لهلوتى ووشتره وه نهى پينچ

السقف: پهردى خانو، ناسمان وهشتى دريژ

وه بهدوسه دريژى

السقيفة: سهكو وهتختهى كه شتر

وهسيبى له بهر دهركادا دروست نه كرى وه

بهردى گهرو پان

السقم: زه حمت ونه خوش

السقن: پيستي زير وهكو پيستي تيمساح

السقى: بهسهر. ناودان وهتوشبون بهرنج

المسقاء: بهسهر ناودان جى خورادنه وه

وه بهژير پيالهى ناو خور موشته قه له سقى

السقى: بارانى قه تره زور

السقياء: ناودان وهئو جيگايهى ناوى لى

نه خوريتره

السقايه: كوچه ناوى سهر ريگا

السقايه: جوگهى ناو، وه چهرخى ناو

ههلكيشان

(فصل السين والقاف)

الساق: بهيىنى نه ژنو وه ره قلهى قاچ

وه شيدت

السقاء: كونده، مهشكه، هيزه گوزه

السقاء: بهسهر و گراوى. ناو هينر

السقب: نزكى وه بهزه ننه ووشترى نير،

وه كوله كهى خيوته

السقاب: ناوكيش

السقبة: كوله كهى خيوته وه ره شى مال

الساقية: قايشى ناوزهنگى وه ئاخارى

له شكر دمدار

السقر: ناويكه له ناوانى جهه نم

السقرقع: دهواى شيلراو سهر خوش

السقار: له عنته كهر

السقوديون: پياز، خوگانه سبرى كىوى

السقسقة: خويندى تهيرى بچوكه، ريقنهى

چوله كهو نه مسالى زور گوتن

السقط: بهتەحريك غهلت كردن له حسيبو

كتيبا، وه خراپى ههر شتن ببى وهئو

شتانهى كه له حيوان ناخورى وه

به حهره كاتى ثلاثه ئاگرى بهرده نه ستنى

وه منالى نه به كام

السقطه: بهسهر والسقاط: بهژير پال دانه وهو

كهوتن

(فصل السمين والكاف)

السك: بهيؤر. حكيمنكي مشهوره ليناو
 عمرها وميركه همي ويني بچوك بين وه
 بهسر سوژن
 السكاه: حيواني مني بين كوي
 السكب: ناو رزانن
 السكبة: بتمحرك نرختيكي بون خوشه
 السكوب: ناو نيكه بؤ خوي هلميزي
 السكباچ: بهيؤر تهاميني ترشه
 السكبينج: گيايهكه لهشكي چنارا
 السكه: نهقشي پاره وگاسن وهرگايهك هر
 نو ترمفي نرخت بين وه كوژان
 السكة: كوژان
 السكت: بهسر هو السكات: بهيؤر والسكوت:
 بين نمكي
 السكته: بين نمكي ومنهخوشيكه بين هوش
 نمين. گهل جار واقع نمين ليفاهي نابن. وه
 بؤر. نمو شتانهي كمنالي بين ژير نمكري
 السكيت: بهيؤر. ناسپ وه هم لهمصابهقدا
 السكر: بهيؤرو گيراي شمر
 السكر: بهسر سرخوش وهبه رايي گرتن
 بهستني رنگا وهبهيؤر. سرخوش وهرق
 هستان وه بهيؤر والسكور: بهسر كهوتني با
 السكره: سرخوش وموتمهير يون
 السكر: بهدوسر نعيذ خورما
 السكاره: وهستاي نعيذ
 السكر: بهيو ژيرو گيراي دلنيم سرخوش
 السكران: سرخوش
 السكرجه: ظرفيكه
 السكركه: نهرمانيكه لهجنسي هرير
 السكاسك: قميلهيكه لهيمهن
 السكج: رويشتن
 السكاف والسكافه: هوای زور بهرد
 السكك: كوي بچوك

السكن: ساكن يون وهبه دوسر نهملی ناومال
 وهناگر وهنوهي تسملايي نلی پيئي
 السكون: ساكن يون، وهبهسر قميلهيكه
 لهيمهن
 السكونه: بهيؤر ويقار
 السكنه: جيگاي سر لهستق وهرکيشان
 السكان: بهيؤر وگيراي كهك كهشتي
 وجمعي ساكنه
 السكينه: ويقار
 السكين: چاقو
 السكيچ: ماري سرسوري كوشنده

(فصل السمين واللام)

السمل: بهسر وگيراي شت راكيشان و هينانه
 نهرهوه وكو شير لهكalan وموله هرير
 نهرهينان وه بهيؤر. عيلهتي سيل
 السمال: بهگيراي رنگاي ناو كه تنگبهر بين
 السلاء: بهسر كوژان وه تواننهره وهبهيؤر
 تولوه، وهبهسر مثال دن وهبهيؤر نركي سر
 گهلا خورما
 السلب: فرانن وهرکيشان وهبهدوسر
 نهرختي گوش گوريس وهرههي لي نمكري
 وهبهدوسر بهرگ وهمتاع ناو ماليش نهلين
 السلاب: لباس تهعزيه
 السلوب: ووشتری چوار پهل زه عيف
 السلت: حبهيكه وكو گهنم پهرش
 السلة: بهسر وگيراي سهبته وهبهرد
 هاويشتن
 السلتم: بهلاو زمحمت وسالي شوم
 السلجم: نريژ وهشيلم، وهنيژهي نريژ لهناسن
 السلجان: قوت دن
 السلاخ: بهيؤر. چاهو تالمتي شمر، بهيؤر.
 پييسي گو

السلخ: به سسر ریان وه به تهریک بیچوه که
 السلحة: روژی قیامت
 السلحفات: رهقه
 السلخ: به سسر مهله کردن وه پیست دارنینی
 حه یوان وه ناخری هموو مانگی
 السالغ: ماری رهش
 السلیحة: دارنیکه له جینی دارچینی نیستعمال
 نه کری
 السلس: به زه ننه گولوله وه به ژیر. ل. ناسان
 وه میز راگرتن
 السلاسه: ناسانی
 السلاس: به پور عقل نه مان
 السلسل: به سسر السلسال: به ژیر. شه پوی
 ناوی صاف و سوک و شیرین
 السلاسل: ناوی صاف و شیرین
 السلسله: زنجیر. وه چه خماخه به سسر زنجیر نی
 دان
 السلل: به ژیر. حلقه ی دهرگا
 السلطه: تیری درژ، وه قهر
 السلطاه: غله به، وه قهر، وه حیدت وه
 توره یی
 السلطع: به ردی پان، وه ژنی قلهوی پان
 السلیط: غالب بون، دهرن، زهیت
 السلطان: پادشا، وه دهلیل وه عینوانسی
 حوکمدارانی حکومتی عوسمانی بووه
 السلطنه: حکومت، غله به وه گهره یی
 وشه وکته
 السلغ: دارنکی تانه وه شاخیکه له ممدینه
 وه هله کنندن وه بریندار کردن وه قلیشی پی
 السلغ: درزو شهقی کیو
 السلعه: به ژیر. مهتاع وه قوماش وه نسپی
 السلعاف: په ژین بو منعی حه یوان
 وه بو محاضه ی مزروع
 السلغف: قوت دان

السلغ: هله کنندن وه جوئی کردن وه
 السلف: به سسر. نهرز مالین وه ریک خستن وه
 به تهریک برای ژن وه له نه نوعی به یعا
 ته عجیلی قیامت پی نه لین سه له م وه باوک و
 با پیری قه دیم
 السلیف: زه مانی رابورد و
 السلوف: پیشه نگکی ووشر وه شتن له حه دی
 خوی زیاد بی
 السالفة: پیش نه ستو وه نیبتیدای همو شتن
 السلفة: نه حمق وه گورگ وه به پور که سنی
 په له پهل خواردن بی نیته به رده می خوی
 السلفد: به ژیر نه حمق وه گورگ
 السلفغ: نازا وژنی بی حه یا وه ووشری
 به قوه ت و هیز
 السلق: به سسر. خه بر هینان له جینگایه که وه
 وه هیلکه برژانن وه سسر راست کردن وه وه
 قسه ی به رزو ناخوش کردن به ژیر چه وه ندر وه
 گورگ وه ژنی بیحیا وه به تهریک جینگای
 به رز و ریک وه زله لیدان وه چرنوک
 گرتن
 السلاق: به ژیر. عازه به یکه له پوک پهیدا نه بی
 وه خه تبی فه صیح
 السلق: گیایه که یان نه کری به یا پراخ و چینشت
 تر وه گورک وه ژن، بی حه یا
 السلقاء: به ژیر. له سسر پشت نوشتن
 السلقع: جینگای بی ناوو گیا
 السلیق: دورو نه وه ی گهنم و جو نه مسالی
 السلیقة: ته بیعت به بی ته علیم وه نیشانه ی
 پی نه زه لام له لای ووشره وکه
 سوار بی
 السلوق: دنیکه له یه من وه تانجی دریزو
 قاچی دریزو هیه
 السلقلق: ژنیکه حه یزی له دو بره وه ببینری

السلوك: دهزويهك هيچی تن نه خرابی و به سهر
 راکیشان و هراکشاو و هرؤین و هادانان و به بؤر
 و سهر نیره که و ده بیچوی
 السلوک: به بؤر. رؤین
 السلالة: نهوشتهی له کاسه دا نه مینیتته و ه
 وه نهی لیسنه و ه
 السلال: به بؤر السلاله: به ژیر ئیسحال بون
 السلالة: به بؤر قوریکسی صافه که بیگوشی
 له بیینی نه موسسته و بیتته دهرئ و ده له قولینی
 مه نی

السلول: منالی تازه بو و کوزاو
 السلیل: منالی تازه بو و واسیع دهری بند
 السلم: سه تلئیکه قولئیکسی بیسی و ه سولج،
 و به سهرؤ ژیر. سه لامه تی و ه موسلمانئ
 و ه ناشت بونه و ه به ته حرک ته سلیمکردن
 و ه عجه له کردن و ه بهری بون له عهیب
 و ه پیشینان و ه درختیکه درگای و ه دباغ کردن
 و به بؤر و گیرای. ل. په یژه
 السالم: نه مین و بی عهیب و ه پیستی بهینی
 چاو لوت و ه ناوی پیاویکه
 السلام: که سی له عهیب نه مین بی و ه درختی
 گه و ه و ه تسلیم و ه نیستلام و ه به ژیر چه مدو
 شوکر و ه به ردو ناو و به بؤر. پشتی نه ست
 السلامة: به سهر نه مینی و ه بهری بون له عهیب
 السلمة: به سهر. به رد و به ژیر. ل. ناویکه
 له ناوی ژنان
 السلامی: به بؤر. ئیسقانی نه موس ت
 السلامان: ناوی جئیه که و ه پیاویکه
 و ه درختی گه و ه
 السلمج: دریزو باریک
 السلنطج: فهزای واسیع
 السلنقع: چه خماخه بروسکه
 السلو: به ژیر که سی له غم و غصه و عشق
 خالی بی و ه قناعت کردن

السلوه: که یف خوئی
 السلوانة: مورویه که نهی خه نه ناوی بارانه و
 عاشق نهو ناو و بخواتمه دئی فینک نه بیته و ه
 السلوی: شیلاقه و ه نگوین
 السلهب: نه سپی دریز و ه هس شتی دریز بی
 السلهم: به ژیر. که سی به ده نی ته غریبی،
 و ه ناوی پیاویکه
 السلهج: دریز

(فصل السین والمیم)

السم: زهر، و ه کونی بچوک، و ه کونی دهرئی
 و ه قه صدکردن و ه نیصلاح کردن و ه سه دکردن
 السام: مردن و ه دهماری ئالتون و بزنی مژی
 گه و ه
 السماء: ئاسمان و ه هور و ه بن میچ
 و ه هرسشتی لای سه رؤی ئینسانه و ه سینبر بکا
 الساقه: به گیرای عاجزیون و ه زمرده و اله و ه
 دهماری ئالتون
 السموت: به رزیون
 السمّة: به ژیرو سه ری. م. داغ نیشانه
 السمّت: ریگا، و ه جهه و ه قه صد
 السحج و السمیج: به ژیر. م. ناشیرین
 السماجه: قه باحت
 السمجر: شیریکه ناوی زور تن بکری
 السمخ و الساح: سه خاوه تکردن
 السمّج: نه سپ و کهری پشت دریز
 السمحة: به سهر ئاسانی
 السمحاق: به سهر. هه وری بی باران و به ژیر
 هه وری بارانی زور و ه جئ خه تنه و ه پیستی
 بهینی ئیسقان و گوشت
 السمّوق: دریز
 السماد: به سهر، تهرس و ه خوله مییش

السميط: بريانيك پاك و برژاو بئى، وهشتى
 توايتهه وه پاك بوينتهه وه ريخولهيهك
 پرکرايى وه وهلهتهگونجى كه لهسهريان
 دائهئى بهسهريهكا كهوتبى
 السمع: بهسهر. بيستن
 السمع: بيچويهك لهگورگو كه متيار پهيدا
 بوين وه زكرى جهميل وه بهبؤر پهروانهى چرا
 شهو خوى بهچرا ئهسوتينى
 السماع: گهراهنهوه وهبيستن
 السماق: بهبؤرو تهخفيف خالص وه بهگيرايى
 ترش
 السممع: سهر بچوك وه رشه
 السموق: بهبؤر بهرز بونهوه وه دريزبون
 السميقي: كهلمهئى ملي كا
 السمقات: بهبؤر سور
 السمك: بهتهحرك ماسى وه بهبؤرو زهنهئى. م.
 بهرز بونهوه
 السماك: بهژيز. دو ئهستيرهئى بهشهوقن.
 يهكئيكيان سماك الاعزل. ئهوى كهيان سماك
 الرامح پئى ئهليين
 السمل: بهدوسه جلى كؤن وه بهزهنهئى. م.
 صولح كردن وه چااو دهرهينان
 وه پاككردنهوى جهوز لهقور وه زيادكردن
 السملة: بهتهحرك ئاوى لهبهن ضهرفا
 ئهميئتهه
 السملة: بهبؤر. السميله: وهكو سمله وايه
 السملة: بهژيرو گيرايى. م. ووشترى من
 السمول: بهرگى كؤن
 السملح: شيرى كهئى گؤرابى
 السملق: بهسهر. ريك و بهرز
 السمامه: تهيريكه وه خيرا رويشتن
 السمن: رؤنى لهحيوانات بگيرى
 السمن والسمانة: قهلهوبون وچهروبون
 السمين: ئينسانى قهلهو

السمود: بهرزى وتهكهبور كردن وهسهر
 بهرزكردنهوه وه غافلى وه لههولعب
 السمادير: زهعيفى چاو لهسهر خوشيهوه
 وه غهلهبهئى خهوهوه پهيدا ئهين
 السمز: بهسهري. م. يا بهزهنه سهر گوزشته
 وه بهژيرو سهري. م. حيكايهت وه قسه كردنى
 پاش نويزى خهوتنان
 السمار: شيرى بئى ئاو لهتيف
 السمرء: ژنى گهنم رهنك
 السمرء: گهنم رهنك وه بهسهر داره بهن
 السمير: حيكايهتى شهو
 السميرية: نهوعيكه لهكهشتى
 السمرج والسمرجة: سئ دهغه خهرج سهندن
 السمطل والسمطول: دريز
 السماروغ: نهوعه كار گيكه سهرهكئى وهكو
 هيلكهيه
 الساسم: دارىكى رهشه
 السمس: ريوى وه بهژيز كونجى
 السمسمة: مبرولهئى سورى بچوك
 السمسام: ئينسانى بئى نهدهبو وه جول
 السمانى: عهجول ويئى نهدهب
 السمسار: دهلال يا لهخارجهوه گهنم وجوى
 بو بئى بى فروشى
 السمسن: نووكى ئيسقانى پشت
 السمسرة: كهسئ جل و قوماشى خوى
 بفروشى
 السمسق: ياسمين گوليكه
 السمط: رستهيهك مرورارى ياموروى
 پئوهكرايى وه بهسهر پاكى وه بهبؤر كهسئ
 ريشى ماشى و برنج بئى. رهش و سپى
 السماط: سفرهيهكه بهتهعام جوان كرايى
 السامط: شيرى شيرينى نهمايى نهما تامى
 نهگؤرابى وه نانئى بئى خوى

السمنة: دهرمانیکه ژنان بو قلموی
نیستعمالی نهکن

السمانات: بهبؤر. تهیرنکه وکو کؤتر

السمنية: بهبؤرو سمری. م. فرقهیهکه لهبت
پرست قائلن بهتمناسخ

السمند: نسپی

السمونیون: کهرهوزی کیوی

السماویه: بن میچ، وهرنگایهکه لهسحرای
شاما

السموک: بهدوبؤر بهرزبؤون

السمهج: شیریکه چهوایی نهماپی

السماهیج: جزیرهیهکه

السمهدر: بهدوسر. واسع

السمهر: وهستایهکه بوه رمی راست کردوتهوه

السمهوه: بهبؤر. رۆینکی ئهسپایی ماندو
نابی

السمهی: بهبؤرو گیرای. م. دور وهبهینی

نهرزو ناسمان وهرۆیشتن وهبلأو بونهوهی

کۆمهل ههریک بو تهرهفیک

السمهی: بهژیر. م. هاوناو

السامهی: بهرز

السمیا: بهژیر. علامهت

السمیه: بهرز

السمیدع: سهید، وهگوره

(فصل السین والنون)

السن: خوروهشت فریدان وهشتی لهحالی

خوی لابریدن وهدانان، وهتیرکردن وهسورهت

گرتن وه رژانن وهبهژیر ددان وهسال

السناء: سینهمکی وهروناکی وهچهخماخه،

وهبهمهده رفعتت و عیزهت لهزبانی حبهمشا

بهمهعنا جوانییه

السنب والسنبه: بهتهحریک پارچهیهکه لهزمانه
وه بهژیر. ن. خووش رهو

السنبه: بهبؤر سورهت

السنباج: بهردیکه بهفارسی ناوی سنپایه

السنبوسق: تهعامیکه لههویر نهکری وهکو
بورهکو پاقلوا

السنبر: کسین لههمو شتی بزانی

السنک: بهبؤر. پینش سمی وولاخ

السنبل والسنبله: گوله گهنم وجو وناوی

بورجیکه وهسنبل هندی کهدهرمانیکی
حهکیمانه

السنه: بهبؤرو گیرای نهوعیکه له خورمای

مهینه وهرنگه ورهوشته وهئو نیشانهی

کهپنغومبهر کردویه وهبه ژیرو تهخفیف

وههوز، وهبهژیرو گیرای سمری قهلم

وهناسنی گاسن وهبسر و تهخفیفق سال

السنوت: تۆ چاندن

السنجاب: حهوانیکه پیستهکهی نهکن

بهکول لهبهر نهوهی زۆر بهقیمهته (سمۆره)

السنجه: بهسرو زهننه بهردی ترازو

السنجرف: بهردیکی سوره، شنکرف

السنجلاط: رۆحانه یهکه بهفارسی پلنگ مشک

ناوییه

السنخ: بهسهر. رومهت وه بهبؤر بهرهکهت

السانخ والسنخ: کردهوهی چاک که تهفانولی

چاکی پی بکری، وهپهیدابون

السنخ: بهژیر رهگی ههمو شتی که وه بهبؤر

تهعامی رهنک وتامی گورابی

السنوخ والسناخه: خراپ وگؤراو

السنده: پال دانهوه وهبهژیر ناوی وولاتیکه

السناد: بهژیر. ووشتری می بهقهوت

وهجینگای بهرز وهلهعلیمه عروزا نهنسناد

نهختلاف رهدیفی پی نهلین

السنود: بهبؤر. نیعیتماد

السندرة: ربهي گهوره وهداري رم ونيزه
وهناوي شاعيريكه مواعصره ي لهبيدبوه
السنداز: ناوي نههريكه
السندس: نهتلس لهسورمهكرابي وهبه.و.
هروايه سندس
السندان: بهژير. دهستگاي ناسنگه
السنديان: درهختيكه شامي پي نهلين پليد
السنر: بهتهحريك پشيله وه پياوي گهوره
وهنيسقاني گهوره وهسري دوگ
السناط: بهژيرو بؤر. والسنوگ: بهسهر پياوي
كوسته بي ريش- ياهر به چهناگهيه وه
مويبي
السنطاج: بهژير. وشترى زگ زلي بهميز
السناعة: حوسن و جهمال وجواني
السنعيق: بهدوسرو بؤر. ي. گياي بوگن
السنف: گهلابي
السناف: پهتي وشتر بهستنه وه وسنگي
وشتر
السنم: بهتهحريك بهرزبون وهدرژيون
السنام: بهسهر دوگي وشتر
السنمار: بهدوژيرو گيراوي. م. مانگ وهكسني
شهو نهنوي وهذن وه ناوي وهستايهكه
قهصريكي بونوعمان كوري مونزير
دروستكروه لهجيره
السنن: بهدوسر. وهبدو بؤر وهبهبؤري. س.
وسري. ن. ريگا
السنان: بهسهر روناك، وهبهژير رم، وههسان
چهقو تير كردن
السنون: شتيكه سيواكي پي نهكن
السنين: پارچه بهردئ كه لهبهردئ گهوره
نهبيته وه
السنينه: تهپلم كه لهشكلي مستحيل دابي
السنور: بهژيرو سهر. ن. گيراو پشيله
وهبهسهر گيراوي كهول پوست

السنى والسنية: بهسهر ژير. ن. بهرزي سنى
بهمعنا دهنيش هاتوه
السانيه: وشترى ناوكيش

(فصل السين والواو)

الساو: وهتن وهنيهت
السوء: بهبؤرو سهر خراپي وهناشيريني
وهعاجز يون
السواء: دوشت بهقهدهر يهك يون وهبهژير
غهير وهقهصد
السوء: كردهوي ناشيرين وههوهت
السوائيه: نارحهتي وه عاجزيون
السوجار: بهژير. حهلقه لهملكردي سهگ و
تانجي
الوسحق: دريژ
السوخ: روجون بهعهردا
السودد: بهسهر گهوره يون
السواد: بهژير. قسه ي پهنهاني وهبهسهر رهش
ومشهخص وهمالئ زور وهدي
سواد العراق: بهمايهين بهصروه كوفه
نهلين
السودة: رهشي
السودانية: عهينه مهل
السوزق: بازن
السور: بهبؤر وهزننه. و. تهعاميكه خهلقى
بانگ نهكرتته سهر وهنهصل وهبهزايي هر
شتيك بي وهناوي شاريك بوه لهعراق
السوذئيق: بازن
السوار: بهژير. بازن وهبه سهروگيراوي. ر.
پهلاس
السوره: رفعتت ومهرتبه وهبهسهر
زهننه. و. شيده وهزوري

السويه: دژشهکی لوکه، وه بهرانبهريون
السويداء: بهبؤر ناوهراست

(فصل السنين والهاء)

السهاء: ئهستيزهيهکی زؤر بچوکه لهناو
حهوتهوانهدا خهک چاويان بهر تهجروبه
ئهکهن بؤ بينيني
السهب: دهشت و سهحرا وهئهسپي خوش رهو
وهئينساني چهنهباژ
السهبه: بهبؤر. قول
الساهاه: ووشترى باريک
السهبج: رويشتن وههاريين
السهد: بهدوبؤر. والسهاد والسهود بيداريو
خهبر بونهوه
الساهاه: وهکو سهداويه
السهر: بهسهر. السهور: وهکو سهداويه
الساهاه: روي ئهريز
الساهور: سيبهري ئهريز
السهرين: بهژير. خورماي سور
السهوك والسهوكه: باي بهشيدته
السهبف: پهلهپهلي كوژراو لهكيانه لادا،
وهبهسهرى. ه. تينويتى زؤر، وهبؤنى دهم
وهبؤنى ماسي وهژهنگي ناسن وه توزهو
غوپارى كه بابلاوي بكاتهوه
السهل: ناسان وهنهرم وهدهشت
السهولة: ناساني و نهرمي
السهولة: بهژير. لمي درشت
السهيل: بهبؤرو سهر. ئهستيزهيهکه كه طلوع
ئهكا لهيهمهنا عهقيق رهنك لهو مهر ئهگرئ
وله بولفارا پيسته بؤنى خوشي لي
وهرنهگرئ وهدهنگي ئهسپ
السهم: بهش، وتير

السورنجان: رهگي گيايه كه لهشكلي كهتانا
تويكلى وهكو كهستانه وايهوه رهنگي
زهعفرانييه لهناخري پايزا ئهروئ
السوزر: پيس و مردارهوهبوو
السوز: بهبؤر. ئهسپي گهنم وجؤ. سن،
وهتهبيعت وهصل وهبهسهر سن كهوتنه
گهنم وجؤه
السوسهمار: بهبؤر بزى مره
السويش: نان دان بهميوان
السوط: قامچي
السويط: تيكه لاويون
السوع: رويشتن وهئيضطراب
السواع: بهبؤر پارچهيهکه لهشهر. وهناوي
بتي قهرمي حهزهرتي نوح بوه
السوغ: بهرهو خوارچون وهناو به گهروا
بهناساني روين
السوذ: بؤن كردن
السواف: بهبؤر. خراپ وهمردن وهحهيوانات
السوق: بهسهر لي خورين وه رويانن وهبهبؤر
بازار
السويق: قاوت
السوك: سوالكردن
السيواك: دار سيواك
السوال: زگ چون
السولاء: ژني زگ شوپ ورگ زل
السوم: ئهزيهت كيشان وه حهيوان
لهوهپان لهدهشتا وهتهلهبگردن وهزيادي
قيمهت
السوام: حهيواني بؤ خوي بلهوهپئ
السومة: نيشانداركردني مهر و داغكردن
السوملة: بهسهر لهگهني مس
السوهان: نهوعه كالهكيكه زؤر باشه
السوي: بهسهر و گيراوي. ي. چاكر
صهحيح

السهام: به‌بۆر. گیای دهشتی وه‌گهرمای
 هاوین وه‌بای گهرم وه‌گوران وه‌ زهره
 وه‌به‌سه‌ر شتی که له‌ناو هه‌وادا نه‌بن پینی
 نه‌لین چلمی شه‌یتان وه‌بای گهرم
 السهمه: به‌بۆر. به‌شی وخزمايه‌تی
 الساهمة: ووشتری مئ
 السهوم: ره‌نگ گۆران له‌لای به‌عه‌زی به‌بۆر
 به‌عه‌یب نه‌لین وه‌به‌سه‌ر به‌هه‌لو
 السهو: غاقل‌بون
 السهواء: سه‌عاتی له‌شه‌و
 السهوه: سه‌عاتی له‌شه‌و
 السهوة: به‌سه‌ر سه‌کۆی به‌رده‌می خانو
 وه‌به‌بۆر. نهرم
 السهوق: پیاوی مل درێژ، وه‌بای
 به‌شیده‌ت
 السهوم: حال گۆران
 السهی: به‌سه‌ر. به‌ده‌ن گه‌وره‌ به‌بۆر
 نه‌ستیره‌یه‌کی بچوکه له‌حه‌وته‌وانه

(فصل السین والیاء)
 السی: به‌ژێر جینه‌که له‌ده‌شتی عه‌ره‌به‌ستان،
 وه‌سه‌حرای مسته‌وی
 السی: شیری سه‌ر گۆی مه‌مک
 السیب: ناو هه‌لقولان وه‌ به‌خشش وعه‌تا وه
 مالی شار راوه له‌نه‌رزا وه‌ به‌ژێر نه‌و جیگایه‌ی
 ناوی پیا نه‌روا
 السینه: گوناوه‌ به‌دکرداری
 السایبیه: پیستیکی نهرمه له‌گه‌ل منالاً له‌سک
 دیته‌ ده‌ری، وه‌بیچوه‌ نه‌سلی حه‌یوانات
 السائبه: ووشتریکه بۆ نهرز قوربانێ به‌ره‌لای
 نه‌کرێ نه‌سواری نه‌بن وه‌نه‌شیری نه‌خۆن
 السیه: به‌ژێر. سه‌ر ژیی که‌وان
 السیاح: دیواری درکاوی

السیح: به‌نه‌رزا رۆچون وه‌ سه‌فه‌ر وه‌ ناوی
 جاری وه‌به‌خشین وه‌عه‌باو به‌رگ
 السیاحه: به‌ژێر. جاری بونی ناو وه‌سه‌فه‌ر
 کردن وه‌ رۆژو
 السیحان: نه‌هریکه له‌ئه‌ده‌نه‌ پینی نه‌لین
 مصیحه
 السیحون: نه‌هریکه له‌خوقه‌ندو هندا
 السیاحین: ناوی نه‌هری به‌سه‌ریه
 السیخ: موهله‌ک وه‌چه‌قینی پی
 السید: گورگ وه‌به‌زنی پیر وه‌شیر وه‌به‌سه‌ر
 گه‌وره
 السیاده: گه‌ره‌یی
 السیر: به‌سه‌ر برۆ وه‌گه‌ران وه‌رۆین
 السیراء: به‌ژێرو سه‌ر شتی ناو‌ریشمی
 تیکه‌ل‌وبی
 السیره: به‌ژێر. صیغه‌ت وه‌ کرده‌وه‌و عاده‌ت
 السیاره: به‌گیراوی. ی. کاروان وه‌ ئوتوموبیل
 السایر: سه‌فه‌رکه‌ر
 السیرورة: رۆیشتن وگه‌ران و شوان
 السیاء: به‌ژێر پشته‌ی و‌لاخ، سه‌ری شان
 السیاسه: ن‌یظام عالم وه‌ نه‌ده‌ب
 السیطرة: حه‌واله‌کراو
 السیاح: به‌ژێر. قوری به‌کا گیرابیته‌وه‌ بۆ
 سواخ
 السیخ: ته‌عام شه‌رابی خو‌ش رو له‌گه‌رو
 السیف: به‌ژێر که‌ناری ده‌ریا وه‌به‌سه‌ر
 شمشیر
 السافه: شیرکه‌ر
 السایفه: لمی نهرمو ورد
 السیاق: به‌ژێر ئی خو‌پین وه‌نه‌زخ روح
 السیقانه: به‌سه‌ر باریک
 السیل والسیلان: لافاو
 السیال: ناو به‌ر ده‌ره‌وه

(باب الشين وما بعده من)
(المطابق والمضاعف)

(فصل الشين والهمزة)

الشؤبوب: بهبؤر. تاوه باران
الشئنه: نيشانهى ئهسپ
الشاز والشاس: ئهستور وه بهشيدت
الشئشنه: وهشوهشه
الشافة: برينيكه له بن پئ ديت داغ نهكئ
لاناچن بهكوردى ميخهكه
الشؤم: بهبؤرو زهننه شورم ويهد
الشان: حال تلهب قهصد وه دهماريكه
لهسره وه دئ بو چاو فرميسك لهو پهيدا
ئهبئ
الشاو: نيهايهت وهفيركردن وه قور دهرهينان
لهير

(فصل الشين والباء)

الشب: بهسرو گيراوى شهوه وهئاگر وهشهر
داگيرسان
الشباب: بهسهر نازايى وه نهوجوان وهبهزير
چهپوك بهرزكردنهوهى ئهسپ لهغرورهوه
الشبيب: بهسهر گاي سئ سال و جوان
الشبوب: ئاگر داگيرسان شهر ههله گيرسان
وهشت زيادكردن
الشابوب: تاوه باران
الشبيب: چهپوك راست كردنهوهى ئهسپ
الشبيبة: نهجوانى ونازايى
الشبة والشابة: ژنى نهوجوان
الشباة: توتندو تيژى
الشبييت: نازايى
الشبث: بيدهنگى وهبهزهنه گيايهكه وههزار
پئ

السايل: كهسئ سپيايهتى لهدهستيايئ وه
ئيسقانى لوت
السيلان: بهزير. نوكى شيرو چهقو چوبنه ناو
كالانهوه
السيى والسيماء والسيمااء: علامهت
رهنگى رو
السايمه: حهيوانيتكه ئهكسرى سال بهدهمى
خؤى بلهوهپئ
السيوم: بهبؤر. ئهمين مهحفوظ
السين: حهرفيكه لهحروف هيجا ومكسينكه
زؤر قرخه قرخ بكا
السينين: وهكو سيناء وايه
السيناء: دهرخت وهئهو شاخهى كه حهزرتى
موسا مناجاتى ئى كردوه طور سيناء پئ
ئهلين
السيهح والسيهوج: شيدت
السيهل: باى بهشيدت

الشبج: به سه‌ری. ب. وهزه‌ننه‌ی میقداری
 له‌دهست وه‌راکیشان وه‌مه‌حکم کردن
 الشبج: به‌ته‌حریک تارمایی وه‌جسه‌د
 الشبجان: دریز
 الشبج: خو‌شه‌ی شیر
 الشبر: به‌زیر. بست ده‌ست بۆ پیوان
 الشبر: به‌ره‌و روه‌اتن وه‌به‌خشین وه‌کری
 وئوجره‌ت

الشبور: به‌سه‌ر بۆریه‌ی عمسه‌که‌ره‌ به‌فارسی
 شه‌پیوره

الشبرق: گیایه‌که وه‌یادری مگیلانه
 الشبراق والشبرقه: دران، وپارچه پارچه‌کردن
 الشبرم: به‌بۆر. کورته بالای به‌خیل
 الشبرم: به‌سه‌ر گیایه‌که گلا ورد گول سور
 توخم وه‌کو نیسک زهره‌ی نه‌بی

الشبرمان: ناوی جییه‌که
 الشبوط: نه‌وعه ماسییه‌که
 الشبع: به‌زیرو سه‌ری. ب. تیزی
 الشبع: به‌ته‌سک تیرکه‌ر وه‌کونان
 الشبعان: ئینسانی تیر

الشبق والشباقة: شه‌هوت غائب بون، وه‌زور
 مه‌یلکردنی جیماع وه‌شیده‌تی تاریکی
 الشبک: به‌سه‌ر تیکه‌ل کردن
 الشبکه: به‌بۆر. نزیکی و خزمایه‌تی وه‌به‌دو
 سه‌ر. داو تۆرماسی پی نه‌گرن

الشباک: په‌نجه‌ره
 الشباکه: شتی‌ک تیکه‌لی یه‌کتر بوبی
 الشبل: بیچوه شیر
 الشبم: به‌دوسه‌ر ساردی
 الشبام: بلامک داریکه نه‌ی خه‌نه ده‌می کارو
 به‌رخه‌وه دایکیان نه‌مژن وه‌ ناوی قه‌بیله‌یه‌که
 له‌عه‌ره‌ب

الشبامان: په‌چه به‌ند په‌چه‌ی پی نه‌به‌ستری
 الشبان: به‌بۆر ته‌خفیف شوان

الشبانی والاشبانی: ره‌نگ سور
 الشبة: به‌دوسه‌ر مه‌عه‌ده‌نی زهره‌ی له‌مس و توتیا
 دروست نه‌کری
 الشبه: به‌زیرو الشبیه: به‌سه‌ر ویچنه
 الشبهه: به‌بۆر له‌مشت که‌وتنه‌ شه‌که‌ره
 وه‌التباس نایا نه‌مه‌ وایه یاوانییه
 الشباهة: شتی وینه‌ی شتی بن

فصل الشين والشاء

الشت والشتات: بلا‌وبونه‌وه

الشنيت: بلا‌و

الشاء: مه‌ر

الشتاء: زستان

الشرت: به‌دو سه‌ر پیلوی چاو مه‌لگیرانه‌وه

الشتع: به‌سه‌ر جزع و فزع له‌به‌ر برسیتی
 یانه‌خوشی

الشتم: جوین دان

الشتامة: ئینسانی ناشیرین وه‌قسه ناخوش.

الشتن: جولایی کردن

الشتوه: زستان بون به‌شیده‌ت بون

الشتوی: شتی زستان

فصل الشين والشاء

الشت: گیایه‌کی بۆن دار ره‌نگی پی نه‌کری
 وه‌هه‌نگ

الشتل: نه‌ستوری

الشتن: به‌ته‌حریک. نه‌ستوری وزبری

فصل الشين والجيم

الشح والشجه: سه‌ر بریندار بون وه‌بریندار
 کردن

الشجب: هيلاککردن و غم باربون
 الشجوب: به هيلاک چون وه کولهکهي ناو مال
 الشجاب: سمری دویست وه تویه وانه ئه‌ی
 خه‌ندهمی گۆزه‌وه
 الشجدة: بارانی زه‌عیف
 الشجر: مابه‌ین هه‌ردو ریش وه سهره‌فکردن،
 وه‌لیدان و فریدان
 الشجر والشجرة: دره‌خت
 الشجراو والشجیره: دارستان و گۆرستان
 الشجار: داری پشت ده‌رگا داری پیر
 الشاجر: له‌ژیر پیدای بزوتنه‌وه‌و په‌له‌ په‌ل کردن
 الشجور: موخته‌لیط بوون
 الشجاعة: نازایی
 الشجاع: به‌بۆر. نازا ماری نیر
 الشجعة: به‌سئ سهر شله‌په‌ته
 الشجن: به‌ته‌حرک ئیحتیاجی و عاجزی
 الشجنه: دارستانی پیر
 الشجن: ریگایه‌که له‌ناو ده‌ربه‌ندی داراوی

یابی

الشاجنة: ده‌ربه‌ند، دارستان غه‌مبار
 الشجو: غه‌م و غصه وه ده‌نگی خو
 خو‌شکردن

(فصل الشين و الحاء)

الشح: به‌خیلی
 الشحب: خوین هاتن له‌برین وه شیر هاتن
 له‌مه‌مک وه ره‌نگ گوران
 الشحوب: به‌بۆر گوران
 الشحاج والشحیح: ده‌نگی ئیستر و قه‌ل
 الشاحج: که‌ر
 الشحح: نازا و پاله‌وان
 الشحاح: به‌سهر به‌خیل وه جیگایه‌کی بی
 لافا و له‌به‌ر که‌م بارانی

الشحیح: به‌خیل
 الشحذ: تیزکردنی چه‌قوو کیرد
 الشحذان: برسی
 الشحشح: ده‌وام کـردن، وه‌لازم بوون
 به‌ئیشیکه‌وه
 الشحشحة: فرینی ته‌یر به‌تیزئی
 الشحص: مهری یا ووشتری که شیر نه‌دا
 الشحط والشحوط: دوری
 الشحم والشحمة: پیو وه نه‌رمایی گوی
 الشحامة: چه‌ورو قه‌له‌و
 الشحن: پیرکردن وه‌ئی خو‌رین وه‌ره‌ده‌کردنه‌وه
 الشحناء: بوغز دووشمنایه‌تی
 الشحو: به‌سهرکردنه‌وه
 الشحنة: به‌ژیر. عه‌داوه، وه ئه‌و جیگایه‌ی
 وولاخی ئی نه‌به‌ستنه‌وه وه‌به‌ ژیر. سه‌رکاری
 خه‌رمان
 الشحوة: هه‌نگاو

(فصل الشين و الحاء)

الشخب: به‌سهر هاتنه‌وه‌وه‌ی شیر له‌وه‌قتی
 دۆشینا بو‌ناو کاسه‌و ظرف
 الشخت والشحیت والشخوته: به‌بۆر. باریک و
 به‌رزبون
 الشخرو الشخیر: به‌ده‌م خویندن وه‌کو ته‌یر
 وه‌فیکه وه‌ده‌نگ به‌رزکردنه‌وه
 الشخض: تارمایی شت یاعین
 الشخیص: که‌سینکی گه‌وره‌و جاسیم
 الشخوص: به‌رزبونه‌وه له‌ جیگایه‌که‌وه چون
 بو جیگایه‌ک وه‌چاو نه‌تروکانن له‌ته‌ماشاکردن
 بو جیگایه‌ک، وه له‌په‌یدابونی حادیسه
 مضطرب بوون وه په‌ریشان بوون
 الشخم: خراب و موته‌غیربوون

الشخشخ: نيسنانى قسه دروست وه بهغيره

(فصل الشين والذال)

الشد: بهسروگيراو بهستن و قايم كردن
الشدة: بهژيرو گيراوى. سهختى وميچنهت
الشديد: شتى بهشيدتهت وبه محينهت
الشدخ: سهريندار بون وشكاندن،
وههسپى دم وچاوى زورسپى بى
الشدة: بهسريهك ههلمهت

الشادخة: نهسپى له ناوچه وانيه وه ههتا
لووتى سپى بى

الشدق: بهژير. لاي دم وه به دوو سهر. دم
پان

الشدف: بهتهحرك. عهينى شت

الشدافة: ژنى چهنهبار

الشدقم: واسع

الشدون: بهبؤر. قهوى بون وهلهتهرييه بى
نيحتياجى بون، ناسك گهورهبى شاخى
دهربى

الشدو: گورانى گوتن

الشدة: بهبؤر. حيرهت وه بهتهحرك شيدتهت
تهماع. وهبهسهر موتهحهير بون

الشادى: گورانى بيژ، وهلى خوړ وهورگر،
وهبرسى

(فصل الشين والذال)

الشدا: شتى بونى زور تيزبى وهكو مسك
الشدب: وشكهال له دار كردنهوه وهنهقل كردن
الشاذب: رجل شذب العروق اى طاهر العروق
الشدبه: بهتهحرك. برينهوهى لقى تهرو
وشكى دار

الشدات: لىق شكاندن، وهميشى وولاخ، توز
وهخوى، نهووه كهشتييهكه ناوى دهرهختييكه

الشدرا: چنينهوهى ريزهى نالتون لهمهعهدهنا

الشداذ: بلاو وهموتهفهريق

الشدوذ: بهتهنها مانهوه وهمخالف بون

الشدم: خوئى وهجزوى دوپشك وههنگ

الشدن: نهرزى زبر

الشدان: بهسهر. بلاو پهراگهنده

(فصل الشين والراء)

الشراء: كرين فروشتن

الشرا: بهسهر وگيراوى. ضدى خير خراپه. وه
بهبؤر عهيب وهراخستن وهبؤ وشكردنهوه

لهبهر رؤژا ههلمخستن

الشرب: بهبؤر. خواردنهوه وهبهژير. بهشنى

لهئاو وهبهسهر جهمعى شاربه

الشريه: قومى ناو وهبهفتهختات ههوزى بن دار

وهيهك نيش وهبهبؤروسهر زور خوړوه

الشريب: بهژيرو گيراوى. حريص الشراب

وهبهتهخفيف. رهقيق لهخواردنهوهدا

الشارب: سميل وهئاوخور

الشاربه: تائيفهيكى نزيك بهئاو كهئهوان

مهقدم ترن لهخهلق

الشرابييه: بهبؤر. مل دريژ كردن بو
تهماشاكردن

الشرين: دارى قهتران دهرهختييكه وهكو
سنهويهر

الشاره: لباس وههينهت

الشراة: خارجيهكان ئهوانهك كه لهحهزهتى

عهلى ههنگهپانهوه

الشره: بى حهيايى

الشرث: نهستوربون وهبهژيرى. كه وشه كوئن

الشرشره: چزه چزی گوشت له سهر ئاگر
 وه برین دهریندارکردن وه کوتال
 الشرشور: ته بریکه
 الشرط: نهشتهر
 الشرط والشریطه: عهد
 الشرطه: به بؤر وه زهنه پیاویک که به مال و
 نه ماک مه شهور بی، وه نهو تائیفه یه که
 له پیش له شکره وه نه پون وه شهر نه کهن
 الشرط: به دوسهر. علامهت وه به دوسهر و
 زهنه نه وعه بایه که
 الشرطی: به دوسهر، وه بؤر کار به دست وه
 گهره ی له شکر وه ناوی دو نه ستیره یه
 له بورجی حملدا
 الشریط: په تیکه له که لا خورما دروسته کری
 الشرع: به سهر دهر که وتن وه داخل بون
 الشرع: که شتی که که به با نه پوا
 الشرعة: به ژیر. ریگای ئاشکرا وه ژیی که وان
 وه مهسل وه وینه
 الشرع: ریگای گهره
 الشریعة: ریگای ئاو وه نهو نه حکامانه ی خدا
 دایناوه بو عیبادی
 الشرع: دریز، وه له دریز ی برین
 الشرف: به دو سهر به رزی وه را کردنی نه سپ
 الشرفه: به ته حرک قولله ی سهر دیوار،
 وه شتی به قیمت وه چاکی نه موال
 الشروف: خاکه ناز وه نه وه ی پهینی پی
 کوئه که نه وه
 الشارف: ووشتری سپی
 الشرق: له تکردن، وه خور وه خوره لات
 الشروق: طلوع
 الشرق: به دوسهر و حوزن و غصه
 الشرعاء: گوی بریندار
 الشارقی: روژ و وه شوق دهره وه

الشرته: به بؤر. که وش و نه وان ه ی له پی
 نه کرین
 الشرح: کو کردنه وه ولیدان
 الشرجان: دولیدانی دو فیرقه
 الشرح: یه گون، فهرج، ریسی کاکیشان و
 بوخچه و وه دهری قن و شکاوی که وان و
 جیگای پان له شیوا وه رونیکه
 الشرجب: دریز
 الشرحه: جی لافا و له شاخ
 الشریحه: جه وانی کالهک، دهرگای باغ
 الشرع: دریز، وه تهخت دانیشتن وه جه نازه
 الشرجه: نهو شته ی میوه ی تی نه کری
 الشرجم: شیلیم
 الشرح: که شف وه به یان کردن
 الشریحه: براو، وه گوشتی پارچه کراو
 الشرح: نوبهره، نازایی وه له تکردن
 الشارخ: کوری نازا
 الشرادو الشرود: بلا و بونه وه را کردن
 الشارد: په راگه نده
 الشریده: قاشی کالهک
 الشرادخ: پی زل
 الشرذمة: کومه ئی که م، پارچه مه ندیل
 الشرار: بی حیا، دهنگی ناخوش
 الشررة، والشرارة: پزیسکی ناگر
 الشرار: به ژیر. تائیفه ی خراپ
 الشرز: شیده ت، وه زحمهت وه قوهت وه برین
 الشرارة: زور و شک بونه وه
 الشرس: به ژیر. گیای درکاوی
 الشرس والشراسه: به سهر، ش. به خلق
 الشرسوف: نهو دو په راسوه ی که له سه که وه
 نزیکن
 الشراسز: نه فیس، وه جد
 الشرشر: گیایه که

الشراقراق والشرقروق: میقداری لهکوتر و
وهناوی تهیریکه بال سهوز وهلوت رهش
الشراك: قایشی کهوش
الشرك والشركه: شهریکی وهتیکه لبون
الشركه: بهتهحريك. داو توپ وهناوه راستی
رینگا

الشريك: شهریک
الشرم: لهت بوون وهبهخشین
التشریم: لهتکردن
الشارم: هوّقیهک سهرهکهی شکابی
الشروم: والشریم: ژنی بهینی فهرج و دوبری
دپایی

الشرمخ: درژو مهحکهم
الشرنیس: دهست و پی نهستور
الشرناف: پیآوی قورس وه نهستور،
وهزهراعهتی زور بهقوهت لهترس فهوتانی نهی
درونهوه

الشرارض: بهژیز. گهروه نهستور
الشاروف: گسک
الشروی: ناوی شاخیکه
الشرواط: درژ

الشره: حهریص خواردن. وهبهژیز هروایه
الشری: جینگایهک شیری زورین، یاداربهرو وه
نهزیهت کیشان بسوشت سورکردنهوه
وهبهسهرو گراوی.ی. نهسپی بهقیمهت
الشریه: دار خورمایهک لهدهنکهوه راوبین،
وهشتی کهم قیمهت
الشرایه: کپین
الشریان: بهسرو ژیز. دهمازی دل

(فصل الشین والزاء)

الشازب: حهیوانی لهپ وزبر
الشرؤب: وهکو شازب وایه
الشرز: بهرقهوه بهکهلاهی چاو تهماشکردن

الشرارة: زور وشکبوون
الشرزن: پیست، وهجنگای نهستور

(فصل الشین والسین)

الشنس: جینگای نهستور
الشنسوب: نهسپی لهپ
الشنسیب: کهوان
الشنسع: کهوش پینهکردن
الشنسوع والشاسع: دور
الشناسف: وشکو لهپ

(فصل الشین والصاد)

الشنص: بهسهرو گراوی. تور
الشنصب: شیدهو بهش
الشنصور: بهبؤر. نهسپی باریک وه لهپبون
الشنصر: نهمام پرچهقاندن وه بهسهر و بیچوه
ناسکی می
الشناصر: وهکو شنصروایه
الشنصاصاء: شیدهت وهبهدکاری وهبارلهگا
نان وهعهجهله
الشنصو: وشتری کهم شیر
الشنصیص: مهری شیری نهماپی
الشناصلا: پاقله
الشنصو: بهبؤر، چاوتی برین
الشنصی: بهبؤر ومردوی ناوساو دهست وپی
رهپ بو
الشناصیه: کوندهی پرلهناو

(فصل الشین والطاء)

الشاطی: جانب وهطهرهف

فصل الشين والظاء

الشط: دارينکه نهی خنه تهنیشتی جهوال
 الشطاء: له تیبون
 الشظف: شیدهت و تهنگی
 الشظاف: شیدهت
 الشظم: شتی درینژرو مهحکم
 الشظیة: پارچه

فصل الشين والعين

الشعوب: بهسهر مردن
 الشعب: جوی بونهوه و بلاو بونهوه وهنیسلاج
 کردن وههیلاککردن وهشکادن وهتانیفهی
 زور وهبهتهحريك جوی بونهوهی وهشهقکردن
 وهبهژیر. مابینی دو شاخ وهریگایهک به ناو
 شاخا پړوا وه دهرهوه شیو
 الشعوبیه: تانیفهیهکن تهفضیلی عهرب
 نادن بهسهر عجهما
 الشعبة: بهبؤر لق، وهحیلو جوگهی بچوکی
 لافاو وهجوی بونهوه وه لههسر شتیک
 میقداریک
 الشعیان: بهسهر. تهعظیم کردن
 الشعث: بهدو سهر. توژو غوبار وهتوژاوی
 بوون
 الشعر: بهژیر. زانین وهزانستی وه بهسهر مو
 وه ناگر هه لگیرساندن وهشهر داگیرساندن
 الشعرة: بهژیر. ژنی قول و نهژنوی موبی
 الشعار: موبادراو وهبهژیر ناوی کهوا وهجبه
 وه نیشان وهبهسهر درهخت
 الشعارة: نهعمالی حهج وههسر علامهتن
 دانرابی بوعییادهت
 الشعراء: درهختی زور، نوعه میشیکه
 وهشهعراوی یهمانی نهستیهری گهلاویزه
 الشعور: بهبؤر. زانین

الشط: بهسهر و گیراوی وقهراغی نههرهوه دهره
 ووه دوربون وهطهرفی دوگی ووشتر
 الشطوء: بهسهر لقی زهراعت کوله تووهوه
 بیته دهری وهجیماع کردن وهبهستنوه وهقایم
 کردن
 الشطاء: دیهکه له میصر
 الشطبة: بهسهر ش، ب گه لای دارخورما
 وه گه لای تهپی زهراعت وپرین ولت کردن
 وهژنی درینژ و بهبؤر جهوهری تیغ
 الشطیة: پارچه میشن
 الشاطب: خوار
 الشاطة: کهله گهت
 الشطر: بهسهر. نصف وهجانب وهبه دو بؤر
 دوری
 الشطرة: بهژیر. نصف
 الشطارة: تیغانه، وه بهکلای چاو روانین،
 وهفهاد کردن، وهسوک کردن
 الشطار: بهبؤر و گیراوی. گورج، نهوس
 وهشیرین کاره
 الشطور: دوری وهمهپی گوانیکی درینژ تر بی
 وه ووشتری هردو گونی وشک بی وه ساغ بی
 الشطیر: دوری، وهغریب، وهته نها
 الشطرنج: مهشهوره
 الشطط: بهدوسهر، ورد و تجاوز کردن له حهد
 و جهور، وهزولم، وه دری
 الشطاط: دوری، وهقامت موعته دیل
 الشطوط: بهبور و دوری، وهبهسهر ووشتری
 می و کوپانی زل
 الشطوطی: ههروا
 الشطن: بهدو سهر. قایم بهستنوه بهشریت
 وه دوربون
 الشطون: بهسهر. دور
 الشطوی: دیهکه له میسر

الشعير: جو وهوشتری قوربانی وههر شتی
 علامتی عیبادت بی
 الشعیری: جو فروش وهبهژیر نهستیرهیه
 گهورهیه بهنی خوزاعی نهی پرستن
 الشعاریر: بلاوبوهوه، وهنوعه یارییهکه
 وهخیارو تروزی ورد
 الشعشع: شهوق دانهوه
 الشعشاع: وشتری دریز
 الشعشه والشعشاع: شهوق دانهوه وه
 ناوتیکه شهابکردن وه رنگی شت
 الشعشان: شهوق دانهوه
 الشعاع: روناکی وهبهسمر بلاو بونهوه
 الشعف: حرص و مبالغه وه موحیبهتی زور
 الشعفة: سهری شاخ
 الشعل: بهتهحریک. سپیایی کلکی وولاخ
 الشعلاء: حهیوان کلک سپی
 الشعلع: دریز، وهشعلع ههروایه
 الشعلة: بهبور. روناکی وه داری سوتاه
 الشعیله: پلیتهی سهرداگیرساره
 الشعواء: بلاوبونهوه

(فصل الشین والغبین)

الشغاب: خمرات
 الشغب: بهسهر عهیب گرتن وهنیزاع
 وهتهحریک کردن بو شهر
 الشغر: سهگ قاجیکی ههلبری بو میزکردن
 الشغزل: ژهبهژن کردن
 الشغور: بهزکردنوه وهخالی کردن
 الشغیره: سوژن
 الشغریبه والشغزیبه: بهسهر. ی. گراو
 لههردوکیانا پی بهستنهوه
 الشغشعة: بهرم ونیزه بزاوندی کهسینک
 الشغاف: پیستی دل

الشغف: بهتهحریک: تهماع کاری
 الشغل: بهبور زهنهوه بهدو بور، وهبهسهر
 وهزنه، وهبهدوسهر ممشغول و غافل بوون
 الشغال: بهسهر چهقل
 الشغوم: بهبور. دریز
 الشغواء: ژنیکی ددان ناریکه وههملو
 الشاغیه: زیاده ددان

(فصل الشین والفاء)

الشف: بهرگیکه لهخوری نهکری مهعی بینین
 ناکا وه بهژیر زیادی وقازانج وهزیان وزهره
 الشفا: بهسهر. کهنارو تهرهف وهبهژیر مه
 دهوا
 الشفة: لیو
 الشافة: برینیکه لهژیر پی دیته دهری بهدای
 چار نهکری
 الشفر: پیلوی چاو
 الشفرة: کردی گهوره
 الشفارج: نوهه حهلوایهکه
 الشغشاف: پای سارد
 الشغشفة: بزوان، تیکه بون
 الشفافش: شیدهتی تینویهتی
 الشفع: جوت وگا محافهزهکردن
 الشفعة: علاوهکردن
 الشافع: مهپی بهرخ دار
 الشفاعة: محافظه کردن، وه کهسیکی گوناه
 کار خستنه ناو صالحانهوه
 الشافة: باقی ناو لهناو ظهرفا
 الشغشف: بهدخو وهلهزین وهتیکه بوون
 الشفوف: کراسی تهک ونازک
 الشغیف: لهزین لهسهرما
 الشفق: ترس، وهبهتهحریک سورایی نیوارهو
 روژ

الشفقة: رحم کردن
 الشفلج: لوت فشی لچ ناستوو ژنی فمرج
 گهوره
 الشفن: عاقل وزیرهک
 الشفان: بای سارد بهبارانهوه
 الشافن و الشفون: کهنه به تیلایی چاو
 تهماشا بکا
 الشفنن: تهریزکه به قهد قل له عراقا زوره
 قارو
 الشفه: مہشغولی شفہنی: یہ عنی مہشغولی
 کردم

(فصل الشین والقاف)

الشق: له تکردن، جوئی کردنهوه، درانن،
 مہشہقت، به بیان وہبہژیرو گیراوی مہشہقت،
 جانب له ت
 الشقوب: رووناکبون
 الشقاء: ضدی سہ عادت بہدبہخت وہبئی
 نہدہب
 الشقاو والشقوء: طلوعکردن و ہچونہ دہرہوہ
 وہبلو کردنہوہ
 الشقب: بہژیر درہختیکہوہ بہدو سر جینگای
 نہمین
 الشقاب: بہژیر مابہینی دوشاخ وہ مابہینی
 دوبہرد
 الشقه: بہبورو گیراوی. یہک پارچہ جل،
 وہسہفہری دور
 الشاقۃ: صاحب مہشہقت وہ ژنی یہخہی
 خوی دادرئی له موصہیبہتاوہ روی خوی برئی
 الشقجہ: خورمایہک تازہ رنک بگری
 الشقحطب: بہدو سر. بہرانی شاخدار

الشفذ: رویشتن وہدوری وہبہژیر بیچوی بز
 مژ وہبیچوی حرباو تہریکہ له گہل روژ
 نہگہری
 الشقذاء: تہریکہ
 الشقذ: بہژیر.ق. والشقذان کهنه
 چیتہ چاوی وہ حربای گہورہ کہ تہریکہ
 دایما سہیری روژئہکا
 الشقر: گولیکی سورہ، وہنیحتیاج
 الشقرة: نینسانی سوری مہیلہو سپی
 الشقراق: تہریکہ پینی نلین (اخیل) زگی
 سپی پشتی سہوزہ
 الشقور: بہبؤر. نیحتیاجی وہ کاری موہیم
 الشقاری: بہبؤر و.ق. گیراوی گیایہکہ
 الشقشقه: جریوہ جریوی تہیر، وہ بہژیر. لای
 ژوری ہم وہنینسانی پیری زہعیف
 ومشتیکہ ومکو ریخولہ لہدمی ووشر دیتہ
 دہرہوہ
 الشقص: یہک پارچہ
 الشقیص: شہریک و بہش
 الشقیفہ: نجانہی شکاو
 الشقاف: قلبشی پی، وہ عہداوت وہبہبؤر
 عیلہتیکہ له حیواناتا پیدای نہبئی
 الشقیق: برا، ولقی درہخت وہبیرین
 الشقیقہ: خوشک، وہگوشادی بہینی دوشاخ
 یا دو بہرد، وہکهنه لایہکی سہرودہم
 وہ چاوی بہیشی وہ چارہ چہقیلہ
 الشقاقل والشقشاقل: رہگی درہختیکہ ہندیہ
 الشقن: بہژیر. ق. کہم
 الشقونہ: بہبؤر. کہمیتئی
 الشقوہ والشقاوہ: بہدبہختی وہبہدخوی

فصل الشين والكاف

الشك: بهرو گيراوى. شك وه لازم بون وه پيوه نوسانن وه لت كردن الشاك: كه من بكهويته شكوه، وه سلاح دار الشكه: چهك

الشكت: عهوض دان

الشكاء: شكات

الشكد: عطاو نيحسان بهسرو بؤر

الشكر: بهبؤر سهناى بهته عظيم

الشكر والشكره: بهسرو ته حريك شير

زؤربونى حه يوان وه پربون

الشكارى: بهبؤر. مبرو ووشترى بهشير

الشاكرى والشاكريه: شاگرد

الشكور: بهسهر. شوكر كه، وه حه يوانى قانع

الشكير: لقى كه له بن درخت ديته دهرئ،

وه موى بهر

الشكر: بهسرو ژيرك. حه يوانى بهشير

الشكران: ضدى كفران

الشكس: بهدخو

الشكاسة: هه روا

الشكع: نيش و نالاندن وه غه زه ب

الشكاعى: گيايه كى دركاوييه

الشكل: بهسهر. صورته وه به ژير. ره حمت

وه نازو شيوه

الشاكل: بهينى گويو زولف وه موشابه

وه عاده ت

الشكله: بهبؤر. سوراى ناو سپياى چار

الشكال: به ژير. دهسته جلوه وه ولاخى سپيه ل

سپى

الشكلاء: مبره مئى سپى وه نيح تياجى

الشكول: نه نواع و نه قسام

الشكم: نوجروه عهوض وه خير ادا نه وه

الشكيم والشكيمه: ده مى لغاو وه نينسانى

عيناد

الشكوة والشكوى: شكات كردن وه پيىستى

كارژوله

الشكاة: نزكى و موشا بهمه ت

الشكايه: خبهردان له بهدخوى كه سئ

فصل الشين واللام

الشل: بهسهر گيراوى. گوي و ه شاش درون

الشله: بهبؤر گيراوى ني ت وه كارى دور

الشلجم: شيلم

الشلشة: ليدان، وه قه تره قه تره ناو هاتنه

خواره وه

الشلشليل: جيگاي نهرم و زهوى نهرم

الشلعلع: پياوى دريژ

الشلق: به ژيرو سهرى. ل. جيماع كردن،

وه ليدان

الشلل: به ته حريك. گؤج، وه درومانى شاش،

وه له كه مى سه ر جل كه به شتن نه چيته وه

الشلليل: كه فه ل پوشى و ولاغ، وه ناوه پراستى

شيوئى كه ناوى زؤربى وه كراسى كورت

وه ناوه ريژ

الشللم: جئيه كه له نزيك شامه وه به زباني

عبرانى بيت المقدسه

الشلو: به ژير. نه عزاي نينسان

فصل الشين والحيم

الشام: شارى دمشق

الشم: بهرو گيراوى. بون كردن

الشماء: بهسهر. بهر

الشمال: به ژير. باى باران

الشماته: دل خو شبون به بلا و غه مى دشمن

الشمج: شت، هين وه درومانى شاش وه

ووشترى خيرا

الشمحوت: دريژ

الشمخ والشموخ: بهرزو گهره بون

الشمختر: ئينسانى له نيم معرب فارسىيه
اصلى شوم اختر

الشمختر: بهسهرى. ش.خ. گهره و دريژيوون

الشميدز: وشترى خوش ره

الشمير: به له نجه روين، وه موهيا بوون

وه ره وانه كردن وه بهسهرى ژير.م. بهشيدت

الشميره: وشترى خوشره و

الشميرج: لباس تنگ وه جھوال و په لاس

الشميراج: درومانى شاش وه قسهيه دروى
تيكهل بئ

الشميراخ: به ژير لقى خورما وه لقى هيشوى

ترئ وهسهرى شاخ

الشميروخ: به بؤز لقى خورما

الشميراخية: قيسمينكه له خه وار جييه كان

الشميس: خوروه مهنع كردنى و ولاخ له

سواربون وه بهدى وه به بؤز سله مينه وهى
حه يوانه كيوى

الشميردل: و ولاخ خيرا بروا

الشمياس: سله مينه وهى حه يوان

الشموس: به دخو

الشمشليق: پيريزنى چرچ وه خيراروين

الشمشم: خورماى كه م به داروه بمينتته وه

الشمط: موى سر كه نيوى سپى بوين

الشميط: تيكهل وه گياى ترو و وشك تيكهل

بون وه بهره به بيان

الشمطيط: پهراگه نده

الشمع: مؤم وه پيو

الشموع: حبابه كه سئ خلق بى نيتته پى

كه نين يارى بكا

الشمعمع: پياوى چوست

الشمعلة: خوئندنى جووله كه

الشمق: خوشه ويستى و فره حى

الشمقمق: دريژ و ئينسانى دل خوش

الشميل: بلاو كردنه وه وكو كردنه وه كه م

الشمال: باى باران كه لاي قوطبه وه بئ وه
گهرو وه شمشير

الشملة: شتيكه وه كو جاجمى شقه وه ناوى

كه م وه به ژير.م. و گيراوى.ل. والشملالى و

الشمليل روينى سوك

الشملة: عهجه له كردن

الشمول: به بؤز. ئيحاته دان وه شه راب وه بهسهر

شهرابى خاليس وه بائى له قيبله وه بيت

الشمال: به ژير. چهپ خيلافى راست

الشمائل: خولق و كرده وه

الشملق: بهسهر پيرى ژن

الشممام: بهسهر و گيراوى شه مامو كه

(فصل الشين والنون)

الشن: بهسهر و گيراوى. كونده كوئن، وه ناوى

قه بيله له عه رهب وه پهراگه نده

الشان: صيفت و سيرت وه شه مرو سهواب

وه عه زيم

الشنوء والشنان والشنانان: بوغزى و عه داهت

الشنوئه: دوربوون

الشنب: دان تيزيون وه روناك بوون

الشنه: بهسهر كونده كون

الشنشرة: به بؤز. ش.ت، نه موس

الشنقه: نه وه دارنكه لوكه تئ نه خري

الشنث: نه ستور

الشنج: هه لقرچانى پينست

الشنجار: گيايه كه كاوه كه رانه ي پئ نه لين

الشنخوب والشنخوبية: سهرى كيؤ

الشناد: عه يبو عار

الشنشن: به بؤز. زهيره كو عاقل وه كوپى نازا

الشنشنة: به ژير. ته بيعة ت و عاهت

الشناس: به ژیر. دريژ

الشنظوه: به بوری ش. ظ. ترفی شاخ

الشنظیر: همزه گؤ، به دخو

الشناعه: له حد ته جاوژکردن

الشنعاف: دريژ

الشنف: گوارهی هه لآواسراو وه به ته حریک

بوغزی و ته که بور

الشنقري: ناوی شاعیریکه

الشنق: ناره زوکردنی شتیك و مراکیشانی

جله وی ووشتر، وه له زور خواردنه وه عیله توشبون وه بهینی دو لضاب لهزه کاتی لازم وه

له دیه که ماتر له ارش جه راحه تا وه نینسانی

سهر دريژ

الشناق: دم به ستنی کونده ئه سپی سهر دريژ

وه تور وه داوی ته ایرگرتن

الشناق: به سهر بوغزی و عداوت وه به بور.

په راگنده

الشنون: به بور. برسی وه ووشتر نه له پی

نه قلهو

الشنین: دلوی ناو

الشنوای: به ژیر. بیستن

الشنور: له به هارا حه یوان خسته ناو

چایه ره وه وه له پاشه وان ههنگوین برین

الشنوار: ئه سبابی ناو مال وه فرجی ژنو و پیاو

الشنوارب: سمیل وهرنگای ناو له گهرودا

الشنور: بالضم باج شور و امرف (تورکی) یه

الشنوره: ههینه ت

الشنوس: به ته حریک له ته که بوره وه به که لای

چاو ته ماشا کردن

الشنوشب: میروله

الشنوشاه: ووشتری من خیراو

الشنوص: به بور شتن وه پاک کردنه وه

الشنوصه: عیله تیکه له په راسوا وه پای ناوژگ

الشنوط: یه که کهرت وه هه لپه برین

الشنوطب: دهسته سهر

الشنواظ: هالو بلنسه می ناگری بی دو که ل

الشنوعه: کوپی پاشه بهره وه دره ختیکه

الشنوف: زینه ت

الشنوق: مهیل وه نارهنوی نه فس

الشنوقب: پیای دريژ

الشنوک: دپک وه دپک چه قین له دهست یا پی

الشنوکران: ناوی گیایه که لاقی وه کو رازیانه

وایه

الشنول: به رزکردنه وه داس بچوک وه ناوی

له بنی کونده دا مایته وه وه ووشتری شیرمی

ووشک بویتته وه وه بیچوی حهوت مانگ بی

الشنوال: به سهر و گیراوی. ناوی مانگیکی

عه ره بییه وه به ژیرو ته خفیف شتی که م

الشنوله: دو ئه سترهن له بورجی عه قره با بیان

ئه لین ذنب العرقب

الشنوم: به بور. به دخو وه دن

الشنونیز: زیره یا رهشکه می نان

الشنوه: ره شو ناشیرین بوون، وه چاو

زه فکرده وه

فصل الشین والواو

الشنواء: برژاو

الشنوب: تیکه ل کردن

الشنویج والشنوبق: دره ختیکه

الشنوأة: پیستی سهر

الشنوحه: به بور. زگ یمشه وه به سهر

دهر ختیکه که وان می لئ دروست ئه کرئ

الشنوذر: چارشینو

الشنوذب: دريژ

الشنوذك والشنوذنیق: شهین وه کو بازوایه

الشوواء: ژنی رهش ناشیرین وه بهمه عنای
ژنی جوانیش هاتوو
الشووب: ژیشک
الشوی: مالی کم وه لهئه عزای ئینسانا دو
دهست و دو قاچ و سهری
الشوایب: جه معی شائبهیه که به نه قص و
ععیب ئه لئین
الشویه: پاش ماوه
الشوایه: پاش ماوه ی بریانی وه پارچه لهشتی
گهوره

(فصل الشین والهائ)

النشاه: ععیب وه مه پ
الشهاب: به سه سر شیرئ ناوی تیکه ل کرابین
وه به ژیر شوعلی ناگر وه ئه ئه سستیرانه ی
نه گرینه شه یاتین
الشهبة: به بۆر. سپیاییه که که غالب بو بئ
به سه سر ره شاییدا
الشهبة: که سی عومری زۆر رابورد بئ
النشاعر تج: شاتهره گیایه که
الشهنة: تیکه ل بوون
الشهاجر: ره حم
الشهد: ههنگوینی ناوشانه
الشاهد: منال دان وه حاضر
الشهادة: خهبری قهتعی والمشاهد المعاینه
الشهید: له پئی خودادا کوژاو
الشهدة: حهره کهتی کورو کچ له ۳ سالیه وه
ههتا حوت سالی وه مه سرف وه زگ زل
الشهداره: ئینسانی موسریف وه خراب و
دوزمان وه کورت و نه ستور
الشهدانج والشهدانق: به سه سری ن. مرورای
گهوره وه تووی که تان بو که سی به چوار رۆژ

جاری تایی لی بئ نافیعه. حه بی قهنب
له تووه که ی دروست ئه کړئ
الشهذاره: شتی خراب
الشهر: مانگ وه شیرو کیرد له کالان دهره ئان
الشهرة: به بۆر زاهیر وه ناشکرا بوون
الشهیر: ناشکرا
الشهریه: پیری سال دیده
الشهرة: ناله تیکی جو لاییه
الشاهق: جینگای بهرز
الشهقه: قیژانن وه هاوارکردن
الشهیق: هه ناسه هه لکیشان بو دهره وه
وه ناخری دهنگی کمر له زهریندا
الشهل والشهلة: ره شایی چاوی مه یله وه رهش
بئ وه کو چاوی مه پ
الشهال: پیای دیژ
الشهم: ترسو و خوف
الشهامة: شه جاعت و مزهره و عاقل
الشهینز: زیره
الشهوة: نارهنووی نه فس
الشهی: هه شتی بیینری نارهنووی بکړئ

(فصل الشین والیاء)

الشین: به گراوی. بریانی کردن
الشین: شت و ناسان
الشینان: پیای دورین
الشیب: به ژیر. شاخی به فری لی باری بئ،
وه دهنگی لچی وو شتر له وه ختی ناو
خواردنه وه دا
الشیب والشیبه: سپیهنی وه میژدی
وه موسپی بووه وه دهنگی لی دانی قه مچی
له وولاخ
الشیاب: قسه ی له تیفه هه زلی کردن

الشايب والشايبه: عهيبو نوقصان وهشتى
 پيس وهسرو ريش سپی
 الشيه: علامت
 الشيع: گيايهکه مشکه کوزره بونی بکا دیته
 دهرهوه
 الشيحه: وهکو شيع وايه
 الشيع: پير، وهپياوی گهره
 الشيد: بهسمر. بناغهی گهچ وهبهژير گهچ وه
 مهر شتيك لهديواری ههلسوی
 الشيدمان: بهسرو بۆری. ذ. گورگ
 الشيدنوق: شهين
 الشير: بهسرو ژۆری. ی. گيراو قهلهو
 الشبرج: شيلهی ترى وهنوعه رۆنيکه
 الشيراز: توارخی ماست
 الشيزاء: دارى عهبنوس
 الشيشاء: خورماي زپ خورما نهگري
 الشيص والشيصاء: دار خورمايهکه تۆوی لی
 نهگري
 الشيصبان: تائيغهيهکه لهجن که لهشکری
 ابليس نهکسری لهم تائيغهيهيه
 الشيط: بههيلاک چون وهسوتان وههلهچون
 وهپيوه نوسان
 الشياط: بون کوروز شتن بسوتن وهکو بهن و
 خوری
 الشيطان: کسئ لهرحمتهی خوا دورين
 الشيطرح: رهگی گيايهکه لههيندستانه
 وهديت بق صهفراو بهلغهم باشه
 الشيظم: بهسمر زور دريژ
 الشيع: ميقداری دوری وهدوايي وهبيچوه شير
 الشيع: بهژير. ناشکرايون وهدهنگی بلویری
 شوان وهقرچه قرچی ناگر
 الشايغ: زاهير وهبهش نهکراو
 الشيوغ: بهبۆر والشيوغه: بهسمر وهکو شايغ
 وايه

الشيعه: کۆمهل
 الشايغه: زياده دان
 الشيق: شاخ
 الشايق: نارزو کردنی شتيك حهزی ليبيکا
 الشائله: ووشتری شیری نهماين
 الشيلم: مرور يازيزانه لهناو گهندمانهين
 الشيم: بهسمر. ناوی زور سارد وهشير لهکالان
 دهرهينان وتی خستنهوهی وهنوعه
 ماسيهيهکه
 الشيام: بهژير. گلنی لهنهرزهانی کهنی
 الشيمه: خوی جوان وهعادت
 الشين: عهيب وهبهژير کهسئ زور ژن بهينی
 وهحرفينهکه لهحروف هجا
 الشينين: رازيانه
 الشيه: نينسانى چاوتير
 الشيهم: بهسمر ژيشکی نير

(باب الصاد وما بعدة من)
(المطابق والمضاعف)

(فصل الصاد والهمزة)

الصاء: پهزدانی مهر بزن که نهزنی دینه
دهری
الصا صاء: توتکی چاوی نهپشکوتوبی
الصا وایه: رشک هیلکهی نهسپی لهنا و مو
لباسدابی
الصا صیه: مهلجهه وه پهناگاه وهچقهی
کهلهشیر
الصی: دهنگی بیچو، وهفیل و بهراز و رزق
ومشک

(فصل الصاد والباء)

الصب: بهسرو گیراوی. ناو رژانن وهعاشق
الصاب: شیلهی گیایهکی تاله
الصبا: بهبؤر وقهصر گوناه، وهبهژیر طلوع
وه مهیلی دل وهبهسرو بؤر. بای سهحر
الصبوة: بهبؤر. کهسی له سر دینی خویسی
لاچی بچیته سر دینیکی تر
الصبائه: ههروایه
الصبیئ: وهکوصی وایه
الصبب: جینگای پست و چال
الصبابة: شیدت شهوق و عشق وهمهیل وه
بهبؤر. پاشماوهی ناو لهحاجهتا
الصبیب: شیلهی گهلاهی خهنه وه ناوی گهلاهی
کونجی
الصبه: رهوهی نهسپ ورائی بزن که لهبیست
که متر نهبن وهباقی ناو لهظه رفا وهتانیفه
یهعنی میقدار
الصبابه: بهبؤر پاش ماوه
الصباح: بهیانی نهوهلی رؤژ
الصبح: بهبؤر بهیان وهبهسهر شراب
خواردنومه لهبهر بهیانه

الصبیح: نهو کهسهی بهیانان ووشتر ناو
نهدا

الصبحة: خهوی بهیانان

الصبیحة: وهقتی بهیان

الصباحه: روجوانی

الصبیدد: جانمهریکی بهحریه وهکو بؤقی
بئ قاج وایه لهبهر رهشی پیئی نهلین ماسیه
رهشه

الصبیر: بهبؤر کهنارو جینگای
زیخان، وه بهژیر ههوری سپی وه بهسهر و
زهننه. نهفس مهنع کردن له جزع و
فزع وه بهسهر و ژیر ب. تالی شاری که
دهرمانیکه

الصبارة: کهفالهت وهبهبؤر بهرد وهبهسهر و
گیراوی سهرما

الصبیره: بهسهر و بهردی رهق وهبهبؤرو
کۆمهلی گهنم و جۆ

الصبور: شهید و قایم

الصبیر: کهفیل و ههوری سپی بئ باران

الصابر: ناویکه لهناوانی نالتون

الصبصاب: دور

الصبصبة: رژانن وهنازایی کردن وهگهرم کردن
وهسهختی ناسان کردن

الضبع: بهسهر ئیشارهتکردن بهپهنبه

الصبغ: بهسهر. رهنگردن وهبهژیر. رهنگ

الصبغة: دین، داری شتی پی رهنگ نهکری

الصبفاء: مهری سر کلک سپی

الصبین: مهنعکردن

الصابون: مشهوره

الصبهد: بهگ، ناغا، میر

الصبی: کوری بچکوله

الصبیه: کچی بچکوله

الصبوة: بهسهر و. الصبویه: بؤر. مهیل
کردن

(فصل الصاد والتاء)

الصت: کۆمهَل، وه به دهن له شتیک بکهوئ،
 وه مصادمه وه ده فککردن، وه گرفتار بوون به
 ئیشیکی گرانه وه
 الصتاب: به ژیر. دوشمنایه تی
 الصتیت: دهنگ و کۆمهَل
 الصتغ: به ته حریک. ره قی
 الصتم: ئه ستوری، وه به ژیر. ت. شتی ئه ستور
 الصتو: به رۆینه وه هه لپه پین

(فصل الصاد والهاء)

الصخ: قیزه وه هوارینکه گوی کپ بکاوه لیدان
 به شتی مه حکم وه کۆ کردنه وه
 الصخب: به سهر. دهنگ تیکهَل بوون، وه فریاد
 وه فوغان کردن
 الصاخة: دهنگی گوی که پ بکا
 الصخذ: گهرمای به شیده ت
 الصخرة: به ردی گه وه
 الصاخره: گلینه، و دیزه
 الصخی: چلکن وه ژهنگاوی

(فصل الصاد والحاء)

الصاحب: هاوری، وه موعین
 الصحابه: ئه وانه ی ره فیقی پیغه مبه ربوون
 الصحباء: سه راب
 الصحه: به ژیر. به دهن ساغی
 الصحراء: چۆل و بیابان
 الصحرة: به بۆر. به یینی دوشاخ که پان و رینک
 بی. دهرهنگی مه یله و سورین
 الصحيرة: شیری گهرم رون ناردی تیده که ن
 الصحصح و الصحصاح و الصحصحة:
 جینگای رینک و پان
 الصحفة: کاسه ی بچوک
 الصحيفة: کتیب و کاغزی نوسراو
 الصحل: به توندی بانگ کردن
 الصحن: پیاله ی گه وه وه ناوه پراستی مال
 الصحناء و الصحنات: ته عامینکه له ماسی
 دروست نه کری
 الصحو: رۆین: به سه رخۆش وه سامال
 وه کوی دریز

(فصل الصاد والذال)

الصد: به سه رو گراوی. مه نغ وه نه اعراض کردن
 وه به بۆر شاخ
 الصاد: ناوینکه له ناوانی مس وه چینه ی
 که له شیر وه عیله تیکه له سه ری وشتره پهدا
 ئه بی چلم به لوتیا دیته خواری سه ری دزغ
 نه که ییت چاک نابین
 الصدا: ژهنگی ئاسن
 الصداء: دهنگ وه عه کسی دهنگ که له شاخ
 دیت وه بایه قوشی نیر وه تینویتی وه به سه رو
 گراوی. د. بیرى ئاو خووش
 الصدح: به سه ر. والصداح: به بۆر خویندنی
 که له شیر
 الصادحة: ژنی گۆرانی بیژ
 الصدخة: جینه که شه رابی چاکی هه یه
 الصد: رینگاویان، وه نزکی
 الصداد: به بۆر گراوی. رینگای سه رئاو
 وه ناوی جانه وم رینکه
 الصدود: به بۆر. اعراض نان وه مه نغ کردن
 الصدید: کیم و جه راحه ت تیکهَل خوین بیی
 الصدیدل: گول
 الصدر: سنگ وه نه وه لی هه شت

الصدى: تینویتی وهبایه قوشی نیر

(فصل الصاد والرأء)

الصارء: ئیحتیاجی وهتینویتی

الصر: ده می کیسه بهستن وه محافظه کردن وه کؤکردن وه بهرزکردن وه زیسادکردن وه به ژیر بای سارد وه سرمایه که گیاو

زهراعت زهر دراریکا

الصرء: گوژالك تاله گیایه که در کاوی زهر

الصر ب: شیر بسهریه کا دؤشین وه میز حبسکردن وه ماستی زؤر ترش وه صمغی زؤر سور وه به تحریک هروایه

الصرء: کیسه پاره وه درگا وه قهلم وه بزمار دا کوتان وه بانگ کردن بو قسه له گهل کردن وه به سهر ته خفیف کؤمهل وه هاوار

الصره: به ژیر بای سارد وه شیده تی سهر ما هاوار

الصرء: ناو بوگهن بوون له پاره ستانه وه

الصاروح: به ردی نهرم و قسل

الصرح والصرحة: به سهر کؤشک و سهر او بنای بهرز

الصرح: به تحریک خؤلاصه ی هر شتیک

الصرحة: به سهر ظاهر بوون

الصراخ: به بوؤر. ناویکه له ناوانی تاوس وه دهنگی درگا وه زه لیلکردن وه دهنگ

الصرخة: بانگو فریاد

الصریغ: فریاد رهس وه ته لبی فریاد رهس

الصراخاق: بانگ کردن

الصرء: به سهر. نفوذ کردن وه خالص وه سهر ما وه به بوؤر سهری. ته یرنکه سکی سپی و

پشتی سهوزه

الصراد: هوری بهزی بن باران

الصدار: کراسی بچوک وه سه پینچ وه نیشان وه علامه تی که له سهر سنگی ووشترایه وه به سهر گه پانه وه وه طلوع

الصدور: طلوع

الصدرة: لبانه، یا کو لونجه وه سوخمیه

الصدع: هملکه ندندن، وه برین وه ئیزهار کردن وه میل کردن

الصداع: به بوؤر. سه ره شه ژانه سهر

الصدیغ: به بیان وه ره وه ی مهر ووشتر وه منالی حوته ی چوبی

الصدعه: گله ی ووشتر مهی

الصدغ: به بوؤر بهینی چاو وگوئی وه موئی به سهر ناو چاونا بیته خوارئ

الصداعی: که سیکه به صدغیه وه نیشانه بییت

الصداعه: زه عیفی

الصدیغ: زه عیف

الصدف: به دوسر وه به بدو بوؤر شاخی بهرز، وه شتی بهرز وه نه عراز نان

الصدفة: به تحریک. ناوی گوینچه وه جئ مرواری

الصدق: به ژیر. راستی وه به بوؤر رمی راست

الصداق: به سهر و ژیر ماریی ژنان

الصدقة: به بوؤر وه به سهر بوؤر ماریی

الصداقة: دؤستی و راستی

الصدیق: به دو ژیرو گراوی خوش باوهی

الصدقة: به فته حات عطایه که بو سهر اب به فته قیران نه درئ

الصدم: ده فعه کردن، وه گرفتاری به کاری زه حمت

الصدمة: له یک کهوتن وه به ژیری. د. طرف و کهناری هر شتی بی

الصدام: به ژیر بوؤر. نازارنکه له سهری حیواناتا پهیدا نه بی

الصراد: بهسر ریخولہ

الصریح والصریح: جینگای رینگ مکان
مستوی

الصرود: جینی سارد

الصرار: سیسرک وه به ژیرو ته خفیف پتیکه
به گوانی وو شتریه وه نه به ستن بیچوه که ی نه ی
مژنی

الصروره والصارورقو الصروری: که سنی
له گهل ژنا جیماع نه کا

الصراری: مهلهوان

الصریر: چیره ی دهرگا و قهلم

الصرصر: به سهری ص. بای زور سارد،
وه نه وعه ماسی یه که، وه په پوله یه که وه کو

کولله وایه، وه ناوی جوگه یه که له عیراقا

الصرصر والصرصرار: سیسرک

الصرصره: دهنکی باز و کهله شیر

الصرصره: گیایه که له شام وه نه به طیه کانی
وولاتی شام

الصرصرانی: نه وعه وو شتریکه وه نه وعه
ماسی یه که

الصرصروره: وو شتری به قوت وه گه وره

الصرراط: به ژیر رینگا

الصرع: که وتن وه خست و له به یانی وه
تانیور و وه عیله تیکی مشهوره

الصرعه: نازی و هزوران گرتن

الصرع: به بوز پالهوان وه هوری که م و بهرز

الصرعه: به بوز سهر پالهوان و نازا

الصریع: که وتو وه به هیلک چو

الصررف: به سهر گیرانن وه وه
ته غیردان، وه منع وه تو یه وه فهرز

وه حیله وه موصییه تی زمانه وه به ژیر
صاف و خالیص وه بوزیه ی سور وه کو

مالینوس

الصرقة: نه ستریه کی نورانییه وه مور

الصراف: به ژیر والصروف: به سهر. به تله ب

هاتنی حیوان

الصریف: جیره ی دهرگا وه بوزیه گا وه دهنکی
ددان

الصرم: به ژیر میوه له درهخت خستنه
خواره وه وه زهراعت درونه وه وه به سهر

پینستی تازه ی دهباغ نه کراو

الصرام: به ژیر وه قتی خورما و میوه گه یشتن
وه به سهر و گیرای پینستی خام فروش

وه به بوز ناویکه له ناوانی حهرب وه موصییه ت
وه بن مهک وه دواپی شیر له پاش مژین

الصرام: پیای نازا، وه شتی تیژ

الصرامة: شه جاعت

الصرمة: پارچه هور وه سی ۳۰ مریا
وو شتر

الصرماء: ده شتی بن ناو

الصریم: مه قطوع وه خرمانی نه کوتراو وه لای
به عزی به شوی تاریک وه به یانیش نه لین

الصریمه: پریز وه قه سدکردنی شتیک

الصری: به دوسهر. ناوی گوزاو

الصری: جیره ی دهرگا وه قهلم وه قه طع

الصراری: مهلهوان

(فصل الصاد والعین)

الصاع: ربه، وه جینگای نشینو، وه قاپنی
یا شوشه یه که شریه ت و شرابی پی

بخوریته وه

الصعب: به سهر زه حمت

الصعوبة: به بوز. زه حمتی

الصعیر: درهختیکه وه کو مؤرد

الصعتر: نه وعه گیایه که. کیوی و ده شتی و
باخی هیه

الصعون: به ژیر. ص. و گيراوی. ن. و و شتر مورغی نیر

(فصل الصاد و الغین)

الصخ: مهیلکردن و چه مینه و ه
الصاغة: زهرنگه
الصفر: به ژیر. بچوک و به دوسر بچوکبویون
الصغار: به سر زه لیلی
الصغیر: عه مرکه م بؤ کوپ
الصغيرة: عه مرکه م بؤ کچ
الصقان: شاریکه له ماورا و النهر
الصقانة: به کیکه له ناله تی له هو چفانه یه
الصفو و الصغی: مهیلکردن

(فصل الصاد و الفاء)

الصف: ریز له ته علیم دا، له حهربدا له یاریدا
الصاف: حیوانی سوار، خوری دار
الصفا: به ردی سپی لوس، و به مه مد ضدی
که دهره و ه جینگایه که له که عبه و ه ناویکه
له ناوانی نهر
الصفة: نیشان و علامهت و سوره و به به بؤرو
گیراوی سه کو و ه ناوه راست
الصافة: تهیریکه له فرینا بانی پان نه کاتوره
الصفاة: به ردی صاف و ریک
الصفیت و الصفات: نینسانی به قوهت
الصفح: نه عراض، نان له گونا ه بوردن
و ه گیراننه و بؤ دراوه و ه تهره ف
الصفحة: تهره فی هه شتی بی
الصفاح: نه عراض که، و ه مه نغ که
الصفیحة: پیش رو ته خته ی دهرگا و ه لایه کی
کاغز و ه شتی پان و ه ریک
الصفاح: به بؤرو به ردی دروژ

الصعد: به سر و ته حریک شیدهت و ه
میحنهت

الصعداء: به بؤرو ساری. ع. هه ناسه
هه لکیشانی دروژ و ه ناوه راستی خانو

الصعدة: دار رم، و ه ما که ر

الصعود: جینگای سهر به ره و خوارو سهر به ره و
ژیر و ه به دو بؤر به ره و ژورچون و ه رویشتن

الصعدة: سهر شاخ و گرد

الصعيد: ههنگ و ه گلی پاک

الصعر: رو خوارکردن

الصعور: نه ختی جهوی

الصعصع: و و شتری پهرگه نده

الصعصعة: بلا و کردنه و ه

الصعصلیق: ساحیرانی جن

الصعف: شهرابی تری له یه مه ن هه کری له میوژ
نای که ن

الصعق: به ته حریک عه قل ریزین بی هوشی

الشعق و الصعقة: کوت و پیر بانگکردن
و ه که وتن و ه به هیلاک چون

الصاعقه: چه خماخه و ه علامهت و ه دهنگی
موهیب و ه عذاب و ه کوشنده

الصعیق: سیخواره شهو نه بارئ و ه کو
به فروایه

الصعل: سهریچوک و ه که ری بی توك
و ه به ته حریک دقت

الصعلاء: ژنی سهر بچوک

الصعلة: و و شتر مورغی می سهریچوک و ه دار
خورمای خوار

الصعلوك: فه قیر

الصعن: به ته حریک. مؤل دانی و و شتر له نزیک
ناوه و ه

الصعنیه: سهری کلاو راس القلنسوه

الصعنب: نینسانی سهر بچوک

الصعوة: تهیریکی بچوک. کلاو کوره یه

الصفاءة: شیدهت وهگوشین وهبنی شهرمی وهجلی توندو چنرابن
 الصفاق: پیستی موی لی بروئی وهپیستی
 ژیراو
 الصفن: بهبۆر کیسهی شوان وهنانه بهرهی
 وهبهدو سهر پیستی گون
 الصافن: نهسیپکه سی قاجی له نهززا بن
 وهیهکیکی له سهرسم بن
 الصفون: بهبۆر ههروایه
 الصفواء والصفوان: بهردی نهرم وریک
 وهروژی سارد
 الصفوة: خالص وههلهبیرراو وهووشتری
 بهشیر وهلهپیش تهقسیمه نهو شتهی گهورهی
 لهشکر نهی با
 الصفیه: مونتخبو ههله بژیراو

(فصل الصاد والقاف)

الصقب: بهسهر باریک و دریز وهنزیک
 الصاقی: ناوی شاخیکه
 الصقیر: بهسهر بازی بچوک وهماستی ترش
 وه دوشاو
 الصقاره: کافر وهدوزبان وهنهوهی لهعنهت
 دهکا لهغهیره موسستهحق وهدوشاواکر
 وهستای دوشاو
 الصقور: دهویت چاو لهبن شهرعی ژن بیوشی
 الصقرة: مئی صهقر وهشیدهت شمس روژ
 الصاقور: تهوری دهه تیز وه قولونگه
 الصقراط: بهبۆر ماستی ترش وهپهنیری تهرو
 تازه
 الصقصاء: خور روژ
 الصقع: خویندنسی کلهشیر وه لیدان
 وهتهجاوکردن وهبهبۆر. تهرف وناحیه صقع

الصفد: بهسهر بهستن وهمهحکهم کردن
 ومهدو سهر والصفاء بهژیر. پی وهند وهکه
 لهبجهی نهسیر وهبهخشین
 الصفر: بهبۆر. مس، وه بهژیر چوژ
 وهبهدوسهر چوژ بوون وهمانگیکه لهمانگانی
 عهرهبی وهزگی برسی
 الصفرة: خالیبوون
 الصفار: سهفرا
 الصفراء: شتی زهره وهگیایهکه وهکهوان
 وهنالتون
 الصفرة: زهردی وهبهسهر. برسی
 الصفارة: بلویرو زوپنا
 الصفاریه: تاق تاق کهره تهیریکه یا تهیریکی
 زهره
 الصفریة: بهسهر گیایهکه له نهوهلی پایزا
 نهروئی
 الصفرد: تهیریکی بچوک کهمشهوره به
 ابالملیح
 الصفر: فیکه وهدهنگی تهیر
 الصفريت: بهبۆر. فهقر
 الصفراغون: تهیریکه وهکو چولهکه بچوکه
 الصفصف: نهززی بهززی ریک وهچولهکه
 الصفصاف: داربی وهشجره ابراهیم زبانی
 عیبرانییه
 الصفصافة: چیشتی بترشی وهمنجهلی
 سرکهو ترشی تیا گهرم بکری
 الصفصل: گیایهکه
 الصفغ: بهسهر. زله لیدان لهپشت مل
 الصفغان: زله لی دراو
 الصفیف: گوشتی کولاو
 الصفق: لیدانسی که دهنگی بییسترئ
 ومهکردن، وهبزواندن وهتهرف وهبهتهحرک
 ناویکه بنی کهیته کوندهی تازهوه، وهچهپله
 لیدان

له شیبی ماره همرکەسی بئیننی ئەوەندە پئی
 ئەکەنتی شەق ئەبا
 الصلاة: لای راست یا چەپی کلک، وەبەسر
 ئیسلام کردن وەبە ژئیر. برژانن وەئاگرئ
 ئینسان خۆی پئی گەرم کاتەو
 الصلاة: بەسر. بەردئ شتی پئی بەاپن وەکو
 دەستار

الصلب: بەبۆر شەدیدو وەحکەم وەئەستور
 وەموستەقیم وەحەسب وەدەرپئی وەبەسەر
 هەلواسین وەرۆن گرتن لەئیسقان وەلەرزین
 الصالب: لەرزین لە لەرزوتاو
 الصلاة: شیدەت وەهیەت
 الصلیب: شەدید وەخاچی نەصاری
 وەئینسانی خالص النسب
 الصلیبە: بەردی تەرازو وە کچ و کوپئ
 کەلەپشت خوی بی

الصلت: ناوی پیاویکە وە ناوچەوان پان
 وەلێدان وەشیری مشت وەمال کراو وەکێردی
 گەورە وەبەبۆر کێردی گەورە وەشورباو شیري
 ناو زۆری کەم چەوری
 الصلة: بەژئیر. عطاو زیاد وەبەسەر و گراوی
 ئەرزى وشک وەپئست
 الصلاة: نافەت و بەلا
 الصلاة: دوعاو نوێژ وەرحمەت لەتەرەف
 خداو
 الصلاح: چاکى و ئیستقامەت حال، وەبەژئیر.
 مەصلەحەت کردن

الصلاحیه: چاکەو ئیتسقامەت
 الصلح: بەبۆر. ئاشتبوونەو وەنەمانی فەسادو
 خراپى وە بەدو بۆر پارەى ساغ
 الصلیحە: شوشە زیوی ساغ وەپیاوی چاک
 الصلحذم: شەدید ميم زائیدە
 الصلحذی: بەقووت وەحکەم
 الصلد: بەسر. بەردی رەقی صاف

وصقیع: بەسئ خوار ئەلین شتیکی وەکو بەفر
 وایە شەو ئەبارئ
 الصقاع: بەژئیر. سەرپۆش وە پەچە وەبەبۆر
 دەنگی کەلەشین
 الصقعة: بەبۆر. سپیایی ناوهراستی سەر
 الصقعاء: خۆر شمس وەتەیرنکە
 الصقاعه: صاعقە بروسکو وەچەخماخە
 الصقعب: درئژ

الصقل: بەسەر و الصقال: بەژئیر. مشت و مال
 دان و صاف و جوان کردنی خەنجەر و شیرو
 تیغ
 الصقل: بەژئیر خورما لە ناوا گەشاینتەو
 الصقیل: مشت و مال کەر وەستای شیرگەر
 الصقل و الصقله: بەبۆر تەنیشت و کەلەکە

(فصل الصاد والكاف)

الصك: کتیب وەحوجەى قاضیان وەقاپی
 دروستکردن وەلێدان
 الصکاه: مەری زورگوى بچوک
 الصکة: بەژئیر. بەستن، وەمەحکەم کردن وە
 پئنگەیانندن
 الصکک: عیبی ئەسپ
 الصکمة: وولاخ گاز لەلغاو بگرئ نەیهلئ
 لغاوی بکەن سەر بەرئتە دواو
 الصکاک: بەسر. ئیسلام نوس. کاتب
 وەلێدەر

(فصل الصاد واللام)

الصل: دەنگئ کە لەیهک کەوتنی ئاسن پەیدا
 ئەبن، وە بەژئیر. گیایهکە وەماریکە دوعاکاری
 ئی ناکا لای بەعزئ جانەورنکە پئی ئەلین
 ماری قەمقە هەسەر وەکو ئینسان وایە

الصالح: پاک

الصلدم: به ژیر. مه حکم و سهخت

الصلعة: که چهل

الصلصال: قوره رهش له گهل لما تیکه
کرابی وه وه شک بویته وه دهستی بی دهی
زرنگی بی

الصلصل: کوتره باریکه، یا تهیریکه له کوتر
گه وره تره

الصلصلة: باقی ناو له حهوزا یا له گوزه دابی
وه به سر. ناسن وه نه وهی وه کو ناسن و ابی
که له یه که بکوی زرنگی بی

الصلع: که چهل وه به بؤرو گیرای. به ردی پان
وه جینگایه که گیای بی نه روی

الصلعاء: به لاو نافهت وه نه زرنکی لماوی که
درهختی بی نه روی

الصلاعة: به بؤرو گیرای. ل. وه کو صلغ وایه
الصالغ: گای شش ساله

الصلف: زیاد له نه اندازهی خوئی نیدیا
وه ته که بورکردن وه بوغزاندن

الصلیف: پانی نه ستو

الصلفاء: نه زری سهخت

الصلق: دهنگی به شهیدهت وه لیدان وه قیزه
ژن له وه قتی منال بونیا

الصلایق: نانی نه رم

الصالقه: قیزاندنی ژن له وه قتی زانا

الصلقمه: دان لیكدان چیره دان

الصلقعه: فه قیریون وه لیدان

الصلال: گیای ته. سهوزه گیا

الصلول: بؤگه نیوو

الصلیل: ته قهی ناسن وه نه مسالی وه قوره
زگی و لاخ له رویندا

الصلم: به سر. قطع برین

الصلامة: کومه ل ودهسته

الصلمع: قهتق وه تاشینی موی سر

الصلمباج: ماسی باریک و دریز

الصلو: ران

الصلوات: کلیسای نصاری وه جه معی
صهلات

الصلور: مار ماسی

الصلهاء: ووشتری به قوهت

الصلی: به سر برژانن وه سوتانن وه به بؤرو
ژیری. ل. دار سوتانن

الصلایه: هارین و سونه وهی به ردی ریک و پان
الصلیانه: پاقله

(فصل الصاد والمیم)

الصلم: مه حکم وه لیدان وه به بؤر که
وه سهخت

الصلماء: به ردی سهخت، نه زری سهخت
وه به لاو زحمهت

الصلمة: به ژیر. پانه وان وه مه حکم وه ماری
نیری گه وره وه به ژیریو گیرای. م. خالیص وه

پاک

الصلمت: بی دهنگی

الصلمات و الصمت و الصموت: به بؤری ۳ سنی
بی دهنگی و زنا

الصلامت: بی دهنگی و نالتون وه زیو

الصلمجه: قه ندیل چرا

الصلممع: به سر دریز وه شهید وه غه لیظ

الصلماخ: به ژیر کونی گوی

الصلعلاخ: به ژیر و الصملاخ: به بؤر چلکی گوی

الصلعر: به ته حرک. بؤگه

الصلمد: به سر و زهنه، قه صدکردن وه جینگای
به رز، وه غه لیظ وه به ته حرک. شتی بوش

نه بی وه گه وره

الصلماد: به ژیر. دهرمانیکه نه گریجهی پی لول
نه کهن

الصماری: بهبؤر. دوبر. قون

الصمصام والصمصامة: شمشیری تیژ

الصمصم: بهبؤر. ژورسهخت وه بهژیر پیاوی
نستور

الصمصمة: بهسر کۆمهلهوه دهسته

الصمعاء: ژنی گوی بچوک وه گیایهکه لهقوهت
کهوتبئ زیادنهکا

الصمعة: شهید وهجینی سهخت

الصماغ: لایهکی دم

الصمغ: نهوهی مرکهبی لئ دروست نهکهن وهک
کهتیره، جهوی درهخت

الصمکم: پیاوی بههیزو قوهت

الصمکوک و الصمیک: ئینسانی بهقوهت
وهتبیعت مهحکم

الصامل: ووشک

الصمول: بهبؤر سهخت

الصمام: بهسهر. بهلاو مشهقهت وهبهژیر
سهرقاپی شوشه ودویت

الصمیم: خالص

الصم: کهپی

الصمیان: بهتحرک ههلهپرین وهپیاوی نازا

(فصل الصاد والنون)

الصنیت: پیاوی گهروه سهخی

الصن: بهژیرو گیراوی روژیکهله بردالعجوز
وهشتیکه وهکو سهبهته نانی تن نهکهن

الصناب: بهژیر. رهنگیکه له گیای وشک
دروستی نهکهن وه لهمیوژیش نهکری

الصنبر: بهژیری. ص.ب. روژی دوهمی
بردالعجوز

الصنبور: دارخورمای تهنها وهکوری کچ
وهئینسانی بی کهس وهبهبؤر لولهی مسینه

وهبهلوعهی جهوز

الصنج: یهکیکه لهنالاتی لههو

الصنجه: بهردی تهرازو که شتی پی نهکیشن
الصند: بهستنهوه

الصنید: بهژیر. پیاوی گهروه سهخی
وهبهسهر بهلاو زهحمهت وهبارانی قهتره گهروه

وهباو بارانی بهشیدهت

الصندل: ووشتری سهرگهروه وهدرختیکی
بۆن خووشه لههیندستان

الصندوق: سنوق

الصع: بهبؤر کردن وه دروستکردن وهبه سهر
مهحکم

الصنارة: سهری تهشی وهقهبضهی کهوان
وهگونجکه

الصناعة: صنعت

الصنیع: کردن وهشیرمشت و مال دراو

الصنعاء: شاریکه که لهیهمن

الصنف: بلوک وهنوع ولیدان

الضنفة والصنیفة: بهژیری. ن. قهراغ
وهپهرویزی لباس

الصناقر: بهبؤر. خولاصهی شت

الصنان: بهبؤ. بۆنی بن باخه

الصنم: بت. لهئالتون وزیو ودارو بهرد دروست
نهکری

الصنو: بهژیر. لق وهخهلفیکه لهپرگهروه
بیتهدهری وهبرا وهمهسهل

الصنوان: بهبؤر وهسهر خهرقه وکهوا
وهبوخچه وهسنوق

الصنوبر: درهختیکی مهشهوره درهختی چامه

(فصل الصاد والواو)

الصوب: بهسهر. نیشتنهوهی تهیر وهگیشتن
به شتیک وهبارینی باران

الصواب: بهسەر حەق وە بەبۆر گەرای ئەسپێ
رشک

الصوت: بەبۆر بەردیکە لەسەر رینگا بۆ
علامەت ئەی چەقینن
الصواة: بە (ة) خەر جوگەیکە لە عێراق

الصوح: دیوار

الصوخ: بیسنن وە جوی کردنەو وەشەکردن
الصور: پەلاماردان وە پارچە پارچەکردن
وەئیقدام کردن وەریزە نەمامی دار خورما
وە بەدوسەر مل خواربون وە بەبۆر سەری و
شاخی حیوان

الصوار: بەژێر. گاگەل وە ققوی مسک

الصورة: نمونە وە بەسەر عیله تیکە

الصوص: لەئیمیکە تەعام بە تەنها بخوا

الصواصي: سەخت

الصوطل: چەرەندەر

الصوع: بەسەر بلۆکردنەو

الصوغ: بەسەر رۆچون وە زەرەنگەری کردن

الصواع: بەبۆر. ربهی پیوان وە پیالەهی ناو
خواردنەو هی مەلیکان و شاهان

الصوف: بەبۆر خوری

الصفعة: بەبۆر ئەو جینگایەهی لە پەرچەم
کە موهەکی سپی ئەبن

الصول و الصولة: بەسەر پەلاماردان وە
هەلپەرین وە دررێژکردن

الصولج: مسک بون خون یا زیوه

الصولجان: گۆچان

الصوم: رۆژ وەریقنەهی ووشتر مورغ
وە درەخت وە راوەستان

الصومعة: ژور وە جینگای راهبان

الصون: حەفظ کردن

الصوان: بوخجەهی جل

الصوانه: وەکو بەردەئەستێ بەردیکە قاپ
و ظرفی ئی ئەکرئ

الصوی: ووشکبوون

الصوی: وشک

(فصل الصاد والهاء)

الصهباء: شەرابی سور

الصهب والصهبة: شەراب سوربوون وە مویە
مەیلە سوربێ

الصهوية: سوربەتی ناگریجەهی سورب رەنگاو
رەنگ

الصهر: بەژێر. باوکی ژن وە بەسەر تواننەو

الصهاره: بەبۆر. قرچەهی رۆن کە داغ ئەکرئ

الصهرة: بەژێر. خەسودایکی ژن

الصهرنج: حەوزی بچوک

الصهرنج: هەروایە

الصهصليق: بەبی. ی، دەنگی زل وە پیری ژن

الصهل: کە مەکمە دان جاری نەختی بەهی

الصهال والصهيل: حیلەهی ئەسپ

الصهم والصهميم: خالیص وە ووشتری
بەدخو

الصهوة: جئ زینسی پشت ئەسپ وە
سەری شاخ وە کانی وە بەژێر قولەهی سەر
شاخ

الصهي: جینگای تەرەشح دار، زامی ئاوی ئی
بپوا

(فصل الصاد والياء)

الصيب: بارین باران و قەصدکردن

الصياب: بەبۆر خالیص و صاف

الصيب: بەژێری گێراوی هەوری بارندە

الصيبان: رشک گەرای ئەسپێ

الصيت: بەژێر. کەسێ بەچاکە ناو بیری

الصيحان: بەدوسەر. بانکردن

الصين: بهژیر. شاری چین
الصیان: بوخچی جل
الصیانه: حیفظ کردن
الصهد: دريژ

(باب الضاد وما بعده من) (المطابق والمضاعف)

(فصل الضاد والهمزة)

الضئيل: بهژیر. به لاو مشهقهت
الضئد: دوشمنایه تی
الضئد والضئدة: به بؤر. زکام
الضأن: کم کردن
الضال: خواردنه وه
الضال والضئوله: له پوباریک بون وه خوارو
زه عیف بون
الضئيل: باریک وزه عیف
الضائن: مه ری نه براوه
الضائنه: مه ری من
الضئین: نه صل وه مه عده ن
الضئضيء: نه صل وخولاصه ی شت

(فصل الضاء والباء)

الضب: بزئ مشک وه برین دهوا کردن وه شیر
دوشین وه جاری بون او وه بهئمرزه وه نوسان
وگولی خورما
الضبوء والضبؤ والضابئ: پیوه نوسانن
الضبابه: به سر تم
الضبيئنه: مال و منال و عائله
الضبابه: شتی نهرم

الصصیح والصیحة: بانگ کردن وه عذاب
الصیخانی: نهوعیکه له خورمای مه دینه
الصیخود: روژی زورگرم
الصیید: راوکـردن، وبه تـهـحرک
سهر به مرکز دهنوه له برده عیه وه بهم لاو به ولای
خویا نه روانی
الصیداء: به ردیکه مه نهجلی لی نه تاشن،
وه ناوی شاریکه
الصیادید: به لاو مشهقهت
الصییدح: نه سپی نه پرزل
الصییدلان: چرچی وه ورده والا فرؤش
الصییدانی: دهعبایه کی بچوکه وه پرئیوی
الصییدانه: به ژیر. به ردو دیزه
الصییدنانی: جانه وه ریکی بچوکه
الصیرو الصیروء: گهرانه وه به بون
الصیرة: به ژیر. لهت وه کون وه شوربای ماسی
الصیار: قنوی مسک، وه گاگال
الصیره: به ژیر. پهجه ی مه ری
الصیرفی: به سر. صراف
الصیرم: پارویه ک خواردن
الصیصاء: خورمای نه گه بیوو
الصیصه: به ژیر کؤشک وقه لا وه په ناگاه،
وه مه کؤکی جولایی، وه که له شیر وه شاخی گا
الصیعریه: داغ ونیشانیه که به مله وه بی
الصیاعة: زهره نگه ری
الصیف: هاوین
الصیفی: خانویه ک بو هاوین دروست کرابی
الصیفوفة: لادان
الصیایفة: غه زای روم
الصیقه: با
الصیقل: جوان کردن وه رنگ لابر دن
الصیقله: نهو شته ی مشت و مالی پین نه کری
الصیال و الصیاله: په لاماردان و بازدان
الصیلم: به سر. عذاب و موشهقهت

الضبية: بزنی مشکی می و ناسنیکه
بهدرگاهه قایمی نهکن بولیدانی وهناوی
قهیلهیهکه

الضبيب: جاری بوونی ناو

الضبيث: گرتن بهدهست

الضبيثم: شیر

الضبيح والضباح: پرمهی نوسپ

الضبر: کومهل وهبازدان وهگویی کئی

الضبارة: کومهل

الضبور: حیوان گورهو بچوک

الضبراک: قهلو

الضبارم: شیري گورهو بهقوهت

الضبيس والضباسة: بهدبوونی خولوق

وهتهماعار وهنازیرهک وهترسنوک

الضباطب: قهلهوی وکورته بالا

الضبط: حیفظ کردن وکوکردنهوه

الضبطر: بهژيرو سهری.ب. شهید و محکم

الضبع: دهست راستکردنهوه وهبهتلب هاتنی

وولآخ وه قول وهکهمتیار وهسالی گرانی

الضبع والصبعة: بهتهحریک ووشتری می که

زور نارهزوی نیره بکا

الضباعة: ناوی ژنیکی مشهوره

الضبعان: بهژير. کهمتیاری نیر

الضبعم: شیر

الضبيغطي: منال خهلهتینه، منال ترسینهکه

منال خولفی بی بکا

الضبيغطری: داهولی ناو زهراعت

الضبل: بهینی بن باخهل و پشت وهبهسهر

مهکانی تهنگ

الضبنة: نههل و عیال که مهشقهتی بهسهر

شانهوه بی

الضبان: تم و دوکهل

الضبنطی: نینسانی بهقوهت وهبهشقهت

الضبو: برران، وهگورانندن

الضبابی: خوله میش

(فصل الضاد والجيم)

الضح: بانگکردن

الضحيج: دهنگ بهرزکردنهوه وهیهکتر بانگ

کردن

الضحاج: بهبؤر غهلبه غهلب ویهکتر بانگ

کردن وهنالآندن وهتهفره خواردن وهبهژير

جهوی داریکی درکاویه له عمان وهکو سابون

جلی چلکنی پی نهشون

الضحوج: بانگ کهر، وهنالکهر وهبؤره بؤری

ووشتر لهوهقتی دوشینیا

الضحجة: یهک بانگکردن وهنالآندن

الضحجر والضحجرة: تهنگی وهدل پهریشانی

الضحجر: بهژيرج والضحجر: غه مگین وهدل

تهنگ وه زور بؤرهکردنی ووشتری می

الضحج والضحجوع: نوستن لهسهر تهنیشنت

وهقصور کردن لهکارا

الضحجیع: پال کهوتن

الضحاجه: ههوری زور

الضحجم: خواربون یالوت خوار کردن وهشان

خوار

الضحجن: بهتهحریک. شاخیکی مشهوره

الضحجان: شاخیکه له توهامه

(فصل الضاد والحاء)

الضح: بهژيرو گیراوی. خور. شمس

الضحاء: چیشتهنگاو

الضحضاح: ناوی کهم

الضحضحة: ناو برانن وهپرزاندن وهبینین

ههراو بهناو لهدورهوه

الضحك: پښ-كهښن، وهدهنگی مهيمون،
 وهحهیضی ژن وهبهسهر. كهرو ههنگوين
 بهفر، وهغونچه پشكوتن، وه نهو چوار دانهی
 پيشهوه كه لهوهقتی پيکه نينادر نهكهوئ
 الضحل: ناوی كه وه بهردی گازر كه
 الضحو: ناشكرا بوون
 الضحوة: بهسهر. پاش خوره لاتن
 الضحوك: ريگای پان
 الضحى: چيشته نگار
 الضحياء: روناك
 الضاحيه: ناحيه
 الضحية: مهري قوربانی
 الضحيان: كهسئ له بهر بهرؤچكه دا دانيشئ

(فصل الضاد والفاء)

الضح: تيوه چون وه ميز دريژ كرده وه
 الضحك والضخيم: ئينسانی زهلام وه قهلهو
 الضخامة: قهلهوی

(فصل الضاد والذال)

الضد: بهسهر. پر كردن
 الضد: به ژيژر. والضديد: دوشمن وه مثل
 الضدح: پاقلهوی يه مهنی

(فصل الضاد والراء)

الضريح: مهكهم
 الضر: زيان وه به بوژ له پي وه به دحالی،
 وه به ژيژر ههوي. ژنی كه ميرده كهی ژنی بهسهر
 بينئ
 الضراء: به گراوی شيدته وزيان وه غه مگين
 بون وه به ته خفيف. جيگای ريك وه درختان پر

الضرب: بهسهر لييدان وه بهيان كردن
 وه رويشتن وه نه عزان وه نسوع وه نه ظير
 وه پياوی كه م گوشت وه به ته حريك مهري
 سپی وه ههنگوين
 الضارب: ووشتری لهقه وه شين لهوهقتی
 دوشينا وه جيگای دارستان وه شهوی تاريك،
 وه ليدهر

الضراب: به ژيژر. سواربونی نير سه رمئ
 وه كيوانی بچوك وه به گيراوی گيرقان بر. وه زور
 ليدهر

الضريبه: ته بيهته وه خوری وه مويهك
 به شمشير بيړی ته وه وه خه رجي كه نه خريته
 سهر عه بده وه ذمی وه ههوی وه مالی زور
 وه گوشتی به رزی خوار نه موسته گه وه
 وه گوشت وه سهري گوانی حه يوان

الضرح: شه كردن وه تيوه چون

الضرح: لا بردن وه ره دكرده وه وه عهد
 هه لكهن

الضراح: به بوژ بيت المعمور ناسمان

الضروح: ئه سپی لهقه وه شين

الضريح: قهر وه دوری

الضرار: به ژيژر زهره پي گه ياندن

الضرامة: بی چاری كويز

الضرن: مه لاشو به چه ناگه وه نوسان

الضرن: به دو ژيرو گيراو ري ئينسانی به خيل

له نيم وكورته بالا

الضرومة: قايم گهستن

الضريزم: ووشتری كه م شيرو ماری گه زنده

الضرسن: خري ددان وه جيگای مهكهم وه

بارانی كه م وه به دوسهر دان نال بوونه وه

وه بهسهر توندگهستن وه به ژيژری ري به دخو

الضروس: بيړی هه لچنراو به بهرد

الضرخم: به ژيژری ههردو (ض) كه متيار

الضروط: تر

الضراط: تركه

الضريط: دفع کردن

الضراط: تركه

الضرع: گوان و به ته حريك زه عيفه وه زهليل
وه موتع

الضراعة: ته واضع كردن وه مو طيع وه زه عيف
وه زهليل بوون

الضريع والضرع: در كيكه له ريبى مهكه دازوره
وه مهربى گوان زل

الضرعام: به ژير. شير

الضراقة: زورى وه دار هه نجير

الضرم: ناگر داگر سائنه وه زور تال بوون وه
گه رما وه به ژيرى. ر. برسى وه ناسپى چاك

راكه ر

الضرام: ناگر كردنه وه بليسهى ناگر

الضرامه: به دوسه بزوت

الضريم: سوتاو وخه رمانى نه كوترا وه دارى
وردو چيلكه

الضراو: به ژير جهوى وه داريكه له يه مه نه
وه تولهى راو وه دار قه زوان

الضراوة: به سه عادهت وه مونا وه سه

الضرورى: ئينسانى عاقل وزيره ك

الضرى: نه مار كيكه خوئنى ناوه ستينه وه

(فصل الضاد والطاء)

الضطد: عاجز كردن وه قه مر كردن

(فصل الضاد والعين)

الضعة: خوارى وه زهليلى

الضععة: سوتاندن وه رو خاندن

وه بلاو كردنه وه وه زهليل كردن

الضعضاع: ئينسانى بين عقل

الضعف: بين هيزى. وه به ژير. دو چندانه

(فصل الضاد والغين)

الضغاء: به بوور. دهنگى پشيله ورئوى

الضغب: به سه ر. ته ماعكار وه دهلاكى

الغار: به بوور. والضغيب: به سه ر دهنگى
كه روئيشك

الضغبوس: به بوور. خه يارى بچكوله
وه ئينسانى زه عيفو وه باقه گياى وشك و ته ر

وه گيايه كه به سه ر كه وه زه يته وه نه خورئى

الضغث: خهوى ناصه صيح وه به سه ر تيكه ل
بوون

الضغط والضغطة: خو گوشين به شتيكه وه

الضغضغه: ژنى بين ددان وه گوشت خوار دنى

گورگ وه به ملچه ته عام خوار دن

الضغطة: به بوور. شيدته وه مه شه قه ت

الضاغط: نه مين وه ته ماشكه ر وه شيدته نوئين
وه گوشنده

الضاغطة: به بوور. داريكى خواره

الضغيط: بيريكه بيرى ترى له ته نيشته وه بين
ناوى بين هه لئه كيشن موته غير بينى

الضاغعة: به بوور. نه حمه ق

الضغيفة: هه ورو قاوت

الضغم: گه ستن

الضغن والضغينة: به سه ر. مهيل كردن وه حقد
الضغو: پشيله ورئوى بانگ كردن

(فصل الضاد والفاء)

الضف: تهنگ. حال تهنگى

الضفة: به ژير و گيراوى. قه راغ نه هر يا
دهرگا

الضفدع: به ژير. والضفادى: بووق

الضفر: چنين وه هوئينه وهى مووه روئين
به ويقار وه ده فعكردن وه باريه دان

الضفيرة: نه گريجه: وه په تى هوئراوه

الضاله: به گيرايى حيوانى ماله وه نه زاننى
 بداته كئوى
 الضلضل والضلضلة: نمرزى زبرو رو غه لىظ
 وه جىنگاي بهرداوى وسهخت
 الصلح: به سهرى.ل. وه زه ننه شتى خوار
 وه پهراسو وه به سهر مهيله و خوارى وه قوهت
 وبارى قورس بردن
 الضلح: قهرى ومهكهم وه خوار
 الضلاعة: وهكو ضلح وايه
 الضلال والضلالة: گوم بون وه ريگاون
 كردن
 الضليل: جىنگاي مهكهم و ناستوروى
 ونكهر

(فصل الضاد والميم)

الضم: پئوه نوساندن وه خستن
 الضميمة: پئوه نوساندن شتىك له ناخردا
 له پاشا
 الضمام: به ژئور. زياد كردنى شتىك له سهر
 شتىك له پاشا
 الضممج: سهخت وه دريژى به خيل
 الضمد: رق گرتن وه به زننه مهنديل به ستن
 به سهر برينه وه وه مهرهم ليدان
 الضماد: به گيرايى نهفسون خوئين له سهر
 نه خووش
 الضمخر: موته كه بىرى قهله
 الضمر: به بؤر له پرى كه م گوشتى
 الضمور: به بؤر. له و هباريك كردن
 الضامر: له و بباريك
 الضمار: قهرزى كه دهست نه كه ويته وه
 وه مالى غائب وه مالى شاراه وه جىنگاي
 مه علوم نه بئى
 الضمير: دل و نيته

الضفره: به ژئورى. ف. كؤمه لى لم
 الضفر: هه وير قوت دانسى ووشتر. وه
 ده فعكردن وهكو رهاندن وه جيماع كردن
 الضفان: دوزبان
 الضففس: وهكو ضفغز وايه
 الضفاد: ووشتره وانى ووشتى بدا به كرى
 الضفيط: نه حمهق
 الضفاله: به سهر و گيرايى ووشترى باري
 كوتال بئى. وه نؤرى كؤمه ل
 الضفاطون: نه و تجارانه لى كه خواردن و
 كوتاليان ههيه
 الضفاطه: شتىكه له پئى نه كهن وه پياوى كه م
 عه قل وه نه رعه يارى به كه
 الضفغ: پيس
 الضفف: كثره عيال وه شيدت وه تهنگى
 وه نيحتياجى وه عه جه له كردن
 الضفوف: حيوانى به شير
 الضفن: له قه وه شانندن وه فرندان وه
 به سهرى. ف. نه حمهق وه قهله وى
 نه حمهق
 الضفتد: نه حمه قى قهله
 الضفد: ته و ابون وه مال نؤر بون

(فصل الصاد والكاف)

الضكفاك: كورته بالآ، وه به تيژرؤين
 الضكضكة: به عه جه له رؤين

(فصل الضاد واللام)

الضل: به بؤر به ميلاك چون
 الضال: گومراه وه به ته خفيف گيايه كه پئى
 نه لئى سدر به رى

الضواقة: عیله تیکه توشی سهری ووشر نهبن
 الضوج: مهیلکردنی دوشت بویه کتر
 الضواحك: چواردانی بین انیاب وخری
 الضور: زیان
 الضورة: پیایوی بین قهر
 الضوز: بهسر زوولم کردن
 الضوضاء: مشعله وهغه لبه غلب
 الضوطه والضوطری: پیایوی قلهوی فهقر
 الضویطه: قوپولیتهی بن هوز وههویری
 شل له دستا نهوستی
 الضوع: بوئکردنی شتی خوش وهبزواندن
 وهبهبور شهر وهبایه قوش
 الضواع: دهنگی بایه قوش
 الضوكة: گوشتن، نهحمق
 الضومران: گیایه که
 الضنوس: لهپی وهبهگیرای جینگا گرتن

(فصل الضاد والهاء)

الضهب: شت سورکردنه وه وبرژانسن لهناو
 ناگرا
 الضهد: قهرکردن وهزهلیلکردن
 الضهر: کیسهل وهسهری شاخ وهکیو
 الضاهر: دهره وهسهری شاخ وهکیو
 الضهس: گازگرتن بهدانی پیشه وه
 الضهل: کهم بوون لهههرشتن بیی
 الضهیا: ژنی عزری نهیدیی وهناوی
 درهختیکه

(فصل الضاد والياء)

الضياء: رووناکي
 الضیوج والضيجان: مهیلکردن
 الضیح والضحاح: شیري ناوی زور تن بکری

الضمران: ناوی درهختیکه
 الضمرز: ووشری کهم شیر
 الضمز: بی دهنگیوون
 الضمرز: بی دهنگی
 الضمضم: شیري گهرهوی بهقوهت
 الضمعج: ژنی بهدهن قلهوه
 الضمن: بهسهری ژیر. شله پهته
 الضمانه: ضامنی وهکهفیلی
 الضمنة: عیلهتی شله پهته
 الضمان: ضامن بوون لهشمرعا حقی واجبی
 کهسی بخاته سهرخوی
 الضمن: بهژیر. درونی شت وهبن باخه
 الضامنه: دارخورمای دیتهات

(فصل الضاد والنون)

الضن والضنة: بهژیرو الضنانه: بهسهر.
 بهخیلی
 الضنا: بهژیر. زوری قهرهبالغ
 الضناء: ژنی منال زور
 الضنوء: نهولاد زوریوون
 الضنء: نهصل وهمهعهدهن وهراستی
 الضنة: بهبور نهخوشی
 الضنطار: بزنی مشکي پیر
 الضنك: والضنوك: تهنگی
 الضناك: بهژیر. ژنی گوشتن وهبهبور ههلامهت
 وهضناك ههروایه
 الضنو: کوپو کچ
 الضنی: نهخوش وهلهپی

(فصل الضاد والواو)

الضوء: بهسهر. شوعله
 الضویان: ووشری گوشتنی بهقوهت
 الضوه: بهگیرای دهنگ و ناواز

(باب الطاء وما بعده من)
(المطابق والمضاعف)

(فصل الطاء والهمزة)

الطاطا والطاطاة: جيگای پست، و سسر
شؤرکردنهوه
الطوطؤ: ناوی جيگايه که
الطاب: قسهی گائتهو له تيفه کردن
الطاة: دور خستنهوه
الطائل: فائیده، ونهف

(فصل الطاء والباء)

الطب: به سسر و گيراوی ماهرو عالم وه به ژیر
نیصلاح وه عاده وه نهرمی وه سیاست
وه سحر
الطبيب: عالم
الطبابة: حکیمی
الطبة: به ژیر. پارچهی دريژ مه ندیل
الطالة: نهوعه خورمايه که له مه دینه همیه،
وه شراب
الطبخ: کولاندن
الطبخ: گوشتاؤ
الطباخة: قوت
الطبرزد، نبات نهوعیکه له شکر
الطبس: گورگ
الطبخ: نینسان
الطباشیر: دهرمانیکه وه کو خه یار هندي
مدومره
الطباطاب: داری شهقین
الطبطة: دهنگی ناو
الطبع: تبعیت وه مؤرکردن وه لیدان وه به ژیر
پیربوون وه به دووسر. چک وه ژنگی ناسن،
وه سستی وه عیب له دین و دنیا

الضیر: زهره رو زیان
الضیری: کهم کردن وه غه درکردن
الضیضی: زؤر نسل و بهرکهت
الضیاع: مهووبون و عاجزبون
الضیعة: نهروزو باغ و پیشه و سنعت
الضیغم: شیر وه گهستن
الضیف: میوان وه به ژیر. که نار وه ناحیه
الضیق: به ژیر تهنگی وه به سسر فهقیری
وه تهنگی وه شک و گومان
الضیقة: تهنگی و فهقیری وه حال پهریشان
الضیکل: روت نینسانی بی بهرگ
الضیم: حهزه کردن وه به ژیر تهره فی شاخ
الضمیران: ریحانه کیویله
الضاین: مهر
الضیون: پیشه ی نیر، وه نینسانی فهقیر

الطبخ: معروفي لمسين

(فصل الطبخ والخبز)

الطاجن: بيسرى ج. تاوه وخشتى گوره

(فصل الطبخ والخبز)

الطبخ: بگيراي شكاندن

الطعام: نمرى راخراو ومبئو كردنوه

الطبخ: بدمست دمكردن

الطبخ: دورخستنوه ومفريدان

الطبخ: ببؤر طر. ومبه ژنر ياپارچه

مندیل، يا مهر

الطبخ: ببؤر. مهرى تمك ومخطف

الطبخ: سريع وه كوانى تيرى ژؤد بروا

الطبخ: نفس عالى، تهيممت بمرز

الطبخ: ببؤر. پارچه مهر

الطبخ: شير

الطبخ: هيلاككردن وه غالب بوون

الطبخ: سبل، ومبؤر ژانى سبل

الطبخ: لهژانى سبل عاجزبوون وه شتى

موتغهيرو گوراو

الطبخ: ببؤر. ط. ل. فهوزه وه گيايهك لهناو

ناوا بپوى

الطبخ: ببؤر. نوعه رهنكيه خوله ميشى

الطبخ: نوعه گيايهك

الطبخ: كؤملى ناس، وه لافاوى گوره

الطبخ: ببؤر پركردن

الطبخ: هله پرين، وه پركردن

الطبخ: هارين ومبؤر نارد

الطبخ: ناشوران

الطبخ: بمتحرك جانرمرىكه خوى لهخولا

ون نهكا

الطبخ: نشانهى سرخرمان، وه مؤركروه

پول پؤستروه لهمسالى

الطبخ: مزاج

الطبخ: گنوه سچ كه بهحيواننوه لهنوسن

الطبخ: چهقؤگير

الطبخ: سرپوش بؤ همر شتى بن، وه حالو

حوجه وه قميله ومقهن كه ۲۰ يوش شمش

ساله ومبؤر. موافيق

الطبخ: خشتى سوروه كرلوه

الطبخ: داگرنده، ومبؤر گيراي. ناوى

دارنكه

الطبخ: كسى نمتوانى قسبكا، ومكسى

جيماع لهژنى خؤيموه نهكات

الطبخ: هموو ئينسان ومدرجه وممرتبه

الطبخ: دمبول، ومتهپل نروسكتر

الطبخ: زمگرو لؤر كه لهكؤرته مى ووشتر

ئىسترو وه صنممتى دمبول

الطبخ: نرهم پارو

الطبخ: دويهك

الطبخ: دفن كردن ومتهنبوره ومبتهحرك

والطبخ: الطبخى والطبخى: زيركى

الطبخ: ببؤر. نوعه ياريكه به فارسى

سوره

الطبخ: چينشتى قليه هيلكو گوشتى تى

بكرى

الطبخ: سرفكردن وه دمعهوت كردن

الطبخ: مهمكى حيوانات

(فصل الطبخ والخبز)

الطبخ: يارى شقين

الطبخ: شيرى خست ومخلتهى بن ناو

الطبخ: شيرى خست وه بنوطره قميلهيهكه

الطبخ: ببؤر. شير

فصل الطاء والذال

الطادی: ثابت وه قه دیم

فصل الطاء والراء

الطرب: به گراوی. برین وه لهت کردنی
وه تیرکردن وه سمیل هاتن وه شهل و گوچ
بوون وه کهوتن
الطروء: به بؤز له جیبه کهوه چون بؤ جیبه کی
تر

الطرب: حاله تیکه له سرور وه به سر ئینسانا
دیت، له غه میشوه نه بی نه کسه بؤ خوشییه
الطربال: سومعی گوره وه به بهردی گوره
پارچه دیواری گوره

الطریلة: به بؤز گراوی. زولف وه ریگی
که هکشان، وه ختی رهش و دریزئی پشت کمر
وه که نارو قه راغ

الطراء: تازه بی
الطرون: تازه بی

الطرقوت: به بؤز. گیایه کی دپکاوییه
الطرح: فریدان وه دورخستنوه وه به جئ
هیشتن وه به تحریک جیگای دور
الطروج: دریز

الطرخان: وکیل بتریق
الطرخون: تهرخون، شلم نه کری به ترخینه
الطرد: دورخستنوه

الطرد: دورخاوه یا تهرلودی له پاش برای
بوی

الطریدة: داریکه سمری ناسنه ناگری پی
خوش نه کن وه کو مه قاش

الطرار: حیلله بازو گیرقان بر
الطرز: هئیهت و زینت

الطرزة: شکل
الطراز: نه قشی قوماش

الطحان: به گراوی. والطحون: ووشتی زؤر
وه له شگری زؤر

الطحانة: ناشی به نسه پ بگه ری
الطاحونه: ناشی به ناو بگه ری
الطاحنة: خرینه ی ددان دوازدهیه هر شمشی
له لایه کهوه

الطحو: بلأرو دریزکردنه وه
الطواحي: پؤلی سیسارکه که چله که له لاک کو
نه بنه وه
الطاحی: راکیشراو وه کو مئی زؤر

فصل الطاء والحاء

الطخ: هاویشتن وه دورخستنوه وه جیماع
کردن

الطخاء: هوری بهرز وه غه مو حوزن
الطخورة: به بؤز پارچه هور
الطخس: به ژیر. نسل و تاریکی چاو
الطخلوخ: به بؤز کرده وه خراب

الطخطة: راست کردنه وه به ران به کردنی
شتیک ته سویه کردن
الطخاطخ: تاریکی وه هه وای هه وراوی وچاو
کز

الطخف: غه و غه سی زؤر
الطخاف: هوری تنک وه خه فیف
الطخفة: مکان

الطخمة: به بؤز. حیوانی لوت رهش
الطخميرة: هور

الطخوط: هری بهرز
الطخية: پارچه هور

الطخياء: شموی تاریک

الطرم: به ژیر. کهره یا ههنگوین
 الطریم: هموری نهستور
 الطرامة: به بؤر. دیشده اولان کولک
 (تورکی)یه
 الطرموٹ: به بؤر. زه عیف وه نانئ له ناو
 خۆله میشا بی برژینن
 الطاریم والطارقه: رهش مال
 الطرماخ: به ژیر. دریز
 الطرموس: نان وکولیزه
 الطرمساء: تاریکی
 الطرمسة: دل قه بزبون
 الطرمسه: تاریکبون
 الطرموق: شه مشه مه کوئیره
 الطرنجین: له باب تاد، به حد کراوه
 الطرینان: سه به ته
 الطریان: سه به ی گه وره
 الطراوة: تازهی
 الطریق: تریاک

(فصل الطاء والراء)

الطرز: لیدان وه پال پیوه نان به ده ست
 الطرزح. الططع: بن غیره

(فصل الطاء والسين)

الطاساء الطسء الطسة: به گراوی
 له ههردوکیانا تاس، جامی بچوک، ناوی پی
 نه خونوره
 الطست: تهشت جلی تیا نه شون
 الطسوج: جانب و ناحیه، وه له حسابا
 عیبارته له دو حبه که ۲۴ حبه دیناریکه
 الطسغ: پیای بی غیره

الطرس: کاغزو لاپه ره
 الطرسوس: ناوی شاریکه
 الطرش: کهریه تی
 الطرطب: مه کی دریزی ژن شوپ بوبیته وه
 الطرطبة: بانگکردنی بزن بو دوشین،
 وه به بؤری ههردو. ط. درهم
 الطرطر: ناوی جینگایه که
 الطرطور: کلای قوت باریک و دریز
 الطرغل: به بؤر. تهیری تهوق له مل وه کو
 قومی
 الطرف: چاو تروکاندن وه چاو وه به ژیر.
 نسیپی چاک وه به دو سه. نوکی هه شتی
 بین وه ناحیه وه جانب
 الطارف والترف: تازه
 الطراف: به ژیر. له پیست خانو کرابی
 الطرفاء: دره ختیکه
 الطرفة: به بؤر. عه جایب و تازه
 وه نه ستیزه یه که وه نوقته یه کی سوره که
 له لیدانا له چاو پهیدا نه بی
 الطرفس: کو مه لی لم
 الطرق: لیدان وه شی کردنه وه ی خوری و لۆکه
 وه ناوی لیل وه ناوی ووشر میزی تی بکا
 الطرق والطروق: باراناویک ووشر میزی تی
 کردبی، و پیشل
 الطرق: به ژیر. هیز وه پیو وه به دو سه گرگ بو
 نه وه ی ههردو له جینگایه که وهشت له سه ره یه که
 دانان وه به دو بؤر جه معی طریقه
 الطراق: به ژیر و گراوی تریاک وه به ژیر رۆین
 الطردوق: به بؤر. به شمو هاتنه وه بو مال وه
 الطارق: نه ستیزه یه به بیان وه شه ره وه
 الطریق: رینگا
 الطرقة: یه ک چار
 الطریقاء: رینگا، مه زه ب وه حال وه گهردن
 که چی وه دریزی دار خورما

الطسل: به تهرريك كه وتنه ئيضطرابسى
 كه سىك به چاو پى كه وتنى سهراب له دوره وه
 وانه زانى ناوه
 الطسق: خهرجى ئهرازى و مزه ناش
 الطسم: قهبيله يه كه له تائيفه ي عااد وه
 مه حوكردن وه مه حوبون
 الطس: به دن گران بوون وه سست بوون له ناو
 ياشير خوارده وهى زور

(فصل الطاء والشين)

الطش والطشيش: دهنگى بارانى سوك
 الطشاش: عيله تىكه وهكو زكام
 الطشة: به ژور منالى بچوك
 الطشت: تهشت
 الطشر: بارانى سوك
 الطشرح: دار خورما

(فصل الطاء والعين)

الطاعة: فهردارى
 الطعنة: ژنى به دخولق، وه زور
 الطعم: تام وه به بوور ته عام و خواردن وه چيشتن
 الطعمة: به بوور. خوراك
 الطعن: ليدان وه چونه ژوره وه
 الطعان: زور زه كهر، وه زور ليدهر
 الطعين: ليداو به پرم نيزه
 الطاعون: وه با عيله تىكه دومه ل دهرنه كا

(فصل الطاء والخين)

الطفر: ته يريكى بچوكه
 الطغامة: ته يري بچوك وه ئينسانى بى قهر
 الطغموس: شهياتين زور سهركه ش

الطفاوه: خهرمانه ي خور. دائيره ي زور، وه
 ناوى قهبيله يه كى عهر به
 الطفوة: سهري شاخ، وه جيگاي بهرز
 الطفوان: به بوور. گاي كى وى، وه له سه د
 ته جاو زكردن، وه گومر ابوون
 الطاغوت: ساحر، بوت شهيقان
 الطاغية: چه خماخه
 الطقيه: وهكو طفو وايه
 الطاغى: گومرا وه موته جاو ز له عهد
 الطفيان: له عهد ته جاو زكردن و گومر ابوون

(فصل الطاء والفاء)

الطف: تهرزاو باز وه به بوور ناحيه يه كه له كوفه
 الطفاء: سهورى بهرز وه به بوور سيحرو ئهفسون
 الطفوء: ناگر كوژاننه وه
 الطفح: هه لكرتن وه پركردن
 الطافح: پر

الطفوح: پريون، وه ههستان بو بهرمو ژور
 وه گورج تنپهرين
 الطفاحة: كهلى سهر چيشته له وه قتى كولانا
 الطفرد و الطفور: خو هه لدان بو بهرمو ژور
 وه ههستان
 الطفرة: هه له پهرين وه گرد وه قهر اغى بهريا
 الطفس و الطفوس: به بوور. مردن
 تاطفس: به تهرريك چك و چلكن
 الطفاسة: چلكن وه پيسبوون
 الطفشه: چيشته قلىه يا پا قلاوه
 الطفطفة: كه له كه

الطفطاف: گياى تازو وه نهرموه نه ترافى
 درهخت

الطفاف: پريون، وه زياد له مكياو و قازناخ
 الطفيف: كه م له پيوان كيشان
 الطفق و الطفوق: به بوور دهست پى كردن

الطفل: به ژیر منالی تازه بوو

الطفل: باران وه تاریکی وه رۆژ نزیك ناوابوون

الطفول والطفولیه: منالیه تی

الطفیل: تابع وه کسهی بانگ نه کرابی

وه شوین بانگ کراو بکهوی بؤ ضیافه ت

الطفن: مردن وه راکرتن

الطفانیس: قسهی درؤ، وه کلامی بی خیر

الطفو: به رهو ژوره اتن وه چونه سه رشت

الطفاوه: به بؤر خهرمانه ی مانگ یاخؤر

الطفی: به بؤر. گه لای دره ختیکه وه خه تی

پشتی مار

الطافی: سه ره کوه تی شتیك بؤ سه ره

شتیکی تربی سبه ب وه کو ماسی سه ره ناو

بکهوی

(فصل الطاء والقاف)

الطاق: تاق وه که پیر، وه محراب

الطاقة: قودره ت وه قوت

الطقطقة: دهنگی سمی وولاخ له به رد بکهوی،

وه ته قه ی دو به رد له یه ک بکن

(فصل الطاء واللام)

الطل: ناونک، وه به بؤر شیر

الطلاء: بیجوی خه یوان دووسم وه ب بؤر پیش

نه ستؤ وه به ژیر قه تران وه سواغ وه زه رده واله

پنوه دان وه شیله ی تری له کولاندننا دو

به شی رویی

الطلاب: به ژیر، طه له ب کردن

الطلي: به دو سه ره. داوا کردن

الطلبة: به دو سه ره. جه معی (طالب) ه وه زرنیق

وه به ژیر. ل. ویستراو

الطلبة: ژن وه شتی به له زه ت

الطلث: ناو مه نقولان

الطلح: به سه ره. داری مؤز وه دره ختی گه ره

وه به ته حرک مان دو بوون وه له پبوون

الطلح والطحیح: به ژیری. ل. ضعیف و ماندو

وسست

الطلاح: ضد سه لاح

الطحة: به بؤر. رهنگی بؤز وه خوله میشی

الطلح: پیس، وه قوری بن حوز وه گه نه

الطلخام: به ژیر. فیل

الطلخوم: به بؤر. ناوی تامی گؤرابی

الطلس: مه کو کردن

الاطلس: ساکار وه کؤن

الطلس: به ژیر. سه حیفه وه شتی مه حو بووه

وه پیستی ووشترکه روتبی وه شتی کون

وه که وا وه جبه

الطلاسة: ته خته سه ره. پارچه خه رقه یه که

ته خته ی پی نه سه ری

الطلسم: به دو ژیر. شتی به درؤ ته رتیب کرابی

الطلاسله: حه یوان کردنه ژوره وه وه پیشت

یه شه، نازاری پشت

الطلع: گؤیکه، وه میوه وه به ژیر. حه قیقه ت

الطلوع: به دو بؤر. ده ره کوه تن وه چونه ده ره وه

وه هاتن وه گوم بوون

الطلاح: به ژیر. خوره لات مه شریق

الطلعة: چاوا پی که وتن وه به بؤر. زؤر

خه به رد ار

الطليعة: جاسوس وه پیش رهوی له شکر

الطلعاء: به بؤر رشانه وه

الطلف: به خشین وه فهزل وه خوین به مه در

چون

الطليفي: شتی وه رگیراو

الطلق: زان، وه نه وعه به ردیکه زه ردو سه پی

پی نه لین نه سستی ره ی نه رزه به ژیر حه لال

وه په تی بادراو له تورکیدا (آچی)

فصل الطاء والميم

الطک: نه گريجه ريک خستن وه غالب بوون
وه دفن کردن وه بهر زبونونه وه به ژير. نه ریا
وه ووشتر مورغی نير وه مالی زور
الطمؤ: به بؤر نه گريجه شکاندنه وه وه ريک
خستن
الطامة: قيامت وه دهن گيک به سهر دهنگی ترا
غالب بيت
الطمة: به بؤر. ژنان
الطمث: جيماع کردن وه ده سست ليان
وه عذرينيني ژن
الطمح: چاو به ره و ژور هه ليرين
وه ته ماشا کردن
الطماح: به ژير. والطموح: به بؤر چاو زهق
کردنه وه بؤ سهرکردنی بهرزی
الطماح: به گيرايوی پياوی دريژو ته ماع کار
الطمر: به ژير جبهو که وای کون وه به دوژيرو
گيژايوی. نه سپن خوی حازر کا بؤ
سله مينه وه وه چابوک
الطمور: به بؤر نه اعضا له رزين وه باز به ره و
خواردان وه پير کردن وه دفن کردن وه سياحت
الطمار: جيگای بهر
الطامر: که سيکه نه سلنی مه جهول بين
الطمرس والطمروس: به ژير درون وه له نيم
وه دهنی
الطمروسق: به بؤر. نان
الطمروق: به بؤر. شه مشه مه کويره
الطمس: کون بوون وه مه حوبوونه وه
الطموس: به بؤر. مه حوبوون
الطاس: دور
الطماسة: مه حوبون و کون بوون
الطمس: ناس و خلق

الطلاق: روکراوه وه زبان فه صبح وه که سی
دايم حالی خوشی بين
الطلاق: دليل نه جات دراو
الطلق: به دو بؤر. مطلق. روت له نيشانه
وه به دو سهر بازدانی نه سپ وه ووشتر بهرزا
بکری وه به هوسسی خوی بله وه ری وه دليل
به ره زابوون نه جات بوون
الطلاق: ده ست کيشانه وه له شتيک وه نيزن
دان وه تيک دانی عه قدی نيکاح
الطوق والطلوقه: به بؤر روکراوه وه حال
خوش و سهخی
الطالقون: نه وعه مسيکه مه قاش و موکيشی لي
دروست نه کهن وه ناوينه ی بين ريک نه خن
الطلل: بناغهی ديوار که سهری روخابن
الطليل: حصير له ويرانه دا
الطلام: تووی گيايه که که بزقنب ناوييه
الطالم: زرينخ
الطلمة: به بؤر. نان و ناوی بن هوز وه سفرهی
نان له سهر داخراو
الطلمساء: به ژير ريگايه کی به ترس هيچ
عه لامه تي نه بين ده لاله له سهر ريگايه تي بکا،
وه شهوی زور تاريک
الطلفج: شتی ناو خالی خالی الجوف
الطلو: گورگ
الطلوة: بيچوی حيوانی وه حشی وه پارچه
په تي که بزنی بين نه به ستنه وه
الطلاوه: به سهر بؤر. جوانی وه قوبول کردن
الطله: نه وعه گيايه که وه به سهر ناوی که م
الطلى: تيکه ل بوون، وه به ژير کارژوله يا
بهر خوله وه نينسانی مه حبوس وه زهردی
ددان
الطلية: بهر سنگ وه بهر گهردن

الطمطم: به ژیری هر دو. ط. نه سپی قهله وه
وه نینسانی زهلام وه زوبان گیراو له قسه
کردنا

الطمطمة: زبان لالی

الطمطان: به بۆر. گیرو گرفت زوبان

الطمح: حرس

الطمل: به ژیر. دز وه شتی خراپ

الطملة: به ژیر. ژن وه به ته حریک زه ننه
قورای بن هوز

الطملس: به سه ری. م. و گیرای. ل. کولیره

الطمین: ساکین بوون

الطمانیة: ریکخستن مه ساکن بوون

الطمو: به بۆر بهرزبوون وه پربوون

الطامیه: لیو قلیشانندن

(فصل الطاء والنون)

الطن: قوناغ وه به قیه ی روح

الطنا: له بهر تینویتی ریخوله ی به په راسویه وه
بنوسی

الطنب: به دو بۆر. په تی خینوهت وه ره گی
درهخت وه ده ماری به دهن وه رمی خورا وه
به زه ننه ی. ن. ته ره فو جانب

الطنبار: به ژیر. والطنبور: به بۆر. ته موره

الطنبورانی والطنبرانی: ته موره لی دهر

الطنه: به بۆر. باری قامیش

الطانة: به گیرای جینگای قور زور

الطبخیر والطبخرة: مه نجه لوکه

الطنخ: قهله و بوون وه ته عام همزم نه بوون

الطنز: گالتهو قه شمهری

الطنطنة: دهنگی ناو وه دهنگی ساز وه یهک
تر بانگ کردن

الطنف: به ته حریک. قایش وه لوتکه ی شاخ
وه سه کزی پیش دیوار وه درزی دیوار وه
به ژیر. ن. کهم خور

الطنفة: به بۆر بوهمان وه حدود

الطنفثة: فهرش و سوجانه وه حسیرئ

له خور ماکرابئ و گهزی درژیئ وه چاک بوون

وه نه خلاق

الطنین: ویزه ی میث وه قهره ی قاز

(فصل الطاء والواو)

الطوب: خشتی سور

طوبی: درهختیکه له به مهشت وه ته حیر وه زور

نه مین بوون وه چاکه وه زابوون

الطوباردار: به بۆر به بخوری مریم مه شهو.

گیایه که

الطوباله: به بۆر مه ی

الطوبانیس: به بۆر. داردهستی شوان

الطوح: فریدان

الطوح: ته جاوژ، وه تیوه چون

الطود: شاخی گهوره

الطور: به بۆر. شاخ

الطور: حال و میقدار

الطوار: به بۆر. نه تراف مال و حه وشه

الطوری: وه حش، وه تهیر وه یهک

الطواس: تاس دروست کهر

الطوس: داپوشین

الطواس: ته بیرکه له هندستان زوره

الطرش: عهقل سوکی

الطواشیر: ته باشیر

الطوط: لوکه وه دریز وه پارچه لوکه یهک

نه خریته ده می لوله وه

الططفی: گیایه که

الطوطو: مه عده نی توتیا

الطوطى: تهریزکه مهشهوره

الطوع: مویع بوون

الطوف والطواف: زیارهت کردن، وهکلهک

دروست کردن، وهچونه سهر نهدهب خانه بو

دهفعی حاجهت

الطوافة: پشيله

الطوفان: بهبوړ باران وهئاو زوړبوون

الطوق: خنکان وهقهيانئ ژنان نهیکهنه

مليانهوه

الطوقوس: گیزهری کيوى

الطول: بهبوړ وگيراوى تهریزکی ناوى قاچ

دریزه

الطول: بهبوړ. دریزى وه بهسهر قودرهت وه

دهولته مهند وه ئینعام وهفصل وهعمر

الطوال: بهبوړ دریز وه بهژیر جهمعى

طویل

الطول: بهژیر وسهرى و. پهتنى وولاخى پئ

ببستنه وه بو لهوهر

الطومة: گویرهکهى مینچکهى دوسانه

الطومار: توّمار

الطوى: برسیتى وهبیرى تازه ههکهنهندراو وه

بهبوړو ژیر. جینگایهکه لهشام وهشتمى دوو

قات وه ذى طوى جینگایهکه لهمهکه وه لهر وه

شتمى زگى بهناوا چوبئ

الطویه: بهگیراوى. ى. نیهت و ئیعتیقاد،

وهضمیر

الطواج: موهلهکه. مهکانى بهترسو خوف

الطاهر: پاک

الطهور: ناوى پاک، وهپاکه وهکروه وهبهبوړ

پاک بوون

الطهس: ئیفسادکردن

الطهوس: ناوى شاریکه

الطهف: نانئ هرزن، یاچیشتمئ هرزن

الطهافة: پرچ و زولف

الطهاف: ههرى بهرز

الطهفة: سهرى گىای پاقله

الطهئنه: ههور

الطهل: ناوى راوهستاوى موتهغهبیر

الطهل: زهلام خولق خراب

الطهوات: کولاندنئى گوشت وهغهبیرى

گوشت

الطهیه: قهبیلهیهکه بهنى تهمیم

الطهیان: داریکى بهرزه شهربهئى لهسهر

دانهئین لهکهرکوک زوره

(فصل الطاء والياء)

الطى: پینچانهوه وهکورت کردن

الطيب: بهژیر. ى. گيراو پاک وحلال

الطيب: بهژیر. شتمى بوون خووش وهرهضا

الطیبة: بهژیر. حلال پاک

الطیه: بهژیر پینچراوه وهقصد وهنیهت

الطایة: بهردیکى گهوره له جینگایهکى

لماویابئى وه شتمى خورمىای تىادانرئى

وهسهربان

الطیثار: میشوله، وهشیر

الطیجن: بهسهرى. ج. تاوه

الطیر: جهمعى طائر وه فرین

الطیح: هیلاکردن وههیلاک بوون وهبهجن

هیشتم

(فصل الطاء والهاء)

الطهاء: ههور

الطهر: بهبوړ ههنگ وه پاک وهضدى حهیض

الطهارة: پاکى وه بهبوړ. بهقیهئى ناوى دهست

نویر

الطیخ: دهنگی پیکه نین وه به سسر سوکی وه
تیوه چون

الطیرة: به ژیر وه سسر ته شه نوم کردن

الطیرة: به ژیر غزه ب

الطیس: عدهد زور، وه گل و پوش وه په لاش

سسر نه رز وه میش وه میرو له

الطیسل: هر شتی زور بی

الطیس: خیفهت وه شیده ت

الطیاش: حیل به باز

الطایش: خه فیف

الطیطة: سسر شو پ کردن

الطیطان: پیازه خو گانه

الطیطوس: ته یریکه دهم و چاوی سپی

وسه ری ره شه

الطیاع: مطیع

الطیف: به ژیر خه یال

الطائف: حس حس، وه ناوی شاریکه

الطائفه: هوزو عه شیره ت

الطیفور: ناویکه له ناوانی ته یر

الطیل: په تی حیوانی پی به سترابیتته وه

الطیلسان: لباسیکه

الطین: قور وه ته و او کردن

الطنیة: قور وه خلقه ت

الطبیان: قور ه گره وه

الطبهوج: سویسکه، ته یریکه وه کو که

(باب الظاء وما بعدة من)

(المطابق والمضاعف)

(فصل الظاء والهمزة)

الظاب: دهنگ وه میردی خوشکی ژن

الظار: به سسر مه یلو نارهنو کردن

الظئر: به ژیر دایه ن

الظئار: به سسر به ستنه وه ی دهمی ووشتر

الظئام: که لام وه خشل

(فصل الظاء والباء)

الظبة: به بؤر تیژی شیرو تیر وه طرف

الظبظاب: به سسر مه نکر دن وه عیب وه نیش

وه زحمه تی وه عاز به ی ناو چا وه هره شه وه

درم له به دهندا

الظبباطب: قوره ی زگی ووشتر له برس

وه دهنگی مه و بزن

الظبی: به سسر ناسک وه یا شیو وه کیسه ی زیو

وه جیهازو ته داره کی ژن

الظبیان: دره خت

(فصل الظاء والجیم)

الظیح: به سه رو گبرای هاوارو بانگ کردن بؤ

نیمداد له شه پ

(فصل الظاء والراء)

الظئر: به سسر له سه رما ناو بی به سستی

الظرب: به سه رو ژیری. به ردی نوک تیژ وه

گردی بچوک ته په وه به دو بؤر کورتی گوشتن

خرو قله و

الظرباء: به ژیر حیوانیکه وه کو مه یمون

الظريان: به ژير حه يواننيكي بچوكه وه كو
پشيله بوئي پيسو ناخوشه
الظري: به بوړو سهري ر. نوعه به رديكي نوک
تيژه

الظريز: جيگاي مه حكه م و نه ستور
الظريس: بيړي به بهرد دروست كرابي
الظرف: قاپو زيره كي
الظرافه: زيره كي

الظرفيه: داخل بووني شتي بو ناو شتيك

(فصل الظاء والعين)

الظعن: كوچ كردن
الظعان: شريتيكه كه ژاوه ي به سه ر پشتي
ووشتره وه پي نه به ستن وه يا به معنا
ژنان
الظلعون: به سه ر ووشتر ي باري كرابي
بكه ويته نيشه وه حه ركه ت بكا
الظعيته: به سه ر ژني له ناو كه ژاوه يا بيت

(فصل الظاء والفاء)

الظفر: به دوسه ر. غالب بوون وه به بوړو زه نه
نينوك وه جيگاي سهري ژني كه به كه وانه وه
نه به ستري ت

الظفرة: جيگاي چال
الظفرة: به سهري ظ، ف. پيستي زور نه رم و
ناسك وه كو په رده ي چاو يالوت
الظفان: نه سترا ني بچوك بچوك يابنجواني
مه يمون

الظفان: ناوي مه كاننيكه له يه مه ن

(فصل الظاء واللام)

الظل: به ژير. سي به رو په رده
الظلة: به بوړ جي سي به ر وه ه وري
كه سي به ريكا
الظلع: خوار بو نه وه وه چه مينه وه وه كه سي كي
موت ه هم

الظليخ: واسيع وگه وه
الظلف: حه يواني دوسم وه كو بزن ناسك
وه به سه ر مه نه كردن وه شه يدت وه ساتل
وه به دوو سه ر مه كاننيكه لم وه به ردي نه بي

الظالف: غه ليظ وه شه يد وه زه ليل كه سي كي
خراب نه حوال وه ياشتي به خورايي به بي پاره
بيكري

الظلفة: به ژيرو زه نه وه به دوسه ر نيشانه يه كه
له نيشانه ي ووشتر وه شو چوار داره ي كه
به كورتاني ووشتره وه يه

الظلم: به سه رو ژير. دداني ساف وبه شوق
بيت وه به فر والارض المظلومة. نه رزيكه قه د
لني هه ل نه كه نرابي له پاشا لني هه ل بكه نري ت
الظليم: ووشتر مورغي نير وه شيري توژي
نه گيري ت بي خويته وه وه رزي كه قه ت لني
هه ل نه كه نرابي هه ل بكه نري ت

الظلمة: به بوړ تاريكي
الظلماء: شه وي تاريك
الظلول: روژ رابوردن وه به شه و كار كردن

(فصل الظاء والميم)

الظما: به ژير. تينوي تي
الظمي: به سه ر. گوشتي پوك خوي ني كه م بي
الظميا: كه سي لني تهنك بي وه پوكي كه م
خوين يالني وي رهش مه يل به سه ر لاي عه رب
مه قبول و جوانه

الظميان: دره ختيكه له نه جد په يدا نه بي
الظميح: دار ترش

(فصل الظاء والنون)

الظن: به سمر شك و گومان و زانين
الظنون: كه سئ زهن و گوماني خراپ بئ
وه بئري كه ناوي كه م بيئت
الظنة: به ژير. توهمه و بوختان
الظنين: ئينساني بوختان پيكر او
الظنوب: ئيسقاني وشك وه ئيسقاني لولاق

(فصل الظاء والهاء)

الظهر: به سمر پشت وه به دوسر پشت نازاري
بئ وه به بؤر نيوره
الظهير: به سمر ياريددهر وه ووشترى به قوهت
الظهيره والظهاير: زماني شيده تي گه رما
الظهرة: به فهتحات ئه سبابي ناو مال متاع
البيت
الظهرى: به ژيري. ظ، ر شتن بئ شاريه وه
ئاگه هداري بكه ي بؤ زه ماني ئيحتياج و
پئويستي
الظهار: به رامبهر بووني پشت به پشت وه
له شرعا ئه وه به كه سئ به ژني خو ي بلئ انت
كظهرامي. وه به بؤر. پيري كه به تيره وه
ئه كريت يا پيري بال
الظهاره: به ژير روي وه پشتي كه او جبه
الظهور: به بؤر غالب بوون وئاشكرابوون اظهار.
يه عني رؤيشت وه ختي نيوره. ومظاهرة.
يه عني معاونه
الظاهرة: سه رووي هه رشتي ببئ ضدي
باظنه

(فصل الظاء والياء)

الظيخ: دره ختي هه نجير
الظيان: هه نگوين وگولي ياسه مين

(باب العين وما بعده من)

(المطابق والمضاعف)

(فصل العين والهمزة)

العائر: چاو به شه، رمد
العائر: بيچوي ووشترى تازه زاو

(فصل العين والباء)

العاب: عيب
العاب: به سه روگيراوي. به بين و قوم ناو
خواردنه وه وه كو كو تر، وه دور كه وتنه وه وه
درئو كردن
العاب: به گيراوي والعبو: به هه مزه وه به ژير
له هه ردوولا تاي بار وه باري گران
العباء: پياوي زور ئه حمه ق
العباءة: نه وعي كه له لباس هه عه بايه
العبية: به بؤر ته كه بور وه جه بر نواندن
العباب: به بؤر. نه وه ئي هه ر شتن وه به شه ي
گه رهي وه كو مه ل
العيب: به بؤر تري رئويه
العبث: تي كه ل كردن وه كه شك وشك كردنه وه
له بهر رؤ
العبث: به دوسه ر. شتي ببئ فائيده، وه ياري و
گه مه، وه ته عامي كه له خورماو نارديو رؤن
دروست ئه كريت
العبوثران: به سه ري ع، ث وه به زنه ي ث
العبجة: به فهتحات. ئه حمه ق
العبيثران: به سه ري ع، ث. نه وعي كه له ريحانه
وه درختي كي درك ناوييه به هه ر كه سي كه وه
نوسا نه جاتي نابئ
العبد: به نده وه به دوسه ر، عيله تي كه ده رماني
نييه، وه خه شم گرتن وه عار گرتن

العبودقو العبودية: زبلهت و گهردن که چی
له عهبدایهتی پهیدا نهبنی

العبادة: تاعهت و عهبدایهتی به جئ هینان

العابد: که سئ تاعهت و عیبادهت بکا

العبر: به سهر فرمیسک رژاندن وهتی په رین به

ئاو یا له غهیری ئاو وه برکردنه وه له شتی که

به زیان نه بیژری وه به دوسرو به بؤر و زهننه،

سورایی و حاله تیکه له چاوا که چاوا نه خاته

گریان

العبر: به بؤر. زؤر له مهر چی بیئت وهدار سهری

له که نار ناودا روا بیئت

العبری: به بؤر. دار سهری لاق و ساقی نه بنی

العبرة: به سهر فرمیسک

العبارة: به بیان کردن

العبس: ووشک بوونه وه وه سهخت بوون

وه به دو سهر ته رس و میزئ به کلکی

و و لآخه وه وشک بیته وه

العبس والعبوس: پیایوی رو گرژو بی شهرم

العبور: به بؤر. گورج و خیرا وه ووشتری چاک

بروا

العبش: سه لآح و چاکی

العبش: نازیره کی و غه فله

العبط: به بنی نه خوشی ووشتر سه برپین

وه جیگایه کی لیسی هه ل نه که نرابئ لیسی

هه ل که ندن

العبطة: به سهر زهننه کوت و پرمردن

العبعاب: پیایوی دریز گرد، پانی زگ زل

العبعب: نازایی و بهرانه کیوی وه بهرگیکه

له خوری نهرم

العبق: به ته حرک لازم بوون وه پیوه نوسان

العباقبه: وه کو نه وایه

العبقری: شتی که له ژور نه وه وه شتی نه بنی

شتی که عه جایب و غریب و فایه ق بن عه رب

پیئی نه لئن عبقری

العبک: پارچه نان وه ماده ی رؤن له بنی هیزه،

وه شتی کم وه نه وعه پاره یه که له مشکلی

سهری مار

العبل: به سهر بادانی مو وه پهت وه به دو سهر

نه ستور وه گه لای دره ختی که پان نه بنی

العبال: گولی شاخ و کیو

العبلاء: شتی سپی وه به ردی سپی

العباله: گرانباری

العبام: رهزا قورسی ناشیرین

العباءة: به دن نه ستور

العبهر: نیرگس وه قاپی پر

(فصل العين والناء)

العت: به سهر و گراوی که وتنه ته ردید وشک

له قسه دا

العتت: به سهر. مابه بنی نه نکوستی شایه تمان

وه نه نکوستی بهرز وه شتی ناشرین و قه بیح

العتاب: به ژیر قسه کردن به خه شم و رقه وه

العتبة: به فهتحات داری پیش دهرگا له به بنی

هردو دهر وازه له رهنگی سیگوشه له خواره وه

دروست نه کریت که دهرگا که نه روا بو پیشه وه

وه پله ی په یزه وه پی پلکه

العتبان: له سهر یه ک قاچ بهرز بوونه وه هه نگه

شه لی وه رویشتنی بارگیر به سئ قاچ

العتید والعتد: به ژیری. ت. حازرو ناماده

العتاد: به سهر. پیاله ی گه وه

العتود: گیسک

العتز: به سهر. بزوتن، و بزواندن ئیضطراب

وه به ته حرک میخک بهند وه به ژیر مرزنجوش

العتزه: نه ولاد، وه نه ولادی نه ولاد، وه ناموزا

وه درختی بچوک وه نه سل

العتیره: مهریکه کافران له مانگی ره جه بدا

نه یکه نه قوربانی بوته کانیا

العترسه: به سهر گرتن به توندی وه غه زه ب
گرتن
العتريس: به ژير. ئينسانى غه ضيناك
وه ووشترى به هيز
العتروف: به بؤر. وه العريف: به ژير خه بيث،
عفریت
العرفان: كه له شير
العتست: به بؤر نه و جوان وه گويزه كه
بچوك
العتق: به ژير نازادى جوان مەردى وه جه مال
وه سه لآح
العتاق: سهر به ستى وه هيز وه شیده وه ته يری
راو كه ر وه كو بازو سه قهرو واشه
العتيق: عه بدى نازادكراو وه كوون وه قه ديمى
هه شتى بئ
العتاق: شان وه شه رابى كوون وه رنگاى پان
العتك: وشكبوون
العتيك: شتى ساف و خولاسه
العاتك: ناويكه له ناوانى نه سپ وه ماستى
ترش
العتك: به سهر به توندی راکيشان وه به ژير
ئينسانى بئ حه ياو خراپ وه به دو بؤر به خيل
وه زؤر خؤر
العتلة: رهندهى دار تاش وه عه ساي گه وره
العتيل: كركار عه مه له
العتم: دار زه يتون وه سستى وبه طائنه ت
العتمة: به فه نتحات وه ختى نويزى خه وتنان
لاى به عه زئى له پاش غايب بوونى شه فه ق به
سى به ش نه وه لى شه نه لئین
العتوك: ووشترى كه شير نه دا ئيلا له وه ختى
نوستنا نه بئ
العتن: به دو بؤر شه ديد
العتو: موته كه بير، وه زؤر پير بوون

العته: قسهى پهريشان گاهى عاقلانه و گاهى
منالانه قسه كردن
العتوه: بئ عه قل و سهر گهردان بوون
العتاهيه: نه حمق
العتى: له ته كه بوور كردنا ته جاوزه له حه د
العاتى: دل رهق وه زؤر دار وه عتى لاي قه ومى
هه زيل له باتى حتى ئيتسعمالى نه كه ن

(فصل العين والشاء)

العتا: زؤرى مور
العتة: به بؤر گيراوى كرمى كه نه چيته ناو
ته عام و لباس و خورى
العتاث: موى زؤر
العتولج: ووشترى زگ زل
العتج: جه ماعه تى سه فهر
العتوثل: ئينسانى نه عزا سست
العتجل: زگ زل
العتر: شارى كه له يه مه ن
العتر: به سهر و العثور: به بؤر ناگه هدار بوون
وه چاره روان كردن وه كه وتن
العتار: به سهر برينىك وشك نايبته وه وه به ژير
كه وتن به رودا
العترة: به سهر خه تاو زه ليل بوون
العتيرة والعثبار: پال دانه وه وه كه وتن
العتبر: به ژير گهردو غوبار
العتري: زه راعت ناودان به باران
العتاور: چالنى كه بؤ راو وه تى كه وتنى
حه يوانات نه كريت
العتعث: ته په لى لم
العتعنه: گوپكهى سمت وكه فل وه به هيلاك
چوون وه گوپان
العتق: به ته حريك هه رزانى

العثکول: بهبۆر و العثکال: بهژێر هیشوی خورما

العثل: بزواندن

العثول: زۆردار. مۆتهکههیر موو زۆر و بهژێر ئینسانی ماندو

العثلط: نهستور العثالط: وهکو ئه

العثم: دار زهیتون و بهبۆر ئیسکی شکاو

العثام: بهبۆر کنج

العثمثم: ووشتری گهرهوی بههیز

العثن: بهتهحرک و العثنان: بهبۆر. توتن دوکهل و غویار

العثنون: بهبۆر و هسهر نوکی ریش و نهوهل و ه ئبیدای هه شت و ه موی دریزتی ژیر چه ناگهی ووشتر

العثو: گۆپان و هخراب بوون

العثوا: کهمتیار

العثوره: ریشی بهشانه نهکراو

العثی: تیکه لکردن

فصل العين والجيم

العاج: ئیسکی فیل، و ه ظرفی پر

العج: بهگیروای دهنگ بهرز کردنهوه

العجاج: تۆزو دوکهل

العجب: بهبۆر. خو پهسه ندرکن

العجب: بهزه ننه. ئیسقانی کلک

العجب: هه جایب

العجیب و العجاب: نهوشتهی عاجبایهتی ئی ئهکرئ

العجاب: بهبۆر گیروای شتی زۆر تهعه جوبی ئی بکرئ

العجة: بهبۆر (فیغانه) گون

العجاجة: بهبۆر کۆمهی ووشتری م و غویار و ه توتن و دهنگ بهرز

العجيج: دهنگ بهرز کردنهوه

العجد: میوز

العجر: قهلهوی و ه هجمی هه شتی بی

العجور: کلک

العجار: بهژێر سه بهستی ژن

العجرة: گۆپکهی درهخت و ه گرنی رهگ و ه

عهب و ه خوان و ه بهژێر میزه بهستی

العجره: نهسپی بهدن سست کهزه کهری هه

نهسن نهتوانی سواری ماین بی

العجاردة: بهبۆر سه نفیکه له تانیفهیهک

العجرفیه: شه فکردن و ه کورت کردنهوه

العجروف: بهبۆر مروهی قاچ دریز

العجرم: بهژێر کورته بالای قهلهو

العجرمة: هه جهلهو هه جهله پیکردن و ه

العجرمه: بهبۆر ناوی درهختیکه

العجارم: پیاوی به قوهت

العجز: زه عیفی و سستی

العجز: بهسهرو بۆری ج. بن و ه رهگی هه

شتی بی و ه قه بهزی کهوان

العجاز: بهژێر ئینکاری کردن

العجزاء: ژنی پارته قهلهو و ه تهپهی بهرز

و ه تهیری کلک کورت

العجور: بهسهر پیری ژن و ه شراب و ه شمشیر

و ه کهمتیار

العجزقو العجیزة: ناخری هه شتی ببی

العجس: بهسهرو بۆر. قبضهی کهوان

العجس: گرتن و ه ناخری شهو

العجاسا: میگهلی ووشتری زۆر

العجاج: هاوار کردن

العججة: بهدریزتی بانگکردن

العجف: لهروی زه عهیف

العجفة: بهبۆر لهنگی میوز ناوهکهی

العجله: بهژێر گوێرکه

فصل العین والبدال

العد: ژماره، و به ژیر کانی و هژوری
العداء: به ژیر یه که له دواى یه که وه نیچیر
راوکردن
العدایه: سواربوونی و و لآخ
العدیس: مه حکم و ه ناوی شاعیریکه
العدة: ژماردن و ه زمانئ چاوه پوانی ژنان
له پاش زه والی نیکاح، وه به بؤر مال سیلاحیکه
حازر نه کړئ بؤته نگانه
العدة: به ژیر و ته خفیف. و ه عده
العداد: به گیراوی چه خماخه، وه ره منی زؤر
بله ریته وه
العداد: به بؤر دوشمن
العادة: خه لئ وه کرده وه وه چاک یا خراپ
العدد: ژماره
العدد: به ته حرک باران وه ناوی زؤر
العداد: چه یوانیکه
العدس: رؤیشتن و به قوه ت شیلان
العداس: ناوی پیایوئیکه
العدس: به دو سه نیسک وه لی خوړینی و و لآخ
العدسه: شتیکه وه کو گرم ژنه له به دهنی
نینسان دیته دهرئ نینسان نه کوژئ
العدف: زالعداف و العدوف: خواردن وه هین
العدفة: له ده وه هتا په تجا پیایو وه پارچه
العدق: به ژیر. هیشوی خورما
العدک: لیدان
العداء: العدالة: کردنی شت له مه وقیعی خویا
وه به رانیه ر کردن وه مهیل کردن
العدل: به ژیر. تایی بار وه میسل وه وینه
العدیل: له وه ژن و میقدارا به رانیه ربئ
العدول: به بؤر. رجوع، وه مهیل
العدال: پاره یه کی زیوی که م بی
العدم و العدم: به بؤر فه قیری و نه بونی
العدم: فه قیر

العجلة: گویره که ی من و کونده و نه عه و
گیایه که
العجلة: به دو سه جه نجرى بیر
العجلز: به قوه ت و مه حکم
العجلة: به بؤر پی خوړی سه فهر و به مرکوئی
خهران
العجلوم: تاریکی و ه ناوی زؤر
العجم: ووشترئ نه که یشتبیته پینج ساله
وه بن کک و ه گه ستن و ه نوخته
العجم: به دو سه ناوکی میوه وه غهیری
عهره ب
العجماء: به هائیم چه یوانات هه رچی نه توانی
قسه بکا له چه یوانات
العجمة: خوړمایه که له ده نگه وه روابئ و به ردی
مه حکم
العججمة: ووشترئ مه حکم که
العجی: به ته حرک عیله تیکه له ووشترا
العجن: به زه ننه هه ویر شیلان
العجین: هه ویر
العجنا: ووشترئ منی قه له و
العجان: ما بهینی قبل، وه دویر
العجنس: به سه رو گیراوی ن. ووشترئ زک زل
العجو: شیر دهر خواردانی مثال
العجود: نه و عیکی چاکه له خوړمای
مه دینه
العجاوه: به بؤر نه و ده مارانه ی نوساون
به نیتوکه وه
العجول: به ژیر و گیراوی ج. گویره که
العجاهن: به بؤر خزمه تکار و ه چیششت که وه
دؤست
العجی: به بؤر منالی دایکی مرد بی به شیرى
یه کیکی تر به خئو کړی
العجیه: به بؤر پیستی و شک که بکوئی و بیچوی
العجایه: وه کو عجاویه

العدمل والعدمول: کۆن وقهديم وبوق
العدن: شارنکه له يه مهه
العدن: وه تن گرتن وه ئيقامهت کردن
العدان: وشترنکی ميبه که له چايه ر ئيقامهت
بکا

العدان: به سه ر که ناري دهريا
العدينه: پينه ي بن سه تل و دولکه
العدو: حازر بوون راکردن وه گيراننه وه وه زولم
کردن وه له هه ته جاوژکردن
العدو: به بوور گيراوي. و. دوژمن
العداوه: دوژمنايه تي
العدواء: به بوور که سه له مه کانيکا دانيشي وه
قهرار نه گري وه جيگاي وشک وسه خت وه خانو
دوربوون

العدوى: عيله تي له ساحيبه وه سيرايه ت بکا بو
غهير يا شکات لاي گه وره بکه ي حه قه ت بو
به ستيني
العدوة: به بوور ژنر جيگاي به رز وقه راغ
ده ربه ند

العدول: که شتیه وان
العدوان: به بوور دو شمنايه تي
العدان: که سه خيرا رابکا
العدوى: به بوور به رديکه له سه ر ده مي قايي
دائه نين

العادة: غارکردني نه سپ له غه زادا
العدايم: نه وعيکه له خورماي مه دينه

(فصل العين والذال)

الغذب: ناوي خوښ رو له گه رو
الغذاب: نازار
الغذب والغذاب: حه يوان يا ئينسان له به ر
برسي تي و تينو ي تي هيجي پي نه خوري
وه دو که سي که حيجا بيان له به ينانه بن

الغذوبة: شيرين ناو
الغذبة: به فه نحات چلو چيوي سه ر ناو وه
سوچ و که نار وه په تي ته رازو وه خلته ي ناو
الغذابي: کرده وه چاک
الغذاة: خاکی به قوه ت

الغذار: ره شه مي ولاغ وه سپيايي به يني گوي و
رومه ت
الغذر: خه ته نه وه به بوور تله بي لي خوښ بوون
له گونا ه

الغذرة: به بوور بکاره وه پينچ نه ستي ره يه
له ناخري که هه که شانا، وه موي ناوچه واني
نه سپ وه به ژنر عوزر هينا نه وه و

الغذرى: هه روايه
الغذر: به ژنر. ذ. پيسايي ئينسان وه حه وشه
الغاذر: تری برين
الغذير: شايي خه ته نه

الغذرى: به بوور. موحيبه تي زور
الغذراء: کچ
الغذرج: خيراو سوک وه يه ک
الغذف والغذوف: ته عام خواردن وه هين

الغذافرة: ره ق و به شيدته
الغذق: دار خورما وه نيشانه وه علامه ت کردن
وه ژنر لقي دار خورما
الغذقة: به ته حريك علامه ت و نيشانه

الغذقاء: مه ري خوري زير
الغذل: لومه
الغاذل: لومه که ر، وه ده ماري خوين
ئيستحاضه ي لي وه دي ت

الغذول: زور لومه که ر
الغذليج: به ژنر ئيحسان کردن وه قاپ
پريوون
الغذم والغذام: گه شتن وه ته عام خواردن وه

لومه کردن وه ده فح کردن
الغذايم: مه لامات زور لومه

العرة: به گيراي ريقنه وييسى تهيرو
حهيوانات وه دومه ليكه له چوار پهلى ووشتر
دهره

العراره: ناوى خانو، وه سه رمای به شیده ت

العراة: به بؤر روت

العرت: ئيظطيراب

العرتيه: سه رى لوت

العرتمة: وه كو عه رتبه

العرتن: ليذان وه فراندن

العرتمة: ليوى سه رو

العرج: شهلى

العرج: مه وقيعيکه له به ينى مه كه وه مه دينه وه

ره وهى ووشتر كه زؤربى

العرجة: به بؤر چونه سه ر شتيك وه راوه ستان

له سه ر شتيك

العرج: به بؤر، به ره وه ژور چون

العرجان: به خواری رويشت

العرجاء: ژنى شهلى

العرجون: هيئشوى خورما دارى وشك بو بيت

وه كو كه وان بچه مينته وه

العراده: مه نجه نيقي بچوك وه كولله مى

العردام: به ژير لاسكى ترى وخورما

العراره: گيايه كى بؤن خؤشه به فارسى گاو

چه شم

العرار: به ژير خويندنى تهير، وه بانگ كردن

العارورة: پيس

العرير: غه ريب

العرزال: كه پرى سه ر دره خت كه باخه وان

له ترسى درنده له سه رى نه نوى وه هر زال

به كوردى

العرذم: مه حكه مو چاك خروگرد بو بيته وه

العارذ: لومه كه ر

العرز: ناوى دره ختيكه وه په نهان كردن

العرس: بنايه ك له به ينى دو ديوارا بن

العدم: خوارن به نه زيبه ت

العدامة: پاژنهى سمى ووشتر

العدور: به د خولق وه كه رى زگ زل

العدول: كه م ميشك وه ووشترى بار نه به ر

العدى: زه رعى هر به باران ناو بخواته وه

العديب: به بؤرو سه رى. ذ. ناوى ناويكه

له قه بيلهى به نى ته ميم

(فصل العين الراء)

العار: عه يپ

العر: عه بدو جاريه وه كه رى

العرى: ناو مال وه پشت

العرء: جيكاى زور واسيع وه جيكاى بنى گيا

العرى: به بؤر روتببون وه به ژير به ردى

ناو به حر كه كه شتى غه رق نه كا

العرب: تائفه يه كه له نه صنافى به شهر وه تيك

چونى مه عيده وه به دو بؤر جه معى عه ره به

وه به زه نه نهى. ر. نه هرئ تير بپروا

العراب: ژنى ميردى خوى خوش بوئ

العرابة: به ژير قسهى نالايق ووتن

العرية: ناو تير رؤ

العروية: رؤزى جومعه، زوبانى نه به تيه

العريح: به بؤرى. ع، ب. سه گى راو

العريد: نه وعه مارينگى كه ره يه كه كه سستى

نازارى نيبه

العريص والعرىاص: به ژير له هر دو كيانا

نه ستور وه مه حكه م

العريدة: شهى، وه به دخولقى

العربون والعربان: به بؤر نه وعه معامله يه كه

له به يعا

العربون: هر وايه

العرية: به گيراي جاريه وه عيلله تى كه رى

العراضة: بهبۆر. دیاری
 العرطر والعرطس: بهژیر لاجون لهجینگای
 خوی
 العرطل: بهسەر درژو گهوره
 العرطنشا: گیایهکه وهکو بخور
 العرعة: بهسەر بۆر سهری شاخ وهکۆلهکهی
 بهینی کونهلوت وهدرختی سهرو وه نهوعیکه
 لهیاری منالان
 العرعار: ناوی جینگایهکه لهولاتی عهرب
 وهیاری منالانه
 العراعر: بهبۆر ووشتری گۆشتن وقهلهو
 وهپیایوی موبارهک وهرهئیس قهوم
 العرف: بهسەر بۆن وهبرینیکه لهبهری دهست
 بینه دهری وهبهبۆر یالی ئهسپ وه پۆینهی
 کهلهشیر وه جینگایهکه لهبهینی بهههشت و
 جهههنهها
 العرف: یالی ئهسپ پۆینهی کهلهشیر
 وهعهادهت و ئیحسان وه بهینی جهههنهها
 وبهههشت پیی ئهلین اعراف وبه معنا
 ئیعتراف وئیقاریش هاتوو والمرسلات عرفاً
 بهمعنا متابعا یه که لهدوای یه که وه دیسان
 بهپیایوی بهرزو گهورهش ئهلین
 العریف و العارف: کهسن لهئهحوالو
 کاروباری خهلق دانایی وهکوئخا وهرهئیس وه
 چاوهشی عهسکه
 العرافة: گهوره وهگهورهیی
 العارفة: بهخشین وئیحسان
 العراف: ساحیر، وهکهسن ئیدیعیای عیلمی
 غهیب بکا
 العرفان: زانین
 العرفج: دپک خار
 العرق: ههمار وهرهنگی بویه سور وهرهگی
 درهخت وگیا

العرس: بهبۆر. چیشتی شای و بهبۆر. ژنی
 پیاو وه بهدو سهر موتهحهیریون
 العراس: بهژیر پهتیکه سهرو پیی ووشتری
 پی ئههستیریتهوه
 العروس: بوک و زاوا
 العریس والعریسة: مهکانی شیر لانه
 العرس: بهژیر نهوعه رهنگیکه
 العرش: تهخت وهههرشتی بکری بهسینهر وه
 بهبۆر. غهغهبه
 العریش: کهپر وهههرشتی بۆ سینهر بکری
 العرص: ناو وگیا بۆگه ن بون وهنیشاط
 العرصه: جینگایهکه لهبهینی خانوا دارو بینای
 تیانهبی حهوشه
 العرص: ههرویکه گرمه وچهخماخهی لهگه
 بی
 العرصاف: سنگ، مینخ
 العرض: مهتاع وئهسبابی ناو مال، وهپانایی،
 وهئیزاهارکردن وهویسهعت وهبهدو سهر
 حالهتیکه لهساغی وهنهخۆشی یا بهسهر
 ئینسان دیت وهمال غهیری ئالتون و زیو
 العرض: بهبۆر ئیحتیاجی وه ناحیه وه
 ناوهراست وه بهژیر نهفس وهجهسهه وهویقار
 وهبا وه شاخ وه دهریهندی درهختی تیابن
 العرضه: شیدهت وهقهوت وه سولحاندن بۆ
 شت
 العارض: شتی لهدواییدا پهیدا ببی وهههوری
 ئهستور وپان وهغهیر دوانی پیشهوه
 وهرومهت وهریشی تهک وه عهنهبهی دهرگا وه
 ووشتری لهبهر نهخۆشی سهر ببری
 وهبهرانیهی کردن
 العروض: بهبۆر زاهیریون وه بهسهر تهرازوی
 شیعهر ئاخری شهتری ئهوهلی عروزی پی
 ئهلین وه ریکاو ئهترافی ناوشاخ
 العریض: پان

العرق: عاره قى وجودى ئىنسان وەغەير
 ئىنسان وە ھەر شىئى لە ھەيوان و بەردو دار
 كەبەرىز و رىك بخرى وەزەنبىلەى گەورە
 كەلەلقى خورما ئەكرى
 العريق: كەسى ساحبى ھەسەبو نەسەب بى
 العرقە: سنگى خىووت وەدارى كە ئەخرىتە
 ناو ديوار لەبەينى گەچ و خشتا ياقورو بەردا
 العُراق: درەختى تويكلى لى كرابىتەو
 وەئىسكى گوشتى نەمابى گوشتى كەم بى
 العِراق: مەلەكەتلىكى مەعلومە وە كەنارى
 دەريا وەبەدرىزى ناوى بەر ناوى خانو
 ئەترافى نىنوك نەرمایى گوئى قەراغى نەھر
 لەخوارووىو تەنباھىتەتى وەناوى
 مەلەكەتلىكە بەدرىزى لە بەينى عەبادان تا
 موسل وەبەپانايى لەقادسیەو تە ھەلوان
 عرافان كوفەو بەسەرەبە بەدرومانى ژىر
 كوندەش پىئى ئەلین عراق
 العُرقوب: ناوى پىاو وە دەمارى سەر پارژە
 العُراق: ئىسقانى گوشتە كەى خورابى عراق
 الغيث. گىياھە كە لەپاش باران روابى
 العِراق: بارانى ژورو قايم
 العرقيل: بەلاو مەشەقە وە زەھمەتى گەورە
 العرك: لىك كەوتن معترکہ و معرك و معركہ:
 جىگای ھەرب و جەنگ وەپىوھ نوسان
 العروك: ژن بکەوئتە عوزرو ھەيىض
 العركى: ماسى گر
 العراك: قەرەبانغ نىزدحام
 العريكة: تەبىعەت وە توندى نەفس و ھەناسە
 العركوك: عەجول ووشترى گەورەو بەھىز
 العُرككە: ژنى گوشتن وە قەلەو
 العرم: كەنارى جۆگە و بناوان وە دەروادى
 وبارانى بەشىدەت وەجانەورىكى بى چاوى
 بەحرى وەگوشت لەئىسقان كەردنەو وەلافاوى
 لەتاقەتا نەبى

العركس: كۆكردنەو
 العرقە: شەن كەردن كەبەبادان
 العُرام: ئىسكى گوشتى لى كرابىتەو وەژورى
 وەمندانى بى ئەدەب
 العرمم: لەشكرى زور
 العرامە: توندى وشىدەت وەبى ئەدەبى
 وەبەدكردارى
 العرماء: مارىكە نوختەى رەش و سورى تىابى
 العرمس: بەدرى گەورە وە ووشترى بەقوتە
 العرمس: قەوزە
 العرن: نەرم بوون وەبەرىن درز
 العران: وەكو ئەو واھ
 العران: دارى لوتى ووشتر وە خانوى دور
 وىزار
 العرنىه: سەرى لوت
 العرينه و العرين: جىگای شىز وەگوشت وە
 كۆمەلى درەخت
 العرنين: سەرى لوت كە لەبەينى ھەرو
 برۆداھە وە جىگای قووهى شامە وە ئەوھلى
 ھەمو شتى پىئى ئەلین عرنين
 العرند: ئەستور
 العرندد: قايم وەمەكەم
 العرندس: شەدەد
 العرانىق: قونگ تەيرىكى ناوى مل درىزە
 العرو: بوئىحتاجى چوونە لای كەسى
 وەدرەختى كەھىچ بەرى نەبى
 العروة: سوخەى دوگمەدار وە پىئالە
 وەمەسىنە وەھەر شتى دەستكى بىئى بىگرى
 وەكو گۆزە كوپە وە درەختىكە ھاوین و زستان
 گەلای نەورى وە شىر وەئىقتىدار و قودرەت
 العرداء: لەرزوتا گرتن و لەرزىن
 العرو: كۆمەل جەماعە
 العراھم و العراھن: گەورە وەكارگى گەورەو
 سىپى

العرة: روت بوون

العریة: عطاو بهخشش وه بای سارد وهروت بوون

العریان: روت

العزوف: بوون بهزاهیدو عابد نهفسی دور بخاته وهلهوانهی نهمی لی کراوه وهیا شوبههی تیایه

العزیف: دهنگی جن

العزق: لهت وشهق کردن وه لی خورین

العزوق: فستق کهفهریک تازهبن

العزل: دورخستنهوره

العزله: دوربوون

العزلاء: دهمی کونده

العزم والعزیمه: قهصدکردن وهسویند خواردن

العزایم: دوعاو نهفسون

العزوه: جهماعهت کومهل

العزویه: ناوی تهیریکه وهناوی جینگایهکه

العزله والعزماة: دورکهوتنهوه لهشاری ونیشاط

العزهل: کوتری نیر

العزهل: ووشتری لهکاروبار پهکی کهوتبن

العزلی: ناوی درهختیکه کهبهنی عهتفان نهیان

پهرست خالییدی وهلید نهو دارهی بری، وه

لهناو بوتانا ناوی بوتی کیشه

(فصل العین والزای)

العز: زور باران بارین وه غالب بوون

العز: شهرهف وگهورهی شهیدید وهکهم وهنایبی وهبهقوهت کردن

العزاء: سهبر کردن وهنسیبته دانی کهسی بهباوک

العزاء: سالی ناخوشی وهشهیدهت

العزب: کهسی بی کارو ژنی نهبن

العزبة: ژنی میردی نهبن

العزابه والعزوبه: تنهایی

العزاب والعزایة: لهپیاوان ژنیان نهبن وه

لهژنان میردیان نهبن وهدوری

العازب: جینگای لهوهری دور

العزوب: غایب ودور بوون

العزبة: قوهت وهغلهبه

العزة: کومهلی نینسان کهبلآو ببینهوه

العزة: حیوانه کیوی

العزاز: جینگای مهکهم

العزاة: قوهت وهشهیدهت وه غالب بوون وهکهم بوون

العزیز: قهوی وگهوره وهکهم وهکهسی دایکو باوکی نهبن

العزوز: ووشتر یامهریک کونی مهکی بچوک و تنگ بی

العزیزاء: نیسقانی کلک

العزف: زاهدی وهنهفس گیرانهوه لهشتی

المازف: گورانی بیژ وهیاری کهر بهنالات کهمه یاری

(فصل العین والسین)

العس: والعسیس: بهشهو رؤیشتن وهشت

دهرخوارد دان وهپاش کهوتن

العسوس: ووشتری بهتنها بلسهوهری

وهشیرنهدا وهکهسی تالیبی راوبی

العساء: شتی ووشک ببته وهرهق بی

العسا: پانی وهزاهیربوون وهپیالهی گهوره

العسب: فهحل نیر لهمی چاک کردن یا

سوارکونهکهی یا نارهکهی

العسیب: شاخ وین کلک

العسبور: بیچوی گورگی لهسهک پهیدا بووبی

وه ووشتری خیرابروا

العسبارة: بیچوی که متیاری که له گورگ پهیدا بوی

العسیج: له وه قتی رویشتنا مل دروژکردن

العسجد: زبیر ئالتون

العسد: جیماع کردن وه پهت بهدان پیچ بدری

العسر: زهخمهتی

العسرة: کهسێ بهدهستی چهپ ئیش بکا

العسار: زهخمهتی و فهقیری

العسرة: پیش بال سپی

العسراء: زهخمهتی وهه لوی په سپی ویا

په پی لای چه پی زور تر بی له لای راستی

العسور: زهخمهت کیش

العسیر: ووشتی می که سالی ئاوس نه بی

العسری: زهخمهتی

العسط: بناء

العسطوس: نهوعه درهختیکه

العسعس: ناوی مهکانیکه وه گورگ وه ناوی

جان وه ریکیشه به شهو زور نه گه پئی

العسعسة: ههردو چاو

العسعاس: تاریکی شهو هاتن وهیه که له دوا

یه که رویشتن و عسعست السحابه. یه عنی

له نه رز نزی که بو وه

العسف: پیاله ی گه وه وه به زولم جینگایه که

داگیر کردن

العسوف: زور دار زالم

العسفو العسیف: کرێکار

العسفنج: پیایوی نهخمهتی

العسق: تهنگی وه لقه خورمای بی عمه ل

العسفیه: هیشوی بچوک

العسقول: نهوعه کارگیک ی گه وه ی نه رزه

العسقلان: شاریکه له شام

العسک: پیویست و لازم بوون

العسکر: له شکر

العسکره: شیده ت

العسل: ههنگوین

العسالة: زهنبیله و خانوی ههنگ و یا

ههنگ

العاسل: ههنگوین بر شو کهسه ی ههنگوینه که

دهر دههینی وه کهسه ی خیرا خیرا پروا

العسیل: کیری فیل وه گهسکی عهتار که

عهتری پی کو نه کاته وه

العسلام: بزوتنی رم وه مل دروژکردن بو خیرا

رویشتن

العسیل: ههنگوینی بچوک وه جیماع لهسه ر

تهشبهی جیماع به ههنگوین له لهزه تا

العسلق: نیری ووشت مورغ

العسلج والعسلوج: لقی نهمام که نهرم و

تازه بی

العسلقه: هوراو زوربوون سهراب

العسم: قازانچ کردن وهسهعی کردن و دگه

بوون وه قاچ خواربوون وه تهمع

العسمة: پارچه نانی وشک

العسن: چه یوان شو له وه په ی که نه ی خوا

ههزمی بکا

العسن: پیوی کون وه ئینسانی نهخمهتی

العسوة: تاریک بون وه سهخت بوون وه نه زیک

بون وه گه وره بوون وه غهلیظ

العسودة: ناوی کریمکی بچوک وه ساحب

قوهت و هیز

العسی: ژیان و پیربوون

العاسی: هیشوی خورما

(فصل العین والشین)

العش: ئینسانی زهعیف و کم

العشاء: تهعامی ئیسواره وه لای بهعهزی

تهعامیکه له پاش زهوال بخوری وه لای

بهعهزی + هر عهینی تهعامه

(فصل العين والصاد)

العص: سهخت و قایم

العصا: دار دست لههرداری بی

العصَب: دهمار

العصب: بهستن و بیجان هوهی مه حکم

وسه ریچ وه ناوی جان هوه ریکی به حریبه پی

نه لئین نه سپی فیرعون دانسی زور سپیبه

له دانه کی مورو وه ده سکی چه قوی لی

دروست نه کهن وه وه شک بونه وه

وه سور کرده وه

العصابه: کومه لی نینسان وه شتی که

موختارو مومتاز بی پی نه لئین عصایب

وه کومه لی نه سپو تهیر وه سر پیچ

العصبية: نیحاطه، وه ده وره دان وه نه ولاد

وباوکی که سی پی نه لئین عصبیه

العصبية: پیاوان له ده وه هتا چل لای به عه زئی

له سی وه هتا ده

العصوية: نیحاطه دان

العصوب: ووشتری که به پت نه به ستریتته وه

وه شیرنه دا وه پته که شی پی نه لئین عصاب

العصیب: رونی ناورگ یا ریخوله ی پرکراو وه

مه حکم و سهخت

العصاب: ناسک

العصد: جیماع کردن وه وه رچه خاندن وه تیک

دان

العصيدة: چیشتی په لوله تورک نه لئین بولماج

العصر: گوشین وه زمان وه عسران شو روزه

یا نیواره وه به یانه

العصر: زمان

العصر: مه لجه نو په نا وه تو زو گهر د

وه به خشش

العصار: رون دروست کهر وه رون فروش

العصيرة والعصاره: شیر هوه ههنگوینی

پالوته وه نه قورسی له پاش گوشین

العش: هیلان هی تهیر، که به سر لقی

دره خته وه نه ی کا

العشاء: له نویژی مه غریبه وه هتا وه قتی

نوستن وه یا له زه والی روزه وه هتا ناو ابوونی

روز وه به عه زئی له زه واله وه هتا فه جری پی

نه لئین عشا وه به نه وه ل تاریکی شه ویش نه لئین

العشب: گیای ته پر به گیای وشک نه لئین

حه شیش

العشابة: نینسانی پیر که له زه عیفی قه پرغه ی

وشک بو بی وه نینسانی بچوک وه دانی گهره

العشة: دار خورمایه که گه لای که م بی لقی

باریک و دریز وه ژنی زه عیفی دریز

العشرة: له ژماره یا ده

العشر: ده یه که له ده کهرت کهرتی

العشار: با جگر

العشار: جه معی عه شه راته

العشر: پارچه ی دیزه

العشانة: نه صلی گه لا

العشورز: شه دیدو مه حکم

العشنت والعشنتق: نینسانی به د خو وه لای

به عه زئی نینسانی دریزی زه عیف و باریک

العشو: قسه کردن ورو لی لادان

العشواء: ژنی شه و کویر وه ووشتری

ته ماشای پیش خوی نه کا هه رچی توشی

بو پی پی پیا بی

العشوه: گری دار که نه سوتی

العشوز: جی مه حکم

العشوزن: سهخت و رهق

العشونج: ووشتری زگ زل

العشى: چاو به شه و نه بی بی به روزه بی بی وه

نه عه رازی نان له شتی

العشى والعشية: له مه غریبه وه هتا نوستن لای

به عه زئی له زه والی روزه وه هتا ناو ابوون

العاشی: قصد که

نه مینیتتهوه معصر. قومی دوشاو کردنه
 تریبی تیا نهگوشن معصرات ناوی ههوره
 العصره: مهلجهنو پهنا
 العصره: شتی بون خوش
 العصص: نيسقانی کلک
 العصف: بای بهشیده و له پيش وه قتا
 زمرع دره و کردن وه قازانچ کردن زراعتهتی
 شین و سهروز گه لای داچینراو وه گیای وشک
 عصف ماکول. نهوهیه دانه که ی خورایی
 کایه که ی مابن
 العصانه: هه رشتی دان بی یا غیر له ساق
 ولاقی گه نم بکه ویته خواری
 العصوف: سه ریع و خیرا وشه دید و سهخت
 العصيفة: گوله گه نم یا گوله جو
 العصفر: نهو عه ره گیکه لباسی پی ره نگین
 نه که ن
 العصفور: چوله که وه دونیسکی ناو چاوانی
 نوسپ وه پارچه یه که له ده ماخ وه کتیب
 العصا: کلکی خواری حه یوان وه دانی خواری
 قایم وه نینسانی قاچ خوار پی نه لین اعصل
 وه درهختی خوار عصله
 العصام: بهنی کونده وه چاروکه یا
 داپوشه ری کونده
 العصم والعصیم: پاشماوه ی هه شتی بیی
 وه یا نه سه ری شت له زه عفران و نه مسالی
 العصمه: منع کردن پاراستن
 العصمة: به بور قه لاده
 العاصم: مانعو حافظ
 العصماء: مه ره می یه که قاچی پيشه وه ی سپی
 بی
 العصمة: چوار پهل سپی له نه سپا هه ردو
 دهستی سپی بی
 العصمور: چاوی جهنجرکه چهرخ نه خوا
 له بیر ناو دهر دیننی وه دهر دیننی

العصواد: سه رکهشی وین تاعهتی

(فصل العين والاضاد)

العن: گهستن بهدان
 العن: علهف و له و پی نه هلی شاران
 شارستانی
 العن: ساحب فیراسهت و زیرهک وه خه بیس
 وه داری بچوکی درشکاوی
 العن: شمشیر وه قهتت کردن وه جوین دان
 العنوب: زعیف
 العنباء: مه ری شاخ بچوک وه یا وشتره
 مه ری گوئی داقلیشاو وه له قه بی ووشتری
 پیغه مه ریش بوه علیه الصلاة. گورشی
 داقلیشاونه بووه
 العنبة والعنبة: دوزبانی کردن وه جوین
 دان وه درو کردن
 العنابة، مغیلان: درهختیکی درکاویه لای
 به عه زئی هه درهختی که گه وره و درکاوی بی
 پی نه لین عضا عضا وه کو عضا ته
 العنابة: درو بوهتان و سیر
 العناب: درخت برین
 العناب: داری بپاو وه دار خورمایه که دهست
 بگاته سه ری
 العناب: قول له نانشکه وه تا شان
 العناب: عیله تیکه توشی بازو نه بی
 العناب: حه لقه ی دهر گانه
 العناب: ناوی گیا و تهرزه
 العناب: جانه ورکی گه وره قوریه
 العناب: سه گی گه زنده وه نه سپی گه زنده
 وه نینسانی نازا وه بیرئ که قول و تنگ بی و
 نه رمایی و تهره و توبی هبت عضو ه
 به عنی نه رمی و تهره و تیه نه ماوه
 العناب: نوقسانی

العضاض: گهستن وهعهيش کردن
 العضاض: نهو شتهی نهی خوا گازی لی بگری
 العضفس: مهنع کردن
 العضاض: سهخت و شهید
 الفصل: مهنع کردن
 العضلة: زهحمت و مشهقهت
 العضم: جئی گرتن گوان وهکلکی ووشتر
 وهداس وهشهن
 العضلة: نهسپی بهدهمار
 العظام: کلکی ووشتر
 العضمز: شژیرو شهیدو بهخیل وموصیبهو
 رژی روو ناشیرین
 العضة: ووشتری داری درکاوی بخوا
 العاضة: سیحر باز وهماری کوشنده وه
 ووشتری درک بخوا پئی نهلین بعیری عاضه
 العضاوه والعضهة: داری چقلاوی و سیحر وه
 درؤ وهبوختان
 العضیة: درؤ بوختان
 العضو: پارچهیهک لهبهدهن
 العضین: پهراگندهو پهريشان

(فصل العین والطاء)

العط: لهت کردنی شتنی لهدرژییهوه
 العطاء: بهخشش وئیحسان لای بهعهزی
 عطاو مهعاش وواعینی عهسکهره وهلای
 بهعهزی عطیهو مهخصوص محارب ومقاتله و
 رزق مهخصوصی موسلمانانی فهقیره
 العطیة: پارچه لوکه وپارچه پهړوبن بهناگر
 داگیرسئ و بونهکهی بو سوی پئی نهلین
 العطب: هیلاک بوون مردو کوژاو
 العطبول: رژی گهردن درژی
 العطر: شتی بون خووش وه بهفروشیارهکهی
 نهلین عطار

العطر: درژی العطار: ناوی عهشیرهتیکی
 عهره بهوه ناوی نهستییهکه لهسهبعهی
 سهیاره
 العطسة: پڑمین
 العطس: والعطاس: وهکو عطسه وایه عطس
 الصبح. بهیان ظاهیر بیئی ظبی عاطس:
 ناسکیکه بهرو روت بیئت
 العطش: تینوهیتی
 العطاش: عیلهتیکه توشی نینسان نهبی گر
 لهدلاییه. ههراو نهخواتهوه تیرنابی زور
 توشی منال نهبی
 العطا: شیر ونازا
 العطط: دهنگ وناواز
 العطط: جاشهکهر یاگویرهکه
 العططة: یهک لهپاش یهک بانگ کردن وهههرا
 ههراکردن
 العطف: مهیل کردن وه تی گه یاندن
 وهبهخشین وهشهفهقهت
 العطف: سهرشان وهتهنیشتی شان وهخواری
 العطاف: بهرمال
 العطفة: شهفهقه ومهرحهمه وهمورو
 العاطف: لهمسابهقهی نهسپ تاودان دهرجهی
 شهشهم وهننسانی بهمهیل و شهفهقهت
 العطل: نهمانی ملوانکه لهملی ژنا
 العطلة والعطالة: خالی و مهعتله بون
 وهیشوی خورما وهشهخصی وزات
 الطعن: بیرئ دولکهی بهدهست ههکیشری
 وهمهکانئ مهرو ووشتری لی رادهوستئ به
 نهتراف بیر یا هوز وه دهباغ کراو وهبوگن
 العطون: تیر خواردنهوهی ووشتر لهئاو
 العطو: خواردن بهدهست
 العطود: خیرا رویشتن
 العطیة: بهخشش وهعتا کراو

(فصل العین والظاء)

العظ: شیده

العظلة: نه صیحه ت و پند

العظاة: مارمیکه

العظرقوت: تهیریکی نیره قهتنی یامراوی سهر سهوزه

العظال: سوارپونی گه مالای هی دیسل وه سوارپونی کولله له سهر کولله وه ناوی روریکه له ناو عمره بدا

العظم: چویت وشهوی تاریک

العظم: ئیسقان

العظمة: گه ورهیی

العظم: گه ورهیی

العظمة والعظامة: پشتی سهرین وه لباسیکه ژنان له ژیر کراسا نهی پویشن سمت و

که فهلیان گه وره بنوینن

العظایة: مارمیکه

(فصل العین والفاء)

العف: نه فس له حهرام منع کردن

العفا: جاشه کهر

العفاء: په پی بالی وشتر مرغ وه وشتری باری زود بی

العفاء: گلو خوئل وبه هیلک چون وه ویران بوون

العفت: که سنی به پلته پلته به زحمهت قسه بکا لال بی

العفة: نه فس له حهرام و مناهی پاراستن

العفة: جانومرینکی دهریاییه وه شیریه له پاش مژین له گونا نه مینیتته وه

العفاة: نه فس نه نفسیان له حهرام نه پاریزن وه سوال کهر

العفج: لیدان وه گه لاکوتک ومریخوله

العقد: همدو قاچ جوت کردن بق بازدان

العقر: گلو خوئل وه نمرز وه نیتیدای ناودانی زمرع

العقر: حیوانه کیوی توکی بوژ و ملی کورت بی وه وهقت و زمان

العقار: داریکی سهوزه له عمره بستان زوره لقهکی نه برن که دره ختیکی تر هیه که مرخی پی نه لاین له یه کیان نه دن تی هه له سون ناوی لی درنه په پی ناگری لی پهیدا نه بی نهی سوتینن لای به عهزی سوره بییه

العقر: یه کانهی بهراز وه پیایوی پیس

العقیر: گوشت وه قاوه تی تر له بهر مه تاو هه ل نه خری

العقيرة: ژنیکه چاکه له گهل دراوسی ناکا

العقراء: حیوانه کیوی سپیایی زیاتر بی له سوری لای به عهزی مبری سپی توک دار وه شهوی شیر زدهی مانگ

العقرة: موی ناوه راستی سهر وه موی پشت ملی شیر وه که نه شیر وه غهیری نه مانه ش

وسوری سپی تیکه ل بی

العقورة: مه کانیکه هه رچی له سهر بی بخوری نه مینیتته وه

العقرة: نیتیدای هه شتنی وه سه ختی وشیده

العقرية: پوپنهی که له شیر وه موی پشت ملی ئینسان وموی ناوچه وانی نه سپ

العقریت: دیوی نازاو به قوهت وه ئینسانی خه بیسی به داعیه

العقار: شهیتانه

العقراة: موی ناوچه وانی بارگیرو موی پشت ملی ئینسان

العقرجع: به دخو

العقرناء: شیرو وشتری به میز

العفز: یاری کردنی پیاو له گه ل ژن وه گوینزی خوراو

العفازه: داری گهندهل

العفازة: قوزاخه ی په مو وه جینگای بهرز

العفس: چه بس کردن وه بی قدر وه هه تک کردنی چه بس کراو وه به قاچ له ووشتر هه لدان له وه ختی ئی خورینا وه گالته کردن وه ته داوی کردن

العفشلیل: گه وره وه ناوی جانه وریکه وه کو که متیاروایه وه نینسانی ناشیرین وه رها قورس وه پیری ژنی قرچ هه لاتو

العفس: مازو وه هه لکه نندن

العفاص: خینی دمی شوشو دویت وه یا کیسه پاره

العفوصة: گرنجی ته عامی دهم بگری وه شتی نهرم

العطف والعفیط: مشو پرمه ی مهر

العطفة: مه ری به لوتی پرشمه بکا

العفاطة: ژنی شوان

العفف: میوه وه بهری مغیلان

العفف: میوه ی دره ختی ته له یانی بهری دره ختی گه وره

العفاف والعفافة: نینسانی خوی له حه رام بیاریزی

العفف: هه روایه

العفافة: شیرئ له بن گوانا نه مینئ

العفق: گه پرانه وه وه لیدان وه به بادان وه دوشین وه جیماع کردن وه گوم بون

العفاقة: دوبر پاش

العفک: بی عقل بوون وه که سی قسه ته وانه کا

العفل: هیلکه ی گونی ووشتر وه شتیکی مده ورو خره به فهرجه وه ناشکرا نه بی

له کچانا نابئ له پاش منال بوونی ژنان په ییدا نه بی

العفلق: سیس و خاو

العفن والعفونة: ته عام بوگه ن بوون وه شت کون بوون وه بزین

العفتجج: نینسانی بی عقلی قه له و

العفنقس: نینسانی به دخو وه ناشیرین

العفو: مه کانی به پی نه شیرابئ وه مانی چاک وه حال وه تهرک کردن وه مه خو کردن عفو

المال نه وه یه له نه فه قه زیاد بی

العفو: زور عه فوکه ر

العفاوه: دیزه ی گه وره وه شوربای چاک

العفاوه: ناخری شویا نه ی نه مینیتته وه

العافی: عه فوکه ر وپرچ درئژ وه ماوه ی بن مه نجه ل

العافیه: صیحه ت وسه لامه ت وه یا هه ر چی تالبی رزق بی له حیوان له نینسان له ته یر

(فصل العین والقاف)

العق: له تکران وه عق و لده یانی له دایک و باوکی عاصی بوو وعق عن ولده یانی روژی

حه وته مهرئ بو سه بری

العاق: عاصی ویاخی

العقب: پاژنه

العقب: ناخری هه ر شتی

العقب: ره گو دهماریکه ته لی که وان وسازو سه متوری ئی نه کری

العقاب: هه لئ عقابین دو داری که بو خنکاندن وه نیعدم نه چه قینری وه خره به ردی ناو

بیرکه دولکه بدرینی وه ریگای ناوکه له حه وزی هه ل نه قولی وه به یداخی گه وره وه سواله ت

العقاب: نازارو میجه نته ت

العقوبه: نازار دان

العاقبه: ناخري و برانتهوهی هر شتی
العقبه: هم رازو ريگای ناو شاخ وشوربا
چيشتی قاپی بهنهمانهت خوازباين بينری بو
ساحب قاپ و ظرفهکه وهمسافهی بهینی
بهرزو نرمی بالدار

العقیب: ناخري هر شتی
العقبول والعقبوله: تاميسک که لهپاش لهرزو
تا لهدم وليو پهیدا نهين وه نیسکی
ناوچهوانی نهسب

العقاة: چهوشوه دهوره و نهترافی خانوو
العقة: موی سهری منال که تازه لهدايک دبين
العقة: جيگای پهستو نهوی
العقد: بهستن وهبهنيکاح وهمامله وهحساب
وهعههد وهقصديش نهبيزئي

العقد: ملوانکه هيشوی خورما
العقد: دوگمه و هیواش بونهوه له خهشم و
رق
العقد: گری وهجيگای پر درهخت وهکسی
زبانی بگری لال بي وهجيگای عهدهو مقاوله
بهستن

العاقد: حدودو دراو سی بیرو نهترافی
العقر: قهسرو خانوی بهرزو وه ناوی مهکانیکه
لهبابل وه بی هوشبوون وهبريندار بوون
وهسهبرين

العقر: ناوهراست وهناخر هیلکهی مریشک
وهژنی قهسر که ناوس نهين وهمارهیی که
بهشوبه لهگهلی جوت ببی وه هیلکهی
کهلهشیر کهله عمری خویدا جاریک واقع نهين
العقر: لهترسو خوفا هردو قاچی بلهرزي
ناتوانی بچيته شهرهوه

العاقز: ژنی زگی پرنهين، وه پیاوی کورپی
کچی نهين وهبريندار وهجيگایهکی لماوی که
گیای لي نهپوي

العقور: گزنده وهپیاوی نازای شهرانی

العقار: رهگو نهصلی داوو دهرمان
العقار: زهوی لماوی وهزایع بوون وهنهشیاوی
جوانی ناو مال

العقار: بههياک چون لههر شتيکهوهين
العقرة: مورو کوزهکه يهکه ژن بو خاتری زگی
پر بي نهی بهستيته پشتی

العقرب: دوپشک
العقريان: دوپشکی نير ياههزار پي
العقش: نهوعه گیایهکه وهبرين

العقص: سابرينی شاخ خوار وهبهستن
وهليندان وژن نهگریجه و زولفی بایدا وه
نهگریجهی کورت بکا وهبهخیلی کردن وه
دهستی لهنیش بکيشريتهوه
العقاص: بو پرچ هونينهوه وباران نهوعه
رونيکه

العقيصة: پرچهم گری دان
العقصاء: مهپی که شاخی بو پشتهوه
ههنگهراينتهوه
العقق: ناوی تهیری که بهناوازيشی نهلين
عققه

العقف: خوار بوونهوه وه مهیل کردن به
شتی

العقاف: عيلهتيکه توشی قاچی مهر نهين
قاچی گپرو خوار نهين

العقفان والعقيفان: نهوعه میرو لهیهکی قاچ
دریژه وهناوی قهبيلهیهکی عهرهه
العقق: ناوی تهيرنکه نهصلهکهی عققه

العقيق: نهوعه بهردنیکه لهیهمن زوره،
وهناوی شيويکه لهحيجاز وهناوی ريگای
خوی دابدري پروا

العقيقه: لهنينسان یا لههيوان هر روح
لهبهری که بزئ بيجوهکهی به توکوهه بينته
دهري بهو توکه نهلين وه مهپی که روژی

(فصل العين والكاف)

العك: ليدان وهسهخت وقايم
العكب: ريشش پروگهوره وهپياوى خرو
نهور
العكب: كومهلى زور
العكاب: توتن
العكوب: توز وهكولان وهلچونى ديزه
مهنجل وهقهرهبالغ
العكوب: گيايه كه گهزى دريژ نهبن دركى زوره
گهلاى پانه زور جار وشتر نهى خوا
العكة: ديزه زى رون وههنگوين لاي
بهعهزى لمنى بهتهنسىرى ههتاو سورببتهوه
گهرم بن
العكث: تيكال كردن وهناوى درهخت
العكصه: نوعه تهعاميكه
العكده: بنى زبان وقهلهوبوون
العكر: نهورى ههر شتى
العكاظ: جيگايه كه نزيك مهكه ههموسالى
عهرب لهويذا كو دهبونوره وخريدو فروخت
وعهيش وتوشيان تيادهكرد شيعرياندا نهنا
لهويذا نهيان خويندوره بهفهخرهوه مانگى نه
حاله دهواكى كردوه
العكوف: بهرهو پيرى شتيك رويشتن وه كه نار
گيرى لهجيگايهكا وهلازم بوون وهجوى
نهبونوره بهشتيك
العاكف: كهسى نهفسى خوى حهبس بكا
لهجيگايهكا عيادهت بكا
العكاك والعكيك: زور گهرم
العكوك: جيگاي سهخت و نينسانى كورته بالا
العكل: لى خورپن ومردن وهبهستنوره بهپهت
العكال: پهتى قاچى وشترى پى ببهستريتهوه
العكلوم: وشترى بهقوهت
العكلو والعكالد: ماست
العلط والعكالت: نهمانيش ههر ماست

حهوتهى منال تهواو بوو سهرى نهبن وه
بهناوى كهسى راوهستاوه لهشيو نهبيژرى
العقوق: سهركهشى وعاصى بوون
العقاق: حيوانى موى سم دار كه ناوس بن
العقل: مهنع كردن وهپهناو مهلجهنو
وهبهشتيكيش نهلين كه لهخوينا بدرى مال
بنى يا نهقد كهسى بكورزى حهقى خوينهكهى
العقال: بهتيكه بهقاچ ورائى وشترهوه
نهبهستريت وهعيلهتيكيش لهلاقى حهيواناتا
پهيدا نهبن
العقول: دهزمانيكه زگ له اسهالى
رائهوهستينى
العاقله: خرمى تهرفى باوكى كه كهسى
بهخهتا بكورزى نهو خزمانه نهبن خوينهكهى
بدن
العقيل: براى داينك و باوكى حهزرهتى عهلى يه
خوالى رازى بنى لهزهمانى معاويه وهفاتى
كردوه وهلهناو قوره يشا بهفاضل و زيرهك و
زوبان شيرين و حاضر جهواب مهشهوره
العقيه: خرمى تهرفى باوكى وه نهشراف و
نيكرامى ههر شتى نهجيب تر
العقله: بهستن وتهفوره دان
العقم: نهزوكى وهحهمت و برينسى خوش
نهبيتهوه
العقنقل: گردى گهوره
العقام والعقيم: حهرى بهشيدت وهبهدخو
وهژنى نهزوك وهباى بنى فانيدوه قازانج
وهقهسى رهق وهحهمت كه مهعناى نهزانرى
العقود: حهوشه وهنهترافى خانو
العقيرة: دهنگ و ناواز
العقى: پيسى لهزگى منال بيته دهري لهپيش
خواردنا
العقيان: نالتونى خاليص ومروارى بچوك
العقيقان: ميروله

العُث: تیکه ل کردن و به تهریک شیده تی
 شپرو قیتال
 العُث: گهنم و جو تیکه ل کردن
 العُلاث: رو ن و دوش ت تیکه لی یه کترین
 العُلیج: کاروان و کهره کیوی به هیز و ناوی
 پیاوئیکی مه جوسی شه
 العُلیج: به دخو
 العالیج: ووشتری گهره و هشتی نهرم
 و هجینگی لماروی و هگیایه که ووشتر نهی خوا
 العالیج: شتنی له جینگی خوی لابری
 العلیجان: ناوی گیایه که
 العُلیجن: ژنی نه حمه ق و ووشتری مینی قله و
 العلیجوم: بوقی نی ر و سابرینی کنوی ووشتر
 مورخ و مه حکم و ناوی زور و تاریکی شه
 العُلد: رهگی مل
 العُلز: بن نارامی و هکسئی له نه خوشیه و
 بله رزی و سوکی و هپه له پهل کردن
 العُلس: نه وعه گهنمیکه له ناو تو نکلینکا دو
 دهنگی تیایه نه هلی صه نعا و یه من
 خوراکیانسه و ه گهنه ی گهره و نه و عینکه
 له میروله و هشتی سهخت و قایم
 العُلس: ناگر له ناسمانه و ه بکه و یتنه خوارئی
 العُلو ش: گورگ
 العُلو ص: توخمه
 العُلاط: په تی ملی ووشتر یا هودایی
 به دهر زیه و ه بن
 العُلط: حیوانی بی هوسار
 العُلطه: قه لاده و هشتیکی ره شه ژنان بو
 جوانی روی خورانی پئی ره ش نه کنه و
 خه تی نه کیشن
 العُلطیبیس: شتیکئی راست و به شهوق
 العُلطوس: ووشتر
 العُلعل: نیسکیکه و ه کو زبان وایه له ژیر سنگ
 و هله سهر زگ و هیا ته یریکه و هیا ناوی کیره

العکم: تای جهوال
 العکام: شریقی باربهست
 العکامش: زور و ه شهوی تاریک
 العکموش: کهر
 العکومج: کورته بالآ
 العکنه: ورگ زل زگ زل
 العکوه: قامیش
 العکوه: بن کلک
 العکی: شیریی مه پ
 العکواء: مهره من یه ک دوگی سپی بی
 بهرسنگی رهش بی

(فصل العین واللام)

العل: گهنه ی گهره و نه نیسانی پیری به دهن
 بچوک و ناو خوار دنه و هیه ک یه ک له دوا ی یه
 العلاو: شه رف و به رزی و مهر ته به ی به رز
 العلب: مه کانی غلیظ و ه جینی خوراندن
 العلب: بز ن مشکی پیر
 العلاب: نیشانه یه که له ملی دریزابی
 العلاب: قه لایی قورقشم
 العلباء: رهگی مل
 العُلبه: کاسه ی گهره که شیریی تیا نه دوشن
 یا هه رظرفی بی شیریی تیا بدوشری
 العُلباری: گیایه که که حه یوانات بی خوا
 العُلبط و العُلابط: شتی گهره و رانی بز ن و مه پ
 میگه لیان
 العُله: هه وی و خه سو و نه و برایانه ی
 که دایکیان جوی بی
 العله: نه خوشی و حیده ت
 العلات: دهستگای ناسن و ه به ردی که
 که شکی له سهر و شک نه که نه و ه
 العاله: فه قیر

العلوق: بانگ کردن وه به دخوی وهلق
 العلف: خوراك وولاخ همرچی بن
 العلاف: گهنم وجو فرش
 العلف: بهری درهختیکه پیئی نهلین طلح
 العلیفی: تائیفهیهکه قالی گهوره دروست
 بکن
 العلق: خوین پاره وهعشق وهزگ پریبون
 العلق: وشک وهشراب وه لههر شتیكا چاك
 وه قیصهت داری وكومهلی زور وهعهجایب
 وهزیرهك
 العلق: شراب
 العلاق: زهحمت وهمهشقهت وهنافهلابردن
 العلقه: زهرو وهخوین پاره
 العلقه: بهایانیا شتیك خواردن وهكهم
 وهكهوای منالی بچكوله
 العلقه: كراسیكه تاسهر ناوك دریزبن
 العلقاه: ناوی گیایهكه
 العلیقه: تورهكهی ولاخ یاتورهكهی شت لای
 بهعهزئی ههر ولاخه
 العلقه: دورمنی وهمحبه
 العلقه: تهعلق: وهرهبتی كهوان و شولك وهیا
 تهعهلوقی محبهت
 العلقیه: ناشكرابون
 العلق: نارهزو وهوشتری غهیری بیچوی
 خوی بن مژی دهنك نهكا كه بوئی كرد دهری
 كا وهبه شیریشی نهلین لبن
 العلق: منال دانسی ژن معلوق ومعلق:
 بهگوشتو تریئی ههلواسراو نهلین. اعلق
 اظفاره نینوكی تنی چهقاند وعلق الرجل
 امراه: یهعنی محبهتی پهیداكرد
 العلقم: درهختیکه بهرهكهی گوزالکی پی
 نهلین
 العلیق: لاوولا

العلقی: گیایهكه لقی باریك گهلاکھی وهکو
 گهلائی کمتان وایه لهپینشارهنگی سوره لهپاشا
 رهش نهبن
 العلك: بنیشت وههرشتی له دهما بجوری
 العلكد: ژنی كورتی قلهو وهبسی خیر
 وهماستی خهست
 العلكوم: شهوی زور تاریک وه وشتری
 مهحكهمو قایم
 العلل: لهدهفعهی دوهم ناودان وهچنین بهری
 درهخت یهك لهپاش یهك
 العلیل: نهخوش
 العلاله: پاشماوهی شیرو ههموو شتی
 العلم: زانین
 العلم: نیشان وعلامهت وه شاخ وهنالا وه
 مهلایهك كه لهناو خهلكا بهعیلمو فضل
 مشهور بن وهمهندیل وهلباسنی بهقیصهت بن
 العالم: ههر یهكئی لهمهخلوقات
 العلمة: خهنه
 العلمة: كهسی زور عالمو دانابن
 العلمة: نیشان
 العلامات: نوعه ماسییهكه وهكو مار باریك و
 دریز
 العلماد والعماده: نالوزان وهبهیهكا چونی
 پهت وده زوو
 العلن: ناشكرا
 العلون: ناشكرا
 العلون: ناشكرابون
 العلانية: ناشكرايهتی
 العلندی: وشتری توندو سهخت
 العلذات والعلنداس: سهخت وهرهق
 العلنكد: زور رهق
 العلو: بهرزی ولیدان
 العلو: لای زورو وهسهری ههر شت

(فصل العين والحيم)

العَمّ: به سهر مام جه معه که ی اعمامه نه گهر
به معنا عموم و زوربئ جه معه که ی (عمامه)
العالم: سال و هزدی خسوسیش پئ نه لئین عام
العماء: تهم و دوکه لئیکه له سهر شاخ بهرز
نه بیته وه وه لای به عهزی هه وره
العمة: به گبرای م. پور خوشکی باوک
العمت: خوری موه کانی به سهریه کا بچئ
به نالوزی
العمیت: که سینکی به نیقدا م وه یا که سینکی
نه زان که فهرق به زاهیری ئیشی خوی نه کا
العمیت: به گبرای م. وه کو عمیت وایه
العامه: میزه ر وه کو عامه وه کونده یه ک پر
بکریت له هه واه به سهر ناوه وه سواری نه بن
وهزدی (خاصه)
العمج: گورج رویشتن
العموج: تیرئ که به خواری بو نیشانه ب. و
تعمجت الحیه، یه عنی ماره که خوارو گئیر
رویشتن
العمد: قه سدکردن ضدی خطاه
العمود: کوله که سپیایی به یانیا ن که درئز
نه بیته وه عمود الفجرئ پئ نه لئین عمود القوم
گه وره ی قومه
العماد: کوله که و خانوی بهرز
العمید: دلی عاشقان که به ناگری محبت و
عشق وه سوتابئ وه رئیس و گه وره ی هه ر
قومئ عمیده
العمیر: به سهری ع. و بو ری و زه ننه ی م.
به معنا مانه وه وه به قایه، نه ممه له سوئند
خواردنا سهری ع. به چاک زانرا وه بو ته خفیف
سوکی وه زمانی ژیا نی هه موو که سینک عومری
پئ نه لئین
العمور: گوشتی ناو دو ددان
العامر: ناوه ددان

العلاوه: سه ربار وه به سه رو گهر دنی
ئینسانیش نه بیژئ
العلاوه: بنی زبان
العلاوه: شتی گه وره و گهر دن
العلون والعلوص: ژانه زگ
العنوان: نه وه لی کتیب عنوان
العله: عه قل نه مان وه سه رسام بوون وه دل
تهنگی وه برسی بوون وه نه مانی مال
العله: ووشتر مورغی من لای به عهزی نیر
العلهجه: ناسن له ناگراسور کردنه وه
العلهجه: دره ختیکه و معلهجه که سینکی
نه حمه ق و له نیم
العلهان: ووشتر مورغی نیر وه که سینکی زک
برسی
العلهز: گهنه ی گه وره وه گوشتئ که نه برئ
پئی نه لئین معا هز وه ته عامیکه له زه مانی
گرانیدا له خوئین وتوکی ووشتر دروست
نه کری
العلی: بهرز
العلیاء: جی گای بهرز
العلیاء: مکانی مرتفع
العالیه: سهری رم، وه له ژور نجده وه هه تا
تهامه وه پشت مه که و نه ترافی پئی نه لئین
عالیه
العلیه: به بو رو ژیر وه ژیری ل. گبراو که پر
العلیه: به سهر فه قیری
العلیان: به سهر که سینکی به دهن درئز
العلیون: له سهر صورته تی جمع وه کو عشرین
ثلثین مه کانی که له ژور ناسمانه کانه وه لای
به عهزی له و حیکه له زبر جدی سه وز له ژیر
عه رشدا هه لو اسرا وه

العمشوش: هينشوى ترى كه ترى كهى پينوه
 نه مينى لاسكه ترى
 العامص: گوشتى ناو سرکه
 العمط: پاش مله غيبهت کردن وه عيب
 گوئى كسى
 العممة: كۆملى ئينسان
 العامع: كۆملى پيريشان وه موته فریق
 العمق: قولى بيو چال
 العماقه: قولايهتى ودورى
 العميق: قول و دور
 العمق: مه نزلنكه لرنىگای مهكه
 العمقه: رۆن لههيزهيا بو بابى
 العمق: درختنكه له حيجاز وتهامه دا ئه بن
 ووشتر له و دره خته بخوا بعيرى عامقى پى
 ئه لىن
 العمل: كارو ئيش
 العامل: كرىكارو كارو وهظيفه يه كه كه سى
 بدرى ئه وپيش عاملى پى ئه لىن
 العمالة: ئوچره تى كرىكار حق و پاره كهى
 العمّس: ئينسانى بههيز وه گورك وه ئه سى
 ناشيرين
 العملط: شتى قايم ومه حكهم
 العماليق والعمالقه: هيندى تائيفه پيريشان
 وموته فريقه ن له ئه ولادى عمليق باپير
 گوره يان نوح عيله السلام
 العمامة: ميزه
 العمومة: مام بوون ماميه تى
 العموم: همو گشتى
 العميم: ته واو ته مام
 العمن: له مهكاننكا بهندبوون وه نيقامه
 كردن
 العمان: شارى كه له شامو به بۆرى.ع.
 وته خفيفى.م. شارنكه له عمره بستان
 العمى: كويزى

العمارة: ناوه دانى زدى ويرانى جهمه كهى
 (عمارات) وه بهمه عنای عه شيرت وقبيله ش
 هاتوه
 العمار: ريحانه يه كه مه جليسى شه رابى پى
 جوان ئه كرى
 العمارة: هر شتى كه لسه ر بكرى وه كو تاج
 ميزه ر كلّو
 العمارية: ئه مه حفه يه كه له ووشتر ئه درى
 العمرة: زيارهت واعتمر يه عنى ميزه رى بهست
 العمران: جىگای ناوه دان
 العمر: مه عمورو ناوه دان. ئوب عمير به به رگى
 ئه لىن سخ و پر چنرابى
 العمرای: كه سىك خانوى يامولكى بدا
 به كه سى به موده تى و دام عومرم يا به موده تى
 ده وامى عومرت كه مردى ببيتوه به مالى
 خوم
 العمرد: درى ترى همو شتى وه كه سىكى به دخو
 وه گونا وه به لاو مه شه قه تى خراب
 العمود: ئه مپيش وايه
 العمرس: ئينسانى بههيز
 العمروس: به رخ وه بارگيرى گه گر يه عنى مان
 بگريت نه روا
 العمرط: به ته حريك و گيراوى.ر. والعمارطه
 والعمروط.دز
 العمس: كه سى بزانى خوى به نه زان له قه له م
 بدا، وه كۆن بوون مه حو بوونه وه
 العماس: حه ربى به شيدت وه زه حمه ت وه
 مه شه ققه ت
 العمل: شه رى تاريك
 العماسه: شيدو تاريكى
 العموس: تاريكى وه ناوى ئه وه ل تا عونه
 له شام كه وته ناو ئيسلام
 العمش: چاو له بينين كز بىن هيزى نه مينى
 زور جار ناوى پيا بيه تى خوارى

العميثل: به دوسه. شير ووشتری زگ زل
وه که سينيکی شان شوپ که عباکه می به عهردا
راکيشی وه بزنه کيوی کلک دريژ وه که سينيکی
که ريم وشهريف

فصل العين والنون

الغان: شاخی به رزی گوره
الغناء: مه شه قهت و ماندويتی
العنب: تري و عازه به می به دهنی نينسان پيی
نه لَين عَنَبَه
العنَاب: تري فروش
العناب: عقال
العنبا: تري
العنبه: دهنکه تري
العنبر: ماسيه کی گوره به پنيسته که می نه که ن
به قه لغان وه نه وعيکه له عه تريات وه بونی
خوش وه لای به عه زئی که تيره می دره ختيکه
له ناو به حر لای به عه زئی له بن دهریا گيايه که
هيه نه روئی جان وه رهی به حر نه يخون نه و
پشقله می که نه يکه ن نه بن به عنبر
العنبراء: نه وعه ميوه يه که
العنبرس: شير
العنابل: شتی نه ستور
العُنبل والعُنبله: کونی فهرجی ژن
العمه: که سنی کيري ياریده می نه دا گانی پيی
نه کريت رجل عنين يه عنی مه يلی ژنان ناکا
امراه عنينه. نيشتيهای پياوان ناکا
العنبان: حه يوانه کيوی نير نيري
العانة: موی بهر وه موی نه ژنو
دوره وه می که ره کيوی وه ناوی دی يه که له قه راغ
فورات
العنت: گونا، عه لت زينا شيدت مه شه قه ت

العنتوت: له ناو هراستی سه حرادا شاخی
بچوک و ته په
العنتر: ميشی زهره
العنتريس: ووشتری می قايم و مه حکم بی
العنبح: چه مينه وه و خواربون
العناج: په تی به ژير سه تله وه نه به ستری
وه به معنای نه مريش هاتوه
العنجج: شتی گوره و ريحانه کيویله
العنجد: تري بی ناوک
العنجدة: ليو دريژ کردن
العنجوج: ره وتی نه سپ
العنجور: کالانی تیغ
العنجهية: نازيره و نه زان وه گوره می
العنجانیه: کيرو عه ظمه ت
العند: تهره ف و ناحیه و نينکار
العناد: موعاره زه و نينکار کردن
العنود: موباله غه کردن له نينکاری دا
العنيد: که سينيکی به فيزو داعيه و بريني
که ووشک نه کا جهراحتی لی بروا
العنيدة: نه هلی مالو تائيفه
العندد: چارو ناعيلج
العندل: ووشتری سه رزل يا دريژ وه به دهنگ
بانگ کردن
العندليب: بلبل
العندم: دهرمانیکه دم الاخوينی پيی نه لَين
العندوة: له حق لادان
العناز: ته يريکه ملو قاچی دريژه پشتی
رهش ژيرزگی سبييه
العنز: بز و بزنه کيوی وه هه لوی می
وه نه وعه ماسيه يه که وه ناوی نه سپی که
العنزة: دارينکی دريژ سه ره که می له ناسن
بگيريت له عه سا دريژتر له سونگی کورت تربي
العنزردق: دهرمانیکه له سه ر چاو داشه نري

العنفس: ووشترئ خیرا برؤا وهنساوی
 قهبلهیهکه لهیهمن وهکچیکه زؤر لهمانی
 باوکیا بمینیتتهوه شونهکا
 العنفس والعنوس: ئهویش کچی عازهبه شوی
 نهکردبئ
 العنسل: ووشترئ خیرا برؤا
 العنشنش: قامهت درئژ کهلهگهت
 العنشوش: بهقیههی مال
 العنشط: کهسئکی بهدخوو درئژی العنصا:
 گیایهکه وهبمهعنا شتی کهم
 العنصر: ئهسلئ ههمووشتنئ
 العمصل: پیاز العنصلاء، ئهمایش وایه
 العنصوه: گوریس
 العنطنط: گهردن درئژ
 العنظیاء: شهباب جوانئ
 العنظب والعنظاب والعنظنوب: کوللهی نئیر
 العنظیاء والعنظیة: جینگایهک کوللهی زؤربئ
 العنظوان: ئینسانی ههر زهگؤ وهگیایهکه
 ووشتر لیئ بخوا زگی ژان نهکا
 العنظوانه: کوللهی می
 العنعة: دهنگ لهراندهوهی بانگ دهر لهبانگدا
 العنف: توندو تیژئ زدی نهرمی
 العنیف: کهسئ نهرمی و مهلایهمی تی نهبنئ
 العنقص: ژنی بنئ شهرم و حهیا
 العنفة: موی ژئیر لیو
 العنفسوان: ئبتیداو ئهوهلی ههر شتنئ
 وهنوعیکه لهرویشتنئ حهیوان
 العنق: ئهستؤ
 العناق: کارژوله وهزهحمهت ومهشهقهت
 وههویوانیکه لهسهگ گهره تر پیئئ ئهلین
 سیاگوش خوی رهنکی سوره
 العناق: دهست لهمل کردن
 العنقر: ئهسلئ ههر شتنئ وهکو عنسر وایه

العنقاء: تهیریکه ئیسمی ههیه جیسمی نییه
 پیئئ ئهلین سیمرخ وهژنی گهردن درئژ
 وهزحمهت ومهشهقهت وهلهقهبی پیاوئیکه
 لهعهرهه
 العانقاء: کونی سوسهمار بزئ مشک که پربئ
 لهخؤل که ترسئ کی بؤ خوی لهناو خؤل
 ئهشاریتتهوه
 العنقر: مرزنجوش گیایهکه وهکو چا ئئ نهئری
 العنقود: هیئشوه ترئ
 العنقفیر: زهحمهت ومهشهقهت
 العنقص: بیچوه ریوی نئیر
 العنک: دهرگا
 العنک: سئ یهکی ئاخری شهو لای بهعهزئ
 پارچهیهک لهشهو
 العانک: زؤرو جینگایهکی واملئ زؤر بیئ
 ووشتر نهتوانی پیا برشوا ئهژنؤ بدا بؤ
 ریوشتن رمل عانک یهعنی لمئ زؤره دم عانک
 خوینی سوره
 العنکب: جال جالوکهی نئیر
 العنکبات و العنکبوت: جال جالوکهی می
 العنکث: ناوی گیایهکه
 العنکد: ئهحمق
 العنم: دهرختیکه لقهکانئ نهرم و سور،
 پهنجهی ژنان بهو تهشبییه نهکن لای بهعهزئ
 کرمیکئ درئژو سوره لهناو خاکا پهیدا نهبنئ
 العنن: زاهیرو ناشکرا بوون
 العنان: ههر
 العنان: رهشمهی بارگیر
 العنون: پیئشنگ قهتار
 العنین: کهسئ هئزی گان کردنی نهبنئ
 العنؤ: پهستی و تهوزیعکردن
 العنؤ: ناحیهو تهرهف و جهماعه
 العنؤة: غالب بوون زؤرو جهبرکردن
 العنوان: ئهوهلی ههمووشتنئ

العانى: ديل نوسر پياو بئى يا ژن
 العنايه: ويستن وتله ب كردن
 العنية: جى ميزى ووشتر كه لهجه يوانى گهرو
 بريندارى هه ل نوسون چاك بيتهوه
 العنايل: قايمو مهحكهم
 العنيان: نهولى هه شت وهكو عينوان وايه

(فصل العين والواو)

العواء: كهسيكى نا نهصل وه مهنزلى كه
 لهمنازلى مانگ
 العواء: ناواز دهنگ
 العواء: سهگى ژور وهر
 العواء: ناواز دهنگ
 العوٹ: مهنع كردن وهفهاد كردن
 العويٹه: ترخيٹه
 العوچ: خواري و چهوتي
 العوچاء: شتى خوار
 العوچم: دانهكان
 العود: ساز لقي دار بخورى بوژن خووش
 العواد: سازليدهر
 العواد: زيارهت كهران
 العواده: تهعامى كه لى خواريى دوباره بئى
 هيٹنه وه
 العودقة: چنگالى ناسن
 العوذ: پهنا بردنه بهر كهسن
 العوذة: نهوهى كه نينسان پهناى پئى نهگرئى
 وهكو نوشته و دوعا
 العوذ: خو شاردنه وه يا گوشتى سهر نيسقان
 العواذ: شتيك به قيزو بيژن خواردن
 العور: باتل و عهيب
 العوار: عهيب و فساد
 العور: كويزى
 العوراء: ژنى كويزو قسهى ناشيرين

العورة: پاشو پيشى نينسان وه يا هه شتى
 خوڤى لى بكري و زهره رى لى پهيدا بئى عوره
 الجبال: به درزه شاخ نه لئين
 العوز: فهقيرى و بئى دهسه لاتي
 العوازل: كهسنى ميوه وه تو وه هه رمى وشك
 بكا پئى نه لئين عوازل جهمه
 العوزم: ووشترى پيرى مئى
 العوس: نه وعيكة له نه نوعى مه ر
 العوس: شهوگه ران وه پاسهوانى مال
 العوساء: نه وعه كرميكة
 العوسج: نه وعه دركيكة
 العوس: ژنى پير
 العوسن: نينسانى دريژى نه حمه ق
 العوشنار: كو له كهى لوت
 العوصاء: شيدته و زه حمه ت
 العوص: شيدته و توندى
 العويص: شتى زه حمه ت وه شيعرئى مه عناى
 گران بئى
 العواصف: باى به شيدته
 العوض: له مقابله لى شتيكا شتيك بدرئى
 العوعو: وه رى سهگو و لوره لى گورك
 العوف: خووشى تهنگى وه حال خووشى
 وه له شتيك دل هه ل نه نگوتن وه شير
 وه كه له شير وه بوت
 العوافة: شتى له شهوا بوى بگه رنى
 بيدوزيته وه
 العوق: حه بس و مهنع كردن
 العواق: قوره لى زگى بارگير كه نه روا
 العوكل: ژنى بئى عه ق و ته په لى گه روى لم
 العول و العولة و العويل: گريان به دهنگى به رز
 وه خوار بوونه وه وه پان كردنى ريگاي تهنگ
 عال الرجل يه عنى عيالى ژور بووه عاله شهرا
 مه عاشه كه لى به شى كرد وه عاله الشئى به سه ربا
 غالب بوو

العولق: كلك دريژ

العولاق: داربي

العولك: رهگيڭكه لهناو مانلانا

العوم: مهلهكردن

العوم: حهيوانيكي بچوكه له ناوا مهلهنهكا

العوام: كهسي زور مهله بكا

العون: ياربهدان وهپشتيوان

العوان: ئهسيرو وياربهدمر

العوانه: دار خورماي دريژ

العوهج: مار وه ووشترى مل دريژى منى

العوهق: دريژ وهقهلهرهش وه ووشترى رهش

زهلام

العوهقان: دو ئهستيرهه لاي فرقدانهوه

(فصل العين والياء)

العى: ماندوبوون وهلهقهسكردن پهك كهوتن

وه عاجزيون وهنازاردان

العياء: نهخوشيهك كهحهكيم نهتوانى دمرمانى

بكا

العيب والعيبه: ههرشتى نوقسانى بهقيمهت و

زاتى شتيكدا بدا

العيبه: ههگبهى سوار

العيث: خهبرى مردن

العيث: خراپى و خراپى كردن

العيثه: جيڭگاي نمرمانى

العيثام: ناوى درهختيڭكه

العيثوم: فيلى من وهكهمتيار وهووشترى زهلام

العيج والعياج: بهرهو پيرى چونى شتيك

وهرازي نهبوون وه باوهپنهكردن

العايج: شارهزاو وهكسسيكى خهبردار

العيد: گهپانهوه وهجهژن

العيد: بهدخو

العيادة: چون بو نهحوال پرسى نهخوش

العيدان: دار خورماي دريژ

العيدانة: دار خورماي دريژ

العايده: مهنفعهت و خوشهويستى

العيدشون: حهيوانيكي بچوكه

العياذ: پهنا بردنه بهرجيڭگهيهك

العايز: حهيوانى تازه زابى

العير: كهر وناوى شاخيكي لاي مهدينه

وبزمارى دريژ وهرهئيسى قهوم وهتهيرنكه

وهكو كووتر

العاير: كهسي لهئيشيكا دو دل بن

العيار: كهسي زور بگهپى وه زور ببزويى و دن

العيار: كيڭشان وهزن

العيار: ووشترى نان و ناو بكيڭشى

العيان: كهره كيوي نير

العيانه: ووشتر

(فصل العين والهاء)

العهب: ئينسانى زهعيف

العاة: نافهت وبهلا

العهد: ئهمان وهسوئند وه وهصيهت وهحيفظ

وهنهستو

العهد: كهسي لهگهئ تو قهول و قهرارى بوينى

وه ئهوشتهى كهعههدى له سهركراوه

العهدة: گهپانهوه وهنرخ وه دهفتهرى قازى

العهدة: لهپاش باران بارين بارين

العهر: والعهر: زيناو فسق و فجور

العاهر: زيناكهر و فاسق

العاهل: ژنى ميژدى بيئى وهشتى كه لهو

گهورهتر نهبيى

العهن: خورى رهنگ كراو

العاهن: فهقيرو كهسي كه موقيمي بن سهفهري

نهبيى و دار خورماي نهرم

العيزان: میوه‌یه‌کی سوره

العيزان: میوه‌ی کئیوی

العيزان: مه‌حکمه و قایم

العيس: جیماع و مهنی

العيس: سپیتی

العيس: ووشترانی سپی

العيساء: ووشتری مینی سپی و کولله‌ی می

العسجور: قایم و مه‌حکمه، ووشتر

العيسلة: کویر

العيش والعيشة: ژیان

العيشوم: گیایه‌که

العيص: نه‌سلی ووشتر

العيص: دارستانیکی پر له‌جیگایه‌کدا

العيضمور: پیر ووشتری گه‌وره

العيط: گهردن دریز

العيطاء: ژنی گهردن دریز و ووشتری مل

دریز می

العياط: ووشتری نه‌زوک

العيطل: گهردن دریز

العيطهوس: که‌سنی نه‌عزاو خولقه‌تی ته‌واو

بی

العيعاء: مه‌ لی خورین

العيفاف: قیز کردنه‌وه و دو دل بوون

و په‌شیمان بونه‌وه

العيفة: موته‌ حه‌یربوون و دو دل بوون و قیز

کردنه‌وه

العيفاف: ته‌یر بانگ کردن و قیز کردنه‌وه

و ه‌سیحر بازی کردن

العيوف: ووشتری بونی ناو بکاو نه‌ی

خواته‌وه

العيق: قه‌راغ و که‌نارو تانیفه

العيقه: قه‌راغی به‌حر و ناوه‌پاستی خانوو

العيوق: نه‌سستیره‌یه‌کی روناکه لای راستی

کاکیشانه‌وه نه‌بی

العيل: له‌رؤینا خوی به‌ملاو لادابخا به‌ده‌عیه

العيال: نه‌وانه‌ی نه‌فه‌قه‌یان له‌سه‌ر پیاو واجبه

العيل: نه‌و که‌سه‌ی نه‌فه‌قه‌ی لازمه بدری

العیول والعيله: فه‌قیری

العایل: فه‌قیرو خوار

العيلم: شتنی نه‌رم و ه‌یرری ناوی نؤزین

العيلام و العیلان: بوق و ه‌یا که‌میتاری نیر

العيمة: نیشتیهاو ناره‌زوی شیر خواردن کردن

العيمة: مالی چاک و مه‌قبول

العيمان: پیاوی نیشتیهای شیر خوارنی بی

و ه‌یا پیاوی مالی له‌کیس چوبی

العيم: چاو و ه‌سه‌رچاوه و رۆژ و ه‌نالتون و ه‌

جاسوس، و ه‌چاک و ه‌مه‌قبولی شت و ه‌ نه‌فسی

شت و ه‌بلدقبیل العین یه‌عنی نینسانی که‌م

عین البقر. نه‌وعه‌ترسینکه له‌شاما ه‌ه‌یه، اعیان

به‌گه‌وره گه‌وره‌ی تانیفه نه‌لین و ه‌ به‌برایانی

دایک و باوکی

العیناء: ژنی چاوی گه‌وره بی

العينة: رابورد و ه‌له‌هرشتی چاکی

العیان: ناشکرا بوون و ه‌بینین به‌چاو

العيات: بازنی گاسن حه‌لقه‌یه تی نه‌کری

العینان: جاری بوون

العاین: نینسانی چاو زه‌ق

العيهب: پیاوی ره‌زا قورس و ناشیرین

العيهقة: شادی و سرور و ناوی ته‌یریکیشه

العيهل: ووشتری خیرا بپروا و ه‌بایه‌کی

به‌شیده‌ت و ه‌یا پیرینی زور پیر

العيهم: سه‌ریع و شه‌دید

العيهوم: ره‌گی دار و ه‌پینسته‌ی سور تیمانچ

العياى : که‌سنی پیاوه‌تی نه‌مابن و ه‌کو (عنین)

وایه

**(باب الغین وما بعده من
المطابق والمضائف)**

(فصل الغین والالف)

الغادة: ژنی نهرم وشل
الغائر: غیرت و کۆمهلی ئینسان
الغانط: پیسی وجینگای چال ونشیو

(فصل الغین والباء)

الغب: وشتر روژی ناوی بدهی روژی ناوی
نهدهی یائیش روژی بیکهی روژی نهی کهی
الغب: لهرزو تا زیاد لهخوی بیگری
الغبة: بیچوی ههآو
الغباة: جهنگهآو دارستان موی بن لیو
الغبيبة: شیرى ترشاو
الغبث: تیکهآل کردن
الغبيثة: کهشک و روژن تیکهآل بگری
الغبر: نهو شیرهی لهپاش مرژین نهمینئى
الغبار: توژ

الغبر: مهشهقهتی گهوره

الغبرة: توژ

الغبرة: رهنگ دیز

الغبراء: نهرز و نهوعه گیایه که

الغابر: پاشماوه وهزمانی رابوردو

الغبراء: نهوعه شهراییکه لهحه بهش نهکری

الغبيرة: تهسغیری غباره

الغبيس: سپیاییکه کهزور ساف نهبی
خۆله میشى بی

الغبيس: تهسغیری (غبس)ه

الغبيش: ناخری شهو

الغبيشة: نهزى توژاوى

الغبط: دهست لیدان لهپشتی مهر بزانی
قهلهوه یالهر

الغبيط: نهزى نشیووه ناوی دهره بندیکه وه
بارگری زور مهحکهمو بههیزین

الغبطة: نارهزو وهتسهنا کردنى دهولا تهتى
کهسى وه یاروتبهى وهیا چاکیهتى بوخوت
بهبن لاجونى نیعمهت ودهولهتى نهو کهسه
وهکو حسود نییه حسود نهیهوى نهو
دهولهته نهمینئى

الغغب: لهعه رهبی و عهجهمو کوردا
موسته عمهله ژیر چهناگیه

الغبق و الغبوق: خواردنهوه لهنیواراندا

الغبین: حيله و کهم کردن

الغبانة: کهسى فیکرو تهدیبری نوقصان بی

الغبينة: کهسى رهئى وهتهدیبری زهعیف و
نوقصان بی

الغباوه: نازیرهک

الغبى: نهویش نازیرهک

الغبية: بارانیکه قهتره گهوره بهرهعدو بهرقهوه
بیاری

(فصل الغین والهاء)

الغت: یهک لهداوی یهک تابع بوون
وهخوشاردنهوه وه عاجزکردن وهخو نوقوم
کردن لهناوا

الغترفة: کهسى خوئی بهگهوره بگری

الغتریف: موتهکه بیرو دل پیس

الغتم: شیددی گه رماو هه ناسه گیران

الغتمه: گرفت لهزبانالائی

(فصل الغین والفاء)

الغث والغثاءه: گوشتی لهه و قسهی
پروپوچ

عشای نه خیری نه مه عتمهشی پی نهلین که
 شففق ناوایی
 الغادة: ژنی نهرم و شل
 الغدة: مهنديلیکی نهرم
 الغددة: وهکو نه وایه
 الغدر: عهدهو شهرت شکانندن و شهو تاریک
 بوون وه جیگایه بهردی زوربین
 الغدار: زور دار، وهکسی زور عهده بشکینن
 الغدر: گولآو
 الغديرة: چال و چولی بیابان
 الغداف: قهله رهشکه (اغدف الصیاد الشبکه
 علی الصید) یه عنی شوپی کرده وه (واغدف
 القناعه) یه عنی پهچه ی دادایه وه (واغدف
 اللیل) تاریکی بلاو کرده وه
 الغدق والغدیق: زور
 الغدن: شوپی ونه وه وه سستی
 الغدوه: بهینی نوژی بهیانی و تلوعی شه
 الغدوه: رویشتن له بهیانی وه هتا نیوهر
 الغدو: وه قتی بهیان
 الغدی: زهرعاتی به باران ناو بخواته وه
 الغادية: ههوری بهیانیان وه که سنی
 له بهیانی وه بروا یا بیئت

(فصل الغینء الذال)

الغذاء: نینسان نهو شته ی له ته عام و له ناو
 دهخوا
 الغذومة: شتی بهی کیشان و پیوان بفروشن
 الغذم: گیایه که
 الغذم: بهزه حمت و شیده ت خواردن، وه ده دفع
 کردن
 الغذامة: میقداری له شیر
 الغذیمة: مهکانیکه گیای غزمی لی پرویت
 الغذامر: که سنی مالی زوربین

الغشاء: پوش و چیلکه و حیوانی که به سهر
 لافا وه وه یه
 الغثوة: هه یوان له ربوون وه قسه ی خراب
 وه برینی ناو و کیمی لی بیته ده ری
 الغثیث: وهکو نه وایه
 الغثر والغثراء: نینسانی سغله و ناکهس لای
 به عهزی اغثر قه زه ی سهر ناوه
 الغثرة: که سنی رهنگی تیک بچنی مه یله و
 سهوزبی
 الغثرة: کومه لو جه ماعت
 الغثثة: بی چهک شهر کردن
 الغثاغث: شیر
 الغثم: تاریکایی ناخری شهو
 الغثیمة: ته مایکه کولله ی تن کرابن
 الغثنونه: نوکی ریش
 الغثی والغثیان: په شیمان بوونه وه وه پیسی
 نهفس

(فصل الغین والجیم)

الغجمة: ناوی له بن قایا بمینتیه وه

(فصل الغین والذال)

الغاد: هاتوو
 الغد: دواپی
 الغداء: قاره لتی وه یا خوارده مهنی
 الغداة: ناخری بهیانی نه هلی نیعمت وه قتیان
 کرده به چوار که رته وه نه وه لی روژ فهجر،
 له پاشا سهباح له پاش نهو غداة له پاشا بکرة
 له پاشا ضحی. له پاشا ضحوه، له پاشا هجیر،
 له پاشا ظهر، له پاشا. روح له پاشا عهصر
 له پاشا مساء که ناخری روژه له پاشا نه صیل
 که پیش غروب له پاشا عشای نه وه. له پاشا

الغذو: جاری بوون ویرانه‌وه وهینقیطاع
لهاضداده

الغذوان: نهسپی گورج وچالاک

الغذوی: مالی خراب حیوانی ورده ورده
الغذی: بهرخی تازه بویی

الغربن: قورو لمیکه کهلافاو نهی هینئ بهسهر
نهززه‌وه نهمینئته‌وه

الغرة: سپیایی رو وه سپیایی ناوچه‌وانی
نهسپ وه‌گه‌وره وه‌رنیس قه‌وم وه له‌ههر
شتیکا چاکه‌که‌ی وه نه‌وه‌لی مانگ وه خوین
وه‌به‌شمرعی دانی منالی له‌بار بیری وه عه‌بدو
جارییه

الغرة: له‌بیرچوونه‌وه وغافلئ

الغار: غافل

الغارة: تالان کردن وه‌بادان پیچدان

الغروه: نهرمایی سهرلوت

الغرض: برسیتی

الغرضان: زگ برسی

الغرد: له‌دهنگی خویش یا له‌قورئان وه‌شعیر

خویندنه‌وه که‌یف خویشکردن

الغردة: کارگو و قارچک

الغرارة: جه‌وال و غافل

الغرار: ووشتری شیری که‌م بی وه‌خوی که‌م،

وه‌میق‌دار وه‌جه‌هت وه‌میسال وه‌ریکه وه‌یه‌ک

له‌دوای یه‌ک وه‌که‌ناری ههرشتی

الغرض: شتی عاقیبه‌تی مه‌لوم نه‌بی

الغرض: سئ شو له‌نه‌وه‌لی هه‌موو مانگی

الغرور: تهره‌ خواردن به‌مالی دنیا وه‌پینسته

وه‌لباس پیچانه‌وه

الغرور: تهره‌ده‌ر وه‌غهره‌ر کردن به‌

ده‌رمان

الغریس: که‌فیل وه‌کرده‌وه‌ی جوان وه‌که‌سی

له‌نه‌حوال و کارو بارنه‌زان بی

الغرض: ده‌زی چه‌قاندن به‌شتیکا

الغرض: ناوزه‌نگی چه‌رم وه‌یادار

الغرضة: خهرقه وه‌لباده‌ی پر له‌لؤکه

الغریزه: ته‌بیه‌ت وئسل

الغرس: نه‌مام چه‌قاندن

(فصل الغین والراء)

الغیر: پی‌وی ته‌جرو به‌نه‌دیده وه‌ داندانی ته‌یر
به‌ده‌نوک به‌بیچو

الغیر: نه‌سپئ ناوچه‌وانی له‌دره‌مه‌ی زیاتر
سپی بی

الغار: نه‌شکه‌وت وه‌له‌شکری گه‌وره
وه‌دره‌ختیکه

الغارة: ئینسانی غافل

الغراء: سریش

الغراء: وه‌کو نه‌و وایه

الغرب: نه‌و جینگایه‌ی روژی ئی ناوا ده‌بی، وه

نه‌و دولچه‌یه‌ی له‌پینستی مانگا و گا دروست

نه‌کری وه‌تیری به‌هاویرئی ونه‌دورزیتسه‌وه

وه‌نه‌سپی که‌ بپروا وه‌سیچکه‌ سلأوه

وه‌فرمیسک وه‌حدودو قه‌راغی هه‌موو شتی

الغرب: داری، وه‌پیانسه‌ی زیو وه‌شهراب

وه‌ناوی که‌ له‌ به‌ینی چه‌وزو بپرا نه‌رئی

وه‌عیله‌ تیکه که‌ به‌مه‌ر نه‌گات موی چاوه‌ی

لوتی هه‌ل ده‌وه‌رئ

الغارب: به‌ینی ملی ووشتر و دوگه‌که‌ی

الغراب: قه‌له‌ره‌ش

الغرابیب و الغریبیب: زور ره‌ش

الغریبه و الغرابه: دوری یانه‌قل کردن له‌وه‌ته‌ن

الغروب: دورکه‌وتنه‌وه

الغریل: قوروی بن چه‌وزو خلته‌ی بن پیاله

الغریال: بیژنه‌نگ

الغراس: لوقو پوږی درخت وهزه مانی نه مام
لیدان

الغرس: درختی چه قینراو نه مام

الغریسه: نه وهل دهره اتنی خورما

الغرض: پرکردن وه کهم کردن

الغرض: نیشانه هه هدف وه قه صد وه لومه وه
دل تهنگی

الغرض والغرضه: جیگا ته قسیمی ناو

الغریض: شتی تازه نوئی

الغرضوف: نیسکی نهرم

الغرغرة: خویندنی مریشک وکوتر وناوازی

جوی جوی وه ناو له گهرو رادان وه بانگ

کردنی شوان بومه پ

الغرغرة: مریشکه کینوی لای به عهزی

مریشکی حه به شه

الغرغرة: سپیایی ناو چاوانی نه سپ وه پیاوی

گه وره

الغرف: نه جات دان وه به مست ناو هه لگرتن

وه قه تع وه برین

الغراف: قازناخ وه مهنی گه وره

الغریف: دارستانی پر جهنگل

الغرقة: لویچی ناو وه که پری بهرن

الغرقة: نو قوم بوون له ناودا

الغرقة: زور

الغرقة: شیر وه عهردی پاراو

الغرقة: توینکله هیلکه

الغرقد: دره ختیکی درکاوی قه برستانیکه

له ممدینه

الغرنبوق والغرنوق والغرانق والغرنیق:

تهیرنکی مل درینژی ناوییه، یا قولنگ یا شینه

شاهویه لای به عهزی غرانق غرانیق تهیرنکی

ره شه به قه در قاز نه بن چاوه کانی سوره

وه کوری هه ره کاری به بدن نهرم

الغاریقون: که فی قه تران

الغرل: که سنی سوننهت وخته نه نه کرابی

الغرلة: نهو پیستهی له خه ته نه یا نهی برن

الغررم والغرامة: شتی که نه دا کردن و

ته سلیمی واجب بن

الغررم: راکیشان

الغریم: نیسانی قهرزدار قهرزی له سهر بن

الغرام: حه ماقه و عشق و عه زاب وه یلاک

وه شه پ وه دعوا ی به رده وام

الغرمول: نیره کهر وه کیری نه سپ وه کیری زل

الغرن: برسیتی وه پری

الغرین: قوراوی بن گووم وحهوز وخته ی بن

قاپ

الغرو: عه جابب وه عه جیب

الغری: جوان

(فصل الغین والرای)

الغز: نهو عینکه له تورک

الغزاء: له گه ل کافران شه رکردن وه قه سدی

دوشمن کردن

الغزاة: له گه ل دوژمنی شه رکردن

الغازة: سوراو ژنان له پوی نه بدن

الغرزة: مه کانیکه له مه شریقی شامه وه قه بری

هاشم یا پیری پیغه مبه ره لوییه

الغزید: ناوازی به شیده ت و توند وه گیای

نهرم

الغزار: نهو عه کوتریکه وه به معنای زوریش

هاتوه فره

الغز والغزارة: زوری ووشتر شیر زور

الغزیر: زور فره

الغزل: بادانی ناو ریشم وه دهرز وه به لؤکه ییش

نه بیژیری

الغزال: دهرز فروش، وه دهرزو ریس

الغزالی: ده می کونده

الغزل: قسهی ژنانی جوان وه مه دحیان وه
 نارهزو کردن به تیکه‌لی ژنان وه ره‌فقیان وه
 سه‌سام بوون له دهنگی سه‌گو ناسک
 الغزال: ناوی بیچوی ناسک هه‌تا شاخی لی
 نه‌روی
 الغزالة: ناسکی مئ و به‌رز بونه‌وهی روژ
 الغزو: قه‌صدکردن وه‌له‌گه‌ل کافراند
 شه‌پرکردن

(فصل الغین والسين)

الغس: پیاوی پیسکه وه‌شتی په‌سه‌ندنه‌کری
 عه‌یبی لی ده‌ری
 الغسر: پوش و په‌لاشئ که‌با له چالیکا کوی
 نه‌کاته‌وه
 الغسق: نه‌وه‌لی تاریکی شه‌و
 الغاسق: شه‌وی تاریک
 الغساق: خوین و کیم و زوخاوی که له‌به‌ده‌نی
 جه‌ه‌ننه‌می دیته‌ ده‌ری
 الغسوق: تاریکی
 الغسل: شوشتن به‌ئاو
 الغسل: نه‌و گیاو ده‌رمانه که سه‌ری پی
 نه‌شوری
 الغسل: خوشتن
 الغسال: ناتر وه‌مردو شور
 الغسول: ناویکه مه‌له‌ی پی نه‌کری
 الغسالة: نه‌ویش شتی پی نه‌شوری
 الغسيل: شور راو
 الغاسول: نه‌سپون
 الغسم: تاریکی
 الغسلین: له‌شتی برین و غه‌یری
 برین جه‌راعت و خوینیکه په‌یدا نه‌بی
 الغسن: حه‌لقه‌ی په‌رچه‌م
 الغسان: نیسمی قه‌بیله‌یه‌که

الغسو: تاریکی
 الغسی: دریزی

(فصل الغین والشین)

الغش: داپوشین
 الغش: خیانه‌ت کردن وه‌به‌د خویوون وه‌شتی
 ساف نه‌بوی خلقه‌ی نه‌نیشتبئ
 الغاشق: خائن
 الغشاء: په‌رده وه‌هرشتی بی‌ده‌ی به‌سه‌ر
 شتی‌کا
 الغشاش: کم وه‌عه‌جه‌له
 الغشم: زولم کردن
 الغشمة: شتی‌ک باه‌ل‌دان به‌رقه‌وه
 الغشمشم: له‌نازاییه‌وه بو‌که‌سنی سه‌ر
 دانه‌وینئ وه زالم
 الغشان و الغشيان: بی‌هوشبوون
 الغشانة: خورمایه‌ک خرا بیته‌ خواره‌وه یاخود
 که‌وتیبته‌ خواره‌وه وه‌کۆمه‌ل بویی
 الغشوو الغشاوره: په‌رده وسه‌رپوش وه‌چاو
 تاریک بوون
 الغشی: داپوشین وه‌که‌سنی عه‌قلی بر‌واو
 سه‌رسام بی
 الغشية: وه‌کو غشی وایه
 الغشيان: داپوشین و جیماع وه لی‌سدان
 وه‌پوشین
 الغاشية: قیامت

(فصل الغین والصاد)

الغصب: به‌زورشت سه‌ندن
 الغصة: غم و حه‌سره‌ت و دره‌خت و دپک
 الغصص: پربون یاله خواردنه‌وه‌دا شتی که
 له‌قورگ بگیری

الغصلق: گوشتیکه نه برزایی وه خوی

نه کرابی

الغصان: پر

الغصن: قهق کردن برین

الغصن: لقی درهخت

الغصن: حبس کردن وه شکنان

الغصن: خمتی شکاوی پیسته

الغصنفر: شیر وه نینسانی زه لام و گوشتن

الغصیاء والغصیة: جیگایهک زور دپکاوی بی

الغاضیة: جیگایهک زور تاریک بی وه شتیکی

زور روناک

(فصل الغین والضاد)

الغض: چاو پاراستن له ماشا کردن

الغضب: خشم ورق گرتن

الغضب: رهنگی سور

الغضوب: کهستی زور رقی هستی توپه بیسی

وه نه زدها ماری گهوره

الغضبة: نهویش وایه

الغضبة: بهردی سهخت

الغضبی: سهد ووشتر

الغضاة: همرمی کیویله

الغضر والغضارة: مهنع کردن وحبس کردن

وه لادان لهشتی وه خووش گوزهرانی وه کاسه و

دیزهی گهوره وه تیرری قهتیه وه کو سویسکه

وایه

الغاضر: پیستی چاک دهباغ نه کرابی

الغضور: گیایهکه

الغضراء: همرزانی و چاکه

الغضروف: کرکراگهی گوچکه

الغضیض: گولی نه پشکوتو خونچه

الغضاضة: کهمی و نوقسانی

الغضوضه: شتی تازه

الغضغضة: زه لیلی و نوقسانی

الغضف: گوی شوربونه وه شکنان وه شس

تاریک بوون

الغاضف: پان و نهرم

الغضفة: تیرری قهتیه

الفضل: درهختی لق زور

(فصل الغین والطاء)

الغط: نوقم کردن له ناودا

الغطاء: پهرده

الغطرف: نهوعه دره میکه

الغطریف: گهوره وه ره نیس وه بیجوی باز

الغطرفة: خو گهوره گرتن

الغطرس: زالم بهداعیه

الغطس: چونه ناو ناو وه خو نوقوم کردن

الغطاطة: نهوهلی بهیان

الغطاطة: تهیریکه ملو قاچ دریز بال رهش

الغطیط: خورپه خورپی نوستو پرخه پرخی

الغطف: خووش نیداره و گوزهران

الغطفان: ناوی شهخس وه نینسان وه چالیکه

یو ناو تیگردن کرابی

الغطم: دهریای گهوره

الغطامط: شهپولی دهریا وه قولپه قولپی

مهنجهل

الغطمطم: ناوی زور

الغطابة: نهوعه جانه وه ریکه

(فصل الغین والفاء)

الغاف: نهوعه درهختیکه

الغفاء: لههر شتیکی خراپی وه دهردیکه

به خورما نهگا نایهلی بگا وه تمام و لهزهتی

نامینتی

الغلاء: تهجاوز لهعهد وهشتی قورس وگران
 وهزور بوون وهگرانی
 الغلباء: درهختانی پر
 الغلاب: دوکس هر یهکیکیان ئیدیعا بکا من
 غالبم
 الغلیط: جیگای بی بهرد
 الغلة: خهله گهنم
 الغلات والغلاله: کراسی که لهژیر زریهوه
 نهپوشری وه ئوجرهت و نهفعی لهعهد ونهرز
 دهست بکوی
 الغلة: حرارهتی تینویتی
 الغلت: پهشیمانی لهکرین
 الغلت: لهحسابا غهلهتکردن
 الغلت: تیکهال کردن وهلازم بوون و ئیقدام
 کردن
 الغلج: لیساندنوه لهپاش ناو خواردنوه
 الغلس: تاریکی ناخرشهو
 الغلیس والغلیص: کنگر
 الغلط: لی تیک چوون وهبسهس چوون وهغهلهت
 بو قسهکردن وهغهلهت بو حساب کردن نهبی
 الغلوطه: نیشتی کهبهواسیتهی نهوهوه ئینسان
 بکویته شیدهت و زحمهتیهوه
 الغلظ: نهستور بوون وهزبریوون
 وهبهدخوبوون
 الغلف: گیایهکه دهباغی پی نهکرئ وهخوش
 گوزهرانی
 الغلاف: کالان وپاکت و بوخچه
 الغلفه: پیستی سهری کیرکسونهت نهکرئ
 خهتهنه
 الغللق: پان و نهرم و گیایهکه لهناو ناوا نهپوی
 وهقهوزه
 الغلق: دهرگا داخستن
 الغلق والغلاق: شمشیرهی دهرگا و قفل
 الغلق: شتی عهجایب و زحمهت و مشهقهت

الغفة: رزقی بهشی ژیانی بکا
 الغافث: درهختیکه ناوی داری رهشه
 الغفر: هاتنهوهی نهخوشی وجرعهت
 وهدانانی شتی لهقاپدا وهلی خوش بوون
 وهدانهپوشین سترنهکردن
 الغفر: داپوشین
 الغفر: موی قاچ و قول وناوچاوانی ژن
 الغفار: وهکو غفر وایه
 الغفارة: پارچه پارچه هور وهپارچه مهنديل
 کسهسری پی داپوشری وهپینه
 الغفران: داپوشین
 الغفور: داپوشه
 الغفص: ههلگرتن بو سهر ناوچاوان راست
 کردنهوه
 الغفیر: زور
 الغفق: لیدان وهجیماع لهپاش جیماع کردن
 الغفق: باران بارین بههیواسی و لهسرخو
 الغفل: شتی بی ناو نیشان
 الغفول والغفلة: تهفره خواردن وهتهرک کردن
 وهبی دهرک و هوش بوون
 الغفوه: خهوی کهم
 الغفی: لهههر شتیکا خراپهکهی

(فصل الغین والقاف)

الغلق: دهنگی قهلهرهش
 الغققه: دهنگی کولاره

(فصل الغین واللام)

الغل: تهوقی ملی حهس
 الغل: خیانهت کردن و حسودی
 الغال: جیگایهکی دارستان وهگیایهکه

الغمج: چۆرە چۆرە ئاۋ خواردەنەرە وینچۈرە
 ووشتر لەژۆر زگی دایکیا هاتو چۆ بکا
 الغمد: كالانى شیرو خەنجەرۆ کێرد
 الغمخ: ئینسانی کردەرە وەتەبیعەتی راست
 نهین
 الغمجة: ئاوی لەبن پیاڵەدا وەیا لەقاپا
 ئەمینیتەرە
 الغمد: ئەویش ھەرۆیە
 الغماد: ئاوی نەرە وەئیسیمی
 الغامدة: ئیسمی قەبیلەیکە لەیەمەن
 الغمر: ئاوی زۆر وەتینۆیتی و ئینسانی
 گەرەرە وەئیس وەئەسپی جنس وچاک
 الغمر: ئینسانی غاغل وەدنیانەدیده
 الغمر: حەسەد و داپۆشین
 الغمر: بۆنی گۆشت بۆنی ماسی
 الغمارة: نەزانی و غاقلی
 الغمارة: سەبەد و ئاوی زانیار و
 دەرمانی روساق و ئوس کردن وەپیانەن
 بچوکی ئاۋ
 الغمرة: شیدەت و زەحمەت
 الغمیر: گیای سەوز یا مەکانی قابیلی زەرەعت
 بئ
 الغامر: ویرانە عەردی قابلی زەرە بئ و نەکرئ
 الغمز: گۆشین وەبەچاۋ ئیشارەکردن
 وەحەییوانی بار گران بەم لاۋ ئەو لاۋە خوار
 بیتەرە وە دەست لەپشت و کەلەکی مەر دان
 بزانی و قەلەرە وە ئەمۆست کردن بە شتیکا
 وەمشلین
 الغمز: خراب لەمال یا لەحەییوان
 الغمیزه: کەم عەقل وەمەکانی تەعنەئی ئی
 بدرئ
 الغمس: تەفکرکردن و لیک دانەرە وەنوقوم
 بوون وەنوقوم کردن

الغلقه: درەختیکە دەباغی پیستی پی ئەکەن
 ھەر کەسی بئ خوا ئەیکوژی زەھردارە
 الغلل: ئاوی کە بەناو دارستانا بروا
 الغلول: لەمالی تالانی خیانت کردن
 الغلیل: گەرمایی رۆژ وە تینۆیتی وەحەسودی
 وەناوھکی خورما
 الغلومیه: جیماع
 الغلام: کور کەعومری لەدە سال تەجاۋز بکا
 ئەگەر کەمتر بئ پی پی ئەلین صبی
 الغلامه والغلمة: ئارەزوکردنی جیماع
 الغلیم: زۆر زۆر ئارەزوکردنی جیماع
 الغلان: زۆر تینۆیتی
 الغلان: دەوای ترش
 الغلو: تەجاۋزکردن لەئەندازە وە ئەوھلی
 جوان
 الغلواء: ئەوھلی شەباب و جوانی
 الغلوة: میقداری تیرھاویژی
 الغلی والغلیان: کولاندن
 الغالی: تەجاۋزکردن لەحەد
 الغالیه: دەرمانیکی بۆن خۆشە لەشکر و مسک
 وە عەنەبەر وەکافور وەرۆنی بان کە درەختیکە
 دروست نەکرئ
 الغالیون: سەبیلی شوان قەندەییە
 الغلغلة: خیرا رۆیشتن و شەو رۆیشتن
 وەخەبەردان
 الغلغل والغلغلة: بانگ کردن

(فصل الغین والمیم)

الغم: خەفەت و ھەور
 الغماء: بن میچی خانوو سەقف
 الغمة: غەم و خەفەت و ھشتی نا معلوم
 الغمت: لەزۆر خواردەنەرە ئیتمەلا کردن و دل
 گران بوون

الغفمة: نه عرهى پالەوانان لەوه قتی شهردا
وهگا چاوی به دپنده بکهوی بترسی وهبۆزه
بکا
الغمة: نه عرهو ئاوازو قسهیهك مهعناى
دهر نه كهوی

(فصل الغین والنون)

الغناء: بهمهده نهفغ وکیفایهت، وهبهژیرغ.
گورانی
الغناء: دهوله مهند
الغنة: دهنگی بخریته لوته وه
الغنث: هه ناسه دان له پاش ئاو خواردنه وه
الغنج: ناز وگريشمه وه ناوی جانه وه ریکیشه
الغنج: پیاری پیر
الغنثج: ناویکه له ناوانی پیوان
الغنط: مه شهقهت وزهحهت وخیفهت
الغنم: تالان وته فره خواردن به مانی تالانی
الغنم: مهی بهران بزنی
الغنیمه: تالانی موسلمان له کافرانی بگرن
الغنية والغنیان: دهوله مهند
الغانیه: ژنیکه به واسیتهی میرده وه ئیستیغنا
له غهیر بکا
الغنیات: دهولهت وقودرهت

(فصل الغین والواو)

الغواث: هاوارکردن بۆ یاریه دان
الغواث والغواثة: هاوارکردن و مهده ته له ب
کردن
الغوج: پان بون
الغوادی: هه وری بهیانی
الغور: نو قوم بون و پریون و نیهایهت

الغموس: کاری زهحهتهت وهرم لیدان بهرهنگی
کوناو دهری بکا وه ووشری ئاوسی ئاشکرا
نه بوبی
الغمیس: گیایه که سهری ووشك بی
بنی سهوز وجۆگه لهی بچوکی ناو دارستان و
گیا

الغمص: ته حقیرو هه تک کردنی که سنی
وه شوکری نیعمهت نه کردن
الغمص: چاوی ئاوی پیا بیته خوارى وه نه گهر
ئاوه که له مهکانی رابوهستی بیی بهریپۆق
ئه وه پیی ئه لێن (رمص)

الغمیصا: ناوی ئهستییرهیه که
الغمض: چاو قوچاندن وه شتی ئاشکرا نه بی
په نهان به مینیتته وه

الغماضة والغموضة: عهردو چال و ناریک بی و
قسه مه علوم و ئاشکرا نه بی
الغامض: ئه میس وهك غماضه وایه
الغمط: ئاشوگری کردن وه بی منهت کردن
وه نه تک کردن

الغمطش: کهسی چاوی له بیینا زه عیف و کهم
هیزی
الغمق: شه ونم ناوونگ

الغمق: پیسته دفن کردن بو خاتری توکه که سی
زرو برنریته وه
الغمیل: پیستهیه که توکی لی رنرابی

الغم: ناوچاوان و سهه به پرچ و په رچه م
داپوشین

الغمام والغمامه: داپوشین وهه ور
الغمیم: شیرى بۆ ماست بکولینری
الغمین: شتی نه رم

الغمی: داپوشین
الغمی: مانگ له بهر هه ور نه بیینری

الغيابه: تاریکی و همور و هبنی بیر لای به عزئی
 کلی مهکانیکه بهرچاوت بگری
 الغایه: ناخری همرشتی بی وه دوری مراد
 الغیث: باران
 الغیاث: یاریه دهر
 الغیثرة: بهشیدت وه جه ماعت
 الغید: ناسک و نهرم بوونی به دن
 الغیداء: ژنی نهرم و ناسک
 الغیدق: واسیع و نهرم
 الغیداق: نهرم و پیای سیخی و کرده وه چاک
 وه کورئی بالغ نه بووبئ وه بیچوه سوسه مار
 الغیرو الغیره: نیقدا م کردن
 الغیر: دیتی قصاص خوین بایی
 الغیر: گوران له حالتیکه وه بو حائل
 الغیر و الغیور: نینسانی به غیرت و نیقدا م
 الغایر: دور
 الغیرا: علامه تی نه هلی زمی
 الغیزران: لوتی سهگ
 الغیسان: حیده تی جه وانان
 الغیاصه: خو نوقوم کردن له ناوا
 الغیضة: دارستان
 الغیض و الغیوض: ناوکه م بونه وه له لافاو
 یاغیر
 الغایط: جیگای چال و نزم وه پهن وه ده شتی
 گهوره و پان
 الغیاط: سازو سه متور
 الغبطله: دارستانی پر به سه ر یه کا چوبئ
 وه ناوازو سه دای موخته لیف
 الغیظ: خشم ورق
 الغیف: چه مانه وه خوار بوون
 الغیق و الغیوق: که سی فیکری تیک بچی
 سابت فیکرنه بی
 الغیل: دارستان وه جیگا شیر

الغور: دوانزه سهنگ هر سهنگیکی پانزه
 قه فیزه
 الغواش: جه معی غاشیه یه همرچی شستی
 نینسان دایپوشئ
 الغوص: چونه بن ناوه وه
 الغواص: که سی بچیته ژیر ناوه وه
 الغواطه: جیگه یه که له شام داری زور و ناوی
 هیه
 الغوغاء: کولله یا حیوانیکه وه کو میشلوه
 وایه که س ناگه زئی یا نینسانی زور تیکه لاو
 بین
 الغؤل: کوشتن و خشم گرتن و خوئی زور
 وردی بیابان
 الغؤل: نهوعیکه له تانیفه یی جنی
 الغولان: گیاه کی تاله
 الغوی: گومراه
 الغویاه: گومراهی و مهشقه ت و مزه حمه ت
 وه ناو میدی
 الغاوی: گومراه و کولله

(فصل الغین والهاء)

الغهب: غه فله ت

(فصل الغین والباء)

الغی: ناو میدی و گومراهی و نه زانی و نه ناوی
 شیونیکه له جه هه ننه م
 الغیب: همرچی له روبروی تودانه بی
 الغیوب و الغیاب و الغیبه و الغیوبه: غائب بون
 الغیبه: له پاش مله قسه ی ناشیرین و وتن
 به که سی نه گهر بییه ته وه عاجز بیئ نه گهر
 راست بی پیئ نه لئین غیبه ت دروی پیئ نه لئین
 بهتان

الفِئَام: هال کهندن و فراندن وه بهینی دوشاخ

(فصل الفاء والتاء)

الفت: شکاندن
الفتاء: ئینسانی بهقوهت و پالهمان و سهخی
الفتوء: زکر وهباس کردن
الفتاة: ژنی هرزهکاری بهقوهت
الفتاة: شتنی پارچه پارچه کرابینت و بلاو
بؤبیته وه وه پارچهی هر شتنی
الفتوت: پارچه نان
الفتیت: پارچه پارچه کراو
الفته: شتنی پارچه کرابین
الفتح: کردنه وه یاریه دان و حوکم
الفتاح: کهسی زور فته بکا و حاکم
الفتاحه: حوکم کردن
الفتوح: کراوه یاریه نارو
القاتحه: ئیبتیداو نه وهل
الفتح: ناوی که له چال بیته دهره وه
وه نه موس ت بلاو کردنه وه
الفتح: نهرم
الفتحاء: مهلق
الفتحة: موس تله یه که نقیمی نه بین
الفترا: بهینی نه موس تگی گه وره وه موس تگی
شه مادت که رایان بکیشی به کوردی قولانج
الفترة: ئیختیلاف وه زماننی دو پیغه مبر
وهزه عیفی وه شکاندنه وه
الفترة: ئیمتحان
الفتور: سستی وه عیفی
الفتش: ئی پرسینه وه
الفتق: کردنه وه شق کردن وه شتنی بچه قیننی
مهلی بکنی وه بیگوئزیتسه وه بهیانی
وه هر زانی

الغیل: ناوی به سسر عردا بپروا جاری بی
وه درهخت وه جیماع کردن وه ژنی حامیله که
شیر به مندالی بدا

الغیله: ژنی قلهو
الغایله: زه حمت و مه شه قهت و شهر و هشتنی
که ئینسان ته فرهی بی بدرئ غایله له بهیعا
نه وه یه حق لاببالای به عزنی دزی و زنا یه
الغیلم: عهبدو جاری به وه ناوی مه کانیکه
وه ره قهی نیر

الغیم: هور وه تینویتی وه گرمای دهرن
الغیمة: زور تینویتی
الغین: هور و تینویتی وه ووشتری بی جلوه
الغیناء: درهختی که لاپر که لا زور
الغینة: جهنگل و دارستان که ناوی نه بی نه گهر
ناو نارینی غیضیه

الغینة: مرداره وه بوی زهر داوی ئی بیته دهرنی
الغیهب: تاریکی و نهمی زور رهش
الغی: نه زانی و ناومیدی و گومراهی

(باب الفاء وما بعده من) (الطابق والمضاعف)

(فصل الفاء والالف)

الفئة: جه ماعت کومه ل
الفاد: بریانی کردن گوشت بر زان
الفارة: مشک
الفاس: تهور زین و ملیدان به تهور
الفافا: لالی زبانی به حرفی. ف. بگهری
الفافاة: نهویش و
الفائق: شتی ساف و روون
الفال: فال گرتنه وه
الفال: یاری به کی منالانه شتنی له ناو خولا
نه شارنه وه کنی بیدوزیتسه وه

الفُتُوح: ووشترئ لهبهر قهلهوى و ابرانى
كهناوسه
الفاثور: سینی زیو

(فصل الفاء والجيم)

الفِج: رڭگایهکی پان لهبهینی دوو شاخا
وهکالهکی شامی که فارسی پیئی نهلین هندی
وه هر میوهیهک که تروا نهگیبئی پیئی نهلین
فِج
الفجاء والفجائه والفجاء: کتوپر هاتن
الفجاء: کهوانی ژئی پچراو
الفجاج: چهنه بازو دوشهک راخهرو میزد
الفجاجة: خام بوون
الفجر: لاحق دان وهجویئن دان وهبوختان
کردن وهدرؤ کردن وهتاریکی بهیان لاجئ
دنیا روناک بوون وهجاری بوونی ناو وه
تیکهال کردن وهکههرم و سهخا
الفجور: لهحق رجوع کردن وه درؤ کردن
الفجرة: نهو جڭگایه ناوی ئی ههال نهقولئ
الفجس: تهکه بورو داعیه
الفجع: کهسئ نهکهویته موصیبهتیکه وه
وهعاجز بیئ
الفجیعة: توشی موصیبهت وزیان بوون
الفجاج والفجاج: زؤر پیر
الفجلة: تور
الفجم: پان وهواسیع
الفجوة: جئیهکی پان لهبهینی دوشتا
الفجواء: کهوانی کهژئیهکهی دهرجوبئی لئی
کرایتته وه

الفُتُوح: کهسئ بهسترایئ وه کردنه وهی کونی
فهرجی ژئ
الفتاق: ههویر ترش
الفتیق: دارتاش و بهیان و پیای تیز ژوبان و
ووشتری قهلهو
الفتک: غهدر
الفتاکو الفتوکه: غهدر کردن وکوشتن
الفتاک: رژیشتنی خیرا وهکهسی پیئش
کهوتبیئ
الفتکلین: بهلاو زهحهمت
الفتل: پیچانه وهو بادان و روو وهرگیران
الفتل: بهینی دو دهستی ووشتر کهلهیهک
دورین
الفتل: کهسئ قولهکانی لهسنگی دورین
الفتیله: پلیته وهخهتی ناو دنکه خورما
وچلکی ناو نه موست وهشتئ پیچرایتته وه
الفتن: سوتاندن
الفتان: گومراه
الفتان: زه رهنگر وهئیمتیحان کهر وهشهیتان
الفتان: لغاوی له تیمانج کرابئ
الفتون: ئیمتیحان و تهجروبه کردن وهیهک
لهدوای کهوتنه ناو موصیبهت و میحنه ته وه
الفتنه: ئیمتیحان و تهجروبه کردن
الفتوة: سه خارهت وه جوان مهردی
الفتوی: جوانی له ناو حادیسهی به قوه تابی
یابؤ په دیدابونی حوکمئ جوابی بههیزو
به قوهت

(فصل الفاء والهاء)

الغث: توری گیایه که له گرانیدا نه خورئ
الغشاء: ساکن بوون و ساکن کردن
الغشاء: چه قوق

(فصل الفاء والحاء)

الفحاح: گیایه که نه یکنه شو ریاه وه یا
پیازه

الفحص: ناوی همرشتی جوف

الفحج: بهینی همدو قاچ که له یه دورین

الفحیح: دهنگی مار

الفحش: قسهو خوی ناشیرین

الفحش: به زیان دهستی خوی بلیسیتیه

الفاحش والفاحشة: هر خراپی له هدی

خوی ته جاوزیکا وه زنا

الفحص: سله مینه وه هه لپه رین وه باس

کردن وه پینگه یشتن

الفحل: نیری هر حه یوانی بی

الفحالة: نیریه تی

الفحال: دارخورمای نیر

الفحیل: پیایوی سهخی و گه وره وه هیز

الفحمة: خنلوز و تاریکی و هره شی

الفحم: خنلوز

الفحشاء: وه کو فحش وایه

الفحام: نه وهی خنلوز نه کا

الفحوی: مه عنای قسه

فحواء: نه میش وایه

الفاخر: گه وره و شتی چاک وه خورمایه ک

دهنکی نه بی وه ووشتری گوان گه وره

الفاخور: نوعه ریحانه یه که

الفخور: فخر کهر وه گه وره وه ووشتری گوان

زل

الفخار: گوزه و دیزه و لولینه که له قورکرا بی

الفخارة: سوآله ت

الفخاری: وه ستای گوزه و دیزه

الفخیر: که سنی زور فخر بکا

الفخر: داعیه و ته که بور خو به گه وره گرتن

الفخل: حیلیم وه یقار خو سه نگین گرتن

الفخم: پیایوی گه وره

الفخیم: شتی گه وره

الفخامة: بزگی و گه وره یی

(فصل الفاء والذال)

الفدغم: پیایوی جوان

الفدغد: دهشت و بیابانی گه وره و جیگه ی

به رزو گویره که

الفدک: شیکردنه وه

الفدک: یه کی که له نیسمی پیایوان وه شاریکه

له عیراق یا دئییه که له ناحیه ی خه بیهر

الفداکل: نیش و کاری گه وره

الفدم: پیایوی رهزا قورس

الفددام: مه ندیلی سه رده می مه سینه و گوزه و

کوپه ناوه که ی پین ساف نه کرئ

الفددام: نه ویش ههروایه

الفدامه و الفدومة: ماندویتی و هیلاکی

الفدن: کورت کردن

الفدان: گای جوت و گاسن

الفدوکس: شیر

الفدیة: به خشیش و هبه دهل

(فصل الفاء والحاء)

الفحّ: فاقه و داو توپ

الفحة: خه ویکه پرخه پرخی تیدابی

الفحت: مانگه شهو

الفاخته: کوتر

الفخیح: له وه قتی نوستنا پرخه پرخ کردن

الفخذ: ران

الفخر: شهرف و فهزل و ناز کردن وه خوق

هه کیشان

الفرجون: رنهك

الفرح: خوْشى

الفرح والفرح والفرحان: ئينسانى دل خوْش

الفرخ: زهرع كه بهرزبوبيتهوه وهبيچوى تهير

الفرد: تهناو يهك

الفريد: كهسى ميسلى نهبن وه تهزيحى

مروارى

الفرود جان: مانگيْكه لهناوى مانگانى فارسى

الفرودس: باخيْكه درهخت و ميوهوى بيبى

الفرار: راكردن

الفرير: بيچوى گاكىوى

الفرز: جيْگاي چال و جيْگاي راست وهجوى

كردنهوه

الفرزة: پارچه

الفرزوق: گونگه هوير

الفرزع: پهوانه

الفرزل: مهقهستى ناسن برينى ناسنگر

وهقديدكردن وهبهستنهوه

الفرزل: كهمتيار

الفرزوم: رهنهى دارتاش

الفرزان: كهسيكى عارف و زورزان

الفرس: دراندن پارچهكردن كوشتن وهپيْج دان

الفرس: نهوعه گيايهكه

الفرس: بهنسهپ و ماين يش دهبيْژرئ

الفارس: سوار

الفرسة: بايهكه لهمل و پشتى ئينسان دئ

زهعيفى و كۆمى نهكا

الفراسة: زانين

الفراسة والفروسة والفروسية: سوارى كردن

الفريس: چهنبهريهك كه لهدار دروست

نهكړئ وهبريندار وهكوژراو

الفرسخ: دوازه هزار ههنگاو لهعمره

الفرسك: قوْخ

الفرسن: سبى حيوانات

(فصل الفاء والذال)

الغد: تهنا فهرد وهمهپئ بهرخيْكى بوْئى

وهمتهفهريق وه پهريْشان وه نهوهل سهم

لهسهاى ميسرکه نهوعه قومارنكه

(فصل الفاء والراء)

الفرّ: راكردن وهدم كردنهوهى حيوان كه توّ

بزانى عومرى چهنده

الفرّاء: بيْئ وهشين

الفرّاء: كهركيوى

الفرّيون: جهوىيه كه بوْدهرمان ئيستعمال

نهكړئ

الفرّيار: گهورهى

الفارّة: مشك

الفرّرة: شيدهت وهسهختى وهنهوهل وهئيتيدا

الفرات: ناوى شيرين وه نههريْكه لهعيراقا

الفرانق: باسوق وسنجوق

الفرث: جگه پارچه پارچهكردن وهتويكل

لهدهنكه خورما كردنهوه وه تهرسى نهسپ

الفرج: قوز وكيز نههما زور بوو نهدهى ژن

ئيستعمال نهكړئ وهجيْگاي خوْفناك وه درز

كون

الفرج: كهسى سپ نهشاريتهوه

الفرج: لهغهم و خهفت نهجاتى بيبى وهكهيف

خوْشى بيبى

الفرجة: رزگاربون لهغهم وعصه

الفروج: جوچكى مريشك

الفرحة: كونى ديوار وهى شتى تر وه بهينى

دوشت

الفرّوج: كهوايهك داوينى لهپشتهوه درابئ،

وهسوخمهى بچوكى مندال

الفرجار: پرگار

الفريش: حەيوانى تازە زابى لای بەعضى
حەيوانىكە حەوت رۆژ لەپاش زانى بار بکړئ
الفرش: راخستن وەشو شتەى كە رادەخرئ
وہشتى پان و گەورە و ووشتى منالى بچکولە
بۆ سەر برين نەبئ كە لکى راگرتن نەگړئ
وہمەر

الفراش: دوشەك يا ژن

الفراشه: پەروانەى دەورى چرا وە ئاوى كەم و
لەم قورپى پاش لافاو كە ئەنیشيتەوہ
الفرشحة: بەينى ھەردو قا چ گشار كردن
الفرشطە والفريشط: ويسعت وەبەينى
ھەردوو پئى لە راوہستان و دانیشتنا يان
كردنەوہ

الفريص: لەتكردن وەدراندن وەبرين

الفريصة: خوارندنەوہ و فرصەت دەست كەوتن
يەعنى ھەلئىكى بۆ ھەلكەوئ

الفريصة: خورى يالوكە يا پارچە مەنديلى كە
ژن خوئنى عوزرى پئى ئەسرى

الفريصة: گۆشتى بەينى تەنیشت و شان
الفريصاد: شاتو

الفريص: شتى زۆر سور

الفريص: تەقديركردن وە بەيان كردن وە كون
كردن وەواجب بوون وەقەلغان

الفريصة: تەقديركراو وە ئەمرئ كە خوا
بەعبادى فەرموہ زەكاتى

الفراض: شتى پان وە دور وە كۆلان وەلباس

الفروضة: بەبۆر جۆگە يانەھر كە لەبەرى تئ
بكەوئ ناوہكەى لئوہ بپوا، وەجنگا لەنگەرى

پاپور لەقەراغ دەريا وە دەمى دوئت

الفريض: تەقدير كەر وە حاكم وە پير

الفارض: لەبەر پيرى لەزگ وەستابئ

الفريضخ: ناويكە لەناوانى دوپشك

الفريضاخ: كەسنىكى قەلەوى سنگ پان

الفرط: ضايح كردن وەقصور كردن
وہەجەلەكردن وەپيش كەوتن وەكوت و پير
ھاتن وە چاكە وئيحسان و سەواب وە بەمەعنا
پركردن وە تەرك كردنیش ھاتوہ

الفرط: پيشكەوتن تقدم يا خو يسەكئ
لەكاروانى پيش بکەوئ بچئ بۆ سەر ئاوى كە

لەپئى كاروانەكە داىە كوندەو شەربە پربكا
لەئاو بۆ كاروان چيپەكانى حازر بكا

الفرط: تەجاوزكردن لەئەندازە وەئيسراف
كردن وە گوم بوون وەجنگاى بەرز

الفارط: پيش كەوتو وە دو ئەشتيرە لەبەردەم
حەوتە وانە فارطان يان پئى ئەلئين

الفرطوسة: لوت وە لئوى بەراز ياكيزى بەرازە
الفرطوك: لای لوت

الفرع: لق و پۆپ و سەرى درخت وەلەھەرشتئ
چاكەكەى وەگەورەى قەوم و غەشیرەت

وہبەرزبوونەوہ

الفارع: بلند بەرز

الفرع والفرعة: نەوہل بيجوى ووشتەر عەرەب
نەيان كرد بەقوربانى بۆ بەتەكانيان

كەدايكەكەى شيرى زۆر بئ

الفرعاء: ژنى موى زۆربئ

الفرأعة: پارچە مەنديلى كە قەلەمى پئى
دەسرن

الفرعة: ئەسپى

الفرعل: بيچوہى كەمتيار

الفرعون: حەيوانىكى بەحەرى يە پئى دەلئين
تيمساح وەلە قەديم ناوى پادشاكانى

ميصربوہ وەكو عەجەم كيسرى يان پئى
گوتون

الفرخ: جەوہندە لەئاو درومانەكانياوہ ناوى لئ
بچئ عەرەب ئەلئين (ذەب دمه فرغاً) يەعنى

خوئنى بەخۆزايى و ھەدر رۆيى

الفراغ والفروغ: خالی کردن و رژاندن
 و هقه صد کردن
 الفراغة: خالی بون
 الفراغة: ناوی نوتفه که له پشستی پیاوه وه دیته
 خواری لهزه که ریوه دینه دهرئ
 الفریغ: ئهسپی خووش رهو وه خیرابروا
 الفرفخ: په لپینه بقله الحمقاشی پئ ده لئین
 الفرار: رهگی دار وه بنی هه مووشتی
 الفرفرة: بی عه قلو و بی میشک
 الفرفور: بهرانی قه لهو وه ناوی تهیریکیشه
 الفرغیر: گوله وه نه وه شه
 الفرغریون: شتی که پیی ده لئین سابون الفاق
 الفرأفر: کهسی گویچکه هی هه ل قلیشابئ
 الفرغیس: ناوی گیایه که وه میشی دهشت
 الفرغین: په لپینه
 الفرغهان: دهرمانیکی مشهوره
 الفرغموق: جوئی کردنه وه وه سه ری هه موو
 شتی
 الفرغ: ترس و خوف وه تهرزویه که شازده
 رتل ده کیشی
 الفرغ: میگه لی مه و پارچه که رت لای نه هلی
 شام ناوی گیایه که
 الفرقة والفراق: جوئی بونه وه جودایی
 الفرقة: پارچه پارچه بیون وه دهسته و
 تائیفیه که له ئینسان نه مما له معنادا فریق
 زیاتره
 الفاروق: کهسی حهق و بتال لهیه کتر جوئی
 بکاته وه وه له قه بی حهزه ته عومه رضی الله
 عنه و عن مصاحبه
 الفرقة: ئینسانی ترسنوک وهزه عفران
 الفرقة: کهسیکی سرگره دان
 الفرقدان: دو ئهستیره ن له قوتبی شیمالیه وه
 نزیکن
 الفرائض: شتی ئهستور و قایم

الفرقة: هه ل کندن وه لهیه که و تن وه په نجه
 ته قاندن
 الفرقان: شتی که چاک و خراب باتل و حهقی لی
 جوئی بکریته وه وه به معنا قورشان وه سووچ
 بهیانی هاتوه وه مفرق ناوه راستی موی سر
 وه مه و قیعی دویریگی لی پهیدا بی
 الفرق: شتی دهستی به سه ردا بیئسی وه
 خواریه مه نی فه ریک و تازه
 الفرق: بوغزو عداوت کردن
 الفرق: گویچکه شویری بونه وه
 الفرما: ناوی مه و قیعی که
 الفرق: گوله گهنمی ته و او کامل بوی نه گهر
 بی پروینی ده نکه کانی بیته دهسته وه
 الفرم و الفرمة: ژنان به شتی معالجه بکن بو
 تهنگی فرجیان
 الفرغ: ته نوری نان برژاندن
 الفرغ: مشک یا بیچوه مشک
 الفرغند: جه وه ری تیغ
 الفرغاس و الفرغاس: شیری مل نهستور وه
 فرانس به گه وره و کویشای دیش
 نه بیژئی
 الفرغمشک: میخه کی ریحانه
 الفرغاء: ده می کونده
 الفرغ: که ولی شان له مهر پیستی بکریت وه
 پیستی سر وه پارچه عه ردی گیای تیدا
 نه بی و هگزه گیای وشک وه ده وه له مه ندی
 الفرغ: کهسیکی داخوش وه مه سرور
 الفرغارة: ئینسانی زیره که وه حه یوانی خووش
 رهو
 الفرغاة و الفرغایة و الفرغاة: زیره کی زور
 وه حه یوانی بکه وینه رهوتی چاکه وه
 الفرغد: بیچوی شیر وه کوری لوس و جوان وه
 ناوساوی و نهستوری
 الفرغود: بزنه کیوی

الفري: نیشی چاک کردن وه میشین دروین وه نیشی خراب کردن وه قهتعی شتی بؤ نیسلاحی یا نیفسادی نه مما بو نیفساد افرا: ده بیژری
 الفریه: درؤ
 الفرایق: پالهوانی جوانی به دهن نهرم

(فصل الفاء والزاء)

الفرز: گویره که وه خه فیف سوک
 الفازة: خیهو تی بچوک
 الفزد: خوین و حه جامه گرتن
 الفز: له تکردن وه جوی کردنه وه عهزل وه تیچون فه سخ بونه وه رزین
 الفز: گلهی مه لای به عهزی له ده سه مه ره وه هه تا چل سه وه نینسانی پیر
 الفازر: میولهی سوری گه وه وه واسیع وه گه وه
 الفزیز: جاری بوون له ناو یا جهراعت
 الفزع: هاوار کردن وترس و خوف وه یا به معنای معاونه ته
 الفزاعة: له دار یا له بهرد دروست ده کری
 له ریگایا له ناو زهراعتدا بؤ خاتری حه یوان و ته یرو ریوار لی بسله مینه وه داهول
 الفازوع: سوره تیکی ناشیرین بؤ ترساندن
 منال دروست نه کری

(فصل الفاء والسين)

الفساء: کؤن بوون وه لیدان
 الفساء: تس
 الفاسج: حه یوانی بچوکی قه له و
 الفسج: واسیع کردن

الفسحة: ویسهه تان
 الفسح والفساح: واسیع
 الفسجم: سنگ تان
 الفسخ: تیچون وه دهر کردن وه له بیرچون
 الفسیخ: که سی نیحتیاجی خوئی ده ست نه که وی
 الفساد: رزیو وه تیچون وه خراب بوون
 الفسر: به یان کردن وه ته ماشا کردنی حه کیم هی ناو
 الفسوس: تعن وه نوکته وه گالته پیکردن
 الفساط والفسطاط: دهار وه خیهو تی گه وه وه په ردهی دهرگا وه جهماعهت وه شارنکی
 قه دیمه له میسرا
 الفسیط: سه ری نینوک
 الفسفة: وینجه گیایه که
 الفسافس: کرمیکی بون ناخوشه وه کو گنه وایه
 الفسافس: شمشیری کول
 الفسوق والفسوق: چونه دهر وه له نه مری خودایی وه نیتاعت نه کردن
 الفسیق: فاسقی دانیمی
 الفاسقه: مشک
 الفسک: به ریگادا رؤیشتن وه خوین رشتن
 الفسکل: له مسابه قه ی نه سپ تاو دانا
 نه سپنکه ده دهرجه دواکه وتبئ
 الفسل: نینسانی بی مروهت وخراب ونه مام
 چه قاندنی باغ
 الفسل: نه حمه ق وه مه مک مژنی منال
 الفسالة والفسولة: نا نه سل بوون
 الفسلیل: بچوکانی دارخورما وه له هر شتی خرابی
 الفسلیون: تووی فاسولیا
 الفسو: تس که ن
 الفسوق: تسن

(فصل الفاء والشين)

الفش: شیر دوشین وه کردندهروه وه پسی گه یاندن

الفاش: مه شهورو ناشکرا

الفاشیه: همرشتی که بلأو بیتهوه وه کو مهرو ووشتر وه حه یوانات

الفشج: لنگ بلأو کردنهوه بو میزکردن

الفشخ: بدهست چه پوک له سهری خودان

الفشع: دره ختیکه درنژ باریک درکاوی

لقه کانی پر هیشو هیشو خواردنیکسی سوری هیه پیی نه لنین جب الانعام تولنه زره له شاما زوره

الفشغ: بلأو کردنهوه ولیدان

الفشأغ: گیایه که وه کو لاو لاو له دره ختهوه نه نالی

الفشغاء: پهریشان وبلأوبونهوه

الفشغة: پارچه لوکه

الفشغشة: له خهو خه بر کردنهوه وه عه قل

زه عیف بوون وه زود درو کردن

الفشغاش: شمشیری کول

الفشق: شکاندن

الفشوق: سرورو شادی

الفشل: ترسنوک بوون وه شتیکه له نه سبابی که ژاوه

الفشل والفاشل: نینسانی ترسنوک وه زه عیف

الفشوو: ناشکراو زاهیربوون

الفصح: جه ژنی نه صرانی

الفصاحة: روناک و خالیص بوون

الفصیح: زبان گشاد وقسه ناشکرا کهر

الفصد: خوین گرتن

الفصید: خوینی بکریته ناو قاپیکه وه

بکولنریت وه بخوریت

الفصاد: خوین گر

الفصیص: جاری بوون

الفصیح: توئکل کردنهوه ی خورما

الفصاص: نه موسستیه دروست کهر وه ستای نه موسستیه

الفصعة: خته نه کردن بو خاتری حه شفهی دهرکه وی

الفصل: دویشک وه نینسانی له نیم

الفصفصة: وینجه ی تهرو سهوز

الفصل: برین قطع وه جوئی بوونه وه وه ناشکرا کردن وه حوکم کردن له بهینی حه قو باطل دا

الفصال: مندالی شیره خوره له مه مک برینه وه

الفصیل: کوزیانی ووشتر وه حاکم وه دیواری کورت که شورای شار بی (فصیله الرجال)

یه عنی خزمانی نزدیک

الفصم: قطع کردنیکسی وا که بپراوه که جوی

نه بیتهوه پیوه بمینی

الفصية: نه جات بوون له بهلاو تهنگی

(فصل الفاء والصاد)

الفض: شکاندن وه پهریشان کردن وه کردنهوه

الفضا: تیکه ل بوون یادو شت هه ری که له ناو شتی کدا بن

الفضاء: مه کانی واسیع مهیدان

الفضة: زیو وه نالتونی سپی

(فصل الفاء والصاد)

الفض: نقیمی نه موسستیه (فص العين)

گلینه ی چاوه (فص الجرح) جه راعه تی لی هات و (فصعت الیه من حقه شیئا) یه عنی

حه قه کهم دایه وه

الفضة: وینجه گیایه که

الفَطْل: زهمانی پيش حه زره تی نادم که
عه ره به کان نه لاین به رد لهو زه مانه دا قور پیوو
له پاشا رهق بووه

الفَطْر: شه قکردن وه به دو په بنجه دوشین
وه عه جه له کردن وه ده ست پیکردن

الفَطْر: خواردن

الفَطْر والفَطْرَة: دروست کردن

الفَطْر: کارگی گه وره ی سپی

الفَطْر: نه وشته ی روژوی پی نه شکئی
وه دروست کردن وه له ت کردن وه به دوو
نه موس ت خوراندن

الفَطْر: شتی تازه وه مه وره ی هه ل نه هاتو
وه مهر شتی نه گاته ومختی خو ی فطری پی
نه لاین

الفَطْر: شیری نه بر

الفَطْس والفَطْوَس: مردن وه بیر

الفَطْسَة: لوت پان وموروی گه وره

الفَطْس: لوت پان

الفَطِيس: چه کوشی گه وره ولوتی به راز

الفَطْم: قه تیع کردن

الفَطَام: مندا ل له شیر برینه وه

الفَطْنَه والفَطَانَة والفَطَانِيَة: زیره کی
ومزیاد بوونی قوه ی نیدارک

الفَطْن والفَطْن: نینسانی زیره ک و عاقل

الفَطْو: لیدان له شتی به ده ست وه جیماع کردن

(فصل الفاء والظاء)

الفَط: نینسانی خو خراپ و ناوی ناو زگ

الفَطَاظَة: خولق خراپ بون

الفَطَا: ناوی ناو منالدان

الفَطْع والفَطَاعَة: شیده ت وتجاوز کردن
له نه ندازه ومنابرو بردن

الفَطِيظ: مهنی یاشه مهوت

الفاضة: زه حمت ومه شه قه ت

الفضج: له ت وشه قکردن وه بنی موره نگ
کردن

الفضح والفضيحة والفضاحة: ریسوایی نه
عه بیه ی که بو بی تی نا شکرا بو بی

الفضح: نه و نیشانه ی که په نهان بوون
ناشکرا بی

الفضيح: که سنی ریسوا بو بی

الفضح: له ت کردن

الفضيح: شه رابی له به رسيله دروست بکری

الفضيض: ناوی شیرین یا ناوی ره وان

الفضاض: شتی په راکه نده وه بلاو بو بی ته وه

الفضع: گوشین وکردنه دهره وه وه
وه رگرتن

الفضيع: شتی به سام و خوفناک

الفضفضة والفضفاضه والفضفاض: جبه ی
پان و گه وره وشتی واسع

الفاضلة: سیفه تیکه له نینسانه وه بو غه یری
خوی نینتی قالی دروست بی

الفضل والفضيلة: هونه وه زیادی

الفضالة والفضالة: شتی زیاد بکری نه وی
نه مینیتته وه به باقیه که ی نه لاین

الفضول: جه معی فضله به مه عنا زیاده یه
یاشتی که له تالان قوونی ته قسیم نه کا

وه کویه ک نه سپ یا یه ک شمشیر

الفضولی: له نینستیلاحی شه رعا که سیکه
نه کراوه به وه کیل که چی نیشی یه کیکی تر

ته و او نه کا نه ماما له لغه تا که سیکه به شتی بی
فانیده وه مه شغول بی

(فصل الفاء والظاء)

الفَطْوَة: لیدان وه له ت کردن وه جیماع کردن
وه به عه ردا دان

الفطاء والفطائة: لوت پان

(فصل الفاء والغین)

الفعفة: دهنگی لی خورین وه بانگ کردنی
شوان بۇ پانه که ی
الفعفاع: قهساب یا شوان
الفعفعی: شوانی مهر
الفعل: نیش، کار
الفعل: نیش و کار
الفعم والفعامة والفعومة: پر
الفعال: کلکی تهر و به معنای میوی ره زیش
هاتوه

(فصل الفاء والغین)

الفعفا: رزینی گه نم به واسیته ی نه سپین
تیدانه وه وه خراب بوونی به رسیلهی خورما
الفعفر: کردنه وه گوشاد کردن
الفاغرة: رهگی گیایه کی بون خوشه که پیی
نه لین نیلوفر
الفعفاک: که سی به خراپهی خزمی مه حره می
خوی رازی بی به کوردی پیی نه لین (دهویت)
الفعم: گوشاد بوون وه بوون کردن
الفعم: ته مع کاربون
الفعسو والفاغیه: گولی خنه وه گوپکه ی
گوله که ی

(فصل المطابق)

الْففس: تانیفیه کن له شاخانی کرمان
ساکنن

(فصل الفاء والقاف)

الفاقة: فه قیری
الفعاق: گوپکه ی هه موو درخت و گیایه ک
الفعاقه: ره حه تی و نیستراحت

الفقحة: حهلقه ی دویر

الفقد والفقدان: تله ب کردنی شتی که گوم
بوین
الفاقد: ژنی که میردی یا نه ولادی مردین
الفقد: توی گیایه که پیی نه لین پینج په نجه
الفقر: محتاج بون وه کون کردن وه قبول
کردن
الفقرة: نیسقانی برپراگی پشت وه شابهیتی
قه صیده

الفقارة: نیسقانی برپراگی پشت

الفاقره: زه حمت و مه شه قهت

الفقیر: محتاج وه که سی شتی که می بیی وه
که له بهری کاریز (که سی هه نه بکا) وه می کاریز

وه چانی بن درخت

الفعقس: مردن و خراب کردن

الفعقوس: وه کو نه وایه

الفعقص: شکاندن

الفعقیص: ناسنیکی مدهور له نه سبابی جوت

الفعقوص: خه یار یا کاله ک

الفعق: قارچک

الفعقوع: مصدری فاقعه (اصفر فاقع) یه عنی

زور زهره

الفعقاع: قاپیکه نه کسه ر شه ربه تی تیا

نه خوریتته وه وه بلقی سر ناو که له بارانه وه

پهیدا نه بی

الفعقاق: بلقی سر ناو

الفاقعه: زه حمت و مه شه قهت

الفعققس: ناوی قه بیله یه که

الفعقاه والفعقاقة: نینسانی نه حه ق و بی

عه قل

الفعققة: سهگ له ره قتی ترسدا که را نه کا

الفعقم: چه ناگه

الفعقوة: داری تیر

الفقم: کەسێ لچی خۆی بباتە پێشەوه دانسی
 خواروی لەسەرووی ئەکەوی کە دەم بقوچیننی
 وەنیمتە لاکردن
 الفقلیون: گیایە کە شیریشی هەیه وەکۆ بقله
 الحمقاء وایه
 الفقه: تیگە یشتن وەزانین
 الفقاهة: فەهەم کردن
 الفقی: کۆیربوون وەهێک کەوتن

الفكة: کەسێکە مەتەکە بیرو شەپراڤی بە مەعنا
 گالته کردن وە پەشیمانێ وەتە عەجوب و
 خۆشی خولقیش هاتو
 الفکاهة: لەغوو لەتێفەکردن وەتە کە بوورکردن
 الفاکهة: میوه
 الفاکهی و الفاکهانی: میوه فرۆش

(فصل الفاء واللام)

الفل: شکاندن وەکە لی دەمی شمشیر
 وە لەشکری شکسته
 الفل: جێنە کە لە بەر بێ بارانی گیای لی نەروئ
 وە ناوی هەموو مەکانیکیشە کە بێ گیایی
 الفلاة: دەشت
 الفلثة: کۆت و پڕ وە ناخر شەوی هەموو
 مانگیک
 الفلتوت: کەوا و جەبی تەسک
 الفلتان: ئەسپێ کە گورج بپوا
 الفلج: جۆگە ی بچوک وە غالب بوون وە ظفر
 دەست کەوتن وە شەق کردن وە عیله تیکە کە
 بە بە دەنی ئینسان ئەگات لە حس و حەرە کە ی
 ئیداریه مەننی ئەکات
 الفلج: ظفر و شەق کردن
 الفلج: نەهر و جۆگە وە دانسی پڕ شاش نەبئ
 الفلج: جۆگە ی بچوک وە ددان شاش بوون
 وە خواری لە دەستا
 الفالج: ظفر دەست کەوتو وە
 ئینسانی زەعیف وە ووشتری گەورە ی دو دوک
 وە ئیظلیج
 الفلوجة: مەکانیکە قابیلی زەرعات بێت
 الفلیجة: پارچە مەندیل وە کەوا کۆن
 الفلجس: پیاوی تەماعار
 الفلاح: ظفر نەجات باقی مانەوه پارشینو
 الفلح: شەقەکردن وە قەتەکردن

(فصل الفاء والکاف)

الفک: چەناگە خەلاص کردن وە کردنەوه
 الفاک: پیری بە عومر
 الفکة: لە پێشت سماکی رامجەوه چەند
 ئەستێرە یه وە کۆ دائیرە کۆبوونەوه
 عەوام پێیان ئەلین (قصعة المساکین)
 یەعنی (کاسە ی فەقیران) ناوه بوو ئەو
 ئەستێرانه وە بە مەعنا ی حەماقەت
 و نوقصانیش هاتو
 الفکر: لیک دانەوه وە تەئەمول
 الفکرو الفکرة: تەئەمول وە ئیحتیاجی
 وە گوتویانە ئەو شتە ی کە ئەکەوێتە دلی
 ئینسانەوه ئەوێ جار پێی ئەلین هاجس
 ئەگەر مایەوه ئەبێتە واجس ئەگەر زیاد ی کرد
 ئەبێتە خاطر ئەگەر قراری گرت ئەبێتە فیکر
 الفکح و الفکوح: کەسێ لەعاجزی و غەزەبی
 خۆی سەر دانەیننی و بپوا نەزانی بو کوی
 ئەچئ
 الفکاک: خەلاص وە فدیە کە مقابلی شتیک
 ئەدرئ
 الفکوک: زیان و شوکردن و جوی بونەوه
 الفک: لە بەر زەعیفی چەنە لە مەفصەلی خۆی
 جوی بێتەوه
 الفکن: پەشیمان بوون

الفَّلَاحُ: زارع وەئەرز شەق كەرىقۇ فەلاحەت
 الفِلاحة: سەنئەتى فەلاحى
 الفلحة: لىچ لەت بونون
 الفلذة: پارچە
 الفالوذ والفالوذق: فالؤزه تەعامىكە
 الفلن: خلتەمى ئاسن
 الفاليز: باخ
 الفلآن: باخەوان
 الفلّس: پارە
 الفلّس: بت
 الفلّص: نەجات دان
 الفلظ والفلاظ: كوت و پىرەتتى
 الفلّج: شەقكردن
 الفلّوج: بىرنە شتى تىز
 الفلّور: گىياھكە (گوى بەرخەلە)
 الفلّلق: گەلاى لىقنكە كەلەبن درەختە و پەيدا
 ئەبى
 الفلّفل: دەلوپبەر و شەراپىكە كە وەكو ئاگر
 دەم بسوتىنى و تال بىت
 الفلّفل: ئىنسانى قەلەو
 الفلّفلة: سىواك كىردن وە دەلوپبەر كىردنە
 تەعامە وە نالەتى تى بكا
 الفلّلق: زەحمەت وە مەشەققەت وە پارچە
 وە ئىشى عەجايىب
 الفلّلق: بەيانى وە جىگاي چال وە لەجەھەنەما
 ناوى بىرىكە وە مەخلوق
 الفلّلق: عەجايىب و قولكەى ژىر مل
 الفلّلق: ھەئوزە زەردە ئالو ئالو
 الفلّلق: زەحمەت و مەشەققەت
 الفلّلق: پارچە
 الفلّلق: پان
 الفلّك: كەشتى گەرە
 الفلّك: ئاسمان

الفلّك: لەبەر ئەمە شىكلەكەى خىرە بەمانگ
 ئەلّىن فلّكە يا پارچە ئەرزىكى مەدومر بەسەر
 ئەترافى خۇيا بەرزىت
 الفلّك: كەسى شتى خىرو مەدومرىكا
 الفلّيل والفلّية: كۆمەلى مو وە ددانى ووشتر
 الفلّان: لەباتى ناوى كەسىك دەبىئىزى
 كفايەتە
 الفلّجة: گىياھكەى بون خوشى زەردە لەيەمەن
 ھەيە وەگەلاى درەختىكىشە
 الفلّنقس: كەسىكە لەپاش باوكى ئازادبىن
 داىكى عەرەب بى
 الفلّو: جوانو ھەسپ
 الفلّھدم: دىارى گەرە وە شتى خەفیف و
 سوك
 الفلّھم: مەكوى جۆلاىى
 الفلّى: ئەسپىن و ن كەسى ئەسپىن زۇدىن
 وە دىقەت وە لىك دانە وە وقەتە
 الفلّال: كىتەب كەرە وە فالچى
 الفلّيمون: گىياھكە

(فصل الفاء والميم)

الفم: دەم
 الفامى: ميوە فرۇش

(فصل الفاء والنون)

الفن: نەوع وە ئوسلوب
 الفناء: ئەترافى خانو
 الفناء: نەمان وە درەختى لى زور
 الفنا: تىرى رىويلە
 الفنات: تىرى رىويلە وە گا كىوى
 الفنجة: قاپى بچوك
 الفنجة: رويشتن لەسەرخ وەكو پىاوى پىر

الفخ والفنوح: دم لابردن لهناو خواردنهوه
 بهبی نهمه تیر ناو بوبی
 الفخان: لهگن
 الفخ: زهلیل کردن وشهق کردن
 الفخیخ: زهلیلکراو
 الفخر: بهردی گهوره
 الفند: قسهی درو وخهلهفاو لهبهر پیری
 الفند: پوپهی شاخ سمرلق
 الفند: پیری عهقل زهعیف
 الفانید: شهکری خاو بهکمله نهبی
 الفندیر والفندیره: بهردی زل
 الفنداق: لاپهروی حساب
 الفنطسیة: دهی گورگ وتیر
 الفنق: خو خستنه ناو لهزهت ونیعمهتهوه
 الفنیق: فهحل
 الفنخ: مال زور بویون وه بلاو بوونهوهی بونی
 مسک بهنهترافاوه مهدح کردنی کسنی چاکهو
 نیحسانی بوبی
 الفنک: عهجب وهتهکهبور وهنیکناری کردن
 الفنسک: چیکلاندان و مهعیدهو وه همرشستی
 کهولی لی بکریت
 الفنوک: سهرکیش، وه لهجییهکدا زور وهستان
 الفنیک: هردو لا شهویلگه ونهمبرو نهوبهروی
 دویر
 الفن: لق وهنوسلوب
 الفنان: کهرهکیوی
 الفنی: ووشتری نیر
 الفنیة: جهوالی گل کیشان

(فصل الفاء والهاو)

الفوت: نهمان وهدورکهوتنهوه وه بزوشایی
 بهینی نهموستهکان
 الفوة: بویای رهنگی سور

الفوتنج: گیایهکه لهدیلم وهله ناوا نهروی
 الفوج: کۆمهلنی نینسان وهعهجهله کردن
 وهبلاو بوونهوه وهسهرما
 الفوح: بون کردنی شتی خوش وهکۆلاندنی
 مهنجهل
 الفوخ: وهکو (فوج) وایهوا هژهی با
 الفوخان: بای دهنگ دار دهرچون لهنینسان
 (تپ)
 الفود: بالی ههلق وهمردن وهتهرهف
 الفواد: دل یا پهردهی دل
 الفودج: شتیکه ژنان خویانی پی جوان نهکن
 الفور والفوران: ههلقولان وهرق ههستان
 وهساعت وهشیدهت وهناخری
 الفور: ناسک
 الفورس: گهنم
 الفرنون: گژنیژ
 الفوذ: زهفر وههیلاک
 الفوضی: شتی تیکهلاو کراو
 الفوط: مردن
 الفوعة: سوسه مار وهبهرز بوونهوه وهنهوهلی
 ههموو شتی
 الفوغ: قهلهوبون
 الفوغاء: ژنی قهلهو
 الفوقة: پهمو وهسپایی نینوک وهنهو ناوکه
 سپییه که لهناو دهنگه خورمادایه وههین
 یاوانیک
 الفوق: لای سهرو
 الفوق: داری تیر وهناوی پاشایهکی رومه وه
 (دیناری فوقی) سکهی نهو بووه
 الفواق: همناسه سواربوون وهیا زهمانی بهینی
 دژشینی نههل وه پاشدو کردن وه رهحتهی
 وهنیفاقه وهتیریکنی ناوی گهردن دریزه
 الفولة: پاقله وهبیچوی کهمیتار
 الفولاد: پولاد

القوم: گەندم یاسیر یا نان لای ئەهلی شام
نۆکه

الفوه: بۆن خوۆش

الفوه: دەنگ گهوره

الفوهة: دەمی نەهر و دەمی کۆلان

الفویسقة: موسەغەری فاسیقیە بەمەعنا
مسکه

الفوهه: مندالی قەلەو

الفاویناء: داری صلیب دو داره یکنکیان نیره
دریزه یکنکیان مینیه کورته وەسەری
هەردوکیان تاشراوه

(فصل الفاء والهاء)

الفه: پیاوی ماندو

الفهة: زهلیلی وەپەستی وەقسەمی ناشیرین

الفاهة: ماندویتی وە بێ دەسەلاتی

الفهج: رازی بوون

الفهد: غافل بوون وەناوی حەیانیکە زۆر

هنوی پیی ئەلین پارس وە (فهدتان) نئسم

بۆ ئەو گوۆشت و نەرماییە بەرسنگی ئەسپ

الفهاد: ئەوهی فهد پەرورەدەبکا

الفهر والفهر: یەکی جیماع بکا لەنزیک ئاو

هاتنەوهی سواری یەکیکی تر بێی وە

قوتابخانەمی جولهکه

الفهر: دەسکی دەسکهوان

الفهيرة: دۆیهکه بەردی سورەوه کراوی گەرمی

تن ئەکرئ لە دوااییدا که کولاً ئاردی تن

ئەکهن

الفهرس: قانون وەئەسلی هەمووشتی

الفهق: پربون

الفهقة: سەری ئەستۆ

الفاهقة: شەمشیر یا پارچە نەشتەر

کەبەلیدانی خوین بێتە دەری

القهل: بۆش وە باطل

القهلوية: زبانی پەهلەوری

الفهم: تیگەیشتن و زانین

(فصل الفاء والياء)

الفئ: گەرانەوه وەتالان وە خەراج وەسینبەری

پاش زهوال

الفيتق: دارتاش

الفیج: پینک

الفياج: قسه

الفیجن: گیایەکی بۆن ناخۆشه

الفیج: بون کردن وەکولاندن وەمەنگاوی پان

دانان

الفیخ: وەکو ئەر وایه

الفیخة: ویسعت

الفید: زەغفران و دەعیه کردن وەمردن

الفياد: پیاوی زۆر خۆر وە بایه قوشی نیر

الفائده: پەیداکردنی مال وە خێر وەنەفەعی

هەر شتی کەبێن

الفیدوم: ماجومینکه

الفیروزج: پیروزه ئەمیش لە بۆخاری مسهوه

وە لەشاخی نیشاپور پەیدا ئەبێن

الفائز: سەردەرگا

الفیصل: حاکم و حوکم

الفيض والفيوض: ئاو زۆر بێت و برژئ وەبلاو

بونەوه وەمەشهور بوون وە بەخشیش وەمردن

وە بەنێلی میسرۆ نەهری بەسەرەش ئەبیزژی

وەئەسپێ خێرا رابکا

الفيضوض: ئەو شتانەمی که تیگەل یەك بوو

بن

الفيط: مردن

الفيغ والفيعة: ئەوهلی هەموو شتێک

القيف: مەکانیکی ساف و مستوی

(باب القاف وما بعده من)

(الطابق والمضاعف)

(فصل في المطابق)

القاق: دريژ و قه لي كه پيني نهلين (غراب الابقع)

پيشي نهلين (قاق)

القاقوزة: گوزه و شربه ي خالي

القنص: تيرينگه نهلين هزار سال نهری

جاري سپي نهب لهنديستان له جزيره ي

سنكوندا هيه دنوكيني دريژي هيه پنجا

كوني تيايه له مهر كونيكه و ناوازي ديتيه

دهروه باله كاني كه راه شينني ناگري لي پيدا

نهب خوي نسسوتيني له خوله ميشه كه ي

قاقنازيكي تري واپيدا نهب نهم قسه هيچ و

پوچانه له قسه ي شاعراندا جي گربوه

القاقم: حيوانيكه به قه مهر پشيله يه كي

بچكوله سهری كلكي رهش هموو به دني

سپيه له ممله كه تي سهرقه ندا زوره

(فصل القاف والهمزة)

القاب: تهعام خواردن و نواو خواردن هوه

وه نه مسرو نهم سهری جي رني كه وان

القود: نهم سپي و هبارگري له سهر خو پروا

القاده: كويري ماهر زانه وه كه له ي مهر

القاه: تااعت و هروته

(فصل القاف والباء)

القب: كهول له مهر پيستي بكرنت

القاب: به يني سهری كه وان و له گهل

دهسكه كه ي وه به معنای ميقداريش هاتوه

القب: نهم نيسقانه خريه له به يني دوبرو

زه كرا

الفياء: سه حرای گه وره و پاست يا سه حرای

بي ناو

الفيق: دهنگي مريشك

الفيق: شاخيگه نيحاته ي دنيا ي داوه

وه پياوي دريژ و هه رزبوون

الفايق: به رز

الفيقه: كومه له شريك كه له دوو كه رهت دوشين

پهيدا بووي و ه بارانيك كه له ناو هه ورا

كوبوييته وه ساعت له پاش ساعت بياري

پني نهلين افوايق

الفايق: تيرينكي گهر دن دريژي ناوييه

الفيل: نينساني زه عيف و ه ناوي حيوانيكی

ممشوره، وه كه سي فيكري زه عيف بيت پني

نهلين (فيل الراي)

الفيل: شيري ژني كه زگ پريي زور زه ره ي

هيه

الفيلسوف: كه سيكي عاقل و كامل وه حيكه مت

زان وه نه هل

الفيلق: ناوريشم وه له شكر

الفيلكون: گيايه كه وه كو بوردي حه سيري لي

دروست نه كري

الفيلماني: به دن گه وره

الفيلم: پان گه وره

الفينه: ساعت

الفينان: كه سي پرچه مي دريژو جوان بيت

الفيه: پياوي توندو به شيده ت

الفيهج: سور

الفيهق: واسع و پان

القَبصاء: ژنی سەر زل و باریک بێ
 القَبض: گرتن وگوشین وە خێرا رویشتن وە
 مولک وە عەجەلە
 القُبضة: لویج بەسەریش ھەروایە وە لوقمە ی
 بچوک
 القباضة: گورج و خێرای ی
 القیط: شت کۆکردنەوہ بە دەست
 القبط: خەلقى میسر
 القبطية: کەتانیک ی سپی و تەنگە لە میسر
 ئەکر ی
 القباط: حەلوای سپی القبيط و القبطا و وەکو
 قباط وایە
 القبيطة: حەلوای سپی فرۆش
 القبطرى: نەوعە جلیکە لە خوری
 دروست ئەکر ی نەختی ناو ریشمی تیکەل
 ئەکر ی
 القبع: گەران وە تەنگە نەفەس بوون وە دەنگ ی
 پرمە ی و لاخ
 القباع: دەنگ ی بەراز و قاز ناخی گەرە
 القبوع: بڕژانگ تیکچون وە بکشیتە ناو
 پینستی چاوە وە کەسی سەری شۆڕ بکاتە وە
 بەبەرزکیا وە رویشتن وە ماندو بوون
 القبعة: تەیرنکی بچوکە وەکو چۆلەکە وایە
 وە دێو جامە
 القبيعة: ناسن یا زیونک بە دەسکی شیرە وە
 بێت وە پرمە ی بەراز
 القبعثر: گەرە و مەحکوم وە زۆر سەخت وە
 بێچووە ووشتری لەرو حەیانیک ی بەحریشە
 القَبَق: زگ
 القَبَقبة: قۆرە ی زگی بارگیر
 القَبَقبة: عەجەلە کردن
 القباقب: ئینسانی عەجول و سالی پاش سالی
 ئەوەل
 القبل: پيش

القب والقَبب: زۆر باریک بوون وە درەختی ناو
 قەبرستان وە وشکبوون وە دەنگ ی لێدان ی
 شمشیر
 القبوب: وشکی
 القباء: ژنی باریک و لەر
 القباء: کەرە
 القابة: ھیلکە و بەگیراوی (ب) دلو پ باران
 وە دەنگ ی ھەر
 القبه: گومەز
 القبه: ریحۆلە و مەعیدە ی حەیوانە
 القبجة: کەرە
 القباجة: ناشیرینی
 القبيح: ناشیرینی
 القبر: ناشتن
 القبرة: تەیرنکی بچوکە (کلۆ کورە)
 القبر: کورت وە بەخیل
 القبس: فێرکردن وە ئەسلی ھەر شتن
 القبس: پشکو وە شەوقی ئاگر وە فێربوون
 وە فێرکردن
 القباس: یەکیکە لەو ئەستێرانە ی
 کە حەزەرە تی یوسف لە خەویا چاوی
 پێ کەوتە
 القبص: خواردن بە سەری پەنجە
 القبيسة: تەیرنکی گەرە یە وە شاخیکە
 لەنزیک مەکە ی موکەرە مە مەشھورە بەکیوی
 (ابوقبیس)
 القبيصة: ئەو شتە ی کە بە سەری پەنجە
 ئەخوری
 القبص: زگ یە شە یە کە کە پەیدا ئەبێ لە ناو
 خواردنە وە بە سەر خورما خواردنا وە شتن
 بەرز وە سوکی وە نیشا ط
 القبص: ژمارە ی زۆر
 القبوص: بەئەسپنک ئەلین کە لە بەر خێرا
 رویشتن نینوکی لە نەرز بەکوی

القُبُل: عورهتی پیاو یا ژن وهنوهل
 القِبَل: جانب وهتاعهت وهلهکن
 القَبْلَة: ملوانکهی موروی ملسی ولاغ
 وهکوژدهکهی ناوچهوانی
 القبله: ماچ کردن
 القبله: جینگای سهر وه نهر جینگیه که پیاو
 نویژ نهکاروی تن نهکا
 القباله: مامان وهشهری دواپی
 القبال: کهوشیکه وهکو پانی بهرز وهسنگی
 کهوش
 القباله: بهرامبهری
 القباله: کهفالهت وهئیعلامی قازی
 القبیل: کهفیل وهیا جهماعهتی لهآسنی قهومی
 موختهلیف پهیدا بوین کوردو تورک
 نهرمهنی یا روم وهزنگی وهعهره
 القبیله: وهیا لهآسنی وه بگاته ده مهخلوق یا
 لهدایکن زور کهسی لی کهوتیبیتهوه
 وهخزماهیعتیان لهیهکتر دور کهوتیبیتهوه نهری
 زور دوره لهدهرجی شمش مدایه پیی نهلین
 شعب نهری لهدهیه کهوه نزیکه پیی نهلین
 قهیله لهوه نزیکه تر پیی نهلین فصیله عماره
 بطن فخذ
 القباله: بهرمهرگا
 القبول: رازی بوون نینسان بهو شتهی که دلی
 نهیهویت وهباپی سهبا
 القبان: قهپان وهنهمین
 القبون: رویشتن
 القبو: علاوه وهجهمع کردن

(فصل القاف والتاء)

القفت: وینجهی وشک وهدو زبانی وهدرؤ
 کردن
 القتب: کورتانی وشتر

القتب والقتبة: ریخوله
 القتوبه: وشتری کورتانهکهی چوارچینوهی
 داری لی کرابی
 القتد: درهخییکه داری پشتی وشتری لی
 بکری
 القتاده: گیایهکی درک درکاویسه وهکو
 (مهغهلان)
 القتاد: بونی گوشتی برژاو
 القتر: جانب وترف
 القتر: ههدهف ونیشانهی تیر وهناوی نیبلیس
 القتره: قوختهی راوکر
 القتر والقنود: تمنگی بهسهر هینانی مالو
 مندال لهبهخیو کردنیانا
 القتره: توژ وهبرسانی کردن وهبون کردن
 شتی کولاو
 القتر: موسپی بوون پیری
 القترد والقنارد: کهسن مهرو بهرخی زوربین
 القتعه: کرمی دار کرمیکی سوره دار نهخوا
 القنوع: زهلل بون
 القتل: کوشتن وهتیکهال کردن
 القتل: دوشمن ومیثل
 القتل: همناسه
 القتال: لهگهال یهک شهرکردن
 القتام: توژ
 القاتم: شتی زور توژاوی بین
 القتمه: رهنگیکه خولهمیشتی و سوری تیکهال
 بو بیئت
 القتیم: گهنه وهلولینه وهئینسانی کهم خور
 القتانه: کهم خواردن
 القتو: خزمت

فصل القاف والشاء

القث: کۆکردنه‌وه

القثائه: خه‌یار

القثد: مه‌لگرتنی شتیك بۆ داهاتوو

القثبة: پروپیت و جلی ناو ماڵ

القثم: قاپ له‌دوای قاپ خواردن وه‌به‌جاری

قوت دان وه‌کۆکردنه‌وه وه‌به‌خشین

القثول: کەسێ له‌بەر ما‌ندویتی

که‌وتیبی وه‌ خۆی به‌مه‌حزون بنوینیی

وه‌هینشوی گه‌ره‌ی خورما وه‌پارچه‌ گۆشتی

گه‌ره

فصل القاف والهاء

القح: شتی خالیص و خولاصه

القحاب: کۆکینی نه‌سب وه‌ ووشر به

وه‌به‌کۆکه‌ی نینسانیش نه‌بیژری

القاحه: حه‌وشه

القحده: بنی دوگی ووشر (به‌نی قه‌حاده)

عشیره‌ته

القحر: پیاوی پیر وه‌نه‌سپ وه‌ ووشری پیر

القحاریه: ژنو حه‌یوانی پیر

القحز: تیرهاویشتن وه‌بازدان وه‌شه‌ق کردن

القحاز: عیله‌تیکه‌ توشی مه‌رو بزنی نه‌بی

القحاز: شتی زه‌حمه‌ت

القحط: گرانی وه‌بی بارانی

القحوق: قاپیک که له‌دار کرابی وه‌نیسقانی

سەر ده‌ماغ

القحف: خواردنه‌وه‌ی ناوی ناو قاپ

هه‌مووی

القاحف: بارانی به‌شیده‌ت

القحل والقحول: وشک بونه‌وه

القحال: وشکه وه‌گه‌ری بزنی مه‌ر

القحم والقحوم: کەسێ به‌هه‌بن

ته‌مه‌مول وه‌ لیکدانه‌وه‌ خۆی بخاته ناو

نیشیکه‌وه

القحمة: شیده‌ت وته‌هلوکه وه‌ سالی تازه

وه‌نیش و کاری زه‌حمه‌ت وه‌جینگای سه‌خت

وه‌ناخۆش له‌ریگا

فصل القاف والذال

القذ: بالآ قامه‌ت وه‌ له‌دریژه وه‌شه‌ق کردن

القذ: قایش

القذر: ته‌ریقه‌ت وه‌کۆمه‌لی له‌نیشان

القذاده: بۆنی ته‌عامی ناو مه‌نجل

القذح: مه‌نعه‌کردن وه‌نه‌ستی و به‌رد لیکدان

وه‌زه‌ره‌رگه‌یاندن به‌نیشی و کاری کەسێ

القذح: تیری بی فاسن وه‌ له‌یاری عه‌ره‌بدا که

(میسری) پی ئه‌لین به‌شی هه‌شته که

له‌هه‌موویان زیاتر نه‌گه‌ری

القذح: پیا‌له‌ی ناو

القذاح: مه‌نع کەر وه‌ته‌عنه‌ ده‌ر له‌ئه‌سل

ونه‌سه‌بی شه‌خسیك وه‌کرمی ددان و دار

القذاح والقذاحة: به‌رد نه‌ستی

القذیح: نه‌و ته‌عامی له‌بنی مه‌نجل و دیزه‌دا

نه‌مینیتته‌وه به‌ لیو هه‌ل نه‌گه‌ری

القذاء: بلاؤ بونه‌وه

القذید: شتی به‌رابیت وشک بۆ بیته‌وه

القذر: میقداری هه‌رشتی وه‌ ته‌ظیم و قطع

قذرو قذره‌یه خوا موقه‌ده‌ری نه‌کا له‌قه‌زاو

قودره‌تی خۆی

القذدة: قوه‌ت وه‌ ده‌وله‌مه‌ندی

القذر: دیزه

القذار: ماری گه‌وره وه‌چیششت لی‌نه‌ر

وه‌قه‌سابی ووشر

القدرية: تانیفیه کن چاک و خراب نیسبت
به لای خداوه نه دهن لای به عزی بهو
تانیفیه نه لاین که وتویانی هرکسی خالق
فیعلی خویشتی کفر و گناه به تقدیری
خو نییه

القدس: پاکی وه شاخیکه له نه جد
القدوس: ناویکه له ناوانی خوا به معنا پاک و
بهری له عیب

القدس: تهشتی جل شتن
القداس: موروی له زیو گیراو
القدسمان: جانجالوکه ی نیر

القدح: مهنه کردن وه یه که له دوا یه که هاتن
القدح: شتی سهخت
القدم: قاچی نینسان

القدوم: هاتنه وه له سه فهر
القدوم: ته شوئی و ناوی دئی یه که له لای
شامه وه

القدام: به ردهم وه پیش
القدیم: نه وه ی که نه وه لی نه بی
القدموس: شتی قدیم

القدامی: شاپه ری تهیر
القدو: بونی خویشی ته عام
القدوة: که سنی که خهلق تا بیعی بن

وه نیقتیدای پی بکن
القدی: وه کو (قدو) وایه
القادیة: کوملی کهم

(فصل القاف والذال)

القد: تهنها وه قهتت کردن وه نه وه له سه می
(میسر)

القد: تیری بن په
القده: په ری تیر وه کنج

القدوة: پوش و په لاش سه رناو وه گوزه
وه پیلوی چاو
القدانات: پوش و په لاشی که با کوی نه کاته وه
وه به به رانه ی نالتون نه لاین قادات وه به هینی
زیو نه لاین (جذانات)

القدذ: کنج
القدذ: پیسو و ناتهمیز
القدر: شتی ناپاک

القدور: که سنی خویشی له شتی پیس بیاریزی
القدارة: مرداره وه بو وه چاک وه ژهنگ
وه نه جاسهت

القادورة: سه رهنگوینک وه جینگای پیس
وه ووشتری نه چیتته ناو رانه وه
القدح: جوین دان

القدح: دم یه شه
القدعمل: ووشتری زه لام
القدعملة: ژنی کورتی خسیس

القدعمل: پیاری ره زیل و خسیس
القدف: فریدان وه جوین دان
القدف: دور

القدفة: بهرز
القداف: خیرا رویشتن
القدافة: قوچه قانی

القدوف والقدیف: دور
القدیفه: جوین وه نه ووشته ی که فری نه درئ
القدل: مهیل و جهور کردن

القدال: پشتی سه
القدم: به خششی زور
القدم: گورج و خیرا

القدم: مه حکمه
القدان: کنج

(فصل القاف والراء)

القَر: ناو رژانندن و هسه برندنه لای گوئی بؤ
قسه کردن و هه که ژاوه و هر ژئی پاش قوربانی و
(یوم قار) یه عنی رژیکی سارده و هه قرتان
یه عنی نیواری و هه بیانی و هه مریشک له قرته
قوت بی دهنکه بوون
القَر: قهارو ساردی
القار: قیرو رنگی رهش و هه ووشتر و هه بزنه
کئیوی و هه سسری پهنجه رژیشتن و هه جیگه یه
که بوردی رهشی زؤر بی و هه پوله کی بچوک
القَر: کؤکردنه و هه و هه و هه و هه و هه و هه
به مه عنای پاکیش هاتوه
القراء و القراء: زیافته کردن و هه نیحسان
کردن
القراء: پشت
القراء: پشتی شیر که حیوانیکی درنده
القراء: خویندن
القراء: نهو که سهی عیبادهت نهکا یا نهوهی
که نه خوینی
القراء: کؤکردنه و هه خویندن قورشان بؤیه
ناوی قورنانه هه مور سورته کانی کؤکردنه و هه
القرب: نزکی
القرب و القرباه: نزکی و خزماهیته
القرب: جمعی قوربهته
القرباه: هه شتی که نیسان له خوا نزیک
بخاته و هه خزمه تکاری خصوصی گه و هه
پادشاهان
القربان: نزکی و هه جیماج
القربة: کونده
القرب: کالانی شیرو خنجر
القارب: قه یاغ گه میه ی بچوک
القرب: دوزبان و هه غدار و هه حیل باز
القربوس: بروی نیسان و هه
القربق: ناوی جییه که و هه نصرهت و هه دوکان

القربون: که بابه دهرمانیکه

القرة: قسه سه پانندن به گوئی یه کیکیا، و هه ناوی
ساردرژانندن
القردة: سه رماو زؤر تینویتی، و هه زرنکی
القرة: چاو رووناک بوون
القادة: ورجی من، و هه دربرو، و هه جیگای بهرز،
و هه ناوی قه بیله یه که
القروت: وشکی
القرتع: ژنی یه که چاوی برژی و هه ناوه ژوو
سوخمه یا که واکه ی له بهر بکا
القرث: مه سینهی بچوک
القرثاء و القریثاء: نهو عه خورما یه که
القریث: نهو عه ماسی یه که
القرثع: ووشتر مورغی نیر
القرثل: پیایوی کورت
القرح: بریندار بوون و هه نه خوش بوون
القارح: قازانچ که مور هه یوانی دانسه کانی
له پینج سالاً ته وای بی، هه موی هات بیته
دهره و هه
القراح: مه زده یه که که بینا و دره ختی
تیانه بی، و هه ناوی صاف و خالص هیچی
تیکه له نبوبی
القریح: نیسانی بریندار و نه خوش
القرحه: دومل و هه برینیک له چهک و سیلاحه و هه
پهیدابی و هه که من سپیایی که له ناو چاوانی
و ولاغابیت
القریحه: ناوی هه و ل جار که له بیر دیته دهری
القرحانه: نهو عه که له قارچک و هه که سنی
زه حمه تی و نه خوشی نه دیبی پیی نه لنین
قرحان
القراد: گه نه
القرد: مه یمون
القردد: جینی به قوهت و هه سخت و هه وردی ریک
القردحه و القردح: مه یمون و میرو له ی بچوک

القردمانی: که وایه کی پر له لؤکه یه له روژی
 شهردا له بهر کراوه لای به عزی زبیه
 القراض: نارام گرتن وه نوعه مپریکه قاچ کورت
 وه دم وچاوا ناشیرین
 القُرور: ناویکی سارد نینسانی خوی تیا بشوا
 القُرور: چاویون بوون
 القَرارة: دهشتیکی دائیره وی وه مپری پی
 کورتی دم وچاوا ناشیرین
 القَرارة: ناویکه نه کزنته منجه لوه
 له وه ختیکا ناوی تیا نه مینتی
 القُرور و القادورة: قاپی شوشه
 القُرزوم: دهزگا هی کهوش درو وه یاخه یاط
 القرس: سه رمای سهخت
 القارس والقریس: شتیکی له سهرما بهستبیتی
 وماسی یه که له سرکه دا بیکولینی
 القرش: که سب کردن، وه کو کردن وه
 القریش: جانسه وریکی به حری یه له
 کهشتی نزیک نه بیته وه غرقی نه کا وه
 به سهر هه موو جانسه وری به حرا غالبه له بهر
 نه ویه قه بیله یه که له عه رب پی یان نه لین
 قریش
 القریشب: وولأغی پیروه شیروه به دکردار، وه
 زور خور، وه نینسانی زور دریز
 القرشوم والقرشام: گهنه ی گه وره
 القراشحة: داریکه مه یمون شهو نه چیته
 سهری و دیته خوارئ
 القرشاقه: کونده به بو
 القرض: گرتن به به ینی دونه موسست
 وه گازگرتنی میروله
 القرض والقرضة: نان، کولیره، وه جورمی پوژ
 القرضة: جه معی قورص به مه عنا کولیره
 القارض: ماستی ترش
 القراضة: گولی ریحانه کیویله
 القرضعة: دلته نگی، وه روگرژی، وه نوسینی
 پر
 القرض: قمع کردن وه شیعر ووتن وه قهرزدان
 القراض والقریضة: گیایه که
 القرضاب والقرضوب: دن، وه شمشیری تیژ
 القراضة: به پاده ی نالتون وه زیو وه سه ره
 مه قهستی خه یات
 القراط: سوتاوی و سهری پلیته ی چرا
 القراط: گواره ی گوی
 القراطاط: ژیزین، وه گهردن
 القراط: شتی نیودانگ پی، نه ماما قیراطی که
 له حه دیتایه مراد جه به لی نوحوده
 القراطاب: به ملا کهوتن
 القراطبان: کهستی چاوه به بیگانه بکهوی
 له گهل ژنی خوی قسه نه کا
 القراطبوس: زه حه مت وه مه شه قهت
 القراطسان: نهو معه ره که یه که له باتی زین
 له جوانو نه کزئ
 القراطبی: نوعه یاریه که
 القراطبی: شمشیر، وه ناوی شیری خالیدی
 وه لیده. رضی الله عنه
 القراطسوالقرطس: کاغز
 القراطعبه: پارچه مندیله، وه هین
 القراطق: قه یفه وکه وای داوین دار
 القراطلة: سه ربار
 القراطالة: بهر چنه و سه به ته
 القراطم: هینکه چوله که یاهینکه ی
 جار جالوکه ی زه هردار
 القراطوم: سهری لوت
 القراطیط: زه حه مت وه مه شه قهت
 القرضا: نوعه گه لایه که پیسته ی پی ده باغ
 نه کزئ
 القرض: کوله که، وه شوشه ی گولواو
 وه لیدان، وه دهنک

القردمانی: که وایه کی پر له لؤکه یه له روژی
 شهردا له بهر کراوه لای به عزی زبیه
 القراض: نارام گرتن وه نوعه مپریکه قاچ کورت
 وه دم وچاوا ناشیرین
 القُرور: ناویکی سارد نینسانی خوی تیا بشوا
 القُرور: چاویون بوون
 القَرارة: دهشتیکی دائیره وی وه مپری پی
 کورتی دم وچاوا ناشیرین
 القَرارة: ناویکه نه کزنته منجه لوه
 له وه ختیکا ناوی تیا نه مینتی
 القُرور و القادورة: قاپی شوشه
 القُرزوم: دهزگا هی کهوش درو وه یاخه یاط
 القرس: سه رمای سهخت
 القارس والقریس: شتیکی له سهرما بهستبیتی
 وماسی یه که له سرکه دا بیکولینی
 القرش: که سب کردن، وه کو کردن وه
 القریش: جانسه وریکی به حری یه له
 کهشتی نزیک نه بیته وه غرقی نه کا وه
 به سهر هه موو جانسه وری به حرا غالبه له بهر
 نه ویه قه بیله یه که له عه رب پی یان نه لین
 قریش
 القریشب: وولأغی پیروه شیروه به دکردار، وه
 زور خور، وه نینسانی زور دریز
 القرشوم والقرشام: گهنه ی گه وره
 القراشحة: داریکه مه یمون شهو نه چیته
 سهری و دیته خوارئ
 القرشاقه: کونده به بو
 القرض: گرتن به به ینی دونه موسست
 وه گازگرتنی میروله
 القرض والقرضة: نان، کولیره، وه جورمی پوژ
 القرضة: جه معی قورص به مه عنا کولیره
 القارض: ماستی ترش
 القراضة: گولی ریحانه کیویله

القرع: هه‌لوه‌رینی موی سر له‌نه‌خوشیه‌وه،
 وه‌خالی بون، وه‌ برینیکه له‌بیچوه ووشتر
 په‌یدا نه‌بن
 القراع: دارکون کهره
 القراع: جیماع کردن
 القریع: پیایوی گه‌وره
 القرعة: قورعه، وه‌بابه‌تی چاک له‌ناو مالاً
 القراعة: برشتی قه‌لم
 القارعة: سه‌خت و به‌ شه‌یده‌ت و
 حه‌وشه‌ی‌خانو، وه‌لای سه‌روی رینگا
 القرعیلانة: کرمنیکی زگ زلی پانه
 القرعوش: ووشتری دودوگ وه‌بیچوه شیر
 القرف: توه‌مه‌ت وه‌عه‌یب گرتن له‌ خه‌لق،
 وه‌قاپن کهلجی ده‌باغ کراوی تیادا نه‌نری
 القرف: پیست وه‌تویکلی هه‌رشتی بیی، وه‌ دار
 روت کردنه‌وه له‌تویکل، وه‌ زام
 القرف: نزیک بوونه‌وه له‌نه‌خوشی وه‌تیکه‌ن
 بوون
 القرفه: توه‌مه‌ت وه‌تویکلی دار وه‌ دارچین
 القرباب: جیماع کردن وه‌شت تیکه‌ل کردن
 القرفصاء: هه‌ل تروشکان یه‌عنی له‌سه‌ر
 سمت دانیشی هه‌ردو نه‌ژنۆ راست بکه‌یته‌وه
 وه‌هه‌ردو ده‌ست له‌نه‌ژنۆت بنالیینی نه‌ژنۆ
 کانیشت بنوسینی به‌زگته‌وه
 القرفصة: نه‌میش وایه
 القریق: جیبه‌کی صاف و ریک
 القریق: قرته‌ی مریشک وه‌به‌ژیر نه‌سلی خراب
 وه‌عه‌اده‌ت وه‌نه‌وعه‌یاری‌یه‌که بیست و چوار
 خه‌ت نه‌کیش به‌به‌رد یاری له‌سه‌ر نه‌که‌ن
 زاهیره‌ن دوانزه ریزکینه‌یه
 القرقية: گوشت
 القرقز: جینگای صاف و ریک وه‌به‌رخ وه‌پشت
 القراقز: نینسانی ده‌نگ گز

القرقار: سه‌ری به‌ره‌و قالی یا به‌گرمه‌و نه‌ره
 بانگ کردن
 القرقور: که‌شتی گه‌وره
 القرقرة: قوره‌ی زگ وه‌ خویندنی قومری وه
 به‌قاقا پیکه‌نین وه‌بلقه بلقی پیاله‌و شوشه‌ که
 ناو نه‌خوریته‌وه وه‌ پیستی رو
 القرقس: می‌شوله‌ی بچوک وه‌ نه‌وعه‌ قورنکی
 لینجه‌ موری پنی نه‌کرئ وه‌بانگ کردنی سه‌گ
 القرقوس: مه‌کانی واسیع
 القرقسیون والقرقیسیاء: ده‌رمانیکه پیستی
 نه‌لین که‌بابه
 القرقف: شه‌راب
 القرقل: سوخه‌می ژنان
 القرقول: کولله
 القرقم: سه‌ری کیز
 القرقری: ناوی مه‌کانیکه
 القراء: ماسی گره‌ نم ته‌یره نه‌لین نه‌وه‌نده
 وریایه که نه‌چینه‌ ناو ئاوه‌وه چاویکی
 له‌ده‌ره‌وه‌یه‌وه چاویکی له‌نیچره‌که‌تی زور
 پاریزگاری خوی نه‌کا
 القراما: زور نارمزو کردنی گوشت وه‌داریکه
 له‌به‌حرا نه‌روئ وه‌کو چنار وایه
 القرم: پیایوی گه‌وره
 القرام: په‌رده‌و حه‌سیری ره‌نگاو ره‌نگ که
 به‌دیوارا نه‌گیرئ
 القرمة والقرامة: هه‌ل دپینی لوتی ووشتر بؤ
 نیشانه وه‌نوساندنی نان به‌ته‌نوره‌وه
 القرمید: خشتی سوره‌وه‌کراو
 لای به‌عزئ هه‌ر شتی ته‌زینی دیواری پنی
 بکرئ قرمیده وه‌کو گه‌چ
 القرمز: ره‌نگی سور
 القرمیز: شتی زه‌عیف
 القیرماز: نانی سپی
 القرمشه: کۆکردنه‌وه

القَرْمِطَةُ: نوسینی پر وه لهرؤینا ههنگاری
 بچوک بچوک
 القَرْمُطِيُّ: قومینکی رافضین که عه قیده یان
 وایه قورئان مه عنای زامیرو باتین هیه حرام
 به حال ل نه زانن باتنیه شیان پئ نه لئین
 القَرْمِلُ: ووشتری دو دوک
 القَرَامِلُ والقَرَامِیلُ: بویسا یه که له ساجو
 پسر پسر نه دن رهنگی نه کا
 القَرْمَلَةُ: داری بپر کیم بی گه لا
 القَرْمُوصُ: پاریزگاری راور - له شاخ دا
 وه به عزن چالیک نه که دن وه قتی سه رما - نه
 ناوی
 القَرْنُ: شاخی حه یوان وه کومهلی مو
 (کاکول) وه ههشتا سال یا سی سال وه
 به مه عنای سال وه مسوات وه موی ژن
 وه تهره فی سهر وه نه وه ل گو شهی رۆژ له تلوعا
 وه کینوئکی بچوکی تنه ا وه هشتینکی خره
 له فهرجی ژن دیته دهره وه
 القَرْنُ: نیسی جینه که میقاتی نه هلی نه جده
 بو حه ج وه گوربسی دو ووشتری پئی
 به ستریته وه وه تیرکش وه شمشیر وه تیر وه
 به رامبه ری کردن
 القَرْنُ: ترسنوک یاله شه جاعه تا هاو میسلی
 خوت
 القَران: ده ولت وه حه ج وعومره کؤ کردنه وه
 وه دوو دوو خورما خواردن وه رفاقت کردن
 وه نیتاعه ت
 القَرین: ره فیق (قرین الرجل) یه عنی ژنی پیاو
 القارم: که سنی شمشیرو تیری ببی وه حه ج
 وعومره کؤ بکاته وه به یه که وه بیکا
 القرون: که سی دوشت کؤ بکاته وه وه حه یوانی
 زو عاره ق بکا وه وللاغی په یزه ن وه ووشتره
 مینه که شیری خوی بگریته وه نه دوشری
 القرونه: تهره فی ژوروی هه موشتی

القرونه: نه فس هه ناسه
 القارون: پیاریکی ده ولت مه ندی عیراقی بوه
 القربنی: کرمینکی دریزه
 القرناء: لوبیا
 القرناس: لوتکه ی شاخ
 القرناس: باز شوین نیچیر که وتن
 القرنصه: باز شوین نیچیر بکه وی
 القرانیطس: ومهره عیله تیکه یاسه رسام
 القرنفل والقرنفول: میخه ک
 القرنوق: جوانی نازک
 القرنوة: گیاهه که بو یای پئی نه کرئی
 القروة والقروة: کاسه ی دار وه سواله تی سه گ
 وه لای خواروی - ووما وه حه وز وه ناخوری
 دریزه وه گون قوربون وه قه صدخرن وه شوین
 که وتن
 القرواء: ووشتری پشت دریزه
 القراوح: داری دریزه ووشتری دریزه
 القرة: نینسانی سنگ چلکن
 القرهب: پیر وه گاجوتی بیر وه بزنی مو زور وه
 پیای گهره
 القری: پشت
 القری: زیافه ت کردن وه چاکه کردن
 القری: جوگه ی ناو باغ وباغچه وه مه جموعی
 شیرو ناو
 القرية: دی وه به شاریش نه بیژری وه حه وزی
 گهره که ناو له ناویا کؤ بیته وه قریه بویه پئی
 نه لئین قریه چونکه خه لقی تیا کؤ بوته وه
 قریه: به ژیر لوغه تی نه هلی یه مه نه
 مه قصور له قریتین له نایه تا که فهرمویه تی
 (على رجل من القریتین عظیم) شاری مه که
 وتانیفه
 القاریة: دهنوک دریزه قاچ کورت پشت
 سهوز تهیرنکی جوانه لای عهره ب
 زور موباره که وه نوکی نیزه وه جیگای

تیرژی شمشینر وه جینگای هرچی شتی که تیز
بیت
القریظة: تانیفه یه کی جوله که ن لای مەدینه

(فصل القاف والراء)

القز: ناوری شمی هونراوه وه هله پهرین
وه دوربون
القزاز: ناوری شم پادمر
القزب: نیکاچی زور وه سهختی وه شیده ت
القازب: تیجاری ته ماعکار که جاری
له به حره وه جاری له به روه تیجاره ت نه کا
القزبرو القزبری: کیری دریز
القرحه: ری
القزح: فرندان وه بلا و کردنه وه
القزح: قابیل لیاقت
القزح: ناوی مهکانیکه وه ناویکه له ناوانی
شهیتان
القاذوزة: جینی شمره
القزاع: پارچه خرقه
القزاع: ساجو پهرچه می مندالی بچوک که
ته و قه سمره که ی بتاشری
القزوع: عهجه له کردن وه غالب بون
القزعة: پارچه هوری ته نک
القزل: کهسی زور بلهنگی شهل بی
القزم: قاپ له دوا ی قاپ خواردن وه قوت دان
به جاری وه نائهل

(فصل القاف والسين)

القسن: ته لب کردن وه له شوین گهران
القسن: ره نیسی روحانی نه سارا (قه شه)
وه ناوی جینی که وه (قسی) جلیکه له میسر
نه کری ناوری شمی تیکه له نه کری

القساس: مه لای نه صارا

القساء: تورهی وه توتندی وه سهختی وه
دره ه می (قسی) نه ویکه له زیوی خراپی
رهق

القسانینه: سهخت بوون وه گوره بوون
القسب: خورمای وشک که له ده ما زو
بتویته وه وه هنگی رهق بی ناوکه که ی سهخت
بی

القسب: دهنگی ناو وه شتی دریز سهخت
القسوب: گوره وی یه که له پیست که مسحی
له سر دروست بی نه ما (القسوب) خه فافه
القسابة: خورمای خراپ
القسیری والقسابری: کیری دریزی گوره
القسح: وشکی وه سهختی وه ناویکه
له ناوانی بهران
القساح: که متیار

القسحب: شتی گوره وه ستور
القسر: کردنه دهره وه ی شتی له ته بیعه تی
خوی وه غالب بوون وه منع کردن
القسس: ری نیشان دهر وه شارها
القساس: ناوی مه عده نیکی ناسنه هر شیری
لهو ناسنه بکری پی نه لین سیفی قسای
القسوس: وشتری بله وه پی
القسنس: گوره وه مه لای نه صارا
القسیار: کیری دریز
القسط: عدل وه بهش وه نیو مه
القسط: بارگیری هردو قاچی ره پو راست

بی

القسط: گیایه که نوعی زوره نه و عیکی هنديه
رهنگی ره شه سوکه تامی شیرینه نه و عیکی
شامی یه بونی خوشی هیه رهنگی وه کو
رهنگی دار شمشاد وایه نه و عیکی بونی
خوشه رهنگی سپیبه نه ما تامی تاله نه مه یان
قیستی به حری پی نه لین

القسطار: سه‌پاف و هتجار و ترازو و هیا
 كهسنی بیی به‌والی و هیا ته‌حصیل دا به‌سهر
 دئییه‌كهوه و هیا شارئ گه‌وه
القسطر: پی‌اوی دانا و دور نه‌ندیش و ه كهسنی
 پارهی قلب له‌پاره‌ی ساغ جوی بکاته‌وه
القسطاس: قه‌پان و ترازوی گه‌وره
القسطل و القسطال: به‌س، ص، ص، ص، ص توؤزی كه
 له‌شه‌ی په‌یدا نه‌بئی
القسطلانی: پرچی نایشی و فاته و هسواریی
 كه‌ناری ناسمان
القسطنطینیة: ناوی شاری نه‌سته‌موله
القسقصة: ری نیشان دان و هسه‌گ بانگ كردن
القسقاسة: شه‌وی زؤر تاریك و ه دا ده‌ست
 و ه برسیه‌تی و ه خیرایی و ه گیایه‌ك و ه شتر
 نه‌بخوا
القسم: جوی كردنه‌وه و قطع
القسم: به‌ش و ه نصیب
القسم: سویند
القسام: گه‌رمای زؤر و ه جوانی
القسیم: نه‌گه‌ر له‌قسامه‌ت بیی یه‌عنی
 جوانی نه‌گه‌ر له‌قیسم بیی به‌معنا به‌ش
 كه‌ره
القسامه: جوانی و ه ته‌قسیمی سویند له‌به‌ینی
 نه‌ولیا‌ی مه‌قتولا كه‌نیدیعای خوینه‌كه‌ی بكن
القسامة: ئوچره‌تی كه‌ نه‌درئ به‌ته‌قسیم
 كه‌ره‌كان
القسمه: جوی كردنه‌وه و ه به‌خشش
القسمه: روو
القسامی: جلی نه‌په‌یچرا بیته و ه كه‌سی هه‌ول
 كه‌ره‌ت بی‌په‌یچینه‌وه
القسوه و القساوة: دل‌ی سه‌خت و ره‌ق
القسود: گه‌ردن گه‌وره‌ی به‌قوه‌ت

القصورو القسورة: غالب بیون و ه شیر
 و ه قسور ناوی راو‌كه‌ری تیر نه‌ندازیشه و ه
 ناوی نه‌باتیکیشه (گیایه‌ك)
القسی: جلی كه‌ ناویشمی تیکه‌ل بیته
 و ه شه‌وی سارد

(فصل القاف والشین)

القش: برینئ كه‌ گوشته‌و زون بی نیته‌وه
 و ه چاك بونه‌وه‌ی نه‌خووش و ه سه‌ریعی
القشِب: تیکه‌ل كردن و ه به‌بی حه‌یایی
 عاجز كردن
القشِب: تازمو شیریی تازه ته‌واو بو بئی
 و ه ئینسانی بی خیرو بی فانیده
القشبة: ئینسانی خه‌سیس و ره‌زیل و ه
 مه‌یمونی من
القشيار: پارچه‌ی دار
القشة: بیچوه مه‌یمونی من و ه كچی به‌دن
 بچكۆله
القشده: مه‌یمونی من و ه له‌ باغا نه‌و
 جینگه‌یه‌ی رۆچوبئ
القشر: پئست دارنن و ه توئكل كردنه‌وه له‌دار
القشر: پئسته‌وه توئكل‌ی هه‌موو شتن ه‌تا
(قشر الرجل) یه‌عنی به‌رگ و جلی
القشر: زؤر سوربون
القاشرة: برینی سه‌ر كه‌ پئسته‌كه‌ی له‌ت بو بئی
 و ه بارانی ناوه‌كه‌ی نه‌رز بدرئ و ه پیا پروات
القاشور و القاشير: له‌غار دانی نه‌سپدا نه‌و
 كه‌سی دوا‌ی هه‌موویان بكه‌وی و ه ئینسانی
 شو‌مو به‌د و ه سالی گرانی
القشط: پئست دارنن یا لا بردنی په‌رده
 له‌سه‌ر شتیک
القشوطه: كه‌سنی لوتی پان و به‌ چالا چوبیت
القشع: كردنه‌وه و ه لا بردن و ه په‌ریشان كردن

القشوة: پیسته دامالین وه توینکل کردنه و قوی دار
القشوان: پیایوی له پی کهم گوشت

(فصل القاف والصاد)

القاص: پهرچه مو ناگریجه کورت کردنه وه وه تابع بوون وه لای سروی سنگ وه خوری که له مهر کرابیته وه وه مری قسر وه دهر که وتنی ناوسی مانگا
القصا: دوری وه تهره ف

القصب: قامیش وه وینجه ی وشک وه که تانی باریک وه شاری بچوک قامیشی شهکر (قصب الجیب) وه قامیشی قلم (قصب الفارسی) وه ئیسقانی لوت (قصب الانف) ی پی ئه لئین وه ره گی ریخولنه وه مه خره جی ناوی چاو وه هه ناسه

القصب: قه تع کردن

القصب: ریخولنی گهره

القصب: ناگریجه

القصاب: شت بر وه بلویر ژهن

القصاب: بلویر لی دهر

القصاب: قامیش

القصاب: قه صابی کردن

القصاب: قه قه فی قامیش و بلویر

القصب: پارچه قامیش وه شاری بچوک

وه گه نم پی گه یشتن

القصة: گه چ

القصة: موی ناوچه وان

القصة: نه مر حال گفتم و گو

القصد: نیهت کسردن وه ناوهراسست وه

کهم وه نزیک وه له بهینی ره زلی و نیسرافدا

میانه

القشع: خوله میشی همام وه پیسته ی وشک وه خانویه که له پیسته کرابی وه پیسته یه که خه لقیان له سر کوشتوه وه به لقم

القشمة: پارچه هوریک که له کومه لیک جیا بوبیته وه یا ناویکه له ناوانی پیر

القشعریره: له رزین وه گرژبونی مور

القشعر: ختیار

القشع و القشعمان: پیایوی ژنی پیر یا قشع ناویکه له ناوانی شیز وه موصیبت وه که متیار وه جال جالوکه وه شاره میزوله

القشعامة: فاقه که تهیری پی نه گیری وه زرده و الهی بچوک وه گه نه

القشف: له حه راره تی رزه وه یاله فه قیری یه وه ته غیری گوژان

القشقة: توینکل کردنه وه له شتیک وه نه خوش چاکبوونه وه نه جات دان وه

خه بر کردنه وه له لاوله هول دان بز خواردن وه سورهی قل هو الله، وقل یا ایها

الکافرون پیی نه لئین متقشقتان، چونکه که سی بیان خوننی و باوه پریان پی بکا له کفرو

نیفاق نه یکه نه دهری

القشم: خواردن و برسیتنی وه کو کردنه وه وه به خشین وه پاک کردنه وه ته عامی خراب

له هی چاک

القشم: گوشت و پیو

القشم: نه وعه خورمایه کی سپیبه که خورما که شنی کامل نه بیت به رسیده که ی نه خوریت

القشام و القشامة: پاشماوه ی سرسینی و سفره

سفره

القشمش: کشمیش

القشوة: هوقه ی کیشان و تهرانو

القاصده: رهنگی رؤیشتنیک که ماندویهتی
 وهسستی تیانهین
 القصید: گوشتی و شک یا جمعی قصیدیه
 وهکو سفین و سفینه
 القصر: لیدان وهحبس کردن وه کوشک
 وهکم کردن وهنان خواردنی نیواره وهسست
 کردن وه درختی و شک وه کورت
 القصیده: شیعی درنژو زور
 القصده: پارچهی شتی شکاو
 القصر: نازاریکه که گهروی بگری
 وههناسهی پی ندری
 القصور: (هو قاصر) یهعنی بی
 دهسهلاته (ماء قاصر) یهعنی ناوی سارد
 (امراة قاصرة) یهعنی تماشای غهیری میردی
 خوی ناکا
 القصارى: نیهایهت و ناخر
 القصرى والقصاره: سهر کوزهری خهرمان
 له پاش کوتان
 القصرى: پهراسوه دروزنه که لهخوار ههمو
 پهراسوه کانهویه
 القصره: نهستو ودرختی نهستور
 القصرة: نزیک
 القصرى والقصرى: سهر کوزهری کهوی
 خهرمان
 القصاص: حهق لی سهندن وه قهتج کردن
 بهرک و پتیکی
 القصاص: نیهایهتی موی سهر له پیشهروه وه
 له پاشهروه
 القصاص: جمعی قصیه که بهمهعنا سهر
 گوزهشتهیه
 القصاصه: زیادى نینوک که نهکری وهفری
 نهدری
 القصص: خبهردان
 القصیصه: ووشتریک کهوشتره وان
 جل و نهسبایی خوی لی بار بکا وه ناوی
 گیایهکیشه
 القسطل: والقسطالی: ورده شهکر
 القصع: موریان و نهسپن کوشتن وهلابردن
 وهبچوک کردنمویه وه نهتک کردن وه زلله لیدان
 القصیع: کورته بالای پیری بهدخو
 القاصعاء والقصعه: کونی بیجوی مشکی
 کئیوی مجرالربوع
 القصعة: کاسه وکهوچک
 القصعل: نینسانی له نیم وه رهزیل وهبیچوه
 گورگ
 القصف: شکاندن وهگهسو گالته وهبای
 سهخت
 القصف: دهنگی ووشتر یا دهنگی جیرهی
 دانی وهچیلکهی دار
 القصیف: داری وشک وباریک وهدهنگی همور
 وهدهنگی دهریا
 القصفه: دهنگی ووشتر وه پینپلکهی پهیره
 وهپارچهی لم
 القاقص: سیری زور تال
 القصاقص: شیر (کهحهیوانیکه)
 القصص والقصصه: پیاوی کورتی نهستور
 القصل: قهطع
 القصل: مروری گهندم
 القصیل: قهرسیل
 القصلب: مهحکم وقایم
 القصاله: کوتانی بن خهرمان گولنه
 گهندم
 القصلام: نهسپی گهزنده وه حهیوان یاغهیری
 حهیوان
 القصم: شکاندن وههیلاک کردن
 القصماء: مهری میی شاخ کورت
 القصمة: پلهی پهیره

القاصده: رهنگی رؤیشتنیک که ماندویهتی
 وهسستی تیانهین
 القصید: گوشتی و شک یا جمعی قصیدیه
 وهکو سفین و سفینه
 القصر: لیدان وهحبس کردن وه کوشک
 وهکم کردن وهنان خواردنی نیواره وهسست
 کردن وه درختی و شک وه کورت
 القصیده: شیعی درنژو زور
 القصده: پارچهی شتی شکاو
 القصر: نازاریکه که گهروی بگری
 وههناسهی پی ندری
 القصور: (هو قاصر) یهعنی بی
 دهسهلاته (ماء قاصر) یهعنی ناوی سارد
 (امراة قاصرة) یهعنی تماشای غهیری میردی
 خوی ناکا
 القصارى: نیهایهت و ناخر
 القصرى والقصاره: سهر کوزهری خهرمان
 له پاش کوتان
 القصرى: پهراسوه دروزنه که لهخوار ههمو
 پهراسوه کانهویه
 القصره: نهستو ودرختی نهستور
 القصرة: نزیک
 القصرى والقصرى: سهر کوزهری کهوی
 خهرمان
 القصاص: حهق لی سهندن وه قهتج کردن
 بهرک و پتیکی
 القصاص: نیهایهتی موی سهر له پیشهروه وه
 له پاشهروه
 القصاص: جمعی قصیه که بهمهعنا سهر
 گوزهشتهیه
 القصاصه: زیادى نینوک که نهکری وهفری
 نهدری
 القصص: خبهردان

القِصْمَة: پارچه‌یه که له‌شتی شکاو وه‌پارچه
 سیواک
 القِصَامَة: کۆزه‌ری بن خه‌رمان
 القِصِيْمَة: نه‌رزیکه‌ی شوهره‌کات که د‌رک نه‌بێ
 هِجْی لێ نه‌رویت
 القِصَمَال: قه‌طع (برین)
 القِصَمَل: شیر (حه‌یوانیکه)
 القِصَو: که ناری گویچه‌کی وشتر
 القِصَو: دوری وه‌ئاخر هاتن
 القِصَوَاو: مه‌ریک که چواره‌کی گوئی برابن
 القِصُور والقِصِيَا: دور وه‌نیهایه
 القِصَى: زۆر دور

(فصل القاف والضاد)

القَض: به‌ردی گه‌وره وه‌شتی تو‌زای
 وه‌کۆمه‌ل وه‌که‌وتن
 القِضَاء: حوکم کردن وه‌به‌جێ هینان وه‌خالی
 بوون وه‌خواردن وه‌ئیلزام وه‌ئه‌مر وه‌ ته‌قدیرو
 صنعت
 القِضَاءه: عه‌یب و عارو فساد
 القِضْب: قه‌طع وه‌گیای وینجه (اقتضاب کلام)
 یه‌عنی ئیریتجا له‌ بێ ته‌له‌کۆر قسه‌ بکا
 القِضَاب والقِضِيْب: پرنده وه‌قه‌زیب به‌لقی
 دره‌ختیش نه‌لێن جه‌مه‌که قِضبان نه‌بێ
 القِضَابَه: شتی زۆر تیز
 القِضَابَة: بېراو وه‌شکاوی لقو پۆپی دره‌خت
 القِضْبَة: گیایی وینجه
 القِضْبَة: به‌ردی بچوک وه‌ جینی به‌رده‌لانی
 وه‌به‌کاره‌تی کچ
 القِضْبَه: گیایه‌که له‌جینگای نه‌رم نه‌رویت
 القِضْر: له‌پشت که‌سی که‌وه بون
 القِضْض: ورده به‌رد وه‌ تو‌زی سه‌ر دۆشه‌ک
 القِضِيض: ورده به‌رده‌و کۆمه‌ل

القَضْع: قه‌طع وغبالب کردن وه‌جونسی
 خواره‌مه‌نی له‌ده‌مدا
 القِضَاعَة: سه‌گلاو پینستی به‌قیمه‌ته
 القِضْف والقِضَافَة: باریکی و ناسکی
 القِضْفَة: سه‌ر که‌فه‌لی نه‌سپ
 القِضْقَاض: شیر ئیسقان له‌ت بکا وه‌ شیرێ
 توندو توپه
 القِضْقَاض: دره‌نده وه‌شیرێ توپه
 وه‌به‌شیده‌ت
 القِضْقَضَة: ئیسقان پارچه‌کردن وه‌یاده‌نگی
 شکاندن ئیسقان
 القِضْم: خواردنی شتی ووشک وه‌یاشتنی به
 نه‌طرافی دان بیچیری بیخۆی
 القِضْم: زیو وه‌پینسته‌ی سپی که‌ له‌سه‌ری
 بنوسرێ وه‌ جو‌ی ئالیکه‌ی وولاغ
 القِضَام: هین وانکه‌ شتی
 القِضَايَة: مردن

(فصل القاف والطاء)

القَط: شتی له‌پانییه‌وه بېریت وه‌نرخ زیادبوون
 وه‌په‌رچه‌م کورت کردنه‌وه وه‌زمانی رابوردو
 القِط: نصیب وه‌به‌ش وه‌ئیلعالمی قازی
 وه‌کتیب و کاغز وه‌ پشیله‌ی نیر
 القِط: ئیسمیکه‌ له‌ئه‌سما‌ی نه‌فعال به‌مه‌عنا
 نه‌به‌ده
 القِطْب: تیکه‌ل کردن وه‌روگه‌رژ کردن
 وه‌کۆکردنه‌وه وه‌قه‌تچ
 القِطْب: نه‌و ئاسنه‌ی ناو به‌ردی ئاش
 که‌به‌ردی سه‌ره‌وه به‌سه‌ریا ئه‌سووپته‌وه
 وه‌ئه‌ستیره‌یه‌که له‌به‌ینی جدی و فرقدانا
 که‌فه‌له‌ک به‌ده‌وریا نه‌گه‌رێ، قوتبی قه‌وم
 گه‌وره‌ی قه‌ومه ره‌ئیس‌ی تانیفه‌یه

القطعة: نوعه خورمايه که
 القطعة: جئی برین
 القطاعة: برشت و ناردی دار که له برین پهیدا
 نه بن
 القطف: نوسپ یا غهیری نوسپ به سستی
 بپوا درهنگ ههنگاوینئ وه تری برین
 القطف: هیشوی تریو خورما
 القطاف: زه مانی تری برین نه وه خته ی
 که درهخت میوه ی لی نه کرتیه وه وه دست
 رویشتن
 القطوف: حیوانی سست و هیواش
 القطافة: بو له تری وه میوه ی هله وریو
 القطفة: گیایه کی نهرمی گه لاپانه به فارسی
 پیئی نه لئین سربک
 القطيفة: قه دیفه
 القطفیر: ناوی میردی زلیخایه که عزیز ی
 میسره
 القطیط: نهرمه باران
 القطل: قه طع
 القطل: بپراو متطوع
 القطيلة: ده سسر
 القطم: برین (قطع) وه گه ستن وه چیشتن
 وه بوره ی ووشتر
 القطم: ناره زوکردنی جیماع یا گوشت
 القطمیر: تویکلی نازکی سهر دهنگی خورما
 وه ناوی سهگی نه سحابی که هفه
 القطن: لوکه
 القطن: مابهینی کیرو گون وه بن کلکی ته یرو
 ناوی شاخیکه
 القطنون: به ندبون وه شیقامهت کردن
 له مهکانیکا
 القطنية: نیسک
 القطنة: ریخوله یه که لای زگه وه (رمانه) ی پی
 نه لئین

القطاب والقطوب: تیکه ل کردن وه رو
 گرژ کردن وه برز هینانه وه یه که وه قنوب
 به شیریش نه لئین
 القطبة: پهیکانی تیر وه ناوی پیاویکیشه
 القطبية: تیکه ل کردنی شیری ووشتر و مهر
 القاطبة: هموو
 القطة: پشیله ی می
 القطاط: که هله ی نوسپ وه هفتیه وه کوپ کوپ و
 (ریاض القاطا) جینگه یه که وه نوعه لباسیکه
 قطوانی و قطوان جینگه یه که له کوفه
 القطر: باران وه جمعی قه تیره یه
 القطر: که نارو نه تهراف
 القطر: مسی تواوه وه نوعه وه ده سربکی
 رهنگاو رهنگه که قه تریه ی پی نه لئین
 القطار: قه تاری ووشتر وه شه مه ندوفر
 القطرة: دلویه
 القطرب: ناوی مه لیکه یا نوعه کومیکه شه
 ناوی ههر نهگری
 القطران: قه ترانی مشهور
 القطوش: پشیله
 القطط: په رجه م و ناگریجه زور کورت
 کرابیته وه وه بارانی زور بارین
 القطراطی: نینسانی کورته بالآ
 القطاط: نوعه دارتاشیکه قوتوی دار ریک
 نه خات
 القطع: برین
 القطع: جلّه ووشتر، وه قیسمی له شه وه
 ناسنی تیر که پان و گه وره بی
 القطاق: حرام
 القطاق والقطوع: له بوار په رینه وه وه گه رمیان
 وکویستان کردنی بالنده
 القطیع: قه مچی وه گه له ووشتر و مهر و گا
 القطیعة: جوی کردنه وه قطع کردن
 القطعة: پارچه وه تاریکی ناخری شه

القطنية: چيشتی عاشورا دهی مانگه محرمه
 القطن: نوره قوماشيکه له شام دروست
 نهکری
 القطوفه: نوره گيايه که
 القطو: له سهر خو رزيشتن به سرور
 خوشيهوه

فصل القاف والعين

القاف: جينگای نرمان و دهشت
 القعب: کاسه ی دار
 القعبری: نينسانی به دخو
 القعبث: بارانی زور
 القعاث: پزو که درديکه له لوتی مهر پهيدا
 نهبن
 القعود: دانيشتن
 القعثله: له رزيشتنا قاجی له نهرز بخشن توژ
 بکا
 القعدة: دانيشتن وه جينگای دانيشتن
 وه جينگای که له دار رين خرابی وه مانگی
 دواي شهوال ذو القعديه
 القعدة: قالی يه که له سهری دابنيشن
 وه نوره دانيشتنیکه
 القعود: ووشتری قابل بی سوازی بین وه
 به دووسال نه گه يشتبني وه لای به عزنی نهو
 ووشتره يه که شوان بو خوئی له نيحتيا جيا
 سواي نهبن
 القعيد: کولله که بالی نه گرتيني وه هاونشين
 نينسان وه کرام الکاتبين (قعيدان) يان پنی
 نه لين (قعیده الرجل) ژنی پياوه مقعد
 نينسانی شهله (مقاعد) کورسی و نهسکه مله
 جينگای دانيشتنه
 القاعدة: ژنی له عوزر وه منال وه ستاينته وه
 وه بناغو نه ساسی هه موو شتيك

القعر: نيهايه تی قولی چال وه پچراندن
 وه هه لکه ندن
 القعس: گلی بؤگه ن (خاک)
 القعس: ملی به سنگيا چوبينه خواری وه يا
 کسني سنگی دهر په ريبني وه پيشتی به ناوا
 چوبينت
 القعاس: نه ستوی به ناوا چوبينت
 القعوس: پياوی پیری خاوه ن عومر
 القعساء: ژنی دانيمانه توانی له جيني خوئی
 بجولينت وه يا ژنی پشتی وابه ناوا چوبينت
 له نهرز نه کهوی
 القعسره و القعسری: شتی نه ستور
 القعش: داری تهر مؤکردنه وه هسهری دار
 بؤلای خوت رابکيشی
 القعص: مردن
 القعاص: نازاريکه له سنگی نينسانا نه بن
 يادهرديکه له مهره بينت
 القعض: سهری بزن يا مهره لقی دره خت
 بگريت وه بؤلای خوت وه ری بگيري
 القعضب: ناوی پياويکه
 القعط: غزه ب توتندی وه هاوار وه تنگی
 وسه غلتهی وه مهری پير وه په نير وه گوان
 القعاع: ناوی تالی خست
 القعف: به توندي پی به عهردا دان وه به قاچ گل
 له نهرز کردنه وه هاوا خواردنه وه بن قاپ وه
 هه لکه ندن وه لافاوا
 القاعف: بارانیکي سهخت که رووی نهرزه
 که هه لکه نني وه بی با
 القعقع: تهری دهنوک دريزه
 القعقاع: ووشک وه ريگای ناخوش وه ناوی
 ريگايه کی گه وره يه له کوفه وه يه مامه دا
 القعقاع: يه که له دوا هاتنی دهنگی هور
 القعقعه: ته قه ته قی چهک وه شتی ووشک
 وسخت

القعال: گولنی تری که دهر بکوهی

القاعلة: سمی کینو

القعو: نیرو له منی چاک کردن

القعووة: ناوه پاستی خانو

القعواء: زنی قول باریک

القعولة: به پستی پی خوئل بلاو کردنهوه

بهرویشتنهوه

القفش: کؤکردنهوه وهکوش

القفشلیل: شوی

القفص: ههلبه زینهوه وه قاج به ستنهوهی

حهیوان

القضص: قهفهز

القفصل: شیر که درندهیه

القطفه: جیماع کردن

القفعاء: گیای وشکی نهرم وه که سنی که

پهنجهی پیی سرما برد بیی

القفعة: سهر به تیه که له خورما دروست نه کری

القفاعی: زه لاسی سورکار که له بهر سوری دهمو

چاوی کاژ دهریدا

القفاف: درزیکه له بهینی په نجه کانا پاره یا

شتی تر بدزی

القفوف: که سنی له تر ساموی کرژ ببی

القققف: شراب

القققان: شینه شاتهره

القققفة: له رزین وه له رزاندن

القفل: کلیل وکلوم

الققول: هاتنهوه له سه فهر وه شتی وشک

الققیل: داری وشک وه گیایه که له بهر وشکی

ورد بوییت وه قه مچی

القاقله: کاروان

القفن والقفاء والققان: قه پان

الققیفه: مهریک له پشت ملهوه سهر بپریت

الققندر: سهر سه ختی هه نیهت ناشیرین

الققو: تابع بونی که سنی وه ریزی نهو ته عقیب

کردن

الققوة: کلک وه به قسهی ناشیرین جوین دان

الققاوة: له شیرو غیری شیر زه خیره دانان

الققی: تابع بون وه ریک که وتن وه لیدان له پشت

مل

القاقیة: شتی تابعی شتی بی

(فصل القاف والفاء)

القَف: شار دنهوه له ناو په نجه کانا وه گیا وشک

کردن

القَف: جینگای بهرز

القفاء: پشت مل

القَفة: داری رزوی وشک وه جینگای بهرز

وه سه به تهی په مو وه نهو جینگایه که قوماشی

تیا دابنری وه که رویشک

القفخ والقفاخ: لیدان له شتی ناوه که ی بوش

بی

القفاضر والقفاضری: به دهنی نه ستور

الققد: مه چکی ده ست خوار بوون

الققدر: رهنگ ناشیرین وه سهر سه خت

الققدان: کیسه توره که ی عتار

الققر: ده شتی بی ناوو بی گیا

الققار: ناننی پی خوری نه بی

الققر: له رو لاواز بوون

القفاور والقفور: بهرگی گولنی خورما

القفر: پهین

الققرزو الققران: هه له پهرین وه باز دان

الققار: نهو عه خشلیکه ژنان نه یکنه ده ست و

پیدان وه ده ست کیش

الققرین: قاز ناغ من کهوی خهرمان

الققرعة: موی دهوری سهر

الققص: شت به زور سه ندن وه مردن

(فصل القاف واللام)

القال: قسه لای به‌عزئی قال إعراضه وقیل
جوابه
القل: کم بون
القل: له وقتی غزه ب و رقا لمرزین
القلاء: بوغمن وعداوت
القلب: دل و ده‌قل و ده‌لگیرانه
القلب: بازنگ و نه‌وعه‌ماریکه
القلب: دانی شاش و واش
القلاب: قولاپ و چنگال
القرب: نه‌خوشیه‌کی ووشتره که توشی بوو
گران نه‌پروا
القالب: قالبی هم‌ووشتی
القلب: بیره کون و ده‌گورگ
القلوب: گورگ
القلبه: دورد و عیله
القلب: بیریک ناوه‌که‌ی به‌بهرد هل
نه‌چنرابینت
القالة: قسه‌کردن
القلق: به‌هیلاک چون و ده‌دابدایی ناو
له‌شاخا و ده‌جالی بنه‌پهنجه
القلته: که‌میته‌ی
القلته: سهری شاخ
القلته: توپزو دار که منالان یاری پی بکن
القلتبان: که‌سی به‌خرابه‌ی ژنی خوی بزانی
و ده‌دنگ نه‌کا و هرازی بی
القلوجة: چاک کردنی زهوی بو زراعت
القلح: زهردی ددان
القلحم: چه‌یوانی پیر
القلخ: ده‌نگی که‌ر و ده‌دنگی فحل
القلد: بازنی زیو
القلدة: سهرکه‌فی روون
القلادة: گمردانه‌ی مل

القلس: رشانه‌وه که هیچی نه‌گه‌ریته‌وه گه‌رو
القلس: فریدان و ده‌گورنسیک له‌به‌ن نه‌کراپی
و هشتی پربینت لینی برژی
القلیس: کل یسایه‌که له‌صنعا نه‌بره‌هه بو
چه‌به‌شیه‌کانی کرد مه‌لیکی چه‌میره‌کان
روخاندی
القلوص: ووشتری چوار پهل درینژ و هشتی
بهرز و ده‌حبارای ته‌یریکه می و ده‌ناویکی زوری
پیسی جاری
القلطبان: و ده‌کو قلتبان وایه
القلع: هل‌که‌ندن و ده‌ناوی مه‌عه‌دنی‌که
قورقوشمی تازه‌ی تی دهرینن
القلع: به‌یداخی گه‌می و ده‌که‌سن له‌سهر زین
خوی نه‌گری
القلاع: که‌سی‌که لای ناغاو گه‌وره‌کان خه‌لق
بشکینن و ده‌عیبی خه‌لق به‌یان بکاوه
یا که‌سی‌که خوی نیشانه‌دار بکا هتا بیناسن
القلاعة: قوراو به‌ردی گه‌وره
القلاع: دم یمشه نازاری دم
القلعة: جینه‌کی مه‌حکم له‌سهر شاخ
و ده‌پارچه هه‌وری گه‌وره
القلعة: مانی نه‌مانه‌تی و ده‌مه‌کانی که قابیل
نه‌بن پیایو تی رابوه‌ستی
القلفه: زیاده گوشتی زه‌که‌ر که‌له و ده‌ختی
خه‌ته‌نه‌دا نه‌بهرینت
القلف: که‌سی خه‌ته‌نه نه‌کراپی
القلیف: پیستی خورما
القلق: پهریشانی دل و ده‌بی نارامی
القلقدیس: بویای رهش ره‌نگی رهش
القلقل: گیایه‌که که‌توو‌ه‌که‌ی ره‌شه
القلقل: نه‌سپن زور پروات و ده‌دریای گه‌وره‌ی
قول و وناره‌زو
القلقلة: جولاندن و ده‌دنگ تی هینان
القلقال: بزواندن

القُلُقُل: سوره‌تی قل هو الله وقل اعوذوه كان
 القَلْقُلان: گیایه‌که
 القلقلانی: ته‌یریکه
 القلال والقلیل: کهم
 القلم: قه‌تغ کردن
 القلم: قه‌لمی نووسین
 القلامه: زیاده‌ی نینوک که نه‌تاشری
 القلام: گیایه‌که لفی هه‌یهو گه‌لای نییه
 له‌فارسیدا قاقله‌ی پی‌ئهلین و مسهله
 القلمس: پی‌اوی گه‌وره
 القلنسوه: کل‌اوی سه‌ر
 القلنسیه: سه‌ر پی‌نج وه‌کو جامه‌دانه وه‌سائیره
 القلاص: کل‌او دور
 القلو: که‌ر گوئی دریز
 القلة: فره‌ج، قنگ
 القلهب: شتی گه‌وره و کزن
 القلهبه: هه‌وری سپی
 القلهبان: دریز
 القلهزم: ده‌ری‌ای گه‌وره
 القلی: قه‌ره‌خه‌رمان وه‌بوغز وه‌عه‌داوت
 القلیه: بریانی ناو تاره
 القلیان: نوکی سپی
 القلیاه: خانویه‌که له‌خانوانی عیبه‌ده‌تی
 نه‌صارا
 القلیدم: بیری ناو وه‌ده‌ری‌ایه‌ک ناوی زور بیت

(فصل القاف والمیم)

القم: گه‌سک دان وه‌مالین
 القماة: چه‌قاره‌ت
 القموء: وه‌کو نه‌و وایه
 القامة والقمة: بال‌او قه‌ه به‌لای سه‌روی
 هه‌مووشته‌ی نه‌بیژری
 القمجار: کالانی کیزدو چه‌قو

القمجرة: چاک کردن ونیسلاحی شتی‌ک
 القمخ: گه‌ندم وه‌به‌رزکردنه‌وه
 القماح: چه‌یوانیک له‌ناو خواردنه‌وه‌دا سه‌ر
 راست بکاته‌وه
 القماح: سه‌ر راست کردنه‌وه له‌ناو
 خواردنه‌وه‌دا
 القمحه: ده‌رمانیکه لای چه‌کیمان
 مه‌شه‌وره
 القمحان: زه‌غفران وه‌یا گیایه‌کی زه‌ردی بون
 داره هه‌ر له‌یه‌مه‌ن هه‌یه زور چاکیان
 ره‌نگه‌که‌ی سور نه‌بی وه‌به‌که‌فی شه‌راییش
 نه‌بیژری
 القمد: بناغه‌و نه‌ساسی خانوو
 القمد: سه‌خت وه‌به‌شیده‌ت وه‌دریز
 القمر: مانگ وه‌له‌ته‌ماشاکردنی به‌فر چاو
 ره‌شکه‌و پینشکه بکا
 القمراء: مانگه شه‌ر
 القمار: یاری و قومارکردن
 القمر: چاو تیک چون له‌وه‌قتی به‌فردا (حمار
 اقم) یه‌عنی سپیبه (اقمر التمر) سه‌رما لینی
 داوم
 القمری: ته‌یریکه
 القمرة: خورما پینست په‌یابکا
 القمس: نوقوم کردن له‌ناو ناوا وه‌جولان
 وه‌په‌له‌په‌ل کردن
 القماس: عه‌واص نه‌وانه‌ی نه‌چنه ناو
 به‌حروه
 القاموس: ناوه‌راستی به‌حر وه‌به‌حری گه‌وره
 القموس: شتی‌ک بجه‌یته ناو ناوه‌وه نوقوم بین
 القمش: له‌م لای له‌ولا شتی‌ک کوزیکه‌یته‌وه
 القماش: تونجی
 القمس والقماص: جولاندن وه‌له‌سه‌ر پاشو
 راوه‌ستانی وولاغ
 القمیص: کراس

القِمط: تیرکه له گه‌ل مییه که‌ی خو‌یا
به‌سهریه‌کا بتسن وه‌به‌ستن‌وه‌ی من‌دال
به‌ده‌سترازه

القِمط: په‌تیکه قامیشی پی نه‌به‌ستن‌وه
القماط: ده‌سترازه‌ی بیشکه‌ی من‌دال
القمیط: شتی به‌ستراو وه‌شتی ته‌واو کامل
القمطر والقمطرة: بوخچه‌ی جل وه دولابی
کتیب

القماطر والقمطیر: شتی قایم وه‌حکه‌م
القَمع: مه‌غلوب وه‌زله‌یل کردن وه‌نه‌خوش
خستن

القَمع: هیزه‌ی رُون یا غه‌یری رُون
القَمعة: میشه سه‌گانه وه‌عازبه‌ی دهم و چاو
وه‌سهری دوگی ووشر

القَمعوث: که‌سن مال و من‌دالی خو‌ی بیربکا
وه‌له‌چاو پی که‌وتنیان سستی بکا
القَمقام: گه‌وره و شیری تیژ وه‌ده‌ریای گه‌وره
وه ژماره‌ی زور وه‌سج

القمامة: ده‌ریای گه‌وره‌ی قول
الققم والقمقة: شوشه‌ی مس وه‌مه‌سینه‌ی
مس

الققم: خورمای وشکی خراب
الققمقان: وه‌کو قماق وایه
القملة: کرمیکه له‌جنسی گمز وه‌سن
القملة: نسپن

القمل: نینسانی نسپن ون وه زگ گه‌وره بون
القملول: گیایه که حه‌کیمان خه‌یاره کنبیله‌ی
پی نه‌لین

القمامة: کومال وه‌توزو خو‌لی ناو خانو
القمیم: که‌ره‌وزی وشک
القمنجر: تیرو که‌وان هه‌لگر

القمن: لاتیق

القمة: که‌م بونی نیشتیها بو خواردن‌ی ته‌عام
وه نوقوم کردن به‌ناوا وه سهر راست
کردنه‌وه‌ی حه‌یوان له‌ناو خواردنه‌وه‌دا
القامة: حه‌یوانی سهری راست بکاته‌وه له‌ناو
القمیتل: ناشیرین رویشتن

فصل القاف والنون

القن: فه‌قیانه
القن: به‌نده عه‌بد
القناع: لوتیک گریبی تیدابیت (قنای) هیشوی
خورمایه

القنای: رم و کاریزی ناو
القنوء: زور سوربون
القنب: به‌نگ

القنیب: کومالی نینسان
القنابة: نه‌و کومله که‌لایه که له‌سهریانه‌وه
گوله‌گه‌ندمه‌که په‌یدا نه‌بن

القنبراء والقنبرة: کلاو کوره ته‌یریکی بچوکه
القنبيضة: ژنی کورته بالا
القنبيط: سه‌بزه‌یه‌که وه‌کو که له‌رم نه‌کری

به‌چیشت دره‌نگ هه‌زم نه‌بیت
القنبة: شتی بربیت بنکه‌که‌ی له‌نرزا به‌مین
القنبلة: گولله توپ وه‌نینسان وه‌نه‌سپ

له‌عمری ۲۰ و ۴۰ دا
القناة: کاریز وه‌دره‌ختیکه
القنة: سهری شاخ

القنه: حه‌سیری پوشی خورما وه نه‌وعیکه
له‌ده‌رمان
القنوت: دوعا وه‌بن ده‌نگ کردن وه‌موتیع بون

وه له‌نویژا زور راوه‌ستان
القنع: که‌سن ناو بخواته‌وه که‌تیر بوو
سهره‌رز بکاته‌وه

القنح: گوجان

القنوع: کهسی رازی بی به‌وبه‌شهی خوا پیی
 داوه
 القنعاژ: بزنه کیوی زور قه‌له‌و وه‌گه‌وره
 القنعر: دره‌ختی گه‌وره‌ی به‌لق ویو‌پ
 القنعاس: ووشتری گه‌وره
 القناعس: کهسی کرده‌وه‌ی گه‌وره‌ی ببی
 القنف: گوی بچوک و نه‌ستور
 القنفاء: ژنی گوی بچوک وه گوی نه‌ستور
 القناف: کهسی لوتی گه‌وره بی
 القنیف: کوم‌لی نینسان وه هه‌وری زور
 به‌باران وه‌بارچه‌یه‌ک له‌شهو وه‌پیاوی که‌م خور
 القنفخ: نینسانی به‌دهن گه‌وره
 القنفذ: ژیشک وه عه‌ره‌ق کردنی پشت گویی
 ووشتر وه جینگایه‌ک که گیای پر لی نه‌روابی
 القنفر: پیاوی پیر
 القنفق: شراب
 القنقریص: دل
 القنقل: مه‌ن وه‌قازناخی گه‌وره
 القنقن: ریگا نیشان دهر ده‌لیل وه‌نوعیکه
 له‌کوله وه‌که‌سن شاره‌زای عه‌ردی بی که
 چند ناوی لی په‌یدا ده‌بی بی‌ری لی بدا
 القناقن: وه‌کو قنقن وایه
 القنقنة: ری نیشان دهر
 القنمة: چلک وه‌شتی بۆگه‌ن له‌روژن یا غه‌یر
 اقنوم به‌ن‌سلی شت نه‌لین جه‌مه‌که‌ی
 (اقانیم)
 القنبنة: قاپه شوشه‌ی گه‌وره وه‌شوشه‌ی
 شراب
 القانون: نه‌سلی هه‌ر شتی
 القنان: بونی بن باخ‌ل وه فه‌قیانه‌ی کراس
 القنو: داری هیشوه خورما که خورما‌که‌ی
 پی‌وه‌بی
 القنبرة: مه‌ر بۆ زگ وزابودا شت هیشته‌ن‌وه
 نه‌ک بۆ فروشتن وتیجاره‌ت

القند: شه‌کر
 القندید: شه‌راب
 القندس: گیایه‌که له‌جینی به‌رزا نه‌رویت
 چه‌کیم به‌کاری نه‌هینن
 القندنیر: پیاوی پیر
 القندل: سه‌رزل
 القندیل: چرای قه‌ندیل
 القندوه: نینسانی به‌دخو وه ته‌عامی خراب
 القنزغ: پیاوی بی غیره‌ت وه‌بی ناموس
 القندع: قسه‌ی ناشیرین
 القنور: سه‌رزل
 القناره: سن داوه که پیاوی پی نی‌عدم نه‌کری
 القنارغ: ساجو په‌رچه‌م
 القنس: نه‌سلی هه‌موو شتی
 وه‌نه‌رزی گیای لی بروی
 القنسرین: شاریکه له‌شام
 القنشورة: ژنی عوزری نه‌دی بی
 القنص: نیچیر
 القانص والقنص والقناص: راوکه‌ر
 القانصة: عزوکه مه‌خصوصی ته‌یره
 له‌چاره‌ویدا نییه وه‌جنگای به‌رده‌لانی
 القنطة: ره‌شی
 القنوط والقنط والقناط: ناومیدی
 القنطار: سه‌دو بیست ره‌تل وه‌به‌حه‌فتا هه‌زار
 دیناریشیان وتوه وه‌مالی زور وه‌پر به‌پیستی
 گاجوتیک زینو زیو
 القنطر: به‌لاو مه‌شه‌قته‌ت
 القنطرة: پردی له‌به‌ردکراپی
 القنقع: ته‌به‌قیک که‌دیاری تنی نه‌خری
 وه‌نه‌نیریت
 القناع: سه‌رپوش وه‌ته‌به‌قیک که‌دیاری تیا
 بنیریت
 القنوع: سوال و پارانه‌وه
 القناعة: رازی بوون به‌به‌شی خوایی

القنواء: ژنی لوت زل

القنى: رازی بوون وه دوله مهنديبون

القنية: نهسلنى مال كه كسى بو خوى

بشاريته وه تبجاره تي پى نهكا وه (قنيت

الجارية قنية) يه عنى مهنم كرد له يارى كردن

له گهال مندالان

القنيان: وهكو قنيه وايه ولازم بوون

فصل القاف والواو

القواء: جيگيه كي چول كه كسى لى نه بنى

وهيا جيگايه كه له دو تهره فى باران ببارى لهوى

نه بارى (ومتاعا للمقوين) مقوى كه سيكه

تينشو نانى پى نه بنى والدجاجة تقوى قوفاة

وقيقاء يه عنى گاره گارو قرته قرته كرد

القوب: برين وه قهتق وه چال هال كهندن

القوب: بىجو وه قاب قوسين به قه در دو قهوس

القوباء: دهر دو عيله تىكه

القوة: مه كهمى وه يه كيتى خلاف وه بنى

دهسته لاتی

القوت: همرشتى وجودى ئينسانى پيوه

رابوه ستى له خوارده مهنى

القوت: به قه دهر ئيحتياج ته عام به خشين

القود: دريژى گهردن وه نه ستق وه نه سپ لى

خوپين (القياد تواضع وخضوع له قوده)

القود: قه صاص كردن

القواد: بنى عارو بنى غيرت

القواد: ژنى گهردن دريژ وه سه رى دريژى

ددانى خوارو

القوارة: پارچه ي موده وهر له كاله ك يا له كراس

القوراء: مه كانى پان و واسيع وه قهتق كردن

به مده وهرى

القوارع: شهره كه له شير

القوز: ته بولكه ي بچوكى لم وه كهوتن

وه به ستن

القوس: كه وان كه تيرى پى ده هاويژرى وه

خورماي بن زه نبيله وه قياس و موازنه كردنى

شتى به غه يري خوى

القوس: عيباده تخانه ي راهبان

القوساء: ژنى پشتى چه مى بوييته وه

القوش: ئينسانى بچوك

القوصرة: سه به تيه ك له قاميش دروست

بكرت بو خورما تي چ كردن وه باره شهكر

القوصف: قه ديفه

القوض: تيكچون وه روخاندن وه پهريشان

وه بلاو بونه وه

القوط: رانى مهر ميگه ل

القوع: نير له منى چاك كردن وه جيگايه كي پان

وه مستهوى كه گهنم خورماي لى بچينن

القواع: كه رويشكى نير

القوف: كه سنى له شوين كه سيكه وه بپروا

وه موى پشت مل

القوق: پياوى دريژ

القوقاء: قرته قرته مريشك

القوقل: نيره ي ته يريكه ناوى قهتني يه وه كه مرو

پوپه

القول: قسه كردن

القولال: ئينسانى زور بيژ قسه زور بكا

القولنج: كولنج دهر ديكه ره گى پشت بهرز

نه كاتوره مه شهوره

القوم: پياوان وه له قورنان (كذبت قوم نوح)

مراد پياوان و ژنانه به تا بيعى پياوان ژنانيش

داخل بوه و (قام الماء) يه عنى به ستنى بوبه

سه هول و (قامت الدابة) يه عنى راهبستان

(قامت السوق) بازارو فروختى زور بوو (اقام

الشن) يه عنى دهوامى پى دا هر لهويه و

يقومون الصلاة) يعنى دهوام لهسهه نوڙڙ
نهكهن

القوام: عهدل وکان بين ذلك قواما نهى
عهدالته وه قوام الرجل قدقامته وشيرينى
وه درڙڙيهتهى

القوام: کۆلهکه ونظام وتترتيب
القوام: دهردينکه لهچوارپهلى مهږ نهکهورى
توش نهبن

القومة: قهو بالآ
القاوند: مهلينکه له کهنار دهريا هيلانه نهکا به
حهوت روڙ هيلکهى هه ل دينڙى ريڙيوار نهگهر

توشى هيلانهکهى بين دلڙيان خوښ نهبن به
موپارهکى نهزانن

القونس: مابهينى دو گوڙچکهى نهسپ
وهنوکی کلاو زهرى لهجڙي گولنکهى کلاوى
نيمه

القوى: نهوعه بهرگڙيکى سپييه
القوة: شيرى کهتامى توڙڙي گوڙايى تهغير
بوڙي

القوى: قايم ومهحکم

(فصل القاف والهاء)

القهاد: ناوى مهکانيکه

القاه: نيتاعهو گهردن کهچى وهخوښ وه
ويسعت لهگوزهراندا

القهب: پير وهشاخى گهره وهيا گوڙرهکهى
سپى والاقهيان فيل وگاميشه

القهباء والقهبية: سپى وسور که سورى زور
تريڙي

القهد: بهرخى سپى وهنيرگسى نهپشکوتو
القهر: غالب بسورن وهشاردنهوى تهعام

لهزهرفاو قهر اللحم يعنى کولا ههتا ناوى لى
پهيدا بوو

القهيان: بهردى کارهباى زهره که نهکري
بهتهسبيح

القهرة: ناعيلاج وبن دهستلات بوون
القهرمان: کهسينكى بهسام وهيبهت وهقاوى
وهحاکم وهنامر وهکوڙخا

القهر: مهنديلى سپى تيکال به ناويرشم
وهدهسته سپى ناويرشمه
القهقر: بهردى رهق وهتهگه نيڙهى بزڙ

القهار: بهرد
القهرة: گهراننهوه بو پاشهوه نهوعينکه
لهرجوع

القهقهة: بهدهنگى بهرز بهقاقا پيکهبن
القهل: زهم کردن وهناشکرى کردن و(اقهل
نفسه) يعنى خوڙى نالانده شتى پيس و

خرابهوه
القهاص: سهري کيڙى نينسان (خشفه الذکر)
القهاصة: سهري خپرو مدهومر

القهوس: پياوى کهلهگهتو درڙڙ
القهوه: شراب وهقهما کهسينكى حالوى
گوزهران خوښه

القهوسة: گورجى وچابوکى
القاهى: نينسانى دل رهق وه بهتهکهبور
وهکهسينكى شت بهههزان فروښ

(فصل القاف والياء)

القى: فهقيرى
القى: رشانهوه

القياء: زور رشانهوه
القيوء: کهسن دهرمان بخوا بو رشانهوه بو
استفراغ

القيته: تهعامى بهشى خواردنسى روڙڙي يا
شهوريك بکا

القياته: بهخشينى قوتى کهم

القيطون: خهزنهوه دولابی نهشیا وهزیافته
 خانه هؤدهی تایبته بؤ نان خواردن
 القيظ: گهرمای سهخت وبهشیدهت
 القيع: پشيله
 القیاع: کوتان نیر لهمن وهکوله خورما
 وهجینگای خهران بؤ گهندم وخورما
 القیعات: پیماوی توکن روی و سنگ و شانی
 توکن بین
 القیعون: ناوی گیایهکه
 القیعه: مهکان مستوی جینگای دهشت و ریک
 القیعم: پشيله
 القیافة: فیراسهت وهدوا کهوتوی کهسینک
 القیایف: کهسنی بهعهقلو فیراسهت نهسهبین
 کهسنی بناسنی
 القیفال: رهگی سر کهلهنووکی سهروی قول
 بهروی ناوهوه
 القیقاة: زهوی مهحکمو سهخت وهیا عهردی
 پان وهواسیع
 القیقاء: قرته قرتی مریشک
 القیقب: پشت برؤ
 القیقبان: درهختیکه یاداری خواری راست
 کراوه
 القیل: گهروهه سهیید
 القیل: قسه وهواته
 القايلة والقیلوله: نوستن له نیوهرودا
 القیام: راهستان وهنیظام وهتهرتیب
 وهکولهکه
 القانم: راهستاو وهمشتوی شیر
 القیم: کهسنی تماشای نهحوال و نوموری
 شتی بکا
 قیم الجامع کهسینکه نهظارهتی جامع نهکا
 قیم الحمام کهسینکه تماشای نیشی حمام
 نهکا
 القیعه: نرخ ههرشتی بین

القیح: کیم خوننی تیانهبین
 القید: بهسستهوه وهزنجیرو پی بهمد وقید
 الرمح: بهقهدهر رمیک
 القید: دریزئی ومیقدارو نهندازه
 القیادو القیاده: راکیشان
 القائد: راکیشهر وه چاوهش وهبهرائی که
 لهپیش گهلهی مهرهوه نهروا
 القید حر: کهسنی موعاریزو موخالیفی ههموو
 نیشی خهلق بین وه ووشتی دوک گهوره
 القید حور: نینسانی بهدخو وهبهدخو
 وهبهدکرادار
 القیدوم: بهردهم وهپیشی ههرشتی بین
 القیر: قیرو زلفت
 القین: کوپهی بچوک
 القیراط: نیوهی دانگ لای بهعهزئی نیو دانگو
 شهش دهنگ ههر دهنگی دو دهنگه جویه
 نهما قیرط که لهعهدیثی نهبهوی دا ذیکر کرا
 مهعنایان بهکیوی نوحد لیک داوهتهوه
 القیروان: لهشکری گهوره وکاروان
 لهفارسییهوه وهرگیراوه
 القیس: میقداری رمیک
 القیاس: شتی که بهشتیکی تر موازنه بهرابهر
 کردن
 القیسری: پیری گهوره ووشتی گهوره
 القیص: کهوتن
 القایصه: جینگهیهک ناخری بین لهدهره
 دهریه ند
 القیصوم: گیایهکه وهیا دانهی بههینی پی
 نهلین بهو گیایه
 القیض: توینکی دهوری هیلکه وهمهسهل
 وهعوض و (قیض الله تعالی) یهعنی مویاح
 وحهلالی کردهه وانقاضت البیضه یهعنی
 هیلکه شکاوه وه مقایضه موبادهلهی نهشیا به
 نهشیا به

القین: ناسنگهرو عبدالقینه جاریه گورانی
 بیژبئی یا نهبی وه ژنیکه که بوک
 نهرزینیتسه وه جوانی ئەکا وه (قین) به
 صنعه تکاریش ئەلین
 القینان: په یوه ندردنی ئەسپ وه ووشتر
 بهزنجیریا به پت
 القیانه: صنعهتی ناسنگهری

(باب الکاف وما بعدة من)

(المطابق والمضاعف)

(وغيرهما)

الکاکنج: گیایه که رهنگی نارنجی چیشته
 ئی نهر چیشته پی جوان و رهنگین ئەکه که
 به چور ببینری به فارسی کاکنه پی ئەلین
 به کوردی زمرده چهویه

(فصل الکاف والهمزة)

الکاکاة: به شیدهت دمرکردن وه لابردن وه
 به مهعنا گهرا نه وه ش هاتوه ره جعت
 الکابه: له غم و خهفته وه تیک چون و خراپ
 حالی
 الکنبب: خراپ حالی وه عاجزو غمبار
 الکاة: وهکو نه وایه
 الکؤد: سه ره ره و ژوری سهخت و به مه شه قهت
 الکاذة: گوشتی سه ران و ئەژنو
 الکائر: میقداری خواره مهنی پی گه یاندن بو
 کەسئ
 الکاس: کاسه پیاله نه مما ابن اعرابی
 ووتیهتی کاس نه گهر سه رابی تیابی نه وه
 کاسه نه گهر نه بی نه وه جامه

(فصل الکاف والباء)

الکب: به له پهرو داخستن و کوشتن
 الکبیب: همزن زورات
 الکبب: عه شرهتی قه من هه مووی
 له جینگایه کدا کومه ل بن
 الکباب: که باب وه چیشتیکی به هیلکه بکرنیت
 الکبابه: دهلو بیبه ر
 الکبأ: گه سک لیدم وه عه مه لی به له دیه
 وه که وتن له سه ر رو
 الکببأ: نوعه داریکه زاهیره ن گه لا کوتکه
 که جلی پی نه شو ن نه کوتن
 الکابی: قاپی پر
 الکبت: زه لیل کردن وه سه رف کردن
 الکابة: دلای شکست و به دنه حوالی له غم
 و خهفته وه
 الکبیت: ناوازی ووشتر و جهنجهری بیر
 الکبة: کومه لی ئەسپ
 الکبة: پوش و په لاش و خو لی ناو مان که
 به گه سک کو نه کرتنه وه
 الکبة: کزبونه وه قهره بالغ وه گورج و چابوکی
 له ناو شه ردا وه ته و ژم و شیده تی زستان
 الکببأ و الکبب: سه مری دره ختی اراک
 وه شتی بو نی خراپ بو بی
 الکببجک: گیایه کی زستان بیه سی نه وه
 هیه. یه کیکیان گه لای پان و گولسی زهره
 سه ری به رتوبهت ساقی گه زئ درنژ نه بی
 ئەستور نییه دو وه گه لاکه ی وه گه لای
 رازیانه یه زور نازک سیه م بو نی زور ناخوشه
 گوله که ی زور زمرده
 الکلبج: جله و کیشانی سوار بو را وه ستاندن
 الکباج: له چه رم دلچکه و مه تاره درسته کردن
 الکبذ: جگهری رهش
 الکبذ: مه شقه ت

الكِبَل: به‌ستنه‌وه مَكابله خانویه كه‌ته‌نیشته
 خانوی خۆته‌وه بیفرۆشن دراوسنی وه‌ری
 بگریته‌وه به‌شفعه‌ی جواری
 الكبل: كورت
 الكابون: كه‌مه‌ندی راو‌كه‌ر
 الكبن: ته‌جاوه‌زكردن وه‌قه‌له‌و بون وه‌شت گوم
 كردن
 الكبان: نه‌خۆشیه‌كه توشی ووشتر نه‌بنی وه‌به
 ته‌رازوش نه‌لیت
 الكبنة: پیاری به‌خیل وه‌ره‌زیل
 الكب والكبوة: ولاغ راكیشان به‌سه‌ر وه‌به‌ردو
 نه‌ستی لیكدان و ناگر لی نه‌هاتن وه شهل بوون
 وه ناوی له‌ناو قاپایه‌ بی ریژی وه ناگر
 به‌خۆله‌میش داپۆشین وه ناو له‌گۆزه‌و
 شه‌ربه‌كردن وه‌به‌رواگه‌وتن

(فصل الكاف والناء)

الك: كسی له‌قازانج مال كۆ بكاته‌وه
 الكتب: نوسین و‌كۆكردنه‌وه و‌چه‌قاندن
 الكتاب: فهرز حوكم وه كۆمه‌ل وه‌به‌عالم نه‌لین
 كاتب
 الكتاب: تیری بچوكی سه‌رخر كه‌منالان یاری
 پیئه‌كه‌ن وه‌مه‌كته‌ب
 الكتيب: دورمان
 الكتیبة: له‌شكر
 الكتبة: شتی دورمانی ته‌واوبن
 الكتبه والكتابة: نوسین
 الكت: پیاری یا ژن له‌رو كه‌م گوشت
 الكته: له‌هر شتی خراپه‌كه‌ی
 الكتكت: ده‌نگی تیر
 الكتكتات: چه‌نه‌باز
 الكتیت: ده‌نگی ووشتر وگا قوڵپه‌ی مه‌نجه‌ل
 كه‌ هه‌ل نه‌چین وه‌ ده‌نگی جه‌ره‌ وه‌شه‌ربه

الكباد: ژانی جگه‌ر
 الكبر: گه‌وره‌یی وه‌ عه‌زه‌مه‌ت
 الكبر: گه‌وره‌یی
 الكبارة: وه‌كو نه‌ر
 الكبر: نزیکی
 الكبر: گه‌وره
 الكبرياء: گه‌وره‌یی
 الكبری: موئه‌نه‌سی نه‌كه‌به‌ره یه‌عنی گه‌وره
 الكبریت: گۆگرد و‌ئالتونی خالیصیشی پی
 نه‌لین (ئالتونی كبریتی)
 الكبس: جینگایه‌کی چال به‌خۆل پر بگریته‌وه
 وه‌ریك بخری وه به‌خۆله‌كه‌ش نه‌بیژی كبس
 الكبس: شارده‌نه‌وه وه‌مه‌نزل وه‌په‌نا یه‌ك
 ئینسان خۆی تیا بشاریته‌وه وه‌هر شتی
 مانعی هه‌وا بی كبسه
 الكباس: پیاری سه‌ر زل
 الكبس: نه‌وعیه‌كه له‌دارخورما وه‌قوتوی به‌تال
 شتی بۆ نه‌خۆش تی بگری
 الكبسار: ناوی گیایه‌كه
 الكباسة: هینشوی خورما
 الكبیسه: مساوات وه به‌رامبه‌ری
 الكابسة: لوتی خوار
 الكابوس: قورساییه‌كه شه‌و له‌خوا سواری
 ئینسان نه‌بنی (مۆته‌كه)
 الكبسة: گوزال‌كه تا له‌گیایه‌كه
 الكبس: به‌ران وه‌گه‌وره‌ی تائیفه
 الكیع: مه‌نع كردن وه‌ دینارو دره‌م
 الكبكب: ناوی شاخیه‌كه وه (مكبكباً فی ثیابه)
 یه‌عنی خۆی پی داپۆشیوه
 الكبکبة: كۆمه‌لی پیاری ونه‌سپ
 الكبکبة: به‌رواگه‌وتن وه خۆ تی نه‌گه‌یاندن وه
 ورده ورده به‌شیونکی قولا چونه خواره‌وه

که ناوی تی نه کرئی وه دهنگی نه بیزو سرکه
 که همل نه چنی کهف نه کا
 الکتیته: رهگ دهمار
 الکتخ: قازانچ کردن وه سهعی وه عهمل کردن
 الکتد: ناوی نهستی رهیه که وه مابهینی شان
 وپشت
 الکتز: قدر و مرتبه
 الکتز: ناوه راستی شت وه بهزایی پشتی
 ووشتر
 الکتار: کهروز گیایه که
 الکتع: بیچوه ریوی وه پیایوی له نیم وره زیل
 وکوردنه وه وه ناوی که له ناوانی گورگ وه
 راکردن وه زک چون
 الکتیع: تهواو
 الکتف: شان وه نیسقانی سمر شان سهره
 پانه کیان
 الکتف: پارچه پارچه قطع کردن برین
 مبهستن وه کتفت الرجل یعنی هردرو
 دهستم له پشتمه بهست
 الکتاف: گوریس شریت
 الکتیفة: حسودی وه میخی گوره که له درگا
 نه درئی
 الکتفانه: کولله که له نوره له وه بالی
 فره نه بی
 الکتکتة: له پیکه نینی به قاقا شتی که متر
 پیکه نین
 الکتال: که سیکه ناخوش گوزهران
 الکتالة: قورس و گران
 الکتلة: چند شتی له مکانیکا کوبیته وه
 وه جهوی یا غیری جهوی وه که تیره همرشتی
 کوبیته وه به کومه ل مکتل وه کو زه نیله وایه
 که جینگای ۱۵ حوقه ی تیا بیته وه والتکتل
 نه و عینکه له روین
 الکتیله: ناوی گیایه که

الکُتم: که لای گیایه که تیکه له خه نه نه کرئی
 رهنگی سپی نه کهن لای به عزی وه کو دانهی
 نالته وایه که سنی دلی تیکه له بی نهی هاپن
 که پله مهی نه کائهی خوا نه رشیتمه وه لای
 به عزی همر به دری خه نه ناو براوه
 الکتُم والکتمان: شاردنه وه
 الکتَم: شارراوه سرکاتم یعنی شار راوه ته وه
 الکتَن: چک وه نیشانهی دو که ل که له خانو
 نه نیشی نه بیژری (کتنت جحافل البهیمه من
 اکل العشب) که سهوزایی گیایه چوار پهلیمه وه
 بنوسی
 الکتان: ناوی گیایه کی مشهوره

(فصل الکاف والناء)

الکَث: پیایوی ریش زل
 الکثا: روان (شتی که بپوئی) وه بهرزبونه وه
 الکَثب: کوردنه وه
 الکَثبُ: نزکی
 الکَثاب: تیری بچوک
 الکثیب: ته پوله که یه که له کوبونه وه ی لم
 پهیدا بوبی
 الکاثب: ناوی پیایوی که
 الکاثبة: ژور ناو پشتی نه سپ به لای
 شانیه وه
 الکَثبة: پارچه خورما یا پارچه یه
 شیر خوار دنه وه لای به عزی پیاله ی
 پر له شیر یا خو همر شتی غیری شیر
 له خوار دنا یا غیری خوار دن کهم بی
 له پاشازوری
 الکَثة: ریشی که گوره بی
 الکثُ والکثانه والکثوثة: که سنی ریشی پپو
 گوره بی
 الکثود: شتی کهم یا خو شیری کهم

الكثرة: زوری

الكثر: گۆپكهی تازهی خورما

الكثرة: مالی زور

الكثیر: جیوهی درهختیکی درکارویه (کتهره)

الكثخ: دریزبوون زوربون

الكثم: پلنگ یا جانهورنگه پیسی نهلین

(پارس)

الكثافة: نستوری وهه شتی زوربین و پرین

لهبر زوری بهسر یهکا کوتبین

الكثیف: نستور زوری

الكثکث: ورده بهرد و مردهگل

الكثم: پرکردن یا شتی بیبهی بو دم بهدان

بی شکینی وه (کثمه عن الامر) یهعنی لهو

شتهی لادا

الكثرة: کهم

الكثو: لهجی یهکدا گل کوپو بیتوه وهبهمعنا

کهمیش هاتوه

(فصل الكاف والحاء)

الكحِب: بهرسيله

الكحث: شت و مرگرتن بهدهست

الكحس: گیایهکه دهنکیکی هیه وهکو چاوی

کولله وایه و (الكاحس) نهویه قاچ لی بدات

شوق بی یالهقه

الكحکم: نهو نیسقانهی لهدانیشتنا نهکویته

زهوی

الكحل: کل کهبهچاو یا نهمینن

الكحل: چاوی رهش بی سورمه

الكحل: سالی قاتی وگرانی

الكحلاء: زنی چاوی رشتبین وه گیای گا

وزبان

الكحیلاء و الكحلة: گیایهکه وهکو زبانی گا

وایه

الكحم: شتی ووشك وترس

(فصل الكاف والحاء)

الكخم: مهنعردن وهدهفع كردن نههینشتن

وهدهرکردن

(فصل الكاف والذال)

الكذ: شیدهت وههمشهققهت وهکسنی لهکاری

خزیدا زهحهت بکیششی وهبهنهموست

نیشارهت كردن وه دهستکهران کهشتی تیا

نهکوترئی وههول دان بو قازانج

الكذو: شتی بهسرما زهرمری هینابنی کدا

النبث کدا کهسرمانینی دابنی وارض کادنه

درهنگ شت نهروینی

الكدح: برین زام وههسر نیشانهیهک که

لهگهستن یا دراندن پهیدا ببنی وه سهعی و

تیکوشان وه خوراندن

الكذب: خوینی تازه

الكادح: نیشکرو تیکوشهر

الکداد: ناوی نیره کهریکی مشهوره لهناو

عهربا وهکو نیره کهرهکی کوینخا باولی

نابلخی لهناو کوردا

الکدید: عردئی که بهسمی وولآخ نهرم بوین

الکدادة: چیشتی لهبن منهجل وديزه یا

بمینیتهوه

الكذو: پالهنانی لهشی رهقو نستور بوین

الکذر: والکدره: والکدوره: لیل بونی ناو

وهکسنی رنگه تیک بچی

الکدری: رهگی گیایهکه وهنوعه تهیریکه

الکدير والکديراء: خورماو شیر تیکهل بکرین

وهگرم بکرین

الکدس: خهرمانی هینشتا نهکوترابن

الکدس: خیرا خیرا رویشتن الکداس: پژیمنی

حهیوانات

فصل الكاف و الذال

الكذب: قسهی دروکردن و كذب به معنای
 واجیب هاتوه و هكو عومر فهرمویه تی. كذب
 علیكم الحج یانی واجیب
 الكذب: سپیایی نینوك
 الكذب: زور دروژن
 الكاذبة: گوشتی ران و دوشه ویلاگه
 الاكاذان والكوذان: نینسانی قلمو
 الكذکذة: زور سور
 الكذان: بهردی نهرم و هكو گل متك و ابی
 الكذنيق: نهو جینگه یه كه گازی له سمر نه كه ن
 الكاذی: ناوی نه و عه روژنیکه
 الكذیون: خوژ و گلی وورد

فصل الكاف والراء

الكرب: شتیكه له داری خورما دیته ده ری
 وه په لاماردان له حه ربیا وه منع كردن
 وه گه پاننه وه و المکر جینگا شهر
 الكرب: هزارو حوت سه و چل و ههشت
 درهم وه دریزکردن وه پیوان
 الكراء: خه و یاخو وه نه وزدان
 الكراء: به کرئی وه نیجاره دان
 الكرب: غه م و خه فته وه شیده ت وه لی خو پین
 وه تنگ كردن وه نزیک بونه وه وه هل گه رانه وه
 الكرب: شریتی ده ولکه، وه به راکشانه وه ناو
 خواردنه وه وه ره گی دارخورما
 الكربیه: غه م و خه فته
 الكرب: به معنایه ک (مافی الدار کراب) یه کی
 الكرب: جوگه ی ناو نهو جینگه یه ی ناوی پیندا
 نه روا، وه گه سکدانی مه کانی وه عه رد
 هه لگه پانه وه
 الكربیه: کوژدنه وه ی خورمایه که نه وه پینته
 بن داره که یه وه

الکدش: خیراو ولاغ لی خو پین وه قازانج و قطع
 کردن
 الكدع: ده فغ کردن به شیده ت
 الكدکدة: سه لمهینه وه وه ناوازی که
 له لیکه و تنی شتی ره ق پهیدا نه بی
 الكدک: گه ستن وه ته قه ی به رد که بکه و یته سه ر
 عه رد
 الكدامة: پاش ماوه ی هه رشتی
 الكدامة: بزوتن حه ره که ت
 الكدوم: که ری گاز له پیوا و بگری
 الكدم: بوخچه ی جلی ژنان وه چه رمی شتی
 تیا بکو تری وه کو ده سته کوان
 الكدن: نینسانی قلمو چه ور
 الكدانه: گوشت و روژ
 الكدن: ناو له بیر هه لکیشان که جینگا که ی بی
 قوراو

الکدیون: زه ی ت و لم تیکه ل نه کرین جبه و
 بهرگی پی جوان نه کرئی
 الكدون: نه سپی کورستان لی کراو
 پیای بی عه قل به و ته شبیه نه کرئی پیی
 نه لین کدون
 الكدو: گیا خوار بیته ده ری کچ بروی راست
 نه بی
 الكده: سه عی کردن وه ته قه ی به رد وه زور بوون
 الكدوة: تیکو شهر
 الكدی: ناوی ریگایه که له ژور قه برستانی
 مه که وه یا شاخیکه له مه که
 الكدی: له خوارمه که وه ناوی ریگایه که بز
 ده رگای عه ره
 الکادیه: سه رماو نافه ت
 الکدیه: جینگایه کی سه خت و قایم که هه ل
 که ندنی زه حه مت بی الکدای الرجل. یه عنی
 بی خیره واعطی قلیلاً و اکدای یه عنی که مه
 که شی نه دا. قه طعی کرد

الكِرَابِه: عهرد ههَل گِيرانهوه بهگاسن يا
 بهيَل
 الكَرْبِه: مهجرای ناو جيڱاي رويشتني ناو
 الكَرِبِه: تهواو (سَنَة كَرِبَة اي تامَة)
 الكَرْبِه: ناوی درهختيکه له عهردی لماوی دا
 نهروي
 الكَرْبِيَّة: شهديدو سهخت
 الكَرْبِيَّة: مهلائیکه موقهرهين
 الكَرْبِيون: گهروهو سهرداري ههموو مهلائیکه
 الكُرِيچ: دوکان
 الكَرِياس: جاو وهخام
 الكَرِياس والکَرابيس: جاو فروش
 الكُرِيَق: دوکان
 الكَرِبَال: بيژنگ
 کربلاء: ناوی شاريکه لهعراق نزيك بهغدا
 الكَرْبَلَة: سستی لهپييهکانيا ببي وهکو بهناو
 قوپا بپروا واخارو نهسپايي بپروا وه گيژ
 پيداني جبوبات گهندم وجو بهميژنگ و کهو
 الكَرِبَان: زهرفو قاپی پر
 الكَرْه: يهك دهغه
 الكَرْه: پشقلي ووشترو مهر وه قريوک و خراپي
 ميوه
 الكَرْه: توپ وهشتي خر الكاره کولی چه مال
 الكَرث: حهيض و عوزر پيا هاتنی ژن وهژور لی
 کردن
 الكَرَاث: کهروز
 الكَرَاث: گيايهکهو پيی نهلين هليون بهتورکی
 الكَرچ: توپ وهخراپ بونی خواردمهنی
 الكَرخ: مهوقيعيکه لهبهغدا
 الكَرْد: دهغه کردن وهلی خورين وهگهردن و
 نهستو
 الكِرَادَه: عهردی کيلرابي
 الكَرْد: ناوی قهوميکه
 الكِرْدابه: گيژاو

الكِرَادَة: ماناوهی خهَلته له رونا
 الكِرَاد: بيناو خانو درهختان وهكسني
 لهعهردی که تهسهرفی نهکا گهزی يا دوگهزی
 بفروشن گلی لی ببهن
 الكَرديده: کومهلی خورما
 الكَرْدوس: سهري نيسقان وه نيسك وهروي
 نهسپ
 الكَرسه: بهستنمهوه وهرويشتني كهسني كه
 ههردو قاچی بهسترايينمهوه
 الكَرْدك: كورته بالآ
 الكَرّوم: راكردنی كهم
 الكَرْدی: كهسني لهقهوم و تائيفه
 كورد بن
 الكَران: نهوعه مورويهكه ژنه عهرد بهكاري
 دينن
 الكَرور: بوداوه راکيشان وهمنع کردن
 الكَرير: ناوازو دهنگی تيك چوبن کرکربکا
 الكَرز: تورمه
 الكَرآز: بهرانی گهروهو بهميژکه شوان
 تورهكهی خوی بخاته سهري پشتي وهشاخ
 دارنهبي
 الكَرز: نينسانى رهزيرلو نوستادو ماهير
 وهياحهيوانى بو برينى توكهكهی راگير بكرنت
 راوهستايي
 الكَروز: چونه ژورهوه وه پهنا بردن بهكسني
 الكَران: پيالهی دهم بچوك
 الكَران: عهجهلهو تالوكه کردن وهفيرارکردن
 الكَريز: كهشك
 الكَرزم والکَرزيم: كهسيکی لوت بهرز وهتهوری
 گهروه
 الكَرس: نهسلو بناغههی ههريشتي بيی وه
 کومهلی شيعر وه کومهلی پهين
 الكَرسب: قازانچ کردن وه درهختي مهحکهمو
 قايم

الكُرَّاسه: جزوی له نه جزای قورنان یا کتیب و دهفتهر
 الكِرْزَن والکِرْزین: تهوری گهوره
 الكُرْسُوع: سهری نیسقانی مه چهک لای نه موسته بچکولهوه
 الكُرْسُف: لؤکه وهیا پهروی ژنان که وهختی عوزوو چهیزدا بهکاری دینن
 الكُرْسِنه: رهنگه ناوی کزن بن چونکه لوغهت نه لن حیویاته
 الكُرْسِی: کورسی که له سهری دانه نیشن یا نه نون
 الكِرْش: زک، ورگ نه معما بهرخن تازه بو بی گیانه خوا وهیا کارژو له بهزگی نه لن نفخه که گیای خوارد پی پی نه لن کرش وه به معنای کومه ل وه هموو وه به مال و منالی بچوکی که سیکیش نه بیژری له باتی عیال وه به معنای روو گرژیش هاتوه
 الكِرْشَاء: ژنی ورگ زل وه پییه ک ژیره که ی پان و راست بن وه نه موسته کانی کورت
 الکِشِب: نیختیار پر وه که سیک خراب حال وه زور خور، وه دریژ وه شیر اسد
 الکْرِیص: که شک وهیا ده له مهو فرو
 الکِرَاض: گهروی منال دان یا منال دان مهنی قویول بکا له پاشا نه منیه بخاته دهره وه وه به مه نیش نه بیژری کراض
 الکِرْع: هه که سی همدو لاقی باریک بن، وه ناوی باران
 الکِرْعُ: والکِرْدَع: ناو خوار دنه وه به بی زهرف یا مشت ده می تن بجا
 الکِرَاع: خوار نه ژنوی نینسان وه خوار قاپی چه یوان وه لاقی مهرو مانگا و نه سپ و وشتر وه جهره و دریژو نه سپ
 الکِرَاعِی: سهرو پی فروش
 الكَرْف: کهر که بوئی میزی کرد لوت بکاته ههوا
 الكَرْفِی: ههوری بهرز
 الكَرْفَس: که رهوز
 الكِرْک: رهنگ سور
 الكِرْکَرَة: قره قبری مریشک وه گاره گاری وه باههور بلاو بکاته وه
 الكِرْکَره: سنگ وشتر وه نینسان
 الكِرْکَره: سنگ وشتر ونینسان
 الكِرْکِر: درهختی سنه و بهر وه گا جوت
 الكِرْکِسه: کهوتنه ناوشک و وه هم
 الكِرْکَمَة: پارچه ی زه عفران
 الكِرْکِی: قولنگ وه کو قازوایه نه م ملی دریژ
 الکِرْم: داری میو وه گهردانه ی مرواری که له مل بکرتت وه به معنا زوری هه له مهیه به که سینک که سیفاتی چاکی زور بن پی پی نه لن که ریم
 الکِرَام: ره زهوانو باغهوان
 الکِرْم: چاکه و نیحسان کردن کرام که زور سه خای کرد بن کریم که سینکه که نی بور دو بن
 الکِرْمَة: که سی سهری خرو گوشتن بن
 الکِرْمَة: عیزهت و شهرف وه تهخته ی سهر کوبه ی ناو
 الکِرْمَارک: توینکی دار مازو
 الکِرَان: به یان سیجر
 الکِرْنِب: که لهرم
 الکِرَاف: بن و جینگای لق و پراوی دار خورما
 الکِرْنَافَة: نه میش ههروایه
 الکِرْنِیَة: ژنی گورانی بیژ. مُغْنِیَة
 الکِرْو: یاری کردن به توپ وه بهرد فریدانه ناو بیژ
 الکِرْوَس: زور پیرو به عومر
 الکِرْوَان: تهیرنکه یا قولنگه

الكُرَّاسه: جزوی له نه جزای قورنان یا کتیب و دهفتهر
 الكِرْزَن والکِرْزین: تهوری گهوره
 الكُرْسُوع: سهری نیسقانی مه چهک لای نه موسته بچکولهوه
 الكُرْسُف: لؤکه وهیا پهروی ژنان که وهختی عوزوو چهیزدا بهکاری دینن
 الكُرْسِنه: رهنگه ناوی کزن بن چونکه لوغهت نه لن حیویاته
 الكُرْسِی: کورسی که له سهری دانه نیشن یا نه نون
 الكِرْش: زک، ورگ نه معما بهرخن تازه بو بی گیانه خوا وهیا کارژو له بهزگی نه لن نفخه که گیای خوارد پی پی نه لن کرش وه به معنای کومه ل وه هموو وه به مال و منالی بچوکی که سیکیش نه بیژری له باتی عیال وه به معنای روو گرژیش هاتوه
 الكِرْشَاء: ژنی ورگ زل وه پییه ک ژیره که ی پان و راست بن وه نه موسته کانی کورت
 الکِشِب: نیختیار پر وه که سیک خراب حال وه زور خور، وه دریژ وه شیر اسد
 الکْرِیص: که شک وهیا ده له مهو فرو
 الکِرَاض: گهروی منال دان یا منال دان مهنی قویول بکا له پاشا نه منیه بخاته دهره وه وه به مه نیش نه بیژری کراض
 الکِرْع: هه که سی همدو لاقی باریک بن، وه ناوی باران
 الکِرْعُ: والکِرْدَع: ناو خوار دنه وه به بی زهرف یا مشت ده می تن بجا
 الکِرَاع: خوار نه ژنوی نینسان وه خوار قاپی چه یوان وه لاقی مهرو مانگا و نه سپ و وشتر وه جهره و دریژو نه سپ
 الکِرَاعِی: سهرو پی فروش

الكره: شیده‌ت و مه‌شقه‌ت

الكره: زور لی کردن و وشتری پیر و خورش نویستن

الکراهة و الکراهیة: مه‌شقه‌ت و زه‌حمت

الکریهة: شیده‌ت له‌حیریا وه شتی به‌زه‌حمت و نه‌زیت

الکری: قولنگی نیژ وه‌خوی سوک یه‌عنی وه‌نه‌وز

الکری: هه‌ل‌که‌ندن

الکری: به‌کری دان وه‌کری وهرگرتن

الکریاس: نه‌ده‌بخانه‌ی سهربان

الکریان: نوستو خه‌ولیکه‌وتو

(فصل الکاف والزاء)

الکُر: تنگ وگوشراو

الکرب: سرکه‌فی روژ

الکزیرة: گژنیژ وه‌کزیرة الحمام شاتهریه

الکزة: ناوازی به‌شیده‌ت وه‌که‌وانی کورت

الکزاة: وشکی دل تنگ بوون

الکزازه: نه‌خوشیه‌که له‌زوری سرماوه په‌یدا نه‌بی

الکزکر: نه‌وعه جه‌وی و که‌تیره‌یه‌که

الکزم: شتی بخه‌یته ده‌مته‌وه به‌دانی پی‌شه‌وه

بیشکینی وه‌یا که‌سینگی لوت کورتی به

هه‌واوه به‌رز وه‌نه‌سپن لچی نه‌ستورو کورت بی

الکزوم: ووشتری پیردانی له‌ده‌ما نه‌ماوه

الکزماء: ژنی نه‌موست کورت

الکزماج و الکرمال: دهرمانیکه‌لای چه‌کیمان

مه‌علومه

(فصل الکاف والسين)

الکس: به‌ده‌ره‌هاتنی ریزه‌دانی خواری نه‌بیژنی

لای به‌عه‌زی که‌سینک دانه‌کانی کورت بی

الکسو: تابع بوون

الکساء: به‌پره وه‌سه‌رتویژی شیر

الکسب: کوزدنه‌وه وه‌سه‌عی کردن بو رزق

الکسبة: سرکه‌فی روژ وه‌کو کرب

الکسيرة: گژنیژ

الکستبج: پشتینی مه‌جوس و نات‌ه‌ش

په‌رسته‌کان نه‌ساری زوناری پین نه‌لین

الکسح: شهل له‌نگین وه‌مالین

الکساحة: گه‌سک

الکساد: بین ره‌واج و بین قه‌دری

الکسید: بی ره‌واج بی نرخ وه‌له‌هر شتی

که‌من یا خراپه‌که‌ی

الکسر: گوشین وه‌ته‌یر هه‌ردو بالی بنوسینن

به‌یه‌که‌وه

الکسر: نیسقانی گوشتی زوری به‌سه‌ره‌وه

نه‌بن وه‌داویننی خیه‌وت که‌جاری به‌رزی

نه‌که‌نه‌وه وه‌جاری دای نه‌ده‌نه‌وه

الکاسر: شکینهر وه‌ته‌یر هه‌لو

الکسور: پارچه‌ پارچه‌کردن وه‌عه‌ردی لیژو

هه‌وراز وه‌پاره

الکسیر: شتی شکاو

الکسرة: پارچه‌نان وه‌پارچه‌یه‌که له‌شتی

شکاو

الکسیره: پارچه‌ی بچوک

الکسری: منسوب کسری وکسروی وه

جه‌معیشی اکاسره‌یه

الکسس: دانه‌کانی خواری وه‌چه‌ناگه هات‌بیته

ده‌روه وه‌دانه‌کان کورت بن

الکسیس: عاره‌قی خورما نه‌بیژ وه‌گوشتی

که‌عه‌ره‌به‌کان له‌سر به‌رد وشکی نه‌که‌نه‌وه

الكسع: به دهست يابه پي ليدان له شتني وه تابع
بوون وه دفع كردن راوانان به خه نجر وه ناوي
تائيفه يه كه له يه مهن

الكسُوم: كسر

الكسُف: قه طع كردن وه به دخو بوون

الكُسوف: حال خراپ بون وه رُوژ گيران

الكسفة: پارچه كه رت له مهر شتن بيئي

الكسُفرة: تَووي گزنيژ

الكسَل: قورسي و گراني

الكسال: كسي له جيگايه كه دانيشت درهنگ
هستي

الكسيل والكسيلان: ئينساني ته مهل

الكسل: هملاج

الكسكسة: كسي كه قسه بكا سين بكا به كاف
وه خيرا قه طع كردن

الكسم: شتن به دهست پارچه پارچه كردن وه
ره وه ناسپ نه وه نده زور بي به سهر يه كا
سوارين

الكسوه: بهرگ

(فصل الكاف والشين)

الكشا: برياني كردن گوشت برژانندن
وه نيمته لا كردن

الكشت: گوژال كه تاله

الكشتية: كاله كي خرو گرد

الكشح: لوت لي و مرگيران وه دهست لي
هه لگرتن وه پيريشان بوون بلاو بوونه وه
وه كه له كه وه ته رف و جانب

الكشح: نازاري كه دو چاري كه له كه نه بي داغي
نه كه ن

الكشاح: داغ كردني كه له كه ي بارگير

الكاشح: دو شمنايه تي و عداوت شار دنه وه
وه كه سي پهريشان و دوريكه ويته ره

الكشخان: ليدان له عوره تي خوي به شيدت
الكشد: به سي نه موسست حه يوان دوشين
وه به ددان شت پچرين

الكشور: بارگيري گوان چوك

الكشر: كهشف كردن وه ددان تازه دهره اتن

الكشرة: بهر وه پي كه نين

الكشيش: دهنگي گا وه ووشتر ومار وكولاني

كشراب كه دهنگي لي پيدا بيئي

الكشط: مهله كردن وه پريني شتي زياد و مره ت
كردن هوه وه كه شف كردن وه له جيگاي خوي
هه لكه نندن

الكشغ: سه خله ت بوون وه كه وتنه
ئيضطرابه وه

الكشف: دهر خستن وه ناشكرا كردن

الكشف: موي ورده ورده له ناو چاوان بو لاي
سهر بلاو بيته وه

الكشاف: ووشتر چي چند سال باري لي نه كرئ

يا ووشتر ئاوس كه نيز سواري بي بو جيعام

الكشوف: ووشتر ميئي ئاوس كه ناره زوي
نيز بكا سواري بي

الكشك: پپرو نه ستور وه كه شك كه له ماست
نه كرئ

الكشكشه: حه رفي شين كردن به كاف
وه خويندني مار

الكشلة: رهگي گيايه كه له هند نه پوي وه كو
پاره ي گه وه فلس موده وه له نه نوعي زه ره

الكشم: له خلقه تدا كه م و نوقصان وه كه سيكي
لوت بپراو لوتي بو كرا بيته وه

الكاشم: گيايه كه رهنگه هر كاشمه بي
كوردان نه ي كه نه ناو رونه وه سوري نه كه نه وه

الكشمش: كشميش

الكشكوة: گيايه كه وه كو سير نه م گه لاو رهگي
نيه لاي هر دره ختي كه وه پوي وشكي نه كا.

حه كي مان پيي نه لين نه كشوت

الکاظمة: بیرئ که نزدیک بیرئ بن ناوی بچئ بو
ئو بیره وه بیان ناویکه له ناوانی مه دینهی
منه وهره

الکظو: زوربون وه کو کظو

(فصل الکاف والعین)

الکح: ترسنوک

الکوع: جمرگه

الکعب: قاپه ئیسقان دهرچوی پی که جن
دهست نویژه وه پارچه یه که رۆن وه قهفی
قامیش

الکعوب: کچ تازه مه مکئ دهریکا خربووبئ

الکاعبة: کچئکی تازه مه مک دهرهاتو

الکعبة: بیت الحرام. وه چوار گوژشه

الکعبرة: مه لوی گندمو جو وه سه ری ئیسقان
وه شتیکی غه لیزو رهق له ته عامه دهریکه وئ

الکعت: باله کورت

الکعیث: بلبل

الکعتب: فهرجی گه و ره و خپ وه ورگی زل

الکعد: جهوال

الکعدل: سه به تهی باغ و مال

الکعر: زگ پربون له خواردن وه پشت چه ور

الکعط: کورته باله

الکعوج: ترسنوک

الکعک: نانی ووشک وکولیره وسمیت به نان

الکعوشی: که عه کی نه بیژری

الکعکع: که سئکی زه عیف و ترسنوک

الکعکعة: منع کردن

الکعم: دم به ستنی ووشتر وه سندوق وزه رفئ

که چه ک و بهرگی تئدا هه لگیری وه به ستن

وه ماچ کردن

الکعام: شتیکه نه خرنیته ده می ووشتره وه

الکشیة: سوسه مار له نه ژنوییه وه هه تا ران و
نه ژنوی لای به عه زئ به رونه که ی نه لئین

(فصل الکاف والصاد)

الکصیص: له رزین و خوار وه کچ

(فصل الکاف والضاد)

الکضکاض: خیرا خیرا رویشتن وه که سئکی
عه جول و بی سه بر

الکضکضة: خیرا خیرا رویشتن

الکضو: زوربون (کضی لحمه) یه عنی گوشتی
زور بوو

(فصل الکاف والظاء)

الکظا: خواردن هه تا نه گاته گه رو وه له بهر زور

خواردن سست و له شگران بوون

الکظلة: له خواردن هه و نه ئیمته لا کردن به دهن

سست و قورس بوون

الکیظ: که سئ زور بخوا زگی له خواردن پربکا

الکظر: تیری که وان

الکظاظ: له نه اندازه چونه دهره وه

الکظم: منع کردن وه نه هیشتن وه جیگای
هاتنه دهره وه ی هه ناسه

الکظکظة: پربونی کونده له ناو

الکظوم: بی دهن گ بون سکوت ووشتر
له خواردن که و تن

الکضیم: دهرگای داخراو وه که سئ خه شم و

رقی خزی مه نع بکا بی گریته وه

الکظامة: له غمی به ینی دویژر وه حه لقه ی

ته رازوو که شریته گانی تن هه ل نه کیشرئ

(فصل الكاف و الفاء)

الكَفَّ: مَنَع كَرْدَن وَ مَنَع بَوْن وَ هَبْنِ دَهَنگ بَوْن وَ هَبَرگ لَه بَهَر كَرْدَن وَ هَبَرى دَه سَت وَ مَه نئِ پِيَوَانى گَه نَدَم وَ جَو وَ هَكْوَمَل كَرْدَنِ نَه مَوسَتَه كَان پِيَكِه وَ نَوسَان دَنِيَان وَ هِگِيَا يَه كَه گَه لَآكَهى وَ هَك بَقَلَه اَحْمَقَا وَ اِيَه گَوَلِى زَه رَد لَقَه كَانى مَه حَكَم وَ خَوَار نَا وَ هَكَهى رَن بِيخَوَاتَه وَ زَو لَه مَنَال بَوْن نَه جَاتى نَه بِنِ وَ هَ پِيئى نَه لِيَن كَف مَرِمْ كَف عَائِي شَه وَ هَ دَر هَخَت زَان شَجَرَه الطَّلَق كَف الثَّوْب يَه عَنِى دُور مَانى حَاشِيَه كَهى كَرْد كَفَه المِيزَان تَاى تَه رَا زَه

الكَفَاء: سَهَر بَه رَه وَ خَوَار كَرْدَن ه وَ قَا پ وَ ظَرْف الكِفَاء: پَار چَه يَك يَاد وَ پَار چَه مَه نَدِيل پِيَكِه وَ بَد رُويَن بَكْرِيَن بَه دَوَا يِنى خِيَوَت وَ هَبَر اَبَر بَوْن مَسَاوَات الكُفُو: مِثْل وَ هَاوَاتَا

الكِفَاءة: بَه رَا بَه رى مَسَاوَات وَ هَجَزَا دَانَه وَ هَ الكِفَاءة: حَه يَوَانَات، بِيچَوِى، خَوَرِى، شِير مَاسْتى، سَالِيكِي الكِفَت: ضَم وَ عَلا وَ هَ زِيَاد كَرْدَن وَ هَ سَه رَف كَرْدَن وَ هَ تَالُو كَه كَرْدَن وَ هَ خِيْرَا خِيْرَا لِي خَوَرِيَن الكِفَت: دِي زَهى بچوك وَ جَه وَا ل وَ هَهَر قَا پ وَ زَه رَفى بِيئِ

الكِفِيَت: رُوي شَتَنِى خِيْرَا وَ هِيْزُو قُوَت الكِفَات: هَه رَشْتى كُوْمَل بَكْرِيَت وَ هَ جِيْگَاى كُوْمَل هَكَه وَ هَ خِيْرَا رُوي شَت وَ هَ فَرِيْنى خِيْرَا الكِفَة: تَاى تَه رَا زَو وَ هَه رَشْتى خِرُو مَوْدَه وَ هَر بِنِ

الكِفَة: بَه رى دَه سَت بَه بَو رى جَه مَع نَه كَرِيْتَه وَ هَ اَكِفُ

الكِفَة: پَه رَا وَيْزى كَه وَا

الكِفَة: تَه لَو فَا قَه وَ تَه رَا زَو وَ هَه رَشْتِي كى خِرُو گَرْد

الكافة: هممو

الكَفْح: بَه رَه وَ رُوي بَوْن ه وَ هَبْ هَ پِي ر چَوْنَه وَ هَ دَه سَت كَرْدَن بَه كَار وَ فَه ر مَانى سَه ر بَه خُو

الكِفَاح: رُو بَه رُويُون مُقَابَلَه

الكِفْر: ضَدى نِيْعَان گَا و رى وَ هَ دَا پُو شِيْن وَ هَ نِيْن كَارى نِيْعَمَه تَكْرَدَن ضَدى شُوكِر

الكِفْر: دَا پُو شِيْن وَ هَ تَارِي كى شَه وَ هَ مَكَانِي كى بِيْن دَه نَك دُور لَه خَلَق وَ هَدِئِ قَرِيَه وَ هَ گُوْزِ قَه بَر

الكِفْر: كِيْوِى گَه رَه

الكِفُور: حَق شَار دَنَه وَ هَ بَه قِيْسَمِن فَه لَاح كَه فُور نَه بِيْزْرِئِ چَوْنَكَه تُوُو نَه شَار نَه وَ هَ لَه نَا وَ عَه ر دَا وَ هَ گَا و ر وَ هَ كَا فَر

الكِفْرَان: شَار دَنَه وَ هَ نِيْن كَارى نِيْعَمَت كَرْدَن

الكَا فَر: دَا پُو شَه ر وَ هَ شَه وِى تَارِي ك

الكُفْرَى: گُوْپَكَهى گُول

الكَا فُور: دَه ر مَـ نِي كى مَه شَه هُورَه وَ هَ گُوْپَكَهى تَرِيْ وَ هَ نَا وِى چَه شَمَه يَه كَه لَه بَه هَشْت

الكِفَارَة: شَتْنِ لَه پَاش گُونا هَ بَدْرِيْ بَه فَه قِيْر

الكِفَات: بَه رَا بَه ر بَوْن وَ هَ رَزَقِيْ كَه نِيْن سَان لَه سَوَال كَرْدَن بِيَارِيْزِيْ وَ هَ مَه نَجَلِى كَه نِيْن سَان لَه سَوَال مَه نَع بَكَا

الكِفَكَه: مَه نَع كَرْدَن

الكِفَل: بَه ش وَ هَ نَه جَر وَ هَ نَان وَ هَ پَار چَه كَلِيْم وَ بَه رَه كَه نَه دَرِيْ بَه سَه ر وَ وِشْتَرَا جِيْن دَانِي شْتَنَه كَهى وَ هَ بَه عَومُوم جِيْن دَانِي شْتَن كِفَل نَه بِيْزْرِئِ

الكِفَل: پَاشى وَ وَا لَغ وَ حَه يَوَان سَمَت

الكِفَل: بَا وِش پِيَا كَرْدَن بَه خُوُوَه گُوشِيْن وَ هَكَه فِيل وَ زَا مَن بَوْن بُو عَه يِنى شَه خَص وَ هَ كَه سِي كى دَل بَه دُو خِرَاب

الكافل: كهسى مونهنهٲ و ئيدارهى مال و منال
بگرنٲه نهستو وه كهسى روژو هيچى لى نه خوا
روژ له دواى روژ بيگرئ
الكفن: مهنديل يا جاوئ له مردوى نه پيچن
الكفنة: درهخت
الكفن: خورى رستن
الكفور: هاوتاو ره فيق
الكفاء: ميقدارى شو شتهى كه نه خورئ
وه شتئ له باتى شتئ دابنرئ
الكفية: قوت و خوارده مهنى

(فصل الكاف واللام)

الكل: قورسى و گراني، وه ماندو بون وه بارانى
دهنك وردو بچوك وه ههتيوى بئ باوك
وه قهلهوى وه كهسى وه لدوه باوكى نه بن
وه كوول بونى شير و خنچيرو چه قو
وه پيره دهيهكى تهنك وه خه فيفه له بهر كولله
دروست نه كرئ
الكل: هه مو له فظه كهى موفرده مه عناكهى
جمعه
الكلاء: گيا ته ربئ يا وشك
الكلأ: حيفظ كردن پاريزگارى
الكلاء: جنى راوه ستانى كه شتى
الكأى: فروشتن به قهرز
الكلاءة: پاش خستن وه ته نخير كلاء العمر:
يه عنى عمر دريژ
الكلاءة: پاريزگارى كردن
الكلب: سهگ و حيرص و شيدهت وه ناوى
نه ستيه ريه كه وه قولاسى شه ريه كه كاروانى
له بارى قايم نه كه ن شه ريهى ناوى پيا
هه لده واسن
الكلب: سهگى هار، وه نازارو ته ماع

الكاليب والكليب والكلاب: كهسى سهگ
گه ستيبئى وه كهسى سهگ فيرئ راوبكا
وه مكاليبه و تكالب به مه عنا مخاصمه
ودوشمنايه تى
الكبتان: مه قاشى ناسنگه
الكلت: نازيره كى و نه حمه ق وه كو كردنه وه
الكله: نه بر كوول وه ماندو بوون وه
نه دبخانه
الكلية: له مهنديل خانو دروست نه كرئ
تيا نه نون كه ميش و ميشوله نه جيته ناوى
الكليت: له دهشت و كو هيلانه ولان چال يا
له سر بهرد
الكلمة: كو بونه وه
الكثوم: رومهت خپ وه دم ورو گوشتن
الكلح والكلوح: روگرژ
الكالح: به شيدهت وه بهك له دورا هاتن ته تابوع
الكلخ: گيايه كه وه كو قاميش ناوى بو شه
وه كو داربى وايه تامى تاله بوئى هه يه
الكلدة: پارچه عمرديكى نه ستور
الكلز: كو كردنه وه
الكلان: كو كراوه
الكلس: گهچ
الكلس: په لامار دان وه نيقدام
الكلسة: سبى بوون وهك رهنگ گهچ
الكلع: قليش و درزى قاچ و چلك
الكلمة: عيله تيگه توشى ووشتر نه بن
الكليف: ته ماعكار، و كليف تكليفاً
يه عنى نه مرى كرد به شتئكى زه حمهت و
به مه شه قهت
الكلف: رهنگيگه له به ينى سور و مره شدا
كه وه كو كوئجى دانه دانه له رومهت پهيدا نه بن
عازبه يه وه كه سيك به شيدهت عه شق و
مه حه بتى ببئ
الكلفاء: ژئى كه پروى عازبه يى دهردابئ

الكلفة: شیدهت و مهشقهقت و ماندویتی
 الكلول والكلال والكلالة: ماندوو بوون وه
 كهسن وه له دوو باوكی نهبن وه كول وشت
 نهبر
 الكلکل والكلکال: سنگ سینه
 الكلیل: تیغی كول وه نینسانی ماندو
 وه پارچهیهك به جواهر برانتهوه پینی نعلین
 الكلیل وه بتاج الكلیل نه بیژری
 الكلم: زام برین
 الکلیم: برینه دار وه کسه گفت و گوڤکا
 الکلام: قسه
 الکلمة: قسه وه قه صیدهی درژ به که متر له ۳ی
 له فظ که لیمه نابیژری
 الکلمندی: مه حکم و نه ستور پارچه جینگایهك
 له عهد
 الکولة: هوری خوار هوره کان
 الکلواذ: تابوت التورات
 الکلی: شاپه پی تهیر

(فصل الکاف والمیم)

الکُم: فهقیانه ناستین
 الکُم: خونچه گولی نه پشکوتو وه گوپکهی دار
 الکماه: کارگ قارچک وه دومه لان
 الکُمة: کلاری موده وهر
 الکُمته: رنگ سور
 الکُمث: نه سپی کویتی بال و کلکی رهش بی
 لهشی سور وهیا رهنگیکه له بهینی رهش و
 سوردای بی وه ناوی شراب یشه
 الکُمتر: پیای کورت و نه ستور وه کهره کیوی
 الکُمثره: کوکردنه وه وه به عزنی بخزینته
 به عهزیکه وه
 الکُمثره: همرن
 الکُمج: لغا و کردنی نه سپ

الکُمخ: وه کو کمج وایه وهیا پیست کهندن
 وه ته که بورکردن
 الکامخ: ترخینه وه دژینه
 الکُمَد: له خهفت و غمه وه مهزون بوون
 الکُماد: خو داغکردن به پهروی گهرم
 الکُمدة: رنگ پهرین رنگ تیک چون وه داغ
 کردن به پهروی
 الکُمرة: سهری کیر
 الکُمری: کهسن سهری کیری گهره بی
 الکمروجه: به ته په تهپ رویشتن
 الکمزه: جینگایهك خورمای لی کومال کرابنی
 الکمش: قطع و برین
 الکمیش: نه سپن خیرا بپروا وه نه سپن کیر
 بچوک و مه پی گوان بچوک
 الکمشه: ووشتری گوان بچوک
 الکماشه: تالوکه سرعت
 الکموش: حیوانی گوان بچوک
 الکمع: خانو مال فلان فی کمه له مالی
 خؤیدایه
 الکمع والکنیع: راکشان و نوستن له دوشکدا یا
 له جینگه یه کدا
 الکمکام: نیسنانی روسهخت و زور کردار
 وه جهوی دارنیکه وه دار بهرو وایه
 یاتوینکله که یه تی
 الکِمَام والکمامة: گوپکهی دار گول خونچه
 وه په تی نه می ووشتی پی نه بهستن که گاز
 نه گری وشاردنه وه
 الکمال: ته و بوون
 الکملول: گیایه کی ناسکه لای هه کیمان
 مه شهوره به خه یاری عهد
 الکمن: کا
 الکمن: شاردنه وه
 الکامن: شارراوه
 الکمین: په نهان و شارراوه

الکمون: نه‌ميش وایه
الکمون: زیره گزنیژ
الکمة: کویری مادهر زاد
الکمی: په‌نهان کردن
الکمی: ئینسانی نازا، پالنه‌وان

الکناز: که‌تان و ده‌سته سِر
الکنازات: نه‌وعه به‌رگنیکه
الکنز: مالی په‌نهان کراو وه‌کو کردنه‌وه
الکناز: زه‌مان و زه‌خیره دانان وه ووشتری
گوشت زور

الکنازة: ناوی که له‌ناوی پیاوان
الکُنس: چه‌یوانه کیوی که له‌جینگاو
مه‌کانی خویدا بی، وه بورجه‌کانی سه‌بعه‌ی
سه‌بیاره

الکناس: جینگای چه‌یوانه کیوی که‌لی
راوه‌ستی

الکنوس: چه‌یوانه کیوی له‌لانی خویدا ته‌یر
له‌هیلانه‌دا بی

الکنس: عه‌ردو مالین گه‌سک لی‌دان

الکناس: گه‌سک لی‌دهر فه‌راش

الکناسة: زبل و خوئی به‌گه‌سک کوکراوه

الکنیسة: کلیسای نه‌صرانیه‌کان

الکنطاء: گیایه‌که

الکنظ: شیده‌ت و مه‌شه‌ققت

الکمع: بیچوه ریوی وه‌کوکردنه‌وه وه‌نزیک
بوون وه‌عه‌لاوه وه‌زیادکردن وه‌نهرمی و ریایی
کردن

الکنع: نه‌نگوشته‌کان کوکردنه‌وه ده‌ماریان
راست بیته‌وه

الکنوع: نزیک بونه‌وه کنع النجم نزیکه
ناوابن

الکنیع: یه که‌شه‌مه

الکنعث: نه‌وعیکه له‌ماسی

الکنف: زه‌نبیله که‌شستی تی نه‌که‌ن یا
زه‌نبیله‌ی لباس

الکنف: په‌نهان کردن وه‌ته‌جاوزکردن

الکنف: که‌نارو ته‌ره‌ف وه‌په‌ناگاه وداوین
وه‌ناوه‌راستی خانو وه‌بالی ته‌یر

فصل الکاف والنون

الکن: په‌رده‌و داپوشراو
الکنب: له‌فرمان کردن پیستی ده‌ست
ئه‌ستور بون زیربی
الکناپ: سه‌ری شاخ و کیو وه هیشوی
خورما
الکنیب: گیایه‌که تووه‌که‌ی له‌یه‌ک ده‌نگ زی‌تر
نابن

الکناپ: گیایه‌که له‌ناو ناودا نه‌روی

الکنبل: شتی مه‌حکه‌م وقایم

الکئه: رنی کور زوجة الابن

الکئه: بالی ده‌رگا و قاپی له‌دیواره‌وه
ده‌رچوبن

الکئه: رنی می‌ردی کردبی پیاوی دی بی

الکنتان: کورته بالا

الکند: قطع و برین وه ناشکوری نیعمه‌تی
که‌سنی بکا که نیعمه‌تی داوه‌تی

الکنود: وه‌کو (کند) وایه

الکندوج: دولاب و کونده

الکندر: ئینسانی کورت و ئه‌ستور وه‌که‌ره
کیوی وه‌جه‌والی گه‌وره وه‌پوشی حه‌سیر

الکندارة: نه‌وعه ماسییه‌که وه‌کو ووشتر
له‌سه‌ر پشستی دووکی هه‌یه

الکُنیدر: شتی ئه‌ستور

الکندیر: که‌ری ئه‌ستور

الکُنُدس: کونده په‌پو وه‌نه‌وعیکه له‌ده‌وا

الکندش: نه‌وعه ده‌رمانیکه

الکئیف: پنهان دهره قه لغان وه جئ مؤلی
 ووشتر وه نه ده بخانه
 الکائف: کسئ له شتن ته جاوز بکا خوی لابدا
 عدول
 الکنفیره: سه ری لوت
 الکنفلیلة والکنفلیلة: ریشی دریزو نه ستور
 پږ
 الکنکر: کنگر
 الکنان: پهرده وه شتن داپوشراو
 الکنانة: وه کو فیشک دان تیردان بوه له چهره
 دروست کراوه
 الکانون: ناگردانی له ناسن یامس دروست
 کرابئ، مقهلی وه به زبانی سرریانی ناوی دو
 مانگه له سه نه ی شه مسیه کانون اول کانونی
 ثانی وه که سیکی ئیسک گران
 الکنة: غایه ت ونیهاتی شت
 الکنهبل: دره ختیگه
 الکنهور: هه روی سپی
 الکنی: که سیکی له قه ب دار
 الکنیه: له قه ب ناوی له لای عه ره به کان له فظ اب
 یا امی له پیشه وه بی وه کو ابو عبدالله یا ام
 سلمی به وه نه بیژری کونیه
 الکنایه: قسه کردن به پهرده به معناه وه ته وار
 مه عنا ناشکرا نه کرئ

فصل الکاف والواو

الکوب: پیاله ی بی نه ستک
 الکوبه: تاوله نه رد وه ته بلی بچوک
 الکوة: کونی دیوار
 الکوة: په نجره
 الکوتر: ناله ت لوغته میهنیدییه
 الکوتی: پیای کورت

الکوتر: ناوی جوگه یه که وه که سیکی چاکه و
 نیحسانی زوربی وه توژی زور و زوری روت
 الکوتل: پاشی که شتی
 الکوح: زال وغالب بوون
 الکوخ: خانویه کی بی په نجره و کون بالا
 قامیش دروست کرابئ بی کون و په نجره
 الکودن: نه سپی زین لیکراو یا که سیکی
 نازیره که تشبیهی به نه سپی زین لی کراو
 نه کرئ
 الکور: میزهر پیچان وه سور دان به شتن
 وه زوری ووشتر که کو بیته مه وه زیاد
 الکور: کوپان وته داره کی ووشتر و ناگردان
 وه کوره ی ناسنگر
 الکوره: ناگردان وه تهره ف وشار
 الکواره: جیگای ههنگ و پاشه وانه جیگای
 ههنگوین
 الکوز: گوزه
 الکوس: ته پل، وه رگیران
 الکوسج: پیای کوسته وه ناوی
 ماسییه که له ناودا خرتومی وه کو
 مشار وایه
 الکوس: نه سپی بچوک که بروا
 الکوع: ته نیشته و تهره فی نه موسسته کان
 مه چهک
 الکوع: نیسقانی مه چهک ده پهری بی
 الکوع: لیدان و ترسان
 الکوعاء: ژنی مه چهک خوار
 الکوفة: لمی سور وه ناوی جیگایه کی لم سوره
 الکوفان: زه حمه ت و مه شه ققه ت وه ناوی
 شارینکه له کوفه
 الکوکب: نه ستیره و نوخته ی رهش
 بکه ویتکه ناو چاو وه نه ستیره کان که
 شهوقیان زوربی پنی نه لین (کواکب دری)

الكهولة: ژنی له ۳۰ ی سال ته جاوړی
 كرډېن
 الكهولة: نه میښ وهكو كهل وایه
 الكهام: پیر نیختیار وه چه قوی كول وه كه سنی
 زبانی بگرئ لالی ته واو نه بېن
 الكهمس: كورته بالا
 الكهمل: قورس و قهلهو
 الكهانه: كتیب گروهه فالچی

(فصل الكاف والياء)

الكى: كونی دیوار په نجره
 الكى: والكیة: داغ كله حه یوان و نینسان
 نه كړئ

الكيا والكیة: مهصته كی بنیشت

الكیاء: زه عیلى و ترسنو كی

الكیج: جینگه ی ژور بهر له شاخ

الكیخرس: هرزن

الكید: حیلو فیئل و عیلاج كردن ورشانه وه
 وه پاش كه وتنی ناگر چه خماخ و تفهنگ و

نه ستی گورج ناگر نه كړئ وه شهر كردن وه ژور

قیراندنی قهله رهش

الكیر: مؤشده مهی ناسن گهر وه شاخ و كینو

وه كوره و ناگردان كه له قورپ كرابئ

الكیس: کیسه ی پاره

الكیس: زیره كی و عاقلی

الكیاسة: زیره كی

الكیسوم: پوشی ژور

الكیسان: شق تنی هه لدان

الكیسانیة: تانیفه یه كن له شیعه

الكیص: كه سینكى به دخو

الكیسع: كه سینكى دل پیس دل خراب

الكیفة: پارچه مه ندیلى یا چیت

وه مندالی نزنك بالغ بوون بئ پیسئ نه لئین
 (كوكب)

الكوكبة: نه ستیزه وه كهانی نه سپی ژوری لی

كؤبیتته وه وه یاسوار كؤبیتته وه

الكوالك: كورته بالا

الكولم: نالهت

الكولان: گیایه كه

الكوم: كؤملى ووشتر وه بهرزی

الكوماء: ووشتری منی دوگ زل

الكومة: گلو خوئل كؤمه ل كرابئ وه بهرزی

الكومج: كه سینكى كؤم زل و پان

الكون: بون وجود

(فصل الكاف والهاء)

الكهیب: باينجان

الكهبة: رهنگینكى سپی كه مه یله و سوربئ یا

رهنگه دیز

الكهاة: ووشتری منی قهلهو

الكهد: پئ به عهدا كوتان

الكهدل: ژنیكى قهلهوی جوان یا پیری ژن

الكهر: رو كرز كردن وه منع كردن

الكهورة: نه میښ وایه

الكهرياء: صه مغیكه به شه فافه پوش

رانه كینششى جهوی دره ختیكه له صقالیه

له قه راغ دمريا نه پوئ یا مه عده نه

الكهورة: رو كرز كردن

الكهيرة: ژنی كورتنی ناشیرین

الكهف: غار وه نه شكوت په ناه گاه

الكهكاه: پیاو ی له پ

الكهل: كه سنی عمری له ۳۰ سال

رابردو بئ وه یا كه سینكه ریشی ماش و

برنج بئ یه عنی موی سپی له ریشی په یدا

بویئ

(باب اللام وما بعده)

(فصل اللام والالف)

اللؤب: تينوبون تينويتى
اللؤئة: خه وكرانى
اللؤلؤ: مروارى
الللااة: دره وشانه وه شهورق دان
اللؤم واللنيم: به خيل وئينسانى نائسل
اللاكة: پست تبيعت وناكس
اللئامة: كراسى ژنان
اللؤمة: ناسباب و تداره كانى جوت هه رچى
بئ
اللاوا: شيدت و تنگ گوزهرانى
اللائى: شيدت و تنگى
اللائى: گاكيوى

(فصل اللام والباء)

اللّب: شتى زور پئويست بئ وه عاقل بوون
وه به نديون له مه كاندا
اللّب: عقل وه له مهر شتى خاليص و چاكي
اللّبيا: ژك حه يوان كه تازه نه زئ شهول شيرى
پئى نه لين ژك وه ناودان وه ژك دوشين
اللّبيا: ژك
اللّبوة: شيرى مى
اللّبب: له سننگدا جينگه مى ملوانگه و مروارى
به ند رخت و سينه به ند نه سپ و وشتر
وه كؤملى لمى زهرد كه له دواينى شاخ و كيودا
نه بئ پينج نوعه نه گهر زؤربى عقنقل له وه
كه متر بئ كيئب كه متر له و سقط له ميش كه متر
بئ عذاب له مهش كه متر لبب فلان فى لبب رخي
به عنى له حاله تيكي خوش و واسع دايه
اللّباب: له مهر شتى چا كه كه مى

الكييل: پئوان به مهن يا به كه ويژ^(۱) وه ناگر
به يدا بوونى چه خماخ
الكيول: ناخر صفى له شكر له وه قتي حه رب و
شهرا
الكيلاج: مهنى بيژنگى كه گه ندوم جوئى پئ
نه پئورئ
الكيوس: ته عاميكة كه له مه عيده دا هزم بئ
الكيوس: ته عاميكة له كيلوسه وه بيته ده رئ
بجئته ناو جگه ره وه
الكيكان: گيايه كه كه ره وز
الكيلان: ته بيعت
الكين: گوشتيكة له فهرجى ژنان دايه
به واسته مى نه و گوشته وه بچوك و تنگ نه بئ
الكيئونة: بوون وجود
الكيانه: كه فاله ت

^(۱) كويژ: پئوانه به كه بو دانمونه

اللَّبَاب: گیاهی تهر
 اللَّبَة: جینگای مرواری بهند لهسهر سنگو
 جینگای سهر پرینی ووشتر وگا له گهردینا
 وهژنی منال و میردی خوی خوش بوی
 اللَّبَابَة: زیرهکی و عاقلی
 اللَّذْبَة: جینگایهکی بهرده لانی
 اللَّبْث وَاللَّبَاث: ئیستراحت کردن ئیستراحت
 پی کردن
 اللَّبْجَة: چه تالی ناسن کهشتی پی ئه خوری
 اللَّبْج: یه کتر بینین وه کهستی فی لی بیست
 وپکویته سهر مرد
 اللَّبْخ: ناوی دره ختیکی گهره یه له میسر دا
 نه بی له تهخته ی هم کهشتی دروست نه کری
 همر تهخته یه کی به په نجا دیناره نه لنین دو
 تهخته ی به به که وه بنوسیننی سالیک له ناودا
 بمینیتسه وه هردوو تهخته که نه بن به یه که
 تهخته
 اللَّبَاخِیَة: ژنی خولق و کرده وه ی ته وایی
 اللَّبْد: خوری و لباد که له بهرگن نه کری
 اللَّبْد: زور، فره
 اللَّبَاد: کارگچی
 اللَّبُود: تهیر لهسهر سنگی راکشی بنوی
 وهشتی بنوسیننی به عهرده وه
 اللَّبِید: جه والی بچوک
 اللَّبِده: زوری و تیکه لاو کردن وه شوشتن
 اللَّبَادَة: فهره نجی جارن له باتی خهرقه و پالتو
 نه کرا
 اللَّبْن: لیدان و خواردن
 اللَّبْس: بهرگ پوشین وه ئیشتی به شت لی
 گوپان وه قسه تیکه ل کردن
 اللَّبَاس: بهرگ و داپوشراو لباس الرَّجُل
 ژنیته ی، لباس المرأة: میردییه، لباس التقوی:
 شهرم و حه یایه

اللَّبْس: بهرگی پوشراو له بهرکراو وه که بهرگی
 که عبه بهرگی که ژاوه
 اللَّبُوس: ههرشتی له بهر بکری بهرگ بی یا
 زره بی
 اللَّبْسَان: گیایه که وه کو خهرده له وایه
 اللَّبْط: زوران بازی و موته حه یریون وه خو
 گه وزاندن
 اللَّبَابَة: که په تک فهره نجی گهره
 اللَّبْق وَاللَّبَاقَة: عاقل بوون وه ریخستن وه
 تیکه ل کردن وه نهرم کردن
 اللَّبِق و اللَّبِيق: ئیش به دهستیکی داناو
 کهستیکی قسه ترش و شرین
 اللَّبِک: تیکه ل کردن
 اللَّبْکَة: میقداری له تربیت
 اللَّبْکُوس: جهوی وه زه مغنیکی تاله لای
 حه کیمان مه علومه
 اللَّبْن: شیر وه نالوکوتن که له سهرینی
 بهرزه وه توش بی
 اللَّبْن: لیدان
 اللَّبَان: شیر فروش
 اللَّبُون: مهر مانگا بزن که شیریان بی
 بدوشرین
 ابن لبون: بیچوی ووشتری دوو سالیته ته و او
 کرد بی وه نبت اللبون بیچوه ووشتری مییه
 دوو سالی ته و او کرد بی عومری
 اللَّبَان: کندر به هندی جاوه چونکه
 له جزیره یه کدا دره ختیکی گهره هیه
 بهرزه مغه کی نه لنین لبان جوی
 اللَّبَان: سنگ سینه
 اللَّبَان: مه خصوص شیری ژنانه
 اللَّبَانَة: ئیحتیاجی
 اللَّبْنَة: خشتی سورکراو وه قالبی خشت
 وه ظهرفنی که شیری تیا نه دوشن وه یه خه ی
 که و او سوخمه

اللُّبْنَى: درهختی که شیله‌ی همیه و هکو جهری
 شت پیکهوه نه‌نوسینتی
 اللَّبْلَاب: لاو لاو
 اللَّبْلَبَةُ: پاریزگاری کردن و هزور خوشه‌ویستن
 کورپو کچ و هلستنه‌وهی حیوان بیچوی خوی
 که تازله له‌دایک نه‌بین
 اللَّيْلِيخ: حب الحسن نه‌وعه دهرمانیکه
 اللبوة: شیری من

(فصل اللام والتاء)

اللُّت: تیکه‌ل کردن و به‌سستنره و به‌رابره
 بوون
 اللَّتَاو: هاویشتنی تیر یا به‌رد و جه‌ماع
 کردن
 اللَّتَب: پوشین و لازم بوون شتنی لئی نه‌بیته‌وه
 و هلیدان
 اللَّتُوب: لازم بوون و هسابت بوون
 اللَّتَاج: گا کیوی
 اللَّتَح: برسیمتی
 اللَّتْحَان: نینسانی برسی
 اللَّتْح: تیوه‌چون له‌پپسی یا غه‌یری پپسی
 اللَّتْف: پپر و هک دارستانیکی پپر به‌سهریه‌کدا
 چوبی
 اللَّتْم: جینگا چه‌قوی سه‌ربرین له‌گه‌روی
 حیوانات
 اللَّتْنه: ریشکی من
 اللَّتین: درهختی که به‌قده‌ر بالای نینسان نه‌بین
 که لای و هک له‌لای پاقله له‌ناو یا دانه‌ی ورده
 ورده همیه
 اللَّتْی و اللَّتْیا: کاری گهور و موهم
 اللَّتْلته: سویند خواردن به‌درز

(فصل اللام والشاء)

اللُّث: ده‌وام و ثبات
 اللَّثَا: قاجی تهر بین بی سوی به شتیکا پینی لی
 خه و ه سه‌مغو جه‌وییک که درهخت دهری نه‌کا
 اللَّثَاء: دایک منالی به‌ناسانی بین
 اللته: پوک
 اللَّثْفَة: که‌سنی که قسه بکا ری بکا به غه‌ین یا
 به‌لام و سین بکا به‌تی
 اللَّثْق: تهریون و هکو چوله‌که له‌ناودا خوی تی
 همل نه‌کیشنی تهر نه‌بین
 اللَّثْلته: مهنه کردن
 اللَّثْم: ماچ کردن و ه‌دهم داپوشین و ه‌شکاندن
 اللَّثَام: په‌چه‌و نیقاب
 اللَّثْمَة: نهرمی و مه‌لایه‌مت کردن

(فصل اللام والجیم)

اللَّج: جینگه‌ی تنگ
 اللَّجّ: نینکاری کردن و ه‌جیونی خوارده‌مهنی
 اللَّجّ: شمشیر و ه‌ناوی گه‌وره و قول
 اللَّجْلجة: و التلجج: که‌وتنه ناو شک و ه‌هم
 له‌کارنکدا
 اللَّجاء: په‌نا بردن به‌که‌سنی و ه‌شاردنه‌وه
 و ه‌ناچاری
 اللَّجْی: ناواز دنگ
 اللَّجْبَة: حیوان له‌پاش چوار مانگ له‌زایینی
 شیری نه‌میننی که‌م بکا
 اللَّجْویة: شیرکه‌م بونی حیوان
 اللَّجاة: ره‌قه‌ی ناو ناو له‌دهریا ه‌ی و اگه‌وره
 همیه له‌دوره‌وه که‌ته‌ماشای نه‌که‌ن و اه‌زانه‌ن
 جزیره‌یه
 اللَّجَة: ناوی زور و قول
 اللَّجْذ: لستنه‌وه‌ی سه‌گ هی حاجت و ظرف
 اللَّجْز: پیکه‌وه نوسان

اللُّجْف: بئر ناوه راستی شیوو دهر
 اللُّجَاف: داری که له ژور دهر گانه وه قایم
 نه کړی چوار چیوه
 اللُّجَلج: شتی مه قبول نه بن لیبی بکه ویته
 شکه وه
 اللُّجَلاج: که سنی له قسه کردنا زوبانی بیگری
 وه ناوی چه کیمیکه که شه تره نجی رنک
 خستوه وه پارو گیران له دمدا بن جویت
 اللُّجَم: ناوی گردیکه له سسر عهره وه
 به مه عنای کومه ل و چه ماعت
 اللُّجَام: لغاو وه مندیله ولو که یه که که ژنان
 له وه قتی عوزر پیا هاتن یان شهی خه نه
 فهر جیان
 اللُّجَمَة: دمی رویارو جوگا
 اللُّجُون: پیرو چه یوانی به عومر
 اللُّجین: نه وه گه لایانه ی که نه وه ل جار له گه لا
 ریزانا نه که ونه خورای یا گیایه که به کوتان و
 لیدان نهرم بکری
 اللُّجین: زیو
 اللُّجی: دهر یای گه وره
 اللُّجی: که سنیکی چاک و مصلح
 اللُّجَد: چاندن وه چالی که بو تره فیکی
 خوار بوبین
 اللُّجَد: ناوه راستی گوز و قه بر جینگای
 مردوو
 اللُّحز: به دخو به خیل
 اللُّحس: لستنه وه
 اللُّحص: تهنگی وشیده ت
 اللُّحَاظ: به گوشه ی چاو ته ماشا کردن
 اللُّحَاظ: ملاحه زهر چاودیری کردن
 اللُّحظة: ساعت وه نه ختی به کلا ی چاو
 نوارین
 اللُّحَف: داپوشین
 اللُّحَف: لیفه
 اللُّحَاف: داپوشهر هه رشتی ببین نه ماما
 مه شهر لیفه یه
 اللُّحَق: له پاشان پی گیشتن وه خورمایه که
 درهنگ پی بگا
 اللُّحَاق: پی گیشتن وه ناوی نه سپینکی
 معاویه بوه
 اللُّحوق: تابع بون وه پی گیشتن له
 ناخردا
 اللُّحوق: درزو شهقی عهره
 اللُّحُک: شیده ت و مه شه ققت وه چونه
 ناوی که وه وه که حلقه ی زنجیر
 اللُّحَکَة: جانهره ریکه
 اللُّحَلحَة: بزواندن و هستاندن
 اللُّحَاح: توری دهشتی و شاخ
 اللحم: گوشت
 اللُّحام: له حیم شتی شکاوی پی چاک
 نه کوریته وه
 اللُّحمة: پارچه گوشت
 اللُّحمة: گوشتی که دهر خوارد باز نه درئی
 راوبکا وه خزمایه تی
 اللُّحَن: زیره کی

اللُّجَف: بئر ناوه راستی شیوو دهر
 اللُّجَاف: داری که له ژور دهر گانه وه قایم
 نه کړی چوار چیوه
 اللُّجَلج: شتی مه قبول نه بن لیبی بکه ویته
 شکه وه
 اللُّجَلاج: که سنی له قسه کردنا زوبانی بیگری
 وه ناوی چه کیمیکه که شه تره نجی رنک
 خستوه وه پارو گیران له دمدا بن جویت
 اللُّجَم: ناوی گردیکه له سسر عهره وه
 به مه عنای کومه ل و چه ماعت
 اللُّجَام: لغاو وه مندیله ولو که یه که که ژنان
 له وه قتی عوزر پیا هاتن یان شهی خه نه
 فهر جیان
 اللُّجَمَة: دمی رویارو جوگا
 اللُّجُون: پیرو چه یوانی به عومر
 اللُّجین: نه وه گه لایانه ی که نه وه ل جار له گه لا
 ریزانا نه که ونه خورای یا گیایه که به کوتان و
 لیدان نهرم بکری
 اللُّجین: زیو
 اللُّجی: دهر یای گه وره
 اللُّجی: که سنیکی چاک و مصلح

(فصل اللام والحاء)

اللُّح: پی گیشتن وه هوری که بارانی دهوام
 بکانه بریته وه
 اللُّحَاء: تویکل ی درهخت وه له گه ل یه کتر شهرو
 جهنگ کردن
 اللُّحَب: خیرا رویشتن وه پیست دامالین جوان
 له گوشته که ی
 اللُّحَب واللاحِب: ریکای ناشکرا
 اللُّحیب: ووشتی که گوشت
 اللُّحبة: چه یوانی شیری که کرد بن
 اللُّحج: تهنگ و ژهنگ گرتن

اللَّحْنُ: له سهرو بؤردا غهلهت كردن وه گؤپان ته غير

اللحون: يهك ناواز

اللحو: شتی پیستی یا توئیکی دامالی روتی بکهیته وه

اللحي: جینگای موی ریش

اللحية: ریش

اللاحي: ته عنه لی دهر لومه کهر

(فصل اللام والخاء)

اللخ: ناوی چاو زؤربون فرمینک

اللحاء: قسهی پروپوچ زؤر کردن وه ته فرهدان وه قورهی زگ وه نان ته پر کردن بو خواردن

اللخت: گوره و زل

اللخج: چاوی ناو بکا خراپ بوبین

اللاخجة: چیشتی که ته عامیکه

اللخص: پشت چاو قهله وه گؤشتن بوبین وه به بیان ومه علوم کردن

الللخیص: ریگ خراو

اللخغ: خاوبونه وهی به دن وجود

اللخف: لیدانی به شیدهت وه سهر توئیژی ته نک

اللخاف: بهردی سپی و سهر توئیژ

اللخوک: چال و چؤل

اللخلخة: که سیکی زمان پت چاک قسه نهکا

اللخم: نهوعیکه له ماسی ناوی که سه جه وه له یه من ناوی تانیفه یه که وه که سیکی روی

گؤشتن بین

اللخن: بؤگن بون شتی بون بکا خراپ بین

اللخناء: زنی فرهجی بونی ببی یا زنی

خهته نه کرابین

اللخواء: قسهی پرو پوچ زؤر بکا زنیک وه ته بیرئ دهنوکی خواربئی وه ووشتری

نه زنیویه کی گوره تربین

(فصل اللام والذال)

اللذ: زال بوون وسهر که وتن به سهر دوشمنا وه به توندو تیزی دوشمنا تهی کردن

اللذ: جهوال

اللذة: دو منال به زگی بووبین

اللذود: دهرمانی که بیکیته دم نه خوشه وه

وه دوشمنا تهی به شیدهت

اللذاد: دووشمنا تهی به توتندی و شیدهت

اللذید: دو تهرهف شیوودهر

اللذس: لسته وه

اللذیس: گهرم و شیله تین

اللذغ: مار گهستی دوپشک پیوه دان

اللذم: بهرد له بهر دان وه دهنکی بهردی وه یاداری که بکهویته سهر عهرد

وه دفع کردن وه لیدان وه پینه کردن وه دهوام کردن

اللذیم: که وای پینه کراو

اللذام: بهرگ پینه کهر

اللذام: پینه

اللذان: لقی نهرم و تازهی درهخت

اللذن واللذن واللذن: لا، کن

اللذنه واللذونه: نهرمی

اللذی: وه کولدن وایه ظهرفه بهمه عنا (عندهی عهره بییه)

(فصل اللام والذال)

اللذ: خه نوستن وه قسهی جوان وه ته عامی خوش و بهلهزهت

اللسع: پیوه دانسی مارو دوپشک و زهرده واله
 وه دل نازار دانسی کهسئ به قسه پی گوتن
 اللسق والسوق: پیوه نوسانندن
 اللسم: نیلزام کردن
 اللسان: زیان
 اللسن: زیان لوغه نه بیژئی هه موو قهومی
 زوبان و لوغمتیکی ههیه

(فصل اللام والشین)

اللش: بهرو نه مهربی دره ختیکه

(فصل اللام والصاد)

اللص: دز
 اللصاء: بهرائی که شاخیکی چوبی بؤ
 پینشه وه شاخیکی بؤ پاشه وه وهشتی
 تنگ
 اللصب: پیکه وه نوسان و تنگی
 اللصب: درزی بهردی بچوک وه جینگای تنگ
 لدهر بهندو شیو وه گوینزی کویر که ناومکی
 به درزی بیته درئی
 اللاصب: بیری تنگ و قول و پیوه نوسان
 اللصت: دز
 اللصغ واللصوغ: پیست به سسر ئیسقانه وه
 وشک بوبی
 اللصاعة: گیایه که ناوی هندبایه به فارسی
 اللصف: نه رعیکه له خورما
 اللصق واللصوق: پیوه نوسانندن وه پی
 گهیشتن
 اللصو واللصی: جوین دان

اللزاذة: شتی تامی خووش بی وه شراب
 وه خووشی
 اللذاذ واللذاذه: لهزهت و خووشی و شیرینی
 اللذع: سوتانندن وه ناوردانه وه به لای راست و
 چهپدا
 اللذلة: گورگ

(فصل اللام والزاء)

اللز: لیدان وه پیوه نوسانندن
 اللزء: که یوان باش له وره پانندن
 اللزوب: پیوه نوسانندن وه سابت بیون
 اللزبة: قاتی و گرانی
 اللزج: شتی بنوسی بهشتیکه وه دریز بکری
 اللزوجة: نه میس ههروایه
 اللراز: داری که له پشت دهرگاوه داده نری
 وه ههه پیوه نوسانندن
 اللرز واللرزق واللرزوق: هه موو پیکه وه
 نوسانندن وه دهرمان و مهره میکیشه
 که بهرامه وه نوسازامکه نه پچری بهری نه دا
 اللزک: برین و زام گوشت پاره بی نیته وه چاک
 بوبی
 اللزوم: لازم بون بهشتیکه وه جوی نه بیته وه
 اللزم: نه میس وایه یا نازاری هه لانه چی
 اللزن: تنکی و سه خلهتی وه کومه لی خهلق
 له سسر بری یا جوگه یه ک ناویان بهر نه کهوی

(فصل اللام والسين)

اللس: خواردن و لستنه وه
 اللسب: لیدان و لستنه وه وه پیوه نوسان
 اللسوب: وه کولزوب وایه
 اللسد: لستنه وه مزین

(فصل اللام والضاد)

الضلاض: شاره‌زا و مرنگه‌نیشان دهر

اللطيمة: شوشه‌یه‌ك عه‌تری تی بکری
وه‌بازاری عه‌تاران وه‌ ووشتری که‌باره‌که‌ی
شتی بون خوش بین

(فصل اللام والطاء)

الطّ: گهردانهر ملوانکه‌ی بادارو له‌مل دا
وه‌لازم بون وه‌ ئینکاری کردن وه‌داپوشین
وه‌پیوه‌ نوساندن
الطّاء و اللطوء: پیوه‌ نوساندن
الطّاة: چیشتیکه
الطّاة: ناوچه‌وان پیشانی
الطّغ: لیدان به‌بهری ده‌ست
الطّغ: تیوه‌چون

(فصل اللام والظاء)

الظّ: بارانی به‌ده‌وام وه‌مه‌نع کردن وه‌لازم
بوون
الظّلظة: جولان و بزوتنی مار
الظّی: ناگرو ناویکه‌ له‌ناوانی چه‌هنه‌م

اللطس: لیدان به‌قایم پی به‌ عهدا دان
الطّاط: که‌نارو ته‌ره‌فی کیو وه‌ به‌رزی
شاخ
اللطبطة: وه‌کو لطاه وایه
الطّغ: لستنه‌ره‌ وه‌به‌له‌قه‌ لیدان له‌پشتی
که‌سی

(فصل اللام والعین)

اللاع: ترسنوک
اللعاب: لیکي دم
اللعب: وه‌ک لعاب وایه
اللعب: یاری وگه‌مه
اللعباء: نیسمی مه‌کانه
اللعبة: بوکه‌ شوشه‌ نه‌مسالی که‌ منالان یاری
پینه‌که‌ن وه‌بیبیلهی چاو وه‌سیجر
اللعبة: یه‌ک جار یاری کردن که‌ره‌تی
اللعنة: ژنی زه‌عیف وه‌پر
اللاعة: ژنی ترسنوک
اللعج: دله‌کوتی و ناسازدان وه‌ سوتاندن
وه‌گهرماییه‌ وه‌ حه‌راره‌تی که‌ له‌عشقوه‌ په‌یدا
نه‌بین
اللاعج: که‌سی له‌موحه‌به‌ت و عشقه‌وه‌
سوتابی
اللعس: ره‌نگی لیو وه‌ره‌نگی نه‌ختی مه‌یله‌و
ره‌ش بین
اللعوس: زور خوړو ته‌ماعکار
اللعساء: ژنی لیوی مه‌یله‌و ره‌ش بین
اللعض: زور خواردن و زور خواردنه‌وه‌
اللعط: خو پاراستن و داغ کردن به‌ناگر

الطّف: بچوکی شتیك ونه‌رمی
الطّغ: سپیایی که‌ناو لیو دابی وه‌به‌فه‌رجی
بچوکی که‌م گوشت نه‌بیژری
الطّعاء: پیره‌ژن وه‌ژنی ناو لیوی سپی بی
وه‌فه‌رجی گوشتی که‌م بین
اللطافة: بچوکی ونه‌رمی و وردو ناسکی ضدی
که‌ثافه
اللطّفة: دیاری
اللطط: ژنی پیر وددانی رزیوو بوگه‌ن
الطّییم: که‌سی دایک و باوکی نه‌بین وه‌
نه‌سپین که‌ نیوه‌ی دهم و روی سپی
بین وه‌ ناوی نه‌سپی نوهم له‌ تاودان
موسابه‌قه‌دا
اللطمة: زله‌ لیدان به‌بهری ده‌ست

اللُّعْطَاءُ: مەری مل رەش
 اللُّعْطَةُ: خەتی رەش کە لە ملی مەردا بن
 اللُّعَاعَةُ: نەرم و گیای تازەو تەپ
 اللُّعِيعَةُ: نانی هەر زن
 اللُّعُوقُ: لەستەنەو
 اللُّعُوقُ: شتی لیسراوە وەشتی کەم
 اللُّعُوقَةُ: گورجی خێرای
 اللُّعَقَةُ: شتی بەکەوچک هەل بگیری
 اللُّعَلُ: بەردیکی سوری بەقیمەتە
 اللُّعْلُعُ: هۆراو سەراب و ناوی گورک
 اللُّعَسُ وَاللُّعُوسُ: ناوی گورگە
 اللُّعْلَعَةُ: شکاندن
 اللُّعَالِكُ: راوەستان بەراستی
 اللُّعْكَظُ وَاللُّعْمُوظُ: زۆر خۆر
 اللُّعْسُنُ: ئی خۆرپسەن وە لەچاکە دور
 کەوتنەو
 اللُّعَانُ: لەیەکتەر دور کەوتنەو وە لەعنەت
 کردنی یەکتەری
 اللُّعِينُ: دەرکراو وە دور خراوە وەبەئینسانی
 درێژو گورگ و داھۆلی ناو زەراعەت کە بو
 ترساندنی چۆلەکەو تەیر ئەکری لەعینی
 ئەبێژئی
 اللُّعْنَةُ: رق و غەزەب و دەرکردن
 اللُّعْنَةُ: کەسێ زۆر لەعنەت لەخەلق بکا
 اللُّعْنَةُ: کەسێ خەلق لەعنەتی ئی بکا
 اللُّعُو: ئینسانی بەدخو وە تەماعکار
 اللُّعِيَّةُ: گولیکسی زەردە گەلای بۆنی
 خۆشە
 اللُّعُوةُ: رەشی دەوری گۆی مەمک

(فصل اللام والغين)

اللُّغَبُ: زحمەت و مەشەقەت و زەعیف وەتیری
 پەرەکانی خراپ بن

اللُّغَابُ: پەرشێ خراپێ تیر
 اللُّغَابُ: برسێ و ماندو
 اللُّغُوبُ: مەشەقەت و ماندو بون وەبرسێ بون
 اللُّغُوبُ: زەعیف و نەفام
 اللُّغَةُ: دەنگ و ناوازو قسە
 اللُّغْدُ: غەبغەب
 اللُّغْدُودُ: ئەمیش وایە
 اللُّغَزُ: مەیل کردن و کونەمشکی کێوی
 وەریگای خوارو خێج کەسەر لەریبوار تیکدا
 اللُّغِيزَاءُ: مشکە کێوی جرج عەردی هەل کەنن
 ریگای بەپێچ و پەنای تێ بخا کە نەدۆزیتەو
 اللُّغَطُ: ناوازو دەنگ قسە تیکەل بکری
 اللُّغَاطُ: دەنگ و ناواز
 اللُّغْلَغَةُ: لەقلەق زستان ئەچیتە میسر
 اللُّغَمُ: قسەیکە ساوەری پێ نەکری وە
 تێوەچون
 اللُّغَامُ: لیکێ ووشتر
 اللُّغَنُونُ: غەبغەبە
 اللُّغُو: قسە ناشرین و بێ سود و لورە
 سەگ وەشتی لەبەر چاو کەوتین کەس مەیل
 و تەماشای نەکا
 اللُّغِي: ناوازو قسە ناشرین
 اللُّغِيَّةُ: قسە بێ فانییدە وەکەلیماتی بێ
 سود

(فصل اللام والفاء)

اللَّفَّ: کۆکردنەو و پێچانەو وەمەنع کردن
 اللَّفِّ: درەختی لەبەر پەر لقی چووبیتە سەر
 درەختی کە لەلایەو دەورە بکا
 اللِّفَاءُ: شتی سوکو و بێ قەدر کەس نارەزوی
 نەکا وەگێل وە ئەشیایەکە بەسەر عەردەو
 (تلافاء) بەسەر گرتنەو
 اللِّفَاءُ: لیدان و روت کردنەو

اللغة: گوشت بین نیسکان نمره گوشت

اللحاق: پیاری نه فام

اللحق: رولادان ورو وهرگیران

اللغت: شیلیم وهرپاره وهلهت کردن

اللغیة: چیشتی شیلیم

اللغوت: ژنی له میزدی پیشوی منالی بیی

ودایم ته ماشای وهلهدی بکا

اللغح: سوتاندن ولیدان

اللغاح: گیایه کی بون خوشه نه لین وهکو

باينجانه که زردبین

اللغحان: لیدان

اللغظ: فریدان له ده موره

اللغظ: ناوازی نامه علوم کس تیی نهگا

اللغاطة: ناردی که به رداش فرئی نهدا

وه قسه یه که له دم بیته دهری

اللغح: داپوشین و شار دنه وه

اللغاع: داپوشراو وه شارراوه وه لیغه

اللغف: لالی له زیاندا ته و او قسه نهکا

وه قهلهوی وه ماندو بوون

اللغیف: پیچراوه وه کوکراوه وه له گهلی

عشیرهت پیوا کوئه بیته وه پنیان نه لین

له فیف (وجئنا بکم لفیفا)

اللغافة: پی پیچ و سهر پیچ وهکو پوزه وانهو

میژهرو جامانه

اللغوق: دو پارچه به یه که وه دورین و نوساندن

وه پوشین و داپوشراو

اللغک: نه قامی نادانی

اللغام: پهرده وه داپوشهری لوت ژنان به وه

ههر لوتیان نه شارنه وه نیوه په چه یه

اللغان: ههناری ترش

اللافيون: گیایه کی شيله داره

(فصل اللام والقاف)

اللّق: لیدان

اللّقا: شتی فریدراو بین قدهر

اللّقاء: چاو پی کهوتن وه پی گیشتن

اللّقب: ناوی له پاش ناوی نه سلیمیه وه زیاد

نه کروی

اللّقح واللّقاح: حیوان که باری پیوه بین

اللّاقح: بایه که بارانی پیوه بین وه لق و پوسی

دره ختان روت بکا وه ووشتری ناوس

بارکراوین

اللّقاح: گیایه کی بون خوشه

اللّقحة: ووشتری تازه زابن و بدوشری

اللّقزوف: داری میو

اللّقس: گالته کردن وه عیب دهرینان وه ناو

لی نان له خلق به دخوی

اللّقس: ته معکار

اللّاقس: عیب گر له خلق

اللّقص: سوتاندن وه وهرگرتن وه به دخو بوون

اللّقط: وهرگرتن وه کوکردنه وه کوت و پر پی

گیشتن به شتی دوزینه وه

اللّقط: شتی له چولی فری درابن وه پاره ی

زیوو نالتون

اللّقیط: شتی فری درابن یا به جن مابن وه

نهو که سانه ی که کوت و پر نه گه نه

سهر بیر

اللّقطة: کسین له چول مالی ضایع بو کو

بکاته وه

اللّقاط: نهو شتانه ی له چول فری درابن بلاو

بو بیته وه

اللّبقع: فری دان

اللّقاعة: زحمهت و مهشه قهت وه نینسانی

نه فام

اللّقاعة: که سیکي حازر جهواب

اللّقف: دیوار روخاندن

اللکف: قوت دان
 اللقیف: قمر اغی بیرو حموز
 اللقیف: حموزی پر لهناو
 اللقلق: تهیری معلومه
 اللقلقة: دهنگی لهقلهق وهه مو ئاوازی که
 لهحره کهتو وعجمله وه پهیدا بن وه بهتوندی
 بهکتری بانگ کردن
 اللقم: قوت دان وه بهستن وه لیدان
 اللقم: ناوهرآستی رنگا
 اللقمة: پارو وه قوت دان
 اللقن: زانین
 اللقانه: زو تنی گه یشتن
 اللقانق: شتنی پر بن له ناو
 اللقوة: چاو پین کهوتن
 اللقوة: ژنی ئاوس له جیماع دا وه ووشتری
 باری نازا وه دولکه ی ناو وه لازم بوون
 اللقیا و اللقیانة: بهکتر بینین

(فصل اللام والمیم)

اللّم: شتی بلاو بوه کوکردنه وه چاک کردن
 وه کهسی شتیکی دهست کهوئی له حهرامو
 حه لال نه پرسنی بن خوا وه شهیده توندی
 وه هاتنه خواره وه
 اللماء: دهست لی هه لگرتن تهرک کردن
 اللامة: به دخو وه شتی بن کلهک
 اللّمة: شهیده ت و مشه ققت و شتی کهم
 وه زمانه
 اللّمة: بهر چه می له کوئی دا کشابن
 اللّمة: جهامعه تیکی زور یا له ۲ وه هه تا ۱۰
 پیارو ژن
 اللّماج: هین وانکه شت وه کهم
 اللّماج: خواردن وه تماشاکردن
 وه دره وشانه وه
 اللّمحة: پهک جار نوارین وه دره وشانه وه
 اللّمحة و اللّماج: زله
 اللّمز: عیب لی گرتن وه لیدان وه دفع کردن یا
 عیب نیشان دان به چاو
 اللّمس: دهست لیدان یا جیماع
 اللّمیس: ناوی جاریه به
 اللّماسة: نیحتیاجی

(فصل اللام والكاف)

اللک: دهرمانی سور که پینسته ی پنی رنگ
 نه کری و لیدان
 اللک: دره ختی که وه کو دره ختی هه نار وایه
 ناوی جهویه کهیتی وه شتیکی شه دهستی
 چه قو و تیغی لی نه کهن
 اللکا: لیدان و جویبونه وه له شتی لازم بوون
 اللکد: پیوه لکان وه لازم بوون
 اللکز: لیدان
 اللکانه: چیشتی که
 اللکع: گه ستن وه پیوه لکان وه چلک و
 پیسی
 اللکع: زهلیل وه بنی قدر وه نه سپی فه حل
 اللکاع و اللکعاء: ژنی بن کاره و بن قدر

اللُّص: لستنهوه
 اللُّمطة: شيدته وميخته
 اللُّمطة: تهعامن لهبهيني دان و دهمدا مابيتتهوه
 به زبان خهريكي بين
 اللُّمطة: ميقداري خواردهممني هر شتن بيني
 وهنوختهى سپى و سيبايى سر ليو وهنوسپى
 لئوى سپى بين وه نهگه ر لچى سپى بين بينى
 نهلين ارثم
 اللُّمطة: باقى تهعام لهدم دا مابيتتهوه
 اللماظ: شت هين ميقدار
 اللمع واللمعان: روناك و درهوشانهوه
 اللُّمعة: يهك جار شوق دانهوه
 اللُّمعة: بهقهدهر لهپى دهستى وهكومهلى
 نينسان
 اللُّماعة: سهحرايبابان وهتهيرى ههلق
 اللُّمق: نوسين وكوژاندهنوه
 اللُّماق: شت لهعهرهپى دا شى
 اللماك: وهكو لماق وايه
 الللملمة: شتنى بگري بهنهوهوهل
 يللمم مهكانيكه ميقاتى نههلى يهمنهه بؤ
 حهج
 اللُّم: گوناهاى بچوك يا نهوانهى لهگوناهى
 بچوك نزيك بوبيتتهوه وهلمه نافهتى وبهلايهك
 له بهلاى دونيايى
 اللُّمى: رهشى ناو ليو بؤ پياو المى بوژن
 لمياء
 اللُّوب واللوّاب: تينويتى وهپيالهى بين دهستك
 وهكومهلى دار خورما
 اللُّوباء: لؤبيا
 اللُّابة: جيگايهكى بهرداوى بهرديش رهش بين
 اللُّوبه: نهميش وايه
 اللُّويان: نينسانى تينو
 اللُّوياء: لؤبيا
 اللوت: شاردهنوه وهخه بهردان بهپيچانهوهى
 راستى وه بهپيچوانه خهبر بدا
 اللوث: نيشانه وهميزهر بهستن وهتيوهچون
 بهقور يا پيسى
 اللوثة: زهيفى وهسستى وهنيستراحت
 وهوچان گرتن وه ووشترى قهلو
 اللوثية: لهعشيرهتى جوئى جوئى لهيهك جيگا
 كوئيتتهوه
 اللوجاء: نيتحياجى
 اللوح: بهينى عهردو ناسمان ههوا
 اللواح: شتى كهشت بسوتينى
 اللوح: تهخته وشان وه نيسقانى پان
 وهتينويتى وهشوق دانهوه وهتهختهى لئى
 نوسين
 اللواحة: تيكهك كردن
 اللوذ: پهنا بردهن بهر كهسى يامهكانى وهسهرى
 گوريس
 اللواذ: يهك لهدواى يهك خوشاردهنوه وهبؤ
 يهكتر پهنا بردن
 اللوذعى: چابوك وزيرهك وه زهريف وهنازا
 اللوز: بادام
 اللوزينج: ههلويايه بادامى تياينى
 اللوس: خواردن وچيشتن
 اللواسه: پارويهك خواردهممني
 اللوشب: گورگ
 اللوص: تهماشاكردن لهژيز دهرگاوه وهيا
 لهپشت پهردهوه ياژانى كوئچكه

(فصل اللام والواو)

اللوّ: دهرمانيكه لاي ههكيما م معلومه
 اللّواء: شيدته و مهشقهقت
 اللّواء: بهيداخ
 اللّوب: زؤرو كومهل

اللّوط: پٽيوه نوسانندن ولکانندن
 اللّواطه: پٽيوه نوسانندن نهمما
 نٽستا لهکرده وهی پیسی مهشهور بهکار
 دینری کرده وهی قهومی حهزرتی لوط عیله
 السلام
 اللّوعه واللّوع: سوتانندن و سوتان
 اللّوغ: شتنی لهدمهابن جوی وه بن گیزی
 له پاشا فریسی دهی
 اللّوف: ناوی گیایه که پنی نه لاین گونچکه هی
 فیل
 اللّوقه: سهرتویژو کره وه پٽيوه نوسانندن
 اللّوقاء: دار گوینز
 اللّوک: جیون هی تهعام یا بنیشنت
 وه لغا و کردنی نه سپ
 اللّوم: لومه کردن
 اللّولب: پمتی که نه خرنه کونی جهنجه
 اللّوأم: لومه کردن وه ریسوا کردن به کره
 وه نه مثالی
 اللّومی: لومه
 اللّون: رهنگ سور یارهش وه نه وعیکه
 له خورما
 اللّاون: ناوی گیایه که
 اللّوی: بادان و پیچانه وه وه میل پیکردن
 خوار کردن وه
 اللّوی: تیک چونی مه عیبه
 اللّوی: گیای ووشک
 اللّویه: خوارده منی بشاریه وه بو که سنی
 اللّواء: بهیداخ

(فصل اللام والهاء)

اللّهَب: هالای ناگرو توژو غوباری بهرز
 بیته وه راست بو ناسمان

اللهب: بلئسهی ناگروه دار نان به ناگروه
 دای گیر سیننی وه له تینویتی ش به کار دینری
 اللهبه: تینویتی
 اللهبان: که سینکی تینو وه بلئسهی ناگر
 اللهات: زیانه بچکولهی ناوهم
 اللهت: نوعه رؤیشتنیکه
 اللهث: سهگ له ماندوبون یا له تینویتی زوبان
 دهر کیشی
 اللهثان: تینویتی
 اللهبان: نینسانی تینو
 اللهث: انه میش وایه
 اللهج: زبان
 اللهجة: خوارده منی به گوشتی تهیره وه
 اللهجم: ریگای پان و پیاله هی گهره
 اللهد: لوبردن و گران کردن وه مهرگرتن
 اللهدید: ووشتری باری گران بن زه حمتهی بدا
 اللهدیده: چیشتی په لونه
 اللهدم: شیرو خه نجهری تیژ
 اللهیره: ژنی ناشیرینی کورته بالآ
 اللهن: لیدان وه وه رگیبان وه تیکه ل کردن
 وه زیان کار
 اللهزمة: چه ناگه
 اللهس: لسته وه وه له ته ماع کاریبه وه له سر
 خوارده منی نازاردان
 اللهط: لیدان و فری دان
 اللهع: که سنی به دهنی سست وه زه عیف بن
 اللهف: خهفت خواردن بو شتنی له کیس
 چوبنی
 اللهق واللهاق: شتنی زور سپی بن
 اللهلة: دهشت و بیابانیکی پان و گهره
 که مه و راوی تیا بیخری وه مه ندیل وخامی
 خراب چنرابنی وه شیعرنی که لای شاعیران
 په سندنه کری
 اللهم: خیراو گورج قوت دان

اللَّهُمَّ: هر شتی بئ قوتی بدا وه لهشکری
 زؤد
 اللَّهُموم: چاکي لهئینسان وه لهئسپان وه
 ووشتری زؤد
 اللهنه: دیاری دان بهکسئ لهسهفر بیته وه
 وهکلأوی که لهزؤئی شهردا لهسه نهکری وه
 قاولتی کردن
 اللهم: زحمت و مشهقهت
 اللهو: گمه و یاری و غافل بون وه مشغول
 بون
 اللهوة: ناشهوان بهدهستی خوئی دان بکاته
 گهروی ناشهوه وهبهخشش
 اللهي: پارچه گوشتی لای سهروی دهم
 لهگهرودايه
 اللهي: زيو وهبهخشش
 اللهي: وهکو لهوه وایه

(فصل اللام والياء)

اللى: لابردين وهسرف کردن وهچارکردن
 وهبئ چارهبون وهشت خنینه ناو گهرو
 اللياء: ماشه سپی
 اللياء: مهکانی لهئاو دوربئ
 اللیت: سهرف کردن وهحسبس کردن
 وهحرفی تهمنای پیئ نهلین لهنهجودا
 اللیت: لهو تهرهف نهستؤ
 اللیث: شیرو جال جالوکه کهمیش راو نهکا
 اللایث: وهکو لیث وایه
 اللایح: ناشکراو رووناک
 اللیاخته: قسهی ناشیرین کردن نهلط کردن
 اللیاذ: پهنا بردنه بهر کهسیک یامهکانی
 اللیس: پالؤهانی وهغافل بون وهبار راکیشان
 اللیاس: کهسی سهر جبهکهی بادابئ
 اللیط: رهنگی هر شتی ببئ

اللیط: پیوه لکانن
 اللیطان: شهیتان
 اللیطه: توئکلی قامیش وهپیستی سهر زگ
 اللیاط: تف و غیری تف به شتیکه وه بنوسئ
 اللیغ: کردهوه باش وهقسه نهکردن بهناشکرا
 اللیف: ریشوی توئکل ورهگی خورما
 اللیقء اللیاقه: لاتیق بون
 اللیاق واللایقه: مرکهب وهمرکهب چاک کردن
 اللیل: شهو
 اللیم: صولح خستنه ناو خهلقهوه
 اللایم: لؤمهکر
 اللیمون: لیمو
 اللین واللینه: نهرمی ودار خورما
 اللینه: سهردوشهک و سهیرین
 اللیان: نهرمیتی
 اللیان: نهرم بون
 اللیام: پاش خستن و لابردين
 اللیه: خو داپوشین

(باب الميم وما بعده من)

(المطابق والمضاعف)

(وغيرهما)

(فصل المطابق)

الممارة: لهكّل يهكّ دوشمنايهتی کردن

الممات: مردن

الممتر: كهسئ بكهويته شك و وهمهوه

الممتع: خنيل

المماتنه: دوربون

الممثنون: كهسئ لهميزدانيا نازاربيي

الممّجد: قهدر گيراو

الممجن: راکيشراو

الممحاة: نهس پارچهيهيه كهشتی پئئ نيسپريئ

المماحك: ئينكاري كهر

الممحل: شيرى شيرينيهكهى نهمايئ وهتامى

گوراپئ

الممحقّة: پيت و بهرعهك ت لابهز

المماحطة: فيئل کردن

الممخور: عهردى كينلراو

الممخضة: مهشكهى دو

الممخوض: ماستى روئن ئى گيراو

الممدود: راکيشراو

الممدودى: چهكوش تهل

الممدورة: جيگاي قور زور

الممازقه: تئكهال کردن

الممارة: موجودهلهو به رابهري کردن

الممرّد: خانوى بهرزى مهحكه

الممارسه: دهوركردنهوه

الممرّوج: زهوى گيادار

الممازجة: تئكهال کردن مانگ زور بهرز

نهبويئتهوه

الممزّوج: تئكهال و كراو

الممازحه: يارى کردن گالته کردن

المماسه: پئوه نوسان زور له جيماعا بهكار

نههئيرئ

الممسحة: شتى خشلى پياكرايئ وهدهسهسر

الممسك: كهسئ بهمسك خوى بون خووش

كردبيئ وهشتى زور كون

الممسك: بهخيل و رهزيل

الممسودة: روگرز

الممسع: پياوى عاجزو خهفتهاوى

الممشق: شتى رهنگ كرايئ

الممشوق: نهسپئ لهپئ دريژ

الممشى: عهرزى بيئ كوتيتتهوه وهبهسهريا

بپوى

الممصّر: شتى بهزهرد رهنگ كرايئت

الممصّعه: لهكّل يهكّتره شهره شير کردن

الممطر: مشههاى باران

المماطلة: موهلهت دان وه پاش خستن وه

نههئيشتن وهلابردن

المعمود: كهسئ لهزگيا نازارى بيئ

الممغط: نهوهى شتى دريژ بكاتهوه

الممغل: ژئى زگى ههبيئ ومنال شيرى بخوات

الممق: ناسنى ناو دراوه

الممقوت: غهزهب ئى گيراو

الممقورة: ماسى يهك كهبهسيرو سرکه

خوشكرايئ

الممقّر: شتى زور قال و ماستى ترش

الممكرة: فيئل کردن

الممكورة: ژئى قاچهكانى دريژ بيئ

المماكسة: كهم کردن لهنرخى نهو شتهى كه

كردراوه (كهپئ بارهترئ)

الممالة: ياربهدان

المملح والمملوح: شتى سوينركراو

المملحة: جيگاي خوى

الممالحة: خواردن

المملوة: ژئى پوز جوان

المملسة: ناوی درهختیکه
 المملقة: بهردی باگردین و مریکخستن
 المماناة: چاوه پروان کردن
 الممانعة: نه هیشتن
 الممنون: شتی برپاو
 المماموة: شتی بهندکراین (موقوف)
 الممهات: ووشتری میئی کهم شیر
 الممهء: توندکراو
 المامیشاء: گیایه که وه کوزه عفران بون
 ناخوش زور ناو که لاکه ی وه کو گه لای
 خاشخاش وایه
 المامیران: گیایه که له یه من زوره که لاکه ی
 وه کو گه لای گز میژ وایه ناو که ی وه کو
 زه عفران زمرده ره که که شتی زمرده
 المؤجة: جینگای خوی و شوره کات
 الماجل: جینگه یه ک ناوی لی کوبیتته وه
 الماخز: داری پاشه وه ی کوبانی ووشتر
 المؤخر: شتی پاش که وتو
 المؤخر: ته نیشته و کلکی چاو وه تهره فی لای
 رومه تی
 الماد: گیای نهرم وتازه و له رزین وه له نجه و لار
 المادبة: زیافه تی به بی سبه ب بکری بون
 ره فیکان
 المئذنه: جینگای بانگ دان
 المنر: سه ختی و شیده ت
 المار: فسادو خراپی
 الماریه: نیحتیاجی وه به ته مابوون وه نومید
 داریون
 المذرة: قین و دوشمنایه تی
 المؤرب: بهرگن توکی که رویشکی تیکه ل
 بکری
 المأروضة: داری کرم خواردو
 المیزاب: پلوسکی بان که ناوی پیا دیته
 خورایی
 المازر: په نا گاه
 المؤزر: شتی قایمو مه حکم
 الموازرة: پاریه دانی یه کتری
 المازق والمازل: جینگای تنگ
 المازم: رنگای تنگی ناو شاخ وه جینگای شهر
 المأس: فساد کردن له ناو خه لقا
 المأسور: ری لیگیارو
 الماسده: مه کانی شیر تیابن
 المنشار: مشاری دارتاش
 المأصد: که سینکی به ستراو
 المأصر: چه بسکردن و چه بسخانه
 الماق والموق: کللی چاو تهره فی لای لوت
 المأقة: نرگه ره که له گریانه وه پهیدا نه بن

فصل المیم والهمزة

الماء: ناو
 المآب: گه پانه وه وه جی گه پانه وه مرجع
 المؤبد: مه لای مه جوسیه کان
 المئبره: درزی دان
 المأبله: په چه ی ووشتر وه مه کانی ووشتری
 زوربین
 المآة: سه د
 المؤتشب: تیکه ل کراو
 المآتم: کومه لی ژنان
 المؤتمر: رژی پینجه می برد العجوز
 المآتی: جینگای بوهاتن
 المأثرة: چاکه و کرداری چاک
 المأثور: نه و عیکه له شمشیر
 المأثورة: سه ر گوزشته ی پیشینیان
 المؤثل: نه بهدی
 المأثم: گوناو و جینگه ی گوناو
 المآج: خوی وه جینگه ی خوی

المأق: صاحب غيرته و ناموس و كهسيكي
توره

المأكوم: كهسيكي عاجزو خهفته بار

المأة: حازر كردن و هباغ

المئلاة: دهسته سري كه زن له پاش گريان
چاوي پي بسري

المال: خولاسه و نيهايهت

المؤمل: له مسابه قهي ناسپ هه شتيم ناسپ

المامل: نوميد ليكراو

المأمومة: بريني سر بگاته ده ماغ

المأموم: نويژكهرى پشت نيمام

المامن: جيگايهكي نه مين بي ترسو و خوف

المان و المانه: كه كه وه پاچ وه قولنگه

المئنة: نيشانه و علامهت

المأنوت: كه سي حسودي پي برايي

المؤنة: زه حمهت وه گرائي

المئناث: ژني هر كچي بي

المواعنسة: چاو پي كهوتن

المأنوف: لوتن شت بون نه كا گيرايي يا
عيلهتي بي

المأو: راكيشان

المأويل: په ناگاه

المأوم: سهر زل

المأوى: نه و مهكانه ي كه نه ي گه يتي جيگاي
خوي

المأوى: له ناو خه لقا دوزباني كردن
وه راكيشان

المؤيد: قايم و مه حكمه كراو

المؤيد: كاري گوره و زه حمهت و مه شقهت

فصل الميم والباء

المبات: جيگاي گاكوي و په چهي ووشتر

المبتوت: بپراو جوي كراوه

المبتاع: فروشراو

المتبئس: كه سيكي مه حزون و شكات
وهاواركه

المبثوث: پريشان و بلا و كراوه

المبجل: حورمهت و قه ده ر گيراو

المباح: شتي كه حلال و حرام ي چون يه
بي

المبدأ: دهست پي كردن

المبدئى: شت ده رخه نيشهاركه

المبادرة: تالوكه عه جه له كردن

المبادلة: گورينه وه

المبادى: پارچه و نه جزاي هر شتي

المبذر: كه سي پاره زياد خه رج بكا

المذلة: بهرگي هه موو روژي له بهر بكرئ
بيوشري

المبازلة: سه خاوهت

المبتر: نه بات

المبراة: قه لهم بپو رهنده ي دارتاش

المبرة: چا كه و نيشان كردن

المبرح: ليداني كه گوشت له نيشقان بكاته وه

المبرد: چه كوش و بپه ند

المبردة: مهكاني سارد و سارد ي

المبارزة: شهر له گه ل يه كتر كردن

المبرز: نه دبخانه

المبرقع: ژني په چهي به رووه وه بي وه مه پي
سهر ي سپي بي

المبارك: زور وه بهر كهت دار بويي

المبرم: شتي قايم وه بهرگي مه حكمه دروايي

المبرم: زياد كردن يه كه به دوو كردن

وه كه سيكي نازاو وه به نيشان

المبزع: نه شتري خويي گرتن

المبزل: شير پاليوك

المبسق: ووشتر ي له پيش زانينا شيري بي

المباسة: له شهرًا تاو لیدان وه په لاماردان و
 نازایی نواندن
 المبسم: پښکهنین نه ماما به سهری. م. به مه عنا
 دهمه
 المباشوش: پاک کراوه
 المباشعة: تف فری دان
 المبيضع: نه شته ری خوین به مردان
 المباشعة: جیماع کردن
 المبطخة: بیستانی کاله و شوتی
 المبطوش: گراو وه خه شم لی گراو
 المبط: کسئی زگی به پشتیه وه نوسالا
 المبطان: کسئی له خوار دنه وه وورگی زل
 بوبئی
 المبطون: له زگا عیله ت دار
 المبعتر: جوتیار
 المبعوج: کسئی زگی کون کرابئی
 المبيع: فروشراو
 المباعیة: مامله کردن له گهل یه کتر
 وه معاهه وه مخالفه ت کردن
 المباعدة: دوریه تی
 المبعغ: گورج وعجه له کهر له نیشا
 المباعثة: کوت و پر
 المبعفی: مه کانی ته له بکردن
 المبعلة: مه کانی سه بزه فروشتن وه سه بزه
 چاندن
 المبارکة: دست کردن به کار له به یانییه وه
 المبال: جینگای میز
 المبالاة: خهفت خواردن وه سهعی له
 کاریکا
 المبلس: نا نومید
 المبلغ: پی گه بشتن وه میقدار
 المبلندی: ووشتری قایم وه حکم
 المبناة: زهر فیکه وه یا چه رمی نیعدم
 له سه رکردن

المبین: ناشکرا
 المبني: بناغه
 المبان: جوئی کراوه وه برراو
 المبوب: کتیب باب باب بکری
 المبوله والمبولة: شتی میزی تی بکری
 المباهة: درو کردن
 المباهات: فه خر کردن به سر خه لقا
 المباهلة: له عنته کردن
 المبيضة: تانیفه یه کن له ثنوی بهرگیان سپیه
 المبيطر: شت شق و له ت کهر

(فصل الميم والتاء)

المت: راکیشان وپی گه بشتن وه له بیر ناو
 راکیشان
 الماتة: سه به ب و واسیته
 المتأ: لیدان و راکیشان
 المتام: ژنی هه موو جاری دوانه ی بی به زگیک
 المتئم: ژنی له غه بری عاده تی خوئی دوانه ی
 بی
 المتازف: کورت
 المتبارک: شتی بهرز بویته وه
 المتاب: توبه کردن وه گه پانه وه
 المتئع: مانگا گویره که ی به شوینه وه بی
 المتبنة: کادان
 المتح: له بیر ناو کیشان وه ناودان وه درینو کردن
 المتوح: بیزی دایم ناوی لی دهر بهینری
 المتحارب: له گهل یه کدا موافیق بوون وه یه
 بوون
 المتحذلق: کسئی لافی ماموستایی لبیدا
 ماموستاش نه بی
 المتخلل: کسئیکی فه صیح له کله یه یه ک زور
 مه عنا په یدا بکا

المتشبه: په نا بردن به جئ يهك خؤى پئوه
 بنوسئنى
 المتشابهك: شتى تئكه لاوبو
 المتشددق: چنه باز
 المتشزز: كئيب ياغهيرى له بنه هه ل وه شابئ
 المتشعب: لقى لئ بويتهوه وه پيريشان بون
 المتشكك: به صوره وه بهه بهت
 المتشاكل: شتى موافق
 المتشمل: په راگندهو پيريشان بوو
 المتشاكس: له گه ل يه كتر دت نيزاع كردن
 المتشابه: وئنه وه مه سمل
 المتصدع: جوئ كرايئتهوه ولت كرابئ
 الكتصم: كه سئ قه صدى شتى بكا
 المتصنع: كه سئ له خوئيهوه شت ريك خا
 المتضمخ: شتى بوئى خوئى تئكه ل كرابئ
 المتضمن: كه سئ بگريته زئر بالى خوئى
 وه مشتمل
 المتطخخ: چاو كز
 المتطيب: كه سئ خوئى بوئ خوئش بكا
 المتناول: ده ست دريژ كهر
 المتظلم: شكات كهر
 المتظاهر: يار به ده ر
 المتع: دريژو به رز
 المتاع: دريژوه له مهر شتى چا كه كه ي
 المتاع: مه نفعه عت وه مهر به رگئى فائده ي بئى
 وه نه سبابى ناو مال وه ويسعه
 المتعب: جئگه ي زه حمت وه مه شه ققه ت
 المتعرج: شتى خوار وه ريگايه ك به راست و
 چه پ دا بړوا
 المتعة: نه فع بينئ
 المتعسف: زور دار زالم
 المتطر: خو بوئ خوئش كردن
 المتعطلش: تينو
 المتعفن: بوگه ن وه خوارده مه نى گوږراو

المتبخة والمئبخة: دار ده ستى سوك عه صاى
 خه فيف
 المتخ: له جئگاي خوئى هه ل كه نندن و پچراندن
 المتدل: زور نزيك بونه وه
 المتدلل: شتى كه ببئروئى بجولئتهوه
 المتداول: شتى له ناودا مه مشهور بئى به كار
 بهيئرى
 المترا: برين وراكئشان وه فرئى دان
 المتربة: فه قيرى له بهر نه دارايى وه كو
 به خا كه وه نوسابئى له بهر فه قيرى
 المترديه: له شاخه وه ياله جئگايه كى به رزه وه
 كه وتنه خواره وه
 المترازم: ناو و ترئى خواردن
 المترس: دارى له پشت دهرگا داده نرئى
 المترشح: عاره ق وه هلمئى كه له مه نجه ل و
 ديزه وه ديته دهرئى
 المتروصد: ته ماشا كردنى ريگا
 المتروطب: شتى ته پ
 المترع: شتى پر
 المتروع: له ده سالى زيادى كردبئى
 المتروق: نيعمه ت به خش
 المتروقب: كه سئ ئينتيزارو چا وه پروانى بكا
 المتروفة: كه سئ زياد له خوئى و نيعمه تا بئى
 المترومد: سوتابى بويئى به خو له ميش
 المتروز: كراس له بهر كهر
 المترومل: به كه وا وجبه كه ي سه رى خوئى
 دا پوئشى بئى
 المتروزر: زوننارى له پشت به سئبئى
 المتس: شتى پيس فرئى دان
 المتسحر: كه سى پارشيئو بكا
 المتسائل: شتى يهك له پاش يهك وه قه تره
 قه تره بيئ
 المتسعر: دارئى ناگرى گرتبئى

المتعنت: زهلیلی خواه وهکسی بی وهی
 دو شمن زهلیل وله مه شهقه تابی
 المتعد: کهسیکی ئینکار
 المتقازم: ئیشارهت کهر
 المتقشم: کهسیکی رق هستاو
 المتغلب: کهسیکی غالب و سرکه وتو
 المتقیم: هوا هورای بی
 المتلجع: کهسی خوی به خفهت دارو غه مکن
 نیشان بدا
 المتفضل: کهسی لاف لی بدا له رفیقانی
 زیاتره
 المتفنن: کهسی شوین هه موو فهنی بکهوی بۆ
 زانین
 المتفیهق: پیای بی اداعیه و چه نه باز
 المتقارب: نزیکبونوه له یه کتری
 المتقاضی: کهسیکی قهرز دهره وه
 المتقاعس: کهسی سنگی دهر په پی بی پشتی
 چوبی به ناوا
 المتقاسم: کهسی شت به ش بکا
 المتفیهق: کهسی ههرچی به سر زمانیا هات
 بیلی
 المتک: سه ری دهرزی وه سه ری کیر
 المتکبکب: جبه و کهوا داپوشین
 المتکنه: ترنج و تویکی دار
 المتکرج: شتی که فی کرد بی
 المتکلی: کهسی بۆ پیشه وه خوار بو بیته وه
 وه پر کردن
 المتکمی: کهسی خوی داپوشینی
 المتل: بزواندن
 المتلبد: یه که به سه ری که که وتبئی کومه ل بوبی
 المتلاحمة: زامی که پیست و گوشتی له ت
 بوبی
 المتلاحک: شت بچنه ناویه که وه
 المتلصص: کهسی دزی بکا

المتلاطم: زله لیدهر وه لیدانی شه پوی ناو
 له یه کتری
 المتلاکم: مسته کۆله وه شین
 المتلوث: ئیکه لاو کراو
 المتلوم: کهسی له ئینتظارا بی
 المتمتع: فانیده بین وه کهسی ئیحرامی بوجه ج
 وعه مره پۆشی بی
 المتمثل: کهسی خوی بکا به وینه ی کهسیک
 المتحمل: حیله باز
 المتماحل: دور وه دریز
 المتمزق: دپاو وه پارچه پارچه کراو
 المتمول: دهوله مند
 المتمول: بۆ خیزان و منالی زور خرچ بکا
 المتن: قایم و بهرز وه پشت وه لیدان وه رویشتن
 المتین: قایم وه جینگه ی راست و قایم
 وه ناوه راستی پشت
 المتانه: مه حکمی و به هیزی
 المتنطع: به گرو قسه بکا له کارو فرمانه
 موباله غه بکا
 المتنمض: روی موای بی
 المتتموت: نه وعه شانیه که به تهل دروست
 نه کری
 المتوحش: که ناره گیر له خهلق
 المتوعر: سوک بی قه دره کهس نه چیته لای
 المتوسم: نیشاندار وه عه لامهت دار وه ک
 بهرگی ره سم
 المتهدج: شه وخیز
 المتی: راکیشان و دریز کردن
 المتیت: شان
 المتیمم: کهسی قه صدی شتی بکا وه یا
 به خه لک ته یه موم بکا
 المتیم: له عه شقه وه زهلیل و بی قه در بوبی

فصل الميم والهاء

المث: دست به سهره هينانی شستن
مسح

المثاب والمثابة: گه پانه وه بؤ نهر مه كانه ي
لنوه ي هاتوي وه جينگاي ناو هه ل كيشان له بير
وه ناوه راستي جهوز وه جينگاي داوو تله ي
راو كمر كه له ويذا داو داده نيته وه ده رجوه
مه رته به

المثاب: توشي خيرو شه واب بوو

المثرة: جينگاي زاييني ژن ووشر

المثابرة: دهوام كردن

المثابر: دهوام كمر

المثار: توژو غوباري راسته وه بؤ له عهرد
وه ناشكرا وه ههيجان كردن وه كوولينه وه
له عيلم (ثور تشوبرا)

المثوبة: جهزاي تاعهت و عيبادهت

المثرد: له گهن و كاسه ي گهروه

المثراة: مال و پارمه زوركمر

المثيرة: گاي جوت پي كردن

المثعاء: ناشرين رويشتن

المثعب: پلوسكي ناو وه ناش كه دانه ي لي
ديته خواري

المثلبه و المثعبه: جينگايه ريوي زوردي

المثفخ: كهسي له وه قتي قسه كردنا زمانه
بجولينى پرته پرتي پي بكا كهسي له قسه ي
تينه گا

المثفر: منال دداني دههاتين

المثفور: دواني كه وتبي

المثضان: ژنيكه مي رده كه ي غهيري نهر
دورژني بي

المثفي: ژني سئ مي ردي مردبي يا پياوي
سئ ژني

المثفب: شت كون كمر، وه ناگري داگيرسان

المثقال: كيشاني سهه دنك جو به قهدهر
مثقالينكه

المثل: وينه، وه ره فيق

المثال: صيفهت و ههينهت و ميقدار

المائل: رسوم، وه قوزاحه ي دره ختي سهرو

المائلة: نازاردان، وه حه يوان نانه وه
به نيشانه ي تير و تله نگ، يالوتي وه گوينچگه ي

بپري روي پيك بكهوي

المثلة: جينگا سيهر

المثول: راوه ستان

المثلات: جه معي مه سهله، به مه عنا نازاردان

المثلية: عهيب

المثلث: سي گوشه، وه شيري دوبه شي كولابي
بكرته ديزه وه راوه ستي هه تا شه بي به ماست
سه رتويژ نه گري

المثلثة: سئ سئ بون وه يا ته نبوره يه كه به
سئ موي سئ تهل بخريته كار

المثلج: به فراو وه جينگاي به فر

المثماث و المثممه: تيكه ل كردن

المثمود: كهسي له زوري فه قيران هه چي
نه ميني هه موي به خشي

المثمر: دره ختي به ردار

المثمل: په ناگاه

المثن: ژني ميزرانه گري بو پياو امثن نه بيژري

المثانة: ميزه لدان

المثامه: دهسته جلهو

المثناة: كهسي بيهوي له غهيري قورنان شت
بنوسي

المثناة: دوقات بون

المثني: دو دو وه ته نبوريك له سهر دو موي

المثوي: مه كان جينگاي راوه ستان

(فصل الميم والجيم)

المَجّ: ناو پيرژين كردن
المَجّ: ماش يانيسك
الماج: ناوی تالو سويز
الماج: ووشتری پير که ناو لهدهمی پروا
المَجِيب: نُهسپی پهل سپی همتا نهژنو
المَجِبوب: خهسینراو کیر پراو
المَجِيب: جواب دهرهوه
المَجاب: جواب دراوه
المَجِیاءة: جینگای قارچک و کارگ
المَجِباءة: شتی ناو بوش مَجوف
المَجِر: کهسنی شتی شکاو بن پيجيتهوه
المَجِبة: رینگای گهوره
المَجِثة: ناسنی لقو پوپی درهختی پین ریک
بخری
المَجِثلة: ژنی لهپو زهعيف
المَجاج والمَجاجة: تلی که لهدهم فری نهدری
المَجَمجة: تیکه لاوکردن
المَجِج: ژنی سه ناوسی ناشکر بیی باری
حهملی
المَجَج: خوارو مائیل یاسر بهرو خوار
المَجاحفة: تیک رزان بو کوشتن یهکتری
بهتفنگ وه خهچمرو شیر
المَاجد: بهرز سهخی وه موبارهک
المجد: غالب بون وه شهرهف وه گهورهیی
وه نالیک دان به نولاغ همتا ورگی پر نهبن،
رجل مجید یهعنی خاوهنی نولاغی
جنسی چاکه
المجود: نزیك تیربون وهشتی بهباران تهریبوی
المجدة: جینگای سهختی و گران
المجدود: پراو
المجدح: ناوه، نهستیزههکه له بورجهکانی
مانگدا وه ناردی دار که لهدار تاشینا پهیدا
نهبن

المجدور: ناولهی دهر دابن
المجدار: داهولی ناو بیستان بو ترسی تهیرو
مهل
المجدور: مهکانی لایق
المجادة: دوشمنانهتی کردن
المجدح: لوتی گویی برابن وهگیای سهرهکهی
هر پپوزابن
المجدل: قسرو خانوی جوان
المجدول: قایم و شتی باهه ندراو
المجادلة: دوشمنایهتی کردن
المجدر: لاجون و قهسر
المجذف: سهول هی کهشتی یا قهیاغ
المجاذبة: یهکتر راکیشان
المجدام والمجدامة: گويزان و چهقوی زور تیز
المجذبة: شتی لهسر عهردا سابت بن
المجر: بیچو فروشتن که هینشتا لهزگی
دایکی دا بن وهلهشکری زور وههقل وهناوی
عيله تیکه توشی مهر نهبن
المجر: بیچویهک لهزگی مهرا بن پینی هه
نهگری لهبهر زهعيفی وهلهشکری زور
وهتینویتی
المجر: کونی قایش ریشوی رهخت وشهقهی
بهندی نهسپ
المجرة: ریی کاکیشان بهناسمانهوه
المجرة: خاکه ناز وه هرچی عهردی پی ریک
بخری
المجرة: شتیکه جمیریش پی نهلین زمان
وهقت
المجردلة: پارچه کراو
المجرد: تاقیکراوه
المجرسة: ووشتری بو سواربون راهاتبی
المجرفة: خاکه نازی ناگر
المجرمة: تهواو
المجرهة: کهسنی لهرویشتنا خیرابن

المجرى: ریځای ناو
 المجاز: له نه اندازه ته جاوز کردن وه له ناو
 په ریڼه وه
 المجازة: باغی گوینز
 المجزر: جینګای ووشتر سهربرین
 المجرع: گوشتی چهور
 المجازفة: به گوتره مامه له کردن
 المجرم: شتی زور برابن
 المجوس: نینسانی گوی بچوک وه ناگر
 پهرست
 المسجد: بهرکی ته او رهنگ کرابن
 المسجد: بهرگی به دن چسپ پیوه بنوسی
 المجاسرة: جورته وه نیقدام کردن
 المجس: ده باغ کردن
 المچش: دستاپ ده ست هاپ
 المچشاب والمچشوب: شتی زبرو نه ستور
 المچشون: که شتی وه بهرگی رهنگ کراو
 المجمع: خورماو شیر تیکه ل کردن بؤ خواردن
 المجة: پیایوی نه فام ونه حمه ق
 المجاعة: برسیه تی
 المجاعة: حيله بازی
 المجر: نه سپی ورگ زل
 المجل: له نیش کردن وه وه تور وه شانده وه
 که سنی دهستی خارا بن پیستی ره قو نه ستور
 بوبن
 المجلب: گیایه که گولی سپی که لاکه ی وه کو
 قه یسی یه
 المجلة: لاپه رییه که شتی پر حکمه ت و
 فائیده ی تیا نوسرابن وه مزروعی خه رمانه ی
 دا بن لقی به سهریه کدا که وتبن
 المجلات: مشاری ره زبرین
 المجلح: زور خور
 المجالح: ووشتریکه زستانیش بدوشری
 شیری بین

المجلل: هوریکه گرمه ناله ی لیوه بن
 المجلف: پاشماوه ی که م
 المجلل: هورن بارانه که ی هه موو جینګا بگری
 المجلوز: پیچراوه
 المجلی: شتی ره ونه قو روناکی بداته وه
 وه نه سپی یه که م له موسابه قه وه سپ تاو دانا
 المجلی: که سنی ناوهراستی سهری موی نی
 نه پوابن که چهل
 المجمة: جائز حازدیون وه ووجان پیدان
 المجمة: که سی قسه یه که له دلیایه که بیکا
 له پاشانه ی کا بی شاریته وه وه کتیبی
 خه ته که ی نه خوینیریته وه
 المجمة: سهوئل خانه
 المجرة: شتی قایم وه حکم
 المجرة: بخوردان
 المجر: نه میش وایه
 المجرم: زیاد وولاخ نی خورین
 المجمع: جینګای کوبونه وه
 المجاعة: جیماع کردن
 المجن: قه لغان
 المجان: شتی خورایی بی به ما
 الماجن: که سنی له قسه کردنانه شله ننی
 له ته عنوه واته ی خه لقی تیک نه چنی وه که سنی
 حيله لیری خه لقی بکا
 المجان: شتی پیس و مرداره وه بوو
 المجون: وه کو ماجن وایه
 المجناء: قه لغان
 المجنب: شتی زور
 المجنب: قه لغان
 المجنب: ساحیبی ووشتری نه زوک
 المجنوب: با ی جنوب یا نه خووشی ذات الجنب
 المجنبه: له دو تهره ف تهره فینکی
 المجننه: جینګای خو په نادان وه خو شاردنه وه
 المجانیق: جه معی مه نجه نیقه

المحتكر: كه سيكه كه ندم و جو بكري نهى
 فروشى ههتا نرخى زياد بكا
 المحثل: مندالنى شيرى زور خواردين نه خوش
 كهوتبين
 المحج: تاشين وه دامالين روت كردنوه
 المحجاة: مهكانى لايق
 المحاجة: بهدليل و حوجت غالب بوون
 المحجة: ريگاي پان و گوره
 المحجر: حرام
 المحجاج: تهناف و قهيتان كه بهرزي پسي
 نه ندازه بگيري
 المحجر: چالي چاو وه باغچه
 المحاجرة: مهنى يه كترى كردن
 المحجل: نهسپي چوار پهل سپي
 المحجة: شوشه ي حجامت گر
 المحجن: ناوى گيايه كه كورت و كه م ناوه
 المحجن: گوجان
 المحادة: مخالفة
 المحدرج: قهچي وه شولك
 المحادرة: تاله كه وه جهله كردن
 المحاذاة: بهرامهريون حذاء كهوش
 المحاذرة: يه كتر ترساندن وه خوق پاراستنوه
 وريابون
 المحار: نوقصان ومه رجع
 المحراب: شهرگاه
 المحراب: سنگ ناوه پاستى مه جليس له بهر
 نهويه كه له صدرى مزگهوتايه جيني نيمامه
 ناو نراوه ميحراب
 المحروب: كه سنى مال و رزقى ني وه ريگيري
 هر خوى بمينيته وه
 المحاربة: شهر كردن
 المحصوت: دره ختيكه يا گه لايه تي قاسنى
 ناوه كه يه تي
 المحراث: كوله و ژي تهنور وه گاسن

المجوب: تور توراس
 المجاوية: جواب دانه وه
 المجاورة: نزيكه تي وه نيعتيكاف له مزگهوتايه
 كردن
 المجاوزه: لادان له نه ندازه
 المجول: سوخمه و بهرگي بچوك وه قه لغان
 المجاورة: شهر كردن له گه ل يه كتر به گزيه كا
 چون
 المجاهدة: تيكوشين وه شهر كردن
 المجهود: زياتر سه عى تياكرا بين
 المجاهرة: ناشكرا كردن
 المجهورية: ناشكرا بو
 المجهل والمجهلة: دهشت و بيابانيكي چول و
 بين ريگا

(فصل الميم والحاء)

الماح: سپيايي هيلكه سپينه كه ي
 الماخ: زهر دينه ي هيلكه وه شتى كون بو بين
 المحبة: خوش ويستن
 المحبرة: دويت كه مره كه بي تني نه كرى
 المحبض: چه كه ي هه لاجي
 المحبطنى: شتيكي پر
 المحبول: سهخت
 المحبل: كه سيكي نه مين كه له قومارى ميسرا
 له كيسه كه ي به شهكان ده ردينري لاي نه وه
 كه سه دانه نري
 المحشى: كه سنى دهسته نه ژنو دانيشي
 المحت: شتى سهخت
 المحتد: جيگاي راوه ستان
 المحترف: صنعه تكار
 المحتفد: شتى زوپيري قطع بكري
 المحتفر: كه سنى له عهردا دانيشي قاچه كاني
 قايم كاوه خوى كو بكا ته وه

المَحْرَجَة: تانجی قه لاده لهمل

المحاربه: منع کردن

المَحْرُضَة: زهر فنی رهنگی تیا بکری جلی تیا
رهنگ بکری

المحراف: میلی جهر راج که بهناو زامو برینا
نهی گپری

المحارزة والمحارسة: شاردنهوه

المصرك: نزيك له خویش خزمی نزيك
که ماره کردنی حرام بی

المحز: ماره کردن نیکاح

المحز: جینگای پراو قطع کراو

المحاز: جینگای راوهستان

المحزوم: جی تنگهی نسیپ

المحسنة: رنهک

المحسرة: گهسک

المجش: سوتاندن یا محش جینگایه کی پوش
زود

المحش والمحشة: داس وه شتی که گیای تی
نه کری

المحاس: شتی سوتاو

المحاش: نسیبابی ناو مال اثاث بیته

المحشة: دوبر قون قنگ

المحشاة: بهر وه کلیمن که نسیستورو زیرین

المحص: خالیص بیون لهه مو عیب
وته خروبه وه پاک کردن

المحاص والمحیص: لادان وه ته جاوز وه جی
فیراری

المحصاة والمحصبة: بهردی ورده

المحسوب: کهسی ناولهی دهر دابی

المحصد: پهریز

المحاصرة: دهوره دان وه تنگ بی هه لچنین

المحصل: قفل

المحصول: پاشماوهی هه رشتنی

المحصال: ناسنیکه تیری پی راست
نه کریتهوه

المحصنة: رتی له زینا خوی پپاریزی

المحص: داناو تواناو حساب زان

المحض: شیری خولاصه ناوی تی نه کرابی

المحیض: عوذری پیا هاتبی حهیض دی بی

المحیضة: پارچه پهریوه که ژنان له وه قتی
حهیضدا به کاری دینن

المحضاء: داری ناگر تیگه ل دان مهقاش

المحضب: نه میش وایه

المحاضة: یه کترته فره دان وه ته رغیب کردن
بو کاری

المحوضة: سافو خالیص بیون

المضاج: جاو گاز کردن

المحضر: دهفتیری قازی که حوکمی
مه حکمه می تیا نه نویسی

المحصنة: کوترخان هیلانهی کوتر

المحط: مه منزل جینگای لی دابهزین

المحطب: جینگا کومه لی دار وه دارستان

المحطرب: شریتی بادراو وه پیایوی توره

المحظورة: غهزه ب لی گراو وه شتی حرام

المحفد: جینگای بهند بیون وراوهستان

المحفد: من وه کهو وه قازناخ

المحفر: پاچو قولنگه

المحفص: هیلانه

المحفل: مه جلیس

المحفن: سه به تهی ناش

المحق: لابر دن وه به تال کردن وه

المحاق: سی شوهی ناخری هه مو مانگی

المحاقله: گه ندم له گولا بی بیفروشی به گه ندم

المحك: نینکار کردن وه یه کتر راکیشان

المحك: بهردیکه نالتون و زیوی پی

ته جروبه نه کری وه لاستیکی خت کوژاننه وه

المحاكاة: به یه کتر شوبهان وینهی یه کترین

المحوة: باى شيمال چونكه هور لا دهباوه
 بلاوى نهكاتره
 المحوج: فهقبرو موحتاج
 المحور: دارى جهنجرى نأو كه لسهرى
 نهستوريتوه
 الحاورة: لهگل يهكتر گفت و گو کردن
 المحوقة: گهسك وهيا گهسكى خهران
 المحول: ساليكى لهعومرى تهواو كردبئ
 المحاولة: بهحيلهدا واكردن وه خواستن
 المحى: لا بردن
 المحيا: زيان
 المحيا: رولاى بهعزى تهحييه (تحية)
 بهمعنا مولكه
 المحيال: زهويهك سالى زهرع بكرى سالى
 نهكرى

(فصل الميم والفاء)

المخ: مؤخ كه لهناو نيسقانايه وهخولاصهوه
 چاكي ههمووشتن
 المخاخة: نهوى لهنيسقان ديته دهري
 المخبا: پهناو دولاب جنى بوخچهو سندوق
 المخبث: ترسنوك وهكسيكى بنى داعيه
 متوازع
 المخبثة: فسادكردن وهجنگه فساد
 المخبز: تمنورو فزنى كوليزه
 المخبصة: خاكهنازى حلولا كردن
 المخبض: زئى ههلاج
 المخبط: چهلاكى مازو خستن وه گهلاخستن
 خوارى بو حهيوانات
 المختبر: تهجروبهو نيمتيحان گهر
 المختبط: شهو گهران
 المختر: ريگا
 المختال: كهسينكى بهفيزو داعيه

المحكدة: جيگهى نيقامهت
 المحاكمة: حوكم لهگهل يهكتر كردن
 المحل: قاتى و گرانى لهبهر بن بارانى وهفيلو
 مهكر كردن وه جاسوسى كردن
 المحل: جيگاو مهكان
 المحالة: هيزو نازار
 المحالة: حيلهو فيل
 المحلة: گهرك جيگاي قهوم
 المحلتان: ناش وهديزهو منهجل
 المحلب: ظرفى كهشبرى تيا نه دوشرى
 المحلاج: چهكهو كهوانى ههلاج
 المحلجة: جيگاي په موشى كردنهوى ههلاج
 المحالف: ياربهدر
 المحلق: گويزان و چهقوى سرتاش
 المحلال: جييهك زور هات و چوى بكرى
 المحلل: كهسى زئى واتهلاق بدا هلال بن بو
 كهسى مارهى بكا
 المحلى: زينت دهر وهشمرق دهرهوه
 المحمة: مسينهى بچوك
 المحماة: شتى سور بوينتهوه بهناگر
 المحمد: كهسى كردارى چاك و جوان بن
 المحمدة: پيچهوانهى مذمة همد كردن
 المحمر: نهبى كويت
 المحمل: ههل گرتن وهكهژاوه
 المحمل: شريتى شير وه كهژاوهى گهره
 المحان: ليكى دهم
 المحن: كردنه دهرهوه وهتهجروبهكردن
 وهبهخشين
 المحنة: دهردو نازاريكه كه نينسان بهوه تاقي
 نهكرتتهوه
 المحنق: بارگيرى رقى لى گيراو لهرو لات
 المحنية: جيگاي تنگ له دهربهندا
 المحو: لا بردن

الخارجة: به نهنگوشت حساب کردن
 وه ته قسیم کردن
 المخردلة: پارچه پارچه کراو
 المخزن: دهرزی
 المخزن: نه وهی شتی پی لهت نه کړی
 المخراط: ماریکه عاده تی بی هموو سالی
 تویژی فری نه دا
 المخروط: دم وردی پیا نه وه شتی لای
 خواروی باریک وه لای سهروی نه ستورین
 المخرف: سبه ته میوه تیا دانان
 المخرفة: ریگا
 المخروف: میوه وه نه مری کؤ کراوه
 المخرف: جن خورما وه جن بیستان
 المخرفج: ریگای پان
 المخراق: شیری دار وه ناله تی دراندن وه شق
 کردن
 المخرم: ریگای بهینی دو شاخ
 المخرنیق: کسئی سهری دانه وینی قسه نه کا
 که فرسه تی بؤ دست بکا به قسه کردن
 المخرنشم: کسینی رهنگ تیکچووه کسینی
 به ته که بورو داعیه
 المخرنطم: کسینی رقاوی ساحب غه زه ب و
 رق
 المخزوم: ووشتری یا گاجوتی حلقه بکرن ته
 لوتی وه هر شتی کون کرابی مه خزومه
 المخزن: جیگای محافظه ی جل و بهرگ
 المخزون: نهو شتانه ی له خزینه دا حیفظ
 نه کړی
 المخبس: زیندان حبس خانه
 المخشوب: چیلکه
 المخاصره: دوکس دست بخنه دهستی
 یکه وه پرؤن
 المخصره: دار دست
 المخصف: ناسنی درژو باریک

المختلس: دز
 المختوم: مؤرکراو وه هاتنه ناخر وه تیکه لاو
 المختون: خه ته نه کراو
 المخج: جیماع کردن دلچه راکیشان له بیر
 وه تی خسته نه وهی که پرپین رای وه شینی
 الماخجی: کورتان کؤیان
 المخاد: سهرین و پشته
 المخدة: سهرین وه پاچ و قولنگ
 المخدج: ژوری بچکوله جل و بهرگ
 وه کسینی نه عضای نوقصان بن
 المخدر: نه میش ههروایه
 المخدر: داپوشهر وه به دن خاو وه زه عیف
 المخدر: پرده نشین به حه یاو شارراوه نه چیته
 دهر
 المخدع: گهنجینه ی ناو مال و هؤده
 المخدوع: کسئی ده ماری إخداعی برابن
 المخدم: جیگای پاوانه خه لخال
 المخدامة: خدمت کردن
 المخدامة: زور خدمت کمر
 المخدانة: راستی و سدا قهت
 المخدفة: قوچه قانی بهر دهاویشتن
 المخذق: جیدانیشتن
 المخذل: شتی نینسان بترسینن
 المخذول: بیچاره و ریسوا
 المخذلة: فه قیری و ریسوایی
 المخدم: شم شیری تیز
 المخور: نه میش وایه
 المخر: لت کردن وه لابردهن وه کوره ی باوه
 ناوازی
 الماخور: جیگای فاسیقان و شراب خانه
 المخرة: شتیکی په سندرکراوه وه مه قبول
 المخرة والمخروة: دوبر (قنگ)
 المخرج: چوندهر وه جیگای چونه دهره وه

المَخْلُف: دروژن
 المَخْلَف: ووشتری دهسانه وه کسهی شک
 لهبالغ بونیا بیی
 المِخْلَاف: ئیختیلاف
 المخالفة: بهیهکتر باوهرکردن
 المخلفة: بیدستان جینگای بیی
 المخلولق: راست نهاندازه گرتن
 المِخْلِی: داس وهسم تهراشی نال بهندان
 المخیلة: ههور لهگهل نالهو گرمهیا بارانیشی
 پیوه بباری
 المِخْم: شتی بوگنه
 المخمة: گهسک
 المخامرة: تیکهل کردن وه داپوشین
 المخمره: مهپی سهرسپن باقی لهشی رهش و
 داپوشراو
 المِخْمَس: پینچ پالو
 المخمصه: عاجزیون وهلیئل بون
 المِخْمَل: شتی گهرمو پردار
 المخانه: خیانهت کردن
 المنخنة: لوت
 المخن: جیماع کردن وهگریان وهئاوکیشان
 لهبیر وه پیاری دریز
 المِخْنِث: ئینسانی نهرم وهسهر خو توندو
 تیژنهبن
 المِخْنَق: لهگهرو جینگای سهربرین
 المخنقة: بادراو وهقهلادهی مل
 المخاوزه: مخالفت
 المخوف: جینگای ترسو و بیم
 المخوی: کسهی لهسوجه یا زگی ببابهناوا
 المخیره: جئ خیار
 المخیط: دهرزی بچوک
 المخیاط: دهرزی گهوره
 المخابل: نیشانهو علامهت
 المخایلة: لهگهل یهکتر یاری کردن

المِخْصَل: شیری تیژ
 المخاصمة: لهگهل یهکتر دوشمنایهتی کردن
 المخض: دق
 المخاض: جینگای ناوی لی ههلقولی وهژانسی
 منال بونی ژن وه ووشتری ناوس
 الماخض: ژنی ژان بیگرئ
 المِخْصَب: مهلکانهی خومخانه
 المخاضة: مهکانتی سوار لیی دابهزی پیاده
 پیا بپروا
 المخیض: دق
 المخضود: داری درکی لی کرابیتهوه
 المِخْضَر: ناو قهد باریک
 المخاضرة: میوه فروش بهنهگهیشتویی
 المخاضنة: قسهکردنی سهیرو عهجایب
 کهمندال پیی خوش بن بهو قسهیه پی بکهنی
 المِخْط: کردندهرهوه وهراکیشان
 المِخْط: چلم
 المِخْطَم: لوت
 المخافة: ترسو و بیم
 المخيف: ترسو هینهر
 المخسف: خیراوه گورج وهشهرابن زو سهر
 خوشی پهیدا نهکا
 المِخْلَق: شیری پان
 المِخْالَة: دوستی و راستی
 المِخْلَب: چنگی درندهو بازو ههلق وهداس و
 چهقو
 المخلاة: تورهکهی بارگیر
 المِخْلَاة: ئیزن دان بهرهلا کردن
 المخلوجی: لهسهر فیکری حهق وه راستببون
 المِخْلَد: کسهی ریش درهنگ سپی بیی
 المِخْلَس: نیوهپیر
 المخالسة: شتی بدزی و فیراریکا
 المِخْلَصَة: کهره زو گیایهکه به گوشتهوه
 نهخوری

المدحى: جيڳا هينلڪي ووشتر مورخ
 المدحمس: شارراوه ومستور
 المدخ: بهخشش وڙور گهوره
 المادخ والمديخ: تيز
 المدخل: جيني چونه ناوهوه
 المدخل: كردنه ناوهوه وهكرايسته ناوهوه
 المدخل: زير زمين
 المدخنه: بخوردان
 المدخنه: جيڳاي دوڪل
 المدد: ياريهو نهصهرت
 المداد: مرهڪهپ
 المدير: دريڙ
 المدر: حوزي سواغ دان وهريڪ حسنت
 المدار: مهرجبع
 المدار: هورئ باراني لي ببارئ
 المدارة: يهڪتر دهفج كردن وهبهپيچهوانهي يهك
 نيش كردن
 المدارة: نهرمي وريكي
 المدرّب: عادهت پيوه گيراو وه تهجروبه ديده
 المداريه: رمئ لهباتي ناسن شاخي تيزي
 بهسرهوه بي
 المدرّة: گل متك وهدي قريه
 المدرّة: نازاو بهكار
 المدارة: ناسنيكه وهك سوژن ژنان زولف و
 نهگريجهي پي ريڪ نهخن
 المداره: نهو چهرمه كه نهكري بهدولڪهي
 ناوكيشان
 المدرجة: ريگاوا ناييني كهپيا برون
 المدراس: جيڳاي تهورات خويندني جولهكه
 المدرعة: زري و جبه وهكهوا
 المدرنّفق: كسني بهعهجهله پروا
 المدرای: وهك مداره وايه ياخو شانهيه
 المدروز: كسني لهپشت دهريگا يا سهر كولان
 راوهستن

المخيلة: هورئ خهيالي باران باريني لي
 بكي
 المخيم: جيڳاي بهندبون و راوهستان و
 نيقامهت

(فصل الميم والذال)

الماد: گياي نهرمو تازه
 المد: كشان وهراكيشان وه زياد بهريوني
 ناوي رويارو دهرياو نيهايهت و لافاو بهرز
 بونهوه
 المد: لاي حيجازي رهتل نكو سئ يهكي
 رهتليكه لاي عراقسي دوو رهتله لاي رومي
 بيست كيلويه
 المدب: جيڳايهك لافاو روي تنيكا
 المدبأة والمدبة: جيڳايهك كولهكهي زورين
 المدبّر: عهد
 المدبّر: عهدئ ناغايهك پني بلئي كهمن مردم
 نازادبن
 المدبارة: مهر كويچكهي بيري لي نهكريتهوه
 بهپشتيا شوپبيتهوه وهگهپانهوه بو پشتهوه
 يهك لهدواي يهك
 المدبوش: مهكانئ كولله گيايهكهي خواردين
 المدبّية: نهيمش وايه
 المدبّية: جني يهك كولهكهي زورين
 المدّة: غايهت و نيهايهت وهميقداري لهزهمان
 المددّة: خويني رون وهكيم
 المدرثر: خوي لهبرگ ولباسهوه پيچابن
 المداجاة: دوشمنايهتي شارندنهوه وه مدار
 كردن
 المدرجن: رويكي هورواي
 المدرح والمدحة: باسي كسني بهچاك كردن
 المدحصه: شتي باريك
 المدحصه: جيني خليسك

المدوی: هه وری گرمه وناله ی تیا بین
 المدة: مه دوح
 المدهش: سه رسام موته حیر
 المدهنة: دوپوی و نهرمی کردن
 المدهن: جینگارون هیزه یاکوپه وه بهردی
 ناوچال که ناوی بارانی تیاراوه ستی
 المدهنة: رون خانه
 المدهمس: شتی په نادراو وه شارراوه
 المدی: نیهایه ت و ناخری
 المدی: چه وزی پرناو، یاجینگایه که ناوی ئی
 راوه ستایی
 المدی: قازناخ، وه که و، وه مه ن، دهغلیان پی
 نه پیوری
 المدیة: کیزی ده میان وه چه قوی دم که وره

فصل المیم والذال

مذومند: یاحهرفی چه رن ئیسم ژیردار نه که ن
 مه عناکه یان بو ئیبتیدایه یائیسمن ئیسمی
 دوایی خویان بوردار نه که ن مه عنای وه قت و
 ته ئریخ به بیان نه که ن
 المذنوب: پان و گله ی گورگ تی که وتو
 المذبوب: میشاوی، یاپیاوی نه فام
 المذبة: جینگای میشاوی
 المذبة: باوه شین
 المذبذب: که سئ له بهینی دوشتا له شکابن
 کامیان بکا
 المذبح: جینگای سه بریننی چه یوان وه درزو
 شه ققی عهد
 المذائب: شتی تواوه
 المذبح: سه بریو
 المذبة: جینگای زبل و پیسی
 المذخر: ره گوه ناوی خوین
 المذر: خراپ و فساد بون

المداس: پاپوش
 المدس والمداسة: جتی خه رمان وه پی بیانان
 المدش: دهستی گوشتی که م وه ره گسی
 ده رکه وتبئی
 المدعية: گالته و له تیفه کردن
 المداعة: له گه یه که گالته کردن
 المدلهم: تاریک
 المدلی: شور بویته وه
 المدمم: شتی تهنگ بویته وه، وه لیدراو وه
 دروست کراوس
 المدموم: سور، وه شتی پر بویی
 المدام والمدامة: شراب
 المدج: پیاله، وه جینگای چوونه ژوره وه
 المدمدم: ئینسانی عذاب ده ر
 المدمع: جینگا فرمیسک چا و
 المدمل: شتی بلا و بویته وه، وه مه شهو
 بویی، وه ناله تی مشت و مال کردن
 المدماک: شریتی به ناوه دارتاش
 المدمل: دو مه ل ده رکردو
 المدملج: شتی خرو مده وه ر
 المدملق والمدملك: وه مدملج وایه
 المدمن: ده وام کردن له سه ر کارو ئیش
 المدمی: زور سوروه تیری خویناوی
 المدن: جتی راوه ستان، ئیقامه ت
 المدانة: نزیک
 المدینة: جتی ئیقامه وه شاری گه وره
 المدنی: شارستانی
 المدنی: نزیک خه ره وه
 المداعة: داواکردن
 المدود: کرم خواردوو
 المداورة: باپیدن، وه سوپردان وه بادراو
 المدوس: جه نجه ری خه رمان کوتان
 المدوک: ده ستا پ شتی پی نه هاپی
 المداولة: ده وره دان وه گه پان

المذرب: تيزبو شیر یا گويزان

المذارة: شن

المذرع: بارانی گمزی عمدتہ بکا باش بی بو
زمراعت

المذرع: کہ سنی دایکی له باوکی نه جیب
ترین

المذروان: که نارو نه طرافنی همدو سمت
المذری: خاکه نازی دار. استذری بالشجر.
پهنای برده بسر سیبیری دار، وه استذری
بفلان. پهنای به فلان برد
المذع: قسه به عزیکی بگیزه وه، به عزیکی
بشاره وه

المذاع: دوزبان و دروزن

المذعان: که سنیکی نیطاعه کهر گوی له مشت
المذق والمذاق والمذقة: چیشتن

المذیق: شیری ناو تیکراو

المذکار: رژی هر کوی بیی له زایینا

المذکی: نسیپی پیر، وه حیوانی سمر براو

المذل: دل تنگ بون

المذل: که سنی سبری خوی پاره و مالی لای
هموو کهس ناشکرا بکا وه که سنیکی
بچکولهی زه عیف

المذل: بن قه درو بن حورمهت

المذلة: بن قه دری

المذلقة: مقهستی پلیتهی چرا برین

المذلق: شتی تیز

المذلقة: جی خلیسک

المذم: عمیب دار

المذمة: زه و ه جوکردن

المذام: نه میش وایه

المذمر: چهنده کهرو، وه نه ترافیان وه
که سنیکیشه نهست بکا به فمرجی ووشترا
بزانی بیچوه کهی نیره یامن

المذنب: گوناه کار

المذنب: جی پویشتنی ناو، وه شه و

المذنبه: هیشوی خورما که نهستی کردبی

به وه شک بون

المذوذ: زبان

المذهب: ریگا

المذی: ناویکی سپی به له وه قتی نهست

بازی به شهوت یا به چا و پی که وتن له

زه کهر دیته دهری

المذی: نالهت پیوانه ی نهلی شامه وه ک

قازناخی نیعمیه

المذیة: شهراب وه ههنگوینی سپی

وه سوخمه ی نهر و سپی

المذیان: جوگی ناو که له و جوکesh زور

جوگه پهیدا بی. ناوی جوگه له عه ره بی دا

چوار ناوی هیه که ناوی زور بی نهره که متر

مازیان له و که متر ساقیه له میش که متر پی ی

نهلین جدول

(فصل المیم والراء)

المر: رابوردن وه گوریس

الممر: جینگای رابوردن

المر: تال، وه ناوی جهوی یه کیشه له داری

عه ره بستان پهیدا نه بی

المراء: پیا و وه مه نظره ی جوان

المراءة: کرده وه ی جوان، وه نازارنه دان

المراء: دهنگی پشیله

المراء: خراپه گرتن له قسه ی غیر وه

موجاده له کردن

المراة: دئی وئاوینه

المراءة: مه نظره ی جوان

المرب: جینگایه که خلقی تیاکومه ل بی

المراءة والمروءة: ههزم کردن ی

خوارده مه نیس

المرتدف: که سنی له پشت سواره وه سوار بی
 المرتفق: جینگای نیستراحت
 المرتاضی: که سنی خوی بیاریزی
 المرتض: په سندرکراو وه مقبول
 المرتع: جی له وهر وه صحرای جوان و
 خوش
 المرتعب: ترسنوک
 المرتک: مردار سنگ له قورقوشم نه کری
 المرتل: که سنی مه خرجه جی حروف ناشکرا
 بکا
 المرتمة: ژنی صاحب هه تیو
 المرث: نان ته کردن، وه لستنه وهی منال
 نه موسقی خوی
 المرثد: شیر
 المرثود: چیت و کوتال به سهریه کا بکه ون
 المرج: جینگای گیازور، وه پان لی خورین بو
 جینگای گیا زور، وه تیکه ل کردن، وه کهوتنه
 نیضطرا به وه، وه شتی خراب بویی
 المرثیة: مه دخی مردو
 المارج: ناگری بی دوکهل
 المریج: جی لیسان، وه شتی پریسانن
 وه شوریده
 المرجب: صاحب حورمهت
 المرجج: خوارو قورس مایل
 المرججن: خوار
 المرجع: گه پاننه وه
 المرجع: دوباره گه پاننه وه
 المراجعة: گه پاننه وه بو شتی
 المرجل: مه نجل
 المرجل: مس گهر
 المرجم: قسه به ته واوی به بیان کردن،
 وه گپاننه وهی
 المرجان: شیلان
 المرجفان: مه سینه و له گهن

المرباء والریاءة: چونه سهرجینگای بهرز بو
 ته ماشا کردن
 الماربة: نیحتیاج
 المربد: ژوری بچکوله ی ناو هوده. گه نجینه،
 وه ناو خوری حه یوان وه جی خورما لی
 دانان که وشک بی مشتاخ
 المربد: رهنگی بوژ
 المربط: پهت و زنجیری حه یوان پی به ستنه وه
 المربطه: به ستنه وه، وه خوشاردنه وه
 له دوشمن، وه له په ناو ته ماشا
 کردنی دوشمن
 المربع: جی هه واری به هار
 المربعوع: بالا نا ونجی نه درژو نه کورت
 المریاع: چوار یهکی مالی تالان که سهر کرده
 وه ری نه کری
 المربعة: دار ده ست
 المربعة والمربعة: چوار گوشه و چوار شانه و
 نه ستور
 المرة: شتی به هیز بادان، وه پیچانه وهی
 وه صه فرای زهر
 المرة: یه که که رت یه کجار
 المرة: شتی تال
 المرث: شتی خالی وه مه کانی بی
 گیا و که سینی بی برژ
 المرة: ناو مه کانی که
 المرتبا: لوته کی سهر شاخ
 المرتبط: به ست دهر وه
 المرتبیس: نان دهر
 المرتبع: به هاره هه واره
 المرتاج: قفلی دهرگا، وورینگای تهنگ
 المرتجر: نه سپی دهنگ خوش
 المرتجی: نه و شته ی که به نومیدی بی
 المرتاج: نه سپی پینجم له تاودان که پیش
 که وی

المرح: خوښی زور وکسیکی خودیین
 المراح: جینگای ووجان وه راحتی
 المراح: تهویله وپهچی حیوان
 المراح: سرور و خوښی
 المریح: نینسانیکه دلشادو کهیف خوښ
 المرحبا: شادی و پان و گوره یانی هاتیه
 جینگای خوښ و وسیع
 المرحوض: شورراو
 المرحاض: نهدهبخانه
 المرحاض: جینی غسول و ملسه
 کردن وه دست نویژ وه نهدهبخانه وه سهران
 گویک
 المرحلة: منزل
 المرحمة: بهزییی پیا هاتن
 المرحان: خراپ وه فاسدبون، وه ووشک
 بونهوه
 المرح: ناش ناسیاو
 المرخ: هویر شیلان، وه رۆن هه نسون له
 پیست وپراسو، وه داربی
 المریخ: درهختی سهر و
 المریخ: تیری دریزو حوقه وه ناوی
 نهستییه کیشه
 المرخا: نهسپن زور سهر سم بدا
 المرحی: کسینکی کردار باش
 المارخوق: گیایه که تهر له سهری
 نانیشیته وه
 المرخاة: پهرده دابدیرتته وه
 المرد: بهری درهختی ناراکه وه مژین
 وهسپین
 المرد: جوانان موو لی نههاتوه مولفدهدهکی
 امرده
 المرد: که سن نارمزوی جیماعی زیاد بی،
 وه دهریای گوره وه نینسانی رقاوی
 غهضیناک

المرد: کسین ریشی دهرنههاتی
 المارد: کسینکی به هیز به سام به
 قووت وه زور مایلی فسادو خراپه وقایم و
 مهحکم
 المرد: راهاتن و عادهت گرتن به
 شتیکه وه، یاتی پهرین و تهجاوز کردن به سهر
 شتیکا
 المرید: نینسان به هیز مهحکم وه خورما
 لهنا و شیرا نهرم بکری
 المرید: نینسانی به دوو خراپ
 المرداء: جینگای لم زور که گیای تیا
 نهروئ (شجره مرداو) یانی گهلا پیوه
 نهماوه
 المردة: نهوعه بهردیکه، وه بهردیکی گوره
 که بهردی بچوکی پی بشکینری
 المرودة: بههیز بون
 المرداس: بهرد هاویشتنه ناویر هتا بزانی
 ناوی تیا هیه یانی به
 المردغة: مابهینی گهر و هسنگ
 المرادفة: تابع بون، وه بهجوته سوار بونی
 وولاخ
 المردقوش: مرز بخوش یا زهعفران
 المردکوش: نهمایش مرز بخوشه
 المردی: سهولی مهلهوان که لهکی پی لی
 نهخون
 المردن: خهړک
 المردیان والمردیانج والمردیانق: درهختیکه
 له مرسین هیه
 المرار: بهردی مهر مهر
 المرارة: بهزییی پیا هاتن، وه زراو
 المرارة: گیایهکی تاله ووشتر که بیخوالچی
 بریندار نه بی
 المررة: گوریسی زور بادراو، وه عهره صه
 المرور: رابوردن رویشتن

المرشاء: نازا، وه درندهی همر حهوانی، وه مهکانی گیای زؤر بی
 المراشة: حهقی بچووکت له سهر کهسئ بی
 المرشوش: ناورشین کراو
 المرشة: گوله ژن کهدهزوموی پس ههل نهکری
 المریش: پهپی تهیری بهسرهوه بی
 المرمة: برینگهی حهوان برینهوه موهکهی یا خوری یهکهی
 المرشد: مهقصر
 المرشد: ریگا نیشان دهر
 المرشقة: نهمووستیلهی پهنچه نهنگوشتهری
 المرشم: باوهشین له شاپهپی بالی تهیر کرابی
 المرص: وهکو مرس وایه
 المرصوص: خانوی مهحکم
 المرصد: جینگای تهماشو نوارین
 المرصاد: ریگهی گهروهو پان
 المرض: نهخوشی
 المرضاة: خوشنودی وپهزابوون
 المرضة: نالهتیکه بهردی پیوهیه خهرمانی پی نهکوئن
 المرضة: تهعامیکه به شیرو ماست نهکریت
 المرضات: له یهکتر رازی بوون
 المرضاح: بهرداش
 المرضمة: یهکتری تیره باران کردن
 المرضاض: دهسکه وان شتی پی نهکوتری
 المرضوض: کوترار وه پارچه کراو
 المرضع: منالی شیر خور
 المرضع: مه مک
 المرضعة: ژن شیر بدا بهمندال
 المرضوض: بهردی به ناگر سور کرا بیتهوه
 گوشتی له سهر ببرینی

المریر: شریتی دریزو قایم
 المریرة: عهزیمه
 المرایر والمارورة: مروری ناو گهنم
 المرز: چرنوک گرتن
 المرز: مشت و مال کراو لوس کراو
 المرزة: پارچه ههویر
 المرزبة: موصبیهت و نوقصتان
 المرزبة: گورز
 المرزاب: پلوسک وه کهشتی گهروهو دریزو
 المرزبان: گهورهکانی ناتمش پهراست
 المرزح: دالیتی تری
 المرزح: ناوازی به توندی
 المرزمة: نان و تری خواردن، وه یا خواردن له پاش یهکتر، وهکو رژی گوشت
 روژی شیر رژی ههنگوین بخوا ههر یهک شت نهخوا
 المرزنجوش: گیایهکی بؤن خوشه له شاخان زوره
 المرس: نان تهکردن وه مژین وه مهسح
 المراس: معالهجه وه چارکردن
 المراسة: شیدهت
 المرسة: گوریس
 المرسة: ناسنی له نگهری کهشتی
 المرستان: خهستهخانه
 المرسال: وواخی ووشکهرو، وه تیرهی بچوک
 المرسل: ژنی توکن پوزی موی زؤر بی
 المراسة: خهبرناردن بو یهکتری
 المرسن: لوت
 المرسین والمرسینی: درهختیکه
 المرش: بهنینوک بریندار کردن وه عهردی
 روهکهی باران لای بردبی شهقی کردبی، وه
 قسهی ناشرین که نینسان لهو قسه دلگیر بیی

المرط: بهرگيکه له خوری دروست کړا بڼ، يا
 میزهر
 المرط: عجهله و خیرایي وه موو هملکهندن
 المرطاة: موی له پوو یا غهیری روو
 هملکه نری بکویته خواری
 المرطب: رطوبه تدار
 المرطوس: نهو عيکه له پښانه
 المرطال والمرطالة: تیوه چوون قاچي
 دهستی له شتیکهوه چي پیس بڼ يا پاک
 المرطانة: قسه کردن به غیری عمره بی
 المرطی: گورج سلانه مینه وه
 المرطاء: مابهینی سنگ و بهر گده
 المرع: گیا زور بون
 المرعی: جیگای گیازور و جیگای هرزانی
 المرعاة: هرزانی
 المرعة: ناوی تیریکه
 المرعیزي: مرهن
 المرعز: مرهن
 المرعب: برابڼ پارچه پارچه کرابي
 المرعوب: ترساو ترسنوک
 المرعاة: حیفظ کردن
 المرعیش: کوتری تهقله باز که زور بهرز
 شمیتته وه
 المرعی: جی گیاه وه گیای بڼ ساف
 المرغ: تف و هلیک
 المرغ: گهوزاننی و ولاغ له عهدا
 المرعاة: جیگای گهوزانن
 المرغاة: ناله تی قهیماغ گرتن مهشکه
 المرغم: جی فرار، وه جی پاکردن که بوی
 بجی پهناه
 المرغمة: غالب بوون و سرکه و تن
 المراغمة: غهزه ب و خهشم گرتن وه جی ی
 فیراری
 المرغاة: نهغه دان خهرج کردن

المرغد: پیالهی گهوره
 المرغشة: بیل و خاکه ناز
 المرغق: نانشک
 المرغق: مهکانی نهرم
 المرغفة: پشٹی، سرین
 المرافقة: ره فیقایه تی
 المرغق: پیستی بؤگن وه خوری برینه وه
 وه په چي حیوان
 المرغق: نهرمایي زگ وه نهرمایي لوت
 المرغق: شوږبا وه نافه تیکیشه بو مزروعات
 المرغق: تیر له کهوان دهرپه ری به لای نیشانا
 بپاواوه له دین چوونه دهره وه
 المرغق: رهنگیکی زهرده وهك زهعفران
 المرغب: پیسته یه که بهسر دهره اتبڼ له
 له شه که ی
 المرغب والمرغبة: جیگای بهرز چشم نهندان
 المرغبة: به دیقت نوارین وه سهیری ریگا
 کردن
 المرغة: شوږبای گوشت
 المرغة: خوری که له پیسته که ی کرا بیتته وه
 وه ناوی گیایه کیشه
 المرغاة: پی پیلکه په یزه
 المرغاد: جیگای نوستن
 المرغد: نوستو وه تریاک
 المرغادة: نوستن
 المرغصة: سهما کردن
 المرغوع: جلی کوون و پیناوی
 المرغش: شتی نوخته ی سپی وه رهشی له
 سر بی
 المرغعان: نهغام نه حمه ق
 المرغان: تیروک
 المرغق: نانی تیری
 المرقوم: نوسراو
 المرکب: و لاخی سواری وه جی سواری و

کەشتی

المركب: تیکه‌ل کراو، وه عەردی قابیل بئی شتی ئی بروی

المركز: قەراگەه وه ناوهراسستی دائیره، وه جینگای ڕم داچه‌قاندن

المركز: نوقوم کراو، وه چه‌قینراو

المركوض: حەیانانی غار بکا بئی بزوینی بو راکردن

المركل: رینگاوه ناوژەنگی

المركوم: کو کراوه

المركن: مەلکانەنی خومخانە، وه له‌گەنی بچوک

المركز: حەوزی گەوره

المرام: ئارەزوو

المرامة: لیبوی گا

المرمة: ریک خستن ئیصلأح وه خواردن

وه‌روخان

المرمة: نیشانەنی تیر یاتیری بچکۆله کەپینی

فیری تیر هاریشتن ئەبن وه‌سمى مەرگا

المرمة: ژنی قەلەر

المراخور: نەوعه ریحانەیه‌که

المرمارة والمرمورة: ژنی سنگ نەرم

المرامر: زۆر گوشتن

المرمض: زەوی لمانی زۆر گەرم

المرأته: ڕم

المرنوساء: موبارەك

المرنعة: نەوعه ریحانەیه‌که

المروب: قاپی ماستی تی بکری

المروة: بەرد ئەستێ وه بەردی نەرمی سپی

وه‌ناوی جینگایه‌که له‌نزیک کەعبه

المروة: پیاو‌هتی وئینسانیهت

المراوح: دورخەر‌هوه

المروح: شتی بوون خووش

المراح: په‌چه‌ی حەیان جینگە‌ی شه‌ویان

المراح: جینگای ئارام وه‌حه‌تی یامەکانی

که‌خەلق له‌ویوه نەروون

المراوحة: به‌نۆره نیش بکا جارئ له‌م جارئ

له‌و یا هەر جارئ له‌سەر‌قاچی راوه‌ستئ

المروحة: ده‌شت و سه‌حرا

المورحة: باوه‌شین

المرواد: کلچینوک وه‌داری چه‌رخ‌ی له‌سەر

ئەسوپ‌تەوه میحوەر

المراودة: خواستن

المراورة: سه‌حرايه‌که هه‌چی تیا‌نه‌بئی

المراوضة: مدارا

المراوغة: خواستن وه‌زوران گرتن

المروق: ساف و پالۆت‌ه وه‌ خانووه‌که

په‌رده‌کانی رازاییته‌وه

المرة: خراپ بون

المراه: ژنی کردبیتتی به‌عاده‌ت چاو نەریژئی

المراهة: ئەسپی خیرا ره‌و

المراهة: سپیه‌کی ساف هه‌چی تیکه‌ل

نەبوئی

المراهب: جینگه‌ فیرار

المراهيض: مار ماسی

المراهضة: مەرته‌به‌و دەر‌ه‌جه

المراهق: نزیک بالغ بون

المراهون: له‌بارمه‌تیا دانراو

المراهنة: بارمته دانان وهیسا لهسهه نهسپ
 غاردان دوکس گفتو گو بکن نهسپی هه
 کامیکیان پیش کهوت شتن بدا بهوی تر
 المرى: وشتری شیر زور
 المرى: دادوشینی گوانی حیوان
 المرئ: رنگای خواردن و خواردنه وه لهگه رودا
 المرية: شک وههم
 المریراة: مروری ناو گهندم
 المریطاء: بهینی ناوک و بهرگه ده

فصل المیم والراء

المُرّ: پرسین وه مرژین
 المرّ: مرز نه ترش نه شیرین
 المرّ: زیادی وه فضله
 المرّ: شهرا بن تام دارو خووش بن یانه وه
 شه به تیکه
 المریر: قهلم نوسین
 المریرة: مهکانی قامیشی قهلمی زور بن
 المریرة: بیرئ به بهرد هه ل چنراو
 المرید: ناخوری و ولاغ و وشتر
 المرید: کف چین کفی زور بن
 المرابق: پاره جیوهی تن هه ل سوابن
 المريلة: سرین گولک جی پهین و پیسی
 ناوایی
 المرابی: درزی عهد
 المرّة: شتی تامی ترشی بدا
 المرّة: پرسین وه به توندی مرژین
 المرّج: تیکه ل کردن
 المرّج: رمی بچکوله و کورت
 المرّاج: ته بیعت
 المرّجوج: به نیزه هه ل گیرا بیته وه
 المرّجاة: کهم

المُرّجج: باریک و دریز و خو کردن به چوله که
 وه کو چوله که بچروکینئ
 المرّجل: رمی کورت
 المرّجی: لی خو کهنئ که ولاغ لی نه خو پئ
 المرّجی: تیکه لاوکراو
 المرّح والمرّاح والمرّاحة: قسهی له تیغه و بن
 سود
 المرّاح: وه کو مزح وایه
 المرّیح: دور خهروه
 المرّذ: بهری دره ختی اراک
 المرّاد والمرّادة: تیشو نانه بهره
 المرّید: زوری
 المرّدعة: سه رین و پشتی
 المرّذلفة: مهکانیکه نریک مه که می موکه پر مه
 وه نریک خهروه وه کو مه ل کهروه
 المرّز: چیشتن
 المرّز: نه وه عه ره قیکه سه رخوشی نه دا
 وه یانه فام
 المرّز: نه وه به ریدیکه رهش له حه لب هیه
 المرّیر: به هیزه دل قایم
 المرّارة: دل توتندی وه گه ره می وه زیادی
 له به دن و عه قلا
 المرّارة: گهستی گاز وه که ری گازگر
 المرّار: جیگای زیارهت وه زیارهت کردن
 المرّارة: نان و ترئ خواردن
 المرّرعیطه: جیگای زهراعت
 المرّراق: رمی کورت
 المرّریون: شاتره گیایه که
 المرّج: گورج و خیرایی
 المرّعة: پارچه گوشت وه شاوی له بنی پیاله دا
 نه مینیتته وه
 المرّعة: نالمتی لهت کردن وه ک تور ته ورداس
 المرّعج: دزی شهو
 المرّعاج: ژنی که له هیج مهکانی نارام نه گریئ

المَزْعُوقُ: كهسيكي دلشاد وه تهعامي سويز
 المَزْعَمُ: كهسيكه باوهري پي نهكري
 المَزْعَةُ: پارچه گوشت
 المَزْغَلَةُ: زهرفيكه
 المَزْفَتُ: قيراي
 المَزْفَةُ: جيگاي بوك بهتاييهتي
 المَزْفَزَةُ: خوشاردنهوه
 المَزْفُوفَةُ: رهوانهكراو
 المَزْقُ: بدين وشهقكردن
 المَزْزاقُ: ووشترى خوَش رهو وهخيرا بپروا
 المَزْكِيُّ: زهكات دهر
 المَزْكُومُ: منالي كهوتو
 المَزْلِيجُ: زهعيف وهمهكاني خليسك
 المَزْلَاقُ وَالْمَزْلَاجُ: قللي بهدهست بكريتهوه
 دابخري نهگهر بهكلي بئ پي نهلن مِغْلَاق
 المَزْلَقَةُ: جي خليسك پي پتوه رانهوستي
 المَزْلَزَلُ: شتي بهتاوريشم چنرابي
 المَزَامُ: ريگاي تهنگي بهيني دوشاخ
 وههرچي تنگ
 المَزَامارُ: بلويز
 المَزْمُورُ: بلويز
 المَزْمَرَةُ: زور بهتوتندي بزواندن
 المَزْمَقُ: دهرويش فهقير
 المَزْمَلُ: بهرگي لهخويهوه پيچابن
 المَزْمَلَةُ: بهرايهركردن
 المَزْمَرَنُ: ههرشتن زهمانن بهسهر راوردن
 المَزْمَانَةُ: كريكاري بهموده زهمان
 المَزْمَهْرُ: تورهو رق نهستور
 المَزْمَنِيحُ: كهسيكي رق هستاو وهغهضبناك
 المَزْنُ: ههوري سپي
 المَزُونُ: روناك
 المَزَاذَنُ: هيلكهه ميروله وهناوي
 عهشيريكيشه
 المَزْنَةُ: ههوري بهباران وهپارچه ههوري سپي

المَزْنَدُ: جيگاي تنگ
 المَزْنَمُ: بيچوي ووشتر ووشترى گوي بپروا
 شؤرپيتهوه
 المَزِوِاجُ: زني زور شوبكا
 المَزِوِاجَةُ: جوت گرتن لهگه ل يهكا
 المَزِيدُ: تويشه بهره نان و پي خوري تن
 نهخري
 المَزُورُ: تهزوير كراو وه شورباي نهخوش
 دهواي تن كرابن
 المَزُوقُ: نهققاش
 المَزِوَالَةُ: ياربهدان وهعلاج كردن
 المَزْهَرَةُ: مهكاني بهنهنواع گول و ريحانه
 رازابيتهوه
 المَزَاهِرَةُ: عود ساز
 المَزْهَرُ: ناگري بوميوان بكريتهوه
 المَزَاهِمَةُ: نزكي وهجويهتي فبراق
 المَزْهَوُ: نينساني بهتهكهبورو داعيه
 المَزْيَةُ: فهضيلهت وتهواو
 المَزَايِلَةُ: لهگه ل يهكتر جوي بونهوه

(فصل الميم والسين)

المَسْرُ: پتوه نوسان وهدهست لي دان
 المَاشُ: مينشكي سوك و زهعيف بن
 المَسَاءُ وَالْمَسِيئَةُ: غهباربون وههوقتي ئيواره
 المَسَابُ: دوبهره ههنگوين
 المَسْنِيُّ: بهدكردار
 المَسْئَلَةُ: پرسين وهجيگا پرسين
 المَسِيَاءُ: ريگاي ناو شاخ وه شراب كرين بو
 خواردنهوه
 المَسِيحُ: كهسي تهسبيحات يكا
 المَسِيحَةُ: نهوستي شههانهت
 المَسْبُوتُ: مردو وههقل نهماو
 المَسْبَارُ: پليتي سپرين وزام

المُسَابِقَة: ههفتهیهک
 المسبقة: مهکانی شیرو دپندهی زۆری
 المسابغة: تهواوکردن
 المسابقة: گرهو بو پیش کهوتن بهسواری یا
 بهپیادهیی
 المسبل: لهروینا عهباو لباس شوپ بکاتهوه
 بهتهکهبورو داعیه وهشهشم بهشه لهقوماری
 میسر
 المسبة والمسبوه: کەسێ لهبەر پیری
 خهرفابین
 المستارب: قهرضدارین
 المستارض: لهبهینی کەسیک و دایکی
 گوشادی بین
 المستبد: سهربهخو
 المستهجر: سپی
 المستجد: کردن بهتازه نهگهرج. سهری بین
 مهکانی تازه
 المستحفظ: حیفظ کەر
 المستحم: جینگای خوشوتن وهکردن بهحهمام
 المستحیل: زهحمهت وهمهحال وه خواریه
 ههنگیرانهوه
 المستدام: بهر قهراریون بهدایمی
 المستذاق: تهجروبهکراو
 المستراة: نیختیار وقوبول کراو
 المستراح: نهدهبخانه
 المستریح: کەسێ رهحهتی و بین دهنگی بوئ
 المسترق: دزی ئی کرابین
 المسترزق: تهلهب کردنی رزق
 المستشرق: تهماشاکەر
 المستطاب: چاک و بچوک
 المستطیر: بلاو بویتتهوه
 المستطیل: دریز
 المستعتب: تهلهب کردنی رهزاو عهفو
 المتعجلة: گیایهکه

المُسْتَعِر: نامانهت خواه
 المُسْتَعْرَب: خوکردن بهعهرب
 المُسْتَعْطَر: خوئی بون خوشی بکا
 المُسْتَعَان: یاریه تهلهب ئی کراو
 المُسْتَغْفِر: تۆبهکەر
 المُسْتَغْنَى: بین نیحتیاج
 المُفید: شتی بهفایده
 المُسْتَفَاد: قایده ئی وهرگیراو
 المُسْتَفِیض: بلاو بوهوه
 المُسْتَفْتَى: فتوا تهلهب کەر
 المُسْتَقَة: بیلی کلک دریز
 المُسْتَقْرَض: قهرزکەر
 المُسْتَقِیْم: شتی راست
 المُسْتَكْبَر: کەسێ خوئی گهوره بکا
 بهتهکهبوروه
 المُسْتَلْم: زری پۆش
 المُسْتَمْد: یاریه تهلهب کەر وهشتی قایم
 المُسْتَمْر: دایم بهرقهراریون
 المُسْتَمْع: گوئی گر
 المُسْتَنْشِئَة: ژنی فال گرهوه
 المُسْتَنْكف: کەسێ شتی لهلا عارو عهیب بین
 المُسْتَنْفَى: پاک
 المُسْتَوْحَش: وهحشهت دهر
 المُسْتَوْدَع: کەسێ داوای نهمانهتی بکا لای
 دابنن
 المُسْتَوَلَى: کەسیکی غالب
 المُسْتَهْجَن: ناشیرین
 المُسْتَهَام: سهر ئی تیک چو حهیران
 المسجة: منج
 المسجور: شیرئ ناو تیکراو وه مرواری
 هونراوه کرابین به گهردانه وهشتی سوتاو
 وهسورهوه کراو
 المُسْجَع: قسهی بهقافیهو رنک
 المُسْجَل: ستیکی مویاح لهکەس منع نهکری

المُسَاجِلَة: به نوره نوبه وهيا فخرکردن
 المُسْجُوم: رژاو وه بلاو بوه وه
 السَّجَن: به نديخانه
 المُسْحَر: سپي
 المُسْح: سپرين وجيماح و بپرين
 المُسَاح: كه سني ميقداري عهردي بزاني بي
 پيوي
 المُسَاحَة: كي نشان كه ميقداري بزاني
 المُسْح: پارچه په لاسه كون
 المُسِيح: پان وه پارهي لوس نه قش وسكهي
 نه مابي وه لايه كي روي چاويك و برويه كي
 نه بي وه ناوي حزه رتي عيسي عليه السلام
 له بهر سياحته تا ناو تراوه مهسيح وه دولته
 وه عهرق
 المُسْحَاة: دهشتيكي ريك هه رازو ليژي نه بي
 المُسْحِي: مه نجه ل و ديزه
 المُسْحَاب: كلكه بي ل
 المُسْبَحَة: پارچه زيوو كه واني تازه
 المُسْحُون: برسي و كوليتره وه ناني رهق
 المُسْحَاة: بي ل
 المُسْحَت: كوشنده و هياك كه
 المُسْحَل: زبان و كلچيوك وه شتن كه مشت و
 مائي پي نه كري وه كه ره كيوي
 المُسْنَحَة: شتيكه به ردي پي ساف و لوس
 نه كري
 المُسْحَاة: تيكل و ناشنابي باش
 المُسْحَفَر: پان و واسع
 المُسْح: سوره تيك ته بديل بكري به سوره تيكي
 ناشيرين
 المُسْح و المُسْوَحَة: ته عامي بي تام و بي خوي
 المُسْحَرَة: جي سيه يرو گمه
 المُسْحَر: كه سني به بي كروي نو جره ت نيشي
 پي بكري وه زليل وه شيئاغه كه
 المُسْحَنَة: گه رمي

المُسَد: شريتي زور بادراو وه ريشاري خورما
 وه له خوري و پيست و وشتر دروست نه كري بو
 ليقه وه دانيشتن وه ناوي دره ختيكه له يه مه
 المُسَد: گوريس بادن وه رستن
 المُسَد: كه سي به راستي و نيشتيقامه ت نيش
 بكا
 المُسَدُود: منع كراو وه مه حكه م و چاك كراو
 المُسَدُول: شوپوي بيته وه به ره و خوار كرابي
 المُسْرُوءَة: عهردي گه پاي كوله ي تيابي
 المُسْرَب و المُسْرَبَة: عهردي گياي زور بي
 وه چيگهي پيسي لي كردن
 المُسْرَبَة: موي دريژ وه مو بر مه قص
 المُسْرَة: خوشي و شادي
 المُسْرَاة: شتن زور بي و چيگا زور بي
 المُسْرَاة: كيف خوش كردن
 المُسْرَجَة: چيگه چرا
 المُسْرَح: به شان كراو
 المُسْرَح: چيگاي گيا زور
 المُسْرَد: زري كه حلقه كاني چوبنه ناوي
 يه كه وه
 المُسْرُودَة: حلقه كان بخريته يه كه وه كه
 هه مو بنوسين به يه كه وه
 المُسَارعة: عه جه له و تالوكه كردن
 المُسَارفة: دزي كردن
 المُسَاس: وه رگرتن وه جيماح كردن
 المُسُوس: ناوي كه به ده ست مومكين بي
 وه رگري و وه ناوي نه سويزي نه شيرين وه
 ناوي به رديكه نه رمه رهنكي شينه له چين
 مه عده نه كه سي هه يه خاصيه ت وفا نيده ي له بهر
 روژ دانري عارهق نه كا به لكو نه تويته وه
 له سه ته عامي كه زه هري تن كرابي دابنري
 عارهق نه كا، كه سني مار پي وه بدا له چيگا
 ده مه كه سي داي نين عارهق نه كا نه كه ويته
 خوراي دوباره پي وه نه نين عارهق نه كا به م

رهنگه ههتا ئه زههره ههموو لادهبا ههموو
 جارئ ئهبن لهئاوا بشورئ
 المسيس: جيماع کردن
 المسط: كهسن دهست بكا به قوزى وشتر
 بئچوهكهى لهئاو ريخولهدا دهريئى
 الماسط: ئاوى تال وهگيايهكه هاوين ئهروئ
 المسلاط: دانهى كليل
 المسطح: كوئهكهى خيوته وه رهشمان
 المسطح: جيگاي ميروه كه خوئان تيا وشك
 ئهكهنهوه
 المسطار: نهوعه شهراييكه ترش
 توند بو سهرخوش زور پياو سهرخوش
 ئهكا
 المسطور: نوسراو وهشتى تيب تيب ريك
 خرابئ
 المسطر: غالب وهكسئ كه لهئيشى خراب
 خهلق مهنع ئهكا
 المسح: باى شهمان
 المساعدة: ياربهدان
 المسعر: دريژ وسهره بزوت
 المسعار: نهيش وابه
 المسعط: قوتوى بون خوش بونى خوشى تيا
 بن وهناوى ظرفيكه دهزمانى تن ئهكرئ كه
 بهلوت ههلى مژى
 المساعفة: ياربه دان وه لهگهه يهكدا
 عهداوهت کردن
 المسل: جيگاي كوكه لهگهرودا
 المسعى: تن كوئين
 المساغ: برسپهتى و ناسان له جئ يهك تن
 پهرين وه عيبار وهجهواز وهجئ داخل بوون
 بهناسانى
 المسغبة: برسپهتى
 المسافة: مهكانى مابهينى دو مهنزل و
 دوسهري ريگا وه دورى

المسافحة: زناکردن
 المفسوح: شتيكى رژاو وه داوينى شاخ وه
 ئاو رژاندىن وهخوين رژاندىن
 المسفر: شهوق دهرهوه
 المسافرة: سهفهرکردن
 المسافرة: گهسك
 المسفن: رهندهى دارتاش
 المساق: جيگاي ئى خوئين نيهايهت وهئاخرى
 المسقاة: دولكهو نالهتى ئاودان
 المسقب: جيگهيهك نزيك بيتهوه
 المسقط: جيگاي كهوتن
 المسقط: كهوتن
 المسقام: نهخوشى زورين
 المسوى: زراعتى بهئاو ئاوبدرئ
 المسك: موشك بون خوش
 المسك: پيئست
 المسك: رهزىلو بهخيل
 المساك: بهخيل المسيك بهخيل
 المسكاء: دل تهنگى دان شتى دل عاجز بكا
 المسكة: پاشماوهى ههر شتى وه ببرى قايم
 ئيحتياجى نهبن به بهرد ههه چنرئ
 المسكة: بازنى لهئيسكى فيل دروست بكرئ
 المسكر: شتى ئينسان سهرخوش بكا
 المسكير: كهسن دايم سهرخوش بن
 المسكن: خانو جيگاي ئارام گرتن
 المسكن: ئاوى لهگول
 المسكيم: فهقير هيچى نهبن
 المسكنة: تهوازى کردن
 المسكال: تهمهلى دانيمى
 المسل: قليشى عمد
 المسل: كانى كه ئاوى ئى ههه ئهقولئى
 المسال: ريش
 المسال: لهمهكانى خوى دهرچو بن شتى
 المسلة: سوژن

المسألة: جینگای ئی پرسین
 المسلب: جینگای روت کردنهوه
 المسلوب: روت کراو
 المسلحب: راست و مستهقیم
 المسلوت: تا شر او وه پاک کراو
 المسلت: جۆیه که توئکلی نییه
 المسلوج: قوت دراو
 المسلح: جینگای دهرکهوتن وه جینگای چشم
 نهندان
 المسلحة: مهکانی بهرز چشم نهندان
 المسلخ: جی لباس دا کهندن وه پیسته
 دارنن وه جینی ناخری شت
 المسلاخ: دارخورمایه بهجاری خورماکهی
 بکهوی
 المسلوخ: حیوانی پیسته کهی ئی کرابیتهوه
 المسلوس: رویشتن وهناسان وهگهردن کهج
 المسلاط: دانهی کلیل
 المسلط: غالب و حوا لهکراو
 المسلعة: شتی که لهبهدهنی ئینسان دهرنهچی
 وهکو دومال برین و زامیش نییه
 المسلفة: شتی که وهکو ماله عهردی پی ریک
 نهخری
 المسلوفة: عهردی ماله دراو وهگهنم و جوی
 بی توئکل
 المسلق: کهسیکی فهصیح وه کهسی عومری
 چلو پینج سال بن
 المسلوق: برژاو
 المسلاق: کهسیکی دهنگ بهرزی فهسیح
 المسلك: جینگای رابوردن
 المسلول: لهکالان دهرکیشر او وهئینسانی
 ریخۆله بریندار
 المسالمة: لهگهئ یهک ریک کهوتن سولج
 المسلند: گیایه که
 المسلهم: گوردانی تهغیر بویی

المسلی: سوئزکهر
 المسلی: سیهم له مسابهقهی ئهسپ
 المسامحة: چاولی پۆشین
 المسمار: بزمار
 المسامد: کهسی خهریکی یاری و گهمه بی
 وهپهین و خۆله مییش کردنه عهردهوه بۆ چاکی
 زهراعت
 المسامرة: شهو بۆ یهکتر سهرگوزشته
 وه حکایهت کردن
 المسماز: بهکانی وسهرچاوهی گهره نهلین
 المسمسة: تیکه لاو بون المسماس نه مییش
 وایه
 المسمع: گوئچکه
 المسمغد: ناوساو
 المسمغل: دریز
 المسموس والمسموم: شتی زههردار
 المسمن: کوپان درو
 المسماک: دیرهکی ناو خنۆت وهدهوار
 المسن: پیروی گویره کهی سی سالی می
 المسن: هسان
 المسنار: حدود و تهرهفی ناو
 المساناة: بهوه عدهی سالی کهسی بهنوجرهت
 بگیری
 المسندة: پال پشت وه پشتی سهروین
 المسنون: بۆگهن و گوردراو وه موته غه بییر
 وه سورهت کیشراو وه کهسیکی لوت وروی
 دریز بی
 المسافهة: نوجرهتی سهری سال بدری
 وه کهسیکی بهسال بهکری گیراو
 المسو: جهوی صه مع
 المساوات: بهرا بهری
 المسوأة: ماکنهی دره
 المسوودة: تانیفهی عهباس که بهرگیان
 ره شبوه

المُسَوْد: رهش كراو

المُسَوْر: دهوره دراو وه جيگای بازن
المُسَوْرَة: موتیلی سهر دژشهك و كورسی و
غهیری نه مانه

المساورَة: ههل پزین و رایه پین وه سله مینه وه
المسواط: كهوچکی منهجل تیک هه لدان و
خاكه نازی هه لوا سافکردن وه ههر
چهشتیکی پئی تیکه ل بدری
المساورَة: بهسهعات نوجرهت دان وه بهکری
گرتن

المسواك: دار سیواك
المسوم: نیشانه دارکراو وه رازاوه وه چهیوانی
بهر درابن بۆ له وهر
المسلومة: شتی نرخهکھی مهعلوم کرابن
وه قهرار درابن

المسهب: زور بیژ چنه باز
المسهب: نهسپی رهش
المسهل: یا المسهل: نهسپی خوش رو
المساهلة: چاو ئی پوشین دهست ئی هه لگرتن
المسهلة: جيگای نهرم و پهست
المساهمة: بهشکردن به قورعه کیشان
المسی: بیجو دهرهینان لهزگی ماین هه تا
ناوس نهبن

المسی: نیواره پیچهوانهی بهیان وه بهه مزه
هکسیکی بن چهیاو بهدکردار
المسیر: رویشتن وه لباس رهنگاوار رنگ
المساطر: غالب و حواله
المسیاع و المسیعه: مالهی سواغ دان
المسایفه: له شهردا به شیر لهیه کتردان
المسیف: کهسنی شیری کردبسن به که مهردا
به سبتیتی
المسیل: جيگه لافاو

(فصل المیم والشین)

المش: دهست سپین به دهسته سپ وه چهیوان
بدو شپئی شیر له گوانیا بمینیته وه وه شتی
وهرگیرابن دوباره وه مری گیریه وه
الماش: ماش

المشا: دبهك و دهستكهوان
المشاء: زوری وه ژنی منالی زوری
المشینه: نیراده کردن
المسناة: دۆلکهی کاریزکه که گل و قوری پئی
هه ل نهکیشن

المشامة: چهپ
المشوم: نامو بارهك
المشيب: گهیشتنه درجهی پیری و موسپی
بون

المشوب: نهسپن دوقاچی سپی بن وه ناگری
داگیرساو
المشوب: تیکه ل کراو

المشيد: بهر زکراوه
المشيع: ئینسانی تیر
المشيع: شتی رنگ تهوار
المشيل: پیچوه شیر وه ووشتر
المشابهة: وه کو یهک وینه و مثل
المشاة: نهوانهی به بیان نه پون

المشئت: دهست و پهنجهر کردن بۆ
مشته کۆله و موشتهی دۆم و پینهچی
المشياء: زستانه ههوار
المشئي: خانوی زستانی

المشدد: قایم و مهکهم کراو
المشتری: کردار
المشتمل: داگردنه
المشاتمة: بهیه کتر جوین دان
المشج: تیکه ل کردن
المشجوج: لهت و شهق کراو وه سرر شکاو

المشرع: ریگا ویلوسک
 المشرف والمشارف: جیگای بهرز و هروی
 لهروخان و کهوتن بنی خانو
 المشرف: ناوی دینی یه که کهناسنی چاکی لی
 نه کرئی
 المشرق: روزه هلات
 المشرقة: بهر برؤجکه
 المشارکه: شهریکایه تی
 المشروم: شوق کراو و هلوت براو
 المشاش: سهروی سپی لهناو دارستانی
 ساروا
 المشارمة: به خشین و سه سری یه کتر شکانندن
 المشاش: نیسقانی سه رشان و نه رمه
 نیسقانی جوینی مومکین بنی و هزهوی نهرم
 المشوش: دهسته سپر
 المشط: شان کردن
 المشط والمشط: شان و نیسقانی پشتی پئی
 وه ده فهی شان و هناوی گیایه که
 المشاطه والمشاطه: ژنی دهم و چاو هه لگر
 رومه تی ریک خمر
 المشاطة: له شان کردن ریش و سر و
 نه و موانه ی که له ده می شان نه که ویتنه
 خوارئ
 المشطب: شیری له پروه که یا خت ختاوی بنی
 جه و هردار بنی
 المشاطرة: دورئ
 المشطف: نانی برژاو
 المشخ: قازانچ کردن و کو کردن و هه و هه
 خوار دنی که وه حیوان دوشین و هه دزین
 المشخ: گلّه سور
 المشاع: بهش نه کراو
 المشعب: ریگا
 المشعبدة: حیلّه ساز حوقه باز

المشجب: داری و هکو ته ناف جلی بسدری
 به سردا و په یژه
 المشاجبة: داری جلی پیا هه لواسرئ
 المشجر: دارستان
 المشجر: وه ک مشاجبه یه وه داری که ژاوه
 المشاجرة: منازعه و شهر کردن له گه ل یه ک
 المشاجنه: خزمایه تی
 المشخ: که سنی سنگی ده رپه ری بنی
 المشخذ: هور بهرد پیر
 المشحون: شتی پر
 المشاحة: کولینه و هه مونا قه شه
 المشخص: جوین فروش جوین دهر
 المشدد: مه حکم و قایم کراو
 المشاعة: له شتی کار زور خه ریک بنی
 المشتد: خانو به گه چ کرابی قایم بنی
 المشذب: زور دریز
 المشدق: جیگا نویژ
 المشدن: گویره که ی گه و ره نیحتیاجی به دایک
 نه بنی
 المشدوه: بنی هوش
 المشذب: مشاری ره زپرین
 المشرب: خوار دنه و هه جیگای خوار دنه و هه
 المشربه: هوده یه که سه ری نه گیرایی نان و
 برگوشتی لی دانرئ
 المشربه: لولینه ی و شهربه ی ناو خوار دنه و هه
 المشرب: ته ماشاکه رو محتاج
 المشرة: پینست و گیای گه لا
 المشرة: ژیر زین و هه سوری
 المشارة: له گه ل یه که شه پ کردن
 المشارة: میقداری له عه رد و هکو دونمی یا
 جی جوتئ
 المشارزة: به دخوی و شه ر کردن
 المشرط: نه شته ری ده لاک و خوین گر
 المشتراط: نه مییش وایه

المشاكهة: خزمایه‌تی و موشابه‌هه
 المشكو والمشكى: شکات کردن
 المشام: لوت
 المشامة: تهره فی چهپ
 المشیمة: منالدان لهزگی دایکا
 المشمخر: شاخی بهرز
 المشمش: قه‌یسی
 المشمس: شتنی له‌بهر رُوژو شک بوینی
 المشمعة: جینگا چرا شه‌معدان
 المشماک: نه‌وعه عهره‌به‌یه‌که
 المشمل: شمشی‌ری بچوک له‌ژیر ک‌ه‌وا
 هشارریت‌ه‌وه
 المشمول: شتنی بای شه‌مالی بگاتی وه هم‌مو
 مه‌جموع
 المشن: لیدان به‌قه‌مچی و پیسته دارن‌جین
 وه‌دهست پیا هینان وه نیکاح
 المشان: ژنی بسی ح‌یا وه نه‌وعیکه له
 خورما
 المشنوء: ک‌ه‌سیکی ناشیرین وه‌ه‌مو ک‌ه‌س
 ح‌زری لی نه‌کا
 المشنوق: نه‌سپی سر دریز و ک‌ه‌سنی نی‌عدام
 بکری به‌پهت
 المشو: دهرمانی پیی ره‌وان بیی
 المشوذ: می‌زهر
 المشوار: مه‌یدانی ک‌ه‌رو گاو نه‌سپ فر‌وشتن
 المشاور: دیره‌گی پ‌هره
 المشورة: نیش و کار زانین
 المشورة: فهرش دانیشتن
 المشاورة: به‌یه‌که‌وه ته‌دبیرکردن
 المشهد: حازربوون وه‌جینگای حازربوون
 المشهد: شاه‌دگر
 المشاهدة: بینین ومعا‌یه‌نه

المشعر: جینگای مه‌علوم وه‌نیشانه ک‌راو
 وه‌جیی مناسکی ح‌ج
 المشعر: ناشکراو نی‌علام ک‌هر
 المشاعرة: له‌گه‌ل یه‌کتر شی‌هر گوتن
 المشعشع: تی‌که‌ل کردن
 المشعل: ح‌زری له‌پیست دروست ک‌رابیی بو
 ناو
 المشعلة: چرا
 المشعل: به‌مه‌مولایه‌که‌وه بل‌او بونه‌وه
 المشاغیة: شه‌رکردن
 المشفر: لچی ووشتر وه‌دهمی دهریه‌ندی ناو
 شاخ
 المشفق: به‌رحم وشه‌فقه‌ت
 المشافهة: روبه‌رو قسه‌کردن له‌گه‌ل یه‌ک
 المشق: خیرایی و نوسین ووه لیدان وه‌خواردن
 وه‌راکیشانی شتنی که‌ گ‌ه‌ره‌وه دریزیی به‌وه
 راکیشانه
 المشق: گله سور
 المشوق: عاشق
 المشیق: باریک ودریز و نه‌سپی دریز
 وه‌بهرگی دو رواو
 المشاق: زه‌حمه‌ت ومشه‌ققه‌ت
 المشاء: دوری له‌مه‌کانی فیراق
 المشقاء: شان‌ه
 المشقه: زه‌حمه‌ت
 المشاقه: دو‌شمع‌ی‌ه‌تی کردن
 المشقرة: قه‌لای قایم
 المشقص: ک‌یزد چه‌قو
 المشقوق: له‌ت ک‌راو
 المشکاة: په‌نجره وجینگه چرا
 المشکول: نه‌سپی دو ده‌ستی و پاشویه‌کی
 سپی بن
 المشاکلة: وینه‌ی یه‌کتر مشابهه
 المشکور: مقبول

المشاهره: نوجرهت دان به مانگ نه گهر بهرؤژ
 بگيرئ مياوهمه وه به سال بگيرئ ومعاوهمه
 پئ نه لين
 المشاهلة: تهدير كردن وه به كتر ناسين
 المشهوم: به جهرگ و نازا
 المشئ: وهكو مشئ و ايه
 المشئ: رؤين
 الماشئ: رؤبوار
 المشئية: ژئى كو بو كچئ نؤر بئ وه بيچوئ
 زؤر له مهره حهيوانات
 المشئية: نهوعئكه له رؤين
 المشئية: ئيراده كردن
 المشئوحاء: جئگائ گيا
 المشئيد: خانوئ مه حكهم و بهرزه و درؤژ
 المشئيد: خانوئ به گهچ دروست كراو
 المشئباع: كهسئ خهبر بلاوبكات وه
 المشئباع: قيرانندن وه بانگ كردن
 المشئباع: ژئى له دوا وه به قايم بانگئ بكن
 وه مهرئ به ته نها له پاش رانه وه بړوا
 المشئيم والمشئيم: كهسئكى حال خوئ
 وه بهرگنئ بهرخ
 المصتم: شئئ ته واوو موكه مهل
 المصح والمصوح: سابت بون وه مه حوبونه وه
 وه كورت بوون
 المصح: كهسئ له نه خوئشى رستگار بوئ
 وله به لا در چوبئ
 المصاحبة: ره فئقايه تئ وه ياره دانئ يه كترئ
 المحصاة: قايئ شهرابئ تئ بگيرئ
 المصحة: جئگائ ساغ و سه لامه تئ
 المصحف: قورئان
 المصحبه: سايقهئ سامان ئاسمان هه وري
 پئوه نه بئ
 المصح: راكئشان وه رگرتن
 المصحرة: جئگائ بهردئ زل زل
 المصد: جئماع كردن وه پرسين
 المصد: جئگائ زؤر بهرزه له شاخ
 المصادة: نيچير: راو كراو حهيوان يا تهير
 المصادة: موعاره وه موعاره له كردن
 المصادة: زؤر ئى كردن
 المصدر: كهسئ سئگئ عيله ت داربئ
 المصدغة: سهرين و پشتئ ژئير سر
 المصادة: دؤزئنه وه وه پئ گه يشتن وه پراست
 هاتن
 المصدق: باوهر كهر وه زه كات وه رگر
 المصداق: نيشانه و علامه
 المصادة: دؤستايه تئ
 المصادة: له يه كتر دان
 المص: ژماره به نه موست يا به ته واوئ دؤشئ
 المص: شارئ گهره وه سنور وه مه مله كه تئ
 مه شهوهر وه مه كانئ ئاوا ئى كو بيته وه
 وه يرئ دايمئا ناوئ ئى بئ
 المصارين: ريخؤله
 الماصر: مانع
 المصور: بزئئ بئ شير وه ووشتئ شير نه ده
 المصير: گه راننه وه وه ريخؤلهئ گهره

المشاهره: نوجرهت دان به مانگ نه گهر بهرؤژ
 بگيرئ مياوهمه وه به سال بگيرئ ومعاوهمه
 پئ نه لين
 المشاهلة: تهدير كردن وه به كتر ناسين
 المشهوم: به جهرگ و نازا
 المشئ: وهكو مشئ و ايه
 المشئ: رؤين
 الماشئ: رؤبوار
 المشئية: ژئى كو بو كچئ نؤر بئ وه بيچوئ
 زؤر له مهره حهيوانات
 المشئية: نهوعئكه له رؤين
 المشئية: ئيراده كردن
 المشئوحاء: جئگائ گيا
 المشئيد: خانوئ مه حكهم و بهرزه و درؤژ
 المشئيد: خانوئ به گهچ دروست كراو
 المشئباع: كهسئ خهبر بلاوبكات وه
 المشئباع: قيرانندن وه بانگ كردن
 المشئباع: ژئى له دوا وه به قايم بانگئ بكن
 وه مهرئ به ته نها له پاش رانه وه بړوا
 المشئيم والمشئيم: كهسئكى حال خوئ
 وه بهرگنئ بهرخ

(فصل الميم والصاد)

المص: پرسين
 المصاب: پئ گه يشتن وه كهسئ به لا ئى توش
 بئ
 المصابة: موصيبه
 المصباح: چرا
 المصباح: زمانئ رؤژه لات وه جئگائ
 رؤژه لات
 المصابرة: سه بر كردن وه لازم بوون
 المصيبة: ژئئى ساحب منان
 الماصة: نه خوئشى و زحمه ت

المصيف: هوارى هاوین وهجوگه‌ی خوارو
 گپړی ناو
 المصفاة: خولاصه وقسه‌ی ساف وشیر
 پالیوک
 المصفاة: جینگای خوری تن بکړی
 المصفح: سهرپان وههردو دهست له‌یهک
 بدرئ که گوئی له دهنگی بگرن
 المصفح: نارزو وهمهیل کهر
 المصافحة: دهست خستنه ناو دهستی
 یه‌که‌وه
 المصفاة: روزمرد وهومزرد
 المصفر: فقیر
 المصفر: خالی کراو وهشتی زهردوبوی
 المصفور: برسی
 المصفاة: دزستایه‌تی وه دهست له‌دهست
 هه‌ل سون
 المصق: فصیح و بلند ناواز
 المصقوع: عهردی ناونگ و شه‌ونمی لی باری
 بن
 المصقول: مشت و مال کراو
 المصیقله: ناله‌تی مشت و مال
 المصک: شتی مه‌حکه‌م
 المصل: ترخینه دۆینه
 الماصل: که‌م
 المصلب: لی دهر
 المصاله: بن خهرمان وه‌سه‌رکۆزهر وه‌دلۆپه
 ناوی نه‌چینه ناو بیره‌وه له‌قه‌ده‌کانیه‌وه
 المصلی: نویرکهر وه‌ئه‌سپی دوهم
 له‌مسابه‌قه‌دا
 المصلیه: چیشتی ترخینه وه‌چیشتی وشک
 المصام والمصامة: جینی راه‌ستان
 المصمت: شتی ناو خالی وه‌به‌رگی به‌ ناو‌ریشم
 کراو یه‌ک ره‌نگ
 المصامص: له‌ههر شتی‌کا چاک و خولاصه‌ی

المصريح: فریاد ره‌س
 المصراد: که‌سی زور به‌سه‌رماتیک بچن موته
 نه‌سیر بی
 المصراع: حه‌لقه‌ی ریزی دهرگا وه نیوه‌ی
 شیعیر
 المصراع: زورخانه جینی زوران گرتن
 المصراع: زوران گر
 المصراعة: له‌گه‌ل یه‌ک زوران گرتن
 المصروع: فنی لی هاتو
 المصرف: جن خهرج و سه‌رف کردن
 المصرم: داس
 المصامص: گیا
 المصوص: کۆتری به‌سه‌رکه‌وه کولۆ
 المصیص: شتی لی پرسیار بکړی و کرابی
 المصطبة: غه‌ریب خانه وه‌ته‌مه‌ل خانه وه‌کو
 چاخانه وه‌قاوه‌خانه
 المصطار: ناویکه له‌ناوانی شه‌راب
 المصطفی: هه‌ل بژیرراو وه‌سافکراو
 المصطکی: بنیشیت چاک‌ی سپی و بۆن خوش
 بن
 المصطلی: له‌به‌ر ناگر خوی گهرم بکاته‌وه
 المصطیخی: دهره‌ختیکه له‌جزیره‌ی ساقز وه‌ک
 مه‌صطه‌کی وایه
 المصنح: کلک راه‌شانی وولاغ وه‌لیندان و
 شه‌وق دانه‌وه
 المصنع: که‌سینکی مه‌حکه‌م و به‌شیده‌ت
 المصاع: به‌شیرلیندان له‌یه‌کتر
 المصوع: شیر روین له‌گوان
 المصعة: ناوی ته‌یریکه وه‌ ناوی گیا‌یه‌که
 المصعب: نیر وه‌نه‌سپ
 المصعد: جینگای به‌رزبونه‌وه
 المصاعرة: روکرزکردن وه‌روو وه‌رگپران
 المصاف: شه‌رو ده‌عوا
 المصف: راه‌ه‌ستان بۆ شه‌ر له‌مه‌کانیکا

المضاجعة: بهیه‌کوره نوستن
 المضحك: کهسیکی مه‌سخره خه‌لق بینیته
 پینکه‌نین
 المضادة: له‌گه‌ل یسه‌کتره ناراستی و ع
 هداوت
 المضرو الماضر والمضیر: شتی ترش
 المضور: شیری ترشاو
 المضرب: جیگا لیدان وه‌ئیسقانی مینسکی
 تیابن
 المضرب والمضرب: ناله‌تی ساز لی دان
 المضرب: که‌وا جبه
 المضاربة: له‌یه‌کتردان وزه رؤیشتن له‌مه‌کانن
 بؤ‌ئه‌مه‌کانن بؤ‌قازانج
 المضرة: مه‌شقه‌ت و زیان
 المضارة: زهرور زیان
 المضرة: دؤ‌وه‌ناوی چیشتیکه
 المضرج: به‌رگی کؤن
 المضرضی: سیسارکه که‌چه‌له وه پیایری
 موباره‌ک وه‌هر شتی سپی بن
 المضرس: که‌سیکی ته‌جروبه دیده هه‌موو
 شتی به‌ته‌جروبه بیکا
 المضروس: دروستکراو وه‌شتیکی ریک خراو
 المضارع: موشابه
 المضارعة: موشابه‌هه وه‌کو یه‌ک واین
 المضطجع: راکشاو له‌سه‌ر ته‌نیشت
 المضطر: که‌سیکی بن چاره
 المضطرم: داگیرساو شه‌رق دهره‌وه
 المضطلع: که‌سیکی به‌هینزو به‌قوه‌ت
 المضطهد: شیر درنده وه‌زور زالم
 المضغ: جوون پارو له‌وه بن جوی بن خوی
 المضاعفة: هرشته نه‌وه‌نده‌ی خوی له‌سه‌ر
 زیاد بکری
 المضاغ: ته‌عامی که جوورابی له‌ده‌ما
 المضاعة: له‌جووراو نه‌وه‌ی مابیته‌وه

المصمصة: پیش ده‌م
 المصمصع: حه‌یوانه کیوی و گوی بچوک
 المصان: جیگای پاریزگاری
 المصوق: مه‌حفوظ
 المصنع: گوشه‌و په‌نا
 المصنعة: قه‌صری به‌رز وه حه‌وزی گه‌وره
 که‌ناوی بارانی تیا کؤبیته‌وه
 المصانعة: به‌رتیل وه‌چاکه‌کردن
 المصنوك: هه‌لامه‌ت گر
 المصواء: ژنی لاق و پوز باریک له‌پ
 المصولة: که‌سکی خه‌رمان
 المصاولة: په‌لاماری یه‌کتردان وه‌راپه‌رین
 المصاهرة: خزمایه‌تی گرتن
 المصایه: شوشه‌ی بچوک وه چیکلدانی گه‌وره
 المصيدة: شتی نیچیری پی بگیری، داو، تۆپ،
 فاقه
 المصایفة: به‌نوجره‌ت گرتن هه‌تا
 هاوین دی
 المصیاف: مه‌کانن هاوین بارانی
 زؤربن وه‌که‌سئ هه‌تا ریش سپی نه‌بن
 ژن نه‌خوازی
(فصل المیم والضاد)
 المَض: دل سوتان له‌غهم و خه‌له‌ته‌وه
 وه‌ئیقراکردن
 المَض: شله‌پ شله‌پی دان له‌پاش خواردن له‌به‌ر
 له‌زه‌ت و خؤشی
 المضاء: به‌جن هینان
 المضيب والمضرب: بزمار پیا داکوتراو
 المضیبة: مه‌کانن سوسه‌ماری زؤربن
 المضیابة: نانن له‌ناو خؤله‌می‌شا برژابن
 المضجر: مه‌کانن دلته‌نگی
 المضجج: جیگای نوستن

المضايقة: سه‌خه‌تی وه‌ته‌نگی وه‌یه‌کتر
سه‌خه‌ت کردن وه‌فه‌قیری

(فصل المیم والطاء)

المَطَّ: راکیشان
المَطَا: پشت
المَطْبُوب: سیجر لئ کرار
المَطْبُوتَن: جینگای چان و چول وه‌ کسه‌ی دلئ
له‌سه‌ر شتئ قه‌رار بگریئ
المَطْبُخ: جینی چیشت لیئان
المَطْبُوخ: شتی کولوا
المطابقة: ره‌فیکایه‌تی یه‌کتر وه‌ مساوی
به‌را به‌ریون
المَطْر: تیری که‌ هاویژرا زور دور بروا
المَطْرَخ: لیئان به‌ده‌ست وه‌ لسته‌نوه‌ وه‌
ئاودانی یه‌ک له‌دوای یه‌ک
المَطْر: باران
المَطْبُخ: به‌رگئ بو باران بیوشریئ
المَطْر: شه‌وی به‌باران روژی به‌باران
المَطْر: دریز وهرق و خه‌شمئ له‌ مه‌وقعی
خویدا نه‌بنئ
المَطْر: روین وه‌تالوکه وه‌ عه‌جه‌له‌کردن
المَطَار: دم‌گه‌وره وه‌ مه‌کانئ ته‌یری زور بین
المَطْرَح: جینگای لئ فرئ دان
المَطْرَد: نیزه‌ی کورت و بچوک که‌ بو نیچیر
نه‌هاویژریئ
المَطْرُود: ده‌رکراو
المَطْرُد: فزی نهر به‌مه‌عنا طارد
المَطْرُدَة: دورخه‌روه به‌مه‌عنا طارد
المَطَارْدَة: ده‌فکردن وه‌نه‌ویستن ره‌دکردن
المَطْرَد: نه‌وعه‌ لباسیکه‌ له‌خوری و ئاوریشم
نه‌کریئ
المَطْرَز: نه‌قش وه‌به‌یداخ دروست که‌ر

المُضَفَّة: میوان و تابع
المُضِيف: میوان قوبول که‌ر
المُضِيف: ضیافته خانه
المضفوف: ئاوی قه‌ره‌بالغی له‌سه‌ر بین
وه‌کسه‌ی زور خه‌لق بچنه‌لای وه‌ نه‌وه‌ی لای
بین ته‌واو بو بین
المضاق: ته‌نگی
المضیف: جینگای ته‌نگ
المضلع: کاله‌کی پیسته‌که‌ی پیئنج کوزبیئ
نه‌خشه‌که‌ی
المضئلة: مه‌کانئ ریگای تیا گوم بگریئ
المضمار: مه‌یدانی نه‌سپ تاودان وه‌
نه‌سپی قه‌دباریک تضمیری نه‌سپ نه‌ویه
چل شه‌ودای به‌سته‌ی خدمه‌تی بکه‌ی
قه‌له‌و بین
المضمر: شتی له‌دلی خوئا بشاریته‌وه
المضمر: کسه‌ی نه‌سپی خزمه‌ت بکا بو غه‌زا
یا بو مسابه‌قه
المضیم: غه‌در لئ کرار
المضمضمة: غه‌ر غه‌ره‌ کردن ئاو له‌ده‌م
وه‌ردان
المضمون: شتی زامن کرابیئ وه‌یا نه‌وه‌ی
له‌پشتی فه‌حلاز وه‌ باره‌کانایه
المضمن: له‌شیعرا نه‌ویه به‌بین دوا یه‌که‌ی
مه‌عنا یایه
المضنوك: هه‌لامه‌ت گر
المضواء: پیش که‌وتن
المضاهاة: به‌یه‌کتر شو به‌هان وه‌کو یه‌ک و ابن
المضيرة: دوکولیو
المضایه: شوشه‌ی بچوک
المضیاع: ئالئی زایع کردن
المضایفة: زیافته کردن وه‌بو یه‌ک ده‌عوه‌ت
کردن

المطروش: نینسانی که پ
 المطرف: عمره بان نهی کهن بهرمانیکه چوار
 گوشه وه لهه مو گوشه وه بهیداخی پیوه یه
 وه چاوینکه شتی لی بکهوی ئاو بکا فرمینسکی
 لی بیته خواری
 المطرقة: چه کوشی گه وری ناسنگه
 المطرف: نه سپی سهر و کلکی سپی وه یارهش
 بن باقی بهدنی وهک سهر و کلکی نه بی وه
 مهریکه سهری دوگی رهش وه بهدنی هه مو
 سپی بی
 المطروق: کهسی سستی و زه عیفی بیی وه
 باران ناوی ووشتر میزی تن بکا پیس بی
 المطرقة: قه لغانی ره که ی چهرمی تن گیرایی
 المطارقة: لیدان له یه کتر
 المطرف: جوانی ته وای زور جوان بی
 المطری: جل له و تودهر وه کتیب
 له منگه نهدر
 المطعن: مه کانی لیدان
 المطعان: زور لی دهر له و و لاغه که ی که
 نه سله میتوه به زور رای نه وه ستینن وه یا
 کهسی زور لهشت بدا له دوشمن
 المطعام: زور ته عام دهر به خه لقی
 المطعم: خواردن به شیده ت
 المطاف: جینگایه ک زیاره تی بکریت
 المطفف: که فگیری پلاو
 المطفل: بزنه کینوی کاره که ی له لابن وه
 ووشتری سست
 المطفی: دل خوش کهر وه روژی شه شه م
 له برد العجوز
 المطل: تی په پاندن وه لابردن وه راکیشان
 وه پاش خستن
 المطال: وه کو مطل وایه
 المطلاع: عهردی نهرم که گیوا دپکی تیا بهوی
 المطول: شتی ته ریو به ناو یا باران

المطلع: جینگای لی هه لاتن روژو نه ستیره
 المطالعة: ته ماشا کردن
 المطلع: جینگای شاره زای وه نیطلاع بون
 المطلق: ژن ته لاق دهر
 المطلق: سهر به ست کراو وه نه سپی ره شمه
 بخزیته ملیه وه بهر بدری به هه موسی خوی
 وه نینسانی سهخی و جوان مهر
 المطول: شتی ناوهنگی لی دابن
 المطمح: چاو برینه مه کانی
 المطمر: په تی بارگیر به ستنه وه
 المطمر: شتی په نهان کرابی له چال دا یا
 له ژوردا
 المطمورة: چال و مه کانی گه ندم و جوی تیا
 دانرابی
 المطامة: ته سکین کردن
 المطنب: شان وه بهینی شان و مل
 المطنجة: گوشتی سوره وه کراو یا بریانی
 المطو: راکیشان
 المطو: هیشوی خورما
 المطواع: مان گرتن بو نینسان بو حیوان
 المطاوعة: موافقه ت و قوبول کردن نه سهری
 وه گهردن که چی دهر خستن
 المطاولة: دریزی
 المطوی: پیچراوه
 المطهرة: مه تاره ی سهر قاپی سهر شتی
 تی نه کری
 المطهم: کرداری ته وای نوقصان نه بی وه شتی
 خپ
 المطایبه: گالته و له تیغه کردن
 المطیة: بارگیری به کاری سواری بی
 المطیرات: نه وانه ی شت به هیلاک نه دن
 وه موهله کات
 المطایرة: هه ل فراندن
 المطیطاء: رویشتن به له نجه و لار

المطیطة: قوپاوی لهبن حموزا مابیتتهوه
المطین: قوپاوی و سواغ دراو
المطین: مهکانی قوپی زودین

(فصل المیم والظاء)

المظ: همنار
المظائمة: ناوهل زاوا یهکی خوشکینکیان
لهلابین
المظع: پیسته چهورکردن وه تونکل
نهکردنهوه لهدار وهدهست لیدان
المظعة: پاش ماوهی همرشتی بین
المظلة: جینگای سینبر
المظلة: رهش مال
المظلمة: غهدری زوردار
المظننة: مهکانی و ابرانی کشتهکه
لهوییه
المظاهرة: یاریهدان پستی یهکتری گرتن بز
یاریهدان
المظهر: هاتو لهوهقتی نیوه رودا
المظمی: زمراعتی باران ناوی دابین

(فصل المیم والعین)

الماع: بهسر عمردا راخستن و کموتن
المعاء: ریخوله
المعاب: عیب وهجنگهی عیب
المعبد: عبادتخانه
المعبر: پردوه کشتی
المعبر: شتی وازی لی هینرابین تهرک کرابین
المعبله: پانی دریز
المعتبة: فسادو خرابی
المعاتبه: بهرقهوه قسهکردن
المعجزة: ژنی سهری خوی داپوشی بین

المعتد: دل رهق
المعترة والمعترض: خوی یو شتی حازرو
تامانه بکا
المعتمر: زیارهت کهر
المعترك: شهرگا جینگای شهر وهقهرهبالغ
المعتری: هاتو
المعتن: شیتی مادهر زاد
المعتوه: کهم عقل
المعتلب: روخاو
المعج: خیرا رؤیشتن وهلهرؤینا نهام لاو
نهولاکردن
المعجم: نوخته بؤکراو
المعجمة: کسینکی بهسبرو تاقهت
المعجر: پوشین سهری ژن
المعجاز: سمت و کفهل گهوره
المعجز: بین دهستلآت لهکاسبی و ئیداره
المعجزة: کردهوهی پیغه مهران که کس
نهتوانی نهوه بکا
المعجس: دهستکی کهوان قهزهی قهوس
المعجل: ریگای راست روی لهمنزل بین
المعجون: شتی شیلهکرابی وهتیکه
کرابین
المعد: خورمای تازه وهگیای تازه بین گهیشتو
وهروین وه راکیشان
المعدی: شتی سیرایهت بکا لهمهوه بچی بز
نهو وهکو هیندی نهخوشی
المعاد: نهو جینگای بزیه نهگهرینتهوه
المعاداه: دوشمنایهتی
المعدة: ریخوله
المعيدة: نهامیش ریخولهیه
المعد: تامادهو حازربو
المعادلة: بهرابریون مساوات
المعدلة: عدالهت کردن
المعدم: شت لهناوبهر

المعركة: لهگهال يه کتر شه پرکردن
 المعزو المعز: بزڼ
 الماعز: بزڼ معز جمع ماعز موفرده وه پرائي
 بزڼ که ژماره ی زور نه بی
 المعزاء: جنيه کی ورده بهردي زور بی
 المعزوز: عهردي سخت
 المعازة: غالب بون
 المعازرة: خوئی لادان وه نینکاری کردن
 المعزف: ساز تنبور میزمار ناله تی له هو
 المعزقة: گاسن یاشه ن
 المعزل: دور
 المعزى: کسئی سرخووشی له کسئی بکا
 به لای به سره اتبی یا کسئی مرد بی
 المعزال: پیایوی نه فام وه پیایوی بی چه ک
 وسیلاح وه کسئی حیوانه که ی دور بخاته وه
 به جیابی له وه پرنی
 المعس: ده لاکى کردنی پیسته له ده باغ کردن
 وه لیدان وه پیشکوتو
 المعس: مکانی فی خواستن وه تله ب کردن
 المعاس: زور به نیکدام
 المعسر: فقیر
 المعاسرة: فقیری و زه حمتی
 المعاش والمعیش والمعیشه: زیان
 المعشب: جیگای پوش و گیا
 المعشار: دهیک
 العشر: کومه لئی نینسان
 المعاشرة: تیکه ل بون
 المعشوش: نینسانی له پرو زه عیف
 المعشش: هیلانهای تیر به سر دره خته وه
 المعشوق: ناشکرایه وه ناوی گیایه کیش
 المعش: کسئی له سه مینه وه قاچی نازاری
 بگاتی خوار بگیریته وه
 المعص: له پروینا قاچی خوار فری دا
 المعیص: دارستانی پر جه ننگه ل

المعدن: نهو شتانه ی که خوا له عهردا
 دروستی کردون وه کو زپر، مس، ناسن،
 خه لوز، نهوت، جه واهیرات وه جیگای تیا
 راههستان
 المعد: پاچی گه وره
 المعذار: پهره
 المعذرة: عوزر هیئانه وه
 المعدو: کسئی عوزری خوئی ناشکرا بکا
 له نه سلیدنا عوزری نه بی
 المعز: ریش و پر چه موهکانی هه ل وه ری
 المعزى: کسئی که م
 المعار: شتی به نه مانه ت وه رگرای بی وه نه سپی
 بهه مو لایه که وه هه ل پژی وه یاری بکا
 المعرب: شت ناشکرا که ر
 المعرب: که لیمه یه ک عه ره بی نه بی له سر
 قاعیده ی عه ره بی به کار بی نری
 المعرة: نازارو مه شه ققت وه به دکرداری
 وه جنایه ت کردن
 المعارة: زیان کردن
 المعرج والمعراج: په رزه و پی پیلکه
 المعرش: سئی کوچکی مه نجه ل وه مه نزلی
 ناخرشه و
 المعرش والمعروش: که پری میو
 المعرض: بازارپی عه بدو جاریه فروشتن
 وه جیگای ناشکرا بون
 المعرض: که وای جوان که بو زینه ت
 له بهر کرای بی
 المعراض: تیری درژ وه عه کسئی ناشکرا بون
 المعارضة: بهر اهری کردن
 المعارض: له سه کردنا مه قصودی کسئی
 تری
 المعرفة: زانین
 المعرفة: جیگا سواری نه سپ له پشتی
 المعرك والمعركة والمعركة: شه ره گا

المعصر: گوشنده وهههور وه كچی نزيك بالغ
 بون
 المعصر: كچی تازه عوزری پیا بی نزيك بالغ
 بوونی بی
 المعاصرة: زه مانیان یهك بی
 المعصرة: ناله تی تری گوشین
 المعصفر: گیایه کی زه رده رهنگی پی نه کړی
 المعصم: مه چک جیی بازن
 المعصم: جینی عیصمه ت و حیا
 المعاصمة: پاریزگاری کردن
 المعض: به توندی خشم گرتن وه شتیکت
 لازه حمهت بی
 المعضی: قول جیی بازو بهند
 المعضد: جینگای بهیداخ له شان و قول
 المعاضدة: یاریه دان
 المعضوب: کهسیکی شله پته
 المعضل: سهخت و زه حمهت
 المعط: راکیشان وه له زه حمهت وه موی ریش و
 په رچه می دهری
 المعطاء: زور به خشنده
 المعطاة: به خشین به یه کتر
 المعطب: چی هیلک بوون و نه مان
 المعطیر: کهسی خوی زور بوون خوش بکا
 المعطس: لوت
 المعطوط: مه غلوب و شکار
 المعطف: به رمال کهوا
 المعطن: له جینگای ناودانی ووشتر جینگای
 چوک دانیان وه کهوتنیان
 المعض: راکیشان
 المعافاة: عه فوکردن لی بوردن وه چاک بونه وه
 له نه خوشی
 المعفوج: لی دراو له پاش له دوبره وه
 المعافر: کهسی نرم نرم بپروا
 المعافر: ناوی عه شیرتیکه

المعافسة: چارکردن
 المعق: قولی وه نه ترافی سهحرا
 المعیقة: قول
 المعاقب: کهسی له دواي کهسیکه وه بیئت
 المهقب: ته غیره در وه به تال که ره وه
 المعقب: کهوشی پارنه دار
 المعاقبة: نازاردان
 المعقاب: ژنی جاری کوپو جاری کچی بین
 المعقیات: کهسانی یهک له دواي یهک
 وه مه لانیکه ی شو روژ
 المعقد: جینی عه قد بهستن نیکاح یا بهیع
 یاسه له م
 المعاهدة: عه قد بهستن له گه ل یه کتر
 المعقود: گری دراو وه به ستراو
 المعاقرة: بیژلی کردنه وه نه فرهت وه دموام
 له سر شراب خواردنه وه
 المعقر: کهسی باغ و نهرازی زور بی
 المعقل: په نا و قه لا
 المعقلة: بو خوینی کوژراو نه و شته ی که
 نه درئ دینه
 المعقم: پاله که به دم داسه وه یه دوسی پاله
 نه بی به مه لو
 المعقوم: به ستراو
 المعك: دهست پیا هینان وه پاش خستن
 وه گه وزاندن
 المعوك: به دکردار
 المعل: خیرا خیرا رویشتن وه شتی بدنئ
 وپابکا
 المعیله: مال و منال و خیزان
 المعلب: جینگا یاری
 المعالیه: که مه یاری کردن له گه ل خیزانی
 خوت
 المعلاة: شهره ف پیدا کردن وه درجه ی بهرز
 المعلف: ناخوږ توره که جینگای نالیك

المعلق: قایشی ناوزه‌نگی وه‌سنگ ویزماری
 که شتی پیا هه‌لاواسن تری میلاق هسله‌که‌ی
 میعلاقه
 المعلقة: ژنی میردی حازرنه‌بی
 المعلل: روژنکه له‌روژانی برد العجوز
 المعلول: نه‌خوش
 المعلم: شتیکی نیشانه‌دار
 المعلم: جینگای عیلم وه‌نیشانه‌و علامه‌تی
 که‌رینگای پی بناسری
 المعلی: ژنی پینی جولآ له‌پنی چاله‌که‌یا
 المعلی: له‌قوماری میسرده‌ا جه‌وته‌مه‌که
 به‌شه‌که‌ی زوره
 المعلی: حیوان دوش له‌لای راستی حیوانه
 که دانیشی بی دوشی
 المعمع: ژنیکه شت به‌کس نه‌دا
 المعمعة: ده‌نگی ناگر وه‌تالوکه وه‌جه‌له‌کردن
 وه‌نه‌په‌ی پالسه‌وان له‌مه‌یدانی شه‌پدا
 وه‌قیژاندنی
 المعمر: جینگای واسع
 المعامره: عیماره‌ت کردن
 المعاملة: مامه‌له‌کردن کرین و فروشتن
 المعمان: گهرمای سه‌خت
 المعن: شتی که‌م وه‌ناسان
 المعن: شتی پان وه‌نیشانی چوار پالو قه‌له‌و
 وه‌خه‌تیپ
 الماعون: ه‌سبابی ناو مال کاسه‌ دیزه‌ ته‌ور
 خاکه‌ناز وه‌کو ه‌مانه‌و شتی که‌ش وه‌ ناوی
 باران
 المعین: جاری و ناشکرا
 المعنة: نان و ناوی جاری که‌که‌م بی وه‌شین
 هیچ
 المعناة: قه‌صدو نیراده‌کردن وه‌ قه‌صدکراو
 المعانة: نه‌زیت و نازاردان
 المعانة: به‌راه‌بری وموعاره‌زه‌کردن

المعانة: نینکاری کردن
 المعانقة: ده‌ست له‌ه‌ستوی یه‌ک کردن
 المعنان: نه‌و جینگه‌یه‌ی ناوی پیا بروا
 المعنى: ناره‌زو نیراده
 المعو: خورمای تازه که‌پینی نه‌لین رطاب:
 وه‌هاوار
 المعاودة: گهرانه‌په
 المعوزو المعوزة: به‌رگی کون وه‌سه‌رپینچی
 منال
 المعوز: نینسانی فه‌قیر
 المعول: شتی نبعتمادی پی بکری
 المعول: پاچ و قولنگه‌یه‌که‌که‌به‌ردی پی ریک
 بخری نه‌ققاری پی بکری
 المعول: جینگه‌ک نینسان نیه‌تیا‌جی پی بی
 وه‌شیوه‌ن و زاری
 المعاومة: معامه‌ له‌و موقاره‌ له‌کردن
 به‌سال
 المعاونه: یاریه‌دان
 المعونة: نه‌میش وایه
 المعوان: یاریه‌ده‌ری خه‌لق وه‌ زور یاریه‌ده‌ر
 المعاهدة: له‌گه‌ل یه‌کتر قه‌ول و قه‌رار به‌ستن
 المعهد: جینگای عهدکردن
 المعی: جینگایه‌ ناوی پیا بروا
 المعيب والمعيوب: شتی عیب دار وه‌جینگای
 عیب
 المعيار: ته‌رازو
 المعایر: نه‌و شتانه‌ی که‌عه‌یین
 المعاینه: ناشکرا‌بون
 المعین: که‌سی چاو به‌رته‌ شتی
(فصل الميم والغین)
 المغبة: ناخری عاقیبه‌ت
 المغاثبة: تیکه‌ل کردن
 المغیر: شتی تو‌زاوی

المغْبَط: تەشى خەرەك
 المغْبُوط: تەشى رس
 المغازلة: گەت و گۆ يارى كردن لەگەل ژنان
 وهقسەى عەجايب كردن كەمنالى بچكۆلەى
 پى بىتە پىكەن
 المغْس: نازارو ژانى ريخۆلە
 المغسل: جيگاي خۆشوتن وه مهلهكردن
 المغسول: پىچراوه وهترك كراو
 المغشوش: مس و زيو وهئالتون تىكه لاو كردن
 شتن سافو خالىص نەبى
 المغشى: نازاو پالەوان
 المغشى: حەيران و بى هوش
 المغص: نازارى ريخۆلەو برىنى ريخۆلە
 المغص: ووشترى چاك
 المغصص: شتن دابريژىته ناو قالدبەوه
 المغضب: جيگاي خەشم
 المغضبة: رق گرتن
 المغاضب: رق گر
 المغاضبة: رق گرتن
 المغيض: كۆملى درەخت
 المغاضنة: تەنیشتى چاو
 المغط: راکيشان و بزوتنەوه وهدریژ
 المغطوش: جيگاي تاريك
 المغف: نوستو خەولى كەوتو
 المغفر: سەريوش و چەقوى دو دەم
 المغفرة: لى خۆشبوون
 المغاير: صەمغ وهجەويىكى خراپ وه بۆن
 ناخۆشە
 المغافضة: كوت و پرگرتن
 المغفلة: موى بن ليو
 المغل: ژانە دل ژانى وولاخ كە لە خۆل
 خواردنەوه توشى ئەبى
 المغل: ناحق بى حەق
 المغلة: بزى يا مەر سالى دو جار بزى

المغْبَط: جى يەك خۆزگەى بۇ بخوازى
 المغْبُوط: كەسىكى حال خۆش هەر كەسى
 چاوى پى بکەوى بلى خۆزگە منيش وابومايه
 المغْبِن: بن ران
 المغابنة: تەفرەدان لەمامەلەيا
 المغْتاب: غەيبەت كەر
 المغْبَط: وهكو مغبوط وايه
 المغْتلم: كەسى حيرص و شەهوەتى زۆربى
 المغاث: هەنارى چاك
 المغِيث: ياريدەر
 المغوثه: فرياكەوتن بۇ ياريدەدان
 المغث: ليدان
 المغِيث والمغيوث: باران فرياكەوتو
 المغْثمر: جاوى ياشتن زير چنرابى خراپ بى
 المغد: گيايەكە وهكو لاولاو يا ناوى باينجانە
 وهزۆر وه جوانى نەرم و شل
 المغد: گيايەكە وهكو باينجانە
 المغد: رق گر خەشماوى
 المغداد: خەشم وهرق
 المغادرة: رەهاكردن تەرك كردن
 المغار: هجوم كردنە سەر دوشمن
 المغرب: سيمرغ تەيرىكە
 المغرب: جيگاي رۆزى لى ناوابى
 المغرة: گلى سور وهكو گلە بەران
 المغرة: ليل و رۆينى خيرا
 المغارة: ئەشكەوت
 المغرود: قارچك گارك
 المغروض: شتى تازە
 المغرض: تەنیشتى زگ
 المغربل: كوژراوى ناوساو
 المغرفة: شەو
 المغرق: كەسى لەناوا نوقوم ببى وهشتى
 نالدۆزكارو بەئالتون يا زيو
 المغرم: عاشق

المغول: چه قوی باریک یا خنجر
المغاوله: لادانی کسئی لهرنگا بو هیلاک
کردنی
المغیب: گوم بوون

(فصل المیم والفاء)

المفام: کسئی زگ زل زور خور
المفتاح: وشتئی که میز نهکا هردوو پاشوی
بهرز بکاتهوه
المفتح: گوشاد که رهوه
المفتتح: نهوهئی هر شتی
المفتاح: کلیل
المفترس: حیوانی دپرنده
المفتری: دروزن وه کسئی لباسی کورک
بیوشی
المفثله: درمختیکه
المفتول: بادراو پیچ دراو
المفتوق: شکاو
المفتون: کهوتوه ناو فتنهوه وهسیحر لی کراو
المفاجاة والمفاجاة: کوت و پر
المفحص: هیلانہ
المخرة: هر کرده وهیهکی چاک فهخری پیوه
بکری
المفاخرة: بهسر کسئیکا فهخر کردن
المفاد: فایده لی وهرگیراو
المفاد: شیشی که باب
المفاد: فایده دان
المفاداة: نفس فیداکردن وه مال فیداکردن
المفدرة: جینگای حیوانه کنوی له شاخ
المفدم: شتی بهسور رهنگ بکری
المفرز: شتی جوی بکریتهوه
المفروش: راخراو
المفرص والمفراص: نالهتی زیوی پی بپرن

المغالة: شهرو دهعوا
المغلاة: تهجاوز لهتهندازه
المغلاة: تیر
المغلب: کسئی زور جار شکابی مهغلوب
کرابی
المغفل: خهبر
المغلق: بهشیکه له بهشهکانی قوماری میسر
المغلق: داخراو وه قفل لی دراو
المغلاق: قفل
المغالق: بهشیکه له میسر هه موو بهشهکانی
دابخا
المغالقة: دوکس نهسپ تاودهن موسابهقه
المغمر: نیش بو کس نهکا
المغامر: کسئی خوی بخاته تهملوکهوه
المغامز: زور عیب
المغموز: کسئی که باحاحات بار موتههه
المغامسة: خو نو قومکردن له ناوا
المغمص: مهکانی شیوو چالی زورپی
المغمغ: قورقوراکه وهتسه عام رونداری
چهورکردن
المغمعة: تیکه ل بوون
المغن: مه نزل
المغین: گیایه که
المغنتیس: موقناتیس
المغنم: مالی تالانی که له کافران به زور بگری
المغنة: نیحتاج
المغنی: لاهر وه نه فغ پی گهینر
المغنی: گوزانی بیژ
المغنی: راوهستان
المغو: دهنگی پشیله
المغوة: چال کردن وه سهری داپوشین
که نیچری تیکهوی
المغورة: لیدان لهیه کتر
المغاور: تالان کمر

المفقد: جینگای گوم بوو
المفقود: کهسیکی گوم بوو مانی و نه مانی
مه علوم نه بی
المفاضة: جیماع کردن وه شتی گهوره بیی
المافوك: کهسیکی کهم عقل
المفیق والمفیقة: له نه خوشی و سر خوشی
چاک بیی وه حیوانی شیر له گوانیا کومه ل
بیی
المفاضة: گائته کردن
المفلوج: بهدن سست و زه عیف
المفلغل: شتی نالته وه دهلویبهری تیگرایی
المافون: وه کو مافوک
المفنج: شتی نینسان سوک و بی قدر بکا
المفند: کهسیکه زور پیر چه می بیته وه
المفندق: نازنین
المفلوصة: جوی بونه وه نه جات دان
المفاوضة: گفت و گو کردن له گه ل یه یا هر
یه کنی نیش و مصلحه حتی خوی حواله ی
نوی که بکا وه مساوات
المفوق: شتی رهنگاو رهنگ نه قش کراو
المفایله: یارییه که شتی له عهردا نه شارنه وه
له پاشا نه پرسسی بیدوزره وه وه کو فنجانین
وایه

(فصل المیم والقاف)

المق: له ت و شق کردن
الماق: جینگای فرمیسک رشتن له چاو
المقاء: گیایه که خه یار چه مر
الموق: له سر مه سحوه له پی نه کرئ
المقرب: خانوی قویبه دار
المقبح: ناشیرین بون وه جینگای ناشیرین
المقبر: قهبرستان
المقبس والمقباس: پشکوی ناگر

المفرطح: سهری پان
المفروق: ناوه پراستی سهر
المفروق: جوی کراوه
المفارقة: جوی بونه وه
المفروك: رهنگ کراو به زه عفران
المفاز: جی زه رفرو نه جات وه ده شت و
سه حرا
المفزور: کون بوو پارچه پارچه بو
المفسح: جینگای واسیع
المفسخ: جینگای تیک چون وه تیک چوو
المفصدة: عکسی مصلحه حت
المفسر: روناکی و شوق دهر وه
المفاسرة: به بیان کردن بو یه کتری
المفسقة: جینگای فسق و بی شرعی
المفشل: شتی به سام و ترسینر
المفیص: مه کانی بوی ههرا بکه ی
المفصد: نه شتر
المفصل: جومگه ی نه عزا
المفاصلة: له یه کتر جوی بوونه وه
المفاضة: گهوره واسیع
المفضض: جوان کراو به زیو
المفضة: گورز وه حلقه ی دمرگا
المفضاة: رثنی پاش و پیشی بوبی به یه
المفضال: کهسیکی صاحب شهره
المفیض: کهسیکی نه مین که به شه کانی
قوماری سهام یه که یه که له کیسه که ی دهر بیینی
هر به شه بدا به ساحیبی خوی
المفطح: شتی پان
المفطع: زور سخت گران وه خراب
المفعاة: جینگایه ماری زور بی
المفعاة: ماری نیشانه دار
المفاعمة: بون کردن یه کتر
المفاعة: فایه ق و بهرزبون
المفاضة: گرتن به کوت و پری

المَقْبِضُ: دهستکی شیرو کیزدو کهوان
 المَقْبِضُ: چهکه می ههلاچی و دیبهک وههوان
 المَقَابِلَةُ: روبرو بوون وههپری لهگوینی بربایی
 المَقْبِلُ: نهوهی بههرو پیرت دی وهکو روژی
 دواپی سالی دواپی
 المقّة: موحیهت
 المقّة والمقاته: قین و دوشمنایهتی نیکاحی
 مقّت لهجاهیلهدتا نیکاح کردنی ژنی باوک
 بوه
 المقّت: پهنادهر وهناگاداری کهر
 المقاتله: شهرکردن لهگهال یهکتر
 المقتم: جینگای توژاوی
 المقثاة والمقثوة: جینگای خهیار
 المقثعل: تیری چاک بانهدرابی
 المقح: عهجهلهو خیرایی
 المقدحة: نهستی و بهردو چهخماخ وههشو
 المقدود: بالآ بهرز وهقتهت کراو
 المقاده: چهیوان راکیشان
 المقدد: پارچه پارچه کراو
 المقدس: پاک
 المقدومس: گیایهکه مادهنوس کههروز
 المقدم: هاتنهوه لهسهفه
 المقدام والمقدامة: شتی نینسان زور ههولی
 بؤ بدا نیقدام بکا
 المقدم: شتی لهپیشهوه بی کهوتبیتته
 بهردهمهوه
 المقدم: کهسیکی نازاو بهجورنهت
 وهتنبیشتی لوت لهخوار چاو
 المقدي: شهراییکه لههنگوین نهکری لهدیوی
 مقد لهشام
 المقذ: پشت سهربهینی ههردو گوئی
 المقذذ: کهسیکی رهزا سوک وههکانی برین
 قطع
 المقذع: قسهی ناشیرین بیژ جوین دهر

المقذف: ساز تهنبور عود
 المقذوف: فری دراو جوین پی دراو
 المقاذفة: جوین دان بهیهکتر
 المقر: زور تال یا نهستو یا سهبرو تهحه ممول
 المقر: قهرارگاه
 المقارة: فرمیسک وهستان
 المقارب: لهبهینی چاک و خراپدا ناونجی
 المقاربة: نزیکي
 المقرب: نهسپی بونویهت گیرایی
 المقربة: خزمایهتی
 المقرة: باراناو لههکانیکا کویتتهوه حهوزی
 کهوره وه کاسهی کهوره
 المقراض: مهقهست وهئالهتی برین
 المقرض: کهسن قهرز بدا بهخهک
 المقارضة: لیدان لهیهکتر وهمال و پارهدان
 کهتجارهتی پنهوه بکری قازانج بهشهریکی
 مایهکهی لهجینی خوی بی
 المقروض: پینستهی دهباغ کراو بهگهلا
 المقراع: نالهتیکه وهکو تهور بهردی پی ورد
 نهکن
 المقروع: کهوره وهحللی نهسپ کهمایینی لی
 چاک بکن
 المقارعة: شههتیلآ وهقورعه کیشان بو
 بهشکردن
 المقرف: کهسن باوکی عهبد وهدایکی
 حوزبی وهنهسپی باوکی جنس بی دایکی
 بارگیر بی
 المقروف: کهسیکی قهباحهت بار وهشتیکی
 فری دراو
 المقرم: مندالی بهشیر کهوتبی زهعیف بوپی
 المقروم والمقرمة: ژنی بهپهچهی رهنگاو
 رهنگ روی داپوشنی
 المقرم: وشتری خوشهویست باری لی نهزنی
 المقرن: بهستراوه

المقرن: که له مهی ملی گا جوت
 المقرون: نینسان و نینسان وه حیوان وه
 حیوان بهیه که وه بن جوت بن وه بروی
 په یوه دست پیکه وه نوسایی
 المقارنة: جوئی نه بونه وه له یه که ره فیقایه تی
 گرتن
 المقرن: ناماده بوون بو راکردن
 المقس: نوقوم بوون وه نوقوم کردن له ناودا
 المقاساة: نازارو زه حمت دان
 المقسط: عادل
 المقسیم: جینگای ته تقسیم وبهش کردن
 المقسّم: سویند خواردن وه جینگای سویند
 خواردن
 المقسم: روی جوان
 القاسمة: سویند خواردن بویه کتر وه بهش کردن
 المقشرو المقشور: پاک کراو توئکل لی کراوه
 المقشعر: که سئی له شی بله رزئی موی گرژبن
 المقشور: شتنی له ته بیعه تی خوئی کرابیته
 دهر وه منع کرابی
 المقشئی: توئکل لی کراوه پیسته دارنراو
 المقص: مه قهست
 المقاصة: قهساس کردن وه نهو قهزانه ی که
 له سریرانه بو یه کتری جوئی بکه نه وه
 المقصر: نیهایهت
 المقصر: کوشک و قهسر
 المقصور: شتنی کورت کرابی وه قهیتانی بو
 ملی بوک کرابی وه جینگای قورئان خوینده کان
 له ژوری مزگموتا
 المقصل: جئی قه رسیل
 المقصل: چه قوی زور تیز
 المقصل: کوته که وه شین
 المقصی: دور که وتو
 المقصو والمقصی: ووشر و مه ری گویجگه
 پراو له نوکه که یه ره
 المقضية: جینگا وینجه
 المقظ: لیدان
 المفط: قه له م بر
 المقاطة: دسترازه ی بیشکه
 المقاط: جینگای ته نگ
 المقطرة: ده زوی قاجی تهیر که پیسی
 نه به ستنه وه
 المقطع: مهکانی برین
 المقطع: شت بر وه کو قه له م بر وه چه قو
 وه میزهر
 المقطع: پارچه کراو وه پارچه شیعر
 وه پارچه ی لباس
 المقاطعة: یه کتر برین
 المقطل: چه قوی دارتاش
 المقطول: پارچه کراو
 المقاطلة: برین
 المقطنة: زهراعه تی په مو
 المقاطنه: به ندبون نیقامهت کردن
 المقع: فری دان وه مزین وه گوپران ته غیر
 المقعبة: ناوکی به ناوا چوبی
 المقعد: شهل و گوئ
 المقعد: که ول و پوست بو دانیشتن وه جئی
 دانیشتن
 المقعدة: بوئ
 المقل: گیایه که
 المقل: نوقم کردن له ناوا وه ته ماشا کردن
 المقلة: ره شایی چاو یا چاو وه یا کالانه ی
 چاو وه بهردی ناو بهش کردن مه سلنه بهردی
 نه خرنه ظریف که وه ناوی تنی نه کری هتا
 بهرده که نه شاریته وه نه وه به شینکه
 المقل: فه قیر
 المقال: گوئن
 المقیل: جینگا خوی قهیلوله که خوی نیوه
 رویه

المقرن: که له مهی ملی گا جوت
 المقرون: نینسان و نینسان وه حیوان وه
 حیوان بهیه که وه بن جوت بن وه بروی
 په یوه دست پیکه وه نوسایی
 المقارنة: جوئی نه بونه وه له یه که ره فیقایه تی
 گرتن
 المقرن: ناماده بوون بو راکردن
 المقس: نوقوم بوون وه نوقوم کردن له ناودا
 المقاساة: نازارو زه حمت دان
 المقسط: عادل
 المقسیم: جینگای ته تقسیم وبهش کردن
 المقسّم: سویند خواردن وه جینگای سویند
 خواردن
 المقسم: روی جوان
 القاسمة: سویند خواردن بویه کتر وه بهش کردن
 المقشرو المقشور: پاک کراو توئکل لی کراوه
 المقشعر: که سئی له شی بله رزئی موی گرژبن
 المقشور: شتنی له ته بیعه تی خوئی کرابیته
 دهر وه منع کرابی
 المقشئی: توئکل لی کراوه پیسته دارنراو
 المقص: مه قهست
 المقاصة: قهساس کردن وه نهو قهزانه ی که
 له سریرانه بو یه کتری جوئی بکه نه وه
 المقصر: نیهایهت
 المقصر: کوشک و قهسر
 المقصور: شتنی کورت کرابی وه قهیتانی بو
 ملی بوک کرابی وه جینگای قورئان خوینده کان
 له ژوری مزگموتا
 المقصل: جئی قه رسیل
 المقصل: چه قوی زور تیز
 المقصل: کوته که وه شین
 المقصی: دور که وتو
 المقصو والمقصی: ووشر و مه ری گویجگه
 پراو له نوکه که یه ره

المَقْنَطِر: قايم وه به سه ريه كا رڙاو كومه ل بويئ
 المَنْع: جئ قه ناعه ت كردن ياده مي دانه كاني
 به ناوا چوبويئ
 المقنع: كه سن چاو بېرته بهر ده مي خوي
 المقنع والمقنعة: ناوه پاستي سر
 المقنوي: خزمه تكار
 المقوي: دور كه وتن وه پراستن وه شتن
 المقود: په تي وولاغ راكيشان
 المقورة: رڙي باريك و زه عيف
 المقاورة: زه عيف بوون
 المقوس: قاپئ رڙي دار كرابئ ياي بئ
 المقول: زبان
 المقولة: گفتم و گوگردن له گه ل يه ك
 المقوم: همو جار
 المقاومة: بهر ا به ريه ك وه ستان
 المقياء: رشانه وه وه جيگه ي رشانه وه
 المقياس: ناله تي پيوانه و نه اندازه وه ترازو
 المقايسة: كيشان و ته خمين كردن
 المقايطة: شت به شت فروشتن گوشت به خه له
 شه كر به توتن
 المقايفه: رويشتن له پاش كه سنيكه وه
 وه فبراسه ت كردن

(فصل الميم والكاف)

المَك: پرسين وه هيلاك كردن وه كه م كردن
 مه كه بويانا و نراوه مه كه له ويذا گونا ه كه م
 نه كا وه كه سن له ويذا زولم بكا به هيلاك نه چئ
 المكاء: فيكر كردن وه ناوازي ته ير
 المكاء: كونه رنوي و لانه ي كه روئشك
 وه نه مساليان
 المكاء: ته ير كي سپيه له حيجاز وه ك
 نينسان فيكر نه كا

المَقْلَب: وه رگي پان شتي سه ري به ريه ناخري
 وه ناخري به ريه سه ريه وه
 المَقْلَب: گاسن وه حه لقه ريزي ده رگا
 المِقْلَاة: رڙي منالي نه بئ ووشتر ي ساره
 بهر نه بئ
 المَقْلَتَه: جيگاي هيلاكه ت
 المَقْلُدو المَقْلَاد والمَقْلِيد: كليلي ده رگا
 المَقْلَس: كه سن ياري به دار بكا
 المِقْلَاع: قوچه قاني
 المِقْم والمِقْمَة: قه لم دان وه قاپي كيري
 ووشتر
 المَقْلُوْدو المَقْلِي: كولا و وه برڙاو
 المَقْلِي والمِقْلَاة: تاوه
 المَقَام: جئ راوه ستان
 المَقَام: مه كاني راوه ستان
 المَقَامَة: راوه ستان
 المَقَامَة: ده سته يه ك نينسان
 المَقْمَة: گه سك
 المَقْمَح: چاو بېرته جيگه يه ك سه يري هيچ
 لانه كا
 المَقَامَة: سر راست كردنه وه بو به ره و ژور
 المَقَامِرَه: قومار كردن
 المَقْمَع: چه كوش سه ري فيل
 المَقَامِق: به گهرو قسه كردن
 المَقْمَقَة: نه ميش وايه
 المَقْتَب: نه سپئ له سن ساليه وه گه يشت بيته
 چل سالي وه زهرفي نيچري راوكر
 المَقْنِيَت: كار ريزك ن
 المَقْنَت: مو تيع و فهران بهر دار
 المَقْتَبَة: بوك رازينه ره وه بهر بوك بئ ياغه يري
 نه و
 المَقْنَاة والمَقْنُوْت: مه كاني روڙي تي نه كه وي
 المَقْنَاة: تي كه ل كردن
 المَقْنَط: جئي نوميد پئ نه مان

المَكْبُ: لازمی شت وەجوى نەبۆنەوہ مەعناى
 اعوذ بالله من الفقر المَكْبُ يهعنى فهقيرى
 دائىمى كه جوى نەبیتەوہ لانەچى
 المكبوت: ئىنسانى عاجز
 المكبود: كەسى جگەرى ئازارى بى
 المكابدة: زەحمەت دان
 المكابرة: بش زانى كه چى ئىنكارى بكا
 المكبر: پىربون
 المكابسة: چال پىركردنەوہ
 المكبول: ھەردو قاچ بەستراو
 المكابلة: ھەبس كردن وەپاش خستى
 وەقسەكردن وەكەسى موحتاجى خانويەك بى
 بىكرى بەشفەه قوبولى بكا مەنعى فروشتنى
 بكا كه غەير بىكرى ھەتا خوى بىكرى
 المكتب: ماموستاى نوسىن
 المكاتبه: خەت نوسىن وەيا سەنەد دان
 بەجاریە يەيا بەعەبد لەسەر مىقدارى پارە
 يامال كه بى ھىنى بۆ سەيرەكەى كەنەویش
 ئازادى بكا
 المكتبة: شتى داپۇشراو وەجىگەى كتيب
 المكترى: كەسى خانوى يا نەسپى بەكرى بى
 المكتوف: دەستى لەپشتەوہ بەسترا بى
 المكيل: ظرفىكە يانزە صابىع ئەگرى
 المكئل: كورت
 المكتوم: شارراوہ وەھەورى گرمەو نالەى
 نەبى
 المكث: چاوەروانى كردن
 المكث: بەويقار وە لەسەرخۆ
 المكثار والمكثير: چەنەباز زۆر قسەكەر
 المكحل والمكحال: كلچىوكى چاو رشتن
 المكحلة: كلتور جىنى كل
 المكذ: كەمى وەئىقامە
 المكود: راوہستان
 المكاد والمكادة: نزيك بون

المكادرة: مەنەح وەدەركردن
 المكدى: بەزۆر لەخەلقى بسىنى بەئىسراف
 بيخوا
 المكرب: فيل و حيلة
 المكرب: جىگای شەپ وەجى پەلاماردان
 المكرب: نەوعە درەختىكە
 المكرب: گاسن
 المكرب: عاجزى وشىدەت وە كورھانن
 المكارى: خانوى ياوولاغى بەكرى بدا
 المكارة: كرى وەرگرتن
 المكس: شتى نرخی كەم بكا وەباج ئەوہى
 باجگر ئەى سىنى وە كۆكردنەوہ
 الماكس: باجگروہ دەيەك گر
 المكيس: كەسى بەزىرەكى مەشھور بى
 المكسمة: گەسك
 المكسله: سستى دەر
 المكاشمة: دوشمنايەتى
 المكاظلة: بەشىدەت مومارەسە بكا
 المكعب: سۆل كەوشى بى پاژنە
 المكعب: شتى قايم بادراو پىچى پى درابى
 المكاعمة: ماچ كردن
 المكعوم: ووشترى دەم بەستراو
 المكافاة: بەرابەرى مساوات
 المكفف والمكفوف: كۆيز وە بەرگى بەرۆكى و
 پەراويزى و داوینى بەشتى لەدیباج دوروابى
 المكافى: بەرابەر
 المكافحة: موقابە لەو بەرابەرى كردن
 المكفرة: جىگايەك شتى تيا شاررايىتەوہ
 المكفهر: روگرژ وەكۆمەلى ھەورى رەش
 كەبەسەريەكا كەوتبى
 المكوك: قاز ناخ وە كەويكە رىەو نىوى ئەگرى
 المكلاء: قەراغ روبار وەجىگەى كەشتى لى
 بەستنەوہ
 المكلب: كەسى سەگ فىرى راو بكا

المَكْتَب: بهستراوه
 المَكَالِبَة: دوشمنایه تی کردن له گهال یه کتر
 المَكْتَلَة: کهم کهم له ناو بیر ناو کو بیته وه
 المَكْتُم: چه ناگه کورت یاروخز وه کیرد وه زور
 نه ستور
 المکلل: شتی رازاوه
 المکلوم: بریندار
 المکالمة: له گهال یه کتسه کردن
 المکن: دهسه لات وقودره ت
 المکنة: هیلانه ی تهیر
 المکنة: هیلکه ی سوسه مار
 المکنة: دهسته لات وهیز
 المکنه: گهسک
 المکانه و المکان: جینگاو روتبه
 المکین: قایم وه لجینی خوی وه ستاو
 المکنان: گیایه که
 المکنسة: گهسک
 المکنون: شارراوه وه ریک خراو
 المکانفة: یاریه دان
 المکواة: شتی که داغی پی نه کهن
 المکوم: لانه و کونی ریوی
 المکواحة: سرکه وتن وه دوشمنایه تی کردن
 المکیدة و المکایدة: حیلوه فیل و شهر
 المکایسه: کهسنی لافی زیره کی لی بدا
 المکایله: پیوان

(فصل الحیم واللام)

المَلَأ: خولق وه کومه ل کرده وه وه جه ماعه ت
 المَلَاء: بهرگی که عه رب نه ی پوشت
 المَلَاءَة: هه لامه ت
 الملی: دهوله مه ند
 الملائم و الملام: کهسی به دخوبی وه به خیلی
 بکا
 الملائمة: برین و درونه وه وه کورده وه
 وه چاک کردن
 المَلَاب: نهمه بون خوشیکه
 المَلین: فهره نجی
 المَلین: گیای به شیر که حه یوان بی خوا شیر ی
 زور دین
 المَلین: قالبی گهچ وه کاسه ی شیر تیا دوشین
 المَلْبَس: شو شته ی که نه پوشری له بهر
 نه کری
 الملبسة: تیکه ل بوون
 الملة: قانون و دین
 المله: خوله میشی گهرم وه چال
 الملتئم: پیکه وه گه یان دن
 الملتوت: تیکه لاوکراو
 الملحی: ریشدار
 الملتحج: په ناگاه
 الملتحد: ساحیب پشتیوان وه په نا بهر
 به مه کانی
 الملت: وه عده وه جوانی
 الملاث: جی پیچانی میزهر
 المثلث: کهسنی له کاریکا له شکابی
 المَلج: مژین
 الملجة: پرسین
 الملجاء: په ناه
 الملجی: کهسیکی ناچار په نا بهر به کهسنی
 الملاجة: دوشمنایه تی درنرزه پی دان
 وه زیاد کردن
 الملح: خوی

المَلْح: خوی کردن به ته عامه وه وه مه مک مژینی
 منال
 المَلْح: قسهی جوان
 المَلْح: عهلق که به قاجی نه سپه وه یه
 الملیح: شتی سویر و جوان
 الملاح: زور جوان
 الملاح: ترشوکه
 المَلْح: که شتی وان
 الملوحة والملاحة: سویریتی و جوانیتی
 المَلْحَة: جیگای خوی
 المَلْحَة: رهنگیکی سپی که جوان و نازک بی
 وه بهرانی وه سابرینی که موی سپی و رهش
 تیکه ل بی پیی نه لین املح
 الملاحا: لهگه ل یه کانیزاع و شه پ کردن
 المَلْح: ناله تی شت برین وه شتی پیسته که ی
 بهرگه که ی ل بگریته وه وه مه قهست ورجل
 ملحب جوبن فروش به زبان
 المَلْح: مه کانی تنگ
 المَلْح: که سنی باوهر به حه شرو حساب نه کا
 بی دین
 المَلْح: جیگای له حدی ل نه برنه وه له قه برا
 المَلْح: جیگای سه خله تی و تنگی
 الملاحظة: روانین به کلایی چاو وه ته فه کورو
 لیک دانه وه
 المَلْح: نیلحاح کهر وه کو سوال که ری
 وارنه هینی مهر بیارینه وه
 الملاحقة: لازم بون وه نیلحاح کهر
 الملاحقة: له ناخردا پیانگه یشتن وه شوین
 که وتن
 المَلْح: پویه که ی ناوریشم بی لباس وه پیوه
 نوساو وه گوشتن
 المَلْحَة: جی شه پی سهخت
 الملاحی: هیئشوهر تریبی سپی دهنگ گهوره
 المَلْح: شتی بی تام و بی خوی

المَلِیح: نه میش وایه
 المَلِیح: که سنی خیرا خیرا بپروا وه که سنی
 ریایی و مه رایبی که ریبی
 المَلِیحاء: قوتوشتی بون خوشتی تیابی
 المَلِیحة والمَلِیحة: بی تام و بی خوی
 المَلِیخاء: گیایه که
 المَلْد: نهرم بون
 المَلْدس: بهردیکی گهوره که دهنگه خورمای
 پی نه شکینن
 المَلْدَم والمَلْدَم: بهردی دهنگه خورما شکین
 ونه حمه قی قله و
 المَلْد: لیدان به نیرزه و خنجه رو له سلنه مینه وه
 نه سپ خوی دریز بکا
 المَلْد: په ناگا
 المَلْد: دروزن
 المَلْز: سهخت و قایم
 المَلْز: کومه ل به سر یه کا هه ل رژاو
 المَلْز: جیگا دره ختی بادام
 المَلْزَاب: که سنی زور به خیل
 المَلْس: حه یوانی خه ساو وه گون دهره اتو
 وه خیرا ل خورین
 المَلْس: ریگ و ساف
 المَلْسَاء: عهردی ریگ و راست بی دپک و گیا
 المَلْسَة: ماله دهر عهردی پی ریگ نه خری
 المَلِیس: شتی به سهختی بگری
 المَلِیح: شانهی که تان
 المَلْس: قاجی وه یاکه وش له شکلی زیانا بی
 به دریزی و جوانی
 المَلْسُون: دروزن
 المَلِص: لوس و ساف
 المَلِصَة: پیوه نوسان
 المَلِط: که سنی نه سه بی باوک و باپیری مه علوم
 نه بی
 المَلِیط: بیجوی له زگی دایکیابی

المَلَط: مهلائیکه نهصلهکه هی الک یالک بهمهعنا
 رهسالهیه مهلائیکهش رهسول و رهوانه کراوی
 خوان
 المَلِك: ئیقیدار وتهسروف کردن
 المَلِیک: نهوعینکه لهحبوبات رهنگه زورات بن
 المَلِیک والمَلِک والمالک: پادشاه وتوانا
 وهساحب
 المَلِک: شتی سبهب بن بؤ راهوستانی شتی
 وهثوباتی
 الملکوت: لهملکه الملوکیه: گیایهکه
 الملکد: دهستکهوان کهشتی پی نهکوتری
 الملکعان: ئینسانی بهدخو وهلهئم
 الملکمه: برین وزامی که بهمستهکوله پهیا بن
 المَلِک: ناو وهعاجزی
 الملأل: سستی وزهعیفی که بهسهر نهفسادی
 المَلْم: بهد خو وهتممه
 المللیل والملیه: نانی برزراوی ناو خوئه میش
 وهگرمی
 الملام والملامه: ریسوایی
 الملحج: موصیبت وهمنالی نریک بالغ بونی
 بن
 الملامزه: عیب گرتن
 الملامسه: پیوه نوسان دهست لیدان
 الملْمَع: نهوعینکه لهدرهختی عبهنوس وهشتی
 تیکهلی یهکترین
 المَلْمُول: کلچیک
 الملمة والملمومة: شتی هیندیکی بخریته
 سر هیندهی کومهل ببی وهبردی خری قایم
 وه وشتری قلهو
 الملوه والملاوه: زهمان حین وهقت
 الملواح: کوتری یامریشکی بهداوهه دابنری
 تهیری تری پی بگری وهشتی قلهو نهبن
 الملاوزه: یهک لهپاش یهک وهستان وهپهنا
 بردنه بهریهکتر

المَلَط: سواغی دیوار
 المَلَط والمَلَطَاء: برین و زامی سهر لهبینی
 ئیسقان و پیستیکی نازک خهفیفا بگری
 المَلَطَط: زامو برینی سهر که بگاته دماغ
 وهقهراغی دهریا وهقهراغی دهشت
 المَلَطَفَة: چاکه کردن لهگهال یهک وهنرمی
 نواندن
 المَطَان: ناشی روژن گرتن نالهتیکه
 المَلَط: لازم بوون وهئیدام وه ئیلحاح کردن
 المَلَع: روینی خیرا بهمهجه
 المَلَاع والمَلِيع: مهکانی گیای نهبن
 الملعقة: کهوچک
 الملعقة: پر بهکهوچکی
 الملاعنة: لهعننه لهیهکتر کردن
 الملعنة: جیگیاهه که لقی لی کو بیتهوه
 بیکن بهمهجلس
 الملعون: دهرکراو دورخراوه
 المَلِخ: نهحمق
 الملاغم: دهرهوهی دم ههرچی زبان بن گاتی
 المَلْفَى: فری دراو وازلی هینراو
 المَلْفِج: موفلیس
 الملق: مهراپی و نهرم کردن وهمهحو کردنهوه
 وهشوین وهمشوهولیدان وهروینی خیرا
 المَلِق: نهرمی و لوتف وهگوتن به زبان نهک
 بهدل
 الملقه: شتی ریک و ساف و لوس
 الملاقات: روبهرو کهوتن وه گهیشتن بهیهک
 الملحقة: چهوانی ناوس
 الملقوحة: کوری لهزگی دایکابی
 الملاقحة: زگ پریون حامله
 المَلِط: کولکو ری تنور مهقاشی ناگر
 الملاقمة: قوت دان
 الملاقنه: فیرکردن
 المَلِک: توانا و شیده

المَلُوط: مالهی دیوار سواغ دان

المَلُون: شهرو روژ

المهلوف: کهسیکی عاجزو ته حیرماو وه فریاد
به

المَلْم: مهکائی دار خورمای زور بن

الملم: نیلهام دهر

الملاهی: نالاتی لهو لهو لعب

المَلِي: زمانی دریز

الملی: شهرو روژ

الملیث: تهملی قلهو

الملايله: نوجرتهی شهو

الملايمه: شادی کردن له تیفه وه قسهی بی
سودکردن

المَلين: شت نرم کمر

(فصل الميم والنون)

المَن: باطمان له عمره بیدا دو رهتله وه گه زو که
له درخت نه باری وه به خورایی دیلی کافر

نه جات دان وه برین وه زه عیف

المنون: زه مان وه مردن

المَنين: نینسانی زه عیف وه گوریسی باریک
وه توژی کم

المنا: وه کو من وایه وه به راهر

المنا: پیستی ده باغ کراو

المننه: پیستی بوده باغی ته کرابن

المنیة: مردن

المناب: دانیشتن له باتی کهستی له
جیگا کهی

المنیب: به نه زییه ره رویشتن وه گه پانسه وه

المنبت: جیگای گیا لی روان

المنبر: بهرز

المنبع: جیگایه که له حله ب

المنج: جی وه پینی سهگ

المنابذة: فری دان

المنبوذ: منالی دایکی له سه ریگا فری بدا

المنبر: جیگای بهرز وه به ژیری. م. په یژه
وه نه مسالی

المنبوش: دامالراو وه گوشاد کراو

المنبض: چه کهی ههلاجی

المنبط والممنع: سه چاوهی ناو

المنه: نیعمهت منته کردن به سه کهسیکا

المنة: هیژو توانا

المنات: ناوی شاخیکه یا بهردیکه تانیفهی

ههزیلو خوداعه له زه مانی پیش پیغه مبهردا

نه یان په رست به خویان نه زانی

المنقاء: مهکائی دور

المنتبذ: له ناو ریزدا یه کنی خوی به تنه
راوهستی

المنتج: وه قتی زایین

المنتجع: جیگای گیا زور

المنتجب: هه ل بژیرراو په سندکراو

المنتجم: هه لاتی نه ستیره

المنتخب: په سندکراو وه داپوشراو
وه نینسانی ترسنوک

المنتشق: بون کردن وه هه لمژین به لوت بو
ژوره وه

المنتصب: کهسی مونته زیر وه چاوه پروان بن

له سه ری و ه ستایی

المنتصف: نیوهی شت

المنتضی: له کالان دهر کشاو

المنتظم: یه که له دوا ی یه که پیکه وه نوسابن
به یه که ته رتیب

المنتعل: کهوش له پنی کهر

المنتصب: کهستی روی خوی داپوشی بن

المنتقم: حقه سین

المنتهبز: چاوه پروانی فرسه ت بن

المنتقی: کهسیکی په سندکراو

المنتن: شتی بۆگەن بوبی
المنتهل: نابرو تکاو
المنثور: پەریشان و بلأو بوبیتەو وەگولی
شەوبو
المنثرة: بلأوکردنەو
المنجا: جینگای نەجات
المنجبة: ژنی ئەولادی چاکى ئى پەیدا بى
المنجاب: کەسینکە لەپ وەتیری پەیکان
وہ پەرشى نەبى
المنجوب: پىستەى دەباغ کراو وە پيالەى
گەورە
المناجاة: پارانەو
المنجد: گەردانە لەمروارى و ئالتون کرابى
المنجدة: دار دەستى وولأغ ئى خوړين
المنجد: دەست ئى هەنگراو
المنجد: تەجرو بەکەر
المنجود: عاجز
المناجدة: یاریەدانى یەکتەرى وە شەرکردن
المنجر: ئالەتى دارشکاندن وەکو تەور
المنجرة: بەردى بەناگر سورەو وە کراو کەناوى
پى گەرم نەکەن ئەى خەنە ئاو وە کەو
المناجزة: هەلوشان وەبەفەناچون
المنجل: داس
المنجلى: کراو وە ئاشکراکراو
المنجلاب: ئاوى بۆگەن یا پیسی منال
لەبیشکەیا
المنجلاب: ئەمیش وایە
المنجم: پەتى تەرازوو
المنجم: کان مەعدەن
المنجنيق: قوچەقانى بەرد هاویشت
المنجنون: جەنجەرى گاجوت بیگىرى
المنخ: بەخشیش
المنخ: لەبەشەکانى قومارى میسر بەشى
سیەم کەهیچی دەست ناکەوى

المنوح: ووشترى لەپاش هەمو ووشترەکان
شیربدا
المنحة والمنیحة: بەخشش وەبزنە دوخە
الممحت والمنحات: رەندەى دارتاش
المنأحة: جینگای گریان وزارى
المنحر: جینگای چەقۆ پیا مینان لەگەر
المنحر: جینگای قەلادە مل
المنحاز: هاوان کەشتى تیا ئەکوترى
الممحنى: چەمیارە خەمیدە قامەت
المنخ: کونى لوت
المناخ: جینگای مۆل لیدانى حەيوان
المنخوب: ترسۆك وەمەقبول وەپەسەندکراو
المنخر: کونى لوت وەناوى لوت
المنخرص: درۆزن
المنخل: هیلەك
المنخل: وەرگیراوی بیژراو
المنخوق: حەيوانى خنكاو
المنسوب: شتى خووشەویست و جەوان
وەئینسانى عاجز وەمردویەك بەسەریا بگړین
چاکەکانى بژمیرن
المندوحة: ویسەت و کىفایەت
المنداس: ژنى سوک و بى قەدر
المنادسة: لیدان لەیەکتەر
المنادغة: بەنیزە لیدان لەیەکتەر
المندغ: شتیكە لیدانى پى نەكړى وەكوت و
پەر وەكوتەك
المندوف: هەلاجى وەشى کراو
المندف: ژنى هەلاج
المندفج: خەرۆ گرد
المنديل: دەستە سپر وەخاوەلى
المنديل: دائیرەى دوغانوس ئەچنە ناوى دوعا
ئەخوینن
المند: ناوى جینگایەكە لەمەند جینگای بخورە

المنشأة: جینگای پیدابوون
 المنشأة: مسؤدهی کاغز وه شهريعهیهک
 بهیداخهکهی ههل نهکرايی کشتی با
 المنشد: تلهب کردن
 المنشود: مهتلوب
 المنشار: مشار
 المنشور: علامهتيکی موبارهکه له تهرهف
 سولتانهکانی عوسمانییهوه نه درا بهوهزیران
 المنشر: جینگای بلاوکردنهوه
 المنشط: شادی و نیشات
 المنشعة: مهکوی جولایي
 المنشعة: تورهکهی نالیک
 المنشفة: همور وهنهشفه کهتهپی پیلا نهبری
 وشکی نهکاتوه
 المنشل والمنشال: چنگالی گوشت پی
 خواردن
 المناس: پهناگاه وهبمهعنا فهوت وهمان
 المنشلة: جی نه موسستيله له نه موسستی
 بچکولهدا
 المنصة: جینگای بهرز
 المنصب: قاچی ساجی ناسن وهمهترهبهوه
 نهصل
 المناصحة: نهصیحات کردن
 المنصدع: شقوق لهت بو
 المناصرة: یاریه دانی یهکتر
 المنصار: زور یاریه دان
 المنصير: نه میش وایه
 المناصع: مهکانیکه له بیدرن مه دینه میزو
 پیسی لی نهکری
 المنصف: لههرشتی نیوه
 المناصفه: کردن به نیوه
 المنصف: خزمهتکار
 المنضج: نالهتی کوشنده وه شت نهرم کهر
 المنصل: شمشیر

المنادمة: رهفاقهت کردن وه ساقی گهری
 کردن وه گالتهو گه مه کردن
 المندمة: جی پشیمانی وه پشیمان بوون
 المنادی: جارچی وه دهلال
 المنارة: جینی چرا
 المنزلة: کهسیکه ته ماعکار
 المنارة: زناکردن له گهل یهکتر
 المنزل: هاتنه خوارهوه
 المنزلة: مهتره به
 المناساة: فراموش کردن
 المنساء: عسا دار دهست
 المناسبة: وهکویهک بوون
 المنسنة: عسا
 المنسج: شانهی جولای
 المنسج: جینگای تهنین وه بهرسنگی نهسپ
 المنسجم: شتی دریز بیتهوه
 المنساخته: شتی بگويزریتهوه شتیکی ترهوه
 وه گوران وه لایردن وه وهرگیزان
 المنسر: لوتی تهیری راوکهر وهکو بازو ههلو
 وه لهشکری له بهینی سهد هتا دوسهد کهسی
 بی وهیا پیشرهوی لهشکر وه لهشکریکه
 هرچی هاته پیش تاروماری بکا وه نهسپی
 له بهینی ۳۰ هتا ۴۰ سال بی
 المنسعة: مهکانی زوو گیای لی بیته دهری
 المنسفة: پهپرکه نانهوا توژی نانی پی
 نه ته کینتی وه گوندکی هویر
 المنسف: هیلک یا بیژنگ وه لهنگهری
 وه قولنگ
 المنسك: جینی عیبادت وه جینی حه یوان
 سه برین
 المنسم: سمی ووشتر
 المنسی: مهکانی فراموش کردن
 المنسی: شتی له بیر چوبیتهوه نیتر باس
 نهکری

المنفوسة: مهيل و نارهنوکردن
 المنفوش: فری دراو
 المنافشه: له حساب كردنا موبالهنه كردن بو
 شتی كه تهرك نه كړئ
 المنفصم: بړوا مقطوع
 المنافضة: سپړن شتی پاك بكرته وه
 المنفطر: بړینداركراو وه جوئی كراوه
 المنفعة: فائیده دان
 المنفقة: جینگای رهواج
 المنافق: ئینسانی دورو
 أالمنافقه: دورویی كردن
 المنفقة: حیوانی هیلاك و ماندو
 المنقب والمقبة: رنگای ناو شاخ وهرنگای
 تنگ
 المنقب: ناله تی لهغه مو كونی پسی نه كړئ
 وهناگر كردنه وه
 المناقحة: پاك كردنه وه
 المناقدة: شتی چاك هل بژاردن
 المنقُر: ده می بچوك بیر
 المنقِر: قولنگه ی نوک تیز
 المنقار: دهنوك
 المنقور: كون كراو وړیک خراو
 المناقرة: تله آب كردن لهیه كتر
 المنقرض: بړاوه هیچی نه مابئ ته واو بوئی
 المنقاش: موکیش
 المنقوش: نه قشكراو وهرازاوه وهزامی سهر
 كه ئیسکی دهرچوئی دهرکه وتبئ
 المناقشه: له پرسینه وه لهیه كتر زور لیسئ
 بکولیته وه
 المناقصة: كه م كردن
 المنقصة: كه م
 المنقاض: شتی دریز نوسرابئ
 المناقضة: مخالفه
 المنقع: گولاو وه قاپی میوژ

المنضود: دره ختان پړ
 المناضلة: فریدان وه غالب بوون
 المناط: مه كانی بوی بگهریته وه مرجع
 المنطب والمنطبة: خولاسه ی قسه
 المنطب والمنطبة: نه قام و نه حمه ق
 المنطقة: پشترین
 المنظر: نوارین وه جینگانوارین
 المنظرة: په منجره
 المناظرة: ته ماشای په كتر كردن وه پاش خستن
 المنظم: چهند شتی له جییه كدا ریز بكرئ
 المنظوم: ريك خراو
 المنع: نه هیشتن و نه دان
 المنع: زحمه ت
 المنعة: كومه ل و مساحب وه جه معی مانعیشه
 المنعاء: خبه بری مردن
 المنعب: نه سپ
 المنعاة: خبه بری مردن
 المنعطف: نارهنوكر
 المنعل: شتی پیسته و چه رمی له سهر دابنرئ
 المناغاة: قسه یك منال بخاته پیكهنین
 المنغض: شتی کی لیل و موكه دهر
 المنافاة: مخالفه
 المناقثة: فو كردن له پاش دوعا خویندن و
 سیحر كردن
 المنفخة: هه وینی په نیر
 المنفخ: كوره دهمه
 المنفذ: ته او بو نه ماو
 المنفذ: جینگای نفوزتی كردن
 المنفر: جینگای نریك بونه وه
 المنفرة: لهیه كتر دوركه وتن و هبیزكرنه وه
 المنفر: جینگای نریك بونه وه
 المنفس: جئ هه ناسه
 المنفس: شتی گران و به قیمة ت
 المنفوس: منالی تازه له دایك بوو

المنقح: قاپی خورما وەبارئ تری تئ ئەکرئ
 المنقعة: بەردی بچوک وەدیزە
 المنقاف: پیای سوک و خەفیف وەپارە
 خورده وەکو فلس
 المنقلب: گەرانەوہ
 المنقل: عەرەبانەسی بەلەدیە کە پیەسی
 ئەگوێزێتەوہ
 المنقل: جینگای گواستنەوہ وەمەسحی کون و
 دراو
 المنفی: پاککەرەوہ وەناگاداری کەر
 المنكب: شان
 المنكر: شتی خوانەبەرئ
 المناكرة: ئینکاری کردن لەگەڵ یەک وەشەپو
 محاربه

المنكوس: سەر شوپ

المنال: پئ گەیشتن

المنائلة: شتیگە لەچەشنی چرادا شەمەعدان

المنام: نوستن وەجینگا نوستن

المنامة: دۆشەک

المنامسة: بەسەر قسەکردن

المنامص: وەالمنمص: موی پئ ئەقرتینئ

ئالەتیگە

المنئم: زینەت دەر

المنابوة: بەنۆبەکارکردن

المنوال: داری جۆلاکەدای ئەکوئی رایەلی

لەسەر ئەکا وە قاعیدەو تەرتیب

المنوات: دوشمناوەتی کردن

المئة:

المنهاة: مانبع وەنەمی کەر

المنهية: خەبەر دەر

المنهب: جئ تالان وەتالانی کردن

المنهج و المنهاج: رنگای روناک و گەورە

المناهدة: بەنەنگوشت بەشکردن

المنهرة: سەران گۆلیک

المنهوس: کەم گوشت

المنهوش: کەسی مار یا دوپشک پیوہی

دابئ

المئهمر: ناوی هەل قوئی بڕوا

المئهل: کارئز بیر کە حیوانی ئی ناو ئەدەن

المئهم: شتی توارە

المنهوم: زۆر خۆر هەرتیڕ نەبئ وەتەماعار

المنهمس: شارراوہ مەستور

المئى: مەشهورە

المئى: تەقدیرکردن

المئية: مەقصود

المئية: مردن

المنايل: باتمان مەن

فصل الميم والواو

المؤ: گیایەکە بەفارسی پئی ئەلین مۆرانە

المؤف: شتیکی ئافەت زەدە

المؤئل: پەناگا

المؤابة: نەجات ویستن

المؤائمة: موافەقەتکردن

المؤيد: مەلای ئاتەش پەرستەکان

المؤبق: جئ هیلاکەت

المؤبق: هیلاک کەر کوشندە

المؤبل: دار دەستی گەورە وەباقەبەک دار

المؤت: مردن

المؤیة: سەرنەبڕاو مردارەوہبوو

المؤوات: مردن

المؤوات: شتی بئ رۆج وەعەردئ ساحتیبی

نەبئ

المؤتة: فئ صەرع

المؤاتاة: موافەقەت و رازی بوون

المؤاتره: تابع بوون

المؤتم: کردن بەهەتیو

المَوْثَان: بئ گيانان (جمادات)
 المَوْثَان: قرآن كهوتنه حهيوانات بمرن
 المَوَاتِقَة: لازم بون
 المَوَاتِبَة: سهعی کردن
 المَوَاتِقَة: لهگهل يهك شهرت و عهدکردن
 المَوَاج: شه پوئی ناو
 المَوْجِب: سههه ب و واسیته
 المَوْجِب: كهسی بهشهو بهرؤژ همر بخوا
 المَوَاجِر: قهحبه خانه
 المَوْج: ناو خواردنهوه بهمشت
 المَوَاحِف: ووشرانی زهعیف یاموبارهك
 المَوْحِل: جینگای قوړ
 المَوَدَة: محبته و خو شه ویستی
 المَوَادِعَة: لهگهل يهك ريك كهوتن سولج کردن
 المَوَادِعَة: لازم بون و موافه قته
 المَوْر: گئی بهبا تۆزیکا
 المَوْر: تۆز وهریگا
 المَوَار: خیرا گورج
 المَوَارَة: ناشی دهست
 المَوَارَة: شاردنهوه
 المَوْرِب: شتی تهواو گران
 المَوْرِب: میرات دهر خوارد دهر نهوهی ئیرسی
 ئی نهگئیری
 المَوَارِثَة: يهك لهیهك میرات خواردن
 المَوْرِد: ریگا وه جینگای هاتن
 المَوْر: درهختیکی مشهوره
 المَوَازِه: بهرا بهربون
 المَوْرَج: تری کئوبله
 المَوَازِرَة: یاریه دان
 المَوَازِعَة: بهشسی کردن وه قسه کردن
 وه موافه قته کردن
 المَوَازِنَة: بهرا بهربون له کیشانا له پیوانا
 المَوْس: تاشین

الموسی: گويزان
 الموسب: بادراو مودار حهيوانی موی زؤربین
 الموساساة: نزيك كهوتن وه نهرمی کردن
 وه له نیعمه تا شهريك بوون
 الموسر: دهوله مه ند
 الموسرج: بهقه دهر نؤکی چاوی دهر په پئی بئ
 الموسع: دهوله مه ند
 الموسم: جئ بازاپ
 الموش: ناوی شاریکه له توركیا
 الموشی: شتی بهدورهك چنرابئ
 الموص: شتن
 الموصاة: ناتر پیاو شوړ
 المواضحة: زامئ ههتا ئیسکی کاری کردبئ
 الموضع: جینگا
 المواضعة: لهگهل يهك تری خیلاف نواندن یا
 نهرمی و مهاریی کردن
 الموطأ: كهستانه وهكو بهرو وایه
 المواطء: موافه قته کردن
 المواطن: جئ يهك ئینسان تیا قهرار بگریئ
 المواضبة: لازم بون وه دهوام کردن
 الموعه: ئیبتیدای ههرشتی موعه الشباب
 یهعنی نهو وهئی جوانی
 الموعد: وهعهده دان وه جینگا وهعهده
 الموافاة: تهسليم بون
 الموفق: نزيك بوهوه لهسه عادهتی دائیمی
 وه نه بهدی
 الموفور: شتی تهواو
 الموق: شتی نرخی هه رزان ببئ
 الموق: نازیرهکی وه بئ عه قلی وه کانی
 میرولهی بالدر
 المواقه: حه ماقه
 الموقذه: كهسیکی دار کاری کراو
 الموقر: پر خالی نه بئ
 المواقعة: كهوتن

المواقفة: وعدهدان بهیهکتر
 الموهین: نژیک نیوه شهو یا وهکو رهقیقت
 رویین بکهی
 الموهین: شتی سستی و زهعیفی بدا
 المواهنة: سستی
 الماویه: بهردی مهر مهر

(فصل المیم والهاء)

المهابة: سامو ههیهت و ترس
 المهبل: لای ژوروی مندالندان لهزگا جینگای
 منالهکویه
 المهابة: بهردیکه یامرواری یا خؤر رؤژ وهگا
 کیوی وهجوانی وهتراهوت
 المنهابة: ناویکه کهفهحل نهیخاته زگی می وه
 المهاتاة: بهخشین بهیهکتر وهدیاری ناردن
 المهجنة: دار خورمای بچوک
 المهج: جوان مرد سهخی
 الماهج: شتی سافو خالیص
 المهجه: گیان رۆح
 المهاجنة: قباحهت وهناکس وهنائسسل
 وهقسهی ناشیرین گوتن وه عیلم بهزایع دان
 المهاجرة: جوی بونهوه لهمکانی بؤ مهکانی
 گواستنوه
 المهاد: دۆشهک
 المهد: بیئشکه و راخستن
 المهدد: گیایهکه
 المهاداة: دیاری بؤ یهکتری ناردن
 المهادنة: سولج کردن لهگه ل یهک
 المهذل: شؤرپوهوه وهبهره و خوارکردنوه
 نیرسال کردن
 الماهودانه: گیایهکه بهفارسی سبستان
 المهدی: دیاری
 المهدای: شتی که دیاری یهکهی تیایه

الموقف: جی وهستان
 الموقوم: زؤر غه مبار
 الموک: هیلانهی جال جالۆکه
 الموکب: لهشکری زؤر وه دهستهیهک سوار
 المؤكد: زؤر نیعتیما د پئ کراو
 المواکره: مخابه ره کردن
 المواکظة: دهوام کردن
 الموکوم: زؤر عاجزو غه مبار
 الموکن: هیلانهی تهیر
 المول: جال جالۆکهی می
 الموالات: دؤستیایهتی وهتابیع بوون
 المولد: کهسئ عهره ب نهیئ لهناو عهره با
 لهدابک بوین
 المولد: مهکانی ولادته
 المولج: حاریص وتهماعار
 الموالفة: لهگه یهکا نولفته گرتن
 المولم: نازاردهر
 المولی: کهسی نیلابکا نیلا لهشهرعا
 مهعلومه
 المولی: گهوره وه دؤست وه یاریدهر
 وه دراوسی وه کوپی مام وه عهبد نازاردهر
 وه نازاردهر وه هر کهسئ ساحیب نه مرین
 الموالاة: دؤستی کردن لهگه ل یهک
 الموم: میو که لهشانهی ههنگوین شهکری
 وه نازاری نهستق
 الموماة: دهشت وه نوسین
 المومارة: ته دیر کردن
 المومسة: ژنی قه حبه
 المون: زهحمهت کیشان بؤ نهفهقه وه نیدارهی
 کهسئ
 المؤنه: هیزو قوهوت
 الموانسة: نولفته گرتن
 الموه: زؤربونی ناوی مهر
 الموهبه والموهب: بهخشین و عهتا

المَهْدَار: كَسَى قَسَى پَرُوپُوچ بکا
 المَهْر: زيره کی و مه له کردن و هماره یی ژن
 المَهْر: جوانو نه سپ مُهْرَة: جوانوی ماین
 المَهْرَب: نهو جینگایه ی بوی رانه که ی جی
 فیراری
 المَهَارَة: زيره کی
 المَاهِر: زيره ک
 المَهْرَة: ژنی حور و هساحیب ماره یی
 المَهَارِيَة: فیرار کردن
 المَهَارَجَة: دوشمنایه تی له گه ل یه ک و هجیما ع
 کردن
 المَهْرَجَان: نهو هل رُوژ ی پایز ئیرانی قه دیم نهو
 رُوژ هیان به جه ژن و سه ری سال داناو ه گوایه
 لهو رُوژ هدا فه ریدون غالب بوه به سه ر زو حاکا
 المَهْرَاس: دیبه گ برنج و گه نمی تیا نه کوتری
 المَهْرَاس: به ردی هه ل که تراو ناوی تی نه که ن
 ده ست نوژی تی نه شو ن
 المَهْرَاسَة: تی هه لسون
 المَهْرُوع: فی تی هاتو
 المَهْرُوق: لاپه ره صحیفه
 المَهَار: ناوزه نگی
 المَهْرُغ: لیدهر
 المَهْرَاق: ژنی زور پی بکه نی
 المَهْفُوق: ریگای پان وواسیع
 المَهْفُوقَة: ژنی قه د باریک
 المَهْفُوق: رهنگی ناو سه رز بی وه کو قه وزه
 المَهْل: پاش خستن
 المَهْل: مسی تواوه وه کیمی جه راحه ت
 المَهْيَل: شتی رزاو وه شتی مخه وه ف
 المَهْلُوس: بی عه قل
 المَهْلَة: وه عه ددان وه پاش خستن
 المَاهُول: ناوه ددان
 المَهْم: شتی پیاو مه حزون و غه مبار بکا
 المَهْمَة: سه حرایه کی دورو بی سه دا

المهمة: له م سه ره وه بو نه و سه ر سه حرایه کی
 دورو دریز
 المِهْمَز و المِهْمَاز: ناسنی قونده ره وه که وش ی
 که له پارژنه که ی نه در ی
 المِهْمُوس: شارراوه
 المِهْمَل: ته رک کراو وه که لامی خیلانی
 نیستعمال بی وه حه رفی بی نوخته
 الِکَهْنَاء: هه زم کراو
 المهن و المهنة: خدمه وه خزمه تکاری
 الماهن: خزمه تکار
 المِهَانَة: سوکی و حه قاره ت
 المِهین: شتی بی قه درو زه عیف و که م
 المِهْنَد: شمشیری هندی
 المِهْنَدَن: مهندس
 المِهْو: شمشیری باریک وه شیری ناو تی کراو
 المِهَارَة: راست و باریک
 المِهَاوَة: خیرا رُویشتن
 المِهَاوَة: سه حرا وه به ینی دوشاخ و کیو
 المِهَاوَة: له گه ل یه ک سولج کردن
 المِهْوُک: ژنی که وانه ی نه رم
 المِهْوَان: سه حرای گه وره و پان
 المِهْوُی: وه کو مهو اه وایه
 المِهَاء: له زه ت و ه جوانی
 المِهْيَا: حازرو ناماده کراو
 المِهْيَاه: به نوره نوبه ت گرتن
 المِهْيَاج: زور وه به شیده ت
 المِهْيَاطه: بانگ کردن
 المِهْيَاف: حه یوانی زور زور تینوی بی
 المِهْيَمِن: صادق وه حاضر وه حافظ
(فصل المیم والياء)
 المِیْت: المِیْت: ئینسانی مردو
 المِیْتَه: نهو عینکه له مردن
 المِیْتَاء: ناخرو نیهایه تی شت یا ریگای عام
 المِیْتِیح: دار دهستی سوک

المیهجة: لقه دار خورمای تهر
 المیثاء: جینگای نهرم
 المیثرة: ژیر زین لباد وه ژیر سرین
 المیثاثر: سرپوشی ناوریشم
 المیثاق: عهدو پهیمان
 المیحنة: گه لا کوتکی گازرکران
 المیح: به مست گوزه و سه تل پرکردن له ناو له
 بیرا وه به خشین وهرجاکردن وه سیواک کردن
 المایح: بچینه ناو بیر به مست سه تل پرکا
 وه به خشنده
 المیداء: وهکو میتا وایه
 المید: جولان بزوتن
 المایدة: سفره که ته عامی له سرین وه نیلا
 پیئ نه لئین خوان
 المیدع والمیدعة: بهرگی کون که بیپوشی
 وه قسهی ناخوش
 المیدان: مهکانی گه ورزه و وسیع
 المیذنه: جینی بانگ دان وهکو مناره
 المایر: لوقه نته چی
 المیرة: تهعام
 المیز: جوئ کردنه وه
 المیزاب: پلوسکی ناو
 المیزر: سرپینچ میزه ر جامانه موشکی
 المیزل: لوله بادراو
 المیس: دار گوین وه پویشتن بهله نجه و لار
 المیسر: ناوی چیشتنیکه به فارسی نواله
 المیسر: جینی ناسانی وه قومار یاری کردن
 المیسرة: لای چهپ یا دهوله مهندي
 المیساق: ئی خویننی وولاغ وه بال له یهک دانی
 کوتر که له هواده نه فرئ
 المیسم: ناله تی داغ کردن
 المیسان: رویشتن بهله نجه و لار
 المیش: تیکه کال کردن وه شیر ی بز ن کردنه ناو
 شیر ی مهره وه

المیشاء: عهر دیک ی بی لم
 المیشار: مشار
 المیشفة: مه کوئی جولایی
 المیضاة: لولینه و مسینه ی ده ست نوینژ
 المیسط: دوربون وه دورخستنه وه وتیکه کال
 کردن
 المیاط: نه میش وایه
 المیطة: سرری له غم و کون
 المیطان: جئ مهیدان هینان و تاو دانی نه سپ
 المیغ: توواوه وه شل بووه
 المبیعة: شتیکی شل وه کو رو ن برژی به سر
 عهردا جاری بی وه نیبیتیدای جوانی
 المیعة: جهوی و سه مغ
 المیعاد: جئ وه عده
 المیفر: خزمه تکار
 المیفی: سر داپوشهری ته نور دار بی یا ناسن
 المیق: که سیک ی دل نهرم زوو گریانی بیت
 المیقات: له رینی حیجازا وه مهکانی که له رویه
 ئی حرامی تیا نه پوشرئ وه وه وقت وه زمان
 المیقة: گه لا کوتکی گازرکران
 المیكة: تاقی سه فهره
 المیکائیل و المیکائیلین: ناوی مه لائیکه و
 فریشته یه کی گه وره یه
 المیل: خواربونه وه وه چه مینه وه
 المیل: خواربونه وه ی نه سلئ
 المیل: کلچوکی چاو رشتن وه میلی جهراح
 وه میلی ریگا که چوار هزار هه نگاهه
 المیللا: دره ختن لق و پوپی زود بی
 المیلاب: زه عفران
 المیلغ: دهشتی گیای ئی نه روئ
 المیلق: گورج و خیرا
 المیلان: ناره زوکردن
 المیامن: کردار جوان و پاش
 المیمون: موباره ک

المین: درؤ

المیان: درؤژن

المیناء: روناک یادرممانیکی زهرده
زهرهنگره بهکاری دینن یا جهوهری
شوشیه

المیناث: ژنی کههرکچی بیی وهقتی زاین

المینجب: میزی منائی لهبیشکه دا بنوی

المیه: زؤر بوونی ناوی مهپ

المیه: ناو

المیم: لهباتی چونی و چاکی بهکار دینری

(باب النون وما بعده من)

(المطابق والمضاعف)

النؤتی: کهشتیهوان قهفتانی پاپؤر

الفاج: هاتنی با وهپارانهوه

النؤج: شهو روژی بهدهوام بابیت

الناد: بهلاو مهشقهقت

النؤر: چیویت

الناش: لی سهندن بهزؤرو جهبر

النشطل: دولکه یا سهتل

النائل: بهخشنده

النثیم: بی دهستهلاتی

النأمه: دهنگ ناواز

النأی: دوربوون

النؤی: جوگلهی دهوری خیهوت وهرهشمال

کهبو ناوهپؤی باران نهکری

النأیه: موصیهت

الناناة: زهعیفی

(فصل النون والياء)

الناب: شتی سافو خولاصه وه ووشتی پیر

وهددانی پیشهوه وهگهوهی عهشیرهت

النبا: خهبر

النبا: دهنگی نیهانی

النبيب: دهنگ

النوب: قهف قهف لهقامیش یا غهیر

النبت: روان دهرهاتنی گیا لهعهرد وهگیا

النبات: گیا

النبيت: عهشیرهتیکه لهیهمهن

النبتل: قایم و مهحکهم

النبت: بهدهست عهرد ههال کهندن

النبيشة: قورو گلی بیرو ناو جوگه

النباج: کهسینکه دهنگ بهرز

النباح: دهنگی سهگ وهباره بارهی بزنه کیوی

النباحة: جینگای دانان لهعهرد که دانیشی

قنگ

النبح: وهپرنی سهگ

النبخ: ناوله وهخؤل

النبخاء: مهکانیکی بهرزو سپی

النبد: خهبردان وهشتی کهم وهفرئی دان

النابذ: شهپرکه

النبيذ: عارهقی خورما

النبة: شتی کهم

النبر: سج لهگهنه بجوکتزه بهحهیوانهوه

نهنوسئ وهبهرزبون

النبرة: پارچه ناسن

النبار: پیایوی فهسیح

النبراس: چرا

النبارس: داو وهتؤری تائیفهی بهنی کهلب

النبر: لهقهب

النبر: تویکلی دار خورما

النبس: قسهکردن

النبش: کفن کردنهوه لهمردو وهیا پیاز پاک

کردن

النبس: بانگ کردنی حهیوانی یا تهیر

النباصة: نهختی لهدهرمان کهمن میقداری

النبس والنبضان: دهمار بزوتن

النبط: ناوی عه‌شیره‌تیکه له فله‌حانی عه‌جه‌م
یا صائبی عراقه
النَّیط: ناو له‌عه‌رد بیته‌ ده‌ری و‌ه‌بروا
النَّبَطَاء: مه‌ری سپن مئ
المبیطة: سه‌پایی بن زگی سه‌سپ و
گوچکه‌کانی
النَّبوط: وه‌کو نبط وایه
النَّبَع: سه‌میش وایه
النَّبَعَة: جینگای ریک خستن
النَّبوع: وه‌کو نبط وایه
النَّبَاعَة: جینی دانیشتن مه‌قه‌د
النَّبِغ: توری نارد له‌کوتاندا وه‌ ناشکرابون
النَّبِق: نوسین وه‌دوشمنایه‌تی کردن وه‌ریک
خستن
النَّبِق: به‌ری دره‌ختی مؤرد
النَّبِکَة: ته‌په‌ گردی بچکوله
النَّبِک: به‌رزبونه‌وه‌ له‌عه‌رد
النَّبِل: تیر راست کردنه‌وه‌ وه‌تیر
النَّبِیَال: ساحب تیر
النَّابِل: تیر دروست کهر
النَّبَال: ته‌په‌ی بچوک
النَّبَالَة: تیراندازی کردن وه‌ گه‌وره‌یی وه‌شتی
چاک بن
النَّبَلَة: فه‌ضل و‌به‌خشین
النَّبَلَة: به‌ردی نیستینجا وه‌پارچه
النَّبِیلَة: شتی گه‌وره‌ وه‌شتی جیفه‌و خراب
النَّبوی: بنیشتن
النَّبوة و‌النَّبَاوة: جینگای به‌رز بنا السبق
کارناکا بنا بصری عن الشئ ناتوانی
ته‌ماشای کا بما فلان فز له‌به‌دلی نیه‌ تیا
دانیشنی
النَّبَة: شتی ناگاه‌دارکردن وه‌شتی فه‌راموش
کرابن هینانه‌وه‌ بیر
النَّبَة: خه‌به‌ر بونه‌وه‌ له‌پروژدا وه‌مه‌شه‌ور بون

النباهة: شه‌هره‌ت وه‌شه‌ره‌ف
النَّبهرجة: پارهی قه‌لب و‌بین ره‌واج له‌مه‌رشتن
خرایی
النَّابِی: خه‌به‌رده‌ر وه‌که‌سی له‌جینگایه‌کا بگاته
جینگایه‌کی تر
النَّبِی: به‌رزی وه‌ریگا

(فصل النون والهاء)

النقا و‌النتوء: ناوسانی برین وه‌به‌رزبونه‌وه‌ی
النتب و‌النتوب: زه‌لام بون سه‌ستوربون
النتج: زاین
النتاج: زاین وه‌بیجوی ناو زگی حه‌یوان
النتوج: حه‌یوانی زگو زا بکا یا نزیك زایینی
بن
النتج: عاره‌ق کردن وه‌ ته‌ره‌شح
النتوخ: چوونه‌ ده‌روه
النتخ: دارننن وه‌هه‌لکه‌ندن وه‌کردنه‌وه
النتز: راکیشان وه‌لیدان
النتش: کردنه‌ ده‌روه وه‌مو هه‌لکه‌ندن
النتص: پیست گزببون وه‌ شتی له‌جینی خوی
نه‌میئنی
النتخ: به‌گالته‌وه‌ پی کهنن وه‌عه‌یب گرتن له
که‌سن
النتف: موو هه‌لکه‌ندن
النتافة: سه‌وه‌ی له‌هه‌لکه‌ندنه‌وه‌ نه‌که‌ویته
خواری
النتفة: ده‌ست که‌نه‌ به‌ده‌ست کزن نوک
هه‌لکه‌ندن
النتل: سه‌میش وایه
النتم: ئینتساب
النتق: هاویشتن وه‌دارننن وه‌راکیشان
وه‌جولانن وه‌پاک کردنه‌وه‌ وه‌ژنی منالی زور
بن کوبو کچ

النُّتَل: کیشان بُو پيشهوه وه هیلکهی ووشتر
مرغ ناوهکهی پپر بکری لهناو وهلهعردا
بشارریتتهوه
الفتن: بونی ناخوش
الفتانه: بون کردنی ناخوش
الفتنون: درهختی بۆگهن
الفتو: خپ وهگرد وهمدوهور

(فصل النونء الناء)

النُّث: بلاوکردنهوه وهغیرهت کردن
النَّث: دوری
النثيث: شتی تهرهشخ بداتهدهرهوه وهکو
کونده شهپ بهگوزه
النثت: گۆشت بۆگهن بکا
النثر: بلاووبونهوه وهلوت پاک کردنهوه
ناوهکهی
النثار: بلاوکردن وهبهخشین وهزاندن
النثور: ژنی زۆر زگ بکا
النثرة: گهوره کراسو سوخمهی واسيع
وهحهیوان که نهپژمئ چلمهکهی فری بدا
وهناوی دو نهستیرهیه لهبورجی قهمردا
بستئ لهیهک دورن سپیایی ههور
بهسهریانهویه مونهجیمهکان انف الاسدی
ناو نهبن یهعنی لوتی شیر یاخو ناوی بهینی
ههر دو سمیله
النثيرة: گلی بیر
النثط: ساکن بوون
النثل: گل دهرهینان لهبیر وه تیر لهتیرکesh
فیشک لهفیشکله
النثیل: ههلهکندننی گل لهبیر وه کراسی گهوره
النثو: ناشکراکردن

(فصل النون والجيم)

النَّجاء: رستگاربوون وهعهجهلهکردن
النجاة: چاو تی برین چاوپیس
النجاة: بهشیدهت تهماشاکردن
النَّجَب: توئکلی دار
النَّجِب: سهخی
النَّجيب: گوزیده وهولآغی چاک کهیهدهکه وه
ئینسانی سهخی وه کردهوی جوان
النَّجبة: زۆر بهلوتف زۆر سهخی
النَّجاة: رستگاربوون وه جیگای بهرز وهلقی
درهخت وه ووشتری خۆشرهوه وهخیرا بهروا
وهداری کهژاوه
النَّجث: شارراوه وهدهرهینان لهعهرد
النَّجيث: نیشانهی تیر ههدهف وهناشکرا
کردنی شتی پهنهانی که لهناو خهلقا مهعلوم
نهبن ئیفشای سپر
النَّجیئة: گل دهرهینان لهبیر
النَّجح والنجاح: زهفر دهست کهوتن وهنهجات
بوون
النَّجیح: کهسئ کهغالب و موزهفر بی
النجاح: دهنگ و ناواز
النَّجْد: عارهق وهمهکانی بهرز وهغالب بوون
وهبهرز بوون وهعاجزبوون وه ریگای بهرز
وهولایهتیکه لهعهرههستان
النَّجَاد: شریتی شمشیر
النَّجَاد: دۆشهک وهکهسی سهزین بدروی
النَّجدة: نازایی وهشیدهت
النَّجْد: نازا وهشهجیع
النَّجود: ناویکه لهناوانی شهراب وهقاپی
شهراب
النَّجذ: کهم وهچوار ددانی خرینه هه لای
دوان

النجر: دارتاشین وه خیرا لی خویرین وه بهردی
ناو گهرم کردن بهردیکه بهناگر سورنه کریتیه وه
وه نه خریته ناو ناو گهرمی نهکا

النجار: دارتاش

النجاره: دارتاشی

النجیره: په اوله وه بهردی ناو گهرم کردن
وه دیوارو سهکویهک له دار یا تهخته کرابی
وه مثاله تیکی جوآییبه

النجار: نهسل

الناجر: مانگی که له روزهکانی خوی دابن

الناجور: طبق

النجران: له یه من ناوی جینگایه که وه
نئینسانی تینو وه پیشی قاپی

النجز: شتن تهواو بن بریتیه وه وه عده
به جی هیان

الناجز: حازر

النَّجَس: شتن عین که ی پیس بن

النجس: شتی پیس

النجاسه: مرداره وه بو وه پیسی

الناجس: نازار وه عیله تنی که چارو دهرمانی
نه بن

النَّجَش: کۆکردنه وه ی پراگنده

النَّجَش: کیرن ومهدح کردنسی مالی
تیجارهت لای غیر که به زیاد بفروشی
وه کو ده لال نهیکا وه پراگنده کۆکردنه وه
وه شارده وه

النجاش: وولاخ لی خویر

النجاشه: خیرا رویشتن

النجوع: خواردن همزم کردن وه نه نسیر کردن
وه داخل کردن

النجع: خوینی مهیلو رهش رهنگی بهر شهیدا
پروانی

النجة: جینگای گیادار وه تله ب کردن

النجم والنجفة: نهردی ناو به سریا نهر و

النجاف: سر دهرگا گلی ژنه که ی

النجیف: تیری که ناسنه که ی پان بن
وه دوا دوشی حیوان که له ناخرا
نه دوشریته وه

النجل: فری دان وه به نوکی قاچ لی دان
وه نیستخراج کردن وه ناوی له عهردا

ناشکرا بن وه نه سل وه نئینسان

النجل: چاوه گوره یا چاوه داقلیشاو

النجل: نهوعیکه له گلهای دار ترشی و
ویسه

النجم: نهستیره وه وه وقت وه نهصل وه گیایه که
به عهردا پان بیته وه ساقی نه بن، وه

نهستیره ی ثوره یا

النجوم: زاهر وه ناشکرا بوون

النجمة: نهوعه گیایه که

النجنجة: گیراننه وه بو پاشوه وه منع کردن
النجو: منع کردن

النجی: ره فیق نه سرار

النجوا: گهوزان و سر

الناجیة: وشتری خیرا

(فصل النون والحاء)

النحب: نه ز کردن وه خیرا رویشتن وه وه وقت
وه موده وه مردن وه نهنگ بهر ز کردن وه
به گریان

النحاب: کۆکه ی وشتر

النخب: گریان به ناوازه وه لاواننه وه

النحبة: له مهر شتن چاکه که ی

النحت: تاشین وه ریک خستن

النحاته: ته لاشنی که له تاشینا نه که ی

النحیت: ته بیعت

النحیح: ناوازی که به گهرو بیژری

النحر: سه‌برین وه له‌نوویژدا ده‌ستی راست
 خستنه سهر ده‌ستی چه‌پ وه‌سنگ سینه
 النحر و المنخر: جنّ قه‌لاده‌ی مل جینگای
 چه‌قو له‌مل
 النحور: نه‌وه‌لی مانگه‌کان
 النحرية: نه‌وه‌لی مانگ
 النحرير: که‌سن دانابی به‌هموشت
 النحر: لیدان وه‌کوتان وه‌قیژاندن وه‌هاوان
 شتی تیا نه‌کوترئ
 النحار: کۆکه‌ی ووشت وه‌نازاریکه‌ توشی
 ووشت نه‌بن
 النحیزة: ته‌بیعت وه‌شتیکي چنراوه
 وه‌کوپه‌شموه‌ بن ساموته
 النحس: شتیکی شووم وه‌به‌د
 النحوسة: شوومی وه‌به‌دی
 النحاس: مس وه‌دوکهلئ بلیسه‌ی ناگری
 له‌گه‌ل نه‌بن
 النحاس: نه‌صل وه‌طیع
 النحص: نه‌صل
 النحرص: ماکری تاوس
 النحض والنحضة: باریک کردنی ناسنی
 نیزه‌روم وه‌گوشت دامالین له‌ نیسقان
 وه‌به‌معنای گوشتی زوریش هاتوه
 النحیط: ده‌نگی که‌ر
 النحطة: نازاریکه‌ دوچاری سنگی ووشت
 نه‌بن
 النحاط: نه‌وه‌ی نه‌که‌ویته‌ خواری له‌عه‌ردی
 دارو خاو
 النحافة: له‌پی
 النحيف: له‌پو زه‌عیف
 النحل: هه‌نگ وه‌یا دویر
 النحل: به‌خششی بن عه‌وه‌ز
 النحول: له‌پ انخله‌ محلاً قسه‌و شیعرئ غه‌یر
 بکا به‌هی خوی

النحیل: زه‌عیفی باریک
 النحلة: میله‌ت وه‌پنگا وه‌دین داری به‌خشین
 وه‌ده‌عواکردن ئیدیعا
 النحلی: به‌خشش
 النحام: قاز
 النحام: شیر به‌خیل وه‌ده‌نگ به‌رز
 النحمة والنحیمة: خره‌ خری ناو سنگ
 النحتحة: کۆکین وه‌نوح نوح کردن
 النحو: قه‌صدکردن وه‌نمونه‌ وه‌ ته‌رف
 وه‌میقدار وه‌نوع وه‌ناوی مه‌کانیکه‌ ولادان
 النحو: هیژه‌ی روئن
 الناحية: جانب وته‌رف

(فصل النون والحاء)

النخب: جیماع کردن وه‌داپنین
 النخ: حه‌یوان لی خویرن وه‌ ووشتریخ دان که
 بکه‌ویته‌ سه‌ر عه‌رد بار بگری نه‌ژنو دابدا
 عه‌ره‌ب نه‌لین نخ نخ
 النخب والنخيب: ترسنوک
 النخبة: ترسنوک
 النخبة: ده‌می ده‌ربه‌ند وه‌ زوری له‌مه‌ر شتی
 چاکه‌که‌ی
 النخت: گاجوت وه‌عه‌بد وه‌که‌ر وه‌زه‌کات دهر
 له‌پاش نه‌وه‌ که‌زه‌کاته‌که‌ی به‌ش کرد بو خوی
 پاره‌ هه‌ل بگری
 النخج: جیماع کردن وه‌لافاو
 النخر: رزین وه‌کون بون وه‌له‌ت بوون
 النخور: ووشتریکه‌ هه‌تا نه‌نگوشت نه‌خریته
 لوتی نه‌دوشرئ
 النخوری: کونی زه‌که‌ری یا کونی مه‌می
 گه‌وره‌ بن
 النخیر: ده‌نگی که‌ له‌لوت دیته‌ده‌رئ
 النخرة: کونی لوت یالوت

النَّخْرُوب: درزی بمرد و قهوانی ههنگ
 وهدهنگی ههنگ
 النخس: لئدان
 النخس: لئدهر
 النخاس: ناسنی ئهترافی رهو رهوهیه
 وهرهنگی سهوز
 النخاس: عهبدو جاریه فروش دهلالهکهیان
 النخیس: کونی بهکره وهنه مسالیان که
 ئهسورپتهوه
 النخیسة: شیری بزنو مهپ تیکه لآو بوبنی
 النخش: لهپی زه عیفی
 النخصة: پارچه گوشت
 النخط: چلم
 النخط: ناوی که له گهل منالدا له وه قتی زایین
 دیته ده ری
 النخع: مؤخی ئیسقانی گه وه ری قورقوراگه
 نزیک سهر جینی سهر برین وه ناوی قهومیکه
 له یه مهن وه دوری وه خولاسه
 النخاع: مؤخی ئیسقانی ناو گه رو
 النخاعة: تف کردنه وه وه بلغمه فری دان
 الناخع: عالم ودانا
 النخف: پزمین
 النخافة: پزمین و کوکین و هه ناسه دان
 النخل والنخيلة: دار خورما وه هیله که
 النخل: گل هه ل که ن
 النخاله: واسیع و گه وه ره
 النخامة: تف و به بلغمه
 النخنخة: ووشترخ دان
 النخوة: ته که بورو گه وه ری

فصل النون والذال

النَّذ: روین و هراکردن
 النَّذ: وینه و میثل

المديد والنديدة: ئه مییش وایه
 النداء: دفن کردن شارده وه
 الندى: شتی برژاو له ناو ناگرا یاله ناو
 خۆله مییشی گهرما
 النداء: بانگ کردن
 النداء: مالی زور و پرچه زئیرینه
 قهوس و قهزهج وه کفنی سهرگۆشت و
 روئی ناوی
 الندب: دوعا ئیستا له پیا هه لدان به مردوا
 به کار دینری وه شوینی زام
 النُدح: عهردی واسیع
 النُدبة: به گریان بو مردو چاکه و صیفاتی
 به بیان بکری
 النادب: رابوردو ماضی وه چاکه ی مردو
 ژماره که ر
 النُدرة: که می
 النُدرة: پارچه گوشت
 النُدس: زیره کی
 النُدس: پیاری زیره که
 النُدش: پرسین له هه موشتنی وه لۆکه
 شیکردنه وه
 النُدص: چوونه دهره وه
 النُدغ: لئدان به رم وه گرو گالی منان
 النُدغة: سپیایی نینۆک
 النُدف: شیکردنه وه ی لۆکه وه فری دان
 وه به نه نگوشت شیر دوشین له مهنه که
 النُداف: هه للاج
 النُدیف: شیکراوه
 النُدفة: فری دانی که م وه دوشینی که م
 النُدل: چلک وه گواستننه وه دزی و خیانه ت
 النُدیم والنُدمان: هاو به زم و هاو مه جلیسی
 شهراب خۆزه کان که به له تیفه و گالتنه
 قسه ئه که ن وه په شیمان بو وه
 الندم والندامة: په شیمان بوون

الندوه والنداوه: رتوبهت وه قسه كردن له گهَل
 يهك وه ته دبیر كردن
 النذة: دهر كردن
 النذمة: زوری
 الندى: باران وه ناووك و شهونم
 الندى: ناخری وه به خشیش وه دور رؤیشتنی
 ناواز
 النادی: مهكانی لئی كو بیته وه بو قسه كردن
 له گهَل يهك
 النادیه: دار خورمايه له ناو دوربئ

(فصل النون والذال)

النذر: واجب بون وه ترس و خوف
 النذیر: ترسینه
 النذارة: ترساندن
 النذل: كه سینیکی پیسكه و نانهسل
 النذالة: سه فیلی وه خهسیس

(فصل النون والراء)

النار: ناگر
 النارباج: چیشتنی به هه نار بکری
 النرجس: نیرگس
 النرجستان: نیرگسه جار
 النرنج: بره ختیکه له هند وهك دره ختی ترنج
 وایه تامی ترشه
 النارجیل: گوژی هیندوستان
 النردشیر: تهختهی تاو له

(فصل النون والزاء)

النز: پیاوینی کهم زیرهك وه ناو که له عمره که
 دیته دهری

النزء والنزوء: ئیفساد كردن ته فرهدان بوشتی
 خراب
 النزاء: جیعام كردن
 النزاء: نازاریکه دو چاری مهر ئه بی نهی كوژی
 النزب: بانگ كردن وه ناوازو باره باری ناسك
 كه نیر سواری نه بی
 النزة: ووشتی سوکه له
 النزح: ناو کیشانی بیر به ته واوی تیا نه مینئ
 النزوح: دوری و بیرى کهم ناو
 النز: له سوال كردنا زور پارانه وه کهم
 النزود: ژنی منالی کهم بی
 النزع: راکیشان وه مهل کهندن وه نیشتیاق
 النازع: راکیشهر وه شه رکهر
 النزع: حیوانی مهیلی نیر بگا ئیستر بی
 یامه
 النزوع: راکیشراو وه ووشتی ناوی پی
 بکیشری
 النزاع: دو شمنايه تی
 النزع: دوسپایی ناو چه وان که بو سهر نه روا
 النزعة: ژنی به عه شیره تی خوئی شوی
 نه کرد بی
 النزغ: ئیفساد كردن وه فیتنه یی له ناو خه لقا
 النزعة: لیدان
 النزف: ناو کیشان له بیر وه له گفتم و گوذا بی
 دهلیل مانه وه یا زه عیفی وه سه رخوشی
 النزف: سه رخوش
 النزفة: شتی کهم
 النزق: سووکی و عجه له وه پيش کهوتن
 وه ریا
 النزك: قسه ی ناشرین وه لیدان به نيزه
 النزك: رم و نيزه ی بچوك
 النزل: مه نزل
 النزاله: لافا و هاتن

النُّزْل: ته‌عامن كهبؤ ميوان ناماده‌كرابن وه
 نه‌شونماو زيادي
 النُّزُول: دابه‌زين وه‌له‌لاي ژورو هاتن بو
 خواره‌وه
 النُّزَال: دوتايه‌فه له‌يه‌كتر جوئ ببنه‌وه تي‌كه‌ل
 نه‌بن
 النُّزَلَة: هه‌لامه‌ت وه‌كه‌ره‌ت
 النُّزِيل: ميوان
 النُّزُو: بازدان و رابه‌رين
 النُّزُوَان: نير سوارى مئ بن
 النُّزُهَة: خوئى و زينته
 النُّزُهَة: سه‌خو و جوان
 النُّزَاهَة: دورى له‌ته‌عنه‌و لومه
 النُّزَايَة: كاسه‌يه‌ك ناوى قوول نه‌بن ته‌شبهى
 النُّسُوج: ووشترئ له‌بهر باره‌كه‌ى سه‌خه‌ت بن
 النُّسُخ: گوپين صيفه‌ت يا‌حوكم وه‌لابردن
 النُّسْر: سيسارك ته‌يرنكه وه‌كه‌م خواردن
 وه‌ناوى بوتيكى قه‌ومى نوح وه‌نسرطائر
 وه‌نسر واقع دور نه‌ستيره‌ن
 النُّسُور: نازارنكى چاره‌ دايمه‌ ناونه‌كا
 وه‌توشى پوكيش نه‌بن وه‌ به‌مايه‌ سيريش
 نه‌بيژرئ
 النُّسْرين: گولنكى سپيه
 النُّسُوسَة: ووشك بوون
 النُّسَيْس: هه‌ناسه وه‌به‌قيه‌ى روح
 النُّسْع: دره‌ختنكه وه‌ داپوشين وه‌رؤيشتن
 وه‌با‌هه‌لدان وه‌شل بونى ددان وه‌با
 النُّسْعَة: تنه‌گه‌ى كوچان وه‌پزين وه‌ عه‌ردئ
 زور گياى ئى بروئ
 النُّسُغ: روين وه‌ وه‌رگرتن وه‌ ناوى كه‌ له‌دارى
 بپراو په‌يدا نه‌بن
 النُّسُغ: عاره‌قى به‌ده‌ن
 النُّسُف: ليدان وه‌روخان وه‌ هه‌لكه‌ندن
 وه‌هه‌لوه‌شان
 النُّسَيْف: قسه‌ى نيه‌انى له‌به‌ينى دو‌كه‌سابئ
 النُّسَاف: ته‌يرنكه‌ ده‌نوك گه‌وره
 النُّسَافَة: له‌خواردنا ناوى نه‌رئنه‌ سهر عه‌رد
 النُّسْفَة: ناردي رژاو يا بلاو‌كراوه
 النُّسُق: به‌يه‌ك ته‌رتيب
 النُّسُق: قسه‌يه‌ك عه‌تف بكرته‌ قسه‌ى
 به‌كنكى تر
 النُّسُك: عيباده‌ت وه‌پاك كردنه‌وه به‌ئاو
 النُّسِيكَة: سه‌رپراو
 النُّسُل: كوچو كچ
 النُّسُل: له‌پاش دوشين نه‌و شيره‌ى له‌مه‌مك و
 گوانا نه‌مينئته‌وه وه‌ رن‌گايه‌ك هه‌ردوو ته‌ره‌فى
 دره‌ختى ئى رواين
 النُّسُل: تئاوه وه‌هه‌نگوينى پالاوته

(فصل النون والسين)

النَّاس: نه‌ولادى ئاده‌م
 النَّاس: ئى خوچين وه‌ ووشك كردنه‌وه
 النَّسَاء و المُنسَاء: پاشخستن
 النَّسْئَة: به‌وه‌عه‌ده‌ت شت فروشتن وه‌پاش
 خستن
 المُنسئ: ته‌خير
 النَّسَاء: ژنان
 النَّسَاء: ده‌مارنكه له‌سه‌ره‌وه هه‌تا نينو‌كه
 النَّسَب: نه‌صلل و خزم يا نه‌و صيفه‌تانه‌يه
 ئينسان له‌خوئا هه‌يه وه‌له‌باو‌كانيا نيبه
 النَّسِيْب: نه‌صيل وه‌شيعرئ مه‌دحى ژنان بن
 النَّسْبَة: ره‌بت وه‌ئيتيصال
 النَّسَابَة: كه‌سن دانابئ به‌عيلمى نه‌سه‌ب
 النَّسَاوت: ئينسانيه‌ت
 النَّسُج: چنين وه‌ليدان
 النَّسَاج: جو‌لا
 النَّسَاجَة: خورى جو‌لايى به‌سه‌ر يه‌كا كه‌وتبن

النُّسالة: موی له حیوان و په پری له تهری
 بکه ویتته عمر دی
 النسلان: دوشمنی سهخت وه عجه له کردن
 النسیم: پای بون خوش
 النسمة والنسمة: هه ناسه وه نینسان
 وه نیبتیدای هر شتی
 النسناس: دو زبان وه مهیون
 النسوة والنسوان: ژنان
 النساء: ژنان جه معی بی موفرده
 النسیان: فراموش کردن وه تهرک کردن
 النسیان: که سی زور فراموش که ری
 النسی: شتی یالباسی که کاروانی له مه نزل
 له بیر چوبی به جی مابن

(فصل النون والشین)

النش: کولانی ناو وه له هر شتی نیوهی
 وه پیست که ندن وه له حیوان وه بیست درم
 نیوهی نوقیه که چل درمه
 النشا: نی شاسته که له گندم نه کرئ
 النشأ: هاتنی با وه بونی خوش
 النشأ والنشوء: په یدابون وه به زبون وه
 النشأة والنشأة: مه خلق وه شتی تازه
 په یدابو وه په یدابونی به دن و گیان چونه
 ناو به دن وه
 النشب: مال و غابات و نه رازی
 النشب: نوقوم بوون وه داخل بون
 النشوب: داخل بوون وه ته علو کردن
 الناشب: ناگادار کهر وه ساحیب تیر وه تیریک
 خهر
 النشابة: تیرا ویشتن بو دور
 النشج والنشیج: گریان به دنگی بهرز وه ناواز
 النشاج: قاپی پر
 النشوح: ناوی کهم

النشد: تله ب کردن وه عمر دی ریک و راستی
 سهر شاخ
 النشدان: وه کو نشد وایه
 النشر: بلاو کردن وه وه ناش کرا کردن
 وه برین وه گیای وشکی باران لیدراو وه
 بونی خوش
 النشور: بلاو بونه وه وه زیندوبونه وه پاش
 مردن
 النشور: سیحرو نه فسون
 النشارة: ته لاشی ده می مشار
 النشرة: دوعا باز بهند
 الناشرة: ده ماری قول و گیای وشک
 النشز: جینگای بهرز
 النشز: نه میس وایه وه بوغزو ته نه فور
 کردن
 الناشزه: ژنی له قسه و کردارا به سه میردا
 بهرز بیتته وه
 النشوز: بهرز بون وه ژن له میردی رابکا
 نه فره تی لی بکا
 النشیش: نه نگی ناو وه چیشت له
 کولاندنا
 النشص والنشوص: بهرز بون وه نه فره ت
 کردن
 النشاصة: هوری بهرز سی
 النشاط: خوشی و شادی
 النشیط: که سیکی دلخوش و مسرور
 النشوط: نه وعه ماسیه که وه بیر
 النشاط: ریکای بچوک که له شه قام جوئ
 نه بیتته وه وه گایوی که له مه کانیکه وه نه چئ
 بو مه کانیکه تر وه نه ستیره یه که له بورجیکه وه
 نه چیتته بورجیکه تر
 النشیطه: شتی کوت و پر بدوزیتته وه
 وه تالانی ده ست غزایی بکه وی له ریکا هیشتا
 نه گنه جی مه قصود

النشع: راکیشانی شتی به توندی
 النشوع: دها دهرخوارد دان
 النشغ: قهیران و فریاد له غه له بهی عشقه وه
 وه لئیرکردن ته علیم
 النشف: خواردنه وه چونه ناوه وه وه کو
 عهد ناو هه لمزئی
 النشفة: بهردی قاجی پئ بسپرئی
 النشافة: کلهی سر شیر کهنه دوشرئی
 النشق: بون کردن وه شت خستنه ناو لوته وه
 وه که وتنه کاری زور موشکیله وه
 النشفة: پهنی که نه خرنه لوتی حیوانه وه
 النشل: لیدان و راکیشان
 النشیل: گوشتی کولاو
 الناشله: کم گوشت فخذ ناشله گوشتی که مه
 النشم: دره ختی که وه دره ختی هه لوزه
 وه شتی ته غیر بوبئی گوډرابئی
 النشامة: هوری بهرزی سپی
 النششة: پیسته دارنن وه قولبه قولپی ناو
 له کولانا بهو ناوازه نهلین نشیش
 النشوار: کاویژی حیوان
 النشوان: سرخوش

النصیب: بهشی له شتی وه حموز وه داوی و
 ته له بین بو نیچیر دانرابن
 النصیبة: له نه تراف بیرو حموز بهردی دانراو
 النصباء: شاخی بزین و مه کراسه بی
 خواری تیا نه بین
 النصاصة: ناوچهوان عه شیره ی (طی) له باتی
 ناصیه نهلین ناصاه
 النصة: موی هه ل پاچراوی په رچم
 النصاح: خهیات
 النصح والنصاحة: نه صیحه ت کردن
 وه خولاسه ی له مهر شتی ک
 النصح والنصاحة والنصاح: خهیاتی
 وه له شتی خراپی جوی بکرته وه وه چاکی
 بمینن وه هه نگوینن میوه که ی بگریئ
 النصیحة: نه سیحه ت
 النصوح: نه سیحه ت کهر وه پراستگؤ
 النصر والنصرة: یاریه دان وه به خشش
 وه هینان وه مه تاره ی ناو
 النصح: نه نوعی لباس نهوعی که سپیه
 النصیرو النصار: یاریه دهر وه نصران ناوی
 دئی که له شام نصاری نیسه ت بهودی بهیه
 النصوع: زور سپی وه خالیص بون
 النصف: خزمه تکار وه ناونجی له بهینی
 گهره و بچوکدا
 النصف: نیو
 النصیف: سه ریوش
 النصافة: خزمه تکردن
 النصفة: عه داله ت
 النصافة: جینگای ناوی پیا نه پوا
 النصل: پیکانی تیور رم وه شمشیر وه چه قق
 النصال: ناستگر
 النصول: چونه دهره وه وه نه مان
 النصیل: جومگه ی بهینی سهرو نه ستؤ

(فصل النون والصاد)

النص: دهلیل وه خه بهر وه زامیر بوون وه خیرا
 رؤیشتن وه لابرین
 النصا: مه نه کردن وه دهرکردن
 النصب: چه قاندن
 النصب: لی خویرین وشهرو به لاو نازار وه
 بو تیکه له بهرد گاوران نه ی په رستن وه
 قوریانی بو نه کهن وه نه وعه مه قامیکه
 له گورانی
 النصاب: میقداری زه کاتی لی بکه وی مال
 وه ناوی نه سپ و شمشیر وه ده ستکی چه قق

النصنصة: جولاندن وه ووشتر له ههستانا
 كه قوهت نه خاته سهر نه ژنو
 النصي: كومه لي گزره گيا
 النصية: له مهر شتن چا كه كه ي
 النصيه: موي پهرچم كه به سهر ناوچه وانا
 ديته خواري

النضبي: نه سستق وه سونگي تير ژوور
 ده سته كه ي
 النصو: رويشتن وه پيشكه وتن وه راكيشان
 وه برين وه تيگه ياندن وه ووشترى له پ وه جلي
 كوژ

(فصل النون والطاء)

النطاب: سهر وه ده ماري مل
 النطح: قوچ و شاخ لي داني حه يوان
 النطوح: به راني قوچ وه شين
 النطيح والناطح: حه يواني روبه روت بيت
 وه كاري زه حمت
 النطيحة: حه يواني له شه ره قوچا مرد بيت
 وه پاسه وان
 النطس: نوستا دودانا وه موباله غه له پاك
 كردنا وه پيسيدا
 النطاس: دانا
 النطاسي: كه سي دانا بي به عيلمي حه كيمي
 النطيس: نه ميس وايه
 النطش: فيل وه حيله ي گوره
 النطش: هيزو بزوتن
 النطشان: تينو
 النطع: چهرم و پيست دوشهك وه شتن ناشكرا
 ببي
 النطف: تيوه چون وه كو كه وشن يا به رگي
 شتيكي تيوه بچن پاك بي يا پيس
 النطاف: عاره قي به دن
 الناطف: حه لو اي سپي گوره
 النطفة: ناوي صاف نه گهر زور بي يا كه م
 وه مهني پياو وه ناوي نه قل بكرنت وه برنت
 النطفان: رويني ناو

(فصل النون والضاد)

النض: نالتون و زيو كه سكه ي لي درابي
 الناض: نه ميس وايه
 النضب والنضوب: ناو به عه ردا رو بچي وه
 دور كه وتن وه
 النضج: ميوه ي پي گه يشتن وه گوشتي برژاو
 النضيج: نه ميس وايه
 النضج: ناو رشين وه ناو زور بوون وه تهر شحي
 كونده
 النضح: تيوه چون وه كو به رگ شتي بوون
 خوشي لي بدرئ وه زوري له قواره ي ناو
 النضحة: باران
 النضد: ته رتيب مهر شتن له جني خويدا بي
 النضد: شه ره ف وه ته خته مه كاني كوتال و
 مه تاغي له سهر دابنري
 النضد: له جني خوي دانرا بي وه كومه ل
 بوبي
 النضر والنضير: زيژ نالتون
 النضار: نه ميس زي ره وه درختي كه له نه جد
 ته شي وكاسه ي لي دروست نه كري
 النضرة والنضارة: جواني وه ونه ق دان وه
 النضل: تير هاويشتن
 النضال: نيشانه و علامه ت
 النضيض: ناوي كه م و باراني كه م
 النضاضة: كه مي
 النضنضة: زبان دهره ي ناني مار و بزواندني

النُّطق: قسه الناطق قسه که به هم مو حیوان
 نه موالی ناطقه نه بیژزی و غهیری حیوان
 نه موالی صامتة
 النُّطاق: پشتین که مریه ند وه نه وعیکه
 له کراسی ژنان
 النطول: ناوی گهرم کرابی دهرمانی تن بکری
 نه خته نه خته بکریت به سهری نه خوشا
 الناطل: شوشه شی شراب
 النطم: پی گه یاندن
 النطنط: پیای دریزی
 النطنطانا: پیای دریزی چه نه باز بی عقل
 النطنطنة: زور گوتن وه پرکیشان
 النطو: دوری

النَّعيب: دهنگی قل وه میوه کردنه وه
 له درهخت وه شیر دوشین
 النعاب: عهجه له کردن وه خیرایی
 النعت: صیغه
 النعتل: ریش دریزی
 النعتلة: پویشتنی پیران
 النعج: بهران
 الناعجة: عرد و جینگای نهرم
 النعروالنعرة: بانگردن وه قیراندن وه دهنگی
 له لوت بیته دهری وه پوینی وه فیرار وه
 کهسن قهرار نه گری له جی بهک
 النعار: کهسن بو فیتنه وه فساد سهعی بکا وه
 ده ماری خوینی نه مابن
 النعور: جیره و دهنگی جهنجه پر که
 نه سوورپته وه
 النعیر: دور

النَّعرة: میشیکه نه چیته لوتی که ره وه
 النعاس: وه نه وزدان له پیش خو
 النعوس: وه نهوز وه ووشتری شیری زویری
 النعش: بهرزپون وه تابوتی مردو له سهری
 بی وه گوتن وه بهنات نه عش چوار نه ستیره
 سیانی تر له پاشیان وه هه وه توهانه
 الناعضة: ناوی پیای ویکه
 النعض: دارسیواک له حیجازدایه
 الناعط: شلخ و کیو وه عهشیره تیکه له هه مه دان
 النعض والنعض: هه ستانی زه کهر وه شتی
 بیته ری کبوونه وه
 النعامة: گیانی نهرم
 النعلف: جینگای بهرز
 النعفة: دوو په رچه می پیاو
 النعق: قیره ی قل وه بانگردنی شوان
 له حیوان
 النعیق والنعاق: بانگ کردن وه قیرانی شوان
 بو حیوانه کانی

النظر: بینین وه چاوه پوان بوون وه بیرکردن
 الناظر: ته ماشاکر وه نو به تچی وه ببیله ی
 چاو
 النظير والمنظر: وینه وه میسه له ههرشتی
 النظرة: هیلاکه ت وه چاوپیس
 النظرة: پاش خستن وه نینتظار
 النظارة: چاو پی کهوتن وه ته ماشاکردن
 الناظرة: دوربین
 النظافة: پاکی
 النظم: ریگ خستن وه کو کردنه وه
 النظام: کشته کی مسروزی و مسورو وه
 تسبیح
 الناظومة: ناله تیکی جولاییه

(فصل النون والظاء)

النظر: بینین وه چاوه پوان بوون وه بیرکردن
 الناظر: ته ماشاکر وه نو به تچی وه ببیله ی
 چاو
 النظير والمنظر: وینه وه میسه له ههرشتی
 النظرة: هیلاکه ت وه چاوپیس
 النظرة: پاش خستن وه نینتظار
 النظارة: چاو پی کهوتن وه ته ماشاکردن
 الناظرة: دوربین
 النظافة: پاکی
 النظم: ریگ خستن وه کو کردنه وه
 النظام: کشته کی مسروزی و مسورو وه
 تسبیح
 الناظومة: ناله تیکی جولاییه

(فصل النون والعین)

النَّعْب ا قیره ی قل وه له پوینا سر بزواندن
 النعْب: خیرا رویشتن
 النعوب: کهسن خیرا پروا

الناعقان: دوو ئهستیره‌ن له‌جوازدا
 النعل: نال وه‌كهوش عهردی سهخت گیای لی
 نهروی وه‌ بهردی زوری وه‌ کالانی شیر که‌لای
 خوارووی ناسن یا زیو بی
 النعال: نالبه‌ندو کهوشی درو
 النعم: بز و مه‌رو ووشتر وگا
 النعیم: سیحت وه‌ نه‌مین وه‌ له‌زهت
 النعامة: چه‌رخ‌ی جه‌نجه‌ر وه‌ درئی که‌
 چه‌رخ‌که‌ی له‌سه‌ر ئه‌سوریت‌ه‌وه
 النعومة: نه‌رمی وه‌ نعم که‌لیمه‌ی ته‌صدیق‌ه
 له‌جوابدا
 النعمان: ناوی شیونکه‌ له‌تایفه وه‌ که‌بچی بز
 عه‌ره‌بستان
 النعمان: خوین وه‌ ناوی نیمامی حه‌نه‌فی وه‌
 لاله‌ی نعمان گولینکی سوره
 النعامی: بای جنوبی
 النعایم: چوار ئه‌ستیره‌ن له‌منازلی مانگ
 النعنع: پیای دریز وه‌ نه‌عنا پونگه
 النعنع: پیای دریز وه‌ کیری دریزو سست
 النعنة: گوشتی ملی ووشتر وه‌ په‌ری ملی
 که‌له‌شیر
 النعی: خه‌به‌ری مردن
 النعنة: دورخستنه‌وه وه‌ خیرا خیرا
 قسه‌کردن وه‌ سهخت وه‌ بزواندن وه‌ نه‌عنا
 کردنه ته‌عامه‌وه
 الناعی: که‌سئ خه‌به‌ری مردن ببا

(فصل النون والغین)

النغبة: قوملیدان له‌ناو
 النغرة: ته‌یریکه‌ به‌ قه‌مه‌ر چوله‌که‌ ده‌نوکی
 سوره
 النغر: رق گرتن وه‌ مه‌نجه‌ل وه‌ دیزه‌ بیته
 کولاندن

النغشان: فیظطیراب وه‌ په‌له‌ په‌ل
 النغاشی: پیای کورت
 النغض: عاجزو غه‌مگین
 النغض: نیری ووشتر مورخ وه‌ سه‌ر بزواندن
 وه‌ هه‌وری په‌رو ئه‌ستور
 النغض: ئیسقانی سه‌ر شان
 الناغض: که‌سئ سه‌ری راه‌شیننی له‌شتینکی
 عه‌جایب وه‌ ئیسقانی شان وه‌ گوینچه
 النغصان: بزواندن دان له‌ جئی خویدا
 النغضاء: دره‌ختیکه وه‌کو دارگوینز دار تو
 به‌ری هه‌یه له‌ بیروت هه‌یه
 النغضة: کرمی لوتی مه‌رو گاو ووشتر یا
 کرمی سپی ناو میوه
 النغق والنقاق: وه‌کو نفق وایه
 النغل: تیمانج وه‌ چه‌رمی خراپ
 النغم: قسه‌ی نیهانی
 النغمة: ناواز وه‌ ده‌نگی زه‌نگ
 الغنن: گوشتی ناو گه‌رو وه‌ زیاده گوشتی
 گوینچه
 النغنية: وه‌کو نه‌غمه وایه

(فصل النون والفاء)

النفاة: گیایی بلأو روا بی
 النفط والنفیت: له‌کولاندنا شۆزبای ناو دیزه
 که‌م بیته‌وه
 النفط: فوکردن
 النفاثة: نه‌وه‌ی له‌بندانا نه‌مینیت‌ه‌وه
 النفج: چوونه‌ دهره‌وه
 النفاج: فه‌خر به‌شتیکه‌ره بکا که‌نه‌ی بی
 النفط: شتی بون بلأو بکاته‌وه بون کردن
 وه‌لیدان وه‌ ده‌ف کردن وه‌قه‌ت کردن وه‌هاتنی
 بای گه‌رم
 النافجة: ناوک مسک

النفشة: بؤنى خوڭش
 النفاح: شتى بؤنى زور بى
 النفوح: وشترئ شير له گوانى بيته خواري
 بهى دوشين
 النفح: ناوسان و فوكردن
 النفخة: ئەميش وايه
 النفاخة: كهفى سەر ناو
 النفحاء: تپه و گردى بهرزو سپى
 النفود والنفاذ: تەراويون به فەنا چون
 النفاذ والنفاذ: رابوردن ئەمرى نافز يه عنى
 نيتاعة كراو
 النافذة: زامى كه كونواو دهرين
 النفير: جهامعت
 النفور والنفور والنفار: گواستنهوه وه
 پەريشان بون وه پاكردن
 النفر: لهسيانهوه ههتا ده پياو وه كۆمهلو
 شهخص
 النافر: غالب وه كەسى نەفرت بكا وه مەپرى
 لهپژمينا چلمى بلاو بكاتمه
 النفذ والنفاذ: ههلبەريين و بازدان
 النفس: رۆح و خوړين و بهدن وه عيني هەر
 شتى
 النفس: ههناسه
 النفيس: موبارك وه لهتيف و شتى به قەدرو
 قيمهت
 النفاس: خوړنى پاش منالېونى ژنان
 النفاء: ژنى منالى بىي
 النفاس: لهبهشهكانى قومارى ميسر پينجهم
 بهش
 النفاسة: بهخيل و حسود
 النفش: كردنهوه و شيكردنهوهى لۆكه و خورى
 وه حەيوان شهو به بى شوان بچى بۆ لهوه
 النفوش والنفاش: بلاوبونهوهى حەيوان به بى
 شوان بلهوهپرى

النفشلة: له پۇينا قاجى تۇز بكا له عەرد
 بخشيني
 النفس: عەجايى له پيكنه نيني خوڭى بى
 النفض: بلاوكردنهوه و سپرين وه تەماشاكردن
 النفض: ميوه و گەلا يهك له خوڭيهوه له دار
 بكهويته عەردى
 النفض: ناوى له خانو له ئەسبابى بلاو
 بوپيتهوه
 النفض: پشت و گوشتى سەر شان
 النفاض والنفاضة: كهوتنه خووارهوه
 بهراوه شاندىن و بزواندىن له درهخت يا غەيرى
 درهخت
 النفاض: مەنديل و پارچه يهك له منال
 نه پيچرى
 النفاض: لهرزو تا كه زورى لهريزى
 النفوض: ژنى منالى له بارچو بى
 النفضة: عەشيرەتى به ئەترافى خویدا بنواري
 بزاني دورمى ههيه يانيه
 النفیضة: ئەميش وايه
 النفضة: دلۆبى خوړن له جيگا يهك
 بلاوبوپيتهوه وه يا ئى بكهوي
 النفط: نهوت
 النفیط: كولان ناو يا چيشت
 النفطة: كانى نهوت
 النفطة والنفطة: بلوقى دەست كه لهكارکردن
 په يدا ده بيت
 النفطورة: گياى بلاو
 النفح: فايده
 النفیق: همرا
 النفق والنفيق: بهميلاك چون
 النفق: خانوى دوو ده رگا
 النفاق: دورويى
 النفق: رهواج

النَّفَقَة: صدهقه وه نوس شتهى كه خهرج
بكرى
النَّفَقَة والنَّفَقَاء: ژور وه كونسى مشكه
كويزه
النفل: گيايهك وه تالآن وه بهشيكى زيادهى
نه دريت به غزايى
النفل والنافلة: زيادى صهلاتى نافيله نه وه
له فرضه كه زياده ديسان نافيله وه لى
وه لده وه به خشينى به ناروزو
النففن: بهينى عمر دو ناسمان وه دهشتى پان
النَّفوة: كولبوون وه ماندوبون
النَّفية: ترسنوك
النفاية: شتيكه له بهر خراپى قبول نه كرى وه
كل وه بهردى له جى خانو جى ديوار
نه مينيتته وه
النفيان: خونى كه له وه قتي ليداندا لهزام
ديته دهرى

النَّقِيبة: نه خوشى له ته نيشته كايم وه
دومال و بريندر بن
النَّقِيبة: نهفس
النقت: هينانه دهر وه
النقاة: ووشترى من
النقاة: له هر شتى خراپه كهى
النقت: گواستنه وه وه نيفات كردن وه
عهجه له كردن
النقح: بؤگه پان ته فتيش كردن
النقح: كونسى سمر لاي ده ماخه وه
النقّاح: ناوى ساردو شيرين
النقد: هه ليراردن ژماره
النقاد: چاك له خراپ جوى بكاته وه
النقد: مهريكه ناشيرين قاچكورت
النقد: گياى گژنيژى تازه
النقد: نه جات بون
النقر: تهير به دهنوك دان كو بكاته وه وه
دلتهنگى وه طهنبوره ليدان وه فوكردن
النقر: كه سينكى خه شماوى
النقار: دار كونكره تهيريكه وه ناشهوان
النقار: تيرى كه له نيشانه بكه وئ
النقور: صوهرى نيسرافيل عليه السلام
النقير: ظهرفى دهمه كهى بچوك بن وه رهگى
دار وه چال وه بؤگه پان
النقرة: زيوى سكه لى نه دراو وه چالى بچوك
وه چالى پشت مل وه راوه ستانى ناوى
لافاو له مهكانى وه عيله تيكه له سمى بزن
پهيدا نه بنى شلكهيه
النقري: بانگ كردنى تايبهتى وه دهعهه تى
خصوصى
النقرس والنقريس: نازارى قاچو ونقرس
به بنى به مه عناي چاك و حازف هاتوه
النقرش: رهمهت و مهشقهت
النقرشة: حيسى نيهانى وه مشكه كويزه

النَّفَقَة: صدهقه وه نوس شتهى كه خهرج
بكرى
النَّفَقَة والنَّفَقَاء: ژور وه كونسى مشكه
كويزه
النفل: گيايهك وه تالآن وه بهشيكى زيادهى
نه دريت به غزايى
النفل والنافلة: زيادى صهلاتى نافيله نه وه
له فرضه كه زياده ديسان نافيله وه لى
وه لده وه به خشينى به ناروزو
النففن: بهينى عمر دو ناسمان وه دهشتى پان
النَّفوة: كولبوون وه ماندوبون
النَّفية: ترسنوك
النفاية: شتيكه له بهر خراپى قبول نه كرى وه
كل وه بهردى له جى خانو جى ديوار
نه مينيتته وه
النفيان: خونى كه له وه قتي ليداندا لهزام
ديته دهرى

(فصل النون والقاف)

النقاء: پاكى وه نظافهت
النقاء: ته پهى لم
النقب: كون كردن وه كه پان وه ريگاي ناو
شاخ
النقب: ووشتر ژور سمى سوابن
النقباء: ووشتر سمى سوابن
النقاب: په چه ونيشانهو دانا
النقيب: له كردن وه چاكى وه گهره وه
كه فيل وه مفتهيش
النقبيبة: كون وه دهر بنى بن دهره ننگ
نه وعيكه له دهر بنى
النقبيبة: نازارو عذاب
النقابة: نزكى و گهره بى

النَّقْر: له مهر شتی خراپ وه بی قیمه ته که ی
 النقر والنقران: بازدان وه راپه پین وه
 تله بکردن
 النقاة: چوله که ی بچوک وه دهر دیکه
 توشی مهر بزن نه بی
 النقس: ناولینان له که سنی وه عیب لی گرتن
 وه لیدان له رنگ
 النقس: مرکه ب بؤ نوسین
 الناقس: شرابی ترش
 الناقوس: زهنگی گاوران بؤ نوژ
 النقس: نه قشکردن وه هله که ندنی مو وه درک
 له پی هله که ندن
 النقیس: مه تاع که په ریشانو بلاو بو بی له
 یه ک جن یا له یه گوینی دا کو بکرتنه وه، وه
 به معنای میسلو وینهش هاتوه
 النقص: کم بون وه که مکردن وه قه طعکردن
 النقصان: کم بون
 النقص: تیکدان عهد بی یا خانو بی وه
 کوژاندن وه به معنی خهت کیشان به سریا
 النقاضة: موئی له گوریس نه بیته وه وگل و
 خولی له بینا نه که ویته عهد
 النقص: شتیکی روخوا وه تیکدراو خانو بی
 یا غیری خانو وه قورسو گران وه ووشتری
 زه عیف
 النقیض: دهنگو ئاوازی لغاو وکوپان
 له وه ختی بارکردن وه دهنگی جومگی نه عزا
 وه دؤستی ناراست
 النقطة: نوخته
 النقیط: ماکه
 النقع: تۆزو عوبار وه جینگه ی محافه ظه ی ئاو
 وه ئاوی له بیرا لی وه ووشتر مورغ وه
 فریادکردن وه ته سکینی بون له تینویتی
 النقیع: خوشاوی میوژ وه حه زوی که
 خورمای تیا نه شور ی وه یری ئاو زور

النقوع: شتی بو دوا شهو بخزیته ئاو ئاو
 الناقع: شتی تازه و ته پ وه دهوایی شیفای
 پیوه بی
 النقاع: که سنی موباله غه ی بکا له شتی کا که
 له لای حازر نه بی
 النقیعة: چیشتی بؤکس بکری له سه فهر
 بیته وه تالان وه حه یوانی له پیش به شکردنا
 سهریان بیرن
 النقاعة: شتی ئاو ته پی بکا
 النقف: له میشکه وه سهری شکا بی وه نوارین
 النقاف: که سنی زور به دیقه ت ته ماشای شت
 بکا جار له پاش جار به پی نی ی نه و نوارینه
 ته دیری لی بکا
 الناقف: شکی نهرو ته ماشاکه
 النقیق: دهنگی بؤق وه دویشک وه مریشک
 النقافة: دهنگی بؤق وه گاره گاری مریشک بؤ
 هیلکه کردن
 النقل: شتی له جنی خزی بگوینزیته وه
 النقل: ئاوی له پاش گواستنه وه ی زیخ و بهرد
 نه مینیتنه وه وه بهرد
 النقل: مه زه ی شراب خور
 النقیل: رینگا وه نه وعه رویشتی که
 النقیلة: ئاوزه نه ی که وش
 النقال: ووشتر ئاو بخواته وه دو باره بیته وه
 سهر ئاوه که
 النقمة: سهخت و نازاردان
 النقیمة: موباره ک قیمه
 النقیق: ووشتر مورغ
 النقیقة: دهنگی بؤق و مریشک وه ئاو له شاخ
 هاتنه خواره وه
 النقو: موخ له نیسقان دهره نینان
 النقو: هر نیسقانی مۆخی تیدابن
 النقاوة: پاک ی
 النقاوة: لوتف و فضل وه چاک ی هر شتی

النكس: له پاش چاكيبونونه هاتنه وهى
نه خوښى

النكس: كسنىكى زه عيف وه تيرى سهرى
بشكى ژړى بكرى بهسر

النكس: كۆمهل بون بهسر شتيكا وه
ئاوكيشان لهير

النكوص والنكصان: گهړانه وه بؤ دواوه

النكظ: ده فعكردن وه عهجه له كردن

النكع: ليدان له نه ژنو به پاژنه وه ده فعكردن
وه شق وه شاندى

النكوع: ژنى كورت

النكف: به دست فرميسك سپرين وه لهير ناول
پاكيشان وه عيب ليها تن

النكعة: همر شتنى پهنكى سور بى

النكاف: دهرديكه توشى ووشتر ئه بى نهى
كوژنى كمله همرى

النكئة: ژير چه ناگه

النكل: زنجير

النكل: پياوى به ميز

النكال: ناسنى پيك خراو

النكال: عه زاب

النكول: رجوع وه مهنكردن وه ترسنوك

النكهة: بؤنى دم وه دمى فيربوو بى به
جويندان و قسهى خراب

النكئة: ووشترى له بهر زه عيفى دهنگى
دهر نه يهت

النكاية: كوشتن وزام به دوزمن گه ياندى

(فصل النون واللام)

النل: رودر خستن

النلك: كويز

(فصل النون والميم)

(فصل النون والكاف)

النكب: نه خوښى و دهرديكه توشى ووشتر
بى گيرو خوار نه پوا

النكوب: گهړانه وه

النكيب: سمى نه سپ ووشتر و كمر دائيرهى
قاچيان

النكباء: باى سهخت كه ئينسان بخا

النكبة: شيدت و مهشقه، و مزامى له بهرد
يا دار يا سيلاحى پهيدا بى

النكابة: لادان عدول

النكت: رم چه قاندى له عمردا

النكئة: شوين و نه سهرى دار له زه وى بدرى
شوينى ديار بى

النكث: تيكدان وه خهت به سهره مينان وه
گهړانه وه رجوع

النكث: شتى كؤن دو باره تازه بكرتته وه وه
بدوريتته وه

النكات: نازاريكه توشى لچى ووشتر نه بى

النكيئة: پيچه وانه خيلاف وه نه فس

النكح والنكاح: شو كردن وه جماع
كردن وه عه قد دابهستن

النكد والنكادة: بى خه بهر بوون له نه حوال

النكداء: ووشترى شبرى نه بى

النكر والنكور: كه سى فيكرى فيرسته تير
بى يا كارى زه حمهت

النكير: شتى نه زانراو مه جهول

النكارة: زه حمهت

النكرة: زه حمهتى ونه زانى وه ناوى
عه شيره تيكه

النكر: ليدان و لبردى وه مار پيوه دان وه لافاو
النكس والنكوس: سهر شوپ كردن

النَّم: دوزبانی کردن
 النماء: زیادبونی زهراعت نهشونما
 النامة: دهنگو گورانی
 النمر: پولنگ
 النمره: پولنگی مئی وه پیستیکی رهشرو
 سپییه عمرهه نهی پویشن
 النمر: ناوی سازگارو بهلهزهت
 النمرق والنمرقة: پشتی ژیر سهر وهسهر
 سهرین
 النمس: حیوانیکه پان بهمشکی فیرعهون
 مهشوره یا سهگساره
 النمس: شیر بترشی وه پون بوگن بی سپر
 بشارریتتهوه
 الناموس: یقار وه صاحبی نهسرار وه
 لهقهبی جویرهئیل علیه السلامه
 النمش: شتی بهراگهنده له جینگایهکدا
 کوپیتهوه وه نوختهی رهشو سپی له پومهتا
 بی یا له غیر وه گا کبوی که پشو سپی بی
 النمص: موی باریک وه ههلهکندنی موو
 رومهت ههگرتن بهقیتان
 النمص: نهوعه گیایه
 النامصة: ژنی پومتهی ژنان ههلهگری
 بهخهیاته
 النمط: ریگا کومهلی نینسان وه رووی
 دوشهک وه نهوعو میشک
 النماعة: سهری منال لهراستی مهلاشوی
 النمعة: سهری کیو سهری منال لهراست
 مهلاشوی
 النمق: نوسین و ریگخستن
 النمل: میوله وه سمی شهقبوی نهسپ وه
 کیم و جهراحتی تهنیش
 النملة: دوزبانی کردن
 النمام: دو زبان وه گیایهکی بوخوشه وهکو
 مرزن جوش

النميمة: دو زبانی وه شتی
 ناشیرین ناشکراکردن به نوسین یا
 بهنیشاره
 النميمة: چهند خهت نزیک یهک بن ختوت
 متقاربه وهسپایی که له نینوکدایه
 النمو: درژیون وه زیادبون
 النموذج: نمونه
 النمی: پول فلس

(فصل فی المطابق)

الناخوة: گیایهکه لای نهملی شام گوشتی
 زیره به سهراکراو

(فصل النون والواو)

النوء: لهسهر قاچ راست وهستان وه ههگرتن
 وه قورس گران
 النواء: دوشمنایهتی وه ووشتی قهلهو
 النونی: چالی بچوک گولاو لهنهترافی خیهوت
 نهکری بو باران
 النوب: نزیکی یا مهکانی شهو روژی ریگا
 دور بی وهئیسابه
 النوب: کومهلی ههنگ وه ناوی عهشیرهتیکه
 لهسودان
 النوبة: نوره
 النوبة: پی گهیشتن وه نهوعیکه له عهرهبی
 رهش
 النواة: ناوک هی خورما بی یا ناوکی میوژی
 وه قهصدکردن وه به پیئچ درههیش نهوات
 نهبیژی
 النواتر: کهوانی ژنی بچراو
 النوات: مهلهوان
 النواجن: چوار دانه پیی نهلین خرینه

النواح: پهنگه خوځله میښی مایل به سپی
 قومری له عنبراق و شاما هم تهیره هیه که
 نه خوینی هه موو تهیر لئی کو نه بنه وه
 النوح والنوحه: دهنګ و ناواز گریان
 النودل: شوږبونه وه هسست وه مه مک
 النور: رووناکی
 النور: رووناک بون وه کوپکه ی درهخت
 النوار: کوپکه ی درهخت
 النوار: سلهمینه وه نه فرته
 النور: دوکله ی پلټه چرا که خالی پی
 نه کوته
 النورة: له قسل وه زهرنیخ دروست نه کری
 داروی همام
 النورج: ناله تیکی جوو ته جهنجر
 النورس: ماسی کره تهیریکه
 النوس: بزوتن و جولان
 الناوس: گوږستانی گاوران وه ناتاش
 په رستان
 النواس: له ترئ سپی نه و عیکی چاکه
 النوش: وه رگرتن وه ته شامو هه بیهت وه
 خیرایی
 النوص: پاشخستن وه راکرتن فیرار وه کهری
 کئیوی
 النویص: هیزو قوهت
 النوض: شیو وه رویشتن وه مابهینی سمت و
 پشت
 النوط: هه لگرتن وه هه لآواسین وه
 بهینی پشت و سمت وه نوطه نازاریکه
 له سینهدا پهیدا نه بی
 النواطح: مصیبتان شداند
 النوع: مه یلکردن وه چه مینه وه صنف
 النوع: برسیتی
 النوع: دوگی ووشتر وه بهر زبونه وه
 النوع: گولی نیلوفر

النوفل: دهریا وه که سیکي زور به خشنده
 النوفل: جیگا خوئی مملحة
 النوک: بن عقر و قام
 النواکه: هه ماقه
 النوکی: که سیکي بن عقر
 النول: به خشش وه نیحسانکردن
 النوال: به خشین وه چاکه وه صهواب
 النوم: خمو وه کهوای کوڼ وه بن بازاپی
 النون: ماسی وه چالی نار چه ناگه وه
 شمشیر وه درویت
 النونة: چالی چه ناگه
 النوة: بهر زکردنه وه
 النوی: گواستننه وه له جی یهک بو جی یهک وه
 حیفظ کردن وه ره فیقایه تی کردن
 النوی: دوری وه جوی یه تی
 النواية: قهله و بونی ووشتر

(فصل النون والهاء)

النها: بهر زبون
 النهوت والنهات: گوشتی نه برژاو
 النهب: تالانکردن وه رفاندن
 النهیب: نه میش وایه وه خوف
 النهبة: رفاندن
 النهبة والنهبي: به زور مال سهندن
 النهبر: جیگای تهملوکه
 النهبور: ته په ی لم
 النهابل: مه لای به خیل نه وه ی نهیزانی خوئی
 عهملی پی ناکا وه به که سیش نالی فیر بن
 النهبل: که سیکي پیر وه ووشتری قهله و
 النهت: بانگ کردن وه هاوار
 النهبت: نالاندن وه به توندی هه ناسه دان
 النهاب: که سیکي دهنګ بهرز

النَّهَج: رینگاو نیستیقامهت وه گیانه‌لاو نه‌زع مردن

النَّهْد: نه‌سپی گه‌وره و زگ زل

النُّهُود: نه‌سپی گه‌وره و قه‌لو وه مەمکی ژن وه‌المناهده فی الحروب حه‌ره‌کهت له هه‌موو نه‌حوالینکا

النَّهْداء: نه‌و عه‌رده لم داره‌ی که گیا به چاک‌ی ئی ی بروئی

النَّهید: نه‌ستی‌ره‌یه‌کی نه‌حسه یا مەریخه یا زوحه‌ل

النَّهیدة: قه‌یماغ و سه‌رتوئیژی نه‌ستور

النَّهْدان: شتی پڕ

النَّهْر: پوو‌بار جو‌گه وه ده‌رکردن به‌قسه‌ی سه‌خت و توند

النَّهَار: روناکی له‌به‌ری به‌یان‌ه‌ره هه‌تا پوژئاو‌ابوون وه‌په‌ری بی‌جوی ته‌یر

النَّهْر: وه‌ستان وه ره‌فکردن وه نزیک بوون وه بو‌به‌ستن به‌ده‌ست لی‌دان له‌گوانی ووشت‌ره

بوو پڕبوونی دۆلکه له‌ئاودانی بی‌ر

النَّهْزة: فره‌ه وه زنا وه معنی

النَّهْس: وه‌رگرتن وه پی‌وه‌دانسی مار وه گه‌ستنی به‌دانه‌کانی پی‌شه‌وه مەنه‌وسسی

که‌سیکه له‌روو که‌م گوشت

النَّهْسِل: جینگا گیزه‌ر

النَّهْس: ناوی ته‌یری‌که

النَّهْش والنَّهْشة: وه‌کو نه‌س وایه

النَّهْض والنَّهْوض: پاره‌ستان وه‌پاست بوون استوا

النَّهْض: ته‌یری‌ی بالی کرد‌بیته‌وه حازر بی‌ بو‌فرین وه بی‌جوی که‌رویشک

النَّهْاض: به‌ره‌و ژور هه‌وراز وه‌جینگای سه‌خت

النَّهْوج: پشان‌ه‌وه

النَّهْک: کو‌یان‌کردن له‌که‌ر

النَّهَاق والنَّهْيَق: زه‌ره‌ی که‌ره

النَّهْل: که‌مکردن وه زه‌عیف کردن وه کو‌نکردن وه موباله‌غه‌کردن

النَّهْيَل: نازا وه شی‌ر وه شمشیری تیژ وه کرده‌وه‌ی جوان

النَّهْاكة: نازایی

النَّهْل: بی‌ئاوبون تی‌نویتی منهل سه‌رچا‌وه‌ی ئا‌وه

النَّاهِل: هه‌م تی‌نوهه‌م تیر ئا‌و

النَّهْم: ئاره‌زوی زیاد له‌خواره‌مه‌نی دا ئی‌فراط

النَّهْمِمْ: ده‌نگی شی‌رو فی‌ل وه ده‌نگکردن به‌جوبنه‌وه له ووشت‌ر که‌بروا

النَّهْمَة: هیمه‌و مه‌قصدو ته‌ماعاری

النَّهْم: ته‌یری‌که

النَّهْاي: ئاسنگه‌ر

النَّهْمَة: که‌واو لباسی ته‌نگ

النَّهْمَة: مه‌نع وه زه‌جرکردن وه به‌رگی نازگ چن‌راو

النَّهْی: مه‌نع کردن

النَّهْی: گوئی ئاوی بچوک

النَّهْیَة: عه‌قل وه غایه‌ت

النَّهْايَة: ئاخ‌ری هه‌ر شتی

فصل النون والياء

النَّی: خام پوخت نه‌بی النَّی قه‌له‌و بو‌نی ووشت‌ر

النَّای: شتی دو‌ور

النَّیوء والنَّیوء: هه‌ر شتی خام بی‌ پی‌ نه‌گه‌یشتی‌بی

النَّیْب: گه‌ستن به‌ددان

النَّیابة: مه‌شه‌ققه سه‌ختی مو‌صیبه‌ت

النَّیابة: دانیشتن له‌جینگای که‌سی

النبيات: نالاندن وه خيرا خيرا هه ناسه دان
النبيخ: نيسقان به قوه تبون
النيحة والنياحة: گريان له سهر مردو وه ناو
بردنې کرداری جوانی مهرثيه
النايحة: ژني مهرثيه خوین که به مردو وه که
پياهل نه خوینتی
النیدلان: میزده زمه، گرانې و قورسی که
له خه ودا سواری نینسان نه بن
النیر: نیری جوت که نه خریته ملی گاره
رهنگو دامغه یه که له سهر مه ندیل و لباس
نه کری
النیر: ناشکراو روناکی وه نیرین ناوی مانگو
پوژه
النایر: دوشمنایه تی
النیروب: دوو زبانی
النیروز: نه ولی به هار
النیرنج: حیل و فیل و تلیسم و دوعایه بو
وه صلی معشوقه نه نوسری
النیب: ریچکه ی میزو له که یه که له پاشیه که
نه پوژن
النیض: زوربون
النیک: له دوعا کردنا بارانه وه ده ماری که دل
به و راه ستاوه
النیط: مردن
النیط: بیری قول به قه دهر بالای نینسان
النیاط والنیاط: نه و ده ماری که دل به و
هه لا وه ستراوه
النیطل: دولکه ی ناو هه کی شان وه به لا و
مه شه ققه ت
النیع: تینویتی وه مه یلکردن
التابع: تینو وه مائل
النیف والنیف: له عه قدو مو عامه له له
میقداریکی زیاد له یه که وه هتا سنی لای
به عزئی هتا ده عشره ونیف، مائه ونیف

النیاف: درژی بهرز
النیفق: پیستی ریوی وه داو توپ
النیق: جیگای زور بهرز له شاخ وه نینسانی
توپه و پاوی
النیک: گان جیما عکردن
النیل: ناوی سنی گیایه یه کیکیان گه لاکه ی
نه بیته و سمه دوه میان له عه رده وه گه زئی بهرز
نه بیته وه رهنگو بو یای پی نه که ن سنی یه م
چویت
النیل: دوزینه وه وه پی گه یشتن
النایل: به خشش
النیلج: وه کو نیل وایه ج. زیاده کراوه
النیم: که ولی کون فروه
النیلوفر: له ناو ناوی وه ستا وا نه روی
گیایه که وه کو گوله سوسن گوله که ی سپی یه
ناوه که ی زهرده که روژ ه ل دیت نه گه شینته
وه که پوژناوا بی نه کشینته وه یه که تووه که ی
وه که ساقی رهش نه بن
النینوفر: گولی نیلوفر

(باب الواو وما بعده من)
(المطابق والمضاعف)

(فصل الواو والهمزة)

الواب: شهرمو حهيا وهگرژیون وهووشتری
که وره ی زهلام
الواء: چالی ناو بهردکه بارانی تیا نه وهستی
الوئید: دهنگ و ناواز یا دهنگی باز وهشتی
گران
الوئر: ترساندن
الوئیسة: کۆمهل
الوال والوالول: نهجات بون وه پهنا بردنه لای
کهسی
الوالة: پهین
الونام: موافقه
الواوا: تیکهله بونی زۆردهنگ
الواى: وهعهده
الواشى: کهره کیوی
الوئیه: جهوال وهووشتری ورگ زل

(فصل الواو والباء)

الوباء: نهخۆشى عومومی که له خراپی ههوا
پهیدا نهبن وهک طاعون
الوبد: وهکو وا دوايه
الوبید: کهسی حالی چاک نهبن
الوبر: رۆژیکه له رۆژان برد لهجوز
الوبار: کورک کر
الوبر: کورک توکی ووشتر وهسمی حه یوان
وهووشتری می توک زۆر لای بهعضی دبر
ووشتر ودوری وه رهشمال نشین

الوبرة: پشیله یهکی زهردی بچکۆله کلکی
کورت هه له کونا نهخزی یان ناویکه
له ناوانی گولی سپی
الوبش: سپیایی سهه نینۆک یانینسانی لۆتی
واپاش

الوبص: شادی وشه و قدانه وه وهکردنه وه
الوبیعی: نه مییش وایه
الوبط والوبیط: ضه عیفی وهستی
وهه پهسکردن وهپیوه نوساندن
الوابط: ترسنۆک
الوبع: نهخۆشى ووشتر
الوباغة: ترکهندن
الوبق والوبوق: بههیلک چون
الوابی: بارانی دلۆب گهوره
الوبل: قورس و ناخر خراپ
الوبیل: شتی بی کهک وه داری گهوره
وهگیای تر
الوبال: زهرهه وه زیان وه بهدکرداری
الوبلة: وهک وویل وایه
الوبه: زیهکی
الوبیه: به لۆ زهحهته

(فصل الواو والتاء)

الوتح: شتی بی قههرو قیعمهت
الوتاحة: بی قههروون
الوتر: سنگی ناسن
الوتد: سنگ وهسنگ داکوتانه وه
الوتر: تهههکردن وهکه مکردن
الوتر: تاک وهکه مکردن وهرق گرتن (مواتره)
یهعنی موتا بهعه وه رۆژی رۆژوگرتن وه رۆژی
نهگرتن (تواتر) یهعنی هاتنی شتی له پاش
شتیک
الوتر: ژئی

الوئار: بهیمنی په نجهی که متیار

الوئر: په ردهی لوت

الوئر: ریگا وه گولئی سپی وه په ردهی لوت

وه د هوم له سره شت

الوئش: له هر شتی نه ختیکی

الوتاعه: قنگ

الوتغ: گوناه وه که م عه قلی وه به هیلاک چون

وه حه بس

الوتین: د ه ماری دل

الواتن: شتی له جنی دائم و ثابت بن

الوئن: بوت (بت)

(فصل الواو والجیم)

الوَج: ناوی شاریکه له تایف وه خه سانندی

حه یوان وه هر نیزی بی وه ناوی

د ه مانیکیشه

الوجاء: شتی به ده ست یابه چه قو بدری

وه قطع بکری وه کون وه خانوی حه یوانیکی

کئیوی به

الوجاء: گون د ه مینانی حه یوانی نیز

خه ساندن هتا قله ریبی

الوجیئة: کولله که رون زهیتی به سه رابگری بو

خواردن

الوجب: تر سنوک

الوجوب: که رتنه نیض تراب وه ثابت بون

وه لازم بون وه گومبون وه که و تن

الوجیب: موضه ریب بون وه ثابت بون

الوجیبة: معامله لازم بگری له

فروشراو رژی میقداریکی لی وه بگری

هه تاته و او نه بی

الوجبة: دهنکی شتی قورس که بکویته

عردی وه له شه ورژا یه که دفعه خواردن

الوجاح: نه هنده ناو که بی حه موضی

دایوشی

الوجد: عه قلی بروا وه عاجز بون وه غله به

کردنی موصیبهت وه نیشتیاق

الوجد: طاقت و نیقتیدار

الوجد: ده ست که و تن

الواجد: به نه بدهی فقیر نه بی وه دانا

الوجد: له شیوا له به ردا چالی ناوی

تیابوه سستی وه زور لی کردن

الوجر: لیدان وه ترسو خوف

الوجار: کونه که متیار وه کونه گورک

(فصل الواو والناء)

الوئب والوئوب والوئیب والوئبة: داپوشی

وه ههستان وه کورک د نه وه وه پراخستن ابو

الوئاب: ناوی ریوی و ناوی کیچه

الوئاب: دوشه که

الوئیب: نه ستور

الوئابة: گه ر ه بون وه دریز کردن وه قله و بون

الوئر: نه و ناوهی که فحل نه تکاته مالی

حوشتری می وه

الوئارة: دوشه که نه رمبون وه زن قله و بون

الوئر والوئيرة: دوشه کی نه رم وه هرش که

له وه ختی گانا رانه خری وه زنی قله و

الوئيفة: په یژهی سه ر که و تن بو سه ر حووشتر

الوئاق: عه دو سویند وه په یوه ندو زنجیر

الوئیق والوئيقة: شتی قایم وه عه دو

الوئل: گوریس

الوئيلة: جوگه ناو نو که مند جه دوه ل

الوئل: لیدان وه شکانندن

الوئیم: شتی کومهل بی بی به سه ریه که

دا که و تنی

الوئيمة: کومهل پووش وه کومهل ته عام

الوئام: موافه قه ت

الوجور: دهوا خستنه ناو دم

الوجز: قسه كورت كردنه وه

الوجيز: كورت وموخته صهر

الوجازة: ئيختيصار

الوجس: دهنگي په نهاني وه ئه سپايي

الوجوس: داخل بون

الواجس: شتن بكه ويته دله وه زونه روا

خه يال و فيكر

الوجعاء: رهگ وه نه صلى همرشتن

الوجيع: نه خووشي به نازارو گران

الوجف: ترس و ئيضطراب

الوجيف: گورج و خيرا رويين

وه كه وتنه ئيضطرابه وه

الوجف: ترسنوك

الوجل: ترس و خوف

الوجم والوجوم: غه مگين بون وه شت بينين

به ناشيرين وه بئ دهنگ بون له بهر عاجزي

الوجم: نيشانه و علامه تي له سهر رنكا و شاخ

نه كرى

الوجن: مه كوي جولايي

الوجناء: ووشترى به هيز

الوجنة: كولم به رزايي سراو

الوجية: كه سيكي به حورمهت و قهر

الوجاهة: ساحيب روتبه و قه دربون

الوجهة: همرشتن كه روي تن بكري

الوجى: ليدان به چه قو وه درديكه توشى

سمى ئه سپو ووشتر ئه بئ وه بلوق كه له قاچ

پهيدا ئه بئ له زورگه پاندا

الوجياء: ووشترى قاچي نازاري بئ

الوحدة: ته نهائي

الوحر: رقو خه شم گرتن له دلا

الواحش: راكردن وه سله مينه وه وه حه يواني

له ئينسان سل بكا

الوحشة: راكردن وه سله مينه وه وه ترس

وه خه لوت وه غه مئ كه ئينسان له ته نهائي

داتوشى ئه بئ وه برسيتي

الوحصة: سه رما

الوحف: په رچه مئ زور رهش و نهرم وه بالي

ته ير كه په رى زورين وه ووشترى له ر

الوحافة: زور رهش و نهرم

الوحام: ژنى زگ پر نه وه ي ناره زوى نه كا

بي زوى ژن

الوحم: ناره زو كردن وه زه حمت

الوحى: ئيشاره و رساله وه نوسين و ئيلهام

وه قسه ي نه ياني

الوحاء: خيرا يي و گورجي و ناواز

الوحى: خيرا و سه ريع

(فصل الواو والحاء)

الوختيرك: دانه خوراساني ده رمانيكه لاي

حه كيم مه معلومه

الوخذو الوخذان والوخيد: خيرا پوييني

ووشتر وه هه نكاوي پان بئ

الوخز: ليدان به نيژه به غه يري نيژه وه ده رزي

پياچه قاندين به شتيكا وه شتى كه م

الوخس: ئينساني زه ليل و بئ حورمهت

الوخاشة والوخوشة: ره زيلي و خراب

الوخشيزلاء: وه كو وختيرل وايه

الوخض: ليدان

الوخيض: ليدراو

الوخط: ليدان به رم و نيژه وه تيا چه قاندين

وه سپي وه رهش تيكل بون

(فصل الواو والحاء)

الوحاء: خيرا گورج عه جه له

الواحد: يه ك

الودیعة: تمرك وحیفظ كردن وه مهحبهت
 وهشتی نهمانهتی لای كهستی دانری
 الودفة و الودیفة: تواندنمروه وهدلپول دلپول
 ناودان لهظتریفك
 الودق: باران ودلوی بی باران وهنزك بونهوه
 الودوق والودیق: ماینی بهطلهب وهمانگای
 بهكل وه نةمثالیان
 الوداقعة: نوخته نوختهی سور كله چاودابی
 الودیفة: شیدهتی گهرمی
 الودك: پونی گوشت
 الوديك: قلمر

الودن والودیان: تهرکردن
 الودة: كوكردنمروه
 الودی والودی: ناویکی سپی لهپاشمیز
 كردن دیته دهری
 الودیة: دارخورمای بچوك
 الوادی: شیووه دهر

(فصل الواو والذال)

الوذء: حهقارعت و دهرکردن
 الوذح: پامیزه وه كهمیل
 الوذاح: ژنی بهد خووه بهد گو
 الوذر: تهرك كردن
 الوذرة: پارچهگوشت
 الوذار: ناوی دییمكله سمهرقهند
 الوذالة: گوشتی كه قهصاب نهیبری بهبی
 كیشان
 الوذیلة: پارچه زیو
 الوذمة: پارچه جگهرو ریخولنه وهقایشی
 قهلاه
 الوذام: نهمیشوایه
 الوذیمة: دیاری وهسه دهقهوه بهخشش
 الوذن: لهروینا خویادان لهنجه ولاركردن

الوخم: قورسو گران بون وهزهرردار بون
 الوخمة والوخومة: گران وههزم
 نهكردن
 الوخاخ: نینسانی قهله وهقایم وهخورمای
 بی تام
 الوخوخة: هاواركردن وهدهنگ بهرزكردن
 الوخی: قهصدكردن وهرونی كردن نهوعیکه
 لهروینی ووشر

(فصل الواو والذال)

الود: مهحبهو خوشهویستی
 الود: دوستی و مهحبهت
 الودود: خوشهویستی
 الودة: شاردنمروه وهسوك بی قهدركردن
 الود: سنگ، میخ وهناوی بوتیکی قهومی
 نوحه علیه السلام
 الودج: نیصلاخ كردن وهشا دهمار كه
 بهئهستو وهنوساوه
 الوداج: نهمایش وایه
 الودیج: گیایهكه رازیانه
 الودح: نیقرار كردن وه ووشرقهلهوبون
 الوداد: دهستگرتن وهمیحبهت كردن
 الودود: خوشهویستی موحبب وهمهحبوب
 الودس: نههل گیایه كه لهعمر دیته دهری
 الودض: ناخر وقسه تهراو نهكردن
 الودع: تهرك كردن وهبرین
 الودع: بهرد دانان به نهترافی قهبرا وه قهبر
 الودیع: دانیشتو ساكن
 موادة: موعاله جهیه
 توادع: صولح كردنه
 الودعة: نهوعهموریهكه وه كوسهری ماره له
 بهحرانی هیننه دهری وهبو چاوهزار بهسهری
 منال نهی درون رهنه كوزهكهی شیخ بی

الوذية: عيب و ساردى

(فصل الواو و الراء)

الوراء: دواوه پشتت وه به معنای بهر دم
وه پيشيش هاتوه وه كو وكان وراهم ملك
ياخذكل سفينة عسبا
الورب: خراب و فاسيد
الورث: ميراث
الورثة: ميراث خورى
الورخ: هوير برشنى زياد بكا
الورخة: هويرى ناوى زور بين وهكو هويرى
شلكينه
الورد: گول

الورد: مهكانى ناوى لى بين وه به معنای كه
وهروذى نورهتا
الوارد: نازاو پالسهوان وه دابهزيو ميهوان
وه حازر
الورود: هاتن وه حازريون
الوريد: شاهه ماركه به ملهويه وه گولى سور
الوردة: له پهنگى گول چون
الورس: زردل ورونياس گيايه كه زهرده بوئى
خوشه و چاكى سوره رهنكه رون ياس بين
وه نه مه بيست سال نه مينى
الوريسه: شتى بهوريس پهنگ كرابن
الورش: نازارى دل دليه شه وه شتى زور سپى
الوارش: كهسى بانگ نه كرابن بچيته ناو
كومه لى نان بخون

الوروش: زيا فهتكردن وه ته عام خواردن
الورشان: كوترى كينوى وه قومرى نير
الورطة: چال و شينوى ريگاي تيا نه بين
الوارط: زهكات دان خهوفى بين حيهوانه كانى
هه موى بلاو بكا ته وه يا هه موى كوكا ته وه
الورع: كهسى خوى له شتى خراب بپاريزى

الورع: نه ميش وايه

الوروع: ترسنوكى

الوريعه: ناوى نه سپه

الورف والوريف: وسيعهت و پانى

الورقة: بوئى ره شى زور بين

الورقاء: كوترى شينه

الورق: گه لا له مهر شتى بين دار بين گول بين

گيا بين وه مال پارهى بين يا حيهوان وه

پياوانى بين نه سلات

الورق: زيوى سكه لى دراو وهراق كه سينه

پارهى زورى بين يا كهسى كاتب يا كاغز

فروش بين

الورك: گوپى سمع

الوروك: نوستن له سه رشت

الوراك: نه وعه شتيكه

الورك: حيهوانيكه وهكو بزى مشك كلكى

دريره بينى نه لين سقنقور

الورم: ناوسان

الورنقل: شيدتهت و ميجهت

الورة: نه حمق و نادانى

الورهاء: زنى بين نه قل و هورى باران

نه گريته وه

الورى: خهلق مه مخلوقات

الورى: ناگرى نه ستى و بهرد

الوارى: گوشتى قهله وه كهرى كينوى

(فصل الواو و الراء)

الوز: قازو مراوى

الوزير: نه ميش وايه

الوزير: گوناوه و قورسى وه چهك و سيلاح

الوزر: په ناگاه قه لا و حه صار وه شاخ

الوزارة: يارى يمدان وه هيز بين دان

الوزير: ياريددهر

الوزن: پووناك كردنه وه وهشت كردنه وه
داوین

الوزعة: بوق یا دویشک یابزن مشک

الوزع: منع کردن وه چه پس کردن وه چاک
کردن وه بهش کردن وه نیش جی به جی کردن

الوزف والوزیف: خیرایی و گورجی

الوزک: رؤینی ناشرین

الوزیمة: دیاری

الوازم: شتی تیکه ل شتیکی تربی وه قورسی
هرشتی

الوزم والوزیم: باقی گیا وه گهره وز وه گهره
وه سلق

الوازع: منع کهر وه نیصلاخ کهر وه نیش
جی به جی کهر

الوزن: کیشان وه میقدار وه نه تراف

الوزین: گوژآلک کردن به مهویر و خواردنی

الوزوز: داو وه دهسته به ره

الوزواز: کستیکی سوکو زریف

الوزوزة: به گورجی و پاپه رین

الوزی: زور کورت

(فصل الواو والشین)

الوس: له ناو نوقوم بون

الوسب: زور بون

الوسیج: رؤینی قایم

الوسخ: چنک

الوسادو الوسادة: پشت و سه رین و وه پال
پشت

الوسط: ناوه پاست وه عدل وه شتی بهینی
چاکو خراپ

الواسط: شهریک بوه له بهینی کوفه و به صره
وه هرشتی له بهینی دوو شتا بی پینی

نه لنین واسیطه

الوسیط: ناوه پاست

الوسط: کهر وه سیبهری کهر که بو گهرما

نه گری وه ووشتری که بدوشری قاپه که پربکا

الوساطة: گهره وه خوشه ویستی تایه

الوسع: توانا و تاقه

الوسعة: گهره و توانا

الوسق: کوکردنه وهن وه شهصت صاع

هر صاعی چواره من هر منی

دوه دوشهصت درهم نهکا

الوسیقة: کومل له هرشتی بی

الوسیلة: شتی که واسیته بی بو نریک
خسته وه

الوسم: داغ و نیشانه و شم نیشانیکه له
نه عضادابی غیری روو

الوسیم: نیشانه دا روداغ کراوه رومت
جوان

الوسمة: گیاه که رهنگی بی نه کری رهنگی

شین گه لای دریزه یا گه لای چویت

الوسامة: زینت و جه مال وه نه هل بارانی
بههار

الوسن: خوی سوک وه کو وه نه وزدان

الوسنان: گنی بی توژو غویار

الوسوسة: نه ندیشه که وتنه دل وه وه دهنگی

خشل و نالتون

الواسواس: وه کو وه سوسه و ایه و خاوی

شهیتانیشه

(فصل الواو والشین)

الوشب: عیب گرتن

الوشیح: تیکه ل کردن پارچه کردن وه بریندار

کردن

الوشیح: دره ختی که دار رمی لی نه کری

وه ده ماری گوینچه

الوشاية: دوزبانی کردن
الواشية: ژنی نه ولادی زؤربنی

(فصل الواو والصاد)

الوصب: نازارو نه خووشی
الوصوب: بهردهوام بون وه لازم بون
الواصب: نه میش وایه
الوصید: گیا ره گیان له یهک نزیک بی
وه حوشه وه مؤصده له قورثانا یانی داگرنده
هموی نه گریته ره
الوصر: دهفته ری قازی
الوصیره: نیعلامی قازی وه حوجت
الوصعة: ته بیریکه له چوله که بچوک تره زهره
الوصف: بهیان وه نیشانه مستوصف جینگای
پرسین حکیم له نه خووش که ته داوی بکا
صفه وه کو عیلم رهش وه کو صیفه تی نه حوی
نی یه
الوصافة: خزمه تکاری
الوصیف: خزمه تکار نیر بن یامنی
الوصل: وینه میثل وه عضو
الوصل: پی گه یشتن پیچوه انه ی دوری و فیراق
الوصول: گه یشتن
الوصلة: پیوه نوسان نییصال
الوصيلة: عهردی پان و گه وره وه هه رزانی
وه عیماره ت
الواصلة: ژنی پرچ و نه گریجه ی ساخته بن
الوصایل: بهرگ و لباسی ره نگا ورهنگ
الوصم: عیب و عار
الوصم: له ت بو شق بو
الوصمة: وه کو و صم الوصومه: نیقاب
وه چاو کردنه وه ی بیچوه سهگ
الوصوص: کونی نیقاب که له ویوه ته ماشا
نه کری

الوشیحة: رهگی دار وه گوریسکه کیشه ی پی
نه کری وه نزیکی
الوشاح: بؤ زینت به جه و امیر حه مایلنیکه ژنان
نه ی که نه ملیانه ره
الوشر: برین و ددان تیزو باریک کردن وه
جینگای بهرز وه شتی بهزه حمه ت دارنیت
الوشط: شکاندن وه بچوک وه تنگ کردن
الوشیظه: پارچه گوشتی زیاد بی
له نیسقان وه چهند کسه له نینسان نه صلیان
یه که نه بنی
الوشیعة: قامیشی جولا که به نه که یا
دمزوه که ی پیوه یه
الوشع: سهرکه وتن
الوشیع: په رزینی باغ و بیستان وه حه سیری
پوش وه ختی سوروشین و سپی که له چیتا
نه کری وه شکله ی درهخت
الرشع: شتی کهم
الوشق: بریندار کردن وه له ت کردن
الواشق: گولی شاخ
الوشیق و الوشیقة: قاورمه
الوشک و الوشاک: عهجه له و گورجی
الوشکان: عهجه له کردن
الوشل: ناوی کهم وه ناوی کیونیکه
الوشم: له پستی دهست یاقول یان رومه ت به
دهرزی نه ی کوتن چویتی لی نه دن هه رنه قشنی
ناره زو یان بن لی نه کهن نه وه نه قشه رهش
بن هه نه مینی نه وه عاده تی عه ره به
الوشیمة: شهرو دوشمنایه تی
الوشمة: دلوی باران
الوشوشة: تیکه ل و پیکه ل وه شیتی دیوانه گی
الوشاش: دیوانه وه پیای بی مه فره میشتک
الوشی: زوری وه دوزبانی وه درو و هه رنگی
وه کو رهنگی نه بن جوی بن
الواش: عه بیگرو دوزبان و دروژن

(فصل الواو و الظاء)

الوط: شیلان به پئی وه جیماع
الوطاء: موافقه تکردن
الوطاعة: پیدان له سر شتن
الوطیئة: جهوال و خهراری گه وره وه نه وعینکه
له ته عام

الوطب: ظرفی که شیری تن نه کرئی
الوطباء: ژنی مهمک زل

الوطث: به قایم پئی به عمر داکوتان

الموطع: پیسی و قوپی که به ده نوک و قاچی
ته یروه نه مینیتته وه

الوطد: نیسبات کردن وه نه تک کردن

الواطد: سابت

الوطر: نیحتیاجی

الوطس: هه لکه ندن وه شکاندن وه قایم بی

کوتاندن به عهر ددا وه داری ترش

الوطیس: ته نور وه به ردی خپر
وه شکاندن

الوطاس: وه کو و رطس وایه

الوطنش: کردنه وه

الوطام: ناله تیکی جولاییه به سه رجا و

وه جاجم وه جاجمو بهر مالا

رائه کیشری

الوطف: بری گه وره برژانگ پیر و زور

الوطن: جینگای نینسان

الوطواط: ترسنوک په ره سیلکه یا شه مشه مه

کویره

الوطوطه: شه و کویره

(فصل الواو و الظاء)

الوضب: دهوام کردن

الواص: نیقاب و په چه ی بچوک

الواصی: که سیکه ته صه روفی مالی هه تیوره

ناگاداری هه تیوی ته سلیم نه کرئی

الوصایة: وصیه ت کردن

الوصیة: له پاش مردن شتن بکرئی به مال و

مولک بو غهیری

(فصل الواو والضاد)

الوضوء: پاکی وه ده ست نوژی شوتن

الوضاعة: پاکی و نظافه ت

الوضا: شتی پاکو جوان

الوضح: خشلی له زیو بکرئت وه نه مستیله

وه سپیایی

الوضوح والوضاحة: ناشکرا یون

الواضح والوضوح: ظاهر و ناشکرا

وه دولکه ی نیو پر له ناو

الوضاح: که سیکی روجوان

الواضحة: نه و ددانانه ی که له وه ختی

پیکه نینا ده ره نه که ون

الوضر: چلک وه ظرف و حاجه تی

نه شو او ه

الوضع: دانان

الوضع: ژن له پاش پاکی له پیش عوزرازگی

پرپی

الوضیع: که سیکی ناله صل و ناره سه ن

وه خورمای نه گه یشتو کردنه گونیه وه

الوضیعة: شتی که وره نه گری به نوقصانی

بدریته وه

الوضم: هرچی گوشتی له سر و وشک

بکریتته وه داربی به ردی هرچی بی

الوضیمة: ته عامی ماته م

الوضین: پشتین وه ورزی چنرا و

الوظوب: دھوام کردن وەلازم بون

الوظر: پړبون

الوظيف: نيسقانى قوژلو قاچ

الوظيفة: درهم يا طعام يا دينار به

نوجرهت بدرى بؤ پوژ يامانگ يا سال

نوجرهتى معلومه

الوعوع: پړبوى

الوعواع: كوهملى نينسان و ناوازيان

الوعوعه: گورگ، چهقل، پړبوى، سهگ، لوره و

دمنگيان

الوعوعى: قسهخوش

الوعى: پاريزگارى کردن و پهنادان به كسى

وهكيم

(فصل الواو والعين)

الوع: چهقل

الوعاء: ظه رف هرچى شتى تى بكرى و هبار

الوعب: پى گهياندى وە كوژدنهوه

الوعث والوعوثة: شيدت و ميخنهت يا

دهشتيكى لماوى پړبىنى تيا زهحمت بى

الوعد: ودهدندان

الوعيد: هره شهکردن ودهدندان به خراپى بؤ

ترساندن

الوعراءالوعرة: جيگاي سهخت و ذللت

الوعساء: جيگاي نهر و لماوى

الوعاطة: گولى زهر

الوعظ: مهنه کردن، و مترساندن وە نهصيحهت

وہ ناخرى خستنهوه بىر

الوعظ: مهنه کردن، و مترساندن وە نهصيحهت

وہ ناخرى خستنهوه بىر

الوعيف والوعاف: قوړه زگى و ولاغ له پړبينا

الوعق والوعقة: كسيكى بهدکردار

الوعك: تاو گهرمى تا

الوعيف والوعاف: قوړه زگى و ولاغ له پړبينا

الواعك: شهرگاه معركه جيگا شهر

الوعل: پهناو مهلجه

الوعل: حهيوانه كيوى بزنيان

الوعل: گهره و ره نيسى طائفه

الوعن والوعنة: پهناو مهلجه وە جيگه

سهخت هيچ گياى ئى نه پړوى

(فصل الواو والغين)

الوغاء: شهر ليدان و هناواز

الوغب: ترسنوك وە نهحصق وە ووشترى

زلام يا كاسو قاپ و قاچاغى ناومال

الوغد: پياوى كهم قدر وە له قومارى ميسر

سهه ميكي بى پش كه سهه مى دهه مه

الوغادى: داوين

الوغرة: گهرماى سهخت

الوغر: خشم و كينه و هكولانى ناو

الوغير: بهردى سورمه و هبو گوشتى له سهر

ببړى

الوغيره: شيرى به بهردى سورمه گهرم بكرى

الوغف: كزى چاو يا شتيكه نهى بهستن به

زگى نيره وە و هسوارى مى نهبى

الوغيف: خيرا پړبىن و هراکردن و هناوازو

قوړه زگى و ولاغ

الوغل: كوهملى شهراب بخونه وە يهكى

له خویره به چيته ناويان شهراب بخواته وە،

و هخوشاردنه وە له ناو درهختا

الوغم: خشم و كينه

الوغنه: كوپه و بىر گهره

فصل الواو والفاء

الوفاء: دہوام لہ سہر عہد

وفاة: مردنہ

الوفد: جہماعہ و سہری کیو

الوافد: فرستادہ و پڑوانہ کراو

الوفود والوفادہ: بون لہ خزمہت گہورہ دا

وہ فرستادہ

الوفر: مائی زور وہ شتی تہ او بیئت

الوفرہ: زوری

الوفراء: عہدی گیایہ کہی ہمؤ دہراتبئی لہ

نشو نوما کہوتبئی شتیکیشہ کہم نہکا وہ

نہگوری

الوفز: عہجہلہ کردن

الوفض: عہجہلہ کردن

الوفضة: جینگای بستنی ژیبئی کہوان

الوفعة: پوش و پیرویی یا کارگ وہ پوری

دہمی شوشہ وہ لولینہ

الوفق والوفاق: موافیق بون و ہرست بو ہاتن

وہ موافقہت کردن

الوفل: نہمانی زیادہ گوشت و چہوری پیستہ

بہ دہباغ کردن

الوفیہ: کار بہدہستی کلینسا کہ بو خدمہتی

تی نہکوشی

الوفیعة: سہبہتہ کہشتی تی نہکەن

فصل الواو والقاف

الوقاء: شتیکہ محافظہی شتیکئی پی بکری

الوقب والوقوب: داخل بون و ہگوم بون

الوقیب: قورہی زگی نہسپ لہوقتی پڑیینا

الوقت: زمان

الوقاحه والوقحه: بی شہرمی

الوقاح والوقح: بی حہیاوبئی شہرم

الوقد والوقدان: ناگر داگیرساندن

الوقود: دارو ہرچی بسوتی

الوقود: دارسوتان، و ہناگر داگیرسان

الوقادہ: ناگری بلیسہی بہرز بیٹہ وہ

الوقذوالوقاذة: غائب بون، و ہلیدانیکئی

وابہسخت نزیکی مردنی بکاتہ وہ

الوقر: گوی گرانی

الوقر: باری نیستہ یا کہ باری ووشتر پیئی

نہلین وسق

الوقار: بہحیلیم بون و سہنگین بون

وقار: عہظہمو گہوریہی

الوقیر: ران و گہلہی مہر

الوقس: شتی خراپ وہ بہیان کردنی،

وہ شہرو دہعوا

الوقص: لیڈان لہ نہستو و ہشکاندن

الوقص: گہردن و مل کورت و ہچیلکہی ناگر

پی کردنہ و ہزہکاتی بہینی دو و اجیب

وہکو بہینی پینج ووشتر وہ دہ ووشتر لہ

پینج ووشتر مہری زہکاتہ نیتر زہکاتی نیبہ

ہمتا دہ ووشتر

الوقط والوقیط: چال و چولی کہ ناوی تیا

نہوہستی و ہزہوی بہراو و سوارپونی

کہ لہ شیر بہسہر مریشکا وہ بہمعنا صرع

(فی)ش ہاتو وہ

الوقط: قورس و گرانی

الوقع: جینگای بہرز و ہکوتن و ہتہنسر

الوقع: نیشتنہوی تہیر و ہکوتن

الواقعه: مہشہققہ و موحبیبہت و ہقیامہت

وہنیئتظار و ہتہوقع نہوہی نہخریتہ ناو

کاغزہ وہ

الوقع: ہوری تہنک و ہہرز و ہہردہ و رده وہ

جینگای سہخت بہردہ لانی کہ نازاری پی بدا

الوقیعه: جہنگ و قیبال و ہغہیبہت کردن

الوقف: حہبس کردن و ہخیزکردن بہ

نہفہکہی و ہنیمساک کردن

الوقاف: بهندبون و مپاوهستان
الوقل: سمرکهوتن و چوونه سمرشتی
الوقم: رهوکردن وه بی حورمهت کردن
الوقنه: له هر شتی کهمی
الوقوقه: دهنگی سهگ وهقرته قرتی مریشک
الوقواق: ترسنۆک وهدرهختیکه له هندستان
صهده گمز دریز ئهبی وه گه لاکهی وهکو قهلفان
پانه وهکو سهری ئینسان وه لوت و گوینچکهو
چاوی ئینسانی تیايه. له هاتنی با گه لاکانی
له یه که نهکهون پیی نهلین ناوازی وقواق
وهنو جینگایانهش پیی نهلین بلادو قواق
الوقه والوقاهه: تاعهت وهعیبادهت
الوقی والوقایه: محافظه کردن

(فصل الواو والکاف)

الوکاء: دهم بهستی هیزه و کونده
الوکب: چهقین راست وهستان، وهنال و بؤل
بونى ترى
الواكب: کهسی لهسهر قاچ راپوههستی
الوکبان: ورده ورده پۆین
الوکته: خالی رهش کهوتن سپیایی چاو،
وهنوخته وهنسه
الوکج: گهیشتن
الوکده: پۆیشتن لای بهعضی توکید وهکو
تاکیده
الوکاد: گویر ههوسار پهتی گاومانگای پیوه
بهبهستریتهوه
الوکر: هیلانهی طهیر لهناو شاخا بههیلانهی
سهر درهخت اکر نهبیژری
الوکر: تهیری بچینه ناو هیلانوه
الوکیر والوکیره: کهسی خانوی تازه بکا بو
رهسم گوشاد ضیافه بو دوست و خزم و
کهس وکارى بکا

الوکری: ووشتری کورت، وهنوعیکه
لهراکردن
الوکار: پر کردن
الوکز: لیدان وهمنع کردن
الوکس: کهم کردن
الوکظ: دفع کردن
الوکع: دوپشک پیوهدان
الوکع: پۆین به پهنجهی گهره ی پی
الوکیع: قایم و مهحکوم وهکو ندهیهک ئاو
ندهلینی ئاوی لی نهروا
الوکف: دلۆپه کردنی خانو، وهقهطع کردن
الوکف: گوناه وهعهیب و نوقصانی وه شتی
عهبهت وه داویننی شاخ
الوکوف: ووشتری بهشیر یا سالی بدوشری
وشک نهکا
الوکاف: کورتان
الوکا: حیوانی وشکه پۆ دایم پاش کاروان
بکهوی
الوکل: پیاوی زهعیف وهبی دهسهلات
الوکول: کهسی نیشی خوی حهوالهی غهیر
بکا
الوکلة: نههیش وایه
الوکالة: پاریزگاری کردن وه تسلیم کردن
الوکیل: حافظ
الوکم: رهوکردنهوه وهپی پیاوان شیلان و
کوتاننهوه
الوکن والوکنة: هیلانهی طهیر له شاخ یا
لهناو بهرد یا ناو دیوار وه نوخته
الواکن: دانیشتو
الوکواک: ترسنۆک وه ئینسانی بچوک

الوقاف: بهندبون و مپاوهستان
الوقل: سمرکهوتن و چوونه سمرشتی
الوقم: رهوکردن وه بی حورمهت کردن
الوقنه: له هر شتی کهمی
الوقوقه: دهنگی سهگ وهقرته قرتی مریشک
الوقواق: ترسنۆک وهدرهختیکه له هندستان
صهده گمز دریز ئهبی وه گه لاکهی وهکو قهلفان
پانه وهکو سهری ئینسان وه لوت و گوینچکهو
چاوی ئینسانی تیايه. له هاتنی با گه لاکانی
له یه که نهکهون پیی نهلین ناوازی وقواق
وهنو جینگایانهش پیی نهلین بلادو قواق
الوقه والوقاهه: تاعهت وهعیبادهت
الوقی والوقایه: محافظه کردن

(فصل الواو والکاف)

الوکاء: دهم بهستی هیزه و کونده
الوکب: چهقین راست وهستان، وهنال و بؤل
بونى ترى
الواكب: کهسی لهسهر قاچ راپوههستی
الوکبان: ورده ورده پۆین
الوکته: خالی رهش کهوتن سپیایی چاو،
وهنوخته وهنسه
الوکج: گهیشتن
الوکده: پۆیشتن لای بهعضی توکید وهکو
تاکیده
الوکاد: گویر ههوسار پهتی گاومانگای پیوه
بهبهستریتهوه
الوکر: هیلانهی طهیر لهناو شاخا بههیلانهی
سهر درهخت اکر نهبیژری
الوکر: تهیری بچینه ناو هیلانوه
الوکیر والوکیره: کهسی خانوی تازه بکا بو
رهسم گوشاد ضیافه بو دوست و خزم و
کهس وکارى بکا

(فصل الواو واللام)

الولاء: خزمايه تي وه له شهردا قهرايه تي له موالات پهيدا نه بي وه له نازادكردي عهد موالات ضدی دوشمنايه تي يه الولاء: يه له پاش يه ك پي گه يشتن الوالب: پي گه يشتوو ره ينده الوالبه: زه رعى له سه ره گ و توى كون هل بداته وه

الولث: عهد وه ليدان

الولج: پنگايه كي لماوى لم زور

الولوج: چوونه ناوه وه داخل بون

الوليجه: خه رارو جه والى گوره وه هاروازو مه حره مى كسى

الولخ: گوره بون وه دريژيون وه تيكل بون

الولد: كوړو كچ

الوليد: مندا و عهد

الولادة والولادة: زابين

الوالدة: دايك

الولود: زنى يا پياوى نه زوك نه بي نه ولادى ببي

الولسان: دهست خستنه سه مى يه كتر

دوكهس پرون

الولع: درو وه حبس

الولاس: گورگ

الولوع: ته ماعكار

الوليع: گولى خورما كه له ناو توكلأ بي

الولغ والولوغ: سهگ يا غه يري

سهگ له قايكا ناو بخواته وه، وه يا قاپ

بليسيته وه

الولغة: دولجه بچوك

الولاف: نه وعه راكردينيكه

الولق: درو كردن وه جهله كردن

الولقة: ليدان

الوليقة: پون و نارد تيكل كردن بو خواردن

وهكو په لوله

الولم: پيگه يشتن وه كو بونه وه

الوليمة: خيانه تي ژن هينان وه خه ته نه سوران

اللولة واللولال: هارو و فرياد

الولة: موه حير بون له زورى عاجزى يه وه يا

موحيبه ته وه. توليه به معناى جوى

خستنه له بهين دايك و مندا ليا له وه قتي

غزا كردن

الولهان: عه قلى بروا سه رسام بمينى وه

له عيباده تاشه يتان وه سه وه سى بدا

الولى: نزيكى. ولكل وجهه هو موليها. يه عنى

روى تى نه كا

مولى: عهد نازادكهر، وه ناموزا وه ياربه دهر،

وه دراوسى وه اولى لايقه

الوالى: حاكمى. جه مع

الولاية: خزمايه تي وه ياربه دان

(فصل الواو والميم)

الومد: گهرمايى زور بى وه خه شم

گرتن

الومس: فيسق و فجور

الومض والوميض: نيشاره ت كردن وه شهوق

دانه وه بريسكيته وه

الومق: موحيبه ت كردن

الواميه: ميحنه ت و مه شه ققه ت

(فصل الواو والنون)

الون: هه عيفى، وه ليدان به په نجه

الوناف: سستى وه هه عيفى وه مانديوون

الونية: نه ميش وايه

الونيم: گوى ميش

(فصل الواو و الهاء)

الواة: كةلیمه یی تةعة جوبه لة جینگای شتی
زور جوان بی یا زور تقواو بی نه بیژری
الوهت: لیكدانهوه و مروچون له فیکردا
الوهب: به خشین
الوهج: پوناك بون، وهشوقی ناگری
داگیرساو
الوهج: گمرمای ناگر
الوهجان: شهورق دانهوهی ناگر
الوهدة: جینگایهکی چال و قول و هپی چالی
جولاً

الوهر: سهخت و هدهفع کردن
الوهس: قسه کردن به پنهانی وه دور زبانی
الوهیسة: بریشکه کردن له کولله و هکوتانی
الوهاس: شیر
الوهص: پی پیمانان وه شکاندن
الوهط: لیدان وه شکاندن
الوهطی: تری ورد
الوهف و الوهیف: زور کردن و هدریز کردن
وهگیا زیاد بکاوه گه لا بکا
الموهف: مالتیک زیاد و تهره فوع بکا
الوهق: که مهند، داو. مواهقه. مل
دریز کردنه وه له پوینا
الوهل: ترسان و هغله ط کردن و هه راموش
کردن
وهله: یهك چار
الوهن: سستی و هه عیفی
الوهم: جینگایهکی تهره و هوشتری گهوره وه له
حوکمیكا طهره فی چاکی پی نه لین. وه هم لای
حوکه ما هیزیکه له ده ماغایه، معنای بچوک
بچوکی پی نه زانری

الواهمه: قوهت و هیزیکه له نینسانا معنای
بچوکی پی نه زانری و هکو دوستی زهیدو
دوشمنایه تی خالید
الواهنه: ضلعی کورت وه ضلعی لای خوارو
الواهانه: رثنی هه عیف سست بی
الوهوهة: نه سپی زیننی خوی لهت لهت کا
الوهواء: ناوازی کهره کینوی
الوهی: لهت کردن

(فصل الواو و الیاء)

الویاء: دیزه ی گهوره
الویب: ویلو هاوار که لیمه ی عذابه
الویح: داری داس و هکه لیمه ی خووش
وه ره حمه ته
الویل: که لیمه ی عذابه وه ناوی شیویکه له
جهه مننه م
الوین: تری رهش
الوین: که لیمه یه که بو ته فره دان به کار نه هینری

(باب الهاء وما بعده من)

(المطابق والمضاعف)

(وغيرهما)

(فصل المطابق)

الهامة: ووشتری بانگ کردن بؤ سمر نالیک
خواردن
الههجع: سهخی و جوانمرد

(فصل الهاء والهمزة)

الهاها: ووشتر بانگ کردن بؤ نالیک وه پیکه نین
به قاقا
الهاء: نیشانه یهک به پومه ته وه بی
الهاله: خه رمانه ی مانگ

(فصل الهاء والباء)

الهباء: تۆزؤ غوبار وه تیشکی پۆژ که نه داته
ناو مال وه نهو زه پراتانه ی که له ناو هه تا وه
که یایه
الهب: خه بهر بونه وه له خه وه گوم بون
الهباب: نیشاط و شادی
الهبوب: هاتنی با
الهبب: مرغه مرقي سابرین، وه حیلله ی نه سپ
له وه قتی په رینیا ناوه سوار بونی می
الهبت: لیدانی یهک له پاش یهک
الهبیت: ترسنۆک
الهبه: به خشش و عطا
الهبه: وه قعه ی به شیده ت یا میقداری له
زمان
الهبته: ترسنۆکی وه سستی
الهبث: بزوتن
الهبج: قورس و گران

الهبج: دهردی که به گوانی ووشتره وه بی

الهبخ: له نهجو لارکردن

الهبیخه: ننی بةلته نجه لار بپروا

الهبیخی: کسه ی به له نهجو لار بپروا

الهبید: جینی گوزانک

الهبذ: عه جه له کردن

الهبز: گوشتن و قه له و بون

الهبز: جینگای چال وه دهشتی به یینی دوشاخ،
وه برین

الهبزور: چال وه به ردی گه وه وه

به گبرای ب. مرواری بچوک

الهبأ: مه یمون

الهبراء: ژنی گوشتن و قه له و

الهبیر: وه کو هر وایه

الهبرة: پارچه گوشت

الهبریة: سه رپیچ

الهبزى: حهلقه ی دهستی نه سپ وه کو بازن

الهبرتى: ناسنگه ر وه ناوی گنا کزوی

الهبش: کۆکردنه وه وه قازانج کردن

الهباشة: کاسبی کردن

الهبص: خویشی و شادی

الهبط: به ره و خوار هاتن وه به ره و خوار هیئان

الهبوط: له به رزی یه وه به ره و خوار هاتن

الهبط: ووشتری له پ، وه باریک

الهبطة: جینگای چال

الهبع: بی چوه ووشتری که به کویتته زگو زا

الهبوع والهبوع: نوستن

الهبيل: مردن

الهبيل: پیر وه ووشتری گه وه وه پیاوی

قومار باز

الهبول: ووشتری بیچوی نه مینی

الهبال: راوکه ر

الهبلع: زؤر خور وه سهگ

الهبنقع: کسینکی نه حمق حمز به گفتم وگویی
رژان بکا

الهبنقعة: دانیشتم له سسر پارانهی پهنجهی
پی له عمره بجه قینتی
الهبو: ناگر کوراندنوره

الهبوة: تۆزو ریگای تۆزای
الهبیبی: شوان یا قهصاب وه کورپی خیراو
گورج

الهبیبة: دهعه

الهبیباب: همر او سمراب

الهبی والهبیبة: کچی بچکۆله جاریه

الهتم والهتوان: باران بارین
الهمته: قسهی زور

(فصل الهاء والشاء)

الهتم: وهکو قثم له بابی قافدا

الهمثلة: قسهی نیهای

الهمشهة: تیکهال بون وه جهورو زولم

(فصل الهاء والجیم)

الهاء: خواردن وه بی دهنگبون وه عکسی
مدح

الهجو: زهم کردن

الهاججة: بوق

الهجود: خهر

الهاجد: نوستو

الهجرا والهجرا: جوی بونه وه

الهجرة: جودایی وه له مکانیکه وه رؤین بو

مهکانی وه هجر ناوی شاریکه

الهجرا: جوی دان و قسهی ناشیرین

الهجرو الهجرة و الهاجرة: نیوره و له کن

شیده تی گهرما، یا قسه یه که جوی و فه حشی

تیا بی یا هجیر حهوزی گهوره وه گیای

ووشکه

الهجرا: نه سپی پاشوی به دهستی وه

بهستی وه یا ره شمه که بی به قاجیه وه

بهستی وه

الهجرا: شمن و عادهت و ذات

الهجرة: مدهینی منهوره

الهجرة: کرده وه عادهت

الهاجری: بهنا

الهجرس: بیجو وه ریوی یا گورگ وه مهیمون

وه ریوی یه

(فصل الهاء والتاء)

الها: دراندن وه گوشین وه لیدان

الهاقیت: خیرا خیرا له دوا یه که قسه کردن

وه دراندن وه شکاندن وه رژاندن

الها: چنه باز

الها: شتی عه جایب وه میحنهت وه ممشه ققهت

الها: قسهی همرزه بی سود

الها: ناسنگر وه زهرهنگر

الها: شیر

الها: ناواز

الها: نانگ کردن

الها: بانگ کهر

الها: قرچه قرچ وه تهقه تهق

الها: پهرده درین وه خوین رژاندن

ریسوا کردن

الها: پی گه یاندن وه باران زور بارین

الها: شکانی دوو ددانی پیشه وه له

ره گه وه

الها: مپی بی ددان

الها: برشت و پارچه که له شتی نه بیته وه

الها: قسهی په نهانی

فصل الهاء والذال

الهد: روخاندن و شكاندن و ترسنوك
وهجوانمرد و هسهخی
الهداة: جهمی هادی
الهدوء الهدوء: نارام گرتن و ساكن بون
الهداء: قهنبور و ه پشت دهریرو
الهداء: ناردن
الهداة: حیوان دوشین و همیوه چین و هروانی
گیا یا مو
الهدب: هر گه لای درهختی دریزو باریک بی
پان نبی و هکو گه لای سمر
الهدب: برژانگ و ه دستسر و ه لکی میزهر
الهداب: و هکو هذب
الهدبة: په لاماردان و ه حمله بردن
الهدب: شیر بیی به ماست
الهدوج: گله گلی با
الهداج و الهدجان: رویشتنی پیرانه له سرخو
الهداد: عه شیره تیکه له یه مه
الهدر: کولان و هه لچون و ه خویندنی کوتر و ه
گیا زیادبون
الهدر: بهتال بون و هکو خوینتی که سی
قهصاصی و دهینی نه بی
الهدیر: حیلای نه سپ خویندنی کوتر
و مرقه ی و وشر له گهر دیا
الهدار: ماستی نابلاخی سه ری توندو
ژیری و شک
الهدس: لی خورین و ه بانگ کردن و ه اوار ره
کردن
الهدع: له فگیکه شوان بو دؤستانی حیوان
به کاری دینی
الهدف: هر شتی گه ره و بهر بی
و ه نیشانه ی تیر و تفهنگ که بوی بهاوژی
الهژمه: کومه لی نینسان
الهدافة: گوشتن و قله و

الهجرج: پیای دریزی نه حمق و تانجی
الهجس: خه یال و ه سه سه یه که نه که ویته
دلوره
الهجس: غم و خه فته تی که نه که ویته دلوره
الهجوع: نوستن به شه و هاجع نوستو
الهجیع: شهق و درزی عردو دره ی قول
الهجف: و وشر مورغی پیر و ه پیای ره زا
قورس
الهجل: ده شتیکی ریک له بهینی دوشاخ
و ه اویشتن
الهجم: پیاله ی گه ره و ه حیوان دوشین
و ه په لاماردان و ه سمرابون و ه روخاندن
الهجوم: کوت و پرهاتن
الهجمه: گله و وشرتی له چل که متر بن یا
له بهین صه و ه فتادا بی و ه به مه عنا
سهختیش هاتوه
الهجم: بهران
الهجیمة: ماست و شیری ترشاو
الهجان: چاک، سهختی و ه وشرتی سپی چاک
الهجان: له حیواناتا حیوانی بچوک و ه کچی
بالغ نه بوی شوبکا
الهجین: کوره عه ره بی دایکی جاریه بی
و ه نه سپی باوکی نه سپی عه جه می و دایکی
نه سپی عه ره بی بی
الهجنة: حیوانی ناره سه ن و ه نینسانی
ناکه س و نانهصل بی
الهجنع: که سینی دریزی ناو قه نه ستور
و ه پیریکی که چهل و ه وشر مورغی که چهل
الهجو: زهم کردن
الهجة: بانگ کردن

الهدق: شكاندن

الهدل: شوربونهوهی لچی ووشتر وهههر شتی
بؤ خوارهوه شورب بکریتهوه

الهاد: نهولاد وهبرینی دهم وچاوی ووشتر

الهدیل: کۆتری نیئر وهخویندنی کۆتروه
بچوی کۆتر

الهدلق: لچ و لیو شورب

الهدلول: گورگ

الهدم: روخان وه ویزان کردن

الهدم: بهردو گهچی له دیوار بچیتته دهری

الهدام: بهرگی کۆنه

الهدام: شیری زۆر تیز

الهدقة: بارانی به خورهم

الهدمل: جبهو کهوای کۆنه

الهدملة: عهردیکی لم زۆر که درهختیشی
زۆر بی

الهدن: ویقارو خووسهنگین گرتن

الهادن: تهیریکه هیچ تیر بون نازانی ههرجی
بخوا گورج ههچمی نهکا دیسان

تهقلای خواردن نهادههر له جیگای بهرز
نهیشیتتهوه که چوه سهه درهختی ههمو
میوهکهی نهخوا که پیوه نهما نهگوینزیتتهوه
درهختی تر

الهدون و الهدنة: بارانی سوک وه صولح

الهدهد: پهپوسلیمانکه وه هدههد به معنای
پرسیارکه ریش هاتوه کهسی شتی بپرسیتهوه
له کهسی

الهدهد: پرسین، وهخویندنی گهیر وهمنال
راژاندن بؤخه

الهدی: خیرو سههدهقه کردن له مهکه یا به
دیاری مهپو بزنو ووشترو گا بردن بؤ مهکه و
حههرم، وهریگا رۆینیشه

الهدی: دیاری وهبوك وهئیرشاد وه دهلاله
کردن

الهادی: ری نیشان دهرونهجات دهر

الهدية: دیاری وبهخشش

الهدی: خویندنهوهی خیرا خیرا وه برینی گورج

الهدوذ: شتی تیز

الهازیل: برینی خیرا و گورج

الهدز: قسهی بی مهعنا کردن

الهدزما: به گورجی خویندنهوه

الهدزیان: کهسی قسهی سوک بی وه خدمهتی

کهس وکاری بکا

الهدم: برین و خیرا خیرا خواردن

الهدملة: نهوعه رۆینیکه

الهدو والهذیان: قسهی ههرزه و بی مهعنا
کردن

(فصل الهاء والراء)

الهر: پشيله وه بانگ کردن شوان مهپو بزن

الهر: ناویکه له ناوانی شیر وهنوزه نوزی
سهگ لهبهر سههما

الهرء: سهختی و شیدههت وه لهکولانا گوشت
داپوخت بی له نیسقان بکهویته خوار

الهرة: قسهی فاسیدو خراب

الهرب: راکردن

الهارب: راکهر وهجیوه

الهراب: راکردن فیرار

الهربذ: خزمهتکاری ناگری ناگر پهستهکان

الهربوی: دهرمانیکه

الهرت: دراندن وهراوهستاندن وهناوی شیر

الهریت: دهم زل وه ژنی قوزو قنگی بوی به
یهک

الهرثمة: شیر

الهرج: کوشتن وه فیتنه وهخیرا رۆیینی
نهسپ وه سهلهمینهوه وه خو تیئهلقوتان

له نیش و کاری خهلق وه زور کردنی
شتی

الهرج: چاوی ووشر ره شی بهسرا بی له بهر
گهرا

الهرجاب: شتی دریز و دیزه ی گهوره

الهرجاس: قهله وهزه لام

الهرجلة: روین تیکه ل کردن

الهرجان: دریز و نستور وه روین به
ته په ته پ

الهرد: میچکه ی ووشر مورغ وه له ت کردن
ثوب هرود یه عنی رهنگ کراو به ره عفران

درونیاس

الهریر: نوزی سهگ

الهرزقة: پیکه نینی زور ناشیرین

الهرس: لیدان وه کوتانی شتی به گه لا کوتک
وه خواردنی سهخت

الهریسه والهراس: بهردی هه لکه تراو دهست
نویزی لی بشوری

الهراس: درهختی دپکدار

الهرس: شیر یا پیشله

الهروس: بهرگی کونه

الهرش والهراش: دراندن وه راکیشان له
هرود سهره وه

الهرشبة: ژنی پیر

الهرشفة: پارچه مهندیلی یا شتی که ناو هه ل
بمژی له وه قتی ناو که میدا باراناوی سهر

عهدی پی هه ل نه مرژن نه یی گوشنه
فهرینکه وه په پیرژنی به عومر وه دولکه ی

کون

الهرشم: بهردی نهرم

الهریصة: جیگای ناوی تیا وه ستابی زه لکاو
الهرض: دراندن

الهرط: دهست پی کردنی نینسان به قسه
کژدن

الهرطة: ممری لهر

الهرطال: دریز

الهرع: عهجه له خیرایی وه خوینی جاری وه

ترسنوک

الهریع: نه سپی

الهرعة: هه یوانبکی بچوک وه ژنی له
دهست بازی له گه ل میزدی مهنی لی بیته

دهره وه

الهرف: عهجه له خیرایی و قسه ی پپو پوچ یا
دریز له مدح و سهنا

الهرافة: ناو رژاندن

هرقل: پادشاهی رومه کان

الهرکولة: ژنی نستور و قهله ی ماسی
نستور

الهرم: پیری

الهرمة: شیری می

الهرم والهرمة: گیاه که

الهرماس: شیر

الهرامیس والهرمیس: شیر یا پولنگ تاو بداته
سهر نینسان

الهرمان: عقل

الهرملة: مو هه لکیشان

الهرنوع: روح له بهری بچوک

الهرنعة: نه میش وایه

الهرنع: نه سپی بچوک وشک

الهرو: لیدان

الهرواة: عهصای نستور و گهوره

الهروال والهرولة: گورگه لوقه نه وعه
راکردنیکه

الهرهید: نه وعه مارنیکه

الهرهرة: دهنگی ناو وه پیشقنی مهر

الهرهور: چه م وه ناوی زور که نه روا شهقه
شهق و دهنگی

الهرهیر: نه وعه مارنیکه

الهریاع: دهنگی درهخت که نه لهریته ره

(فصل الهاء والزاء)

الهز: بزواندن

الهزة: شادی و خووشی

الهزء والهزاة: گالته پی کردن

الهزیز: بهمینزو قوت و هشیره

الهزج: دهنگی هور و هگورانی

الهزیج: نه حمق و هکسی خیرا پروا

الهزة: لیدان

الهزارجشان: گیایه که وهکو لاولو

الهزیز: بزوتن

الهزج: شکاندن

الهزیج: نه حمق و هزهمان وه وقت تهزج فلان

یه عنی سوپاس و شوکری کرد تهزعت المرآة

دل تنگ بوو الهازع یه که تیر له تیر دانا

بمینی

ماله اهزج: یه عنی شتیکی نی یه

الهزف: ووشتر مورغی پیر

الهزق: هوری توندو سهخت وه هل فراندن

وه خوارکردنوه

الهزل: گالتهو له تیغه کردن

الهزال: والهزیل: لهر

الهزم: شکاندنی شتی به دست

الهزیم: دهنگی هور

الهزما: چالی به دست پیانان پهیدا بیی

الهزیمه: شکستی لهشکر

الهزبر: که سیکی بهدخو

الهزهر: که سیکی سوک و زمریف

الهزهاز: شیری تیرژ

الهزهاز: شیری تیرژ وه بورهی ووشتر وه فیتنه

که شکستی لی پهیدا نه بیی

الهزما: بزواندن

(فصل الهاء والسين)

الهس: لیدان و شکاندن

الهسب: شهرهفو کیفایهت وهکو حسه ب

الهسم: شکاندن

الهسیس: دهنگی نیهانی

الههماس: شوانی شهو تا روژ به دیار

رانه و بیی

الهس: کوشتن

(فصل الهاء والشین)

الهش: شتی نهرم که سیکی روخوش وه گه لا

له درهخت کردنه وه

الهشم: شکاندن

الهشیم: گیای زور ووشک

الهشاشة: شادی سوکی رهحت بون

الهشاش والهشوش: روخوش وه مه ری

دوشینی پی خووش بیی

الهشامة: زامی سرکه نیسقانیشی بشکی

الهشمة: جی وه ستانی حیوانه کیوی

الهشيلة: ووشتری صاحبیه که یی عهقل و

فام بیی

الهشهشة: جوان بون ووشادی کردن

(فصل الهاء والصاد)

الهص: گوشین به دست

الهصاة: چاوی فیل

الهصر: شتی دوقاتی بکه یی نه مجابی شکینی

الهصار والهصور: شیر

الهصم: شکاندن

الهصهص: گله گورگ

(فصل الهاء والصاد)

الهض: لیدان وه گستن

الهضاء: کومه لی نیسان وه نه سپ و

بارگیر

الهضب: دلۆپه. يهك له دوى يهك بېته خواری
 الهضب: نهسپي عهرهق زور بكا يا زور
 سهخت و قايم بي
 الهضبة: بارانی قهتره گوره وه گردی بهرز كه
 كه م گياي تيا بي
 الهاضوم: شتی به مه عیده مونا سيب بي
 الهضم: شكاندن وه تواندنه وهی خوارده مهنی
 الهضمة: بخوری بوژ خوش
 الهضهاض: نهسپي كه گاز له ملی نهسپه كان
 نهگری نهیان بهزینی

(فصل الهاء والطاء)

الطهر: لیدان بهدار دارکاری
 الطع: نوارین بهدیقهت وه عهجهله کردن
 الهطوع: مل درینژ کردن وه زور نوارین وه
 تهماشا کردن
 الهطل: وشتری له سهرخو بروا
 الهطل: بارانی به دهوام وه جاری بونی
 فرمیسك
 الهطل: شتی جاری بی وه کوناو
 الهطال: ناوی شاخیکه
 الهطول: زور جاری
 الهطلان: جاری و فرمیسك وه بارانی يهك
 له دواي يهك
 الهطلع: پیاوی نهستورو درینژ

(باب الهاء والعین)

الهفغ: گيايهکی درکاوی يه ياگيايهکی ساق
 رهشه

(فصل الهاء والفاء)

الهافت: تهماشا کردن
 الهف: نوعه ماسی يهكه وه هورنكه
 بارانهكهی عمردهلی نه مژئی وه زهراعته يهكه
 درهوی پاش بکهوی دانهی خهساربيی

(فصل الهاء والقاف)

الهقب: كهسینکی زگ گهروهو درینژ
 الهقیب: زور سهخت و قايم
 الهقعه: ناوی نهستیره يهكه وه دائیره يهكه له
 سنگی نهسپا نه بی وه كهسی له ناو مه جلیسا
 زور پال بداتهوه وه رابكشی
 الهاقل: مشکی نیر
 الهقم والهقیم: كهسینکی زور خور وه كهسینکی
 زور برسی وه وهشی غی درینژ
 الهقوم: درینژ
 الهقهقه: كهسی شتی كه م بهه خشی

(فصل الهاء والکاف)

الهك: بارانی سهخت وه لیدان به شیر
 الهکر: ته عه جوب وه موته حهیر بوون
 الهکاع: کزکه
 الهکوع: نارام گرتن
 الهکعة: نینسانی نه حمهق
 الهکم: په لاماردانی خهلق به شهپ وه روخان

(فصل الهاء واللام)

الهال: دهرمانیکه جوڑی بوا تا قولہ کہ بابہی
پئی نہ لئین

هل: حمرقئ نیستفهامه

الهلِب: جینگای موی زور بئی وه کو کلکی
بارگیر

الهلاب والهلابة: بای سارد له گهل باران

الهلبة: سهختی

الهلبوت والهلباجة: نه حمهق

الهلبية: له جياتی شيء شت به کار دینری

الهلة: کهمی دنگ بهر زکردنوه

الهالم: خهرمانهی دهوری مانگ

الهلتي: گیایه که

الهلثاة: کومهل

الهلث: کومهل

الهلاث: ره خاوهت وه سستی که به سسر
ئینسانا دی

الهلج: قسه کردنی باوه پی پئی نه کری

الهلجاب: دیزهی گهوره

الهلبجة: فمرش و قالی

الهلس: ضه عیف کردن وه فائیدهی زور

الهلّاس: له مهلوس بی عهقل

الهلج: کارژوله

الهلّوف: نیختیار پیر وه دروزن وه پوژی
هور پوژ به دهر وه نه بی وه که سینیکی پیش

زل رهزا قورس وه پیشی زل و پان

الهلج: ترس و خوف و ته مع

الهلقم: پیرهئن

الهلقام: شیر وه ئینسانی وورگ زل وه ناوی
پیاویکه

الهلک: بهینی دوشاخ

الهلک: نه مان و کهوتن

الهلک والهلکة: کهوتن و نه بون و خراب بون

الهلکة: وه کو هیلاک وه شتی بکهویته خوارئ

الهلوک: شتی به هیلاک چوبی وه ژنی قهجه
الهالکی: ناسنگر وه له بهنی خهزیمه
نه ولادی هالک کو پی عمره

الهالکوک: گیایه که گهزی درنژ نه بی گه لای
توکنه گولی سپی یه ناوی حشیش الاسده

الهلکس: پیاوی بی قهدر و قیمهت

الهلل: خانوی جال جالوکه وه نه وه لی باران

الهللال: دنگ و ناواز وه له هر مانگی شهوی

یه کهم وه دوهم وه سیهم وه نیزهی ناسن که

دوسه ری هیه په پاوی پئی نه کری وه ناوی بن

بیر و حروض وه نه وه مارینکه

الهلالة: خهرمانهی مانگ

الهللمان: زور هلم زوبی هینه

الهلام: طه عامینکه گوشتی گا یان گامیش له

ناودا نه کولینری له پاشا نه پالئیوری نه خریته

سرکه وه

الهللیج: هلیله

الهلهل: باریک وه زه هری کوشنده وه بهرگن

خراب چنرابی

الهلهل: جاو وه بهرگن جولاً چاکی بچنی وه

بیژنگی پر و چاک

الهللوع: ووشر خیرا بپروا

الهلهباع: درندهی بچوک

الهللبون: گیایه که درکی نی یه تووی خره له
پیشا شین له پاشا رهش له ناخردا سور نه بی.

(حب نیل) ناوی یه

(فصل الهاء والميم)

الهم: قهصد کردن وه عاجزی

الهم: بی ری ناوی زور بی

الهمة: قهصد کردن شتی

الهم: پیری فانی

الهامة: دويشك و همار و مېشوله و هه
 حه يوانى زه هردار بى
 الهامة: سهر و ته يريكه به شه و نه فرى رهنكه
 هو هو كهره بى
 الهما: ته يريكه مه شهوره به هومايه
 الهمام: هيمهت و گهوره
 الهمجه: مه پى له پ
 الهمج: مېشى بچوك به روو گويچكه
 حه يوانه وه نه نوسى يا مېشوله يه، وه
 نينسانى ره زيل. وه برسيتى، وه
 ناو خوارده وه
 الهامح: دهست لى هه لگيراو
 الهمود: لباس كوڼ بون وه ناگر كوژانته وه
 هامة دوشهكو و عردى بى گيا
 الهمة: به ينى حه شرو مردن
 الهمازى: عه جهله
 الهمر: ناو پزان وه فرميسكى چاوه اتن وه شير
 دوشين وه به خشين
 الهمرجة: تيكه ل بون. اختلاط
 الهمرجل: نهمسپى خوښ پو ههنگاوى گهوره
 فرى بدا
 الهمز: گوشين
 الهمزة: پاش مله كه سى عه يى خهلق بلى
 الهمزة: وه سوسه وه غايله كه نه كه ويته دللى
 نينسانه وه
 الهمس: دهنگى نهمسپاى و نيهانى
 الهماس: شير
 الهميسع: پياوى به هيز وه ناوى پياويكه
 الهمش: كه سى نيشى زوو راپه رېنى وه ژنى
 زور قسه بكا
 الهمط: تيكه ل كردن وه جوين دان وه وه رگرتن
 به بى پياوان وه كيشان
 الهمع: بيچوى حه يوانه كيوى
 الهموع: فرميسك هاتنه خواره وه

الهموع: جهه يان پويى ناو
 الهميع: مردن
 الهامع: هه وري بارانى لى ببارى
 الهمق: نهرمى
 الهمك: كوښش وه نيقدام وه جونى شتى
 خواردن
 الهمل: ناوى بهرى نه گيرى مانيعى نه بى وه
 ووشترى شوانى نه بى
 الهمل والهملان والهمول: ناو له چاوه اتن
 دهست لى هه لگرتن
 الهملاج والهملجة: نهمسپ غاردان
 الهملع: خيرا و گورگ
 الهمام: نينسانى شريف و موبارهك
 وه پادشاهى هيمهت و گهوره وه شير
 الهاموم: پيوى زور يا هور
 الهامومة: ناوازي زور
 الهميم: گران گران پويشتن وه گياى تازه
 شوق بداته وه
 الهميمة: باى له سرخو وه باران كه قهتره
 ورد بى
 الهمامة: وه كو هامة وايه
 الهممة: قيزه ي شيروه نالاندنى
 الهمى: نه وعه دپريكه
 الهمى والهميان: جارى بونى ناو وه فرميسك
 الهميان: كيسه پاره وه هه مانه

(فصل الهماء والنون)

الهن: گريان. وه كينا يه ته له كير وه كينا يه ته له
 شن ههنا بو جينگاي نريك ههنا لهو جينگايه
 دور تره هنيئه ساعه تيكي كه
 الهناء: به خشش وه كارى بى زه حمهت و
 دروست بى

الهنة: نوعیكه له ژیشك
الهنية: سهعاتی نهختی
الهنية: ناسان وهكو هنیئه وایه

(فصل الهاء والواو)

الهواء: بهینی نهرزو ناسمان وهچول و خالی
وهكو (الفدتهم هوا) یهعنی خالی یه
الهوی: نارزو کردنی شتی که پیئی متلهذین
بی وهکووتن
الهوء: هیمهت
الهوب: نهحمهق چهنهبار وهدوری
الهوب: پنگا
الهوبر: گولی سور وهگولی سوسن
الهورة: چالی قول قولایی له پانایی زیاتر بی
الهوتة: پنگایه که بچی بو سهر ناو
الهوج: دریزی بی عهقل وه هاتنی بای سهخت
الهوجاء: ژنی دریزی بی عهقل وه ووشتری
خیرا پروات وهبای سهخت
الهواجر: قسهی پروپوچ
الهواجع: ناویکه له ناوانی ناسک
الهوجن: شهوی دریز پیاوانی نهحمهق
دهشت و بیابانی هیچ علامهت و نیشانهی تیا
نهبی
الهود: گهراننهوه توپه کردن وهنوستن هاد
تهود یهعنی بو به جولهکه
الهود: ناوی پیغهمبریکه
الهوادة: نارام وهحوالیکه نومییدی سهلامهتی
لی بکری
الهودج: کهژاوه
الهودع: ووشتر مورغی نیر
الهوذب: ووشتری پیر
الهوذة: تهریریکه
الهوذة: بزواندن

الهناء: لقی خورما وه نوعی که له قهتران
هنات البعیر یهعنی قهترانم تی هلسو
الهنی: تهعامی که هزم بویی وه شتی ناسان
بی وه تهننه ضدی تعزیه یه الهنوو والهناوه
تهعام ههضم بون
الهنب: خراپی و قورسی
الهنب: ناوی پیاویکه
الهنباء: ژنی رهضا قورس
الهنیئة: کاری سهخت یاتیکه ل بونی ناو
خهلق
الهنبرة: جاشهکەر یا بیجوی کهمتیار
الهنبرة: ماکەر
الهنبلة: پوینی کهمتیار به خواری
الهنة: بزمن مشک یا پیوی ناوچاو
الهنت: گرتن وهناوی ژنیکه وه ناوی وولاتیکه
الهندب والهندبانئه والهندباو: گیایه که پیئی
نهلین بقله المبارکه گه لاکهی پانه وهکو کاهو
نه خوری پیئی نهلین کاسنی نهوعیکی
کهیشیان ههیه گه لای دریزه دائیما بهرامبر
پوژ نهگه پی
الهندان: نهندانه هی کوردی به
الهندلین: نینسانی چهنهبار
الهندمة: نیش جی بهجی کردن
الهندوانی: شیری که صنعهتی نههلی هندبی
الهنع: ووشتر که سهری بهرز بکاتهوه وهملی
گیف بکا، وهکوبهعضه تهیری مل دریز نهکن
الهنة: ووشتری ژیر ملی داغ کرابی
الهنف والهنیف: عهجهله کردن وهزیاد له
زمردهخنه پیکه نین
الهنف: تهنگی و سهغلهتی
الهنفک: بارانی سهخت
الهنة: مورو وه دهنگی پهنهانی
الهنین: گریان
الهناة: پیو

الهور والهورة: خانو بروخی وه میگهلی
 مهر
 التهور: کهوتنه ناو شتیکه وه له بصر بی
 مویالاتی
 الهوس: لیدان وه گهران به شهو یا خواردنی به
 شیدهت
 الهوس: نهوعیکه له شیتی
 الهواس: زور خور
 الهوش: عهدهدی زور میقداری زور
 الهوشة: فیتنه و ئیضطراب مهاوش به مالیک
 نهلین که حرام بی وهکو مالی دزیستی وه
 به زور سه ندراو
 الهوش: زگ بچوک
 الهوع: ته ماعکار
 الهواع: پشانه وه
 الهوف: سرما، یا گهرمایه له لای راسته وه
 بی، یا پیاوی نه حمه ق
 الهوک: نه حمه قی
 الهول: ترسو و خوف
 الهولول: پیاوی سوک
 الهوم: کهسی له وه نه وزدانا سهری به ملار
 به ولایا بکهوی
 الهوام: حه شهراتی سهر عمرد وه کو مارو
 میروله و کرم و دوپشک
 الهون: نهرمی و یقارو نارام و سوکی و
 ناسانی
 الهون والهوانة: زهلیل وه بی قدری
 الهواهة: پیاوی نه حمه ق
 الهاون: شتی تیا نه کوتری له زهر دروست
 نه کری
 الهواهی: شتی به تال و بی سود
 الهوی: دوری به بینی دوشت یا به بینی عمردو
 ناسمان یا له بهرزی هاتن بو خواره وه
 الهویا: جیگا میز

الهادی: کوله
 الهادیه: ناویکه له ناوه کانی جهه نه نم
 الهویناه: ناسانی و سه هلی
 (فصل الهاء والياء)
 الهیئة: رهنگ و شکل وه صورت
 الهیاء: ووشر بانگ کردن بو خواردن
 الهیبة: گهره بی وه جلال و* مخافه
 الهیوب: ترسنوک
 الهیتان: ترسنوک وه شوان وه که فی ده می ووشر
 وهیت لك یه عنی تو وهره و هات: یه عنی بم
 دهری
 الهیث والهیتان: به خشین وه بزوتن
 الهیثم: بیجوی قازوقولنگ و سیسارک
 وه بیجوی گورگو و پشیله
 الهیج والهیاج: گیا وشک بون وه مشه
 داگیرساندن وه کهوتنه ئیضطراب وه
 جولانته ره
 الهیجاء: شهرو حرب
 الهیجمانة: دوری گهره
 الهیجان: مهست و جهیران وه موضطه ریب وه
 پچراندنی شتی له شتی وه نارزه کردن
 الهایج: عاشق وه ووشری مهست
 الهید: بزواندن وه کهوتنه زه حمه تی وه
 الهید: دهنگ له ووشر کردن که پروا
 الهیدب: هوری له زه مین نزیک بیته وه
 الهیدی: نهوعیکه له پزینی ووشر
 الهیادة: عهجه له کردن وه توبه کردن
 الهیذام: پالهوان
 الهیر: نهوعه بایه که یا ره شه بایه
 الهیرع: که سینی ترسنوکی نه حمه ق
 الهیرعة: بلویر لیدانی شوان بو کوکردنه وه
 حه یوان، وه خول کردن به سهر قهری مردودا

الهيكل: شكل و صورت و نوسپی دريژ و
 بنای بهر ز و کليساى نهصارا
 الهيل: رژاندن و شتى به بن پيوان بدرئ
 الهيلة: گوتنى لا اله الا الله
 الهيام: لمى زور و نهرم و شيتى كه له
 عشقهوه په يداين
 الهيام: كهسانى تينويان بن يا ووشترى تينو
 الهيم و الهيمان: بهرودا كهوتن و ه سهرسام
 بون له عشقهوه
 الهيمان: تينو
 الهيمرة: پيرهژن
 الهين: ناسان
 الهينة: ويقارو سهنكين
 الهينمة: دهنگى په نهانى

(باب اليا و ما بعده)

الياس: نوميد بدين
 البؤبؤ: بازى راو
 الياقوخ: مور و كوزه كهى سهرى منال
 اليباب: خراب
 اليريم: تهو ر يا تهورداس
 اليرين: ناوى مهكانيكه
 اليبس واليبوسة: ووشكى
 اليبس: جيگايه كى تهو ووشك بيتهوه
 اليبس: گياى ووشك و شتى له پاش تهپرى
 ووشك بيتهوه
 اليتوع: گيايه كه شيلهى هيه و هكو خوژليك
 وايه
 اليتم: ههتيو بن باوك له حهيوانات دا بن
 دايك
 اليتيم: منالى بن دايك و باوك و ههر شتى
 تهنها بن پنى نهلين يتيم ههتتا به شيعرئ

الهيون: نهوعيكه له خورما
 الهيس: پوين
 الهيش: بزوتن، و ه حهيوان دوشين وهفيتنه و
 ئيضطراب
 الهيشة: دوژمنايهتى وه شمر كردن له گه ل يهك
 الهيشر والهيشور: گيا و دره خت
 الهيصر: شير
 الهيصم: شير و كورته بالا
 الهيص: له پاش گرتهوه ئيسقان بشكيتتهوه
 الهية: زگ چون و هرشانهوه
 الهيضلة: دهنگ و ئاوازي ئينسانان
 و هجماعت و ه له شكري زور و ووشترى
 كهوره و هژنى سمع كهوره
 الهياط: بانگ كردن
 الهيطل: ريوى
 الهيطلة: مهنجلى حه لو اتيا كردن
 الهياطلة: تائيفه يه كه له هندستان
 الهيع والهيعوع: دل لادان و ه به دل بون و ه
 ترستوك بون
 الهياحة: ناوازي سهخت و توند
 الهية: شتى له سهر عمر د برژئ و ه جارى بينى
 الهيعرة: ژنى له جيگه يهك دا نارام نهگرئ
 الهيعرور: مهشقه و زهجمعت
 الهيعوعة: رشانهوه و ه نوسپايى و ه له سهر
 خوځيى كردن
 الهيع: زور كردن شتى زياد بكرئ
 الهيف: وه زينى با و ه هاتنى و هيا بايه كه
 ئينسان تينو نهكا ده مى و شك نهكا
 الهيف: قه دو كه ممر باريك
 الهيق: نيرى ووشتر مورغ و ه ههر شتى دريژ و
 باريك بن
 الهيقلى والهيقم: و هكو هيق وايه يا دهنگى
 قوت دانى پاروه يا دهنگى دهريايه

ئەلەين يقيموه مروارى كه وينهى نهى ئەلەين
 يقيم دوپى يقيم
 اليتن: مغانى كه له دايك ئەبن له پيشا
 قاچەكانى بئته دەرى
 اليثرب: ناوى جىگەيه كه له حىجاز يا ناوى
 مدينهى منورهيه وه تثريب موبالغه كردنه له
 نومهدا
 اليعفور: كه ره كئوى
 اليعقوم: توتن وه شتى رهش وه ناوى ئەسپ
 اليد: نيعمەت و منەت وه هيز و توانا وه
 دەست وه ئەفس
 اليدى: شتى به دەست بچنرى وه كو كه لاش
 گوڤهوى
 اليراو: گوڤه كه
 اليرخم واليرخوم: هەلۆى نير
 اليربوع: جرح و مشكه كوڤره
 الير: شتى سهخت و قايم
 اليراعة: بلويز وه قەلەمى دانە دراو
 اليرقان: نه خوڤشى زەردويسى وه نافەتنيكه
 تووشى زمراعت ئەبن
 الينارق: بازن
 اليرقوع: برسنتى سهخت وه بەردىكى بچوكه
 به شهو ئەدره وشيتته وه
 اليرانج: گيايه كه (هليون)
 اليرناؤ: خەنه
 اليرون: زههر زويژن مولكينيكه ره مى پزهنى
 نيسبت به شو ئەدرى
 اليستور: جئيهك له نزيك مدينه وه دارنيكه
 سيواكى ئى ئەكرى به معنا باطيل هاتووه وه
 په لاس و گلئيمى كه له توكى ووشتر بكرى
 اليسر: ناسانى چەپ وه رۆرى وه
 دەوله مەندى وه ميسر قومارنيكه عەرب
 ئەيكەن
 اليسار: ويسعت و دەوله مەندى وه لاي چەپ

الياسر: ناسانى
 اليسر: كوشتن
 اليسير: كه م وه ناسان
 اليسور: ئينسانى روگرژ وه رو ناخوڤ
 اليسروع: كرمىكى سوره له ناو گيادا پەيدا
 ئەبن
 اليسجان: تهيلەسانى سهوز
 الياسمين: گيايه كه دريژ لقهكانى بارىك خوڤى
 ناتوانى بوهستى پالى ئەدن بهشتيكه وه بوئى
 خوڤشى ههيه گولمى زەردو شينى ههيه
 اليسف واليشف واليشم: بەردىكى مەشهوره
 اليصب واليصف: بەردى يەشم
 اليعوب: ئەسپى دريژ
 اليعارة: نوغيكه له سواریبونی ووشتر
 له پەريندا
 اليعار: باره بارى مەر
 اليعسوب: هەنگى نيرياشای هەنگ وه
 گەرهى تائيفه وه تەيرنيكه له كۆلله دريژتره
 كه ئەنیشيته وه بانى هەر بلاو
 اليعفيد: كاهوى تال
 اليعفور: بئچوى گاكنوى يا حەيوانه
 كئوى وه ناوى و لاغنيكى بئغه مبهره
 اليعوق: ناوى بتى قەومى نوحه
 اليعقوب: نيره كه وه ناوى پئغه مبهريكه
 اليعاليل: كهف و پوش و پلاشى سەر ئاو وه
 كۆمەلى هەر كه به سەريه كا بكمون
 اليعمور: نەوعه دره ختيكه وه بئچوى مەر و بزن
 اليعملة: ووشترنيكه ره زاسوكى جوان
 اليعوث: ناوى بتنيكه
 اليفتج: ماريكى زنى ره شه
 اليافوخ: مور و كوڤه كه مى سەرى مندال
 اليعاق: جئگاي بەرز
 اليافوف: بئچوى پۆپ
 اليعن: پيرو ئيختيار

اليعق: شتى سپيایی بهشیدهت بن
الیعق: په مو وه شتنی زور سپی بی وه
شتنکی سپیبه وه کو زیانی گا وایه
سپییبه له خورما دیته دهئی عه رب
نه یخون

الیعقوة: شتنی زور سپی بی

الیاقی والیاقوتی: تریئی سور

الیعقین: هر گیایه لاقی نه بن به سهر
نه رزا بلاو بیته وه کو کوله که شوتی وه
کاله ک

الیعقظة: وریا بونه وه له خه

الیعقظ: به خه بهرو وریا

الیعقظان: به خه بهرو وریا

الیعقین: زانین وه وه همو عالنه مان وه گه یشتن
به حه قیقته شتنی وه (یعن الما) یه عنی
ناوه که راوه ستا

الیلل: که سن دانه کانی سهر و کورت بن

الیلب: ووشتی سپی وه پولاوه کو کردنه وه
زروی قه لغان وه کراس

الیلق: بونی سپی وه له هر شتنی سپیبه که ی

الیلیم: دره ختنکی سهخت مه حکمه بهری نییه

الیلیمع: دروژن وه هه وراو سهراب

الیلیمق: که وای نه ستورو پر تهریب

الیلیملم: پیسته وه ناوی مه کانی که نه هلی

یه من که بچن بو حه ج له ویوه نیحرام نه پوژن

الیلنجوج: داری هندی

الیلندر: ده ریا وه قه صد کردن

الیلمود: روژی به مه شه ققته و به نیعمه ت

وه ناوی مه کانی کیشه

الیامور: جان هورنکی کیوی یه شاخیکی

تیرو دروژی هه یه که ناو نه خواته وه نه که ویته

خوشی و سه ما شاخی له دار نه گری نه جاتی

نابن راو کهر به هاواری یه وه نه چن راوی نه کهن

نه ی گرن

الیمخور: میسه سه گانه

الیمامة: کو تری مائی وه ناوی شارنکی

له ده شتا وه ناوی ژنکی مه شهوره که بیان

ووتوه زرقاء چاوی نه وه نده تیر بوه له سن

فرسه خوه سواری دیوه

الیمن: ناوی وولاتیکه له عه ره بستان یامن:

مبارک

الیمنوب: دره ختنکی درک داره

الیمین: هیزو قوهت وه سویند خواردن وه لای

راست

الیمینة: له نه نوعی رهنگی موخته لیف

له یه من نه وه رهنگی

الیمنبوع: سهر چاوه وه کانی ناو وه بیچوی

پشیله

الیمنوب: ترسنوک

الیمنع والیمنوع: میوه بگاته وه قتی خواردن

پن بگا

الیمنه: گیایه که

الیموح: ناوی روژه وه کو شمس

الیمودلون:

(فصل الواو والظاء)

الوضب: ده وام کردن

الوظوب: ده وام کردن وه لازم بون

الوظر: پریون

الوظیف: نیسقانی قول و قاچ

الوظيفة: دره یا طه عام یا دینار به نوجره ت

بدری بو روژ یامانگ یا سال نوجره تی مه

لومه

(فصل الواو والعین)

الروع: چه قل

الروعاء: ظه رف هه رچی شتنی تی بکری

وه بار

الوعب: پی گه یاندن وه کزکردنه وه
 الوعد: وعده دان
 الوعث و الواعوثة: شیدت و میجنهت
 یا دهشتیکی لماوی پزینی تیا زه حمهت بی
 الوعید: هه پره شه کردن وعده دان به خراپی بو
 ترساندن
 الوعرو الوعرة: جینگای نهر و لماوی
 الوعاطة: گولی زهر
 الوعظ: منع کردن، و هترساندن وه نه صیحهت
 وه ناخری خستنه وه بیر
 الوعیف و الوعاف: قورهی زگی و ولاغ له پزینا
 الوعق و الوعقة: کسینکی به دکردار
 الوعک: تاو گهرمی تا
 الوعکه: شهرگاه معرکه جینگا شهر
 الوعل: په ناو مه لجه
 الوعل: حیوانه کئیوی بزنیان
 الوعل: گهره ره نیسی طانیفه
 الوعن و الوعنة: په ناو مه لجه وه جینگه
 سهخت هیه گیبای تی نهروی
 الوعوع: پیوی
 الوعواع: کومه تی نینسان و ناو زیان
 الوعوعه: گورگ، چه قهل، پیوی، سهگ، لوره و
 دهنگیان
 الوعوعی: قسه خوش
 الوعی: پاریزگاری کردن وه په نادان به کس
 وه کیم

(فصل الواو والغین)

الوغاء: شهر و لیدان و هئاواز
 الوغب: ترسنوک وه نه حمق وه ووشتری
 زهلام یا کاسه و قاپ و قاچاغی ناومال
 الوغد: پیاری که قدر وه له قوماری میسر
 سه میکی بی بهش که سه می دهه مه

الوغادی: داوین

الوغرة: گهرمای سهخت

الوغر: خشم و کینه وه گولانی ناو

الوغیر: بهردی سوره وه بو گوشتی له سر
 ببرئی

الوغیره: شیریه به بهردی سوره وه گهرم بکری

الوغف: کزی چاو یا شتی که نهی بهستن به

زگی نیره وه وه سواری می نبی

الوغیف: خیرا پزین و هراکردن و هئاوازو

قورهی زگی و ولاغ

الوغل: کومه تی شهراب بخونه وه یه کی

له خویه وه بچیته ناویان شهراب بخواته وه،

وه خوشاردنهره له ناو درهختا

الوغم: خشم و کینه

الوغنه: کویسیری گهره

(فصل الواو والفاء)

الوفاء: دهرام له سر عهد

وفاة: مردن

الوفد: جهامه وه سهری کئی

الوافد: فرستاده و هرهوانه کراو

الوفود و الوفاده: بون له خزمهت گهره دا

وه فرستاده

الوفر: مالی زور وه شتی تهراو بییت

الوفره: زوری

الوفز: عهجهله کردن

الوفض: عهجهله کردن

الوفراء: عهردی گیایه که می هه مو دهرماتی بی له

نشو نوما که وتی و هشتیک یشه که نه کا وه

نه گوپی

الوفضة: جینگای بهستنی زینی که وان

الوفعة: پوش و پهروپی یا کارگ وه پهروی

دهمی شوشه وه لولینه

الوفیعة: سه‌به‌ته که‌شنتی تی نه‌که‌ن
 الوق والوقاق: موافیق بون وه‌پاست بو هاتن
 وه‌موافه‌قته کردن
 الوفل: نه‌مانی زیاده گوشت و چه‌وری پیسته
 به‌ده‌باغ کردن
 الوفهیته: کار به‌ده‌ستی کلینسا که بو خدمه‌تی
 تی نه‌کوشی

(فصل الواو والقاف)

الوقاء: شتی‌که محافه‌ظه‌ی شتیکی پی بکری
 الوقب والوقوب: داخل بون وه‌گوم بون
 الوقیب: قوره‌ی زگی نه‌سپ له‌وه‌قتی رژیینا
 الوقت: زه‌مان
 الوقاحه والوقحه: بی شهرمی
 الوقاح والوقح: بی حه‌یاوبی شهرم
 الوقد والوقدان: ناگر داگیرساندن
 الوقود: دارو هه‌رچی بسوتی
 الوقود: دارسوتان، وه‌ناگر داگیرسان
 الوقاده: ناگری بلیسه‌ی به‌رز بیته‌وه
 الوفذوالوقفاذة: غالب بون، وه‌لیدانیکسی
 وابسه‌خت نزیکی مردنی بکاته‌وه
 الوقر: گوی گران
 الوقار: به‌حیلم بون وه‌سه‌نگین بون
 الوقر: باری نیستر یا که‌ر باری ووشتر پیی
 نه‌لین وسق
 وقار: عه‌فهمو گه‌وره‌یی
 الوقس: شتی خراب وه‌به‌یان کردنسی،
 وه‌شهرپو ده‌وا
 الوقیر: پان و گله‌ی مه‌ر
 الوقص: لیدان له‌نه‌ستو وه‌شکاندنی
 الوقص: گه‌ردن و مل کورت وه‌چیلکه‌ی ناگر
 پی کردنه‌وه وه‌زه‌کاتی به‌ینی دوو واجیب
 وه‌کو به‌ینی پینج ووشتر وه‌ده ووشتر له

پینج ووشتر مه‌ری زه‌کاته نیتر زه‌کاتی نییه
 هه‌تا ده ووشتر
 الوقط والوقیط: چال و چولی که ناری تیا
 نه‌وه‌ستی وه‌زه‌وی به‌راو وه‌سواربونی
 که‌له‌شیر به‌سه‌ر مریشکاوه به‌مه‌عنا صرع
 فیش هاتوره
 الوقط: قورس و گران
 الوق: جینگای به‌رز وه‌که‌وتن وه‌ته‌سیر
 الوقوع: نیشتنه‌وه‌ی ته‌یر وه‌که‌وتن
 الواقعه: مه‌شه‌ققه و موحیبه‌ت وه‌قیامت
 وه‌نینتیظاری وه‌توقیع نه‌وه‌ی نه‌خریته ناو
 کاغزه‌وه
 الوق: هه‌وری ته‌نک وه‌به‌رز وه‌به‌رده ورده وه
 جینگای سه‌خت به‌رده‌لانی که نازاری پی بدا
 الوقیعه: جه‌نگ و قیتال وه‌غه‌یبه‌ت کردن
 الوقف: حه‌بس کردن وه‌خیرکردن به
 نه‌فعه‌که‌ی وه‌نیمساک کردن
 الوقاف: به‌ندبون وه‌پراوه‌ستان
 الوقل: سه‌رکه‌وتن و چوونه سه‌رشتی
 الوقم: ره‌وکردن وه‌بی حورمه‌ت کردن
 الوقنه: له‌هه‌ر شتی که‌می
 الوقوقه: ده‌نگی سه‌گ وه‌قرته قرتی مریشک
 الوقواق: ترسنوک وه‌دره‌ختیکه له هندستان
 صد گز دریز نه‌بی وه‌گه‌لاکه‌ی وه‌کو قه‌لغان
 پانه وه‌کو سه‌ری نینسان وه‌لوت و گویچکه‌و
 چاری نینسانی تیا‌یه. له‌هاتنی با گه‌لاکانی
 له‌یه‌که نه‌که‌ون پیی نه‌لین ناوازی وقواق
 وه‌ئو جینگایانه‌ش پیی نه‌لین بلادو قواق
 الوقه والوقاهة: تاعه‌ت وه‌عیباده‌ت
 الوقی والوقایه: محافظه کردن

(فصل الواو والکاف)

الوکاء: دم به‌ستی هیزه و کونده

الوكب: چهقین راست و هستان، وه نال و بول
 بونی تری
 الواكب: کسی لهسر قاچ رابوهستی
 الوکیان: ورده ورده پوین
 الوکته: خالی رهش کموتن سپیایی چاو،
 وه نوخته وه نهسر
 الوکج: گهیشتن
 الوکده: رویشتن لای بهعضی توکید وهکو
 تاکیده
 الوکاد: گویر هوسار پتی گاو مانگای پیوه
 ببهسرتیموه
 الوکر: هیلانهی طهیر لهناو شاخا بههیلانهی
 سر درخت ناگر نه بیژری
 الوکیر والوکیره: کسی خانوی تازه بکا بو
 رهسم گوشاد ضیافه بو دوست و خرم و
 کس و کاری بکا
 الوکر: تهیری بچینه ناو هیلانموره
 الوکری: ووشتری کورت، وه نهوعیکه
 لهراکردن
 الوکار: پر کردن
 الوکز: لیدان وه منع کردن
 الوکس: کم کردن
 الوکظ: دفع کردن
 الوکج: دوپشک پیوه دان
 الوکج: پوین به پنجهی گهرهی پی
 الوکیج: قایم و مه حکوم وهکو ندهیهک ناو
 نده لینی ناوی نی نه پوا
 الوکف: دلویه کردنی خانو، وه قه طع کردن
 الوکف: گوناه وه عیب و نوقصانی وه شتی
 عه بهت وه داوینی شاخ
 الوکوف: ووشتری به شیر یا سالی برو شیری
 وشک نهکا
 الوکاف: کورتان

(فصل الواو و اللام)

الولاء: خزمایه تی وه له شهر عدا قه رابه تی
 له موالات پهیدا نه بی وه له نازا دکردنی عمبد
 موالات ضدی دوشمنایه تی به
 الولاء: یهک له پاش یهک پی گهیشتن
 الوالب: پی گهیشتووه پوینده
 الوالبه: زهرعی لهسر رهگو و تووی کون هل
 بداتمه
 الولث: عهد وه لیدان
 الولج: ریگایه کی لماوی لم زور
 الولوج: چوونه ناوه وه داخل بون
 الولیجه: خهرارو جه والی گهره وه هاو پازو
 مه حره می کسی
 الولخ: گهره بون وه دریزبون وه تیکه ل بون
 الولد: کوپو کچ
 الولید: مندال و عهبد
 الولادة والولادة: زاین
 الوالدة: دایک

الولود: ژنی یا پیاوی نه زوک نه بی نه ولادی
بی

الولسان: ده ست خستنه سه ملی یه کتر
دوکسهس برون

الولع: درو و هه بس

الولیع: گولی خورما که له ناو توکلأ بی

الولغ والولوغ: سهگ یا غهیری
سهگ له قاپنکا ناو بخواته وه، وه یا قاپ

بلیسینه وه

الولیس: گورگ

الولوع: ته ما عکان

الولفة: دولچه ی بچوک

الولاف: نه وه پاکردنیکه

الولق: درو کردن وه هه جهله کردن

الولقة: لیدان

الوليقة: پون و نارد تیکه ل کردن بو خواردن
وه کو په لوله

الولم: پینگیشتن وه کوبونه وه

الولیمه: خیانه تی ژن هینان وه خهته نه سوران

الولولة والولوال: هاوارو فریاد

الولة: موه حیر بون له زوری عاجزییه وه

یا موحیبه ته وه. تولیه به مه عنای

جوی خستنه له بهین دایک و مندالییا له

وه قتی غهزا کردن

الولهان: عه قلی بروا سه رسام بمینی وه

له عیباده تاشه یتان وه سه وه سه ی بدا

الولی: نزیکی. ولکل وجهه هو مویها. یه عنی

روی تی نه کا

مولی: عه بد نازاد کهر، وه ناموزا وه یاریه دهر،

وه دراوسی وه اولی لایقه

الوالی: حاکی. جه میع

الولاية: خزمایه تی وه یاریه دان

(فصل الواو والمیم)

الومد: گهرمای ی زور بی وه خه شم گرتن

الومس: فیسق و فجور

الومض والومیض: نیشاره ت کردن وه شه وق

دانه وه ببریسیکته وه

الومق: موحیبه ت کردن

الوامیه: میخته ت و مه شه ققه ت

(فصل الواو والنون)

الون: ضه عیفی، وه لیدان به په بنجه

الونا: سستی وه ضه عیفی وه ماندوبون

الونیه: نه مییش وایه

الونیم: گوی مییش

(فصل الواو والهاء)

الواة: که لیمه ی ته عه جوبه له جینگای شتی

زور جوان بی یا زور ته واو بی نه بیژدی

الوهت: لیکدانه وه وه روچون له فیکردا

الوهب: به خشین

الوهج: پوناک بون، وه شه وقی ناگری

داگری ساو

الوهج: گهرمای ناگر

الوهجان: شه وق دانه وه ی ناگر

الوهده: جینگایه کی چال و قول وه پی چالی

جولأ

الوهز: سهخت وه ده فع کردن

الوهس: قسه کردن به په نهانی وه دوو زیانی

الوهیسه: بریشکه کردن له کولله وه کوتانی

الوهاس: شیر

الوهص: پی پیمانان وه شکاندن

الوهط: لیدان وه شکاندن

(باب الهاء وما بعده من)
(المطابق والمضاعف)
(وغيرهما)

(فصل المطابق)

الهاامة: وشترى بانگ کردن بؤ سر نالیک
خواردن
الهیج: سهخی و جوانمرد

(فصل الهاء والهمزة)

الهاها: وشتر بانگ کردن بؤ نالیک وه پیکنین
به قاقا
الهاء: نیشانهیک بهرومهتموه بی
الهاه: خرمانهی مانگ

(فصل الهاء والباء)

الهباء: تۆزو غویار وه تیشکی پۆژ که نه داته
ناوالمه نهر زهرپاتانهی که له ناو هه تاوه
که یایه
الهب: خهبر بونه وه له خه وه گوم بون
الهباب: نیشاطوشادی
الهبوب: هاتنی با
الهبب: مرغه مرقی سابرین، وه حیلهی نهب
له وه قتی پهرینیا (ناوه) سواربون می
الهبث: لیڈانی یه که له پاش یه که
الهبیت: ترسنۆک
الهبه: به خشش و عطا
الهبه: وه قعهی به شیده ت یا میقداری له
زهران
الهبته: ترسنۆکی وه سستی
الهبث: بزوتن
الهبج: قورس و گران

الوهطی: تری ورد
الوهف: مالیک زیادو ته رفوع بکا
الوهق: که مه ند، دار. مواهقه. مل
دریژکردنه وه له پۆینا
الوهف والوهیف: زۆر کردن وه دریژ کردن
وه گیا زیاد بکا وه گه لا بکا
الوهل: ترسان وه غلهط کردن وه فراموش
کردن
وهلة: یه که جار
الوهم: ریگای راست وه وشتری گوره وه له
حوکمینکا ته رفئی چاکی پی نعلین. وه هم لای
حوکه ما هیژنکه له ده ماغایه، مه عنای بچوک
بچوکی پی نهرانری
الواهمه: قوه ت وه هیژنکه له نینسانا مه عنای
بچوکی پی نهرانری وه کو دۆستی زهیدو
دوشمنایه تی خالید
الوهن: سستی و چهیفی
الواهنه: ضلعی کورت وه ضلعی لای خوارو
الوهانه: ژنی ضعیف سست بی
الوهوه: نهبی زینی خوی له ت له ت کا
الوهواء: ناوازی که ره کیوی
الوهی: له ت کردن

(فصل الواو والياء)

الویاء: دیزه ی گوره
الویب: ویل و هاوار که لیمه ی عذابه
الویح: داری داس وه که لیمه ی خووش
وهر چه ته
الوین: تری رهش
الویل: که لیمه ی عذابه وه ناوی شیونکه له
جهه نهم
الوین: که لیمه ی که بؤ ته فرهدان به کار
نه هیتری

الهبيج: دهردي كه بهگوانی ووشتروه بی
 الهبيخ: لهنجو لارکردن
 الهبيخه: ژنی بهلهنجو لار پروا
 الهبيخی: کسهی بهلهنجو لار پروا
 الهبيد: جیتی گوژآلك
 الهبذ: عهجهله کردن
 الهبر: گوشتنو قهلهو بون
 الهبر: جیگای چال وهدهشتی بهینی دوشاخ،
 وهبرین
 الهبور: چال وهبهردی گهوره وه
 بهگیراوی. ب. مرواری بچوک
 الهبا: مهیمون
 الهبراء: ژنی گوشتنو قهلهو
 الهبیر: وهکو هبر وایه
 الهبره: پارچه گوشت
 الهبریه: سهریچ
 الهبرزی: حهلقهی دهستی نهسپ وهکو بازن
 الهبرتی: ناسنگه وهناوی گا کیوی
 الهبش: کوکردنهوه وهقازانج کردن
 الهباشه: کاسبی کردن
 الهبص: خوشی و شادی
 الهبط: بهرهو خوار هاتن وه بهرهو خوار هینان
 الهبوط: له بهرزی یهوه بهرهو خوار هاتن
 الهبط: ووشتری له روباریک
 الهبطه: جیگای چال
 الهبع: بیچوه ووشتری که بهکویته زگو و زا
 الهبوعا والهبوغ: نوستن
 الهبل: مردن
 الهبل: پیر وه ووشتری گهوره وه پیماوی
 قومار باز
 الهبول: ووشتری بیجوی نهمینتی
 الهبال: راوکه
 الهبلع: زور خور وهسهگ

الهنبق: کسهیکی نهحمق حمز به گفت وگویی
 ژنان بکا
 الهنبقة: دانیشتن له سهر پارنهی پهنجهی
 پی له عهره بچهقینی
 الهبو: ناگر کوژاندنهوه
 الهبوة: تۆزو ریگای تۆزای
 الهبهی: شوان یا قهصاب وه کوپی خیراو
 گورج
 الهبهیه: دهعه
 الههبیاب: همرارو سهراب
 الهبی والهبهیه: کچی بچکوله جاریه

(فصل الهاء والهاء)

الهت: دراندن وهگوشین وهلیدان
 الهتفیت: خیرا خیرا لهدوای یهک قسه کردن
 وهدراندن وهشکندن وهرژاندن
 الهتان: چهنه باز
 الهتر: شتی عهجایب وهمیحنهت وهمشهقهت
 الهتر: قسهی همرزهو بی سود
 الهتری: ناسنگه وهزههنگه
 الهترك: شیر
 الهتف: ناواز
 الهتافة: بانگ کردن
 الهاتف: بانگ که
 الهتفان: قرچه قرچ وهتهقه تهق
 الهتك: نهتك، پهرده درین وهخوین رژاندن
 ریسوا کردن
 الهتل: پی گهیاندن وه باران زور بارین
 الهتم: شکانی دوو ددانی پیشهوه له رهگهوه
 الهتماء: مهپی بی ددان
 الهتافة: برشتو پارچه که له شتی نهیینهوه
 الهتملة: قسهی پهنهانی
 الهتن والهتوان: باران بارین

الهتمة: قسهی زور

الهجس: خهیاال و هسوهسهیهك كه نهكهوئته
دلهوره

الهاجس: غم و خهفتهی كه نهكهوئته دلهوره
الهجوع: نوستن به شهو هاجع نوستو
الهجیع: شق و درزی عهرد و درهی قول
الهجف: ووشتر مورغی پیر وه پیاروی رهزا
قورس

الهجل: دهشتیکی ریك له بهینی دوشاخ
وههاویشتن

الهجم: پیالهی گهوره وه حهیوان دوشین
وهپهلاماردان وهسرمابون وهروخاندن

الهجوم: کوت و پر هاتن
الهجمع: بهران

الهجیمة: ماست و شیری ترشاو
الهجمه: گهله ووشتری له چل كه متر بن یا

لهبهین صدو هفتادا بی وهبهمهعنا
سهختیش هاتوره

الهجان: چاك، سهختی وه ووشتری سپی چاك
الهاجن: لههویانانا حهیوانی بچوك وه كچی

بالغ نهیوبی شوپكا
الهجین: كوره عهرهبی دایکی جاریه بی

وهئهسپی باوکی نهسپی عهجهمی و دایکی
نهسپی عهرهبی بی

الهجنة: حهیوانی نارهسهن وه ئینسانئ
ناكس و نانهصل بی

الهجنع: كهسیکی دریزئی ناو قهد نهستور
وهپیریکی كهچهل وه ووشتر مورغی كهچهل

الهجو: زهم كردن
الهجهة: بانگ كردن

(فصل الهاء والذال)

الهد: روخاندن وشكاندن و ترسنوك
وهجوانمهرد وهسهخی

(فصل الهاء والشاء)

الهثم: وهكو قثم له بابی قافدا
الهثمة: قسهی نیهائی
الهشيشة: تیكهل بون وه جهورو ظولم

(فصل الهاء والجميم)

الهجاء: خواردن وه بی نهنگبون وهعهكسی
مهذح

الهجو: زهم كردن
الهجاجة: بوق

الهجود: خبی
الهاجد: نوستو

الهجر والهجران: جوی بونهوره
الهجر: جوین دان و قسهی ناشیرین

الهجرة: جودایی وهلهمهكانیکهوه رۆین بو
مهكانئ وههجر ناوی شاریکه

الهجرة: مهینهی منهوره
الهجرو الهجيرة و الهاجرة: نیوهرو له كن

شیدهتی گهرا، یا قسهیهكه جوین و فهحشی
تیا بی یا هجیر هوزی گهوره وه گیای

ووشكه
الهجار: نهسپی پاشوی به دهستیوه

بهستیوه یا رهشمهكهی به قاجیهوه
بهستیوه

الهجراء: شهئن و عادهت و ذات
الهجيرة: كردهوه و عادهت

الهاجری: بهنا
الهجرس: بیچو وهپوی یا گورگ وهمهیمون

وه پوی یه
الهجرع: پیاروی دریزئی نهحمهق و تانجی

الهدا: نهولاد وهبريني دهم وچاوى ووشتر
 الهديل: كوتري نيز وهخويندنى كوتروه
 نيچوى كوتر
 الهدلق: لچ و ليو شوپ
 الهدلول: گورگ
 الهدم: روخان وه ويران كردن
 الهدم: بهردو گهچي له ديوار بچيته دهرى
 الهدام: بهرگى كوئه
 الهدام: شيرى زور تير
 الهدفة: بارانى به خوره
 الهدمل: جبهو كهواى كوئه
 الهدن: ويقارو خوئسنگين گرتن
 الهدملة: عمرديكى لم زور كه درهختيشى زور
 بى
 الهدان: تهريركه هيچ تير بون نازانى هرچى
 بخوا گورج ههظمى نهكا ديسان تهقلای
 خواردن نهادهر له جيگاي بهرز نهيشيتهوه
 كه چوه سر درهختى هه مو ميوهكهى نهخوا
 كه پيوه نهما نهگويزيتهوه درهختى تر
 الهدون و الهدنة: بارانى سوک وهصولح
 الهدهد: پهپوسليمانکه وه هداهد به معنائى
 پرسيارکهريش هاتوه كسى شتى پيرسيتهوه
 له كسى
 الهدهد: پرسين، وهخويندنى تهرير وهمنال
 راژانندن بو خهو
 الهدى: خيرو صهدهقه كردن له مهكه يا به
 ديارى مهر بزن ووشتر وگا بردن بو مهكه و
 حرهم، وهريگا روينيشه
 الهدى: ديارى وهبوك وهئرشاد وه دلاله
 كردن
 الهدادى: رى نيشان دهر ونهجات دهر
 الهدية: ديارى بهخشش

الهداة: جهمعى هادى
 الهدوء الهدوء: نارام گرتن و ساكن بون
 الهداء: قهنيور وه پشت دهرپهريو
 الهداء: ناردين
 الهداة: حهيوان دوشين وهميوه چنين وهروانى
 گيا يا مو
 الهدب: هر گهلاى درهختى دريژو بارىك بى
 پان نهبى وهكو گهلاى سهرو
 الهدب: برژانگ وه دهستهسر وه لكى ميزهر
 الهداب: وهكو هذب
 الهدبة: پهلاماردان وه حمله بردن
 الهدب: شير بيبى به ماست
 الهدوج: گفه گفى با
 الهداج والهدجان: رويشتنى پيرانه لهسهرخو
 الهداد: عمشيرهتيكه له يهمن
 الهدر: كولان وههلچون وهخويندنى كوتر وه
 گيا زيادبون
 الهدر: بهتال بون وهكو خوئسنى كسى
 قهصاصى و دهيتى نهبى
 الهدير: حيلهى نسهپ خوئدنى كوتر
 ومرقهى ووشتر له گهرويا
 الهدار: ماستى نابلاخى سهري توندو ژيرى
 وشل
 الهدس: لى خورين وهبانگ كردن وههاوار
 دهرکردن
 الهدع: لهفطيكه (لهفزيكه) شوان بو دؤستانى
 حهيوان بهكارى دينى
 الهدف: هر شتى گهروه بهرز بى
 وهنيشانهى تير و تفنگ كه بوى بهاويژى
 الهدفة: كومهلى ئينسان
 الهدافة: گوشتن و قهلمو
 الهدق: شكاندن
 الهدل: شوربونوهى لچى ووشتر وههر شتى
 بو خواره وه شوپ بکريتهوه

(فصل الهاء والذال)

الهدز: خویندنه‌وهی خیرا خیرا وه برینی گورج
الهدزڤ: شتی تیژ
الهدزایل: برینی خیراو گورج
الهدز: قسه‌ی بی‌معنا کردن
الهدزما: به گورجی خویندنه‌وه
الهدزریان: کسه‌ی قسه‌ی سوک بی‌وه خدمته‌ی
کسه‌ی وکاری بکا
الهدزم: برین و خیرا خیرا خواردن
الهدزما: نه‌وه روینیکه
الهدزو والهدزبان: قسه‌ی هرزه و بی‌معنا
کردن

الهرج: کوشتن‌وه فیتنه وه خیرا روینیی ناسپ
وه‌سله‌مین‌وه وه خو تسی هه‌ل قوتان له
نیش وکاری خلع وه زور کردنی شتی
الهرجاب: شتی دریز وه دیزه‌ی گوره
الهرجاس: قه‌له وه مزه‌لام
الهرجلا: روین تیکه‌ل کردن
الهرجان: دریز و ناستور وه روین به
ته‌په ته‌پ
الهرد: میچکه‌ی ووشتر مورغ وه له‌ت کردن
پوب هرود یه‌عنی ره‌نگ کراو به ره‌عفران
ورونیا
الهرویه: ترسنوک یا پیره‌ژن
الهرار: دهردیگه تووشی ووشتر نه‌بی
الهریر: نوزه‌ی سه‌گ
الهرزقه: پیکنه‌نینی زور ناشیرین
الهرس: لیدان وه‌کو تانی شتی به گه‌لا کوتک
وه‌خواردنی سه‌خت
الهریسه والهراس: به‌ردی هه‌لکه‌نراو ده‌ست
نوژی لی بشوری
الهراس: دره‌ختی درکدار
الهرس: شیر یا پشیله
الهروس: به‌رگی کونه
الهرش والهراش: دراندن وه راکیشان له
هردو سه‌رم‌وه
الهرشبه: ژنی پیر
الهرشفه: پارچه مهن‌دیلی یا شتی که ناو هه‌ل
بمژنی له وه‌قنتی ناو که‌میدا باراناوی سه‌ر
عه‌ردی پی هه‌ل نه‌مژن نه‌یی گوشنه
ظرفیکه‌وه وه‌پیریژنی به عومر وه‌دولکه‌ی کون
الهرشم: به‌ردی نه‌رم
الهریصه: جیگای ناوی تیا وه‌ستابی زه‌لکاو
الهرض: دراندن
الهرط: ده‌ست پی کردنی نینسان به قسه
کردن

(فصل الهاء والراء)

الهر: پشیله‌وه بانگ کردنی شوان مه‌رو بزنی
الهر: ناویکه له ناوانی شیر وه‌نوزه نوزی
سه‌گ له‌بهر سه‌رما
الهره: سه‌ختی و شیده‌ت وه له‌کولانا گوشت
واپوخت بی‌ی له نینسان بکه‌ویته خواری
الهره: قسه‌ی فاسیدو خراب
الهرپ: راکردن
الهارب: راکهر وه‌جیوه
الهراب: راکردن فیرار
الهرید: خزمه‌تکاری ناگری ناگر په‌رسته‌کان
الهریوی: دهرمانیکه
الهرت: دراندن وه‌راوه‌ستاندن وه‌ناوی شیر
الهریت: دم زل وه ژنی قوزو قنکی بویی به
یه‌ک
الهرثمه: شیر
الهرج: چاوی ووشتر ره‌شی به‌سه‌را بی‌له‌بهر
که‌رما

(فصل الهاء والراء)

الهرطة: مهري لهر
الهرطال: دريژ
الهرع: عهجهلهو خيرايي وه خويني جاري وه
ترسنوك
الهرعة: حهيوانبكي بچوك وهژني له دهست
بازي لهگهل ميژدي مهني لي بيته دهره وه
الهريع: نوسپي
الهرف: عهجهلهو خيرايي و قسهي پيرو پوچ يا
دريژ له مهدحو سهنا
الهرافة: ناو رژاندين
هرقل: پادشاهي رومهكان
الهركولة: ژني نوسستورو قهلهو يا ماسي
نوسستور
الهرم: پيري
الهرمة: شيري مي
الهرم والهرمة: گيايهكه
الهرماس: شير
الهراميس والهرميس: شير ياپولنگ تاو بداته
سهر نينسان
الهرمان: عهل
الهرملة: مو ههلكيشان
الهرنوع: روج لهبيري بچوك
الهرنة: نه ميش وايه
الهرنع: نوسپيني بچوك وشك
الهرو: ليڊان
الهرواة: عهصاي نوسستورو گهوره
الهروال والهرولة: گورگه لوقه نوعه
راكردينيكه
الهرهيد: نوعه ماريكه
الهرهرة: دهنگي ناو وه پشقلي مهري
الهرهور: چهم وه ناوي زور كه نهپروا شهقه
شهو و دهنگي
الهرهير: نوعه ماريكه
الهربياع: دهنگي درهخت كه نهلهريته وه

الهرز: بزواندين

الهرزة: شادي و خوشي

الهرزة والهرزاء: گالته پي كردن

الهرزيز: بههيزو قوهت وه شيره

الهرزج: دهنگي ههور وه گوراني

الهرزيج: نهحمق وهكسهي خيرا بپروا

الهرزة: ليڊان

الهرزارجشان: گيايهكه وهكو لاو لاو

الهرزين: بزوتن

الهرزع: شكاندين

الهرزيغ: نهحمق وهزه مان وه وهقت تهزع فلان

يهعني سوپاس و شوكري كرد تهزعت المرآة

دل تهنگ بوو الاهزاع يهك تير له تير دانا

بمعيني

ماله اهزاع: يهعني شتيكي ني يه

الهرزف: ووشتر مورغي پير

الهرزق: ههور ي توندو سهخت وه هال فراندين

وهخواركردنه وه

الهرزل: گالتهو لهتيفه كردن

الهرزال: والهزيل: لهر

الهرزم: شكاندين شتي به دهست

الهرزيم: دهنگي ههور

الهرزمة: چالي به دهست پيانان پهيدا ببي

الهرزيمة: شكستي لهشكر

الهرزبر: كهسيكي بهدخو

الهرزهز: كهسيكي سوكو و زهريف

الهرهان: شيري تيژ

الهرهان: شيري تيژ وه بوره ي ووشتر وهفيتنه

كه شكستي لي پهيدا نهبي

الهرهزة: بزواندين

(فصل الهاء والسين)

الهس: لیڈان و شکاندن
 الهسب: شہرہ و کیفیت و ہکو حسہب
 الهسم: شکاندن
 الهسیس: دہنگی نیہانی
 الہمہاس: شوانی شہر تا رُوژ بہ دیار
 رانہوہبی
 الہس: کوشتن

(فصل الهاء والشین)

الہش: شتی نہرم کہ سیکی روخوش وہ گہلا
 لہدرخت کردنہوہ
 الہشاشۃ: شادی سوکی رحمت بون
 الہشاش والہشوش: روخوش و ہسری
 دوشینی پی خوش بی
 الہشم: شکاندن
 الہشیم: گیای زور ووشک
 الہاشمۃ: زامی سرکہ نیسقانیشی بشکی
 الہشمۃ: جی و ہستانی حیوانہ کیوی
 الہشیلۃ: ووشتری صاحبہ کہی بی عہ قلو
 فام بی
 الہشہشۃ: جوان بون و ہشادی کردن

(فصل الهاء والصاد)

الہص: گوشین بہدہست
 الہاصۃ: چاری فیل
 الہصر: شتی دوقاتی بکہی نہمجابی شکینی
 الہصار والہصور: شیر
 الہصم: شکاندن
 الہصہص: گہلہ کورگ

(فصل الهاء والضاد)

الہض: لیڈان و گہستن
 الہضاء: کومہ لی ٹینسان و ہنسپ و بارگیر
 الہضب: دلویہ، یہک لہ دوی یہک بیٹہ خواری
 الہضب: نسپی عہرہق زور بکا یا زور
 سہخت و قایم بی
 الہضبۃ: بارانی قہترہ گہورہ و ہگردی ہمز کہ
 کہم گیای تیابی
 الہاضوم: شتی بہ معیدہ موناسیب بی
 الہضم: شکاندن وہ تواندہنوہی خواردہمہنی
 الہضمۃ: بخوری بون خوش
 الہضہاض: نسپی کہ گاز لہ ملی نسپہکان
 نہگری نہیان بہزینی

(فصل الهاء والطاء)

الہطر: لیڈان بہدار دارکاری
 الہطع: نوارین بہدیکت وہ عہجہلہ کردن
 الہطوع: مل دریز کردن وہ زور نوارین وہ
 تہماش کردن
 الہطل: ووشتری لہسرخو بروا
 الہطل: بارانی بہ دہوام و ہجاریونی فرمیسک
 الہطل: شتی جاری بی و ہکوناو
 الہطال: ناوی شاخیکہ
 الہطول: زور جاری
 الہطلان: جاری فرمیسک و ہبارانی یہک
 لہدوای یہک
 الہطلع: پیایوی نہستور دریز
 (باب الهاء والعین)
 الہمغ: گیایہکی درکاوی یہ یا گیایہکی ساق
 رہشہ

(فصل الهاء والفاء)

الهف: نوعه ماسی یکه وه هوریکه
 بارانهکی عردهل نه مژی وه زراعته تیکه
 درهوی پاش بکوی دانهی خه ساریبی
 الهفت: لیدان وه تواضع کردن وه نیشی بی
 شهره فی کردن
 الهافت: ته ماشا کردن
 الهفاف: کم بدره و شیته وه شوقی کم بی
 الهفات: نه حمه ق
 الهفافة: شهوق دهره وه، وهیا کزه بایه کی
 سوک و خوش
 الهفیف: خیرا رویشتن
 الهفو: برسیتی
 الهفوة: گوناه وه زهله
 الهففة: باریک و لر

(فصل الهاء والقاف)

الهقب: که سیکي زک گه وره و دریز
 الهقیب: زور سهخت و قایم
 الهقعه: ناری نه ستیره یکه وه دائیره یکه له
 سنگی نه سپا نه بی وه که سی له ناو مه جلیسا
 زور پال بداته وه و هرابکش
 الهاقل: مشکي نیر
 الهقم و الهقیم: که سیکي زور خور وه که سیکي
 زور برسی وه ووشتر مورغی دریز
 الهقوم: دریز
 الهقعه: که سی شتی کم بیه خشی

(فصل الهاء والکاف)

الهک: بارانی سهخت وه لیدان به شیر
 الهکر: ته عجب وه موته حهیر بوون
 الهکاج: کؤکه

الهکوع: نارام گرتن

الهکم: په لاماردانی خهلق به شهر وه
 روخان
 الهکعة: نینسانی نه حمه ق

(فصل الهاء واللام)

الهال: دهرمانیکه جوژی بدا قاقولهی پین
 نه لین
 هل: حهرتی نیستفهامه
 الهلب: جینگای موی زور بی وه کو کلکی
 بارگیر
 الهلاب و الهلابة: بای سارد له گهل باران
 الهلبة: سهختی
 الهلبوت و الهلباجة: نه حمه ق
 الهلبیة: له جیاتی شیء شت به کار دینری
 الهلة: که می دهنگ بهر زکردنه وه
 الهالم: خهرمانهی دهری مانگ
 الهلتي: گیایه که
 الهلتاة: کؤمه ل
 الهلث: کؤمه ل
 الهلاث: ره خاوهت وه سستی که به سهر
 نینسانا دی
 الهلج: قسه کردنی باورپی پین نه کری
 الهلجاب: دیزهی گهره
 الهلبجة: فهرش و قالی
 الهلس: ضه عیف کردن وه فائیده ی زور
 الهلاس: لهر مهلوس بی عه قل
 الهلع: ترس و خهوف و ته مهع
 الهلع: کارزوله
 الهلوف: نیختیار پیر وه دروزن وه پوزی
 هور پوز به دهره وه نه بی وه که سیکي ریش
 زلی رهزا قورس وه ریشی زل و پان
 الهلقم: پیره ژن

الهلقام: شیر وه نینسانی وورگ زل وه ناوی
 پیاویکه
 الهلك: بهینی دوشاخ
 الهلاك: نهمان و كهوتن
 الهلك والهلكة: كهوتن و نهبون و خراب بون
 الهلكة: وهكو هيلاك وه شتی بكهویته خواری
 الهلوك: شتی به هيلاك چوبی وه ژنی قهحبه
 الهالكی: ناسنگر وه له بهنی خزیمه
 هولادی هالك كوری عمره
 الهالكوك: گیایهكه گهزئی درنژ نهبنی گه لای
 توكنه گولی سپی به ناوی حشیش الاسده
 الهلكس: پیاوی بینی قهدهر و قیمهت
 الهلل: خانوی جال جالوکه وه نهوللی باران
 الهلال: دهنگ و ناواز وه له هر مانگی شهوی
 یهكهم وه دوهم وه سیهم وه نیزهی ناسن كه
 دوسهری ههیه پاوی پی نهكرئی وه ناوی بن
 بیر و حوض وه نهوعه ماریکه
 الهلالة: خهرمانهی مانگ
 الهلمان: زور هلم زویی هینه
 الهلام: طهعامیكه گوشتی گا یان گامیش له
 ناودا نهكولینرئی له پاشا نهپالیوری نهخریته
 سرکهوه
 الهلیج: ههلیله
 الهلل: باریك وه زههری كوشنده وه بهرگئی
 خراب چنرابی
 الهلهال: جاو وه بهرگئی جولآ چاکی بچنی وه
 بیژنگی پر و چاك
 الهلبون: گیایهكه درکی نی به تووی خره له
 پیشا شین له پاشا رهش له ناخردا سور نهبن.
 (حب نیل) ناوی به
 الهلواع: ووشتر خیرا پروا
 الهلهجاج: درهندهی بچوك

(فصل الهاء والميم)

الهم: قهصد كردن وه عاجزی
 الهم: بیعی ناوی زور بی
 الهمة: قهصد كردنی شتی
 الهم: پیری فانی
 الهامة: دویشك وه مار وه میشوله وه هر
 حیوانی زهردار بی
 الهامة: سهر وه تیریکه به شهو نهفری رهنکه
 هوهو كهره بی
 الهما: تهریکه مهشوره به هومایه
 الهمام: هیمهت و گهوره
 الهمج: مهری لهپ
 الهمج: میثی بچوك بهروو گوچکهی
 حیوانهوه نهنوسی یا میشولهیه، وه
 نینسانی رهزیل. وهبرستی، وه
 ناوخرادنهوه
 الهامح: دهست لی ههگیراو
 الهمود: لباس كوئن بون وه ناگر كوژاننهوه
 هامده دوشهك و عهردی بی گیا
 الهمة: بهینی حشره مردن
 الهمازی: عهجه
 الهمر: ناویران وه فرمیسکی چاوهاتن وه شیر
 دوشین وه بهخشین
 الهمرجه: تیکه ل بون. اختلاگ
 الهمرجل: نهسپی خوش بز ههنگاوی گهوره
 فری بدا
 الهمز: گوشین
 الهمة: پاش مله کسئی عهیبی خهلق بلئی
 الهمة: وهسوهسه وه غائیله كه نهكهویته دلئی
 نینسانهوه
 الهمس: دهنگی نهسپایی ونیهانی
 الهماس: شیر
 الهمیسع: پیاوی بههیز وه ناوی پیاویکه

(فصل الهاء والنون)

الهن: گریان. وهکینایه ته له کبیر وهکینایه ته له
شئ هئا بۆ جیگای نزیک ههنا لهو جیگایه
دور تره هنیئه ساعه تیککی کهم
الهناء: به خشش وهکاری بئی زه حصهت و
دروست بئی
الهناء: لقی خورما وه نهوعیکه له قه تران
هنات البعیر یه عنی قه ترانم تی هه لسو
الهنئ: ته عامی که هزم بوبی وه شتی ناسان
بی وه ته نه ضدی تعزیه یه الهنوو والهناوه
ته عام هه ضم بون
الهنب: خراپی و قورسی
الهنب: ناوی بیاییکه
الهنباء: ژنی رهضا قورس
الهنیئة: کاری سهخت یاتیکه ل بونی ناو
خهلق
الهنبرة: جاشه کهر یا بیچوی که متیار
الهنبرة: ماکر
الهنبله: پوینی که متیار به خواری
الهنه: بز ن مشک یا پیوی ناوچاو
الهند: گرتن وه ناوی ژنیکه وه ناوی وولاتیکه
الهندب والهندباة والهندباء: گیایه که پیی
نه لئین بقله المبارکه گه لاکه ی پانه وه کو کاهو
نه خوری پیی نه لئین کاسنی نهوعیککی
کهیشیان هیه گه لای درنزه دائیما به رامبهر
پوژ نه گه پیی
الهنداز: نه ند: زهی کوردی به
الهندلین: نینسانی چه نه باز
الهندمة: نیش جی به جی کردن
الهندوانی: شیری که صنعتی نه هلی هندبی
الهنع: ووشر که سهری به رمز بکاته وه وه ملی
گیف بکا، وه کو به عضه تهیری مل درنژ نه کهن
الهنعة: ووشری ژنر ملی داغ کرابی

الهمش: کسبی نیشی زوو پاپه پرنی وه ژنی
زور قسه بکا
الهمط: تیکه ل کردن وه جوین دان وه مهرگرتن
به بی پیوان وه کیشان
الهمع: بیچوی چه یوانه کبوی
الهموع: فرمیسک هاتنه خواره وه
الهموع: جهه یان پوینی ناو
الهمیع: مردن
الهامع: هوری بارانی لی بباری
الهمق: نه رمی
الهمک: کو خشش وه نیکدام وه جونی شتی
خواردن
الهمل: ناوی بهری نه گیری مانعی نه بی وه
ووشری شوانی نه بی
الهمل والهملان والهمول: ناو له چاوه اتن
دهست لی هه لگرتن
الهملاج والهملجة: نه سپ غاردان
الهملع: خیرا وگورگ
الهمسام: نینسانی شهریف و موباره ک
وه پادشاهی هیمهت و گهوره وه شیر
الهاموم: پیوی زور یا هور
الهامومه: ناوازی زور
الهامامة: وه کو هامه وایه
الهمیم: گران گران پویشتن وه گیای تازه
شوق بداته وه
الهمیمة: بای له سه رخو وه باران که قه تری
وردبی
الهمیمة: قیرهی شیروه نالاندنی
الهمی: نهوعه دپکیکه
الهمی والهیمیان: جاری بونی ناو وه فرمیسک
الهمیان: کیسه پاره وه هه مانه

الهواة: نارامو نهحوالتيكه نوميدي سهلامهتي
 لي بكري
 الهودج: كهزاوه
 الهودع: ووشتر مورغي نير
 الهوذب: ووشترى پير
 الهوذة: تهرينكه
 الهوذلة: بزواندن
 الهور والهورة: خانو بروخي وه مينگه لي مهر
 التهور: كهوتنه ناو شتيكهوه لهبر بي
 موبالاتي
 الهوس: ليدان وهگيران به شهو ياخواردني به
 شيدت
 الهوس: نهوعيكه له شيتي
 الهواس: زور خور
 الهوش: عهدهدي زور ميقداري زور
 الهوشة: فيتنه و نيططراب مهاوش به مائيك
 نهلين كه حرام بي وهكو مائي دزيتي وه
 بهزور سهندراو
 الهوش: زگ بچوك
 الهوع: تهماعار
 الهواع: پشانهوه
 الهوف: سهرما، يا گهرمايي لهلاي راستهوه
 بي، ياپياوي نهحمق
 الهوك: نهحمقي
 الهول: ترسو وخوف
 الهولول: پياوي سوك
 الهوم: كهسي لهوه نهوزدانا سهري بهملاو
 بهولاييا بكهوي
 الهوام: حشهراتي سهر عهرد وهكو مارو
 ميرولهو كرمو دوپشك
 الهون: نهرمي و يقارو نارامو سوكي و
 ناساني
 الهون والهوانة: زهليل وهبي قهدرى
 الهواهة: پياوي نهحمق

الهنف والهنيف: عهجهله كردن وهزياد له
 زهردهخهنه بيكهنين
 الهنق: تهنگي و سهغلهتي
 الهنك: باراني سهخت
 الهنمة: مورو وه دهنگي پهنهاني
 الهنين: گريان
 الهنانة: پيو
 الهننة: نهوعيكه لهژيشك
 الهنيهة: سهعاتي نهختي
 الهنية: ناسان وهكو هنيئه وايه

(فصل الهاء و الواو)

لهواء: بهيني نهرزو ناسمان وهچول و خالي
 وهكو (افدنتهم هوا) يهعنى خالي يه
 الهوى: نارهزو كردني شتي كه پئي متلهذيذ
 بي وهكهوتن
 الهوء: هيمنت
 الهوب: نهحمق چهنهياز وهدوري
 الهوب: ريگا
 الهوير: گولي سور وهگولي سوسن
 الهورة: چالي قول قولايي له پانايي زياتر بي
 الهوتة: ريگايه كه بچي بو سهر ناو
 الهوج: دريژي بي عهقل وه هاتني باي سهخت
 الهوجاء: رني دريژي بي عهقل وه ووشترى
 خيرا بروت وهباي سهخت
 الهواجر: قسه ي پروپوچ
 الهواج: ناويكه له ناواني ناسك
 الهوجن: شهوي دريژ پياواني نهحمق
 دهشت و بياباني هيچ علامهت و نيشانهي تيا
 نهبي
 الهود: گهراننهوه توبه كردن وهنوستن هاد
 تهود يهعنى بو به جولهكه
 الهود: ناوي پيغهمبيريكه

الهاون: شتی تیا نهکوتری له زهره دروست
 نهکری
 الهاوی: شتی بهتال و بی سود
 الهوی: دوری بهینی دوشته یابهینی عهردو
 ناسمان یا له بهرزی هاتن بۆ خواروه
 الهاویا: جینگا میز
 الهادی: کولله
 الهادیه: ناویکه له نارهکانی جهههنتهم
 الهویناه: ناسانی وسههلی

(فصل الهاء والياء)

الهیئة: پهنگ وشکل وه صورت
 الهیفاء: ووشتر بانگ کردن بۆ خواردن
 الهیبة: گهورهیی وه اجلال ومخافه
 الهیوب: ترسنوک
 الهیتان: ترسنوک وهشوان وهکهفی دهمی ووشتر
 وهیت لک یهعنی تز وهره وهات: یهعنی بم
 دهری
 الهیثء الهیثان: بهخشین وه بزوتن
 الهیثم: بیچوی قازوقونگ وسیسارک
 وهبیچوی گورگ و پشیله
 الهیج والهیاچ: گیا وشک بون وهشهر
 داگیرساندن وه کهوتنه ئیضطراب وه
 جولانته وه
 الهیجاء: شهر و حهرب
 الهیجمانة: دوری گهوره
 الهیجان: مهست وههیران وه موضطه ریب وه
 پچرانندی شتی له شتی وهنارهزو کردن
 الهیاچ: عاشق وه ووشتری مهست
 الهید: بزواندن وه کهوتنه زهحهمتیه وه
 الهید: دهنگ له ووشتر کردن که بروا
 الهیدب: ههروی له زهمین نزیک بیته وه
 الهیدی: نهوعیکه له بۆینی ووشتر

الهیادة: عهجهله کردن وه تۆبه کردن
 الهیذام: پالنهوان
 الهیر: نهوعه بایهکه یا رهشه بایه
 الهیرع: کهسینکی ترسنوکی نهحهق
 الهیرون: نهوعیکه له خورما
 الهیرعة: بلویر لیدانی شوان بۆ کوکردنه وهی
 حهیوان، وهخۆل کردن بهسهر قهبری مردودا
 الهیس: بۆین
 الهیش: بزوتن، وه حهیوان دۆشین وهفیتنه و
 ئیضطراب
 الهیشة: دورنمایهتی وهشهر کردن لهگهله یهک
 الهیشر والهیشور: گیا ودرهخت
 الهیصر: شیر
 الهیصم: شیر و کورته بالآ
 الهیص: له پاش گرتنه وه ئیسقان بشکیته وه
 الهیضة: زگ چون وهرشانه وه
 الهیضلة: دهنگ وئاوازی ئینسانان
 وهجماعت وه لهشکری زۆر وه ووشتری
 گهوره وهژنی سمت گهوره
 الهیاط: بانگ کردن
 الهیطل: پۆی
 الهیطة: مهنجلی حهلواتیاکردن
 الهیاطلة: تانیفه یهکه له هندستان
 الهیغ والهیغوع: دل لادان وه به دل بون وه
 ترسنوک بون
 الهیاعة: ئاوازی سهخت و توند
 الهیعة: شتی لهسهر عهرد برژی وه جاری ببن
 الهیعة: ژنی له جینگه یهکه دا نارام نهگری
 الهیغور: مهشهقهقه و زهحهمت
 الهیغوعة: رشانه وه وه ئهسپایی وه لهسهر
 خۆیی کردن
 الهیغ: زۆرکردن شتی زیادبکری
 الهیغف: وهزینی با وه هاتنی وهیا بایهکه
 ئینسان تینو نهکا دهمی وشک نهکا

الهیف: قەدو کەمەر باریک

الهیق: نیری ووشتر مورخ وە هەر شتی دریز و

باریک بێ

الهیقلی و الهیقم: وەکو هیق وایە یا دەنگی

قوت دانی پاروہ یا دەنگی دەریایە

الهیکل: شکل و صورت و ئەسپی دریز وە

بنای بەرز وە کلێسای نەصارا

الهیل: رزاندن وە شتی بەبێ پێوان بدری

الهیلة: گوتنی لا الہ الا اللہ

الهیام: لمی زۆر و نەرم وە شیتی کە لە

عەشقەوہ پەیدابێ

الهیام: کەسانی تینویان بێ یا ووشتری تینو

الهییم و الھیمان: بەرودا کەوتن وە سەرسام

بون لە عەشقەوہ

الهیمان: تینو

الهیمرە: پیرەژن

الهیین: ناسان

الهیئە: ویقارو سەنگین

الهیئمە: دەنگی پەنھانی

(باب الیاء و ما بعدہ)

الیأس: ئومێد بڕین

البؤبؤ: بازی پارو

الیاقوخ: مورو وە کوژەکە ی سەری منال

الیباب: خراب

الیبرم: تەور یا تەورداس

الیبرین: ناوی مەکانیکە

الیبیس: جیگایەکی تەپ ووشک بێتەوہ

الیتوع: گیایە کە شیلە ی ھەبە وەکو خوژیلک

وایە

الیبیس: گیای ووشک وە شتی لە پاش تەری

ووشک بێتەوہ

الیبیس و الیبوسە: ووشکی

الیتیم: ھەتیو بێ باوک لە حیوانات دا بێ

دایک

الیتیم: منالی بێ دایک و باوک وە ھەر شتی

تەنھا بێ پێ ی ئەلین یتیم ھەتتا بە شیعری

ئەلین یتیم، وە مرواری کە وینە ی نەبی ئەلین

یتیم دوپی یتیم

الیتن: منالی کە لە دایک ئەبێ لە پێشما

قاچەکانی بێتە دەری

الیثرب: ناوی جیگەیکە لە حیجاز یا ناوی

مدینە ی منورە یە وە تئرب موبالغە کردنە لە

لۆمەدا

الیحمور: کەرەکیوی

الیحموم: توتن وە شتی رەش وە ناوی ئەسپ

الید: نیعمەت و مەنەت وە ھیز و توانا وە

دەست وە نەفس

الیدی: شتی بە دەست بچنری وەکو کەلاش

گۆرەوی

الیراء: گۆرەکە

الیرخم و الیرخوم: ھەلۆی نیر

الیربوع: جرج و مشکە کویرە

الیر: شتی سەخت و قایم

الیراعة: بلویر وە قەلەمی دانەدراو

الینارق: بازن

الیرقان: نەخۆشی زەردویی وە ئافەتیکە

تووشی زەراعەت ئەبێ

الیرانبع: گیایە کە (ھلیون)

الیرناؤ: خەنە

الیرقوع: برسیتی سەخت وە بەردیکی بچوکە

بە شەو ئەدرە ووشیتەوہ

الیرون: زەھر زویرن مولکیکە رەمی پزەنی

نیسبەت بە ئەو ئەدری

الیستعور: جێبەک لە نزیک مەدینەوہ داریکە

سیواکی ئی ئەکرئ بە مەعنا باطیل ھاتووہ وە

پەلاس و کلیمی کە لە توکی ووشتر بکری

اليسر: ناسانی چپ و روری وه
 دهوله‌مندی وه میسر قوماریکه عرب
 نهیکه
 اليسار: ويسعت و دهوله‌مندی وه لای چپ
 الیاسر: ناسانی
 اليسر: کوشتن
 اليسیر: کم وه ناسان
 الیسور: نینسانی روگرژ و مرو ناخوش
 الیسروع: کرمیکی سوره له‌ناو گیادا په‌یدا
 نه‌بن
 الیسجان: ته‌یله‌سانی‌سه‌وز
 الیاسمین: گیایه‌که درژ لقه‌کانی باریک خوی
 ناتوانی بوه‌ستن پالی نه‌دن به‌شتیکه‌وه‌بوئی
 خوشی هیه گولی زهردو شینی هیه
 الیسف و الیشف و الیشم: به‌ردیکی مشهوره
 الیصب و الیصف: به‌ردی یشم
 الیعوب: نسی درژ
 الیعار: باره‌باری مهر
 الیعفید: کاهوی تال
 الیعارة: نه‌ویکه له‌سواربونی ووشتر
 له‌په‌ریندا
 الیعفور: بیچوی گاکوئی یا‌حه‌یوانه
 کیوی وه‌ناوی و لاغیکی بیغه‌مبیره
 الیعسوب: هه‌نگی نیریشای هه‌نگ‌وه
 گه‌ره‌ی تانیفه‌وه‌ ته‌یریکه له‌کولله درژتره
 که نه‌نیشیته وه بالی مهر بلاو
 الیعوق: ناری بتی قومی نوجه
 الیعقوب: نیره‌که وه‌ناوی پیغه‌مبیره‌که
 الیعلیل: که‌ف و پوش و پلاشی سهر‌ناو وه
 کومه‌لی هه‌ور که به‌سهریه‌کا بکه‌ون
 الیعمر: نه‌وعه دره‌ختیکه‌وه‌بیچوی مه‌روین
 الیعملة: ووشتریکی ره‌زاسوکی جوان
 الیعوث: ناوی بتیکه
 الیعفتج: ماریکی زلی ره‌شه

الیافوخ: مورو کورته‌کی سهری مندال
 الیقاع: جینگای به‌رز
 الیافوف: بیچوی پۆر
 الیغن: پیرو نیختیار
 الیعق: شتی سپیایی به‌شیده‌ت بی
 الیقق: په‌مو وه‌شتن زور سپی بی وه‌شتیکی
 سپیبه وه‌کو زبانی گا وایه سپیبه له‌خورما
 دیته‌ دهری‌ عه‌ره‌ب نه‌یخون
 الیقوقه: شتی زور سپی بی
 الیاقی و الیاقوتی: تریئی سور
 الیقطن: مهر گیایه‌که لاقی نه‌بن به‌سهر‌نهرزا
 بلاو بیته‌وه‌ وه‌کو کوله‌که شوتی وه‌کالنه‌ک
 الیقظة: وریابونه‌وه له‌خو
 الیقظ: به‌خه‌به‌رو وریا
 الیقظان: به‌خه‌به‌رو وریا
 الیلل: کسنی دانه‌کانی سهر و کورت بی
 الیقین: زانین وه وه‌مو و عائله‌نه‌مان وه‌گه‌یشتن
 به‌حه‌قیقه‌تی شتی وه (یقن الما) یه‌عنی
 ناوه‌که راه‌وستا
 الیلب: ووشتری سپی وه‌پولاوه کۆکردنه‌وه
 زری و قه‌لغان وه‌کراس
 الیلق: بونی سپی وه‌له‌هر شتی سپیه‌که‌ی
 الیلیم: دره‌ختیکی سه‌خت مه‌که‌مه‌ به‌ری نییه
 الیلیمع: درژن وه‌هه‌روا سهراب
 الیلیمق: که‌وای نه‌ستوو پر ته‌ریب
 الیلیملم: پیسته وه‌ناوی مه‌کانیکه‌ نه‌ه‌لی
 یه‌من که‌بچن بۆ حه‌ج له‌ویوه‌ نیحرام نه‌پوشن
 الیلنجوج: داری هندی
 الیلندر: دهریا وه‌قه‌صدکردن
 الیمؤد: روژی به‌مه‌شه‌قه‌ت و به‌نیعمه‌ت
 وه‌ناوی مه‌کانیکه‌شه
 الیامور: جانه‌وه‌رنکی کینوی یه‌ شاخیکی
 تیژو درژی هیه‌که‌ ناو نه‌خواته‌وه‌ نه‌که‌ویته
 خوشی و سه‌ما شاخی له‌دار نه‌گیری نه‌جاتی

اليمينييه: نه نوعی رنگی موخته لیلیف له
 یه مهن، نهوعه رنگی
 الینبوع: سهراوه کانی ناوه، بیچووی
 پشیله.
 الینحوب: ترسنوک
 الینبع و الینبوع: میوه پی بگات و بگاته
 وهختی خواردنی
 الیمنه: گیایه که
 البوح: ناوی روزه وهکو شمس
 الیودلون: ترخون گیایه که وهک کهرهوز
 الیهیر: ئینکار و عیناد
 الیوم: روزه وه زه مانی بهینی هه لاتنی خور
 هتا ناوا بوونی
 یاه یاه: که لیمه یه که بو بانگ کردن شوان
 بهکاری دینن یه عنی وهره بو ئیره
 الیهیر: بهردی قاییم و سهراب، ههوری دهشت
 که له دوره وه وهکو ناو دیاره، یا جهوی
 داری مؤز.
 الیهما: دهشت و بیابان
 الیهمور: کهسی زور تی بکوشی وه له نیشی
 خویدا پیش بکهوی، وه ماسی قهراخ ناو
 (تهواو بوو)

نابئ راوکه بههواریه وه نهچن راوی نهکهن
 نهی گرن
 الیمخور: میشه سهگانه
 الیمامة: کوتری مانی وه ناوی شارنکه
 له دهشتا وه ناوی ژنکی مهشوره که بیان
 ووتوه زرقاء چاوی نه وهنده تیز بوه له سی
 فرسه خهوه سواری دیوه
 الیمن: ناوی ولاتی که له عهره بستان یامن:
 مبارک
 الیمین: هیزو قوهت وه سویند خواردن وه لای
 راست
 الیمینة: له نه نوعی رنگی موخته لیلیف
 له یه مهن نهوعه رنگی
 الینبوع: درهختی که درک داره
 الینحوب: ترسنوک
 الینبوع: سهراوه وه کانی ناو وه بیچووی
 پشیله
 الینع و الینوع: میوه بگاته وه قتی خواردنی
 پی بگا
 الیمنه: گیایه که
 الیوح: ناوی روزه وهکو شمس
 الیودلون: ترخون گیایه که وهکو که یاه یاه:
 که لیمه یه که بو بانگ کردن شوان بهکاری
 دینن یه عنی وهره بو ئیره
 الیهیر: ئینکاری و عیناد
 الیهیر: بهردی قاییم و سهراب و ههراوی
 دهشت که له دوره وه وهکو ناو دیاره یا جهوی
 داری مؤزه
 الیهما: دهشت و بیابان
 الیهمور: کهسی زور تی بکوشی وه له نیشی
 خویدا پیش بکهوی وه ماسی قهراخ ناو وهکو
 کهرهوز
 الیوم: روزه زه مانی بهینی هه لاتنی خور هتا
 ناوا بوون